

8171

శ్రీ

ఆంధ్రవాచస్పత్యము.

మూడవ సంపుటము

త మొదలు మ

చి త్తము

ఇది

కొట్టి శ్యామల కామశాస్త్రిచే

వ్రాయబడి

ప్రకటింపబడినది.

శ్రీ లక్ష్మీమద్రాక్షిరశాల,

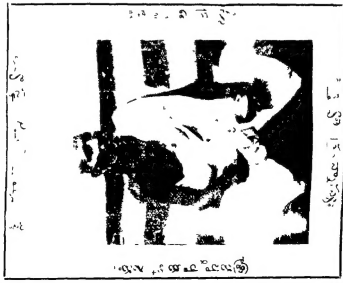
రాష్ట్రాధికారులు, కాకినాడ.

1938

మూడవ సంపుటము }
వలయ. 5-0-0 }

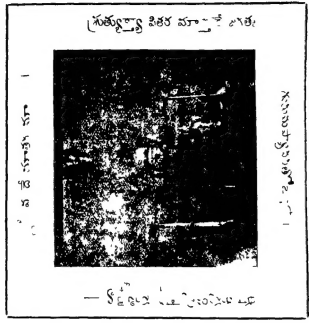
{ All Rights Reserved
{ ముద్రము 5-0-0 }

శ్రీ పండుగల పుస్తకము.

శ్రీ పండుగల పుస్తకము.

శ్రీ పండుగల పుస్తకము.

శ్రీ పండుగల పుస్తకము.

శ్రీ పండుగల పుస్తకము.

పండితభూషణ, శ్రావణధారి బ్ర|| వేమూరి శ్రీరామశాస్త్రిగారు, గురుకులాశ్రమము, బెజవాడ.

శ్రీ ఆంధ్ర వాచస్పత్యము.

మహారాంధ్రము నొక పదముల పట్టిక.

శబ్దము	శబ్దము		అంధ్ర వాచస్పత్యము						59, 328,		అక్షరములు	
	సం	త	సం	త	అం	త	సం	త	సం	త	అక్షరములు	అక్షరములు
అక్షరములు	5670	6740	18445	11838	1184	1908	143	285	608	67	11817	అక్షరములు
	452	1324	779	2143	781	71	45	—	174	9	2083	అక్షరములు
	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	అక్షరములు
	708	622	1046	828	849	26	4	—	128	4	900	అక్షరములు
	787	966	885	1235	206	85	18	—	160	8	1894	అక్షరములు
	1751	2358	2322	8281	872	75	48	—	808	11	8282	అక్షరములు
	851	868	1033	1884	175	15	8	—	424	5	1832	అక్షరములు
	708	1742	1343	2512	242	40	84	—	186	8	2500	అక్షరములు
	10705	14689	20757	28491	2739	2170	300	285	2512	102	22788	అక్షరములు
	10705	14689	20757	28491	2739	2170	300	285	2512	102	22788	అక్షరములు

త

త. ఒకయక్షరము. సం.వి అ. పుం. 1. అంటు చూ, సంయోగము; 2. నిశ్చయము చూ, సత్యము; 3. కోపము: చూ, గోపము, 4. తోచ, చందితోచ (అనికొందలు) చూ, బాలము, 1; 5. పగస్పరవిరోధమును గలుగజేయు మాట చూ, శబ్దము 2, 8 దొంగ: చూ, ముగియే. 1; పుం న. 7. అడుట, దిని, 8 అడించువాడు; 9 ప్రస్తుతప్రయోజనప్రమాట. చూ, శబ్దము 2; 10. కారణము చూ, చేసుచు. 1, 11 లక్ష్మీ నుభము, అం. 12. డంకెయలలో నొకటి చూ, డంకెయలు, 13 పరుషములలో నొకటి చూ, పరుషములు

తలకర. దే. వి. తుచ్చభావము చూ, భావ్యము తింగు. దే. వి. చూ, నూటంగు.

తండువాలు దే. వి. చూ, నూటంగువాలు తింగు దే. వి. నూ.రం గేము* చూ, చేను ప్రస్తుతము.

తంజేటినున్న తా మలభవంగా లభించినది. "అపరగ్ధ కాంక్షచేనాకొన్న వానికిఁబంగేటి నీపుష్పింగళాయి." కవికర్ణగపాదములు తం గేతు దే వి చూ, నూ.రం గు*.

తంట, దే. వి. రూ-తంట. 1 ఆచ్య: చూ, చాకి. 2, 2 మోసము: చూ, పంచన, 3 అరలపత్రము చూ, శృంగు. 1, 4. కల హను చూ, యుద్ధము, 5 కొండియను- రూ-కొండెను చొ-రూ-చొడి.

తంటలమారి దే. విని, రూ-తంటలమారి కల హకారి* చూ, మంచముడు 1.

తంటనము. వా. వి. 1* చూ, తండనము. (1); 2* చూ, తండనము. (2).

తంట. దే. వి: చూ, రూ-తంట.

తంటియము దే వి. రూ-తంటియ*: చూ, పృథ్వివాటము. (దీని అకులలోను విక్రమ లోను 'పైనిపోపునికొ అసిడ్' గలదు. ఇది తామరకు సిద్ధపదము)

తంటెము దే. వి. — పై —

తండకము. సం. వి. అ. పుం. 1. = దంధియ. ఇంటిమాలము, చూ, మనచేమిలు; 2 కాటు కపిట్ట. చూ, కిచ్చేక; 3. నరుగు: చూ, ఘోషము, 4 కాలికేవేకొనెడునగ. చూ, భూమిగము 2

తండము సం. వి. అ. పుం. — తండా. లంబా డిల గుంపు చూ, సమాహము.

తండుము. సం. వి. అ. పుం. 1 కమ్మరకొడిను* చూ, రింధిము. 1, దే. వి. (1) మంగలి తండుకల మాడఁదెలికడి వటముట్టు* సుటిక, తంటనము, వా. (2) జీరిమానా, తంటనము

తండా పై వి 1 = తండ. లంబాడిలగుంపు: చూ, సమాహము, 2 నరకునిపిన గోనల సమాహము.

తంజిరి. దే వి రూ-తంజిరి* చూ, పితరుడు. 1* తండు దే న కిరి. ఇయ్యరసెగధనమును *మునుగు (తండుకొనుతయి)

తండుకోల దే వి (తండు + కోల) దీక్షలల *డివెడు చిల్లలోల, మంచము రంధ. వేం 1, 4 814 చూ, స్వెల

తండుకేనుము సం. వి. అ. పుం. 1 కడుగు కీను చూ, భుక్తము 1, 2 కీటకము. చూ, పురుగు, 3 చొప్పిల చూ, భావ్యము తండులకాగింగము అం అకింగవములు వదు నాలుగింటిలో నొకటి చూ, అకింగవములు. తండులఫల సం. వి. అ. స్త్రీ. విప్పిలి*: చూ, కొండ్రి

తండులము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. చూ, దియ్యము;

2. చూ, వాయువిదంగము*. (ఇట్లు తండులముక- తండులుపు.)

తండులంబువు సం. వి. ఆ. న. పుణ్యమును చూ, కుక్తుము 1. [భండీరము.

తండులే సం. వి. ఈ ప్రి చిట్టి * చూ,

తండులేకము సం. వి. ఆ. పుం. —పై—

తండులేయకము సం. వి. ఆ. పుం. —పై—

తండులేయము సం. వి. ఆ. పుం. 1. —పై—;

2. కానొక ధాన్యము. చూ, ధాన్యము;

3. చూ, వాయువిదంగము*

తండులేనిము సం. వి. ఆ. పుం. చూ, తండులేని

తండులేనిము సం. వి. ఆ. న. చూ, తండులంబువు

తండులేకము సం. వి. ఆ. న. —పై—

తండువు సం. వి. ఆ. పుం. ఈ ప్రి 1 =

తెచ్చు-తెచ్చు దూ-తండువు-తెచ్చు పాస్తా

కామిని దూవు చూ, పిల్లి 1. (చూ,

పాత్రము 6), 2. తెచ్చు-తెచ్చు. దూ-

తండువు-తెచ్చు-తెచ్చు-తెచ్చువు వాడ

డడపు తెచ్చు చూ, పిల్లి. 2. ఈ పుం 3

సందీకరుడు(క. ర.). (కుండిఅనిఅమము)

చూ, వృషభము. 1.

తండులు. తే. వి. దూ-తండులు చూ, పరింగ

తండులు తే. వి. —పై—

తండుల తండుము. వి. వి. 1 అనుమమాదిక,

అహంకూర్తిక, వా. వి. 2. సంపులు

సంపులు. “తప్పలేన్ను వారు తిండిపతం

దంబలు” తేనున శతకము

తండ్రి. తే. వి. 1 చూ, పితరుడు. 1; అం.

2 ప్రిరక్షకు లాటుగురిలో నొకడు. చూ,

ప్రిరక్షకులు; 3. గయాపిండ దావాన్తు

లలో నొకడు: చూ, గయాపిండదావా

న్తులు.

తండ్రికి పూర్ణాయుర్దాయమును జాతకుడు—

పా. (ఎ) వనమాధిపతి స్వర్ణక్రమందున్నను,

ఉచ్చయందున్నను, పావగ్రహసంబంధము

లేక కుభగ్రహ సంబంధమున్న పుత్రును, (వి).

పితృస్థానముందు కుభులండి పావగ్రహ

సంబంధము లేకుండినను, (కి) పితృస్థానము

కర్కటకము యజ్ఞేట గురువకు పావగ్రహ

హసంబంధము లేకుండినను, (డి) పితృస్థా

వాధిపతి పావసంబంధము లేక కుభసంబంధ

యైనను, (ఇ) పితృస్థానము కుభగ్రహమధ్య

స్థమయి యుండునపుడును, (ఎఫ్) పావసం

బంధములేక పితృస్థానముందు కుభులచ్చ

మైన యుండునపుడును, (జి) వనమాధిపతి

వనమాచ్చ స్థానముందుండి గురుతో

గలసినను, లగ్నమునకు గందర్భముయందు

కుపగ్నిడున్నను తండ్రికి దీర్ఘాయుర్దాయము

గలుగును. [హండు. 1.

తండ్రికండ్రి. తే. వి. తాత. చూ, పితామ

తండ్రినిగర్భములోనుండునపుడువేంపెడి(శివువు)

జాతకుడు. పా (ఎ) నూర్మడు రి—రి-

12 స్థానములలోనుండి, అష్టమాధిపతి వనమా

మునకుండి, వ్యయోధిపతిలగ్నముననుండివృ

హధిపతి వనమమున నుండునపుడును,

(వి) దినముందు జననమై, రవి పాపులతో

సంబంధించి, రవికిబంధము వనమముల

యందు బావగ్రహములుండి, జననకాలము

వన పీఠిలో నెవరియిన దేశవచ్చినపుడును,

(కి) రాత్రి జననమై, శనిపాపులతో సంబం

ధించి యెట్టికనికీ బంధమునవనమములందు

బావగ్రహములుండి, వీరలలో నెవరియిన

దేశవనకాలమునకు వచ్చినపుడును శివు

గర్భములోనుండగ తండ్రికి చనిపోవును.

తండ్రిని బాల్మముందుఁజేసికొని జాతకుడు. పా

(ఎ) రవిగ్రహమునూడి 12 వ స్థానముందుండి

క్షిణచంద్రికు సప్తమస్థానముందుండి,

శుభగ్రహసంబంధములేక జననకాలమునకు
 పిరిలో నెవరిదశయైన వచ్చినయెడలను, (వి) ద్వాదశమున శనిరాశువులుండి, క్షిణ
 చంద్రుడు సప్తమముననుండి, శుభగ్రహ
 సంబంధము లేనియెడలను, (వి) రవిపాత్రుల
 తోగలిసి, తన స్థానముందుండి, జననకాలము
 నకు పిని మహాదశవచ్చినయెడలను, (వి) రవి
 కుజశుక్రములు, లగ్నపంచమ నవమ ద్వాదశ
 ములలో నెచ్చట నైననుండి, శుభగ్రహసంబం
 ధములేక పిరిలో నెవరిదశ మహాదశ జనన
 కాలమునకు వచ్చినయెడలను, (ఇ) నవమముందు
 రాశువుగాని, కేతువుగాని యుండి జనన
 కాలమునకు పిరి దశవచ్చిన యెడలను,
 (ఎఫ్) పితృస్థానాధిపతియైన రాశ్యధిపతి
 పితృస్థాన ముందుండి రవి రాశువుతో
 గలిసి శుభసంబంధములేక జననకాలమునకు
 పిరి దశవచ్చినయెడలను, (జి) నవమాధిపతి
 రాశువుతో గలిసి, నవమముందుండి, జనన
 కాలమునకు పితృరాశుదశ వచ్చినయెడలను
 (హెచ్) పితృస్థానాధిపతి రవితోగాని
 రాశువుతోగాని కలిసి అష్టమాధిపతి సం
 బంధముండి, శుభసంబంధములేక జననకాల
 మునకు పిరిదశవచ్చిన యెడలను (ఐ) పితృ
 స్థానాధిపతికి రవిరాశువులు అష్టమ మం
 డుండి శుభసంబంధము లేనపుడును, (జీ)
 పితృస్థానాధిపతికిని రాశువునకును వస్త్రా
 వ్యయముగలిగి, పిరిలో నెవరిదశ దశవచ్చినపు
 డును, (జీ) ఏగ్రహములయిన పితృస్థాన
 ముందుచ్చ యుండుండి, రాశువుతో గలిసి
 పిరిదశవచ్చియుండిన యెడలను, (ఎల్) నవమ
 ముందు పాత్రులు శుభసంబంధములేకయుండి,
 పిరిదశ వచ్చియుండునపుడును, (ఎమ్) సిం
 హముందు రాశువుగాని, కేతువుగాని
 యుండి, పాపగ్రహములతోగూడి, పిరిదశ
 వచ్చినపుడును, (ఎన్) జననకాలమునకు

రాశుమహాదశవచ్చి యారాశువు పితృ
 స్థానాధిపతితోగూడి, శుభగ్రహ సంబం
 ధము లేనపుడును బాల్యమున తండ్రి వేరి
 పోవును.
 తం. వై. వి. 1=తండ్రి. తిరిగియ: చూ, నూ
 త్రము. 1, 2. పితృ స్థానముల వానికి తేనెకు
 ఉప్పు కమ్మ. చూ, పాఠశి 3; వా. వి.
 3. వార్తలనందించెడి ఉప్పు, తిరిగి, తంతువు.
 తంతువు దే. వి. రూ. తం. తె. పెట్టు చూ, పోపా
 నము. (బ. తంతువులు మెట్లు.)
 తంతువు దే. వి: చూ, సంధ్యమును అం, భా.
 పర్వ 140 (తంతువు అని కొందఱు)
 తంతు వై. వి 1 = తంతువు ముద్రాదేశక
 లాలువు. (తేర్కనము 4. వ.) చూ, పండు
 గ. 2; 2 తంతువు ఉదయార్ధరాత్రుల మైన
 ఉపాయము చిట్టై (సం ప.)—తంతువు,
 3. వివాహములలోనేయు కార్యవిశేషము.
 తంతుకావ్యము సం. వి. ఆ ప. 1 పాలెవాని
 నాడె చూ, నాడె, 2 నూలు వడికిడి
 కదురు చూ, తర్కపు. [చూ, పురుగు.
 తంతుకీటము. సం. వి. ఆ పుం. పట్టు పురుగు.
 తంతునాగము సం. వి. ఆ. పుం. పెగడు' చూ,
 మత్స్యము 1 [పురుగు.
 తంతునాగము. సం. వి. ఆ. పుం' చూ, పాలె
 తంతుగ్రహము. సం. వి. ఆ. పుం. ఆహూ' చూ,
 పు. పము. [పురుగు.
 తంతువాయుము సం. వి. ఆ. పుం. చూ, పాలె
 తంతువాయుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ,
 పాలెవాడు; అం. 2. చూ, హకులు.
 తంతువు. సం. వి. ఉ. పుం. 1. నూలిపోగు:
 చూ, నూత్రిము. 1; 2 చూ, తంతునాగము;
 3: చూ, తంతు. 2; 4: చూ, తంతు. 3.
 తంతున్నేవము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, తంతు
 గ్రము.

తం.తె. జే. వి: చూ, గూ- తంతియ.

తంత్రోక్తము, సం. ౬౩, కొత్తది (బట్ట): చూ, పుస్తకము.

తంత్రిధేయ. అం. శివహక్తములగు చతు
ష్టై రంత్రములలో నొకటి యా, తంత్ర
ములు.

శంకర్‌లు. పం. వి. ఆ. ప. 1 చూ, శంకర 2, 2 స్వశాస్త్రానింత (చూ, ఆచారము 4), 3 వ్యాకరణ శాస్త్రము చూ, శాస్త్రములు, 4 సంబంధవాచాము, 5 శాస్త్రములపై బోధనలు: చూ, సంకర. 1, 8 నవ విశిష్టతగల గ్రంథములు చూ, శాస్త్రానింత 2 (చూ, శాస్త్రానింత 1), 7 శాస్త్రములు చూ, శాస్త్రములు, 8 నాలుగుపాదము: చూ, ముగ్ధము. 9 పాదములు చూ, పాదము 1, 10 ఒకానొక పాదములు చూ, పాదము, 11 కావ్యము చూ, పాదము 1, 12 ఇంటిపేరులు, 13 ఒకపదమునకు గ్రంథములు, 14 గ్రంథములకు గ్రంథములు, 15 కావ్యము చూ, పాదము 2, 16 అగమములు ఇంటి పేరులు, 17 నాటి చూ, అగమములు (చూ, అగమములు)

తెలిపియు. ౪౦ 1. మిగిలినాడు, మిగి
లేదు, సంకల్పనాదు, జ్ఞానాదు,
౪౦ శ్రేయ్యులారెవ్వరు (5); 2 అనాద
వానివాడు — అనాదబానికి, రాష్ట్ర
వచ్చి పనిచేసె, పనిచేసినాడు, అంక
గము, రాష్ట్రపాల, ప్రభువారాదు, వా
మరెవ్వరు, పనిచేసె రాజు, పని, గామ
పాలన, మిత్రులక్ష్య ప్రయోగ, దుష్టపాలన, ప్రా
గల్భ్య ప్రయోగ, పుష్కలక్ష్య ప్రయోగ, తోయ
క్ష్య ప్రయోగ, గంధలక్ష్య ప్రయోగ, పుష్కల
క్ష్య ప్రయోగ, రామనాథ, భాగవతం, మంజు
లాల, కళకవనము, భాగవత, సర్వలక్ష్య
ప్రయోగ, పాదము, ప్రభులక్ష్య ప్రయోగ, శ్రేయ్య

క, చాపరేప, శంఖ, గుమ్మలపూత్రులయొగ్గ, మరే
సావపగియొగ్గ, పాతాళగమన, మర్రిని,
స్ఫులింగలపూత్ర, శంఖమర్దక, ఛతాగియుం
ప్రయోగ, శ్రేరవాది ప్రయోగ, మానకంఠ్ర,
తేజకంఠ్ర, పుణి, అశ్వ, గజ, గోగతు,
వశ్యగ్రాహిత్వ, కుల్ప, మిశ్రలక్ష్యగయోగ,
శీరని, గిరి, వన, స్థానావశ్యపరియోగ-
శ్రీనందంబిని, విష్ణు వేద, ధరత, శృం
గకావారియోగ, సరవాచన, ద్రంధిని,
వాహిర, మారణి, దేవ్యుడి, మృతసంజీవని,
ఉచ్చాటన, తోమడి, ఆకర్షణ, హా, మేఘ
కాతా తంఠ్రములు (80), కి. శివపర్వీక్రమ
లని ఛతుష్టయ తంఠ్రములు — మహామయా
తంబము, యోగిని సాలతంబరము, తంబ
తంబము, సిద్ధిశ్రేణవ పంఠియము, కాళాగ్ని
శ్రౌవ తంఠ్రము, అగ్నిశ్రౌవ తంఠ్రము,
శక్తిశ్రౌవ తంఠ్రము, యోగిని శ్రౌవ తం
ఠ్రము, మహాశ్రౌవ తంఠ్రము, పగి
శ్రౌవ తంఠ్రము, హస్తాంతరము, మహా
శక్తి తంఠ్రము, కామోద తంఠ్రము, సైన్య
తంఠ్రము, వాహినీ తంఠ్రము, ఇంద్రాగ్ని
తంఠ్రము, చామందా తంఠ్రము, కపిమాలీ
తంఠ్రము, యమశాస్త్ర తంఠ్రము, చంద్ర
జ్ఞాన తంఠ్రము, మహాకీదర్శ, మహాసమ్రా
వాదము, వామశాస్త్ర తంఠ్రము, మహాదేవ
తంఠ్రము, వాతూలము, వాతూల శ్రురము,
కామికము, పృథ్వీ తంఠ్రము, తంఠ్రశే
డము, గుమ్యంతరము, కలావాదము,
వాచ్యాలు నాదకము, కళాసారము, పం
డికానమము, మహాశక్తి తంఠ్రము, విశాఖ్యము,
శీర్షికము, తోయిల శ్రురము, కంఠామృ
తము, రూపశేషము, భూమిదానము, కల
సారము, మహాక్షేపము, కలయాదామణి,
సర్వజ్ఞాన శ్రురము, మహాకాలీ సుతము, అరు
ణము, మాలిశేకము, విమలశ్రురము

తేజరరు. బా. వి: చూ, రూ-తేజరారు.

తక రాసు. చా. వి. 1. ధేను; 2 వివాదిను

కకాలి పి.ం. డి. నేర్పిముచేయుటకై సహాయముగా నియ్యవలెదను సామ్యు.

అక్కడ, ఆవస్థ, కాక, చూ, వివా

తక్కటి నే వి మాఁడు ముఖములంగల దిస
రాశికపు తట్ట

తక్కువ వై వి 1 = శక్తావ, రూ.తక్కువ-శక్తా
వ కూ.శక్తి*, మా, శ్రీ పద్మము 1,
వై. వా వి 2 = త్రింకటమ్ (పేమత్తెట్టల
శేరిలింగం) తక్కువ-రూ.తక్కువ-తక్కువ-
తక్కువ మా, వాంసు

తక్కువ వై. కి 1-వార్గిక చూ, వై.
యంకి 4, వై. కి మా. బి. (తక్కు + అం.)
2 మా. కా. (చు) వై. కి, 111 చూ.
పంచుచు, 8 పంచుచు చూ, (వై.)

తక్కడై, పి. - చూ, యా-తెక్కరి 1 *

संख्या-३५० - - -

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

తే. 1-2 నా. 2 మా. మా-తే. 1-2 1-2

ಕಟ್ಟಡ 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-

తక్కిడికాదు. నై. విగ. మోసకాదు అచ్చ
నం, కాం 47. చూ, పంచమిడు. 1.

81-0. 3. 2. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840.

81-2 3. 2-1-2

తక్కు. వై. వి. అక్షరము. రూ. అక్షరము. 1. మోసము: చూ, చంపము. 2. అపకృతము: చూ, వికృతము; 3. న్యూనము: చూ, నిలిచి. 2; 4. వి. వి. 4. మిగులు. భాగ. సా. 2, అ. 60: చూ, శేషము. 1; 5. వి. వి. 5. ఇతరము: చూ, చూయు; 6. అ. 27. 3. తప్ప.

ಭಾರ. ಸಾ. 2, ಅ. 100: 'ಯಾ, ಮಿಡಿಸ್ತು;
ತ. ಸ. 39. 7. ಏನುಮೇ. ಭಾರ. ಭಿಷ್ಠ. 3,
ಅ. 306. 'ಯಾ, ಮಿಸ್ತಿಯೇ; ಪ್ರ. ಅ. 39.
8. ಟಕ್ಕುರೆಯೇ: 'ಯಾ, ಮಂದಿಯೇ.

తప్పుడు. డే. వి. తప్పుట. నిల్వ. 4, ఆ. 88.

తక్కులాండి ద్వ. విని (తక్కులు + అండి):
చూ, రూ-టక్కులాండి.

కెక్కిలాడు ద్వ. వి. (కెక్కిలా + అడు):
మా, యాచిక్కలాడు.

తల్పూరు గో. వి. కాలేజీ: చూ, పేజీ. 2.

తెలంగాణకు ద్వీ. అ కి, చూ, లోపించు.2.

తెలుగు-పాఠశాల, డి. వి. అథ కరణము, అథ
కాము.

తెలుగు హాసు డ్స్ వి. 1. కొఱుకపాటు
భా. ఆర 6, ఆ. 17 మా, లోపము
2, 2 మూలము మా, నల్లి 2.

3 క్క. జే వి 1. -ందువీ సెలదొస్తు మీ-తక్కెడు
ఎగు, ఎత్తెడు, ఇందువీ సెలు, నై వి 2-
తక్కారీ మా, న జయంతి 4.

తక్కినది పై 2. 1 తర్వాత. తక్కినది
తక్కినదిము. 2. చూ, పైజయంతి 4
2 తర్వాత. మానవలీ: చూ, శ్రీ పద్మ
1, 2 తక్కినదిము చూ, తక్కినది. 2.

తెల్లదు జే. వి = చూ, దూ-తెల్లదు. 1.

రక్కణ. దే. విరా. అర్చయ. చా, స్వల్పయ.

తక్కల నె. వి. = చూ, రూ-తక్కద. 1.

తే. ప. వి. =

శిశువుల. పి. వి. - పై. - జ్యోతిషులు,
తక్కువ. జే. ఆ. కింగ్. ము, వంచాపు
భార. ఆది. 4, ఆ. 7. శ్వామరము, కుల
తక్కువగము. పం. కి, కులచూడామణి,
చూ, తక్కువ. మహాకాళి పురము, అరు
దణు.) యు. విశంకేశ్వరము,

తటరట దే. వి గుండెదనటలోననువాని
యందననకరణము. వృథా. 3, ఆ. 128
చూ. చూచూ.

తటరటయిందే వా. ఆ. కి. 1. మనకముం
దులు ఆలోచించే, 2. సందేహించే.

తటమట. దే వి 1. మోసము. చూ. వంచన,
విణ. 2 మోసముగలది చూ. తటరట చూ,
వంచకము, 3. కలతనొందినది లక్ష్మీ. 4.
ఆ. 172 చూ. వ్యాకులము.

తటమటించే. దే. స కి. 1. మోసపుచ్చే
చూ, పంపించే, 2. కలచే భాగ 4,
స్కం 748 చూ, కలగుండుచట

తటము సం. వి. ఆ స 1 పరమడి, చూ,
భూమి. 1. (చూ, పాలము), పుం, స
2 = తట్టు. రూ-తటి ఏటిపడ్డు చూ,
గోధిన్న, 3 గోటు చూ, స్థానము 1,
పుం 4 కొండచోయ చూ, పూర్వము.
తటపట దే వి చూ, రూ-తటమట, 1.2.3,
4. కల్ల చూ, విశేషము.

తటపటచేయు దే స. కి. చూ, వంచించే.
తటపటలు వా. వి బ. చిక్కులు

తటపట్టు వా. వి బ. —పై.

తటస్థము. సం. విణ 1. సమీపమునున్నది
చూ, సమీపము. 1; 2 ఒనగూడినది
చూ, కిద్దము. 3; వా. వి. 3. కలుగజేసి
కొనకపోవుట. "తటస్థపత్రి."

తటస్థించు సం. ఆ. కి. 1: చూ, స. 106,
2: చూ, కిద్దించే.

తటస్థుడు. సం. విణ 1. వ్యాయ దు-చూ
సర్వసంతుడు; వా. 2. కల జేసికొన
వాడు.

తటాకపరిపాకావ్యాయము. పా. వెలుగ ద
తూమునందా కొంచెముగానైన విశేషవి

యెడల గట్టు బద్ధలయి నీరంతయుఁ బోవు
నను బద్ధము.

తటాకము. సం. వి. ఆ. పుం. రూ-తటాకము.
తటాకము. తటాకము. వెలుపు చూ,
సరస్సు 1. ఆం. 2. సంతానములు ఏడింటి
లోకొకటి చూ, సంతానములు.

తటాగము. —పై —

తటాస. దే. కి. కి. విణ రూ-తటాలనతటు
కున-తటుక్కున - తడుకున పట్టున. చూ,
దేగము. 3 [చారించే.

తటాయిందే. దే స కి. అడ్డగించే చూ,
తటారించే. దే ఆ కి. చొచ్చు. ఆం. భా.
పు. 128 చూ, స్థాన 4. [మహిమము.

తటాద్దము సం. వి ఆ పుం దున్న చూ,
తటాలు దే వి చూ, తటరట పై 8, ఆ 18.
తటాలుప. దే దృ కి. విణ చూ, రూ-ర
టాప. పను 2, ఆ. 18

తటి సం. వి ఈ. క్రి. 1 చూ, తటము 2;
2 చూ, తటము 3

తటిత. సం. వి. త. క్రి. రూ-తటిత్తు -
టిత్తు మెలుపు చూ, కిద్దగ్గు

తటిగ్గు సం. క్రి. పై. —పై. — పరి
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు

తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు

తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు

తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు

తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు

తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు

తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు
తటిత. క్రి. పై. పై. 1. ముప్పు

తట్ట. దే. వి. 1. తలుపు: చూ, పాత్రము. 8;

2. పెరుగుబడలులోనగు వానితో నలిన
పల్లిక, చిన్న గంప (అనికొందలు) " ఎందు
పుత్రులకెక్కడవట్ట" మొ చూ, పట్ట. 1

తట్ట. దే. ఆ 3 కి తట్టమును. [అ. 82]

తట్టము దే. వి. చూ, టంకువాలు. 3 వా 3,

తట్ట. దే. వి. పైగియము ఉ, వారి. 3, ఆ
128 చూ, పైగియము 1

తట్ట. దే. ప 3 కి (తట్ట + అడు) (అడు
నూ) ఇట్టు ఇడు లక్షి 3, ఆ. 147.

తట్ట. దే. వి 1 కంచేయ చూ, పాత్రము 8,

2 తం విచ్చ 5, ఆ 100 చూ, పేటలె

తట్ట. దే. వి 1 తట్టము 2 డ్దు చూ, కోడ

న్దు, 2 వైపు చూ, పాత్రము. 2,

3 ఎండ రూ-తట్టము-తట్టము నుట్టు

చూ, పాత్రము, 4 ఎండ రూ-తట్టము-తట్ట

ము కుత్తికాళ్ళము, పాట్రిసులు (అని

కొందలు) చూ, పాత్రము, దే. వి 5 తట్ట

మునులలో కొకటి, ఆ. 3 కి 8 కలుగు

చూ, పట్ట 2, 7 తోయ చూ, న్దు

నియ 2, 2 కి 8 తోయ చూ, చుట

నియ

తట్ట. దే. వి 1 పక్కగా, 2 కోడ

ము, 3. చిరాప, 4 పోవుకాలము (పోయ

లము) " 2 కు ఏమిట్టుగాలి పచ్చ

య" "

తట్ట. దే. ప 3 కోటకొమ్మమీది అడు

ము చూ, పడనము 1

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తట్ట. దే. ప 3 తట్టములైన మేలైన

తదకాలం. దే. వి. మల్లబంధుశేషము. ఆంధ్రా.
ద్వి. త్. 209 (చూ, విహ్నానములు.)

తదగమ. దే. వి. రూకణగమ. తణగాము.
తదాకము చక్కాని, చక్కాకరము, ఎద్దు
మీద నీళ్లుతెచ్చుడు తోలుసంచి. చూ.
సంచి. [నడి 3]

తదప. దే. వి. కట్టగానుండు వార. చూ,
తదపెట్టు. దే. స. 39 తదబలుయే

తదయ. దే. ఆ. 39 అలస్థముచేయు. చూ,
వివరించే. 3 [దీయ

తదవ. దే. వి. శరవాయి, అప్పుడి చూ, ఎం
తదవాడు. దే. ఆ. 39 (తదవి + అడు)1 చూ,
దోగాడు, 2. తదబడు చూ, లుకంబక
లాడు

తదవియాడు. దే. ఆ. 39 చూ, దోగాడు
తదలలు. దే. వి. తదబద్ధిల కలు చూ,
బాగాము 1

తదపు. దే. వి. 1 రూతకుపు. అలస్థము.
భార ఉద్యో 4, ఆ. 185. చూ, విలంబము 1,
2. రూతకుపు. చిరకాలము (అంతము
దలగు శబ్దములు ముందుచ్చనపుడు ఇది
కేవలము కాలవాచకముగను ఉచా — అం
తదవ్యుంధంతరితదపు. ఎంతతదపు. కొంతతదపు
ము.), ఆ. 39 3. చేరులలో అట్టిల
పొంగుడు, భార అది 6, ఆ. 180 చూ,
పొంగుడు. 4, 4. చూ, దోగాడు, స. 39
5: చూ, నిమయ. భార. లో 3, ఆ. 151,
6: చూ, జడకు; 7 పరిపాదించే. 39 3,
ఆ. 38. చూ, పరించే, 8: చూ, విచా
రించే. 39. 8, ఆ. 258; 9: చూ,
రక్షించే. [తదకు. దే. ఆం. 2.

తదపుగవివరణ గ్రన్థయ్య. ద్వ. వి: చూ,
తదపుట. దే. వి: చూ, మదకుట. ఆం. భా
ద్వి. 178.

తదపుడు. దే. వి. 1: చూ, తదపుట; 2. చూకురిక:
చూ, విమర్శనము.

తదపుబాల్కు. దే. వి. బుచ్చుచారి: చూ,
పటుపు

తద(కు)పులవిడువడు. దే. వి. శేషుడు అచ్చ.
య, కాం. 449. చూ, సగ్గుము.

తదాకము సం. వి. ఆ. పుం. చూ, రూ-
తూకము

తదాకా వా వి శక్తి. “నాతదాకా చూ
డుము”, (నోదావరి జిల్లాపార్లమెంటువ
నామక)

తదాగము సం. వి. ఆ. పుం. 1 చూ రూ-
తూకము, 2. బంగారు కడియము చూ,
భూమణము 2

గడి. దే. వి. 1 శేను. చూ, చదు 2; 2. నీరు
చూ, సరిలము; విగ. 3 శేనుగలది చూ,
చోడుము

రదీక. దే. వి. చూ, రూ. తదక
రదీక లోపరి దే. 3 (రదీక + లోపరి)
చూ, రూ. తదక లోపరి.

రదీక. దే. వి. చూ, రూ. తదక
రదీక లోపరి దే. వి. చూ, రూ. తదక లోపరి.
రదీక్తు సం. వి. క. శ్రీ చూ, రదీక్తు.

రదీక్తు. దే. ఆ. 39. అలు చూ, విడుకు. 3.
రదీక్తుంకము సం. వి. క. పుం. చూ, రూ-
రిదీక్తుంకము [నామండునది

గదిపాడి. దే. 20. కొంచెము రదీగలిగి పాడి
తదీపార్లమెంటు గొంతుగోయుట. బా. చూడు
39వదివీటికి తెలియనియందుండగ అయ
పెట్టు లేంపుట. “ఉడుంగి హిమయ్యుడేచే
బడె, పదిపార్లమెంటు గొంతుగోయు తగవి
జేగలిగిపో.” (పాంచాలిపరిణామము)

తదీట్టు. దే. వి. తదీవినట్టు: చూ, మత్తము.
తదీయ. దే. ఆ. 39. ఇవముగొను: చూ, నామ-

తదాత్మ్యము. సం. వి. ఆ. న. ఆకారము.

తదానుభవము. సం. వి. ఆ. న. ఆకారము చూ, యత్నము.

తదిత తై వి = తృతీయా రూ. తద్దై. 1 చక్ష మునందు మూఁదశికి చూ, పరివాసము, ఆం 2 కృష్ణచక్షుశిగులు పడుకొంటిలో నొకటి చూ, కృష్ణచక్షుశిగులు; 3 కృష్ణచక్షు శిగులు పడుకొంటిలో నొకటి చూ, కృష్ణ చక్షుశిగులు.

తదీయము సం. వి. ఆ. తత్సంబంధమైవది.

తద్విగమ ఆం 1 ఆలంకారములునూడంటిలో నొకటి (వినుగుముడిచి యవ్వంపిచ్చి) నుచే తద్విగమయ్యేట " న్యాయ ప్రమాణి కాంధిచే ఒడిమయ్య " చూ, ఆలంకారము 2, 2 ఆనుగము.

తద్దే ఆవృత్తి కృష్ణాకము. " తద్విరిగము, రిద్దెమెత్తు " చూ, కట్టె

తద్దయ తే ది, — తై —

తద్విగమ సం. వి. ఆ. న. 1 ఆనినము, ప్రత్యేకము (వాడుకయందు మృతియైనది) పిచ్చి, పిచ్చి, అర్థము చూ, పాంపర్యశికిము

తద్ద సం. వి. ఆ. తై త్త, వానవత్తునది, రిండుపు చూ, పీడి 2

తద్దే తే 1 ఉత్తమము " అట్లక్క, ఉం దాక్కక్క " చూ, ఉండుగ 2, 2 2 చూ, మా. తియ

తద్దర్శనార్థము (అట్లు) పా న్దర్శనార్థము కలన దువేరంబులు చూచుటనపుడు దుగాగమంబు ఉ చేయుదును చేయు దును = మ. చేయుదుపు = చేయుదురు. పు చేయును = చేయుదురు (దువేరం బులు = దువేరంబులై వస్తువులైనవి)

తద్దపము. పా. వర్ణలోప వర్ణాగమ తద్దవర్ణ త్తయమలచేదద్యవంబులగు. (వర్ణలోపము. —

భోజనము-బోసము. ఇలుజకారమునకు లోత ము; వర్ణాగమము. — రధక. — అరదము. ఇదేట " అ " యాగమము; వర్ణ వర్ణత్యయము. — కుచిలచియ్యే, కక్ష. — చేంక, చంద్రి. — చేండు రుడు, సముద్రుడు-సంధ్రము ఇదిసంస్కృ త పదములు పునాకము-పదము, కాంస్య ముకంటే ఇది పాకృతిపదములు)

తద్వివిధ్యము సం. వి. ఆ. ప్రపదము, ఏద్యర్థాశి. తనంతగలయలేడు. వా వి నలున చూ,

బ్రహ్మ 1.

రివకమ్మమిదవవాడు. ఆం గయాపిందవా నా ద్దలలో నొకడు (ఇట్లు గయాపింద వానా ద్దలలో చేడువాన విసనోబుట్టువు, తన వాయాములు, తనపెంపంద్రి, తనపిచ్చులు, తన భూస్థ, వియవ్వుచెట్టులు లోనినవాన): చూ, గయాపిందవానాద్దల

గనక తే వి 1 చిక్క, అంటుము చూ, శోకిము, వి. 2. చిక్క-గలది, 3 చిక్కి ల-పెట్టువాడు ఉ, పాడి 3 ఆ 133 చూ, నూచుడు 1 [కము.

గనక, పదభా వా. వి తాకట్టు చూ, వార తనీ, తనీ. వా వి. శోధన.

తనవర్ణవర్ణత్యయ ఆం. తానుపుట్టిననగ్రతము, పునాశింపజేయునూపననగు పదునొకం డింటిలో నొకటి చూ, పునాశింపజేయు నూపనని [మాతిలు.

తనతర్థి ఆం మాతలయదుగురిలో నొక త చూ, గనకముని ముద్దుపెట్టుకొనిన నగ్రకాలము. లో. ఉదా. — " ఇంటిదీపముచే నిగిరిం ముని ముద్దుపెట్టుకొన్న నగ్రకాలములు, వృత్తుల సమ్మతములు నెనరు చెంచుచే తన, వాడు మిగుల బరిధిపంబుకొందు." (కుచే లోపాభ్యాసము.)

తనము. సం. వి. ఆ. తై. 1. చందనము: చూ, వానక. 1; 2. చిక్తము చూ, పూసయము, 2;

వై. అవ. (1) = కృష్ణ: భావార్థమనందు
వచ్చెడు ఒకపద్యరాయలు "గౌర్యతనయ.
చిన్నతనయ." మొ. [పురిక 1.

తనయ. సం. వి. అ. స్త్రీ. మాతరు. చూ,
తనయఁడు. సం. వి. అ. పుం. కొడుకు. చూ,
పురుగుడు. 1

తనరారు. ద్వ. అ. కి. (తనరు + అరు) రూ-
తనరు. 1. అతిశయించే చూ, ముమ్మరించే,
2. ఉన్నతమగు, నిక్కు. భార విరా 1,
అ. 182: చూ, పొడుగు. 8.

తనరు. వై. వి. 1 మంజులము చూ, మృద్యము,
అ. కి. రూ-తనరారు. 2. అతిశయించే.
భూ. అది 7, అ. 180: చూ, ముమ్మ
రించే, 3 చూ, తనరారు 2; 4. ఒప్పు
చూ, సమ్మరించే, 5. తనక చూ, విజృం
భించే భార. విరా. 2 అ. 132.

తనరుయే. వై. అ. కి. రూ- తనరు. చూ,
రూ. తనరు. 2-3-4-5, అం. కే. 8.
తనరుతేయు. లక్ష్మి 4, అ. 8.

తనరు వై. అ. కి. — వై —

తనరుపు. వై. వి. రూ-తనరు. 1 అతిశయము
చూ, పాప్యే 2; 2. ఉన్నతిము: చూ,
పొడవు 2, 3. కొలము: చూ, విస్తారము. 1;
4. చూ, సంకోచము.

తనరు. వై. వి. — వై. — (పొడవునకు. —
భార సభా. 1, అ. 82; అతిశయమునకు -
భార. స్త్రీ. 1, అ. 88)

తనపయస్సు. అం. తన యేండ్లు పృథానింపఁ
తేయఁగూడనివగు చదువకండింటిలో కొ
కటి: చూ, పృథానింపఁ తేయఁగూడనివి.

తనాది. దే. వి. స్వభవములమీఁదిగోడకు క్రింద
తనాదు పెద్దటిక. చూ, మదనచేతులు.

తని. వై. వి. 1. అర్థము. వై. 8, అ. 85:

చూ, స్వల్పము; 2. తనఁ. అలరి: చూ,
మాత్మము. 4.

తనిము సం. వి. 5 పుం. 1. కార్యము.
చూ, అవస్థ; 2: చూ, విస్తారము. 1;
3 కరీరక.

తనియు. దే. అ. కి: చూ, కృత్రిమము.

తనియవాడు. దే. వి. ఆపోవువాడు. (సం.
చ).—ఆస్థాయితి [సాహిత్యము.
తనివి. దే. వి. రూ-తనపు. కృత్రి. చూ,
తనివలెనవాడు. దే. వి. చూ, అకృత్రిమము.

తనిపు దే. వి. చూ, రూ-తనివి.

తనివచ్చే. దే. వి. ఇనుమంకకాక చూ, మం
దోష్ణము (చూ, తేడివి.)
తనివోపు. దే. అ. కి (తనివి + పోపు) చూ,
తనియు.

తనినను దే. అ. కి (తనివి + నేను) - వై. —

తనిననవాడు దే. వి. చూ, అపాపియికుడు.
తను దే. వి. పుత్రియంగు తనువుకట్టమునకు
మీఁదివగ్గము లోపింపఁగా మిగిలినయావము.
నిర్వ. 4, అ. 78.

తనుకాంతి పా దీ-కి ఉపమానములు — బం
గురువు, మెలుపునగె, కుందినము,
పచ్చేవనువుకొమ్మ.

తనుకు దే. వి. 1 రూ-తను. తాపము. చూ,
సంతాపము; అ. కి. 2 కలుగు భార. సభా. 1,
అ. 42 చూ, పుట్టు 2; 3 జ్వరించే భార.
అది. 2, అ. 180: చూ, మండు. 1; 4. చూ,
పృథానించే ఉ. వాది. 4, అ. 89; 5 కరిం
యే చూ, సంతాపించే.

తనుగంధము. పా. దీనికి ఉపమానములు. —
కర్పూరము, ఉత్పలము, పొలుపుప్పము,
చచ్చుము, పువ్వు, మంచిగండము, మొగలి
పువ్వు.

తన్నుగోల దే వి. (తన్ను+కోల) ఏటవా
లుగా పోటిపెట్టిన కోల చూ, బోటు. 4

తన్నుగట్టదొంగ్గొత్తానే తెచ్చుకొన్నట్లు లో
స్వయంకృతావరాధము. ఉదా — “తన్ను
గట్టదొంగ్గొత్తానై, కొనివచ్చిన వోడయను
చుఁ గుదియించి కఠంబునఁ బాశముఁగొని
దాన వనదీకురిగెట్లై నమరవయ్యుండా
తేనె” (కవికర్ణకసామనము)

తన్నుగన్నవాడు నం పితలు అయిదుగురిలో
నొకడు. చూ, పితలు

తన్నుగోడ దే వి అండగోడ చూ, ముట్టు
గోడ (చూ, ములుగుగోడ)

తన్నుబల్ల దే వి ద్వారముయొక్క అరిఁగాళ్ల
మీఁదటేసెడు చుక్క చూ, మువచేసెడు.

తన్నుదిల్లి దే వి చూ, బాలకీర్తి

తన్నుమానినధర్మము-మొదట పెద్దజేయ గల

దా? లో. ఉదా — “తన్నుమాని చురు
రిక్షింపందలెవరు నీతికాదు. తన్నుమానిన
ధర్మము- మొదట పెద్దజేయ గలదా?
యనులోకోర్కీ విన్నాడెపుగావా? (నీతి
చంద్రిక- విశ్వలాభము)

తన్నులాడు దే ఆ కి (తన్నులు+అడు)
ఒకరికొకరు తిమ్మకొను.

తన్ను చూ, దూ-తెనుపు.

తన్నువిము సం. వి ఆ పుం. ఏమఁగు దెన్ను
ముఁగెయొక్క మంసాదిభాగము చూ,హల్లి

తన్నుయము సం విగా తన్నుహివమైనది
తన్నుత్రోము. సం వి ఆ న శిష్టాచ-చంచల
నాత్మత్రోములు — శిష్టము, స్వేచ్ఛము, హివము,
నిసము, గంధము

తన్ను. సం వి. ఈ. ప్రస్తా 1. ఆడుది చూ,
ప్రస్తా; 2 కృశించిన దేహముగల ఆడుది
చూ, ప్రస్తా; దే వి (1)దూ-తెవి తన్ను. విజ.

2, ఆ. 103 చూ, సాపి-త్యము; (2) ఒకా
వొకవృత్తము. ఒక్కొక్క పాదమునందు
ధ, ర, న, స, ధ, ధ, న, యగణములు
గలిగి వరుసలుగింట యతిగల ఇరువదిసాలు
గనఁ బంపన్నవందుఁబుట్టిన వృత్తము. చూ,
వృత్తము. 1

తపతప దే. వి. తెక్కలు నుండెలలోనగు
వని కొట్టుకొనుట యందగు వయోరణము.

కళా. 8, ఆ 24 చూ, చూచూ,

తపతి. సం. వి ఈ. ప్రస్తా శిశిరము చూ, పరి.

తపనతనయ. సం వి ఆ. ప్రస్తా 1 మిమ్మ*;

చూ, కమి, 2. యనువానది చూ, పది

తపనమనీ సం వి. ఇ. పుం మార్కటారంమనీ:

చూ, రత్నము 1

తపనము సం. వి. ఆ న 1 తాపము చూ,

పంశాపము, 2 నాయకకు ఎఱియెయొగ

కాలమునమిన్మధ్యాహ్నముచేతలిగ్గెడు చెప్పి,

చూ, పంయొగము, పుం 3 తేలికాలము,

(తేన్న ఆహార మాంసములు) చూ, మావద్య

యము, 4 నకములాపెంటిలోవొకటి (పాపు

లపుపించడతేయునది) చూ, నలకములు;

5 తీడి* చూ, ధిల్లారకె, రి పిన్ననెల్లి*;

చూ, శ్రీపల్లము 1,7 నచ్చేన చూ, కేడిమి.

తపనీయకము సం. వి. ఆ. న బంగారు, చూ,

లోహము. 1

తపనీయము సం వి ఆ న — ప్రై—

తపనెడు సం వి ఆ పుం మా-తపానెడు

తాపనెడు చూ, మార్కటారు

తపము. సం వి ఆ పుం మా-తపన్ను 1 చూ,

తపము. 3, న స 2 దూ-తపన్ను, అత్త

రిము, జపము-యాజాపము, ముఁకొప్పత్తి,

(తె.న.)— కాక-హి.కాగ్, తపము;

3. దూ-తపన్ను తపోలోకము: చూ, లోక

ము. 1; 4. రూ.తపస్సు. చాందానియ
కాది పుణ్యకర్మము (కృత్వాదికర్మ);
5. పుం. 5 రూ.తపస్సు శిశువులుపు
(మాఘపాల్దానమాసములు); చూ, మాసద్వ
యము, 8. రూ.తపస్సు. మాఘమాసము
చూ, మాసము. 1, 7 చక్రి చూ, చక్రి

తపసి వై. వి. 1. తపస్వి. జీవచారి చూ,
ముని 1, 2 గారి* ప్వా 3, ఆ 77
చూ, హిందుది

తపసికానాన ప్వా. వి. చంద్రుడు చూ,
తపసుడు సం వి ఆ. పుం — పై —

తపస్వితుడు సం వి ఆ. పుం ఇంద్రుడు
చూ, కలుపుతుడు.

తపస్వితుడు సం వి ఆ. పుం — పై —

తపస్వి సం వి. ఈ స్త్రీ కాశీపుటము
చూ, దేశము

తపస్వి సం కి ఆ స్త్రీ పౌతానామము,
ప్రతిచక్రి (చనివిమర్తము తిరుగులాడుట)
నవస్యమే సం వి ఆ. పుం 1 పాల్దానా
సము చూ, మాసము 1, ఆ. వ 2, మంద
పుష్పము

తపస్వి సం కి కి పుం 1. తపసి-తపసి
తాపసుడు, ప్రతి చూ, ముని 1, కి
2 కవిరింపచెగినవాడు

తపస్వి. సం కి ఈ స్త్రీ 1 తాపసురాలు
చూ, స్త్రీ, 2 కలుకాహిణి* చూ, శిశు
కాని, 2 జటామండి* చూ, మాంసం 1

తపస్సు సం కి వీ వై. తపసు-తపసు చూ,
రూ.తపము

తిపాక్యయము సం. వి. ఆ. పుం పక్షికాలము
(కాన్యకాభిప్రేమ మాంసులు) చూ,
మాసద్వయము

తిపాసుడు సం. వి ఆ. పుం చూ, గూ.తప

తపాకము. దే. వి. రూ.తపాయ. ఒకరకము
పశ్చాత్తాప: చూ, పశ్చాత్తాప.

తపాయ. దే. వి. — పై —
తిపించే. సం. ఆ. కి. 1: చూ, సంకాపించే;
2: చూ, జపించే.

తపిసిలు చా. వి. ఆరా, వివరము, రూ.తపిసిలు.
తపుపు సం. వి. వ. పుం 1. నిప్పు చూ,
చక్రి. 1; 2: చూ, తపసుడు.

తపిల. దే. వి రూ.తపిలా-తపిల-తపిలా.
చననపాత్రము చూ, పాత్రము. 8.

తపిలా దే. వి — పై — [ధండీగము. 2.
తపోధని సం. వి. ఈ. స్త్రీ చిట్టికూర* చూ,
తపోధనుడు సం. వి ఆ. పుం తపస్వి ధన
ముగా గలవాడు చూ, ముని 1

తపోధనులను బ్రాహ్మణులు పా. మారకు
దేశమున తిపతినదికి సమీపముననుండు
బ్రాహ్మణులు శివాయములందు పూజాడు
లుగానుండి శివార్చికి దివ్యమల భుజించే
టరు. భూమిని పొనుబడిచేసి జీవించెదరు.
ముగ్ధులు చూ, బ్రాహ్మణులు. [య్యడు.

తిపోవసుడు. సం. వి. హి. పుం* చూ, నూ
తపోలోకము. ఆం డిగ్గలోకములు ఏడింటిలో
నొకటి* చూ, డిగ్గలోకములు (చూ,
ఆధోలోకములు. | దేశము. చూ, దేశము.

తపోమము. సం వి ఆ. పుం బ్రహ్మపర
తపోమర్మ ఆం వృద్ధులు ముగ్ధులలో నొకడు;
చూ, వృద్ధులు.

తిప్తకాంచనము. సం వి ఆ. పుం. మేలిమి
బంగారము: చూ, లోహము. 1.

తిప్తమంధము సం. వి ఆ. పుం. తప్తమంధము
సరకము చూ, సరకములు.

తిప్తవృక్షము. సం వి. ఆ. పుం. ఒకానొక
ప్రతిము. మూడుకోలాలు వేడినీరును

మూడుకోలాలు వేడిపాలును, మూడు
కోలాలు వేడినీయియును, తాగి, మూడు
కోలాలు వినియును తాగితే ఉపశమిం
చుట. (8 వలముల నీరును, 3 వలములపాలు
ను, 1 వలము నీయియును తాగినలెను).
చూ, కృచ్చియను.

త ప్తరైలుబువ్వాయును. పా. కాగినమానెపై
నీటిబొట్టుచేసిన భగ్గనమండునమరితి.

త ప్తపాపాగుండును సం. వి. అ. న చూ
త ప్తకుంధము.

త ప్తము సం. వి. అ. తపింపజేయఁబడినది. కా
చుడిచిడిచూ, కాగ్గ 2. బ్రాహ్మను. 1

త ప్తరూపకము. సం. వి. అ. న. చెండి చూ,

త ప్తరూపము సం. వి. అ. పుం — పై —

త ప్తచాలకము సం. వి. అ. పుం. త ప్తచాలక
మును పరకము చూ, త ప్తకుంధము.

త ప్తకీలాకోహయము. అం. పొద్దగర్భములలో
నొకటి చూ, పొద్దగర్భములు.

త ప్తకూర్మికుండము సం. వి. అ. పుం చూ,
త ప్తకుంధము.

త ప్తనురాకుండము సం. వి. అ. పుం. — పై —

త ప్తాయపిండవ్యాయును. పా. కాలిన యినున
గుండునకు పొగయుండదుగాని తక్కిన
యన్నిటక్షణములన్నియుఁ గలిగియుండునను
రీతి.

త ప్తాయనసక్తి బిందువ్యాయును పా. కాలిన
యినునకునుపై నీటిబొట్టుచేసిన యెడల
నామరూపములు లేక నశించుననురీతి.

త ప్త. వా. వి. పిండోపసము: చూ, త ప్త.

త ప్తైడు. సం. వి. అ. తాపయితుడు.

త ప్త. దే. వి. 1. గింజపట్టిని ధాన్యము చూ,
ధాన్యము; అవ్య. 2. కాక. చూ, వివా.

త ప్తకనుబోయే. దే. స. కి: చూ, పాఠాబోయే.
అం, భా త్ప. 133.

త ప్తకాయ. దే. వి: చూ, త ప్త. 1.

త ప్తట. వై. వి. త ప్తట: చూ, పి. నె.

త ప్తకము వై. వి. చందం. చూ. త ప్తకము: త ప్త:
చూ, నేరము (ద్యయము 4. ర.)

త ప్తకము వై. వి. చందం (త ప్త + ఇదము)
— పై —

త ప్తకారి జా. పాఠపాటున. “ త ప్తకమగ్గ
వ్యతా పుక్తియో పుగంధి త ప్తకారియో
యెలంగింపఁ దరముగాదు.” (పాండురంగ
మహాత్మ్యము) (వాడుక త ప్తకాతీతనియు)

త ప్తకాతీత ద్య. వి. చూ, అపిపాత.

త ప్త. వై. వి. 1 చమ్మ: చూ, త ప్తకము
(దేశ్యముని 4 ర.); దే. స. కి: 2. అతిక్ర
మించే, భార. అది. 3, అ. 14: చూ, కా
టు. 8, అ. కి: 3. తక్కువై. 7, అ.
88 చూ, మిడివోపు, వై. అ. కి: 4. త ప్త
చేయు.

త ప్తకుం వై. వి. త ప్తకుం త ప్తకుం. గ్రుక్షి.

త ప్తకుం గాయ. ద్య. వి. ఒకానొకగ్రుక్షి: చూ,

త ప్తకుం వడు. వై. అ. కి: (త ప్తకుం + వడు)

1. త ప్తకుం; 2. సరిత ప్త. [మ. 1.

త ప్తకోస. ద్య. వి. త ప్తకారి: చూ, మాగ్గ

త ప్తకుం. ద్య. వి. చూ, త ప్తకుం.

త ప్తకారి ద్య. వి. చూ, త ప్తకోస.

త ప్తకెబ్బలు ద్య. వి. బ. 1. బలులయందు
పొగ్గిపోయి వచ్చినందులకై వచ్చిన క్రిమి
మునుబట్టి బాలరను ఉపాధ్యాయులుకొట్టెడు
ఒకటిరెండు (నీచెక్క) మొదలగు చెబ్బ
లు; వా. 2. నేరనిష్క విధియే చెబ్బలు.

త ప్తెట వై. వి. 1. త ప్తట: చూ, పి. నె: 2. చూ,
వాయవోలి: 3. అదవిలక: చూ, సరిటి.

తమస్సుగము. అం. సృష్టిసగములు తొమ్మిది
టిలో నొకటి చూ, సృష్టిసగములు
తమస్సు. సం వి. వ. న 1 రూ.తమ.తమ
చూ, రాత్రి, పుం 2 గూలి చూ, రేలుపు.
1, 3 ముట్టు చూ, రాత్రి 1, 4 రాహు
గోమాయ చూ, రాహుపు 2
తమాయ వా. అమ. గొప్పగా, అంతయు
తమాయచే జే అ. కి 1 అక్షరం చూ,
మొట్టు 4, అ కి 2 క్రిమిరేమగు
తమాలపర్యమ. సం 2 అ న 1 గొప్పటి
గొట్టు చూ, పొట్టు 1, 2 మకరికా
పర్యమ 3 చీకటిమార్గం చూ, సమా
లము 1.
తమాలము సం వి అ న 1 చూ, పంపా
ర్యమ 1, పుం 2 కత్తి చూ, పిట్టి
2, 3 తిలిపి చూ, స్వోత్పన్నము
4 కాలపెండ్లము, కిచ్చనెండ్లము, సో
లపత్రిము, సోపెండ్లము (తం) - కిచ్చనె
పెట్టు, చీకటిమార్గము, 5 కేలముపక
చూ, భూమ్యురికి, 6: చూ, పమ్మ
తమపా వా వి 1 గిమ్మకొ, 2 నెమక,
3 పక్క, 4 కిచ్చనెమాయ (పా-నినాగం)
తిమి సం 2 అ (ప్రే) 1 చూ, సమస్సు 1,
2 చీకటి చూ, వేలకము 1, 3 క
(1) త్వి కి 5, 6, 44 చూ, 10
ధ్యము 1, (2) పిగోనాయ అచ్చ అ
కాం 117 చూ, కలకాయ కిచ్చ (ధ)కొనె
చూ, వాంధ, (4) చొక్కా చూ, పెండ్ల 2
తమిది శే వి రూ.పెండ్లకొనె-తిమ్మి
రాగిపమ చూ, పెండ్లము 1, బ 2 రాగు
లు చూ, ధాన్యము
తమిదె. జే. వి. — పు.
తమికోను జే అ కి. 1 త్విగవకు చూ,
సంధ్యమింపు, 2. పిగోనాలపమి చూ, సం

తోడించే, 3. కోరు చూ, వాంధ్రికే.
4. మాచాపమి. చూ, వలయ. 3, 4.
5. తమికోలు, హెచాపమి. అచ్చ అర.
కాం 58.
తమి జే వి కా.డిసడిమిలి చూ, తమ్య.
లిమ్మి సం వి అ (ప్రే). 1. చీకటిరేము.
చూ, రాత్రి, 2. విమ్మచీకటి చూ,
మోకము 1
తమిస్సు సం 2 అ న 1 చీకటి చూ,
మోకము 1, 2 నోపము చూ, గోపము.
గూడు పు క్రిమిరేమగు శుభము చూ, పిట్టి
(కేళిము 4 న)
నిమలపాగు క్రి. వి (గమలము + అమ) రూ.
తమిస్సుపాగు తమిలపాగు, అమ
తమిలము పు క్రి - తాంబూలమ్ చూ, రూ.
శివలము
తమి - వాగ్మయి పా జపముయైతల
కిచ్చనె యుండ్లము (సమయము బట్టుకొని
చీకటిగా చీకటికొనె)
నిమిస్సు (చూ సం 2 అ పుం 1 విష్ణు
చూ, కిచ్చి 1, 2 చూ, మొద్దుగమి,
3 చూ, పి గాంధ్య, 4 ముట్టు చూ,
పక్కము 1, 5 పరిష్కరి చూ, కిచ్చిపు.
1, 6 చూ, కేలము
నిమిస్సు సం 2 కి పుం 1 విష్ణు చూ,
పిట్టి 1, 2 చూ, పిగోనాంపెట్టి, 3 చూ,
మొద్దుగమి, 4 చూ, కిచ్చి (మొద్దుగమి.
నిమిస్సు సం 2 అ పుం చూ,
నిమిస్సు (చూ సం వి అ పుం చూ, నిమి
స్సు (చూ 1—2—3—4
నిమిస్సు సం వి వ. పుం పంపుచు చూ
పిగోనాంపెట్టి
నిమ్మ. పు వి 1—తాంబూలమ్. సమకేన తాం

బూలము, పెమ్మ, ఆశలము: చూ, పిడి
యము (దేశ్యమని క. ర.); దే వి 2. కంబా:
చూ, కంబ.

తమ్మంటు. దే వి (తమ్మె + అంటు) తెవివగ
పాండు. 1, ఆ. 183 చూ, భూషణము.

2. (తమ్మెట్టు అనియు వాడుక)

తమ్మంటును సం వి ఆ. పుం 1 తమ్మెట
రూ. తమటము. కళా 7, ఆ 89, పను 6,
ఆ. 9 చూ, పిడి, పై. వి. (1) తమట.

—పై.— (పునరాశ్రమకవీయము)

తమ్మతమట దే వి తమ్మపడిగము చూ,
పాశ్రమ 6 [పడిగ —పై—

తమ్మపడిగ ద్వ. వి రూ. తమ్మపడిగ. తమ్మ

తమ్మపడిగము. ద్వ. వి —పై—

తమ్మపడిగ. ద్వ. వి —పై.—

తమ్మలము పై వి తాంబూలము రూ. తమ
లము చూ, పిడియము.

తమ్మక దే వి చూ, రూ. తంబక

తమ్మక దే వి —పై—

తమ్మి పై వి 1 తామరసమ రూ. తామర
చూ, పట్టుము 1, 2 పట్టప్రసాదము;

దే వి. 3 తామరకపట్టు చూ, పట్టము.

తమ్మికంటి ద్వ. వి (తమ్మ + కమ్మ) 1 ఆ.
దురి చూ, ప్రి, 2 కమలములంటి

కమ్మలగల అడుగు చూ, ప్రి; 3 పెమ్మె.
దు చూ, పట్టపు 1 (పట్టు తామరకంటి)

తమ్మికెంపు ద్వ. వి చూ, తమ్మికాయి

తమ్మికొండకవాము ద్వ. వి సంప చూ,
బొమ్మ. 1. [పాం 1, ఆ. 9

తమ్మికేరిలింక ద్వ. వి చూ, తమ్మికొర.

తమ్మియట్టుము ద్వ. వి —పై— ఆం, భా ప్ర. 81

తమ్మియోలి. ద్వ. వి పట్టయోని భా. 1,

స్కం 19 చూ, బొమ్మ 1

తమ్మిదీవి. పై. వి. 1. పుష్పదద్దీపము: చూ,
లంక. 1; ఆం. 2. ద్వీపములు ఏడింటిలో
కొకటి: చూ, ద్వీపములు

తమ్మికొర. ద్వ. వి. పద్మినీపల్లభుడు చూ,
నూర్యుడు. [హి. నూంపపు.

తమ్మిపగతుడు. ద్వ. వి. అక్షారి: చూ,

తమ్మిపుట్టు. ద్వ. వి. చూ, తమ్మియోలి.

తమ్మివిడారేంపు గరితమిన్న. ద్వ. వి చూ,
తమ్మియింటిగరిత.

తమ్మియ దే వి. రూ. తమ్మె 1. తెవివమ్మె:
చూ, భూషణము 2, పలుపుతమ్మె చూ,

రూ. తమ్మె: 3. తెవియొక్క అడుగు
భాగము. [లక్ష్మి. 1.

తమ్మియింటి గరిత. ద్వ. వి పద్మాలయ చూ,
తమ్మియాయి ద్వ. వి. పద్మరాగమణి చూ,

రిక్తము. 1. [కర.

తమ్మివాల్లింటి మగడు. ద్వ. వి చూ, తమ్మి

తమ్మెడు దే. వి రూ. తమ్మెవాడుకేంబు:
చూ, సహోదరుడు. (పృథ్వియందు తమ్మె

గమి-తమ్మెను తమ్మెకొయి-తమ్మెపోవు
ము) [కుడు.

తమ్మెల మగవాడు ద్వ. వి చూ, తమ్మెలగ

తమ్మెలము. పై. వి = చూ, రూ. తమలము.

పై. 81, ఆ 141

తమ్మెలవిందు. ద్వ. వి: చూ, తమ్మికొర.

తమ్మెవాడు దే. వి. చూ, రూ. తమ్మెడు.

తమ్మె దే వి చూ, రూ. తమ్మెయ.

తయ్యాయలి వా వి కా. వికాపి యుండుట:
రూ. తయ్యాయలి.

తయ్యాయి వా. వి: చూ, కిడ్డు. [యలి.

తయ్యాయలి. వా. వి. చూ, రూ. తయ్యాయి

కయ్యరు వా. వి. రూ. తయ్యరు చూ, పెరుగు. 1.

తరంగశ్యామము. పా. ఒకదానివెంబడి జోక
టి విడువకవచ్చునను నీతి.

తరంగచక్రిలింబుశ్యామము. పా. తరంగము
నందు చక్రిలింబుయే మాయ్యుడొక్కడై
నను, చక్రిలింబులు తరంగములయందుఁ

కాల గాఢియనమనీతి [చూ, పిచి 1
తరంగము సం. వి అ తుం. తరగ అల
తరంగిణి. నొ వి. ఈ. ప్రి 1. ఏలు చూ,
నది; అం 2 భాషంగములు పడునొకటిం
టిలో నొకటి చూ, భాషంగములు (చూ,
భాష 1)

తరండము సం. వి అ తుం, న 1 ఓడ, ఏలుదాఁ
టుపుట్టి (అని కొందఱు) చూ, హోడము,

2. గాలపుదారము కట్టివ కొయ్యలోనగునది
తరంగ వై. వి = తరంగం చూ, పిచి 1

తరక. సం. వి. అ. ప్రి. కొరింద చూ,
మయ్యడి [వానియే

తరకటియే వై అ క్రి = తరకియే చూ,
తరకటింపు వై. వి = తరగ్గ: చూ, వాడము 1

తరకనము. దే. వి రూ- తరకపా. అమ్మల
పొది. ప్యా 4, ఆ. 28 చూ, వాడము 1

తరకపా. దే. వి 1 - హై - 2 చూ, తరకటింపు
తరకుపు సం. వి అ. తుం. చూ, పిచి 1

తరగంపియ. దే. వి రూ- తరగంపె ఒకానొక
అంపము' చూ, అంపము

తరగంపె దే. వి - హై -

తరగతి వా. వి. (తరము + గతి) 1 తరమును
'తరి' యెడు భాగము; 2, క్లాసు. " మాబడి
యందు వాలుగు తరగతులు గలవు "

తరగతిగుండ్లు వి వా. వి. బ. అడుదాని
'మెడనగ' చూ, భూషణము. 2.

తరిటు. దే. వి 1 రూ- తరిటు. చేయి. చూ,
ముదికొల. 2; 3. అక్కయల శిశులింపు

నము: చూ, హయము; 3. తోలువారి: చూ,
హార్వి. 1.

తరణము. సం. వి. అ. న 1. (ఏలు మొదలై
నది) కాటుట. చూ, లంఘ; పుం. 2. ఓడ:
చూ, హోడము.

తరణి. సం. వి ఈ ప్రి 1. రూ. తరము-
తరి తర్కి, ఓడ. చూ, హోడము; 2. ఏలు:
చూ, నది, 3 దాటుట ' చూ, లంఘ;
4. పిన్నగోరట * చూ, మహాసహ, 5 హ
మారియను మందు, 6. చూ, సేమంత్తి *;
పుం 7 చూ, మాయ్యడు, 8 చూ, సము
ద్రము [చూ, వా. 2. 4.

తరణిమహాదము సం. వి అ. న. తారతమ్యము

తరతరము. దే. అవ్య క్రి విధ 1. క్రిమక్రి
మముగా భార. అది. 2, ఆ. 4, 2 వరం
వరగా.

తరపణ్యము సం. వి. అ. న. ఆతరము, అవా
నము. (తే వ) - ఓడకేపు, కేపు.

తరపణ్యడు సం. వి. అ తుం చూ, మాలి
వి 3.

తరపు దే. న. క్రి 1. పోంగొట్టు. భాగ 8,
స్కం 88 చూ, భంకియే, వా. వి 2 రూ-
తరపు. పక్షయ, ఒకనైపు.

తరిబడి దే. వి (తరిము + బడి) రూ- తరిము.

1 చూ, పునువాంకోము 2. మానము చూ,
తరిము, 3. సామ్యుని. చూ, సమానము 2;
4 నయమ' చూ, వంక్త 1, 5 వస్తువు చూ,
సరిమి. 2 [అనియు]

తరిలియతు. వా. వి. కేప్పు (రూ. తరినియ్యట్టు

తరము. సం. వి అ. తుం. 1. దాటుట చూ,
లంఘ, 2. పడవ, పుట్టి (అని కొందఱు):
చూ, హోడము, 3 నిచ్చు' చూ, పక్కి 1:
4 చెట్టు: చూ, పృక్షిము, న. 5. పడి:
చూ, పేగిము 3; 6 చూ, మాంసము;

7 బలము చూ, శక్తి 1; వా 8, భూమి
తమము; తే 1 మా. తొబడి(1) చూ, తొ
బడి 1 భూ. ఆరి 4, ఆ 220. (2) చూ,
తొబడి 2. భూ. ఉత్తర 4, ఆ 218,
(3) చూ, తొబడి 3 నమ. 1, ఆ 41,
(4) చూ, తొబడి 4 నాన్ 4, ఆ 40,
(5) చూ, తొబడి 5 నాన్ 1, ఆ 213,
విగ (6) చూ, శక్తియు, (7) చూ,
శక్తియు ఉ హరి 4, ఆ 131. (8) చూ,
సహాయము 2 తై 3, ఆ 156, (9) చూ,
సహాయము, (10) చూ, శక్తియు ఆం,
భూ శక్తి 15, (11) భక్తియు మోక్షములు
తొబడి వా 1 1 హరియు చూ, తేయు
3, తొ, విగ 2 చూ, మోక్షము
తొబడు సెం 1 ఆ పుం 1 చూ. మా. తొ
కి 1, 2 నా హరియు చూ, తేయు,
కొ త మోక్షములు
తొ. 1, 2 వా వికాశానికి పుష్కలము బిల్ద
కి మోక్షములను 2 నా, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
మూలక వికాశానికి మోక్షములను బిల్ద
మోక్షములను బిల్ద. పుష్కలము (మోక్ష
కి మోక్షము 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
తొ. 1, 2 చూ, తేయు, మోక్షము
తొలు తే ఆ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730,

తరవాం. జి. వి. 1. కాలము: చూ, సమయము 1, 2 ఉపక్రమము చూ, యత్నము, 3 ఆపకర్మము. భాగ. కర్ణ. 1, అ. 240 చూ, సరిపాటి; 4 అప్పటి: చూ, కడప, విని. 5 రుగిలినది

తరవాం సరి. వి. ఇ పుం.తరవరి-తరవరి-రిని చూ, కడప.

తర. జి. వి. శ్లోక క్రియము చూ, వేగము 3. 70 సము ౧౦ వి అ స పాల చూ, మాంసము, 70 క్రి ౨౦ వి వ పుం. 1 పురీ చూ, కాన్హాలము, 1 విని 2 బిమిగలవాడు చూ, రావడి, 3 సుగిలవాడు చూ, వేగ ౧ కాడు

తర. సరి. వి. వ పుం. 1. బిమి చూ, క్రి 1, 2 జి చూ, వేగము. 3.

తరవా వి. క్రి చూ, విధము 1.

తర. సరి. వి. పు. 1 కాపుడుగంజి: చూ, సాము (1), 2 కల్లు చూ, సుగ. 1, పా 3 రూ.నాళము 3. కానోక పృథ్వము 2. కా.కా.పాదునుండు న, క్రి, ౧, ౨, ౩, 4, సురువులుగోరి పండ్రిండుండుంటి యోగల ఏకాదశ కంఠచ్చంబిమ్మ నందుచుట్టిక పృథ్వము (దీనినే భృపకోకిల యును అంగుళ) చూ, పృథ్వము 1

తర. సరి. వి. అ పుం 1 రూ.కోగలము. హామిగ్గ. శ్లోము చూ, శ్రిము. 1 (చూ, భూమాము 2) 2 సెమిక్ చూ, సంపలము 2, చూ, దు.రొ. 3, విని 4. పల్లములు చంపించెది చూ, పరిశ్రము 3, 5 అవరాగముగలిది చూ, పల్లము ౪ పరీకాశంబుగిది చూ, శుభ్రము 4

తర. శ్రిము ౧౦ విని పరిశ్రమిది, శ్రింభోక గము చూ, పరిశ్రము. 3

తర. శ్లో. సరి. వి. అ పు. 1. అందుచు

యా, స్త్రీ: 2. చరితే కన్యలుగల ఆదమి,
కాంగంటి: యా, స్త్రీ
తరాశి. వై. వి. ఆరాది. రూ. తరాను: యా,
కాను (కన్యమని క. ర.) (యా, హోదము
తరాపు. సం. వి. ఉ. పుం. పై —
తరాను. వై. వి. = యా, రూ. తరాశి. (కన్య
మని క. ర.)
తరి. సం. వి. త. స్త్రీ 1 ఓడ-యా, హోదము;
2 యా, హా, 3 మబ్బు యా, మేపును
1; 4. మాగాని యా, భూమి. 1; 5. బట్ట
లలోనగు వానిపై, 6. ఓడ-కెడ్డు యా,
నీరి. 2 (అగవ), వై. వి. (1) అవు త,
మేపుల యా, ముఖము; వై. వి. వి (2) =
తరింగ: రూ. తరి యా, వరి 1
తరియే సం. స. కి. = తరియే 1 సముద్ర
ములోనగు వానిని ఓడలోనగు పాదనములచే
దాటు యా, లంఘియే 2, వా 2 మోక్ష
ముకొందు "మీరాక చేమా పెద్దలతిరించి"
తరిక. సం. వి. ఆ స్త్రీ. పడవ యా, హోదము
తరికము సం. వి. ఆ పుం. పై —
తరికాడు వై. వి. తియ్యేవాడు.
తరిగంబము వై. వి. (తరి + గంబము) వేల్
రాడు యా, దిండివిక్రంభము.
తరిగట్టు వై. వి. కివ్వంతుల యా, వర్తకము
తరిగట్టుకాళి. ద్వ. వి. కేవలమే సాం. తిగ్గ
10: యా, సర్వము.
తరిగడవ వై. వి. (తరి + కడవ) ముఖమి,
పెరుగు తిక్కెడుకుండ యా, భాండము. 3
తరిగొండ. వై. వి. (తరి + కొండ) యా, తరి
గట్టు కా. రి. 6. ఆ. 121. [హరిని
తరిగొట్టు. ద్వ. వి. రూ. తరిగొట్టు. లాంగరి: యా,
తరిగోల. ద్వ. వి. (తరి + గోల) కవ్వము: యా

మంథానము. [నితనము చేయు.)
తరియేట్టు. ద్వ. స. కి. (పెరుగు చేపకాడుకు
కరటి. వై. వి. రెండు పెండెల దింపెను గోన
చట్టు రూ. తరిటి.
తరిటి. వై. వి. పై —
తరిటి. సం. వి. త. స్త్రీ ఓడ: యా, హోదము.
తరితిపు. ద్వ. వి. 1. ఆకర్ష. ఉ. రా. 8. ఆ.
51 యా, మందమేలము. 1; 2 ఉద్భృతి.
స్వా. 5, ఆ 7 యా, విలంబము. 1; 3 గ
ర్వము కాం. 2, ఆ 81 యా, హంకా
రము; 4. తెలివి: యా, స్నేహము. 1,
5 కోరిక. యా, వాంఛ.
తరితిపునేయు ద్వ. ఆ కి. (తరితిపు + నేయు)
1 గర్వియే యా, వాంకరియే; స. కి.
2 ఒప్పరికయే, కన్నడియే (సం. ప) -
ఉ-కీయే (నూర్తిము. 1.
55 తాళి. ద్వ. వి. తిర్వత్తాళి. యా,
తరితాలపు ద్వ. 8 (తరి + తాలపు) మంథరి
పృథిమముగిరించినవాడు, రూ. తరితాలపు,
లక్ష్మీ 1, ఆ 54 యా, విష్ణువు. 1.
తిరితాలపు ద్వ. వి. పై —
తిరిపిమాడ వై. వి. (యా. తనపు. తిరిపి-తలుపు.)
బమ్మయము (అణువెలల మాడ యనికొంద
లును, ఏదానివయ్యు తెల్లన అడుమాడ
యని కొందలును) యా, ధేనువు.
తరిపట్టు. వై. స. కి. (తరి + పట్టు) తడతల
నుకేరించి పెరుగును తిక్కెకనియపు. ఉ.
వారి 4, ఆ. 308.
తరిపె వై. వి. మూపుచింతుల రూ. తరువడి-
తరిపెను.
తరివ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ ఓడ యా, హోదము.
తరువే వై. స. కి. = తమ్. రూ. తర్పు.
చింతు భార. భిష్ము. 3, ఆ. 194: యా,
మఖియే.

తరువేట. దే వి యా తర్కుట. తర్కుటేట.

తరువేటను పా సహాహాసనము తర్కుటను
తరువేట నం ఇది వ విరుద్ధముల తరువేట
యా, పెరుగు 1.

తరువేట నం వి ఆ క. 1 కుట్రపుము
(నా వికారపుము) యా, వికారపు, పుం

2. అమరపుత్రము యా, పుత్రములము,
వి. 3. యాసనముగలది, కోడె యా, పడు
యో, 4. తోరపు యా, నూతనము, దే 5

(1) కాలము యా, సమయము 1

తరువే నం వి ఆ క. 1 కుట్ర యా, తరువే
1 అమరపుత్రము యా, పుత్రము, 2 యాసనముగల

అమరపుత్రము యా, పుత్రము [విరుద్ధము 1

తరువేట, నం వి ఆ క. పుం, పుత్రము యా,
తరువేట నం వి ఆ క. తరువేటము యా,

యాసనముగలది యా, నూతనము
తరువేట నం వి ఆ క. పుత్రము నూతనము

తరువేట నం వి ఆ క. పుం ములము యా,
కాసనము

తరువేట. దే 1 యా, తరువేట, 2 ముదు
యో, ముదు, 3 పుత్రము యా, పుత్రము 1

తరువేట. దే 2 వి ఆ క. పుం విరుద్ధము యా,
కాసనము [యా, పుత్రము

తరువేట నం వి ఆ క. పుం పాటి పుట్ట
విరుద్ధము దే 3 యా, తరువేట, 2, నం 15

తరువేట. దే 3 యా, తరువేట, 2, నం 15
నం 15

తరువేట. దే 4 యా, తరువేట, 2, నం 15
నం 15

తరువేట నం వి ఆ క. పుం యా, నూతనము
కాసనము నం వి ఆ క. పుం 1 పుత్రము యా,

పుత్రము, నం 2 పుత్రములు విరుద్ధము
యా, పుత్రములు, దే 3

(1) ఇయ్యవలసినదానికనుగుణముగా (2) పెక్కు
విరుద్ధము యా, బలవంతము; (2) పెక్కు
ముదికలపి అయ్యుధాదుల సాయము (సా
యములు, లేక ఎక్కు) [యా, పుత్రము.

తరువేట. దే 3 వి ఆ క. పుం తరువేటపునది (అమరపు
తరువేటము దే 3 వి ఆ క. తరువేటపునది.

తరువేట. పా. 1. కారణము పుత్రము. మూడి
కారణములు, ఒక మూడుగలము, మరల

మూడికలము లోక మూడుగలము 4.7
గలముల యాసనముగలములు యాసనములకు

గలములుగలములు అలా — తరువేట, దు
హాసనము నకలము, పుత్రము, సతతము, పుత్రము

పుత్రము, దే 3 వి ఆ క. పుం, పుత్రము. 1.
తరువేట నం వి ఆ క. పుం, పుత్రము యా,

పుత్రము
తరువేట. దే 3 వి ఆ క. పుం, పుత్రము.

తరువేట నం వి ఆ క. పుం 1 యా, విరుద్ధము
యో, పుత్రము 3, 2 అయ్య

యో, పుత్రము యా, పుత్రము, 3. కారణము
యా, పుత్రము 1, 4 కోడె యా,

వాండు, 5 = తరువేటపు (తరువేటపు
వాండు విరుద్ధము — పుత్రము, కాసనము

యా, కాసనము యా, కాసనము, కాసనము, కాసనము

యా, కాసనము, కాసనము, కాసనము
యా, కాసనము, కాసనము, కాసనము

యా, కాసనము, కాసనము, కాసనము
యా, కాసనము, కాసనము, కాసనము

యా, కాసనము, కాసనము, కాసనము
యా, కాసనము, కాసనము, కాసనము

యా, కాసనము, కాసనము, కాసనము
యా, కాసనము, కాసనము, కాసనము

యా, కాసనము, కాసనము, కాసనము
యా, కాసనము, కాసనము, కాసనము

యా, కాసనము, కాసనము, కాసనము
యా, కాసనము, కాసనము, కాసనము

తర్క-ప్ర. సం. వి. ఉ. పుం. (యూవడికాడు)
కడుగు: కపాలపాతిక, కార్వాసపాతిక,
తంతుకావము. (తె. ప.)—కడుగు, తిక్కడి
తర్క-కావము. సం. వి. అ. వ. కడుగునూలు
పాన, సానుకము చూ, రాము.

తర్క-ప్ర. సం. వి. కి. చూ, రూ. తర్కయే
తర్క-వము. సం. వి. అ. వ. 1. (తె. ప.)—
అవలంబు, రూ. అవలంబు, పట్టవ; అం. 2. పాస్త
కిములు ఇరువదింటిలో నొకటి చూ, పాస్త
కిములు. [తె. ప. 2]

తర్క-ప్ర. సం. వి. ఈ. క్రి. కట్టవవేయి చూ,
తర్కయే సం. ప. కి. చూ, తెలియవే.

తర్క-ప్ర. వా. వి. 1. భామంతరిము, 2. విమ.
కించి నిజమును తెలిసికొనుట

తర్క-ప్ర. సం. వి. ఈ. క్రి. = తెలియు, మార్చి
గరితె చూ, తంతుపు 1.2

తర్క-ప్ర. సం. వి. అ. పుం. 1 అవ్వచు పుట్టి
మాడ చూ, భేనుపు, 2 దిరిగెన * చూ,
కీషము

తర్క-ప్ర. సం. వి. ఇ. పుం. 1 రూ. తాటి చూ,
హోదము, 2 చూ, నూర్పుడు

తర్క-ప్ర. సం. వి. అ. పుం. కాకిగూడు
చూ, పెరివిము 1

తర్క-ప్ర. సం. వి. అ. ప. చూ, తర్క 1

తర్క-ప్ర. సం. వి. ఈ. పుం. చూ, మూర్పుడు

తర్క-ప్ర. సం. వి. అ. ప. 1 తివి చూ,
సాహిత్యము; 2 పిత్తువజ్రము, 3 పీర్ని

నను, త్కీర్తిసాంతుట, 4. యజ్ఞకావము,
5 తర్కములు — పొరితప్పిచ్చా తప్ప

గము. — పట్టాంతర్పాయము, గాయతీం
తర్కయామి, కార్వాసంతర్కయామి, నిమ్మ

శీంతర్కయామి; మాధ్యాహ్నికతర్కయామి. —
పట్టాంతర్కయామి, సావిత్రింతర్కయామి,

కాదీంతర్కయామి, నిమ్మశీంతర్కయామి;
సాయంకాల తర్కయామి. — పట్టాంతర్క
యామి, సరస్వతీంతర్కయామి, వైష్ణవీంతర్క
యామి, నిమ్మశీంతర్కయామి అని తిరివి
ధము

తర్క-ప్ర. సం. వి. క. వ. యూవర్తంభపుకావ.
తర్క. కే. అ. కి. చూ, రూ. తరలు.

తర్క-ప్ర. సం. వి. అ. వ. దప్పిగొనుట.

తర్క-ప్ర. సం. వి. అ. పుం. 1 దప్పి చూ,
పిహన, 2 కోరిక చూ, వాంఛ, 3 కడలి:

చూ, సముద్రము; 4 తెప్ప చూ, హోదము.

తర్క-ప్ర. సం. వి. అ. పుం. రూ. త్కీర్తికుడు పిట్టి
గొన్నవాడు చూ, సర్కట్టు.

తర్క-ప్ర. సం. వి. అ. పుం. చూ, మూర్పుడు
తర్క-ప్ర. కే. వి. చూ, మూర్తనాశ అం,

భా. ర్క 73 [చూ, భావ్యము.

తలలు కే. వి. రూ. తలలపొల్లుతలలక, తలవడలు
తలయే కే. వి. రూ. తలయే 1 బాహుళ్యము

భార. పిమ్మ 2, ఆ 198 చూ, విస్తారము.

1, విణ 2 బహుళము చూ, మొత్తము,
3 అధికము పూర్వ 3, ఆ 84 చూ,

పామ్మ 1 [పిమ్మ చూ, మనుము.

తలయేదినము కే. వి. రూ. తలయేదినము.

తలయేదినముగల వాతకుడు సా అద్విమాధి
పరిగారి, మహాధిపతిగాని లగ్నమున నున్న

పురుషు, నవరూపిపరి గవయగలతో గలిసి
నను, సాహంకల యేదన్నను, కుభనంబం

ధము కేవలమును, లగ్నాధిపతి పట్టాదు
చార్వకములలోనుండి పాపులకే కాదే

బడినను తలయేదినంబుదనను

తలలు. కే. వి. 1: చూ, రూ. తరలు. 1;
2 మోటుతనము భార. అం. 1, ఆ. 300:

చూ, మాన్యము; విణ. 3 మూర్తము: చూ,

తలుపు. దే. వి. చూ, రూ-తలుపు. [దనము. తలుపుదనము. దే. వి. చూ, రూ-తలుపు. తలుపు. దే. వి. 1. చూ, తలపిదూడ; 2. పున పరిపిది చూ, రత్నము. 1.

తలుపు. దే. వి. కి. 1. కవియు. భాగ ఉక్తి 4, అ. 150 చూ, వ్యాపించు 2 కల్పరమము. భార విరా. 1, అ. 147 చూ, సంభవించు, స. కి 3 చూ, పం బడింది పునగ్తించు భార దో 1, అ. 231, 4 చూ, బలగ్తించు; 5 చూ, తలపిదూడెట్టు; 6 చూ, వెళ్ళగొట్టు

తలుపుతలము ద్వ. వి. పరిమళము. అచ్చ యు, కాం. 197 చూ, వాసరము.

తలుపుతలముతలము. ద్వ. వి. — పై — అచ్చ యు, కాం. 81

తలుపు. దే. అ. కి. 1 తల్ల చూ, మర్మము 2, స. కి 2 ఖండించు చూ, తలగు.

తలుపునది దే. వి. 1. ఉద్ధతుడు: చూ, పాగ దు:ఖం; 2. ఉద్ధతురాలు చూ, ప్రియ.

తలుపు. దే. వి. రూ-తలుపు. నిరుడు: చూ, వ్యాధుడు. 2.

తలుపు. దే. వి. — పై —

తల. దే. వి 1 జత్తు భాగ ఉక్తి. 1 అ 75. చూ, యుక్తి, 2 చిరి చూ, సుని 3, 3. గుంపు చూ, అమామము, 4 నెత్తి చూ, కలము 1, 5 తలమీది పెండు కలు; 6. పూసి: చూ, యెత్తిము, 7 ముం దుభాగము. భాగ భీష్మ 2, అ 79 చూ, ముండు 1, 8 మొత్తము భాగ కల్ప 1, అ. 100 చూ, పరిపి 1, 9 ఎడ. వ్యంహ: గము: చూ, సత్యము. 1, 10 కాలము నిర్వ. 7, అ 81 చూ, సమయము. 1; వి. 11. మొటిది. భార. ఉక్తి. 4, అ 288

చూ, మొదలు. 4; పై. వి. 12. పలకు. తాళు: చూ, స్థానము. 1; 12. ఎలుక. భార. భీష్మ. 2, అ. 258: చూ, సోద; 14 పక్షము. భార. ఉక్తి. 2, అ. 125: చూ, పర్వ. 2, అం. 15 కళాస్థానములు పదునాటిలో నొకటి: చూ, కళాస్థాన ములు

తలంటు చూ, రూ-తలయంటు.

తలకించు. దే. అ. కి. 1: చూ, సరించు; 2 తలకకేయు.

తలకు దే. వి 1. రూ-తలకు చూ, వెలుపు; 2 తలనము చూ, లోలము; అ కి. 3. చలించు ఉ. వి. 8, అ 205. చూ, సరించు, 4 చూ, భయపడు. భార. అది. 8, అ. 8

తలగు. దే. అ. కి. రూ-తలగు-తలపు. తలగు. భార అర 2, అ. 84 చూ, విరియు. 5.

తలగుడు దే. వి చూ, విచారనము

తలచు దే. స కి రూ-తలచు-తలచుచేయు.

1 ఎంచు, ఉపించు: చూ, చూచించు;

2 చూ, భాగించు, 3 చూ, స్మరించు

తలచేటు అం వికావస్థలో నొకటి చూ, దశావస్థలు

తలచు దే. వి (రూ-తలచు-తలచుతలచింపు- తలచు) 2 యము చూ, వెలుపు.

తలచిచ్చుట నా అతిశయించు “లోకము ఇది చిచ్చు చిలచిచ్చు వాడు లేమిదీనే.” “జ్ఞా నిలచిన్నది జేమిట్లు మించెననిం చిచ్చిమి యొచ్చేయనన్.” (కిశోపాఖ్యాదియము)

తలపు దే. వి 1. గుండె ఉ. వి. 2, అ. 143 చూ, వ్యాధయము 2, 2 చింత. భార అర 7, అ 128, అర్థిపాఠ్యము (అనికొంటు) భార సా 1, అ 45 చూ,

చూపుతానను; 3. కోరిక. భార. విరా 1, అ. 187 చూ, వాంఛ, 4. జ్ఞప్తి. కళా. 7, అ. 85 చూ, స్మృతి. 1, 5. భావన, తలయేట భార. ఉత్కృ. 1, అ. 7: చూ, యోచన
[పరమ్య 1

తలపుకోకూరి. వ్య.వి మానస పరమ్య చూ, తలపుచేయు దే అ కి భావించే చూ, యోచించే. [గ్రంథం

తలపుయోగి దే వి భావనాడు చూ, మన్మ తలపువారికముగిలాడు ద్వ వి ఇంద్రుడు సాం. దే 11 చూ, తలపుతీడు. (ఇట్లు తలపుతీడు సంకరించినా)

తలపుయిష్ట ద్వ వి చింతామణి చూ, విష్టము. 1 (ఇట్లు తలపుగెనము-తలపు కాల)

తలపునాటి: వ్య వి ఈ కాన్యము ఏ చెప్పిరి యాగుమరి ఒలుమాలు వాడనే తెలిసినవ ఒకే సాక్షి, సాక్షిగనుకు చూ, సాక్షి

తలపుట్టుట చా సమగ్రముగాఁ చెల్యుట "దేవి-పురాణములన్నియు వాస చలః క్రిష్ణామనః (శ్రీ రాజమాయము)

తలచాటు. ద్వ కౌ (తలక + పాఠాలు) చూ, నీలచాటు

తలట్టు. కే 1 కీటము చూ, నీలము 1, 2 కలయ్యె చూ, పొగ 2 (చూ, చివ్వులు 1, 2 ముఖము చూ, శ్రోష్టము. 4 చూట్టుట చూ, కలయ్యె 1, 5 అకాలము యొక చూ, పొగకొరము చూ, చ్చము 1, 6 చూ, శ్రోష్టము; చిగ 7 ముఖ్య మైన చూ, శ్రోష్టము

తలకడచే దే స కి. తలచివాలు. భార ధిమ్య 3, అ. 345 చూ, కాటు. 8.

తలకపాల్లు ద్వ వి. నిజపట్టుచిదగ్గు చూ,

ధావ్యము. [మత్స్యము. 1. తలకవృ. దే. వి. ఎరల్లుతలుగు: చూ, తలకాడి. దే. వి. కాడికిముంపటికాడి, పొగ సంగము చూ, యుగము. 5. తలకాయ. దే. వి. తల. పారికృ. 3, అ. 91: చూ, కిరము. 1.

తలకూడు. దే అ. కి. 1. చూ, సిద్ధియే. భార. అర. 7, అ. 318; కే. 3. తలకూర్చు. చంద వా. 1, అ. 342.

తలకవత్త దే వి. 1 రూ-తల్లకవత్త, తల కిందు. రూ-తల్లకిందు. (సం. 4) — అహోమఖము, 2 అహోహాణ కిమము గలది రూ-తల్లకవత్త, తలకిందు-రూ- తల్లకిందు: చూ, విగోమము.

తలకొట్టుట చా. చరాగ్రముచేయుట, విగ్రహ ముచేయుట కొట్టా' నాకు చలకొట్టిన యట్లు పట్టికలుతుల సేయెదరాట్టచేనుశే" (గ్రామ రాజమాయము)

తలకొట్టవారి దే వి (తలకొట్టు + వారి) 1 కిగిచ్చెదము పొందినవాడు, గునుడు: చూ, న్యాగము 2, 2 అడవికుడు: చూ, సముద్రగుడు

తలకొను దే అ కి 1 కలుగు చూ, పట్టు. 2, 2: చూ, యర్పించే, స కి 2 తాల్చు చూ, చహించే, కే. 4 తలకొన్నా కళా. 8, అ. 244

తలకొను రెండు కే అ కి (తలకొను + రెండు) చూ, తలకొను 1 (పాన్థమున రెండు) భా. అం. 8, అ. 191

తలకొన దే వి అహోకర్మము చేయువాడు (తలగోరు పట్టినవాడు) శవము తొమ్మిద నుంచెడు నివ్య: చూ, పన్నీ. 1.

తలకొల దే. వి. పాధపురావ యావును దిడుకు

పశువు కొనను తాగిడుకట్టి చాచికోమ్ములను
 తగిలించి పట్టుకొనెను కోల.
 తలకోలు. దే. వి. తలకోనుట.
 తలకోనిదగుట. బా. పశుశ్శ. ప్రముగుట. [కడవు
 తలకోందు. దే. వి. రూ. తలకోందు చూ, తల
 తలగడ ద్వ. వి (తల + కడ) 1. ఉపధా
 నము రూ. తలయంపి - తలాట - తలాటి -
 తలాడు. తలాడ - తలాడి. తలావు. తలడ.
 తలడి. చూ, లోడు, 2 (చండుకొనువపుడు)
 తలయంపి. తలడు దిక్కు. రూ. తలయంపి.
 తలాట. తలాటి. తలాడు. తలాడ. తలాడి.
 తలావు. తలడ. తలడి. చూ, పొరిల్లు.
 తలగడుగు దే. వి. (తల + కడుగు) చూ, తల
 యంటు. 1. పాండు 2, ఆ, 9
 తలగాను. ద్వ. వి. రాచావు. చూ, రాచావు. 2
 తలగిల్లి మెలవేయుట. బా తల గుంపి పాఠి
 పెట్టుట. అనగా వాశనము చేయుట. "ప
 న్నే మో మారు తలగిల్లి మెలవేయుదురని
 ధీతలగిల్లెను" (ప్రకృతిరాజనూయము)
 తలగుంజి. ద్వ. వి. నిట్టరాడు చూ, స్తంభము 1
 తలగోరుకట్టుట చాచి. అనఁక గొప్పచేయువాడు
 శపముతో నిప్పుకొనిపోయి శపము
 తొమ్మున నిప్పునుట్టిచి కట్టచేయుట
 (ఉత్తర పర్వత-యలలో వాడుక)
 తలచేమురు. దే. వి. కమ్మమనియ చూ,
 క్షేపము 2.
 తలచోపడి నే వి అశోనిము, ఇంటిముందలి
 గోనడి. చూ, పాపానిము (చూ, పినుము 1)
 తలచీల దే. వి. మోటను మునెను కేర్చి లిగిం
 నును చీల చూ, కూలము.
 తలచుట్టు దే. వి. 1 పాకకట్టుట భా. విరా
 5, చ. 210 చూ, తలకట్టు 4, 2 పాగ
 చూ, తలకట్టు 2 (చూ, పట్టుము)
 తలచూవు. దే. ఆ క్రి. 1 ఎరుగు చూ,
 మోహరించు, 2 తోచు చూ, పొడి

చూవు.

తలడించు. దే. ఆ. క్రి. (రూ. తలడిలు - తలడ
 కునుచు. తలడవడు. తలడిలు - తలడిలు -
 తలడించు - తలడు. తలడుతలడించు) చరించు.
 చూ, సరించు

తలడిలు దే. ఆ. క్రి. —

తలతల దే. అవ్య మనుష్యునికి మనుష్యునికి.
 తలతలము. చా అవ్య తొలగుము తొలగుము.
 తల తాకట్టు పెట్టుట. బా తావమ్ముడువోవుట.
 "ఎచ్చేటనో తల తాకట్టు పెట్టి తెచ్చి"
 (ప్రకృతిరాజ నూయము)

తలతెక్క చా పి పట్టెనట్టు పదిలగుండుట
 తలతాడు. దే. వి. ఎద్దెకొమ్ములకు గట్టెడు
 కమ్మలతోలు తాగిడు చూ, మాత్రము. 1.
 తలదూరము. ద్వ. వి. తలవాలి అచ్చ ఆ,
 కాం 10. చూ, పాపానిము (చూ, సడన
 ము. 1.) [రెండుదొంపు.

తలపట్టు దే. వి. కేరుపురుగు కొడిక మోపు
 తలనొచ్చు దే. ఆ. క్రి. చూ, ఏర్పు. 1.

తలకొప్పి చా వి చూ, తలర

తలపట్టుల పెట్టుకొనుట బా. వివాదముట,
 తొట్టు పట్టుకొని కయ్యువాడుట "తమలో
 నామ తలపట్టులు పెట్టుకొనయే కట్టెన
 మల పొలగుదురు" (ప్రకృతి రాజనూయ
 ము). "తొడిగిట్టు పట్టుకొని కయ్యు
 యయే మెట్టోయటయే తొట్టుయే"
 (చాటుగా)

తలపట్టు బా నిగిపట్టు "వాక్యోపవాక్యంబు
 లం, గాన ముండలకట్టెం గొడగిరా
 కిక్కొన వేదీపకన్" (పాంచాతీ పరిణా
 యము)

తలపడు దే. ఆ. క్రి. 1 ఎదిరించు భా. -
 గా. 5, ఆ 118 చూ, పరికిరించు;

3. కాశ్య. భార. విరా. 3, ఆ. 184; భార. శబ్ద. 2, ఆ. 287 చూ. స్మృత్యంతే; ఆ. 39. 2. పార్థిరంభియే 2. 7, ఆ. 178 చూ. యత్నియే; 4. వీర్వడు: చూ. నిర్ధియే.

తలపాగ. వా. వి. చూ. పాగ 2.

తలపాటు. ద్వ. వి. 1 పార్థిరంభము. నిర్వ. 10, ఆ. 11 చూ. యత్నియే; 2. ఎదిరిం చెట చూ. బాటి 4

తలపాలు వా. వి. 1 తలపైపు, 2 పుష్టి. ఆం. సం. మా 28 చూ. శబ్దము. 1.

తల పుండు గడగుట జా సహాయ సంకల్పనా దులు చేయుట "తలపుండు గడిగించి తమ ప్రియికించె, గాఢపిచి జోరాపాణిండయివఁ దెచ్చి" (పాండుఁగ మహాకవ్యము)

తలపున్నపుటము అం కిరణములు నూటయెని మింజిలో నొకటి చూ. కరణములు.

తలపూ వాచకయందుకుట జా ఆయాసపడకుం డుట "తలపూ వాచకయందుము" (పాణి జాతాపహాసము.)

తలపెట్టు చే ఆ 39 1 పార్థిరంభియే భూ. క్ష. 3, ఆ. 115, చూ. యత్నియే, స. 39 2 వ్యస్తానియే కళా 5, ఆ. 57 చూ. నయ్యే, కేర్ 3 తలపడఁజేయు, ఎదిరింజేయు

తలపాలము చే వి పాటితుర వెంటినున్న పాలము భార ఉద్యో 2, ఆ. 12 చూ. భూ. 1

తలపాఠ చే వి 1 చిర చూ. తలపు 2; 2 ఆలోచన, విచారము. భార. ఉద్యో. 1, ఆ. 178. చూ. యాచన.

తలపాలకము. సం. వి. ఆ. పుం. తంగేడు* చూ. శ్రీమధుర్వకము.

తలపాయ. చే ఆ. 39. (తలపు+పాయ.)

1: చూ. యాచియే; 2: చూ. నవ్యుడైన వడు; 3: పురాతనవిషయములు ఆదిపాఠి కావయే ఏడ్చు

తలపార్థిణము తోఁకకు వచ్చేట జా. పార్థిణాం తమనకు వచ్చేట. "పాముకల నలుక పార్థిణము తోఁకబడును"

తలపంటి. చే వి. కిరణమునూము. తలమునక- రూ-తలమున్ను. [7, ఆ. 102.

తలపీఠికాయ. చే. వి. కలఁకనొందినది 2.

తలపీఠికాయ వా. వి. అ. అ. అ. అ.

తలపాటు చే వి. చేటు నిర్వ. 9, ఆ. 88: చూ. రత్త

తలపానికము ద్వ. వి. 1 అలంకారార్థము క్షమునందుయేకానడ రత్నము చూ. క్షము 1, వి. 2 చూ. శ్రీధర్మము.

తలమియే చే ఆ 39 ముందుమియే తలమిగులు చే ఆ 39. ముందుమిగులు భార. 39 1, ఆ. 376.

తలమిఁదివారు జా తనపై యధికారులు, తన కంటె నెక్కువవారు. [4, ఆ. 281.

తలమిఁది చే ఆ 39 ముందుమిఁది పాండు.

తలము సం. వి. ఆ. ప. 1 వింటిబిల్లు తిగుల కుండ చేతికి తొడుగుకొనెడి ఆగ్రేము: చూ. వాచివారిగము, 2 అడవి: చూ.

విడినము, 3. కాగము చూ. శ్రీమధు.

1; 4 పాతాళలోకము చూ. లోకము.

1; పుం. స. 5 స్వరూపము చూ. రూపు.

2, 6. క్రిందిభాగము చూ. దిగువాటు;

7. రూ. తలము, కాళ్లు చేతుల క్రిందిభా

గము, 8. తాటి* చూ. క్షిరకాము;

9. రోచివజ్రేక్షుగల ఆజయము: చూ. నా. ప్త

ము; 10. క్షయింక. విడి: చూ. విడి;

11. ఎడమచేతి తంజిమిఁది: చూ. స్వరము. 2;

12 అజితేరి చెట్టు, చెంపచెట్టు (అవి కొందలు), ప. 13, అలవాలము. చూ, పాదు. 1; పా. 14. క + ల. ఉదా — రామోదర. (చూ, ఉపగణములు).
 దే వి. (1) చోటు చూ, పాదము 1; (2) ఏతము-రూ-ఏతము (సం పు). — అగ్ర ప్తము, ఉద్ధటనము-రూ-ఉద్ధటనము, ఉద్ధ రణి-రూ-ఉద్ధరణి, పుటయంత్రము-రూ-పుట యంత్రము, తద్వి - (ఎ) మళ్ళకునీళ్ళేడు తాటిదోవ (తే ప) - కాగము; (లి) నింక (తే ర) - కప్ప, నింక, (సం పు) - ఉద్ధరణి-రూ-ఉద్ధరణి, విని (3) పాద్యము పా. 2, ఆ 12 చూ, కక్కము.

తలముఖము అం నృగపాస్త్రములు ఇనుపదితోపిస్త దింటిలో నొకటి చూ, నెత్తూర్తిములు తలముద్రపప్పు దే వి కిరి (తలము + తలపి) అక్కడమున దెప్పించు

తలమునుక దే వి రూ-తలమున్ను 1 పా ప్తానము చూ, ప్తానము 1, 2 కిరప- మాణము విది 3, ఆ 15 చూ, తలమంటి తలముక్క దే వి — పై —

తలమున్ను దే వి వి 1 వేటకాని పాదనము చూ, వాగు, 2 కొంగయొక్క పాదనము, చూ, ములులంగి, వా 3 జోట్టుమున్ను

తలయంటు దే వి. (తల + అంటు) 1 తల మీడి (నూనెపెట్టి) రావేట రూ-తలంటు చూ, ప్తానము 1, ఆ కిరి 2. తలమీడి (నూనెపెట్టి) రావే. రూ-తలంటు; చూ, రుద్దు. 1, వా. 3 నెత్తిగొట్టు “కొంగఅమె వగలమ తలయంటి కొంగిలించెను” (ఉత్తరి సర్కారులలో వాడుక)

తలయంపి. దే వి రూ-తలొడి చూ, తలగడి 1. భాగ, ఉద్యో. 1, ఆ 88. ర్రిము

తలయేద. దే. వి. తలకొప్పి: చూ, కిశోభా

తలయేదలు. దే. వి. గగవగగ: చూ, వది. తలయొత్తు దే ఆ. కిరి. 1: చూ, వర్ణిల్లు; 2. చూ, ములకెత్తు. పొందు 2, ఆ. 52.

తలయ దే. వి. 1 ధయము అం, భా. పర్. 133 చూ, చొప్పు; ఆ. కిరి. 2. చరించే. భాగ. సభా 1, ఆ 244, చూ, సరించే, 3 ఒప్పు చూ, సమ్యసించే, 4. చింతించే. భాగ ఉద్యో 1, ఆ 118: చూ, పశ్చాత్తాపపడు, 5 కలగన భాగ. ఆర. 7, ఆ. 340 చూ, సంక్షోభించే; 6 చూ, సంధర్మి మించే అచ్చే యు, కాం 473.

తలలో నాలుక జా. అక్కంతమైతిరి (అవి నా భావ సంబంధము) “తలలోపల నాలుక యా, నలగా వాంయ” పొందు. 3, ఆ. 53. కుంపు దే వి 1 తలవంచేట, 2 మావంగము.

కూకాము అం ఉప్పొంగులు పదింటిలో నొకటి చూ, ఉపపింపులు

తలపి పై ఒకటి వి: రూ-తలపి కొంగ లం ఒట్టులంటు చూ, కమ్మడం తలపాకిటలు మెలంగ చెలం ప్తి కొ చూ, పిన్నతి

తలపాకిలి దే వి. ఇల్లలోనినవారి మొదటి ద్వారము చూ, వాడోము (చూ, సద నము 1)

తలవాడి. దే వి రూ-తలవాడు-తలవాడ, దప, ఇన్నిగ్గము చూ, వాడెవ తలవాడు దే వి — పై. —

తలవాడె దే వి — పై. —

తలవిడి దే వి తలవడిన తాటిచెట్టులోనగు తృగద్రోమముయొక్క తలకుండు

తల విలాపితము అం. కిరణములు నుటయెనివి దింటిలో నొకటి: చూ, కిరణములు. తలపిడు. దే వి. 1. పురుషార్థేశము; 2. సమీ ప పర్వేశము.

తల్లితల్లి దే. 1 చూ, లక్ష్మి; 2 అమ్మమ్మ చూ, మాతామహి; ఆం 3 గయానిండ్ దానాద్వయలో కొకడే చూ, గయానిండ్ దానాద్వయ

తల్లికి సేవానియ్యడమే జాతినిండు పా 1. మాతృస్థానాధిపతి కంఠికి కొగయ లలో నుండునపుడును, 2 మాతృ స్థానమందు నుండులుండి, మాతృ స్థానమందు శుభలతోఁగూడి, మాతృస్థానాధిపతి బలవంతుడైనను, 3 కంఠికి నుండు బలవంతుడై, శుభసంబంధము వున్నను శుభగంఠంకలముందున్నను, 4 మాతృస్థానమునను నాలుగింట శుభులుండు నపుడును, 5 మాతృస్థానాధిపతి స్వశ్రేణ్య, ఉచ్చ, మూల, గోళాగమల యందున్నపు డును, 6 మాతృస్థానాధిపతికి, పాపసంబంధములేక, శుభసంబంధముండు నపుడును తల్లికి సేవాయువు కలుగును

తల్లియల్లు బా చూచిగాఁ జెప్పకంబుటను చిహ్నము, సమస్తమగు శోరికలనుఁజూచుచును, సునికేదల్లు "అశ్విన్యైతే వశేయమిలకం దిక్షియన్" (పాత్రల రాసనాయము) తివరనిండ్ క ఈ ప్రస్తావన * చూ, తివరనిండ్

తివర దే కి కొద్దికాలము గ్రాహము 1 తివరము పై కె తివరము తివరము చూ, తివరము పాత్రనిండ్ క చూ, తివరము తివర దే కి 1 తివరము తివరము చూ, తివరము, 2 తివర చూ, తివరము 1

తివరమీది నుండి ఈ ప్రస్తావన చూ, తివరము తివర దే కి 1 చూ, తివరము, 2 చూ, తివరము; వా తివరము తివర దే కి చూ, తివరము తివరము తల్లి చూ, రూఠిగు.

తల్లికొల. వా. వి రూ.తల్లికొల. ఆం, తా. ద్వి 230 చూ, ముద్గరము. తల్లితల్లి పాతురు కొనుము నా పట్టికి నీధి తల్లిపాము దే 1 (తివ్రము 4 పాము) రూ. తివరపాము మలగుచేత చూ, మత్స్యము 1

తల్లికు దే వి రూ. తాడు (10. ప).— కంఠాకము-రూ.కంఠాకము, కంఠాకము. తల్లికులకు ద్వి ఆ కి తివరము తాడు. ఉచ్చ 2, ఆ 185 చూ, లంకించు. 1. తల్లిలు చూ, రూ.తిగులు (చిక్కుటకు — తాడు లో 1, ఆ 211)

తివ్రలుకొను చూ, రూ.తిగులుకొను, తివ్ర 3. తల్లిలుకొలుపు తై. 3, ఆ 114 తల్లిలుదే దే. తివ్ర తిగులతేయు చూ, తిగులు 11 [దడు.

తివ్రలుదడు ద్వి ఆ కి చూ, రూ.తిగులు తల్లికు దే తివ్ర చూ, రూ.తివ్రలుదే తివర దే వి తివ్రలోతివర దా, వి. 3, ఆ. 103 చూ, పాత్రము 1 తల్లికు దే వి మానికొలంగము, అర్థతగు రూ.తివ్ర, పడి

తివ్రద దే. వి చూ, రూ.తివర తై. 4, ఆ 85 [గోటులు

తివ్రదండుములు వా వి. బ చూ, తివర తివ్రగోల. వా. వి. చూ, రూ.తివ్రగోల తల్లిము సం. వి. రూ.తివ్రము తాడినలో పను నానిదే తివ్ర-యెడినది తివ్ర-బడిన కామములు చూ, తివ్రగోలము తివ్ర వా వి. తివ్ర "తల్లి పీఠవదా?" తివ్ర, వా వి. తివ్ర

తివ్రము సం కి తల్లి చూ, రూ.తివ్ర తివ్రము [గుంటుడు. తివ్ర దే వి తివ్రముగునాలు పను సడ

తనీరిలు. వా. వి బహుమానము.

తనుకు. దే వి 1 అసత్వము చూ, విత్తము,
2 చూ, పంచన, 3 శ్రీమి గలిగినట్లు
చేయుచేట్ట, ఆ కి 4 శ్రీమగగినట్లు
చేట్టయే

తనుకులాడి దే విని (తను + అంకి) తనుకు
తనుకులుగలి (అంకి) చూ, శ్రీ
తనుకుము సం వి ఆ పుం 1 మంగళ
చూ, శ్రీపనము 1, 2 కాకికొండ* చూ,
దొండి, 3 తోడేలు చూ, స్వకము, 4 =
తక్కిలి, మోసము చూ, పంచన, 5 =
తక్కిలి, వంగరితము (తనుకు + అంకి)
అనియువాడుక) చూ, ముచ్చి

తనుకు. సం వి ఈ శ్రీ ఒట్టికింది
చూ, ఎట్టింధ [లేయే
తనుకుయే సం స కి చూ, ముచ్చి
తనుకుడు. సం వి ఆ పుం వంగ చూ,
ముచ్చి 1

తన్న దే వి దుర్మాంసము. "నీతన్న తెక్కదను"
తనాతనా దే వి 1 చూ, సంభ్రమము అం,
భా. పృ 140, 2 చూ, శ్రీమము 1,
3 తను చూ, ప్యవనము కి [వించే
తనాతనాపడు ప్రి ఆ కి చూ, సంభ్ర
తనాతనాట్టు. దే స కి తిమిక పజయే
చూ, సంభ్రమించే

తనీరిలు. వా. వి రివన్యా, పనూలు.

తనీరిలుగాని వా వి రివన్యా ప్యవనం
ములతోయే ఉదోగగముడు, తానాకా
యధికారి, ఎల్లాకాల్లెయకర్తగా యుదోగి
తగ్గర దే వి 1. (మిలుముట్టులుపు) భా
ఉద్యో 2, ఆ 114 చూ, పలుకుడు 1,
2. మెలుముట్టు యుదగునను కిణము.
భాగ భీష్మ. 2, ఆ 174 చూ, చూచూ

తనిగ. పై వి. రూ. తనియ. 1. స్థానికా. స్థా.
కంచేము: చూ, పాత్రము. 6; 2. భగవన్ని
వేదవాక్యమైన యన్న చూ, సాదము.
(1)

తనియ వై. వి = పై.

తనుకు దే వి 1 రూ. తనుకు. తనుకు కిర
నము అం, భా పృ. 132 చూ, తాయ
నము 2, 2 రూ. తనుకు. తనుకు అధిక
పృకాళము చూ, పలుకుడు. 1, 2 ఒకా
కాకిదేగ చూ, శ్రీవము, 4. అడుదేగ.
చూ, శ్రీవము

తనుకు దే వి 1 కి. (తనుకు + అంకి)
మిక్కిలి పృకాళయే భాగ. ఆర 7, ఆ.
210 చూ, పృకాళయే 1.

తనుకు దే వి 1 చూ, రూ. తనుకు. 1,
2 చూ, రూ. తనుకు. 2, 3. మెలుముట్టు
యందగు నను కిణము కళాం 2, ఆ 3:
చూ, చూచూ

తను దే వి = పై — .
తను దే. వి. బ 1 వెలుపులోనగువానియందు
గాలిచేత ఉలికి పడిని మోడెడు చిన్న
చిన్న అలలు, తవాయి చూ, నీచి. 1, వా.
బ 2 వంటభూమియందు ఆప్యవప్యకు
నీరుపాతించేట "వసరేమ ఎండపండిగ
పెమ్మరిల్లు కట్టుటచే కిలించినగి" (గోవా
వసీ వండలయన వాడు)

తా

తా సం వి ఆ శ్రీ 1 కిరూ చూ, దిమ;
దే వి (1) తాను అనురానికి పౌరీతిపది
కిము

తాండవతాండవి సం. వి. ఆ. పుం నంది
కేక్యరడు. చూ, కాలంకాయుడు.

తాండవము. సం. వి. ఆ. పుం. న. 1. ఉద్ధత
మైన వృత్తము. (మృదుమధురమైన నాట్య
మలాస్యమనబడును) చూ, ఉద్ధతము. 2.
(చూ, నాట్యము); 2. కృణవిశేషము: చూ,
కృణము 1; ఆం. 3. గతులు చండ్రెండిం
టిలో నొకటి: చూ, గతులు.

తాండవించు. సం. ఆ. కి. ఉద్ధతముగా
వృత్తముచేయు.

తాండ్రు. డే. వి. రూ-తాండి-తాండితాయ-
తాండిక: చూ, విధిరకము.

తాండ్రుపుగు. ప్రి వి చూ, పాడెపుగు.

తాంరిము. సం. విగ 2వరినది (క్లాంతము.)

తాంరి. సం. వి. ఇ. (ప్రీ) బడలిక: చూ,
శ్రమము. 1

తాంరిపుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1.
నూర్వ పోమశిష్టాంతముల నెఱిగినవాడు
చూ, నూర్వశిష్టాంతుడు; 2 విషవైద్యుడు,
గాండీడు: చూ, వ్యాధిగాహి; 3. తాం
రికి వలెవుడు; వా 4. శంపిపెంచువాడు.

తాంరొను. డే. వి. తాంబూలము మొదలగు
నవి యంచుకొనుటకు ఉపయోగముగ ఇత
డిలోనగు వానితోడేయు పెద్దరట్ట (చూ,
పాడవము. 1) చూ, పాత్రము 3

తాంబూలదాని. సం. వి. ఈ. (ప్రీ) పక్కలా
కల తిత్తి చూ, పాడవము. 1.

తాంబూలదాని. సం. వి. ఈ. (ప్రీ) పక్కలా
కులతిత్తిగల అడుది: చూ, (ప్రీ).

తాంబూలుడు. సం. వి. ఆ. పుం. తాంబూ
మిచ్చువాడు చూ, వాగ్దలికుడు.

తాంబూలము. సం. వి. ఆ. న. 1. అశక్త్యుం.
రమ్మ, పక్కాడు: చూ, విడెము; 2: చూ,
పోలిక; ఆం. 2. ఉపచారములు పడునా
టింటిలో నొకటి: చూ, ఉపచారములు;

4. అర్చన తెనిపిందింటిలో నొకటి: చూ,
అర్చన; 5. భోగములు ఎనిపిందింటిలో
నొకటి: చూ, అన్నభోగములు. (భోగములు)
తాంబూలవల్లి సం. వి. ఈ. (ప్రీ) రూ. తాం
బూలవల్లిక. తమలపాకు తింక: చూ,
నాగవల్లి.

తాంబూలవల్లిక. సం. వి. ఆ. (ప్రీ) పై:—
తాంబూలసహ యము ఆం. గొప్పసమయములలో
నొకటి (ప్రీ)లవల విశేషపాట్లము కలు
గును) చూ, గొప్పసమయములు

తాంబూలి సం. వి. ఈ. (ప్రీ) చూ, తాంబూ
లవల్లిక.

తాంకించే నీ స. కి. 1 శ్రమపఱచు చూ,
శ్రమపెట్టు; పే. 2. తాంకించేయు.

తాం. డే. వి. 1 రూ-తాంకుడు. ముట్టు:
చూ, స్వగ్గుము. 1; ఆ కి. 2. రూ-గొను:
చూ, పరిశుభింతు; స. కి. 3 అంటు:
చూ, స్పృకించు, 4. (యుద్ధమున) ముట్టు.
భార. నో. 1, ఆ. 200. [ఆ. 187.

తాంకుడు. డే. వి. చూ, తాం. 1. పా. 2,
తాంకుడుచేడి. డే. వి. వరుస పేరకునచ్చెడు
బర్లము. చూ, రోగము 1.

తాంకుల. డే. వి. (తాంకు + తల) యుద్ధపా
రంధము: చూ, యుద్ధము.

తాంకి. డే. వి. పల్లవుమడి: చూ, భూమి. 1.
తా.యే. వా. వి. 1. చూ, రూ. తాంకి: డే. స.
కి: చూ, రమ్మ. 2. భార. విరా. 2, ఆ. 128.
తాంకిడ్డకోరి ననమెల్లకలెచె, లో. ఉచా-
తాంకిడ్డకోరిననమెల్లకలెచిననమెట్టుడు
మందు తామ కెడుట చాలక తనచానికి
నూడ విడవికిడు పెచ్చిపెట్టును." (నీరవల
నిగ్గవిగ్గనామ)

తాం. డే. వి. 1: చూ, వంకర; 2 రూ-
కడన. పెట్టుపెట్టు: చూ, పెరడు.

తాటకై ద్వ. వి. హాసకై: చూ, (ప్రే) తాటకమ్మడు. ద్వ. వి. శీపహారము సహ్యాసి నేమను ధరించినవాడు, లింగి : చూ, మని. 1.

తాడి. దే. వి. 1. చూ, రూ.తాండ్రీ *; అం.

2. కరక-తాడి-ఉసిరిక-ఈఫలములుమాడిం టిలో నొకటి చూ, ఫలములు (చూ, త్రియము)

తాడికాయ. దే వి నాడిచెట్టుకాయ (కఫము, దగ్గు, చాపము, వాంతి తగ్గించును.)

తాడి దే. వి. చూ, రూ.తాడి.శి.

తా.పు. దే. వి. తన్ను చూ, పాతి.

తా.పెట్టివడే భిక్షిమ. టా తనవలననే యారంభ మైనది. “సకల కృత్యములయందుఁ దా.పెట్టి నడేభిక్షువునయే శ్రీవి నధిక్షిపించుచు” (ధర్మజరాజమాయము.)

తా.చేటిపెంతు భస్మము. పా. తా.చేటి (డిమ్మ- బొరుసు) పెంతును ఒకదినము నిమ్మచుండ్రు రసములో నానలెట్టి నేడివీళ్ళతో చక్క-గా కడిగి రెండు మూఁబళ్ళనడుచు నుంచి చీలమునిచ్చి 100 పిడకలతో పుటము చేయ భస్మమగును.

తా.చేలు. దే. వి. రూ.తా.చేలు, చాసరయ్య- రూ.చాసరిగాడు, నల్ల చాసరిగాడు, మొగ వీటికి. (సం. పు).—అ, ఉడ్డుటము, కచ్చు వము, కళినప్పకైము, కమలము, కూపా లయము, కూర్మము, కొరిదపాచము, కొరి డాంఘ్రి, గూఢాంగము, చతుర్దశి, పృథ్వుము; తద్విశేషములు.—అడుతా.చేలు.—(తే.ప.)— అడుతా.చేలు; (సం. పు). — కచ్చువీ, కమతి, గరణము, డులి-రూ-ఢులి-కుడి (చూ, పృథ్వు. 4.)

తాకట్టు. దే. వి. (తాకు + కట్టు) ఆన్యతీసి కొనినచానియొద్ద నుంచెడు ఈడు: అగావు,

అడ్డము, అడుకము. ఈడు, ఉడ్డనపు, ఉడ్డన- రూ- ఉడ్డనపు, ఎగువల, ఏవు, కునువ, కొడు, గిరపు, గీపు, తనా- రూ-తనఖా, తాకట్టు, తేగడ, పాయిదా, పెనుపు, బండకము, బోర్ది, శో-రూ- శోయి, వారకము; (సం. పు).—అధి, అహకము, బంధకము- (చూ, వారకము)

తాకట్టుయే వా స. క్రి. చూ, కుదుపకెట్టు.

తాగడియే దే. ప క్రి. (తాకు + గడియే) నిర్బంధయే చూ, వారిండు

తాగాడ. దే వి. నూతిమీఁది కొయ్య. రూ- తాగాడి- తాగాడు.తాగాడి-తాగాడి: చూ, పీవాహము

తాగాడి. దే. వి.—పై—

తాగాడు. దే. వి.—పై—

తాగాడి. దే. వి.—పై—

తాగాడి. దే. వి.—పై—

తాగు. దే. ప. క్రి. (నిర్బంధలోనగునది) తాగిగు. రూ.తాగిగు-తాగివు.

తాగుచోతు దే. వి. నియతి లేక మద్యపా నముచేయు స్వభావముగలవాడు: చూ, లాట్టిముయ్యే.

తామే. పై. ప క్రి. 1. పెట్టె లోలుచే. చూ, వారు. 1;

2. రంధ్రముచేయు: చూ, ముల్లు; 3. ఆనలం బించే, చూ, పొచ్చగొను; 4. నిలుపు. అం. భా. త్వు. 122. చూ, పొవించే.

తాజో. వా వి. కొరికెడి. పైనవార్చియుటను అది క్రిందవార్చియేబడిన విషయము.

తాజో. దే. వి. చూ, కుళాయ.

తాట. వా. వి. పలవన, బలములేమి. “తాట చెక్కలు.”

తాటంకము. సం. వి. ఆ. పుం. రూ. తాడంకము. దంతములోనగు వానిచేఁ జేయఁబడిన చెవి కమ్మ: చూ, భూషణము. 2. తాటంకమ్మ. వా. వి. చిరుకఁగొట్టుట. "తమ్మచేసినవానిని తాటంకమ్మ చేయుట ధర్మము."

తాటాకు వా. వి. చూ, ఆకు. 4. తాటాకుచేక్కెర. వా. వి: చూ, తాలక్కిడ. తాటాకుచేష్టకృతు కుండేర్పు బెదరపు. కా బెరింపుమాటలకు లక్ష్యముచేయకుండుట. తాటామాటము. దే. విగ సేక్సన తప్పివి. అప్ప 4, ఆ 381.

తాటామాటము. వా. విగ —పై.— తాటి నై వి. తాళి* చూ, కీర్తాళము తాటియే నై స క్రి. తాడన కొట్టు చూ, మొట్టు 2 [చెట్టయన తాటికట్టెర. వా. వి. పాద్యగానేర్పడిన తాటి తాటికట్టెర ద్వ. వి. తాటిచెట్టుమీఁది పాము చూ, సర్పము.

తాటికట్టు. వై. వి. తాలి* చూ, సుగ. 2. తాటిగీతీపాము ద్వ. వి. రూ. తాడిగీతీపాము చూ, సర్పము

తాటిచాకొక ద్వ. వి. 1 చూ, బలరా ముడు; 2 చూ, భీష్ముడు.

తాటిచదగవాడు న్వ. వి. —పై — తాటిచెల్లము. వా. వి. ఒకరకము చెల్లముచూ, చెల్లము. (జేడివిచ్చును.

తాటిక్క. వై. వి. క్షేమసమీకృతు: చూ, సమీకృతు. 1. [చూ, మాసము. 1.

తాటిక్కెల. ద్వ. వి. క్షేమమాసము, పెద్దెల: తాడిసమకుక్క. వై. వి: చూ, తాటిరిక్క.

తాటోటు. దే. వి. 1. టక్కు, అనర్థము చూ, విరళము; 2: చూ, వంఠవ; 3: చూ, బొంకువాడు; 4: చూ, వంఠకుడు.

తాండకము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, రూ. తాటంకము.

తాడఘ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, నుకై. తాడనము. సం. వి. ఆ. న. 1. తాడింపు: చూ, పోలి; అం. 2. పాస్త్రకీర్యము ఇరున దింటిలో జొకటి: చూ, పాస్త్రకీర్యము.

తాడనము. అం. సమరల తాడనము, ముష్టి తాడనము (2)

తాడియే సం. స. క్రి. చూ, తాడియే. తాడి. వై. వి. తాళ. తాడిచెట్టు: చూ, కీర్తాళము.

తాడిదన్ను వానికి: దలదన్ను వాడుండును* లో. ఒకనిమించి యొకఁడుండును. తా. — "కడుకాగ్రాహిణ్య భుజింఁదీరఁడయినన్... సంక్షోభింతున్ చాడిదన్నుడు వానిదలఁ దన్ను వాడుగలఁడన్నేపింప నంబెన్ని తిన్" కథా. 2, ఆ 380.

తాడిగీతీపాము. ద్వ. వి: చూ, రూ. తాడిగీతీ పాము.

తాడిత. అం. భూచారము పదునాఱుగురిలో జొకఁడు చూ, భూచారము.

తాడితము సం. విగ కొట్టుబడినది: ఆయస్తము, ఆబద్ధము, ఆహతము.

తాడితాంగములు. అం కిరము, బొమ్ము, పాల్వము, వీఁపు, యోని (5)

తాడు. దే. వి. 1. రూ. తాగిడు: చూ, నూకొము. 1; వై. వి. 2. తాళ. తాడి చెట్టు. చూ, కీర్తాళము.

తాత. సం. వి. ఆ. పుం. 1. తండీ: చూ, పితరుడు; అం. 2. గయాపిండ దానాత్ములలో జొకఁడు: చూ, గయాపిండదానాత్ము: అం. విగ. 3. కవికరింపఁ దగినవాడు: చూ, మరకుడు; వై. వి. (1). తాత: అచ్చ

య, కాం. 428: చూ, బిహ్య. 1;
(2)=తాత. తండ్రికి తండ్రి చూ, పితామ
హుడు; (తేజస్వమి కొండులు) (3) తల్లికి
తండ్రి. చూ, మాతామహుడు. 5 [నే 10
తాతరల్ల ద్వ. వి: చూ, లక్ష్మి. 1 (అం సం
తాత పనఁజెనెల్లి. ద్వ. వి. గంగ: చూ, నది
తాతాచార్యులుగారి ముద్ర, జా. 1. తిరుగులేని
తీర్మానము. (ఉత్తరసర్కారులలో వాడుక)
వా. 2. చక్కాంకితము, పంచసంస్కారము,
సమాధియగుము
తాత్పర్యము. సం. వి. అ. ప. 1. అభిప్రాయము
చూ, స్మృతి. 1; వా. వి. 2. సారాంశము.
నాద్యక్రమండు. సం. వి. అ. తుం: చూ,
బిహ్యచారి. [పండిది.
తాదృశము. సం. వి. రూ. తాదృశము. అటు
తాదృశము. సం. వి. రూ. — పై—
తానము. వై. వి. 1.=సానము. కెట్లునిలు
చుటయందలి భేదము; 2.=సానము. చోటు:
చూ, సానము. 1.
తానభాష. అం. తానోద్యమ: చూ, భాష.. 1.
తానదవీల. అం. టక్కజభాషలుఇయనదియొకటిం
టిగో నొకటి: చూ, టక్కజభాషలు (చూ,
భాష. 1.)
తానము సం. వి. అ. తుం. 1.=తందనము. తన్న
కారముతో పాడెడుపాటు: చూ, స్వరము.
2; వై. వి. (1)=సానము; చూ, సానము.
1; (2)=సానము. రా. వి. 2, అ. 1: చూ,
సానము. 1; అం. (3) అష్టాదశ పదార్థము
లలో నొకటి: చూ, అష్టాదశపదార్థములు.
అష్టాదశ పదార్థములయందుఁ గలుగు భేద
ములు. — నాదము ౨. — అహతము, అవా

హతము, శుభ్రములు ౨౨: — తీవ్ర, క్షుణ్ణ
దృశి, మెండు, ఘంసోపతి, దయాపతి, లజవి,
రక్షి, తాదృ, తాదృ, పవిత్ర, పరిపాలి, పరి
పరి, మాన్య, క్షితి, రక్తా, సంధి, అలాపి,
మదంతి, తోపిడి, రహస్య, ఉగ్ర, క్షోభిణి;
స్వరము 2: — వృక్షము, యువభము, గాం
ధారము, మధ్యము, పంచమము, దైవ
నిపాదము, స్థాయి 3: — మండ్రిము,
మధ్యము, తానము, గామిము 3: — వృక్ష
గామిము, మధ్యగామిము, గాంధార
గామిము, మృక్షగామిగతములను 2: —
తాతమాదృ, రజరి, ఉత్తిరాంత, శుద్ధ
వృక్ష; మత్స్యరక్త, అశ్వశాంఠి, ఆధియ
ర్గత, మధ్యగామిగత మూర్తములు 2: —
సాపిరి, పారిజాత్య, కలోపవత, శుద్ధమధ్య,
పారి, పారవి, పృష్ఠ్య; గాంధార, గామి
గతములను, 3: — సంధి, వికాల, మ
ముఖ, చిత్ర, చిత్రపతి, ముఖ, అలాపి.
(చూ, తానములు.)

తానములు, అం. తానముల వివరము వృక్షమధ్యము
గామిములులలో కెట్లుబడిన మూర్తకా
సత్తకవృక్షములలో పరిశోధకమనాంతర భేద
ములు నాలుగు కలవు. వాటిచేత నొక్కొక్క
సత్తకము ఇయన దెనిదిది భేదములు గానవది.
అనాంతర భేదములు ౬. — శుద్ధమూర్త, కాకరి
మూర్త, అంతరమూర్త, కాకలంతర
మూర్త; తానములు మూడు. — శుద్ధతాన
ములు 28; కుటుతానములు 28; సర్వతాన
ములు 28: (చూ, స్వరము. 2.)

తానము. సం. వి. అ. న. తనతనము.

తానము. అం. బక్కజభావము ఇరువదియొక
టింటిలో నొకటి: చూ, బక్కజభావము.

(చూ, భామ. 1.) [నము.

తాన. దే. న. తాకటమువకు పరిభ్రమైక వచ

తానజేసిన భర్తము. అం. పరిభ్రమైకజేయఁ
గూడనివి వచుకొకటింటిలో నొకటి. చూ,
పరిభ్రమైక జేయఁగూడనివి.

తానుబట్టిన కుండేటికి మూడేకాళ్ళు. లో
ఉదా.—“నాకుండొచ్చినంత యెత్తిచెప్పితి
ఎంతి చెప్పిన వరకుండు తానుబట్టిన కుండేటికి
మూడేకాళ్ళనుమిన్నవాడు” (నీతిచంద్రిక
—వికృతేదము) [చూ, నుడి

తానుగము సం. వి. అ. న. నుడిగూడము

తానొకటివలచిన దైవమొకటివలచును లో.
ఉదా.—“తూనుకొని తనపరియత్నము,
లే నిజములు దైవపుటిన లిల లేకున్నన్,
మానవుడొకటి కలంఠినం, దానొక్కటి
కలంఠుఁగాక దైవంబుల.” (కుచేలో
పాఖ్యానము)

తానొద్దము. అం. 1. వంచమిజభావము (చూ,
భామ. 1); 2. తాననభామ. (చూ, భామ. 1.)

తాన. దే. వి. 1: చూ, విచ్చెన. పా. 2, అ.
98; 2. మెట్టు: చూ, పోసనము.

తానకరియములు. అం. అ(అ) ధ్యాత్వికము,
అధి భౌతికము, అధి దైవికము. (చూ,
కరియము)

తాననము. అం. (తాననము) వరకములు ఇరువది
యొకటింటిలో నొకటి: చూ, వరకములు.

తాననుడు. సం. వి. అ. తుం: చూ, రూ-
తననుడు.

తానము. సం. వి. అ. తుం. 1: చూ, సంతా-
నము; 2. బాధ: చూ, శోకము;

2. చూ. దప్పి: చూ, పిపాస.

తానములు. అం: చూ, తానకరియములు.

తానము. చా. వి: చూ, తాన. 2.

తాననకరియ. సం. వి. ఉ. తుం. గార*: చూ,
పింగడి.

తాననము. అం చూ, తాననము.

తాననుడు సం. వి. అ. తుం. 1. తనన్ను
చేయవారు చూ, ముని 1; 2. కృప
చాంద్రియజానివరముల వాచరించు
వారు.

తాన సం. వి. అ. తుం. 1. బుద్ధుడు చూ,
బుద్ధుడు 1, దే. వి. రూ—తాన.
(1) కిలకము చూ, ముట్టుము 1; (2) శోధ:
చూ, నూచన 1; వై. వి. (3) బేలుదారి;
(4) నున్నముపూయు ఇరువదిముట్టు చూ,
చెక్కతాన.

తానెయే వై. న. కి. 1. స్థాపన. నిలుపు,
నెలకొలుపు: చూ, ప్లాపించు; 2. చెక్కు:
చూ, వారు. 1; 3. మారు. కా. 7, అ.
91: చూ, మెత్తు 2.

తానెంధము. సం. వి. అ. తుం. (నముబొసమిద
మందలి వల్ల నియోమలుగల) చీకటిమానిన*:
చూ, తమలము.

తానకత్తియ. ద్వ. వి. రూ—తానకత్తె—తానత్తు
కత్తియ—తానత్తుకత్తె—తానత్తు—తాన
కత్తియ—తానత్తుకత్తె. కట్టని (సంధానము
చేయవచ్చి): చూ, కంఠి.

తానకత్తె. ద్వ. ప. —మై

తానకాడు. దే. వి. సంధానముచేయవారు
భార. అది. 4, అ. 281.

తానక. దే. వి. రూ—తానక. మెల్లన గట్టు
బట్టు: చూ, పుస్త్రము. [చూ, సంతానము.

తానకము. సం. వి. తా. తనవంచేయబడినది:

తాపిత. దీ. వి. చూ, రూ-తాపిత.

తాపివాడు. వా. వి. చూ, రూ-తాపివాడు.

తాపి. దీ. వి. వై. వి. చూ, రూ-తాపి.

తాపివాడు. వా. వి. రూ-తాపివాడు

నున్న ముత్రాయువాడు: చూ, నూపరి

తాపు దీ. వి. I=స్థాపనమ్ ఆవలంబము

చూ, పొత్తు. 2; వై స కి 2. చెక్కు-

చూ, వారు. 1, 3=స్థాపన. వీక్షణచే

చూ, తాపిత 1 [వస్త్రము

తాబండు. దీ. వి. పాపడ, గాగర చూ,

తాచేదారు. వా. వి. తనకింది నేపకుడు

తామర వై. వి. I=తామరనమ్. తామరపువ్వు,

కమలము. చూ, పద్మము 1; 2. మండ

లాకారకమము రూ-దామర, పడదామర,

పాడదామర చూ, మండలము. త.

తామరకెంపు ద్వీ. వి. పద్మరాగమణి చూ,

రత్నము 1. [నూర్పుడు

తామరచెలి ద్వీ. వి. పద్మమితుంగిడు చూ,

తామరకంపము. ద్వీ. వి. రూ-తామర కంపర-

తామరదండము. 1 కమలమండము. చూ,

పద్మము. 1, 2 అభివృద్ధి చూ, సమృద్ధి

తామరకంపర. ద్వీ. వి. —పై—

తామరదండము. ద్వీ. వి. —పై—

తామరకంపరలు. బా. సమృద్ధి తామరచెలి

వృద్ధిగా నుండునవి. తామరలయొక్క సము

దాయము. “అభిలైకధర్మములు తామర

కంపరలై చెలంగె” (విజయ); “పరిబలి

తామరకంపరలై పరిభవల్లి” (పాదంగధరి),

“ఉత్తమతనయాదిసంపదలు తామరకంపరలై

చివరిల్లన్” (కళాపూర్ణాచయము); “సం

పదతామరకంపరలై పాడదెన్” (రామా

భ్యుదయము). [పద్మము. 1

తామరతీగె. వై. వి. కందారము: చూ,

తామరతూపరి. ద్వీ. వి. (తామరతూపు + అరి)=

చూ, మన్మథుడు. [కంపము-

తామరదండము. ద్వీ. వి. చూ, రూ-తామర

తామరదుంప ద్వీ. వి. చూ, పద్మకండము.

తామరదుద్దు ద్వీ. వి. కల్లిక చూ, మిదై 2

(చూ, పద్మము 1)

తామరపాశ ద్వీ. వి. (తామర + అశ) 1. పద్మ

చక్రము; 2. పత్రపాత్రము చూ, విద్యరి.

తామరపువ్వు. వై. వి. కమలము చూ,

పద్మము. 1.

తామరపూస. ద్వీ. వి. చూ, తామరదుద్దు.

తామరచొక్కిలివాడు. ద్వీ. వి. పెన్నుడు.

పాంబ. దీ. 4 చూ, విష్ణువు

తామరరావి వై. వి. చూ, సరిమ్మ 1

తామరతాయి. ద్వీ. వి. చూ, తామరకెంపు.

తామరతీకు. ద్వీ. వి. తామరపువ్వుయొక్క

దళము చూ, పద్మము. 1

తామరనము. సం. వి. ఆ. ప. 1=తమ్మి. తామర;

చూ, పద్మము. 1, 2. బంగారు. చూ,

లోహము 1, 2. రాగి. చూ, లోహము. 1.

తామలకి. సం. వి. ఈ స్త్రీ. నేలయునిరికి;

చూ, భూమ్యులకి.

తామలివ్రము. సం. వి. ఆ. పుం. తేలాకుల

మను దేశము: చూ, దేశము

తామలివై. సం. వి. ఇ. పుం. —పై—

తామసమువ్రు. అం. మనువులు పదునలుగురిలో

నొకడు: చూ, మనువులు.

తామసము సం. వి. ఆ. పుం. 1. పాము: చూ,

సర్పము, విలు. 2. కమోగులుగులది; దీ.

వి. (1) అలస్యము. పా. 4, అ. 11: చూ,

విలంబము 1; సం. అం. 2. అస్త్రములుపెట్టి

మాడింటిలో నొకటి: చూ, అస్త్రములు.

తామసి. సం. వి. ఈ స్త్రీ. 1. పిరికి: చూ,

మేడకము. 1; 2. కటికచీకటిగలరాత్రి
(అధికమైన తమస్సుగలది): చూ, రాత్రి,
3: చూ, పోర్చులి. 1; 2. వి. (1)=కౌమ
మడు. కోకి: చూ, కోమణుడు; (2) దు
వ్వుడు: చూ, వ్యాధుడు 2

తామసింమే దే ఆ. కిరి అలస్యముచేయు. 2.
3, ఆ. 10 చూ, వివరించే 3.

తామనుడు. సం. వి. 1. తమోగుణము గల
వాడు; 2: చూ, రూ-తామసి (2)

తామిప్పము. సం. వి. ఆ. న. 1. చీకటి
చూ, మేడకము 1; ఆం. 2 చీకటిమయ
మైన నరకము, నరకములు ఇరుపదియొకటిం
టిలోనొకటి: చూ, నరకములు.

తామలు దే. వి. చూ, రూ-తామెలు.

తామృకము. సం. వి. ఆ. న. రాగి. చూ, లో
కము. 1.

తామృకర్ణి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ చూ, తామృకర్ణి 2

తామృకప్రభుడు. సం. వి. ఆ. పుం. రాగివి

వాడు: చూ, స్వర్ణకాండము.

తామృకమి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ అరుద్ర

పురుగు చూ, పురుగు

తామృనూదము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. కోడి

చూ, పుంకో; 2 తామృనూదమును అభిన

యహస్త విశేషము చూ, వర్ణంజకము. 1;

ఆం. 3. ఆసంయుక్తహస్తములు నలుబదియై

దింటిలోనొకటి చూ, ఆసంయుక్త హస్త

ములు. [యోవి *

తామృవరిక సం. వి. ఆ. స్త్రీ చూ, అకృ

తామృపర్ణి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ 1. తామృపర్ణి

యను నది. (తిరువల్వేరి కల్లాలో నున్నది)

చూ, నది; 2 నదినుటిదిక్కునందుండేను

అడవగు, నదునదిగ్గజముభార్య, రూ-

తామృకర్ణి: చూ, హస్తీ; ఆం. 3. దిగ్గజ

భార్యలు ఎవమంద్రోలోనొకటే: చూ, దిగ్గజ

భార్యలు. [చూ, సేమత్తమ్మము.

తామృపల్లవము. సం. వి. ఆ. పుం. అపోకము:

తామృపుష్పిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. కా-

దొండక. చూ, దొండ.

తామృము. సం. వి. ఆ. న. 1. రాగి: చూ,

లోహము. 1; పుం. 2. ఎలుపు: చూ,

వర్ణము. 3; వి. 3. ఎఱువిది: చూ, వర్ణము.

6, ఆం. 4. ఒకానొకధన్యు: చూ,

ధన్యులు; 5. ఖండములు తొమ్మిదింటిలో

నొకటి: చూ, ఖండములు

తామృస్మిక్తము సం. వి. ఆ. పుం. ఉలవక.

చూ, సరటి. (చూ, ధాన్యము)

తామృత్తము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 కోయిల:

చూ, పిక్ము; వి. 2. ఎఱువి కన్నులు

గలది. [లోహము. 1.

తామృగము. సం. వి. ఆ. న. కంచే. చూ,

తామృగ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. గుడిచెండక.

చూ, శ్వేతపాతి. [తాయిల్లము.

తామెము. దే. వి. తినుదగిన పుణ్యులగువస్తువు:

తాయి. 2. వి=రాయా-తాయిస్త. తల్లి:

చూ, మాత. 1

తాయిక ద్వ. వి. (రూ-తాయిక్తు-తాయిక-

తాయికు- తాయిక్తు. తాయికు. తాకితో)

1 తేబ్బ, శేయూరిము చూ, భూమణము.

2; 2 తల్లి విద్యలగుగట్టు రిమ్మబంధనము:

చూ, రత్న 2

తాయిక్తు ద్వ. వి.—2—

తాయిల్లము. వా వి చూ, రూ-తాయము.

(గోదావరీమండలమున వాడుక) (ఏనువ్వు

అనువచనమంటిది)

తాయిక ద్వ. వి: చూ, రూ-తాయిక.

తాయికు. ద్వ. వి.—2—

తామ్రపు. ద్వ. వి. (తామ + ఎత్తు) — పై. —

తామ్రపు. ద్వ. వి. — పై —

తార. సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. బృహస్పతిభార్య. చూ, భార్య; 2. వాభార్య, సుగ్రీవుని భార్య (అని కొందఱు); చూ, భార్య; 3. శార్దూలేని చూ, భార్య; 4. ఓంకారము చూ, పుగవము (చూ, ఓమ్); అం. 5 కన్యకలు అయిదుగురిలో నొకటి: చూ, కన్యకలు, దే. వి. (1) సుపిరవాహ్యము చూ, స్వీయము 2

తా. కవింకితము. పా. శ్రీరామ మంత్రిము చూ, మంత్రియ, 1. చూ, అంతుడు తా. కవింకితము సం. వి. ఆ. శ్రీ. ఆ. ప. 1 కంటి పల్లనగిడ్డు చూ, లోచనము; 2. రిక్క చూ, చక్రత్రము. 1, ఆ. ప. 3 కన్ను చూ, లోచనము, అం. 4 ఆకాశములు అయిదింటిలో నొకటి చూ, ఆకాశములు.

తారకా. దే. వి. (రూ-తారకాణము-తార కాణము-తార్కాణ-తార్కాణము) మానవరూపమునలికి. ద్విష్టాంతము. చూ, రుహత్రు.

తారకాణము. దే. వి. — పై. —

తారకాణియే దే. ప. కిరి రూ-తార్కాణియే దే. ప. కిరి రూ-తార్కాణియే పా. 2. ఆ. 279 చూ, రుహత్రుపతియే.

తారకుడు సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, సరిండు. 2 తారకుడను రక్కసుడు: (తారకాసురుడు) చూ, రాక్షసుడు. 1, విని. 3. కాటించే వాడు.

తారణ. అం. 1. సంవత్సరములు అయిదింటిలో నొకటి: చూ, సంవత్సరములు; సం. విని. 2. తరింపజేయునది. [భోదము.

తారటి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. కడప: చూ,

తారటి. సం. వి. ఈ. శ్రీ: చూ, తారటి.

తారతమ్యము. సం. వి. ఆ. ప. తరతమ భావము, న్యూవాధిక్యము: చూ, వాసి. 4. తారపీట, ద్వ. వి. ఎద్దు పెన్నుపై వేయుపీట: రూ-తారాపీట చూ, పీట.

తారమందరి ప్రసన్నము. అం. అలంకారములు ఏడింటిలో నొకటి: చూ, అలంకారము. 3. తారమందరియ. అం. షడ్జగ్రామగతమార్గము నలు ఏడింటిలో నొకటి: చూ, షడ్జగ్రామ గతమార్గము.

తారమాక్షికము సం. వి. ఆ. పుం. తెల వర్ణముగల లేనె చూ, మునుపు 5 తారమాక్షికమునది పా నిమిత్తమునగానువ 3 నిమిత్తములు భావనచే తీవ్రమైనయెడల నెండుంటివగుచును.

తారము. సం. వి. ఆ. ప. 1. పెండి: చూ, లోహము. 1; 2. కనుగుడ్డు: చూ, లోచనము; 3 రిక్క చూ, చక్రత్రము. 1; పుం. 4. పులుగడిగినముక్కము చూ, రక్కము. 1; 5. ముక్తము పులుగడుగుట; విని. 6. తలలోనుంచి చుంకఁబడిన గొప్ప మోర: చూ, స్వరము. 2; దే. వి. (1) వాలుగుకానులవాడెము: చూ, దమ్ముము; (2) మాక్షిక విశేషము: చూ, రక్కము. 1.

తారలు. అం. 1. జవ్వాది. — జన్మము, సం వస్తు, వివస్తు, క్షేమము, పుష్కల్యము, పాధవము, నైధవము, విరక్తియ, వరము మైత్రి (9); 2. పురుషులక్షణాంగములు 58 లో నొకటి: (తారలు = పల్లనగిడ్డు. — లేనెవలెను లేనెటిగవలెను చచ్చేనె యొన్న కుభకరము): చూ, లక్షణాంగములు; 3. శ్రీ. లక్షణాంగములు 58 లో నొకటి: (తారలు = పల్లనగిడ్డు. — పల్లనగిడ్డు భాగ్యము నతి యగు): చూ, శ్రీ. లక్షణాంగములు;

4. వాట్సోపయోగాంగములు 19లో పోకటి (చూ, అంగము. 9): చూ, వాట్సోపయోగాంగములు.

తారసము. దే. వి. 1. దిగ్గజ: చూ, సమీపము.

1; 2. తలపాటు. కై 5, ఆ 415: చూ,

యత్నము; విని. 3. సమీపించినది. ప్యా.

5, ఆ. 81: చూ, సమీపము. 1.

తారసింఁచే దే. ఆ. కి. 1. దూ-తారసిం.

తారసింఁ. తాచ చూ, సమీపించే,

2. చూ, వ్యాపించే.

తారసిం. దే. ఆ. కి. — పై. — (సమీపించే

టకు. — క. 8, ఆ. 91: వ్యాపించేటకు. —

ఉ. రా. 1, ఆ. 127)

తారసిం. దే. ఆ. కి. — పై —

తారస్థాయి. అం. చూ, ఉచ్చతమము.

తారాకీయలు. అం. లేపనము, కలనము,

పాతము, భృమణము, బ్రజేశనము, నివర్త

నము, విహ్వలము, సముద్వితము,

పాశ్చాతము. (9).

తారాకోష్య వా వి: చూ, రాణసంఘే.

తారాడు. దే ఆ కి. 1. (తారి + ఆడు)

చూ, తిరుగులాడు; 2. చూ, తారాడు.

తారావిధము. సం. 2. ఆ. పుం. ఆకాశము:

చూ, వ్యోమము. 1.

తారాపిట. ద్య. వి. చూ, దూ-తారపిట.

తారాపీషణము పా. (తైలగాగ్నిశీతద్వి. —

ద్విముఖి తారాపీషణము, బహుముఖి

తారాపీషణము, తారాపీష తారాపీష

ణము ఇత్యాది. (ఇట్లు రేడియో,

తైలఫోన్).

తారాబల నిర్ణయము. పా. జన్మవత్సరము

మొదలు చంద్రుడుండు వత్సరమువరకు

మూలము తొమ్మిదవవత్సరము గణన

చేయవలయును. అట్లు గణన చేయగా

వదితారలగు. అట్టి తారలలో వరసుమైత్రీ

మనఁగాఁ తొమ్మిదవతారతోఁగూడ సమ

తారలు శుభ ఫలదములనియు మిగత జన్మ-

వివేత్-వృశ్చిక-వైధవములనెడి నవమాది

విషమ రిక్తతారలు నిశ్చయములనియు, ఇట్లు

నిశ్చయించుచు జన్మాది వైధవ్యాంశ

విషమతారలలో జన్మతారయందుఁ ద్వరీయ

పాదము వివత్తారయందాద్య పాదము వృశ్చిక

క్రూరయందు వ్యాలపాదము వైధవతార

యందు రెండవపాదము నశుభకరములు గాన

నీపాదములను నిశ్చయించఁగా తేషీంచిన పాద

ములు దానవ్యూహముగ యాలోపిపాద

యములనియు నది యెట్లును. — జన్మతారకు

కాకమును, వివత్తారకును నున్నవృత్తారకు

లవణమును, వైధవతారకు నున్నవృత్తార

గూడిన నున్నమును దానముచేసిలేని నిష్క

వ్యతిరిక్తపాదములు శుభకరములు. (చూ,

తారలు)

తారాలగ్నము పా. జన్మ ఋతువ్యంశమును

పండ్లెండు ఖండములుగా భాగించినయెడల

నందు జన్మకాల నక్షత్రభక్తి ఎన్నవ

ఖండమునందుఁ బడునో యాఖండపంఖ్యను

జన్మలగ్నము మొదలు లెక్కింపఁగా నచ్చు

లగ్నము తారాలగ్నమునఁబడును. (లేక)

జనకాల మహాశివాపరిమణమును 12 భాగ

ములుగా భాగించినయెడల నందు జననకాల

మహాశివగర్భభక్తి ఎన్నవ ఖండములోఁ

బడునో జన్మ లగ్నమునకు నన్నవలగ్నము

తారాలగ్నమునను.

తారి. వై. వి. ఆటాడించెడు మాతృధారి:

చూ, మాతృధారుడు.

తారికి. సం. వి. ఈ. ప్రి. తాదేవి: చూ,

భార్య.

తారీఖు. వా. వి చూ, శోశో చూ, దినము.
తారు. దే. ఆ కి 1. తిరుగు. రాఘ. 1, ఆ
18: చూ, సంచరించు; 2 పోవు చూ,
బట్ట. 2, 3 కదియు స్వా. 3, ఆ. 18.
చూ, సమీపించు.

తారుకాణము. దే. వి: చూ, రూ-తారుకాణ
తారుకాణు దే. స. కి. రూ-తారుకాణ
1 కదియు చూ, పొలింపు; శ్రీ. 2
తాటుకొలుపు. [తారుకేయు
తారుమే దే శ్రీ రూ-తారు. కదియించు,
తారుమేవాడు దే వి రూ-తారువాడు:
చూ, మాకుడు. [ఖండములు.

తారుశీ. ఆం ఖండములు 9 లో నొకటి: చూ,
తారుగ్గుము. సం. వి. ఆ. ప. యాపనము
చూ, వయస్సు 1.

తారుపు. దే. వి. రూ-తారు. 1. తారుపు;
2 బరిశే చూ, పొక్కిము. 6.

తారుపుకత్తియ ద్వ. వి చూ, రూ-తారి
కత్తియ.

తారుపుకత్తి. ద్వ. వి.—పై.— [సర. 66)
తారుపుది. దే. వి.—పై.—(ఆం. పదా

తారుమాగు దే ఆ. కి. రూ-తాటు
మాగు ఆం. సం. మా. 66: చూ,
వ్యర్థప్రమగు [వ్యర్థయము.

తారుమారు. దే. వి. రూ-తాటుమాటు చూ,
తారుమారు. సం. వి. ఆ. పుం. 1 అంగ

గు. 5: చూ, వానరము; 2 బుధుడు
చూ, రామపు. 2. ప్రభా. 3, ఆ. 85.

తార్కాణ. దే. వి: చూ, రూ-తారుకాణ.
తార్కాణము. దే. వి.—పై.—

తార్కాణించు దే. స. కి. చూ, రూ-తారు
కాణించు. ప్రభా. 4, ఆ. 115.

తార్కిక పరిమాణము. ఆం. పరిశ్రమము,

అనుమానము, ఉపమానము, కాబ్దు. (4).
తార్కికుడు. సం. వి. ఆ. పుం. తర్క-
కాస్త్రము తెలిసినవాడు: అక్షపాదకుడు,
ఘటకానీ.

తార్కాను. చూ, రూ-తారుకాను (కదియు.-
పంచ. వా. 1, ఆ. 838; తార్కానుపు.-
భాగ 2, స్కం. 927)

తార్కన్యకలము. సం. వి. ఆ. ప. గరుడ పచ్చే
తార్కన్యకలము. సం. వి. ఆ. ప. గరుడ పచ్చే
తార్కన్యకలము. సం. వి. ఆ. ప. గరుడ పచ్చే

తార్కన్యకు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. గరుడం
కుడు: చూ, హరివాహనుడు; 2. అనూ
రుడు: చూ, మారమాకుడు.

తారు. దే. శ్రీ చూ, రూ-తారుమే
తారువాడు. దే. వి. చూ, రూ-తారుమే
వాడు.

తారు. దే. వి: చూ, రూ-తారుపు.

తారులాడు. దే. ఆ. కి. (తారులా +
అడు) (పెంపుడు పొట్టిలా శోడి మొదలగు
పద) జీగచూడు: చూ, వాటులాడు.

తారుకత్తియ. ద్వ. వి: చూ, రూ-తారి
కత్తియ.

తారుకత్తి. ద్వ. వి.—పై.—

తారుకు. సం. విణ. తరించదగినది.

తాటు. దే. ఆ. కి. 1. అడగు. ఉ. హరి. 3, ఆ.
58: చూ, మృక్కు. 4; 2: చూ, మణుగు
పడు.

తాటుమాటు. దే. వి. కృమితకప్పట: చూ,
వ్యత్యాసము; విణ. 2. కృమిత తప్పినది:
చూ, వ్యర్థప్రమ.

తాటుమాటుపడు. ద్వ. ఆ. కి. (తాటు
మాటు + పడు). చూ, వ్యర్థప్రమగు.

తాలి. సం. వి. ఈ. ద్రి. తాటికల్లు. చూ,
సుర. 2.

తాలి. సం. వి. ఈ. శ్రీ: చూ, తాలి.

తాలభ్యుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, బలరాముడు; 2. భీష్ముడు: చూ, కాంతవ్రుడు.

తాలశి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. మరయనెడు గొంధదృష్టము: చూ, రాజార్థము. తాలభ్యు. సం. వి. ద్. పుం: చూ, బలరాముడు.

తాలమగ్గలము. సం. వి. ఆ. పుం. ఒకానొక వాద్యము: చూ, స్వరము. 2.

తాలము: చూ, రూ-తాళము.

తాలవ్యంబులు. పా. 1. "ఇ ఈ వ ధ జ ధృ ఇ య త్ ॥"; 2. ఇ ఈ ఏ ఏ లం గూడిన వేదెలు తాలవ్యంబులు.

తాలాంక. సం. వి. ఆ. శ్రీ. యనువా నది చూ, నది. [రాముడు.

తాలాంకుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, బల తాలి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. 1. నేలయుపిరిక: చూ, భూమ్యాలకి; 2. వి. (1) పుత్రి. పాండు. 4, ఆ. 144: చూ, మంగళ నూళ్ళు (చూ, భూచంద్రము. 2.)

తాలిందే. 2. స. కి. కూరలు మొదలగునవి తిరుగఁబోయె: తిరుగఁబోయె.

తాలిపు. 2. వి. 1. తిరుగఁబోయె: చూ, పాతాలిపు; 2. తాలించినకూర. పాండు. 2, ఆ. 24: చూ, కాళము. 5.

తాలిక. 2. వి. మెలిక. చూ, లంక.

తాలిబాటు. ద్వ. వి. 1: చూ, తాలి (1), 2. మంగళనూళ్ళోపుబాటు, బాటు, మినుకు: చూ, భూచంద్రము. 2.

తాలిమి. 2. వి. రూ-తాలి-తాలిక. 1. ఓరిమి: చూ, కాంతము. 1; 2. రై ర్యము. కళా. 7, ఆ. 208: చూ, సైర్యము. 1.

తాలిమిక తియ. ద్వ. వి. రూ-తాలిమిక-తై. క్షమాపంతురాలు: చూ, శ్రీ.

తాలిమిక-తై. ద్వ. వి. —తై—

తాలిమికాడు. 2. వి. చూ, సహనుడు.

తాలిశ, సం. వి. ఆ. శ్రీ: చూ, తాలి. 1. *

తాలిసమకృమ. సం. వి. ఆ. స. 1: చూ, తాలిసపత్ని; 2. చూ, తాలి. 1.*.

తాలు. 2. వి. ఎన్ను తీసి యెండిపోయినపైరు, కుచ్చధావ్యము: చూ, ధావ్యము.

తాలుదే. 2. స. కి. రూ-తాలు. 1. ధరియే: చూ, వహియే; 2. నూలు పిరిపెట్టు; 3. తిరికలు చేయు; 4. దారములోనగు వాని చేను; 5. పిండిలోనగువానిని, మెలికలులో నగు వానిని చేటతో తట్టియెత్తు.

తాలుపు. 2. వి. ధరియేట, రూ-తాలు: చూ, పెట్టుకొనుట. [అంకి. 1.

తాలుమాలము. సం. వి. ఆ. న: చూ,

తాలువు. సం. వి. ఈ. న. దాశువ-దపడనపుడ-దాడ. చూ, నెలవి.

తాలువులు. అం. 1. పురుష లక్షణాంగములు 58 లో నొకటి. (తాలువులు=నెలవులు.— చచ్చి బ్రగ్గసమమైన రాజీగును. రక్తవర్ణము లైన ధవళోక్తయగును. నిలవర్ణములైన దరిద్రుడగును): చూ, లక్షణాంగములు; 2 శ్రీ లక్షణాంగములు 58 లో నొకటి. (తాలువులు=నెలవులు.—మల్లగనున్న కుగ్గ పరియ అధ్యవృత్తియగు నగును. తెల్లైన దానియగును. సలైన దరిద్రురాలును, దుఃఖపంతురాలును అగును): చూ, శ్రీ లక్షణాంగములు.

తాలాకా. వా. వి. చరగణా. కల్లలో నొక భాగము. "కాకివాడ తాలాకా."

తాలూకు, వా వి. యొక్క; విని చెందినది; సంబంధించినది "వాతాలూకు అక్షి." "

తాల్పు. దే. ప. కి. చూ, రూ-తాలూపు (దారములోనగు వాని చేయటము. — ఉ, హరి. 5, ఆ 131.)

తాల్పు. దే. వి. చూ, రూ-తాలూపు.

తాల్పి. దే. వి. చూ, రూ-తాలివి.

తావకాళ్ళు. దే. వి. బ. (తావలము + కాళ్ళు) ఏకమైత్రువాఁడు కాళ్ళలోఁచేకొనుటకు అనుర్వివ పట్టెలు. రూ-తావకొళ్ళు

తావకీనము. సం. విని నీది, త్వదీయము.

తావకొళ్ళు. దే. వి. బ. చూ, రూ-తావకాళ్ళు.

తావడము. దే. వి. 1 రూ-తావకము. రుద్రాక్షులలోనగునవి గుర్చిచ్చిన హరిము నై 8, ఆ. 170. చూ, భూషణము. 2, 2. కందుకము: చూ, బంతి 3.

తావత్. సం. అన్య. 1 అంతయు: చూ, యావత్తు; 2. అంతాక. అందము; 3. అంతమాత్రము; 4. పరికంసవాగ్ధము చూ, నేలూను; 5 పున్నమ అనువసలు

తావత్తు. వా. వి. తకారములోనగు అక్షరముల క్రిందివాయించు ద్విత్వము "అ" "అత్త, "కత్తి, కుత్తుమురు, బత్తెము, ముక్త" ము

తావరము. వై. విని = స్థావర. స్థిరమైనది, స్థిరమైయుండునది.

తావలము. దే. వి. 1. చోటు చూ, స్థానము 1; 2. ఆధారము. భార. ఆర. 5, ఆ. 47 చూ, పొర్రు; 3. ఇల్లు: చూ, సదనము. 1

తావళము. దే. వి. చూ, రూ-తావడము.

తావారము. దే. వి. చూ, రూ-తావారము

తావి. దే. వి. 1. పరిమళము: చూ, వాసన.

1; 2. కమలధాన్యము: చూ, ధాన్యము.

తావిగట్టు. ద్వ. వి. మలయపర్వతము: చూ,

పర్వతము.

తావిగుబ్బరి. ద్వ. వి. — నై —

తావితోఁ తెనఁచినది. ద్వ. విని. వంటచేయఁబడినది పొనటినది, పొగటినది: చూ, సంస్కృతము. 8

తావినునె. దే. వి. తావిగలనునె, అత్తయ: చూ, పరివోధనము. [చూ, వాయువు.

తావిసూపరి. దే. వి. గంధవహఁడను గారి.

తావివిలకాఁడు. దే. వి. చూ, మన్మథుఁడు.

తావితో వా. వి: చూ, రూ-తాయిత్. 1 — 2

తావు. వై. వి = స్థానము. రూ-టావు 1 ఇల్లు: చూ, సదనము. 1; 2 చోటు. చూ, స్థానము. 1; వా. వి. 3. ఒకబతు తాగితము. రూ-టావు-రావు; 4. చూ, వంటకర్యము, తావుకొను దే. ఆ. కి. నెలకొను. చూ, స్థిరపడు.

తావితో. వా. వి: చూ, రూ-తావితో.

తావేలు. వా. వి. తహవేలు: రహవు; ఆరా.

తానీకీలు. వా. వి. బ. కొండెములు

తానీలు వా. వి. బ. — నై. — [చారు.

తానీలుదారు. వా. వి. చూ, రూ-తహవేలు

తాహతు. వా. వి. గొప్ప, మరియగు

తాళ. సం. వి. ఆ. శ్రీ. తాటిచెట్టు: చూ,

తాడి. 1.

తాళకము. సం. వి. అ. ప. 1. పర్వత ధాతు విశేషము; 2. చూ, హరిదళము; 3. తొగరి మన్ను: చూ, మరాఠ్విజము. 2; 4. చిన్న లీగము: చూ, లీగము; పా. 5. ఇదినున్న పు నీటితో జోలాయుక్తమగు రెండు జోములు: వండిన కుడ్డియగును; అం. 8. తాళకభస్మము: చూ, భస్మములు.

తాళకళలు. అం. చంచక్కులము-రూ-రాచక్కుటము, పట్టితావుతిక్, సందర్శ్యము. ఉద్భుటము. (5): (చూ, తాళము. 2.)

తాళగీయలు. అం. మాగ్గగీయలు, దేశ్య
గీయలు. (3).

తాళగీయే. చై. అ. గీ. తాళమువేయు.
లక్ష్మీ. 2. అ. 82. చూ. తాళియే. 1. 2.

తాళగీ. చై. వి. తాళమువేయువాడు: చూ,
నీకారి.

తాళహతులు. అం. చతురశ్రము, త్రిశ్రము,
విశ్రము, ఖండము, సంకీర్ణము. (5):
(చూ, తాళము. 2.)

తాళనత్రము. సం. వి. అ. న. 1: ఆకు, కమ్మ,
తాటాకు; 2. చెవ్వాకు చూ, భూషణము. 2.

తాళపాగిములు. అం. గాంధర్వ వేదమునందలి
తాళాధ్యాయమునందున్నవి. 10 — కాల
పాగిములు 13, మాగ్గపాగిములు (తాళమా
గ్గములు) 8 నిశ్చలపాగిములు 4 + దేశీయగీయలు
4 + అంగపాగిములు 8, గౌరవపాగిములు
4, బాలిగీయలు 5, ముఖ్యతాళపాగిములు
5 + జన్యతాళములు 98 = 101, లయపాగి
ములు 3, యతిపాగిములు 8, పరిపా
చిత్రయ పాగిములు 19 మొత్తము (170)
మతీయ నూడకములు (మాళాదిసప్త
తాళములు) 7 — వాద్యములు 4, తలవాద్య
ములు 20, అనన్యవాద్యములు 18, సుషిర
వాద్యములు 10, ఘనవాద్యములు 8, వంచ
సుషిరవాద్యములు 5. మొత్తము (83.) (చూ,
స్వరము 2.) చూ, ఉపవిధులు.

తాళమాగ్గములు అం. (మాగ్గపాగిములు) దక్షి
ణము, వారికము, చిత్రము, చిత్రకరము, చిత్ర
కముమిరి అతినిద్రము, 7 (అతిచిత్రకము)

తాళము సం. వి. అ. న. రూ. కాలము 1.
చూ, దీగము. (పుం. అనికొందిలు); పుం.
2. పాడునపుడు చేతులతో చేయబడు
చేతపు. తద్విశేషములు. — తాళపాగి కళా
శేడములు - (సం. — ప.) అద్వితీయకము,

అపరితాళము, అపరితేయము, ఉత్తరగీర్ణ,
ఉద్భట్టము, ఉద్భిక్షణము, ఉద్భిగ్గము, ఏక
తాళము, కరుణాఖ్యము, కలహ. కళ,
కావ్య, కుడుక్కలము, కృష్ణ, క్రియ,
క్రిడము, ఖండము, గరుడతాలము, తాళ
కుశ్రియకము. మొ. (చూ, స్వరము. 2.)
తాళమానాప్త లవకాలము. (సం. ప.) —
కావ్య; తాళపాగిగీతియాశేడము. (సం. ప.)
అనాపము; తాళపాగి బాలివిశేషము. —
(సం. ప.) ఖండము; ఎనిమిది యక్షరముల
కాలము. — (సం. ప.) — అద్వితీయకము; వృత్త
గీతాదులకాలము. — చూ, ఘనము. 1;
లఘుక్షరముయొక్క చతుర్థభాగవ్యవ
ధియు చేయునంతటికాలము. — శ్లో. 1. (విగత
విశేషంశములకు 'స్వరము. 2.' చూడుము.)
3 = తాడి. రూ. తాడము తాటిచెట్టు చూ,
శ్రీతాళము, 4 కత్తిపడవ. చూ, విడి.
2; 5 తాళమువేసేడు కంచేవాద్యము చూ,
విడ; 6. లాడితెడుకంటె చాచ్య;
7 యక్షధూపము, చూ, సజ్జరనము; 8. చూ,
హరిదళము, 8. విల్లు చూ, బాణము 1;
10 అలచెయ్యి చూ, హస్తము; అం.
11 సకల్పగీయలు నాలుగింటిలో నొకటి చూ,
సకల్పగీయలు, 12 ఘనవాద్యములు అఱిం
టిలో నొకటి చూ, ఘనవాద్యములు;
13 పరిణవనాదములు పదిటిలో నొకటి: చూ,
పరిణవనాదములు, దే. వి. (1) మల్లబంధ
విశేషము, భారి. విరా. 2, అ. 19. చూ,
మల్లకాస్త్రము, చై. వి. (2) = కాల. తలుపు
లోనను వానికి వేసేడు తాళము; (చూ,
తాళము. 1.) చూ, దీగము.

తాళముచెవి వా. వి. తాళమువేయుటకును తీయు
టకును తగిన సాధనమన వసుమట్టు (కీ): చూ,
దీగము.

తాళములు. అం. ధృవము, మటిముఠు
(మక్కము), రూపము, తిర్తిపుట. జేంపె,
అట, ఏకము (7) (చూ, తాళము, 2.)

తాళమూర్తిక. సం. వి. అ. స్త్రీ. నేలతాడు*
చూ, కేంద్రకము

తాళగర్జితము అం. గాయకదోషములు 14 లో
నొకటి చూ, గాయకదోషములు.

తాళవృంతము సం. వి. అ. న. చూ, విసవక్ష్ణు.

తాళగురియకము. సం. వి. అ. పుం. తాళ
పాగికళాభేదము చూ, తాళము. 2

తాళసవత్రిము. సం. వి. అ. న. చూ, తాళిన
వత్రి

తాళాంగములు (అంగపాగములు) అం. అను
ద్యుతము (విరామము), ద్యుతము, లఘుప్ర,
గురుప్ర, ప్లవము, కాక పాదము (8)

తాళాధికావగావ్యాయము. పా. తాటిచెట్టెక్క-
వాని నెంతదనుక నెగదోర్చుదుననీతి.

తాళాధ్యాయము. పా. 1. శివశక్తుల సామర
స్యార్థక రూపమే తాళము మఱియు
ఘాతబద్ధములతో తస్మద్ధ్వజము లయిన
విరామకాలములతోపయిన స్వత్యగీతివాద్య
కాల పరిచ్ఛేదనమే తాళశబ్దాధ్యము. దీనిని
గుఱించి తెలుపునది తాళాధ్యాయము;
వా. 2. కొట్టుట, తన్నుట "నీకు పాదము
రాకున్నచో తాళాధ్యాయముకల్పదు."

తాళాలు. వా. వి. బ. చూ, కన్నాత. అం. ధృ.
దిగ్. 207. (తాళములు)

తాళి. సం. వి. ఈ స్త్రీ. 1=తాడి* చూ,
శ్రితాళము; దే. వి. రూ. తాళి. (1) పత
కము, హారము పదుమనందెడు రత్నపు
లై: చూ, భూషణము. 2; (2) రూ-
తాపదము. తాపకము, ఒకానొక హారము. ఉ,
రా. 5, అ. 302: చూ, భూషణము. 2.

తాళించే. దే. న. శ్రి. 1. నోదమాడువత్తము

కింద వేయట్లుత సాదికలను చేతనుచే
కొని యిటు నటు తిర్చు. ఉ. వారి. 8.
అ. 84; వై అ. శ్రి. 2. తాళమువేయు.
అట్టి. 2. అ. 82, తాళగించే, దనువువేయు.

తాళిక. దే. వి. 1. ఓర్పు: చూ, కాంతము. 1;

విధ 2. చోరనది చూ, కాంతము 2

తాళికయగు. దే. అ. శ్రి. తాళు, అటలు.

తాళితాడు దే అ శ్రి. మూర్ఖిలు, సాంబ-
మా. 42: చూ, సామ్యులైలు

తాళినవత్రి. వై. వి=తాళినవత్రి (సం. ప)-
తాళినవత్రిము. రూ. తాళినవత్రిము. (జ్వర
హరము. అగ్ని దీప్తినిచ్చును. శ్లేష్మహరము.
తాళిసాది చూర్ణములలో నిది కలియును.
బంగాళాదేశములోని స్త్రీలకు పగిలించిన
తరువాత నిది టావికా (బలముకలుగుటకు)
నిచ్చెదరు. [ధన్యులు.

తాళినము. అం. ఒకానొకధన్యు: చూ,
తాళిసాదిచూర్ణము. పా. తాళినవత్రిము, లవం
గాలు, దాల్చినచెక్క, వాయువిరోగాలు,
తవాక్షిరి, జాచత్రి, శోకకాయలు, కొంకి,
విప్పలి, మిరియలు, కరక్కాయలు, తాడి
కాయలు, ఉసిరికపప్పు, వీలక్కాయల
లోని గింజీలు, రసనిండురము వీనిని సమ
భాగములుగ చూర్ణించేది

తాళి. దే. వి: చూ, రూ. తాళి (1) (2).
(హారవిశేషమునకు. అచ్చ. నుం, కాం. 84.)

తాళికుడు. దే. విధ. కార్యకర్త: చూ, ప్యవ
హర్త. 2.

తాళు. దే. అ. శ్రి. 1: తాళికయగు: చూ,
కాంతించే; 2: చూ, సహించే; 3. అతగ్గి
పడకవిరామించే: రూ. తాళుకొను, నిదానించే,
నిబ్బరించే.

తాళుకొను. దే. అ. శ్రి.—వై—

తాళ్ళపాము .చా.వి.1 బా.కా.కా.లక్ష్మి:చూ,
బాలక్ష్మి: 2. బా.కా.కా.పాము: చూ, సర్వ
ము. (ఇట్లుతాడిల్లిపాము)
తాళ్ళారము. దే. వి. రూ-తావారము. స్తంభ
ముల మీదికి దించిన సోపా: చూ,
దదనము. 1.

తె

తి. పా.వ్యాకరణంబున.-1. అట్లు మొదలగుకట్టం
బుల తివర్ణంబుల గమంబును రేఖంబును
కొక్కటికి లోపంబునగు; 2 విభక్తిపరం
బగునపుడు గోయిసగ్గళులకుది యక్షరంబు
తివర్ణంబగు; 3. టి-తివర్ణంబులు వరంబులగు
నపు డుత్వంబున కిత్వంబగు; 4. టి వర్ణంబు
వరంబగునపుడు క్రిందు-మీదు- ముందు
పునర్లంబుల యుత్వంబున కిత్వంబగు;
5. టి-వర్ణంబుల క్రిందులకుఁగోయస స్థములకత్వం
బాదేకంబు బహుళంబుగానగు. (క-5
అర్థంబుల యంశంబునోతి.) సంబంధించినవి
గాన నిటవివరింపఁబడియె.)

తింట. దే. వి. తినుట: చూ, పాపాటు.

తిండి. దే. వి. 1. భోజనము: చూ, పాపాటు;
2. ఆహారము. తె. 3. ఆ. 34: చూ,
పాదము. (1).

తిండికత్తియ. ద్వ. వి. రూ-తిండికత్తి. తిండి
పోతు: చూ, స్త్రీ. భక్తుకుడు.
తిండికాడు. దే. వి. రూ-తిండిడు: చూ,
తిండిపోతు. దే. వి. 1: చూ, తిండికత్తియ;
2: చూ, తిండికాడు.

తిండిడు. దే. వి. రూ-తిండికాడు.
తిండుకిని. సం. వి. ఈ. స్త్రీ: అగ్నిమేడికి.
తింతి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. చింతి: చూ,
బహువర్ణ.

తింతిద. సం. వి. ఆ. స్త్రీ.—పై:—

తింతిదము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, తింతికి;
స. 2. చింతపండు: చూ, తింతికికము.
తింతిడి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ: 1: చూ, తింతికి:
2. జోదము: చూ, వ్యవహారము. 4.
తింతిడిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, తింతికి.
తింతిడికము. సం. వి. ఆ. స. చూ, తింతిదము.
తింతిలి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ: చూ, తింతికి.
తింతిలిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ.—పై:—

తింతిడికము. సం. వి. ఆ. స. చూ, రూ-తింతి
డికము-తింతిడికము.
తింతిలి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ: చూ, తింతికి:
తింతిడికము. సం. వి. ఆ. స. చూ, రూ-
తింతిడికము. [చూ, అసవములు.
తింతిణ్యాసవము. అం. అసవములలోకొకటి
తిందుకము. సం. వి. ఆ. పుం. —చూ,
కుమ్మిక్. కుమ్మి. (అసాధ్యమానమందు
పెట్టుమొదట గొప్పకత్తిని వరిమకయొక్క
ములు, మధురయొక్కములు అగు గొప్ప వండ్లు
పండును: చూ, దోపాదకాస్త్రము)

తికముక. దే. వి. 1. కలక సా. 1. ఆ. 34:
చూ, సంతాపము; 2. చూ, సంభోధనము;
3. అంగములయొక్క అస్వాధీనక. భాగ.
8, పుం. 308

తికముకగొను. దే. ఆ. కి. (తికముక + గొను)
1: చూ, సంభోధించు. భాగ. 8, పుం.
275; 2. అంగములయొక్క అస్వాధీనకను
పొందు. తికముకలాడు.

తికముకలాడు. దే. ఆ. కి. —పై:—

తికము. తె. వి. 1.—తికి. ముడ్డిపూస: చూ,
రూ-టి: తె. స. 2.—తికి. మూడు: చూ,
మూడు.

తికోషము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, తిమి. 2.
తిక్క. దే. వి. రూ-తికి. 1. విచ్చి: చూ,

పట్టి. 1; 2. విచ్చివాడు: చూ, పట్టి
వాడు; 3: చూ, వైక్రము (చూ, ధాతువు.)
తిక్కనాను. దే. అ. 89. (తిక్క + కొను)
విచ్చుకు: చూ, పోతు.

తిక్కటమక్కట, దే వి. కలః: చూ, సం
తాపము. [తిక్కటి]

తిక్కటిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, రూ-
తిక్కడి తే. వి. నూలుపడితాడు చిప్పకదురు-
చూ, తద్వ్యువు. [వగడము.

తిక్కణిక. సం. వి. అ. శ్రీ: మా, పట్టి
తిక్కన, అం కవులు ముగ్ధలిలోనొకడు మా,
కవులు.

తిక్క-శంకరయ్య జా. పట్టు వీడని వాడు
తిక్క సం. వి. ఆ. స్త్రీ. కటుకరొహిణికి;
చూ. శకులాదని. 1.

తిక్కకక్కోటరి, సం వి. ఈ శ్రీ, కంద
పల్లి* చూ, వంధ్యకర్కొటి.

తెక్కనుంజ పం ది జ కామగ *
చూ, కావస్తు ము.

ఆక్షరీజ, సం. వి. ఆ. స్త్రీ, పెద్ద చేదు ఆమెను
*, చూ, సాళి.

తిక్తయ సం. వి. ఆ. ప. 1 చేతిపాట్లు*
చూ, పాట్లు; పుం. 2: కనరు, చేరు

(సం. ౪) — కటువు; చి. ౩. మగంధము
గలది, "హయము, మరళి" చూ, వాసవ
4 పే. (౪) పది.

తీర్తవారము, సం. వి. ఆ శ్రం. 1. కుమ్మర

చను పట్టినమనస్సు చూ, తృదయము, 2

తక్షణము సం వి ఆ పుం 1. ఉలిమిరి*
చూ, శ్వేతపుష్పము; 2. చేండ్ర* చూ

చరిత్రచేంద్ర) [చూ, సాహిత్యము]
 తిక్కనాచార్యు. సం. వి ఉ. పుం. వే. తి. సాహిత్యము

తిగ. పు. స. త్రికమ్. య. తి. తి. "తే.
ఉన్నవాడేతే తిగ-కమ్మ లేని, శంఖం
జన్మమే." (చంద్రాలోకము. 15): య,
మూడు.

తిగళంటి, ద్వ. వి (తిగ + కమ్మ) ముక్కంటి.
జచ్చ. అ, కాం. 13. చూ, శివుడం.

తిగకాశ్య దేవర. ద్వ. వి. నిర్వ. పాం. రే. 12:
చూ, వహ్ని. 1.

తిగపోయినవారు. ద్వ. వి: చూ, శివుడు.
(ఇటు తిగపోయి వేటకాడు.)

తిగవంచ. ద్వ. స. దూ. తీవంచ: చూ, వాలుగు.

చూ, రెమ్మ

తిగుమేవాడు, ద్వ. వి. ఈర్ష్యవాడు (సం.ప)

—కర్న కుడు-రూ-కార్న కుడు.
తిగ్మము. సం. వి అ న. 1. చట్ట; చూ

శేడిమి; విదా. 2. శేడిమి కలది. చూ
 శేడిమి, [భార విరా. 5. అ. 154; చూ, కా. 9.1

శిష్ట దే. వి. గుప్త. భార. కోశ. 5, అ. 193
శిష్టాట. దే వి చూ. కావము. 1.

అట్లాడు. శే న 19. (అట్టు + అడు) అట్టు

తిట్టు. దే. వి. 1 చూ, తిట్టట. పాండు. 1
స. 270: 2. అనంతరము. వార. ఉ. 100. 1

అ 381: చూ, నింద. 1; స. క్రి. 3. చూ

నిందించు [విజిల్]

అట్టువాటు. ద్వ. వి. చూ, అట్టు. 2.

మౌలిక యంత్రాంగములను కరణము: చ

హోమోగ్రాఫ్: చూ, స్వరము. 2.

తెలంగాణ. అం. విన్నానములు 33 లో నొకటి:

చూ, విన్నానములు.

తెలంగాణ. అం. పై — (ఇట్లు తెలంగాణ.)

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పు. స. రూ. తెలంగాణ.

చాలని. (తె. పు.)—తెలంగాణ-తెలంగాణ

తెలంగాణ. సం. వి. ఆ. (తె. పు.) 1. ఓర్పు. చూ,

కాంతము 2; అం. 2. కమాదులు అంటింటిలో నొకటి. చూ, 7 మాదులు.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. చూ, సహనుడు.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. 1 కొలిమి తెలంగాణ చూ,

భక్త్య; 2. మృగములతోలు. పా. 4, అ.

80 చూ, తెలంగాణ. 1, 2 ఒలిచి నుతిపో

యట కేగ్గ, అచినతోలు చూ, తెలంగాణ

1; 4 చూ, కత్తెల, 5. కత్తుల తెలంగాణ చూ,

పాడవము. 2, 8 వక్కాదులు తెలంగాణ: చూ,

పాడవము. 2, 7 అసిమి చూ, సం. వి.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. చూ, నుతికాడు.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, తెలంగాణ.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. పై. 1.—తెలంగాణ

మిలోనగునది (కుక్కపక్షము మొదలునుండి

కృమముగా విడిచి తెలంగాణ నంద, భద్ర,

జయ, రిక్త, పూర్ణ యమ నామములు కలవి

యగును.) చూ, తెలంగాణ; 2. అర్చికము, కార్తీకదిన

ము: చూ, పాంచరత్న రికము; అం. 8 పంచాంగ

ములలో నొకటి చూ, పంచాంగములు: (చూ,

అంగము. 9); 4 దివాంగములు అయిది

టిలో నొకటి: చూ, దివాంగములు;

5. కర్పి. — మూడువారములు కూడిన తెలంగాణ-

అవము, తెలంగాణ స్పృశ్మ: (చూ, దినము)

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చంద్రుడు:

చూ, హిమాంశువు.

తెలంగాణ. అధిపతులు. పా. పాద్యమి. అగ్ని,

వి. బిన్న, క. పాద్యుని, చ. విష్ణు కృతుడు,

చం. అధిపతుడు, చ. కుమారస్వామి,

స. మూర్త్యుడు, అ. శివుడు, న. అష్టదశపురు,

ద. ద్విగజములు, వీ. యముడు, చా. విష్ణువు,

కృ. న. వృక్షుడు, చతు. కలిపుత్రముడు,

పా. చంద్రుడు, అమా. విశ్వ దేవతలు.

తెలంగాణ. అం. తెలంగాణ చంద్రునివలన నేర్పలుగు

బడినవి తెలంగాణగా అణువణిగిడియలచే

విస్తరించబడునది. (పాద్యము మొదలగునవి

సంజ్ఞలును, వర్ణములును అను "హరివాస

నము" అను పదము కడఁజూచుకొనవలెను.)

.(చూ, తెలంగాణ)

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. తెలంగాణ. తెలంగాణ. చూ,

స్వంతము

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. తెలంగాణ. తెలంగాణ.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. చూ, అగ్ని.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, తెలంగాణ.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

తెలంగాణ. సం. వి. ఉ. పుం. చూ, సాదము.

స్వస్థము; 4 మయినడి-రూ-మెయినడి-మై
పడి: చూ, సామ్యర; 5. యిజాకాసము
పాండు. 3. అ. 94 చూ, సామ్యర
తెన్న. దే. వి. రూ-తెన్న-తెన్న-తెన్న.
అచ్చ. అ. కాం. 10: చూ, సేదిగ.
తెన్న. దే. వి. 1. — పై: —; 2 గవనివాకిట
పాటయగ సేర్పజచిన మట్టిబిల్లి, పా. 2
నఖము: బిల్లి.
తవరకాండము చా. వి. మనస్సునకు కదురు
పాటులేకుండే తేయుట. (తవరకాండ)ము
అనియు)
తపిరి. చా. వి. చూ, సామ్యర
తపిరిగిన్న. చా. వి. సామ్యరచే కచించిన
వాచ్యము చూ, పి. 3.
తపురకట్టు. దే. అ. 99 చూ, వ్యాపించే
తప్ప. పై. వి. 2. 1. కొండ చూ, పర్వ
తము; 2. చిన్నకొండ చూ, పర్వతము;
3. ఉడ్డ. పను 1, అ. 137 చూ, రా. 1.
తప్పకాయ. దే. వి. అకతాయ చూ, వ్యా
ధుడు. 2 (ఇట్లు దిప్పకాయ)
తప్పకొగ. దే. వి. రూ-తెప్పకొగ * చూ,
సోమపర్ణి (దీనినుండి తప్పనక్తు తీయుమరు.
ఇది జ్వరములమీద పనిచేయును.)
తప్పకొన్నది వ్య. వి. 1. కొ. 1. అచ్చ.
కొప్ప. కాం. 28 చూ, వానరము;
2. కొండచిలువ: చూ, సర్పము.
తప్పకొట్టు వ్య. వి. ఇట్లుకము* చూ, బా. 1.
తపిరి. దే. వి. 1 మాటుపాటు: చూ, పర్వత
యము; వి. 2. అల్పము చూ, స్వల్పము;
చా. వి. 2 రెక్కలొనిపారపాటు (తేడా)
తప్పి. దే. వి. ముందటికి కట్టు పోనియ్యే
వెనుకకు మరలించి మరలించి కట్టెడు గట్టి
కట్టు: చూ, మూర్తి. 1.
తమి. సం. వి. ఇ. పుం. 1. నూలుయోజనముల

పాడవుగలచేద: చూ, మత్స్యము. 1;
2. మున్నరు: చూ, సమద్రము.
తమిగిలము. సం. వి. అ. పుం. తమిరి మిరి
గడుచేద: చూ, మత్స్యము. 1.
తమిటము. సం. వి. అ. పుం. నాటామరును
ఫలభిక్షము. నాటామరును, నేటుపు.
తమిరము. సం. వి. 1. తడిసినది: చూ, కోదము.
చా. పై. వి. (1) = తిమిరము. తెన్నది.
తమిరము. సం. వి. అ. న. 1. రూ-తిమిరము.
నీరకటి: చూ, మేవకము. 1; 2. కంఠి
తెవులు చూ, విడాలము. 2; 3 = తమిరి.
రూ-తిమిరము చూ, తిమిరి.
తమిరి. పై. వి. = తిమిర. చూ, రూ-తిమిరి.
(తేళ్ళమరి త. ర.) మత్స్యము 1.
తమిరిమీను. ద్వ. వి. ఒకరకముచేద. చూ,
తిమిరిమింగిలము కా. తమిరిమింగిలచేదను
మిరిగిడుపెద్దచేద (గుడిని గుడిలోని లింగ
మును మిరిగెడి యానాగల వానియందు
వాడెదరు)
తమరు. పై. వి. = తిమిర. 1 చూ, రూ-తిమిరి
(తేళ్ళమరి త. ర.); దే. వి. 2. గర్వము:
చూ, హంకారము; అ. 99. 3. చూ, సంధ
మించు; 4 చూ, విజృంభించు; 5. ఒక్క
విజులు; 6. గర్వించు చూ, హంకారించు.
తమరుకొను దే. అ. 99 అగ్రహముతో
వినగలూడి పదయెకోను.
తమరుపట్టు దే. అ. 99. కొడుకుపాటు.
తమ దే. వి. చూ, తిప్ప. 3. ప్రా, వానగము.
తిమిడు దే. వి. (తిరుమల + డు) కొ. 1:
తిప్పదియ్యము. దే. వి. (తిప్ప + తియ్యము)
రత్నకృష్ణి చూ, సంయోగము.
తిప్పన దే. వి. 1. స్వస్థ. చూ, స్వస్థము;
2. మంజులము. అం. సం. మాన. 5: చూ,
హృద్యము; 2. ఒకానొకవి. "మమ్మ
తిమ్మవార్య ముద్దనయను." పాం. పీఠిక.

అప్పుడను. నై. వి. తేమనకు. వేల్పులును
చూ, ముట్టగ.
అమ్మని బిడ్డని బిడ్డని తమ్మనికేయ
వాడు. బా. తలలు తీసి తలలు పెట్టు
(చూపు)వాడు.
అమ్మచ్చ. ద్వ. వి. కేంకళేవరస్వామి. రూ.
తమ్మచ్చడు: చూ, తేలపు
తమ్మచ్చడు. ద్వ. వి. (తిరుమల + అమ్మడు)
— పై. రా. వి. 1, ఆ 28.
అమ్మచ్చడు ద్వ. ఆ కి (తమ్మ + చడు) నేడ
తేలు చూ, రెక్కాను. [తమ్మిరి.
తమ్మిరము సం. వి. ఆ. న. అమరు చూ,
అమ్మిరి. నై. వి. తమ్మిర. స్వర్ణము తెలియని
శోగము) (రూ. తిమిరి. తిమరు) (దేశ్యముని
శ.ర) చూ, బోము.
అమ్మ. చా. స కి చూ, దీవింఁచే
అయ్య. దే. విణ కమ్మనిది. లక్ష్మీ. 1, ఆ
47 చూ, మధురము
అయ్య. బోడి. దే. వి. (తియ్య + పోడి)
1. పెంపనరె మనోజ్ఞులగు అడుది. చూ,
స్త్రీ. 2 అడుది: చూ, స్త్రీ.
అయ్యకండ మి. వి. కనదురేనికండ, చిరుగ
డము. చూ, మారణము.
అయ్యగూర. ద్వ. వి. (తియ్య + గూర) పులును
చేరిన కమ్మగూర. కాశీ, 7, ఆ 188 చూ,
నగంజకము 1* (చూ, కాకము. 1.)
అయ్యదనము. దే. వి. కమ్మన. చూ, మధుర
ము. [వృత్. చూ, గక్తబీజకము
తియ్యదానిమ్మ. ద్వ. వి. తియ్యనివితులగలదాని
తియ్యన దే. వి: చూ, తియ్యదనము (విశేషణ
మగుచో "తియ్యనిచులువలు")
అయ్యనిసోర. కేడుమేయుట. బా. మంచి
వాడైయుండియు జెడలినముచేపించేట.
"నీయట్టి గట్టి దొరకు నుచితంబే తియ్య

నోరంతేడు మేయుట నాయంబుగాదని"
(చ)భాపతి పురుషుమ్మము. [రాంకము.
తియ్యనిమ్మ. దే. వి. కమ్మనిమ్మ* చూ, శరణ
తియ్యమాను. దే. వి. చెలుకు, రూ. తియమాను.
మధుర్యుణము*. చూ, రసాలము. 8.
తియ్యమామిడి. దే. వి. ఎలనూని, సహకారము*
చూ, మామిడి.
తియ్యము దే. వి. (రూ. తియ్య-తియ్యన. తియ-
తీయము) 1 వి. యనచనము. ఉ. వారి 5, ఆ.
81* చూ, శబ్దము. 2; 3 కీపుము భార.
లర. 8, ఆ. 184 చూ, స్వేదము 1;
3 మంజులము ఆం. భా. శృ. 14 చూ,
హృద్యము. [శిగిపు. 1.
తియ్యమునగ ద్వ. వి. ఎమ్మమునగ* చూ,
తియ్యమాను. దే. వి. చూ, రూ. తియ్యమాను.
తియ్యదిలకాడు. దే. వి. చూ, మమ్మకుడు.
తిరగలి దే. వి. చూ, రూ. తిరుగలి.
తిరపడు. నై. ఆ కి (తిరము + పడు) చూ,
కేరపడు. ఉ. వారి. 3, ఆ 91. [క. ఆ 182.
తిరము నై. విణ. చూ, స్థిరము ఉ. వారి.
తిరక్కినము. సం. విణ. 1. అడ్డముగాఁబోవునది;
అం. 2. గీర్వాణదములు బాలుగింటిలో
జొకటి చూ, గీర్వాణదములు.
తిరస్కరించే సం. స. కి. చూ, భంగించే.
తిరస్కరి (రి) దే. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ) = తిర:
చూ, వస్త్రము. [చూ, వశాలనము.
తిరస్కారము. సం. వి. ఆ. పుం. తెగడిక:
తిరస్కారము. సం. విణ. తెగడఁబడినది. చూ,
వశాలనము. [స్కారము.
తిరస్కరియ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. చూ, తిర
తిరస్కరి అం. (రాష్ట్రము) రాజ్యాంగములు ఏడిం
టిలోకొకటి: చూ, రాజ్యాంగములు.
తిరి. దే. వి. జేడ. ఉ. రా. 3, ఆ. 108. చూ,
వేసలి. 1; 2. నుడి. చూ, నుడి. 1.

తిరిగ. దే. విశ్వమెలిగ. మా, లంక
తిరిగియ్యే. దే. అ. 3 కీ. 1. పరివర్తనమును
చూ, పరివర్తన; స. 3 కీ. 2. పరివర్తనము.
ఉ. హరి. 2, ఆ. 189 మా, పరివర్తనము
తిరిగిపులాడు దే. ఆ కీ (తిరిగిపులాడు+అడు)
“పరివర్తనము” చూ, పరివర్తనము.
తిరిగిగాడు దే. వి (తిరిగము + కాడు) (రూ-
తిరిగితిరిగె-తిరిగెగాడు) భిక్షకుడు, చూ,
యాచకుడు
తిరిగిగొట్టు. దే. విగ నిడువని విచ్చేగాడు,
అవిగ భిక్షకుడు చూ, యాచకుడు.
తిరిగము. దే. వి. విచ్చేము చూ, యాచన
తిరిగమె తిరిగను. దే. స. కీ, చూ, యాచించు
తిరిగి. దే. విగ (తిరిగము + అరి). చూ, తిరిగ
గాడు కాకి 7, ఆ. 52.
తిరిగె. దే. విగ. పై.
తిరిగెగాడు. దే. విగ. పై.
తిరిగెము. దే. వి. చూ, రూ-తిరిగము
తిరియు. దే. స. కీ రూ-తిరియే భిక్ష మెత్తు
భార సా 1, ఆ 217 చూ, యాచించు
తిరిగ. దే. వి తిరిగి యనుచేడు. చూ,
మర్మము. 1.
తిరిగడు ద్వ. ఆ. కీ (తిరి + గడు) కలక
పడు: చూ, సంక్షిప్తము
తిరిగట్టు దే. స. కీ. (తిరి + పట్టు) కలక
పడు: చూ, సంక్షిప్తము.
తిరిగిము స. వి ఆ. పుం. రూ-తిరిగము
చూ, లాడుగు*
తిరిగిము. స. వి. ఆ. పుం. 1. పై. —; స.
2 కిరిగము. చూ, సీపకము 1.
తిరిగి పై. విగ. పై. శ్రీపదము, శుభకర
మైనది: చూ, శుభము 4. “తిరువామయ,
తిరుమన” మొ (దేశ్యమున క. ర.)
తిరుగు. పై. విగ. పై. ర: చూ, సీరుగు.

తిరుకాపు. ద్వ. వి. భగవంతునియొక్క అల-
కారము: చూ, భూమలము. 2.
తిరుకొలను. పై. వి. రూ-తిరుకొళంబు. పుష్ప-
రిణి: చూ, నరస్సు. 1 (దేశ్యమున క. ర.)
తిరుకొళంబు. పై. పై.
తిరుకొరము. చూ ఏమియులేకుండలేయుట.
తిరుగలను. ద్వ. ఆ. కీ (తిరుగ + గడు)
1. ఎదిరించు. చూ, పరిష్కరించు;
2 తిరుగు: చూ, అల్లాడు. 2, 3. మరలు.
భార. ఉద్యో. 4, ఆ. 61 చూ, పరిష్కరించు;
4. ఎదురెక్కు. లక్ష్మి. 4, ఆ. 89 చూ,
పల్లెట్టు, చూ. 5. పిచ్చికిందన, నెలకల
బడు చూ, కలికిలు. (స్వాస్థ్యమునకు)
తిరుగలనోర. దే. వి రూ-తిరుగలనోర. తిరుగ
నోయుట, తొలింపు రా, వి. 2, ఆ. 101:
చూ, సాతాంబి.
తిరుగలనోయు. దే. స. కీ. (తిరుగ +
నోయు) తొలింపు. చూ, సాతాంబి.
తిరుగడ ద్వ. వి. (తిరుగు + గడ) మరపెట్టిక
గొట్టు: చూ, మరచేటు
తిరుగలి. దే. వి. 1 (తిరుగు + కలు) పిండిలోనగు
నవి విసరెడు కలాయంతెము రూ-తిరుగలి.
తిరుగలు, కేక్కి. (సం ప). పురట్టుము,
చక్కికాయంతెము; చూ 2. వియ్యముపైన
గల ఎఱ్ఱనిచోరపోకుండునట్లు విసరెడు గలు
కులగర్బు గల పడల తిరుగలి. (ఈవియ్యము
మరలియ్యముకంటె ఆశోగ్యపరిమము); దే.
వి. 2. (తిరుగు + కలి) భగము: చూ,
విహారము. 1.
తిరుగాడు. దే. ఆ. కీ (తిరుగు + అడు) తిరుగు
పై. 8, ఆ. 125 చూ, సంచరించు
తిరుగు. దే. వి 1. రూ-తిరుగుడు. తిరుగుట.
సాండు. 4, ఆ. 275. చూ, విహారము. 1
2 రూ-తిరుగు. అపజయము. ఆం. భా. ద్వ
224. చూ, పరాజయము; ఆ. కీ. రూ-

తిరువు. 2: చూ, సంఠించే. ఉ. హరి. 8, ఆ. 140; 4: చూ, పరిభ్రమించే; 5. వెనుకట మరలు: చూ, వెనుదీయు. 1; 6: చూ, పట్టిల్లు. భాగ. 1, స్కం. 82, స. 39. రూ-తిరువు. 7. పరిశీలించే పాండు 4, ఆ. 275; పై. 2, ఆ. 4: చూ, పేష్టించే

తిరుగుఁబోరు. దే. విణ (తిరుగు+పోరు)
1. తిరుగునట్టి స్వభావముగలవాఁడు, 2 తిరుగునట్టి స్వభావముగలది. చూ, (త్రీ), 3 కులలు చూ, అంకులాఁడి, 4 లంకెకాఁడు చూ, బిలుఁడు.

తిరుగుడు. దే. వి. రూ-తిరుగుడు. 1. తిరుగుట చూ, విచారము 1; 2: చూ, సంభ్రమము, 3: చూ, వ్యర్థము, 4 తిరుగుడునొప్ప-చూ, మ(అ)గ, 5 చక్కము చూ, 9: టము. 1 (చూ, చక్కము 10)

తిరుగుడుచీల. దే. వి రూ-తిరుగుడుచీల. తిరుగుడు నొప్పలుగల చీల చూ, మ(అ)ర

తిరుగుడుతొగ్గుడు. దే. వి. పక్షిలను బట్టెడు పాదము, తిగివేయఁతొగ్గుడు చూ, మూతము 1

తిరుగుడునొప్ప. దే. వి (రూ-తిరుగుడు-తిరుగుడు-తిరుగుడునొప్ప) చూ, మ(అ)గ

తిరుగుడుపడు ద్వి. ఆ 39 చూ, పరిభ్రమించే

తిరుగుడుపాటు ద్వ వి తిరుగుడుపాటు నిర్వ. 3, ఆ 2. [చూ, భూషణము. 2

తిరుగుడుకొల్ల దే వి (త్రీ)ల కళాభూషణము

తిరుగుడుకొల్లలు. దే వి: చూ, బాలకీర్తి

తిరుగుదిల. దే వి. మరలుట చూ, మరలఁబాటు.

తిరుగుమొగము. ద్వ విణ 1 ఆభిముఖము "వ్యాధి కొంచెము తిరుగుమొగము పట్టి నది.", చూ, ముంబిఱ 1; 2. విముఖము చూ, సాలయిక.

తిరుగుబాడు. దే. ఆ. 39: తాతాడు. తిరుగువాలు. దే. స. 39. (తిరుగు + పాలు) పరిశీలించే. పంచ. వా. 1, ఆ. 247: చూ, పేష్టించే [వాద్యము: చూ, ది. తిరుచిన్నము. ద్వ. వి. సన్నగా. 8. ఒకానొక తిరుచే దే స 39. చూ, తిరుచు.

తిరుచూర్లము మి. వి పనుపునియ్యముచేర్చు చేసి వైష్ణవులు నొసటనుంచేర్చినాడు యాది: చూ, బొట్టు. 1. [బొట్టు 1. తిరునామము. ద్వ వి. తిరుమణిబొట్టు. చూ, తిరునాళ్ళ దే వి రూ-తిరునాళ్ళు దేవోత్సవము చూ, పండుగ 2

తిరునాళ్ళు దే. వి —పై —

తిరునీలు. దే. వి. వైష్ణవులు నొసటనుంచేర్చినాడు గోమములందఱ భిక్షము చూ, భిక్షము.

తిరునగూడ దే వి (తిరు + నూడ) నూడ, వైష్ణవులు తిరుమణిపేట్టె మొదిలైనవియుంచి వేంకట దగిలించుకొనెడు తాటాకుల బుట్టు: చూ, సజ్జె 1

తిరుబతి దే వి తిరుమల (చిత్తూరుమండలము లోని) విష్ణుశ్రేణియు, వేంకటాచలము చూ, పర్వతము.

తిరువు దే వి తిరుగుట చూ, విచారము. 1. తిరువులుగట్టు స ఆ 39 (తిరువులు+కట్టు): చూ, వ్యాధిచే పంచ వేం. 4, ఆ 147. తిరుప్పాటిచూర్చారు. అం చూ, ఆశ్చర్యము. తిరుమంగయాళ్వారు అం —పై—

తిరుమజ్జనము మి వి భగవంతుని యభిక్షేపము. చూ, పానము 1.

తిరుమణి వై వి = శ్రీమణి (తిరు + మున్న) రూ-తిరుమిన్ను. వైష్ణవులు నొసటనుంచేర్చినాడు భవకృష్ణత్రిక చూ, బొట్టు 1. (ద్వియమవి 9. ర).

తిరుమణికడము. మి. వి. తామరపూసల దండ:

చూ, భూచూడు. 2

తిరియన్ను. చె వి. చూ, రూ-తిరుమణి

తిరుమల ద్వ. వి చూ, తిరువతి

తిరుమాణిగ. ద్వి వి ఇల్లు చూ, సదనము. 1

తిరుముడి దే. వి వైన్యపుడు చూ, బాగ్మి
బుండు

తిరుమగియాళ్వారు. అం చూ, ఆళ్వారులు.

తిరుండిలిల దే. వి బాసరిపాచి దీక్షపంథము
చూ, ద్వింపు 1

తిరునంగములు దే వి బ కాళిధాన్యము
చూ, ధాన్యము

తిరునరాధనము మి వి (తిరు + ఆరాధనము)
(వైష్ణవుల భాషయందు) దేవతార్చన చూ,
సర్వ (తిరుళిబ్బమువిశిష్టాద్వైత మతస్థుల
భాషలోనిది)

తిరువు. దే ఆ కిరి, స. కిరి చూ, రూ-తిరుగు

తిరు దే ఆ కిరి, స కిరి — పై —

తిలోధానము సం వి. ఆ. స. మఱుంగుపాటు
చూ, ద్వైతధానము 2

తిలోధానము సం వి ఆ. పుం మఱుంగుపడు
ట చూ, ద్వైతధానము. 3. [పడు.

తిలోహిరమగు మి. ఆ. కిరి చూ, మఱుంగు

తిలోహిరుడు. సం. వి. మఱుంగుపడినవాడు

తిర్వక్కరొలుబంధములు. అం సముద్రతము, పరి
స రిదము, సమాంగకము, ఆర్కశికిము,
సంపుటము, వేలుకాశ్విము, కుప్పటము,
మానెము. (8)

తిర్వక్కరొలు అం. బంధము లైదిండిలో
నొకటి (కుళివాడి చక్రవాటుగలవ్వ
లింపు పునుడడెదరుగ బవ్వలిందికూడుట)
చూ, బంధములు.

తిర్వక్క. అం. 1. రతులు వాలుగిండిలో
నొకటి: చూ, రతులు; 2. కావంబ్రచార

ములు పదిండిలోనొకటి: చూ, కావం-
బ్రచారములు.

తిర్వక్కోళము. సం వి ఆ. పుం. ఉపస్తలాల
నడ్డమగు మొగ్గలది, శిగ్గడము చూ,

సగము 12. [నొకటి చూ, కంఠకిరీములు.

తిర్వక్కీలు అం కంఠకిరీములు వాలుగిండిలో
తిర్వక్కము అం స్వప్నగములు తొమ్మిది

టిలోనొకటి చూ, స్వప్నగములు

తిర్వగము అం 1. నుంబనములుపదిండిలోనొకటి:
చూ, చుంబనములు; 2 చుంబనములు పదు

లైదిండిలోనొకటి చూ, చుంబనములు.

తిర్వక దే వి రూ-తిర్వలిక నీరుము చూ,
స్వహాని (తిరువరాధనమయమన చెలి

గిం చెడు దీపము) చూ, తిరువరాధనము.

తిర్వలిక దే వి — పై —

తిడి దే వి. 1 మెలి చూ, లంకా, 2 కళ్ల
రంధ్రానులలో దిగిపైదుపర్తి చూ, పర్తి.

తిడి దే వి తిరిగి అనుచేచ చూ, మత్స్య
ము. 1.

తిడిగొట్టు. దే. వి (రూ- తిడిపగొట్టు-తిరిప
గొట్టు-తిడిగొట్టు-తిడి-తిడి) చూ, రూచ

పడుడు.

తిరువగొట్టు దే వి. — పై — [లింపు.

తిరుగడెడెర దే. వి తాలింపు చూ, పాలా

తిరుగల్లు. దే. వి చూ, రూ-తిరుగలి 1-2.

తిరుగుడు. దే. వి 1 చూ, రూ-తిరుగుడు. 4;

2. భృమణము చూ, వివరము. 1

తిరుగుడునొక్క. దే. వి: చూ, రూ-

తిరుగుడు. 4.

తిట్టి. దే. వి. 1: చూ, రూ-తిలిగొట్టు. ఆం,
భా. ద్వి. 178; 2. చూ, కొడమ (చూ,

పల. 1.)

తిట్టిగొట్టు. దే. వి: చూ, రూ-తిలిగొట్టు.

తిట్టి. దే. వి. — పై —

తెలకధారణ సమయము. అం.గోసా-సమయములు
27లో నొకటి. (తే.మమును బొందును)
చూ, గోసా సమయములు.

తెలకము. సం. వి. ఆ. న. 1. పావగ్గలమగికి
యొచ్చుచూ, బనగము.1;2. కడుపులో పుడి
చగిక్కినం దెడు ఎఱ్ఱనిమాంసము, నీరుగిక్కి
(అనికొండలు) చూ, మాంసము, పుం. న
3. నుదుటియొక్క చూ, పొట్టు 1, పుం
4 నల్లగుట్టకు చూ, పాయము; 5 చూ,
పుట్టుమచ్చ; 6 పొట్టుగు చూ, (దీనికెక్కు
వాదకొను నీకుణము) చూ, నువ్వులు;
7 చూ, పొట్టక, విణ 8 చూ,
కైగ్గము, అం 9 సంయుక్తపాస్తములు
32లో నొకటి చూ, సంయుక్తపాస్తములు

తెలకాలకము. సం. వి. ఆ. పుం చూ, పుట్టు
నుచ్చే.

తెలకంపు. కే. స. కి. 1 చూచే చూ,
వీక్షించే, ఆ. కి. 2.చగికాంచే. లక్ష్మీ 8,
ఆ 97 చూ, పావణి; 3 చగిసన్నతకొం
డు, తెలియు, తేలు చూ, నలయు.

తెలఘాతికుడు. సం. వి. ఆ. పుం 1 = చూ,
తెలుకులవాడు; అం. 2 బాతులు 18 లో
నొకడు చూ, బాతులు

తెలకండులనాడయు పా. నువ్వులును వియ్య
మును గలిపినంగలియును, విడదీసిన విడును
అనునీతి.

తెలకండులము. పా. 1. బాహ్యసంభోగాలింగన
విశేషము: చూ, రతిబంధము; అం. 2 బాత
స్మరాలింగనములు ఎనిమిదింటిలోనొకటి.
చూ, బాత స్మరాలింగనములు. (చూ,
ఆలింగనములు)

తెలగ్గి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. వ. పుం. రక్త
చందనము: చూ, వాసన.

తెలపింజము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, రూ. తెలపేజము.

తెలపివ్వుము. సం. వి. ఆ. వ. చూ, తెలిపిండి.

తెలపుష్పవాసిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. సుఖము
భవముగలిగెడు ఆడుది: చూ, స్త్రీ

తెలపేజము. సం. వి. ఆ. పుం పొలునువ్వులు.

తెలపింజము (చూ, నువ్వులు). శ్రేష్ఠపాశి.

తెలనీజ సం. వి. ఆ. స్త్రీ. గునెండ* చూ,

తెలభావి సం. వి. వ. పుం వారింజో* చూ,

శగ్గరాంకము చూ, సుమనస్సు.

తెలభావిని సం. వి. ఈ. స్త్రీ. తోడి, మాలతి*:

తెలమయ్యారము సం. వి. ఆ. న. గునెండకము:

చూ, మయ్యారము. ప్రాంజము 1.

తెలయంబోము. సం. వి. ఆ. న. గాయంగ* చూ,

తెలలు సం. వి. ఆ. పుం బ. తెలకలు

1 చూ, నువ్వులు (ఇది సంస్కృతిమన నిత్య

బహువచనాంతముకాదు), అం 2. దాన

ములు పదింటిలోనొకటి చూ, దానములు;

3 దానములు పదునాటింటిలో నొకటి

చూ, దానములు, 4 మహాదానములు పదు

నాటింటిలో నొకటి: చూ, మహాదానములు.

తెలివ్వుము సం. వి. ఆ. పుం తెలివ్వుము-రూ-

ఆలివ్వుము, కొండచిలువ చూ, సర్పము,

తెదాదనము సం. వి. ఆ. న. నువ్వులపులలము,

కృపరవిశేషము: చూ, పాదము (1)

తెల్పకము. సం. వి. ఆ. పుం. కటికాలోపుచు*

చూ, లొద్దగు. చూ, లొద్దగు.

తెల్పము సం. 2. ఆ. పుం ఎఱ్ఱబొద్దగు*

తెల్పము సం. విణ రూ-తెలీనము. 1. తెలలు

చండును (పొలుము) చూ, భూమి. 1;

అ.న. 2. మానె చూ, మేనాము 2.

తెలిక. వా. వి. చూ, రూ-రిగ్గ.

తెల్లకము. సం. వి. ఆ. పుం. తెల్లకమును గగ్గ

భ్యము: చూ, రాజాస్తము.

తెల్లము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, లొద్దగు*.

తె. వై. స. తెలికము: చూ, రూ-రిగ్గ. అచ్చ.

సం, కాం. 58.

తివారీబాగ్‌పూజులు. పా నీయ కన్యావర్జులు.

నిదనానుజ్జులు. కాకుమఖాఖ. గోవిలసూ
రగినువారు తెయువారు. చూ, కన్యా
వర్జులు. (చూ, బాగ్‌పూజులు.)

తివాసి. వై. వి = శ్రీ భాసి. రూ-తివాసి. మేలైన
చిత్రాసనము ఈ, రా 8, ఆ. 128 చూ.
గల్గము.

తివాసి. వై. వి. = వై. =

తివాయ దే. స కి (రూ-తివాయే. తిగియు-
తివాయే) ఆకర్షించు చూ, రెమ్మ.

తివాయ దే. స. కి. = వై. =

తివల దే. వి 1 రూ-తివల. శివుని. ఆం.
భా. పగి 85 చూ, వేగము 3; 2 కొరిక
చూ, వాంఛ.

తివల దే. వి 1. రూ-తివల శివుని. ఆం,
భా. పగి 85 చూ, వేగము. 3, స కి
2 కొరిక భార. ఆది 8, ఆ 242 చూ,
వాంఛించు, వై ఆ కి 3 = తివల. త్వ
చదు భార ఆది. 7, ఆ. 115 చూ.
సంభరించు, 4 కుకూపాలవదు. భార
ఆది 4, ఆ 251 చూ, సంభరించు,
5 చూ, యత్నించు భార. ఆది 3, ఆ. 3,
6 మోగించు చూ, శివించు, 7. కొరికించు.
హంక. 3, ఆ. 98 చూ, శోషించు

తివల వై. వి = శ్రీ. (రూ-తిగ-తిగియు-తిగ-
తిగ-తిగియు-తిగ) చూ, లత 1.

తివ్యభల సం వి. ఆ. శ్రీ. రూ-తివ్యభల
ఉనికరి. చూ, శ్రీఫలి. 1.

తివ్యము. సం వి 3 పుం 1 రూ-తివ్యము
పువ్వు చూ, నక్షత్రము 1, 2. పువ్వు
మాసము, పువ్యము: చూ, మాసము. 1;
3 కలయుగము చూ, యుగములు.

తీ

తీ. వై. స. వృత్తయందు తీగ తీగయినకగు
అక్షరము. "తివంచే"; 2 = తీగ చూ, రూ-
తీగ

తీలగియు. దే వి. తీల, దురద. చూ, విదర్శిక.

తీలదర్శి. దే. వి. 1 పగిళాళము చూ, వెలు
తురు. 1; 2. తీవ్యము: చూ, మిడి. 4;
3. తీజము, ఉష్ణము (అనియు). పొండు. 3, ఆ.
110. చూ, వేడిమి; 4 పగిళాళము చూ,
వాడిమి; 5 చుట్టుప స్వా. 5, ఆ. 17;
పొండు 2, ఆ 208 చూ, వేగము 2.

తీలదర్శి. వై. వి = తీగ రూ-తివ్యము,
కట్ట, భీకరిము భాగ 7, పుం. 345 చూ,
మిడి. 4 (దర్శిమనిక గ.)

తీలదర్శించు. దే. ఆ కి. పగిళాళించు. స్వా.
8, ఆ. 32 చూ, వానిల్లు, 2. జ్యులింతు.
స్వా 4, ఆ 17 చూ, మండు 1

తీగ వై. వి = శ్రీ. 1 తీగ మొదలగు వారికి
వేసెడు ఉప్పు. తీగ చూ, సారణి. 3;
2 చూ, రూ-తివ్య వై 3, ఆ 88; 3. మొల
నూలు చూ, భూమిగము. 2, 4 శ్రీల
మొదలు భరించెడు బంగారపువగ కళా. 8,
ఆ 137 చూ, భూమిగము 2.

తీగలవోడి. ద్వ వి. (తీగ + వోడి) రూ-
తీగలవోడి 1 తీగవగ మహోరాలగు
అడువి: చూ, శ్రీ; 2 అడువి: చూ, శ్రీ.

తీగకామగు ద్వ. వి చూ, కాదప్పుము*.

తీగగతిక. ద్వ. వి. చూ, త్వగము. 1*

తీగజోడి వై. వి* చూ, సుమనస్సు*.

తీగకుమడి ద్వ. వి. చూ, దీర్ఘమా*.

తీగపాచి. ద్వ. వి. చూ, శ్రీలము*.

తీగపాల. ద్వ. వి. చూ, మమపాల*.

తీగపీఠికల్పితుగఁడు. ద్వ. వి. నమరస్యమ.

చూ, స్కంధుఁడు. [బచ్చేలి.

తీగబచ్చేలి ద్వ. వి. అల్లుబచ్చేలి*. చూ,

తీగమల్లియై వై. వి. 1. ఒకానొకమనె* చూ,

మల్లె, బి 2 ఒకరకమువడ్డు* చూ, ధాన్యము

తీగమెఱుఁగు ద్వ. వి. 1 ఉఱుచులేనిమె

ఱువు* చూ, రెడ్డురై 1, 2. పొద్దుతిరు

గుడు*. చూ, నూర్యామవర్తివి.

తీగమోడి ద్వ. వి. గొలుసుమోడివొంగె

చూ, వొంగె. [చూ, సదనము. 1.

తీగయిల్లు ద్వ. వి. (తీగ+యిల్లు) పొటయిల్లు

తీగయెఱుఁగు ద్వ. వి. (తీగ+ఎఱుఁగు) పీఠ

స్వరము చూ, స్వరము 2.

తీగలవాఱు ద్వ. ఆ కీర్తి (తీగలు+పాఱు)

చూ, వ్యాసించే.

తీగవిలుకాఁడు ద్వ. వి. చూ, మన్మథుఁడు

తీగనరులు వై. వి. బి ఒకరకమువడ్డు* చూ,

ధాన్యము. [నర్సిల్లు

తీగపాఁగు ద్వ. వి. (తీగ+పాఁగు). చూ,

తీగయి. వై. వి. =నీర్లు చూ, దూ-తీగ.

తీగ వై. వి. =పై—

తీగమెడనూలు ద్వ. వి. మెడనగ; చూ,

ధూచుగాము. 2

తీట దే. వి. (దూ-తీంటియు. తీవరము) దురద

చూ, విదర్బిక. (ఒకరకముగట్టి)

తీటకసింద దే. వి. చూ, సముద్రాంత*. (దీని

కనాయము గర్భాకయ ఉపాధ్యక్షములలో

మంచి పనిచేయును.) [ద్వి. 54.)

తీటకసింద. దే. వి. =పై.—(ఆం, భా

తీటకసింద. దే. వి. =పై.—

తీటకోవల. దే. వి. 1. =పై.—; 2. దూల

గొండి*. చూ, కూకళింది.

తీడిరించే. దే. ఆ. కీర్తి. పర్తికాళించే. కాకి

3, ఆ. 285: చూ, పావణి.

తీపురము దే. వి. కన్య: చూ, నేరము.

తీష్ణ సం. వి. ఆ. తీష్ణ డింగోఁగు*: చూ,

మృదుమృదుము [244*.

తీష్ణకంటక. సం. వి. ఆ. తీష్ణ: చూ, దుష్ట

తీష్ణకర్మ సం. వి. న తుం తీష్ణమగు కర్మ

గలవాఁడు చూ, అనుకూలమిండు.

తీష్ణగంధ సం. వి. ఆ. తీష్ణ 1 ఓమము:

చూ, యవారి, 2 నల్లనలు, చూ, నల్లనము.

తీష్ణగంధము సం. వి. ఆ. తుం 1. మునగ*:

చూ, శిశువు 1, 2. పెద్దకుమ్మి* చూ,

కుమ్మి; 3. నెలనెండి* చూ, నెలనెడు.

తీష్ణకుంఢము సం. వి. ఆ. తుం దోమ: చూ,

మౌళము 1 [అలక. 2.

తీష్ణపర్య సం. వి. ఆ. తీష్ణ ఉప్పి* చూ,

తీష్ణము సం. వి. ఆ. న 1 =తీంద్రము చెట్టు:

చూ, నేడిమి, 2 విషము. చూ, విషము 1;

3 పోరు చూ, యుద్ధము, 4 ఇంనుప్పు:

చూ, అవధము. 1, 5 ఇనుము చూ,

లోహము. 1; తుం 6! గాజోప్పు. చూ,

అవధము 1, విధ 7 యెఱువైనది చూ,

రాపియు 2, 8 వాడిమొంది చూ, విడి 4.

తీష్ణపారము. సం. వి. ఆ. తుం ఇప్పు*: చూ,

మధుకము [2, ఆ. 187.

తీమ దే. స. కీర్తి వాడిచేయు పంచ నేం.

తీమవు వై. వి. =తీత్రి (పం ప).—అర్థపా

రావతము, ఖ. కోణము, ఖరకాణము,

—తీత్రి, తీత్రి-తీత్రి పత్తిల సమాహము.—

(పం ప) —తీత్రిము

తీనోతల వా. అన్య. నీరసము

తీనియ దే. వి. రూ. తీనియ అచ్చే. యం,

కాం. 438: చూ, నేడిక.

తీనె. దే. వి. =పై.— [మనోజ్ఞ మగు.

తీపాద. దే. ఆ. కీర్తి. (తీపు+అదు): చూ,

తీర్థి. దే. వి. 1. తీర్థ. కమ్మనిరసము: చూ, మాధుర్యము, 2. కోరిక చూ, చాంద; విరా. 3 కమ్మనిది చూ, మధురము.

తీర్థ దే. వి. 1. కమ్మన చూ, మాధుర్యము, 2. చూ, యాతన; 3. ఆరణ్యగోలలోని అక్షయము. ఆం, భా ద్వి. 58 చూ, పూగుత్తి, విరా. 4 కమ్మనిది చూ, మధురము; ఆం 5. రసములు అజింటిలో నొకటి. చూ, రసములు.

తీర్థదాగ్గు. దే. వి. (తీర్థ+దాగ్గు) వేటా గుట్టుకుండున పాదసము: చూ, వాగు తీమునగ ద్వ. వి చూ, రూ-తియ్యమునగ ఆం, భా ద్వి. 44

తీయ దే విరా చూ, తీర్థి. 3 తీయదోగ్గ దే వి. తియ్యనిదోగ్గ (చూ, దోగ్గ) చూ, వారివారుకము

తీయద. దే వి చూ, తీర్థ 1.5 [3, ఆ. 182

తీయము దే వి చూ, రూ-తియ్యము. 5. ఆ.

తీయమునగ. ద్వ. వి. చూ, రూ-తియ్యమునగ

తీయ దే ఆ క్రి 1. తోలగు చూ, విరియ 5, 2. కృపించే. చూ, పాటపాట వోపు; 3 కర్ణ చూ, మర్మము. 9, స. క్రి. 4 ఈక్షు; చూ, రెమ్మ; 5. కొను చూ, విలువ, 6. చెలయిచ్చి కొను, 7 వేయు వారిళ్ళ 4, ఆ. 119 చూ, విసరు. 8.

తీయవాడు. దే. వి చూ, గొక్రీత.

తీరబక వ్యాయము పా ఒడ్డున కొంగ జవము చేయుచున్నట్లుండి చేస చేరువకురాగా లనుక్కునఁబడిమింగుననునీతి.

తీరము. సం. వి. ఆ. న. 1. ఎరి ఒడ్డు చూ, తోగ్గము; 2 తగరుము. చూ, లోహము. 1.

తీరు దే. వి. రూ-తియ 1 వ్యాయము: చూ, సర్వము. 1; 2. తరము చూ, బాణము

1; 3. తీరి చూ, విధము. 1; 4. మంచాలము. వేం. ఆం. 58 చూ, పృష్ఠము; 5. పాగము: చూ, సాందర్యము; 6 పంధి. చూ, పాద వదినము; ఆ క్రి 7. చేయే: చూ, మర జించే, 8 వేక్కెలుడు, యుక్తమున చూ, సరిపడు. 2, 9 శక్యమున, నిర్వ. 7, ఆ. 78: చూ, నిద్రించే; 10 చెడు చూ, నశించే; 11 పాయు చూ, విరియు. 1, 12. ఆవ కాళపడు.

తీరుకు. దే. వి. ఒకానొక వాట్లగతి. చూ, వాటకము. 1. (తీరుకులు—కోపులు)

తీరుచే వై శ్రీ. తీరి. (రూ-తీర్పు-తీలుచే తీలుపు)(దేశ్యముని శ ర) 1 నెలవేర్పు, తీర్పుచేయు (అనికొందలు). చూ, నవరించే, 2 వేక్కెలుచే, దిద్దు విజ. 1 ఆ. 132: చూ, నవరించే; 3 వృత్తగీతవాద్యము లు సమముకావించే, 4 వాళముచేయు. 5 పూయఁజేయు చూ, పాపు.

తీరువరి. దే. వి. రూ-తీర్పరి. (తీరుపు+అరి) 1 వ్యాయాధిపతి చూ, స్వామి 3, 2 చా రుడు చూ, చేసవాడు, విరా 3 ఆధి పతి: చూ, పృథువు 2; 4 కార్కర్యా భావకుడు. కై. 8, ఆ 57 చూ, సమర్థుడు.

తీరుపు. దే. వి రూ-తీర్పు 1 వ్యాయము, తెగతెపు (జడ్డిపెంటు). ఉ రా. 6, ఆ. 133 చూ, సర్వము 1; 2. చేక్కెలులు; 3. తాళమాసలయ: చూ, వాటకము 1; 4. రాగినితీర్పుడు, వా 5. ధాన్యములుగొన వారు అమ్మినవారికిచ్చేడు పద్ధి

తీరువ. దే. వి. (రూ-తీరువాం. తీర్పు) చుంట నెట్టువాడురాగానకిచ్చేడు నీటిచిన్న చూ, సిద్ధు. 1.

తీర్పు వై శ్రీ. చూ, రూ-తీరుచే (దేశ్య మని శ ర.) (వేక్కెలుచేటకు. భార.

- విరా. 1, ఆ. 101; నాకముచేయుటకు — తీర్థవాసి. సం. విరా. (క. ఈ. 5) తీర్థనే
భార. ఉద్యో 2, ఆ. 278, సవరించుటకు. — చేయువాడు తీర్థికుడు. [11-12
భార. విరా. 1, ఆ. 54, స్తుతిగీతవాద్య తీర్థికుడు సం. వి. అ. పుం. చూ. తీర్థము.
ముల సమముకాంచుటకు. — శి. రా. 8, తీర్థి: చూ. రూ. తీర్థవరి
ఆ. 123) తీర్థి: దే. వి. చూ. రూ. తీర్థపు (తేజోగణా
తీర్థము. సం. విరా. దాటబడినది చూ. లంఘన. — ట. నకు — భార. ఉద్యో 4, ఆ. 102)
తీర్థికుడు. సం. విరా. తీర్థికుడు, బుద్ధిదే తీర్థిమి. దే. వి. అక్కటా, పోరామి, భార.
పుడు చూ. బుద్ధికుడు 1 విరా. 1, ఆ. 128 చూ. వ్యాపారము 1
తీర్థికుడు సం. విరా. — పై. — తీర్థి దే. వి. తీర్థిబడి, అవకాశము చూ,
తీర్థికాగ్రామము పా. కాకి గంగాదితీర్థము తీర్థి దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
లయందు మునుగునగారి దానివలనగలుగు చేటును. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
ఫలము నెఱుంగదను తీర్థి. చేటును. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
తీర్థికుడు. వి. వి. తీర్థికుడు. కాశీ. 5, ఆ. చేటును. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
48 చూ. స్నానము. 1 చేటును. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
తీర్థికుడు. వి. అ. 39) (తీర్థము + అడు) చేటును. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
స్నానముచేయు చూ. తీర్థికుడు, పేర్ 2 తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
తీర్థికుడు. కాశీ. 6, ఆ. 270. తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
తీర్థము. సం. వి. అ. న. 1. మహర్షులు స్నాన తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
నముచేసిన పుణ్యదేశము చూ. సరిలము, తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
2 పుణ్యవది చూ. నది; 3 చూ. కేపు తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
1-2; 4 మాది దిగ్గజమందెడు పోటి తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
చూ. విపానము 1; 5. పుణ్యక్షేత్రము తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
చూ. భూమి 1; 6. జేన్నము చూ. యజ్ఞ తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
ము; 7 నియమసంగ్రహము చూ. కాస్త్ర తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
ము; 8 ఉపాయము చూ. పెరిపు, తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
9. భాద్రము చూ. పాత్రము 6; 10 తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
రజస్సు, ముట్టునెత్తురు చూ. కేరెప్పు. 1, తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
11. ఉపాధ్యాయుడు (క. ర.) చూ. తీర్థి తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
కు, 12. మందిర (క. ర) చూ. తీర్థి తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
తీర్థియార్య. అం. శకునరహితములు పదింటిలో తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
నొకటి (గంగాది తీర్థములుసేవించుట) చూ, తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
శకునరహితములు. తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం
తీర్థిరాత సం. వి. ఇ. పుం. కాశి చూ. దేశము తీర్థిమి. దే. వి. అ. 39) చూ. రూ. తీర్థ (నకిం

మటన్న, నదికిర్చిరాకయెట్లగునటంచో చ
మ 1, ఆ 43; "వ్యి వామవాతీవంచే-నయె
గలువంచే, వాకాంకరచేసంచే యనిదాయ
చూచు" చంకి పురా, 125, సా
సీవంచేమొలుపట్ట ద్వి. చి సగోత్రము గో-
సాం చేసె చూ, బ్రహ్మ. 1
సీవంచే. చం. ఆ 43; (తీవంచము + చదు)
చూ, సంధ్యమించే
తీవంచపాటు. వై. వి తీవంచపడుట చూ, సంధ్య
మము, 1 [వేగము 2
తీవంచము వై. వి = తీవంచము. త్వరితము చూ,
తీవంచము. వై. స. కిరి త్వరితము తీవంచ 4,
ఆ. 24
తీవంచము స. ఆ 43 పుం 1. చేడలబట్టు
వాడు చూ, నలకేడు (శ. 5), 2 స
మధ్యమ చూ, సమధ్యమ, వై. వి.
(1) = తీవంచ. చేడలబట్టువాడు చూ, నల
కేడు (పురుషార్థము కక్షయము)
తీవంచ వై. వి. ద్వి. చూ, రూ-తీవంచ ఆచ్య
దాల, కాం 183.
తీవంచ వై. వి. చూ, రూ-తీవంచ
తీవంచ వి = ద్వి. చూ, రూ-తీవంచ [మ
తీవంచము. వై. వి. ఒకరికముద్దు చూ, ధావ
తీవంచ స. ఆ 43. 1 నల్లపలు చూ,
నల్లపలు, 2 కలుకరికేడి చూ, కరుణ
దీ 1, 3 తీవంచకళ. చూ, త్వరితము 1
తీవంచంధ స. వి ఆ 43 తీవంచము చూ
యవాని. [చూ, బుడమ
తీవంచంధ స. వి ఆ 43 పుం కావయజుమ
తీవంచ స. వి. ఆ 43. 1 నల్ల. చూ,
హెచ్చు 3, కల. 2 ఆధికము చూ,
శీరాశము, 2 విక్రీ-ల పేడిమిగలది
చూ, వేడిమి; 4 కాముగలది. చూ
కాము. 1; 5 తీవంచము. తీవంచము చూ,

వేగము. 3; ఆం. త్వరితము 22 లో
నొకటి చూ, త్వరితము
తీవంచము. వై. స. కిరి చూ, తీవంచ 6 [వయ
తీవంచేత వా వి. ఎత్తివేరి చూ, వ్యవహ
తీవంచము వై. స. కిరి 1 ఖండించే చూ,
కలగు; 2. త్వరితము చూ, ఎత్తివేయు.
1; 3: చూ, త్వరితము, ఆ 43 4 చూ,
వ్యవహ.

పు

పు. సం. 43 1 పాపాదగణమును పురించు
"తతస్తురాజంతం," త్వరితము పాప
పూరా విరిశేస-చూ, ఆ 1, 2 ఆయన, 3 వి శీ
మమందు పురించు "పూజ్యాగో కపి
లాకు పూజ్యుని" చూ, హెచ్చు. 2;
4. పూజ్యుని "వేదాస్తుత్యమాణం"
చూ, పుత్రము, 5 మర్యాదమును పురిం
చేము (పూజయందు పురించేము) "వేదా
స్తుత్యమాణీవాం" చూ, సమాధిము;
6. "పూజ్యుని," "ద్విజమలలైకృతాధ
విశిష్టప్రసంగి:" చూ, హెచ్చు. 1;
7 ఆధిపత్యము చూ, అల్పత 1; 8. విద్వ
ర. చూ, స్వప్నము 2, 3 మోమునుండి
పొయిచుట చూ, సంబోధనము, 10 గుం
డింపు చూ, వికాము. 1, 11 మేలు
చూ, కుదము. 12 చూ, లుప్తము. 1.
సంగ. సం వి ఆ 43. 1 వేద్వి. చూ,
కవి, చే వి (1) పుంగమునై, నిడుమునై,
(అనగోంబు). చూ, త్విరిము 1.
కుంగధదర్శి. సం వి. ఆ. 43. 1 కుంగధద్రా
నది: చూ, నది, ఆం 43. గంగలు 5 లో
నొకటి చూ, గంగలు. (చూ, నది.)
కుంగధదర్శి స. వి ఆ. 43. పుం. ముపుతేను
గు. చూ, హెచ్చు.
కుంగము. సం. వి. ఆ. 43. 1 కొండ: చూ,

పశ్యతము; 2 కొబ్బరి* చూ, నారిశీశము;
3: చూ, పొన్న*;
చూ, పొడవై పది
చూ, పొడవు 2.

తంగముపై. వై. వి: చూ, తంగ. (1)
తంగి. సం. వి. ఈ స్త్రీ 1'చూ, వాయింట*,
2. చూ, రాత్రి [హిమాంశువు,
తంగీవరి సం. వి. ఇ పుం. చంద్రుడు చూ,
తంట. దే వి 1 తును* చూ, శకలము
4; 2 చెఱు* చూ, సాలము. 3; వై. వి. 3
3 = తంగ-దుప్త (రూ. తంటిరి-తూట-తూ-
టి-తూడరి) దుప్తము. వసు 3, ఆ 178
చూ, వ్యాధుడు 2

తంటిరి వి విణ (ద్యయమని శర, వై అ-
నుజిగొండలు) (తంట+అరి) (తంట. వై,
అరి. సం అని శర.) (తంటిరి=తంగ-దుప్త
అని పురుషోక్తముగ వీయును) దుప్తము చూ,
వ్యాధుడు 2.

తంటిరికనము. ద్వ వి చూ, ఒగువరికనము
తంటిరిలుతుడు దే. వి ఇతిధన్యుడు చూ,
మన్యగుడు.

తంటి దే. వి. కంటిపాళ్ళుగాగము, మలుగు
స్యా. 4, ఆ. 17: చూ, రొండి.
తంటిరూర. ద్వ వి చూ, కైవలము
తండకేరి. సం వి ఆ స్త్రీ = తొండ* చూ,
రక్తఫల.

తండము. సం. వి ఆ. న=తొండము 1. పల్లె
ముక్కు. చూ, ముక్కు; 2 నోరు చూ,
వదనము. 3, 3 మొగము చూ, నరినము
1; 4. వీనుగుముక్కు (ఇదివైకృతమనిగొం-
దలు) చూ, హస్త, వై. వి. (1) = తన్వత్త.
ఖండియ చూ, శకలము. 4.

తండి. సం. వి. ఇ స్త్రీ. 1. రూ-తుంది ఉఱ
కుడుబొడ్డు, ఉడబొడ్డు. చూ, బొడ్డు 1,
పుం 2 పక్షిముక్కు: చూ, తుండము

1; 8. మొగము చూ, వదనము. 1; వ.
4. పక్షి: చూ, పక్షి; 5 పండ్లొమ్మిది
యొడ్డ యేనుగు చూ, హస్త
తుండియే వై న కి ఖండియే, భేదియే.
ఉ, హరి. 8, ఆ 123 చూ, నెలగు
తుండిలేరి. సం. వి ఈ. స్త్రీ. 1 తొండ*:
చూ, రక్తఫల; 2 చూ, పృథ్వి*.

తుండిభుడు. సం. విణ రూ-తుందిభుడు-
తుండిలుడు. పొడవైన బొడ్డువాడు* చూ,
బొడ్డువాడు

తుండిలుడు సం విణ. — వై. —
తుండు వై వి ఖండి. తుండము* చూ, శక-
లము. 4

తుండ వై వి = తొండ* — వై —
తుండము వై వి = తొండ* — వై —
తుడ్డుపొంగులు అ. చూ, తుండి, తురు-
ష్కతుండి. (చూ, తంగము 3)
తుంతుర్నము సం. వి ఆ. పుం తుంపుడు:
చూ, శిశిరము

తుండకూపి సం వి ఈ స్త్రీ సాక్కిలి చూ,
బొడ్డు 1 [నోవరి.
తుందివరివృత్తుడు సం వి. ఆ పుం* చూ,
తుండము సం. వి. ఆ. న కమల* చూ,
భూగియు 1

తుంది. సం వి ఇ న 1 — వై —, పుం.
2 చూ, రూ-తుండి 1, విణ (న క-క) 3
3 = తొండ (రూ-తుందిలుడు-తుందిభుడు-
తుందిడు.) బొడ్డుకుపువాడు చూ,
బొడ్డువాడు కూపి.

తుందికరము. సం వి ఆ. పుం* చూ, తుంది
తుందికడు సం విణ* చూ, రూ-తుంది 3.
తుందిభుడు సం విణ. 1 = తొడ్డు చూ, రూ-
తుంది 3, 3 చూ, రూ-తుండిభుడు
తుందిలుడు సం విణ — వై —

తెందుడు గే వి. (తెడుకు + తెడుకు)

1 ఆరాటము చూ, సంతాపము; 2 మనో
స్వరము చూ, కోరికము, 3 విచారము ఆ,
రా 6, ఆ 212 చూ, సంతాపము,
4 కలఁత చూ, సంతాపము, 5

యోనింపక తల్లడడి చేయువాడు
తెందుకులు దే వి. బ (తెనుకలు + తెను
కలు) తెనువియలు చూ, కలఁతము 4.

తెందుభము సం. వి. ఆ. పుం ఆవాలు చూ,
స్వరము

తెంపరి పై. వి = తెంపర రూ- తెంపుర
గాలిచే తెంపివకు వానలోనగు వాని నీటి
పొట్టు చూ, కీకరము (చూ, వాన. 1),
2 తొన్న చూ, వర్షము

తెంపిచ్చి దే వి బ తెంపివాన చూ, వాన 1
తెంపురు. పై వి = చూ, రూ. తెంపరి.

తెంపెనలాడు దే. ఆ 89 (తెంపెనలు +
ఆడు). 1 చూ, సరియే, 2 చూ, తొలఁదు;
3 వర్షము పా 2, ఆ. 8 చూ, మలపు
నొస

తెంపెనలు దే 2 చలనము చూ, లోలము
తెంపెనలు గురియు దే ఆ 89 చూ,
సరియే

తెంబ సం వి ఆ ప్రి 1 పాలుపితుకు
తెంబుచూ, పాత్రము 8, వా. D 2 చూ,
గుండు 2 క్రబ్దము 2.

తెంబకము సం 212 సంగిమాట చూ,
తెంబి సం వి ఈ ప్రి 1 = తెంబి* చూ,
తుమికి; 2 ఆనబ* చూ, సాణ

తెంబిక సం వి ఆ. ప్రి. 1 = తూము 202
చక్రము సడిమిరంధ్రము చూ, గంధ్రము.
1, 2 చూ, తెంబ 2*.

తెంబిదికల పిదవ్యాయము పా తెంబకాయ
బుట్ట తనిదే పిద పాపదనుగేరి

తెంబరి. సం. వి. ఈ. ప్రి. 1. ఆడుకుక్క
సరము, తుని చూ, తునికము; అం. 2. ఆనన్ద
వాద్యము వదు తెంబినింటిలో నొకటి:
చూ, ఆనన్దవాద్యములు

తెంబురు. అం. 1. భిన్నవిష్టకజభాషలు 17 లో
నొకటి: చూ, భిన్నవిష్టకజభాషలు. (చూ,
భాష. 1); 2 తెంబురా ఒకానొక రింతి
వాద్యము చూ, వీణ.

తెంబురుగ్యాదిచూర్ణము. అం. ఒకానొక చూ
గ్గము చూ, చూర్ణములు.

తెంకతక. దే. వి 1. కలఁత చూ, సంతాపము;
2 కోపము చూ, కోపము. 3 ఆడుకుట
యిందగు స్వస్థనకగణము: చూ, చూ
చూ, 4. కాగుటయందగు ధ్వస్థనకర
ణము చూ, చూచూ.

తెంకము. దే. వి విత్తాల చేల్లకపు అంచెన.
తూకీరి సం వి. ఈ ప్రి తూకీరి *.
చూ, వంగికోవన. పురాతనము.

తెంకాటము దే 212 మిక్కిలి పొక్కిరిచి. చూ,
కుక్కు. దే 212 1 అల్పము చూ, స్పల్పము;
2 గాదముదట్టు, చెక్కు చూ, పెంబ. 1.
వా. 2. పసికూరినది, కుక్కుడు
కుక్కుడు దే వి 1 చూ, కుక్కు 2; వా.
2 చూ, కుక్కు. 3

తెక్కారము. సం. వి. ఆ పుం. నుక్కుము. చూ,
పాయము. కుకాకీరి *

తెగాకీరి సం. వి ఈ ప్రి చూ, రూ-
గుచ్చ సం వి. ఆ ప్రి చిట్టెలకి*. చూ,
వత్తిల. వ్యాసుడు. 2.

తెచ్చుడు సం వి. 212 చెప్పు. తోచే: చూ,
కుజాలకము. సం వి. ఆ. పుం. అరుకొండ*:
చూ, రక్తఫల.

తెత్తుగు దే విగ చూ, తెగిరకాడు
తెటాయింపు. దే. స. 89. అలక్ష్మియేయము.

కుటారము. దే. వి. 1 పరుషవచనము, కట్టై విరువుమాట. చూ, శబ్దము. 2; 2 దిట్టతనము, అచ్చ అ. కాం. 28 చూ, చూం 3; 3 అతిక్రమణము చూ, చర్మము, 4. కుచ్చనచనము, తొచ్చెము చూ, శబ్దము 2.

కుటారి. దే. విణ. (కుటారము + ఇ) రూ-కుటారిక త్తియ-కుటారిక తై 1. దిట్టతనము గలది చూ, త్త్రి; 2 పాఠ్యముగలది చూ, త్త్రి

కుటారించే దే. వి. కి 1 తి-ప్ప-రించే చూ, భంగించే, 2 అతిక్రమించే చూ, చాటు. 8

కుటారిక త్తియ ద్వ విణ: చూ, రూ-కుటారి కుటారిక తై ద్వ విణ:—తై —

కుటారికాడు. దే. విణ 1 దిట్టతనము గల వాడు చూ, దిట్టాడు, 2 పాఠ్యము గల వాడు. (పాఠ్యమున కాడు)

కుటుప్ప. దే. వి. గుండెలు అదరబులుండగు ద్వస్యనుకరణము చూ, చూచూ.

కుటునుడు గం 1 అ. పుం. ఎలుక చూ, మాషికము.

కుటుము. దే. వి. 1 (రూ-కుట్టియ-కుట్టై-కుగ్గిట్టియ-కుగ్గిట్టై-గుడుము) గుంపు చూ, సమాపాము; 2 దండు. ఆం, చదా నర 111 చూ, సేన 1: 3. పరి, పరిగమి, చతుగంగబలసేన. అచ్చ యు, కాం. 480 చూ, సేన. 1

కుట్ట. వా. వి. 1 లేనిది అగోపించేట చూ, నింద. 1; 2. ముందు గాలితేనెగిరి ముటియొకచోట పడెడు గడ్డిలోనగువాని మట్ట చూ, పహ్ని. 1; 3. లేనిమాట పుట్టించేట; 4 అసత్యము. [చూ, ముది. 3. కుట్టకుద. దే. వి. (కుద + కుద) కట్టకడ:

కుట్టపురుగు. వా. వి. పెంటపోగులలోనగువాని యందుండెడు క్లుప్తపటి పురుగు: చూ, పురుగు.

కుట్టమర. దే. అవ్య కి 1 ఇం బొత్తిగా. (శ ర) కుట్టియ దే. వి. రూ-కుట్టై. 1 పగ్గము. చూ, సమాపాము; 2. కేనెకుట్టై చూ, మధు పటలము.

కుట్టు దే. వి 1 దండుగ చూ, నేగి; విణ. 2 వాశకుడు. రా. వి. 3, అ. 8. చూ, వేరువిత్తు.

కుట్టై దే. వి చూ, రూ-కుట్టియ.

కుట్టైగట్టు దే. ఆ. కి (కుట్టై + గట్టు) (పురుగులుపట్టి) ఉండలుగట్టు సగ్పము కుట్టైపురుగు ద్వ. వి పామాన్యసర్వము: చూ, కుట్టైపురుగుగొంగ ద్వ వి గరుడుడు వేం. ఆం 18 చూ, వారివామాడు.

కుట్టి దే. వి 1 ముందేసటి కురివాన, కుట్ట చూ, వాన 1, వా. 2. ఊడ్చిన పెంటపప్ప

కుడయే దే. స కి రూ-కుడ్చు 1. తడి పోవనొత్తు చూ, పొగ్గము 4; 2 ఊడయే భార. సభా. 2, అ. 200 చూ, సమ్మర్చించే.

కుడుపు దే. వి రూ-కుచ్చు 1. కుడుమేట: చూ, రుద్దుడు; 2 తచ్చ వాగిలను గిటికిని గిలుకు. చూ, గిలుకు 1, 3. ఓట్టాటలోని గెలుపులగు. రూ- కురుపు; 4 చూ, ఊడుపు 3 వా. వి 5 తప్పిన అక్షరములైన గివిస గీత.

కుడుము దే. వి. 1 రూ-కుముకు. మడ్డుపు. అచ్చ. మం. కాం 103 చూ, చీశె, 2 గుంపు. రూ-కుటుము చూ, సమాపాము.

కుడ్చు దే. స. కి చూ, రూ-కుడయే కుడ్చు దే. వి చూ, రూ-కుడుపు.

కురివాగము దే. వి. కుత్తము: చూ, లోపాము. 1.

మతే. దే. వి. తులియ. ఆం. పవా. ౨౪. 44:

చూ, పోపానము.
తుత్తనాగము. దే. వి. చూ, రూ-తులి నాగము
తుత్తము దే. వి. — పై —
తుత్తి దే. వి. కంఠపీఠము*. తుత్తిరి
తుత్తిరి. దే. వి. — పై. —
తుత్తిరికి ౨౦ వి. ఆ (ప్రే). ఒకానొక
వాచ్యము చూ, పీఠ
తుత్తిరియూ దే. వి. బ. (తులియూ + తులియూ)
చిన్న చిన్న తుత్తిరిల చూ, శిశువు 4
తుత్తిరియూ దే. వి. (తుత్తిరి + తుత్తిరి)
మిక్కిలి తుత్తిరి (తుత్తిరి + తుత్తిరి)
తుత్తిరి ౨౦. వి. ఆ. (ప్రే). 1. రూ-తుత్తిరి చిత్తే
లకి*. చూ, చర్యల, 2 నీలి* చూ,
రింజని
తుత్తిరి. సు. వి. ఆ. ౧. మార్గినిపము.
పండిన అంజనమిశ్రము: చూ, రసాంజనము,
పుం 2. అగ్ని* చూ, పగ్ని 1, ఆం 8
2. కానొక న్నము చూ, సస్యములు
తుత్తిరింజనము. సు. వి. ఆ. ౧. మయిలుతుత్తిరి,
చూ, రసాంజనము
తుది. దే. వి. రూ-నుద 1 అగ్గియు చిన్న
చూ, నుద 3, 2. అంజము, కడ చూ,
సు. 3
తుది సు. వి. 1. కడ, అంజము చూ, నుద
3, 2 చావు చూ, ముగియు (కివుడు
తుదిసన్నకెంకి ద్వి వి తుళానుడు: చూ,
తుదిసన్నకెంకి అ కిరి వేయ్య* చూ,
మరిగించు
తుదిరేయి. దే. వి. బిహ్వదిన పరిశయము,
కల్పారము* చూ, సంవత్సరము 1.
తుదివాడు దే. వి. కనిహుడు. చూ, సహా
దురు:

తునక. దే. వి. చూ, రూ-తునక*
తునికొల. దే. వి. (తునిక + కొల) తునకు
నట్టికొల: రూ. తునికొల. తునికొల.
తునకొల, పండి-రూ-చండి (సు. ౪).
తులాపండిము
తునికొలదుడు దే. వి. గవుండ్లవాడు బుడ్డికి
లింతునిపోయెడు తునికొలవంటి దుడ్డు
కొల
తునియ. దే. వి. రూ. తుని* చూ, తునక
సునియ దే. ఆ. కిరి రూ-తునకు, ఖండిత
తున చూ, పరిశ్ర-వాణి.
తునకు దే. ఆ. కిరి — పై — అచ్చ అర,
కాం 101, 2 కిచ్చ-చూ, మదియ
తునక దే. వి. రూ-తునక* చూ, శిశువు 4.
తునకుడు దే. స. కిరి. (రూ-తునకు. తునక
దు-తునక) (తునకు + అడు) 1 కిరించు*
చూ, కిరి, 2 వేంపు. కై 5, ఆ. 78:
చూ, సంవారించు
తునకు దే. స. కిరి — పై. — (ఖండించు. —
ఉ, హరి. 3, ఆ 22)
తునకుట దే. వి. హిం. చూ, పదము
తుని దే. వి. చూ, రూ-తునియ.
తున్నకము సు. వి. ఆ. పుం. చూ, నంది*
తున్నకాయము సు. వి. ఆ. పుం. పట్టులు
తుట్టుట చూ, పొదికము
తున్నకాయాడు. సు. వి. ఆ. పుం. పట్టిపు
వాడు* చూ, పొదికడు.
తున్నక. దే. స. కిరి: చూ, రూ-తునకుడు.
తున్నక దే. స. కిరి — పై —
తునిరి చై వి = తునిరి, రూ-తునిరి చూ,
శిశువు* (చూ, వాని. 1.)
తునిక. దే. వి. పిపాయిలు మిందుగుండువేసి
టట్టింది కాల్చెడు ఇనుపకొలిచి చూ,
బాణము. 1.

కుమృ. దే. వి. గాలివాసః చూ, వాన. 1.
కుపానుగాలి. దే. వి. ఈడుకు చూ,
వాయువు. [సీసకము 1
కుపారము. దే. వి. పుస్త్రుకుట భేదము చూ,
కుపాసి. నై. వి. = ద్వితీయా. ఒక భాషను మఱి
యొక భాషతో చెప్పేడువాడు
కుపుక్కు. దే. వి. ఉమియుట, కాండ్రించి
ఉమియుటలోనగు వానియంగగు ద్వన్యను
కరణము చూ, పూచూ
కుప్ప దే. వి. 1 చిన్న పాన, గుల్మము చూ,
పాన. 2, వా 2. పొగము, దువ్వెనతో
దువ్వెనెలలెందుకొక లగుంపు(అరి కొందలు)
“సీరుప్ప తీగుదును”
కుప్పటిల్లు నై ఆ క్రి = త్వస్తి తనియు సావి
2, ఆ 11: చూ, త్వస్తిరదు.
కుప్పగ. నై వి = సుపాన చూ, రూ. కుంపన
కుప్పలుదూలు దే ఆ క్రి (కూలు + కూలు)
మిక్కిలి చలింపే చూ, సలింపే
కుప్ప దే వి రూ. కుప్పి. 1 లోహమలము
చూ, లోహము. 1, 2 చూ, కుపుక్కు
పాలిక్కి. 4, ఆ 18: వా 3. ముక్కుట(కిం
పు) “తిడియుటచేధాన్యము కుప్ప (కింపు)
కొట్టుచున్నది”
కుబకము సం. వి. ఆ. పుం చూ, రూ.
కుబరము [మేషము 1
కుభము. సం. వి. ఆ. పుం మేకపోతు చూ,
కుమిక. నై వి. = కొండక. చూ, మృగము
కుమికి. నై వి. = పై.
కుమున దే. వి. 1 ధూళి. చూ, కేణువు,
1; 2. నూన్మఖండము భాగ, కల్య. 2. ఆ.
238: చూ, కలలము. 4.
కుమలము. సం. వి. ఆ. న. 1. = కొమ్మి. దొమ్మి
యొద్దము: చూ, యొద్దము; పుం 2. చూ,
కాండ. *

కుమృ. దే. వి. అరిమేదములేదు, నిట్టివిగము.....
కుమృకట్ట. వా. వి 1 కుమృచెట్టు కట్ట;
2 తుల్యముచేయవలదు (స్వలికకమందు. —
దగ్గకట్ట, ఇట్టులికకట్ట మొ)
కుమృకుటుంబము. పా. కెగూమివాచీ కుటుం
బములోని చిక్కుడు, కేల, కుమృకుటుం
బములలో విడి యొకటి కెల్లకుమృ, నల్ల
కుమృ, బండిగురిగింజ, దిరిపెన, నీమచింత
మొదలగునవి కుమృకుటుంబములోనివి.
ఈజాలిలక్షణములు — ఆకులు దట్టము
గానుపక్షాకృతి కలవిగాను ఉండును చిక్కు
డాకులవలెనే కాకుంపులందును, పగలు
ఎండవేళలయందును ముడుచుకొనును ఆకు
ల మిడిట నుండు ముండ్లు కత్తిపులయందే
చెట్టుమదలించేవు. పువ్వులు బంక యాకృతి
గలవిగా నుండును ఈ చెట్టుయొక్క తాట
మీఁది జగురుండును: చూ, చిక్కుడు
కుటుంబము.
కుమ్మి నై. వి. = కుంఠీ వోగిం చూ, గుంకు
కుమ్మికి నై వి. = పై.
కుమ్మికి నై వి. = పై. చూ, ధాన్యము.
కుమ్మిపూరాజీవాలు. ద్వ 5. ఒక రకముగడ్డు
మమ్మి. దే. వి. (సం ప.) — కాళము, తీవ
గ్రహ, తీవము, తీవక, తీవము; ఆ. క్రి.
2. తీవముచేయు.
కుమ్మెద దే. వి. పూ. దే. వె. బాగినిది యొక
రకము నల్ల తెక్కలపురుగు చూ, గ్రహము.
కుమ్మెదకంటు ద్వ 0: చూ, సం. పె. గ.*.
కుమ్మెదమామిడి. దే. వి. కొకామర్మము: చూ,
మామిడి.
కుమ్మెదయల్లె. ఆం. కుమ్మెదగుని మొదటిదియగు
వింటియొక్క నారి (నీనిబాణములు —
కలప, తాగుర, మావిపులు) (చూ, బాణ
ము. 1.) కేం. ఆం. 8 చూ, మార్కి. 1.
(చూ, మువ్వభాణములు)

కుష్మందశ్రుతుం దే. వి. చూ. బాలకీర్తి
కురుంగమము సం. వి. అ. పుం = కురికి.
సంఖ్యలు చూ. వాయును.

కురుంగము సం వి అ. పుం. = పై —

కురుంగరీల. అం జన్మతాళములలో నొకటి
చూ. జన్మతాళములు

కురికి. పై వి = కురుప్పి చూ. మేచ్చుడు
కురికవొగ్గరి ద్వ. వి ఒకరకము దొగ్గరి* చూ,
గ క్తబామ్మము ప్రికిరికిట్ట
కురికపికిరి ద్వ. వి ఒకరకము పికిరికిట్ట చూ,
కురికబాయి ద్వ. వి పొంతబాయి చూ,
రాయి.

కురికవేము. ద్వి వి. త్వునినిబము* (మును
రక్తమును బాగి చేయును) చూ. వేము.

కురిగజాతి. అం. అంతోజాగి త్వుయములో
నొకటి* చూ. అంతోజాగితోయము.

కురికబొమ్మచర్యకము సం వి అ న అభా
ముచే బొమ్మచర్యము పహించుట (శేక
పోవుటవల్ల అడుదానిని పదలుట)

కురిగము సం వి. అ పుం. 1 చూ. రూ-
కురింగమము; 2. సం. దే. చూ. పొద్ద
యము 2, పా 3. ఒకానొకవృత్తము
ఒక్కొక్క పాదము నున-నున-ను-ను-ను
నురువులతోఁగూడి పదునేపయింటయతి
గల ద్వాదశికి యందున్న నందున్నవింపిన
వృత్తము అచ్చి 4, అ 248 చూ. పృత్తము.

కురిగములు. అం పే నాంగములు నాలుగింటిలో
నొకటి. (సంఖ్యలు) చూ. పే నాంగములు
(చూ. అంగము 2) (చూ. పరుంగములు)

కురిగవల్లము వా నవవిధిగడలలో నొకటి
ఒక్కొక్క పాదమునాడుపారగతిగ లెండు
పాదములు కలిపి ఒక పాదముగా అగును, యతి
యందుపెరిగి దాద్యక్షరము చూ. రగడ (చూ,
స్పర్తము)

కురగి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1: చూ. పెన్నేరు*;
2. ఆడుగుట్టు చూ. వాయును, అం.
3. ఆవాంతరజాతులు మాఁడిలో నొకటి:
చూ. ఆవాంతరజాతులు.

కురా దే వి. రూకురాయి. 1. నిడువుకాడ
దెట్టి కట్టిన పూబంతి చూ. పూబంతి;
2. కలనుంచెడు ఒకానొక-ధావ శకం.
3, అ 7 చూ. ధావము. 2
కురావణము. నా వి. అ న. తడబడవడ
చేదువుట* చూ. ఒకడను.

కురాయి. దే. వి. చూ. కురా.

కురావహుడు సం వి హా. పుం. ఇందుగిడు:
చూ. వేలుపుశేడు.

కురి. సం. వి ఈ. స్త్రీ. కండెలుంచి నేనడు
యంతోయి చూ. నాడె.

కురికి. పై వి 1. చూ. కచ్చి, 2 = కురింగి.

సంఖ్యలు. చూ. వాయును ప్రసము. 1.

కురికము పై. ఆవ్య. క్రి విణ. = త్వురికము చూ,

కురికు పై ఆవ్య. క్రి విణ. = పై —

కురీస పై ద్వి క్రి. విణ. = పై —

కురీయము సం వి అ న 1 బొమ్మము,
హామాత్మ: చూ. హామడు, విణ 2. నా
లవయవస్థ చూ. కుర్చీయము

కురుంగము సం. వి అ పుం = కురుము.
పూలండిలలు మొలగునని కుట్రమిదశో వ్యు:
చూ. మేదె.

కురుకే. దే వి చూ. గండిగము*.

కురుగు. పై ఆవ్య. క్రి విణ చూ, కురికము.

కురుపు. వా ద్వి చూ. రూ. కురుపు.

కురుపు వా ద్వి. 1 సంఖ్యలుండు, 2. చీట్టాట
యందలి నాలుగుగుండులలోను గెల్చువుకొఱు
చెట్టెడు యొకానొకరింను (ఇన్నేటు
కురుపు, కళాసరు కురుపు, అరఖకురుపు,
దైహను కురుపు: కురుపు కుడుపుఅయి)

తూర్పుము. వై. వి. 1. తూర్పు: చూ, రూ. తూర్పు
ము 1; దే. వి. 2. చూ, రూ. తూర్పుము. 2;
3. కాంతంబలము: చూ, సమస్తంబు.
తూర్పు: తూర్పు. అం: చూ, తూర్పుపాంగ
ములు. (చూ, అంగము 9.)
తూర్పుము. సం. వి. అ. పుం 1. చిల్లముడ్డి
తూర్పుమును గంగింధ్యము (కపియను గంధ
ద్రవ్యము): చూ, రాజార్జును (సూచన
కొనుట దీనిని తెలుసులో కలిపెదరు. టింప
రేంబాయిని అనే యింగీషు మందులో
కలియును. ఇదిగోన కొకములలో పని
చేయును); 2. తూర్పు: చేతము: చూ, చేత
ము; 3. టీకము చూ, ముడ్డిపూస; స. 4.
తిగ: చూ, మాడు.
తూర్పు: తూర్పు. సం. వి. అ. పుం = తూర్పు.
(మూలవానికంటె నితరమగు పండ్లెందు
కడపటి జాతులలోని నొకడు). చూ,
శ్లేషము.
తూర్పు. సం. వి. అ. స్త్రీ చూ, తూర్పు.
తూర్పు: తూర్పు. సం. వి. అ. స్త్రీ. పిండికొండక
చూ, రక్తఫల. [అవస్థలు]
తూర్పుము. సం. వి. చూ, తూర్పుము (చూ,
తూర్పుగలి. దే. వి. పరిశ్రమము. భార. విరా.
1, అ. 294: చూ, వెలుతురు. 1.
తూర్పుగలింపే. దే. అ. కి. 1. పరిశ్రమము
భార. భీష్మ. 2, అ. 155: చూ, పానశీలము;
2. అరిశయించే. విజ. 3, అ. 42: చూ,
మువ్వురించే, కి. 2వ్య. అం, భా. కృ.
88: చూ, పువ్వురించే.
తూర్పుగలిగొను. దే. అ. కి. —
తూర్పు. దే. స. కి. (బలవంతమున లోపల
వేసి) పరిశ్రమ: చూ, దోపు. 5.
తూర్పు. వై. వి. క్ష. 1. వేగిరపాటు: చూ,
వేగము. కి. కి. విరా. 2. కిక్కిరించు: చూ,
వేగము. 3.

తూర్పుము. వై. వి. 1. తూర్పు: చూ, రూ. తూర్పుము.
తూర్పుముడిచిన కొప్పు, కొప్పు (అనియు):
చూ, వేసలి; దే. వి. 2. చూ. తూర్పుము. పాడి:
చూ, సురుము; స. కి. 3. తూర్పుముపీటలో
పాడిచేయు, వై. స. కి. 4. (కొప్పుగా)
సుడుచే భార. విరా 1, అ. 281, 5. (కొ
ప్పున) చేరువు పూ 3, అ. 84.
తూర్పుముపీట. ద్వ. వి. తూర్పుములకనువుగా
చినరను పండ్లెచ్చలచిన యినుపకమ్మి చెక్కి
న పీట. చూ, పీట
తూర్పు. దే. వి. చూ, తూర్పు అం. పదా. సూ. 46
తూర్పు. వై. వి. 1. తూర్పు చూ, రూ. తూర్పుము;
2. పిట్ట ఎగురుటయందగు ద్వంద్వమకరగాము
“పిట్ట తూర్పున యెగిరిపోయిరది”. చూ,
చూచూ.
తూర్పు. సం. వి. అ. స్త్రీ 1. చూ, తూర్పు,
2. తూర్పుము. తూర్పు, కడయెక్కు, చూ,
చూము; 3. తూర్పు పలముల కొలది; 4. పో
లిక: చూ, పాచ్యము; 5. ఒకరాసి: చూ,
రా. 2; అం. 3. రానులు పండ్లెండించెడిలో
కొకటి. (తూర్పురాసి): చూ, రానులు.
(తూర్పురాసి) పరిశ్రమము)
తూర్పుంచే. దే. అ. కి. 1. పరిశ్రమము చూ,
పానశీలము, 2. పరిశ్రమము చూ, సం
తోషించే.
తూర్పుంపు దే. వి. పరిశ్రమము విజ. 1, అ.
198. చూ, వెలుతురు. 1
తూర్పు. దే. వి. పలమునందు మూడవభాగము.
(తూర్పుయెక్కు)
తూర్పు సం. వి. కి. (స్త్రీ. తూర్పు) చూ,
పరిశ్రమ. (తూర్పు రసము విషములకు విలు
గుడు. దోమలు చేరవు.)
తూర్పునేవనము. అం. సూచనదాయకములు 14లో
కొకటి: చూ, సూచనదాయకములు

తులాకోటి. సం. వి. ఇ. పుం. అంధ, మాపుర
ము: చూ, భూమిము. 2.

తులాపంచవ్యాయము పా. తామినుబరపుగా
నున్నవైపు కిందికి, తేలికగా నున్నవైపు
మీదికినిబోవునమరీతి.

తులాపంచము సం వి అ. స. మా, తునికోల
తులాదిద్యము అం దివ్యములు అయిదింటిలో
నొకటి చూ, దివ్యములు.

తులాపురుగకృపుము. పా ఒకానొక కృపు
ము: చూ, కృపుము

తులాపురుషము. అం. 1. మహాదానములు 18లో
నొకటి: చూ, మహాదానములు; 2 తెలిక
పిండి, పచ్చివస్త్రములు, మట్టిగజలము, పిండి
ఈ సైమనకకేసివది తులాపురుషము

తులారీజము సం వి అ పుం సురిచంద*
చూ, శ్వేతపాడి.

తులామానము సం వి. అ ప తామినురూ
చెడుతూనిక (తాను, తత్కేద, కాటాలో
నగువానిచేతూచెడు తూనికలు) ఇందుకు
సంబంధించినమానములు —

- (1) టాగ్నియలేక చెండిబంగారు తూనికలు,
- (2) వ్యాపారపుతూనికలు, (3) నైద్యులతూని
కలు, (4) చెన్నపురిగొర్న మెంటుకూడికలు;
- (5) దొరిలవ్యాపారతూనికలు, (6) సామాన్య
జ్యువుతూనికలు (రైలుకాటా తూనికలు),
- (7) ఢిల్లీతూనికలు మొదలనవని గలవు.

తులీతము. సం వి. 1. సరిపోల్చబడినది. చూ,
నుమము, 2 తూచేబడినది

తులుచే. దే. వి. 1. వేగముగలది: చూ, వేగము. 2.
తులుచ. దే. వి. 1. కుత్సిగుడు చూ, వ్యాధుడు. 2
తులుచకర్తి. ద్వ వి. సంఘయేకర్తి చూ,
రిక్తి. 2. [యము.

తులుపగ్గుము. దే. వి. సీచాళ్యము. చూ, పా
తుల్యమగు. వి. అ. కి. సరియగు, సమానమగు

తుల్యము. సం. వి. 1. సమము, సరి: చూ, సమా
నము. 2.

తుల్యయోగిగ అం. అర్థాలంకాగమలలో నొ
కటి: (వర్ణమువలెతరవస్త్రపునకును ధర్మ
కృము చెప్పట. ఉదా— కనులములా
ముడిగెను, జారిబుల వదనములు ముడిగెను);
చూ, అలంకారము 3

తువర. వై వి. 1. తోగర. ఒగరు-చగరు.
రుచి, రూ-తువ్వర-తూవర: చూ, రసము.
5; దే. వి. 2. రూ-తువ్వర-తూర. చినుకు:
చూ, వాన 1

తువరిము సం వి అ. పుం. 1. తువర* చూ,
కువర. 1; వి. 2 ఒగరైనది* చూ, కువ
ర. 1 (చూ, రసము. 5)

తువరయాపనాల(క)ము సం వి అ పుం కషా
య యాపనాళ ధావ్యము చూ, ధావ్యము.
తువరి సం. వి. ఈ (ప్రీ = చూ, తోగరి.

తువాయి. వా. వి. రూ-తువాయి. రుమాలు,
చేతిగుడ్డ చూ, పస్త్రము
తువ్వరి. దే వి రూ-తువర-తువర 1. సన్న
వాన. వై. 4, అ. 188 చూ, వాన 1;
2 చూచి చూ, తేలుపు 1.

తువాయి వా. వి. అప్పుడే పుట్టినదాడ.
“మాతపునకు తువాయిపుట్టినది”; 2. పా
లు తాగిగడుదాడ.

తువాయి. వా. వి* చూ, రూ-తువాయి.
తువము. సం వి. అ. పుం. 1. రూ-తువము,
ఉమక-రూ-ఉముక-ఉంక, మూకపొట్టు,
పొట్టు (సం. ప).—కంకపకర్మము, కటం
గరము; 2* చూ, తాండ్ర*.

తువగగ్గిహండు. సం వి అ. పుం. అగ్నిహో
తుగ్గిడు: చూ, పిన్న. 1. [వన్న. 1.
తువనలము. సం. వి. అ. పుం ఊడనిద్య: చూ,
తువారము. సం. వి. అ. పుం. 1. మంచె: చూ, పి-

మము; 2. శంసర. శ్లో చూ, వాన. 1;
విగ. 2. శ్లో విది. చూ, శిలము. 5
కుమారాట్టు. సం. వి. 3. పుం. ఇంద్యుడు
చూ, వేలుపుటేడు.
కుషీకుడు. సం. వి. అ. పుం. గణదేవతావిధ్
వము (వీరు ముచ్చదియొలుగురు). చూ,
గణదేవతలు. (క కారాది అనుబంధములో)
కుచదకము. సం. వి. అ. న. పులిగడుగు చూ,
కుక్తుము. 1.
కుష్టి సం. వి. ఇ. శ్రీ: చూ, సంకోచము
కుష్టుడు సం. విగ. చూ, వృష్టుడు
కుసము. పై. వి: చూ, రూ-కుసము.
కుస్నీ. దే. విగ. కుసరభూమి, రూ-కుస్నె.
తోవర: చూ, మరాష్ట్రము 2
కుస్సు. పై. విగ. 1. అభయము చూ, హీనము.
1; వా. వి 2 అపానవాయువు విడచుట
యందలి ద్వన్యనుకరణము. "కుస్సుపిత్తు"
చూ, చూచూ; 3 టపాకాయ, సిసింద్రీ
చియ్యే బుద్ధిలోనగునవి శీలకను, సరిగా
కాలకను నీడలు లోనగుననియందలి ద్వన్
స్యనుకరణము: చూ, చూచూ.
కుస్సుపెంజెర. ద్వ. వి. పెంజెర భేదము 2. క
రకము కొండచిలువ (చూ, పెంజెర) చూ,
సర్పము. [ద్వి 4
కుస్నె. దే. విగ. చూ, రూ-కుస్నె. అం, భా
కుహినకరుడు. సం. వి. అ. పుం. తేలికలుగు.
చూ, హిమంకువు హిమము
కుహినము. సం. వి. అ. న. మంచే చూ,
కుశునము. అం. దేశములు ఏలదియొటింటిలో
నొకటి. చూ, దేశము.

కూ

చూ. దే. వి. 2 కూపాడుమేటయందగు ద్వన్య
నుకరణము: చూ, చూచూ; వా. 2. రూ

ంబాడికలయొక్క అటయందలికట్టు. "కూ
వాహ్మకూ" (కూమాలనియు)
కూగారు. దే. అ. 39. (కూగి + అడు)
1: చూ, సరించే. భార. ఉద్యో. 4, అ. 344;
3: చూ, వేరిలాడు.
కూగియాడు. దే. అ. 39 — పై.—
కూగు. దే. వి. 1 నిద్ర: చూ, స్వప్నము.
2; 2 కూరుసపాటు: చూ, చర్మములు;
అ. 39 3. ఊగు చూ, వేరిలాడు 4 కూ
రుకు చూ, నిద్రించే, 5 రూ-కూగారు.
కూగియాడు, కూలు-చూ-కూలియాడు.
చూ, సరించే; 6 కూనికపడు, 7 నదియే
చూ, నర్మ. 3
కూగుటుయ్యల. ద్వ. వి కూగుమంచేము.
కళా. 2, అ. 17 చూ, పాలకీ
కూగుచలక ద్వ. వి తాడివాడు గోడల
మట్టుచూచుటకై తాయివేరిలగట్టిన నిడు
పాటుచలక.
కూగుమంచేము. ద్వ. వి చూ, కూగుటుయ్యల.
కూమే దే శ్రీ కూగుణీయు దడకట్టు
కూటు. దే. వి 1. రూ-కూటు. ఖండము:
చూ, కళలము. 4; పై. విగ. 2 చుప్త.
దుష్టుడు చూ, వ్యాదుడు 2.
కూటుకట్టు వా వి గడ్డిని జేడగానల్లి నిల్పు
ముట్టించెడుకట్టు. [ప్రకృ. పాటు.
కూటుకట్టు. దే. అ. 39. శోరణము: చూ,
కూటు. పై. విగ (కూటు + అరి) = శంక.
దుష్టుడు. రూ-కూడతి. భాగ. 6, పు. 1
182: చూ, వ్యాదుడు. 2.
కూటాడు. దే. స. 39. (కూటు + అడు);
చూ, వేధించే. పై. 7, అ. 4.
కూటి. దే. వి 39, కుంటికుర. చూ, నైవలము.
కూటికుర. ద్వ. వి. — పై. — (దేశ్యములకు)

కూటిగానపు గేజిగలబోటి. ద్వ. వి: చూ, నరస్యరి. ఆం, భా. పృ. 42.

కూటు. దే. వి రూ-కూము. 1 కనుమ ఆం, భా పృ. 145: చూ, రంధ్రము 1, 2 చిల్లి చూ, రంధ్రము. 1.

కూటుకట్టు. దే. ఆ. క్రి. కూటుపడు, కూటుపోవు. భార. ఉద్యో. 4, ఆ. 181 చూ, తోటలువాలు.

కూడరి పై. విగమంక: చూ, రూ-కూటరి కూడు దే. వి. తామరపువ్వులోపగువానికేరు, విసము. విజ 1, ఆ. 190. చూ, పద్మము. 1

కూడుదిండి దే.వి (కూడు + తిండి) తెలిసిట్ట అచ్చ యు, కాం 30. చూ, హంస 1

కూడుమూలువారి ఆం మన్మథుని మూడవది యగు వింటియొక్కవారి. (దీని బాణములు - వింకెన, అసోక, మల్లెపూలు) వేం. ఆం. 9 చూ, మార్పి. 1 (చూ, బాణము. 1.) (చూ, మన్మథబాణములు) వ్రేం. ఆం 8.

కూడుకొల్లుదు దే. వి చూ, మన్మథుడు.

కూడకొమ్ము దే. వి. మురళి, వంశవాళవాద్యము చూ, చీరె (కూకూబాకా అనియు)

కూకూబాకా. వా. వి. — పై —

కూకము. దే. వి. రూ-కూకు. 2. పూనిక.

కై 7, ఆ. 40. చూ, యత్నము; ఆం. 2. నాట్యములోని పదునాలుగు అంగములలో తుంకయనునది ఒకానొకయంగము. (చూ, నాటకము 1.)

కూకు. దే. వి — పై —

కూకొను. దే. ఆ. క్రి. (కూకు + కొను) 1. పూను చూ, యత్నించు, 2 పగివేకించు ఆం, భా. కృ. 122: చూ, సోడు 4.

కూగము సం. వి. ఆ. పుం. — దోస. రూ-కూగి-కూగిరము. అమ్ములపాది (ఇది ఆ. శ్రీ.

గాను, ఈ. శ్రీ. గానుగలదు); చూ, బాణము. 1.

కూడిరము సం. వి. ఆ. పుం — పై. —

కూదము. సం. వి. ఆ. పుం. గంగరావి: చూ, రావి. మిడి: చూ, మామిడి.

కూదపస్వకము. సం. వి. ఆ. పుం. పోకమా-కూనరకుక్కుము. దే. వి చూ, బాలక్రిడ కూనిక. దే. వి: చూ, కులామానము. (రూ-కూనిక)

కూనికకొల. దే. వి: చూ, రూ-కునికొల.

కూనికవేయు. దే. ప. క్రి చూ, కూయే.

కూనిక. దే. వి: చూ, రూ-కూనిక.

కూనికొల దే. వి: చూ, రూ-కునికొల.

కూనిక. దే. వి పరంగిక. రూ-కూనిక-

చూ, ముక్కిక.

కూనిక. దే. వి. — పై. —

కూనికతానిగ దే. వి: చూ, బాలక్రిడ.

కూనుకొల. దే. వి: చూ, రూ-కునికొల.

కూనుకొట్టుట దే. వి: చూ, బాలక్రిడ.

కూపరిము. దే. వి. 1. చిల్లి చూ, రంధ్రము.

1; 2. కనుమ. ఆం, భా. పృ. 145. చూ, రంధ్రము. 1. = చూకురముగా

కూపరాణ. దే. వి. (రూ-కూపరాణి-కూపరాణము) కూమ, నీళ్ళు బయటికినమ్మే కూమ: చూ, కూము. 2.

కూపరాణము. దే. వి. 1. — పై. —; 2. ఒడది: చూ, రంధ్రము. 1.

కూపరాణి. దే. వి: చూ, రూ-కూపరాణ.

కూపి. పై. వి. — మూప. గుడిలో మూలవిగ్గివము ఉండెడుచోటికి మూడ విమానమువలె ఎక్కుగా కట్టిన కట్టడము.

కూపు. దే. వి. అమ్ము: చూ, బాణము. 1.

కూపురాసి. ద్వ. వి: చూ, కూము. 2.

కూపురిక్క. ద్వ. వి. క్రిపగవత్కరము, కరివే

బ్బరిక్క: చూ, పక్షరము. 1.

తూర్ణరూపురిక్క. ద్వ. వి. చూ, తూర్ణరిక్క. తూర్ణరిక్క. ద్వ. వి. కానమానము: చూ, మానము. 1.

తూర్ణరూపురే దే. ప. కిరి ఉమియు, కాయ తూర్ణరూపు. సం. వి. ఆ. త్తం. రూ-తూర్ణరూపు. కాలమున కొమ్ములు మొలచని యెద్దు. చూ, పుష్పరూపు. 1. **తూర్ణరూపు**

తూర్ణరూపు. సం. వి. ఆ. త్తం రూ-తూర్ణరూపు. 1. పేడిమూలికాడు, పూర్ణమన గడ్డము మీసమురాని మగవాడు: చూ, పూర్ణములుడు; 2. అంతఃపుర కావలివాడు: చూ, పూర్ణములుడు.

తూర్ణము. ద్వ. వి. 1. తూర్ణికా. బండిచక్కము నడిమిరంధ్రము: చూ, రంధ్రము. 1; 2. నీళ్లు బయటికి వచ్చేనట్లు కట్టివట్టడము. పను 5, ఆ 17: చూ, మరిగొమ్ము; 3 నాలుగు కుండేములకొలది: చూ, ప్రస్తము; 4. కూడి పెద్ద: చూ, రంధ్రము. 1; 5 నగలమోపు నందలి రంధ్రము: చూ, రంధ్రము. 1; 6. కన్నము: చూ, రంధ్రము 1; 7 చంట కాలువకు పక్కను చేర్చివేసికొండతూర "కుండతూర్ణ": చూ, తూర. 4. (చూ, మరిగొమ్ము)

తూర. దే. వి. 1. వానబొట్టు చూ, వాన. 1; 2 తుంపర: చూ, పీకరము; 3 రూ-తూల. పండుచేస.చూ, మత్స్యము. 1; 4. చూ, తూర్ణము. 7. "కుండతూర, తాత్తీతూర." మొ.

తూరజ్జిల్లు ద్వ. వి. ధారావర్ణము:చూ, వాన. 1 తూరనగంబు. దే. వి. బ. చూ, బాలకీర్తి. తూరనడుక్కా. దే. వి. — పై. —

తూరనకుంకములు. దే. వి. బ. — పై. —

తూరి. దే. వి. తదవ, అప్పత్తి (ఇదివీతావ్యర్థక కట్ట పూర్వకముగానే పర్యాయగింపబడును.

ఉదా"ఒకతూరి-తూరి": చూ, పారి. 2. తూరు. దే. వి. 1. తుచ్చధాన్యము: చూ, ధాన్యము; ఆ. కిరి. 2 సన్నగాతూరపడు. తూర్ణపాణి. దే. వి. 1 ఒకానొక గారి. రూ-తూర్ణాణి, తూర్ణిడి: చూ, వాయువు; 2 తుచ్చధాన్యమేమనము: తూర్ణపాణి బట్టుట.

తూర్ణపాణిబట్టుట. చా. 1. ధాన్యము తూర్ణ (అనగాబొట్టు) గాలిలో నెగురునట్లు పట్టుట; 2. ఎగురగొట్టుట, 3 తేలిక చేయుట. "నాలుక తుడిచుటకు లైసమారకతూర్ణపాణి బట్టుచున్నాడెపు" (ధర్మజరాజనాయకు) తూర్ణపాణిబట్టు. దే. ప. కిరి. (తూర్ణ + పాణి + పట్టు) రూ-తూర్ణాణిబట్టు గల్ల బొట్టు లోనగునది యెగిరిపోవునట్లుగా చేటు లోనగునదితో ధాన్యములోనగు వానిని పైకెత్తి కిందుగాబోయు.

తూర్ణపు. దే. వి: చూ, రూ-తూర్ణ. తూర్ణపుగొండ ద్వ. వి. ఉదయాదిరి: చూ, పుర్వకము.

తూర్ణపుదే ద్వ. వి. ఇందుగిడు ఆం, ధా. పు. 48. చూ, వేలుపు తీడు. తూర్ణపుతీడు. దే. వి. — పై. —

తూర్ణపెత్తు. దే. వి. (తూర్ణపు + పెత్తు) రూ-తూర్ణపు 1: చూ, ఎగరబోత; ప. కిరి. రూ-తూర్ణపు. 2. ధాన్యాధికమును ఎత్తి తూర్ణగాలివిడుచు, 3 ఏ దేని గాలివాచును గావెత్తివిడుచు; 4. పెండుగిలు పాయదీసి అడ్డముగా మీదికెత్తిపట్టు. పొందు. 8, ఆ 30.

తూర్ణ. దే. పే. రూ-తూర్ణ. నుగియే పై. 4, ఆ. 81: చూ, రూ-తూర్ణు. తూర్ణము. సం. కిరి. విణ. ఆ. న. 1. కర్పరకము: చూ, తగము. 8; విణ. 2. పడిగలది: చూ, తగము. 8.

కూర్పాట. దే. వి. చూ, రూ-కూరుపాట. 1. కూర్పాటలుట్టు. దే. స. కి: చూ, రూ-కూరు పాటలుట్టు

కూర్పిడి. దే. వి. చూ, కూరుపాట 1.

కూర్పు. దే. వి. (రూ-కూరుపు-కూలుపు)

1. పార్శ్వీక చూ, హరిత్తు; అం 2 దిశలు వాలుగింటిలో నొకటి చూ, దిశలు, 3. దిశలు పదింటిలో నొకటి చూ, దిశలు; 4 దిక్కులు ఎనిమిదింటిలో నొకటి: చూ, దిక్కులు.

కూర్పెత్తు దే. ప కి: చూ, రూ-కూరుపెత్తు

కూర్పగంజ సం వి. ఆ క్రి. ద్రగడమను వాద్యము చూ, వీణ.

కూర్పర్యయకాలము. అం. సుగుణములు ఇరు పదెనిమిదింటిలో నొకటి: చూ, సుగుణములు.

కూర్పము సం వి. అ. వ 1 వాద్యము: చూ, వీణ; పుం 2. వాద్యపుమోర్తి: చూ, స్వరము 2.

కూటలుడు. ద్వ అ. కి: (కూటన్ + పడు)

కూటు, పుగివేళింపే. నిగ్న. 4, అ. 78

చూ, సోకు 4. [2, అ. 398.

కూటు. దే. అ. కి:—పై— భార. భీష్మ.

కూటుచే దే. కి: కూటుకేయు నుగియ్యే,

కూర్పు-రూ-రూర్పు. (ఎక్కించేఅనియు)

కూటుపు దే. వి చూ, రూ-కూరుపు-కూర్పు

కూల దే. వి. కూరి. పండుచేచ. చూ, ముగ్గుము. 1.

కూలఁబాటు. దే. అ కి: (కూలన్ + పాటు)

1. కూలు, చనించే చూ, పనించే, 2 హ లగు. చూ, విరియు 5

కూలకంటకము సం. వి. అ పుం గొల్పిక: చూ, మొగరీర.

కూలకార్డుకము. సం. వి. అ. ప. దూదియేకు ల్లు, పింజనము: చూ, బాగాము. 1.

కూలవాసిక. సం. వి. అ. క్రి: చూ, దూదియేట్టు.

కూలవాళిక. సం. వి. అ. క్రి:—పై—

కూలపోవు వి. అ. కి: (కూలము + పోవు) చిన్నచోవు. భార. భీష్మ. 2, అ. 258: చూ, చిన్నచోవు. (కీ) కూలపుయ్యే భార. ఉచ్ఛ్వా. 3. అ. 395:

కూలము సం. వి అ ప. 1. గంగరావి*: చూ, రావి; 2. ఆకాశము: చూ, కోకపము; పుం, ప. 3. చూపి. చిక్కులుతీసినవర్తి, పిచువు: చూ, చర్తి

కూలాడు దే. అ. కి: (కూలి + అడు) రూ- కూలియాడు-కూలు చనించే భార. విరా. 5, అ. 184. చూ, నడించే

కూలి. గం. వి ఈ. క్రి. 1. కూలిక: చూ, అొక్క 1; దే. వి (1.) (కూల + ఇ) చే చలనుబట్టి తీవించెడి యొకానొక జాతివాడు. చూ, పలతొడు; (2) కూలికాడు. మేలగునుబట్టి తీవించెడి యొకానొక జాతి వాడు

కూలిక. సం వి. ఈ. క్రి. 1. చిన్నయొక: చూ, అొక్క 1; 2. వాగినిడుకలము: చూ, శేఖరి; 3. (చిత్రిమువార్పెడు) వాగగ, జాలిని. చూ, వాగట. వా. 4. కూలిక: చూ, కూలిక. (1), పై. వి-కూలిక (1) ముల్లగ్గింధి. అం. పదా. 4.30: చూ, పూవులవాట్లము.

కూలికాడు. దే. క: చూ, కూలి. (1), (2) కూలించే. దే. స. కి: చేపు. సాంబ. మా, 32: చూ, సంచరించే, [పై. 7, అ. 82.

కూలియాడు. దే. కి: క్రి: చూ, రూ-కూలాడు.

కూలు. దే. అ. కి: 1. —పై.—; 2. అపవ ల్లు: చూ, విరియు. 5; 3. ఉపశమిల్లు. అం, భా. తృ. 87: చూ, ముగ్గుము. 4.

తూలుము. దే. శ్రీ. రూ.తూలుము. 1. చరించు
తేము; 2. తొలగించు పా. 1, ఆ. 101.
తూలుమాటులు. వా. వి. తిట్లు, బండబూతులు,
కుచ్చికపురిట్లు.
తూలు దే. శ్రీ. చూ, రూ.తూలుము.
తూలర: చూ, రూ.తూలర.
తూలరము. వై. వి. పై—పై—(సం అనికొందలు)
తూలము. అం ముఖరతులు వాలుగింటిలో
కొకటి: చూ, ముఖరతులు.
తూలీ, సం అన్య. మానముడు వర్తించును,
తూలీకామ్ చూ, మానము
తూలీంకిలుడు సం విణ మాటలాడక తొర
కుండువాడు రూ.తూలీకుడు
తూలీకామ్ సం అన్య. చూ, తూలీమ్
తూలీకుడు సం. విణ చూ, తూలీంకిలుడు
తూలము. సం. వి ఆ. న. దుష్కృతము. చూ,
పాపము.

త్ర

త్రుటు. సం. వి. ఆ. త్రం—రిటిక. త్రుటి
చూ, స్వరము 2.
త్రుటి సం వి ఇ త్రం. 1—రిటిక. —పై —,
ఈ శ్రీ 2. చిట్టేలికి*. చూ, పక్కల.
త్రుట్టు సం వి. వ. శ్రీ. 1. రూ.త్రువము—
గర్రము దప్పి. చాండు కి, ఆ 179 చూ,
శిపాన; 2 ఇచ్చే చూ, వాంఛ
త్రుగుటి సం. వి. ఈ. శ్రీ. భూగిగుడిచి
చూ, సవనము. 1 [చూ, వేణువు
త్రుగితువు. సం. వి. ఈ. త్రం పెరుగు*
త్రుగిగండము. సం. వి. ఆ. త్రం. ఉచ్చింగటుం
డనుచేచ: చూ, మత్స్యము 1
త్రుగిగిహి. సం. వి. వ. త్రం. పచ్చే, మరక
తము: చూ, రత్నము. 1.(చూ, త్రుగుటి. 2)
త్రుగిలూక. సం. వి. ఆ. శ్రీ. త్రిగవ రెనుండి
గడ్డిలో తిరుగు పురుగు: చూ, పురుగు.

త్రుగిలూక వాయుము. పా గడ్డిపెపురుగు చూ
రికి సమీపముందు రెండుకాళ్లును వెనుక నై
పున చిరర రెండుకాళ్లును గలరి. అదివెనుక
కాళ్లతో నిలబడి ముందునిలుచుటకాధారిము
చూచుకొనిముందుకాళ్లనక్కడైతే తరువాత
వెనుకకాళ్లు తీయుననుకరి
త్రుగిర సం వి. ఆ. శ్రీ. 1 త్రుగిభావము;
2. (రూ—త్రుగిర-రిగిరి) నిలు చూ, బాణ
ము. 1 [మేటి.
త్రుగిరతి సం. వి. ఈ. శ్రీ. గడ్డిమేటి* చూ,
త్రుగిదుగిములు. సం వి. ఆ. త్రం. బ. కాటి, కొ
బ్బరి, ఈరె, శుద్ధారము మొ.
త్రుగిభావము. సం వి ఆ. న. 1. చిత్త పం
డెడు గునుకు నివ్వడిమానరిలోనగునవి. చూ,
భావము; వా 2. గడ్డిబాతి నన్నములు. వరి,
కొన్న, గోధుమలోనగునవి.
త్రుగివృక్ష. సం. వి. కొ. త్రం. బడకాగ్ని,
కాకధ్వజము: చూ, వేన్నీ. 1.
త్రుగివృజము సం. వి. ఆ. త్రం. పెరుగు*. చూ,
వేణువు . [చూ, ఆకృతి క్షము.
త్రుగినిలము సం వి. ఆ. త్రం. వేపాళవేము*;
త్రుగివంకమూలము. అం. వరి, దర్శ, గవళ
దంటు, వెలుగు, కామంచిగడ్డి (5) (చిత్తజ్వ
రము, చాచాము, క్షుచిత్రము, తూత్ర
కృచ్చిము వీనిని వారిచును)
త్రుగివృక్ష. సం. వి. ఆ. శ్రీ. కొండయల్లము*;
చూ, శృంగచేరము
త్రుగివూలి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. గడ్డిబొమ్మ,
వంశ చూ, వింబము 2.
త్రుగిమటి సం. వి. ఇ. త్రం, శ్రీ. నీలము చూ,
రత్నము. 1; పా. 2. త్రుగిగిహి(అంబర్),
ఉన్నిసుద్ధతో కాచిన గడ్డిపోచలు మొదలగు
చాని వాక్కించు పన్నువు.
త్రుగిమత్స్యము. సం వి. కా. కాపములో
జీవానకు ఇచ్చేవాడు: చూ, లగ్నముడు.

తృణము. సం వి. అ. ప. 1 (కీక్తనలోపగు)
గడ్డి అంబరీషము, అద్దనము, ఆకు, ఋశము,
కశము, కచమము, కచ్చరము, క్షేత్రియము,
గవాదనము, ఘనము, తృణము (తె. పు).
కపమ, కసవు, గడ్డిగవతము, గాదము, పెత్త,
ఓల్ల-పుల్ల-రూ-ఫల్ల, పూరి (మా. పారిత 1.)
తృణవిశేషములు. ఊర్జ్వమాలము, ఋషిశస్త్ర
ము, మందరము, ఖంజ, ఖగ్గడము, ఖగ్గ
దము, జయ, కాండపము, వాసుణి (తె. పు).
ఉంజ, ఉదర, కాండరి, గాబ, గాబము,
గునుకు, గొలిపె, గోళ్లగొండి, దూసరి, వారి
కచేలు, పెండరి, బగచట, బూరగడ్డి,
పంచేదినియ, పెట్టెచెజుకు, అంటింకగడ్డికి.
(తె. పు) — అంటిప-అంటింక, చిగిరింక;
అడవికిక్కిన — దేవనాళము (తె. పు) —
అడవికిక్కిన, అడవిగవనమును. — పిండాంకుక
ము, పిండాంకువు (తె. పు) — అడవిగవనను,
అవురుకపవునకు — మహారము, వీరణము, వీర
కరము, వీరతృణము (తె. పు) — అసురు-
అవురు-కారు, అశ్వలాయనదిర్భకు. — అశ్వ
లాయకము, అశ్వచారకము, కాశ, కాశగ
ర్భము, కాశము, కరము; ఉప్యగడ్డికి —
(తె. పు) — కామ, కాలె, కాశి చెజుకునకు
(మందు తెలు) — ఇంద్రియ, ఇక్షురిక-
రూ-ఇక్షురిక, కాండేక్షువు, కాశేక్షు
వు, కాశము, కాశేక్షువు, శిరశ్చదము,
గుందిరి, గుంద్రియము, గుచ్చపుష్పక, కేజన
కము, ముంజము, ముంజేక్షువు, వాయుశేక్షు
కము, వాయుశేక్షువు, కరము, క్షేత్రకామక
కము. (తె. పు) — కాశిచెజుకు, కాశి తెలు,
మందు తెలు, పాసిక, తెలు, తెలుగు. — కిలుక
ము, కాండకాండకము, చామరపుష్పము, కిగ
ము (తె. పు). — కవచపుష్ప, కమము, రెల్ల-రెల్ల-
తెలు; పెద్ద తెలుగు — ఖడ్గటము, బృహ

త్కాశము; తెలుగడ్డికి. — ఇక్షుగంధ,
కాశము, పోటగళము, బల్లజము; కామం
చికి. — కత్తగము-రూ-కత్తగము, కాశ
ధాతువు, కాశమాలి, కాశమాది, కామం
చికి, గంధకత్తగము, గుడభం, చపలము,
చత్ర, చత్రాశిచత్రము, జలనాధము,
జాత్యంధము, దేవగంధక, దేవజగ్గము,
దేవజగ్గము, దేవజగ్గక, ధాన్యకము, ధాన్యయ
ము, పారము, చిందుదిరిగిము, రాపిషము,
వాయుశి, సాగర్ధకము (తె. పు). — కామంచి-
కామంచి, సుగ్రీకామంచికి — అతిచత్ర, అతి
చత్రము, అతచత్రము, సుహృము, చుకనా
శనము, చత్ర, చత్రాశిచత్రము, త్కారా
జము, చలపుము — పాలపుము, చీజము,
భూస్త్రయము, చాలాత్కము, రాపిష
ము. (తె. పు) — సుగ్రీకామంచి- సుగ్రీకా
మంచి, గొడుగుగడ్డి, కీక్తనకసవునకు (కొలిచి
పంటిత్తగము). — ధమనము, నడము, చలము.
నళము-నళ-నళిక-వారిక, నడగ, పోటగ
ళము, మృదువుపము, మాన్యమధ్యము.
(తె. పు). — కీక్తనకసవు, కొలిచుకసవు,
గనుచదంటు; మళదగ్గకు — కర్జ్వమాలము,
మళపము, మధము, మళము. మార్చ, మర
చత్రము, దగ్గ, చవిత్రము. (తె. పు) —
కొప్పాదబ్బ; గండమార్చము — కలాయ, గం
డమార్చ, గండాని, గంధిపర్ణి, కళులాక్షి;
గడ్డిబియ్యనకు. (తృణస్తంభము) — కాండము,
గుచ్చము, గుత్తము, (తె. పు) — కరుగు,
కరువు, గంట, గంటకట్ట, దుబ్బు, పెరు
దుబ్బు, పొట్టకట్ట (మా, పొట్టకట్ట);
గడ్డిపరకకు — (సం పు) — త్రాసకము; గతికకు-
అనంత, అనంత, గుణ, దూర్చ, భాద్రి,
రసాల, లత, కతవర్చక, సహస్రవీర్య,
హరిక-హరిక. (తె. పు). — గరిమిడి, గతి
క; పల్లగతికము. — శవము, కాంధి. (తె. పు). —

పల్లగజీక; తెల్లగజీక. (తృతయ్య):—
అసంతసముద్భవ, గండాలి, గోలోమి, శకు
లాక్షకము, శతవర్ణ, సహస్రవర్ణ, నీత.
(తె. ప.):—తెల్లగజీక; తీగగజీకము:—
గండాలి, తీవర్ణ, శకులాక్షకము. (తె. ప.):—
తీగగజీక—తీగగజీక, నిడుపుగజీక; గిరి
జీరనిపరిపాదేయ—కీర్తి, రులాలము (తె. ప.):—
మోడు, నుండ్రోములాత్మగమునకు—చీరక,
మండ్రముల; నుచ్చబంధా తృణమునకు—
అశయ, గండాలి, గండానిని, నుచ్చబంధ,
నుచ్చభద్ర, నుచ్చమూలిక, గోమూర్తికాత్మగ
మునకు—కృష్ణభూమిజ, గోమూర్తిక; చణిక
తృణమునకు—గోమర్దిక, చణిక; చింతోట
కమునగజీక:—కాగించాడవము, చింతోట
కము; చిప్పగజీక:—కేళి, నువ్వులీజము,
గోమయిలీయము, భూకళి, భూలికము,
భూత్మగము. భూప్రణము, మాతృత్వము.
(తె. ప.):—చిప్ప, చిప్పకపపు, చిప్పగజీ,
చిప్పర; జరదీతృణమునకు:—గరిష్ఠాటిక,
జరదీ; జలత్మగవిశేషమునకు:—చూ, పైవల
ము; జీమ్యునకు:—(తె. ప.):—జీంబు-
జీమ్యు; కుంగగజీక:—అంత్యము, అబ్బ
ము, కర్ణపూవము, కర్ణవము, కలానిని,
కాండగుండము, తోయదము, కాగరము ప్ర
(తె. ప.):—కుంగ; నుండ్రోములకు:—
నుండము, నుండాల, నుండానిని, చలదళము,
బలాశ్రియము, ద్విగ్రహము, భూలవత్సము;
(తె. ప.):—నుండ్రోములకు:—నుండ్రోములకు,
నుండ్రో; కుంగమునకు:—అబ్బము, కళే
రపు, కుళరము, కురుదండము (చిప్పేరుంగ
మునకు, భద్రము ప్రకము, పట్టుపమునకు,
కోలరుంగమునకు, కుంగమునకు లోనగువా
నియొక్క చర్యాయపదములు “ము ప్రకము”

అనుపదముకడఁ జోయకొనవలెను); చర్యా
టకమునకు:—కపళము, తృణాభ్యుము. (తె.
ప.):—చర్యాటకము; చర్యాటకపపునకు.
(తె. ప.):—చూసము, చాలతృణము,
యనిసము; పొల్లకపపునకు:—కడంగరము,
బుసము—బుమము. (తె. ప.):—పొల్ల
గజీ; పూచికము:—(తె. ప.):—పూచి-
పూచిక, పూచాముంచి; మొదలగుజీక:—
అనుమత, ఇవ్వక—ఇవ్వక, బల్లజము
(తె. ప.):—చోడ, మొదల—మొదలపు, మోడ
యము; పొనుగునకు—(తె. ప.):—పొనుగు
గజీ, పొనుగు; మోడలములకు:—
(తె. ప.):—ముయ్యములకు:—చూపనాల
కలమునకు—భరపరము, యావము;
రక్తతృణమునకు—(తె. ప.):—రెంగులెలము
తృణమునకు—భద్రము; కానగజీక:—
కరేందుకము, కర్మగజీకము, గంధతృణము,
భూలికము, భూత్మగము, భూప్రణము.
(తె. ప.):—కానగజీ, పృథ్వీగజీకమునకు—
నుచ్చము; కిర్తికాదితృణవిశేషమునకు:—
త్రజ, గోమూర్తిక, చణిక, కిర్తిక, భూకత్మ
గమునకు—నిష్ఠకము (ఇందినిశేషమునకు
విగతవిశేషములకును గల చర్యాయపదములకు
“హరిత. 1.” చూడుము); 2. చూచులోనగు
మెరు:—చూ, సస్యము 1.

తృణరజ్జివ్యాయము పా బలములేనిగజీకల
పాఠములేని తాగడలి యెనుగునై పల గట్టు
వచ్చుననరితి.

తృణరాజము. సరి. వి. అ. పుం. 1 నాటి పట్టు:
చూ, కిర్తికము; 2. గిరిజాశివము;
చూ, హింతాశము; 3. కొబ్బరి* చూ,
చారికేళము.

కృణరదాద్యము. అం. అశ్వసంచారమార్గముల
లో నొకటి:—చూ, అశ్వసంచార మార్గములు.

తెంకి. దే. వి. రూ-తెంకి. వోటు: చూ, పాపము 1; 2. ఇల్లు చూ, పదనము 1. (దేశకము అనిగొందము)

తెంయే. దే. శ్రీ. తెగ-తేయే రూ-తెంయే తెంపు-తెంపు.

తెండు. దే. అ. కి. 1. చరుండు: చూ, శయనంయే, చా 2. తీసికొనిరండు. "అపండు తెండు"

తెంపెట్టు. దే. వి. 3. (తెప్పణ + తెప్పలు) రూ-తెండపలు. దరిలేవిది. పా 1, అ. 67 చూ, అపారము.

తెండపలు. దే. వి. బ. — తె

తెండరి. దే. వి. (తెంపు + అరి) 1. తెనదారి చూ, పాపానివండు; 2. కూరుండు. తె 2, అ. 48 చూ, పాపిరుండు 2.

తెంపి. దే. వి. 1 అబాధ చూ, విధన, 2 తెగున చూ, పాపనము, 3 తెగుట: తెంపు. భార. విరా. 5, అ. 61

తెంపు. దే. వి. 1. తెగున: చూ, పాపనము, 2. తెగుట: చూ, తెంపి 3; శ్రీ 3 చూ, రూ-తెంయే

తెకతె. దే. వి. ఉడుకుట, కాగి, గుట, ఎగయుటయందగు ధ్వజ్యమకరణము. రామా. 5, అ. 22 చూ, చూచూ.

తెకతే. దే. వి. (తేర + తేర) 1 బొత్తిగా సంబంధములేనది. పా. 4, అ. 58; కి. వి. 2. మిక్కిలితగ్గము. కిరా 3, అ. 191 చూ, వ్యాపారము. 2.

తెక్కినిము. దే. వి అగ్గరిక చూ, విలాసము.

తెక్కిరి. వై. వి. 1. శకస్కర. చొప్పుము చూ, ముగిచిరి, 2. మోసము. భార. వి. 2, అ. 401. చూ, పంచన, 3. విమరిక: చూ, పగిమాదము. వి. 4. మోసముచేయు నది. భాగ. 6, పుం. 852: చూ, పంచన

తెక్కిరికాడు. వ్య. వి. 1. దొంగ చూ, ముగియు 1; వి. 2. చూ, పంచకుడు. భార (శ్రీ. 2, అ. 187

తెక్కిపాటు. వై. వి అపవి. భాగ. 6, పుం. 348: చూ, వివత్తు

తెక్కి. దే. వి. 1. పక్షయేదకపు తెక్కి. రూ-టప్ప- టిక్కి- తెక్కి- తెక్కి-వ- తెక్కి-రి, నిప్ప; 2 అగ్గరిక పా 5, అ. 10 చూ, విలాసము.

తెగ. దే. వి. 1 రూ-తెన గుంపు అచ్చ. యు, కాం. 231, చూ, సమూహము; 2 సాక్షియసమూహము చూ, సమూహము; 3 పక్షము ఉ, రా. 6, అ. 92 చూ, పక్కి 2, 4 (ఎక్క-పెట్టిచ) అల్లెకాకి. ఉ, హరి 3, అ. 58 చూ, మార్చి 1.5 బ్యాక్సి, ఎప్పుడు ట్టుట, 6. 96 చూ, విధము 1; 7 దిగ్గము చూ, గాడపు 2; 8 నిప్ప ఎముగా, 9. 402 విముగా "తెగనాడ పలరు సభిలను"

తెగగొట్టు. దే. వి. కి. (తెగ + గొట్టు) 1. నజరు చూ, ఖండియే, చా 2 మార్గవర్తి విగానండి స్థిరపణయే

తెగజోయే. దే. వి. కి. (తెగ + జోయే) చంపు. భార. విరా. 1, అ. 324 చూ, సంహరియే

తెగబడు. వ్య. అ. కి. (తెగ + పడు) తెనియే: చూ, నానాసయే.

తెగబాటు. దే. అ. కి. (తెగ + పాటు): చూ, తెగబడు.

తెగయే. దే. అ. కి. కలగు. చూ, సంక్షేపియే.

తెగటాటు. దే. అ. కి. (తెగట + టాటు): చూ, మోజియే భార. అ. 4, అ. 254

తెగటాటుయే. దే. శ్రీ. తెగటాటుతేయు: రూ- తెగటాటు

తెగటాటు. దే. శ్రీ — తె

తెగటార్పు. దే. వి. పింప. అం, భా. ద్వి. 224: చూ, వధను.

తెగటు. దే. వి. 1. కుర్మ, గర్వము చూ, హంకారము. అ. 39. 2. క్రుక్కు, గర్వించు భార ఉద్యో. 1, అ. 377 చూ, హంకారము.

తెగడ. పై. వి. తెగట. తిక్కతా.* (దీని భేదములు. — తెల్ల తెగడ, నల్ల తెగడ. ఇదే తెల్ల తెగడ: చూ, సర్వానుభూతి. (అనుపాలలో ఉడికించిన కద్ది విరేచనకారి) తెగడిక దే వి రూ. — తెగడు చూ, వింద 1. తెగడికమానినీ ద్వి. వి అవగణించు.

తెగడు. దే. వి. 1. చూ, రూ. — తెగడిక భార. కర్ణ. 1, అ. 313; అ. 39. 2. ఉత్తేజించు; స. 39 3 తిరస్కరించు చూ, భంగించు; 4. ఉత్తేజించు అర్చన, కాల, కాం. 112. చూ, కన్నడించు, 5. మాటు. నిర్వ. 10, అ. 12: చూ, విందించు.

తెగనీలుగుట. వా. వి. 1. చెప్పినమాట విసక పోవుట; 2. వాణేమిచేసినదానిని చూ, హంకారము (ఉత్తరసర్వనలలో వాడుక) తెగజేయు. దే. స. 39 నలుగు: చూ, నెలగు.

తెగపాడుట. వా. వి: చూ, తెగనీలుగుట.

తెగించు దే. అ. 39: చూ, తెగలుచు

తెగు దే. అ. 39. రూ. — తెగు. తెగియు. 1: చూ, మరణించు, 2. ధన్యుడు: చూ, భేదము. 2; 3. ఖండితము: చూ, పక్కబాటు; 4. తిరస్కర. రూ. — తెగు. — తెగియు. 2. 8, అ. 209; దే. చూ, తెగలుచు. ఉ. హం. 4, అ. 205. [ద్వి. 225.

తెగుట. దే. వి. చూ, మరణము. అం, భా.

తెగుడు. దే. వి. నలుగుడు: చూ, విచ్ఛేదనము. 2.

తెగుదల. దే. వి. 1. అంతము నిర్వ. 9, అ.

58: చూ, నడు. 2; 2. క్షయము. భార. అర. 5, అ. 240: చూ, యత్న.

తెగుచారి. దే. వి. (తెగువ + చారి) 1. తెగువరి: చూ, పాపానికిడు; 2. తగ్గించు. పర్వ. 1, అ. 48: చూ, చార; 3. సాపానికిడు, పాపానికిరాలు ఉ. రా. 8, అ. 240.

తెగుచెంపు. దే. వి. (తెగు + తెంపు) తిరు. 2. 8, అ. 210: చూ, పర్వము 1. (తెగు తెంపు అనియు వాడుక)

తెగుబడి. దే. వి. 1: చూ, తెగుడు; 2. దుక్కి. చూ, వ్యవసాయము. 2; 3. అమృతము: చూ, వికారము.

తెగులు. దే. వి. రూ. — తెగులు 1 వ్యాధి: చూ, రోగము. 1; 2. సమ్యక్రోగము: చూ, వాని.

తెగులుగొంటు. దే. వి. రూ. — తెగులుగొంటు. తెల్లగొంటు. 1. వ్యాధిగ్రస్తము: చూ, వ్యాధికుడు; 2. వ్యాధిగ్రస్తములు: చూ, (స్త్రీ); 3. వ్యాధిగ్రస్తము: చూ, రోగము. 1. తెగులుగొను. దే. అ. 39. (తెగులు + కొను): రూ. — తెగులుగొను, తెగులుపడు.

తెగువ. దే. వి. 1 తెంపు: చూ, పాపము;

2. చాత్కర్తము: చూ, విరేచనము.

తెగువడు ద్వి. అ. 39. (తెగుడు + వడు) భేద పడు: చూ, నేలువడు.

తెచ్చే. దే. స. 39. తీసికొనివచ్చే. కొనివచ్చే. (సం. ప): — అనయించు

తెచ్చెట వా. వి. పొందుట: (సం. ప). — అనయించు. రూ. — అనయించు, అనయించు, అనయించు, అనయించు, అనయించు, అనయించు. — అనయించు.

తెచ్చేవాడు. వా. వి. చూ, అనయ.

తెటిక. దే. వి. తెప్ప: చూ, హాదము.

తెటుకు. వా. వి. పంపు, ఎగుడు దిగుడు.

“మంచేత్తనట్లు తెలుగుగావున్నది”, 2. తేడా, భేదము. “నీవుట తెలుగుగనున్నది.”

తెల్లు నై. వి. ఇల్లు పోవు: చూ, రాశి. 1.
తెల్లులంబడు. ద్వ. ఆ. 89. (తెల్లులం +
పడు) రూ. తెల్లులం. తెల్లులం, తెల్లు
వాలు: చూ, పాల్గడు (పాల్గమునపడు.)

తెల్లుగిలు. దే. ఆ. 89. —నై—

తెల్లుగిల్లు దే. ఆ. 89. —నై—

తెల్లుతెన్ను. ద్వ. వి. ఖంటాపథము, సంపర
ణము, ఖంటలతోఁగూడిన యేనుఁగుల
దారి: చూ, మార్గము. 1.

తెల్లుతెరువు. ద్వ. వి. —నై—

తెట్టి. దే. వి. (రూ. తెట్టియ- తెట్టువ-తెట్టె-
తోట్టి. తోట్టువ.) 1. నీటిమీఁదిమట్టి;
2. పెనుఁగుమీఁదితెట్టె: చూ, మీఁగడ

తెట్టియ. నై. వి. రూ. తెట్టె. 1. —నై—,

1. తేనెపెర, తెట్టె: చూ, ముఘుంటలఁగు.

3. తృణకాష్ఠాదిభారము: రూ. తెట్టువ-
తెట్టె. [నను. 1.

తెట్టు. దే. వి. కంచెకోట: చూ, పొగిచి

తెట్టువ. నై. వి. 1. నీటియందుగాలికొక
పక్కఁజేరిన తృణాదిసమూహము. లక్షి.

3, ఆ. 110: చూ, రూ. తెట్టియ. 3,

2. వర్గము, ఉ. రా. 3, ఆ. 78: చూ, సమా
హము.

తెట్టువగట్టు. ద్వ. ఆ. 89. (తెట్టువ + గట్టు)

నీటియందు తృణాదికము గాలికొక పక్కఁ

జ్జఁజేరు. నిర్వ. 1, ఆ. 51. రూ. తెట్టు

వలగట్టు. తెట్టెగట్టు, తెట్టువలగొను.

తెట్టెలుగొను.

తెట్టువలగట్టు. ద్వ. ఆ. 89. —నై—

తెట్టువలగొను. ద్వ. ఆ. 89. —నై—

తెట్టువు. దే. వి. కంచెకోట: చూ, పొగిచి

నను. 1.

తెట్టె. నై. వి. 1: చూ, రూ. తెట్టియ. 1. 2. 3;

4. రూ. తెట్టెము, నుంతు: చూ, సమూహము

తెట్టెము. నై. వి: చూ, రూ. తెట్టె.

తెట్టెలుగట్టు. ద్వ. ఆ. 89. (తెట్టెలు + గట్టు)

పోవుకొను: చూ, రాశినడు.

తెట్టెలుగొను. ద్వ. ఆ. 89. (తెట్టెలు + కొను)

—నై— ఉ. వారి. 8, ఆ. 27.

తెట్టు. నై. వి = తిండువు. తిండు. రూ.

తెట్టు. 1. కొయ్యగరిఁట: చూ, దర్వి. 1.

(చూ, పాల్గము. 8.); 2. పడవతోఁగిడు

వలక: చూ, నీలి. 2.

తెట్టువకుఁ బాకనగుము తెలియువా. లో.

ఉదా. — “ఉ. కర్తవ్యగావు పార్వతునగా

వభిరక్షివిగావు నీవున, తీర్చిదిగురియింత

కును గృహుఁడె మూలము గాన పుణ్యవి,

స్మృతియుఁ బావనైకృతముఁ బూరుపుఁ

చొందునె యస్వతంత్రోత్తమ, వర్తిలయన్మి

తెట్టువకు వచ్చునె పాకననానకావరులో”

(పొందురంగ మాహాత్మ్యము. 5, ఆ. 45.)

తెట్టుమాతికొంగ. ద్వ. వి. జలపక్షివిశేషము:

చూ, బకము. [నిఁచే.

తెనమణు. దే. ఆ. 89. పరుండు: చూ, శయ

తెనుగు. తెనుగు. నై. వి. తిసగ రూ. తెలుఁగు.

అంధ్రభాష. య. 1, ఆ. 1: చూ, భాష. 1.

తెనుఁగువాఁడు. ద్వ. వి: చూ, రూ. తెలుఁగు

వాఁడు.

తెన్నువాడు. వా. వి. —నై—

తెన్నిడి. దే. వి. నీతి: చూ, విభము. 1.

తెన్ను. దే. వి. 1 దారి: చూ, మార్గము. 1;

2. కువ్వము: చూ, విఁజలము. 3.

తెప్పండు. దే. ఆ. 89. రూ. తోన్నండు.

పరుండు: చూ, శయనించే.

తెప్ప. దే. వి. 1 రూ. తేనె. తేనెక: చూ,

హోడము; 2. రూ. తేనె. పోవు. వను. 1,

ఆ. 189: చూ, రాశి. 1.

తెప్పదలంగ. దే. ద్వ. 89. విఁజలము

తెప్పదలంగ. దే. ద్వ. 89. విఁజలము

చూ. చూ, వేగము. 2.

తెప్పల: తేలు. తే. అ కిరి. (తెప్పల + తేలు)

1. ఓలలాడు చూ, తేలు 4; కిరి. 2. తెప్పల: తేలు కళా. 6, ఆ 282.

తెప్పల: తేలుట. చూ ఓలలాడుట. “నిచ్చేనిచ్చేలుగొర్రెగై యిచ్చేరించే ఫలనంబులచెప్పల: తేలుచుండె” (కవికర్ణరసాయనము)

తెప్పి. వా. వి. మగనుటి కుదనుచక్కములోనుల నుండెడు ఎట్లగుండ రూ-తొప్పి.

తెప్పిట్టి. తే అ కిరి ఆపాయనునుండినేలు (రూ-తెప్పిట్టి-తెప్పిట్టి-తెప్పిట్టి-తేలు) ఉ, రా 3, ఆ. 353 చూ, శకరించే

తెప్పిట్టి తే అ కిరి — తె —

తెప్పిట్టి తే అ కిరి — తె —

తెప్పిట్టి తే. అ కిరి — తె —

తెప్పన తే ద్వి, కిరి విగ చూ, తెప్పదెగలగ తెట. తే. వి 1 మొదలు: చూ, సమాపనము, వా. 2 తేరగావచ్చినసామ్యు, లాటలోన

చ్చినసామ్యు (ఉత్తరసర్పాదులలోవాడుక)

తెనుడ. తే. చూ, శ్లేష్మము.

తెనులు తే అ కిరి 1 చరించే వంచ వా.

2, ఆ 203 చూ, సరించే, వా. 2 తెలు విచ్చేలిను [తెనులు]

తెనులు తే తే కిరి తెలువచ్చేలిను. రూ.

తెనులు తే తే కిరి — తె —

తెనులు తే వి. 1 — తెను: తెనులు చూ, సరించే

2; 2. లోమము, ముడిగడ్డ చూ, సరించే 1

తెనులు వా స కిరి చూ, రూ-తే

తెనులు తే వి (తెనులు + విరి) 1. చేల్లగాలి,

మలయమారునము విజ 3, ఆ, 40 చూ,

వాయువు; 2 చిలుగాలి, మండమారునము

చూ, వాయువు (ఎర్రబిల్లుమునకువచ్చియుందు

గాలియగ్గవని తెలియదలయును)

తెనులు తే తే కిరి చూ, ఓమెడు

సాం. చూ 12

తెనులు తే. వి. అన్ని. సాం. తే 12:

చూ, వచ్చి 1.

తెనులు తేలు వా. వి బ 1. 2. కరకము గంతులు “తెనులు తేలు అసలెదను”; 2 కమలవాటము “నీ తెనులు తేలును రితమామలను వాద్యమునకిరావు.”

తే. పై. వి 1 — కరకం అం. ఉ, వారి.

4, ఆ. 218 చూ, విరి 1; 2 ములుగు

పీరి భాగ. సా 1, ఆ 147 చూ, వస్త్రము;

మ, 3 ఆద్యుల. చూ, వల. 1; 4. సగ

స్థిరశి గండువడము చూ, వస్త్రము;

5 తేలి చూ, వేటతెగ; బ 6 చూ,

వగంపర భాగ. సభా. 1, ఆ 228, 7 ఆద్య

పాట చూ, వ్యవధానము 3, వా 8 పాట

కాగులయందు క్రిందకును విండనును లా

గమచిత్తస్థిగములుగల(పీను) ఆద్యులు వస్త్రము;

9 తోలుబొమ్మలులోనను అటలయందు వా

వ్యులవాచించే కమలగంజీవ తెలుగు

పట్టు.

తెనుగు తే వి రూ- తెనుగు 1. శిరి చూ,

విధము. 1; 2. వారి చూ, మార్గము 1.

తెనుచూ. ద్వ. వి డమాను, ఓడకొయ్యకు

గట్టు తెనుడకును చూ, చాచ 2 (చూ,

వస్త్రము)

తెనుగు తే వి. (తెనుగు సాగునది) కాలువ,

(సరించే) చూ, వేల్. 4; వా 2 వగం

డర. “వాచిన్ గురె తెనుగుచేయించి”

తెనుగు: ప్రపంగాలు. వి వి బ చూ, బొమ్మ

లాటవాండు)

తెనుగు తే వి చూ, తెం 7.

తెనులుగు. తే. వి. తూపిగు ఆం, భా. ద్వి.

వి: చూ, మక్షి.

తెను. తే. వి. కలకము: చూ, సాపాటు.

తెనులు: తే. ఆ. కిరి (తెనులు + పాటు)

తొలగు: చూ, విరియు. (స్వార్థమునపాటు.)

తెలలిక. దే. వి. గుంపు: చూ, సమాచూచు.

తెలలు. దే. వి. 1. రూ-తెరతెర-తెల్ల పరం
చర. పాండు. 1, ఆ. 184 చూ, చల్లి. 4;
ఆ. 39. 2. రోలగు: చూ, విరియు. 5;
3. బయలుజేలు తె 3, ఆ. 57; చూ,
చెప్పు. 3; 4. కలగు భాగ. కగ్గ 3, ఆ. 52;
లక్ష్మీ. 3, ఆ. 38: చూ, సంక్షోభించే;
5 చేయ్. ఆం. భా. శ్. 87 చూ, మర
నించే. 8. నీసృలోనగుచు కాని సలసల
పొంగు రూ-తెల్ల

తెలలుచే. దే. శ్రీ తెలలజేయు రూ-తెరలు.
భార. దో. 4, ఆ. 147.

తెలలు దే. శ్రీ — పై —

తెలుడు. దే. వి. చూ, పరిచూచు.

తెలవ దే. రూ-తెలవ. ఆదిది: చూ, శ్రీ
తెలవాలు. ద్వ. ఆ. 39 (తెర + పాలు) జడు
దేలి తెగట్టు (తెల-అ)

తెరపు. దే. వి. (రూ-తె. గు. తెరకువ-తెరపు-
తెరపు. తెలపు) దారి చూ, మాగ్గము 1
తెరవేలు. ద్వ. వి. తెరయెత్తి ఆడకువేలు
చూ, వేలు 3

తెరవేలుకాడు: ద్వ. వి. తెరయెత్తి వేటా
డకువేలుకాడు స్నా. 4, ఆ. 40 చూ,
వేలుకాడు

తెరకువ దే. వి. దారి చూ, రూ-తెరపు

తెరపుముతపు. దే. వి. రూ-తెలపుముతపు ఆప
స్మారము చూ, విస్మరి.

తెలవరి దే. వి. (తెలపు + అరి) దారినడచే
వాడు చూ, పొంగుడు

తెలవాటేడు దే. వి. (తెలవాటు + ఈడు)
రూ-తెలవాటుకాడు. దారిదొంగ చూ,
ముచ్చే. 1.

తెలవాటు. దే. వి. (తెలపు + అటు) (దొం
గలు) దారికొట్టుట, అభిగ్రహణము: చూ,
మచ్చిలి.

తెలవాటుకాడు. దే. వి. చూ, రూ-తెల
వాటేడు

తెలపు. దే. వి. దారి. ఉ, హరి 8, ఆ. 28:
చూ, రూ-తె-పు.

తెల్ల. చూ, రూ-తెరలు.

తెర్య. దే. వి: చూ, రూ-తెరపు.

తె. దే. వి. రూ-తెల్ల 1 అగ్ని: చూ, వన్నీ.
1; 2 అడ్డపాటు: చూ, వ్యవధానము 8,
వి. 3 తెలపయినది.

తెలగు. దే. వి. 1 రూ-తెరగు. రీతి. అచ్చ.
య, కాం. 37 చూ, విగ్గము 1; 2 వే
క్కన. భార. ఆర. 7, ఆ. 158 చూ,
పొందర్యము; 3. సంధి. భార. ఉద్యో.
3, ఆ. 282: చూ, సామ్రపదీనము.

తెలగువడు ద్వ. ఆ. 39 (తెలగు + వడు)
1 సంధియగు, ముడివడు. భార. ఉద్యో.
1, ఆ. 21 చూ, సంధించే; శ్రీ. 2. తె
లగువలుచే

తెలగువ. దే. వి. 1 తెలివి. భాగ. 1, స్కం.
38 చూ, బుద్ధి, 2 ఉపాయము. స్వా. 2,
ఆ. 20 చూ, వరపు

తెలకొను. దే. ఆ. 39 (తెలు + కొను)
బయలుపెడలు తెలులు.

తెలగంటి. దే. వి. (బ. తెలగంటులు) (తెల +
కన్ను) 1 అనిమిషుడు. ఉ, రా. 4. ఆ.
340. చూ, వేలుపు, 2. అనిమిష శ్రీ:
చూ, వేలుపులు 2; 3. చేత, అనిమిషము
చూ, మర్వము. 1

తెలగంటిబోనము తెచ్చిచాలి ద్వ. వి. గరు
త్వంతుడు. వేం. ఆం. 18: చూ, హరివా
హనుడు.

తెలగంటిమాగ్గుడు. దే. వి. కల్పవృక్షము. సాం.
దే. 13. చూ, వేలుపుకెట్టు.

తెలగంటియన్నులు దే. వి. బ: చూ, అచ్చే
రలు.

తెలుగంటి-తెలుడు. దే. వి. ఇందుగ్గిడు: చూ, నలుపు-తెలుడు.

తెలుయే దే. స. కి. తెలువించేయు.

తెలుమేలు. దే. వి: తెలువ. (సం. పు.)— ఉచ్చారణము.

తెలునోటి మెకము. ద్వ. వి (తెలునోరు + మెకము) చూ, సింహము

తెలువ. దే. వి 1' చూ, తెలుమేలు; 2. పిర్వు: చూ, కాంతము. 1; 3. అడ్డపాటు; చూ, వ్యవధానము. 2; విగ. 4 మఱుగులేనిది: చూ, తెలుపి. 3 వా. 5 సుఖము తెలుపి.

తెలుపి. దే. వి 1. అవకాశము. భాగ. అం. 6, అ. 350: చూ, సందు. 6; 2. తలమెల రుపుచికిసోపుట; విగ. 3. మఱుగులేనిది: తెలుచూ-తెలిపి. (సం పు.)— అవకాశము; వా. 4. భారీ, 5 చూ, తెలువ 5.

తెలుపుముపు. ద్వ. వి. 1. (చిత్తస్పృహయు తప్పిచవ్వడు కలగు) ముపు: చూ, చూ-తెరుపుముపు; 2. అకటవికటము: చూ, వ్యక్తము.

తెలుమొగము మెకము. ద్వ. వి: చూ, సింహము. తెలులు. దే. అ. కి. 1. (వాసన) బయలు పెడలు. చూ, తెలుకొను; 2: చూ, మరణించే. పాం. చూ. 38.

తెలున. దే. వి. (తెలు + నా.) అడుచి. భాగ. అర. 4, అ. 235, చూ, రూ-తెనవ.

తెలువా మెకము. ద్వ. వి: చూ, సింహము.

తెలుపు. దే. అ. కి. 1. దారి-చూ, రూ-తెనపు. 2. రూ-తెలుగు. రీతి. అచ్చి. అ, కాం. 22' చూ, విధము. 1.

తెలుపుగావరి. ద్వ. వి. కొల్పరి. పాం. తిగ్గ 1: చూ, కార్తూయము.

తెలిపి. దే. వి. రూ-తెలుచు-తెలుపి-తెరపి. 1. అడ్డ పాటు చూ, వ్యవధానము. 3, 2. అరతి: చూ,

విరామము; విగ. 3 చూ, తెలుపి. 3.

తెలుకువ. దే. వి. తెలివి: చూ, బుద్ధి.

తెల్లు. దే. విగ. 1. అగ్ని: చూ, వహ్ని. 1; 2: చూ, తెలు 2.

తెల వై. విగ. అగ్రవళ. రూ-తెల్లు. (అమృతిక మందు తెల తెల) కుక్కనర్జము. పంచ. కా. 5, అ. 19 చూ, చక్కము. 6

తెలకపిండి. వై. వి-తెలిపివ్వము చూ, రూ-తెలికపిండి

తెలకలు. వై. వి. అ-తెలు: చూ, నవ్వులు.

తెలకవాడు. వై. వి-తెలిపాడుక: చూ, తెలు కులవాడు.

తెలక. వై. వి-తిరిగి రూ-తెలగా. 1. తిరిగి గజేక కూడుగ్గిడు, నాలనకొలమువాడు: చూ, కూడుగ్గిడు; 2 తిరిగి గజేకమునందలి యొకానొక కూడవాది: చూ, కూడుడు; 3. అజాతివారు (వృత్తియందు దీర్ఘమునకు వాగిస్సయ. ఉదా—తెలగ(గా) బలితెలు. (ప. తెలగలు-తెలగాలు)

తెలగాణ్యబాహుళ్యము. పా. కృష్ణయజుర్వేదమును, ఋగ్వేదమును కలదు. వీరు క్రమముగా ఆచార్యులు ఆశ్వలాయన కార్యాయన కూర్మముల ననుష్ఠించువారు. వీరిలో దుంప తెలగాణ్యమని, వేదితీ తెలగాణ్యమని ద్వివిధము. వీరిలో (గామపాదకారి (పురోహిత) వృత్తిలన జీవించువారు కొంతకాలమునకును నింద్యముగఁ జూడఁబడిరి: చూ, బాహుళ్యము.

తెలుయే దే. స. కి. చూ, రూ-తెలుయే (ఇది తెలుయే క్రియ వంటిదిగా మండచ్చును)

తెలతెలఁబోవు. ద్వ. అ. కి. (తెలతెల + పోవు) చూ, వెల్లెలఁబాటు

తెలతెలవాలు. ద్వ. అ. కి. 1. అచ్చ. చాల, కాం. 78; 2. తెల్లతెల్లవాలు: చూ, వేపు.

తలతలవాణు. ద్వ. అ. కి. (తలతల + పాణు) 1 — పై — అచ్చ కాం, కాం.

78; 2. తెల్లగా తెల్లవాణు చూ, శేపు.

తలవాకు ద్వ. వి. తెల్లనినన్న పుతములపాకు. రూ - తెల్లవాకు. కళా. 2, ఆ 17.

తలవాణు. ద్వ. అ. కి. రూ - తెల్లవాణు.

1. ఉదయమగు చూ, వేపు; 2. తెల్లనగు: చూ, పల్లవాణు

తెలి. వై వి. 1. = ధవళ. తెల్లనిది. "తెలి

నపు": చూ, వర్ణము. 8; 2. నిర్మలము,

తేట, విచ్చేలము: చూ, నిర్మలము; 3. కం

వేము. రూ - తెలి చూ, పాత్రము 8,

4 వక్రస్థులము: చూ, పాదము 1

తెలికపిండి వై వి. రూ - తెలికపిండి, గాను

గపిండి. (సం. ప) — తెలిపిప్పము, పిచ్చా

కము.

తెలికలు వై. వి. వి = తిల: సుపు-రూ-సుపు,

నూగు రూ - నూపు. పొట్టుగు రూ - పొట్టు

పు (పృథ్వియందు ఏకవచనాంతము తెలిక

పిండి మొ) చూ, సుపులు.

తెలికవాడు. వై వి. = తిలఘాతం. చూ,

రూ - తెలుకులవాడు

తెలికా! వై. వి. హంక్తుము చూ, వాయ

నము 1.

తెలిక. వై వి. = పాలికా కంచేము: చూ,

పాత్రము. 8.

తెలిగంటి ద్వ. వి. (తెలి + కన్ను) ధవళాశీ,

అడుది ఉ, రా. 2, ఆ. 137: చూ, (ప్రే)

తెలిగాను వై వి. = ధవళగిహ. కుకుడు

చూ, రావూపు. 2.

తెలిగిల్లు. ద్వ. వి. ఈశవృషధము. ఆం, భా.

చి. 54: చూ, వృషధము. 1.

తెలిగొను. ద్వ. అ. కి. (తెలి + కొను)

చిహ్నముచేయుచే.

తెలిదమ్మి. వై వి. (తెలి + తమ్మి) (రూ. తెల్ల

దమ్మి. తెలిదమ్మి - తెల్లదమ్మి) పుండకము:

చూ, వర్ణము. 1.

తెలిదమ్మికంటి. ద్వ. వి. (తెలిదమ్మి + కన్ను)

పుండకాక్షుడు: చూ, కన్నుపు. 1.

తెలిదీపమ్మిడు ద్వ. వి. — పై —

తెలిదమ్మికరి. ద్వ. వి. ఎరచిల్లపులంగు (పి. కా

నాకచేద అని కొందలు) చూ, మర్క

ము 1

తెలిదక్కుము. వై. వి. = ధవళవక్కుము. రూ.

తొలువక్కుము. పెల్లవక్కుము. చూ, ప

క్షము. 1.

తెలిపట్ట వై వి. = ధవళపిత్తం. శ్వేతగ

రుక్తు చూ, పాంస (పెట్టుతెలిపులంగు)

తెలికమవాడు వా. వి. చూ, అశేదకుడు.

తెలిమోము వై. వి = ధవళమృగ చూ,

సింహము

తెలిమొదపు. ద్వ. వి. కామధీమపు చూ, ధీమపు.

తెలిమాయువక్కి వై వి. = ధవళముఖము.

గరుత్మంతుడు: చూ, పారివామనుడు

తెలియ వై వి. = పాలికా: చూ, రూ - తెలి

తెలియము. వా. వి అక్షికి: చూ, రిహ

స్యము.

తెలియ జే. అ. కి. 1 ఎలుకవడు భార.

ఉద్యో 2, ఆ 102. చూ, విదితమగు;

2. తేటవడు. తె. 8, ఆ 83. చూ, కళవడుగు;

3 మేలుకొను చూ, శేవే 2, 4 పుస

స్మరణంబు. భార భీష్మ. 1, ఆ 102.

చూ, వెలయు; స. కి. 5. ఎల్లు - రూ

ఎలుగు, కను, కనుగొను రూ - కణ్ణం.

తెలియేలు. ద్వ. వి. అకాశగంగ చూ, నిది

తెలిదరి వా. వి. చూ, విద్యాంసుడు

తెలివాక ద్వ. వి. చూ, తెలియేలు సాంబ.

జే 16.

తెలివి జే. వి. 1 పుసన్నక, తేట, తేలు.

తెల్పుడునేయు. ద్వ. స. ౩: చూ, రూ-తెల్ల
పుడునేయు.

తెల్ల. వై. వి. 1.—ధవళ. రూ-తెల్ల. తెల్లనై
నది: చూ, ధవళము ౮, ౩ రూ-తెల్లమి.

తెల్లము, తేటరూ-తేటతెల్ల చూ, స్వప్నము.
తెల్లఉల్లి చా వి: చూ, వెల్లల్లి.*

తెల్లకణములు. చా వి. రక్షయనందు లేడకా
నులవరె నుండెడుకణములు (ఇవిపొందా
ధా:మైనవి.) (వైట్ కార్నెల్స్)

తెల్లకలిగొట్టు. ద్వ. వి. కాష్టపాటలి*: చూ,
పాటి. ౩.

తెల్లకలవ వై. వి.—ధవళక్షరవ రూ-తెల్లకల్ప
క్షరవము*. అం, భా. పృ. 184 చూ,
పద్మము. 1

తెల్లకల్ప వై. వి.—పై—

తెల్లకాకి వై. వి చూ, రూ-తెల్లికాకి.

తెల్లకొక్కర. వై. వి. బలక: చూ, బకము
తెల్లగగ్గర. ద్వ. వి. అర్చకము*: చూ, పర్ణానము.

తెల్లగడ్డ. వై. వి: చూ, వెల్లల్లి*.

తెల్లగన్నెరు ద్వ. వి. చూ, పాయమారకము*

తెల్లగజిక. ద్వ. వి. శతవీర్య*: చూ, త్వణము 1

తెల్లగరిజేరు. ద్వ. వి. చూ, వర్ణశేతువు* (అప్ర
పాలతో ఉడికించినపద్ధి. మూత్రముజారీ
జేయుచు.)

తెల్లగలువ. వై. వి: చూ, రూ-తెల్లకలువ.*

తెల్లగిదియ. వై. వి: చూ, శిరీషవత్క*.

తెల్లగిసె. వై. వి. చూ, శుకశాసనము. 1.

తెల్లగుబ్బలి. ద్వ. వి. కైలాసవర్ణకము. వం
అం. 77: చూ, పర్వతము.

తెల్లగురిగింజి. ద్వ. వి: చూ, శ్వేతపాక్ష*.

తెల్లగురిజి. వై. వి.—పై—

తెల్లగొంట్ల. వై. వి. పైతృకము*: చూ,
మహానమా.

తెల్లచెన్నంగులు. ద్వ. వి. వి. ఒకరకమునందు

చూ, ధాన్యము. [చూ, త్వణము. 1.

తెల్లచెఱువ ద్వ. వి లేజనకము*: చూ, వారిక. 1.

తెల్లచెఱువపందిం జా. అరిమధురిమైకల్పనఁ
జేసినవస్తువు. ఉదా.—“గుండనము కమ్మ

పలపుం, తెందినచేదమునఁ దెల్లచెఱువఁ
బండై, నుందరియగు నక్కన్నియ, యందెలఁ

చొయ్యెయిబిడువ నాయుకమాదెనె.” (కవి
కర్తరసాయనము.)

తెల్లజినము వై. వి. రూ-తెల్లజినము. పృత
పద్ధి*: చూ, కణము.

తెల్లజెనుము వై. వి.—పై—

తెల్లకలకెల్ల వై. వి శ్వేతకీరకము* చూ,
నుదివి. ౩ [కణము.

తెల్లకల్లేడు ద్వ. వి. అల్పరము* చూ, బీర

తెల్లదాలుమెంము ద్వ. వి చూ, సింహము

తెల్లకగరము వై. వి. ఖండకము చూ, లోహము. 1.

తెల్లకుమ్మ. ద్వ. వి సోమనల్పము*. చూ,
ఓటదిరము

తెల్లకెగడ వై. వి. తిప్పక* చూ, పర్వాను
భూతి. [ప్రాయము.

తెల్లకేజి. ద్వ. వి. ఉచ్చైశ్చినము* చూ,

తెల్లకొకసి. వై. వి. కటుపత్రిము* చూ,

పారిప్పియ.

తెల్లకదనము. వై. వి. తెల్లన: చూ, నల్లము. ౮.

తెల్లదమ్మ. వై. వి. చూ, రూ-తెల్లదమ్మ.

తెల్లదామర వై. వి.—పై—

తెల్లదింట్ల. ద్వ. వి. ఆశ్వఖరము*: చూ,

దింట్ల [చూ, లంక. 1.

తెల్లదీప. వై. వి.—ధవళద్వీప. శ్వేతద్వీపము*

తెల్లన. వై. వి.—ధవళ. 1. పుష్కవర్ణము చూ,

పద్మము. ౮, వి. ౩. తెల్లనిది అచ్చు. చాల,

కాం. 5: చూ, పద్మము ౮.

తెల్లవాడు ద్వ. వి. (తెల్లని + అడు) చూ, రూ.

తెల్లవాడు (తెల్లన = తెల్లవాడు)

తెల్లనారి. ద్వ. వి. ఒకానొకచేను చూ, మత్స్యము 1

తెల్లనికొర ద్వ. వి. 1. చూ, శివుడు విజ 1, ఆ 118, 2 చూ, బలరాముడు.

తెల్లనిపట్ట వై వి చూ, వాంస పాంబ. తిర్య. 7. తెల్లనిపట్ట వా వి శ్వేతపస్త్రము. చూ, పస్త్రము

తెల్లనిమయింపట ద్వ. వి. చూ, బలరాముడు.

తెల్లనిదల్లి వా. వి. తెల్లనిదీర్లగడ్డ. చూ, చలాండువు

తెల్లగేలగుమ్మడు. ద్వ. వి. విదారి* చూ, భూమికర్పూరపు [చాతంగిని.

తెల్లపులగుడు ద్వ. వి. శ్వేతచాతంగిని*. చూ,

తెల్లపుటము ద్వ. వి. కువ్వము, శ్విత్తగిను. చూ, మంజులము. 3

తెల్లబల్లి వా. వి. తెలుపుకంఠగలబల్లి చూ, బల్లి [ధాన్యము.

తెల్లబండమల. ద్వ. వి. ఒకరికముదడ్డు* చూ,

తెల్లమి వై. వి. గా. రూ. తెల్లము చూ, సప్తము

తెల్లము వై. వి. గా. — వై —

తెల్లములక. ద్వ. వి. శ్వేతబృహతి* (ములక అనునది కపరిములక, తెల్లములక, పెద్దములక అని తిండినము.); చూ, హింగులి.

తెల్లమొదవు. ద్వ. వి. చూ, రూ. తెలిమొదవు.

తెల్లమౌను ద్వ. వి. కల్పవృక్షము* చూ, కలపుకొట్టు

తెల్లయిలుగుడు. ద్వ. వి. శ్వేతపత్రి* చూ, శంకువ.

తెల్లయిప్పి. ద్వ. వి. మాత్రికాఫల* చూ, లవణి.

తెల్లయంగగ పిల్లవేర్వడి. ద్వ. వి. కాడిదేగ* చూ, పుంజి.

తెల్లయేనుగు. వై. వి. (తెల్ల + ఏనుగు) విదా పతము* చూ, హస్త.

తెల్లనొద్దుగు. వై. వి. శిష్టవృంతము* చూ, లొడ్డుగు.

తెల్లపట్టివేరు. ద్వ. వి. లానుజ్జకము* చూ, పట్టివేరు.

తెల్లపస వై. వి. హ్రాసువతి* చూ, వి. వి.

తెల్లవాగుడు వై. వి. శ్వేతకంబుకారిక* చూ, వాగుడు.

తెల్లవాలుగ ద్వ. వి. రూ. తెల్లవాటి. తెల్లవాలుగడ* చూ, వేగుజాము.

తెల్లవాటి ద్వ. వి. — వై —

తెల్లవాలు. ద్వ. అ. కి. (తెల్ల + పాలు) 1 ఉదయమును గూ, రూ. తెల్లవాలు. 1;

2 తెల్లవగు భాగ. ఉద్యో 2, ఆ 112* చూ, రూ. తెల్లవాలు. 2; 3 చూ, తెట్టగిలబడు.

“వాని పని తెల్లవాటెను”

తెల్లవాలుగడ. ద్వ. వి. చూ, రూ. తెల్లవాలుగ.

తెల్లవాల. ద్వ. వి. రూ. తెల్లవాల. తెల్లయావాలు, సిద్ధాంతము: చూ, సప్తము.

తెల్లవాదిలి. ద్వ. వి. శ్వేతసురస, పుల్లవాదిలి, బండెడ* చూ, వాదిలి

తెల్లవెంపలి. ద్వ. వి. శ్వేతపుంజము* చూ, వెంపలి [చూ, వారిబ.

తెల్లమగంధిపాల. వి. వి. ఉత్పల వారిబ*.

తెల్లపల. ద్వ. వి. చూ, రూ. తెల్లపాల

తెల్లి వై. వి. — ధనశ. తెల్లదనము. చూ, సప్తము 8.

తెల్లికాడు. ది. వి. చూ, రూ. తెలివికాడు.

తెన. ది. వి. రూ. తెగ. గుంపు. అచ్చ. చాల.

రాం. 189. చూ, సమానము.

తెనకు. ది. స. కి. చూ, రూ. తెగడు.

తెవులు. దే. వి. చూ, రూ-తెనులు.

తెవులుగొంటు. దే. వి. చూ, రూ-తెనులు
గొంటు-తెవుగొంటు. భార. విరా. 1, ఆ.
101

తెవులుగొను. దే. ఆ. కి. రూ-తెనులుగొను,
తెనులుపడు-రూ-తెవులుపడు. చూ, శోగ
పడు

తెవులుపడు దే ఆ కి. (తెవులు + పడు
—పై—కాకి. 4, ఆ. 80 (టు.

తెవుగొంటు. దే. వి. చూ, రూ-తెవులుగొం
తెన్నుబాటు. వా. ఆ. కి. చెల్వలబాటు.
“నీతెలివి తెన్నుబాటుచున్నది; (ఇటుతెన్ను
ఓడు-తెన్నుడుఅనియు ఉత్తరసర్కారుల
లో వాడుక.)

తే

తే వా కి. తీవీకొనిరమ్మ. తెమ్మ
(చూ, తెమ్మ)

తేకు. దే. వి. చూ, రూ-తేకు *

తేకు. దే. వి. 1 దైగ్యము: చూ, పైర్గము.

1; 2. తెలివి చూ, బుద్ధి; 3. భయము. భార
దోగి 2, ఆ. 10 చూ, వెలుపు; 4 నిలు
కడ చూ, పొడు.

తేకెట్టు దే. వి. 1 తెంకాయ* చూ, వారి
కళము; వా. వి. 2 తేయాకుకెట్టు

తేటగీతము. తేటగీతి. పా. ఉపజాతులలో
నొకటి నాలుగుపాదములు సరియైనదే. ఒ
కొక్కపాదమున ఒక మార్గగణము రెండేం
ద్యగణములు మఱిరెండు మార్గగణములు
లిగి నాలుగవ గణాద్యక్షరము యతిగాగల
పద్యము. (గీతి-గీతము-విత్తుగీతి.) “ఉచా.
రాఘ, మామీద, వీకింతచీమ, రాచె.
చూ, పృథ్వు. 1.

తేటి. దే. వి. తుమ్మెద: చూ, భృమరము.

తేటితెగదటి ద్వ వి చూ, మవ్వగడు.

తేటియెల్లవాడు దే. వి. —పై—

తేటియెల్లవెంటికొర. దే వి —పై —ఆం,
భా. పృ 45.

తేడు దే. ఆ. కి. 1. తెండు చూ, కయనించే,
వా. 2 తీవీకొనిరాడు (వ్యతి)

తేగ. దే. వి. తాటిమొలక తెంగట-చూ-గెం
గట. (సం ప) —అక్కోళ్లు (దీనిని కా
ల్పుకొని తిందురు విశోచనకారి.)

తేగడ దే. వి. 1 తేనీపది, నానెము) చూ,
లోవాము 1; 2. వృద్ధి చూ, వారికము
తేగము, నై విత్తాగము చూ, విశరణము.
తేగాకత్తి. ద్వ వి. మేకత్తి చూ, రిష్టి. 2
తేజాపరిషము. అం ఆస్త్రములు వీలబడినా
డింటిలో నొకటి చూ, ఆస్త్రములు.

తేజఃఫలము సం. వి. ఆ. పుం: చూ, కంట
పృథ్వు.

తేజనకము సం వి ఆ పుం. కాకిచెదురు(ఇదె
ల్లతెలుగు అని శ ర) * చూ, హరిత. 1.
(చూ, తృణము 1)

తేజనము. సం. వి. ఆ. పుం చెదురు * చూ,
వేలుపు. స్రగ్.

తేజవి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ చాచక*. చూ,
తేజము సం వి వ. న. తెజో. రూ-తేజము.

1. పృథ్వుము చూ, వెలుతురు. 1;
2. శోభలమువలన గలిగిన తేజస్సు. చూ,
పృథ్వుము, 3. పరాకర్షము, కా
ర్మము చూ, కల్ప. 1; 4. ఇందియము:
చూ, తేరస్సు 1, అం. 5. దృఢములు తొ
మ్మిదింటిలో నొకటి: చూ, దృఢములు;
6 మూర్తులు ఎనిమిదింటిలో నొకటి: చూ,
మూర్తులు; 7. నుగుములు అటింటిలో నొక
టి: చూ, నుగుములు; 8. భూతములు అటిం
టిలో నొకటి: చూ, భూతములు.

తేజస్వి మిరవ్యాయను పా. మొదలన్నచోటఁ
జేడటి యుండవను నీతి.

తేజస్వి. పం. విం. (5. ఈ. 5) తేజస్సుగల
వాడు.

తేజస్విర (పరాక్రమ) అం. నాయకగుణముల
లో నొకటి. చూ. నాయకగుణములు.

తేజస్సు చూ. రూ-తేజము

తేజ దే. వి. రూ-తేజ 1. సుజ్ఞము చూ. వా
యము, 2. పూజ్యార్థము చూ. వాయము.
(ఇది ఉన్నతవాడి.)

తేజరము. పం. విం. వాడి చేయబడినది, కా
రము చూ. శతము, 1

తేజ. దే. వి. చూ. రూ-తేజ.

తేజోవక్షగము. అం. అస్త్రములు ఏబది
మాడిందిలో నొకటి: చూ. అస్త్రములు.

తేజోవరి. అం. దిక్పాలపట్టణములు ఎనిమిదింటి
లో నొకటి చూ. దిక్పాలపట్టణములు.

తేజోలి పై. ఆ. క్రి.=తేజ:రూ-తేజోలి
చూ. పరీకాశించే 1

తేజోలి పై. ఆ. క్రి. —పై—

తేజో పై. వి.=తేజ: 1. పరీకాశము, కాంతి
అచ్చు బాల, కాం. 28: చూ. వెలుగురు 1;
2. కోశబలము చలన కలిగిన తేజము, ప్ర
కాపము. అచ్చు బాల, కాం. 43: చూ,
పరీభావము. 1, 3: చూ. తేజము. 2

తేట. దే. వి. 1. పరీసన్నత చూ. శుద్ధము, 3;
2. సైకల్పము చూ. నిర్మాల్పము; 3. తే
జీసమక్షగ లోఽగునది; విం. 4. నిర్మలము.
“నీళ్లుమిక్కిలి తేటగా నున్నవి.” చూ,
నిర్మాల్పము; 5. పరీసన్నము. “తేలివతేట
లు” “ఇప్పుడు మీ మొగము తేటగా నున్న
ది.” చూ. శుద్ధము. 3; 8. కళదము.
“నీవు తేటగా మాటాడుము.” చూ. స్ప
ష్టము.

తేటత్న. ద్వ. విం. 1. మిక్కిలి స్పష్టము:
చూ. స్పష్టము; 2. వెల్లడి, విశదము. హరి
శ్చ. 4, ఆ. 33: చూ. స్పష్టము
తేటపడు. ద్వ. ఆ. క్రి. చూ. కళదము. పను.
2, ఆ. 75

తేటక. దే. వి. తేవు చూ. హోడిము

తేడా. వా. వి. 1. కేదము “ఏదగునకు
దోషమును ఎంత తేడాకలలో నీకునునాకును
అంత తేడాకలదు” వా. వి. 2. పెద్ద.
తేడామాట. వా. వి. చూ. మాటతేడా.

తేలుపు. దే. వి. రూ-తేల్చె-తేవు: చూ,
రూ-తేల్చుపు.

తేది. పై. వి.=తిథి. 1. (సారమాసమునందు)
దిగి, దినము చూ. శోభ; 2. ఇంగ్లీషు
తారీఖు. (తేదీ)

తేనియ. దే. వి. రూ-తేనె: చూ. మధువు. 8.
తేనియలిండి. దే. వి. రూ-తేనెలిండి. తుమ్మద,
మధువు చూ. క్రిమము
తేనెగ. దే. వి. చూ. రూ-తేనెగ్గ. ఆం.
భా. ద్వ. 85.

తేనిరు. వా. వి. తేయాకుపేసికాచినకమాయము.
(టి, టివాటర్)

తేనె. దే. వి. 1: చూ. రూ-తేనియ(పుట్టతేనె,
పెరతేనె లోనగు రకములకలవు); ఆం.
2. సంచామృతములలో నొకటి:చూ. ఆమృ
తములు; 3. అర్ఘ్యములు ఎనిమిదింటిలో
నొకటి చూ. అర్ఘ్యములు

తేనెగర్ద ద్వ. వి. ఒకరకముగర్ద చూ. హరి
వాచానుడు.

తేనెగాజీ. దే. వి. కాచవలయునీమము:చూ,
భూమాము. 2

తేనెబేగ. దే. వి (తేనె + బేగ) సరస్వ
చూ. మధుమక్షిక.

తేనెలిండి. దే. వి. చూ. రూ-తేనియలిండి.

తేనెకుట్ట. దే. వి. చూ. మధువలము.

తేనెతర. తే. వి. చూ, తేనెకుట్టు

తేనెతోన. తే. వి. నూ-తేనెతోల 1. బకరకము

తియ్యనిధిత్వము: చూ, భక్త్యము; వా.

2. చూ, తేనెకుట్టు.

తేనెతోల — పై —

తేనెదానిమ్మ. ద్వ. వి. తియ్యదానిమ్మ*. చూ,

దానిమ్మ

తేనెపటికలెల్లము ద్వ. వి. చిన్నిపూవుతేనె

చూ, లెల్లము 1.

తేనెపట్టు. చూ, తేనెతోన

తేనెపూసినక తి. బా. పైకినెమ్మదిగాఁ గానిం

చుచు లోనఁగార్వముగలవాఁడు “తేనె

పూసినక త్రిభాతీర్చినందుకు” (పాండురంగ

మాహాత్మ్యము)

తేనెమామిడి. తే. వి. తియ్యమామిడి* చూ,

మామిడి

తేనెమాను. తే. వి. చూ, తేకముప్పి 3*.

తేనెయరటి. తే. వి. (తేనె + అరటి) బూడి

కెవ్వపుచండ్లుగలవల్లనిఅరటి*. చూ, రంధి. 3

తేనెలుట్టినదుంటు. బా. మధురములుగనుండుట,

అనందించుచే తియ్యనిలాలాజలము ఊలుట

“చూపలఁదేనెలుట్టివిడఁబల్క-పు నేడిది

యేమి.” (పారిజాతామరగము)

తేనెసారాయి. ద్వ. వి. తేనెతో-తేనెనముద్రము.

చూ, నుర. 2.

తేనె. తే. వి. 1. తడవ: చూ, చెందియు;

2. రూ-తెమ్మ. భార. భిన్న. 2, ఆ. 180

చూ, హోదము

తేనెక. తే. వి: చూ, రూ-తేనె. 2. ఆం, భా.

క. 157.

తేను. నై. వి. = తేను. 1. రూ-తెమ్మ: చూ,

నైముము; విలా. 2. తడిసినది: చూ, నైముము.

తేనుగిల్లు. నై. ఆ. 39, చెమ్మగిల్లు: చూ, పద

సకొను.

తేనునము. సం. వి. ఆ. న. 1. = తెమ్మ తడి

యుట: చూ, నైముము; 2. = తిమ్మనము,

వజ్జిగపులును: చూ, మాజ్జగ.

తేనుము. సం. వి. ఆ. పుం = తెమ్మ. చెమ్మ:

చూ, నైముము

తేనునము. తే. వి. చూ, వడ్డి.

తేనుాను. తే. వి. 1. కొబ్బరి*. చూ, వారిశే

శము; వా. 2 తేయపచెట్టు

తేనుకు. వా. వి. (తే + ఆకు) తే ఆకు బా

నాక చెట్టుఆకు (తే. ఆస్థికేశ్యము)

తేయు. తే. ఆ. 39 చూ, తీర్చింపు

తే. తే. వి. 1 తేలు చూ, శుద్ధము. 3; 2 సం

బంధములేమి; విలా. 3 సంబంధములేనిది;

39 విలా. 4 వ్యర్థముగా తేరకు, 5. అవా

యాసముగా “వానికేసామ్మ తేరగావచ్చె

ను (తేర = తేరగా) తై. ఆ. 208; తేరకు;

తద్వి. — నువాయనముగా. — తేరకుఁదేర.

తేరక త్రియ ద్వ. విలా రూ-తేరకత్తై. 1. సం

బంధములేనిది (ఆఁడుది), 8 త్రికత్తై చూ,

ప్రీతి, వా. 2 తేరగావచ్చినయాఁడుది.

తేరకత్తై. ద్వ. విలా — పై —

తేరకాఁడు. తే. విలా. సంబంధము లేనివాడు

చూ, పరాయివాఁడు (ఈదశమునకుఁతేర

కడనుండెడు అగ్రములనుబట్టి ఇతర అగ్రము

లను ఊహించునది)

తేరకు. తే. ద్వ. 39. విలా చూ, తేర. 4. 5.

తేరకుఁదేరి. తే. ఆస్థ. 39. విలా. చూ, తే. 1.

5. పాండు. 3, ఆ. 87.

తేరకొను. తే. ఆ. 39. తేలుపడు. స్యా. 3,

ఆ. 91. చూ, విశదమున.

తేరినది. తే. వి. పగిలన్నము. ఆం. భా. పగి-

158: చూ, శుద్ధము. 3.

తేరు. తే. వి. 1. రథము: చూ, శకటము.

1; 2. బండి: చూ, శకటము. 1; 3. జలా

తేలుకుట్టు. దే. అ.కి. తేలుకొండోపాడుయే
తేలుకొండి దే వి వ్యక్తికాక చూ, వ్యక్తి
కము. 2. [అకము.

తేలుకొండిముల్ల దే. వి అలము-రూ.అలము.
తేలుయే దే కే. తేలుకేయ: రూ-తేలు
తేలుకోక. దే వి. కొండ: చూ, చాలము 1
తేలుకాగము. మి. వి. ఒకరకముకాగనయే
చూ, కాగనయే

తేలుకుడి. మి. వి: చూ, తేలుకొండి* క్రు 1
తేలుమోను. ద్వ. వి. చిలిచిము చూ, మక్కు
తేలుమేపరి. దే వి: చూ, చిలేకయ
తేలుమెన. దే. వి. చూ, తేలుకొండి*.

తేలుకాసి. ద్వ. వి వ్యక్తికాక చూ, రాకి. 2.
తేలుకాణు. దే అ. కి. (తేలు + పాణు)
జనియే చూ, పుట్టు. 2.

తేలు దే. కే. చూ, రూ-తేలుయే క్రుగ. 2.
తేవ. దే వి. ఒకానొకపండుగ: చూ, పం
తేవనము సం. వి. అ. న. 1 అటకోట: చూ,
వనము 2, 2. అట. చూ, చిలాసము. 1

తె

తేజనము. సం. వి. అ. న. 1. బంగారు తెండి
లోనగు ధాతుద్రవ్యము చూ, లోహము
1, పుం. 2. రాజనగుణము. సత్యదిగుణ
ములు మూడింటిలో నొకటి. చూ, గుణ
ములు. 2 (చూ, త్రియము)

తేజపానర్తని. సం. వి. ఈ. (త్రే). బంగారు
లోనగునవి కరణమున. చూ, మూస.

తెలిల. నా. అం. చూ, రూ-తెకుల

తెలిలము. సం. వి. అ. న. 1. చూ, రూ-తె
కుల; పుం. 2. మండెగ: చూ, భిక్షము.

తెకుల. అం. రూ-తెలిక-తెలిలము. కరణములు
పదునొకటింటిలో నొకటి చూ, కరణము.

14; కరణములు. 2 [చూ, తీకుపు.

తెత్తిరము. సం. వి. అ. న. తిత్తిరపట్టలగుంపు:

తెత్తియకాస్మాగము పా. ఇందు

అష్ట పృ అను

1 — 8 — 78

2 — 8 — 78

3 — 12 — 184

— — —

28 — 338

అన్యకమున 10 — 218

సరిశిష్టవశమ)

చక్రిపాకమున) .. 80

సంహితలోని 44 పశ్చిమము, కాస్మాగ

కన్యకముల 38 పశ్చిమము 8లని మొత్తము

62 పశ్చిమ. ఈ మొత్తము కష్టయోగ్య

విమనఃబడును. ఆర్షకమునుబట్టి కాం

దానుక్రమణిక యొకటి పశ్చిమను 52 కాం

దములగా విధిచేసినది అందుచే కేవల

బోవు కాండము లాయబుంబులు దర్శించిన

తేదర్శాగముల గుంపులని యెఱుంగునది.

కాండములు. యుంబులు.

పాళిబావత్యకాండములు. పాళిదాక

మంత్రములు. యాజమానమంత్రములు -

యాజమానవిధి - దాక్షిణ్యకహిత్యవిధి - దాక్షి

కహిత్యమంత్రములు - పాళిదాకవిధి -

హిత్యవిధి - హిత్యమంత్రములు -

కేవలమేదము అనునది వీనికిఁ బాళి

యున్నది. వీనిలో మొదటి 4 ను సంహితలో

నివి. తరువాతియూడును కాస్మాగమునా

నివి. కడపటి రెండువాంకన్యకము లొనివి.

సామ్యకాండములు. 3. అర్చనము - గ్రహ

ములు - దక్షిణము - అర్చనవిధి గ్రహవిధి

దక్షిణాదిధులు - వాజసేయమంత్రములు -

వాజసేయవిధి - సవములు - ప్రసంగము -

చక్రిపట్టి అనునది. వీనికి సోమఃకుయు.

మున పునరుత్పత్తిచేయుచున్నది. చూపాక
మునుబట్టి పచ్చినపదముల సంఖ్య 18280 అక్ష
రముల సంఖ్య 253808 కాళావాక్యములయొ
క్క సంఖ్య 18280. పైవేదాపిన 44 పశ్చి
ల=రంహిత) ఇత్యాది (చూ, యజుర్వేదము)

తెలు ౯. వి. ౬౬ చూ, పైరుగు 1.

తెలుగుడు ౨౦ విలు చూ, తీగవాసి
తెలుగుడు సం. వి ఆ (త్రీ) కరవీగకందన
చూ, నూగము.

తెలుగసామజేద బాగ్యములు పా వీరు రణా
యనకాళువారు. వీరిలో భరద్వాజ, వామన
లన, గౌతమ, అశ్వినితుందిల (రిత్యుందిన),
వాసిష్ఠ, కాంపిన్యలన సప్తగోత్రముల వారు
నుగలరు వీరిది దాగివోయిన నూత్రేయ
చూ, బాగ్యములు.

తెలుగ్గి సం. వి ఈ (త్రీ) 1 చిల్లమడి (దేవ
దారులంకచేత తేయబడి సురద్రావునును
కేరుగలది). చూ, స్లక్కి 3, 2 పితచం
దనము చూ, వాసవి

తెలుపాయిక సం. వి ఆ (త్రీ) 1. ఖలాధార
(తె. ప) — గర్విడము- రూ- గర్విడా-
గర్విడాయి-గర్విరాయి- గర్విలము- గర్వి
లాయి, బిబ్బి-చూ-బిబ్బిడాయి, గర్వి
లపురాతి భేదములు — ఆ జీవ పత్ర,
చర్మిలటక-చూ- చర్మిచటి, జకుక-చూ-
జకుక. (తె. ప) — చివుక- చివుకపిట్ట,
చీకురాయి-చూ- చీకురాయి-చీకురాయి
చివుక-చూ-చివుక, 2. ఎల్లతోటపూర *
చూ, వారిషము. ప్రవీణిక

తెలుపిలి. సం. వి ఈ (త్రీ) ఎల్లచీను చూ,
తెలుపిలిక సం. వి ఆ. (త్రీ) — తె
తెలుము. నా. వి. ఆ. న. మానె (ఇది విరంధాన)

శబ్ద పూర్వకమైనపుడు తత్తద్రావునయను
తెలియజేయును. ఏండ తెలుము వెం.)
(నూనెచేయరు కలుగజేతు కలుగుగల

వెట్టుకను వెనుక వచ్చినప్పుడు ఆయాయి
చేయరు కలుగును ఈదా — ఇప్పుడూ,
వేదనూనెయి) చూ, స్పీహము 2. (చూ,
తెలుము) (చూ, పాపిన్య)

తెలుములు. ఆం కిర్మూర తెలుము, కేరికీ తెలుము,
కన్యంగీ తెలుము, కంబాగ్గ తెలుము, పా
కార్మగ్గంబ తెలుము, పూతికా తెలుము, భూ
నాగ తెలుము, గృం గామలక తెలుము, మట్టి
తెలుము, మైనపు తెలుము, ఒత్తీ వారాయు
తెలుము, లామెడి తెలుము, వాతాంతిక తెలుము,
విషమట్టి తెలుము, గంభిరంబాది తెలుము,
స్పీహగ్గ తెలుము ఇత్యాది (చూ, తెలుము)
తెలిపెడు ౨౦ వి ఆ పుం చూ, తెలుల
వారు. (ము) చూ, భూమి 1

తెలిపెము ౨౦ విలు తెలుల కంతున (పాల
తెలుము సం. వి ఆ. పుం పువ్వునా ము, పా
షము చూ, మాసము 1

త్రొ

తొంక. దే. వి రూ-తొక. ఆచ్చనుం, కాం.
105. చూ, వాలుము 1.

తొంగలి. దే. వి 1. పర్యాయ చూ, పలు
కురు 1; ౬౧ 2. వాలుగది స్వా. 2, ఆ.
32 చూ, వాలుపు; 3 స్పీగంయే చూ,
సాగితము.

తొంగలించే దే ఆ కి. 1. ఆలమ చూ, ఒక
రెంయే; 2. అశిరియించే భాగ 3, పా. ౦.
47 చూ, ముచ్చిరించే, 3 చూ, పర్యాయ
రెంయే; 4 చూ, నల్లిల్లు; 5 చూ, సోగించే,
6. విమృ. చూ, పింగు.

తొంగిలిగను దే. ఆ. కి. చూ, తొంగలించే.
తొంగలిపాట్లు ద్వ. వి. బ. చూ, పుష్పాగర
ము.

తొంగలి అప్పు తే. వి. భువనకృష్ణుడు చూ, తొండి. తే. వి. చూ, రూ-తొండి.

అప్పు. [చూ, బొట్టు. 8

తొంగిల్లు తే. వి. బ. నీళ్లుగానననాని బొట్టు

తొంగు తే. ఆ. కి 1 చూ, యంగింపే,

2 చాలు 22 3, ఆ 23 చూ, వాయి 3

తొంట తే. వి. 1 చెట్టుపట్టు చూ, బెడడు,

2. కనువుపటి, పిర చూ, పెంటి

తొంటచేరివాడు ద్వ. వి (తొంటచేయి +

వాడు) ఈచేబోయిన చేయికలవాడు,

కుకగుడు, కొడి చూ, సంకర చేసులవాడు

తొంటచేయి ద్వ. వి ఈచేబోయినచేయి

చూ, వాస్తవము [చూ, తొలి 5

తొంటి తే. వి. తొలిటి "తొంటిపువ్వు"

తొండ. తే. వి. పువ్వుము—పై —

తొండ. తే. వి. చూ, సోటము

తొండపుద్రాగు ద్వ. వి (తొండము + ద్రా

డు) కడికెబొక్కనతో కనుకట్టెడుద్రాడు

రూ-తొండాపుద్రాగు చూ, సూత్రము 1

తొండపువోడు. ద్వ. వి (తొండము + వోడు)

ఏకవోడు: చూ, మళకము. 1

తొండెను పై. వి=సంక 1 గణాస్తవము

చూ, వాస్తవి. 2. పక్షిముక్కు చూ, ముక్కు,

3. ఈగముక్కు చూ, ముక్కు; వా 4

కడికెబొక్కన తోక. (సంపుగనండుగొట్ట

ములు లోనననాని తొండము అనియే వా

డెడడు.)

తొండముచిదర ద్వ. వి. అంగురి.

తొండరప్పొడియాళ్ళాన అం. ఆళ్ళాయలు పం

దొండుగురిలో నొకరు: చూ, ఆళ్ళాయలు.

తొండరూపురిక్క ద్వ. వి. పువ్వులు, పొట్ల

రూపురిక్క. చూ, నకత్తిము. 1.

తొండాడు. తే. స. కి తల్లపజుయే.

తొండాపుద్రాగు. ద్వ. వి. చూ, రూ-తొం

దపుద్రాగు.

తొండు తే. వి. రూ-తొండాలు. తేందిపోతు:

చూ, సోమరి

తొండుకనము తే. వి. రూ-తొండాంతుకనము,

అలసత్వము చూ, విలంబము

తొండాంతు తే. వి. చూ, రూ-తొండు.

తొండాంతుకనము. తే. వి. చూ, రూ-తొండు

కనము. [చూ 11 చూ, పల్లము

తొండ్లి తే. వి. తొండ్లియనెట్టు. పంప 4,

తొంద పై. వి=కుండ్లి రూ-తొండు నొట్ట

వాడు చూ, లండ్.

తొందర. పై. వి. (తొర + తొర) రూ-తొం

పెరియ్య. 1 తోటపాటు చూ, స్థలము 2;

2 పేగరపాటు చూ, సంధిము. 1,

3 బాధ చూ, తోకము, 4 అక్కిరా. వి

క్కిరిసంధిము చూ, సంధిము 1

తొందరచేయు పై. స. కి 1. ఏయే చూ,

బాధించే, వా 2 తొందరిపెట్టు, చుటుకు

దనము కలుగజేయు

తొందరపడు పై. ఆ. కి చూ, సంధిముచే

తొందరిపాటు. పై. వి. చూ, తొందర. 2

తొందల పై. వి. తల్లర చూ, రూ-తొందర.

తొందలచేయు. పై. స. కి. చూ, రూ-తొం

దరిచేయు ద్రవము.

తొందలపడు పై. ఆ. కి. చూ, రూ-తొం

తొందలపాటు. పై. వి. చూ, రూ-తొందర

పాటు. [బిట్టము. 2.

తొందలపాటు ద్వ. వి. కొచ్చెపాటు చూ,

తొందము. తే. వి. 1. కొకంబు: చూ, పులుసు.

2; వా. 2. కలగలపు.

తొండు. పై. వి. కుండ్లి: చూ, రూ-తొండు.

తొంబ. వా. వి. గుంపు: చూ, సమాపము.

తొంబందు. ద్వ. స. బ. తొంబదిమంది (తొం

బదికి మూసృహత్వగ్రహము.)

తొంబందుము. ద్వ. వి బ అభకవవకము
రూ-తొమ్మిదుము.

తొంబది. ద్వ స బ తొమ్మిదివదులు:(సం.ప) —
నవతి.

తొంబదితొమ్మిది ద్వ స. బ (99) నిర్వ
ఉ. రా. 8, ఆ 84; “ నూటికితొంబదితొ
మ్మిందు శ్రీధరైరి.”

తొంబదినూలు. ద్వ స. బ రూ-తొంబనూలు-
తొంబన్నూలు-తొమ్మనూలు-తొమ్మన్న
లు (తొంబదినూలులు.)

తొంబనూలు. ద్వ. స బ — పై—

తొంబన్నూలు ద్వ. స. బ — పై—(ఇట్లుతొం
బదివేలకు — పాఠ భూ. 3, ఆ 7)

తొకతొక. తే విని తొక్కుమాట చూ,
కట్టు 2

తొక్క పై. వి. 1 =శ్లోక. చెట్టులోనగువారి
తొలు, పట్ట చూ, చెరడు; వా 2. నిల్ల
త్వమునందుచుకొనించుకూట. “ పో పో
తొక్కకలుపు చెప్పివాపు ”

తొక్కట తే. వి. రూ-తొక్కటము-తొగ్గ
క్కట-తొగ్గటము. 1. అనరు. శకాం
5, ఆ. 121: చూ, సంకటము; 2 వ్యధ:చూ,
శోకము.

తొక్కటము. తే. వి. — పై—

తొక్కటవడు. ద్వ. ఆ. కిగ్. రూ-తొగ్గట
వడు. ఇంటివడు: చూ, సంతాపించే.

తొక్కటపాలు. ద్వ వి. రూ-తొగ్గటపా
లు: చూ, సంకటపాలు (చూ, శోకము)

తొక్కిస. ఆం. మల్లబంధములలో నొకటి:చూ,
మల్లకాస్త్రము.

తొక్కు. తే. వి. 1. ఉప్పును కారమునుచేర్చి
మామిడి కాయలోనగు వానినితోలోనేసి
తొక్కిన ముద్ద, వచ్చేడి. చూ, భిక్ష్యము;
2. ఉడురిండి: చూ, భిక్ష్యము; 3. అ

క్యము చూ, లాపు. 7; 4. అవ్యక్తము (ని
ష్ఠలమాట) భార ఆది 8, ఆ. 280 చూ,
కట్టు. 2, పై 2 నిర్వ్యక్త.చర్మము:చూ,
రూ-తొక్క. 1, తే. స కిగ్ 8. ఉప్పు
ను కారమునుచేర్చి మామిడికాయ లోనగు
వానిని తోటిలోనేసి చిదియగొట్టు

తొక్కుడు తే వి: చూ, తొక్కు 1-2

తొక్కుడుగవిల్లి ద్వ. వి. గడచక్రిందికవిల్లి
రూ- తొక్కుడుగవిల్లి-తొక్కుడుపట్టె-
తొక్కుడుపట్టె

తొక్కుడువచ్చేడి. తే వి. ఉప్పును కారమును
చేర్చి తోటిలోనేసి తొక్కిన మామిడికాయ
లోనగువాని వ్యంజనము చూ, భిక్ష్యము.
తొక్కుడుపట్టె. ద్వ. వి. 1 చూ, తొక్కుడు-
గవిల్లి, వా 2 తొక్కుడువీళముమీదిపట్టె.
(చూ, వీళము)

తొగ పై. వి 1 కష్టము: చూ, శోకము, విని.
2 అగచేట్లపోయి, అగచేట్లమీదు-అగ
పాటమారి, కడగిండ్లవారి. (సం ప) —
అభివన్నుడు, కిష్టకిలుడు, కష్టాన్యుడు,
కృష్ణుడు, తే. వి 3 కలవ: చూ, చద్ద
ము. 1; 4 గుంపు. విజ. 3, ఆ. 84 చూ,
సమాచారము, 5. రీతి: చూ, విధము 1.

తొగకంటి. తే. వి. (తొగ+కన్ను) 1. అడు
ది: చూ, స్త్రీ; 2. తొగలవంటి కన్నులు
గల అడుది: చూ, స్త్రీ.

తొగకొమ్మతొలగనరావ. ద్వ. వి: చూ, మా
ర్యుడు. తేం. ఆం. 11.

తొగచెలికాడు. తే. వి. కుముదిబాంధవుడు,
చేదురుడు: చూ, హిమాంశువు.

తొగట. తే. వి. 1. గుడ్డలూనేసి బ్రదికెడుకారి.
“తొగటవాడు, తొగటది, తొగటపెట్టి.”;

2. సారె. చూ, సారెవాడు.

తొగడు. తే. వి. లోపలికాగుట.

తొగర వై. వి. ముదరి. రూ-తొవర. ఒగరు: చూ, రెవము. 5.

తొగరి. వై. వి. ముదరి రూ-తొవరి. 1 తొవరి, కందికి: చూ, మరావ్రజము. 1;

2 తొవరిమన్న, మరావ్ర దేశపుమన్న, చూ, మరావ్ర ము 2; 3 అవరతొగరికి, అవరి కందికి: చూ, మరావ్రజము 8

తొగరు. వే. ఓ. రూ-తొగరు. 1. ఎటువు, రక్తవర్ణము చూ, పెగ్గము 6, 2 ఎట్టమూలు చూ, పోలెను 1; 3 3 ఎట్టనిది పొండు 4, ఆ 3 చూ, పెగ్గము 8 గ్రానకొలుపు

తొగరుకొను వే. ఆ. కిరీ ఎట్టనగు (కీ) తొగరుముట్టుపులగు. ప్రి. ఓ. చిలుక. ఆం, సం తిర్య 13 చూ, సుకము 99

తొగరుమొముట్టు. ప్రి. వి. —పై —తేం ఆం తొగలకేడు వే. వి. రూ-తొగలకేడు, వేం వనసు చూ, హిమాంశువు (ఇట్లు తొగ కో)

తొగలకేడు వే. వి. —పై. —

తొగలవాడు వే. ఓ. చూ, తొగట 2

తొగలెండు వే. వి. చూ, తొగచెరికాడు

తొగనూడు వే. వి. చూ, మార్కడు

తొచ్చియును. వై. వి. —చచ్చువ. తుచ్చ-వనము రూ-తొచ్చెము చూ, శబ్దము. 2.

తొచ్చెము. వై. వి. —పై —

తొటతొట వే. వి. తొటతొట, పక్షులుండుగు ధ్వవ్యమకరణము చూ, హూహూ (తుట తుటతయ)

తొట్ట ౭ ౯ 1 కోటరము (రూ-తొట్టి-తొట్టి-తొట. తొట-తొట్ట-దొట్ట-దొట్ట) చూ, రంధ్రము 1, ౭. ౭. 2 పలు ద. చూ, మూలము 2

తొట్టగిలడు. ద్వ. ఆ. కిరీ. (తొట్టగిలక్ + వడు) తొట్టగిలడు పొండు. 4, ఆ 105 చూ, సంధిమింతు.

తొట్టగిలు. వే. ఆ. కిరీ రూ-తొట్టగిల్లు 1. అశ్రియించే చూ, ముప్పలించే; 2 కలుగు చూ, పుట్టు 2; వా. 3 వంతు "మంచే ము తొట్టగిలినది"

తొట్టలు వే. ఆ. కిరీ —పై —

తొట్టి. వే. వి. 1. చూ, తొట్టి ఆం, భూ పర్. 157; 2 నోరునడపును అమనునన్నమునైన గంపంటి పొక్కిము చూ, పొక్కిము. 8;

3. పనులు నీళ్ళకొగుటలోనగునాని వుదయుక్తముగ జాగితో కట్టినకట్టడము చూ, నిపానము; 4 కొచ్చెర చూ, పొక్కిము. 8; 5 చూ, గాడె 3; ౭. ౭. 8 విన్నాణములు ముద్దదిరెండింటిలో నొకటి. చూ, కన్నాణములు

తొట్టియ వే. ఓ. 1 లోగిరి చూ, సలవము.

1, 2 అంకణము చూ, మంగిరి 2

తొట్టియ వే. వి. రూ-తొట్టి 1 నేయునాడు మూలకంట్ల సుంచేకొనడు వాడె చూ, వాడె, వై. 1: 2 ఎవోల తియాల (రూ-తొట్ట - తొట్ట - తొట్టి - తొట్టి) చూ, పాలకి [ఆ 21 చూ, పాలకి.

తొట్టిల వే. ౭ తొట్ట-రూ-తొట్టిల వను 3,

తొట్టు వే. వి 1 చెలువులోపలిపాలము చూ,

భూమి 1, 2 స్పృశ్య- చూ, పర్వము.

1, 3. పాము చూ, పెచ్చెము; 4 పక్షులు

యందగు ధ్వవ్యమకరణము చూ, హూహూ;

5 నుంపు, తొట్టు చూ, కన్నాణము;

ఆ కిరీ 8 చూ, వ్యాపించే, 7 చూ, ప్ర

పహించే భూ. ఆ. 5, ఆ 421, 8 చూ,

సరించే, 9 ఎగడ్తలు, ఎత్తిపెట్టు (సం.

వ) — ఉద్వహించే, 10. నిండుకొను. పా.

4, ఆ 88 చూ, మండుకొను, 11 వాలు:

చూ, మొలకెయు; 12. జేగు. చూ, పాగు;

స. కిరీ. 13. అంటు: చూ, స్పృశించే;

14. అవలంబించే: చూ, పొక్కిపుగొను.

15. మొదలుకొను. భార. అ. 2, అ 154
 చూ. వసించే.
 తొట్టుకొను. దే. అ 89. చూ. రూ-తొట్టు
 8 మొదలు 15 వలకు (సావ్యమువలకు)
 తొట్టు. దే. వి చూ. రూ-తొట్టు
 తొట్టు చూ. రూ-తొట్టు
 తొట్టు. దే. వి. చూ. రూ-తొట్టు
 తొట్టు. దే. వి తొట్టు చూ. రూ-తొట్టు. 1.
 తొట్టుగిల్లు. దే. అ 89 చూ. రూ-తొట్టు
 తొట్టుగిల్లు. దే. వి. ఉరియాల అం. భా.
 పు 143 చూ. పులకము 2.
 తొట్టుగిల్లుకు ద్వ. అ 89. (తొట్టుగిల్లు +
 కు) చూ. సంభవించు. భార. విరా
 2, అ 104
 తొట్టుగిల్లు దే. అ. 89 రూ-తొట్టుగిల్లు-తొట్టు
 గిల్లు. 1 తొట్టుగిల్లు చూ. లుకలుకలాడు; 2 తొట్టు
 దిలు చూ. వేలువకు [7, అ. 213].
 తొట్టుగిల్లు దే. అ 89. —పై —భార. అర
 తొట్టుగిల్లు దే. వి 1. నందర చూ. సంభవ
 మము 1, 2 చూ. తొట్టుగిల్లు; 3 చూ.
 రూ-తొట్టు 1 [పై తొట్టుగిల్లులుపు)
 తొట్టుగిల్లు. దే. అ. 89. చూ. సంభవించు
 తొట్టుగిల్లు. ద్వ. అ 89. 1. —పై —భార
 విరా. 4, అ 51; 2. చూ. తొట్టుగిల్లు 1
 తొట్టుగిల్లు. ద్వ. వి. చూ. తొట్టుగిల్లు
 భార. విరా. 2, అ. 108.
 తొట్టు. ద్వ. వి. —పై — ఉయాల: చూ. రూ-
 తొట్టు. 2. (తొట్టుమని క. ర)
 తొట్టు. ద్వ. వి. —పై —కళా. 5, అ. 2
 (తొట్టుమని క. ర)
 తొట్టు. ద్వ. వి. —పై — (తొట్టుమని క. ర.)
 తొట్టు. దే. వి. గణపము మొదలకొని వడియ
 భాగము: చూ. మయ, మయపు. (సం. ప.) —
 అంకపాళిక, ఉత్సంగము, ఉయపు. రవి.
 తొట్టుభాగము — విడి. (సం. ప.) —
 అంకము, ఉత్సంగము, ఉయపు, తొట్టు,
 తొట్టు, అంక, అంక; తొట్టులోపలి

భాగము — తొట్టుగిల్లు
 తొట్టుగిల్లు దే. అ 89 రూ-తొట్టుగిల్లు. తొట్టుగిల్లు.
 తొట్టుకాడు. తొట్టుగిల్లు, చిందు
 తొట్టుగిల్లు దే. అ 89 1 పొంగింపించు చూ.
 యత్నించు, 2 మొదలుకొను భార. అర.
 6, అ 115 చూ. వసించు
 తొట్టుగిల్లు దే. వి. చూ. రూ-తొట్టుగిల్లు
 తొట్టుగిల్లు. దే. వి 1 తొట్టుగిల్లు, జానమొట్టుగిల్లు;
 2 అంకము చూ. పొట్టు 1
 తొట్టుగిల్లు దే. వి 1 తొట్టుగిల్లు అం. భా. ద్వ.
 181 చూ. దెరుకు 2 బండికల్లు లోపల
 వాని మొదలు వేసేడు లోపల అయిదు చూ.
 కంబము
 తొట్టుగిల్లు దే. వి. 1 రూ-తొట్టుగిల్లు. వాడు
 పుల 200గిల్లు చేయవలయు (చూ.
 వివరము), వా 2 మొట్టుగిల్లుగిల్లుగిల్లు
 తెలియబడినట్లు. చూ. లుకలుకము. “వాడు
 విరువరగవువడితొట్టుగిల్లుగిల్లు తొట్టుగిల్లు;
 3 చూ. తొట్టుగిల్లు; 4 తొట్టుగిల్లుగిల్లు.
 (గోవానీ మండలపొంగింపించు వాడుక)
 (తొట్టుగిల్లు - తొట్టుగిల్లు అనియు)
 తొట్టుగిల్లు వా మి వి తొట్టుగిల్లుగిల్లు
 పునుకేళ్ళతొట్టుగిల్లు చూ. పొట్టుగిల్లు
 (ఉత్సంగముగిల్లుగిల్లు వాడుక) తొట్టుగిల్లు
 తొట్టుగిల్లు దే. వి. ఉయాల: చూ. ద్వ.
 తొట్టుగిల్లు దే. వి. —పై — పొట్టు. వా. 2.
 తొట్టుగిల్లు దే. వి. చూ. తొట్టుగిల్లు.
 తొట్టుగిల్లు. దే. వి. 89 1 తొట్టుగిల్లు: చూ. ప
 మొట్టుగిల్లు; 2 కడుగు చూ. పొట్టుగిల్లు.
 తొట్టుగిల్లు. దే. వి. అనుసరించు: చూ. పొట్టుగిల్లు.
 తొట్టుగిల్లు దే. వి. 1. ఉత్సంగము: చూ. తొట్టు
 చూ; 2. అయిదు: చూ. తొట్టుగిల్లు; 3. అ
 భిముఖము: చూ. మందల. 1; అ. 89.
 4 కడుగు. లక్ష్మి. 4, అ. 114: చూ. తొట్టు.
 2; 5: చూ. తొట్టుగిల్లు. భార. విరా. 1,

అ, 127; 8. నక్షత్రము చూ, మేళింపచే. 1, 7. తొట్టునడు. భార. ఆర 3, అ. 85 చూ, సంధింపచే; స క్రి 8. ఎనిమియే; భార. సభా. 1, అ 123, భార. విరా. 1, అ. 74 అభిగమనముగ (అనికొందలు) చూ, నగ్నిపిండియే; 8. అనుపరించే చూ, వెంట దించే, 10 పొందు చూ, పొగింపచే, 11. అనుకరణముచేయు పా. 4, అ. 28. చూ, అనుకరించే.

తొడరుపు. తే. వి. 1. ఆయతము భార శల్మ 1, అ. 343 చూ, యత్నము; విరా. 2. మొ చిటిచి.

తొడలు. అం 1. శఖ్యతస్థానముల తొమ్మిదింటిగా నొకటి. చూ, విఖ్యతస్థానములు, 2. చూ, కళంకుల స్థలములు; పా 3 దీనికి ఉపమానములు. — ఏనుగుతొండము, అరటికొంబము.

తొడలేనివాని పైచోడు. ద్వ. వి. గరుడుడు సాం. తే. 15 చూ, వారివాహుడు తొడనము. తే. వి. త్వక్కు. అం, వరా వర 70: చూ, వెరడు

తొడలెల్ల తే వి బాణమును సంధించిన కావ్యము చూ, బాణము 1 భూషణము 2 తొడవు తే వి రూ-తొడగు. వగ: చూ, తొడి. తే. వి త్వర చూ, సంధిము

తొడిలకు తే అ క్రి. (తొడి + వడు) 1 చలించే చూ, నలించే, 2 చెడరు. కళా. 8, అ 64 చూ, వెల్లెరియు, 3 తొట్టు, వడు చూ, అంధిమించే, వా 4 (తొడలచేతను నశింపను) ఉచ్చారణలోపము కలుగు

తొడిగిలు తే స క్రి చూ, లంఘించే తొడిగొను. తే స క్రి (రూ- తొడుకొను- తొడికొను-తొడుకొను-తొడికొను-తొడిగొను) లెలుచుకొను: చూ, వెంటదీసికొను.

తొడిగెచ్చే. తే. స. క్రి చూ, రూ-తొడి గెచ్చే. [ము.

తొడిమ. తే. వి. రూ-తొడిమ: చూ, వృంత తొడిమ. తే. వి. — పై —

తొడు తే స క్రి. 1. సామ్యుల లోనగువాని తొడుగు. భార. అది 7, అ. 185 చూ, తొడుగు 8; 2 బాణముతొడుగు భార. భీష్మ. 3, అ. 40 చూ, తొడుగు. 8

తొడుగు. తే. వి 1. గోమహిష్యదుల చూ, చనులము: 2. ఆవు ఆవు అ, కాం 92: చూ, గోమవు; 3 దొంగమేత చూ, మేత; స. క్రి. 4 వట్టు. పొందు 5, అ 181: చూ, పొవుగును; 5 ఒడిసివట్టు; 8. ఒడి యు చూ, రమ్ము. 2, (చూ, లంఘించే); 7. గగ్గిరించే చూ, పుచ్చుకొను. [అం. 2. తొడుకుసాను. ద్వ. వి. చూ, కవులు. తేం. తొడుకుసానిచేమాను. ద్వ. వి. హిమచిగ్గి తేం, అం 77: చూ, వర్ణులిము.

నొడుకొను. తే. స. క్రి 1: చూ, రూ-తొడి కొను, 2. తొడుగుకొను.

తొడుగజ్జ తే వి (తొడుగు + కజ్జ) (రూ తొడుగజ్జ-తొడుగు-తొడువు-తొడ్డు) ముండ్ల కొంపమొవు, ముండ్లకొంప (అనికొందలు) స్వా 3, అ 180 చూ, పొగింపచే. 1.

తొడుగజ్జ తే వి. — పై —

తొడుగు. తే. వి. రూ-తొడ్డు-తొడువు. 1 — పై — స్వా. 4, అ 54, 2. అధరణము, వగ: చూ, భూషణము 2, 3 దుప్పటి: చూ, పుత్రము, 4. గదాదండముల లోనగువానికి చేతుడు ఇనుము లోనగువాని కడియము: రూ. తొడువు- తొడువు- తొడ్డు, అనును; 5. కవచము. కై. 2, అ. 78 చూ, వార వారణము, 8. శరము: చూ, బాణము. 1; 7. గవునన, ఏక మొదలగువానియొలు: చూ,

నివోళము; స. 89. 8. రూ-తొడు (భూమి, జాడులను) భరించే చూ, వహించే, 9. రూ-తొడు (చింతనాగము) సంధించే. రూ-తొడుపు-తొడ్డు చూ, సంధించే 4 తొడుపు దే వి. 1. అనుచు చూ, రూ-తొడుగు 4, 2. కరవము చూ, వారవార గము; 3 చెప్పివది వరలచెప్పట చూ, 1 పరిష్కారము 2 తొడుపు చూ, రూ-తొడుగు. తొడును. దే వి 1 చేట్టికము చూ, సంబంధము, 2 భోగవరత చూ, స్త్రీ; 3 చిక్చు చూ, సుగ్రు. 3. తొడ్లు చూ, రూ-తొడుగు (భూమిగముభరించేటను భార. అది 1, అ. 114) తొగడను. వా అ. 89 చూ, రూ-తొడడు "చింతలలోని నీరుతొగడకుచున్నది": తొణికిలు. తొణికిలు. దే 4. 89: చూ, రూ-తొడికిలు, వా అ 89. 2 చూ, తొగడ తొత్తటము దే. వి. శ్రేణము తెలియనికూడిక, తొడవటము చూ, సంకరము. 1 తొత్తటికము దే వి. (తొత్తు + అటికము) తొత్తుననుము. [ముది: చూ, వేళ్ళ తొత్తు దే. వి 1. దాసి. చూ, దానినె; 2 వోగ తొత్తుకొడుకు. వా ద్వ వి. 1. భోగముదాని కొడుకు, 2. దాసిదానికొడుకు, 3 కష్టమే నివదానిని తిట్టెనుతిట్టు. "నీవుకొంగతొత్తుకొడుకువురా?" "తొత్తుకొడకా?" అని యు) (ఉత్తరసర్గాదులలో వాడెదిరు) తొత్తులవారి దే. వి. తొత్తులయిండ్లకులోపు స్వభావముకలవాడు. తొన దే. వి. 1. వనసమండులోనితొల: రూ-తొల; వి. 2. అద్దికము. కై. 1, అ. 105: చూ, రక్షకము; వా. 2. కడుపుమీది

మడుపు చూ, మడత 3. తొనకు. దే. వి. తొట్టుపాటు. భార కర్ణ. 1, అ. 110; చూ, సంక్రమము. 1; అ. 18. 2. చిందు చూ, తొడడు; 3. చలియే. వను 3, అ. 150, అం, భా శ్చ 88 చూ, సలియే [చూ, శయనించే తొన్నుండు దే అ 89 రూ-తొన్నుండు తొపారము దే వి దేగలముఖమునగట్టడుతో లంగం రూ-తొపారము. తొప్పగడకోడు. దే. అ (కొగడ + తొగడ) 1 మిక్కిలితొగడ రూ-తొప్పగడకోడు. భార అం. 7, అ 78, పే 2 తొప్పగడకోడు తొప్పగడకోడు — పై — తొప్పటిలబడు. దే అ 89 తట్టుచిలుగలబడు చూ, వార్లు 8. [చట్టు-తొప్పలు) తొప్పటిలు దే అ (కొ — పై — (రూ-తొప్ప తొప్పటిలు దే అ. 89) — పై — తొప్పలు. దే అ. 89) — పై — [గోటులు. తొప్పలుదోరలు. దే వి. 1 చూ, తొటాన తొప్పి. దే. వి 1 చూ, రూ-తొపి, వా 2 చూ, రూ-తొప్పి [లోనగునది) తొబక. దే. వి. 1. చిత్తులురాలినది (చిరకళాయ తొమ్మండు). దే స. 1. తొమ్మిదిమంది. (తొమ్మిదికి మహాపురాణార్థకరూపము "నీ. తొమ్మండుకొడుకుల" ఉ, వారి 2, అ 144. తొమ్మండము. ద్వ. వి 1 (తొమ్మిది + రూము): చూ, రూ-తొమ్మండము తొమ్మనాటు దే స. 1. (తొమ్మిది + నాటు) తొమ్మిదిమాటులు. రూ-తొమ్మిన్నులు నిర్వ. ఉ, రా 8, అ. 84 తొమ్మిన్నులు. దే. స. 1. — పై — తొమ్మిడు దే వి. వాకము. "దానినితొక్కి తొమ్మిడుచేసివారు." చూ, రక్ష.

తొమ్మిది. డి. సి. ఖండము, నవకవల చూ, ముమ్మాడు. భాగ 1, అ 183, భాగ 2, అ 24; భాగ 3, అ 207; కాగి. 3, అ 181, (తొమ్మిదికి బహుళవచనము 'తొమ్మిదులు' గాని 'తొమ్మిదులు' గాని తెలియునది) (చూ, ఓస్)

తొట్టివాడు. కే వి. తొట్టిసోటివాడు, చరి
కడకుడు. [చూ, భనువు

తొట్టు. కే వి. అప్ర. పాండు. 5, .అ 240

తొట్టుపట్టు కే. వి. అప్రలమంద భార. అవి
8, అ 210: చూ, భనువు.

తొలి. కే. వి. చూ, దూతొన. 1.

తొలకాడు కే. అ. కి. (తొలక + అడు)

1. చిందు. చూ, తొడక; 2 చలింపు చూ,
సలింపు; 3 అలికయింపు చూ, ముమ్మ
రించే, 4 చుకాకంచే చూ, వాచిలె

తొలకేయాడు. కే. అ. కి. — పై. —

తొలక కే. వి. 1. అలికయము: చూ, మ
చ్చు 2; 2. చుకాకము చూ, వెలుగురు.

1; 3 అలి: చూ, వీచి 1; 4. చలగము
చూ, లాలము; అ. కి. 5. చలింపు చూ,

సలింపు; 6 చూ, తొడకు. పా 5, అ 88;

7. అలికయింపు చూ, ముమ్మరించే, 8. చూ,

తొలకాడు. 4. కళా. 4, అ 105.

తొలగకాడు కే. అ. కి. (తొలగక +

పాడు) తొలగు చూ, విరియు. 5.

తొలగింపు. కే. స. కి. తలగు చూ, విస

ర్చించే

తొలగింపు. వా. వి. తల్లము

తొలగు. కే. అ. కి: చూ, తొలగకాడు.

తొలగుడు. కే. వి: చూ, దూతలగుడు

తొలగువాడు. ద్వ. వి: చూ, కరువు.

తొలచు. కే. కి. తొలగకేయు. పాండు

2, అ. 53. [చూ, తెరకు.

తొలక. కే. వి. దూ-తొలు. పెట్టుపెట్టు

తొలకరి. ద్వ. వి. దూ-తొలకరి-తొల్కరి

తొలకారు-తొల్కారు. 1. (చెక్క)నై కాఖమా

నములయందు పరియు) వాన " తొలకరివా

నలు " చూ, వాన. 1; 2. చర్మపు. పను.

2, అ 15" చూ, మానవ్యయము.

తొలకరించే కే. అ. కి. దూ-తొల్కరించే.

1 (చెక్క)నై కాఖమానములయందు) వాన

రియు: చూ, పర్చించే, 2. వానపరియు

చూ, పర్చించే, 3 కలగు చూ, పట్టు. 2.

తొలకరిమెలుపు. అం 1 నుగయుద్ధగతి భేదము,

కాయమానములు పండ్లెండిలో నొకటి:

చూ, కాయమానములు; కే. వి. 2. వర్ణకా

లారంభముందలి తిత్తిస్త దూ-తొలకరి మె

లుపు: చూ, విమర్శన 1 [అం. 97.

తొలకరిగలుగునపు. కే. వి: చూ, వాంస. కేం,

తొలకరినూడు. కే. వి. — పై. —

తొలక కే. వి. మృగముల నెనుకకారి మూల

మునకును పక్కమును పడిమిచోటు. చూ,

ఉపగంధము.

తొలకేన. కే. వి. ఒకముకేన-చూ, మృగపు 5.

తొలకె నై వి = కులపీ, తొకె 2*. చూ, హరి

పిరియ.

తొలి. కే. వి. దూ-తొల్లి. 1 కందము. అం,

భా. పృ. 145. చూ, రంధ్రము. 1, 2 క

స్తము. చూ, రంధ్రము. 1; 3. తొట్టు-చూ,

రంధ్రము. 1; 4. బండికంటినడిమిరూము,

పిండిక చూ, రంధ్రము 1, 5 ముందు,

పూర్వకాలము. (దూ-తొల్లి-తొలక-తొల్ల-

తొలి-తొలక-తొండి-తొం-తొ)చూ, మొదలు.

4; 6. ఎత్తనలు. లక్ష్మి. 3, అ. 79. చూ,

మొదలు. 4 (అత్తగిడికనుదురొలి తొలి);

వి. 7. ముందటిది. " తొలివాము "; దూ,

తొల్లి. ననుక-దూ-వెన్మ: చూ, పూర్వము.

1; 8. మొదటిది. " తొలిముద్ద "; చూ,

మొదలు. 8, అద్వ 9. పురాణము. అం,

భా. తృ. 73. దూ-తొల్లి-తొలక-తొలు

దొల్ల: చూ, మొదలు. 4.

తొలి క. కే. వి. ఒడపి: చూ, రంధ్రము. 1.

తొలికోడి వా వి. తెల్లవాణ్డోమున మెట్ట
మొట్ట మాపెడుకోడి చూ, పుంజో
నొడిచేనువులు దే. వి. ౧ మొట్టెనుమనులు
రూ-తొల్పునువులు చూ, వేసెను (ఇట్లు
తొలుమనుకులు, తొలుమనుకులు)
నొడిచేనువు, వా వి. ఉపసర్వ చూ, ధేనువు
నొడిచుక్కి దే వి ఆదిక్కుపి, మున్నగు
ఆం, భా. ద్వి 233 చూ, లాంగలము 1
తొలివాడు. దే వి. రూ-తొలువాడు. అన్య
దివ పూర్వదివము చూ, నోజో
తొలివాడు వి వి ఆ పుం భాను (ఆది)
వాడు చూ, వాడు. 2.
నొడిచేనువు దే వి రూ-తొలుచేనువు 1 న
లూ చూ, బిగ్గి. 1, 2. అమరుడు,
పూర్వోత్తర చూ, రాక్షసుడు 1
నొడిచేనువునగురు. ద్వి. వి 2 చేతులు పాం
దే 18 చూ, వేలువు.
నొలు కే వి. ద్వి. గ్నియందు తొలుతికబ్బము
నగును తొలుతుకబ్బమునగును మిలదినన్దు
లోమిండా మిగిలిన రూపము. "తొలు
మొలు, తొలుమొలు." మొ.
తొలుకే. దే. వి. ఉత్తర చూ, దే. వి.
తొలుకే ద్వి. వి చూ, రూ-తొలుకే
తొలుకేమెలుపు దే. వి. చూ, రూ-తొలుకే
మెలుపు
తొలుకారు ద్వి. వి 1 (తొలుకే + కారు)
చూ, రూ-తొలుకే 1, 2 (తొలుకే + కా
రు) మక్కారుపంటలలో మెడిటి కారుపం
ట చూ, మక్కారుపంట
తొలుకే. దే. వి. కి గురియు చూ, పర్షియే
(పర్షియే అంధ్రవర్ణలోపము "తొలు
కారు, తొలు మొనులు" మొ.)
తొలుకుడువు దే. వి (తొలుకే + కుడువు) ఆ
పాశము చూ, కర్మములు 1

తొలుగట్టు. ద్వి. వి (తొలుకే + గట్టు) ఉద
యాది, పూర్వపుర్వకము. పను. 8. ఆ. 8
చూ, పర్వకము.
తొలుచేనువులు దే. వి. ౩ (నొలుకే + చేనువు
లు) చూ, రూ-నొలుచేనువులు
తొలుచే దే స కి రూ-తొలు. 1 నాటు
నొలుగునాని నొలుచే ఆం, భా. త్వి 112
చూ, నాటునాటు, 2. రంగుముచేయు
చూ, మలుపు; 3 తొలుడు, కల్లగిందు. భా. ౧.
త్వి 2, ఆ 103 చూ, విదారించు
తొలుచుతివాడు ద్వి. వి విపురేడు చూ,
బ్రాహ్మణుడు
తొలుక చూ, రూ-తొలి 5—7—8—9
(ద్వి. పురాణము. —పను. 4, ఆ 38.)
తొలుతొలుక. ద్వి. ద్వి కి వి. చూ, రూ-
తొలుకొల్.
తొలుకే. ద్వి. వి (తొలుకే + కే) కేడుకే. వి.
పను 1, ఆ 38 దీవులు వీరింటిలో నొక
టి చూ, ద్వి. పనులు 71—చూ, పాశు.
తొలుకే. ద్వి. వి తూరుపుదే. ఆం, భా. ప్ర
తొలుకొల్. ద్వి. ద్వి కి. వి. చూ, తొలి 8.
తొలునాడు దే. వి. చూ, రూ-తొలినాడు.
తొలునీటికిక్క ద్వి. వి (తొలుకే + నీటికిక్క)
పూర్వాపాదానక్షత్రము. నీటికిక్క—రూ-
నీరుకిక్క చూ, నక్షత్రము 1.
తొలుపంది. దే. వి (తొలుకే + పంది) రూ-
తొలుపంది అదివరాహము అచ్చ బాల,
కాం 153 చూ, మాకరము.
తొలుపక్కము. ద్వి. వి. (తొలుకే + పక్కము)
చూ, తెలిపక్కము
తొలుబలుకులు. దే. వి. బ. చూ, తొలిచేనువులు.
తొలుమొనుకులు దే. వి. ౧ —పె.—
తొలుమొనుకులు. దే. వి. పర్షియేనున్న మొను.
అచ్చ యు, కాం. 85: చూ, మొనుము. 1.

కాదు; 4. తదియ, కళా. 2, ఆ. 18
చూ, వాన.

తొందరిగాడు. దే. వి. ఒకానొక జేగ. స్వా.

4, ఆ. 58 చూ, శ్వేనము 1.

తొందె పై వి-గుచ్చ (తేక్కమని శ ర)
మాదిగ. చూ, కడబారివాడు.

తొందే దే. ఆ. కి. 1. ఉదయించి రూ-తో
తెంచే. భార. కి. 5, ఆ. 128 చూ,
స్మరించే 2; 3 భానమువయించే చూ,
స్మరించే 2; 3 పృథ్వీమను, తలచూపు
చూ, సాదచూపు, 4 ఫలపరిమితి మాహిం
చే అంచించే, అంచెకట్టు, అంచెనడచే,
అంచెనడచు, అద్దించే, అద్దు, ఉండచూ
చే, ఉడ్డిగొను, ఉడ్డియించే (సం ప.)-
ఉహించే, కే 5 తొంగలేయు. పొండు
2, ఆ. 128.

తొందేట వా. వి చూ, ఉపసర్గి 2.

తొందే దే. వి. 1 ఇంటితొందేట కళా 2, ఆ.
43 చూ, వనము 2, 2 ఉచవనము, తొంద
పు, హానుతొందేట కళా. 2, ఆ. 41
చూ, వనము. 2; 3. ఆగ్రమును చూ, పద
నము. 1

తొందకాపు. దే. వి. రూ-తొందకాపు-తొంద
టేడు, కడబారివాడు చూ, వనపొలుడు

తొందకూర దే. వి. చూ, మారివము*.

తొందసోక. ద్వ. వి. భూభాగము * చూ,
పోక.

తొందమారియ. ద్వ. వి. రూ-తొందమారి-
తొందమారి-తొందమారి. 1. (అనుభవపుట్టు
కూర్చికట్టిన పిండ); చూ, వనమాల, వా. 1.

2 తొందమారియవాడు

తొందమారి. ద్వ. వి. — పై. —

తొందమొల్ల. ద్వ. వి. పండుము, మొల్లయ-రూ-
మొల్ల*. చూ, మొల్ల.

తొందవాడు. ద్వ. వి. చూ, తొందకాపు-
తొందేడు. ద్వ. వి. (తొందకాపు-తొంద-
తొంద. తి స కి 1 కలగించే చూ,
విదారించే; 2. నూరిపోగుననీ మట్టు చూ,
మట్టు. 5

తొందడు. దే. వి. తంతునిపురణము (నిప్పగ
ణము=పెడలకాటు) చూ, చెలుపుడు.

తొందకొట్టి. దే. వి. 1 పంపుచేయుట:
చూ, పింపాకర్మ; వి. 2. పంపుచేయు
వాడు, పింపాకర్మ చేయువాడు.

తొందెలు దే. వి. రూ-తొందెలు. స్వా. 4, ఆ.
50. చూ, వృకము

తొందేటికడుపుమేటి ద్వ. వి. (తొందెలు+
కడుపుమేటి) చూ, భీముడు.

తొందేలు. దే. వి. చూ, రూ-తొందేలు.

(తొందేలుపు అనికొంటు.) [రామును 2.

తొందేళ్ళకొంగ. ద్వ. వి. పెడనుప్పి చూ,

తొందెంచే దే. వి. కి 59 (తొందెంచే+తొందె)
1 ఉదయించే చూ, స్మరించే. 2, 3. కన

బడు. భార. కర్మ. 2, ఆ. 174 చూ, ప్రత్య
క్షమను; 3 కనిపించే భార. ఆర. 4, ఆ.

228 చూ, పృథ్వీమను; 4. మారము
నుండి సమీపమునకు నడచే: చూ, పయ్యె. 2.

తొంద దే. వి. 1. పిండికూడు, సంకటి. చూ,
సాదము. (1); వా 2. తొక్కు. "తొంద

లేగునట్లు కొట్టెను" [వాంఛ.

తొంద. దే. వి. రూ-తొంద. తలెపు: చూ,

తొంద. దే. వి. 1 — పై —; 2. ఎలుపు:

చూ, పల్లము. 8; 3. పెంపుకువనము: చూ,

వనము 2, 4. నీమిడి. ఆం. భా. ద్వ. 128:

చూ, శింఘాణము, 5. బట్ట:చూ, పట్టుము;

6. ఎల్ల(కపిల పల్లము) బట్ట; అరుణపట్టుము.

ఆం. భా. ద్వ. 154 చూ, పట్టుము;

7. మురియలు లోనగువాని మూలపిండి

(బూరలపై చోవిసిండి అనికొండలు) చూ, పాదము. (1) [భా. ద్వి. 113] తోబుట్టినది. తే. వి: చూ, సహోదరి. అం, తోబుట్టు. తే. వి. (తోడ్ + పుట్టు) చూ, రూ-తోడ్బుట్టు, అచ్చ. బాల, కాం 0 తోబుట్టున తే. వి. (తోడ్ + పుట్టు) - పై-
తే. 7, ఆ 134
తోబుట్టువు. తే. వి. - పై-
తోకము. సం. వి. ఆ. వ. విడ్డ. చూ, శిశువు. తోకొను తే. స. క్రి. చూ, రూ-తోడికొను. భార. అక. 3, ఆ 220
తోక్కుము. సం. వి. ఆ. వ. 1 గురిమి చూ, పిండాము, పుం. 2 పచ్చేన చూ, వర్ణము. 0; 3 పచ్చేయవల చూ, భాగ్యము, విరా. 4. పచ్చేనిది చూ, క్షయము 0.
తోటకము పా ఒకాకాకమృతము. ఒక్కొక్క పాదమునందు స-స-స-స గణములు గణగి తొమ్మిదింటి యతిగల వ్యాదశఘంశోధ్యున వృత్తము. "కరుణా పరుణాలయ-కాం, తి నిధి." చూ, వృత్తము 1.
తోటి. తే. వి. చూ. తే. 8, ఆ 05 చూ, కడజాలివాడు. [2, ఆ. 33]
తోడ. చూ, రూ-తో. (చెంబడికి - స్వా తోడంటు తే. వి. (తోడు + అంటు) చేయి: చూ, తోడు 4
తోడబుట్టు. తే. వి. (తోడక + పుట్టు) (రూ- తోడబుట్టును-తోడబుట్టువు-తోబుట్టు- తోబుట్టున) తోడు, తోడిమేలు, పైకొ డు 1: చూ, సహోదరుడు; 2: చూ, సహోదరి.
తోడబుట్టున. తే. వి. - పై-
తోడబుట్టువు తే. వి. - పై-
తోడవము. సం. వి. ఆ. స. - కుం డెము, కుమక: చూ, కళకము. 4.

తోడా తే. వి. 1. పా ప్రభు-పానిశేషము: చూ, భూషణము. 2; 2. కాలికివేకొను కిరుదు: చూ, భూషణము. 2; 3. చూ, బాలకీర్తి; చా 4 కెమర్చుని ముంతేకులకుఁ దిగిలించుంకల, 0. చేతికివేసికొనుకిరుదు. (బంగారుమురుగు) "తోడామరుగు" తోడి. అం. 1. రాగాంగములు పదు మూడిం టిలో కొకటి: చూ, రాగాంగములు (చూ, స్వరము. 2); 2 ప్రీతి రాగములు ఇరువది నాలుగింటిలో కొకటి చూ, ప్రీతి రాగము లు. (చూ, స్వరము. 2) తోడికొను చూ, రూ-తోడుకొను తోడికొడలు తే. వి. మగనితోడబుట్టినవారి భార్య, యాత చూ, భార్య తోడిమేలు తే. వి. చూ, తోడబుట్టు తోడితెచ్చ. తే. స. క్రి. 1 పిలుచే కొని వచ్చే రూ-తోడితెచ్చ-తోడెచ్చ-తోతెచ్చ; క్రి. 2 తోడితెచ్చించే రూ-తో డెచ్చ-తోడెచ్చ. తోడిపెండ్లము తే. వి. ఏలలు-ఏరాలు, సవ తాలు, సవత్తి. చూ, సవతి (చూ, భార్య) తోడియెల్లాడు. తే. వి. చూ, వడ్డకుడు. తోడివాడు. తే. వి: చూ, సహాయుడు 1. తోడు. తే. వి. 1. త్వక్కు. అం, భా. ద్వి. 37 చూ, తెరడు: 2: చూ, తోడబుట్టు. 1; 3: చూ, తోడబుట్టు 2; 4: చేదురి, తోడంటు. (సం. ప) - అతంకము, అతం చనము; 5 ఆ: చూ, పెలపు, 0. (శబ్ద మునందులకునది) చూ: చూ, శబ్దము. 3; విరా. 7. సహాయము చూ, చెంబడి; చా. వి. 8. దిక్కు-అండ "వాకునీపుతోడు"; చా. స. క్రి. 0. (నూలుపోగు) చేట్టి; తోడుచాలా. ద్వి. వి. పాలుపిండ-బోవునపుడు పాలడుక్కలో మందుకొడుగు నీట్లు: చూ, సరిలము. 1.

తోడుకొను. దే. ఆ. కి. రూ.తోడుకొను.
 తోడికొను. 1. (పాటు) చేయను; స. కి.
 2 నిలుచుకొను చూ, చెంటుచుకొను
 తోడువెల్ల దే. వి. చేయివెట్టు మట్టెగ; చూ,
 మట్టెగ.
 తోడుక. దే. ది. నంబడిరి (రూ.తోడుకొ-
 తోడుకొన. తోడుకొ-తోడుకొన) భార విరా
 1, ఆ. 118 చూ, పైము
 తోడుకొ దే. వి. — పై —
 తోడుకొన దే. వి. — పై —
 తోడునీడ దే. విరా. 1 చూ, సహాయము పొన్
 2, ఆ. 17, బా. విరా. 2 (చూ, తోడు 7)
 సహాయము. "అభిలక్షలంపుచోడునీడను
 మే మెలగు" (కళ్యాణాగ్నియము)
 తోడుపట్టు. ద్వ. కి. చూ, తోడు. 1
 తోడువడి ద్వ. ఆ. కి. రూ.తోడుపడు.
 సహాయపడు. [నెంబడి.
 తోడుపాటు ద్వ. వి. రూ.తోడుపాటు చూ,
 తోడుపాయసము వా వి. వి. అనుపగవం
 దీర పరమాన్నము
 తోడుపెట్టు దే. స. కి. చేయివెట్టు
 తోడులేనివాడు. వా విరా. ఆచార్యుడు
 చూ, విడి 12
 తోడుపోవు. దే. ఆ. కి. (తోడు + పోవు)
 సరియగు, సరియే: చూ, సమయు. 8.
 తోడెము. దే. వి. రూ.తోడెము చూ, స్వల్ప
 ము [విరా. 4, ఆ. 88
 తోడైయ్యే. చూ, రూ.తోడికెయ్యే. భా.
 తోడుకొను దే. స. కి. చూ, రూ.తోడు
 కొను.
 తోడ్కొ. దే. ది. చూ, రూ.తోడుక.
 తోడ్కొన. దే. ది. — పై — [దు.
 తోడ్పుడు ద్వ. ఆ. కి. చూ, రూ.తోడుప
 తోడ్పాటు. ద్వ. వి. చూ, రూ.తోడుపాటు.

తోడుము. దే. వి. చాపకర్ణుల బలసాధనము.
 ఆం, భా. ద్వ. 212 చూ, బాగాము. 1.
 తోడెయ్యే: చూ, రూ.తోడికెయ్యే.
 తోత్రము సం. వి. ఆ. న. 1. ఏనుగును పొడి
 చెడు బరిగోల, ఈటె, చైలుకము చూ,
 బాగాము. 1, 2 సమయము దోడెయ్యేనుకొల:
 చూ, మనికొల 2; ఆం 3. ముప్పదిరెండా
 యుధములలో నొకటి చూ, ముప్పదిరెం
 డాయుధములు (చూ, బాగాము. 1)
 తోడకము. పా. ఒకానొకప్పుడము ఒక్కొక్క
 పాదమున. జ-జ-యగములతోడగూడి యె
 నిమిదింట యతిగల ద్వాదశ ఇంద్రముకలు
 బుట్టి పృథ్వీ. "కొలారు, మరారి, వి-
 గ్గొ, బాదీర్చవ్" (అప్ప. 4, ఆ. 232.
 పొగట)
 తోడనము సం. వి. ఆ. న. 1. నొప్పించెట;
 2 చూ, తోత్రము. 2, ఆం 3 పాస్తకి
 యల ఇరుదింటిలో నొకటి చూ, పాస్త
 కి. యలు.
 తోడు దే. వి. వరుసకట్టు
 తోడకము పై వి. తోడిగ అనుచుండలదండ;
 చూ, తోడెము.
 తోడెయ్యు దే. వి. అల్పబాగాము చూ, బాగా
 ము. 1 [నము.
 తోడికొడు దే. వి. తుంకేనము. చూ, కేన్
 తోడరా. వా వి. ఉలవలసంది.
 తోపాటు. దే. అప్పు. 1. వరి చూ, సామ్య
 ము, వా 2. కూడ.
 తోపారము దే. వి. దేగలముఖమునకుగట్టెడు
 తోలుగంక. రూ.తోపారము: చూ, దెగడు.
 తోపి. దే. వి. రూ.తోపి: చూ, సీసకము. 1.
 తోత్ర. వా. విరా. పింగళ (అరుగ) వర్ణము.
 ఒకరకము ఎఱుపు "తోత్రచిర": చూ,
 వర్ణము. 8.
 తోతుకము. దే. వి. చూ, తోతుడు.

తోమరము. సం. వి. ఆ. పుం. న. 1. చిల్లికోట,
నల్లల: చూ, బాగము. 1; అం. 2 మున్న
దిరెండాముధములలో నొకటి చూ, ము
ప్పదిరెండాముధములు. (చూ, బాగము 1.)
తోమరియ ద్వి. (తోట + మరియ) చూ,
రూ-తోటమరియ (సవనాల, పాండు.
2, అ. 21)
తోమరి ద్వి వి — పై — రుద్దు 1
తోము. దే. న. కి. మురికిపోవరుద్దు చూ,
తోముడు దే. వి: చూ, రుద్దుడు.
తోయగడు దే. వి. (తోయము + కాడు)
విధముగలవాడు ట్టుగు చూ, వద్దము 1
తోయలము. సం. వి. ఆ. న. తామర, నీటిపు
తోయలపి. సం. వి. ఆ. న. తామర, నీటిపు
చూ, ట్టు; 2 తామరపుపువంటి కన్నులు
గల ఆడుమి చూ, ట్టు (దీనికి రేమగు
కప్పకంటి) గల్లు.
తోయడింధము. సం. వి. ఆ. పుం చూ, నడ
తోయడము. సం. వి. ఆ. న. 1. నెయ్యి చూ,
పాచిన్న 1; పుం. 2. ముప్పు: చూ, మేపు
చూ, 1, 3 కుంగ*, చూ, తొణము. 1
తోయడి. సం. వి. ఇ. పుం. మున్నీరు చూ,
సముద్రము [చూ, కతులాదవి 2
తోయపిచ్చి. సం. వి. ఈ. ట్టు నీరుపిచ్చి
తోయము సం. వి. ఆ. న. 1. జలము: చూ,
పలిలము; దే. వి. (1) కడము, తెగ కళా.
7, అ. 70: చూ, సముచాము; (2) దండు
చూ, సేన. 1, (3) రీతి. భాగ. 2, స్కం
76 చూ, విధము 1; (4) అడను. భాగ.
1, స్కం. 450 చూ, సముయము 1;
(5) పరిచనము. చూ, సంగడము 5; (6) కడన
చూ, వెండియు [అము.
తోయగుచాము. సం. వి. ఆ. న. చూ, తోయ
తోయలక్షిచ్చియోగము. అం. తంకరములు

అటువది నాలుగింటిలో నొకటి: చూ, తం
కరములు.
తోయలి దే. వి. చూ, రూ-తోయ్యలి
తోరణ వై. వి. 1 తోరణము చూ, తోరణము.
1; వా. 2. తార మూ, సం. కి. 1.
తోరణము సం. వి. ఆ. పుం 1 తోరణ. తోన
కము-తోరణము-తోరణము పుప్పూకా
దులు గట్టుటకై గృహమునను కలువల స్తం
భద్వియను చేత నేర్పఱచుటకైన దాస్యము
నకును, మంగళార్థముగా ఆతోరణమునను
గట్టుడు మామిడాపల లోనినవారి సరము
ననిను, రెండు ప్రంభములమీదని నువ్వుము
ననుగాని కట్టినమామిడిచినున లోననువారి
చాలికనువచ్చేరు, వా 2 బాగు చూ,
వం. కి. 1, అం. 3 పాచిరెఖిలో నొకటి
చూ, ట్టులక్షణాంశములు
తోరణస్తంభము సం. వి. ఆ. నాండీకము
చూ, స్తంభము. 1
తోరణము. వా. వై. వి. చూ, తోరణము 1.
తోరమిల్లి. దే. వి. పజ్జియుపరి తెల్లగనుండు
అల్పముణివిశేషము చూ, రాము, రత్నము.
తోగిను వై. వి. 1 వరకమాత్రము స్వా. 3,
అ. 88: చూ, మాత్రము 1, వి. అమూల.
2. లాచైనది: చూ, సూలము. 4, 3. అధి
కము: చూ, పుచ్చె 1, 4 మిక్కిలిబలము
కలది భార భీష్మ. 1, అ. 140: చూ,
బలీష్ఠము; 5 మంతాలము చూ, హృద్యము.
ఆం, సం. మాన 53; 6 ఆందిము చూ,
పొంపొద్దము.
తోరహరము. వై. వి. 2 సూలహస్త 2 కాశా
కమల్లబంధము చూ, మెల్లకాస్త్రము.
తోరహత్తు వై. వి. చూ, హృద్య
తోరము. దే. వి. మా. తోరము, దేవకుగట్టు
తాగడు: చూ, సాత్రము 1.
తోరందే దే. న. కి: చూ, తోరందే

తొలు కే వి 1 రూ- నోలక. చక్రము
 చూ, టైలడు; 3 సంతువు లోననవారి
 చక్రము చూ, గోకు; వాచ కి 3 కను
 లుగోననవారి పడకిండు చూ, టైలడు
 నోలక కే వి చూ, గూ-నోలు 1.
 నోలుచే కే క్కీ తోలకాయు తోలించే
 నోలులుపు కే రూ-తోలుకాయు టైవు
 హు, కాం 176 చూ, కిన్లడు
 నోలుగోన వా. ఆ కి 9 చూ, తోలుకాయు
 నోలువానివిను ద్వి వి అక్కయు, తోలుకాయు
 నవావియు చూ, వీణ
 నోలుకాయు వా. ఆ కి 9 తోలుగోన, 25
 యు, 5 కి 9 — టైలుచే
 తోలెను కే వి చూ, రూ-నోలకయు
 తో- కే వి 1 కలువ, అం చిరా 8.40
 చూ, టైవు 1, 2, కొడిగ, పలగి అం,
 భా ద్వి పు, 21 చూ, ఎదివెను 1
 తోలకము పా 2 కానొకప్పర్మము ఉదా —
 ధ, ధ, ధ, గగ 7 మతి “ తోయలలోద
 మ-తోడగుదుయ్య ”
 తో-గి అం కంకియులు 84 లో నొకటి
 చూ, కంకియులు [మాడ 23.
 తో-యు వై వి — చూ, సంతోము సాం
 తో-గో-వి వి 1 తోలగంబగిన రాజు
 వి. 1, ఆ, 108 (వదలంగమునందిరి పరిభా
 వి కిని భాషాంతరమందు ఎచో అందురు)
 “ తో-గో-జ అటకట్టు ”, జా. 2. లక్క
 ము చేయకుండుట. [కొట్టివేయు
 తో-గివేయు వా.స.కి.1.శివవేయు; 2 (దావా)

తా

తా కే ఆ కి 9 చూ, రూ-కవులగు
 తాటిపాను, కే వి (కొడు + పాము); చూ,
 రూ. కవుటిపాను

కొడు కే వి: చూ, రూ-కవుడు.
 తొన్యత్తికను సం. వి. అ. న. వృత్తగీతవాద్య
 ములు మూడుగు గూడుట, వాట్లము..
 (చూ, ఉద్భవము-చూ, లాగ్నము)
 తొలబడు ద్వి. ఆ. కి 9 చూ, రూ-కవుల
 బడు భార. ఉగ్గ 2, ఆ. 195
 తొలు కే ఆ కి 9 చూ, రూ-కగులు. (కవు
 లునకు — భార. ఆ. 1, ఆ. 211)
 తొలుగోను. చూ, రూ-కవులుగోను 1.2; కే
 క్కీ 3 చూ, రూ-కవులుగోలుపు కై
 8, ఆ 114
 తొలుచే కే. క్కీ. చూ, రూ-కగులుచే
 తొలువడు. ద్వి. ఆ. కి 9 చూ, రూ-కవులవడు.
 తొల్లము సం వి. అ. న. సామ్యము చూ,
 సమానము. 2. [కటి చూ, దేశములు.
 తొళవము అం ఏలబదియూజుకేసులలోనో

త్రి

త్రిక్తము. సం. విణ. విడువబడినది, నిర్వాప్తి
 ధము: చూ, సముద్భవము.
 త్రిజవము. సం. వి. అ. న. క్షవము, విడుపు. దూ,
 విహవవము. [విసర్జించే.
 త్రిశించే సం ను కి 9. పర్జించే, కడుచే చూ,
 త్రిశేతివంతము సం విణ. రూ-త్రిశేతివంతము.
 విడిచిపెట్టినది: చూ, హీనము. 3

త్యా

త్యాగము. సం. వి. అ. త్రిం. 1. త్యా-చోగ
 ము, త్యా: చూ, విశేషము.
 త్యాగరత్నము. సం. వి. అ. న. త్యాగర తనము,
 చింతామణి: చూ, రత్నము. 1.

త్యాగరాజకృతి. పా. (సంగీతవిద్యను లోకమునకు త్యాగముచేసి నదిద్దాంనుడను) త్యాగరాజా చెప్పినకృతి (త్యాగరాజకృతులు చెప్పుగలవు.)

త్యాగి. సం. ౬౭ (వీ. ఈ. ౯) 1. మహాగి. రా. త. చూ, పదామృతం. స్రవంతము.

త్యాజరవంతము సం. ౬౭. చూ, రూ-త్యాజర త్యాజము సం. ౬౭. 1. కడువదగినది చూ, పీదము, 2; చా వి 2 విడువదగినకాలము, 3 తోచుము క్షమెనకొద్దికాలము, (సంచారమునందు పశ్చిమమును త్యాజ్యముచూపబడును)

త్ర

త్రంగ. సం. ౬౮ ఆ. త్రీ చూ, ఉద్రంగము. 2. త్రంగము, సం. ౬౮. త్రం — పై — త్రంపి. దే. చా చూ, రూ-త్రంపి. 1.

త్రవ్వేన వై. వి. 1 అట చూ, పరిహాసము, 2. చిలుకుట చూ, మధనము; 3. చెక్కుట చూ, చెరువు 1. [చిలుకు, చూ, మధించే త్రవ్వే. వై. సం. ౬౯-౬౯, తక్షి రూ-తరుదే. త్రవ్వేట. వై. వి. చిలుకుట. ఆం. భా ద్వి 28వ: చూ, మధనము.

త్రవ: సం. ౬౮. వి. ఆ. త్రీ. 1 చూ, కిన్న; 2. చూ, అంకులాడి; ఆం. 3 సంచారిభావములు 28 లో నొకటి. (తనవరుని నామంబులరూపంబేగొని తననెచ్చెలి వివేకదాయని యెన్నటి హిమవంశే). చూ, సంచారిభావములు

త్రవీమృతం. సం. ౬౯ మిక్కిలినిగలవాడు. చూ, హిమంతుడు. [చూ, తోచ

త్రవీకర్పి. సం. ౬౮. ఈ. త్రీ. ములుతోన: త్రవీమము. సం. ౬౮. ఆ. స. 1-తగరు: చూ,

లోహము. 1; 2. పీను చూ, లోహము. 1.

త్రవీమ. సం. ౬౮. స. 1 — పై —, ఈ. స. 2. — పై — [చూ, తోచ.

త్రవీమ. సం. ౬౮ ఆ. త్రీ చేయగలతోన: త్రవీమము. సం. ౬౮. వి. ఆ. స. గూ-త్రవీమము

తగరవులొమ్మ చూ, వింబము 3.

త్రవీమ. దే. వి. 1. రూ-గుమరు-తుగ్గియ్యదుము-దుమ్మ. చూ, రేబువు. 1; స. కి. 7 దుమ్మచేయు. రాస. 1, ఆ. 42

త్రవీమము సం. ౬౮. ఆ. మూటిమూహము.

త్రవీ, త్రవీము. త్రవీశేషములు — ఆం మూడంకములుగలవి — ఆంశాంకులు.

(కాది), అంబులు, ఆన్కులు, ఆన్కులు, ఆను పానము (అలంకారము), అన్కుకములు, అలంకారములు, అవగ్ధులు, అలంకారములు (హరికాది), అన్కుకములు, అన్కుకములు (మమకృతమందాది), ఇచ్చాదులు, ఈమలులు, ఉదయములు (కీయాది), ఋణములు, కలుకములు (త్రవీము), కరణములు, కన్కుకములు (పశ్చిమత్యాగ), కర్పలు (కాయకాది), కర్పలు (త్రవీకాది), కర్పలు (అగామకాది), కర్పలు, కాండములు, కాన్కుములు, కాలములు (ఉదయాది), కాలములు (త్రవీవగము-గీమ్మది), కాన్కుశేషములు, కాన్కుపాకములు (పాకములు), కాన్కుశేషములు (కీరులు), మంధకారత్రవీము, క్రైస్తవత్రవీమ, క్రియాకాలములు, క్రియలు, మూములు, గజకాతులు (జాతులు), గాయత్రీమంత్రత్రవీపాదములు, గుణములు (త్రవీగుణములు), గురువులు, చిత్రయాత్రాది, జానకములు (విలకులుము), జ్ఞానములు, కర్మములు, తాపములు, త్రవీము (కొంచుము), (త్రవీడము (మనోదందాది 1-2), త్రవీషములు, దండములు (మనోదందాది), దండము, దళలు, దీక్షలు, దేవత్రవీము, దేవత్రవీము, దేవా

[illegible]

త్రయరాశికము. పా-చూ, రూ-త్రైరాశికము.
త్రయి. సం. వి. ఈ-ప్రస్తా. 1 ఋగ్వేదాన్ని
వేదములు (చూ, వేదము): చూ, త్రయము;

2. మాఁజేసిమాఁచుమాఁ చూ, శ్రీయముఁ
3 ఏనుకొకానికల చూ, శ్రీయముఁ. 2.
4 కులంబముగల ఆడుగు చూ, (స్త్రీ);
5 మంచిన నమృతం ఆడుగు చూ, (స్త్రీ);
6 లం రి. ఛర్యాగ్ధ్యములు కేలిపడు కాస్త్ర
ము. రాజవిష్ణులు నాలుగింటిలో కౌకటి,
చూ, విష్ణులు (చూ, అస్థికౌటి)

తెలియకనుచు సం వి డా పుం చూ, నా
యడఁడు. [ధర్మము.

కర్పూరము సం. వి. ఆ. పుం. వేదవిహిత
కర్పూరము. ఆం. ఏకవింశతి స్థానములు
నొకటి చూ, ఏకవింశతి స్థానములు

కృష్ణాదిత్య ము సుం స, పదుమూడవది.

త్రయోదశి, సం వి, ఈ స్త్రీ 1 పక్షమున
 రు పదుమూడవతిథి: చూ, తిథులు-తిథి;

2. పదమూడు కంఠాలుగల వంశాధిని యన వీరేశ చూ, వీరై; పా. 3. పదమూడు పది, అం. 4. కరివాద్యములు ఇరుపదింటి లో నొకటి చూ, కరివాద్యములు; అం. 5. (పక్షపక్ష-శృంగపక్ష) తిగులుచునేనింటి లో నొకటి చూ, తిగులు.

౨౨౨. జే. స. ౩౧ చూ, యాశ్చర్యం. (పుట్టా
పూర్వోత్తరములనెత్తు భార. ఉద్యో 1.
అ. 311)

తృప్తుల జే వి చూ, రూ.తృప్తుల.
తృప్తుల జే వి రెండుసోలలు, చూ.రూ.తృప్తుల.

తర్వాత, జే. వి. తర్వాత ౩౪.4, ఆ 78
తర్వాత, జే. వి. తర్వాత ౩౪.4, ఆ 78

పామ్యగా నివ్వేటట, అమితలాభము గల్గెననుట “కొమరులబ్రుట్టి తమకేమాదుడై తల్లివీరక కైదెదగు చిత్తంబుతో” (ధర్మజ రాజ మాతము); “తమకునేమి తల్లివీరక కత్తి కపరనర, యొర్నిమనుజులెమి యొసక గలరి.” (పెజయంతి విలాసము)

తృప్తికలపోషికోమట జా. పూర్వపునంగులను మరలజ్జ పీడితమౌకొని యెడియే యాలోచించుట. " తేనీసానిని తృప్తికలపోషికోమటేల " (ధర్మజరామాయణము)

తృప్తి. దే. స. క్రి. రూ. తృప్తి. తృప్తికించే
1. ఖననముచేయు, 2. ఖండించు చూ, పెలగు; 3. పుట్టు పూర్వోక్తములపెట్టు; 4. పరిష్కారముచేయు; వా 5 (మొక్కలను గొమ్మలు) తృప్తి, 6. (కొంపలు కట్టుటకును తియ్యటకును గోకులు) తృప్తి

తృప్తికోల. దే. వి. రూ. తృప్తికోల-తృప్తికోల-తృప్తికోల. చూ, మధ్యము [వాడు తృప్తివాడు వా విని చూ, రూ. తృప్తివాడు తృప్తివాడు. వా విని రూ. తృప్తివాడు (సం. ప) — ఖననము, భాతము.

తృప్తికము. సం. వి. ఆ. స. గడ్డినరక చూ, తృప్తిము 1. [ము. 1. తృప్తిము. సం. విని తిరుగునది చూ, పలమాన తృప్తికము సం. వి. ఆ. పుం. రూ. తృప్తికము పం. పెట్టి, మూలమేట్లుట (అనికొందలు) చూ, మగ్గము.

తృప్తికము. సం. వి. ఉ. ప్రి. 1. సంజాదే వి; పుం. 2. ముప్పదిపల్లములుపుల కొలది.

తృప్తి. అం. సంచారీభావమునలుట్టిన పుష్పములు 20 లో కొకటి. చూ, సంచారీభావమునలుట్టినపద్మము. [ము.

తృప్తిము సం. విని. భయపడినది చూ, భీత

తృప్తికి దే. వి. ఆట చూ, పంపానము

తృప్తికించే దే. ఆ క్రి. పరిహాసము చూ, పిసాళియే. [వెటపరి.

తృప్తిపు. సం. విని. భయపడుచువాడు. చూ,

తృప్తి. దే. వి. వేదాధ్యయనముచేయుపపుడుకోట నుండి రాదకు తుంపర, పృథ్వీలిందువు చూ, పృథ్వీ.

తృ

తృప్తియే దే. వి. రూ. తృప్తియే. పదగదారి: చూ, పర్వము. (తృప్తియేలలో భేదములు-నల్ల (తృప్తి, తెల్ల (తృప్తి, గోదమ (తృప్తి మొ.) తృప్తి దే. స. క్రి. రూ. తృప్తి, ఆను, ఆర గించే, కుడుచే-యాకుచ్చు, తృప్తి, తృప్తి-నా నిమిష. (సం. ప) — ఆను తృప్తియే

తృప్తికోకు వా 1 కల్లు సారాయి బ్రాంది లోనగుచున్న పెల్లప్పుడు పానముచేయు వాడు [నము 1.

తృప్తిగుడు దే. వి. రూ. తృప్తిగుడు చూ, పా.

తృప్తిగుడు దే. వి. 1. కిరణము చూ, పోయనము.

2. 2. రూ. తృప్తి. కేనినదాగము, పోయనము: చూ, నూత్రిము 1, 3 తాడి. *. సాంబ.

పా 3 చూ, శ్రీతాళము; 4 రూ. తృప్తి

చేరు. చూ, నూత్రిము 1; వా 3 మంగళ నూత్రిము. " నాతృప్తిగుడ్డిగాన నాధర్మ

99 ఏండ్లు కేవలము " (బ. తృప్తిగుడు.

తృప్తిగుడు—తృప్తిగుడు)

తృప్తిగుడుపు. దే. వి. పాశి. ఆచ్చ. సం.

కాం. 41. చూ, పరుగుడు 1.

తృప్తిగుడుపు. జా. దృఢత్వముకొందుట; సమ

దృఢత్వము లేకుండుట " తామకామరాధిముల

కంతలముగలక తృప్తిగుడు రాదకు దృఢత్వము

దవులుకలక. " (శ్రీనివాస విలాసము)

తృప్తిగుడు. దృ. ఆ క్రి. 1. కృశించు చూ,

పాటపాటపోవు; 2 దాగము. [క్రి. 1.

తృప్తి నై. వి. పిరిగినిము. బలము చూ,

తృప్తిము సం. వి. ఆ. స. 1 కలుగగానుగో;

చూ, వార్షికము. 1; 2 కాపు. చూ, రక్ష

ణము; విని. 3. రూ. తృప్తిము. కావలబడి

నది: చూ, రక్షితము.

తా. సం. వి. ఋ. పూ. చా. కక్షకుడు.

తాత్పర్యము. సం. విదా చూ, రూ-కాత్పర్యము. 81

తాత్పర్యము, సం విణ, తాత్పర్యచేత చేయఁబడినది సము

కాశ్యపసము. సం. వి ఆ వ చూ, రూ-కాశ్యప

తామిళం నం. వి. ఈ. (ప్రతి 1' చూ, త్రా
గము 1 *; 2 = తాయి తల్లి చూ, మర
1; విని 3 కావలగుచుండునది చూ, ర
క్షితము. [ము. 1. *

తాళియమాణ సం వి. ఆ. (ప్రీ) చూ, తాళి

తా. 1. పంచమజభాషలు చదివో
నొకటి: చూ, పంచమజభాషలు (చూ,
భాష 1) ; 2 భిన్నపక్షజభాషలు 17 లో
నొకటి చూ, భిన్నపక్షజభాషలు (చూ,
భాష 1) [ఉత్తర 4, ఆ 195.

తామ్ర, జీ స క్రియా, యా-తామ్ర, భాగ.

కావునను దే. వి చూ, రూ-కావునను.

శాస్త్రము సం వి అ. శ్రుం 1. భవముచూ, సజాత్రు; 2 మనోహర విశేషము చూ, భవము 1, అం 3 సంపాదనములు 33 లో నొకటి. (చిత్రమువలన చాగిన మనస్సునింగించి యున్నంతి తెలియచాత్రు లలో ఓవ్రువం బోలసాగెను) చూ, సం పాదనములు

తాను దే వ రూ-తరాశి-తరామ (సం
పు) — ఆరాచి, ఏవశి, ము, త్రొంకటము,
నారాచి తద్వి-తక్కాడను-తక్కాడ—
రూ-తక్కాడి-తక్కాడ, నడ (సం పు) —
ధటము. పెడతక్కాడను. కాటా

తామ్రరాశి. ద్వ. ౬ శుభరాశి. చూ. రాశి 1.

తాత్పర్యరాశి గాదు ఓ. వి. ఎలిక: చూ
మూషికము.

၁

తి. సం. స. = చూ, మూఁడు.

తిరింగతు సం. స ల్ స్త్రీ.1: ముప్పది;ఆం.

2 చూ, ముద్దిపూస

తిరింగము, సం. స. ముప్పదవది.

త్రింకాళి అం. (త్రింకాళము) 1 వ పదక
 వర్ణంబొకటి (అక్షమును 30 సమభాగ
 మునా చేయుటకే త్రింకాళముననెను త్రిం
 కాళకనుగననవసవ గొనూ మేలాళముం
 దెన్నుభాగమునందెన్నుకో కనుగనవలెను.
 లేకేరానులయిన మేను, మి, సిం, తు, ధ,
 మంద్రములఁబండు గొనుముగా నీటిగున
 వాసిన భాగములకు మేద, కని, ను, బు,
 తుయ్యిలు త్రింకాళాధిపతులగుదురు (అవఁగా
 కుమ, కప, నలి, మ7, కుమ=భాగములు 30
 సరిరానులయిన వృషభ, కర్క, కవాక్ర,
 మృశ్మి, మక, మినుములయందు వనసగా
 నీతింబితిభాగములకు తుకొ, ము, న, క, య,
 సుములు త్రింకాళాధిపతులగునని అవఁగా
 మ, బ7, నలి, కప, కుమ=భాగములు 30)
 నూ, మేదకపర్ణ, అం 2. వర్ణములు ఆటిం
 టియినొకటి మే, వర్ణములు రాబు, ము

తొక. సం. ఏ ఆ (స్టే) మార్గిరక చూ.

గిక్కుంటకము సం వి ఆ పుం 1 చూ,
ములుకొముడు*, 2 పెద్దపల్లెడు*. చూ,
పల్లెడు, 3. అఘుగర్గము, ఏమగునట్లేవనంటి
చేప: చూ, మత్స్యము. 1.

తిక్కనకు సం వి డ్ పుం. 1 తిక్కనాటాట్రాః
మా, పర్యరేమ; 2. వెన్నుడు: మా,
విష్ణువు. 1; 3 అభినయనస్తవిశేషము: మా,
వ్యంజకము. 1.

త్రికటాకమం. అం.సాంటిపిప్పి! మిరియాలు:చూ

త్రయము. (గళోగగుల్మ పీనసములనుహరిం
చి దీపనపాచనకర్త నియమము.)

తిక్కలుపు. సం. వి. ఆ. న. 1. అ. 1. మూడి

సమాచూచు చూ, త్రియము 1; 2. అ. 2. మూడి
ము-రూ-టికను చూ, ముడిపూస; 3. చూ,
తిక్కలుకము; 4. కళక తాడి యునిరికలు
చూ, త్రియము. 2; 5. మూడుదాహలు
కలయచోటు. చూ, మార్గము. 1; పా
6. ట్టాచ్యవప్రయములు, 7. కావ్యలక్షణ
మున — సంఖ్యాబద్ధముగు ముక్తకావ్యముల
లోనొకటి చూ, మహాకావ్యము (చూ,
దండకము. 7)

తిక్కగణములు అం. మనస్సు, వాక్కు, కాయ
ము (చూ, త్రియము)

తిక్కావర్తి. అం. అశుభావర్తములలో నొకటి

చూ, అశుభావర్తములు [బాణము 1

తిక్కాపి సం. వి. ఆ. న. అ. 1. ఇందుపు చూ,

లవనము, 1; పుం. 2. చూ, తిక్కకృత్తు. 1.

తిక్కోణము సం. వి. ఆ. న. మూడుమొలలు

కలసినరూపము, తిక్కజము, ముక్కోణ

ము చూ, కోణము, కోణసూత్రము.

తిక్కోణములు. పా. జన్మలగ్నమునకు 5—8

రాసులు తిక్కోణములు అవలంబించును. కీటికి

కోణములనియు పేరుగలదు.

తిక్క. డి. వి. చూ, రూ-తిక్క. 1—2;

దృ. 3. వివారకము చూ, వివా.

తిక్కటి. వై. వి. 1. చూ, తిక్కాపి.

తిక్క. వై. వి. 1. అ. 1. మూడు: చూ,

పంచన; డి. వి. 2. చిక్క, బాధ: చూ,

కోకము; అ. తిక్క. 3. తిక్క, తప్ప, గంట

పడు: చూ, మిడినోపు.

మత్స్యగు సంభాషించుట (ఇదియుంబూర్వ
రంగాంగమే)

తిక్కర. సం. వి. ఆ. (ప్రే. చూ, అంకులాడి.

తిక్కరము. సం. వి. ఆ. పుం. తిక్కర. డి. వి. ఆ.

చూ, డి. వి. ఆ. (ప్రే. మూడుపూస

తిక్కగణములు. అం. చూ, త్రియము, గుణములు.

తిక్కగణాకృతము. సం. వి. ఆ. మూడుచోట్లందు

వీచి (పాలము): చూ, భూమి 1.

తిక్కలు సం. వి. ఆ. పుం. 2. తిక్క. చూ,

సర్వానుభూతి.

తిక్కలములు (తిక్కసంధిములు) అం. పిల

ములు, లవంగాలు, బాల్మినచెక్క. (వాతవి

కారము కళగోగము విచవికారము వీనినిహ

రించి దీపనపాచనకర్తనిచ్చి కుక్షిపృథ్వి కలి

గించును): చూ, త్రియము

తిక్క సం. వి. ఆ. (ప్రే. రూ-తిక్క. 2.

తిక్కయము సం. స. చూ, తి

తిక్కడము. అం. పుం. 1. మనోదండము, వా

గ్గండము, కర్మదండము అను మూడుదండ

ములుగల సన్యాసాక్రమము చూ, శ్రయము,

అం. స. 2. మనోదండము, వాగ్గండము, క

ర్మదండము. చూ, త్రియము.

తిక్కడి. సం. వి. ఆ. పుం. మనోదండ, వాగ్గం

డ, కర్మదండములను మూడుదండములుగల

సన్యాసి: చూ, ముని 1.

తిక్కాయుధము. సం. వి. ఆ. స. ఇంద్రుని

పహారముచూ, బాణము 1. [గ్రము.

తిక్కాయము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, స్వ

తిక్కయము. సం. వి. ఆ. పుం. గేవత: చూ,

వేలుపు. [చూ, పది.

తిక్క. సం. వి. ఆ. (ప్రే. తిక్క. అనుపము:

తిక్కము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, స్వగ్రము.

తిక్కవేలుము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, తిక్కయము.

తిక్కనము అం. ఏమగుముక్క- తిక్కన
జనితజ్వరము. (ఇదిమాడు. — పితృజ్వర
ము, పాలరము, కూటాశ్రయము అనునవి)

తిక్కనము అం 1 వాతపితృశ్లేష్మములు
చూ, పృథుము; 2. క్షుణ్ణములను గలిగిడివి -
అతివాస్త్ర, అవాస్త్ర, అసంధము చూ,
త్రయము

తిక్కనము అం 2 వి శ్. పుం. మాడు
వాములు కూటాశ్రయ, అనునము (చూ,
తిక్క 5) చూ, వాచము

తిక్కనము అం 3 వి. శ్. పుం. 1 అగ్ని
చూ, వహ్ని 1; 2 వహ్నిచూ చూ,
కృష్ణపు 1, 3 చూ, శివుడు, 4 చూ,
యముడు, 5 గణపతి చూ, సవాడు
కుడు 1 [తెనుగు

తిక్కనము అం 4 వి. అ. పుం. తెనుగు; చూ,
తిక్కనతిక్కన అం క్రియాంగములు పుండ్రం
డింటిలో నొకటి (చూ, అంగము 9) చూ,
క్రియాంగములు.

తిక్కనతిక్కనమాడు. అం 5 వి. ఇ. పుం. చం
దుడు. చూ, హిమగురువు.

తిక్కనతిక్కనము అం 6 వి. అ. న 1. మాడు
తెలుగులనొనలు, పుం 2. అభినయవాస్త్ర
విశేషము. (చూటనవేరినినంది చూపుడు
వేరి మొదటగున్నది యంగరపువేరిని
నంది కడమవేరినను జోచివట్టివడి); అం
3 అసంయుతవాస్త్రములు 45 లో నొకటి
చూ, అసంయుతవాస్త్రములు.

తిక్కనతిక్కన. అం 7 వి. అ. శ్రీ. గంగానది,
మహానదిమైత్రీ చూ, విది.

తిక్కనతిక్కన పా 1. ఒకానొకవృత్తము ఒక్కొక్క
పాదమునందు నాలుగు ఇంద్రగణములుగలిగి
మాడవగణావృత్తము అతిగాంగవృ
త్తము: చూ, వృత్తము. 1; 2. చిత్రికవృత్త

మానంజొకటి. ఉదా. — "నేనునునంద్య
గోవింద-దిక్షిణహరణ, పుండరీకాక్షయ
స్వక్ర-పుణ్యపురుష, యమరసస్వక్ర-పాల-
హరి. ముం. నేనంద్యక్ర పాఠ్యునా-
దిగిపయ్యె" చూ, వృత్తము 1

తిక్కన. అం 8 వి. శ్. శ్రీ. ఏమగుముక్కానంతల:
చూ, కృష్ణము 2

తిక్కనతిక్కన అం 9 వి. అ. శ్రీ. చూ, పాలవర్ణి *
తిక్కనతిక్కన అం 10 వి. శ్. పుం. చూ, కృష్ణపు 1.
తిక్కనతిక్కనము. అం 11 వి. అ. వి. నొటయించిన
ఒకానొకానొక వాని మాడు రేఖలు, తిక్క
పుండ్రము

తిక్కనతిక్కనము అం 12 వి. అ. న. — పై —

తిక్కనతిక్కన అం 13 వి. అ. శ్రీ. 1 చిత్తలతి *:
చూ, పత్రు, 2. తెల్లనెగడ* చూ, చర్మాను
భూతి, 3 చూ, మల్ల, 4 చూ, చొల్లి
బూస, అం 5 చూ, చొల్లి తాళములలో
నొకటి (చూ, తిక్కనతిక్కన) చూ, మాడక
ములు. (ఇదెన్నతాళములలో తొకటి చూ,
తాళములు, తాళము 2.) చూ, స్వరము 2.

తిక్కనతిక్కనము. అం 14 వి. పుం. 1. ఏడక్షరముల
కాలము చూ, తిక్కనతిక్కన. 5, 3 తీరము:
చూ, రోధను; 3 వాడి చూ, వరము. (1).

తిక్కనతిక్కనము అం. వి. అ. న. అనుదము *:
చూ, కృష్ణంబకము [తిక్కన.

తిక్కనతిక్కనమాడు అం 15 వి. అ. పుం. చూ,
తిక్కనతిక్కనము. అం. వి. అ. న 1. ముయనిచేర్చిం
చుబడిన మాడుపురములు చూ, జీకము;
పుం. 2 చూ, బంగి.*.

తిక్కనతిక్కనతిక్కన అం. వి. అ. పుం. చూ,
శివుడు. (ఇదెన్ని తిక్కనతిక్కనతిక్కనతిక్కన
తేరు భూమి, చక్రములు మార్చవచ్చును,
గుణములు నేడములు, చాచము చేరువు, రా
దీ శివుడు, రాగము కృష్ణపు అయ్యెను.)

తిమూరి. సం వి. ఇ. పుం. 1. బిహు కుష్టు
మహేశ్వరుడు అను కుష్టుగల మూడుగురి
గులు గలవాడు, 2 చూ, బిహుడు. 1
తిమూరులు అం. బిహు కుష్టుపెచ్చిరులు.
తిమూరు జే వి 1 చూ, హి-తిమూరు,
1 బిహు చూ, బిహు
తిమూరుకాడు, జే విగా చూ, తివృత్తి
4, అ 273
తిమూరు జే విగా. —పై—
తిమూరుకాడు, జే విగా (తిమూరు + కాడు)
—పై—నను 3, అ. 137
తిమూరు జే అ తి 1' చూ, నంచంచే,
2 తి 2 మట్టిపయ్య భా. అ 3, అ
23 చూ, పరిగోను
తిమూరును సం వి అ పుం చూ, మా-
శ్యుండుడు (వాడుక)
తిమూరు సం వి అ త్రి. 1 రాతిరి చూ,
రాతిరి, 2 పనుపు. చూ, పన్నము 6,
3 యనువాది చూ, పది బ్రజస్యల
తిమూరు సం వి అ త్రి ముట్టుచి చూ,
తిరాతిరికన్నయ పా మూడుదిసము బుపవ
సింపెది మ, కెచ్చెము
తిరాతిరి సం వి అ. న 1. మూడురా
గులు చూ, రాతిరి, పుం 2. ఒకానొక
యోగము చూ, యజ్ఞము, 3 పట్టణమునం
22 జనుకుమారి.
తిరాతిరికి అం. చిత్తవర్ణములు 30 లో
నొకటి. చూ, చిత్తవర్ణములు.
తిరాతిరికి పా. రాజభాగ్యయ్యెడు
మగుడు గలకుం చూ, లక్షణము 1
తిరాతిరిములు. అం బహుత్వము, అజహుత్వ
ము, బహు బహుత్వము.
తిరాతిరి సం వి అ పుం. 1. తెలుగు
చూ, తెలుగు, అం. 2 ఏబదియూలుదేశ

మలలో నొకటి: చూ, దేశము.
తిరాతిరిములు. అం త్రిరాతిరి పుంలింగ నపుం
వక లింగములు. (3)
తిరాతిరిములు అం స్వర్ణ మధ్య పాశాళములు
తిరాతిరి. సం వి. ఇ. పుం చూ, త్రిరాతిరిము
తిరాతిరి సం వి. అ త్రి రాతిరి చూ,
పాశాళ 2
తిరాతిరిములు సం వి. అ పుం ముక్కంటి
చూ, తివృత్తు (ఇట్లుతిరి పేరుగడు)
తిరాతిరి సం వి అ పుం మూడేండ్ల
కోడెమాడ. చూ, వృషభము 1
తిరాతిరి సం వి. అ. పుం 1 ధర్మార్థ కామ
ములు చూ, తిరియము, 2 సత్సత్సము
ములు చూ, తిరియము; 3 క్షయపాన
స్థానము చూ, తిరియము, 4 తిరియము
ములు చూ, తిరియము; 5 తిరియము. చూ,
తిరియము
తిరాతిరి. అం అగోపితవర్ణగత లంకార
ములు 12 లో నొకటి (చూ, అలంకార
ములి) చూ, అగోపితవర్ణగతలంకారములు
తిరాతిరియములు. అం. (తిరాతిరి—తిరా
కాక విశేషణ కామితివృత్తి) సక
లజగత్తును వ్యాపించియుండు వస్తువుకొరకు
ననుసారము. చూ, ఓమ్.
తిరాతిరి అం తిరాతిరిగలబంధములు 41లో
నొకటి చూ, తిరాతిరిగలబంధములు.
తిరాతిరిముడు. సం. వి అ పుం. మూడు
లోకములను మూడుఅనుగులుగా కొలిచిన
విష్ణువు చూ, విష్ణువు. 1.
తిరాతిరిము. సం. వి. అ. న. చూ, స్వర్ణము
తిరాతిరి సం వి. అ. త్రి—తెగడ రూ-
తిరాతిరి. తెగతెగడ*. చూ, సర్వాను
భూతి.
తిరాతిరి సం. వి. త్రి—పై—

తిక్కన. పం. వి. ఈ. శ్రీ. గంగ' చూ, నది
తిక్కనకుడు పం. వి. ఆ. పుం' చూ, శివుడు
తిక్కనకుడు. పం. వి. ఈ. పుం. 1. ఒకానొక
రాజు: చూ, రాజు 1, 2. పల్లి చూ, మా
స్థాలము; 3. మిడుత' చూ, శివుడు.
తిక్కనకుడు. పం. వి. ఆ. పరిశ్రమమహారా
జు: చూ, రాజు 1. [డు 1
తిక్కనకుడు. పం. వి. ఆ. పుం' చూ, మధుర
తిక్కనకుడు పం. వి. ఆ. ప. 1. తిక్కనకుడు
చూ, ముమ్మనవాలు; 2. పిగడండ్. చూ,
భూమిని 2.
తిక్కనకుడు పం. వి. ఆ. పుం. తిక్కనకుడు
డను రక్కసుడు: చూ, రాక్షసుడు 1
తిక్కనకుడు. పం. వి. ఈ. శ్రీ = తిక్కన
వల్ల ఒకపట్టాము. చూ, పేరము
తిక్కనకుడు. పం. వి. ఆ. పుం. డచేరుడు
చూ, శ్రీమడు.
తిక్కనకుడు పం. వి. ఆ. ప. 1: చూ, తిక్క
ఖము 1; ఆం. 2 ముప్పదిరెండాయధము
లలో నొకటి. (ముమ్మనవాలు) చూ,
ముప్పదిరెండాయధములు. (చూ, రాజ
ము. 1), 3. అసంయతహస్తములు 45 లో
నొకటి: చూ, అసంయత హస్తములు;
4. దిక్పాలయములు 81 లో నొకటి.
చూ, దిక్పాలయములు. [చూ, బంగి
తిక్కనకుడు. పం. వి. ఈ. శ్రీ. గంగావి *
తిక్కనకుడు. పం. వి. ఆ. పుం. పరిశ్రమ
చూ, శ్రమగతుడు. 2
తిక్కనకుడు. ఆం. రాజువారు రెండింటిలో నొకటి
చూ, రాజువారు.
తిక్కనకుడు. ఆం. 1. మూడుపదములు (పా
తస్యపదము, మధ్యంపదపదము, పాదంపద
పదము: (చూ, తిక్కనకుడు). చూ, పదపదము,
2. మూడుపదములు: చూ, తిక్కనకుడు.

తిక్కనకుడు. పం. వి. ఈ. శ్రీ. మా-తిక్కనకుడు-
తిక్కనకుడు. 11 వ పదము చూ,
పదపదములు.
తిక్కనకుడు. పం. వి. ఆ. న పూర్వము
మధ్యమున పూర్వమున చూ, పూర్వము
తిక్కనకుడు. పం. వి. ఆ. శ్రీ. పూర్వము వియ్యము
ఉద్దలుపోడిచేసిన పులము చూ, పాద
ము (1)
తిక్కనకుడు పం. వి. ఆ. మూడుపదములు దున్ని
నది (చాలము) చూ, భూమి. 1
తిక్కనకుడు పం. వి. ఆ. న 1 బిడ్డము
తిక్కనకుడు చూ, మూర్తిము 1, పుం. 2 చిట్ట
ముపరె అలుకేములుగల పైదూర్ములు చూ,
రత్నము 1.
తిక్కనకుడు మకాబ్రాఫి. ఆం. ముగ్గుములు 28లో
నొకటి చూ, ముగ్గుములు
తిక్కనకుడు. పం. వి. ప. శ్రీ. 1 (మూడు
పదపదములుగలది) గంగానది చూ, నది;
2 ఒకానొకపది' చూ, పది
తిక్కనకుడు. ఆం. ఉదాత్తము, అపరాధము,
స్వరీతము (3) చూ, తిక్కనకుడు.
తిక్కనకుడు రాగములు. ఆం. సామికములు:
చూ, రాగములు.
తిక్కనకుడు పం. వి. ఆ. చూ, తిక్కనకుడు.
తిక్కనకుడు పం. వి. ఈ. శ్రీ. మూడుపదములు
చూ, పేరము.

పు

కుంగుట. డే. ఆ. శ్రీ. 1. పేరము. సాంబ. చూ.
38: చూ, మరణించే; 2 కుమకలను. భార.
కో. 5, ఆ 38: చూ, పక్కనములు,
3' చూ, నకింత. [ద్వి. 225.
కుంగుట. డే. వి. చూ, మరణము. ఆం, భా.

శ్రీమదుక్తం తే వి 1 ప్రశ్నయము: చూ, పం
పద్యము 1; 2 వాచము చూ, పం

గొంతుకుమరి ద్వి. ఆ కిరీ చూ, నగించే
గొంతు గో ౪ కిరీ 1 పేట అం, భా

గి. 123 చూ, సంహారంచే, శ్రీ 2 గుణ
కలుపేయ్య, 3 మేపు చూ, సంహారంచే,

4 శ్రీమదే మా, భేదం
శ్రీమదే శ్రీ వి హింస లం, భా వ్య

224 చూ, పుష్పము

సంఖ్య 25, 192 మా, 12
ము 4 (మొదటి పేజీ) (12)

గుంపుడు నైది - - - - - (శ్రీమదాది
గుంపుడు నైది 1 గుంపుడు, గుంపుడు చూ,

వాంకా-ము, 2 -చెరువు చూ,లోహము 1
చెరువు-ము నది . ఆ న తొలుట, చేచ్చుట

మౌ, మరల గొమ్ము
 మౌ, మరల గొమ్ము

మొదటి నాల్గవ వార్షికము చేయు
= 0 - కాము మా, తాళము, 2 ఇం

మొదటి మా, స్వచ్ఛమైన, 3 మా, నాగమొమ్మ,
4 - వచ్చి - మా, చుట్టూ

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రకాశికా

చి.కె.కె. కే : — 2 — (మొదటి పేజీ)

త.స్వ. శ్లో 1 మా - రాష్ట్ర ఇనుము

మీరు ముళ్ళకి. పాండు 1, ఆ 182* చూ,
లోవాము. 1, 2 గుచ్చిలేమి స్వా 2, ఆ

11. అనుచి, అనుచకము.
తృప్తుడు. దే. ప. పశుపత్యైకమేని శామ

ము, ఉన్న. భా. విరా 5, అ. 23),
శ్లో. 1, అ. 45 చూ, సంభ్రం 1.

కృష్ణు. చే వి. హా- శుమరి- శుక్రిష్ణు.
దుమారము, ఘోషి మా, రేణుప్ర. 1.

శ్రీమం. దే వి నీళ్లుచిమ్మటమందిన న్వన
మరిరణమ చూ, హూహూ

శుక్రమింత నా. చి కేమిట హా-శుక్రమి
మింత-శుక్రమిగింత గుండు.

సూక్ష్మగ్రంథే దే అ కృ, ఎనుయ చూ, ౮౦
సూక్ష్మగ్రంథ దే ఓ చూ, యా-సూక్ష్మగ్రంథ

గొల్లడంచే దే. ప. కి. చేపు వేం. ఆం.
52 చూ. పంపానంచే

సంఖ్య 1 వా రి. 19వ చూ, నిలవము 1.

1 గణము, 2 గోవుము చూ, వాంకారము

సాక్షి: మాకు ఈ ఆశ్రిత 1 ఎకరము
చూ, లంఘించు, 2 గిర్వించు చూ, హంక

సంఖ్య. 1 : 1 గ్రామీణుల మా, పాంకా

గము, 2 ఎకరాలకు చూ, విచ్చంధిగము,
అ 69 కి గిచ్చంఁచే చూ, వాంఁఁఁఁచే,
అ 70 కి గిచ్చంఁచే చూ, వాంఁఁఁఁచే,

4. ఎర్రలికడం చూ, లంఘించు, 5. పచ్చ
సాంబ మాన 33 చూ, మరణించు

మొగలవాడను

నప్పుడు పోలేరమ్మును కొట్టిపెట్టెదమింది:

గొప్పమంత. దే ఓ చూ, రూ-తుగ్గమంత

(3)

తక్కియే జే. క్కే చూ, రూ—రెండు.

తెక్కొట్టు. దీ. అ. కి. ఎగడట్టు.

తెల్లొగ్గను. తే. స. కి. 1: చెరుయే-రూ-
చెరుయే. తొలుగు భార. అ. 8, అ.
102, 2. చేపు. భార భీష్మ 3, అ. 303
చూ, సంపరించే, 3 కలయే, కలం
యాడు, కలగుడు-ట్టు, చోపు, కలయ
టించే తే. 5, అ 163; 4. కలరించే
చూ, మింగు; 5. చూ, తొగు భార
విరా 5, అ 58

తెల్లొగ్గులు తే వి తెల్లొగ్గులు

తెల్లొగ్గులునాను. తే స. కి. చేపు చూ,
సంపరించే

తెగు తే. అ కి. చూ, రూ-తెగు

తెడ్డు తే. వి. చూ, రూ-తెడ్డు

తెయ్యి తే. అ కి. చూ, రూ-తెగు

తెయ్యన తే వి చేక్కన చూ, సాంపర్కము.

తెయ్య తే. అ కి. రూ-తెగు ఖండితుడు
చూ, వొక్కవాలు

తెట్లు తే. అ కి. 1. చూ, మరణించే,
2 పడు భార సభా 2, అ 83 చూ,
కొరలు

తెట్లు తే. వి చూ, మరణము

త్రే

త్రేయే తే అ కి. చూ, రూ-త్రేయే
సా. 8, అ. 28.

త్రేయే తే అ. కి. —త్రే —

త్రేపు తే. వి. చూ, రూ-త్రేపు.

త్రేగుడు తే. వి తేగుటపోతిన యెంగిరి లోన
గునది రూ-త్రేగుడు.

త్రేతాస్తులు. అం. 1. పక్షిదాగ్ని, గార్హప
త్యము, అపవనీయము (చూ, అస్తులు,
త్రేయము). చూ, పవీ. 1; 2: చూ, కుభా
వర్తములు.

త్రేతాయుగము అం. 1. యుగములు నాలు

గింటిలో నొకటి చూ, యుగములు; పా.

2. త్రేతాయుగంబున జలావయలగ్న మే
జన్మలగ్నము చూ, జన్మలగ్న సమయములు.

త్రేయే తే. అ. కి. రూ-త్రేయే-త్రేయే.

త్రేయ్య (సం ప).—కర్ణాంయే.

త్రేయపు తే వి రూ-త్రేయ-త్రేయ-త్రేయపు.

(సం. ప).—కర్ణక, కర్ణగణము-రూ-
కర్ణము

త్రేయ్య తే అ కి. చూ, రూ-త్రేయే

త్రేయ్య. తే వి చూ, రూ-త్రేయపు

త్రేయపు తే. వి: చూ, రూ-త్రేయపు

త్రే

త్రేగుయ్యము. సం వి. అ న 1 సర్వజన్మ

మోగుణములు చూ, త్రేయము; 2 త్రేయ

సాంగధ్య మాంప్రములు చూ, త్రేయము

త్రేగుణికుడు. సం. విలా మాంఘాట్టింపుల

పక్షికి ఇచ్చెడువాడు.

త్రేరాశిము పా. రూ-కర్ణ య రాశి క ము.

మాండింటిపోపు “క. ఇడురానిమాండి

లోపల, 3 డనడుమగుడిచి రాశిగొనియె

డట, స్వడిచెలగున్నలబ్ధము, పుడమింపి

య(త్రే)రాశింబుసాంబుగయ్యెన్.”(వా)

త్రేలింగడు సం విలా తెలగ త్రేలింగకే

కూడుగడు. చూ, తెలగ.

త్రేలోక్యము. సం వి. అ. స. రూ-త్రేలోకి.

త్రేలోకముల సమాహారము

త్రేలోక్యమోహనము. అం. 8-ధ-హీనతాన

ములు 7 లో నొకటి చూ, 8-ధ-హీన

తానములు: (చూ, సర్వతానములు.)

త్రేనర్థికుడు. సం. విలా ధిరాధ్యతామముల

యందిచ్చగలవాడు.

త్రైవిద్యుఁడు. స. వి. ఆ పుం. వేపము తెల్ల
విసవాడు: చూ, వేపాంతి 1.

త్రో

త్రోక్కట. తే. వి రూ-త్రోక్కటము చూ,
రూ-త్రోక్కట.

త్రోక్కటవడు. ద్వ. ఆ. కిర్ చూ, రూ-
త్రోక్కటవడు. [టపాటు.

త్రోక్కటపాటు. ద్వ. వి చూ, రూ-త్రోక్క
త్రోక్కటము. తే. వి చూ, రూ-త్రోక్కట.

త్రోక్కు తే. వి. 1. త్రోక్కుడు లక్ష్మీ 3,
ఆ 38 చూ, సంయోగము, స కిర్. 2. పాద
ములత్రోవదుము; 3 (అంటు) త్రోక్కుః
అంటకట్టు, అంటుత్రోక్కు, ఒత్తు, కదియ
కట్టు, వట్టు, మెట్టు.

త్రోక్కుడు. తే. వి 1: చూ, త్రోక్కు.
1 భాగ 8, స్కం 349; 2. ఓక్షితము
చూ, సంయోగము, 3 అపది చూ,
ఒకత్తు [త్రోక్కుడుగమి.

త్రోక్కుడుగమి. ద్వ. వి చూ, రూ-
త్రోక్కుడుపట్టె ద్వ. వి. 1.—పై.—, బ
2 పాదెవాడు వేయవచ్చుడు త్రోక్కుడు
వెక్కలు. [విచలక

త్రోక్కుడువలక. ద్వ. వి తాళ్ళపదివాని కిర్
త్రోక్కుడులక్ష్మీ. తే. వి: చూ, బాలకిర్ది
త్రోక్కుడువడు, ద్వ. ఆ. కిర్. పలగుడువడు:
రూ-త్రోక్కుడు.

త్రోక్కుడు ద్వ. ఆ. కిర్.—పై.

త్రో

త్రోమ. తే. స. కిర్. 1. చేపు: చూ, సంహ
రించు; 2. త్రోయు చూ, నిక్షిధించు.

3. అకర్మవేయు భార. ఉన్యో. 4, ఆ.
802: ఒప్పరికించు, కన్నడించు, తరిత్ర
వేయు (సం. పు).— ఉన్యోచించు; ఆ. కి.
4. వేగముగలుగు చూ, వడిగొను; 5. పూను.
ఉత్సహించు చూ, యత్నించు; 6 నడచు
చూ, గొట్టు 3; 7 కదియు చూ, వ్యాపించు;
8 మూలు. త్ర. 1, ఆ 82 చూ, ముచ్చ
రించు

త్రోటి సం. వి తా. (త్రీ 1. కుక్షిముక్కుః
చూ, ముక్కు; 2. చేపముక్కు: చూ,
ముక్కు; 3. పేఁకు* చూ, బాఁగి.

త్రోటిక. అం. వాటికలు 18 లో నొకటి.
(5.7.క్షితి అంకముల దేవముమ్యమిలితము):
చూ, వాటికలు.

త్రోటిలము అం కెవపొక్తములగు చతుష్టపి
తంత్రములలో నొకటి: చూ, తంత్రములు.

త్రోతలో క్తరము. అం.—పై —

త్రోత్తొవు తే. వి (త్రోత్తొవు + త్రోత్తొవు)
మిక్కిలిత్రోత్తొవు చూ, వత్తిలము
త్రోత్తొవులూడు. తే. స కిర్. (త్రోత్తొవు
పులు + అడు) మిక్కిలిత్రోత్తొవు చూ,
నిక్షిధించు

త్రోవడు. ద్వ. ఆ. కిర్. (త్రోత్తొవు + అడు)
త్రోత్తొవులు చూ, రూ-త్రోత్తొవువడు.

సాన్ 3, ఆ. 28

త్రోవనంగొలువి. తే. వి 1. ఉభయధిష్టుడు:
చూ, వెలివాడు 1, వి. 2 ఉభయధిష్టు
రాలు చూ, వెలికత్తె.

త్రోవరి. తే. వి. (త్రోత్తొవు + అరి). చూ,
నిరాకరిష్టువు. [చూ, విధము

త్రోపాటు. ద్వ. వి. త్రోవడుట, త్రోవు:
త్రోపాడు. తే. స. కిర్. (త్రోత్తొవు + అడు):
చూ, త్రోయు భార. విరా. 2, ఆ. 343.

త్రోవు. తే. వి. 1. త్రోయుట. భార. సభా.

2, ఆ 41' చూ, త్రోపాటు; 2. తిరపా-
రము: చూ, వహలనము; 8' చూ, నిక్ష-
ధము. [ధము; 2 చూ, చిత్రిక.
త్రోపుడు. జే. వి. 1. త్రోపు చూ, నిక్ష-
త్రోపుడు పెట్టు జే. స. కి. చిత్రికతోమూ
ను మనువుపరిచే. [చల 1
త్రోపుడువల జే. వి. ఒకగళవల చూ,
త్రోపువడు ద్వి. ఆ కి. చూ, రూ.త్రో
పడు [రించే.
త్రోపునీయు. ద్వ. స. కి. చూ, తిరస్క-
త్రోపుడు జే. వి. చూ, రుద్దుడు.
త్రోపుడు జే. స. కి. చూ, నిక్షధించే
త్రోపుడుగాడు జే. వి. చూ, త్రోపు.
త్రోపు, జే. స. కి. చూ, రూ.త్రోపు 2.
త్రోపులు చా వి. 1. యుద్ధమువలనగాలుట,
చోదనము. ఆం, భా ద్వి 220. చూ, వి.రా-
నము; 2. భనులు తోనగు వానిని నడపిం-
చుట (త్రోపులు)
త్రోపు. జే. వి. చారి. చూ, మాగ్గుము. 1
త్రోపునడచుట. ఆం. అష్టకప్తములలో నొకటి
చూ, అష్టకప్తములు [ధుండు
త్రోపురి జే. వి. (త్రోపు + అరి): చూ, పాం

త్రో

త్రోంకటము. సం. వి. ఆ. స. చూ, త్రోము.
త్రోంగటము. సం. వి. ఆ. స. ఒకగళము
చిక్కము చూ, కిక్కుము. 1.
త్రోంగటము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, కిక్కుడు.
త్రోంబకసఖుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, కిక్కు-
టిచెరి, కుచేరుడు: చూ, క్రినుడు.
త్రోంబకుడు. సం. వి. ఆ. పుం. రూ.త్రోయం
బకుడు (అనికొండలు), ముక్కంటి: చూ,
కిక్కుడు.

త్రోమరి. పా. శబ్దాలంకారములలో నొకటి.
చూ, శబ్దాలంకారములు (చూ, హేతు
పు 2)
త్రోమరుడు. సం. వి. ఆ. పుం. మనువుకుడు
రూ.వాడు చూ, వాగవిటుడు.
త్రోమరుడు సం. వి. ఆ. పుం' చూ, కిక్కుడు.
త్రోమరి సం. వి. ఆ. పుం' మూ. దేంద్రపెయ్య.
చూ, గేమపు
త్రోమరియు ఆం. లాకిరియలు అయిదింటిలో
నొకటి చూ, లాకిరియలు.

త్రో

త్రోపెణము సం. వి. ఆ. స. చూ, రూ-
త్రోపుణము.

త్రో

త్రోపుణము. సం. వి. ఆ. స. సాంటి, పిప్పరి,
మిరియాలు: చూ, రూ-త్రోపుణము: చూ,
తిక్కుము. 2 చూ, కిక్కుము.

త్రో

త్రోము. సం. స. 1. (యన్దుత్) పిక్కుమునకు
పగ్గిమైక వచనము. చూ, నీపు; అవ్య. 2.
నీపు అమట: చూ, అని. 2.
త్రోమరుడు. సం. వి. ఆ. స: చూ, ప్రణము.
త్రోమర్. సం. వి. ఆ. పుం. రూ-త్రోమము. 1.
త్రోమ-త్రోమ. 1. త్రోమ చూ, తెరుడు;
2. చెట్టుపట్టు చూ, తెరుడు; 3. రూ-
త్రోమము. లవంగపుపట్టు చూ, పరాంగకము;
4. వార: చూ, తెరుడు; 5. చెట్టు. (కొం

కరీఫులిథాగము కొంతమొవలిథాగము గల
 మూర్తికుండులొది పోరాటుచెక్క- చూ,
 డెడు, అం.8 భూనాపివంచేదిర్తియమలలో
 నొకటి చూ, ఇందిర్తియమున, 7 కృపాది
 దిలేంద్రియమలలో నొకటి చూ, ఇందిర్తి
 యముల

త్యాగిని సంతాపం 1 అసంగభక్తి
చూ, పరాంగభక్తి, 2. ఇంగనాను చూ,
చూ 1 [చూ.

రైస్ పుష్పము సం. వి. ఆ పుం చూ, సోమాం
రైస్ పుష్పము. సం. వి. ఆ శ్రీ శోభి చూ.
పిష్టము గ్రహ, అగ్ర, రాంకము

త్వష్టాంకము ౨౦ కి ఆ పుం వారింశక
 త్వష్టాంకము ౧౦ వి ఆ శ్రీ (పూ-త్వష్టాంకము)
 త్వష్టాంకము ౧౦ వి ఆ శ్రీ (పూ-త్వష్టాంకము)
 త్వష్టాంకము ౧౦ వి ఆ శ్రీ (పూ-త్వష్టాంకము)

శ్రీకృష్ణ, సం వి ౪ ప. ౨౭ — (ఇది
అంగం (స్వర్గమును, భూతాంత
(స్వర్గమును ఆనను)

త్వీకాంఠము సం వి ఆ పుం రూ-త్వీకసా
రము =దురుశ్చమా, వే+పు. [స్విము
త్వీగంఠంఠము. సం. వి ఆ పుం చా, త్వీక.

తర్వాత 2015 ఆ. న. 1 చూ, మా-ప్ర.ప్ర.
పా. 2 తర్వాత మూడు — ఆపగ గొప్పలము
ఆగంతుకతర్వాత, తాంతుకతర్వాత, తాంతుక
ర్వాత, 2 కలకలకర్వాత మొ

శ్రీకృష్ణము సం ౩ ఆ పుం చూ, హ.
శ్రీకృష్ణము [౩౪౯]

తత్వవిసుగంధం సం కీ. ఆ (స్త్రీ), పిలకీ* చా
 ర్యం సం కీ. ఆ (స్త్రీ) = కల. పు. గుణ్ణ-లొ-
 దు*ము 1 కి. పు. ము, పేగి*పాట, చా, పే
 ము. 3, 2 చా, సంధి*ముము (త్యగ్ ర్త్య.
 దుచదు, అతివేగము)

శ్వరపడు. మి. అ. కి: చూ, సంభ్రమించే.

త్వరితము. సం ౧౭ విణ. అ. వ = రుద్రుడు.

1. శీఘ్రము: చూ, వేగము 3; విద్య. 2. పడి
గలది: చూ, వేగము. 3.

శ్రవ్య సం ౩ బు. పుం 1. = శా. 9. శ్రవ్య
వాడు. శ్రవ్య (అనికొంటు) చూ,
స్వస్థకారుడు, ౩ సం. ౧. సం. పు. కుతు:
చూ, శకలము. 1; వి. 3. తెక్కబడినది
చూ, దుపితిము, సం 4 దానికాదిత్య
లలో నొకడు చూ, అదిత్యులు

ॐ

శ్వాస్యము నం గణ నీపంటిది.

తాత్పర్యము వా. వి 1. చూ, కలలు 2; 2.
మాటచాడు, మాటబడి, మొద్దు (తాత్పర్యము
అనియు)

తాత్పర్యం సం వి ఈ ప్రతి రతి, లబ్ధి, శక్తి
 కి గాఢ బోధనము చూ, లక్షణము. 1.

తాత్పర్యము అం అన్వయము 58 లా నా
టి, చూ, అన్వయము (చూ, బాణము 1.)
తాత్పర్యము నం వి అ పుం 1 పుతా
ముడు చూ, పుతా, వా 2 చూ
ని పుతా, వాడు

မြို့

శ్రీకృష్ణుడు ఎం. వి. గె. ప్రైవేట్ రూ-శివసాగర్ శివస్థలి
1 కల్యాణము, జిగి (అనిందలు) చూ
చాయనము 2, 2 మంట చూ, పక్కి 1
3 వలకుగు (ఇది శివసాగర్ అని ఆ ప్రైవేట్
ఆసును) చూ, వెలుతురు, 1

శ్రీహంపతి, సం. చి ఇ పుం. వెలుగుకేడు
చూ, నూర్గుడు,

ॐ

తస్యవపు సం వి ఉ. పుం. క త్తిలోనగువాని
పిడి. చూ. పిడి. 2.

చూ, అకాశవారము; 2. వి (1) హరిచూ
చూ, ధూమిగము. 2; 3. వి. (2) దిగ్దశ
చూ, సమానము 1; (3) అంపి పాఠశ్రు.
4, ఆ. 87. చూ, పార్శవు 2; (4) ఎద్దు
చూ, బాద ముల్లకాలతో పాదునగానేర్చు
నిమిచ్చే చూ, బారును 3; (5) తోలు
నిర్దేశాత్మక పట్ట-రూ-పట్టా, (6) ముప్పై
యెద్దునుయొక్క మొదటిగతి చూ, యుద్ధము
దండకదేవతలు 2. వి. 100. చూ, ధూ-
మము 2

దండకము 100 కి. ఆ. పుం. 1. దండకాగ్రణ్య
మను అడవి చూ, వివేకము (ఇది ఆ ప్రియ
అనుచు), 2. దండకమునుదేశము చూ,
3. ము 3 పార్శవు. "కామలంబుదండ-
కము, అంబుజేంద్రకము", 4. పట్టు
చూ చూ, పార్శవు, విగ 5 తెలుసు.
చూ, 100. పా. 8. మూలకావృత్తములు
అనునంటిలో నొకటి ఉదాహరణ, 9.
పా, తిగిలములంజేసిననొకటిమాది నుంచిపి
కడదుదాకక దిగిలములంబుగూర్చునట్లుతో
సమాప్తి నేయునది "శ్రీరామ, వారాయ,
దావాను, జీవాజ, గవామి, కాధక్ర,
సంతాను, తీక్ష్ణు, విష్ణు, యాహు, ను
జేన, ము చూ, పృథ్విము 1. (చూ,
గర్భ), 7 కావ్యలగిలమున — చాటువు
అనగానప్పటికప్పుడుకవిచేసిన పద్యములు.
పా. 100. ములుకావు. ఇది సంఖ్యాపద్యము
అసంఖ్యాపద్యము అని యిరువఱిగలు (అసం
ఖ్యాపద్యములో దండకముకటి) చూ, మహా
కావ్యము. [కట్ట చూ, పుస్తకము
దండకదేవత. ద్వ. వి. పార్శవలగిలపుస్తకపు
దండకాగ్రణ్యము. పా. ఇత్యవసంకీర్తన
దగు దండునిచేరాలంపనబడి జేసేందునిచే
మృద్యురము దండకంపనబడుచే నరణ్యము

గామరదది ఇది దిగ్దమండము, రాయల-
సేన అనబడుచున్నది)
దండకాల. 2. వి. (దండ + కాల) పాఠశ్రు. 2.
1, ఆ. 100. చూ, పార్శవు. 2.
దండకాగ్రణ్యము. అం. అస్త్రములు 20 లో నొక
టి చూ, అస్త్రములు (చూ, గామము. 1)
దండకే వై వి = దృష్ట్యయ-దృష్టయ రూ-
పము. పర్యగంధము చూ, సందిరి
దండకేయి. 2. వి. — 2 —
దండకేయి ద్వ. వి. సందిరిగట్టునెను తోర
ము చూ, మూర్తిము 1.
దండకాగ్రణ్యము. అం. విధము, అగ్రహరణము, పరి
శ్రేణము (చూ, తేజము))
దండకగ్రంథము నం వి ఆ పుం 1 చూ, య
ముడు; 2 చూ, రాజు 1.
దండకము 100 వి. ఆ. న పంపించేట చూ,
కర్మ 2
దండకాయుధము. 100 వి. ఆ. పుం చూ,
పైనిమడు.
దండకాయుధ అం. ఉపవీరములు 10 లో నొ
కటి. చూ, ఉపవీరములు.
దండకాస్త్రము. పా. (కామందకాగ్రణ్యకా
స్త్రము) అగ్రకాస్త్రము నీతికాస్త్రమును
రాజనీతియును దండనీతియును అని వాడె
బడుచున్నది. అందు దండనీతియుకటి (చతు
రంగబలము బహువంతు) ఇదిరాజవిద్య
లగు అస్త్రికీ, తగ్గియి, వార్త, దండనీతి
యను వాలుగింటిలోను ఒకటి చూ, రాజ
విద్యలు (చూ, విద్యలు) (చూ, పర్యగం
ములు) (చూ, దండకము.)
దండకము. ద్వ. ఆ. కి. 1: చూ, సమాపించే,
2. ఎద్దు ముద్దివీరములు కాలతో పాదునగా
పొరునుగా నేర్చును.
దండకము. అం. 1. పృథ్విహస్తములు 20 లో
నొకటి. చూ, పృథ్విహస్తములు; 2. కరణ.

ములు 108 లో నొకటి చూ, కరణములు. దండపరుచుము. అం. 1; చూ, కోధజములు; 2 భగ్యకాస్త్రమునందలి వ్యవహారపదములు 18 లో నొకటి చూ, వ్యవహారపదములు. దండపాటు. ద్వ. వి. దండపడుట, సమీపించుట; చూ, సమీపము. 1.

దండపాదులు అం 1 ఆకాశమండలములు 10 లోనొకటి చూ, ఆకాశమండలములు, 2 కరణములు 108 లో నొకటి చూ, కరణములు

దండపాలము సం వి. ఆ స తిమింగిల భేదము చూ, మత్స్యము 1.

దండపాశకుడు. సం వి ఆ. పు. రక్షకధిటుండు చూ, పోలీస్.

దండిపోరు. వా. వి ఎక్కటికయ్యము ఆం పదా పర 43. చూ, యుద్ధము దండవీధానమేతుకము అం శత్రువుతోడి సంఘట మూడింటిలో నొకటి చూ, శత్రువుతోడి సంఘట.

దండము. సం వి ఆ పుం, న 1 దుష్టు. కష్టము చూ, చేతనము. 1, పుం. 2. దండంగ చూ, నేగి. 4; 3. తెట్టుపోద చూ, మార్గము; 4. దంటు. కాండ ఆకుల యీసెలు (అనికొండలు) చూ, పర్యవేక్షణము; 5 కవ్యము: చూ, మంత్రము, 6 వాద్యమువాయింపెడి కొడుపు, కొడుపు, కోణము. చూ, పీఠే; 7. దండం: చూ, నేప 1; 8. గర్జము చూ, హంకారము, 9. ఆదుముడు: చూ, పీఠము, 10. కొల: చూ, విధము; 11. దారి. చూ, వ్యాచుము; 12. తట్టువా, సాధారణగుణము. చూ, వాయుము; 13. తోక తెగినయెద్దు: చూ, పృష్ఠము. 1; 14. పరమునందలిపేట: చూ, భూమణము. 2; 15. కవ్యము: చూ, అంపేము; 16. దంట-దం

తు. జర. చూ, డంట. 1; 17. గుంపు: చూ, సమూహము; 18. రాజకీయ, దండవ: చూ, క్ష. 2, 19. సామ్రాజ్యసమగ్రము చూ, సమగ్రము, 20. సన్యదండము చూ, సన్యము; 21. యావత్పాదపదము చూ, సన్యము, అం 22. చూ, ఉద్ధరిము, 23. ముప్పదిరెండు యుద్ధములలో నొకటి చూ, ముప్పదిరెండు యుద్ధములు (చూ, గాణము 1), 24. ఆసనములు 30లో నొకటి చూ, ఆసనములు, 25. దిక్పాలాయుధములు 8 లో నొకటి చూ, దిక్పాలాయుధములు; 26. ఉపాయములు 4 లో నొకటి చూ, ఉపాయములు; 27. ఉపాయములు 7 లో నొకటి చూ, ఉపాయములు; 28. పూర్వభాష: ములు 4 లో నొకటి. "దండయాయుధభేదము" యుద్ధమందు: దండము మొదలైన పూర్వభాషేదములు బలము నష్టము గాఢీర్చుట పూర్వము ఆదికర్తముచే భోగములైన సంహారములు మూడు ను గర్హించుటమీద చుట్టంగలము ఒకటి కానుక నొకటి నిలుపుట భోగము మంపిలా కారముగా స్వీకరించుట దీర్ఘముందలము. బలమును వేటువేటుగాఢీర్చుట అం హతము. తిక్కాద కామందక: "తిక్కగల్గి తిప్పు సందిస్తాన్ దోగోన్ నాగల్గి తిప్ప, మండలస్థగ్తో వృత్తి వృత్తిగల్గి రిసం పారి." ఇతి. అందు పురిస దృఢకాదులు 17 దండభేదములు, గోమాతీకా హింసక సంచారి ఒకట పతంతకములను వైదుమ భోగభేదములు సన్నివోధవి దృఢములు మంపిలభేదములు. అర్థ చంక్రగోనాదులు అసంహారభేదములు; పా. 28. దుష్టాతువుమీదిగాని దండధాతువుమీదిగాని దండభేదములైవది. ధాతువునందలి యక్షణములగాని యర్థము. (అధాతువుమీద

పుట్టినదండకపుటను భావప్రసన్నము, కరణ ప్రసన్నము, కర్తృప్రసన్నము అనిమూఁడువిధములు (దండించుట, దండనము, దండము); మొదటి 1 (1) చూ, నమస్కారము,

(2) పెండు చూ, నేన.

నండములు. అం పనించుట, ధనము పొందించుట, పీడించుట

దండయాత్ర. సం. వి. ఆ. ప్రి. 1. దిగ్విజయము చూ, విజయము; 2. యుద్ధయాత్ర. 3. యుద్ధము; 3. ఆధ్వరయాత్ర (నిరురలోనగు సమయములందు శత్రువులపైఁబడుట) చూ, యుద్ధము.

దండిలాసకము. అం. వృత్తవిశేషము, కోలాటము చూ, ఉద్ధరము

దండలు. అం మల్లకాస్త్రములోనిది — సమయ (సమదండ), గజము (గజదండ), భృంగి (భృంగిదండ), ఎడమవరభృంగి (ఎడమవరదండ), మిడివరభృంగి (మిడివరదండ), భృంగిచటలము, పయివరము (వేసరపుదండ), సింగము (సింగపుదండ), పొదలిక (పొదలికదండ), అడుగడుగు పొదలిక (అడుగడుగు పొదలికదండ) మర్తలసంచే (మర్తలసంచేదండ), కుక్కుటము (కుక్కుటపు దండ) (12)

దండవాక్యాదవ్యము అం వివాదములు 18లో నొకటి చూ, వివాదములు.

దండవిష్కంధము సం. వి. అ. పుం. వేల్లరాకు చూ, ద్రంధము. 1.

దండిత్యూహములు. అం 1 పర్యోదనము, దృఢశీలము, వ్యావర్త్య, వ్యావర్త్యశీ, పరిశిష్టము, సుపరిశిష్టము, ధ్యానము, విజయము, సంజయము, విశాలము, అవిజయము, గూచి, నూతాకర్ణము, చమూయము, రథాస్యము, పలయము, దుర్ద్రుతము (17); 2. చక్రశిర్షాకూములు నాలుగింటిలో నొకటి: చూ, చక్రశిర్షాకూములు

దండపిలు. దే. అ. కి. యాదండపిలు, 1. చూ, ముఖుఁగుపడు; 2. చూ, పీడితమున

దండపిల్లు దే. అ. కి. — పై.

దండాగొండము. వా. వి. లంక.

దండాల ద్వవి. (దండ + అట) చూ, చేగాట. దండాపూజనామము. పా. చిలుకకొయ్యగు గారెలుకగిల్పిరి. ఆచిలుకకొయ్యను ఎలుక కొట్టివేసెనని. అని చెప్పినవరకైన గారెలు తిన్నదని వేళేచెప్పనేల? దీనినే “కైముత్తనామ” మందును

దండాపూజనామము పా. — పై. — (అపూజితములు — అవ్యయ్యలు)

దండాభావనామము పా కట్టలేనివానిని గొట్టె కజచినదమనీతి

దండాయుధాంశము. అం. వృద్ధాంశములలో నొకటి చూ, బృద్ధాంశములు

దండాపాతము. సం. వి. అ. న: చూ, మజ్జగ.

దండి. సం. వి. న. పుం 1. దండియనకవి; 2. చూ, యముఁడు; 3. ద్వారపాలకుఁడు: చూ, పరిపాలకుఁడు; 4. పూర్వజైవవిశేషము: చూ, బుద్ధుఁడు. 1: విణ 5 దండము గలవాఁడు; దే. వి. (1) వీరము: చూ, శౌర్యము. 1; (2) శోభనమువలన గలిగిన రేఖము: చూ, పరిశాసము. 1; విణ. (3) చూ, పరిశాసనకుఁడు; (4): చూ, శౌర్యవంతుఁడు; భార. భీష్మ. 1, ఆ. 192. (5) సమృద్ధము: చూ, సమృద్ధి; (6) గొప్ప: చూ, మహితము.

దండించు సం. స. కి. చూ, శిక్షించు.

దండిక. సం. వి. ఆ. ప్రి. 1. — దండి. కిన్నర: చూ, వీర; 2. హరమునందలిపేట: చూ, భూషణము. 2, కిందపైము. బట్టలుతయింపఁడము: చూ, దండియ. 8. దండికుఁడు. సం. విణ. దండించుటదినవాఁడు: చూ, శిక్షకుఁడు.

దండియ. వై. వి. రూ.దండ. 1.దండికా.

విని: చూ, విని; 2.దండికా. కుంబర: చూ, విని; 3.దండికా. కిన్నెర: చూ, విని; 4.దండికా. పల్లకింగు, కొమ్మ చూ, బొంగు; 5 తాగిపల్లెల చూ, శుని కోల; 6 చదుగునేల రామకొనపండ మగ్గ చూ, పెమ్మె. పు గుంకకమట అడ్డముగా పొలిసకొయ్య; 7. వీరపుకడనకు మీద నడ్డముగానుంచి కట్టెకు కొయ్య; 8 మండికా పట్టులవేయు దండెడు (తాగిడు లేక నెడుకులోనగునది), దండియనుచూ.దండెను.దడ్డెను.దడ్డెను చూ, నూర్యము 1

దండియను. వై. వి రూ.దండెను. 1.దండి కా. పై. పాండు. 4, ఆ 237; 2. బ. కానొక గండిసాధనము. "దండియములు తీయుట."

దండు. వై. వి. 1' చూ, సమాపానము. అచ్చ, బాల, కాం. 152, 2.దండె.చూ, వేన. 1. దండుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1 నూర్కనకు బరిచర్యవేయు వింహాగిడులు 18 లో కరిమ ముగా ముఖ్యులగు ముగ్గురిలో దండుడొక్క డు. (గండుండు, పింగళుండు, మాకరుండు అవి వీరు మువ్వరు. నూర్కండు పైత్యుల కు పరమియ్యక విఘ్నముచేయుటకు రుగ్గాగ్ని యములు కరిమంబుగ పైయూడనాప ములతో వర్తింతురు.); 2: చూ, యముండు; 3. దండియేవాడు: చూ, శక్తితుండు. 1.

దండుకొను. వా. ప. కి. అడుగుకొను. "పెల్లలు భోగిమండు కోగాన పిడుకలుదండుకొందురు": చూ, యాదించే.

దండుగ. వై. వి.దండ. (రూ.దండునదండుగు.దండుపు.) 1. రాకాధనమొకని బలాత్కారము చేసి పుచ్చుకొనెడు ధనము: చూ, పడునుడి; 2. పోషనా: చూ, పడునుడి;

3 నవ్వుము: చూ, నేగి. దండుగు. వై. వి. చూ, రూ.దండుగ. దండునారి. వే. వి. తెట్టెనెన్ను చూ, మార్గము. 1.

దండుడియ వై. వి.దీపబండ దీపపునెమ్మె: చూ, పెమ్మె. దండుబాట. ద్వ. వి. చూ, దండుదా; దండుముండ ద్వ. వి: చూ, దండులంకి. దండులంకి వై. వి.దగ్ధప్రలంబా. బనాటి, గట్టివా: చూ, స్త్రీ.

దండున వై. వి.దండ చూ, రూ.దండుగ. దండుపు వై. వి.పై. దంహరా. వా. వి. టమటమా. చూ, సాటింపు. దండ. వై. వి. చూ, రూ.దండియ.

దండెడు. ద్వ. ఆ. కి. (దండు + ఎత్తు) యు ద్వపర్యయకముచేయు: ఎత్తుచూ.ఎత్తు చెంచే దాడిచేయు. దండెత్తిరింటలు. వై. వి. బ (దండెము + పీటలు) గడచీల తనబుట్టుకు దండెనడును గుర్చివనరంధ్రములుగల కెండు పీటలు. దండెము. వై. వి. చూ, రూ.దండియము. కళాం. 1, ఆ. 17.

దండెములు. ఆ. క.వ్యాతలు. ఆం, భా. ద్వి. 207: చూ, విహ్వాణములు. దండోరా. వా. వి. చూ, రూ.దంహరా. దండుకొడు. సం. విని. దండింపడగినవాడు: చూ, శక్తితుండు. 1.

దంధకతములు. ఆం. 1. ఉచ్చాసకము-కోల చర్మకము-ఖండాధ్యకము-పువ్వాకమణి-లింగుకము-మణిలిండుమాలిక-మాధకము.(చూ, కామము. 8); 2: చూ, వాతెరకెంపు.

దంధావనము. సం. వి. ఆ. న. 1' చూ, కలల దోనుటు; పుం. 2. వేండో*: చూ, వెలి వేండో.

దంతభాగము. సం. వి. అ. పుం. ఏనుగు ముం
దటిభాగము: చూ, హస్తీ.

సంలిమ్యము సం. వి. అ. పుం: చూ, కటము
12 (చూ, శంఖము 2)

సంశమలము సం. వి. అ. పుం, న: చూ, పం
ష్టపాఠి.

సంతము సం. వి. అ. పుం. 1 కదనము. చూ,
కలు 1—2, 2 కొండనడుము చూ, కన్య
లిము, 3 పాడిలి. చూ, సదనము 1,
4 పాడపుత్రాయి చూ, రాయి

సంతములు. పా. దీనికి ఉపమానములు —
మొల్లులు, ముత్యములు, దాడిమీనీలములు,
విజృంభముకల్లులు, కేసరిములు, వశిష్ఠి
ములు, అం 2 పురుష లక్షణాంగములలో
నొకటి (మృగములందఱు నున్న రాజగు
రక్షోవాసరంకములైన విశ్వ మాంకడినీ
యొక గలవాడగు, ముప్పదిం దైన రాజును
భోగియునగు) చూ, లక్షణాంగములు;
3 స్త్రీలక్షణాంగములలోనొకటి(దంతములు
నగుములై తెలుపుగలిగిన శుభిప్రము. దాని
వ్యాగింతేలవలె నున్న రాజవత్సయగు నున్న
గనున్న సుఖవతియగు విషమములైన దొం
గదగు నూలములైన దుఃఖియగు కానినరతి
నున్న మగని విడుచును, కిరళములైన స్వల్ప
సఖము దుఃఖముగలుగును) చూ, స్త్రీలక్ష
ణాంగములు

సంతకాగముగల సంతకము. పా. ద్వితీయమున
కనరాహువులంబి లగ్నాధిపతితో సంబం
ధించి గురుడు నీచవడినపుడును, అష్టమాధి
పతియగు గురువును గలిసి యష్టమమందుండి
లగ్నాధిపతి సేవనపొంది యున్నపుడును
దంతకాగము గలుగును

దంతకాగములు. అం. దాలనము, కిమిదంతము,
దంతపూర్వము, కరాళము, దంతచాలనము,

దంతకర్కర, అధికము, కావదంతము, దంత
శేదము, కలిపాకము.

దంతకాగము సం. వి. అ. పుం. 1: చూ, నిమ్యకా;
2: చూ, తెలకా; 3: చింతకా చూ, బహు
వర్తి; 4: వారింకా చూ, కర్కరాంకిము.

దంతావళము. సం. వి. అ. పుం. ఏనుగు (దం
తములుగలది) చూ, హస్తీ

దంతి. సం. వి. ఈ (స్త్రీ) 1—దంతి—దంతె.
జాంబవతికా; చూ, కిరళి 5; 6: పుం. 2.
ఏనుగు చూ, హస్తీ, 3. కొండ చూ,
సర్వతము, 4. చూ, మహాలక్ష్మికా, విరా.
5. కోటపండివాడు, పై. వి (1) —దంతి.
జాంబవతికా: చూ, కిరళి. 5. (చూ,
దంతి. 1), వా. వి. (2) చండకట్ట.
(వ్యవసాయపు పనిముట్టు. చెత్తచెదాగముల
నుకొల్లి చేయుగను నులగను చేయును)

దంతియ. పై వి రూపం. 1. — దంతకా. మిదై
టింటికి జడ్డముగా వేసెడుపట్టె (మూలము):
చూ, వివిచేతులు, 2. ఆత్మకట్టుదంతె;
వా 3 కలుఖ పోవునటుల దుత్తు పనిముట్టు.

దంతురము. సం. విరా. పృక్కలలాగైనదుము
పాడవైనది చూ, పాడపు. 2.

దంతురడు. సం. విరా. చూ, మిడిపండ్లవాడు.

దంతులు వా. వి. మూడుచిన్న చిన్న గుంటల
చేరిక (మూడుగుంటకలును ఒకకాండికి
కట్టబడి ఒకతెరవిడ్లచేతనే లాగబడును)

దంతె. పై వి. 1. — చూ, రూపంతి 1.(1);
2. — దంతకా: చూ, రూ. దంతియ. 1,
3. చూ, రూ. దంతియ. 1, 4 చూ, రూ.
దంతియ 2, 5: చూ, రూ. దంతియ. 3.

దంత్యము. సం. విరా. దంతమునందుపుట్టినది.

దంత్యములు. పా. 1. 9: త థ ద ధ న ల స;
2. అ. అ, ఉ. ఊ, ఓ, ఓ, ఓ లం గూడిన

వే జేలు దంత్వంబులు. (దంత్వములుబట్టి నది—న)
 దండడి దే వి 1. ఆరంభము చూ, యెప్పుడు, 2. తలమే చూ, మొదలు, వి 3 కల చెనని. భాగ. అ. 4, 3 163 చూ, మిల్లము
 దండడించే దే ఆ కిరి తలచేను భార ఆరి 7, ఆ 28 కిరించుకొను, పోరుకొను, జేలు కొను
 దండడినట్లు దే న కిరి పురించే భార. వి రా 4, ఆ 184 చూ, రాముడిచేయు. దండెన. వై. వి 1. ఎంధక. గారడము చూ, పూయము 1; విరా 2. ఆరిస్యము చూ, విరింబము 1 (రూ-దండనము.)
 దండకత్తిము వై. విరా రూ-దండకత్తి పోలముచేయునది చూ, ప్రేతి.
 దండకకాడు. ద్వ. విరా పోలముచేయువాడు దండకూకము సం వి ఆ పుం: చూ, సర్పము దండకూకము సం వి ఆ. పుం. దండకూకము దను రక్కసుడు చూ, రాత్తముడు 1. దండనము. సం. వి, విరా చూ, రూ-దండన దంప. వా వి. సాగుబడినేల "దంపకడిననది." దంపకట్టి ద్వి వి. (దియ్యు + కట్టి). చూ, దంప వాగలి.
 దంపకులు సం. వి. ఇ. పుం. ద్వ. దండంపకులు. ఆనుకులు-రూ-ఆల్కులు. (వధూవరులు)
 దంపవాగలి వై. వి. (దియ్యు + వాగలి) అడు మనదున్నెడువాగలి (ఇందలిభాగములు. - వాగటిదంప, కలుకొల, ఏడికొల, మేడి, ఏడిసీల) చూ, లాంగలము. 1 (చూ, ఇనుపవాగలి, క్లుమత్తువాగలి)(దక్షిణకన్న దపువాగలియు ఇల్లెయూండును.)
 దంపు. దే వి 1: చూ,దంపుడు; కే. 2: చూ, దంచే. భాగ. 6, పుం. 370.

దంపుటిల్లు. దే. వి (దంపు + టిల్లు) దంచేవట్టి యిల్లు చూ, సదనము. 1.
 దంపుడు దే వి. దంపుడు. రూ-దంపు, కొట్టుము (ఎం ప) — ఆసహనము.
 దంపుడుదెప్పు. వా వి: చూ, దంసుడులు. దంపుడు. వా వి బ — వై —
 దంబుగము దే. వి. రూ-కంబర (అ) చూ, ఏ. 2.
 దంధము సం వి. ఆ. పుం 1 = దంబుదెప్పు కపటము చూ, వ్యాజము. 1, 2 = కపట చూ, నేరము; అం 3. పోయగుణములు 18 లో నొకటి చూ, పోయగుణములు దంధోలి. సం. వి. ఇ. పుం. వనాగ్నియధము, జాతివాలు. చూ, బాణము 1.
 దంధనము సం వి. ఆ. న. రూ-దంసనము. 1 రూ-దంధముదంసనము (తె. పు.) — కలమేట, కాటు, 2. కపవము చూ, వార వారణము, పుం 3 రూ-దంసనము చూ, పల్లు. 1—2
 దంశము. సం. వి. ఆ. పుం 1 అడవియాగ చూ, మక్షిక; 2. కాటు. చూ, దంశనము. 1, 3 కపవము చూ, వారవారణము దంశి సం వి. ఈ. ప్రేతి పోను. చూ, మశకము. [సందంశము.
 దంశికి సం. వి. ఆ. ప్రేతి. పలుకాణు: చూ, దంశికుడు సం విరా 1 కాటుపడ్డవాడు; 2. కపవముతోడిగినవాడు. [పల్లు 1. దిండ్రి సం వి. ఆ. ప్రేతి కొటపల్లు. చూ, దిండ్రికరాళాంశము. అం పవ్యంశములలో నొకటి చూ, పవ్యంశములు.
 దండ్రియధము. సం వి. ఆ. పుం. వంది అడవివంది (అనికొందలు) చూ, నాకరము దండ్రి. సం. వి. వే. పుం — వై. —
 దంసనము. సం. వి. ఆ. న. చూ, రూ-దంశనము.

దక్షిణావళము. సం. వి. ఆ. పుం. చింత్యుర్య
తను మొదలుకొని నేతువుతలగుల చేశము

చూ, చేశము.

విశ్వానాథము అం 1. కర్మాటక సంకర్షిం

తమెదలు అయినెలల కాంతు చూ, అయ
నము; 2 అయనములు రెండింటిలో నొకటి
చూ, అయనములు.

దక్షిణార్ధము. సం. విలా. చూ, దక్షిణ్యార్ధము.
దక్షిణీయార్ధము సం. విలా. —పై —

దక్షిణ్యార్ధము. సం. విలా. రూ-దక్షిణ్యార్ధము.

1 కుటిలముగాక చేక్కైన మనస్సుకల
వాడు. చూ, సురకుడు; 2. వయకలవాడు.
చూ, సురకుడు; 3. శ్మశ్రి. చూ, సమ
ర్థుడు; అం. 4 శృంగారవాయులు 4 లో
నొకడు (అశ్మశ్రి వాయుకల యందు సమ
స్మేషన ర్థి) (చూ, వరులు) చూ, శృంగా
ర వాయువులు.

దక్షిణీయార్ధము. సం. విలా. చూ, రూ-దక్షిణ్యార్ధము.

దక్షిణీయార్ధము. సం. వి. వ. పుం. చేటకానిచేత

కుడిదిక్కిన గాయము చేయబడిన మృగము

దక్షిణ్యార్ధము. సం. విలా. దక్షిణకుడినవాడు

రూ-దక్షిణ్యార్ధము- దక్షిణీయార్ధముదక్షి

ణ్యార్ధము-దక్షిణీయార్ధము-దక్షిణీయార్ధము.

దక్షిణ్యార్ధము సం. వి. ఆ. పుం. 1 కల్యూడు

నవబ్రహ్మలలోనొకబ్రహ్మ-చూ, బ్రహ్మ. 1;

2. ఒకానొకముని: చూ, ముని. 1; విలా.

3 శ్మశ్రి. చూ, సమర్థుడు.

దక్షిణ. వా.వి. సకము" వానదక్షిణ్యార్థము

దగ్గ. పై. వి. 1=దాహా. దిప్పి. పాన్. 4, ఆ.

58: చూ, పిపాస; 2. తానము: చూ,

సంతాపము.

దగ్గర. పై. వి. 1=దగ్గర. (చేక్కమని శ. ర.)

మొదలుట లోనగువాని యందునగునగుకర

ణము: చూ, చూచాచూ.

దగ్గరమును. ద్వ. ఆ. క్రి. దగ్గరముని పుకా
కించే చూ, వానలీలు.

దగ్గ. శే. వి 1 పికావము చూ, రూ-దగ్గ. 1;

విలా 2. గండు: చూ, రూ-దగ్గర. 2

దగ్గరము శే. వి అపపుము చూ, చూ. 2

దగ్గర. శే. వి. యుద్ధసాధనములలో నొకటి:

చూ, యుద్ధము.

విగులువాశీ వా. వి. (రూ-దగ్గరము) శీ-దగ్గ

ర్థము) దురుద్దేశముగలవాడు. [ణము.

దగ్గర. వా. వి కేళవము: చూ, వాగ్వార

దగ్గర వా. వి. మోసము

దగ్గర వా. వి మోసగాడు

దగ్గర శే. వి. రూ-దగ్గర చూ, సరిపము 1

దగ్గరము వా. వి 1 అంతేవాని చూ,

సన్నిహితుడు; 2. దగ్గరయేట్లు చూ,

సన్నిహితుడు; 3 జ్ఞాతి చూ, సన్నిహి

తుడు

దగ్గరము శే. ఆ. క్రి. చూ, రూ-దగ్గరము.

దగ్గరము శే. ఆ. క్రి. —పై. —(రూ-దగ్గరము)

దగ్గర శే. వి. 1 రూ-దగ్గర. ఉక్తిగ, ఉబ్బ

సము, కష్టము, కుముటు, గల. (సం.

పు) —కాళము-రూ-కాసము, శ్రయపు-

త్వపుపు, శ్రయము, శ్రవకము-శ్రవము, గదా

గ్రాణి; తద్వి. —రాడిదగ్గరము (చూ, లోగ

ము. 1); ఆ. క్రి. 2 చూ, రూ-దగ్గర. 2.

దగ్గర సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. మార్గమున్నదిక్కు:

చూ, వానిక్కు; 2. కర్కశదలక; విలా. 2.

కాల్యులబడినది చూ, పుష్టము

దగ్గరముని: తనకత్తిములు పా రవి-క-

కుష్ట-రావపు తూర్పులుగావున వాగ్గి

ము లమర్చించి ఒడిచిన వత్తకత్తిములు దగ్గ

ములు. వాసము చేయనకత్తిములు జ్వలిత

ములు. పుకేళింపబోవు ఎత్తకత్తిములు

భూమితములు.

దగ్గపటస్థాయము. పా. మడకపెట్టిపట్టు కాలి పోయిన మడకలమడకలుగాను నూలిపోయినట్లు స్పష్టమగునను గానియందు కానిచే తిన్నోబట్టుకొనిన విడిపోవుననుకరి

దగ్గపమార్జాలస్థాయము పా నలుగురు చూచి న ప్రవృత్తినిఁజెంచినకథ. అందు స్థాయాధికారిత్వముగీరి. (కాలకాలిన పిల్లవలె)

దగ్గమగు ని అ కిరి ఎనియు చూ,మందు 1 దగ్గము. సం. విరా. కాల్యబడినది చూ, పుష్పము దగ్గక. సం వి. ఆ. స్త్రీ. మాడినవంటకము, మందు చూ, పొగము (1)

దచ్చి. దే. వి. ఎనిమిది. "నీ. వడిదచ్చియేనుగుల్." పారం. 1, ఆ. 37: ఇయనాలుగు, ఎనిమిది-రూ-ఎన్నిది, దచ్చేవుక-రూ-దచ్చాక. (సం ప) — అష్టకము, అయువు, గజము

దచ్చికడలా. ద్వ. వి. ఎనిమిది దిక్కులు. దచ్చికాశ్యమేకము. ద్వ. వి. చూ, శరధిము. 1 దచ్చియడుగులమేకము. ద్వ వి. — పై - పాంబరి 4.

దచ్చేవుక. వై. స రూ-దచ్చాక (దంట + చేవుకము). చూ, దచ్చి కళా 3, ఆ. 121

దచ్చాక. వై. స — పై. — "మ... దచ్చాక చావంచి యి, త్రిగళారాదుగ." కళా. 3, ఆ. 31; " ద్వి... దచ్చాక, మునిరాయ నూడు." వండితా. పురాతన 125. పుట.

దడబాహ్యులు. పా దేపాకదేవు ప్రాహ్లాదులలో నొకతెగవారు చూ, బాహ్యులు.

దట్ట దే. వి. రూ-దట్టా. అండ. ఆం, భా. ద్వ. 243: చూ, దండ (8)

దట్టన. దే. వి: చూ, తరనము. [పింఱే.

దట్టనుగు. వా. ఆ. కిరి ఘనమగు: చూ, వ్యాదట్టము. దే. వి. 1. పావడ. ప్యా. 8, ఆ. 8:

చూ, పుస్త్రము; 2. తలయే: చూ, మొత్తము: విరా. 3. తలచైనది. "దట్టకెంతు": చూ, మొత్తము; 4. చిక్కదనము: చూ, పాంద్రము. 2; 5. విరళము. భార. విరా. 3, ఆ. 181: చూ, వరిది. 1.

దట్టా. దే. వి: చూ, రూ-దట్ట. దట్టి వై వి. — దట్టి. రూ-దట్టి 1. దిండు, కాన: చూ, పుస్త్రము; వా. 2. నడికట్టు, కాన: కోక: చూ, పుస్త్రము, 3. చేలాడము: చూ, పుస్త్రము.

దట్టియే వై. స. కిరి. 1 చూ, దట్టిగట్టు; దే. 2: చూ, గట్టియే. భాగ. 7. స్కం 144

దట్టింతు. వై. వి. దట్టియేట చూ, ఘ. 5.

దట్టిగట్టు వా. ఆ కిరి చూ, దచ్చియే. 2.

దట్టి. వై. వి: చూ, రూ-దట్టి. కళా. 3, ఆ. 285.

దట్టుడు. వై. వి. — దట్టు. 1. ధీరుడు. భార. ఆర. 5, ఆ 228: చూ, దిట్టుడు

దడ. వై. ట. 1. — డట. కంపము (దేవుని క ర.): చూ, లోలము; 2. — డట: చూ, చాళా; 3. — డట: కొయ్యకాని: చూ, తాని.

దడకట్టు. ద్వ స. కిరి. పాతానిలనుపరియెక్తు తాలతో దడకట్టనందితాయే. చూ, పడికట్టు. 4.

దడదడ. దే. వి. 1. దటదట, శిఘ్రిము. ఆం, భా. పృ. 85: చూ, దేగము. 8; 2. నియమము లేనదడి: చూ, దేగము. 3; 3. అటోపము: చూ, సంభ్రమము. 1; కిరి. విరా. 4. (నియమములేనిది) వడిగా.

దడదడము. దే. ఆ. కిరి. దడదడకట్టుకొను.

దడదడ. దే. వి: చూ, సంభ్రమము. 1.

దడలిడ దే. వి. — పై — "దడలిడలగ్నము, తాతకుపెండ్లి."

దడము. దే. విరా. 1. దిట్టు: చూ, పాంద్రము. 2; వై. వి. 2. — దడ: చూ, నేన. 1; 3. గుంతు.

భార. ఉద్యో. 1, ఆ. 320: చూ, సమా
చూ; 4. లోపదశము: చూ, లోపాచూ. 1.
దదారి. వా. విరా. అనాయాసముగా సంపా
దించేవాడు. [లభించిన చేరము.
దదారి చేరము. వా. విరా. అనాయాసముగా
దడి. దే. వి. తడిక. రూ. తడుక. తడక. తడిక.
చూ, ములుంగుగోడ (చూ, వాకిలి)
దడిగ. దే. వి. తేటకము: చూ, వారిగ.
దడిబము. వై. వి. తలలిమి (రూ. దడిమము. దడిప
ము. దలిమము) తలిపము - తలిపము. చూ,
కయ్య. 1.
దడిమము. వై. వి. 1. తలలిమి — వై. —; దే
విరా. 2. సన్నము. కళా. 7, ఆ. 85: చూ
నూత్తుము. 4. [చూ, భూమి. 1,
దడియ. దే. వి. ఉపతర్కక, కొండచేరువ నేల
దడియబడు. ద్వ. ఆ. కి. (దడియన్ + పడు)
రూ. దడియగలబడు. దడియ. లక్ష్మి. 1,
ఆ 80: చూ, పగలు. 2.
దడియము. దే. వి. (రూ. దడియ. దడియము. దడి
ము.) 1. పది నేరులయెత్తు, అయిదు నేరుల
యెత్తు (అనికొందలు); 2. విసెట్టు.
దడియ. దే. ఆ. కి. చూ, దడియబడు.
దడిసము. వై. వి. 1. తలలిమి చూ, రూ. దడిమ
ము, 1; దే. విరా. 2: చూ, రూ. దడిమము. 2
దడిమ. దే. వి: చూ, రూ. దడియము.
దడియము. దే. వి. — వై. —
దడిమ. దే. వి. 1. — వై. —; 2. మట్టికంచేయ,
సానిక: చూ, పాత్రిము. 8. (రాయలసీమయం
కువాడుక)
దదా. వై. వి. తదక: చూ, నేన. 1.
దదాయడు. వై. వి. తదన్వి: చూ, నైరుకుడు.
దదాయించే. వా. వై. ఆ. కి. నిండు, కిక్కి
తీయు, కూర్చుండికదలకు.
దదే. వై. వి. తదన్వి. (రూ. దడియ. దడి. దదా

యడు) 1. తేడు: చూ, పగిలుపు. 2;
2: చూ, దదాయడు
దదేయ. వై. వి. — వై. —
దదే వై. వి. — వై. —
దదాయ వా. వి. సమస్యారము "దదాయండి"
దదేయ. వై. వి. తదేడికా: చూ, దదేయి 8.
(దదేయ అని కొందలు.)
దత్తకముని. ఆం. కామకాస్త్రమువారిని మును
లలో నొకడు: చూ, కామము. (8)
దత్తనడు. సం. వి. ఆ. పుం. దత్తపురుగుడు:
చూ, పురుగుడు. 1.
దత్తక సం. వి. ఆ. స్త్రీ. దత్తు. 1. అంగీకా
రము: చూ, సమస్యము 1, 2. పెంపు:
చూ, పెంపుకము (వాడుకలోనది.)
దత్తపురుగోకము. చా. దత్తుని చొప్పునకొట్టుట.
(తెచ్చి పెట్టుకొనిన దుఃఖము.)
దత్తపురుగొకము ఆం. భక్తకాస్త్రమునందలి
వ్యవహారపదములు 18 లో నొకటి: చూ,
వ్యవహారపదములు.
దత్తకాస్త్రములు పా చూ, కత్తారీయకా
స్త్రములు. (చూ, కాస్త్రములు)
దత్తము. సం. వి. ఆ. న. 1. ఈవి: చూ, విక
రణము; విరా. 2. ఇయ్యబడివడి: చూ,
ఇవ్వము. 8.
దత్తి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ: చూ, దత్తము 1.
దత్తిలుడు. ఆం. కాస్త్రపురస్కరములలో నొకడు:
చూ, కాస్త్రపురస్కరము.
దత్తు. వై. వి. తదా: చూ, దత్తక. 1—2.
దత్తుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. ఒకానొకరాజు:
చూ, రాజు. 1; 2. దత్తాత్రేయుడు; విరా.
3. తాకట్టు పెట్టబడినవాడు; 4. దత్తు.
దత్తపురుగుడు: చూ, పురుగుడు. 1; 5. పురు
షకాళి చతుష్టయమునందొకడు: చూ,
పురుషకాళులు; 8. పురుగులు 12 గురిలో
నొకడు. చూ, పురుగు

విష్టడము లే వి రూ-విష్టడము 1. అల్పదేవా
లయము. చూ, నవనము. 1, 2 వో. తెలుగు
చూ, నవనము. 1. (రా. మలినీమూ. ని యి
ద్దు చాలపటన విష్టడములే.)

పంచ కళా. 5, ఆ 24 చూ, నియపడు

ସ୍ଥଳୀ ନଂ ୫୭.-ସି.-

స్వీకృతము దే, వి చూ, మీ-ద్వంద్వము

చివరి పే. ౭ ౧) చూ, మా-చివరి పే.

పైకి వి యో-విద్యుత్ సుమో తీసు
వట్టుట లోనగువానిచే గళిగడు బుడిపి
చూ, ఒదర్చు

[illegible]

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰ ੨੦ ਫਰਵਰੀ ੧੯੨੨

ఓమృత, సం. వి. ఉ. పుం. వస్తువు గిరికి
(త. ప.)—అనియ-యా. అని. అనియ-
అనియ-అని, కంఠ-యా. కడలికాగారి,
ఓమృత-వస్తువు, గౌతమ తిద్ది—నీవు
గౌతమవస్తువు వస్తువు. (త. ప.)-కంఠ
(యా, మంఠము. కి) (వస్తువుతమ గౌత
జాతిలోనిది)

ద. సరి వి. ఇ. న. 1 చూ, కెరెగని. (ద. పేదమయి. — అక్కొప్పుము, పొగొగొట్టుము, అక్కొప్పుము), 2 సరగొప్పుము పూదొగొట్టుము చూ, రాజొగొట్టుము; 3 చూ, మొదల*

దక్షిణారము సం వి. ఆ శ్రీ కవ్యము చూ,
మంధానము గ్రామము, 2 చూ, నెలగళ.

ఒడ్డిత్తము సం ౩ అ. పుం 1 మిసిమి చూ,

తదిథలము. సం. వి. ఆ పుం — పె —

దక్షిణమునను, సం. వి. ఆ. వ.మొదలగు పేర్లు
గు (మొదలగు పేర్లు అంతర్భాగము): చూ,
పేర్లు.

దధిమధు. స. వి. అ. సి. చిలకలూరి: మా
మనము.

దక్షిణారము, సం. వి అ. పుం చూ, దక్షిణము.

దక్షసముద్రము అం సముద్రములు 7 లో నొకటి (పెరుగుచంద్రము). చూ, సముద్రములు.

దళిప్రీతిస్వామము పా పెనుగును నడ్లును
గలవివట్టుగా నేమియుతో*, చక యుం డెనను
రీతి. [ముని 1.

దక్కచి సం వి ఇ పుం, దక్కచియనుమనీయా,
దక్కచిబాగ్యశ్రాణులు పా, యాశ్రేయదులు, మీన
గురువులుగను మైరు పిత్తైడి వారుగన యా
చరులుగను ఉవాదు మీకీకేరు దక్కచియను
బునిరెబట్టి గెగినది యా, బాగ్యశ్రాణులు,
దక్కాగనము సం, వి, అ, పుం యా, దక్కసము
దగ్గము.

దర్శనానుభవ, పం. వి.ఆ. ప్రం. — బి —

దస్తవ్యుడయి, సం. వి. ఆ. పుం. — పే. —

తము. 1.

దనియము 12. విశ్వాధ్యక్ష. కొలిమికి. (తావ
మను వాంఛిని క్యాసమును తిద్దోషము
అనుపోగొట్టును పచ్చిదనియాలూ మూత్రము
నదైక కలెయను.) చూ, విత్తున్నకము 1.

దరియాలూ. పై వి ఖ-ధనికా-ధాన్యాక.
కొత్తిమీరివిత్తులు. (విత్తులు చెప్పేలోరాచిన
గాని మొలకలెత్తవు “దనియాలజాతి”):
చూ, విత్తునకము. 1.

దనియు దే స. ౧౩. కూడుచూ, సంగమించే.
దనిపు. దే. బి కూడిక, సంగమము చూ, సం
యోగము. [చూ, పటప.

దనుక. దే. ద్వి. రూ-దా-క. పరిస్థితార్థకము:
దనుక దే స.కీ. రూ-దన్ము-1. తా-కు: చూ,
స్పృశింతు; 2. పొందు, సక్తమగు: చూ,
పొందింతు.

దనుజుడు. సం. వి. ఆ. పుం గక్కనుడు
(కక్కపునకు దినుపను భార్యయందుగగ్గిన
సంతతి): చూ, రాక్షసుడు. 1

దన్ను. దే. స. కిరి చూ, రూ-దనుగు

దప్పము. దే. విణ. దట్టము చూ, సాంసరిము 2

దప్పరము. దే. వి. చూ, పులుసు

దప్పి. దే. వి. 1. రూ-డప్పి-దప్పక. నీరువట్టు.

భార. అర. 7, ఆ. 148 చూ, పిసాస;

2 అలసట చూ, క్రిముము 1. (యము)

దప్పిక. దే. వి. —పై — (సాధ్యమునకవ్రక్క

దఫా వా వి తడవ, మరల

దబకాయించే వా. పి. కిరి అనుము, గదమా

యించు, దబాయించే, బుకాయించే

దబదబ. దే. వి. తలుపులోనగునవి తట్టుట, పరు

గెత్తుట, బాచుట, మొత్తుట లోనగువాని

యందగు ధ్వస్యముకరణము. చూ, హాహూ.

దబము. దై. వి. సతపన చూ, తపస్సు

దబరా. వా. వి. పడలయినగిన్నె, జొగిటి

చూ, పాతిరిము. 8

దబాదిబ. దే. వి. చూ, రూ-దబదబ.

దబాయించే. వా. స. కిరి: చూ, దబకాయించే

దబాలన. వా. దగ్గి. ఒక్కమాటుగా, దలు

కున్న, దిబుకున్న, దిబ్బున: చూ, వేగము. 3.

దబుక్కున. వా. దగ్గి. —పై. —

దబ్బు. దై. వి. 1. —దబ్బు* చూ, తృణము. 1;

2. కావడిబద్ద: చూ, బద్ద. 3; 3 వెయ్య

బద్ద: చూ, బద్ద, 2; దే. వి. 4. నాగరంగము*

(దీని శేదములు: — కోలదబ్బు, తియ్యదబ్బు,

దూదిదబ్బు, పుల్లదబ్బు, నారదబ్బు మొ): చూ,

శిల్పి-రాంకము.

దబ్బుదము. దే. వి. 1. రూ-దబ్బు- దిబ్బుడు,

మూకుడు, పిల్చి (మూకలనియు): చూ,

పాత్రము. 8; వా. వి. 2: చూ, రూ-దబ్బు

నము.

వబ్బడించే. దే. స. కిరి 1 చూ, బోరలింపే;

2. చేతులతో చేయే చూ, పటులించు.

దబ్బునము. దే. వి. రూ-దబ్బుదము. గోసె

కుట్టెడునుది, బృహత్సూచి చూ, బాది.

దబ్బయంగరము ద్వి. వి. పనితీరునుడివరె

బంగారుతో చేసిన యంగరము: చూ,

ధూయము 2.

దబ్బర. దే. వి. అరివాణము చూ, పాత్రము. 8.

దబ్బు. దే. వి. 1. (రూ-డబ్బు-దబ్బు-దబ్బు-

డబ్బు) బొంకు: చూ, విత్తము; దై. వి. 2.

—దర్శి (దేక్కమున శ. రి) మోసము అచ్చె

బాల, కాం. 172: చూ, పంచన; దే. వి

3. అపచ చూ, విపత్తు, 4. తప్ప: చూ,

సేరము, విణ. 5. కల్లర చూ, హంపకాడు,

8 మోసకాడు చూ, పంచకుడు. 1

దబ్బుకల్లియ. ద్వ. వి: దబ్బుకలాడునది. దిబ్బు

తీ చూ, (ప్రీ). (రూ-దబ్బుకల్లి)

దబ్బుకాకాడు దే. విణ. 1 కల్లరి. చూ, బొం

కులాడు; 2 మోసకాడు. చూ, పంచ

కుడు. 1

దబ్బుతీ. దే. విణ. (దబ్బుత + తి) 1 చూ, ద

బ్బుకాకాడు. 1; 2: చూ, దబ్బుకాకాడు. 2;

3. చూ, దబ్బుకల్లియ.

దబ్బువాడు. ద్వ. వి. మేదరవాడు: చూ,

చేలులావకుడు [చేలు. 2.

దబ్బుతేరిలు. ద్వ. వి. పనితీరుతేరిలు. చూ,

దబ్బాలు. దే. కిరి. విణ: చూ, రూ-డబ్బాలు.

దబ్బిచిచ్చు. దే. వి. కొప్పరి, తాటి లోనగువాని

తుండ్రను బద్ధిలు చేసిడి పనిమట్టు.

దబ్బిరి. దే. వి: చూ, ధూర్త. 1—2.

దబ్బు. దే. వి. 1. పంచనము. పా. 1, ఆ. 71:

చూ, కబ్బము. 3; దై. వి. 2 —పంధ (దేక్క

మని శ. ర.) బొంకు: చూ, విత్తము; దే.

వి. 3. చూ, రూ-దబ్బుదము; 4. చేతులు

లోనగువాని యందగు ధ్వస్యముకరణము,

తిట్టు: చూ, హూహూ; స. ౩౨. 5. అను: చూ, పచింఱే.

దబ్బుడు. దే. వి. మూలం చూ, దబ్బుడము.
దబ్బున. దే. దృ. కి. వి. శిఖ్రుముగా: చూ,
వేగము. 8.

దమ్మర. రే. వి: చూ, రూ-దమ్మర.
 దమ్మరెట్టు. రే. స. కి. కమ్మ: చూ, మూయ్.
 దద్దెయ. సం. దిం. 1. దమ్మర. హెసమ:
 చూ, పంపన; 2. సన్న నిమాయిపోగు: చూ,
 పోగు. 1.

దనుషము. సం. వి. అ. పుం. 1. శ్లేశము సోర్పు
 తనము, (బ్ర)హ్మచర్యాది శ్లేశమును సహిం
 యేట): దనుము, చాంతి; 2. దండనము:
 చూ. శిక్ష. 2.

దనునను, సం. వి. అ. క. 1. అంఘో దను
ము; పుం. 2. ఉదననను రూ. ఉదననను (అని
కొలదము); చూ, రుచి. (వాననముక్క);
అం. 3. అత్తమ్మలూకొకటి; చూ, అత్తమ్మ
ములు. (చూ, లాగాను. 1); వా. 4. వర్ణ
పాదమున — యెక్కుదికొనుపులను చేయు
ధర్మము “వానదనున విక్రీయాద్ధర్మికార
ములు”

2. మనుషుడు. సం వి అ. పుం. 1. ఒకముని:
చూ, ముని 1; 2. కొరుడు: చూ, హం
కీరుడు 2; విగ. 3. అగ్రామేనాడు. డమి.

దములు. సం. వి. అ. పుం. 1. దండ్రి పాయము
చూ, దంపిము 26; 2. చూ, దమధము 1;
3. బున్నుచర్మాక్షిగములబోర్డుకు సాంతి.
(ఇంబియంగుము); 4: చూ, దమపము 1;
5. జుమ్ము. అదము. (దీర్ఘపైర్తి దుప్పి
గేం అనియ): చూ, బుధర; అం. 6. మా-
నీక పూహాకుమములు 18 లో కొకటి;
చూ, మాననీక పూహాకుమములు.

దను యంతి. పా. నలనిభార్గ్య (కవయందము

చేత శతదశమమంతురేయంబునఁ దూరభాగ్యము. సం. వి. (క. ఈ. క.) : చూ, నమకుడు. కి. మంయే. సం. ప. కి. అంగఁగఁదొక్కఁ : చూ, వినకు. కి. (చూ. దమయింయే అరియ) : దమకుడు. సం. వి. అంగఁబడినవాడు. (అచార్యుడులచేత శిషింపఁబడిన శిష్యుఁడు.) : బాంకుడు. క్రు : చూ, నన్నీ. 1. దమనమడు. సం. రి. న్. శ్రు. అగ్నిహోతుగ్నిఁ దమ్యుడు 2. వి. : నాధార్మిక. క నటమలేని వాడు. హరిశ్చ. 4, ఆ 101. చూ, నిమగ్న పడి. 2.

వస్తువులు. వై. వి. 1. = భర్తృత్వః చూ, పుణ్యము 1;
 దే. వి. 2. వాలుగుకామల వాణిముః చూ,
 తారము. (1)

దమ్మిడి. దే.వి. 1. పైప, అణాలో పందెంపడ
 పంతు, అయిదుకానుల వాడెను: చూ,
 రువ్వ. 1; 2 రెండుకానుల వాడెను: చూ,
 రువ్వ. 2.

దత్తు. వై. వి. 1. = దమః. అదును: చూ, బురద,
2. నీరుకట్టి దున్ని వదుక్కి (చూ, బురద)

దమ్ముకొడు. ద్వ. ఆ. కి అడువగు, పంకిలమగు.
 దమ్ముచలక. వా. వి. అడవట్టె - రూ. అడ్డ
 పట్టె. [స్వీపర్థము. 1.]

దమ్యము, సం. వి. ఆ. పుం. పశ్యకరిణుః చూ; దయ, సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1: అనుకంప-రూ-

అనుకంఠము, అనుకోళము, అర్దనయము.
అహోబిల్, డి, ఓ, కరుణ, కాంచీయను,
కారుణ్యము, కృప, ఖంబు, ఖిన్, ఘృణ,
జనని, జాగవచ్చ, గ, తా, శ్రీమదుదా-శ్రీ
మము. (తె. వ.)—అక్క-టిక-యా-అక్క-
టికము, అక్కనము, ఉబలాటము, ఒగడే
డము, కవికరము, శాశీ, బిల్వరమ (యా,
శ్రీమము); పా. 2. దీనిశి ఉపమానమెలా.
కైమురీ, బుద్ధుడె; అం. 2. యోగము

మాంగులలోకొకటి: చూ, యోగముమం
గములు, (చూ, అంగము. ౩.)
దయచేయు. వి. అ. ౩౧: 1. కరుణించు. పాం
డు, 5, అ. 154: చూ, రూదయనేయు;
స. ౩౧: 2. అయ్యే, అయ్యేకాను, ఇయ్యే,
ఇడు, ఒనఁగు, ఒనవు నిర్వ. ౩, అ. 81:
చూ, పెట్టు. 8; వా. ౩. కూర్చుండు; 4.
రండు, రా; 5 పాండు, పా
దయనేయు. వి. అ. ౩౧: చూ, రూదయచేయు
(కరుణించుటకు. — కరుణించు, దయచేయు
దయనేయు, నిబ్బరికించు (చం. పు) కరు
ణించు) [నము.
దయాగర్భవిచ్చేము. జా దయతోఁగూడిన దా
దయావరము. సం. విణ: చూ, కరుణాపరము.
దయాపరుడు సం. విణ దయాపిపు: చూ,
మరతుడు [కురులు.
దయావరి. అం. కురులు 22లో కొకటి: చూ,
దయాపిపు. సం. విణ ఉ:చూ, దయాపరుడు
దయి. సం. వి. అ. స్త్రీ 1. ప్రియురాలు
చూ, స్త్రీ; 2. అడుది. చూ, స్త్రీ
దయిశము. సం. విణ కొరఁబడినది: చూ,
వాంఛ.
దయితుడు. సం. వి. అ. పుం 1. పూర్ణవా
గుడు: చూ, ప్రియుడు; విణ. 2. ఇష్టుఁ
డు: చూ, స్నేహితుడు. 1.
దయవాణు. దే. అ. ౩౧: రూ. దైవాణు.
1. అతిశయించు, చుమ్ముకొను, 2: చూ,
పొరలిపాణు.
దయ్యుకొనకొరేటపుకొన పెద్దది. లో. ఉ:చా.
" అక్కటా! దయ్యంబునకొంటకిం చేల
పుగించుము పెద్దదయ్యునే. " (కృంగార
దైవధను)
దయ్యు. దై. వి. 1. దైవము. వికాశము. రా
ఫు. ౩, అ. 28: చూ, భూతము; 2. దైవ
మ. చేర్చుడు. రాఫు. ౩, అ. 28: చూ,

వేలపు; ౩. విధి: చూ, బ్రహ్మ. 1. (అని
కొందఱు.) (ఇదివిచార్యము)
దయ్యు. దే. అ. ౩౧: 1. రూదయ్యు. బలహీన
మను: చూ, పలియు; 2. కృశించు: చూ,
కోపించు (నరతేలికొనుట)
దర. దై. వి. ధర: చూ, వెల 1 (కొనఁదలచి
దరభాన్తు వా. వి. విన్నపము " వారంటుదర
భాన్తు, నీటిదరభాన్తు, పరీక్షదరభాన్తు" ము.
దరణము. దై. వి. ధరణము. ఎనిమిది దెబ్బలు
వాణెము. (దేశ్యమున క. ర)
దరదము. సం. వి. అ. న. రూ. దారదము. ఇం
గిలీకము: చూ, హింసకము.
దరము. సం. వి. అ. పుం. న. 1. భయము:
చూ, వెలపు; 2 కంఠము: చూ, సంకు;
౩. గొయ్యి, నుంట: చూ, రంధ్రము 1; అక్క.
4. ఇంచుక " దరహాసము " చూ,
స్వల్పము. [హాస్యము. 1.
దరహాసము. సం. వి. అ. పుం చిలునవ్యు: చూ,
దరి. సం. వి. ఈ స్త్రీ. 1. నహ. కృత్రిమ
మైన (మనుజులకృత్రిమ) గృహకారమైన
పర్యవేలిము: చూ, రంధ్రము. 1. (చూ,
పర్యవము); దై. వి. (1) = తీరమ. గట్టు.
పాండు. 4, అ. 40. చూ, రోధస్య: (2) =
తీరమ. దగ్గఱ. సా. ౩, అ. 232: చూ, స
మీపము. 1; (3) మేర: చూ, నీను. 1.
దరికొను. దే. అ. ౩౧: 1 ఎరియు, కాల (అని
కొందఱు): చూ ముండు 1; కృ. 2. దరి
కొలుపు. [కుండు.
దరిచే. వా. వి. కుట్రపువాడు: చూ, పాచి
దరికుడు. సం. విణ. భయపడినవాడు: చూ,
వెలవరి. [నము.
దరిద్రము. సం. వి. అ. న. లేదు: చూ, రీదర
దరిద్రుడు. సం. విణ: చూ, రీదవాడు.
దరిచేసి. దే. వి. దైవ్యమంగలవాడు. దీనుడు.
దై. 5, అ. 108: చూ, పొరయిడి.

దరిమిలా నా కి, విని తననాత " దరిమిలా
యానాను" "దరిమిలాసంగతులు"

దిరిరాత్రి. వా. వి. రూ. దర్శాత్రి. విచారణ
న: పించు. నై స. కి 1. దిర్వి. మోమో:
చూ, పిక్షించే, 2 కానుక గానిచ్చే చూ,
కెట్టు 8; వా. 3 (కోపాదులచేత) ఉచిత
ముగానిచ్చే. " నీకేమి ? నేమనానికదిరిసిం
చే కొనెదను "

దిరినినము. నై. వి. పి. దర్శనము. రూ. దిర్శనము
చేసిరినెదము, చేకానుక చూ, లంచము.

దర్శన. కే. వి. 1 గోదలకు పూయే సున్నపు
గచ్చే చూ, శేవము. 2; 2. సున్నము
కాళ్ళతో కలుపుట సత్యము 1

దర్శనము నై. వి. పి. దర్శనము వ్యాయము చూ,

దర్శన నై. వి. 1. గీతివిశేషము; 2 = దర్శన.

(చూగిది సప్తతాళములలో నొకటి) చూ,
నూడకములు, వా. వి. 3. రిశేషుందలి కం
డరాదుల బలము. " పీఠమునుపటివలె
లేడు. ఒడలంతయు దర్శపురినది ",

4. కొట్టుట " పారమురానందున పంతులు
పిల్లవానికొక్క దర్శపురిన నాడు"

దర్శపుచేయు నై. ఆ. కి చూ, తాళగింత.

దర్శనానా. వా. అర్థ. 1 దిక్కులేని, 2 అం
తులేని, 3 లెక్కలేని.

దర్శనము. వా. వి. సర్వము.

దర్శన. వా. వి. చూ, రూ. గరిశి.

దర్శన. సం. వి. ఆ. క్రి. దుర్గ: చూ,
పార్వతి. 1.

దర్శనము సం. వి. ఆ. క్రి. 1. కప్ప: చూ,
మహాకము. 1; 2 ముట్టు: చూ, మేఘ
ము. 1.

దర్శకుఁడు. సం. వి. ఆ. క్రి. దుర్గతినిబొందు
వాడు: చూ, మత్స్యకుఁడు.

దర్శనము. సం. వి. ఆ. క్రి. 1. ఆర్ద్రము: చూ,
ముహరము; అం. 2. జన్మతాళములలో

నొకటి: చూ, జన్మతాళములు.

దర్శనము. సం. వి. ఆ. క్రి. 1. గర్భము: చూ,
వాంకారము; 2. కస్తూరి: చూ, మృగము
దము, అం. 3 చూ, అశ్వపాపముచిరిజ్జా
నము; 4. అస్త్రములలో నొకటి: చూ,
అస్త్రములు

దర్శించు సం. ఆ. కి. గర్భించే చూ, వాంక
దర్శాను. వా. వి. 1. కి. క్షేరి, కొలుపుకూటము:
చూ, సభ 2; 2. దర్శాను అను రాగము:
చూ, స్వరము 2

దర్శ సం. వి. ఆ. క్రి. 1 = దర్శ. క్షణము,
పవిత్రము, కుశము చూ, తృణము. 1;
అం 2 అర్థములు ఎరిమిపిండిలో నొకటి:
చూ, అర్థములు.

దర్శముదిక్కి సం. వి. ఆ. క్రి. దర్శయంగ
రిము పొందు 3, ఆ 50. చూ, ధూష
ణము 2.

దర్శలు. అం. కుశము, కాశము, యశము, చూ
ర్శము, విశ్వామిత్రము, ఉపీరము, కుంభర
ము, గోధూమము, వీరికి, ముంజము (10)

దర్శాత్రి. వా. వి. చూ, రూ. దరియాత్రి.

దర్శ సం. వి. ఈ. క్రి. 1. మిక్కిలిచిన్నగ
రిలై, మిక్కి, భజనము చూ, పాతిరిము. 8;
తదివి. — గరిలైకు, చిల్లల గరిలైకు,
కట్టగరిలైకు: చూ, పాత్రము 8;
2. పాముపడగ చూ, సర్పము.

దర్శికరము. సం. వి. ఆ. క్రి. పాము: చూ,
సర్పము.

దర్శిపాకరసవ్యాయము. పా. గరిలై నమస్త
పస్తపులలోను మెలగుచున్నను ఆపస్తపుల
రుచి దానికెదిరియదనుకరి.

దర్శకుఁడు. సం. వి. ఆ. క్రి. మోమోవాఁడు,
ద్యారపాలకుఁడు: చూ, శిక్కినీకుఁడు;
విగా. 2. మోపెడువాఁడు: దర్శయిత;
3. శేర్పరి: చూ, సమర్థుఁడు.

దశరూపకములలక్షణములు. అం 1 నాటకము, 2 ప్రకరణము, 3 భాగము, 4 ప్రహసనము, 5 దీపము, 6 వ్యామోగము, 7 సమవాకారము, 8 అంకము, 9 పీఠిక, 10 ఈహమ్యము, (10) (దీనిలక్షణము లాయాపదముల కడ వివరింపబడియె). చూ, రూపకములు.

దశరూపక్యత్వ సం వి. డ్. తుం చెన్నుడు చూ, నిష్ఠాపు 1

దశరూపము అం. ఈగంధమును భవంజయుడు వాగ్దాసెన చూ, కావ్యనాటకములు.

దశలక్ష. అం. చూ, సంఖ్యాశ్లేషములు

దశలు అం. 1 బాల్య, యౌవన, కౌమారములు మఱియు వాక్యకృమ చూ, అవస్థలు, 2 గవి, చందర్, అంగారక, మధ, బృహస్పతి, శు, శని, రా, శేతు దశలు (9)

దశవిధకావ్యగుణములు అం. శ్లేషుడి చూ, కావ్యగుణములు.

దశవిధకమకములు అం అశోహాగము, అవసరము, హాస, స్ఫురితము, కంపితము, అహరము, పరిత్యాగము, తిర్యక్తము, ఆంధ్రము, మూర్ఖము (10) (చూ, 15 గమకములు.)

దశవిధధాతువులు అం చూ, ధాతువులు.

దశవిధనాడులు. అం చూ, నాడులు.

దశవిధనాదములు. అం: చూ, నాదములు.

దశవిధనియమములు. అం. చూ, నియమములు.

దశవిధపరిశయములు. అం చూ, ప్రశయములు

దశవిధపాత్రాపురి. అం. చూ, పురులు.

దశవిధబాహ్యములు. అం. " దేవోమునిర్విజితో

రాజః సైక్యకూద్రో విదాలకః | పశుమేచ్ఛన్ గృధండాలో దశవిప్రాః | ప్రకీర్తితాః || (వావిడ గొడవి శ్లేషములచే నలరుచుండు బాహ్యులు కాఖిలవారియందుగలగుగద్యాదులననుసరించి దేవ, మని, ద్విజ, క్షత్రియ, సైక్య, కూద్రో, విదాలక, పశు, మేచ్ఛ, గృధారులను శ్లేష

ముగలవాగుచుండిరిని స్మృతికర్తలు నిగ్గయించిరి చూ, బాహ్యులు.

దశవిధమన్వభావస్థలు. అం. చూ, దశావస్థలు దశవిధకాస్త్రలక్షణములు అం చూ, కాస్త్రలక్షణములు

దశవిధసర్వగుణములు అం చూ, సర్వగుణములు.

దశశిర్షము అం చూ, శిర్షములు.

దశసహస్రము అం. చూ, సంఖ్యాశ్లేషములు.

దశాంగసూత్రము అం శేష, మందిరానగలము స్థల, మందిరెయ్యి, గంధకము, మహిపాక్షిగున్దిలము, అగరుచెక్క, తాళిపుత్త్య, సుగంధద్రవ్యములక, శిలారసపుటిగురు, ఆనాలు (10) వీనిని చూర్ణించి ఘోషమువేసిన పరిపిల్లల వ్యాధులును, భూమిబాధలును పారించును)

దశాంశమానము. పా ఒకానొక మానము

దశాక్షి. ౧౦. వి. డ్. తుం. దిర్ల చూ, స్నేహము చూ, శిస్త్రములు.

దశాక్షము అం. శిస్త్రములు 47 లో నొకటి

దశానామకావ్యశాస్త్రము పా. ఏనియో కొంకమట్టుకు ఖర్చుచేయవలసి వచ్చినపుడు ఇంకొకకొంచెము నహించెను. పదిలోపదు నొకండు అనురీతి. [పరిమాణములు.

దశాక్షమాణములు. పా చూ, గృహముల దశా

నశార్థుడు. ౧౦ వి. అ. తుం చూ, బుద్ధుడు. 1.

దశాలి సం. వి. ఈ స్త్రీ కంచెకొట చూ, పార్శ్వము. 1.

దశావతారములు. అం చూ, అవతారములు

దశావతారుడు. సం. వి. అ. తుం చెన్నుడు.

చూ, నిష్ఠాపు 1. .

దశావస్థలు. అం. ద్వివము (చూచేట), మనస్సంగమము (తలచేట), సంకల్పము (కోరిక), జాగరము, కార్మ్యము (అరుచి), అగతి (చిక్కుట), అలృ (పిగుడుచుట), ఉన్మా

ఓము (అటామేట), మూగ్గు, మగజోవ్యమము
(చేమేట) (10) చూ, అనన్యము. (చూ,
కామము 8)
చిహామము సం వి అ పుం మ్మ తిశించినవారి
శిఁడియరవాఁడుఁడోయే కాన్యము చూ,
కాన్యము [ఇంగ్లీషుములు
చిశోవ్యములు అం శేసాన్య — చూ,
చిశోపనిషత్తులు. అం చూ, శుపనిషత్తులు
(చూ, శైశ్వీయ కాన్యము)
చివ్వుము సం విగ. కఠోరబడినది [ములు
చివరా వై చివరాచార్య చేపివరాచార్య
చివరీ చే వి 1 ఒకరికమునట్టు కళా 2,
ఆ 15 చూ, మొగ్గపట్టు (చూ, పట్టు 17),
2 కవల, పరిత్యాగము చూ, కొమారవము
చవరంపి చే వి నర్మద్యుటకు కట్టెలను గూ
ర్వవాఁడు. [తానము 1
చికన చే వి ఒకానొక ఆయుధము చూ,
చిన్యతు వా. వి. చూ, సంకకము
చిన్యము వా వి చూ, రూద్రస్త్రము
చిన్య. వా. వి 1 ఇరుచివాలుగు కాగితములు
(తావలు) చూ, పువతర్కిన, 2 ఇరుచి
నాలుగు వాములట్ట చూ, తానము. 1
చిన్యాకా వా వి వ్యాధిభూత్వక మైన పాద
నమః చూ, పరిశ్రమ.
చిన్య వా వి. 1 పోగుచేసినసామ్యుః చూ,
కర్తము 1, 2 కమాయిని సామ్యుః చూ,
కర్తము. 1, 3 కనము చూ, చిత్తము 1.
చిన్యాకీ వా. వి 1 చేవ్యాధిః చూ, వ్యాధి;
2. ఇతరవివ్యాధి. చూ, వ్యాధి; 3 చే
వ్యాధి చూ, సంకకము.
చిన్యగడు సం వి అ పుం 1 పగగుఁడు
చూ, శత్రువు 1, 2 గోం చూ,
మృత్యు. 1
చిన్యము. అం. అగ్నిచేపకలు (శోగములను
క్షయించఁజేయువాడు) చూ, అశ్వులు.

చిన్యము. వా. వి. చూ, రూద్రస్త్రము.
చిహవము. సం. వి అ స. 1. కాల్పట. ఓశు
ము; పుం. 2 చిత్తములము * చూ,
పన్నీ సంజ్ఞికము, 2 పిడి* చూ, భట్టాగ్ని.
చిహవసంపాన్యము పా చూ, అగ్నిసంపాన్య
ము
చిహమఁడు సం. వి. అ పుం. 1 అగ్ని చూ,
పన్నీ 1, విగ 2 చుట్టుచు చూ, వ్యా
ధిఁడు 2 [లుఁగు 5
చిహించే సం స. కిం కాల్పః చూ, న
చికామ చే ఆ కిం రూచకమునాను, చిశ
గింమే, అధికమున చూ, హెచ్చు 3
చిశగించే చే. ఆ కిం — వై —
చిశనమ సం వి అ స 1. బుంఁదులు చూ,
చాతి, 2. చీల్యుట, భేషించుట చూ, విదా
రణము 1
చిశము. సం వి అ. స 1 అకు చూ, పర్ణము
1, 2 చవవము-దిదా దిండు చూ, సేన.
(తెనుఁగు అని కొందఱు); 3 చూ, పారి
దళము; 4 భాగ్యము, అదృష్టము: చూ,
సంపత్తి; చే. వి (1) అధిక్యము చూ,
హెచ్చు 2, విగ. (2) అధికము. స్వా 5,
ఆ. 51: చూ, హెచ్చు. 1; (8) తిలమే,
ఒత్తడము. చూ, మొత్తము; (4) దట్టము
చూ, సాంప్రము. 2
చిశముకొను చే. ఆ. కిం. 1. చూ, రూద్ర
కొను; శ్రీ. 2. చిశముకొలుపు.
చిశవరి చే. వి (చిశము + వరి) 1. ఒకరకము
వద్దు: చూ, ధాన్యము, వై. వి. 2 వర
వాపి. సేవాధిపతి* చూ, సైనికుఁడు.
చిశవాయి వై. వి 1. చిశవాపి. (రూ-చిశ్వా
యి-చిశవరి) చూ, సైనికుఁడు; 2. రూ-
చిశ్వాయి. నుంకరినహాయుఁడైన యుద్ధో
గస్థుఁడు.

దళవాహి. సం. వి. ఇ. పుం. చళవాహి-దళ
వరి చూ, పైరికుడు. [నా.సి. దా.కా.మ. దే. ఆ కిరి (దా.గు+కా.మ).
దళసంయే దే. వి (దళము + సంయే) దళము చూ, ముఱుగునకుడు.
దళసరి ద్వ. వి. (దళము + సరి) 1 ఘనక. దా.గవముయ్యేలు దే వి బ చూ, రూ-
చూ, సాంబిరము. 2; విరా. 2 కలయే చూ, దా.గవముయ్యేలు చూ, పట్టి.
దళము (3), 4 మంపియ, పోన చూ, విరా. దా.గరి దే వి. సగ్గివకము చూ, పోనము
బవము 1; చా 5 ముటము, (పాదపు. గా.గివవాడు. దే. విరా: చూ, ద 11
విదంబు ఎత్తు అనుమూంకింబిలో కాకట్టి. గా.గిలియూతలు. దే. వి. బ: చూ, రూ-దా-
“అ కమ్మి అకునుడు” దళ. కలయ. గవముయ్యేలు.
8. చిక్కిన. “అకాగిత ముట్టినా” దా.గిలియ్యేలు దే. వి. బ — పై —
దిగ్మాది సం వి ఈ. (ప్రీ) ముల్లు చూ, దా.గు దే ఆ కిరి చూ, రూ-దా.గు.
నికాగ్గియ, బరెవవి* దా.గుము దే ఆ కిరి — పై —
దళమ్మహి. సం వి ఈ (ప్రీ) చూ, ముఖ దా.గురించే దే. ప. కిరి 1 గా.యే చూ,
దళింయే సం. ప కిరి 1 ఖంబింయే చూ, ముఱుగు, 2. చూ, పంబింయే
గురు; 2 విక్రేదింయే చూ, భేదింయే గా.గురింత దే వి దా.గురించేలు
దళిగము సం విరా 1 భేదింపబడినది. (ఖం దా.గురింతలు దే. వి బ చూ, రూ-దా.గు
డింపబడినది (అనియ) చూ, విద్దిమ్మము. నుయ్యేలు.
8, 2 దిగింపింపది చూ, పాసిరియ 1 గా.గురుమూంకలు దే వి బ — పై —
దళుకు దే. వి. భయము చూ, వెజపు. దా.చియించే వా ఆ కిరి: ఇల్లదయకు.
దళాయియ పై. వి చళవాహి: చూ, రూ- దా.యే దే. కిరి చూ, రూ-దా.గురించే
దళవాహి చారిం. 3, ఆ 20.
దా.యేలు వా. వి దా.పటికిము, దా.పుకు,
దా.పురము, బందు. (సం. క).—కిసగు
వానము, గుద్ది, గూళానము, గోవనము.
(చూ, బుందు)
దా.టకుగునరువడి అం. చూ, విపరులు.
దా.టకుగునెంక. అం. 1.—పై.—; 2. మొ
నలు 12 లో కొకటి చూ, మొనలు.
దా.టరి. దే. వి. కిప్ప చూ, ముద్దాకము, 1,
దా.టింయేవాడు. వా. విరా: చూ, ఉత్తార
కుడు
దా.టు పై. వి. 1. పగ్గము చూ, సమా
పము; ద్వ. వి. 2. పురెగిరి భేదము: చూ,
పాయము; దే. వి. 3. లంఘనము: చూ,
లంఘ; పై. వి. 4.—దా.టే. దండయాత్ర:

దళవాహి. సం. వి. ఇ. పుం. చళవాహి-దళ
వరి చూ, పైరికుడు. [నా.సి. దా.కా.మ. దే. ఆ కిరి (దా.గు+కా.మ).
దళసంయే దే. వి (దళము + సంయే) దళము చూ, ముఱుగునకుడు.
దళసరి ద్వ. వి. (దళము + సరి) 1 ఘనక. దా.గవముయ్యేలు దే వి బ చూ, రూ-
చూ, సాంబిరము. 2; విరా. 2 కలయే చూ, దా.గవముయ్యేలు చూ, పట్టి.
దళము (3), 4 మంపియ, పోన చూ, విరా. దా.గరి దే వి. సగ్గివకము చూ, పోనము
బవము 1; చా 5 ముటము, (పాదపు. గా.గివవాడు. దే. విరా: చూ, ద 11
విదంబు ఎత్తు అనుమూంకింబిలో కాకట్టి. గా.గిలియూతలు. దే. వి. బ: చూ, రూ-దా-
“అ కమ్మి అకునుడు” దళ. కలయ. గవముయ్యేలు.
8. చిక్కిన. “అకాగిత ముట్టినా” దా.గిలియ్యేలు దే. వి. బ — పై —
దిగ్మాది సం వి ఈ. (ప్రీ) ముల్లు చూ, దా.గు దే ఆ కిరి చూ, రూ-దా.గు.
నికాగ్గియ, బరెవవి* దా.గుము దే ఆ కిరి — పై —
దళమ్మహి. సం వి ఈ (ప్రీ) చూ, ముఖ దా.గురించే దే. ప. కిరి 1 గా.యే చూ,
దళింయే సం. ప కిరి 1 ఖంబింయే చూ, ముఱుగు, 2. చూ, పంబింయే
గురు; 2 విక్రేదింయే చూ, భేదింయే గా.గురింత దే వి దా.గురించేలు
దళిగము సం విరా 1 భేదింపబడినది. (ఖం దా.గురింతలు దే. వి బ చూ, రూ-దా.గు
డింపబడినది (అనియ) చూ, విద్దిమ్మము. నుయ్యేలు.
8, 2 దిగింపింపది చూ, పాసిరియ 1 గా.గురుమూంకలు దే వి బ — పై —
దళుకు దే. వి. భయము చూ, వెజపు. దా.చియించే వా ఆ కిరి: ఇల్లదయకు.
దళాయియ పై. వి చళవాహి: చూ, రూ- దా.యే దే. కిరి చూ, రూ-దా.గురించే
దళవాహి చారిం. 3, ఆ 20.
దా.యేలు వా. వి దా.పటికిము, దా.పుకు,
దా.పురము, బందు. (సం. క).—కిసగు
వానము, గుద్ది, గూళానము, గోవనము.
(చూ, బుందు)
దా.టకుగునరువడి అం. చూ, విపరులు.
దా.టకుగునెంక. అం. 1.—పై.—; 2. మొ
నలు 12 లో కొకటి చూ, మొనలు.
దా.టరి. దే. వి. కిప్ప చూ, ముద్దాకము, 1,
దా.టింయేవాడు. వా. విరా: చూ, ఉత్తార
కుడు
దా.టు పై. వి. 1. పగ్గము చూ, సమా
పము; ద్వ. వి. 2. పురెగిరి భేదము: చూ,
పాయము; దే. వి. 3. లంఘనము: చూ,
లంఘ; పై. వి. 4.—దా.టే. దండయాత్ర:

దా

దా. దే. విరా. 1. రూ-దా చూ, సవ్యము.
1; వా. అన్య. 2. రా, కమ్మ (ఉత్తరసర్ప
• రులలోవాడుక)
దాంతి. సం. వి. ఈ. (ప్రీ) చూ, రూ-దమము. 8.
దాంతుడు. సం. విరా. రూ-దమికుడు. 1. గు
రు కిక్కిరుడు: చూ, కిమ్మిడు; 2. అడవ
బడినవాడు; 3. తపశ్శేషము పోర్చువాడు.
దాంపక్యము. సం. వి. అ. ప. ఆల్మగలభావము.
దాంభికుడు. సం. విరా.—దాంభికుడు: చూ,
పొలిహారకుడు.

చూ, యుష్టము, 5.—ధాటీ దండు చూ, సేన 1, వా, 6 రిప్పించుకొనిపోవుట; ఆ క్రి. 7 చూ, లంఘించు; స క్రి 8 చూ, తరించు, 9 అంగవించు, అడుగు పోటు, అరకరించు, అవఘటించు, ఒక్కరించు, కడచు, గుప్పించు, జేనదాటు, తప్ప, తలయలు, తలపడచు, తుటారించు, మీలు, మేర మీలు, వాలు (సం. ప) — అంతరించు, అతిక్రిమించు, ఉల్లంఘించు, క్రిమించు (చూ, వాలు 12)

దాటుకట్టు. స్వ. ఆ క్రి. గుంపుగూడు చూ, సంతకట్టు 1.

దాటుకొను దే ఆ. క్రి చూ, లంఘించు దాటుట వా వి చూ, లంఘ దాటుటవల దే ఐ ఒకానొకవల. చూ, వల. 1. దాటుచునది అం చూ, చురనట్లు.

దాటుట. వా వి బ. పేరములు చూ, లంఘ. దాచన దే. వి దాచేట.

దాచనము దే వి రూ-దాచనము. దొంగిలించేట చూ, ముద్దిరి

దాచరించు దే స. క్రి 1. దొంగిలించు చూ, ముద్దిరించు, వా. 2 తగులుకొను, కంబడించు (ఓడువాకుదాచరించినాడు)

దాచరీడు దే. వి. (దాచనము + ఈడు) కొంగు చూ, ముచ్చే. 1.

దాచజకము దే వి. (దాచన + జికము) చూ, దాచేట.

దాచు దే క్రి చూ, రూ-దాచు.

దాచుడు దే వి చూ, దాచేట.

దాచుడము. దే. వి 1.—పై — కళా. 6, ఆ 255, 2 దాచడపామ్మ సా. 2, ఆ. 185. చూ, ఒత్తిము. 1.

దాక. పై వి. 1.—దాకా*: చూ, స్వాదుఫల;

దే. వి 2. బోగిడి: చూ, పాకము. 6;

3 కడల్పశరగులటిక: చూ, పాకము. 8.

దాకలి దే. వి. (దాయి + కలు): చూ, రూ-దాకలి.

దాకల్లు. దే వి (దాచు + కల్లు) 1.—పై —: 2 బండికంటి కదికమ్మ కమ్మ (సం. ప) నేమి చూ, సమీరించు

దాకొను దే. ఆ. క్రి (దాచు + కొను): దాకొనునది సం వి. ఈ (స్త్రీ. 1 గారి: చూ, పాకము. 1; 2. బోగిడినక్షత్రము: చూ, పక్షత్రము 1; 3 అశ్వినాదిపక్షత్రములు. చూ, పక్షత్రము 1; 4 నేల: చూ, భూమి. 1

దాక్షాత్యము. సం. వి ఆ పుం. గర్భ, బోరున చూ, పరివాహముడు (సంపాతి తమ్ముడు.—అరుణాశ్రమము, జటాయపు, జరాయపు (చూ, పరివాహముడు)

దాక్షిణాత్య. అం 1 చూ, పంచమజభాపలు. (చూ, భాష. 1); 2 చూ, శివపక్షజభాపలు. (చూ, భాష. 1)

దాక్షిణేయుడు. సం. వి. చూ, రూ-దాక్షిణ్యుడు.

దాక్షిణ్యము. సం. వి. ఆ ప: చూ, మొగమా దాక్షిణ్యుడు. సం. వి: చూ, రూ-దాక్షిణ్యుడు.

దాకలి దే వి: చూ, రూ-దాకలి.

దాచిని. వా. వి: చూ, రూ-దాచిని.

దాజనం దాదాహ్మణ్యములు. పా సాసతేదులు.

చండపంచండులను నాహంకరమునముత ముకలను నీరు గోలెల, బాగ్యాయలు నూత ములకుఁజేరినవారు. కొంచిత్రుడు కృష్ణ యుగశ్రేణును నవలంబించుచున్నాడు చూ, ఉత్కలీలు (చూ, బాగ్యాయలు)

దాటాయి. పై. వి: చూ, బాలక్రిడ

దాడి. పై. వి. 1.—ధాటీ. చండయాకరి: చూ, యుద్ధము; 2.—ధాటీ. దండు: చూ, సేన. 1; 3 గడ్డము: చూ, కృత్యము.

దాడింబ. వై. వి.=దాడిము (హా-దాడినిమ్మ-
దాడిమ్మ-దానిమ్మ-దానింబ - దానిమ్మ)*
చూ, రక్షణము. [లక్ష్మి 2, 4 60
దాడికాడు వై వి చూ, వేగులవాడు
దాడిచేయు. వై. ఆ కి చూ, దండెత్తు
దాడినిమ్మ వై. వి.= చూ, హా-దాడింబ
దాడిమత్తుమ్మికిము. సం. 5 ఆ పుం. గోపా,
గోపితకము* చూ, ములుమోడుగు
దాడిముము సం వి. ఆ పుం. 1=దాడించు*
చూ, దాడింబ; 2 ఏలకొ* చూ, పర్యల
దాడిమి సం వి ఇ పుం=చూ, దాడింబ*.
దాడిమ్మ. వై వి.=దాడిము. —పై —
దాడియాడు దగ్గ. స కి మాక్కొను. చూ,
పరిశుభించే
దాగ్. సం. వి. ఆ క్రిష్టి -1. దాడ కొలకల్లు
చూ, దల్లు 1; 2. సుంపు చూ, సమూహము
దాగ వై. వి.=దాడింబ. ఎత్తుగుట్టులులోనగు
వాని యొకరకములిండి. కాణము, భాణము.
(సం ప) —భారనము
దాణము దే వి. కుల్లము* చూ, నుంకము 1.
దాణధోడ. అం. విసవలు 15 లో నొకటి
చూ, విసవలు. [చూ, వదాన్యండు
దాత. సం. విణ (ము ఈ ఋ.) ఇచ్చువాడు,
దాతము సం. విణ. దితము, నణకలడినది
చూ, పృక్ష్ణము. [చూ, పట్టెడ. 8.
దాతికట్ట. దే. వి. (దాయి + కట్ట) దాడుంగ
దాక్ష్మ్యహము. సం వి. ఆ పుం. 1: కర్క
రాం*ము, కాలకంకము-రూ-కాలకంక
ము, కాకమద్దపు, జలరంకము, జలరంజి
(తే. ప). —కూకటిగుడ్డంగి- రూ-కూకురు
గుండంగి-కూకురుగుండె; 2: చూ, వాన
కొయిల. [బిక్కిము.
దాకియు సం. వి. ఆ. ప. కొడవలి: చూ,
దాదాపు. దే. వి. (దాపు + దాపు) మిక్కిలి
సమాపము: చూ, సమాపము. 1.

దాది వై. వి.=దాతిరి రూ-దాదిరి (సం. ప.)
అంకపాలి, ఉపమతే, ధాతిరి (చూ, మతే. 1)
దాదిరి. వై. వి.=పై — [వాతికట్ట.
దాడుంగ. దే. 2 (దాయి + దుంగ): చూ,
దానచంపకము అం. సంపాద్యము, ఉత్సర్గము,
సంపాద్యస్త్రనోత్సర్గము, స్వయంగాహము,
అతి మోక్షము (5) [చేయు 2.
దానమిచ్చే మి. స కి. ఇచ్చే చూ, దయ
దానము సం వి ఆ ప 1. ఈవి చూ, విత
రణము; 2 ఏమగుకొలనుము: చూ,
మదములు (చూ, హస్తీ); 3 పాలనము*
చూ, రక్షణము; 4 చేపనము: చూ, వర్ధ
నము 2; 5 కుద్ది చూ, కోర్కనము 1,
అం 2 చతురహాయములలో నొకటి (ఇది
విదునిధిములు. — తనకుగల ధనముతరము
నిచ్చేట, ఎక్కడలేని ధనముతరమున్నచో
దానకే దానముకాదులై యుండుట, ఆత్మా
న్యస్తప్రతినిచ్చేట, ఒకని ధనములున్నే
కొనబ్రసరింపజేయుట, అప్పు తీర్చుట).
చూ, ఉపాయములు; 7 ఉపాయములు 7
లో నొకటి: చూ, ఉపాయములు, 8 నాయ
కుడు నాయికయొక్క కోమలుపొంగొట్టు
నపుడు ఉపయోగించు ఉపాయములు
8 లో నొకటి: చూ, ఉపాయములు;
9-చూ, రాజ ముఖ్యగుణములు; 10. ధనగతి
త్రయమునందొకటి. చూ, ధనగతిత్రయము
(చూ, త్రయము); పా. 11. దీనికి ఉప
మానములు. —బలి, కట్టెడు, దప్పచి, కిరి,
మేఘము, కల్పపృక్షము, కామగోపవ్ర, చిం
తామణి. [నొకటి: చూ, నియమములు
దానముచేయుట. అం నియమములు 10 లో
దానములు. అం. 1. దశదానములు. — గోకాశ
ము, భూదానము, తిలదానము, పీఠాగ్న
దానము, అజ్ఞదానము, వస్త్రదానము,

ధాన్యదానము, గుడదానము, రొట్టెదానము, లంబదానము, 2 షోడశశుభదానములు. — గోదానము, భూదానము, తిలదానము, హిరణ్యదానము, రత్నదానము, విగ్రహదానము, కన్యాదానము, దాసీదానము, శిష్యాదానము, గృహదానము, అగ్రహారదానము, రథదానము, గజదానము, అశ్వదానము, చాగదానము, మహిషదానము; మజ్జిమోకవిధము. — తులాపురము, హిరణ్యగగ్గము, బ్రహ్మచండము, స్వర్ణము, శుంచలాలంగులము, వర్ణాభిషేకము, భూగోళము, కనకవస్త్రము, కామధేనువు, కల్పవృక్షము, రతనవస్త్రము, సహస్రభీషువు, సాలంకృత హేమవృషభము, సాలంకృత లక్ష్మీసగ్రిము, సాలంకృత సేతులము, సప్తసముద్రము, గజము, సర్పచౌయ. (18)3, చూ, దానము 6, 8, 9, 10)

నవారి సం. వి ఇ పుం. దేవుడు చూ, వేలుపు. | చూ, రాక్షసుడు. 1

నవుడు. సం. వి ఆ పుం. రక్షసుడు

నవులు. ఆం కళ్యపునకు నినువునందుగల్గిన సంతతి. పీఠనూలుమంది ద్వియూషుడు, శంభకన్దుడు, హనుకరుడు, ఆయోముఖుడు, శంభుడు, కపిలుడు, వామనుడు, మూర్తిచి, మధుసంకుడు, ఇల్వలుడు, పృథువుడు, క్షిప్రధనుడు, కేతువు, కేతుపీఠ్యుడు, శతహోదకుడు, మహాబలుడు, మౌర్యుడు, సైక్వానరుడు, పులోముడు, విద్రావగుమహాశుడు, స్వర్ణపుపు, పృథువుడు, విద్యుచ్చిత్తి ఇత్యాది. స్వర్ణపుపునకు బ్రాధయ, పురోమునకు శచియ, హయశిరునకు పదానయ, వృషపర్వునకు కృష్ణయ, బుధిశలు. పురోము, కాలకల పైక్వాననకు బుధిశలై మూర్తియనకు

భార్యలైరి. పురోముయందు గగ్గిరవారు పోలోములు (80000) కాలకయందలి సంతానము కాలకేయులు (1400) హిరణ్యపుర నివాసులు శతహాసునకు మూషకుడు, చుండుడు కల్గిరి సుండునివలన చాటకియందు మూర్తియందు పుట్టెను. సంతోషుడు నకు గొప్ప దళు ఫలులగు నివారకవయలన బడు మూషకొట్టునంది పుట్టిరి. వీరు మఱి పతిపుర నివాసులు (విద్యార్థికల్పగదవు)

దానకొండుడు సం విగ. మిక్కిలియూచి కాడు చూ, పదాస్యడు

దానహినుడగురాకా ఆం అపరీకాములు 9 లో నొకటి చూ, అపరీకాములు.

దానిం. వై ౪ = దాడిమఃశా చూ, రూ-దాడింబ (దీని నేరు చెక్క కనాయము నేవిం చిన కేసులలోనుండి పొడుగైనవాయలు పడిపోవును కేతకాయ అతి సారాదులకు మంచిది)

దానియ్య వై వి = పై—

దానము. సం. వి. ఆ. న డిండుగగ్గనుట దానము. దే. వి చూ, రూ-దాపురము

దానంయే దే. ఆ కిరీ చూ, సిద్ధియే

దానం. దే. వి. రూ-దానల చూ, సర్వులు 1.

దానంయే దే ఆ కిరీ రూ-దానంయే.

1. యేటిరయ్య. భార. కల్వ. 2, ఆ 287: చూ, చలగోను; 2. యేట్టుకోను చూ, వేష్టియే

దానియే దే. ఆ కిరీ చూ, సమిపియే.

దానియేడు. సం విగ. రూ-దాయితుడు: చూ, సాధితుడు.

దాపు. దే. వి. 1 భయము: చూ, వెలుపు;

2. దగ్గల. చూ, సమీపము. 1; ౩. కిరీ.

3. చెక్కు: చూ, వాణు. 1.

దాపురమున దే. ఆ. కిరీ. చూ, సిద్ధియే.

దాపురము. దే. వి. చూ, రూ-దాపురము.
దాపుయ. సం. వి. దండుగలనొనవనినది.
దా. బ. చా. వి. ఒకానొకపిట్ట చూ, చుట్టి.
దామవి. సం. వి. ఈ. (ప్రే) = దామెన చూ, మాత్రము. 1
దామము. సం. వి. కొ. పుం. న. 1. తలుగు చూ, మాత్రము. 1; 2. చోరము: చూ, భూషణము. 2
దామర. దే. వి. 1. ఉరితాళిడు. వసు. 4, ఆ 182. చూ, మాత్రము. 1; 2. చూ, రూ-దామెరి.
దామెన పై వి. దామనీ. పెక్కు తలుగులుగల నిడివితాళిడు: చూ, మాత్రము 1
దామెర. దే. వి. రూ-పలుదామెర. మండలా కారకపద్యార్థి చూ, మండలము 2.
దామెదరాయనము. అం. శమవమాది ఎట్టునం పత్తివలనసంస్కరింపబడిన కుద్ధమనస్సుచే బొందఁడిగన వస్త్రపుకొఱకు నమస్కారము చూ, పీఠ.
దామెదరు. విం. సం. వి. ఆ. పుం. చెన్నుడు. (కులసిమాల్ క యువరమందు గలవాడు); చూ, విష్ణువు. 1
దాయ. పై వి. = దాయాన. 1. సగోక్తి: య: చూ, సంగధుడు. 2. పగతుడు: చూ, శక్తివు.
దాయగట్టు. దే. ప. కీ: చూ, ఉజ్జుగట్టు.
దాయము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. పంయశోనఁ దగిన తండ్రిసాక్తు. చూ, విత్తము. 1; 2. ఈది: చూ, విత్తరణము; 3. ఆరణము: చూ, హారణము; 4. కట్టము: చూ, లం చేయ; 5 ఉల్లక్షుటమట: చూ, శబ్దము. 2; దే. వి. (1) ఆవద: చూ, విపత్తు, (2) పొదిగల గవ్వల మొదలైనవాని యందఁగ పంఠము: చూ, పద్మనాథము. 4; (3) గవ్వ లాట: చూ, క్షౌరహారము. 4.

దాయాదుడు. సం. వి. ఆ. పుం. = దాయ.
1. భూతి చూ, సంగధుడు; 2. గోడుకు: చూ, పుక్తుడు. 1
దాయి. సం. వి. (న. ఈ కొ) 1. ఇయ్యేవాఁ డు: చూ, పదాన్యుడు; దే. వి. (1) చూ, రాకలి; పై వి (2) = దాతీ చూ, రూ-దాది; చా. కీ. (3) దాయే.
దాయు. దే. ఆ. కీ: చూ, రూ-దాయు.
దార పం. వి. ఆ. పుం. వి. 1. అన్ని సాక్షి గా వివాహమాడిన పెండ్లాయ: చూ, భార్య; పై. వి. = భారా. (1) త్యాగము చూ, కఠ రణము; (2) కత్తియంచే. చూ, వానిర; (3) చూ, నీటిచేలు. పా. 4, ఆ. 16, దే. వి. (4) క్రిమము: చూ, విధము. 1
దారకర్మ. సం. వి. కొ. న చూ, వివాహము.
దారకుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. బాలకుడు: చూ, శిశువు, 2. కృష్ణునిసారథి. చూ, పారథి; వి. 3. చీల్చువాడు: చూ, విదా రకుడు. [నెల. 1.
దారణ. పై. వి. = దారిణ క్రియము చూ, దారణము. సం. వి. ఆ. న. చీల్చుట. చూ, రూ-నిదారణము.
దారదము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. స్థావర, విష శ్లేషము: చూ, హలాహలము; 2. పాచిరిస ము: చూ, మాతిము; 3. ఇంకన: చూ, హింసపు; 4 కడలి. చూ, సమద్రీయ; 5. రూ-దరదము: చూ, హింసకము.
దారపదము. పా: చూ, ఆరూఢము.
దారబంధము పై వి. = ద్వారబంధ. రూ-దో రము దువారము: చూ, వాకిలి.
దారము. దే. వి. 1 దార్యము: చూ, ముగి చ్చి; 2. నూలితాళిడు: చూ, మాత్రము. 1.
దారముగట్టుట. బా. నాదివాదన వానింగూర్చి నీవేదాగముగట్టితివాయనట (నీవేత్తువైకట్టి

శివాయనట (పుస్తకాచారముతో) గూడినది మంగళమాత్రము; స్వాధీనము చేసికొనిన మంగళమాత్రముగట్టుట, “ఏవారిను మనము కానుకగట్టితిమిని మీరెచుమాపు చూడరాదు” (ఇశ్రజరణమొలుపు)

దాశేరకము. సం. వి. ఆ. పుం. ఒకాశాక
దేశము చూ దేశము

దాననము దే ది బహు* చూ, హయశేవన
హురకము. (దోహదశాస్త్రశీత్య—అర్థం
కము, కల్లు, చేగునగుడు, మాంసము మొదటి
నీనీన విశేషముగా ఫలించును). చూ, దోహద
శాస్త్రము. [దాశేరము*.

దానపూరము సం. వి. ఆ. ప: చూ, రూ-
దానరయ్య నై. వి తాచేలు* చూ, వృత్తము, 4
దానరి. నై. వి. దాన, దానర, రూ-దానరి
విష్ణుసేవకుడైన కూడుగొడు చూ, పాతాని
గానరికొయ్య. ద్వ. వి. ఒకాశాకచేత చూ,
మత్స్యము. 1.

దానరిగాడు. ద్వ. వి. చూ, దానరయ్య.

దానరిపాము. ద్వ. వి. ఒకాశాకపాము: చూ,
సర్పము.

దాని. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. పదిచేయింట
కేరూచైనదాని, నెలకుగొన్న పనికత్తె, ఉం
పుడుకత్తె (అనియు): చూ, పరిచారిక;
2. కాశీవోండక: చూ, రక్తఫల; 3. నల్ల
గోరంటి*: చూ, మహాసహ; 4. పిన్నపరి
గోడక: చూ, పీలుపు; ఆం. 5. మహాదాన
ములు 18 లో నొకటి: చూ, దానములు
(చూ, మహాదానములు. 2.); 6. మహాదానము
లు 18 లో నొకటి చూ, దానములు (చూ,
మహాదానములు. 2.); 7. చిక్కరక్కములు 8 లో
నొకటి: చూ, చిక్కరక్కములు; 8. శృంగార
హాయికలు 8 కి పహాయలుగనుండెడు ఎవ
మండ్రలో నొకటి: చూ, హాయికలు.

దానుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. నెలకుగొన్న
పనివాడు: చూ, నేవకుడు; 2. అడుగు
పుట్టుపు: చూ, కూడుగొడు; 3. జ్ఞాని* చూ,
విద్యాంనుడు; 4. రూ-దానుడు. చేతవల
పట్టుపోలి: చూ, పరిశీలుడు. (తేజుగమున

నిది కళాశోపథముఅను)
దానేయి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. తంతుని వెం
డ్లము: చూ, భూగ్య
దానేయుడు సం. వి. ఆ. పుం. 1. పనివాడు.
రూ-దానేరుడు, క్యంహద్ద* చూ, సమర్థు
డు; విలా 2. రూ-దానేరుడు. , గానికీలు
ట్రినకొడుకు చూ, పురుగుడు 1.

దానేరుడు సం. వి. ఆ. పుం విలా—నై—
దాన్యము. సం. వి. ఆ. ప 1. ఎవనము కొలు
యే: చూ, నేవ; ఆం 2 భక్తిలక్ష్మణములగా
నొకటి చూ, భక్తిలక్ష్మణములు
దానకుడు. సం విలా కాలువాడు
దానము రం. వి. ఆ. పుం 1 కాలుబడి
విలువ; 2. ఎవగ దప్పి చూ, కిపాన
దానరి. నై. వి. దాన చూ, దానరి.
దాశవా వా. వి చూ, దాసువా.

దాశా దే. వి. 1. పడియొక్క గుమ్మన క
పునలు రూ-దాశవా-దాసువా-దాశ్యా; నై.
వి. 2 నెయ్యి మాన మొదలగునవి తీయు
పాత్రములనుగాని అవియుంచియున్న పాత్ర
ములనుగాని సరియెత్తుతారను దవరట్టనుంచి
కూచుట: దడ, దాశవా-రూ-దాసువా-
దాశ్యా.

దాశాలు. ఆం. బ: చూ, మల్లశాస్త్రము.
దాశి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. పెనగలులోననవాని
పవ్య. [దాడింబ.
దాశింబ. నై. వి. దాడిమః*: చూ, రూ-
దాశిన్యు. నై. వి. —నై—
దాశికుడు. దే. వి. కార్యకర్త. క్యంహద్ద:
చూ, సవరుడు.

దాసు దే. వి. పర్వలేశము. “ పనుపుదాసు”
దాసున. నై. వి. తాలు: చూ, నెలవి.
దాసువా. దే. వి. రూ-దాశవా. దాశ్యా. శర
ద్భురువు మొనిలుకొని నీరాసంపదము

మల్లపువంట. మా, పిక్కారు, వా. 2: మా,
నూ-దాఖా. 1; 3: మా, మా-దాఖా 2
దాఖా. 2: వి — పై.

ది

ది 1: ఆన సంబంధమును తెలుపునది “నా
ది, నీది, వారిది, వీరిది” మొ దీనికెటచు
వచ్చుచున్నది “నాది, నీది, వారిది, వీరిది”
మొ

దింకలు అం బ మా, మల్లకాస్త్రము.

దింకలు 2: 1: మా, మా-దింకలు

దింకలు 2: వి. మా-దింకలు 2: మా, విష్ణు
కాంత్రి [మా-దింకలు]

దింకలు 2: వి అష్టమగానమర్చిన దారువు.

దింకలు 2: వి — పై [కట్టినవాడు]

దింకలు 2: వి దిగ (దింకలు + కేడు) కాన

దింకలు 2: వి మా-దింకలు. 1. నిడుపాటిసం

దర్శపు కలగడ మా, లోడు; 2 నిడుపాటి

సందర్శపుకలగడ వలె చెక్కబడిన మా

నూ మా, పాపటము; 3. మొలుగుగల్గిలో

నగునది యంటింకెడు జాళ్లపదిపాది పాన

తినుగుడు కొయ్య; 4. డట్టి మా, పుస్త్రము;

5. ఆడపట్టె-ఆడపట్టె, అడ్డమాను.

దింకలు 2: వి. మృగంగరము మా-దిమిదిమి-

దిమిగు మా, స్వరము. 2.

దింకలు 2: వి మా, మా-దింకలు

దింకలు 2: మా, వేగిలాడు.

దికామొగము. పై. విగ. మా-దికామొగము:

మా, భయమగ్నికుడు.

దికామొగము. పై. విగ. — పై — విజ. 3.

అ. 153 [ప్ర. 37.

దికామొగము. పై. విగ. — పై — పా. 5,

దికా. సం 2: 1. పై. 1 = దిప్ప - దెస.

మా-దికా-దికా మా, పాపటము; 2. చేరుగడ:

మా, కరణము. పై. వి. (1) = దిప్ప
(మా, దిప్ప. 1) మా, పాపటము; (2) ఆకా
యము మా, పాపటము; 2; వా (3) గతి,
కాతి. “నీవేనామదిప్ప”

దిప్పమానితనము వా వి ఎక్కటి, ఎగ్గ
తము, ఒంటరిపాటు, ఒంటి, ఒంటిపాటు,
ఒంటికంటి మొదలు (సం పా — అచట
యత, అచటము, ఏకాంతము, ఏకము,
ఏకలము.

దిప్పలు అం 1. తూర్పు, దక్షిణము, పడమర,
ఉత్తరము (4), 2. తూర్పు, ఆగ్నేయము, దక్షి
ణము, నైర్వతి, పశ్చిమము, వాయవ్యము,
ఉత్తరము, ఈశాన్యము (8)

దిక్కుకొను పా భూమ్యాకాశములు కలిసినట్లు
కనుపించుగీత (హోలైన్)

దిక్కుగీత. సం. వి. ఈ. పై. — దిక్కుగీత మా,
అంకులాది [పాలుడు,

దిక్కులకుడు. సం. వి. అ. పు. మా, ఆకా

దిక్కులకులు. అం. మా, దిగ్ధపరులు.

దిక్కులపట్టణములు. అం. అమరావతి, లేవో

వతి, సంయమన, కృష్ణాంగన, శ్రీధావతి,

గంధవతి, ఆలక, యశోవతి (8)

దిక్కులభార్యలు. అం. (దిక్కులభార్యలు)

శ్రీదేవి, పద్మాదేవి, శ్యామలాదేవి, దీప్తా

దేవి, కాళికాదేవి, అంబాదేవి, చిత్రరేఖ,

పార్వతీదేవి. (8)

దిక్కులవాసములు. అం. విరావతము, తగరు,

మహానము, వరుడు, మొసలి, తేడి, గుట్ట

ము, వృషభము. (8)

దిక్కులాయుధములు. అం. వజ్రము, శక్తి, దం

డము, కుంతము, పాశము, ధ్వజము, భుజము,

శిరసులము. (8)

దిక్కుగీతము. అం. కరణములు 108 లో నా

కటి: మా, కరణములు.

దిగ. జే. అచ. దిగువకల్పమునకు వృత్తియందు
అదేశముగా వచ్చినరూపము. (వృత్తియందు
ఇది అగ్రదేశముల నిచ్చుచున్నది. “ దిగఁ
జోర. దిగఁజోరే ”)

దిగంతము. సం. వి. ఆ. న. దిగ్బలకౌస, కరి
శోలుకము చూ, వారిశు.

దిగంతరము. సం. వి. ఆ. న. దిగ్బలనడిమి
చోటు, క్షిమ: చూ, వారిశు.

దిగంబరాళము అం: చూ, వృద్ధింశములు

దిగంబరడు. సం. వి. ఆ. పుం 1 దిసమొల
వాడు: చూ, కిపుడు; 2 చూ, తైరపుఁ
డు, విగ. 3: అవాసనుడు, ఋషి, కాక
రూసుడు-రూ-కాలాకుడు, కీకుడు,
గోరంపుపు, నిన్నుడు. (తే. ప).—అంగ
మొలవాడు, దిసమొలవాడు-రూ-దిస
మొలవాడు, బట్టంగట్టనివాడు, కిత్తె-
త్తిలి. (చూ, కిత్తిలి.)

దిగఁజోర. జే. వి. కుట్టుపిరి.

దిగఁదీయు. జే. ప. కి. 1 దృష్టిరోషము మొ
దలైన వానికి ఉప్పుమిర్చిలోనగువాని చుట్టి
నేము: చూ, సురాళియే, వా. 2. కింద
కులాగు.

దిగఁదుడుయే. జే. ప. కి. —పై.—

దిగఁదుడుపు. జే. వి: చూ, సురాళము.

దిగఁద్రాపు. జే. అ. కి. 1: చూ, దిగు. 4, ప.
కి. 2. విడుయే. భార. అర. 7, అ. 480:
చూ, విసర్జియే. 4.

దిగఁజోలు. వా. అ. కి: చూ, చిలుకు. 11.

దిగఁజోర. జే. వి. దిగువకు వ్యాపించేట.

దిగఁబడు. ద్వ. అ. కి. రూ-డిగఁబడు: 1: చూ,
దిగు. 4. ప్యా. 4, అ. 20; 2. అడఁగు-ల
క్ష్మీ. 5, అ. 53: చూ, సుగ్రీవు. 4;
3. జోలు. భార. కర్ణ. 3, అ. 88: చూ,
సర్గ. 2.

దిగదిగ. జే. వి. వచ్చుట, పోవుట, విసరుట,
మొలయుట లోనగువాని యందగు ననవర
ణము (క. ౧.) చూ, హూహూ

దిగధివతులు అం: ఇందు? ధు, అగ్ని, యము
డు, వైగృతి, వరుణుడు, వాయువు, కులే
రుడు, ఈశానుడు. (8) [విసర్జియే.

దిగవాడు జే. ప. కి. రూ-దిగవాడు చూ,
దిగఁడుయే జే. ప. కి. —పై—

దిగఁగ. జే. పి. కి. విగ. దిగువగా.

దిగు జే. అ. కి. రూ-దిపు. 1. మిడనుండి
కిందికువచ్చు, 2. పరియాణమైపోవునపుడు
చారిలోవిడుయే, 3. దిగుమతియగు, 4. రూ-
దిపు, ఎడఁగు-రూ-ఎఱఁగు, డిగఁద్రాపు-
రూ-డిగఁద్రాపు-దిగఁద్రాపు-దిగఁద్రాపు.
డిగఁబడు. రూ-దిగుఁబడు, డిగు-రూ-డిగు-
దిగు (సం ప) —అవతరించు, అవతరిల్లు.

దిగుయే జే. కి. చూ, రూ-డియే

దిగుట. వా. వి. (సం ప) — అవతారము,
అవరోహణము, అవరోహము

దిగుడు. జే. విగ. రూ-దిగుడు-దిగువాయి.

1. అనకము: చూ, భగ్గుము 1; 2. స్వగ
నము. చూ, చరితి. [వాటు.

దిగుదల. ద్వ. వి. (దిగుడు + తల) చూ, దిగు
దిగుమతి జే. వి. (ఓడలోనున్న పరకును కేపు
నందు) దింయేట [(అనియు) చూ, వెఱపు.

దిగులు. జే. వి. వి. గుండెయదరు, భయము

దిగులవడు. ద్వ. అ. కి: దిగులొందు.

దిగులుపాటు ద్వ. వి: దిగులువడుట

దిగులొందు. ద్వ. అ. కి: దిగులువడు.

దిగువ. జే. అవ్య. 1: చూ, కింద; జే. వి.

2: చూ, దిగువాటు; విగ. 3. కిందైనది.

దిగువాటు. ద్వ. వి. (పా. 1, అ. 124): అడు
గు-రూ-అడుగు, డిగువ-రూ-దిగువ, దిగు
దల, పాడు. (సం. ప) — అధోభాగము,
తలము.

దిగువాయి. దే. విణ. చూ. రూ-దిగుడు
దిగువాలు దే. అ. కిరి (దిగుడు + పాలు)

1 విః-దిగుండి కిరిదికివడు; 2 చూ,
సరించే ప్పా. గి, ఆ. 9.

దిగ్గచాళివు. దే. అ. కిరి: చూ, దిగు 4
దిగ్గజభాగ్యులు. అం. అభిము, కపిల, పింగళ,
అశుచను, తామసిగర్వి, శుభిదంతి, అంగన,
అంజనావతి. (8)

దిగ్గజములు అం. విరావతము, పుండరీకము, వా
మనము, కుమచిము, అంజనము, పుష్పనంక
ము, సాగ్యభామము, సువర్ణరీకము (8)
చూ, హస్తి. [గము. 3

దిగ్గన దే. పి. కిరి. విణ. కటాలన. చూ, దే
దిగ్గనాడు. దే. స. కిరి: చూ, రూ-దిగువాడు.

దిగ్గియ వై. వి. పిరికా: చూ, రూ-డిగియ
దిగ్గి చూ, రూ-డిగ్గ.

దిగ్గడు. దే. విణ: చూ, రూ-దిగుడు

దిగ్గని దే. పి. కిరి. విణ. చూ, రూ-దిగ్గన.

దిగ్గనము. దే. అ. కిరి (దిగ్గ + అను) ధయముచే
వ్యాదయము దిగ్గనను (నంధియందువర్తాధి
క్యము) [చూ, సప్తము.

దిగ్గిలు దే. వి. కోయ్యపైరువకు ముండుపైరు:

దిగ్గము సం. వి. అ. పుం. 1. లిద్రకము, విగ్గము
పూనినబాణము చూ, బాణము 1; విణ.

2 పూయబడినది: చూ, లిద్రము.

దిగ్గింధము. సం. వి. అ. పుం. 1 మంకరీముచేత
కట్టెను దిక్కులకట్టు: చూ, మంకరీము.

1, 2. చూ, పాఠపురుగు.

దిగ్గలము. అం. ప. ద్వులముల లోనా
కటి (బుధగురులు తూర్పుదిక్కున లగ్నగ
తులై బలవంతులగుదురు. ౧ విమతాలు దక్షిణ
దిక్కున లగ్నమునకు దశమపాదగతులై బల
వంతులగుదురు. శనివర్జితుదిక్కున లగ్నము
నకు సప్తమకుండుండి బలవంతుడగు. చంద్ర

శుక్రులు ఉత్తరదిక్కున లగ్నమునకుజకుక్కు
మందున్నవారై బలవంతులగుదురు. ఏగ్గసా
ములకగ్గడ దిగ్గలవంతులని చెప్పబడెనే
తత్కృతమస్థానముందు దిగ్గలకూన్యలగుదురు.
పైనఁబెప్పబడిన స్థానములుగాక ఇదిరచో
ట్లయన్నయెడల త్రైరాశికమువలన దిగ్గల
సాధనము చేయవలయును) చూ, ఐద్యుల
ములు.

దిగ్గిమము సం. వి. అ. పుం. 1 =దిమ్మ.
దిక్కులకట్టియ్య చూ, హరిక; వా. 2. భృ
మునుగొందుట, తిప్పక. చూ, విశేషము 1.
దిదేరి వై. వి. విక్వారిణి: చూ, అంకులాడి.
దిచ్చెముగము. ద్వ. విణ. అదృశ్యము: చూ,
కంచేయిండ్లు.

దిట. వై. వి. పద్మధ రూ-దిట్ట. దాధ్యము.
భాగ 3 సం. 833; చూ, శక్తి 1.

దిటము వై. వి. పద్మధ (రూ-దిటపు-దిట్ట-దిట్ట
ము) 1 ద్రాద్యము చూ, ద్రాద్యము; 2. ధృ
ధము: చూ, ధీరము; దే. విణ. 3. పెచ్చె:
చూ, వాచ్చె. 2. [దేశ్యమని శర.)

దిటవరి. వై. వి. పద్మధ చూ, రూ-దిట్టము.

దిటపు. వై. వి. 1 పద్మధ. దాధ్యము: చూ,
శక్తి 1; విణ. 2 పద్మధ: దృధము: చూ,
ద్రాద్యము.

దిట్ట. వై. వి. 1. పద్మధ: చూ, రూ-దిట; విణ.
2: చూ, సమస్తాడు. అచ్చ. సం. కాం. 187;
3. పద్మధ: చూ, రూ-దిట్టడు; 4. దాధ్య
ముకలవాడు; 5. దృధము: చూ, ధీరము.

దిట్టడు. వై. విణ =ధృష్ట. భార. భీష్మ. 1,
అ. 85: ఉటంకి-రూ-ఉటంకు, ఉక్కు,
ఉక్కుతునియ, ఉరియ-రూ-ఉరియ, గడు
సరి, గడ్డతీకాడు, గాళకుడు, గుండా,
తుటారికాడు, దంట, దట్టడు, దిటవరి-
దిట్ట-రూ-దిట్టడు-దిట్టరి, పెంకి, రణపెంకి.

(సం. ౧) — అతివృత్తి, అవీనుడు, ఏకా
గురిడు, ధీరుడు, దృష్టుడు, దైర్ఘ్యకాలి
(చూ, హంపీరుడు. 2)
దిట్టము. చై. వి. 1. నిర్ణయము చూ, సత్వము
1; 2 చైర్ణిముచౌర్ణి: చూ, రూ. ౨౮
దిట్ట. చై. వి. ౧. చౌర్ణి చూ, దిట్టడు
దిట్ట. దే. వి. 1. గవనిలోనగునావిర్ణి: చం
డు వాకిలి: చూ, వాకిలి (చూ, సవిసము
1), 2 చిర్ణివాకిలి చూ, వాకిలి (చూ,
సవిసము. 1) [దిట్ట 2
దిట్టగంతి. వా. వి. పెరటిగుమ్మము చూ,
దిట్టవాకిలి. వా. వి. — పై — [వృక్షము
దిత్తము. సం. వి. ౧. నజకబడినది చాకము చూ,
ది. ౧౦ వి. ఇ. ప్రీ. 1. అనురుగల్లి: చూ,
చూక, 1, 2 నజనకు చూ, చూ
దిరినుతుడు సం. వి. ఆ తుం చైర్ణి: చూ,
చూ, రాక్షసుడు. 1
దిట్ట దే. స. కి. 1. ఓడించే. కి. 2, ఆ
34: చూ, కి. ౧౦, 2. చూ, సవరించే.
కి. 3, ఆ. 174; వా. 3. బొట్టుదిట్ట.
4. అక్షరములుదిట్ట
దిట్టగడ. దే. వి. (రూ-దిట్టడు-దిట్టపాటు-
దిట్టబడి)
దిట్టడు. దే. వి. — పై —
దిట్టపాటు. దే. వి. — పై —
దిట్టబడి. దే. వి. — పై — (వాంఛ.
దిట్ట. సం. వి. ఆ. ప్రీ. చూడనిచ్చే: చూ,
దిట్టపు. సం. వి. ఆ. ప్రీ. చూడనిచ్చేగల
వాడు: చూ, వాంఛితుడు.
దిట్ట. సం. వి. ఆ. ప్రీ. కాలననిచ్చే: చూ,
వాంఛ.
దిట్టపు. సం. వి. ఆ. ప్రీ. కాలననిచ్చేగలవాడు:
దిట్టపు. సం. వి. ఆ. ప్రీ. 1. మాటును
పుడి: చూ, భార్య; ఉ. ఫం. 2. మాటు
నునుపురాని మగడు: చూ, భర్త. 1.

దివకరుడు. సం. వి. ఆ. తుం. చూ, మూర్ఖుడు.
దివగోల. వా. వి: చూ, దివబత్తెను
దివదినము. వా. సం. వి. చౌర్ణిదినము చూ,
వాసరము
దివపగి. సం. వి. ఇ. తుం చూ, దివకరుడు.
దివబత్తెను. వా. వి. వి (దివము + బత్తెను)
చౌర్ణిదినమునను ఇచ్చేడుబత్తెను. హరిశ్చ
4, ఆ. 13 చూ, పాదము (1). [అరుది.
దివభవము సం. వి. ఆ. న. వా. ౨౩ చూ,
దివభాగములు ఆం రాద్రము, శ్రేష్ఠము, మై
త్రము, కాంధటము, పాచిత్రము, విజయము,
గాంధర్వము, కుశవము, రాహిణీయము,
విరించము, సోమము, నిర్మలి, మహేంద్రము,
వరుణము, భటము. (15)
దివమగి సం. వి. ఇ. తుం: చూ, దివకరుడు.
దివము. సం. వి. ఆ. న. 1. వగలు (12 గంటల
కాలము): చూ, వాసరము; వా. 2. వగలురా
త్రికలవినకాలము (24 గం కాలము): చూ, వాస
రము; 2. ఇంగ్లీషు సెలలోని తొలి ఘ. చూ,
లోక: 4. సూరమాసమందలి ఒకదినము,
తిథి: చూ, వాసరము; వా. 5. కర్తిదినము.
“నేడుమాతండ్రిగారిదినము”
దివచెచ్చే. వా. వి. వి. (దివము + చెచ్చేము)
చౌర్ణిదినమును జరిగెడు వ్యయము. పాండు. 3,
ఆ. 18: చూ, చెచ్చేము. 2.
దివసరి. దే. వి. ఒకరకమునది: చూ, సవ్యము.
దివసరము. దే. వి. ఒకరకమునకు: చూ, సవ్యము.
దివసర దే. వి. రూ-దివస్సు. 1. సామ్యము:
చూ, సమాసము. 2; 2. వస్త్రపు: చూ,
సరకు. 2
దివాంగములు. ఆం తిథి, వారము, వృక్షక్రియ,
యోగము, కరణము (5): చూ, వంశాంగ
ములు. [లము.
దివాంతము. సం. వి. ఆ. తుం: చూ, సాయంకా
దివారి. చై. వి. — దీవార: చూ, చూ, లోహము. 1.

దినము. దే. వి చూ, రూ-దినము. 1—2;

3. 50 చూ, విధము 1

దినము. దే. వి. రూ-దినము. 1 వస్తువు.

కా 6, ఆ 83 చూ, సరికు 2, 3 50

చూ, విధము 1. [కాం. 832.

దినము. దే. వి చూ, రూ-దినము* అచ్చే యు,

దిలదిల. వా. వి. నడమట కొట్టుట లోనగు

వానియందగు ధ్వజముకరణము: చూ,

హూహూ.

దిలక్కున. వా. దగ్గి: చూ, దిబ్బన.

దిబ్బ. వై. వి. దిద్దిన. 1: చూ, తిన్న. 2;

2. మెరకనేల. చూ, భూమి 1; 3. దిద్దిన

కుప్ప: చూ, రాశి. 1.

దిబ్బడము దే. వి: చూ, రూ-దబ్బడము. 1

దిబ్బ. వా. వి. రూ-దిబ్బ. చూ, దబ్బ. 4.

దిబ్బన వా. దగ్గి: చూ, దబ్బాన.]కము.

దిబ్బెము వై. వి. దీపము చూ, స్నేహ

దిబ్బెమెట్టు. వా. దీపముతో బ్రహ్మణముచే

యట "దిబ్బెమెత్తంగమే వబ్బరంబగు

కట్టి మేరమీదనీతి మెలగఁ దనయే"

(పాండురంగనూహతోత్కృష్టు)

దిమాకు. వా. వి. 1. గర్వము: చూ, హంకా

కారము; 2. బలిమ: చూ, శక్తి. 1; 3

దైర్వ్యము: చూ, దైర్వ్యము (ధిమాకుఅనియు)

దివిదివి. దే. వి. 1 చూ, రూ-దివిదివి; 2. మ

దైలహోరఁగ యందగు ధ్వజముకరణము:

చూ, హూహూ.

దివిస. వా. వి: రూ-దివిమిస-దిమిస, గట్టన.

(సం ప).—ఘట్టన.

దిమాకు. దే. వి: చూ, దివిదివి.

దిమ్మ. వై. వి. 1. కర్మము. చూ, సమాహము;

2. దిద్దిన. కుప్ప దిమ్మ. అచ్చ. తాల, కాం

131: చూ, రాశి. 1; వా. 3. దిద్దిన.

దిగ్భిమనొంతుట, భగ్గము: చూ, విధ

రము. 1.

దిమ్మరి. వై. వి. దిద్దిన. (దిమ్మ + అరి)

రూ-దిమ్మరి 1. భగ్గముకలవాడు: రూ-

దిమ్మరిడు; 2. భగ్గముకలది: చూ, ద్రీ;

3. మత్తుకలవాడు. రూ-దిమ్మరిడు చూ,

సోమరి, 4. మత్తుకలది చూ, ద్రీ.

దిమ్మరిడు వై. వి. దిద్దిన (దిమ్మరి + తల

డు.) 1: చూ, రూ-దిమ్మరి. 1. శకం. 1,

ఆ. 108, 2 చూ, రూ-దిమ్మరి. 3

దిమ్మిస. దే. వి చూ, రూ-దిమ్మిస.

దిమ్మ. దే. వి 1. నుంతు చూ, సమాహము;

వై. వి. 2 చూ, దిమ్మ. 3. సా. 2, ఆ.

92; 3. మత్తు చూ, మత్తుము. 1; వా. వి.

4: చూ, రూ-దిమ్మ.

దిమ్మవట్టు ద్వ ఆ. కి (దిమ్మ + వట్టు)

1 భగ్గముగను: చూ, పరిభగ్గముయే, 2. మత్తు

కాను: చూ, మబ్బుగను.

దిమ్మవడు. ద్వ ఆ. కి: చూ, పరిభగ్గముయే.

దిమ్మ. దే. వి. 1. కామరద్యము చూ, విదై. 2.

(చూ, పద్మము. 1); 2. చిన్న-చిన్న కాళ్ల

గుట్ట: చూ, చర్మము; 3. కొయ్యలిరడ:

చూ, లిరడ.

దిమ్మెస దే. వి. 1: చూ, రూ-దిమ్మెస; 2. కానె

వాని 3. కానెక కొఱముట్టు.

దిరదిర. దే. వి తిరుగుట యందగు నమకరణము:

చూ, హూహూ.

దిరనన. వై. వి. దిద్దిన. (రూ-దిరననము-దిరి

ననము-దిరినెము-గిరినెము)*. చూ, క్యామ

నర్ణ.

దిరిననము. వై. వి. దిద్దిన.

దిరిననము. వై. వి. దిద్దిన.

దిరినెము. వై. వి. దిద్దిన.

దిరిర. దే. వి: చూ, రూ-దిరిర. భార. అది

4, ఆ 88.

దిలాపా. వా. వి. దైర్వ్యము.

దిలీపుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, రాశి. 1.

వివరణ: బై. వి. ఎస్. పద్మవర్ణి, కాగడా: చూ,
రూ-వి.టి

తెలుగు భా.వి._____

దినము. సం. ౧ అనునది 1 చూ, స్వర్ణము,
 2 ఆకాశము చూ, వ్యోమము; 3 చూ,
 దినము 1-2-3-4

విశ్వము, సం. వి. ఆ. పుం, వ. చూ, రూ. వి. వి.
ము 1-2-3-4 [వేలు, శ్లో. ౪౦]

దివ్యుని నం. వి ఇ పుం ఇంద్రుడు చూ,
 దివాంధ్రవాయుయ. పా అంబికీ నిష్ఠకునవగ
 లు గడ్డలూపు అన్యమగా మంధివనవీరి
 వివాంధ్రమ నం వి అ పుం గడ్డలూపుచూ,
 గడిసంపుటలుంబం. అ చూ, మన్విండు
 దివాంధ్రుడు. నం. వి అ పుం, పగటివీసపు
 వివాంధ్ర కం పి. ఇ పుం 1' చూ, మంగరి
 2 కూడావాడు. చూ. కూలం. 1

దివ్యాను. పై విశేషానునన్. 1. దర్శన.
మా, సన్. 2; 2 కచ్చేరి. పాండు. 1, ఆ.
108 మా, పర్వ 2.

దివాలవచంద్రాశ్వాయము, పా. పగటిచంద్రుని
వలెఁ గాంతిహీనుఁడై యుండెననునీతి.

దివాను, చా వి. పెర్గడ, చూ, మంత్రి 1.
దివాన్‌కము. సం వి అ. శ్రుం. 1 గుడ్లగూబ, చూ,
సకీంద్రపుణ్యలాఠి; 2. కలవలకొలను. చూ,
సరస్వతి. 1

చివారీకుడు. సం. వి. అ. పుం. 1. దొంగ:
చూ, ముచ్చె. 1; వా. 2. చనిగిమాలిమ
వాడు' చూ, నిష్క్రియజకుడు.

దివాలా, వా. వి. స్వచ్ఛమైనది కలుగునట్లు
ము. "దివాలాకోర్టు."

గివానై జయకము. ఆం. ఆశ్వ శాస్త్రమహాపదలై
చిత్రపదములు 80 లో నొకటి: చూ, చిత్ర
పదములు.

ది. సం. ది. ౧. ౧. 1. అకామ: చూ
188

వోక్తము; 2=ని. రూ-దినము చూ.
స్వర్గము (వైశ్వవర్తికాండము); 3 కొంప
నాలుక చూ, గోగము (చూ, నివస); 4
పుం 4 చూ, పాలిట్ట, నా వి. 5 చూ,
దినము, 3. (పు 20-4-1937 సం॥)

నినిజాదు, సం ని ఆ పుం చూ, నేలుపు.

[illegible]

దివిటీ. చ. వి = $\frac{1}{2}$ చ. పాంబ. తర్య. 26.

దివిదాదికామ్యు ద్వ. ౯: చూ, ఒడ్డగ
దివియ. వై. వి. - వీవ. (నూ - దివియయ - దివియ -
దివి - దివియ - దివియ - దీవె - దివైయ) 1 దీవ
కా. దీవయ. పా 3, ల. 27: చూ, స్వర
కయ, 2. చూ, రూ. దివిది.

దివియకంబము. వై. వి = దీపస్తంభః. దీపస్తు
సమై (రూ-దివకంబము-దివ్వియకంబము-
దివకంబము-దీవియకంబము, చూ. సమై.

దివియోల. ద్వ. వి. మా, రూ-దివి
దివిమదుడు. సం. వి. క్. శ్రం (రూ-దివిమక్తు
దువిమక్తు-దువిమదుడు): మా, వేలంపు.

దివు. వే. అ. కి. మా, మా-దిగు. రాసు. 2.
అ. 88.

ది.క. ప. వి.==దీప: చూ, రూ-దివియ. 1-2.

దివ్యమును, వై. వి = చూ, రూ.దివియకంబు దివ్యపహాడుకుండు సం. విణ. (స్వర్గముందుండు) ము చూ, రామ్య వారు దివ్యులు. తల్లి మొదలైనవారు శోయే దివ్యములను, దివ్య కి వానిలను పుట్టును; ఆయావిధాల పుట్టువారు శుభపాదులు) ఆయాగి సంధిచేవాది

దివ్యము దివ్యమును, దివ్యటి వై. వి = చూ, రూ.దివిటి. దివ్యమును, సం. వి. వి. చూ, రా. దివి. వై. వి = వై. వి. 102, దివ్యమును సం. వి. వి. పు. 1 దివ్య చూ, దివ్యములు(అర్చన) దివ్య. వి. (దివ్య + అంబు. 1. 1; 2 రూ.దివికము చారము చూ, పు + పుష్ప) మిదత చూ, గలగము.

వాద్యములు (మృదు చూ, దివిదుండు) దివ్యటి వై. వి = చూ, రూ.దివిటి దివ్యమును, సం. వి. వి. పు. రూ.దివిక దివ్యటి వై. వి = వై. వి. [దివియ. దివ్య సం. వి. అ. ప్రే. 1 ఉదయక 2 చూ, దివ్యము. వై. వి. దీప. దీపికా చూ, రూ. ప్రే. 1, వై. వి. (1) = దీప. రూ.దివియ దివ్యములను వై. వి = చూ, రూ. దివియ దీపము చూ, వై. వి. (2) = దీప రూ. కంబము

దివియ కరిదీపము చూ, రూ.దివిటి దివ్యయశోల. ద్వ. వి. చూ, రూ.దివియశోల. దివ్యశోలియ పా. ఆశ్చర్యము: చూ, పు. దివియ వై. వి. దీప. దీపికా చూ, రూ. గాత్ర శరీరము దివియ

దివ్యశరీరపు సం. వి. పు. 1 మంగళవిశేష దివ్యకంబులు వై. వి = చూ, రూ.దివియకంబు చూ, రాజ్యము, విణ. 2 క్షాన దివ్యశోల ద్వ. వి. చూ, రూ.దివియశోల దివ్యశరీరము; 3 మంగళములు గలవాడు, 4 గుర్తింపాడు చూ, శరీరము [బడి దివ్యములు. వై. వి. చూ, వై. వి. 47 దివ్యశరీరము సం. వి. అ. చూ, మొక్క దివ్యటి వై. వి = చూ, రూ.దివిటి. సాంబ దివ్యము సం. వి. అ. 1. మహాద్వయశరీరముల తివ్య. 28

యందు జయింపదగిన సత్త్వము, రాస. (ఇది దివ్యయాచ్య ద్వ. వి. చూ, రూ.దివియశరీర కంబములు. — చూ, దివ్యములు); 2 దివ్యముడి. ద్వ. వి. గోదయందు దీపము పెట్టు చూ, అంగము; పు. 3 చూ, ఉత్పాత గూడు. చూ, పాదిర్చు. ము. 1, విణ. 4. దివియందు బుట్టివది, దివ్య. సం. వి. అ. ప్రే. = దివ్యము. దివ్యము. 28

దివ్యములు అం. కులాదివ్యము, అగ్ని దివ్యము, దివ్యము, వివిదివ్యము, శోకదివ్యము. (5) దివ్యములు అం. మేరువును మున వందనము, కులార్చన కైతగిగడము, దక్షిణమున గంధమాలనము, పశ్చిమమున వై. వి. గంధమును గలవు. చూ, సమములు. దివ్యము. సం. వి. అ. స. 1. భాగ్యము: చూ, సం. వి. పు. 2: చూ, సమములు. 1; విణ. 3. ఉపదేశించబడినది: ఆదివ్యము, ఉపదివ్యము.

దివ్యమును, సం. వి. అ. స. 1. భాగ్యము: చూ, సం. వి. పు. 2: చూ, సమములు. 1; విణ. 3. ఉపదేశించబడినది: ఆదివ్యము, ఉపదివ్యము.

దిష్టాంతము. సం. ౯ అ. పుం. చోవు చూ, మరూము

ది. పై ౯ = ౩౯ దిష్టా. రూ-దిస్స' చూ, బాటిక్కు [వ్రాణు చూ, పెద్దింపే చింతకుయే, దే. స. ౩౩. (దివంతు 4 ఆడుయే) దివంతు దే వి. 1. దూణు చూ, నింప 1,

2 అలంకార మూ, హాస్యము. 1 దివంతుకొట్టు, దే స. ౩౩ చూ, దివంతుయే స్వా ౩, అ. 108

దివంతులుకొట్టు దే. స. ౩౩—పై — దివంతుల ద్వ ౩ రూ-దిస్సమెల'చూ, దిత్తల దివంతులవాడు. ద్వ. విణ చూ, దిగంబరుడు. దివంతులకొట్టు ద్వ వి. రూ-దిస్సమెలకొట్టు

1' చూ, కిత్తుడు; 2 కాలభైరవుడు దిస్స. పై వి = చూ, రూ-దివ.

దిస్సమెల. ద్వ వి. చూ, రూ-దివమెల. దిస్సమెలవాడు. ద్వ. విణ చూ, రూ-దివ మెలవాడు. పాండు. 1, అ. 218.

దిస్సమెలకొట్టు. ద్వ. వి: చూ, రూ-దివమెల కెట్టు. 1—2.

దిస్స. దే. వి. పాములుపకొట్టుట యందన ద్వన్యమకరణము (యస్సు) చూ, హూహూ.

ది

దీ. దే. అవ్య: చూ, రూ-దీ. [అ. 92. దీమ. దే. వి: చూ, రూ-దీమి. భార. విరా. 5, దీహు: చూ, రూ-దీహు.

దీకోలు. దే. వి. రూ-దీకోలు: చూ, లూట్. 4 దీక్షి. స. వి. అ. దీక్షి. 1: చూ, శృద్ధ అతక

దీక్షి. 2: యజ్ఞాది శ్రియారంభమందు అను స్థింపఁ బూనుకొనెడు ఆచార నియమము;

అం. 3: చూ, గహీవతాపములు. దీక్షాంతము. పా: చూ, అవభృథము.

దీక్షింతే సం. అ. ౩౩. దీక్షవహించు.

దీక్షితబ్రాహ్మణులు. పా 1. పావ్యగులలోని గంపకైగలోనివారు' చూ, అనాత్మజను

బ్రాహ్మణులు (చూ, బ్రాహ్మణులు); 2 కన్యాస్వల్పబంధి సంవశాదులలోని

యొకానొక తేగవారు కీద యాస్సేనులు ఆవిష్టంబులైన యంబ్బాస మూ, కన్యాప

బులు (చూ, బ్రాహ్మణులు) దీక్షితుడు సం వి అ పుం సోమయగుచు

జ్ఞమునందు దీక్షవహించినవాడు దీక్షి పై వి = చూ, రూ-దిక్షి

దీటు పై వి. 1 సామ్యుడు చూ సహానము. 2. దే వి 2. అక్కరములు చూ, పురి.

4; విణ ఏ 3 కేక్లస చూ, సరి 11; ౪. ౩౩. 4 సరిలేయు. పక్షి 2, అ. ౯6.

చూ, సరికొట్టు [దుకొను ౩. దీటుకొట్టు దే అ. ౩౩ భూస్థుడు చూ, మెం

దీటుకొను. దే. అ. ౩౩. 1—పై — భార. కర్ణ. 1, అ. 120, భార విరా. 5, అ. 34;

స. ౩౩. 2. సరసియే. హరిశ్చ. 4, అ. 215: చూ, సవరణియే, ౩. చూ, సరిపోలు; క్రమ.

4. దీటుకొలుపు. భార. ఉత్కృ 4, అ. 222.

దీదివి. సం. వి. ఇ. పుం. స. 1. అన్నము: చూ, సారము (1); పుం. 2. బృహస్పతి: చూ,

కెట్టుటొకట. [హాసనము 2. దీధితి. సం. వి. ఇ. దీక్షి. కిరణము: చూ,

దీవ. సం. వి. అ. దీక్షి. 1. ఎలక: చూ, మూప కము; విణ 2 దీమరాలు: చూ, దీక్షి.

దీవము. అం: చూ, దృష్టులు. దీనారము. సం. వి. అ. పుం. వివాది. పై: దీ

వాదము, గద్దెయ. చూ, లోపము. 1. దీనావస్థ అం. గృహముల ఆవస్థలు 10 లో

నొకటి. (శత్రుక్షేత్రమందున్న గృహము దీనావస్థను బొందునొకగము, అనాచార

ము, విరోధముగలగును): చూ, అవస్థలు.

దీనికి గే. పా. చూ, ఇంగులకు 2
 దీనిక: సం విరా 1 చూ, దీదవాడు.
 2 దీర్ఘములపదము, 3. భయపడిన
 చూ, వెలుగున, 4 దీర్ఘములకు
 వాడు, దీనిచే చూ, పొయితి
 దీర్ఘము సం వి ఆ. పుం. 1. దీమము చూ,
 యవాని, 2 దీమము చూ దీర్ఘము,
 3 ఇల్లు చూ, ఎదునము 1; 4 = చూ, దీమ
 ను 2, విరా 5 కలగించుచి చూ, వెలు
 గును 1, అం 8 శత్రులంకాయలలో
 నొకటి (వర్ణావర్ణములకు భిన్నము
 నొకటి — “మదమున గడవతి బొల్పును
 బిశామమున పూవతిబొల్పును”) చూ,
 అంకాయము 3, 7 జన్మతాళములలో
 నొకటి చూ, జన్మతాళములు [నొకటి
 దీపకవికావ్యాసము. పా వ్యాసములలో
 దీపపుండి. వా మి వి కొడి చూ, సిగ. 4.
 దీపము సం వి ఆ. పుం 1 = దీపము రూ-
 పగ్రహము. దీపికా చూ, దీర్ఘము;
 2 దీగే చూ, లక. 1; 3. బయి: నానము
 చూ, దీప్తము, 4 చూ, మరయూ: కళి: అం
 5 దీపకవికావ్యాసములలో నొకటి చూ,
 శత్రులంకాయలు [చూ: చూ, దీపిటి.
 దీర్ఘము సం. వి. ఆ. దీర్ఘములకు, కాగ
 దీర్ఘము సం వి. ఈ. దీర్ఘములకు: చూ,
 2. [ధమ.
 దీర్ఘము సం. వి. ఆ. పుం చూ, దీపస్తం
 దీర్ఘము సం వి ఆ. న. కొటి, దీపపుకొటి
 చూ, సిగ. 4. [చూ, నెమ్మ
 దీపస్తంధము సం వి ఆ. పుం = దీర్ఘములకు
 దీపిగ్ని. సం వి. ఐ. పుం అర్ఘ్యము చూ,
 మది. 1. [దీర్ఘములకు బూజించుట
 దీపారాధనము. పా. దీపమును వెలగించి యిట్ట
 లొకవారి. సం. వి. ఇ. దీర్ఘము. నరకచతుర్థికిను

అంకాయములకు (దీపములపదము) (చూ, బా. నా. అంకాయ) [దీర్ఘము.
 దీర్ఘము సం వి ఆ. దీర్ఘములకు దీపము చూ
 దీర్ఘము సం విరా 1 నొకరినది, స్వరము
 చూ, వెలుగున 1; 2 కానినది, ఉచరి
 తము చూ, పరిజ్ఞాతము; 3 మంచినది
 చూ, పరిజ్ఞాతము, అం. 4: చూ, అగమ
 ములు
 దీర్ఘము అం గౌరవములకు అంకాయ 10 లో నొ
 కటి (ఉచ్యయందున్న గౌరవము దీర్ఘము
 యంగులము = చావనము, విశ్వగ్రామము,
 గాజపూజ్యత, గౌరవము, అమృతము కలం
 గును) చూ, అపస్తంబ. [కురు 1
 దీర్ఘము సం వి. ఇ. దీర్ఘము. కాంతి చూ, నలు
 దీర్ఘము సం వి ఆ. పుం 1 దీమము. చూ,
 యవాని, 2 యవలియ్యము: చూ, దీర్ఘ
 ము; 3. నెమలికొట్టు. చూ, సిగ. 4
 దీర్ఘము. సం వి. ఆ. పుం (చూ. దీపము. దీప
 కము. దీపసేయ) దీమము చూ, యవాని.
 దీమము, 2. వి. రూ. దీమము 1 = దీమము. ఇల్లు
 చూ, నదిసము. 1; 2. = దీపక. నేటముగ
 ములు నక్షత్రము లోనగునది, దీపకము, దీమ:
 చూ, నేటపట్టు
 దీమము. దీ వి. 1. దీర్ఘము: చూ, దీర్ఘము.
 1; 2 ఉపాయము. భార, విరా. 2, ఆ
 31. చూ, నరపు.
 దీమము. 2. వి. = దీపక: చూ, దీమము. 2;
 పా. 4, ఆ. 22; 3. = దీమము. ఇల్లు “దీమ
 దీమలేదు”: చూ, నదనము. 1.
 దీర్ఘములకు. సం వి. ఆ. దీర్ఘము. ఏనుగులెలగ
 చూ, బుద్ధపిడుగు.
 దీర్ఘములకు సం. వి. ఆ. పుం 1 దీర్ఘము
 చూ, పాగనము; విరా. 2. నిడుపాటికిగ
 గలది

ఓలుచుట తుంపన ద్వంద్వమకరణము. చూ, చూచుచు. చూచుచు.

దుంకము దే వి ద్వైతము చూ, సంస్కృతము. 1 దుంక. 2 మోక్షమోక్షము చూ, మోక్షము. దుంకగియు వై : = ద్వైతము. 1 చూ, మోక్షము; 2 ద్వైతము చూ, ద్వైతము 2; 3 కీడు. 2 1, ఆ. 92. చూ, హాని 2.

దుంకగియు. వై విని (దుంకగము + ఈడు) 1 దుంకగము చూ, వ్యాధుడు 1; 2 హర్షణుడు చూ, వ్యాధుడు 2, 3 అపరాధి చూ, దూ-దుంకగము.

దుంకజీకము వై. వి. చూ, దుంకగము. దుండి సం. వి. ఈ శ్రీ 1 = కొండక: చూ, రక్తఫల, దే.వి (1) దొరపాని చూ, రాజ్య దుండిగము వై వి. = దుంకగము : చూ, శోణము

దుండిలము. వై. వి. = వై. — దుంకగము. వై. వి. = వై. — దుంకగము. దే. వి. చూ, సోమరి. దుంకగిరికము. దే. వి. చూ, వేడితనము. దుంకగము. దే. వి. 1. ధూర్జను చూ, వ్యాధుడు. 2; 2. దుంకగములు చేయువాడు: చూ, దూ-దుంకగిడు 2.

దుంక. దే. వి. దున్న. చూ, మహిమము. దుంకరిత్రుడు. ద్వ. వి. చూ, యముడు. గ్రము. దుండిలము. వై. వి. = దుంకగము: చూ, దుండి దుంకము. వై. వి. = వై. — దుంకము. అం: చూ, శస్త్రములు. దుంకగి. సం. వి. ఈ శ్రీ. 1. పాచికయం

దరి ఇత్తిగ ఇత్తిగ, ఇత్తిగ (చూ, పెట్టుము); పుం. 2 తేలి చూ, వీడె; 3 చూ, పరుగుడు; 4 ఒకానొక రక్తముడు చూ, రాక్షసుడు 1. అం. 5. చూ, సంవత్సరములు; 6. చూ, అనర్థపాద్యములు.

గుండుము దే. వి. దూ-గుండుము. చక్కారకృతిపటి. కళా. 8, ఆ 10 చూ, నురుగు.

దుంకము. దే. వి. — వై. — దుంక దే. వి. 1 ద్వైతము (నివారణ గువానిగడ్డ) (చూ, ఏకవీణదళము; చూ, వేయి 1; 2. వాంగ్మోక్షము. చూ, లాంగలము. 1.

దుంకరియుట చూ 2. 1. గడ్డ పెల్లగింతు; 2. కొంపదీయుట, 3. సముద్రము పెల్లగింతు, 4. మండుమును చేదింతు

దుంకరింతు. చూ — వై. — దుంకరింతు. దే. వి. మట్టుబచ్చెలి* చూ, ఒచ్చెలి. [చూ, సన్నరాష్ట్రము. దుంకరాష్ట్రము. ద్వ. వి. దూ-దుంకరాష్ట్రము: దుంకరాష్ట్ర ద్వ. వి. — వై. —

దుంకరింతులు చేయుట. చూ, పదిరానిపాట్లు పడుట, దుంకరింతులు మెరకనీలలు పల్లెత్తినీలలుగాఁజేయుట. “దుంకరింతులు చేసి కొని పచ్చిది” (ధర్మజనానమాయము) దుంకరి. చూ. వి. పన్నులేనిది (బూనాము). దుంకరి. దే. వి. (దుంకరి + పొడి) (మెంత్తలకట్టచేర్చి చేసిన) నున్ననికూరింది. రా. వి. 2, ఆ. 101. చూ, పాదము (1).

దుంకరింతు. వి. ఆ. కి. (దుంకరింతు + పడు) 1. నొగులు: చూ, రోదించు; 2. దుంకరింతు. [ఉద్యో. 4, ఆ. 2. దుంకరింతు. వి. వి. చూ, శోకము. 1. భార. దుంకరింతు. వి. స. కి. అడవికి వెళ్లు, ఏవ తీయ, వారిలెట్టు.

దుంకరింతులు. అం. శూన్యము, కానపాపములు, నిష్పంకోషి, శోధనము, నిత్య శంకితుడు, పరభాగ్యవశి. (6) దుంకరి. సం. వి. ఆ. స. = మూలకలి. 1. పీడ, రాఫ, వ్యధ. (దీనియందు ఇంద్రియములు

దుష్టములగును) చూ, శోకము; అ. శ్రు. 2. కుటుంబము చూ, సంసారము
దుఃఖాన్వితగుడు సం. విణ చూ, విమరుడు.
దుఃఖించు. సం. అ క్రి 1 వగయే చూ,
సుక్ష్మ 5, 2 ఏడు చూ, శోకించు
దుఃఖితము సం. విణ. అనుష్టు, అనుష్టు,
క్షితియు, క్షిప్తము, క్షితియు, క్షిప్తము
(తే ౪) — ౭.౭౭ - 'హ - ౩' (చూ,
శోచ్యము.)
దుఃఖిగుడు. సం. కిణ చూ, విమరుడు
దుఃఖియు లే పి 1 పసాణము, పుష్పలమైతి
ఇల్లు చూ, అనినము 1; 2 అశము, ఉట్టు,
ఉష్వరాసులం దెమనోటు చూ, నట్టు
దుఃఖము సం. వి అ న 1 తెల్లనిట్టు
చూ, ప్రస్త్రము, 2 నన్ననిట్టు చూ, ప్రస్త్ర
ము (చరిత్రుని)
దుక్కి. లే పి దుష్టులు, కష్టి. చూ, వ్యవ
సాయము (దీని శ్లేషములు. - తాంపిదుక్కి, తెల్ల
దుక్కి.) (చూ చూ, వ్యవసాయము. 1.
దుక్కి-కెడ్డు. లే పి. (దుక్కి-ఎడ్డు) చూ, ౭
దుక్కి-చుమ్మే లే పి: చూ, వ్యవసాయము.
దుక్కి-చాలు. ద్వ. వి. నాగలి చూ, లాంగ
లము 1. (చూ, బలరాముడు
దుక్కి-చాలుచాలువు. ద్వ. వి. నాలాయుడు
దుగ వై. సం. క్రి. రూ. దువ. ఇనుమడి.
కళా. 3, అ. 131 చూ, రెట్టి. 1.
దుగవదిచూపుల దుండగిడు. ద్వ. వి చూ,
నూర్గుడు. వేం. అం. 11. [సాంబ మా. 2.
దుగవుట్టుక. వా ౭: చూ, బాహ్యులు.
దుగమొగముల పురాగు. ద్వ. వి. గండశేరుం
దము అచ్చ అ, కాం. 77. చూ, పక్షి.
దుగమొగమువేల్పు. ద్వ. వి. నివృ. అచ్చ.
యా, కాం. 279; చూ, పక్షి. 1. (ఇట్లు
దుగమొగములయ్య-దుగమొగపాదుపా)

దుగలము. లే. వి. రూ. దుగులము. చిత్తక, వర
హా 1/16 భాగము, 1/4 రూపాము
దుగిగుడు వై. వి. చుక్కెర. చూ, బహు 1
దుగుణము వై. సం. క్రి. 1 దుగి చూ,
రెట్టి 1; విణ 2 సం. క్రి. 1
దుగులము లే. పి. చూ, రూ. కులము
దుగ్గ వై. సం. క్రి. రూ. క్రి. 1 కాలి, సత్తి
చూ, పా. 1, 2 గా. చూ, పా. 1.
దుగ్గం క్రి. ద్వ. క. పి. మాదిరి వేం. అం.
77 చూ, వ్యవసాయము
దుగ్గం వై. వి. (దుగ్గ+కాని) సం. క్రి. ముట్టు
(టంకమునకు 16 దుగ్గాలు ఈ దుగ్గాలుబట్టి
కానియనగా టమ్మిడి)
దుగ్గి వై. వి. చుక్కెర చూ, రూ. దుగ్గ. 1-2.
దుగ్గి క్రి. వ్య. వి. చూ, దుగ్గి క్రి. 1.
దుగ్గ లే పి. విణ రూ. పసుచెడిపది (తృణము)
దుగ్గంబి. సం. వి. ఈ. (ద్రు. పాలానుక.
చూ, సా. అ.
దుగ్గము సం. వి. అ. న 1 క్షీరము: చూ,
పాలు. 1; విణ. 2. పి. దుగ్గి (బడిపది, 3. నిం
పబడిపది చూ, వ్యవసాయము. 2.
దుగ్గి-చుమ్మే సం. వి. అ. శ్రుం పాలసముద్రము:
చూ, సముద్రము. (ఇట్లు దుగ్గి-చుమ్మే)
దుగ్గి. సం. వి. అ. (ద్రు. చూ, విమరము. *.
దుట్టువు లే. పి. రూ. దుట్టువు-దేట్టువు, ఇ
ట్టువు: చూ, విమరము.
దుట్టువు. లే. పి. - వై. - అం, భా. క్రి. 81.
(గాఢవిరేచనకారి, పక్షివారములలోవాడె
దడు.)
దుడిదుడి లే. పి. గుణగుణ. చూ, హా. హా
దుడుకడు. వై. వి. (దుడుకు + అడు)
1. బలకుడు: చూ, శోకపు; 2. చుండుకు 1.
దుడుకు. భా. 7, సం. 253: చూ,
వ్యాధి. 2. (ఇట్లు చెడుగుడు, నిడుప
డు మొ)

దుడుకు. నై వి 1 తన్వ: చూ, శేరము, 2. =
 దుండుకల వాస్తవము చూ, న్యక్షము. 2,
 3 గగ్గము, ఉద్ధతి చూ, హంకారము, విని
 4 చూ, దుష్టము అచ్చ. సం, కాం 187,
 5. ఉద్ధరము, గర్వింపినది చూ, విజ్ఞు 4
 దుష్ట నై. వి హ-దుష్ట = చిండ. 1. లావు
 కట్ట చూ, పరిమి. 1; 2 నుదియ చూ,
 గది; 3 నుదిగట్ట చూ, బంక. 3, 4 ఇను
 సదుష్ట చూ, ముద్దగము, 5. కాటి చూ,
 కాని. 1; విని 3 మోటుకాడు, చిట్టెడు
 (అనియు) చూ, హంపిండుచు
 దుష్టగట్ట వ్య. వి. 1. చూ, దుష్ట 1, 2 చూ,
 దుష్ట. 3 (ఇక్కడదుష్టకల్పము స్థూలమార్త
 పరియు)
 దుష్టగోల వ్య. వి. — పై —
 దుష్ట. దే విని 1. మో. చూ, శిశువు;
 2. బాలకుడు చూ, శిశువు; 3 భూర్ముడు
 చూ, వ్యాధుడు. 2, 4. భూర్మురాలు.
 చూ, (ప్రీ).
 దుష్ట. దే వి పాలించెను, పాలయింట్ల, పా-
 కుండ, బంగ: భాండము. 3. (పూ, పా-
 త్రిము. 8)
 దుష్టాయి దే. వి. కుటుంబే. చూ, పుష్ట్రము.
 దుష్టారము. సం. వి. అ. పుం.(హ-దుష్టరము.
 దుష్టారము-ధుష్టారము.) 1. ఉపైక *
 చూ, పాలాపువ్వు; దే వి. (1) కపటము:
 చూ, వ్యాజము (1)
 దుష్ట. దే. వి. 1 తామరపూవులోని దివ్య,
 క్షిప్: చూ, విదై (చూ, పద్మము. 1.),
 2. తాటాకు లోనుమీది చెందిక; బ. 3.
 చెవిక. చూ, భూషణము. 2; విని. 4. అ-
 పర్యయ: చూ, కథనము.
 దుష్టపెట్టుట జా. హెసము చేయుట. “చేక్కు-
 ప్పుడు దుష్టపెట్టి యుంకంగఁదలంచెను”
 (పాండవధరచరిత్ర)

దుష్టము. దే అ. కి: చూ, మువ్వరించే.
 దుష్టము. సం. వి. అ. పుం. వచ్చేనీళ్లు *:
 చూ, పలాండువు
 దుస్రీడు నై విని (హ-దుస్రీడు-దుస్రీదారి-
 దుస్రీదారి-మహుగారి) హుండు: చూ,
 హంపిరుడు
 దుస్రీదారు నై విని — పై —
 దుసు దే స కి: చూ, హుండు
 దుసుకు నై వి లాచ, దుస్సు: చూ, శోకము.
 మసుము నై స కి: చేపు: చూ, సంహరించే.
 దుసెదారి నై విని చూ, హు-దుస్రీడు, 2 =
 భమర్య కత్తి చేతధరించినవాడు: దూ-
 దుసేదారి (సం కు) — భమర్య.
 దుసేదారి. నై. విని — పై —
 దున్న. దే వి. 1 చూ, దుంక; 2. పురుషమపు.
 గున్న పోతు. దే వి. — పై —
 దున్నయినవన దూడనుగట్టునున్నట్లు లో.
 విమర్శనలేని పృథక్వ్యయ. ఉదా. — “నె-
 పెడి వారికచేకెప్పినను విదేహారిక
 యిన విచేకముండవలెను గదా! అట్లుగాక
 దున్నయినవన దూడనుగట్టునున్న మతివన
 యొక్కటే.” (నీతిచంద్రిక-విగ్రహము)
 దుప్పటము. నై వి = ద్విచే. (హ-దుప్పటి-
 దుప్పటి-దుప్పటము) 1. వెలగలనన్నపాటి
 వడల్పుబట్ట చూ, పుష్ట్రము; 2. మురుక
 నూలుతోనైన రెండుపొరలబట్ట; 3. కనవ-
 ము: చూ, వారవారము.
 దుప్పటి. నై. వి. — పై —
 దుప్పటి. నై వి. — పై —
 దుప్పి. దే. వి. 1. కంక. ఇట్టి చూ, హరిగము;
 2. దుప్పి, కాలుకొమ్మ పెకము: చూ,
 పుష్కలము; 3. చమూరువు. పొండు. 5, అ-
 14: చూ, రాముడు. 3. [దుంపి (గుడ్డ).
 దుబరకా. వా. వి. చివరికనసంచేరివేయు అన్

మొదట, వా. వి. వ్యవస్థాపక.

రుజావీ, వా. వి.ఎస్విభాషి. రెండుభాషలుగే
ర్పినవాఁడు, భాషాంతరము చేయువాఁడు,
వర్ణనచోరము జేయువాఁడు.

దు రోగ్యాన్నిబులు. ఛా. వీరు కన్యాకృష్ణులు
వీరు పంచగౌడులలో నొక తెగవారు. మా
ధ్యం దివకాళు శుక్రయధారేంద్రులొక కొంద
ఱును నామాకాళు గోవిల నూర్తీయులొక
కొందఱును కలరు. మా, కన్యాకృష్ణులు
(మా, బాగ్యాన్నిబులు.)

దుబ్బి దే. వి. ఆడుగునీ. చూ, భగము. 12
దుబ్బి. వై. వి. = సుంధం. చూ, సైదుదుబ్బి.
దుమగలికేరు. వై. వి. = ధుమకేరు. లోక
చోక్క: చూ, నక్కియము. 1.

దుమెదును, చా. వి. 1. 'మొగయించిల్లియేకొను
టయందగుననుకరణము: చూ, చూచూ;
దే విని, 2. మిక్కిలితడిగలది. కళా. 3,
అ. 88: చూ, నీ మితము, 2

ద్రుమా. దే. వి. వాక్యములు చేయుట వరుగ
 క్రింద లోనగువాని యందగుద్యవ్యవకరణము.
 చూ, చూచూ. (ద్రుమాద్రుమాతినియ్య)

చువూరము. జే. వి. ధూళి. ప్వా. 5, ఆ. 38
చూ, రేణువు. 1.

దుమాలా, రే, విగ్ర సమూలము: శోడా.

దేవుడు, దే. వి: చూ, దుమూరము.

దనుమకు. దే. వి. రూ.-దనుమ. 1. ఒకానొక
పురుగుతి: చూ, పాము; 2. గంతు: చూ,
లంఘి; ఆ. కి. 3. గంతులేయ: చూ,
లంఘియే 3; 4. దాటు:చూ, లంఘియే.
2; 5. ఉయ్య: చూ, లంఘియే. 2.

దుముకులాడు. దే. అ. కి. గంతులువేయు
చూ, లంఘించు. 2.

దుముక్క. డి. వి. ఉణుకుట యంచగు ధ్వన్య
సుకరగణు, దుముక్క (అనికొందఱు) మా,
మామా.

|| గుఱుదారి. డే. వి: మా, గునీడు.

దుముదారు లే. వి సంఘ స్వా. 3, ఆ. 54:
మా, వేవ. 1.

దుముడుచూరాడు. డే. ఆ. కిరీ. దుమ్ములురేగు,
నిచ్చలురేగు (గట్టుమమమమరాడువాడొక)
దుమ్ము. డే. వి. 1. ఎన్నిక చూ, శరణు. 1;
2 (నూ-దుమారము-దువ-దువ్వ-రుమరు-
తురీము-తొరీము.) నూరి చూ, కేలుపు 1.
దుమ్ము చేయి. వా. స. కిరీ చూ, తరీము.

దుమ్మురేయే. దే స. కి) కోరాడు. అం, ఖా.
త్స. 123 చూ, పెలగు.

దుమ్ములగండు.- దీ. వి. ఒకానొకవ్యుగము:
రూ-దుమ్ములగొండ్రి-దుమ్ములగొండు, కొర
వాడిగండు-కొరపానిగండు-కొరపగండు.

దుమ్ములగొండి. బే. వి. — ప.

దమ్ములగొండు రే. వి. — పి. —

దుర్యోనుడి. కే. వి. రూ-రూముడి-రూముడి. నెలకొనగానూ-కేరీయువకులు మొన
మడిచి కేసినముడి: రూ, ముడి. కే.

దుర్బయ్య, రూ-దుర్బయ్య: చూ, రూ-దుర్బయ్య.

దూర్. సం. ఉ.ప. (౧) దుర్బలాఢం=ఇదే
 “దూర్” అనునది బలశబ్దముతో సమపించి

అథావార్థమును చెప్పుచున్నది. ఇది కలుచు

ఈ యుగమున దే యుండును. (అ) దుర్భా

దూషణను సర్వముకలదియైనది (3) దుర్వహ

మూలమునకు ఆశ్రయము అను నగ్రమునకు లభియె

శా. (3) దుర్జయము = ఇచ్చేట దుష్టము అను

వేళ చాళుక్యమును పయ్యటన కావించి యాన

పర్వమనకు మార్చి:ది. ఇక్కా:ది.

భూరంజనము. పం. వి. 1. అనన్త, అంజనము

వి. చూ, అపారము, 3; వా. 2. పేరు

విని. 2. ౪ శివము. చూ, లెడిదము; కిరి. విని
3. శివునిము: చూ, వేగము. 8. ద్రుడు.
చుచుదరుడు. సం. వి. అ. వ: చూ, రూ-దురూప
దురూపరము. సం. వి. అ. వ. 1. ధోవము
చూ, వ్యవహారము 4; 3. చుచెము చూ,
వ్యవహారము. 4.
దురూపరము. సం. వి. అ. పుం. రూ-దురూ
పరము. ధోవరూ చూ, చంబికాచు
దుర్గ. సం. వి. అ. (స్త్రీ). 1 రూ-దుర్గి=గుర్తి
గారి (వదాదిదుర్గము వివాసముగాగలది)
చూ, పార్యుతి. 1; 2. నల్లఁజియ్యక చూ,
జియ్యక; 3 నిలక. చూ, రంజని.
దుర్గనుము. సం. వి. అ. పుం. 1. గబ్బు. చూ,
వాసన; విని. 2. గబ్బుగలది చూ, వాసన
చుర్గతి. సం. వి. ఇ. (స్త్రీ). వరకము: చూ, వరక
ములు; 3 చూ, వీరవరము.
దుర్గుడు. సం. విని. చూ, వీరవాడు.
దుర్గుపాలనము. అం. చూ, శంఖములు.
దుర్గునుము. సం. విని. 1. పోకూడవది కలినుము,
దుర్గుము; 2: చూ, దురాచము.
దుర్గుము. సం. వి. అ. వ. 1. కోట చూ, పూ
కారము; విని. 2: చూ, దుర్గునుము. 1;
అం. 3: చూ, సప్తాంగములు; 4. అప్తవర్ణమును
కోకటి. చూ, అప్తవర్ణము.
దుర్గుసంవరము. సం. వి. అ. వ. పోరావిజలపి
వాచాదులయందు పోవుటకట్టివట్టు పెం
దలగునవి: చూ, సంకల్పము.
దుర్గి. సం. వి. త. (స్త్రీ): చూ, రూ-దుర్గ. 1
దుర్గులము. సం. విని: చూ, వర్గిము 2.
దుర్గులము. సం. విని. ఘటింపనది.
దుర్జనుడు. సం. విని. దుర్జురి, దుర్జుర: చూ,
వ్యాధుడు. 2.
దుర్జునుము. అం. 1: చూ, దండవృక్షములు;
2: చూ, మండలవృక్షములు.

పం. వివా అశ్వము, అపరాధ
 తుడు. ప్రస్తుతము.
 దుర్బాసము పం. వి అ తుం అమంజము,
 దుర్బాస సు వివా తు: చూ, ముడుడు.
 దుర్బాసము. పం వివా ఎలుగులగుచుది అప
 సద్ధి గమనము.
 దుర్బాసము పం వివా అమంబుడిది.
 దుర్బాసము. పం వి అ న. 1 వ. బుద్ధిగ్రహము
 దివము చూ, ముదురుచున్నది, రా 2. అప
 జయముకలగిన సోపానము. నిర్మలము.
 దుర్బాసము పం. వి. అ తుం చూ, వా
 దుర్బాసము పం వివా. ధర్మవంశముగాదిది.
 దుర్బాసము. పం వి అ తుం 1 వ. బుద్ధిగ్రహము
 చూ, అపరాధ; వివా 2 తిరస్కరించుచున్నది
 చూ, భవములను. వాడుకు
 దుర్బాసము. పం వివా. తిరస్కరించుచున్నది
 దుర్బాసము పం. వి అ తుం చూ, అపరా
 థము. ప్రమా, బుద్ధిగ్రహము.
 దుర్బాసము పం. వి అ తుం 1 వ. బుద్ధిగ్రహము
 దుర్బాసము. పం. వి అ న చూ, భూల
 సంక. ప్రమా, బుద్ధిగ్రహము.
 దుర్బాసము. పం. వివా మేడలగుచుది;
 దుర్బాసము. పం. వివా వివాసించుచున్నది.
 దుర్బాసము. అం. (బలములేనిది): చూ, అపరా
 థములనుబట్టియును.
 దుర్బాసము బలంబుగా. లో. బలములేనివాని
 రాజులను అం. "రాజులకాదుగల
 గంబంబులలో ధర్మబులగిడులేవు. "దు
 ర్బాసము బలంబుగా: యవనిన (విచిత్రం
 దిగి-విగ్రహము)
 దుర్బాసము. పం. వివా చూ, బుద్ధి-వాడు.
 దుర్బాసము. వా. వి. దుర్బాసము దుర్బాసములగుచు:
 దుర్బాసము.
 దుర్బాసము. పం. వి. అ న: చూ, దుర్బాసము

దుర్భుధుఁడు. సం. ౧౧. జేపింపఁగిరవాఁడు.
దుర్భుధుఁ. సం. వి. ౪ (శ్రీ) శైలవాఁడును *
చూ, వాఁడును.

దుర్భుధుఁడు. సం. వి. ౧. భీమిరవాఁడు. చూ,
గుర్భుధుఁడు సం. వి. ౧. చూ, దుర్భుధుఁడు
దుర్భుధుఁడు సం. వి. ౧. అ. న. మునుము చూ,
చూ.

దుర్భుధుఁ. వా. వి. దుర్భుధుఁడు

దుర్భుధుఁ. సం. వి. ౧. దుర్భుధుఁడువాఁడు చూ,
వాఁడును, 2, అం. 2 చూ, సంవర్ష
ములు

దుర్భుధుఁడు. సం. వి. ౧. కానదుఁడు చూ, వ్యా
దుర్భుధుఁడు సం. వి. ౧. న (వివిధజాతుల
చేత వచ్చు) దుర్భుధుఁడు చూ, మునుము
దుర్భుధుఁడు అం. వాటికలు 18 లో నొకటి
(4 అంకములు, కొద్దియు, వాయుక, స్వే
హితులు, ఒకరికర్వాణి నొకరు వాడునులపు
దురు) చూ, వాటికలు.

దుర్భుధుఁడు. సం. వి. ౧. అం. చూ, వియములు
దుర్భుధుఁడు. సం. వి. ౧. చూ, దుర్భుధుఁడు
దుర్భుధుఁడు. అం. చూ, దుర్భుధుఁడు 2

దుర్భుధుఁడు. సం. వి. ౧. అ. ఫం. 1. ఒకరాక్ష
ముడు చూ, రాక్షసుడు. 1; వి. 2
చూ, ముఖుడు.

దుర్భుధుఁడు. సం. వి. ౧. అ. న. చెడుచేరు: చూ,
దుర్భుధుఁడు. సం. వి. ౧. అ. ఫం. 1. గాంధా
ముడు: చూ, సుయోధనుడు; అం. 2:
చూ, దువ్వలు

దుర్భుధుఁడు. సం. వి. ౧. అ. న. 1. సం. 2. చూ,
లోహము. 1; 2 నూనెదోన* చూ, పాడి
వాయికము (చూ, దోన); ౩. ౩. చెడ్డ
కన్నములది: చూ, కన్నము. ౪.

దుర్భుధుఁడు. సం. వి. ౧. పసింపఁగిరవాఁడు, దుర్భు
ధుఁడు: చూ, కర్కశము. 4

దుర్భుధుఁడు. సం. వి. ౧. చూ, దీపవాఁడు.
2 చూ, దుర్భుధుఁడు.

దుర్భుధుఁడు. సం. వి. ౧. వియములేవాఁడు
చూ, సముద్రుఁడు (కర్కశము. 3
దుర్భుధుఁడు సం. వి. ౧. అం. పరాధి చూ, ప
దుర్భుధుఁడు. అం. పిర్మితువనములతోడి దాన
ము, కర్కశము, కర్కశము, కర్కశము, కర్కశము
మీద కర్కశము, కర్కశము, కర్కశము, కర్కశము

దుర్భుధుఁడు. సం. వి. ౧. ఫం. 1. వి. వాఁడు.
చూ, కర్కశము 1; వి. 2. చెడ్డమనస్సు
కలవాఁడు. చూ, వ్యాధుఁడు 2

దుర్భుధుఁడు. వి. చూ, సం. పిర్మితుము. 1.
మలాది వా. వి. దుర్భుధుఁడు (చూ, దుర్భుధుఁడు)
దుర్భుధుఁడు సం. వి. ౧. (శ్రీ) 1. ఫం. 1. అడుతాఁ
చేలు: చూ, పుత్తము. 4, ఫం. 2. సన్నా
హి చూ, ముని 1

దుర్భుధుఁడు. వి. ప. ౧. 1. పక్కలనంటుకొని
యందు గింజలమురాల్చు; 2 చూ, విడి
లింపే, 3. కప్పులుపెంచే.

దుర్భుధుఁడు. వి. ప. ౧. 1. దుర్భుధుఁడు చూ, చెట్టి 1
దుర్భుధుఁడు. వి. ౧. 1. కన్నము: చూ, రంధ్ర
ము 1; 2. దుర్భుధుఁడు. సం. వి. ౧. చూ,
వాటి.

దుర్భుధుఁడు. అం. (చూ, అక్కరలు) వేగమున
అంక మేరయు సముమాగామిడి యక్క
ధార) పుత్తము: దుర్భుధుఁడు, నిబ్బరము,
పుట్టము: చూ, పాయము. (చూ, ధారము)

దుర్భుధుఁడు. అం. -- 2 --
దుర్భుధుఁడు. వి. ప. ౧. 1. దుర్భుధుఁడుచేయు;
అం. ౧. 2. దుర్భుధుఁడుచేయుచే.

దుర్భుధుఁడు. వి. ప. ౧. ౧. చూ, రేలుపు. 1.
దుర్భుధుఁడు. వి. ప. ౧. ౧. గాది. పాంబ
దే. 18: చూ, వాయువు. ఫ్రము. 1.
దుర్భుధుఁడు. వి. ప. ౧. ౧. దుర్భుధుఁడు: చూ, దుర్భుధుఁడు

దువ్వలువ. వై. వి. హ. దువ్వలు. 1. చూ, దువ్వలు
లుము. 2 కట్టుగోళ. చూ, వస్త్రము.
దువ్వలు వై వి = — వై —
దువ్వ. వై. వి. రూ. దువ్వ = ద్వి. 1. పులి: చూ,
కార్డులము 1; 2 చియరపులి చూ, కా
ర్డులము 1.
దువ్వ. వై. వి. = — వై 12 —: దే న కి 2.
గువ్వెనతో తల చిక్కుచీము; 4 అల్లనక
డవు చూ, నిమరు; వా 5. ఇచ్చేకమాడు
దువ్వన దే వి 1. వన్న చూ, పరిసాధని,
2 చిక్కుంటు చూ, పరిసాధని.
దువ్వననుడు. సం. వి. అ. పుం. ఇందుగిడు.
చూ, నేలుపునేడు. [కల్లకనము
దుప్పిస్తే సం. వి. అ. పు. చెడువని. కలక,
దుప్పవనము. సం. వి. అ. న అనకవనము, తో
కచేక్క చూ, నత్తత్యము. 1. (దుము.)
దుప్పవనములు. అం (సంచాంగమునందుచూ
దుప్పవనముడు. అం ముప్పవనముడు: చూ, దు
ప్పా
దుప్పలుడు. సం. వి. అ. అటు. చూ, వాగ్
దుప్పరపోవ. పా. సంయుక్తాత్మరములనేకము
లున్నది. “అస్త్రంబుతో నతని కి రస్త్రా
ణంబు కుల్చి.”
దుప్పరము. సం. వి. అ. చేయగూడనిది.
దుప్పరము. సం. వి. అ. న. 1: చూ, పావ
ము; వి. 2. దువ్వముగా చేయబడినది.
దువ్వరతువ్వయు అం చూ, దువ్వలు.
దువ్వచేష్ట. అం: చూ, కెకాలములు.
దువ్వము. సం. వి. అ. దే: (తె. ప.) — అము,
కీడు, చెడ్డ గొట్టు, చెరుగొండి, దుడుకు
దువ్వనే. సం. వి. అ. పు. కందరి: కంచారి,
కందను, కృతగంధ, తిక్కంటక.*.
దువ్వడు. సం. వి. అ. నం: చూ, దువ్వనుడు.
దువ్వలు. అం. దుర్మోధన, దుర్మోధన, కర్ణ,
శమలు (4)

దుప్పకము. సం. వి. అ. పుం. 1. నల్లకొర
ము* చూ, వడ్డంధ; 2: చూ, బలగ
కొర.*. (చూ, పొంగలి.
దుప్పగిగర్వణి. సం. వి. అ. పు. ములక:*
దుప్పగిగ సం. వి. అ. పు. ములచూగొండ:
చూ, పరటము.
దుప్పగిసము సం. వి. అ. చూ, దురాపము.
దుప్పము సం. అవ్య; చూ, విష్ణుము.
దుప్ప. సం. అ. ఇది ‘దుర్’ యొక్క రూప
మునే పొందును
దుప్పిలు దే. అ. కి రూ. దుప్పిలు 1. అిలు
చూ, సల్లు 2; 2. తప్పించుకొను; వా.
3 అనిచోపు, మాను, తప్పించోపు, దుప్పి
పోపు—చూనిపోపు. (“తప్పిపోపు” అని
చదువకడ ద్వి. అ. కి). అని దేవులకావ
నలేను)
దుప్పిలు దే. అ. కి — పై. —
దుప్పరము. సం. వి. అ. తరించగూడనిది.
దుప్ప. దే. వి. 1. బట్ట చూ, వస్త్రము;
2. సాగను: చూ, సాంధ్యము
దుప్పరము సం. వి. అ. విడువగూడనిది.
దుప్పర్. సం. వి. అ. పు. చూ, వాచుకు*.
దుప్పము. సం. వి. అ. పుం. 1. తిలకనిండ:*
చూ, నమకాంత; వి. 2. తిక్కమైన
సర్పముకలది.
దుప్పము. సం. వి. అ. పుం: చూ, దుర్మోధము.
దుప్పర. దే. వి. రూ. దుప్పిర:* చూ, పతానము.
దుప్పిలవ. వా. వి. వి. చెడ్డలకావన దుర్మో
ధనము. చూ, శోధనము (చూ, యోచన)
దుప్పవేనుడు వై. వి. హ. చూ, దుర్మోధనుడు
(దుర్మోధనుని తమ్ముడు)
దుప్పవము. సం. వి. అ. సహించగూడనిది:
చూ, చెక్కనము. 4. [చెక్క. పి. 1.
దుప్పవూడు. సం. వి. అ. పు. చూ,

దుస్సర. దే వి. చూ, రూ-దుస్సర*.
 నుస్సిపోవు వా అ కి. రూ-దుసిపోవు,
 కూరు చూ, నుసికిలు. 3.
 దుసోత. సం వి. ఋ. (స్త్రీ. రూ-దుసో-
 దుసోత. కూతురు చూ, పురికి
 దువ్వము సం. వి. తోవానముచేయదగినది
 (తోవానము=పాలుపిరుపుట.)

దూ

దూ. వా వి: చూ, రూ-దు 2. ("చూచూ" అని
 పుక్కును పిలిచిని)
 దూకరి. చై వి-దుఃఖిన్ చూ, శోకము.
 దూకు దే అ. కి చూ, రూ-దుముకు.
 చూకుడు దే వి. చూ, ఎగుడుదిగుడు.
 దూకొను దే. స. కి. (చూటు + కొను)
 1 ఆస్వాదియే చూ, భుజియే; 2 పొందు
 చూ, పొగిపించే.
 చూటు. దే. వి. అంటియూచే:చూ, ఊచే. 2.
 చూటు. దే. స. కి చూ, పొడుచే.
 చూటుకొను. దే. అ. కి ఎగురు భార. ఆర.
 4, అ. 388 చూ, లంఘించు
 చూలుబడింది దే. వి. 1. అతివ్యయము; వి. 2.
 2 (దూయు + పట + తిండి) మిగులఁజెట్టక
 ముంకయున్నను అంతయు చెచ్చించి తిను
 వాడు: చూ, పోగుబడి.
 చూఁడి. దే. వి. (దూయు + పిడి) నూలుతో
 దుంపుడు చీడుతగ్గిరించేటకు నిలిపేడు తీ
 ముమచ్చుకొయ్య.
 చూగరి దే. వి. రూ-చూగణ-చూవర (చూ
 వము + కణ) 1. కణమావము: చూ, పొగ;
 2. ధావ్యాదివరాగము: చూ, నూక;
 3. చిట్ట తల్లడు కలిసిన భాగము.
 చూగణ. దే. వి. —చై—
 చూడ. దే. వి. వర్తము. (ఆవుచూడ, ఎనువ

చూడ; చూ, భేమభ.
 చూడపాల. దే. వి. గూడపాల*: చూ, కారిబ.
 చూత సం. వి. అ. పుం. 1 చూ, రానుబారి;
 2: చూ, చూతుడు.
 చూతవిక్రము 'అం. దండనీతిశాస్త్రములోని
 పుగరణములు 20 లోగొకటి చూ, దండ
 నీతిశాస్త్రము (చూ, కామందకము చూ,
 పుగరణములు)
 చూతి. సం. వి. ఇ. ఈ. (స్త్రీ. —చోటి. 1 కుం
 టెనక కై: చూ, కంభరి; అం 2. వాయి
 కలకు సహాయురాలు: చూ, వాయికలు
 చూతిక సం. వి. ఆ (స్త్రీ 1. —చై. —, అం.
 2 చూ, చూతీచతుష్టయము.
 చూతీచతుష్టయము అం. కామశాస్త్రములోని
 వి —పారిక, చతురిక, సహసంచారిక, చూ
 తిక. (దీనికి మంత్రములు మూడు —
 మొదటివానిలో ఆలు —పారితికేసి, శిష్టి
 ని, గారుపు, కింగిని, నఖి, తనుపూజాక;
 రెండవవానిలో ఎనిమిది. —పుసీత, ఉదిగ
 పీత, పురిహరి, భావన, పరికా, మూక,
 స్వయం, భావదూతిక, మూడవవానిలో ఓది
 యాలు. —చానినె, కన్య, చెలికకై, విధన,
 చాకలది, గంపమున్నది, పుపులమున్నది,
 మాణుడల్లి, ఇంటిపెత్తనకకై, నీళ్ళముకొ
 నునది, చిత్తరువులను (వాయనది, భార్య,
 రితిపుణేళముకలది, కథలుచెప్పనది, చిలుక,
 గోర్యంక.)
 చూతీభేదములు. అం —చై—
 చూతుడు సం. వి. అ. పుం. ఎడకాడు,
 కుంకనకాడు, కుంకెసిడు, తారుమవా
 డు-తారువాడు, పెంటిగూర్పువాడు,
 బడవా. (సం. పు.)—చూత (చూ, బడవా)
 చూత్తము. సం. వి. అ. స. రూ-చూత్తము.
 1. చూతభావము; 2. చూతకర్మము; 3. చూత
 వ్యభావము.

దూది. వై. వి. కుల. విత్తుతిహిపర్తి. చూ, పర్తి
దూదిచెట్టు. వా. వి. వీర: చూ, పెంజిక.
దూదిచెట్టు. వై. వి. తోడవర్తముగావండెడు
చెట్టు* చూ, శక్త-రాంక-గు
దూదినిమ్మ. వై. వి. చూ, మాకులుంగము. *
దూదిపోర్తి వా వి ఇంపిక్కులము, గీర్తి
చాసగు [టాగిము
దూదిమాట వా వి కంటలము-కంటము-కం
దూదేకులవాడు. వా వి చూ, పెంజోరి
దూదము సం. వి. చూ, సంతాపితము
దూద వై. వి. తాప దప్పి (నేకృతమని శి.ర)
చూ, పిపాస
దూదటిలు. వై. ఆ. కి (రూ-దూదటిలు-
దూపించే-దూపిలు-దూపిలు) 1. దప్పికోసు
చూ, దీరుట్టు; 2 చూ, సంతాపించే.
దూదటిలు వై. ఆ. కి — వై. —
దూదము. వై. వి. = చూపి. వాసనగలపాగ
చూ, పాగ
దూపార్తి. వై. వి. (దూదము + అర్తి) దూద
మునేనెడు పాదము పెట్టినకట్ట చూ, పంచ
దూపించే వై. ఆ. కి: చూ, దూదటిలు.
దూపిలు. వై. ఆ. కి — వై. —
దూపిలు. వై. ఆ. కి — వై. —
దూపె వై. వి. 1. అడుగుతే: చూ, భగము
12; 2. అవలక్షణము
దూబ వై. వి. 1. చూ, పొదివల్లుడు; విణ
2. అధముడు:చూ, పీనుడు; 3: చూ, వి
వృద్ధియొకడు; వై. వి. 4. ఒకరకము
భారము; 5. ఒకరకముగాదె: చూ, చంట
పొల.
దూబూది. గ్య. వి. (దూయ + బూది) రూ-
దోబూది. బాలకీర్తిదావిశేషమునందగు నమ
కరణము. పా. 1, అ. 49: చూ, చూచూ; 4;
న. 3: చూ, బాలకీర్తి.

దూము 2. వై. వి: చూ, రూ-గు-ముముడి.
చూము. అ. కి 1 చూ, రూ-దుయ్య 1;
2 చూ, రూ-దుయ్య. 2, 3. పర్తిశింయే:
చూ, సోయ. 4; స. కి 4 చూ, రూ-
దుయ్య. 3; 5 చూ, రూ-దుయ్య. 4.
దూయూతీగ ద్య. వి. చూ, దుప్పగ *
చూయూముడి. వై. వి. చూ, రూ-దుయ్యముడి.
దూరగిరివ్యాయము పా. దూరముగానున్న పర్వ
తములు నువుగాఁగార్చించును దిగ్గజవ
నోపగుట్టులు పెట్టులు ముండుగానుండునను
శీతి “దూరపుకొండలు నునువు”
చూచర్చి సం. వి. క్ పుం 1. చూ, విద్యం
నుడు; 2. చూ, హరివాహనుడు, విణ.
3 చూ, దీగ చర్చి 3.
దూరదర్శిని. పా. (ఓ రెసో-క్) దుర్బిణి
దూరవికటస్థలత్యభేదనలక్షణములు అం. పర్తిమ
యములు [వై —
దూరపాత్రి రాభ్యాస విస్తరక్రీడము. అం. —
దూరపుచెట్టుము వా వి. వి. చూ, బంధువు
దూరము. సం. విణ. దత్త: చూ, విద్యకృష్ణము.
దూరాన్వయము. అం. సంధిశోషములు 15 లో
కొకటి (వీడు వామనబావ యల్లుడనుటకు
వీడువాకిలి తోడబుట్టినవానికొడుకుకూతు
కుగడవి చెప్పట. ఈతడుదూరపుబంధువని
తోచలేయుట యెట్లు చెప్పట నగుమే
యగును. అట్టియుద్దేశములేనుండినదోషము):
చూ, సంధిశోషములు.
దూగు. వై. వి. రూ-దూలు: చూ, నింద. 1.
దూరుబారు. వై. వి. ఒకానొక పావురము: చూ,
పావురము.
దూర్వ. వై. స. కి 1. చెప్ప: చూ, వారు.
1; వా. కీర్తి. 2: చూ, రూ-తూలుయే.
దూర్వ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. గజిక * చూ,
తృణము. 1.

దూర్వామూలవ్యాధయము పా. గతికవేరు భూ
మిలోనుండియుండి చివకుపడఁగానే చిగు
ర్మును గానియున్నటికిని చోపదనుకీతి.

దూలు. దే. వి. 1 అవవాదము చూ, నింప
1; క. కి 2: చూ, నిందించే, 3. ప్రితే
కించే చూ, సోప 4.

దూలుకుంకెక. దే. వి. చూ, బాలకించ
దూలుపడు ప్య. ఆ కి 2, నిందించబడు చూ,
వీటివోప్త.

దూల. దే. వి. 1 చూ, వివర్తిక, వా. 2 సం
భోగేచ్ఛ చూ, వాంఛ. 1. [కూకించి
దూలకొండి. దే. వి. రూ-మూలగొండి* చూ,

దూలగొండి. దే. వి. — పై —
దూలగొండ. దే. వి. — పై —
దూలపోతు దే. వి. ఎల్లప్పుడునుదూలగలవాడు

దూలము పై. వి. — రూ. దూల ఇంటిమరుఱు
కాదుపుగానమర్చుచు మౌను: చూ, మద
నవేరులు.

దూలి పై. వి. — దూలి. రూ-దూలి. అంధ్ర
పదా చర. 51 చూ, రేణువు. 1.
దూనర దే. వి. చూ, రూ-దూనర.

దూనలన. దే. వి. (రూ-దూనల్య-దువ్వలన-
దువ్వల్య-దువ్వటము) నిచోళము: చూ,
నస్త్రము.

దూనల్య దే. వి. — పై. — [నిండు. 1.
దూనలము. సం. వి. అ. న. దూసింతుట: చూ,
దూసిండు. సం. వి. ఆ. పుం. ఒకరక్కనుఁ

డు. చూ, రాక్షసుడు. 1.
చూసింయే. సం. న. కి 2: చూ, సిందించే.

దూషిక సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. (రూ-దూషి-
దూషిక-దూషము) కంటిపున: చూ, పునె;
2: చూ, వాగల: 3: చూ, పాఠేపురుగు.

దూష్య. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. రూ-చూష, పర్యః
చూ, నూకృము. 1.
దూష్యము సం. వి. అ. న. 1. రాజగృహము:

చూ, పవనడు 1; 2 బట్ట చూషస్త్రము;
విణ 3. దూషింపదగిన*: చూ, హీనము. 2.
చూనర. దే. వి. చూ, రూ-దుచ్చర *

చూసరి దే. వి. 1. అవవాదము చూ, నింప.
1; 2. దూసరిగడ్డి*: చూ, ర్మణము. 1.
చూనరులు. దే. వి. బ చూ, ఛాన్యము.

చూసిపోవు. వా ఆ కి 2 చూ, రూ-దుష్పి
పోవు
చూలి పై వి = చూలి చూ, రేణువు. 1.

దృ

దృంధువు. సం. వి. డి. స్త్రీ: చూ, సర్వము.
కై. 1, ఆ. 10.

దృఘ్న. సం. వి. చ. స్త్రీ రూ-దృఘ్. 1: చూ,
లోచనము; 2: చూ, వీక్షణము; 3: చూ,
బుద్ధి; విణ. 4. చూచువాడు.

దృఘాయుధుడు సం. వి. ఆ. పుం: చూ,
కివుడు. [యోజకము.
దృఘము. సం. విణ. కూర్వబడినది: చూ, సం

దృఘలము. అం: చూ, షద్యలములు.
దృఘజీవము. అం: చూ, దండపూసములు.
దృఘవాగము. అం: చూ, కస్త్రములు.

దృఘము. సం. కి 2. విణ. ఆ. న. 1. అల్పంకము:
చూ, హెచ్చే. 2; విణ. 2. అధికము: చూ,
హెచ్చే. 1; 3: = దిటము. దిటపుగలది: చూ,

సైర్వము, కుంఠము. గట్టిది. చూ, బెడి
దము, 5. ఒలిసినది: చూ, సూలము. 2.
దృఘసంధి. సం. వి. ఇ. పుం. (దృఘమైన కిం

గల హస్తాద్యవయము): చూ, సంహతము.
దృఢము. సం. విణ. అదిరింపబడినది: చూ,
పరిశీలము.

దృఢి. సం. వి. ఇ. పుం. = కి 2. కిలిమికిరి
తోలికిరి (అవియు): చూ, ధస్త్ర.

2. తాత్పర్యము. అం. చూ, ఉద్ధితకరణబంధములు
దృష్టించు. సం. వి. చూ, పాగరులతోను.
దృష్టించు. సం. వి. చూ, కృష్ణవలెదీసింది. చూ,
మూలము
దృశ్య సం. వి. ఆ (స్త్రీ) చూ, చూ-దృశ్య-
దృశ్యము. సం. వి. చ (స్త్రీ) చూ, చూ-పెట్టెను
దృశ్యము. సం. వి. 1. చూడదగినది. చూ,
వీక్ష్యము 1, అం. 2. కాన్యము — దృశ్య
ము, కృష్ణము అని ద్వితీయము. అందు దృశ్య
ము (చూడదగినది) నాటకము (చూరారి-
కానంకలము లోనగునది) (దీనికే రూపక
మని వాచింపబడును) (చూ, అనూచ్యము)
చూ, కాన్యము 4 (చూ, నాటకము 1)
దృశ్యము. సం. వి. 2. (స్త్రీ) చూచుకొను 1 కల
చూ, రాయ. 2. సన్నెకలు చూ, రాయ.
దృశ్యకృత్రి సం. వి. ఈ. (స్త్రీ) పాత్రము చూ,
రాయ. ప్రావృతి 1
దృశ్యదృశి. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ) గౌరీ చూ,
దృష్టము. సం. వి. అ. న. రాజనకు తనబలము
నలనను, పగవారిపలనను పుట్టినబలము: చూ,
శక్తి. 1; వి. 2. చూ, వీక్షితము; అం
3. చూ, దృష్టులు; 4 కాన్యలక్షణంబున.
—ధనయశోచకృతులు: చూ, అపవృత్తము.
దృష్టరక సం. వి. క్. (స్త్రీ) చూ, రజస్వల.
దృష్టాంకము. సం. వి. అ. తుం. 1 చూ, ఉవా
చారిణము; 2. కాన్యము: చూ, కాన్యము
లు; 3 చూ, మరణము, అం. 4. ఒకయ
శాలంకారము. (వాక్యసాధనము ఉప
మాసోపమముల పాధారణ ధర్మములను
వింబవరివింబయలలెల్లిన వాక్యములతో.
జాతులు) చూ, అలంకారము. 3. వ్రంశము
దృష్టాంకంబు. సం. స. కిరి: చూ, ఉదాహ
రణము. సం. వి. ఇ. (స్త్రీ). 1: చూ, వీక్షణము;
2. కన్య: చూ, లోచనము (తద్వి. — దోష
ముచేత మూర ముచేతము. — అపవృత్తి).
190

3 చూ, బుద్ధి, అం. 4: చూ, నాట్యపర్యాయ
గమయై న యంగములు (చూ, అంగము 1)
దృష్టించు సం. స. కిరి: చూ, వీక్షించు.
దృష్టికిరీయలు అం. సమము, ఆలోకితము,
సాచి, పరిలోకితము, ఉల్లోకితము, అవలో
కితము, అనువృత్తము, విలోకితము, పార్శ్వ
గతము, యాత్రము, విచారితము, అగ్రవిచ
ారితము, ఉన్మితము, అపవృత్తము, కంపితము,
అంతర్మితము, ఉద్వేగితము, వ్యాధితము.
(18) చూ, దృష్టితేదములు (మఱియు
ఇంచుకు సంబంధించినవి చూ, కనదృష్టులు
8, కృష్ణులు 8, సంచారీభావమునలుట్టిన
దృష్టులు 20)
దృష్టిలోచనము. సం. వి. అ. న. చూ, కనుబాటు.
దృష్టిధేయములు అం. సమము, ఆలోకితము,
సాచి, పరిలోకితము, విచారితము, ఉల్లో
కితము, అనువృత్తము, అవలోకితము (అం
కొందము) (8) చూ, దృష్టికిరీయలు
దృష్టిలక్షణాన్వితము. అం. చూ, కృతేయ
ములు.
దృష్టులు. అం. స్పృగము, పాప్తము, దీనము, కృ
ద్ధము, దృష్టము, సభయము, జాగుప్స, విస్మి
తము (8)

దె

దెంచేము. దే. వి: చూ, రూ-దెంచేన.
దెందము. దే. వి: చూ, రూ-దెందము.
దెత్తి వా. వి: చూ, భూతము.
దెచ్చుము. దే. వి. లెచ్చుము: చూ, లక్ష్యము. 1.
దెచ్చరి. దే. వి. చూ-దెచ్చర. 1. అనుభవము.
చూ, హా. 2; 2. అకళ్యము: చూ, లాభ. 7.
దెచ్చుము. దే. వి. చూ-దెచ్చరము. 1 అను
భవము: చూ, హా. 2; 2. చూ, విచక్షు,
వి. 3. అకళ్యము: చూ, లాభ. 7;

[illegible]

913

దేవర్, ది. క మా, శేంద్ర
శంధ్యవాడు ది ప మా, రూ-శేంద్రవాడు
దేవ్ ది ముక్తికృష్ణమర్త్య, దేవ: మా,
మాకు. 1.
దేశన వా ది. మా, మా-దేగి
దేశ ది. స. కె. మా, మా-దేవ్
దేశన ది. వి-హృద్, తంత్ర మా, హృత్తు 1.
దేవ్ ది. ది. గా మా, హృయ

జేయము. సం విణ ఇయ్యదగినది చూ, హీన
చూ, తి

దేర్ఘ. దే. వి. రూ. దేర్ఘ. చూ, సదనము 1
దేర్ఘ. దే. వి. —, —

దేవబుధాను, ఆం చూ, బుధాశ్రియము.

దేవకము సం వి. ఆ పుం మా - దేవనము

1 చూ, పాదక, 2 గలుచునిచ్చు చూ,
 వాంఛ [చూ, విష్ణువు 1.
 దేవగీతపదమందు. సం వి ఆ త్తం కృష్ణాదు.
 దేవగీతపాదము సం వి. ఆ త్తం చూ, కా
 చిరుము *

శేవసమమము, సం కౌ తి పా చూ, లవంగము
శేవకృతి అం చూ, గౌడకృతి.

శ్రీవల్లభాచారికము, సం వి అ స చూ, పరిభు.

దేవగిరి నుంచి ఆ. ప్రొ. ఆకాశగంగ.యూ,
పది

దేవగంధ సం వి. ఆ. (శ్రీ) ఆరామశీలము,
మహాప్రభుగృహము, గంధావ్య (తే ప) —
గొప్పపాల *

శ్రీ గృహ్యం సం. వి. ౪౪. (స్మృతి) పెద్దబోడవరము
* చూ, ముండిని.

దేవగణవిశేషము అం: చూ, దేవతాభేదము.

శ్రీరంగరాంకము అం చూ, పుష్కరికములు

దేవచ్చండిము సం వి. ఆ. పృం నూలుకేటం
హాము చూ, భూషణము, 2

దేవజగ్గకము, సెం. వి. అ. పుం. కామంచిగడ్డి*

చూ, త్కణము. 1.

శేషలింగ సం. వి త (నై) — ౨ —

దేవత సం. వి. ఆ. స్త్రీ. దేవుడు: మా,
వేలుపు. [కేలు: 2. మా, రచన *

దేవతరుచు. సం. వి. ఉ. పుం. 1: చూ, పేలు, ఉ

దేవతగుణములు అం' చూ, దేవవృక్షములు

నే.తా.టి. బి. వి. = నేపథ్యము, దావరజంబి

*. చూ, విషవాళని.

దేవతాచంద్రాబాహ్యములు. అం. కృష్ణము
కృష్ణము. శ్రీకృష్ణుని కృష్ణులయ గోధనులు
దేయవారు చూ, ఉత్పాదలు (చూ,
బాహ్యములు)

దేవతాశేషము. అం. (దేవతలవలనబుట్టినవారు)
విద్యాధరుడు, అప్పరిసలు (దోష్టకీపర్వపు
కులు), యక్షులు (కుచేరాదులు), రక్షు
లు (కీర్తికాదులు), గంధర్వులు (హాహా
హూహూహూపర్వపులు), కిన్నరులు (నూ
పుమోముగలవారు), కిన్నరులు (నూహా
శనులు, కుచేరానుచరులు), గృహ్యము
(మాణిగదుర్ముడు మొదలైన నిధిపాలకులు),
సిద్ధులు (విశ్వానరసపర్వపులు), భూతములు
(ఇష్టమునొండడి బాలగోహాదులు), తద్వితే
షములు = కింపురుషుడు = కింపురుషుడు,
దుర్ముసుడు, దుర్ముసుడు, క్షేత్రపాలుడు,
కృతువు, కుష్టుండుడు, కుచేరాడు, కాలకి
కాలుడు, భేదరుడు; (తె వు.)—జీక్ష్మ
మారకేలుపు (నిగత విశేషదులకు చూ,
తేలుపు) [దేవతాశి *.

దేవతాశము సం. వి అ పుం = చూ, రూ-
దేవదత్తము. సం. వి. ఆ పుం. 1. కేశవవాయు
పు (బృంధపరస గ్రహనవాయుపు) : చూ,
వాయుపు; 2. అర్జునుని శంఖము. చూ,
సంకు. 1.

దేవదాశి. పై వి = దేవదారుపు* చూ, నూకృ
దారుపు. (చక్రగోగములలో దీని తెలమును
వాడెడిది.) [పై—

దేవదారుపు. సం. వి. ఉ. పుం. = దేవదారు.

దేవదారి. సం. వి. ఈ. శ్రీ చూ, లతి. 1,
దేవద్యుక్తు. సం. కిం. (చ. ఈ. చ.)

1. దేవతలనుగూర్చిపోవువాడు; 2. దేవత్రా
జుడు: చూ, ప్రాశాశి.

దేవనము. సం. వి. ఆ. స. 1. కీర్తిత చూ, కిలా
నము. 1; 2. దోషము: చూ, వ్యవహారము.

4; 3. గణపనిచ్చు చూ, వాంఛ; 4. వ్యవ
హారము చూ, సత్వము. 1; పుం 5 వాచిక:
చూ, వ్యవహారము. 2

దేవనాయకుడు అం చూ, నాయకకరియము.

దేవనాళము సం. వి ఆ. పుం అడవి కిక్కిర
కనవు* చూ, తృణము. 1.

దేవబాహ్యములు పా. ఉంధవృత్తిచే సాగ్ని
మన మితాహారము సరింపుచే సంకుష్టకరి
ఇందిరియ నిగ్రహకేవలప్రములయందరి
యభావ్యగజానము గలవా 1 తత్వజ్ఞాన
గలవారనువారె దేవబాహ్యములు. (పిరు
దగవిధబాహ్యములలోనివారు) చూ, బ్రా
హ్మములు.

దేవభాగాంశము అం చూ, ఉత్త్యేగములు.

దేవభూతము. సం. వి. ఆ. స. దేవత్వము చూ,
సాయుజ్యము.

దేవజాతి. సం. కి ఇ. పుం 1. క్షాస్త్రము:
చూ, రిక్తము. 1, 2 చూ, కివుడు;
3 గుణము మొదనుచి చూ, నుడి. 1; అం.
4: చూ, కుభావర్తములు.

దేవహత. సం. వి ఋ శ్రీ. చూ, హత. 1

దేవహక్యము. సం. వి ఆ పుం. వానదేవం
దెడుదేశము చూ, దేశము

దేవమానము. సం. కి. ఆ పుం. గర్భాస్త్రము
మానము: చూ, మానము. 1.

దేవయజ్ఞము. సం. కి. ఆ పుం 1. చూ, హో
మము, అం. 2. చూ, యజ్ఞములు.

దేవయోనివిశేషము. అం. చూ, దేవతాశేషము.

దేవగ. పై. వి. = దేవ: 1 ఎకిమోడు: చూ,
పర్వపు 2, 2. చూ, వేలుపు

దేవసంపు. దే. వి. బరిమాండము అం. భా
ష్య. 118: చూ, వాచారపము.

దేవసంకు సం. వి. ఆ. పుం. రూ-దేవకు,
మగనితోబాటుపు: చూ, సహాపముడు.

దేశము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. అశేకపట్టణము
లుగల గొప్పపూర్వము ఉపనగరము, న,
జనపటము, జనాంతము, జానపదము, డ, ఇ,
చర్చిదేశము, మండలము, రాష్ట్రము, విలయ
ము (తె. ప) — అజియము — అజెము, ఆ
జు, అజు, ఏజు, కంజి, వాడిక,
వాడు, వాడిము, మాగాని-రాగాని, విలాసి,
నీమ చూ, దేశములు, (సంగ్రహానికి చూ,
నీమ 1), ఆం 2 చూ, కలకత్తా, హమ
లు; 3 చూ, రాగాంగములు (చూ, అంగ
ము. 9)

దేశములు ఆం ప్రధానమైన దేశములు ౫౬ -
౧ అంగము; ౨ పంగము, పుండ్రము; ౩ కళిం
గము-కొంగము; ౪ కర్ణాటము, ౫ కేరళము.
తేరలము, ౬ కామరూపము; ౭ గౌడము-
గడము, పుండ్రము, వరంధ్రము; ౮ చనవా
సము, ౯ కుంతలము; ౧౦ కోంకణము. కోం
కణకము, ౧౧ మగధము, కీకటము; ౧౨ మ
రాష్ట్రము, ౧౩ మాళవము-మాలము; ౧౪
లాటము; ౧౫ భోటము; ౧౬ వరాటము,
౧౭ శివరము, ౧౮ పుషరము; ౧౯ కురువు,
కురుక్షేత్రము, గురువు, ధర్మక్షేత్రము,
విదళనము; ౨౦ అవంతియు-అవంతి, ఉజ్జ
యిని, విజాల. (తె. ప) — ఉజ్జయి; ౨౧
పాండ్యము; ౨౨ మద్రము; ౨౩ సింహళము;
౨౪ ఘాట్టము, (తె. ప) — సుజ్జరాతి-
సుజ్జి-సుజ్జి. సుజ్జరాతి-సుజ్జి, ౨౫ పారి
శివము; ౨౬ మిథిలము, ౨౭ పాంచాలము,
౨౮ కూరనేని; ౨౯ గాంధారము; ౩౦ బా
న్సికము-బాన్సికము; ౩౧ మైహాతము;
౩౨ తాళము; ౩౩ పాల్యము-కాల్యము,
కాగకుక్షియు, ౩౪ పుండ్రము; ౩౫
పార్షివము; ౩౬ మల్లము; ౩౭ వేది-
వైదియు-వేదయు, దాహలము; ౩౮ బ
ర్హము; ౩౯ నేపాలము; ౪౦ గోళము;

౪౧ కాశ్మీరము-కశ్మీరము, కీరము, కాస్త్ర
శిల్పము; ౪౨ కన్యాపట్టణము-కన్యాపట్ట
కన్యాపట్టణము, కుశులము, కాళము, గాధి
పురము; ౪౩ విదగ్ధ-విదగ్ధము, చర ఖర
సాగము, కృషి మహారాష్ట్రము, కృషి
లము, కృషి కాయము, కృషి అహిచర్చియు;
౪౪ తిర్మంగము, తిర్మంగక్షేత్రము, ఆం
ధ్రము, ఆంధ్రము, ఆంధ్రపుండలము-ఆం
ధ్రపుండలము (తె. ప) — తెనుగు-తె
నుగు; ౫౦ చిత్తూరు; ౫౧ కరవోట
కము, ౫౨ కాంభోజము-కంభోజము-
కంభోజము; ౫౩ భోజము, ౫౪ నో
రము-నోలము-నోడము; ౫౫ హూణము,
౫౬ కాళి, అవిముక్తము, అనంగ-కానము,
కాళము, కాళి, జిత్తూరి, తపస్వి, శీర్షరాశి,
వారణాసి (తె. ప) — బహుమ ఇత్యాది
(చూ, నీమ 1); మఱికొన్ని ముఖ్యదేశములు.
౧ అంగలభూము-అంగలభూమి; ౨ అం
బునము; ౩ అభిమనము, ౪ అరేబియా-
పారస్య, ౫ అలక-అలక; ౬ అంధరి;
౭ అకరి; ౮. అభిరము; ౯. అట్టము;
౧౦. అర్జునగ్రము, కర్మభూమి, పుణ్యభూ
మి; ౧౧ అశ్వియము; ౧౨ ఉత్కలము,
ఒరిస్సా, ఓడ్రదేశము, ఓడ్రము (తె. ప)
— ఓడ్రాది; ౧౩. ఉదీచ్యము, ౧౪. ఉపన
గ్రము; ౧౫. ఉరుమంతి-హరుమంతి-
హరుమంతి-హరుమంతి, ౧౬ కచ్చు; ౧౭.
కరూళము-కరూళము; ౧౮. కాంపిలము-
కాంపిల్యము; ౧౯ కామరూపము; ౨౦. కీక
టము-కీకటము; ౨౧. కుండినము; ౨౨. కు
కురము, ౨౩ కుజాలము; ౨౪. కుమద్యంత
ము-కుమదావాసము-కుమద్యంత; ౨౫. కు
రాపాని; ౨౬ కొట్టము; ౨౭. కోపండ్
ము; ౨౮. కోమలము, ౨౯. కోలాంతము;
౩౦. కొంగము; ౩౧. కొంగలి, పర్వ

వత్సము; 3౨. ఖజము, ఖజయ్యునిమ్మము; 3౩. గడ్డము; 3౪. గోండ్లము, 3౫. ఘోట్టాగము; 3౬. నీవము, 3౭. జవవము. యవనము; 3౮. తక్కిల; 3౯. తామరి వ్రుము-తామరి ప్తి, తేలూకూము; ౪౦. తురుమ్మము; ౪౧. తిగ్గిగడ్డము, ౪౨. దండెము, ౪౩. దక్షిణాపథము, ౪౪. దిశ్వాము, ముక్కడము, యవనము, సాత్వతము; ౪౫. దాశరథము, ౪౬. దేవమాతృకము; ౪౭. నద్వందము-నద్వందము, ౪౮. నదీమాతృకము, ౪౯. ఒక్కొక్కనము, తపోనటము, ౫౦. ముందెము, ౫౧. మురుగున, ౫౨. మలయము; ౫౩. లంపాకము; ౫౪. శకము; ౫౫. సింహపు, ౫౬. సావీరము, మమాలకము, ౫౭. దోణిమజ్జియ, అద్వి, అద్విపట్టము, కలంక, కోన ఇత్యాది చూ, సీమ 1; ౫౮. ధావనుగు పుణ్యవగ్గములు. ౫౯. అయోధ్య, కోకలము-కోవల-కోనలము. (తె. ప.)—అయోధ్య, ౨. మధుర, 3. మాయ, ౪. కాం, ౫. కాంచి (తె. ప.)—కంచి; ౬. అనంత-అనంతిక, ఉజ్జయిని, విశాల (తె. ప.)—ఉజ్జయి, ౭. ద్వారా, మజ్జిమి ముఖ్యవగ్గములు. ౬౦. గయ, ౨. చంప, 3. పార్వతీపర్వము, కామరూపము; ౪. అశ్రవణము, ౫. ఉచపట్టము, నర్మదానదీమండలము (తె. ప.)—ఉచ-ఉచేట; ౬. రాజధాని, కటకము (తె. ప.)—రాజేంద్ర. ఇత్యాది. (చూ, సీమ 1) పట్టణమునకు—కర్ణాటము, కోట్టము, ఖమ్-ఖమ్, నగరము, నగర, పట్టణము, పురము. (తె. ప.)—పట్టణ-పట్టణము, పోల, సీమ; పరిధినికల్గిన పట్టణములు. ౬౧. అధికారము, ౨. అమర, అంశోపము, అమరము, ఇంద్రవగ్గ, ఇంద్రలోకము, సుందరము. (తె. ప.)—అమరావతి; 3. అలక, కాంతిమక, ౪. విశాని, విశి,

౫. కుమారుపురము, ౬. ఖపురము; ౭. ఖమ్మ. (తె. ప.)—కనుబా; ౮. గంధవతి; ౯. చంప, పుష్ప, మో; ౧౦. తిగ్గిపురము; ౧౧. దుర్గము, కోట్టము. (తె. ప.)—కోట. ౧౨. ధారి; ౧౩. బాణపురము, బాణరాజవగ్గము, ఉపావనము, కోటిగడ్డము-కోటిగడ్డము-కోట్టవీపురము, దేవికోట, కోటితము; ౧౪. బృహత్పూ, అజానత్వ, ఆభి, ఆనంపి, ౧౫. మాహిమృతి, కళ, ౧౬. యమపు, చిత్తితాకరి, ౧౭. (తె. ప.)—తేవు (కెరవాపట్టణము). ౧౮. వైకుంఠము; ౧౯. కంఠపురి-కంఠపురి, ఏకచక్రము, మోగ్గవము; ౨౦. మాన్యనాపురము. మాన్యనపురము-మాన్యనపురము, గజపాహ్యయము-గజపాహ్య-గజపాహ్యము-గజపాహ్యము; ౨౧. తిరిచినాపల్లి (తిరిగి-పురి) ఇత్యాది (చూ, సీమ 1); దిక్పాలపట్టణములు—అమరావతి, అలక, కర్ణాటక, గంధవతి, తేజోవతి, యశోవతి, కర్ణాటక, నయనం; గాగ్గిమానులు. ౨౨. పట్టణమునకు దగ్గరలోను. ఉచపట్టణము; ౨౩. గాగ్గిము, ఉచపన సిధుము, కసిరిము, కీరము, మలము, గాగ్గిమట్టిక, గామము, జవపదము, బాసపదము, నిర్మల-నీపతి (తె. ప.)—ఉచ, మప్పము, కోటిక-కోటిక, గామము, పల్లియనలై, పామ, పాలము, ౩. బాహ్యములు ఉచ. అగ్గివోరము, విచక్రపురి (తె. ప.)—నల్లిండు, ౪. నల్లిండు-ఉచేట. ఫేటము; ౫. పటకాపురము. ఫేటము; ౬. గొల్లపల్లె-ఆభిరపల్లి, కర్ణాటము-ఖర్జురము-ఖర్జురము, ఫేటకము-ఫేటము, గాగ్గిమట్టిక, ఖమ్మ, ఖమ్మము. (తె. ప.)—గొల్లపల్లె, మంద, వేగిపల్లె, ౭. బోయపల్లె. కర్ణాటము, విషాము, బిబరాలయము (తె. ప.)—పక్కాము, బోయపల్లె; ౮. సారేచేటము—

తరలము, ౯. కమ్మరి పడగింనులవల్లె — క
గ్నటము-భగ్నటము-భగ్నటము, ౧౦ కొండ
చర్మకము, ౧౧ కగ్నటము-భగ్నటము- భ
గ్నటము, ౧౨ నమ్మలుగాగ్నములుగల
చగ్గరాకుముఖ్యగాగ్నము — కగ్నటము-
భగ్నటము-భగ్నటము, ౧౩. వగలమువకు కగ్గ
అనున్న గామము — గృహ్య; ౧౩ మంగలివల్లె
కలింజనము, ౧౪ పిన్నవల్లె — కలింజిక-ఖం
డిగ్గ; ౧౫ అడవిలోనిచేరు — అడవివల్లె,
కాయారు; ౧౬ మాలవల్లె — గాగ్నము
(తె. ప) — మాలవల్లె, ౧౭ గాగ్నములు
గుంపు — గాగ్నము, చక్కము, ౧౮ గాగ్నము
విశేషము — కేటము, ౧౯ చెంబడివల్లె -
(తె. ప) — పుష్పము; ౨౦. పల్లెటూరు —
జనపదము, ౨౧ మండలము, జనపదము, ఇ
త్యాది (చూ, సీమ 1), మతికొన్నిచేష
ములు — ౧ చంద్రగోళము — అనగాల
యము; ౨ ఇహము, ఇహలోకము ఇత్యాది
(చూ, లోకములు); ౩ విరావరమును ఖండ
ము-విరావరము, ౪. ఖండములు — (చూ,
ఖండములు 1) (చూ, విరోహ 572
పాదం); ౫ తనదేశము కారిదేశము —
దేశాంతరము ఇత్యాది. (చూ, దేశము. 1)
(మిగిలినవానినియూర్పి “సీమ. 1.” చూ,
దుము.) [సత్యము 1

దేశరూపము. సం వి. ఆ. న. న్యాయము; చూ,
దేశపాండ్య వా. వి. చిన్నజమీదారుడు.

దేశప్రేలు. అం. చూ, ప్రే

దేశస్థులస్థానాలు పా. ఋగ్వేదులు. — కొండ
అను సామవేదులు కొండలు అధర్వణవేదులు.
ఈరెండుకాళులవారు ఋగ్వేదులలో మొట్టటి
కము చేయుచున్నారు. వీరిలో దక్షిణ చరి
గ్గహింజనవారు భిక్షులయొక్క తదితరులు గృ
హస్థులయొక్క జెప్పదురు. వీరిలో రావు,

వంట్, దేశాహి, దేశపాండి, దేశముఖి,
కులకరణి, వల్లీర్ ఇత్యాదులు వీరినిరుదము
లు. చూ, బాగ్నానాలు. [చూ, స్థానిక 8
దేశాంతరము అం తనదేశముకాని దేశము
దేశాటనచాతుర్యము అం చూ, సుగుణములు.

దేశి అం. చూ, రాగాం ములు

దేశిపదము సం వి ఆ పుం 1 గుంపు చూ,
పంతులు 1, 2 దేశిముదిరుగువాడు.

దేశియ్యము అం చూ, ఉద్భవము, 2

దేశియ్యములు. అం దృఢక, సర్పిణి, కృష్ణ,
పద్మిని, పిష్టిత, విశ్విప్త, పతాక, పరిశి. (8)

దేశియ్యము, పా చూ, జాతీయము.

దేశ్యకీర్తయలు అం 1 చూ, తాళకీర్తయలు;
2 ధృఢకము, సర్పిణి, కృష్ణము, పద్మిని,
విశ్విత, విశ్విప్త, పతాకము, పరిశి (8) చూ,
దేశియ్యకీర్తయలు.

దేశ్యము సం వి. దేశమునవాడబడునది.

చూ, గాగ్నములు 10 (చూ, దేశ్యములు)

దేశ్యములు పా. 1 ఎ బ యే నే ఆ ఈ
యక్షులంబులగల పదములు దేశ్యములు.

ఉదా. — ఎవడు, ఒకడు, కొన, అనటి,
చోడి, జోలు, చెఱుకు; 2 స్వాగ్రేయేగా

గమంబులేని కీర్తయలు దేశ్యములు. “ఉదా.

— పండు, చేయి; 3. కేళము ద్విత్వముగలవి

దేశ్యములు ఉదా — అట్టు, ఇట్టి, పుట్టు;

4. సర్వనామములును, కృత్తద్ధితాంతములు

ను దేశ్యములు, 5 ఔ పరిధర్మములు దేశ్య

ములు ఉదా. — కన్ను, ముల్లు, జాయి,

పేను; 6. దుష్టమునకు చెనుక ఉత్తములేని

పదములు దేశ్యములు. ఉదా. — కత్తుడు,

చెంకడు; 7 పరిధను వచ్చెనై లోమంబుగల

పున్నపుంసకంబులగుకారాంతములును అన్ని

యకారాంతపదములును దేశ్యములు. ఉదా. —

అన్న, పాలు, బల్లము; 8. హృస్వాంతముల

బహువచనము రుద్రంబాదులైన యవిదేశ్య

ములు ఉదా — అల్లుడు, పగతుడు, 2. సం
యక్షవర్ణంబు బహువచనంబగు పదంబులు
దేశ్యంబులు. ఉదా. — అంపు, తాంపు,
కోమట్టు, పైడ్డు, అటకండ్లు, ౩౦ అయి, అవు,
గ, దో, మొదలగునవి ఆదేశముగాఁగలవి దేశ
శ్యములు ఉదా — విరిచాయిత; పైడు =
అవుడు; కాకిరము = కాగిపము; పోడిమి = పో
డిమి, పగలు = పరుల మొ.)

దేవము. వై వి = దేవ్య' చూ, విరోధము. 1
దేవాంగము, అం (స్త్రీ) లక్షణాంగములలో
నొకటి (సంపెంగకలిగిట్టు పువ్వులవాసన
గలిన పౌభాగ్యముగలగి పరిసరమై యుం
డును. క్షీరగంధ, కటుగంధ, రక్తగంధము
లు దుఃఖపరిమలు భావ్యగంధము, వేదప
గంధము, గోమూత్రగంధము, హరిదికగం
ధము, దుష్టగంధము, గంధమాసకా గంధ
ము (మంచువాసన), మత్స్యగంధము, ఉగ్ర
గంధములైన విడువ నలెను) చూ, స్త్రీలక్ష
ణాంగములు.

దేవాప్రపారపు. అం: చూ, ఉపవీతములు.
దేవాబాధ వా.వి! మలవిసర్జనమునకు పడలుట,
2. శరీరాయాసము
దేవము సం వి అ. పుం, న. 1 మేను చూ,
శరీరము; పా 2 దీవికి ఉపమానములు —
దీక్ష, శంపాలత; అం 3. పురుషలక్షణాం
గములలో నొకటి (శరీరము, అంగము —
మిక్కిలిపొడవుగాక మిక్కిలిపొట్టిగాక మి
క్కిలిలావుగాక మిక్కిలి సన్నముగాక
యున్న బ్రోశస్తనము భోజనము, నిదుర, రతి
శిశుకాలమునఁజేయుచున్నానను అలస్యము
గఁజేయుట అయ్యున్నది 108 అంశముల
పురుషుండైన దివ్యపురుషుండగు) చూ, ల
క్షణాంగములు, 4 స్త్రీలక్షణాంగములలో
నొకటి. (బాగుగాక, సన్నముగాక, పొడ

వుగాక, పొట్టిగాకయున్న శోభము. మృ
దువైన పోగియగు విరిచయైనలూపుయగు.)
చూ, స్త్రీలక్షణాంగములు, 5. (దేవము):
చూ, టక్కజభాము (చూ, భావ. 1).
దేవాయాత్ర, సం వి. ఆ (స్త్రీ). 1 చూ,
సాపాటు, 2 చూ, మరణము
దేవానోమును అం. 1. పురుషలక్షణాంగములలో
నొకటి (శోమము — ఒక్కటియొకరాజగు.
రెండైనధనవంతుండగు. మూడైనపండితుం
డగు బహునోముపైన దరిమిలండగును)
చూ, లక్షణాంగములు, 2 స్త్రీలక్షణాంగ
ములలో నొకటి (శోమము — నూత్నము
లైన మఖపరియగు. రూక్షములైన విడ్డలు
లేనిదిను) చూ, స్త్రీలక్షణాంగములు
దేవారి సం వి ఈ. (స్త్రీ: శేవారి, ఉడుంబ
రము, కుతుపము, గృహగృహణి (తే ప). —
కడప-గడప. (చూ, వాకిలి)
దేవారీదీపవ్యాయము. పా. (దేవారీదీపవ్యాయ
యము) గడపఁమోది దీపమునెట్టిద నింటి
లోనఁ బైట గూడ నుపయోగించునవరీతి.
దేవీ సం. వి. (క. ఈ. న్.) 1. దేవము
కలవాడు చూ, శరీర; వా. 2. దేవా
త్మ. చూ, హంసుడు. 3; 3. దేవ్యమైక్తు
వాని పార్శ్వముందలి విగ్నేయరను మించియే
శబ్దము. “ధవతు భిక్షం దేవీ.”

దై

దైతేయుడు. సం. వి. అ. పుం. రూ. దైత్యుం
డు. (2. దైతేయుడు = కళ్యపునకునికియును
గల్గిన పంకతి; చూ, రాక్షసుడు 1.
దైత్య. సం. వి. అ. (స్త్రీ). కల్లు: చూ, నుర. 2.
దైత్యగురువు. సం. వి. ఉ. పుం. కుక్కురు: —
చూ, రాహువు. 2.

దైత్యము. అం: చూ, శక్త్యములు.
 దైత్యురీ. సం. వి. ఇ. పుం. 1. వెన్నుడు: చూ, విష్ణువు. 1; 2. దేవుడు: చూ, నలుపు.
 దైత్యుడు సం. వి. అ. పుం: చూ, రూ-దైతే యుడు.
 దైత్యుడు. మి. అ. కి: చూ, వాచోరు.
 దైత్యపాటు. మి. వి: చూ, వాచోరువు.
 దైత్యుడు. సం. వి. అ. న. 1. —పై:—; అం. 2. సంచారీభావములు కిలో నొకటి (2 ముప్పదా: పురదైతీకిందిగము దప్పించిన నీటి విరివోడియనంగం: కరుణాచోదిగక్షం పుము): చూ, సంచారీభావములు. [పు. 2 దైత్యుడు. సం. వి. అ. న. నిడుపు: చూ, పొడి దైత్యుడు. 1. భగవంతుని యేర్పాటు: చూ, సంధానము; అం. 2. అగ్నిజలాయులనఁ బుట్టెడు కిమలలోకొకటి చూ, అచ్చిష్టుము దైత్యుడు. సం. వి. అ. పు. 1: చూ, సోదకతై: 2: చూ, బల్లి.
 దైత్యుడు. సం. వి. అ. పుం. 1. కోమ్యుడు: చూ, సాంకర్ష్యుడు; 2. గణకుడు: చూ, చంకరుడు.
 దైత్యభావన. అం: చూ, భిక్షుచంచమనభా వలు. (చూ, భావ. 1)
 దైత్యుడు. సం. వి. అ. పుం, న. 1: చూ, నలు పు; 2. దేవతది.
 దైత్యుడు. సం. వి. ఇ. ఈశ్వరత్వము: చూ, అనిమిదత్వము. [చూ, వింకిడి.
 దైత్యునిశ్చయము. సం. వి. అ. పుం. ఉచకురితి: దైత్యము. సం. వి. అ. న. 1. భాగ్యము: చూ, అదృష్టము; 2. దయ్యము, విశావము: చూ, భూతము; 3. చూ, నేలపు; పు. 4. క్రోధి తిష్టేమాది యజ్ఞముపారంభించబడినప్పుడు యధావిధిగా శక్త్యుత్తము పడవిన ఋత్వి జాని నలుకరించి కన్యనిచ్చివేయు వివాహ ము: చూ, వివాహము; అం. 2: చూ, విగర్భి

మాములు.
 గైవాణు. దే. అ. కి: చూ, రూ-దయవాణు.
 (అతిశయించేటకు. — రక్షి. 5, అ. కి.)
 దైత్యము సం. వి. ఇ. దైత్యములనఁగొనినది: చూ, నుగ్ధివాటు.
 దైత్యరాగజ్ఞానము. అం: చూ, మనుగములు

దొ

దొంకన. ద్య. వి: చూ, రూ-దొంకన
 దొంక. దే. వి. 1. రూ-దొంక: చూ, స్రుమ్యే. 1; 2. అరటిపువ్వులోనికాడ: చూ, స్రుమ్యే. 2; వి. 2: చూ, పంచనము. (దొంగిమోపు, దొంగనిదర్శి, దొంగగృతి, దొంగకూడు మొ) దొంగకాయ. పా. 1. (స్వంతపరిణామఫలము) తడిమామిడివండు: చూ, సుంకొకాయలు; పా. 2. దొంగిలించనకాయ.
 దొంగతనము. దే. వి. (దొంగపరి, దొంగతీక ము): చూ, యుచ్చిలి.
 దొంగతొత్తులు. దే. వి. బ. 1: చూ, చాలికా క్రిద్; పా. 2. దొంగబుద్ధికలవాడు
 దొంగపని. దే. వి: చూ, దొంగతనము.
 దొంగతీకము. దే. వి. —పై:—
 దొంగిలించు. దే. స. కి. (రూ-దొంగిలు): చూ, ముచ్చిలించు.
 దొంగిలు. దే. స. కి. —పై:—
 దొంగు. దే. అ. కి. —పై:—
 దొంగు. దే. అ. కి: చూ, రూ-దొంగు.
 దొండ. దై. వి. ముండి. (దీనికేదములు. — అడవిదొండ, కాకిదొండ, కేరిదొండ, నాగదొండ, నీటిదొండ, పాముదొండ, పిండి దొండ, లింగదొండ, మురుదొండ (తేక) మురుదొండ ము): చూ, రక్షి. పం.
 దొండి. దే. వి. కూటు: చూ, కంధము. 1.

దొండు దే. వి. ఒకానొకచేరు: చూ, మళ్ళీయు. 1. [చూ, శంభరి.

దొండు దొడ్డు. దే. వి. రూ-కొంతకై కట్టుది: దొండు. ద్వ. వి. (కొంత + తరంగ) 1. దొండు. విజ. 3, ఆ. 190 చూ, దోర 1; 2. చరం. చర. విజ. 1, ఆ. 114; విగ. 2. చరంపర మొదటి. కళా. 8, ఆ. 98; వా 4. ఇరువది రూపాయలు "ఒకకొంతర లంచేము ఇచ్చి నాచు." గ్రంథ 3

దొండుకమ్మ. ద్వ. వి. ఒకరకముయ్య చూ, దొండుకమ్మలు ద్వ. వి. బ చూ, అంకెలు. 2 దొండు. దే. వి. దొ-దొండు-కార. 1 2 3 4 వి. దొండుకట్టగా మంచిన కుండలు లోనగు వారి ముస చూ, దోర. 1; 2. పంక్తి లక్ష్మి. 4, ఆ 141 చూ, వరుస 1, విగ 3 కొంతమొదటి అం, భా. ద్వ 34 దొండుకడు. వా న కిచ్చి చూ, అడుగు 3 దొండుకె ద్వ. వి. (కొండు + పడి) 1 దొండుకె లలగులగు ద్వ. వి. చూ, అడుగు 2; 2. వా. కొను జననమునాము. భార. దొ. 4, ఆ 129 చూ, పండి 1.

దొండుకెంచే దే. ఆ. కిచ్చి చూ, పండించే దొండుము. పై. వి. అద్వైతము. 1. ద్వంద్వశోగ ము చూ, శోగము 1, వా 2 శోగ చూ, అంగి 2

దొండు పై. వి. చంద-ద్వంద్వము శర చూ, కొంత దే. వి. 1. ముక్కనను చూ, భూమి 1, 2 చూ, తలకట్టు

దొండుకొట్టు ద్వ. వి. (కొండు + తుట్ + కొట్టు) (ద్యోతకలక్షణచే) పిలికి (కెండుపు లలను కొట్టువాడు అరి కట్టగము: చూ, అంకె

దొండు దే. వి. చూ, కత్తెయ్యము 4 దొండుక దే. వి. కాముట లోనగువానియం ఒగువను కరణము. చూ, చూచూ.

దొడ్డు. దే. విగ. కుడివి. (సం. పు.)-కుహాసి, అనాకారి.

దొడ్డు. దే. విగ. రూ-కొడ్డు గొప్ప "దొడ్డుకట్టు, దొడ్డువాడు": చూ, ముసీకము.

దొడ్డుకనము. దే. వి. 1. గొప్పకనము: చూ, యోగ్యత. 1; 2. మంచితనము. చూ, యోగ్యత. 2.

దొడ్డుకడవి. దే. వి. పెద్దయడవి: చూ, విసినము. దొడ్డుమొద్దు. దే. వి. మహోత్సము. చూ, వృష భిము. 1.

దొడ్డువాడు. వా. వి. చూ, శ్రేష్ఠుడు.

దొడ్డి పై. వి. దొడ్డి. 1. పసులగొట్టుము చూ, పుసము. 1, 2. పసులు మేయుకంచే చూ, పిలికము; 3. చూ, పెరిచు, వా. 4. చూ, ములుగుదొడ్డి, 5. పొండుదొడ్డి దొడ్డికట్టు ద్వ. వి. చేట్టుకొట్టుము చూ, సవరము 1.

దొడ్డికాళ్ళవాడు ద్వ. వి. చూ, పంజాపు దొడ్డికాళ్లు ద్వ. వి. పంగటికాళ్లు చూ, ముడికాళ్లు

దొడ్డిల ద్వ. వి. ఒకరకముల చూ, పల. 1 దొడ్డివాకిలి. ద్వ. వి. పెరటివారము: చూ, వాకిలి (చూ, పలము 1)

దొడ్డు దే. విగ. చూ, రూ-కొడ్డు. గ్రహయ్యే 3 దొడ్డువాలు. దే. ఆ కిచ్చి అధికమగు: చూ, కొడ దే. విగ. వేలివాడువది.

దొడ్డు. దే. వి. కొల్లు: చూ, బాస. 4. దొడ్డుకై ద్వ. విగ. కొల్లుపెట్టుఅడుచి: చూ, ముగ్ధ్య. 1 (చూ, ప్రియ)

దొడ్డువాడు దే. వి. చూ, కొంగ. 1. దొడ్డుగను. దే. ప. కిచ్చి కొల్లుగను: చూ, మాంచే

దొడ్డుకత్తు. దే. ఆ. కిచ్చి. కొల్లుకత్తు: చూ, పటి కద్దు. పై. విగ. కుండ్. పెనుకొట్టెవాడు: చూ, బొడ్డివాడు.

దాన. వై. వి. 1: చూ, నూను. 3; 2: (దూగ
దాని. కొండమొడివలము: చూ, రంధ్రము.

1: 3: కూగ-దొగిటి అంబులపాది: చూ,
బాగుము 1; 4: ఈడ్చివానిక త్తిపిడక.

దానకు. వే. వి. కీడు: చూ, హాని. 2. [యం.
దానదానమును. వే. ఆ. కిర. దానదానమనితూ

దానయ్యవ్వు వ్య. వి. (దాన + ఉచ్చ) సంభరి
దేశమునందలి రును యానెకు గనింతుండు క

పైలలవనగలుగు ఉచ్చ. కానుకము, చేవుచి
యవ్య (అనికొండలు) చూ, లవణము.

దానకు వా వి చూ, యోగ్యుర.

దానకు. వా. వి. 1 దుఃఖము చూ, శోకము;

2. విచారము: చూ, సంతాపము.

దాన్నియ వై. వి=హోగికా. (రూ-దాన్వె-
దొచ్చు-చచ్చు) పతరపక్షము చూ, పా
త్యము. 6.

దాన్వె. వై. వి.=వై.—

దొచ్చు. వై. వి.=వై.—

దొచ్చుదొచ్చు. వే. వి. అడిచికొనుట యందగు
ధ్వవ్యవకరణము: చూ, హూహూ.

దొచ్చు. వే. వి. రూ-దొచ్చు. 1. వంతోడుము
క్రమ: చూ, హంసము; 2. నెక్కురుయద్ద
చూ, రక్తము 1; 3. పిండము: చూ,
ముద్ద. 2. [వెలవరి.

దొచ్చులగొట్టు. వే. వి. అదురునుండియే చూ,
దొచ్చు. వా. సు. కిర. దొచ్చు 1. వశశో
యం, 2 అవహరించే [తనము

దొచ్చుదాయి. వా. వి. 1 గరువము; 2. పెంకి
దొచ్చురెనులు. వా. వి. మూర్ఛపుపట్టుచలగలవాని
సర్వభావము.

దొమ్మ. వే. వి. 1: చూ, పగులగోము; 2. అప
యవవిశేషము. అచ్చ. యం, కాం. 184:
చూ, విశేషము. 3

దొమ్మదోలు. వే. వి: చూ, పెన్నెరు *

దొమ్మర. వే. వి. గడకట్టియాడి తీవనముచేసెడి
యోకానోకాతి.

దొమ్మరవాడు. వే. వి: చూ, వంశవ ద్రి.

దొమ్మరి. వే. వి. (దొమ్మర + ఇ) —వై.—

దొమ్మి. వై. వి.=కుముల. 1. అందలుకలియ
బడిచేయు యుద్ధము. వై. 7, ఆ. 178: చూ,
యద్ధము; 2. అందలుకలియబడుట;
3 సం.డి: చూ, స్వరము. 2

దొమ్మలాడు. ద్వ. ఆ కిర (దొమ్మలు +
అడు) 1 దొమ్మియుద్ధముచేయు; 2. పెం
గొను: చూ, చెంటిగొను.

దొర. వే. వి. 1 రాజో: చూ, పరీభువు. 2;

2: చూ, పైనికుడు; 3: చూ, యోధునిం
డు. భార విరా. 3, ఆ. 122; విరా.

4 సామ్యము చూ, సమానము 2; 5: చూ,
విక్రమిండు; 6. సమసంఖ్య: చూ, సంఖ్య.

1, 7: చూ, సమానుడు భార. కర్ణ 3,

ఆ 20; వా. వి. 8. జమీన్దారు, 9. కున్ద

వాడుకుడు: చూ, జలము; 10 విశోపా వే

శ్రమండు 11 విశోపానుండివచ్చినవాడు.

దొరకు సవ్వాసి. ద్వ. వి. రూ-దొరకోలు

సవ్వాసి. సమ్మించి మోసపుచ్చి దొంగిలించి

కొని పోయెడు దొంగ. విజ. 3, ఆ 183.

(దొరకు=మత్తించే) చూ, ముచ్చే. 1.

దొరగొను. వే. ఆ కిర. 1. చూ, యిన్నించే.

భాగ. 1, స్కం. 7, ఆ. కిర 2. మొదలు

కొను చూ, పరించే

దొరకు. వే. ఆ కిర. 1. చిక్కు. రాసు. 2,

ఆ 10: చూ, సిద్ధించే; కిర. 2. కా

కించే. [రొలుడు.

దొరకువడు. ద్వ. ఆ. కిర. చిక్కుకొను: చూ,

దొరకొను. వే. ఆ. కిర. (దొరకు+కొను)

1. లభించు. భార. ఆర. 6, ఆ. 127, బా.

విరా. 4, ఆ. 77: చూ, సిద్ధించే, 2. పుట్టు.

భార. సభా. 2, ఆ 128: చూ, సంధించు;

వా. 2. పట్టుకొను. (దొంగకొని-దొంగకొనియ్యకొని) [7 వలకు.]
దొంగకొని. దే. వి: చూ, శివకళ్యాణము (1 మొదలు దొంగకొనినన్నాది. ద్వ. వి: చూ, రూ-దొంగకొని నన్నాది. [అల: చూ, పి.చి. 1. దొంగకొని దే. వి: (దొంగ + కడలు) గొప్ప దొంగకొనిము. దే. వి: చూ, పృథ్వీము దొంగయ్య దే. అ. కి 1. అంటు చూ, లంకించు. 1; 2. సమానముగ భార కట్ట 1, అ. 251. చూ, సరిపోవు. 1; 3 కలగు. చూ, పుట్టు. 2, 4. పేరుగు చూ, పాగు, న. కి 5 పోలు చూ, సరిపోవు. 1 దొలు దే అ. కి 1. రూ-దొంగ చూ, పొలంబడు; 2 కూలంబడు. (చూ, చేతికిల 2.50) పావు 5, అ. 40 చూ, పడు. 5, 3 కలయు చూ, మేళగించు 1; 4 బాటుచూ చూ, పోవుంటియే, 5 కి 5 అనుచుంటియే, చూ, భుజించు దొ: దే 5 రూ-దొంగపు కొలను 2 5, అ. 97 చూ, సరిప్పు 1 దొంగల ప్పి 5 1 రాజభూమి చూ, రాజ్ఞి, 2 అంగిపుత్రుల (స్త్రీ) చూ, (స్త్రీ); వా 3 విశ్వాపాదోపు (స్త్రీ); 4 వెలుపలపరిభ్రాంతి గొనుగంటి దే. వి (దొంగపు + గంప) రెండవ క్షుడు పట్టువెలుపలకు పోవుటకై దొంగల చిన దొంగపు కూసు చూ, మరగొచ్చు దొంగు దే. 1 చూ, రూ-దొంగ రాఫ 2, అ. 9, 2 కడబాట: చూ, సొన్న 1 దొంగపుకట్టెడ దే. వి గంధియడ్డల కోరికకిం పించగలం చుకట్టెడ దొంగ దే. అ. కి 5 చూ, రూ-దొంగలు దొలుట దే. 5. రూ-దొంగుట. పోలుము. చూ, రెండుము. 1 [పించు. దొంగయ్య దే. 5. 9 పొంగు చూ, పొంగి దొంగ దే. 5: చూ, రూ-దొంగుట.

దొలుపు. దే. పేర్ల దొంగకేయు. దొలుపుగొమ్మ. వా. వి. ఇరుసుయదొలుపుకట్టు- దొంగను. వై. వి. 1. 2. 3. రూ-దొంగను దొంగపు చూ, పాపము (దేశ్యముని ర. గ) దే. వి 2 రూ-దొంగపు. ఆపద: చూ, విశుక్తు; 3. రూ-దొంగపు, అడ్డు. అచ్చు. బాల. కాం. 7. చూ, విప్పుము. దొంగపు. — దై. —

దో

దో నం. వి. 5 పుం. న. భుజము చూ, స్పృంధము. 1. గోకరము. అం. 2: చూ, దొక్కరము. దోకెద దే. వి. దోకెట దోకెము. గోలు దే. స. కి 1. శేలనువిదురుగ చెప్పి- చూ, వారు 1; వా 2 దోకెర దోకెము దే. 5: చూ, దోకెర. దోకెముబాట దే. వి చూ, కోలుకుపాట. దోకెముబా. వా 2 చూ, బాలకిరద గోగోడు దే. అ. కి (దోగి + అడు) రెడ్డ శేల శేతుబూది మూలకాళ్లగోనడదే. రూ-దోగియాడు. చూ, రూ-దోగోడు. దోగియాడు దే. అ. కి — దై. — దోగిగోవు దే. అ. కి చూ, బి. పి. కొనిపోవు గోగు. దే. అ. కి 1. మేలితోలాలయ, 2 చూ, రూ-దోగోడు. [ద్వి. దోగెను దే. 5. దొంగకొనిము చూ, ముగి గోతు దే. 5. కి 1 అనుచుంటియే చూ, ముగి చ్చించు. 2 పొంగించు చూ, ముగి లించు, వా 3. బురంబుగా పొంగించు చూ, ముగిచ్చించు దోగెముముగ్గర. ద్వ. వి. దోగెటింబి మం గా రూ-దోగెటిముక్కర

దోటమ్మ. ద్వ. ౧. (దోటి + అమ్మ) దోటి
వంతున అలంగుల బాము, కర్ణికరము:
చూ, బాగము. 1.
దోటి. దే. వి. అంధవివంధు శోనడు కంకగ
విల్లదోటిన శో. ప్రాకృగ
దోటిమక్కరి. ద్వ. ౧: చూ, రూ-దోటమ్మ
దోటు దే. ప. కి. ఇచ్చే: చూ, పెట్టు ౩.
దోచరి. శే. వి. (నూ-దోటిడికాడు-దోత్ర
కాడు- దోత్రమకాడు- దోమేవాడు)
(దోత్ర + అరి) 1. దొంగ. చూ, ముచ్చే.
1; 2 కొల్లకాడు: చూ, ముచ్చే. 1
దోటిడి దే. వి. చూ, రూ-దోత్ర.
దోటిడికాడు. దే. వి. చూ, రూ-దోచరి
దోత్ర. దే. వి. (రూ-దోచరము. దోటిడి-
దోత్రము) 1 దోమేవాడు, 2 కొల్ల
చూ, లూ. 4; 3. దోటిడి చూ, ముచ్చే.
4 అలంగుదోత్ర: చూ, పూరూనక
ము. 1; ౫. కి. ౫: కూరుకొను-కూర్కొను,
కొక్కొను-కొన్ను-కొన్ను, కొప్పరించే.
కొప్పించే-కొప్పపటే-కొప్పటే
దోత్రకాడు దే. వి: చూ, రూ-దోచరి
దోకెన. వా. వి. సీరుతోడు పనిముట్టు
దోగ్గ సం. ౧. ఋ. పుం. 1. గొల్లవాడు:
చూ, మహాకూరుగిడు; 2. చూడ: చూ,
దేనువు, 3. కవిర్మయకెప్పి కీవించెడుకవి:
చూ, మాటలవాడు; విగ 4. చూ, విడు
కువాడు [దేనువు.
దోగ్గి సం. వి. ఈ (ప్రేమ కంఠాత్మ చూ,
దోగము దే. వి. (రూ-దోగము-దోగము-
దోగము-దోగము) 1 భుజమునకులము
పచ్చుటై తిరిపెడు కట్టివాని యువకరిగ
విశేషము; 2. మౌనునుకరిముగా చీలట
కై యెక్కడక్కడకెక్కిన పేకులపరిగ
గొట్టెడి యువకరిగ విశేషము.

దోగము. దే. వి: చూ, రూ-దోగము.
దోడకము. పా. (పాచవస్త్రము) ఒకానొక
వస్త్రము. ఒక్కొక్కపాదమున భ, భ,
భ, గ, గములుగలిగి ఏడింట యలిగల పదు
నొకండవ ఛందస్సునందులుట్టినవస్త్రము:
చూ, వస్త్రము. 1.
దోడమ్మ. దే. వి. (రూ-దోడు-దోడుమ్మ)
పట్టా, పట్టకత్తి, మెలు, ఉభయపార్శ్వ
ధారాని: చూ, బాగము. 1.
దోడకి. వై. వి. = ద్వారక, పక్షమునందు పం
ద్రెండవతిథి: చూ, సూర్యోదయసంగళము.
(చూ, తిథులు)
దోడు. దే. వి: చూ, రూ-దోడమ్మ.
దోడుముదారి దే. వి. ఒకకముబాగము:చూ,
బాగము. 1.
దోడుమ్మ. దే. వి: చూ, రూ-దోడమ్మ
దోనము దే. వి: చూ, రూ-దోగము.
దోనమ్మ ద్వ. వి (దోని + అమ్మ) అల్పకరము:
చూ, బాగము. 1.
దోని. వై. వి. 1 = దోణి నావ: చూ, హోడ
ము; 2. చూ, దొన 2, 3 కానవకూము.
పా 2, ౪. 36 చూ, మంగమ్మ; 4 అల్ప
ము చూ, స్వల్పము
దోనియ వై. వి. రూ-దోన = దోణి 1. పడవ:
చూ, హోడము, 2 చిన్నపడవ: చూ,
హోడము, 3 బలగనుగునారి సాధనము;
4. సారెవాడు చోత్ర చే ప్రేమమౌను.
దోన. వై. వి. = వై — ముచ్చి.
దోనడము. దే. వి. దోమేవాడు: చూ,
దోతుదోత్ర. దే. ఆ. కి. చూ, ముచ్చి.
దోబారి. వా. ౧: చూ, రూ-చూబారి.
దోవా. దే. వి: చూ, మకకము
దోమటి. దే. వి. అమ్మము చూ, సాదము. (1)
దోమతెర. ద్వ. వి. చోమలచోమండ మండే

దోషములు. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, విద్యానందుడు; 2: చూ, సైన్యము; విం. 3: దోషమును ఎఱిగినవాడు. దోషము. సం. వి. ఆ. పుం = నానగు - దోషము. 1: తప్ప. చూ, సేరము; 2: చూ, పాపము; చా వి. 8: (జ్యురారులయందలి) సంధి. దోషములు. అం. 1: కావ్యదోషములు తిర్దివిధము — చంద్రదోషములు, కావ్యదోషములు, అర్థదోషములు, — అందు పదదోషములు (17), కావ్యదోషములు (24); అర్థదోషములు (18), (పదదోషములకు — చూ, కావ్యదోషములు; కావ్యదోషములకు — చూ, కావ్యదోషములు, అర్థదోషములకు — చూ, అర్థదోషములు, 2 సంధిదోషములు (15) — ఉత్తరసంధ్యాది చూ, సంధిదోషములు. దోషనిహరణు పా చూ, కావ్యస్వరూపము దోషుకరుడు సం వి ఆ పుం చంద్రుడు, రతేడు. చూ, హిమాంశువు. దోషుచరుడు. సం. వి ఆ పుం 1 — పై. — 2 చూ, రాక్షసుడు 1 దోషి సం విం (5) ఈ, 5) = దోషి. చూ, దోషి. దోషించే. సం. ఆ. కి. 1. దోషముపుట్టు, చా 2. జ్యురారులయందు వీర్యముస్థలనగున, 3 సంధిపూవు, 4. సంధించే దోషి దే వి. కిక్కటి (దీనిభేదములు — చేతి దోష, తియ్యదోష, నక్కదోష, మూగుదోష, ములుదోష మొ). చూ, పాపాలు కను దోషకారి. పై. విం. = దోషకారి. 1. కుజనుడు చూ, వ్యాధుడు. 2; 2 దుష్టుడు చూ, వ్యాధుడు. 2; 3. పరస్త్రి గమనాదిదోషములచే దూఱబడినవాడు: చూ, పాపిష్టుడు; 4. కున్దికస్త్రి చూ, స్త్రీ; 5. దుష్టురాలు, పెంజరి: చూ, స్త్రీ.

దోషనగు. పై. వి. = దోష. కనటు: చూ, పాపము. దోషము. పై. వి. = దోష. 1. — పై —; 2. తప్ప. చూ, సేరము. దోషి. పై. విం. = దోషి. 1. తప్పగలవాడు: చూ, దోషకారి. 2; 2. మిక్కిలిపాపి: చూ, దోషకారి 3; 3 దుష్టుడు. చూ, వ్యాధుడు. 2; 4. తప్పగల ఆడుది: చూ, స్త్రీ; 5 పాపిష్టురాలు: చూ, స్త్రీ భ్రష్టుడు. దోషియై పై. వి. = దోషక. చూ - దోష: చూ, దోషిని. పై వి. = దోషయి: చూ - దోషిని; ఆం జేరి - అంజేరికి (సం ప) — అమ్, అంజేరి. దోషినియే పై. ప కి చూ, రూ - దోషినియే దోషి. పై. వి = చూ, రూ - దోషియ. దోషియ. చా వి. అంజేరిపరిమాణము. దోషాదము. సం వి ఆ క 1. ఇచ్చే చూ, వాంఛ; 2 గంట్లము, గర్భిణికి గల వేరియ: చూ, వేరియ; 3 ఎరువు చూ, పిడక; 4 తరుగుల్యలకాదులకు ఆకాలమునంపుపుదులను బుట్టించెడు స్త్రీలపాదతాడవాది కియ. (అశోకమునకు దోషాదము పాదతాడనము, పాగడకు ముఖసీసపు, గోరంటకు అలింగనము, బొట్టునునకు వీక్షణము, మామిడికి కరస్పర్శము, సంపెంగకు ముఖగౌరము, కొండగోడనునకు పల్లనము, చానిటికి డొరపు, మొరిటికి పాట, ను: పొన్నకు నవ్వు) దోషాదవతి. సం. వి. ఈ స్త్రీ. రూ - దోషాద వతి. వేరియగల ఆడుది: చూ, స్త్రీ. దోషాదలక్షణము. సం. వి. ఆ. ప. స్త్రీలనము స్పంది; 2. గర్భము చూ, భూగము. 1. దోషాదకాస్త్రము. అం. అయ్యచ్చేనము (బుచ్చే దోషాదము) నందు తెప్పలు కిరి. పృక్షలకారు లకాలములయందు బుట్టించి ఫలించుటకు శేయుకియ. (దాడినాదిపృక్ష

దోహమము— ఇందు దాడిమ, కలగ,
మారకు, వారకేళి, య, ధనస, మారుణం
గము, వీజపురమ, వారింజి, అడకటి,
చాగ్గ, మామిడి, లేకమామిడి, సంకెంక,
పుష్పాక్ష, నిమగ్నక, పవకము, దాసమ,
రేకు, తిందుకము, చింత, పోడి, కలవీర,
గోరింటి, మాధవీలతి, చిన్నుడు, పొట్టి, వీర,
కాకర, కూకొండపములోననునవి: చూ,
ఉపద్యత్యం. (చూ, కాకర, చింత, పోడి.)

దోహపము. సం. కె. అ. ప. పూర్వమిదమట.
దోహపము. సం. చి. అ. పుం. ఉత్పాదము
చూ, యక్ష్మము. [దోహపదవి.
దోహకపతి. సం. చి. కు. స్త్రీ. చూ, రూ-

13

దా. జే. దిల: చూ, రూ-వత్తు.
 దాడ. వై. వి-వాదా (తేజస్వినీ శ. ర).
 (రూ-వవడ-వత్తు-వాసవ.) బుద్ధిలోకి
 భాగము: చూ, తెలివి. [పల్లవి 1.
 దాడపల్లవి. వా. వి. పార్వతీదేవతలు: చూ,
 దాడు. వై. వి-చూ, రూ-వత్తు.
 దాడ్యము. సం. వి. అ. న:చూ, రూ-మాత్యము.
 దారాత్యము. సం. వి. ఆ. న. దురాత్యభా-
 వము, దైద్యవము: చూ, స్వరీకము. 2.
 దారు. జే. ది: చూ, రూ-వత్తు. రా. వి. 5,
 ఆ. 35. [చూ, దారాత్యము.
 దాద్యము. సం. వి. అ. న. దుద్యవభావము:
 దాద్యాగ్రము. సం. వి. అ. న. దుద్యగభావము:
 చూ, దుద్యవము. [స్వరీకము.
 దాద్యాగ్రము. వా. సం. దిల: చూ, దురాభా-
 ద్యావము. అం: చూ, ఉపత్తరాగములు.
 దాద్యాగ్రము. సం. క. అ. పుం. ద్వారపాల-
 కుడు: చూ, పరీక్షితుడు.

కావ్య. పై. వి. అ. చరితము: చూ, మా-దన్య.
 పై. 2, అ. 51. గ్రహాకృత్యము.
 దాన్యము. సం. వి. అ. న. ముండగము: చూ,
 దాహితుడు. సం. వి. అ. పుం. దుహితకా
 దుకు: చూ, మునుకుడు.
 దాహితులూ, అం పిండవాచకములలో నొకరు:
 చూ, గయపిండవాచకములూ.
 దాన్యాదము. సం. వి. అ. హ. చూ, గోహ
 దము. 2. [భా. 1.]
 దాన్య. అం: చూ, లక్ష్మణభామలూ. (చూ,

५३

ద్యావాద్యువులు, సం. వి. ఈ. స్త్రీ. ద్వి.
మిన్నమిన్న: చూచికోసి. (ఇట్లు ద్యావా
భూములు, ఇ. స్త్రీ.)

దు

ద్యుతి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. 1. కాంతి: చూ,
 వెలుగును. 1; 2. వెలుగు: చూ, చూచు
 నము. 2. [చూ, ముఖ్యము.
 ద్యుతికి. సం. వి. ఇ. పుం. వేదమునానిగము.
 ద్యుమ్నము. సం. వి. ఇ. న. 1. ధనము: చూ,
 చూచు. 1; 2. బలము: చూ, శక్తి. 1.

మా

ద్యూతకారుడు. సం. వి: చూ, చిం దెకాడు.
 ద్యూతము. సం. వి. అ. పుం. హి-ద్యూతి.
 1. చోరము (ఇందలి నిగడము అతద్యూతి
 కము); చూ, వ్యవహరము. 4; అం. 2. కాదు
 జంబులలో నొకటి: చూ, కాదుజంబులు;

3. సత్త్వసమములలో నొకటి (హృదయ-
దేహి): చూ, సత్త్వసమములు; 4. ద్యూత
య:— పాశీమ్యూతము, అపాశీమ్యూ
తము అని ద్వివిధము (చూ, ఉపవిద్యలు)
మ్యూతసమమ్యూతము. అం చూ, వ్యవహార
పదములు.

దో

ద్యోతకము. సం. విణ. పరికాశింపజేయునది:
చూ, శోభితము. 5. [చూ, వెలుగురు. 1.
ద్యోతనము. సం. వి అ న. పరికాశించేట
ద్యోతమానము సం. విణ. ప్రకాశించేయన్నది.
చూ, శోభితము. 5

ద్యోతము. సం. వి. అ తుం. మోతము. పరికా
శము, ఎండ చూ, వెలుగు 8
ద్యోతించే సం. అ. కిరి. పరికాశించే: చూ,
వానజిల్లు ప్రోభితము. 5.
ద్యోతితము. సం. విణ. పరికాశితము చూ,

ద్ర

ద్రగదము సం. వి అ. వ. చూ, తూర్కగంజ
ద్రగ్గము సం. వి. అ. న 1. అడుగుపెరుగు:
చూ, పెరుగు. 1, 2 మీఁది పెరుగు'చూ,
పెరుగు 1; 3. నీళ్ళుకలిసిన పెరుగు. చూ,
పెరుగు. 1, తుం 4. నీటిపొట్టు: చూ,
పొట్టు. 1

ద్రగ్ద్రుడ. దే. వి: చూ, భక్త్యము.
ద్రవిదుడు సం. విణ (దూ-ద్రవిదుడు-
ద్రామిదుడు-ద్రామిదుడు (ద్రామిదుడు)
ద్రవిడదేశముడు. (చూ, ఆంధ్రులు): చూ,
ద్రావిడులు. (చూ, ద్రావిడులు)

ద్రవంతి సం. వి. ఈ. శ్రీ. ఎలుకలడిగి:
చూ, ధల్లాతకి.

ద్రవము సం. వి. అ. తుం 1. తడి: చూ,
స్త్రీమము; 2. పరిశుభము' చూ, విలాసము 1;
3. చూ, పరుగు. 4. యోధములనలనా
లుట: చూ, చలాయనము. [సరినింపే.

ద్రవించే సం. 48. కిరి. కాలు, చేతలు: చూ,
ద్రవిడదేశ(శ్రీ). అం. దేశ(శ్రీ)లోనొకతె:
(చూ, దేశ(శ్రీ)లు): చూ, శ్రీ.

ద్రవిడము. అం. ద్రవిడదేశము. (తెలుగుదేశ
మునకును మైసూరునకును దక్షిణముగా
నుండునట్టియు కొద్దిరాజ్యమునకును మళ్ళ
యాళ్ళ దేశమునకును దూర్పుగానుండునట్టియు
దేశమునకు ద్రవిడదేశమనిపేరు) చూ,
దేశము

ద్రవిణము సం. వి. అ. న 1. ధనము చూ,
విత్తము. 1; 2 బంగారుచూ, లోపము 1;
3. కార్తాణ. బలము' చూ, క్షి 1.

ద్రవ్యము సం. వి. అ న 1. ధనము చూ,
కర్తము 1, 2 ఇత్త. చూ, శోపము. 1;
3: చూ, పూత, 4 మంద బుద్ధి: చూ,
బుద్ధి, 5' చూ, లక్ష్మ: వి 8 నివృ
ము, కుడ్రమనది' చూ, కుళిము, 7 దుర్వి
కారము; అం. 8 పృథివ్యాది చూ, ద్రవ
ములు

ద్రవ్యములు అం పృథి, అస్య, తేజము,
వాయువు, ఆకాశము, కాలము, దిక్కు,
అగ్ని, మనస్సు. (8)

ద్రవ్యాంగము. సం. వి అ వ: చూ, ద్రవ్యము 4.
ద్రవ్యావస్థలు. అం. సమస్త ద్రవ్యములను రస-
గుణ-విద్య-విపాక-పరిభాషములను అయిదు
ఆవస్థలు కలిగియుండును.

దృశ్యము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, కిరిము*
దృశ్యము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. ఇవవనది
య: చూ, ముద్గము; 2. గండగొడ్డ
చూ, ముద్గము. [బహు. 1

ద్రోణుఁడు. పం వి. ఆ. పుం. పదపః చూ,
ద్రోణు. నై. వి. = పంక చూ, రూ-ద్రుణు
అచ్చ. యు, కాం. 237

దర్శింపము నంబి ఆన. 1. క. శి. మా.
 కష్టి 2, 2 విల్లు, మా, బాగాము 1 త్రిం
 3. కిశోకము నేమిచ్చిన మా, పట్టినము,
 4 (మా- దర్శి- దూ- గాము- దో- గాము)
 తేలు మా, వృక్షము. 1; క. శి. అం
 బులసాది; మా, బాగాము 1

దీనికి సం. వి. ఇ. ప్రతి చూ, చూ-దుర్గము 4
దుర్గపక్కతికపంధి. అ' చూ, పంధిగోస్
ములు

దస్త్రము నం. క్రి విజ ఆ వ. 1 త్వరితము
చూ, వేగము 3, విజ 2 వడిగలిది చూ,
వేగము. 3; 3. కరణివది: చూ, సీసము
2, 4 చీనవది చూ, పొరల్లు; పా 5 4
కానిముద్రాకము చూ, ను. 18, అం
8: చూ, కాటపొగ్గములు; 7: చూ, పచ్చిదార
ములు; 9: చూ, బయ్యపొగ్గములు; 8: చూ,
అంకపొగ్గములు.

దుగ్గిర మేయనప్రభు అం చూ, చిస్తియా పర్య
యపాగిగాములు (ఇట్లు దుగ్గిర మేయన-దుగ్గిర
మేనూర్తి ప్రభు)

మృగశిరః లంఠింశుః, పా నద్యవీక్షేపము ౧?౩?౪
 కపాదమున న-శ్చ-శ్చి-తగణములుగలిగి ఏడింప
 యతిగల చంద్రోదయ ఛిద్రమ్యుపేందుకాట్టెన
 వృత్తము. (చూ, జాతలు) చూ, వృత్తిము. 1
 దుర్వశము. సం. వి. ఆ. ఖం మల్లు చూ,
 సితాగమి. [చూ, బోన
 దుర్వదమ. సం. వి. ఆ. న. వాంఛితాన్య

దగ్గిరుము. సం. వి. ౪౪. పుం. 1. రూ-దగ్గిరు.
చెట్టు చూ, శృంగము; 2. పాపిబాగు గి*:
చూ, మూర్కదారుపు; 2. అంజోగు*: చూ,
మేడి

దుర్గమమండ. పం వి. ఆ. పుం. రూ-దుర్గమూ
డు. 1. చూ, కింపురుషుడు, 2. కింపూలుని
నే హితుడు. చూ, దుర్గమడు.

దస్త్రమును సం వి. ఆ. పుం: చూ, దస్త్రము
[లక్ష్యం]
దస్త్రమును సం వి. ఆ. పుం: చూ, దస్త్రము
దస్త్రమును సం వి. ఆ. పుం: చూ, దస్త్రము
దస్త్రమును సం వి. ఆ. పుం: చూ, దస్త్రము

దుర్గిహాత్మలము. ౨౦ వి. ఆ పుం కొంప
గోళు * మా, మృదుగుమము.

ద్యునియము సం. వి. అ. న తాను మూ.
తగాములోనను మానము, చూ, మానము.

దుర్గత్ర సం. వి ఉ.పుం:చూ,రూ-దుర్గుణము 1.
 మనోబాంధు సం వి ఆ పుం -మనోబాంధు.
 చూ, రూ-దుర్గహిబాంధు.

మృహిణుడు, సం. కి. ఆ. పుం — పై —

ప్ర

మోక్షము, సం వి జ్ఞా పుం. మా-దుష్టము.

1. ఎట్టలేని చూ, వ్యక్తికి యు 1; 2 లేదు:
చూ, వ్యక్తికి యు 1

१५३

దేవికర్కణాలు అం దేశకల్యాణం ౧౪౭౪.

(ఒక్కయూరూ మాఁడూ నమభాగమున దేసె
యెఁడ దేవికర్కణాలు అమంజు కలగు
మన్నదిట్లు చేయి గొప్పగ మయొక్క మెది
టి భాగమనకు గాక పిదపయన, పిరిటియ

దా

దా

దానాదుడు. సం. ౧. ఆ. పుం: చూ, అశ్వశామ.

దానాశీకము సం. విలా నలుమడుగులు విస్తరించినది (సాలము) చూ, భూమి 1.

దానామి. సం. వి. ఈ. ప్రి. = చూ, దూ-దానామి.

ద

ద్యంధ్యము. సం. వి. ఆ. న. 1. = దొండము. (ప్రి) పురుషులచేత చూ, సంగడి. 5; 2. ఇద్దరితో కలిపి కాకరము చేయుచున్నదము: చూ, యుద్ధము; 3. ఏకాంతము చూ, రహస్యము. 1; 4. కిత్తి పూదులు; 5. చూ, రెండు, పా. 8. ఉభయపదాన్త పరిధానము ద్యంధ్యము " ద్వివద ద్యంధ్యము — " తల్లిదండ్రులు ", బహువచన ద్యంధ్యము. — " రామలక్ష్మణ భరతశత్రుఘ్నులు; సమాహారద్యంధ్యము. — " రథగజమంకరగదాతి " అయినను నడుమ వచ్చునది కర్మధారణము. విభక్తులలోనను సంపదనది తత్పురుష. చివర కలిపాడునప్పు నది బహువచీనీ. విశేషంబు లూహ్యంబులు చూ, సమానము.

ద్యయము. సం. వి. ఆ. న. = దోయి 1. జేరి: చూ, సంగడి. 5; 2. చూ, రెండు

ద్యయాతినుడు. సం. వి. ఆ. పుం. రిజస్తయో గుణపహితుడు దూ-ద్వియాతినుడు

ద్వియ. సం. వి. ఈ. ప్రి. = దోయి. (దూ-ద్యయము- ద్యంధ్యము - ద్వితయము- ద్వి తము) జేరి: చూ, సంగడి. 5.

ద్యాదకము. సం. స. ఆ. న. బా. బా. పం ద్రింతు: చూ, ముచ్చాకము. (చూ, పం ద్రింతు)

ద్యాదకశ్రోత్రింగములు అం. (చూ, శ్రోత్రి రింగములు.) సోమనాధము, మల్లిఖార్జునము, మహాకాళము, ఓంకారము, చైద్యనాథము, భీమశంకరలింగము, రామేశలింగము, వాగేశలింగము, విశ్వేశలింగము, క్రైస్తవలింగము, శేవారలింగము, ఘృష్ణేశలింగము.

ద్యాదకాదిత్యులు. అం: చూ, ఆదిత్యులు. ద్యాదకభావములు అం చూ, భావములు.

ద్యాదకము. సం. విలా. 1. పండ్రింధనది: ద్యాదక; అం. 2. లగ్నకారకత్వములు 12 లో నొకటి (పూర్వ, మేష, వరక, చిత్త, విశం, మనోవ్యధ, వామనేత్ర, వ్యయ, భారత్వ, వివాహసప్త, శయన, శత్రు, శృంఖలు: ఆవ్యభేదమునములు) చూ, లగ్నకారకత్వములు

ద్యాదిశిరాజమండలము. అం. అది, మితుడు, మిత్రిమిత్రిండు, అమిత్రి మిత్రిండు, పాత్రి గామిండు, ఆకమిండు, ఆకమి దాపాదుడు, పాత్రి గామిపాదుడు, నిజ గీమడు, మధ్యమిండు, శివానీయండు (12)

ద్యాదిశివత్వము. అం. దేవ, మిశుజ, కాగ, యత్, గంధర్వ, పితృ, కాక, వానర, గార్దభ, ముని, రాక్షస, కిన్నరపత్నీలు. (12); (చూ, పత్నీలు.)

ద్యాదకాంశము సం. వి. ఆ. పుం చూ, శేన. (శ. ౮). (వాడుకయందు 12 అంశములు లేక అడుగు.) చూ, విరిచి.

ద్యాదకాంశ. అం. మోహవిధ్వంసకాటి (లగ్న

మను 12 భాగములు చేయుటచే ద్వాదశాంశమునబడును. ద్వాదశాంశ కనుగొనవలసిన గౌహ మేరాశియందెన్నవ భాగము నందున్నచో కనుగొనవలసిన ద్వాదశాంశ కనుగొనవలసిన గౌహమున్న రాశిమొదలు సంకెల్పించు రాశ్యధిపతులును ద్వాదశాంశాధిపతులగుదురు. పైవలెప్పిన పృథాకము గౌహమే రాశి యందెన్నవ భాగమందున్న దని కనుగొనవలెదెన్నయాగ్రహమున్న రాశి మొదలు నన్నవరాశి ద్వాదశాంశయనబడును ఆరాశ్యధిపతియే ద్వాదశాంశాధిపతి; చూ, పాదకవర్ణ

ద్వాదశాఖ్యుడు సం. వి. ఆ. తుం చూ, బాధుడు 1. [ద్యుడు ద్వాదశాగ్గుడు. సం. వి. క్. తుం చూ, సూ ద్వాదశాధిపతులు ఆం చూ, ఆదిపతులు ద్వాదశాధిపతులు ఆం, ఉత్తరశ్రీతి, నవస్సంగము, సంకల్పము, పరిలాపము, బాగరము, కాన్యము, అంతి, లజ్జాకాగ్రము, సంధ్యరము, శివాధిపము, మూర్ఖ, మరణము(12) చూ, అధిపతులు

ద్వాదశాంశము ఆం 1. చూ, ఓహినానములు (చూ, కూటరానములు); సం. వి. క్. ౪. 2. = చూ, సూ. నామకరణము చూ, బాధ సూ, వా 3. సంకెల్పించనాటి కర్మము

ద్వాదశాఖ్యులు ఆం చూ, అశ్వాధిపతులు ద్వాదశా. సం. క్. ౪. శ్రీప్ర. చూ, అధిప, కర్మ. ౧ సంకెల్పించనాటి చూ, ద్వాదశము. ద్వాదశము. సం. క్. ఆ. తుం. 1 చూ, సంక విము, ఆం ౨ చూ, యుగములు

ద్వాదశాయగము సం 1 చూ, ద్వాదశము. 2; 2 శ్రీప్రతి — ద్వాదశాయగమున కిట్లున్నవలెగ్గుమే నృబగ్గుము చూ, పృథులగ్గు సమయములు గ్రహ, క్షేత్రములు ద్వాదశ. ఆం. క్షేత్రములు 24 లో నొకటి

ద్వాదశాంశము. సం. వి. ఆ. న. తిలపు: చూ, వాశిలి. [చిత్రిహామడు ద్వాదశాంశుడు. సం. వి. ఆ. తుం: చూ, ద్వాదశంశము. సం. వి. ఆ. తుం. = ద్వాదశంశము: చూ, వాశిలి.

ద్వాదశము. సం. వి. ఆ. ౪. 1. = చూ, వాశిలి. — పై. —; 2. ఉపాయము: చూ, సరిపు; 3 = ద్వాదశ చూ, మాగ్గుము 1. [ద్వాదశము. ద్వాదశములు. ఆం. పాటి, శివస్థ, పదము, వాశి ద్వాదశతి. ఆం: చూ, పుణ్యనగరములు (పూ- ద్వాదశాధి-ద్వాదశాధిపతులు) [పాలకుడు. ద్వాదశి. సం. వి. ఆ. తుం చూ, ద్వాదశ ద్వాదశి. సం. వి. ఆ. తుం — పై —

ద్వి

ద్వికము. సం. వి. ఆ. ౪. 1. = చూ, కెండు; వి. ఆ. తుం 2 కాశి: చూ, వాయవ్యము; 3 శ్రీప్రతి. చూ, బిల్వపురస్థ; ఆం 4 సంఖ్యాబద్ధములగు ముక్తకాదికములలో నొకటి చూ, 69 కము. 7.

ద్వికములు. సం. వి. ఆ. ౪. 1. = చూ, కెండు. ద్విగుణము. వా. = ముగ్గుము చూ, కెట్టింపు. ద్విగుణకము. సం. క్. ౪. కెండుచోట్లనున్నది (పాలము): చూ, భూమి 1.

ద్విగుపు వా సంఖ్యాప్రాయము ద్విగుపు. "మూడులోకములు" చూ, సమానము. ద్వి సం క్. ఆ. శ్రీప్ర 1 చూ, బాధంగి ౪; 2 కెండుచును గంధిద్రవ్యము చూ, రాహు గ్రహము

ద్విదబ్యాసములు. ఆం పట్టాశ్రీతికుండై యెల్లన్నడును కేవలము అంతియు పూజించుచు చేరాగ్యయన సానినై సప్తసర్వముగలవారే నిలవలె న్నూడెను. (కరుణిక

విధవాప్రస్థానికానివారు) చూ, భార్య
 ద్విజము. సం. వి. ఆ పుం. 1. కిట్టా చూ,
 వడి; 2 దంతము. చూ, కలు 1,
 8 పాను చూ, సర్పము [1—2]
 ద్విజస్యము సం. వి. క్. పుం చూ, ద్విజము.
 ద్విజస్యము సం. వి. క్. పుం 1: చూ,
 భార్య, బాండు, 2. గురియుండు చూ,
 రాయి. 1, 2. కొమటి చూ, చైత్యము
 ద్విజరా సం. వి. ఆ పుం 1. చంద్రుడు
 చూ, హిమంతు, 2 గరుత్మంతుడు
 చూ, హరివాహనుడు; 3. కేమడు చూ,
 సర్పము
 ద్విజాని సం. వి. ఇ. పుం. 1 పక్షి పాము
 లోనగునది; 2 చూ, భార్య, బాండు.
 ద్విజహ్వయ సం. వి. ఆ పుం. పాము చూ,
 సర్పము [నూనగుడు
 ద్విజహ్వయ. సం. వి. 2. కొండగాడు చూ,
 ద్విజాడు సం. వి. ఆ పుం చూ, ద్విజస్యము.
 ద్విజయము సం. ప. ఆ న. 1. కేత చూ, సం
 గడి 5, వా 2. చూ, రెండు
 ద్విజలము. అం: చూ, ఉద్ధితకరణమంధములు.
 ద్విజీయ సం. వి. ఆ. ప్రస్తా. 1. పెండ్లాము
 చూ, భార్య; 2 మదియ. చూ, తిరు, తిరు
 లు (చూ, సూర్యుండుసంగమము), విరా.
 3. రెండవది
 ద్విజీయము అం: చూ, జన్మశాఖములు.
 ద్విజీయము. అం 1 లగ్నకారికర్షణములలో
 నొకటి. (ధనము, వామిక్, కుటుంబ, ముఖ,
 శేఖర, భోజన, జీవాన్, అగ్ని, దాక్షిణ్య,
 కిష్క, కనక, లంకా, మారక, సత్య, అన్య,
 లోభములు). చూ, లగ్నకారికర్ష
 ణము, 1: చూ, జనపతి వ్రాహ్మణములు
 ద్విజీయాకర్షణము. సం. వి. చూ, ద్విజుడా
 కర్షణము.

ద్విజీయాకర్షణము. పా. విగ్రహమునందు
 పెండలి వదము ద్విజీయాకర్షణమునందు
 నేని ద్విజీయాకర్షణము.
 ద్విజీయాకర్షణ. అం. వి. మ. ల. మాస్మినుజేచి.
 గుణించి: చూ, విధిమలు
 ద్విజీయాడు సం. వి. ఆ పుం. 1. కొడుకు:
 చూ, పుత్రుడు 1; విరా 2 రెండవవాడు.
 ద్విజీయాకర్షణము. అం చూ, కర్మచతుష్టయము.
 ద్విజీయము. పా. ఏకవిధమైన పాల్లలకూడిక.
 ద్విజీహాడు. సం. వి. ఆ పుం గణపతి చూ,
 వివాహుడు 1 చూ, పుత్రులు.
 ద్విజులు సం. వి. ఆ న. కర్మము దుష్టత
 ద్విజుటి సం. వి. ఈ ప్రస్తావనము—ప్రస్తా
 ద్విజుడు పా. 1. కిక్కురేదము మూడు
 ఇంటిగణములు, తుదిసూర్యగణము. మూడు
 దశగణాదినియతి (రెండుపాదములు). చూ,
 పుత్రము 1; 2 చిత్తగర్భములలో నొకటి:
 చూ, పుత్రము 1, 2. కామ్యలక్షణమున—
 అసంఖ్యాబద్ధములలో నొకటి చూ, అసం
 ఖ్యాబద్ధము. (వీనులు చూ, వాస్తవి.
 ద్విజము సం. వి. ఆ పుం. అంటివారపుడు,
 ద్విజుటి సం. వి. ఈ. ప్రస్తా. చూ, ఇరువలము.
 ద్విపాదపశువు 2 వనకమాణిగవాడు
 ద్విపాద్యము సం. వి. ఆ పుం తగినదిందుగకం
 లై రెట్టింపుపిందుగ చూ, వేగి.
 ద్విపాస పా. చూ, తిప్పాస.
 ద్వివీణకములు పా. 1 రెనువినుములు—
 కంది, పెనగ, పెనర, చిమ్మడు, బూసర్ప
 యు, 2. యూఫోర్బియములు, అడవిము.
 కట్టపెండలము, పెండలిక, పెముడు,
 కొట్టుములు మొ. 3 పెడాకములు—
 నువ్వు; 4. కింబోజిటుములు—కుసుంబా,
 చెమంతి, బంతి, పెట్యూము మొ. 4 హిందీ
 కిరములు. అప, కాశీక, మల్లంగి, 1
 మాశ్యేమములు. పుత్రి, పెండి, గోన్సు.

2. సాలశేనములు.—పొగాకు, ఉరలగడ్డ, నంగ, మిరి, మొ; ౮. అంశేలిభరములు.— భనియము, తీలకట్టు; ౯. కుకర్షిటములు.— నమ్మడి, కాకగ, ఆనబ, పొట్టి, లీల; ౧౦ ఆనాకార్షణములు.—మామిడి, తీడిమామిడి (చూ, ఏకరీజదళము, ఏక-ద్విరీజదళ స్పృశములు, గుంజికాయలు)

ద్విభల్లకము. అం: చూ, రాణాగ్రములు ద్విభాషి. ౪౦. వి. ౩. పుం=కుపాసి-దురాసి.

రెండుభాషలు తెలిసినవాడు.

ద్విముఖాహి. సం. వి. ౩. పుం. రెండుతలల పాలు చూ, పర్వము. [యాతిగుండు

ద్వియాతిగుండు, సం. వి. ఆ. పుం. చూ, ద్వి ద్విరదగతి పా. నవవిభరగడలలోకాకటి (ఇవ నవవిభర్యలుగలిగి కదుకొండవ నిర్యయే యతిగాగల పృత్తము) చూ, రగడ (చూ, పృత్తము. 1)

ద్విరగము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, ద్వివము ద్విరగనము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, ద్విము ఖాహి. [భృమరము

ద్విరేకము. సం. వి. ఆ. పుం. రుమ్మెడు: చూ, ద్విరవణములు, అం: చూ, లవణములు,

ద్వివాన్తికములు. పా. దుంపబాతిలోనివి: చూ, ఏకవాన్తికములు. (చూ, గుంజికాయలు.)

ద్విరవాన్తికపుటకఫలము. పా. -ండునైపులయ వనలుకాయ (చిమ్మ-కు, ఆలచేంద మొ) చూ, గుంజికాయలు

ద్విపస్త్ర. సం. 1. త. పుం. (చూ-ద్విపంతుః డు-ద్విపంతుః-ద్విపంతుః-ద్వేపి-నాడు; కగవాడు చూ, కుగ్రపు.

ద్విపండు సం. వి. ఆ. పుం.—పై.— ద్విసీత్యము. సం. విణ -ండునైపులయ-కరి (పాలము). చూ, భూమి. 1.

ద్విచూలము. సం. విణ —పై.—

ద్విసోయని సం. వి. త. పుం. రెండేడ్లపాగి యముగలమెయ్య (ఇట్లు ద్విపస్త్ర. ఆ. పుం): చూ, గోనపు.

ద్విపస్త్రయూక్త రాగములు. అం, గాధికములు: చూ, రాగములు.

ద్వీ

ద్వీపము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. పులివోలు: చూ, ఔరడు; పుం, న. 2. =రీది చూ, లంక. 1.

ద్వీపములు. అం. జంబ, నక్ష. కుర, కాంక, కాక, కాల్మడి, పుష్ప-ద్వీపములు (7)

ద్వీపవతి. సం. వి. శు. పుం. విలు చూ, నది. ద్వీపి సం. వి. శు. పుం 1 పులి: చూ, కాన్డూము 1; 2 =మర్వి. చిలుకపులి: చూ, కాన్డూలము. 1; 3 కడలి చూ, సము ద్రిము.

ద్వే

ద్వేపనాడు. సం. వి. ఆ. పుం చూ, ద్విపస్త్ర. ద్వేపము. సం. వి. ఆ. పుం. =దేనము, పగ: చూ, విశోధము. 1

ద్వేపి సం. విణ (న-ఈ.న) చూ, ద్విపస్త్ర: ద్వేపింమే సం. ఆ. కి) చూ, గుళింమే.

ద్వేపై సం. విణ. (ద్వేపింమివాడు; చూ, ద్విపస్త్ర.

ద్వేప్యండు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. చూ, ద్విప స్త్ర. విణ. 2. పగలొండగినవాడు: చూ, ద్విపస్త్ర.

ద్యో

ద్యోతరము. అం: చూ, కర్తృలంకారములు.
(చూ, పాదపు. 2)
ద్యోతరీ. అం: '—పై:—
ద్యోతము సం. వి. అ. న. రాగి: చూ, లో
చూము. 1

ద్యై

ద్యైతము. సం. వి. అ. న. 1. ఒకానొకవచనము:
చూ, వివేచనము; చూ. 2. తీత-చూ, సంగడి.5;
అం. 3. మతక్రయమునందొకటి. (తీవా
క్తి పరమాత్మలకు భేదముచెప్పెడి యొక
మతము) చూ, మతములు. (చూ, క్రయము)
ద్యైధము. అం. (భేదము) పద్ధతములలో నొ
కటి. (ఇదితీర్చిదిధము. — బలవంతులగు నిర్ద
ఱుకరువులను ముండెడువాడు వారి
రువుతో కృత్యముగా నీ వాడ న ని
చెప్పట, అందొకనితో సంధిచేసుకొనుట,
ఒకనితోకలహింపుట): చూ, గుణములు.3.
ద్యైధీభావము. అం:—పై:—
ద్యైధీభావద్యయము. అం. స్వతంత్రము, పర
తంత్రము.(2)
ద్యైవము. సం. విరా. 1. దీప్తిచర్మముచే కవ్వ
బడినది. (రథము): చూ, శకటము. 1;
2. దీప్తిసంబంధమైనది; 3. దీప్తివసంబంధ
మైనది. [వ్యాసాదు.
ద్యైపాయనుడు. సం. వి. అ. పుం: చూ,
ద్యైపాయనుడు. సం. వి. అ. పుం. 1. గణపతి:
చూ, విశాకుడు. 1: 2. జరాసంధుడు:
చూ, బార్హద్రాధి.

ధ

ధ. ఒకయక్షరము. (వ్యాకరణవిషయము. —
కర్తృదియందున్న అక్షరములు “త” లా
గాని “ధ” లాగావు. ఉదా. — ధనము;
ధాన్యము మొ; సభాతీయ ద్విత్యములలో
“అశ్వత్థ, అశ్వత్థామ, ఉత్తామము, ఉత్తి
తము” తవ్వ దక్కినవి “ధ” లా గాని
“త” లా కావు. ఉదా. — బద్ధము, రుద్ధ
ము, యుద్ధము, సన్నద్ధము మొ.)
ధగిడిపియ్య. వా. వి. అద్ధుగామార్పడుట.
ధగిడి. వా. వి. సేయరాదు.
ధట, సం. వి. అ. స్త్రీ. — వరా. పరాట: చూ,
లోలము. [చూ, తాగిను.
ధటము. సం. వి. అ. పుం. కొయ్యతాగిను:
ధటి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. — టి: చూ,
మస్త్రము; 2. గోచి: చూ, బొట్టము.
ధటిని. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. మాలిమొలతాగిడు:
చూ, మోక్కము. 1.
ధట్ట సం. వి. అ. స్త్రీ. దండు: చూ, నీన. 1.
ధట్టము. సం. వి. అ. పుం. — లేట్ట. చూ, సమా
హము.
ధనంజయుము. సం. వి. అ. పుం. 1. ఒకానొక
ఉపవాయువు (కవళరీరచర్యరహనవాయు
వు: చూ, వాయువు; 2. ఒకబాతిసాము:
చూ, సర్పము; 3: చూ, మద్ది. *
ధనంజయుడు. సం. వి. అ. పుం. 1. అర్జున
డు: చూ, విజయుడు. 1; 2. అగ్ని: చూ,
పన్నీ. 1. [సాహ. 2.
ధనండు. సం. వి. అ. స్త్రీ. తాడ్డదేవి: చూ,
ధనకేణుడు. సం. వి. అ. పుం. పరేణుడు:
చూ, శ్రీమడు. (3): చూ, క్రయము.
ధవగతులు. అం. దానము, భోగము, నాశము
ధవగామోతుడు. సం. విరా. అశ్వత్థయ్యకొలు
వాడు: అధమద్ధుడు, యుగాగ్రస్తుడు,

ఋణి, ఋణికుడు, భారకుడు-భారకుడు. (తె. ప) — అవ్వలకాపు, అవ్వల పోతు, అరవరి-అరవరి. [దొంగ. 4. ధనదాయుడు. అం. ధన్యు, అగ్ని, రాజ, ధనముడు సం. వి. అ. పుం. 1. కుశేరుడు: చూ, శ్రీమడు; విగ. 2. దాత: చూ, పదా స్థుడు.

ధనధాన్యు. అం. 1: చూ, శస్త్రములు; వా.

2 సామ్యున్నా ధాన్యున్నా “ధనధాన్యాభివృద్ధిరస్తు” (ధనధాన్యములు)

ధననిక్షేపము. అం. చూ, సప్తసంకానములు.

ధనమదము. అం. చూ, అర్థమదము.

ధనము. సం. వి. అ. న. 1. పవనము: చూ,

విక్రము 2. ఆపులమంద: చూ, ధేనువు;

3 = పరియము. కొత్తిపెర (ఇట్లు ధని-

ధనిక-ధనికా-ధానా-ధానక-ధానేయక-

ధానేయకా-ధాన్య-ధాన్యాక-ధాన్యాక-

ధన్యా-దాని-దానిక: చూ, విశున్నకము 1;

పా 4. దీనికి ఉపమానము — కుశేరు-

డు; అం 5 చూ, అపైకైక్యములు, విశ్వ-

ర్థములు; వా. వి. రి. పశుధనము.

ధనముకొల్లపోవుట అం. చూ, నష్టములు.

ధనవంతుడు. సం. విగ. అమృతపు చూ,

పంపన్నుడు. [ఋణవిద్యుక్తు]

ధనవిద్యుక్తు పా. అనుకూలవిద్యుక్తు (చూ,

ధనవృద్ధులు. అం. కాయకవృద్ధి, కాలికవృద్ధి,

కాచికవృద్ధి, చక్రవృద్ధి. (4)

ధనహరి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. 1. నల్లకొర-

ము * చూ, పద్గింధ; 2. చూ, బలర

క్ర. న. *. [చూ, శ్రీమడు.

ధనాధిపుడు. సం. వి. అ. పుం. పైడితేడు

ధనాపహరము. అం: చూ, వింకతివిగ్రహములు.

ధని. సం. విగ. (క. ఈ. క్.) రూ-ధని

కుడు, చూ, సంపన్నుడు.

ధనిక. సం. వి. అ. శ్రీ. 1. మంచి ఆడుడి =

చూ, శ్రీ; 2. యావనముగల ఆడుడి:

చూ, శ్రీ. [ధనము, 3

ధనికము. సం. వి. అ. పుం. పనియాల: చూ,

ధనికుడు సం. విగ. 1: చూ, రూ-ధని;

2. చూ, సజ్జనుడు; 3: అవ్వలవాడు.

ధనియము. వా. సం. వి. అ. పుం. = పరియ-

ము: చూ, ధనము. 3.

ధనిష్ట. అం: చూ, వక్షతిము. 1.

ధనుపటము. సం. వి. అ. పుం. (రూ-పటము-

ధనువు) మారటి *: చూ, శ్రీంకణము.

ధనురూర్ధ్వాధరభాగనిర్ణయము. అం. చూ,

పృమేయములు.

ధనుర్వయనామోర్ధ్వము. అం. — పై. —

ధనుర్వయడు. సం. విగ: చూ, విలాకాడు.

ధనుర్హరి. సం. విగ: చూ, దుపెదారి.

ధనుర్నిర్మాణాదివిశేషము. అం. చూ, పృమే

యములు. [ములు.

ధనుర్నంధము. అం. చూ, ఉత్తానకగబంధ

ధనుర్నిర్మాణవిలాసము. అం: చూ, ధనుర్వేదము.

ధనుర్వేదము. అం. ఉపవేదములు 4 లో నొకటి.

(ఇది కల్ల మొదలగువానియొక్క ధార

ణము గోహణము ఆకర్షణము బాణసంధా

నము బాణవిసర్జనము మొదలగు క్రియలను

బోధించును. దీనికి ధనుర్నిర్మాణ విలాస

మనియు వాడుకకలదు.) (చూ, ఉపవేద

ములు, ఉపవిద్యులు.)

ధనుర్వేదాంగములు. అం. చారి, స్థాన, వ్యాస,

పృథిచార, సౌప్తన, కరణ, వ్యాయాలు,

మండల, గతి, ఆపనములు. (10)

ధనువు సం. వి. న్. పుం. న. (రూ-ధనుస్సు-

ధన్యు.) 1. విజ్ఞ: చూ, కాగము. 1,

2. వాలగు మూరలకొలది; పుం. 3. మో

రటి: చూ, శ్రీంకణము; విగ. 4: చూ,

విలుకాఁడు; అం. 5. పుండ్రెండురానులలో
 నొకటి: చూ, రానులు; రి: చూ, కాద్యుకము.
 ధనుశ్చరపూజాయోజనము. అం: చూ, పరీక్షే
 యములు.

ధనుశ్శ్రీని. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. చాగ*: మా,
సగివ. | మా, విలుకాడు.

భనుష్కంతుఁడౌ. సం. విగా. (కే. ఈ. కే).
భనుస్సు: చూ, రూ-భనువు.

ధనూరాకర్షణ కాలలోపవ్యూహము. అం: చూ,
ప్రేమేయములు.

ధన్వన్తోబాహ్మణులు అం: చూ, కపూ
రియోబాహ్మణులు (చూ, బాహ్మణులు.)

ధన్య. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. ఉనీరిక*: చూ,
శ్రీఫలి; 2. ఉపమాత: చూ, చాది; (చూ,

మాత. 1.) 3. పనియము: చూ, భవము.
3; విరా. 4. భవ్యరాల: చూ, స్త్రీ.

ధన్యాసి. అం: చూ, రాగాంగములు.
 ధన్యుడు. సరి. విణ: చూ, నుకృతి.

ధన్వంతరము. సం. వి. అ. ప: చూ. వింటిపట్టు.
ధన్వంతరి. సం. వి. ఇ. పుం. 1. దేవవైద్యుఁడు:

చూ, సైద్యుడు (చూ, ఉపవిద్యలు);
2: చూ, సూర్యుడు, 3: చూ, శివుడు.

ధన్వంత, సం. వి. క్. న. 1. మొట్టమొదట: చూ,
భూమి. 1; 2. విల్ల: చూ, రూ-ధనావ్ర. 1;

పుం. 3. నిష్ఠలఘామి; మా, ఘామి. 1.
 ధన్వయాసమా, సరి. వి. ఆ. పుం. తీర్థకపించా:

చూ, సముద్రాంత.
ధన్వీ. సం. వి. వ. పుం. 1. ఏణుమద్ది*: చూ,

మొదటి; 2. అర్జునుడను: చూ, విజయముడను.
1; విజ. 3: చూ, విజయముడను; 4: చూ,

సమర్థుఁడు; విదవాని: చూ, సైనికుఁడు.
 భమనమం. సం. వి. ఆ. పుం. కిక్కనకనవు

భగవద్. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. వాడి: చూ,

పరమా. 1; 2. నఖమ నెడొ గంధద్రవ్యమా:

చూ, రాజాగ్నము; 3: చూ, పెడ; 4. అగ
సారెవానిగొట్టము; 5. నువ్వను త్రిక*: చూ,
రాజాగ్నము; పా. 8. శుభ్రరక్షవాహిని,
(నమమలు.—యశ్శుభ్రమని, శుశ్రుసధమని,
ధమనిప్రవాహము. మొ.)

ధనుమండు. సం. వి. ఆ. శ్రుం. 1. అగ్ని: చూ,
వన్నీ. 2. వివా. 3. కాలిమిత్తి నూచు
చాచు; 3. కూరండు: చూ, నిర్ణయండు.
ధనుమండు. 400. బోధన అక్షయంబి యుండెడి
రసవాహినులన బోలువాడులు. వాచమును.

పూరించు నటులఁజేయుటచేనవి ధనుషు
లనెఱచును. (౧౦ ఆధోగమినులు ౧౦ ఊర్జ్వ
గామినులు ౧౦ తిర్యక్కుగఁబ్రసరించువనిగ
నుండును.) (యా, ధమని, తి.)

ధవ్యుల్లము, సం. వి. ఆ. పుం. మా-భమ్మిల్లము.
కొప్పు: మా, వేవలి.

ధర్మము. సం. వి. ఆ పుం.—పై.—
 ధర్. సం. వి. ఆ పుం. 1 (యా-ధర్మ-ధారణ-)

2 జరాయువు: చూ, చూవి. 2; 3: చూ

పెదడు; వా. 4. = వర; చూ, వెల. 1.
ధర్మము. పరి. వి. అ. వ. 1. ధరించుట; చూ.

పెట్టుకోలు; 2: = చూ, దరణము.
ధరణా. వా. వి. సామ్యు ఇమ్మని కూర్చుండటం.

ధరణి. సం. వి. ఇ. ఈ. శ్రీ. 1. నేల: చూ,
ధర. 1; పా. 2. ఒకానొకమృత్యు. (మొదల)

టిపాచమ పండితవదన జగతి ఛందస్సు
నందలి తోటకవృత్తచ్ఛాయను, కడమమూ

అప్ప. 4, అ. 205: యో, వృత్తము. 1.

భరణిభరగతి. పా. ఒకానొకవృత్తము. ఒక్కొక్కపాదమునందు న, న, న, న, న, న, న, న, న

గనువుల గలిగి ఎవిమిదింటఁ బడునాటింటఁ
యతిగల పంచవింశచ్ఛందమ్మనందుద్భవించిన

பூதகா: கா, பூதகா. 1.

యముడు; 3. బుద్ధదేవుడు చూ, బుద్ధుడు. 1. శ్రీపుణడు.
 ధర్మవాహనుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, ధర్మకాస్త్రము. అం. కాస్త్రములలో నొకటి.
 (ధర్మము అవగా యజమానుని మనస్సహితాత్మయందు సంస్కారరూపమున ధరింపఁబడు సుగుణుడు వానికి సాధనముగ కుగిరి స్మృతులచేత విధింపఁబడిన క్రియకూడ ధర్మమనఁబడును. బ్రహ్మ హృదయములో నుండి వినిపించిన కుగిరుల తాత్పర్యమునకు విరోధము రాకుండఁగ తనకు విధేయులగు పరిగ్రానులవంటిసాక్షియంభుమనువు మొదలు గాఁగలవిగురుముఖబ్రాహ్మణయములలో నుండి స్మరింపఁజేసిన గ్రంథముల స్మృతులనియును ధర్మసంహితలనియును వాటివనువరించి కొందలు మునులు స్మరించినవి ఉపస్మృతులనియును వాడఁబడుచున్నవి. మూలస్మృతులు = స్యాయంభువాని (చూ, స్మృతులు) స్మృతులు పుట్టినవి. ఇట్టి స్మృతులను ఉపస్మృతులను అనువరించి పురాణములందు జరిగిన దేవతా సంవాదమునీ సంవాదవాక్యములను ఈస్మృతులకు మూలభూతియైన పృథివాక్యములను బాగుగ పరిశీలించి కమలాకరుడు మొదలగువారు నిర్ణయసింధువు, ధర్మపృథ్వీ, స్మృత్యర్థి సారము, హేమాద్రి, స్మృతిరత్న మహాదధి, స్మృతిచంద్రిక, షడధి మొదలగు ననేక స్వతంత్రగ్రంథములు చేసి యున్నారని వాఖ్యానములు — మనుస్మృతికి కల్పాక్షర ధర్మము, యాజుర్విశ్వస్మృతికి విజ్ఞానేశ్వరీయము — సరిస్వతి విలాసము, పరాశరస్మృతికి పరాశర మధవీయము, అపస్తంబ స్మృతికి ఉబ్యలదత్తీయము హరివీరి రిశీన స్మృతులకును పుట్టియున్నవి. పృథ్వినియందును ఆచారవ్యవహార-పాత్రీయశ్చిత్ర కాండములుండును

ఇత్యాది. (చూ, వ్యవహారపదములు, ధర్మములు, కాస్త్రములు, స్మృతులు)
 ధర్మసంహిత. సం. వి. ఆ. శ్రీ. మహావిధర్మకాస్త్రము, స్మృతి-చూ, ధర్మకాస్త్రము.
 ధర్మాత్మడు. సం. వి. ఆ. న. చూ, నుకృతి.
 ధర్మాధికరణము సం. వి. ఆ. న. వ్యాయచిచారణపలము: చూ, సభ 2.
 ధర్మాధిక్యతుడు. సం. వి. ఆ. పుం వ్యాయము విచారించేవాడు: చూ, వ్యాయాధికారి.
 ధర్మాసనము. సం. వి. ఆ. న. ధర్మాధికారి కూర్చుండు సీతము: చూ, సీత.
 ధర్మి. సం. వి. ఆ. (న. ఈ. న.) ధర్మముగలది.
 ధర్మితము. సం. వి. ఆ. న. రతి: చూ, సంయోగము.
 ధర్మ్యుడు సం. వి. ఆ. పుం. 1. చూ, యముడు; 2. చూ, సోమయాజి. 1; 3. ఒకవసువు చూ, వసువులు. గ్రన్థము. 1. ధర్మ్యు. సం. వి. ఉ. పుం చూ, రూ-ధ ధర్మ్యులు సం. వి. ఆ. ధర్మమునలన తొలగనిది. ధర్మిణము. సం. వి. ఆ. న. 1. చూ, వహీలనము, 2. ధర్మించుట [అంకులాడి.
 ధర్మణి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. య-చర్మణి: చూ, ధర్మించే సం. న. కి. 1 తిలస్మరించే చూ, ధర్మించే, 2. ధర్మణముచేయు
 ధవళ సం. వి. ఆ. పుం. 1 ఉ మైత్ర్య*. చూ, చాలాపుష్పము, 2. దేంద్ర్య*. చూ, వెలివేండ్రు.
 ధవళ. సం. వి. ఆ. శ్రీ. ఆ. పు. చూ, ధేవపు ధవళకైగవము. సం. వి. ఆ. న. తెల్లగలువ*. చూ, పద్మము. 1. చూ, కుకుండు. 1. ధవళగోమాము. సం. వి. ఆ. పుం. తెలిగాము: ధవళపక్షము సం. వి. ఆ. పుం. తెలిపక్షము: చూ, పక్షము 1. పిట్ట చూ, హంస. ధవళవీత్సన (మృ). సం. వి. న. పుం. తెలి

ధవళము. సం. వి. అ. పుం. 1. తెలుపు. రూ-
 ధవళి: చూ, వర్ణము. 8; 2. ఆచారము: చూ,
 వృద్ధిము. 1; విణ. 3. తెల్లనిది: చూ, వృద్ధము. 8; 4. చేక్కనిది: చూ, వృద్ధము; పా. 5. బాగాకప్పకము: చూ, వృద్ధము. 1.
 ధవళములు. వా. పై. వి. బ. ఒకరకముపాటు: చూ, స్వరము. 2. [చూ, సింహము. ధవళమృగము. సం. వి. అ. పుం. తెలిపెకము: ధవళిను. సం. వి. క. పుం. తెలుపు. రూ- ధవళినుము. చూ, వర్ణము. 8. ధవళినుము. సం. వి. అ. పుం. —పై.—
 ధవికరిము. సం. వి. అ. ప. యాగమువందు అగ్నిని వర్షింపఁజేయుటకు కృష్ణాజినము తో చేయఁబడిన విసవకట్టు. యాగమువందు ఉష్ణవద్యాగమువందుగల యుష్ణత్వమును తేల్చు యుటకొఱకు కృష్ణాజినముతో చేయఁబడిన విసవ కట్టు (అని కొందఱు) చూ, సురటి.
 ధవళుడు. సం. వి. అ. పుం. 1 పెనిమిటి: చూ, భర్త. 1; 2. రాజు: చూ, రాజు. 1; 3. చూ, మనుష్యుడు.

ధా

ధాటి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1 =దాడి. దండ యాత్ర: చూ, యాత్రము; 2 =దాటం. దండు: చూ, సేన 1; వా. 3. ధైర్యము; 4 శక్తి. “నీధాటికి నిలువలేదు.”
 ధాణు. అం: చూ, విసరణ.
 ధాణుకపాలు. అం. —పై—
 ధాణుధాక. అం. —పై—
 ధాణుధారు. అం. —పై—
 ధాత. సం. వి. ఋ. శుం. 1 =తాత. వణవ: చూ, బ్రహ్మ. 1; విణ. 2. ధరించేవాడు; 3: చూ, రక్షకుడు; అం 4. అదిక్కులు

13 లోకాదు: చూ, అదిక్కులు; 5. (రూ-ధాతు-ధాత్య): చూ, సంవత్సరములు.
 ధాత 3. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. ఆ రక: చూ, మర్రిక.
 ధాతువుద్విక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. —పై—
 ధాతుభృక్తు. సం. వి. త. పుం. కొండ: చూ, పర్వతము. [చూ, రసవాది. ధాతువాది. సం. వి. క. పుం. కారంధవి: ధాతువిచక్షణత్వము. అం: చూ, నుసూనులు.
 ధాతువు. సం. వి. ఈ. పుం. 1. వాతములో నగునది. (వాత, పిత్త, శ్లేష్మములు అను వాదులు); 2. నసలోనగునది. (నస, అప్ప వృక్కు, మాంసము, మేదస్సు, అస్థి, మజ్జా, కుక్షము అని ఇవి యేడు. పక్షాంతరమున శోమత్వకాంత్రంపాస్థిత్వాదులు మజ్జాపాస్థిత్వములు); 3. మణికిలలోనగు కిలవికారము; 4. =కోశపు. కావి, గురిక ధాతువు: చూ, వర్ణము. 8; 5. వృశ్చిలోనగునది (చూ, భూతములు); 6. కల్పములో నగునది: (చూ, నుగములు); 7. త్వక్కులోనగునది (చూ, ఇందిరియములు); 8. భూధాతువులో నగు నది; 9. క్రియ: (చూ, ధాతువులు. 3, క్రియ, క్రియలు); పా. 10. కణసంహతి. (కణసమితి; కణజాలము; ఘటకధాతువు; పేజీజాలము, పేజీసంఘకము).
 ధాతువులు అం. 1. కల్పములు, మాంసము, శోణితము, చర్మము, మేదడు, మజ్జము, కుక్షము (7); 2. దశవిధధాతువులు. —భ్రాస్ది, ఆదాది, జానోన్మాది, దివాది, స్వాది, కువాది, రుధాది, తవాది, క్యాది, చురాది (10); 3. అకర్మకములు (క్రో. చ్చిద్ధిత్వము భయ జీవితకురణం బ్రహ్మసత్త్వాది జాగరణం । కయన క్రియాదుది దీప్త్యర్థంధాతు గణంత మకర్మకమాహుః) । మకర్మకములు

(పూర్వార్థక అకర్మక భిన్న ధాతువులు);
 4. (లదాదులు) లక్ - లిక్ - లృక్ - లుక్ -
 - లిక్ - లృక్ - లుక్ - లిక్ - లుక్ - లృక్.
 (ఇందు లిక్ వేద సంబంధము) (10);
 అం.5 బంగారు, చెండి, రాగి, పంగము, సీస
 ము, యిడదము, లోహము (7): చూ,
 లోహము 1. [చూ, రాయి.
 ధాతువలము. సం. వి. ఆ. వ. తేనెరురాయి,
 ధాత్రి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. నేల: చూ,
 భూమి. 1; 2. దాది. ఉపమాత: చూ,
 దాది (చూ, మాత. 1); 3. తల్లి. చూ,
 మాత. 1; 4. ఉపరిక *: చూ, స్త్రీఫలి,
 విగ. 5. ధరించునది. చూ, పీఠము. 2;
 6 ధరించుచేయునది: చూ, పీఠము 3.
 ధాతేయి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. నేల: చూ,
 భూమి. 1; అం. 3. నాయికలకు సహాయ
 రాలు: చూ, నాయికల.
 ధాన. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. వనియాల *
 చూ, ధనము. 3; 2. ముతకము: చూ,
 మొగ్గ. 1; బ. 3: చొరుగులు-రూ-చొరు
 వులు-చొరులు.
 ధానుష్కృడు. సం. విగ: చూ, విలుకాడు.
 ధాన్యకృతి. అం: చూ, క్రియాంగములు:
 (చూ, అంగము. 9)
 ధాన్యపంచకము. అం. మాఠేడు పిండెలు, పట్టి
 వేరు, దనియాల, కొంకి, కుంగములైలు. (5).
 ధాన్యము. సం. వి. ఆ. వ. వడు. (ఏ. వరి)
 అక్షరలు, ఛన్దము, తంతులయము, ద్రవీ,
 స్తంబకరి. (తె. ప).—కొలువే, పడ్లు
 (చూ, స్తంబకరి); ధాన్యవిశేషములు.—
 అనసనరాల్లు, అశవనీయము, ఆర్య, ఆకుపు,
 శాశ్వరపిరియములు, ఓడిక, కురువిందము,
 ఖండికము, ఖర్జూరము, గొరిము, వతంగ
 ము, పారిజాతము, ముదనగంధలు, మన్మథ

రాజాలు, మల్లశ్రీగంధలు, మోహపథుస
 రులు, రత్నపరులు, రామరాజాలు, రామ
 సాగరములు, హేయనము. (తె. ప).—అకు
 శ్యు, అట్రీకదాలు—అట్రీగడములు—అట్రీగ
 డలు, అలంగరాజీనములు, అమనన్దములు,
 ఆరుగలు—ఆరెవడ్లు, ఇచ్చ పూరాజీనములు,
 ఉద్దులు, ఉండరులు, ఎద్దుకట్టరసంకెలు, ఎల
 డాలు, ఏనుగుకొమ్ములు, ఏలికరాజీనములు,
 ఒడివిరిపాల్లు, కంటసరులు, కంబులు, కట
 కసరులు, కన్నెసరులు, కన్నరహాసలు,
 కన్నురిపట్టియలు—కన్నురిపట్టియలు, కన్నురినిగ
 రాలు, కాకితకల్లులు, కరపదాలు, కేస
 రులు, కొండకోన్నలు, కోడిబుడములు,
 కోదండరామములు, కోడి, గంగాజలం
 బులు, గండపరులు, గంబూరరాజీనాలు,
 గరుడపరులు, గవ్వపరులు, గాజోకపైరిలు,
 గుత్తిమల్లులు, గుత్తిబుగనరులు, గుత్తిలు, గొజ్జ
 గిరాలిలు, గొట్టికాయలు, గొలిచెలు, గొర
 రాజీనాలు, గొరికుంకుములు, దేందురుపంకలు—
 చేంద్రీపంకలు—చేంద్రీపంకలు, చిటిముతై
 ము, చిలుకముక్కులు, చెనెగులు—చెన్నె
 గులు, చేమపూరాజీనములు, జేవలు, జీవ్యాజీ
 పంకెలు, జోడిరాజీనములు, జిలకజరాజీ
 నములు, జిలములు, జీనిసరులు, జీనువముక్కు
 లు, జేన్నులరాలు, జోన్నలు, తాది, తిరు
 వరంగములు, తీగమల్లియలు—తీగమల్లియలు—
 తీగమల్లియలు, తీగమల్లియలు—తీగమల్లియలు—
 తీగమల్లియలు, తుమ్మిపూరాజీనాలు, తెల్ల
 చెన్నంగులు, తెల్లబుడములు, దివసరులు,
 తెల్లసరులు, దేవసరులు, నక్క-కోకరి
 య్యోము, నల్లచెన్నంగులు, నల్లబుడములు,
 నల్లయారెలు, నాగమల్లియలు, నీరుకావులు,
 నెమిలివడ్లు, పగడంపు తీగలు,
 పచ్చేకత్తురపు సరులు, పచ్చేకత్తురు,
 పచ్చేసరులు, పాలకమ్మ, పాలమీంగడలు,

పాసంగు, పిచ్చుకగోళ్లు, పునాసలు, పునా
పాటకడాలు, పునంగు, పునంగురాజీవాలు,
పులిగోళ్లకంకలు, పూతాకలు, పూతీమలు,
పొంగుపొంగులు, పొన్నశ్రీరాజీవాలు, పోతు
గంటరాజీవములు, పుర్రోయాగలు, బంగారు
తీగలు, బలరామబోగులు, బలగుత్తులు, బసం
గులు, బారతవేసలు, బాహుపురులు, బీటిస
రులు, బుడమలు, బొగడసరులు, మంకెలు,
మండిగండ్రలు, మణివరులు, మల్లెలు, మామి
డిగుత్తులు, ముత్తెసరులు, ముదుకసరులు,
మొద్దుపొంగులు, మైపాలలు, మొలగులికలు,
మోడుగుత్తిడిమెలు, మోడుగుమాడలు, రణ
పెండ్లికడుగులు, రసంగులు, రాజీవములు -
రాజీవాలు, రెడ్డిపాలకంకలు, రెక్క
పాయలు, లెక్కబొత్తులు, నంకనన్నములు,
నంగామడుపములు, వెల్లింపుడుకుటులు, పట్టి
సరులు, పన్నెపూలు, పరగలు, వానపరాజీ
వాలు, వెదురులియ్యము, వెన్నముద్దులు, వెలు
పడములు, సరపంగిపూవడ్లు, సంగెగలు,
సంబావులు, పన్నమండగలు, సగ్గలియ్యము,
సొంకలు, సితాబోగపరులు, మకబోగులు మొ
(చూ, స్తంబకరి), (చూ, సప్తము. 1);
౧. అల్లు. కుద్రావము - కోద్రావము, కోర
దూవము - కోరదువు, పరకము, పర్వరీయా
వము. (తె. పు.) - అల్లు. పరిగలు; ౨. ఊడ
రలు. - ఉచారము. (తె. పు.) - ఊడరలు;
౩. ఎండబోగవడ్లు - (తె. పు.) - ఎండ
గులు - ఎండువులు; ౪. ఎగురుబోగవడ్లు
రాసి. (తె. పు.) - మండియ - మండె;
౫. ఎడ్లచేమలబడివడము. - అనతిరము. -
అనతిరము. - అనతిర, బుద్ధము; ౬. ఓసర
ధాన్యము. - కుల్యాపము; ౭. కాయ
(చయర) ధాన్యములు. (తె. పు.) - అప
రాణ, పయర - పయర - చయర - పైర;
౮. కునుము. - కునుంధము - కానుమము.

(తె. పు.) - కునుమపూరాజీవములు. -
కునుమములు - కునుము; ౯. కిలిడి -
(తె. పు.) - కిలిడి - కిచ్చేడి, పిలికెంబ,
పిలికనన్నపరి; ౧౦. కొట్టులు - కంగురి,
కంకువు - కంగువు - కన్యంగువు, కాసారము,
గారి, పిరియంగువు, పిరియంగుము, పీత
తెండులము. (తె. పు.) - కొలు - కొట్టు;
౧౧. గంలెలు. - గర్భుక్కు. (తె. పు.) -
కంబు, గంలె, సజ్జ, గం. గడ్డిగలపొల్లవడ్లు. -
ఉచాకటము. (తె. పు.) - బూగర; ౧౨. గిం
జీవట్టివడ్లు. (కుచ్చధాన్యము.) - కంకప
త్రము, కటంగరము - కడంగరము, కటని
పూవము, కాకయవము, నిమ్మవము, బువ
ము - బుసము (తె. పు.) - ఇమక, కట్టు,
గల్ల, చింక, తంకర, తప్ప, తప్పకాయ,
తలక, తలక, తలకపొల్లు, తాలు, కూరు,
పొల్లు, పొల్లకట్టు, పొల్లకాయలరాసి;
౧౩. గోదమలు - గోధూమము, క్షేచ్ఛభోజ
వము, మువవము. (తె. పు.) - గోద
మలు; ౧౪. అడవిగోదమలు - కుకీ,
కుండ్ర, గంధివ్యాలము, గవేదువు - గవేదుక
- గవేదుకము - గవేదువు - గవేదువు - గవేదుక
ము; గుత్తము, గోధూమము; ౧౫. చిలువడ్లు -
అబువు. (తె. పు.) - చిలువడ్లు; ౧౬. చీనక
మనువడ్లు. - కాకంగువు, చీనక - చీన
ము. ౧౭. చేర్చిపెట్టివడ్లు. (తె. పు.) -
కట్టుగడ్డు. - కట్టుగమదరని కొన్నలోవ
గువవి. (తె. పు.) - ఊరేలియ్యము;
౨౦. చోమలు. - కొమ్మకము, గజపియదు,
కృపాబంధువు, మునిగము. (తె. పు.) -
చోమలు; ౨౧. కొన్నకంకులు పొగాకులోవ
గువవి కుగ్గిలపై పెట్టివడ్లు. (తె. పు.) - మండియ - మండె; ౨౨. కొన్న
లలోభేదము. - ఉల్లాలము, కక్కుపార్లము.
(తె. పు.) - చింక; కొన్నలు. - కొన్నలు.

గోధూమము, క్షైవ్యభోజనము, యావనాశము; ౨౩. కుంభరయావనాశము. — కపియ; యావనాశము. కుంభరయావనాశము. ౨౪. తూర్పుత్తివధాన్యము. — బహుశీకృతము, పూతము; ౨౫. తృణధాన్యము. — కురి, గడ్డుత్తు, తృణధాన్యము, నీపారగు, యమకము. (తె. ప) — అమడల, గువకలు—గువకలు, గొలివెలు, గోళ్లగొండిలు, చూసరులు, నివరి—నివరి—నీవరి, బరపటలు; ౨౬. తేలికయైనవానితపడ్లు. (తె. ప) — ఆగాడి, కామలరాసి; ౨౭. తోవరి. — ఆధక, కువరి, మరాష్ట్రజము. (తె. ప) — కంది, తోవరి; ౨౮. ధాన్యములోని భాగము. — కణము; ౨౯. ధాన్యరాశి. — (తె. ప) — అంబారము—అంబారు; ౩౦. సవధాన్యములు. — గోధుమలు, యవలు, పెసలు, పెసగలు, కందులు, బొబ్బరలు, నువ్వులు, మినుములు, ఉలవలు; ౩౧. నిష్టియనులేని చంటి. — (తె. ప) — గాలిచంటి; ౩౨. మతీచినపడ్లు. — ఋద్ధము; ౩౩. పూర్వముగా పండరి పడ్డరాసి. — (తె. ప) — ఈనరాసి; ౩౪. మూడేండ్లకిందటి పడ్లు. — అజము; ౩౫. యవలు. — అక్షతలు, అనీపత్రము, కుంతలము, గంధపూలము, గోధూమము, యవ, స్థూలమధ్యస్థూలమధ్యము, శిరశూకము; ౩౬. పచ్చేయవలు. — తోకృము; ౩౭. యవలులోపగునవి. — తోకృము; ౩౮. రాగులు. — గుచ్చకణిము. (తె. ప) — అజవడ, ఉడ్డి, తమింద—తమింద—తమింద—తమింద—తమింద, చొడి, రాగి; ౩౯. వన్యశింబి. — అమృతుల్లిక, వన్యశింబి; ౪౦. వరిపండు. — కణము, కణికము. (తె. ప) — వరిపండు; ౪౧. వీరీసి. — అలుపు, అకుపు, అకువీరీసి, ఉడ్డాలకము,

కలము, కలారాక్షము, కలముకము, కుమ్మటాండము, కురువిందము, కృష్ణవచ్చము, కృష్ణపాక్యము, కృష్ణవీరీ, కృష్ణకాలి, గంధవము, గయూటిక, జతూముఖము, పాటము, వీరీసి. (తె. ప) — ఎట్టజలమివడ్లు, ఎట్టబుడమలు, ఎట్టవడ్లు; ౪౨. కాలి. — కలమార్తమును, కాలకాలి, కృష్ణకాలి, కైవారము, గంధకాలి; (తె. ప) — గణికముచులు; (చూ. స్తంబకరి); ౨. చందయాలు: చూ. ధనము. ౩; ౪౦. ౩: చూ, అపైశ్వర్యములు, విశ్వర్యములు; పా. ౪. ౨. చింతలకువిత్తవత్తు బాలిలోనివి: చూ, ఏకనీలదళము. ధాన్యము కొల్లపోవుట. అం: చూ, పద్మములు. ధాన్యములు. అం. తృణధాన్యములు (వరి, తొన్న, గోధుమ మొ); కాంధాన్యములు. (ఉలవ, కంది, పెసర మొ); చేమదగింజలు (నువ్వులు మొ); వారచంటలు (వర్తి—గోగు మొ), రంగుపంటలు (వీరీ మొ); ఓ. ధలు ముక్కలధాన్యములు (పొగాగు, నల్లమందు, గంజాయి మొ); చూ, ధాన్యము. ధాన్యాకము. సం. వి. అ. స. — చందయాలు: చూ, ధనము. ౩. [చూ 1. ధాన్యాన్యము. సం. వి. అ. స. కలి. చూ, కుక్తధామనిధి. సం. వి. ఇ. పుం: చూ, మాద్యుడు. ధామము. సం. వి. క. స. 1 చిమము. ఇలు: చూ, పదనము. 1; ౩. చొటు. చూ, స్థానము 1; ౩. చెలెగు, కాంతి (అని కొంచలు): చూ, చెలెగురు. 1; ౪. కోశలము పలన కలిగినతేజము: చూ, పరీధానము. 1; ౫. మేను: చూ, శరీరము; ౬: చూ, పుట్టుక. ధామార్గము. సం. వి. అ. పుం. 1. అవద *: చూ, లీలు. ౨; ౩. ఉత్తరము *: చూ, కైశికము; ౩. — దావరదంగి *: చూ, విజనాశని.

ధాన్య. సం. వి. ఆ. శ్రీ. యాగమునందు
అన్నిని పరిశ్రమలను చేయునపుడు పరిశ్రమ
ముక్తి. ధాన్య

ధాన్య. సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. ధాన్య మెనుండి
పడు వినియోగమునాని చేయి: చూ, నీటి
చేయి; 2. ధాన్య: చూ, వానకాలు; 3.
ధాన్య-చూ. కత్తి లోనగువాని వాచర: చూ,
వాచర; 4. కుండలోనగువానిచిల్లి: చూ,
చిల్లిము. 1; 5. కుండు ముందరిభాగము,
6 అక్షయగతి: చూ, ధారలు; 7. పరీవా
వాము: చూ, కలలు; 8 చూ, సగంపర;
9. ధారావట్టము. చూ, దేవులు; వా.
10. ధార. ఈ: చూ, వికరణము, 11. ధాన్య

ధాన్యము. అం చూ, వివరము

ధాన్య సం వి ఆ. శ్రీ. 1. మేద, ఎల్ల
(అవిధించు) చూ, నాన్యము; 2 కర్మ
ము చూ, కుము, 3; అం 3 అంగ
యోగములు 4 లోనొకటి. (కర్మమునందు)
చూ, ముచయొకటి తెలుగుచు) చూ, యో
గాం'ములు (చూ, అంగము 8)

ధాన్యము సం. వి. ఆ. న 1 వినియోగము, 2.
ధాన్యము చూ, చూ, 1 [ధాన్య 1

ధాన్య సం వి ఆ. శ్రీ. యాగమునందు
ధాన్యము మి న కర్మ చేయినియోగము
చేయుచేయు

ధాన్య సం వి ఆ. శ్రీ. 1. అక్షయ చూ,

2; 2. కుండ: చూ, పర్యయము

ధాన్యలో కేదములు అం లభ్య, మధ్య,
చూ (3) చూ, ధాన్య (చూ, పాదము)

ధాన్య అం (కేదము) కర్మములోనివి -
చూ, చూ, (కేదము) కేదము
(చూ, కేదము) కేదము (చూ, కేదము)
చూ, కేదము (చూ, కేదము) కేదము

ధాన్యము (ధాన్యమునందు): చూ,
పాదము (చూ, అక్షయధారలు).

ధాన్యమునందు. సం. వి. ఆ. శ్రీ. నీయకడిమి
* చూ, పరిశ్రమము.

ధాన్యము. సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. నుష్టము:

చూ, చూము; 2: చూ, వానకాలు

ధాన్యము చూ. ముందరిభాగముగా వాన
ము చేయించుచు.

ధాన్యము సం వి. ఆ. శ్రీ. 1. ముచ్చు:

చూ, మేము. 1, 2. కర్మము: చూ,

చూ, 2.

ధాన్యము. సం. వి. ఆ. శ్రీ. గాల్చి చూ, వా

యము. (చూ, వాన. 1.

ధాన్యమునందు. సం వి ఆ శ్రీ చీదీవాన:

ధాన్యము. సం వి ఆ అక్షయములేనిది: చూ,

చూ, చూము. (చూ, ధాన్య. 1.)

ధాన్య. అం చూ, కేదమునందు విధానము.

ధాన్య సం. వి ఆ శ్రీ కేదము: చూ,

ముచ్చు.

ధాన్య. సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. కేదమునందు

చూ, సర్వము; 2. కేదము చూ, సర్వము.

ధాన్య. అం చూ, వివరము.

ధాన్యము. అం. చూ, చూ.

ధాన్యము సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. సర్వము

చూ, కర్మమునందు చూ, సర్వము 1

ధాన్యమునందు సం వి ఆ. శ్రీ. 1. సర్వము

చూ, సర్వము 1

ధాన్యమునందు. సం. వి. ఆ. శ్రీ. చూ, మిరి

యము.

ధాన్యమునందు అం చూ, వానకాలుములు.

ధాన్యమునందు సం. వి. ఆ. శ్రీ. చూ, పుష్కలము

చూ, సర్వము, 2. చూ, ధాన్య

చూ, చూ.

ధార్య. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1: చూ, ధార్య; 2. శోరిండు * చూ, ముద్దురి; విణ. 3. ధరిం పడగినది: చూ, హితము. 2 క్రి. 1. ధార్యము. సం. వి. ఆ. న. దిట్టతము: చూ, ధావనము. సం. వి. ఆ. న. 1. = దవుడు: చూ, పరుగు 2; 2. కుద్ది: చూ, శోధనము. 1. ధావనమువచ్చు. మి. ఆ. కి: చూ, పరుగెత్తు. ధావని. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. నక్కతోకపొన్న *; చూ, పృగాలపొన్న. [ముము. ధావళ్యము. సం. వి. ఆ. న. చూ, రూ-ధవరి

ధి

ధిక్కారము. సం. వి. ఆ. పుం. తిరస్కారము. ధి-చూ, వహించునము. [చూ, వహించునము. ధిక్కారము. సం. విణ. ధిక్కరింపఁబడినది: ధిక్కారుడు. సం. విణ. చూ, పరివారు. ధిక్కిరము. సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, ధిక్కారము. ధిమి అం: చూ, కిల. ధియంతరి. సం. వి. ఇ. పుం. పూర్వజైన విశేషము: చూ, ముద్దుడు. 1. ధిమణ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, బుద్ధి. ధిమణుడు. సం. వి. ఆ. పుం. బుద్ధిహింసరి: చూ, నేలఁపుకొద్ది. ధిష్ణ్యము. సం. వి. ఆ. న. 1. ఇల్లు: చూ, సదాధినిచ్చుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, మంత్రీ 1. నము. 1; 2. చొట. చూ, స్థానము. 1; ధిహరుడు. సం. విణ. = దిమ్మరి. మిందుడు: 3. బుము: చూ, శక్తి. 1; 4: చూ, రిక్క.

ధి

ధి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ: చూ. బుద్ధి. ధిందిరము. సం. వి. ఆ. న: చూ, క్షాంతి. దిరియము.

ధిమంతుడు. సం. వి. త. పుం. 1: చూ, విద్యాంతుడు; 2: చూ, ధిమణుడు. ధీర. అం. 1. మధ్యాహ్నగల్లులు ధీర, అధీర, ధీరాధీరలను చూడఁజేయునటు (ధీర ఇతర స్త్రీనిఁబొంది వచ్చినపిదప పతినిఁబొంది జంజింపేనది): చూ, స్వీయ. (ధీర, అధీర, ధీరాధీరలు శత్రువుకనిష్ట భేదంబులచే నిరుద అంగులైరి.); అం. 2: చూ, తంకరములు. ధీరము. సం. వి. ఆ. న. రూ-ధీరము. తింపుము పువ్వు: చూ, పచ్చిశిఖము. 1. ధీరలైరి. అం. (ధీరలలితుడు) (నుభయైవచాడు). చూ, నాయకులు. ధీకాంత. అం. (ధీరకాంతుడు) (కాంతుడు నైవచాడు): చూ, నాయకులు. ధీరాధీర. అం. (ధీరాధీర పతి నన్నివిధముల జంజింపునది): చూ, ధీర. 1. ధీయడు. సం. వి. ఆ. పుం 1: చూ, విద్యాంతుడు; విణ. 2: చూ, దిట్టరి, 3: చూ, స్వతంతుడు. ధీశోవాత్. అం. (ధీశోవాత్తుడు) (ధైర్యము గలిగి కాంతులై సర్వమెరింగి నియాకాలి యైనవాడు): చూ, నాయకులు. ధీశోధత. అం. (ధీశోధతుడు) (గన్వనాచూ దంధయాచూ శోధిధామలు గలవాడు: చూ, నాయకులు. [చూ, పలకీడు. ధీవరుడు. సం. వి. ఆ. పుం. = తీవరుడు. శోలరి: ధీనిచ్చుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, మంత్రీ 1. చూ, సోమరి.

ధు

గుంధుమారము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. కలమూ పము: చూ, రోగ; 2. వట్టుపురుగు: చూ, పురుగు.

ధురము సం. విణ. రూ-ధూతము. 1. కపలింతుఁ
బడినది చూ, శేలితము; 2. విడువబడినది :
చూ, సముద్భుతము; ఆం. రి-చూ, కిరణికియలు.
ధుస్తూరము సం. వి. ఆ. పుం. (రూ-ధుస్తూర
ము-ధుస్తూరము, ఉచ్చైత్ర* : చూ, హలా
భువ్యము

ధి. వి. సం. వి. ఈ శ్రీ. ఏణు: చూ, నది
ధి. రి. సం. వి. ఆ. శ్రీ. రూ-ధి. రి. బహుళ
చూ, భా. ను. 1.

ధురింధరము సం. వి. ఆ. పుం. (రూ-ధురి
ము-ధురిము-ధూర్ధరాము-ధూర్ధరము)
1. బహుళ మోసాదుపెద్దు చూ, వృషభము
1; కిణ 2 బహుళమోసాదునది చూ, శృంగ
ము 1

ధురింధరుడు సం. విణ. (రూ-ధురింధరుడు-ధురి
ంధరుడు. ధూర్ధరాదు-ధూర్ధరముడు)
బహుళమోసాదువాడు చూ, భా. వామాండు
ధి. రి. సం. వి. ఈ శ్రీ. చూ, రూ-మి
ధురింధరుడు సం. వి. ఆ. పుం. విణ. చూ, రూ-
ధురింధరుడు.

ధురింధరుడు సం. విణ. చూ, గుంధింధరుడు
ధురింధరుడు సం. వి. ఆ. పుం. చూ, యుగవల్.
ధి. కిణ, వి. రి. — శ్రీ — ప్రస్తావము *
ధురింధరుడు సం. వి. ఆ. పుం. చూ, రూ-
ధురింధరుడు సం. వి. ఆ. పుం. విణ. చూ, రూ-
ధురింధరుడు.

ధురింధరుడు సం. వి. ఆ. పుం. చూ, ధురింధరుడు.
ధుస్తూరము సం. వి. ఆ. పుం. చూ, రూ-
ధుస్తూరము.

ధూ

ధు. రి. శ్రీ. సం. వి. ఆ. పుం. తెల్లకాకి:
చూ, వాహనము. 1.

ధూగియాలబాగ్మియలు. ఆం. శేపాకేశక
బాగ్మియలలో శోకశేకవాచ: చూ,
శేపాకేశక బాగ్మియలు (చూ, బాగ్మి,
బాగ్మియలు)

ధూతము. సం. విణ: చూ, రూ-ధూతము.

ధూననము. సం. వి. ఆ. న. కపలింతు.

ధూనము ఆం: చూ, హస్తకియలు.

ధూవము. సం. వి. ఆ. పుం. = మావము.

1. వాసనగల (పాంథాగి, నర్మలములోనగు

వాని) పాగ. చూ, పాగ; ఆం.

2. చూ, ఉపచారములు. 5.

ధూపాయిరము సం. విణ. రి. పింతునీయబడి
నది: చూ, సంధిత్తము.

ధూపితము సం. విణ. 1 ధూవమునీయబడి
నది; 2 చూ, ధూపాయిరము

ధూవకపింతు సం. వి. ఆ. పుం. బట్టికడిమి

* చూ, హి. శ్రీ.యము

ధూవకేశువు సం. వి. ఈ. పుం. 1 = ముగళి
శేను తో. కముక్క. చూ, కిక్క.

2 అగ్ని చూ, పహ్ని 1. ప్రమా, పహ్ని 1.

ధూవధ్వజాడు. సం. వి. ఆ. పుం. అగ్ని.

ధూవసాళిక. పా పాగగొట్టము. [మేఘము 1.

ధూవయోని సం. వి. ఆ. పుం. మయ్య. చూ,

ధూవలము సం. వి. ఆ. పుం. 1. నలుపుమిందే

గలనీయయెఱుపు: చూ, కల్లము రి, విణ

2 నలుపుమిందేగలిసియెఱుపుగలది చూ,

కల్లము రి

ధూవకకటము. పా పాగబండి చూ, శిక

టము. 1.

[చూ, హిమము

ధూమిక సం. వి. ఆ. శ్రీ. మూడిమందే

మము. వా. వి. కలత, బాద్యము.

ధూమ్య సం. వి. ఆ. శ్రీ. సూములగుంపు.

ధూమ్రాటము. సం. వి. ఆ. పుం. రూ-ధూమ్రా

టము, కూకటిమూగ: చూ, క్షృంగరాజము. 3.

ధూమ్రపత్రిక. సం. వి. ఆ. శ్రీ. పొగచెట్టు.
 ధూమ్రము. సం. వి. ఆ. పుం. వి. చూ. ధు
 మలము.

మలము. [పట్ట]
 ధూమ్రీకూకమా. సం. చి. జి. న: చూ, లాట్టి
 ధూగ్గటి. సం. వి. ఇ. ఖం 1: చూ, శివుడు;
 2. కాశనాసి మావత్సలము వాగ్నినకవి.

ధూర్జము. సం. వి. ఆ. వ 1 ఒకరికమునుచ్చు.
చూ, బసగాము. 1, పుం. 2 ఉమ్మెత్త*.
చూ, హలాపుష్పము.

1: చూ, పంచకాడు; విరా. 2. చూ, పంచకుడు.

భూర్ముఖ సం. వి. ఆ. పుం. విణా — పై, —
 భూర్మూఖము. సం. వి. ఆ. పుం. విణా, యా,
 ధురింధరము.

ధూర్జహుఁడు. సం. వి. ౩. చూ, ధురంధరుఁడు
 ధూర్జహుఁడు సం. వి. ౩. అ. పు. ౩. గాలి
 చూ, వాయువు. (ధూర్జహుఁడు)

ధూళి సం.వి.ఇ.ఈ స్త్రీ.రూ-ధూళి=మాళి చూ,
 రేణువు 1. గోదంబము

ధూళికి బింబము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, ధూమ
ధూనరము. సం. వి. ఆ. పుం 1 బూడిదరంగు
చూ, వర్ణము. 6, 2 గాడిద చూ, రాస
భము; విగ్న 3. బూడిదరంగులది చూ,
వర్ణము 8

५७

ధృతపూర్ణము, సం. వి. ఆ. పుం. కానుఁగు *
చూ, బొరింగి.

కృతమధ్య. పా. ఒకానొకవృత్తము. ఇది నోద
కవృత్తచ్ఛాయను లేనిపాదములున్న తోడ
కవృత్తచ్ఛాయను పరిపూర్ణములున్న పద
మును; చూ, వృత్తము. 1.

ధృతము. సం వి. ధిరంబుబడినది, గృహీత
 మా చూ, పితము. 2. (ప్రాసపాది ౯.
 ధృతరాష్ట్రునిది. సం. వి. ఈ. త్రిపు: చూ,
 ధృతరాష్ట్రునిడు. సం వి. అ. శ్రుం. 1. దుర్యో
 ధనుని కేంద్రి: చూ, పితరుడు; 2. ఒకా
 నొక పాము: చూ, సర్పము; 3. రాణి: చూ,
 రాక్ష. 1.

ధృతి. సం. వి. ఈ. శ్రీ 1. ధరియే. చూ.
 పెట్టెకొలు; 2. ధైర్యము. చూ. ధైర్యము.;
 3. ఆపదించు, సౌఖ్యము (అని కొందఱు);
 చూ. సంత్విషము; భ్రం. 4. చూ. యజ్ఞము;
 అం. 5. చూ. ఛందస్సులు; 8: చూ. యో
 గములు. (ధృతి అని కొందఱు.)

ధృతిరాజు. ఆం చూ, శస్త్రములు
 ధృవ పం వి. ఆ. స్త్రీ. ముయ్యాకుపాన్న *.
 చూ, సాలపరి.

ధృవక. అం: చూ, దేకియకొయలు. [మ. 1.
 ధృవకొకిల పా. పద్యంశేషము చూ, పృక్త
 ధృవము అం: చూ, సకలకొయలు.

ధృవములు. అం. ఉత్తరధృవము, దక్షిణధృవము. (2)

ధృవస్థానములు, ఆం ఆక్ష్యాస్త్రమునందు —
 ౧ వత్సరమున, ౨ వేరిమున, ౩ మలబాధ్య
 ముని, ౪ మాతౌగమున, ౫ లలాటమున,
 ౬ కిరిదిపిదియందు (10) (ధృవస్థాన
 మని కొందఱు) చూ, కుభావర ములు.

ధృవుఁడు సం వి. ఆ పుం, ఆం: చూ, రూ-
ధృవుఁడు (ధృవుఁడు అని కొందఱు)

ధృష్టలంక, సరి వి. ఆ. (ప్రతి) = పండులంక
చూ, అంకులాఢి.

గృహ్యం. సం. విణ. 1. = నిట్ట - చిట్ట -
 చిట్టం (నూ - గృహ్యం - గృహ్యం). నూ.
 నిట్టం; అం. 2. శృంగారి నాయక చరిత్ర
 యమంకాకడ. (పరస్మై గమనాదులచే)

దప్పు చేసియు నిర్భయమును.) చూ, వతులు
(చూ, శృంగారనాయకులు.)
ధృష్టా. సం. వి. అ. ఉ. 1: చూ, రూ-ధృష్టా
డు; 2. సభలో సంకయించబడినది: రూ-
ధృష్టాచూ.
ధృష్టాచూ. సం. వి. అ. ఉ. 2 = వై.—

ధే

ధే. వా వి. గుట్టయను తోలుటయందగు ధృష్ట
నుకరణము. కళా. 8, అ. 8: చూ, హూహూ
ధేనుక. సం. వి. అ. ఉ. 1. లేగటియాపు:
చూ, ధేనువు; 2. అడేనుగు చూ, హస్తీ,
గి. అడుగులు. చూ, హాయము. 4. చిన్న
కత్తి: చూ, రిద్దీ. 2; 5 దుర్గ : చూ,
హర్వతి. 1. [యూకయ.
ధేనుకము. సం. వి. అ. ఉ. 1. చీరచేను: చూ,
ధేనుకనూచనుడు. సం. వి. అ. ఉ. 1. కాన్తుడు:
చూ, విష్ణువు. 1.
ధేనుకుడు. సం. వి. అ. ఉ. 1. ఒకరక్క
నుడు: చూ, రాక్షసుడు. 1.
ధేనువు. సం. వి. అ. ఉ. 1. (రూడకుబాలు మడు
వునది) అన్న-అన్న-అన్న, అవ
దుహి-అవద్యాహి, అహ్ని, ఇద-ఇల-ఇక,
ఉసరి, కళ్యాణి, కుతచము, గవి, గోవు, గా,
కంబ, ధవళ, ధేనుక, వారాయణుడు,
బహళ, మహి-హూ-హూహాయి, గో
హి, 24, శృంగిణి, సరస్వతి, సవిత్రి,
మరలి, సారథేయి. (తె. వ).—అలవసి,
అవు (అ. అలు), కుట్టి, గిడ్డి, తోడుకు,
తోణ్ణు, మయరము-మైయ, పమలు,
పెయ-పేయ, పెయ-పేయ, లేగటియాపు;
(చూ, సారథేయి): తిద్దిశేషములు.—గా
అదవియాపు.—గవయకు (తె).—గుర
విడి; 2. అన్నరేయియన్నయాపు.—

గోగృప్తి; 2. ఈయేకపోయన యోలాపు.—
అవరోక-అవరోక, ఉపహరిని, సగ్రస్థ
ర్య: క. కట్టిపవననాలోకు పాటగా
నీయేకన్నయాపు.—గోగృహహరిని, వేనా
కు: ౫. ఈయేకన్నయాపు (రూడతోగూడి
నయాపు).—గోగృ: ౬. ఒకవిధమైనవన్నె
గలయాపు. (తె).—యోరియాపు; 2. కట్టు
టకు నీకువచ్చినయాపు.—కాన్తు: ౮. కాను
ధేనువు.—కరవీరి, కానుచు—కానుచును—
కానుచును, కానుధేనువు (తె).—అడి
గిన నోసగడియాపు, ఈపుటయెదవు, చేన
లు: దోడుకు, తేగిడ్డి, తెలియెదవు—తెల్ల పె
య, పొల్ల-దలికాన్తు, పుడుకు: దోడుకు,
వింటిని, పెరికిలయకు దోడుకు, పెరిగిడ్డి-
వేలుపుగిడ్డి, వేలుపుటాపు; ౯. గొడ్డులపు.
గోవళ, సంస్కృత, (తె) - గొడ్డుగం. చాలా
కాలమునుకుండిన యాపు.—చిలినార,
బప్పుయిడి (తె).—కరినియాపు: అవి,
యాపు, గా. చిక్కెనల్లములుగలయాపు.—
చిక్కెగవి. (తె).—పెయటియాపు. చేమటి
యాపు; ౧౨. తెల్లనియాపు. (తె) —
అచ్చోపు. ౧౩. తొలియోలాపు—ఉపసర్గి,
గృప్తి-పుష్టి, సవహరిక. (తె).—తొలి
యోలాపు; ౧౪. రూపిలబ్ధికునియాపు.—
అభివాస్య; ౧౫. చేపకాదుల నుద్దేశించి
యేదేయగా విడిచినయాపు. (తె).—జే
నియ-జేన్నె, ౧౬. దానార్థమేర్పరిచిన
యాపు.—జీరధేనువు, ౧౭. నల్లపు.—
నీలధేనువు. (తె).—కటియాపు; ౧౮. నీటి
యాపు.—ఉన్నీక-ఉన్నీక, కాలిని—కా
లిని. (తె).—నీటియపు: నీటియాపు; ౧౯.
పుల్లపు.—కవీల. (తె).—పుల్లపు. ౨౦.
పొట్టియపు.—కుట్టు; ౨౧. బంపవద్దయాపు.—
ధేనువ్య; ౨౨. తెల్లము లోనగువానితో
జేసిన అవు.—గుడధేనువు. (తె).—గొడ్డు

౨౩. మంచిరూపముగలిగి చోలపాలిచ్చెడి యావు. — నిచికిరూ-నైచికి, ౨౪ మైలపన్నె యావు. — కబలికబలి, ౨౫. యజ్ఞపతువు ఆత్మపు; ౨౬ కరకలగలయావు — ఆగ్ధంక; ౨౭. చెడయ్యె చూడబోతుచేత సంటాడించేటడినయావు. — సుబధిని. (తె) — ఎదావు- సెదావు, చెడ మొవపు; ౨౮. సవత్సధేనువు- గువ; ౨౯. సాధుచై నయావు. — ఆచందీ, సుకర (తె). — గలగిఅత్తు; ౩౦. సాధువు కానియావు. — కరట, కాధేనువు, సుకర. (తె) — ఆజన-ఆజ్జ- నట్ట, బెట్టియ-బెట్టె, గోవావు, పోట్లావు; ౩౧. యజ్ఞమునందు ఆభివంత్రించి వేంపటడిన పశువు. — ఉపాకృతము, ౩౨. యజ్ఞమునందు బలి యిచ్చేటప మంత్రించేటడిన పశువు. — ఉపాకృతము; ౩౩. ఆవులజేంట. — గోగో యుగ్మము, ౩౪. ఆవులమంద. — కథావ్రీ సంగము, గవ్య, గోకులము, గోత్రిము, గో ధనము, గోబృందము, ఛోషము, ఛనము, వై నుకము. (తె) — కీదుపు, కిలారము-కీ లారము, కోన, వేంగిగి, వదుపు-పదుపు, పసిమంద, మొదపు, ౩౫. ఆవులవొడ్డి — గోగోష్ఠము, గోధనము (మిగిలియున్నవికే సాగులకు “సారభేయ” చూడుము); చూ డలు వానివికేపములు — ౩౬ ఆప్పుడు పుట్టినమాడ. — తర్కము, నారము, ౩౭. ఏడాదిలోపు ఆవుమాడ(శక) పెయ్య — ఏకిచోయిరి, ఏకాబ్ది, కటాహము, దోగ్గ, వత్సము, శక్యత్కరి (తె) — ఆబుడ్డ-ఆరెయ్య, ఎనపమాడ, కీర్తిపు, మాడ, పెయ్య- చేయి, లేక, ౩౮. రెండేడ్ల పెయ్య. — ద్విహాయం, ద్విపన్న, ౩౯. మూడేడ్ల పెయ్య — త్రిహాయని, త్రిపిట్ట, ౪౦. నాలు గేడ్ల పెయ్య. — చరింట్ట, చక్కుల్తాయని;

౪౧. వత్సకరి. (తె) — తరిపిమాడ, కరువు- తలపి. తలుపు; ౪౨. పాచేపునకు నిట్టించిన పాగిగులులేని తోలు పెయ్య. (తె). — చేటపెయ్య- చేతపెయ్య. (మిగిలియున్న వికే సాగులకు “సారభేయ” చూడుము.) ధేనువ్య. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ). 1. బంధెనడ్లయావు, కిదువడెట్టిక యావు (అనికొందలు); చూ, ధేనువు. ౨౧; 2 బంధెనడ్లయెనుము, కిదువడెట్టికయెనుము (అనికొందలు); చూ, మహిషి.

ధై

ధైనుకము. సం. వి. ఆ. న ఆవులమంద చూ, ధేనువు. ౩౪. ధైర్యము సం. వి. ఆ. న. 1. ధీరత్వము, దీమ నము చూ, ధైర్యము. 1; పా. 2 దీనికే ఉపమానములు. — పువ్వికము (మేదపు); అం 2 చూ, శృంగారచేష్టలు ధైర్యశాలి సం. వి. ఇ. పుం. చూ, దిట్టఁడు. ధైవతిము. ఆం సప్తస్వరములలో పొకటి (నా భ్యాదిస్థానములవలనబుట్టినవి బుద్ధిమంతుల చేబాడఁబడునది) చూ, సప్తస్వరములు, స్వరిము 2 (చూ ఉచ్చరముము) వైతతి అం చూ, గుప్తహతులు. (చూ, అంకములు).

ధో

ధోడ. అం: చూ, వివరము. ధోరణము సం. వి. ఆ. న ఎక్కుదగిన యేసుల లోనగునది: చూ, వాహనము ధోరణి. సం. వి. ఇ. (స్త్రీ) 1. పుద్గరి: చూ, విధము, 1, 2 పుక్తి: చూ, ముస ధోరతకము. అం: చూ, భారతకము. ధోళ. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ): చూ, పాలకి.

ధా

భాకము. సం. విరా. కడుగఁబడినది: చూ, పశ్చిమం.

భారంధరము. సం.వి. అ. ప భరంధరము.

భారతము అం = దత్తము. (రూ-భారతము = తోడవ) అప్పుందితమునకంటె పధికమై చతురమైన యొక యశ్వధార: చూ, భారతం.

భారేయము. సం. వి. అ. పుం, విరా: చూ, భరంధరము.

భారేయము. సం. విరా: చూ, భరంధరము.

భార్యము సం. వి. అ. ప. భార్యము.

ధా

ధ్యాత. సం. విరా. ధ్యానించువాడు.

ధ్యాతము. సం. విరా. ధ్యానించఁబడినది.

ధ్యాతవ్యము. సం. విరా. ధ్యానించదగినది: ధ్యేయము.

ధ్యాతము. సం. వి. అ. ప. = దేవము. 1. తిలఁ చేటు: చూ, పృథ్వి. 1; అం. 2. యోగాంగ ములలో నొకటి (చాంచల్యము లేక భగ వంతుని మనసున కలఁచేటు): చూ, యో గాంగములు (చూ, అంగము. 8); 3. సంచా రీభావములు 28 లో నొకటి (అమృతము నుండగు రాఘవేంద్రుని వాక్యములకుఁ గల విప్రచ్చేరంఁదెట్లు తీర్పున ? ఎవ్వడు నామనంబుని కాశ్యాసంబుగలుగు. ఇది యెన్నఁచేని చేతురుకో!); చూ, సంచారీ భావములు.

ధ్యానియే. సం. ప. కి. చూ, కలఁచు. 2.

ధ్యామము. సం. వి. అ. ప. 1. రూ-ధ్యామము కామందిగడ్డి: చూ, తృణము. 1; 2. దవ

నము *: చూ, దుది. 1; విరా. 3. వల్లనిది:

చూ, వల్లము. 8. [నము. 1.

ధ్యాయము. సం. వి. అ. ప: చూ, రూ-ధ్యా

ధ్యే

ధ్యేయము. సం. విరా: చూ, ధ్యాతవ్యము.

ధ్రు

ధ్రుతి. అం. (ధ్రుతిఅనికొందఱు) సంచారీభా వములు 28 లో నొకటి. (అంజనేయ! ఇంకనాజన్మమునకు రామునొకసారి కన్ను లంగారినంతలోలు: చూ, సంచారీభావములు.

ధ్రువ. సం. వి. ఆ. పృ. 1. సుగ్రీవము: చూ, సుగ్రవము; 2. నుష్టపునుది: చూ, నుడి. 1; 3. నుష్టపునుడియుండు చోటు; 4. చాఁగ *: చూ, పగివ; 5. ముయ్యోకు పొన్న *: చూ, పాలపగి; అం. 8. చదువు (మూలదిసప్త తాళములలోనొకటి): చూ, మూడకములు.

ధ్రువము. సం. వి. ఆ. ప. 1. తిలఁచు: చూ యోచన; 2 నిశ్చయము: చూ, సత్యము 1, ఖం. 3: చూ, మట్టి *: 4. నొక్కిడు: చూ, పృక్షము; 5. గవీక. చూ, కూలము. 3; 6. నడువాలంగత్తుములు గలతాళవిశేషము: చూ, ప్వరము. 3; విరా. 7. ఎడతెగనిది: చూ, పతకము; 8. కదలనిది: చూ, పాచరి ము; 9. నిలకడగలది: చూ, స్థిరము; అం. 10: చూ, యోగములు.

ధ్రుశ్రుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. ధ్రువనశ్శ త్రము: చూ, రిక్క; 2. చెన్నుఁ డు: చూ, విష్ణువు. 1; 3: చూ, శివుడు;

అం. 4: చూ, వస్తువులు. (ధ్వంసము అని కొందఱు)

ధ్వ

ధ్వంసము. సం. వి. అ. పుం. కాశము: చూ, దుర్త.

ధ్వంసించు. సం. స. కి: చూ, పాడునీయు.

ధ్వంసితము. సం. వి. ధ్వంసముచేయబడినది.

ధ్వజము. సం. వి. అ. పుం. న. 1. టెక్కెము

చూ, సిద్ధము; 2. టెక్కెపుకంటము;

3 గుఱుకు: చూ, లక్షణము. 1; 4. మగగుఱి:

చూ, శిశ్నము; 5: చూ, హంకారము: అం.

6: చూ, పరిధానపూజములు.

ధ్వజముడు. సం. వి. అ. పుం. కల్లమైదు

వాడు: చూ, సురాడివి.

ధ్వజవి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. దండు: చూ, నేన. 1; 2. నీమాధేదము.

ధ్వజాశోహణము. పా. (దేవకాదులలో) ధ్వజ

మెత్తి చేయునొక కర్మము.

ధ్వని. సం. వి. ఇ. పుం. 1. మోరెత్, శబ్దము:

చూ, స్వరము. 2; 2. ధ్వంగ్యపరిధానమదము

చూ, స్వరము. 2; అం. 3. కావ్యస్వరూ

పము.

ధ్వనించు. సం. అ. కి: 1. మోయు చూ,

శబ్దించు; 2. మాయ: చూ, శబ్దించు.

ధ్వనిగోపము. సం. వి. అ. న. చెవి: చూ,

శోకితము.

ధ్వనితము. సం. వి. ధ్వనియునది: చూ, రస

ణము. 2.

[దిశాంగ.

ధ్వనిత్యేనువు. సం. వి. ఈ. పుం: చూ, కణా

ధ్వన్యవకరణము. అం. ధ్వన్యవకరణంబులు

ద్వి-త్రి-చతురుక్-ఐదునగు. (ఇందు-ధ్వ

న్యవకరణంబులకు ననుధాతువనుబోయింకం

నైవత్తుడు కొన్నియొడల ముగా గమంబగు; అను ధాతువనుబోయి మైవత్తుడు ధ్వన్య వకరణంబుల యుదివంతునకు ద్విత్వంబగు; ముగాగమంబగుచో ద్విత్వంబు విభావనగు): చూ, మాహా.

ధ్వస్తము. సం. వి. 1. నశించినది: అంతరిత

ము; 2 నోతినది: చూ, స్థిస్తము.

ధ్వ

ధ్వంశ్యపృథ్వుము. సం. వి. అ. పుం: శోయిల:

చూ, వికము.

ధ్వంశ్యము. సం. వి. అ. పుం. 1. కాకి: చూ,

వాయసము; 2 కొక్కెర: చూ, బలిము.

ధ్వంతము. సం. వి. అ. న. నీకటి: చూ,

మేడకము.

ధ్వజము. సం. వి. అ. పుం: చూ, ధ్వని. 1.

న

న. 2. కయక్కరము. సం. వి. అ. పుం.

1 విశ్కారి: చూ, వివాహమండ 1, 2. కయ్య

ము: చూ, యుద్ధము; 3. దానము: చూ,

విశరణము; 4. మేలు: చూ, కుధము. 1;

స్త్రీ. 5. పొక్కిలి. చూ, పొద్దు. 1;

6. తెలివి: చూ, బుద్ధి. 1; 7. వాద్యము చూ,

స్వరము. 2; వి. 8. గొడాయి: చూ,

స్త్రీ; 9. కొంచెపుది: చూ, స్వల్పము,

10. మిక్కిలికష్టమైనది; 11. జేటయినది: చూ,

విభాజితము. 1; 12. నుండరి మైనది: చూ,

వాద్యము; 13. కఠినమైనది: చూ, పెడి

దము; 14. కొరికల నీచేర్చుకొనునది (పని);

అవ్య. 15. అభావాన్యము: చూ, కూన్య

ము. 1; 16. నభాన్యము: చూ, లేదు. 2;

17. నిర్వహణము: చూ, పద్మ; 18. తమ
దగ్గరము చూ, స్వల్పము; పా. 18. పాదా
రణముగానన్ని మంత్రములయందెమిడియుం
డెడు ఒకానొకయక్కరము చూ, మంత్ర
ము 1; అం. 20: చూ, కవగము; దే అవ.
(1) సప్త మ్యైకవచనమునందు వచ్చెడి యొ
కానొక చక్రస్థాయము "వచనము"
సంఖ్య. సం. ఆవృ 1. పోలిక; చూ, సమానము.
2; 2. కొంచెము. చూ, స్వల్పము; 3. విశో
ధాగము చూ, విశోధము; 4. నిర్వ
ధాగము చూ, పద్మ; 5. మలీయొకయగ్గ
ము, 6 ఆధారాగము చూ, కూర్మము. 1
సంఖ్య దే. వి. 1: చూ, పద్మ, స. కిరి 2 చూ,
కొరడు (చూ, స్త్రీ)
సంగ. దే. వి. రూ-సంగగాది. గడునుది
సంగవాది దే వి. 1. —పై —; వి. 2
చూ, పద్మలింక. (చూ, శబ్దము 2
సంగ. దే. వి. ముక్కుతో మాటాడబడుమాట
సంగిమాట దే వి. —పై —
సంగ దే ఆ కిరి. ముక్కుతో మాటాడు
నయే వా స కిరి చూ, రూ-సంగ 3
సంజ. వా వి 1 మాగాణి చూ, పాలము
(చూ, భూమి. 1.), 2 చూ, సప్త
సంజి వా. వి. —పై—(రూ-సంగ)
సంజి దే వి. 1. విషము. స్వా 5, అ. 50 చూ,
విషము 1; 2 చూ, రూ-సంజి, 3 నెక్కురు
చేద్ది తెల్లపాటులు సజ్జ, స. కిరి 3 రూ-
సంజి కూరలు లోపన క్షయములనులిను
చూ, సాగడు [379 చూ, మాంసము
సంజడు 7 సం. ఎటది. భాగ నిను 4, అ,
సంజడుదిది దే వి. 1 చూ, రాత్రిముడు
1. అచ్చ సం, కాం. 158; వి. 2. మాం
సమునుదినువాడు
సంజడుముక్కు వా. వి. చూ, మాంసము.

సంజివాలు. దే. అ. కిరి. (సంజి + పాటు)
నెక్కురుచేద్ది తెల్లపాటు
సంజు. దే. వి. 1. రూ-అంటు: చూ, స్నేహ
ము. సమ 4, అ. 26; వి. 2: చూ, స్నేహ
కుండు శకం 1, అ. 38
సంటుకత్తె. ద్వ. వి. చూ, రూ-అంటుకత్తియ
సంటుకాడు దే వి. చూ, రూ-అంటు
కాడు.
సంజికాయ. వా. వి: చూ, కీర
సంజ. సం. వి. అ. స్త్రీ. 1 కొన్ని తిగులు కలి
సిన తిగి: చూ, తిగి, 2. ముంత చూ,
పాశ్రము 8; 3. కలిచి. చూ, సంజి;
పా 4 ఒకానొకవృత్తము. ఒక్కొక్క
పాదము తగ్గణ లగములతో గూడినవి వివర
భందస్సునందుఁబడిన వృత్తము చూ, వృ
త్తము 1, అం. 5. చూ, గాంధారిగాము
గతమార్చనలు
సంజము సం. వి. అ. పుం. 1 విష్ణుభక్తము
(నేనతలను సంతోషపెట్టునది) చూ, కిష్టి,
2; వి. 2. సంతోషించునది చూ, సంతో
షము.
సంజన సం. అ. అ. స్త్రీ. 1. కూతురు చూ,
పుత్రిక; అం. 2: చూ, సంవత్సరములు.
సంజనము సం. వి. అ. న 1. ఇంద్యునియబ్బా
న ననము: చూ, వనము 2; 2. ఉద్యాన
వనము చూ, వనము 2, అం 3 చూ,
జన్మతాళములు [1—2.
సంజనవనము సం. వి. అ. స. చూ, సంజనము.
సంజవాస్త్రము. అం. చూ, అస్త్రములు
సంజనడు సం. వి. అ. పుం. 1. కొడుకు:
చూ, పుత్రుడు. 1; వి. 2 చూ, స్వా
ప్తుడు. (ప్రాశ్నాతి. 1.
సంజపుత్రి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. గౌరి: చూ,
సంజవాస్త్రములు. పా. ఉత్కలకులలో నొక
తెగవారు. కుక్కురుకాశ్యములు. మాధ్యందిన

కాట: చూ, ఉత్కల్ బాహ్యులు (చూ, బాహ్యులు)

వందయంతి. అం: చూ, అంకములం.

నంది. సం. వి. ఇ. వ. పుం. 1. శివునివృషభము: చూ, వృషభము. 1; 2. ఎద్దు: చూ, వృషభము. 1; వ. పుం. 3 కలకోవియ: చూ, వృక్షము; 4. చూ, మట్టి *; 5. చూ, నంది వర్ణనము (1)

నందిని. పా. ఒక్కొక్కపాదము భ, ర, జ, గురువులుగలిగి అట్టింటి యతిగల దశమధంబ స్వనందులుట్టిన వృత్తము: చూ, వృత్తము. 1. నందిముఖి. సం. వి. వ. పుం: చూ, నక్కతోడకవియ్యము.

నందివర్ణనము. సం. వి. అ. వ. 1. అమావాస్య (లేక) పున్నమ. (చూ, తిథులు). చూ, నూర్వేందుసంగము; వా. వై. వి. (1) = సంధ్యావర్ణ. గరుడవర్ణనపూర్వ * ఉ, రా. 3, అ. 201; (పురుషోత్తమ కవీయము): కాలవర్ణము, కాలానుసారకము, పుణి, పుణి రకము-పుణిరకము - పుణిరకము, తగరము, నంది, సంధ్యావర్ణము. (తె. వ.)—నందివర్ణనము.

నందివర్ణముడు. సం. వి. అ. పుం. చూ, శివుడు. నందివృక్షము సం. వి. అ. పుం. ఒకానొక చెట్టు చూ, వృక్షము. నందీశ్వరుడు. సం. వి. అ. పుం. (నంది): చూ, కాస్త్రపూర్ణము. [రుడు. నందుడు. సం. వి. అ. పుం. ఒకానొక గోవు సంధ్యావర్ణము. సం. వి. అ. పుం. 1. చుడముట దక్కెదక్కెన మూడుదిక్కుల వాకిళ్లుగల రాజగృహము: చూ, సదనము. 1; 2. చూ, నందివర్ణనము (1) *; అం. 3: చూ, ఏకవింశతి పానకములు.

నంబరు. వా. వి. 1. సంఖ్య; 2. గుణులు;

3. దావా; 4. ఇండ్లు భూములు లోనగువాని పరుససంఖ్య. (నెంబరు).

నంది దే. వి. విష్ణుపూజకుడు: చూ, పూజోపి. సం. చెరుమాట్లు. వా. వి. బ. (నమ్మ + పెరుమాట్లు) చూ, శ్రీరంగుడు.

నకనకంబడు. ద్వ. అ. కి (నకనక + వడు) కృశియ: చూ, సాటసాటకోవు. నకనకలాడు దే. అ. కి — పై.

నకనకలు. దే. వి. బ: చూ, సాటసాట. పాస్.

3, అ. 28.

నకనకలుగడుచే. దే. అ. కి: చూ, నకనకంబడు. కళా. 4, అ. 105. (రూ-నకనక ల్లడుచే)

నకలు. వా. వి. 1. మత్స్యకనుచూచి వాగినన పుత్తిక, అదర్శము: చూ, పుత్తి 2; వి. 3.

2. ఒకదానినిజూచి అదేమాదిరిగాచాగినది.

నకలీ. వా. వి. 1. కచటముతోఁగూచినది;

2 కలంపమైనది "నకలీపని"

నకీలు. దే. వి. చెండిలెత్తమువాడు పాస్. 5,

అ. 42 చూ, వేతనోహస్తుడు. [మత్స్యము. 2.

నమలపనము. సం. వి. అ. పుం. నీరుక్తిల్ల చూ,

నమలము. సం. వి. అ. పుం. చూ, ముంగిస.

నమలండు. అం. యుద్ధిష్ఠిరునికమ్ముడు: చూ,

పాండవులు.

నమలేష్ట. సం. వి. అ. శ్రీ: చూ, సర్వాష్టి 8.

నక్క. వై. వి. 1. నాక - వాక్. చూ, సృ

గాలము; వి. 2 తిప్పియు చూ, సాధా

రము. 2.

నక్కజిత్తులు. వా. కొం. పెరికపపు చనులు.

నక్కతోడకనపు. ద్వ. వి: చూ, సింహపున్ని

*. (నక్కతోడకపోన్న అనికొందలు)

నక్కతోడకపాన్న. ద్వ. వి. కొన్నిస్తునిన్న *

—పై (నక్కతోడక సపు అనియు).

నక్కతోడకలియ్యును. ద్వ. వి. నందిముఖి, ఒక

రకమునడ్డు: చూ, ధావ్యము.

మక్కోస. ద్వ. వి. చిర్ఛకుః * : చూ, హా
వాంకము. (చూ, దోస.)

వక్కనడుము తొక్కివేట. జా. శుభశకునము
గుట. “మనమీ దిన మిక్కడికి వక్కనడు
ముదొక్కి వచ్చినారము.” (ధాతృజ)

నక్షత్రములు, వారి వివరణములు. పా. నక్షత్రములు దక్షిణానతి క్రమములు. అందువలన వీటికి బాహ్యములని పేరుగలిగెను. (చూ. 83-)

నక్షత్రములు.	లింగములు.	రానులు.	మహాదళాలు.	సహస్రనక్షత్రములు.	తాత్పర్యములు.	బాలానక్షత్రములు.	నక్షత్రాధిపతులు.	గుణగుణాలు.	గణములు.
అశ్వి	పు	మే 4	శే	స	50	అశ్వి	అశ్విని దేవతలు	గుణపు మొగము 8.	దేవ
భ	పు	మే 4	కు	స	24	భ	యమ	యోని 3.	మమవ్య
కృ	పు	మే 1; మృ 8.	ర	స	30	కృ	అగ్ని	మంగలిక 3.	రాక్షస
శో	పు	మృ 4	చం	అ	40	శో	బలిహూ	రథము 5.	మ
మృ	పు	మృ 2, మే 2	మ	అ	14	మృ	చంద్ర	మృగముల 3.	దేవ
ఆర్ద్ర	పు	మే 4	రా	అ	21	..	శివ	మగదాకారము 1.	మ
పుష్య	పు	మే 2; క 1	గు	స	30	.	అదితి	ధనురాకారము 5	దేవ
పుష్య	పు	మే 4	శ	స	20	పుష్య	బృహ	పుష్య 3.	దేవ
ఆశ్లే	పు	క 4	య	స	32	..	సర్ప	సర్పము 8.	రా
మఖ	పు	సిం 4	శే	అ	30	మ	శిశు	పాలక 5.	రా
పుబ్బ	పు	సిం 4	కు	అ	20	.	ధనుడు	మంచేపుకొట్టు 4.	మ
ఉత్త	పు	సిం 1; క 2	ర	అ	18	ఉ	అర్జునుడు	అజయి 5	దేవ
కా	పు	క 4	చం	స	21	హ	రవి	నేచ 1.	రా
చిత్త	పు	క 2; మ 2	మ	స	20	చి	ఇంద్ర	మాణిక్యం 1.	దేవ
స్వా	పు	కు 4	రా	స	14	వి	చాయపు	మమరసారె 3, గొడు	దేవ
విశాఖ	పు	కు 2, మృ 1	గు	అ	14	వి	ఇంద్రాగ్నులు	కామవరె 3, గొడు	దేవ
అనూ	పు	మృ 4	శ	అ	10	అ	మిత్రుడు	గువరె 3	రా
జ్యేష్ఠ	పు	మృ 4	య	అ	14	జ్యే	దేవేంద్రుడు	అంశుము 8.	రా
మూల	పు	ధ 4	శే	అ	58	మూ	రాక్షసుడు	విరిగిన మంచేపు	మ
పూ	పు	ధ 4	కు	స	24	...	గంగ	దేవసాదము 3.	మ
ఉ	పు	ధ 1, మ 3	ర	స	20	ఉ	విశ్వ	మద్దుల 4	దేవ
శ్ర	పు	మ 4	చం	అ	10	.	అష్టమనవులు	మద్దుల 4	దేవ
ధ	పు	మ 2, మం 2	కు	అ	10	ధ	నరుణ	మద్దుల 4	దేవ
శత	పు	మం 4	రా	అ	18	శ	నరుణ	మద్దుల 4	దేవ
పూ	పు	మం 3; ది 1	గు	స	18	..	అశ్వి	మంచేపు	రా
ఉ	పు	ది 4	శ	స	24	ఉ	అశ్వి	మంచేపు	రా
శ్ర	పు	ది 4	య	స	30	..	అశ్వి	మంచేపు	రా

నక్షత్రసంధి పా. నక్షత్రాంతములు రెండుగడియలును నక్షత్రాదిని రెండుగడియలును కలిపిన కాలము. (చూ. 83-)

నక్షత్రేనుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, పి-హం
కుపు

నఖంపనము. సం. వి. ఆ. న. శోన్మలము.

(తె.)—అత్తెచరు-ఎత్తెచరు, ఎవరు.

నఖుత్తరము. అం. 1. అర్థచంద్రము, అర్థేందువు,
పురితము. (తె.)—గిలు-గిలుడు, గోటివా
టులు, గోటివెలవంకలు, గోటిగొక్కలు,
గోరువంకలు-గోర్వంకలు, గోర్వాళ్లు, చెన
కు, చేందరుకువలు, చేందరువంకలు-చేం
దరివంకలు, వెలకువలు, వెలవంకలు. తద్వి-
ం. పిలుచుదులమీది నఖుత్తరములు.—ఉత్పల
చక్రిము. (తె.)—కలువ-తీసు-కల్ప-తీసు;
౨. కంటియందు-నేయునఖుత్తరము.-(తె.)—
కలువ-తీసు-కల్ప-తీసు; ౩ నఖుత్తర భేదము
లు.— అయ్యరితకము, ఉత్పలపల్లకము,
ఉపపు, కంకము, కక్షము; ౪. కపోలోరు
కటోపరి పరీక్షేకమందలిది.—(తె.)—కొన్నె
లలు; ౫. పి. ఉత్పమింద-నేయు నఖుత్తరములు.—
(తె.)—నమ్మెలు; ౬. చూ, కళలు.

నఖుత్తరములు. అం: (చూ, నఖుత్తరము) నర్థి
ష్టర, అనుచినుర, మృదుర, ఉజ్జ్వలరి, నిశే
ఖర, స్ఫుటర (8) (చూ, కామము 8.)

నఖుత్తరస్థానములు. అం. చేతులు, తొడలు, చేం
కలు, గజ్జెలు, పిక్కలు, పిలుచుదులు, మెడ,
తొమ్మి, చేతులు (8) (చూ, అర్థచంద్రము.
చూ, కామము. 8.) తద్వి.—నఖుత్తరస్థాన
భేదములు.—గండము, శుభవము ఇత్యాది.

నిఖము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: రూ-నఖము,
కరికలకళము, కరఁజము-ఖరజము, కరకుట్టు,
కరదుము, కరకుకము, కరవాలము, కరే
టుము, కరేటుపు, కామంకుశము, ఖరరుము,
ఖరము, పునర్భవము. (తె.)—గోరు;

2. గంధర్గవర్ణిశేషము: చూ, రాజావ్యము;
3. పి. లోనగువాని వాయుచేడికొడుపు,
కొడుపు: చూ, కలంక

నఖుములు. పా. దీనికీ ఉపమానములు.—నక్ష
త్రములు, ముత్తములు, వజ్రపుచులుము,
మొగలి-తీసులు.

నఖరము. సం. వి. ఆ. పుం, న. 1: చూ, నఖ
ము. 1; అం. 2: చూ, ముప్పదిరెండాయో
భములు. (చూ, బాణము 1) [పుంశే.
నఖరాయుధము. సం. వి. ఆ. పుం. శోడి-చూ,
నఖోత్పాటని. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. (తె.)—
గోరుగల్లు, గోరుగొండి-గోర్గొండి.

నగ జే. వి. 1. తొడపు: చూ, భూషణము.
2; 2. లోహపాకరీము: చూ, పాకరీము.
3; 3. పొగాకు చూచిలోనగువాని కంట్లపు
మాట; 4. సిద్ధలజోడు; 5. అంగి: చూ,
జుస్త్రము. [చూ, ఉపగణములు.
నగము. అం. (న+గ) “వరుమరీచే”;
నగణము అం. మూడులభువులు. “వృషారీ”;
చూ, అప్సరలక్షణము.

నగదు. పా. వి. 1. పైకము చూ, విక్రము.
1; 2. చేతిచెల, రొక్కము. (చూ, విక్రము 1.)
నగధరుడు. సం. వి. ఆ. పుం. గట్టుతాలుపు:
చూ, విష్ణువు. 1. [త్రము.

నగపరి. సం. వి. ఇ. పుం. కొండ: చూ, పర్వ
నగము. సం. వి. శ. పుం. 1. రూ-నాగము.
—పై.—; 2. రూ-నాగము. పాము: చూ,
సర్పము; 3. చెట్టు: చూ, వృక్షము; అం.
4 (న+గ) “వలకురు”: చూ, ఉపగణ
ములు.

నగరబాహ్యమృణాలు. అం. కర్ణాటకబాహ్యమృణాలు
లలో జొకతెగవారు: చూ, బాహ్యమృణాలు.
నగరము. సం. వి. ఆ. న. రూ-నగరి. పట్టణ
ము: చూ, దేశము.

నగరి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. —పై.—

వగరు. దే. వి. (రూ-వగరు-వవరు-వవరు.)

1. రాజగృహము: చూ, వవనము. 1.

వగరుచేస్తుడు. వా. వి. వస్తువులమార్గం: చూ,

స్వరము. 2. [చూ, ఉ పగలుములు.

వగరుము. అం. (స + గల) "కరుణాహాడు".

వగరు దే. వి. (వగరు + అం) వస్తువులవాడు.

వగరు. దే. వి. (రూ-వగరు-వవరు-వవరు) 1 చూ,

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

వవనము, వా. 2 వీనికి ఉపమానములు.

దనిచుచు: చూ, (ప్రే: 2 దినముల

యాదాది, ఉత్తేయి: చూ, (ప్రే:

వస్తుడు. పా. వి. అ. ప్రం. 1: చూ, బుధు:

డు 1; 2. బుధువాడు: చూ, వంద; వి. 2.

2. దినములవాడు: చూ, విక్రీతి.

వక్రీతచ్యురము. పా. వ్యక్తిరేకార్థమునియ్యే

ఆకారములతోగలవలయు. ఉచా. అధ

ప్రతుడు, అజ్ఞానము, అనాధ. (చూ, సమా

సము.)

వచ్చిక. దే. వి. (రూ-వచ్చిక, వచ్చుకము-వచ్చు

క-వచ్చుక.) వినువాసము: చూ, విశ్వాసము.

వచ్చిక. దే. వి. —పై —

వచ్చినవాడు వా. వి. ఆప్రతుడు. అం. భా.

ద్వి 187 చూ, స్నేహితుడు. 1.

వచ్చేచెప్ప. వా. న. క్రి. వచ్చేచేతుడులను.

వచ్చే దే. వి. 1 రాధ, దుఃఖము: చూ, కోక

ము; 2. ఆలస్యము: చూ, విలంబము 1; న.

క్రి. 3 వచ్చు. భాగ ఉద్భృ. 4, ఆ. 284:

చూ, విశ్వసించే

వచ్చుకాడు. దే. వి. 1. ఆలస్యము: చూ,

సోమరి; 2. రాధకుడు. చూ, వేసరి.

వచ్చుకుప్ప. దే. వి. వచ్చే చెట్టువాడు:

వచ్చుకొట్టు.

వచ్చుకొట్టు దే. వి. —పై — [రాధించే

వచ్చుకొట్టు దే. న. క్రి. తొందరి చెట్టు: చూ,

వచ్చుకొట్టు వా. వి. వచ్చుకొట్టు

వచ్చుకొట్టు వా. వి. రాజులకియ్యే కానక.

వచ్చు. వా. వి. —పై —

వచ్చే దే. వి. 1 అణువు, వలుక. పా. 3,

నం 3: చూ, వచ్చుము; వా. 2: చూ,

నం 3; వి. 3. మిక్కిలి వలగినది:

గతవిద.

వటనము. నం. వి. అ. న. రూ-వాటనము

1. అట. చూ, వ్యంజనము. 1, 2. వటన,

1. అట. చూ, వ్యంజనము. 1, 2. వటన,

1. అట. చూ, వ్యంజనము. 1, 2. వటన,

1. అట. చూ, వ్యంజనము. 1, 2. వటన,

1. అట. చూ, వ్యంజనము. 1, 2. వటన,

కటట పగ్గనము: చూ, వగ్గనము. 1; చా.
 3. కటటబాటకము: చూ, వ్యంజకము. 1.
 నటము. 2. వి. వి. అ. పుం. 1. ఇరుగుడుకు: చూ,
 కింకున; 2. నుండిగము *: చూ, శోణక
 ము; 3. అశోకము*: చూ, హేమపుష్పము.
 పటపాణి. కే. వి. రేచితము. రూ-పటపాణి-
 పట్టుపాణి: చూ, పాణిము.
 పటి. సం. వి. ఈ. ప్రి. 1. పట్టువుని పెండ్లా
 ము (మరళి)ధామనిభార్య) (ఇది సకలభావ
 లు కల్గు చదివి మాటలాడఁదగినవైయుండ
 వలెను): చూ, భార్య; 2. కాకివండ *:
 చూ, రక్షకుల; 3. నవ్యగు తిక *: చూ,
 రాజాగ్రము; కే. వి. (1): చూ, వేళ్ళు.
 పటింఠే. సం. అ. కి. 1. పర్తింఠే: చూ, మల
 పుగోను; 2. ఉండు: చూ, పర్తింఠే; 3. కట
 టముగా పగ్గనము: చూ, పర్తింఠే.
 పటాడు. సం. వి. అ. పుం. పట్టువుడు: చూ,
 పట్టు 8. [బాబు. (వాటి పెయిడ్లు).
 పటు పెయిడ్లు. వా. వి. (రీరింగు) విళ్ళలేని
 పట్టు. కే. వి. బి. 1. పాకకము: చూ, వ్యవహార
 ము. 4; అం. 2 చూ, పంచమసాడపబహు
 ము. (చూ, భావ. 1)
 పట్టకపడుము. కే. వి. (నడుము + పడుము):
 చూ, రూ-పట్టకపడుము.
 పట్టకోరి. వా. వి: చూ, బాలకీర్తి.
 పట్టడవి. ద్వ. వి. (నడుము + అడవి) ఆరగ్య
 మధ్యము: చూ, వివినము.
 పట్టనడుము. కే. వి. (నడుము + నడుము) పరి
 మధ్యము. శి. వా. 3, అ. 138: పట్టక
 నడుము.
 పట్టాడు. ద్వ. అ. కి. 1. పర్తింఠే: చూ, మల
 పుగోను; 2. చరించే: చూ, సకేంఠే.
 పట్టి. కే. వి. గర్భగృహము. రూ-పట్టిల్లు-అయి
 నల్లు: చూ, పడనము. 1. (చూ. రూ-పట్టు.
 1-2-3.)

పట్టింటనుండి వాభాగ్యము వైవము తెచ్చేవా.
 లో. ఉదా. "పరగపట్టింటనుండి వాభా
 గ్యమునివ, వైవమొక్కడగొని తెచ్చే తనకు
 నిచ్చే". (కుచేలోపాఖ్యానము).
 పట్టిల్లు. కే. వి. (నడుము + ఇల్లు). 1: చూ,
 పట్టి. 2. గృహమధ్యము: చూ, నడనము. 1.
 పట్టు. కే. వి. 1. రూ-పట్టి. చోటు. అచ్చ.
 యు, కాం. 27. చూ, పానము. 1; 2. రూ-
 పట్టి. ఇల్లు: చూ, నడనము. 1; 3. రూ-పట్టి.
 వాసపానము: చూ, రీడుపట్టు (చూ, నడన
 ము 1); 4. నవ్యకోగము: చూ, వావి; 5. అల
 స్యము: చూ, విలంబము. 1; 6. రూ-పట్టు.
 ఉచ్చారామలాండుచోటు. చూ, భూమి. 1;
 7. నిరోధము: చూ, వారణము. 1; 8. పట్టు
 నర్తక. (రూ-పట్టునుడు: పట్టువుడు: పట్టున
 కాడు: పట్టువాడు: పట్టువ-పట్టువు) వాట
 కుడు: చూ, చైలాభుడు; వా. 9. నీలపై
 కిగింపు.
 పట్టుక వా. వి: చూ, అటక.
 పట్టుకొట్టు. కే. అ. కి. అలస్యముచేయు.
 కళా. 7, అ. 191: చూ, వివరించే 3.
 పట్టుకొను. కే. అ. కి. కుదురుకొను. స్వా.
 3, అ. 28. చూ, మట్టునడు.
 పట్టునుడు. పై. వి = చూ, రూ-పట్టు 8.
 పట్టుపులుగు. ద్వ. వి. రూ-పట్టుపులుగు.
 శేకి: చూ, మయూరము.
 పట్టుప. పై. వి. 1: చూ, రూ-పట్టు. 8; 2. =
 పాట్ల. నర్తనము: చూ, వ్యంజకము. 1.
 పట్టుపకాడు. ద్వ. వి. (పైకృతమని కొందఱు)
 = చూ, రూ-పట్టు. 8.
 పట్టుపచేనడి. ద్వ. వి. పాట్లకాల: చూ, నడ
 నము. 1
 పట్టుపడు. ద్వ. అ. కి. (పట్టు + పడు): అంశ
 రీతము, అర్థపడు, అర్థపడు, అర్థగొను, అంశ

గొను, అరివడు, అడకవడు, నిలబడు. నిలవడు. (ని. వ.)

—అర్థంకరమగు.

నట్టునకట్టు. ద్వ. వి: చూ, నట్టువులాగు.
నట్టునపులాగు. ద్వ. వి. — పై. — క్రమ. 1.
నట్టునము. పై. వి. = నాట్టును: చూ, వర్ణంబు
నట్టువాడు. ద్వ. వి. = చూ, నట్టు. 2. (పై.
అరికొందలు). [2: చూ, చాలకీర్తి.
నట్టువాలు. దే. వి. 1: చూ, రూ-నటవాలు;
నట్టువు. పై. వి. = చూ, రూ-నట్టున.
నట్టువుడు. పై. వి. = చూ, నట్టు. 3.
నట్టునొట్టి. పై. వి. (నట్టున + పట్టి) = నాట్టున
పాధ్యాయుడు. భార. విరా. 1, ఆ. 242.

చూ, చంకులు. 1. [చూ: చూ, నడి.
నట్టులు. దే. వి. (నడుము + పలు) నడిచునట్టు
నట్టులు. దే. వి. బ: చూ, రూ-అట్టులు.
స్వా. 3, ఆ. 110.

నట్టులా. దే. వి: చూ, రూ-నటవాలు.
నడ. దే. వి. గతి (రూ-నడక-నడయాట-
నడక-నడిపు-నడుపు): చూ, పరియాగము.
నడక. దే. వి. 1. — పై —; 2. నడక: చూ,
నర్తనము. 1; 3. నడకడిక: చూ, పృత్తి. 1;
పా. 4. దీనికీ ఉపమానములు. — హంస,
ఏనుగు.

నడకలు. అం: చూ, భారణ. (చూ, పాయము.)
నడగడు. దే. వి. (నడ + కాడు) గుఱ్ఱము.
పై. 8, ఆ. 78: చూ, పాయము.

నడగొండ. వా. వి. బంగమనర్తకము: చూ,
చర్మకము. [నడించే
నడగొట్టు. దే. ఆ. కి. నిలచే, ఉండు: చూ,
నడచే. దే. ఆ. కి. 1. గమనించే. ఉ. పా. 8, 8.
ఆ. 88: చూ, పెద్ద. 2; 2. పరిసరించే:
చూ, పరించే.

నడకొడు. ద్వ. వి. కాలిబంటు. ఉ. పా. 4,
ఆ. 220: చూ, భటుడు. 1.

నడతి. దే. వి: చూ, రూ-నడక. (రూ-నడపడి-
నడపడిక-నడితి-నడి - నడునడి-నడపు.)
నడతెంచే. దే. ఆ. కి. (నడచే + తెంచే)
గమనించే. భార. కర్ణ. 1, ఆ. 48: చూ,
పెద్ద. 3.

నడనివియ. ద్వ. వి. దివిటీ, కరవీచము. భార.
విరా. 5, ఆ. 830: చూ, స్వేదకము.
నడపీనుగు. ద్వ. వి: చూ, వాగ్దే.

నడపు. దే. వి: చూ, రూ-నడక. 1-2-3,
(పరియాగమునకు. — భార. విరా. 1, ఆ.
245); పే. 4. నడవకేయూ: చూ, నర్తిం
చు; 5. కోలు: చూ, పెంచు.

నడపుట. వా. వి: ఉత్తేజము.
నడచావి. ద్వ. వి: చూ, డిగియ. [మను.
నడచినానము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, చిలిచి
నడచు. సం. వి. ఆ. పుం. రూ-నకము. కిక్కి-
నకనపు: చూ, తృణము. 1.

నడచుడు. దే. ఆ. కి. (నడ + అడు)
1: చూ, సంచరించు; 2: చూ, సరించే
నడయాటు. వా. వి: చూ, నడ.

నడప. దే. వి. 1. నేతునిశీషము: చూ, నేతువు.
1; 2. చారి: చూ, మార్గము. 1; 3. కలవాకి
టికిని నడిమివాకిటికిని నడిమిచోటు: చూ,
పాజోరము.

నడపడి. దే. వి. రూ-నడునడి-నడపడిక. 1. ప్రచ
క్రమము: చూ, ప్రక్రమము. 1; 2. చరిత్రము:
చూ, సమాచారము. 2; 3. నడపడిక: చూ,
పృత్తి. 1.

నడపడిక. దే. వి. — పై. —

నడి. దే. వి. 1. నడుమునకు పృత్తియందుంగలుగు
నడిమి అను రూపమునందు మీఠినినము
లోపిలగుగా మిగిలినది; 2. మధ్యము. (రూ-

సదీమి-సదా-సదానామ. చూ, మండలము.
1; వా. 2 తాటికమ్మనుండి తీసివెళదన
(బ. పట్టా) "తేటన పట్టాట్టిరి."
సదీకట్టు దే. వి (సదీమి + కట్టు) 1. కాన
కోక: చూ, పట్టము; వా 2. పట్టి చూ,
పట్టము.

సదీకట్టుకొడు. దే. వి. ఏనుగులకును
గట్టుకొడు, కత్తు. కళా. 8, ఆ. 85:
చూ, నూకొడు. 1.

సదీకేరాయి. ద్వ. వి. (సదీమికిన్ + రాయి) అర్థ:
రాకొము భార. భీష్మ. 3, ఆ. 182: చూ,
రాకొ.

సదీకొప్ప. వా. వి. మొగుడు: చూ, సవనము 1.
సదీతి. దే. వి. చూ, సవనడి 1.

సదీతెల్ల వా 2 చూ, మాడపట్టు
సదీతివాడు. వా. వి. 1. సదీమివయస్సువాడు,
2. ముగ్గును అయిదుగురులోనగు (తేసి) పోద
రులలో సదీమివాడు.

సదీమి తే. వి. చూ, సదీ 2

సదీమియోలు. వా. వి. చూ, సదీ. 2

సదీమికిన్నె వా. వి. ద్వీపము: చూ, లంక 1
సదీమివేళలు దే. వి. రూ-సదీవేలు-నిడివేలు.
పధ్యమ: చూ, వేలు. 2.

సదీవేళలు దే. వి. (సదీమి + వేళలు) —చె—
సదీవయ. ద్వ. వి. (రూ-సదీకేరాయి-నడుకే):
చూ, రాకొ.

సదీవేలు వా. వి: చూ, అర్థ. 2.

సదా. దే. వి. 1 పృత్తియందు సదాముకట్టము
సకు మీఁదివర్ణము లోపించుగా మిగిలిన
రూపము; 2. చూ, రూ-సదీ. 2.

సదాకు. దే. వి. కంఠము: చూ, లోలము;
ఆ. కి. 2. కంఠియే నిర్వ ౨, ఆ 5 చూ,
పదాకు. 2. గ్రామ. 1

సదాకొన. వా. వి. మధ్యభాగము: చూ, మధ్య

సదాకొను. దే. ఆ. కి. (సదాకు + కొను) కం-
పించే. భార. విరా. 4, ఆ. 84: చూ,
సదాకు. 2.

సదాగులను. వా. వి. యుద్ధభూమిపర్వము.
సదాగుంట. ద్వ. వి. (సదాము + గుంట) చూ,
మాడపట్టు.

సదాచే. దే. ఆ. కి: చూ, రూ-సదాచే.
సదాచేకటి. వా. వి: చూ, సర్వసకాలము.
సదాచాచ్చే. దే. ఆ. కి: (సదాము + చాచ్చే)

సదాచు ప్రివేళియే: చూ, పోలు. 4
సదాదింపు. దే. వి. మాంసవిశేషము చూ, మాం-
సము

సదాదీనె. దే. వి. ద్వీపము: చూ, సదీమికిన్నె
సదాసదా. దే. వి. సదాచుటయందగు సనుకర
లను: చూ, పూకొనా.

సదాపు దే. వి. 1. అరుగుడు: చూ, పర్వయా-
లము; 2. పర్వత ప్రసము: చూ, పర్వతము, 1;
—కీ 2. కాళిలు. చూ, పర్వితే

సదాబ్రాహ్మణుని. వా. వి. భాగ్య: చూ, (ద్వీ-
సదామ దే. ద్వి. ఎడ చూ, మధ్యము. 2

సదామంతరము. మి. వి. (సదాము + అంతరము)
రూ-సదామంతరము. 1. కవులు: చూ,
మధ్యము 1, 2. మధ్యకాలము. అని 2, ఆ.
100: చూ, సందు; విరా 2. మధ్యకాలమునఁ
గలిగినది.

సదామంతరపుకట్టి. వా. (సదామంతరపునీరి)
మధ్యకాలములోపచ్చిన యొక్కర్థము. "కీతి
నిటుగాదె యొక్కొకరికిన్ సదామంతరపు
కట్టిగల్గినన్" (విజయవిలాసము.)

సదామంతరము. మి. వి: చూ, రూ-సదామంత-
రము. (మధ్యకాలమునకు. ఈ, రా, 2,
ఆ. 2.)

సదాము. దే. వి. రూ-సదాము. 1. కవులు. భార.
కర్ణ. 1, ఆ. 202: చూ, మధ్యము. 1; పా

2. దీనికి ఉపమానములు. — ఆకాశము, సింహము, విడికిలి, పేదకనము, ఏమియులేకుండుట.

నడుముకట్టుకొను. దే. ఆ కీర్తి: చూ, సిద్ధమగు. నడువవలి. చా. అవ్య. ముద్రమధ్యమ. నడురాతిరి. చా. వి: చూ, నడికిలేయి.

నడురా. ద్య. వి. — పై. —

నడురేయి ద్య. వి. — పై. —

నడువడి. దే. వి: చూ, రూ. — నడవడి.

నడువీది. చా. వి. ఘంటానుభవము, రెట్టలేము: చూ, మాగ్గము. 1.

నడ్డి. దే. వి. 1. చెన్నుచుకయొక్క ముద్రభాగము, వీలెత్తునకు ముద్రభాగము; విరా

2. చేపుట. [రచు: చూ, పిట్ట.

నడ్డిగుంట. ద్య. వి. పిటిడివిరాదిగుంత, కుకుంద నడ్డిపూస. దే. వి. నడ్డియొక్కకీలు.

నడ్డిచుక్కగులాడు. దే. విరా: చూ, నడ్డిచుక్కచాడు. [వాడు: చూ, విగుండు.

నడ్డిచుక్కచాడు. దే. విరా. చేపుటచుక్కనడ్డి. దే. వి: చూ, రూ. — నడితి.

నడ్డు. దే. వి: చూ, రూ. — నడుము. (నడుకొనకు. — ఉ, హరి. 5, ఆ 159)

నడ్డు. సం. వి. ఆ. శ్రీ. కీర్తిసవామి. చూ, త్వణము. 1. క్రమపుగలదేశము: చూ, దేశము.

నడ్డులము. సం. విరా (క. ఈ. క) కీర్తిస నడ్డులము. సం. విరా. — పై. —

నడ్డతత్వము. పా. ఆకారనకారములు సమాపాదమండి పృథిరీకాగ్ధమునుగోధించే

నేని నడ్డతత్వము: చూ, తత్వము. నడవానిక. సం. వి. ఆ. శ్రీ. చేపుటచుక్క: చూ, చుక్క. [డు.

నడవానికుడు. సం. విరా: చూ, నడ్డిచుక్కచాడు. నడము. సం. విరా. 1. కంగివడి: చూ, కక్రిము; 2. కంగరై నది: చూ, కేలికము; 2; 3. లోక

తెనది: స్వా. 2, ఆ. 25: చూ, లోకం; ఆం. 4: చూ, పార్వతీగిరి: 5: చూ, వాసికాగిరి: 6: చూ, జంభాగిరి: 7.

నతాగ్గము. ఆం: చూ, అగ్నిసంచారమాగ్గములు. నతి. సం. వి. ఇ. శ్రీ. 1. నమస్కారము

చూ, వాణిగలు; ఆం. 2. నాయకుడు నాయకయొక్క కోపమును పోగొట్టునపుడు ఉపయోగించెడు ఉపాయములు 8 లో నొకటి: చూ, ఉపాయములు. 3.

నతికోవిర్గు. చా. వి. నతివిశేషము: చూ, వాణిగలు [పురుగు.

నత్త. దే. వి. గుల్లయందుండు పురుగు: చూ, సత్తగుల్ల. ద్య. వి. త్తుదంఖలు: చూ, సంకు. 1.

నత్తడి. దే. వి. రూ. అత్తడి: చూ, వాయు.

నత్తి. దే. వి. తడఁబడుచు చూటాడెడు శోకము: చూ, శోకము 1.

నత్తివాడు. దే. విరా: చూ, లోహలాడు.

నత్తు. దే. వి. 1. ముక్క: పోగు: చూ, భూ. 2; ఆ. కీర్తి 2. తడఁబడుచు చూటాడు.

నత్రిజని. పా. (నెట్రికెన్) లవణవాయువు; పాగజనకము; దహ్మత్తరధాతువు. ఇందుకు సంబంధించిన పరిభాషా పదములు. —

నత్రిజ ఏకామృతనిదము, జత్రిజద్విమృతనిదము, నత్రిజ పదామృతనిదము, నత్రిజత్త్విమృతనిదము, చతురమృతనిదము, నత్రిజత్రియ ఉదజనిదము ఇత్యాది: చూ, వాయువు.

నదము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. పడమరగా: బా. అడియేలు: చూ, నది; 2. నీటిమడుపు: చూ, నవమ్మ. 1; 3: చూ, సముద్రము; 4. రూ.

వాచిము. — వాడు. మోగింక: చూ, స్వరము. 2. నదరు. చా. వి. 1. ఎదురు; 2. కానక.

నది. సం. వి. ఈ. శ్రీ. (మోగింక: పది) ఎలు అప్పగ, అవగ-అవగ, అద్ది. అద్దిసపుత్ర,

కము, దేవిక, ద్వీపవతి; ధని; వదము; వర్మ
వ, మేఖలకన్యక, రేవ, సోమార్చన; పాతా
కగంగ భోగవతి; పాలార్య; బాహుద, సైత
వాహినీ; బిహ్వత్త; బిహ్వత్త; బిహ్వత్త;
మహావతి; మాళిక; యమున, కలిందకన్య,
కలిందజ, కాలామజ, కాలింది - కాలింద,
కన్య, తపనకన్య, తపనార్కజ, కాలాంక,
శమనస్యన, మార్కతనయ. (తె ప.)—జీ
మున; విహిత-నిహిత, దేవతవతి; కన్య;
కలిదుగ్ధ-కలిదుగ్ధ, కళావతి; కైవలినీ;
కొణము; సంధ్య; సరస్వతి; సింధు-సింధువు;
మనస్సుముఖి, మన్మథి; హేల. (తె) ఏల;
హిరణ్యవాహము; హిరిదిని-హిరిదిని, (మిగి
లియున్నవానికొకట "హిరిదిని" చూడు
ము.); (ర) గోదావరీ నదిలోఁబ్రవృత్తి
సర్ప గోదావరము — గౌతమి, వశిష్ట,
కాళిక, ఆ తేరీయ (యి), కౌల్య,
భారవాజము, వైవశేయము; (గ) వీరభద్ర
పాపమందలిని. (తె) —కర్ణేలు; (ఁ) వీ
ర్ణకేసరి. (తె) —గొడ్డేలు; (కి) ఆమ
దకు మిఁదపాఁతుడు ఏలు. —నది; (గ) నదీ
మధ్యము (తె). —నక్షేలు; (గ) నెలయేలు.
—(ఉత్తము, పరిసరము— నెలయేలు)
ఝరము-ఝలము- ఝలము. ఝరి- ఝారి,
విష్ణురము (తె). —కొండకాలువ, కేకర,
వాళ, వాళ, పిరికి, నెల, నెలయేలు; (గం)
చిన్నయేలు. (తె). —కొల్ల; (గం) స్వామి
పుష్కరిణి. (తె). —కొమరేలు; చిన్ననీటి
కాలువ. — గద్దపు, కాలసారము, కుల్ల.
(తె). —అప్పనము, అపుకొ-కొక, అపుడు-
కొడు, ఓడిక, కౌడ, కాలవ-కాలువ-
కాల్య, కమ్య-కొయ్య, చింత, బట్టె, పం
క, పరవ; (గం) కూడుకాలువ. —కుల్ల
ము. (చూ, వాహనము.); (మిగిలిన విశే

షాదులకు "హిరిదిని" చూడుము) (చూ,
సముద్రము, చూ, సరిలము: చూ, నెలయే
లు, నెలయేలు). [సముద్రము.
నదీనము. సం. వి. ఆ. పుం మర్పిడు చూ,
నదీపరిసరాను. పా. ఒకానొకపృథ్వు, ఇది
సర్వీశ్వరీపృథ్వుయను మొదటి పరణము
న్ను, సంకశపృథ్వుయను క్షేత్రంధనపరణ
మున్ను, భుజంగ పరియాకృత్యమునా
ధనపరణమున్ను, ఇంద్రీయంకృత్యమునా
నాలుగవపరణమున్ను నడచును. చూ,
పృథ్వు. 1.
నదీసమృద్ధి. సం. వి. ఆ. పుం ఏటివీళ్లచేత
చండెడు మెరుగల దేశము. చూ, దేశము.
నదీసముద్రవాహనము. పా. అన్ని నదులకు నము
దుండేగతి యనునీతి. [మద్ది.
నదీసర్పము. సం. వి. అక్షి. పుం. ఏలుమద్ది. చూ,
నదీసము. సం. వి. ఆ. 1. కట్టెబడినది: చూ, నిత
ము. 4, 2. మైత్ర్యులబడినది, నిక్కినది (అని
కొండలు); ఉన్నమితిము [సరత్తి.
నది. సం. వి. ఆ. పుం. ఏలు. టంసనాము: చూ,
నన. దే. వి. 1 చిగురు: చూ, విద్యుమును;
2 కోరకము: చూ, మొగ్గ. 1, 2. పుత్త్యు:
చూ, సుము.
ననంద. సం. వి. టు (పుం-ననాంద-
నానంది-నానాంద-ననందిని) మగవితోడ
బట్టిన ఆడుది, ఆడుబిడ్డ. చూ, పది. న.
నననోడి. దే. వి. (నన + నోడి) 1. ఆడుది-
చూ, పుత్త్యు; 2. పుత్త్యువరి మహాకృత్యాలకు
ఆడుది: చూ, పుత్త్యు.
ననకారు. ద్వ. వి. మైత్ర్యులైకాళి మానములు,
వసంతములు: చూ, మానద్యయము.
నననీరు. ద్వ. వి. పూ. దేశ: చూ, మహారథము.
ననయ. దే. ఆ. కి. 1. పుష్పించు: చూ, విక
సించు; 2: చూ, పుష్పించు.

వనవిల్లకాడు. దే. వి. శ్రుష్టధన్వండు: చూ, మన్మథండు (ఇట్లు వనవింటివాడు) వనవిల్లకావన్న. దే. వి. సలహ: చూ, బ్రహ్మ 1 వనవిల్లండు. దే. వి: చూ, వనవిల్లకాడు. వనఁబాయి, వా. వి. రూ-వశ్యాని-వనఁ బాయి. చక్కఁగా ఉడుకని వియ్యము, ఇలువవియ్యము: చూ, వియ్యము. వనఁబాయి. దే. వి.—పై — వనఁబాయివడు. ద్వ. అ. కి. వనఁబాయి యగు. శై. 8. అ. 198. వనయే. దే. అ. కి. 1. పూచే చూ, రూ- వనయ 1; 2. మొగ్గయెత్తు; 3. చూ, పల్ల విండే; 4. అనురాగ మొందు; 5: చూ, ము మ్మరించే, 8: చూ, సాగియు; కి. 7. వని పించు. వనపు. దే. వి. 1. అనురాగము: చూ, స్నేహ ము, 1; 2. అరికాయము. శై. 7, అ. 161: చూ, హెచ్చు. 2; 3 ఇంపు: చూ, సొంద ర్గము; వా. 4. పెంపు. వనపుకత్తె. ద్వ. వి. 1. పిరియ్యురాలు: చూ, ప్రియ; 2 చూ, అంకులాడి. వనపుకాడు. దే. వి. 1. పిరియ్యండు: చూ, స్నేహితుడు. 1; 2. చూ, విలుడు. ప్యా 2, అ. 73. వనపువడు. ద్వ. అ. కి. చూ, పొక్తునీయు వన్న. దే. వి. కుటుంబ: చూ, పొగిన్నము. వన్నులు. దే. స. (వాలగు + నూలు) (400) చతుశ్చరము. కాక. 5, అ. 192. వన్మకాడు. దే. వి. చూ, రూ-వనపుకాడు. వశ్యాని. దే. వి: చూ, రూ-వనఁబాయి. వసిరు. వా. వి. ఊదువాద్యవిశేషము: చూ, స్వరము. 2. వచ్చు. వా. వి. అట్టి: చూ, శిశువు. ద్రక్ష్యము. వపుంసకత్వము. సం. వి. (తి.బ.): చూ, మం

వపుంసక లింగము. అం: చూ, లింగములు. వపుంసకుడు. సం. వి. అ. వ: చూ, మిండుడు. వచ్చు. సం. వి. ఋ. ప్రి. 1. రూ-వప్తి. (కొడుకు కూతురు, కూతుకూతురు): చూ, మనుమరాలు; పుం. 2. పొక్కుడు (కొడుకు కొడుకు): చూ, వనుకుడు. (దాపొక్కుడు=కూతురుకొడుకు); 3. పగి పొక్కుడు; చూ, ముష్టునునుడు. వప్తి. సం. వి. త. ప్రి. చూ, వచ్చు. 1. వచ్చు. వా. స. కి. వచ్చి నులోనగు అటలలోని కాయలు నిడివించే. వచ్చా. వా. వి. లాభము. (వభాసనియు) వధిపొగిలుడు. సం. వి. అ. పుం. గాలి: చూ, వాయువు. వధిము. సం. వి. క. వ. 1. రూ-వధనము-వధి న్ను, అకాశము చూ, వ్యోమము. 1; 2 చూ, వర్షము; పుం. 3. కాగివగునము: చూ, మానము. 1; 4. ముట్టు: చూ, కేసుము. 1; 5 వర్షకాలము (కాగివగు భాద్రపదములు): చూ, మానద్యము; 6. వినిపించు: చూ, వచ్చుము. 1; 7. కచ్చువడికము: చూ, పా తగిము. 8; 8: చూ, ముక్కు. వధిసంగమము. సం. వి. అ. పుం: చూ, పక్షి. వధిస్యము. సం. వి. అ. పుం. భాద్రపదమాస ము. చూ, మానము. [పొగిలుడు. వధిస్యంజిడు. సం. వి. అ. పుం: చూ, వధి వధిగజము. సం. వి. అ. పుం. చూ, వధిము. 4. వసుకము. వా. పగిలిమంకొనువకును అన్యంత ములయందు వమశ్చిబ్బమున్నందున వమక ము వలదు చున్నది. “వమస్తే రదధిమన్యవ తి తోక ఇష వేవమః” ఇత్యాది; (వమకము. — హెచ్చెగ చక్కర మకారములతో— గూ డిన పొగిన్వమంకొనులుగలది కావున వమ కము. “వాణకృమే పగిసవకృమే” ఇత్యా

2) (రెండును రుద్రాభిషేకమందుపయోగించుట. గనుక చమకముగూడ విశేషతెలుపుబడియె). [భుక్తు. 1

నమనము. సం. వి. ఆ. న. పం. గు. చూ,
నమలి. చా. వి. కే. కి. చూ, మ. మూ. ర. మూ;
నమలా. దే. ప. కి. రూ. నమలా. తిను. చూ,
సా. ప. దు.

సమలుట, వా. వి. చక్కణము.

నమస్కృతాదు. పా. పంచాక్షరి. చూ, మం
ర్రయు. 1.

నమస్కరించుడు. సం. వి. రూ. నమస్కరించుడు నమ
 స్కరించబడినవాడు: చూ, పూజించుడు
 నమస్కరించే సం. స. క్రి. చూ, మొక్కి
 నమస్కరించు సం. వి. రూ. 1. చేపాడుట
 చూ, పాడిగల; అం. 2. చుంచుచా
 రములలో నొకటి: చూ, ఉపచారములు;
 3. పాడొకచారములలో నొకటి: చూ,
 ఉపచారములు.

వనుస్కారసమయము అం గౌరవాసమయములు
27 లో నొకటి (మంగళమునబొందును)
చూ, గౌరవాసమయములు.

తమస్కారి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ: చూ, సోఁగు
దుముదుగు*. గ్రము. 1.

పమపూర్తి సం. వి. ఇ. శ్రీ చూ, నమస్తా
 పమస్య సం. వి. ఆ. శ్రీ పూజః చూ, నమస్క
 పమస్మిరుండు సం. విణః చూ, రూ-పమసి
 కుండు

నమస్సు. సం. వి. న్. స. చూ, నమస్కాః ము.1.
 నమః. వా. ది. చూ, విమాః. [1, ఆ. 18.
 నమియే. సం. స. క్రి: చూ, మొగ్గ్. శాం.
 నమితము. సం. వి. 1. సం. న. చూ, నక్రి

మమ్మ: అం. ౧. చూ, చుంబనములా.

నమిలి, డే, వి: చూ, రూ-నమలి.

వముగామలం, వా. వి: చూ, కేలుగీళ్ళు.

నమోదితాదేశము, పం. వి. అ. పుం. ఇందు
దు: చూ, వేలుపుకొడు.

నమూనా, డి. ఆ. కి. చూ, రూ-నమూనా.

నమూదా. వా. వి: చూ, రూ-నమోజో-నమోదు.
 కమూవా, వా. వి: మాదిరి రూ-నమోవా.

*: (దీనికి దోహదము హానికము)

వకూలే. వా. వి. శేషచేర్పుట.

నమోదు చా వి. — పి. —

వమోవా, వా. వి: చూ, రూ-వమోవా.

నమ్మకము, దే వి: చూ, విశ్వాసము.

సమ్మదంప. దే. వి: చూ, సుఖప, ము.

సమ్మతం. వా. వి. బ. వీరపువీరదాశీయం సఖ్యం.
తమణులూ, సఖ్యతమణులు.

సమ్మి. దే. వి. 1: చూ, నమ్మదుంప*, 2. రూ-
సమ్మి: చూ, నమలి.

వర్ణముక. దే. వి: చూ, రూ-సమ్యక్మము.

సమీక్ష. డి. వి — పై.—భార. ఉద్యో. 1,
ఆ. 815 హితుడు. 1.

నమ్మినవాఁడు. వా. ప. ఆత్మఁడు: చూ, నీ
నమ్ము దే. స. కి: చూ, విశ్వసించు.

నమ్మకవాదు. వా. వి. చూ, నమ్మినవాడు.

సమగ్రముగా. మి. ఆ. కి. చూ. వంశం.

నమస్కరము. సం. ద్వి: చూ, నమిశము. 1

నయ, డే, వి: చూ, సౌందర్యము.

నయగారము. డి. వి. (నయము + గారము)

1. మృదుత్వము. పా. 1, ఆ. 135: చూ, నుకుమారము; 2. మృదువచనము: చూ, శబ్దము. 2; 3. కంటిము: చూ, వ్యాజము. 1; 4. అనుకూలము' చూ, నే, హము 1.

నయగారి. దే. విజ్ఞ. (నయగారము + ఇ)

1. శ్చమత్కముగలవాఁడో; 2. మృదువచనము
గలవాఁడో.

నయనము. సం. వి. ఆ. ప. 1. కన్ను: చూ,
లోపనము; 2: చూ, పొందింట్ల.

నయనప్రసాదప్ర. అం: చూ, ఉపవీరములు.

నయనము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. నీరి: చూ,
నర్మము. 1; 2: చూ, నయనము. 2; 3. పోద
మునందలి శేదము: చూ, ద్వనవోరము. 4;
చే. వి. (1): చూ, లాభము; (2) నునల్ప.
భార. ఉద్యో. 2, ఆ. 110: చూ, స్పృహ
ము. 2; (3) మృదుత్వము. విరివి. 8, ఆ.
38 చూ, నయనగారము. 1: (4): చూ,
సౌందర్యము; వి. (5) వెలకమ్మవ: చూ,
వెల. 1; (6) నుననైవది చూ, స్పృహ. 2;
(7) శీలైవది: చూ, శ్రోత్యము; (8) మృదు
నైవది: చూ, పొందగ్రము. 3; (9) అంద
నైవది: చూ, సౌందర్యము; గా. (10)
వాగ్ధి తగ్గయన్నదగ్గము నూవన. "వాని
జ్వరము నిన్నటికంటె నయము"; (11) సమ
ప్రకాస్త్రములలోను పొందిత్యమును కొద్ది
కొద్దిగా యొకనికొనించి యొకడు సంపా
దించివాడగ్గము నూదన. (చక్రినివయము
నందును "నయము" అను శబ్దము ఉపయో
గించబడును.) "వానికంటె వీడు చేదుపు
సంధ్యలలో నయము." [నింతే.

నయించే. సం. ప. కీర్తి. పొందించే: చూ, ప్రా
వర. చే. వి. 1. (రూ-నరక-వరు-నరక):
చూ, చరితము. 1; 2. ముదిమిచేరెల్లఁబా
లినసంకుళ: చూ, సంకుళ. 1.

నరకఁడు. పై. వి. సం. నరకఁ-వారంగ. దుష్టఁడు:
చూ, వ్యాధుఁడు. 2. [విష్ణుశ్రీ. 1.
నరకజిత్తు. సం. వి. త్. పుం. వెన్నుఁడు: చూ,
నరకమునుగించే బాతమఁడు. పా. గ. శనివం
చమునుగించే రాహువులోగలిసి ద్వాదశ
మున నున్నను, ౨. లగ్నాధిపతి పక్షమును
దుండి ఆప్తమునను బుధరాహువుండి ద్వా

దశమున శనియున్నను, 3. అంగారకుఁడు
ద్వాదశముందును లగ్నాధిపతిరాహువుతో
కలిసి యున్నమును నుండు శత్రుము నరకము
కలుగును.

నరకము. సం. వి. ఆ. పుం. రూ-నాగము.
(పాపిష్ఠులను తవసమీపమును పొందించెనది)
కుజము, దుగ్గతి, విరయము: చూ, నరక
ములు.

నరకములు. అం. తామిసగ్గము, లోనా శంకువు,
మహానిరయము, శల్మలి-కాల్మలి, రారవము,
మంధలము, భూతిమృత్తికము, కాలమూర్తి
ము, సంపూర్ణము, లోహితోదయ, సవియము,
సంపదీపాతవము, మహానిరకము, కాళోల
ము, సంజీవనము, మహాపథము, అవీని, అం
ధతామిసగ్గము, మంధీపాము, అవీనశ్రీము-
అవీనశ్రీవనము, తవనము-తావనము-(21)-
ఇదిగాక మఱికొన్ని పదములు. అంబరీ
షము, ఋషిషము, కరాళము, కల్మషము,
కుట్మలము, శేవారము, భువనాళము, భు
వోదధి, తత్తవంధము, తప్తపాపాగమండ
ము, తప్తవ్యాళము, తిప్త క్షూడ్మమండ
ము, తప్తసురామండము, తమసము, దుగ్గతి
పరితాపము, మహారారవము, మహానరకము.
(మిగతవానికి "సంహారము 2" చూడుము.)

నరకములు. వానిని ౪౪వర్ణించువారు. పా.
గ. రారవము (మాటపాక్షి, చక్షుపాతి, అనత్య
వాది, భూతిగాహంత, గురుహంత, గోఘ్నుఁ
డు, ఉచ్చాస్యసనిగోధకుఁడును); ౨. కూకర
ము (సురాపావము, బుద్ధిహీనత్య, బంగారు
దొంగిలంటెము, చేయువారును); 3. తప్త
లోహము (క్షత్రియులను, వైశ్యులను, రాజ
భటులను పధించువాఁడును, పోదిరితో సంగ
మించువాఁడును, గురు తల్ప గుఁడును);
౪. మహావ్యాధము (కోడలినిగాని, పక్షులను

గాని కూడువాడు); ౫. శబలము (వర
మామకుడు, గురువమావించే వాడు,
వీడమును దూర్చించేవాడు, శేషవికృతము
కు, పొందరాని స్త్రీనిఁ జూచు వాడు);
౬. విహంగము (మర్యాద హీనుడు, నో
రుడు); ౭. కృమి ధత్తము (దేవ, బ్రా
హ్మణ, విశులును ద్వేషించేవాడు),
౮. కృమికము (దుష్టులవాకించియొగాదులు
చేయువాడు); ౯. లాలాధత్తము (పిశ్చ
దేవతలను, దేవతలను, అతిథులను సత్కరిం
చక భుజించెడువాడు); ౧౦. విశసము
(శరకగ్ర, శేషకుడు, కంధారీశ్వరుడు,
ఖడ్గాది యుద్ధ సాధనము చేయువాడు);
౧౧. ఆభోముఖము. (పట్టురాని దాతమును
బట్టువాడు, అనర్థులచే యాగములు చేయు
చేవాడు, తెలియకనే బోలికాస్త్రము
సెట్టినట్లు నటించేవాడు); ౧౨. కృమి
పూయము. (ఓంటరిగా తినువాడు, లక్ష్మి-
పాదరసము-హంసము- ఉష్ణ - సుప్రసలు
ఆమెట్లు బ్రాహ్మణుడు); ౧౩. దుధిరాం
ధము. (వాటకమువలన తీవించేవాడు,
చేలవల బట్టువాడు, కుండలయందన్నము
తినువాడు, విషము పెట్టువాడు, పట్టుబవి
వాడు, తనభార్య వ్యభిచారమువలన తీవం
చేవాడు, వర్యములయందు స్త్రీలతో సంగ
మించేవాడు, ఇంద్రున విద్యపెట్టువాడు,
మిత్రస్థుడు, శత్రువుమును చెప్పేవాడు,
గామిమృగోహితుడు); ౧౪. వైకరణి.
(కల్లములువాడు, గామిములను వాశనము
చేయువాడు, తేనెపట్టులను దీయువాడు);
౧౫. కృచ్ఛము. (లేకపోవను చేయువా
డు, మర్యాదకు భేదించి వర్తించేవాడు,
కావ్యములేనివాడు, మోసముచే తీవించే
వాడు); ౧౬. అపిచక్రీవము. (అవసరప
యిగాఁగెట్లున నుట వాడు); ౧౭. వన్నీ

వాల్లము (గొట్టెలమందన దెంచెడువా
డు, నేటకాడు); ౧౮. సందంకము
(వ్రతలోపము చేయువాడు, పావశ్రమ
భృష్టుడు); ౧౯. శృంగోజనము (నగటికే
శను, పృష్ఠముల యందును శత్రువులను
గాఁచు బ్రహ్మచారియు, పురుగుచేరి
విలంబుడు తండుగిలును); (మిగతవివరముల
కు " సంహారము. ౩. " చూడుము)
వరకాంతకుడు. సం. వి. అ. పుం. కృష్ణుడు:
చూ, కష్టప్ర. 1.
వరకాసురవ్యాధిగాఁగలు అం.(తగ్గింధమునకు
ధర్మమూర్తి): చూ, కావ్యవాటకములు.
వరకామరుడు. సం. వి. అ. పుం: చూ, మహి
తుడు. [చూ, రాత్నము. 1.
వరకుడు సం. వి. అ. పుం. ఒకయునునుడు:
వగర. దే. వి. ముద్దుపు, గిడిగి చూ, విశ.
వరకజేయ. దే. వి. — పై. —
వరగతి. అం. చూ, గతులు. [రాజ్, 1.
వరపాలుడు. సం. వి. అ. పుం. తేడు: చూ,
వరపు దే. వి: చూ, వర. 1.
వరభూమి. అం. చూ, ఇలావృతము.
వరము. సం. వి. అ. న. 1: చూ, రామకర్పూ
రము; దే. వి. (1). వాడి: చూ, నిర. 1.
వరియు. దే. అ. కిరి ముదిమిచే చెందుకొం
తెలుగు: రూ-వరియు, ఉరియు.
వరవ. దే. వి. అరవ: చూ, మార్గము. 1.
వరవాహుడు. సం. వి. అ. పుం. కుచేరుడు:
చూ, శ్రీనుడు. [2: చూ, సింగడు. 1.
వరసింగడు. పై. వి. — వరసింహ. కళా. 1, అ.
వరసింగము. పై. వి. 1. — పై. —; 2: చూ,
వృసింహము, వారసింహము. [— పై. —
వరసింహము. సం. వి. అ. పుం. — వరసింగము.
వరాజ. దే. వి. (హ-వరాజ-వారాజ-వా
రాజ) కత్తి: చూ, రిప్తి. 2.

నలుగులియ్యెను. దే. వి. చూ, ననుచొయి నలుగులూడు. దే. ప. 89. నలుగుకొను. నలుగులు. అం. మల్లకాస్త్రములోనివి. -లోనలి నలుగు, గుప్తమును, మోచగనలుగు (3) నలుగు. దే. వి. దిగులునగుట యంచగు నను కగణము చూ, చూచూ నలుగు. దే. వి. అనువు ఆచ్య. కిష్కిం, కా, 105: చూ, స్వల్పము నలుమాను. దే. ప. 89. చూ, పొడినేయు. భార. భీష్మ. 2, ఆ. 387 నలుము. దే. వి. 1: చూ, నురుము; ప. 89 2: చూ, నలుమాను. భార. శో. 3, ఆ. 210 నల్లు. దే. వి. 1. పుర్యోసముచేత పిడుకదగిన యావు: చూ, భేరువు; 2. పుర్యోసముచేత బండిలోనగువారికి పూర్వదగినయెద్దు-చూ, పుష్కము. 1. నల. అం. 1: చూ, రూ-నళ; వై విణ (1) = నైల్లు-నీల: చూ, రూ-నల్ల. 1; (2) (రూ-నలి) నలును:చూ, నట్టిగడ్డి (ఎండుకపపు) నలక. దే. వి. రూ-నలకను. 1. వ్యాధి: చూ, లోగము 1; 2: చూ, శ్రమము; 3 బాధ: చూ, శోకము; 4. అత్యంత మాన్యురస్తువు చూ, రేణువు. 1. నలకనుక. దే. వి. —పై. — నలగు. దే. అ. 89. 1. నలియగు చూ, సుదు మదిమగు; 2: చూ, పీడితము. ఉ, హరి. 5, ఆ. 130; 3: చూ, నళించే; 4 శ్రమ నడు. కళా. 4, ఆ. 98: చూ, నేను. 2 నలగును. దే. వి. 1: చూ, పీడనము; 2: చూ, శ్రమము. నలగుదునడు. దే. అ. 89: చూ, పీడితము. నలగుదునట్లు. దే. ప. 89: చూ, పీడించే ఉ, రా. 5, ఆ. 187.

నలచు. దే. శ్రీ నలగనేయు, రాఘ. 2, ఆ. 99. నలకుబడుడు. సం. వి. ఆ. త్రం. కుచేయది కొడుకు: చూ, తుక్కుడు. 1. నలగము. అం. (న + లగ) “గ.నడహయా”: చూ, ఉపగణములు. నలదము. సం. వి. ఆ. ప. 1: చూ, పట్టికేరు; 2. పూదేసె: చూ, మకరందము. నలపుట వా. వి: చూ, పీడనము. నలతై. వా. వి: చూ, రూ-నలుబడి. (40) నలము. సం. వి. ఆ. ప. 1: చూ, రూ-నడము; 2: చూ, నలనము. 1; అం. 3. (న + ల) “నరహరి”: చూ, ఉపగణములు. నలమేనివారి. ద్వ. వి. కృష్ణాడు చూ, విష్ణువు 1. నలము అం. (న + లల) “కరినలన” చూ, ఉపగణములు. నలి. సం. వి. ఈ ప్రస్తావన 1. నువ్వగుత్తి: చూ, రాజాగ్నము; దే. వి (1) చూ, రేణువు 1; (2) చూ, నలక. 1, (3) చూ, నురుము; విణ (4) నలగినది స్వా. 1, ఆ. 37) నలినలి విజ 1, ఆ. 102) (5). సన్నము లక్షి. 2, ఆ. 85: చూ, మాన్యుము. 4; ద్వి (8) అత్యంతము: చూ, మజిమజి; ద్వి. 89: విణ. (7) యోగ్యముగా. భార. ఆర. 7, ఆ. 338. నలకండ్లపాము. దే. వి. నలకేయే చూ, నవ్వు. నలకము. దే. వి. సన్నదనము. [చూ, సర్పము. నలికి దే. వి. (రూ-నలికిరి-నల్లక-నలికేయే): నలికిరి. దే. వి. —పై. — నలికేయే దే. వి. —పై. — నలిగులి. దే. వి. మిక్కిలి నలగినది. గడలిది, నల్ల. [భీష్మ. 2. నలిగొట్టు. దే. విణ. సన్నముననది: చూ, నలికింది. దే. వి: చూ, చిలుచింది. నలికిందికాడు. వా. వి: చూ, సోమరి.

నలినము. సం. వి. ఆ. ప. (యా-నలినమునల
ము-నలినము-నాలికము-నాలికము). 1. తా
మర చూ, వచ్చుము. 1; 2. నీరు: చూ,
నలినము.

వలిసి. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ. 1: చూ, నలినము
1; 2. తామరకొలను: చూ, పరిస్థు. 1;
3. తామరసింగ చూ, వచ్చుము. 1, 4 తా
మరకుందర: చూ, వచ్చుము. 1; 5 మిన్నే
లు చూ, నది, పా. 8. ఒకానొక వృత్త
ము ఒక్కొక్కపాదములో స-స-స-స-స
గణములు గలిగి పదింటి యొగల వందదశ
ఛందస్సులందులుట్టిన వృత్తము" చూ, వృ
త్తము. 1.

వలినినద్యుకోకము అం: చూ, వృత్తపాదములు
వలినినద్యుకోకము సం. వి. ఆ. పుం వెన్నుడు
చూ, విష్ణువు 1 ప్రారి 3, ఆ. 80
నలినము చే. ఆ 89 చూ, నలగు 1 ఈ,
నలు చే. స. వృత్తియందు వాల్మీకిగమనము
నాలుగునకాదేకముగా వచ్చును "నలుగడ
నలుముల" మొ. (నాలుగు).

నలగు నా వి చూ, నలుగురిండి బార
ఒరా 2, ఆ 22; చే ఆ. 89 2 చూ,
యా-నలగు 1. [2: చూ, నీదినము.
నలుగుడు. చే వి. 1: చూ, నలుగురిండి,
నలుగురిండి. వా. వి. నున్ని చూ, పాదము(1)
నలుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. నలమరరాజు
చూ, రాజు. 1; 2. ఒకకోరి: చూ, వా
రిము; 8. పితృదేవత: చూ, యముడు
నలుకువ. చే వి. 1: చూ, నలక. 1; 2 చూ,
నలక 8

నలుగు. వా. వి. చూ, యా-నలుగు. 1.
నలుగురినోళ్లలోనుడుట. జా. అల్లరిపాలుగుట,
అపకీర్తివిజౌడుట. "వినులగాయతెనలు
గురినోళ్లలోండడ గులుకువోప" (శ్రీనివా
సవిలాసము).

నలుగురు. చే స నాలుగునకు మహమ్మదీయర్థ
క బహు వచనాంతరేకము: యా-నలువురు-
నలుగురు-నలువురు. ప్రకరుము. 3-4.
నలుచేదిరము. వా. వి. యా-నలుదగిను చూ,
నలుచే. చే. శ్రీ. నలయఃశేయం నలువు.

నలుకుము. ద్వ. వి. (నాలుగు + క్రూ) చతు
రాశి: యా-నలుము.

నలువగు. వా. ఆ. 89 కడచూ, సంబంధించే.
నలువలము. ద్వ. వి. చతుగులము యా-నల్లు
లము

నలుఖ. వై వి. 3-నైల్లు-నీల. యా-నల్లు-నల్లున.
1. నీలవర్ణము"చూ, వర్ణము 8; విగ 2. నీల
వర్ణముగలది. వై 8, ఆ. 184. చూ, వర్ణము.
8; శ్రీ. 8. చూ, నలుచే

నలుపుయెట్లుచెలవ ద్వ. వి ఒకరకము చెలవ
* చూ, రసాలము. 8. [ముడు.

నలుపుగింటెముచాల్చు. ద్వ. వి. చూ, బలరా
నలుపుపాము వా. ఆ 89. చూ, కాటుకకట్టు.
నలుబది. చే. స. (40) యా-నల్లు-నలువది.
నల్లుది-నల్లుది [బ్రహ్మ. 1

నలువ. ద్వ. వి (నాలుగు + వా) చూ,
నలువంగు. ద్వ. స నలువదిమంది (నలువదికి
మహమ్మదీయర్థక రూపము)
నలువలేటి వా. వి: చూ, వాంసు. [బు
నలువది. ద్వ. స. (నాలుగు + వది):చూ, నలు-
నలువరాణి. వై. వి: యా నల్వురాణి. బ్రహ్మ.

నలువురు. చే. వి. 1. ఒప్పదము, మంజులము:చూ,
నల్లద్యము; 2. సాగను. చూ, సౌందర్యము,
8. చూ, సామర్థ్యము స్వా. 4, ఆ. 87;
4. కళిమము.చూ, విధము. 1; 5. 3. ఒప్ప
దమైనది: చూ, శీమంత. 2. (నల్లద్యము)

నలువురు చే. స. చూ, యా-నలుగురు
నలుపాల. ద్వ. వి. (నాలుగు + పా) మేల్లు-

కొల్లారు: చూ, నవనము. 1.
 నలువంత. ద్వ. వి. పలి: చూ, రేణువు. 1
 నలును. దే. వి.—పై—
 నలోదయము. అం. (ఈగంధియనుకు కాలిదా
 నుకర్త.) చూ, కావ్యపాటకములు.
 నల్లగు. దే. స: చూ, రూ-నలుగురు.
 నల్లదరిము. వి. ౩. చూ, రూ-నలుచేవరము.
 నల్లగ. వా. స: చూ, ఇరావతి. అం, చదా.
 సర. 124.
 నలుము. ద్వ. వి: చూ, రూ-నలుకుము.
 నల్లలము. ద్వ. వి: చూ, రూ-నలువలము.
 నల్లది. దే. స: చూ, రూ-నలుబది.
 నల్లొచ్చుచేవర. ద్వ. వి: చూ, నలువ.
 నల్ల వై. వి=నెల్ల నీల: 1: చూ, రూ-నలు
 వు. 1. భార. ఆది. 2, ఆ. 82; 2: చూ,
 బొగ్గు. వై. 3, ఆ. 74; వి. 3=నెల్ల.
 నీల: చూ, నలువు. 2; దే. వి. 4: చూ,
 రిక్తము. ఆచ్య నం, కాం. 105.
 నల్లదాటు. వా. ఆ. 37. చూ, నందడించే.
 నల్లదనము. వై. వి: చూ, చేనునచేయే.
 నల్లఅగళు. వా. వి. 1. అగదవు చూ, రాచ
 ర్నము; 2: చూ, తావుప్రస.
 నల్లఉమ్మెత్త. దే. వి. ఒకరకము ఉమ్మెత్త *
 (దీనిగింజలు నిమ్మరండ్లరసములో ఒకకోణ
 వానకేసి యెండించుటయే కుద్ది): చూ,
 పాలావుప్పము.
 నల్ల. దే. వి: చూ, నురలి.
 నల్లకంద. వై. వి. ఒకకంద*: చూ, నూనెము.
 నల్లకొరము. వై. వి. కొరము *: చూ, రా
 బొగ్గుము. [చూ, పచ్చము. 1.
 నల్లకలవ. వై. వి రూ-నల్లకలవనల్లకలవ:
 నల్లగగ్గర. ద్వ. వి: చూ, పల్లానము. *
 నల్లగజక. ద్వ. వి. పచ్చిక: చూ, పారిక (చూ,
 త్పరము. 1.)

నల్లగలికేరు. ద్వ. వి: చూ, పక్షకేరువు *.
 నల్లగింజన. ద్వ. వి. నల్లగింజన. (నం. కు).—
 నీలవుప్పి *.
 నల్లగినిము. వై. వి: చూ, కిషకకర్క*.
 నల్లగినియ. వై. వి. చూ, పుకనానము. 1.*
 నల్లగుండె. ద్వ. వి. చూ, యల్పత్తు.
 నల్లగురిగింజ. ద్వ. వి: చూ, క్షేరపాశి. *
 నల్లగుట్టము. వై. వి. నీలాశ్వము: చూ, రాయము.
 నల్లగుబ. ద్వ. వి. కృతమాలకము: చూ, సశి
 సంభ్రుణ్ణులుగను. [మెగగిరి.
 నల్లగొలిమిడి. ద్వ. వి. నీలచూర్య *. చూ,
 నల్లగొరట. వై. వి: చూ, మహానమా.*
 నల్లగుండ్లు. ద్వ. వి. కనీనిక: చూ, లోచనము.
 నల్లగొల్లనట్టి కెంకి. ద్వ. వి: చూ, మూల
 తేలు తం. ఆం. 4.
 నల్లచీమ. ద్వ. వి. ఒకానొకచీమ: చూ, పివీలిక.
 నల్లచెప్పంగులు. ద్వ. వి. బ: చూ, ఛావ్యము.
 నల్లచెటకు. ద్వ. వి: చూ, రసాలము. 3. *
 నల్లచేమ. ద్వ. వి: చూ, కమటలు *
 నల్లచ్చిగాడు. ద్వ. వి. (నల్ల+లచ్చేనము +
 కాడు) 1: చూ, ఏటిలింకి, 2. ఒకానొక
 కుక్కి. చూ, కుక్కి.
 నల్లచీడి ద్వ. వి చూ, భల్లారకము*.
 నల్లచీలకట్ట. వై. వి. రూ-నల్లచీలకట్ట*: చూ,
 నుమవి. 2. [సర్పము.
 నల్లకెట్టి ద్వ. వి. ఒకరకముకెట్టి: చూ,
 నల్లతీగ. వై. వి. కమ్మరాపతీగ: చూ,
 నురలి*. [స్నానార్థము*.
 నల్లకుమిక. ద్వ. వి. కాశీకుమ్మిక: చూ,
 నల్లకుమ్మి. ద్వ. వి: చూ, ఓట్టిదరము.*
 నల్లకెగడ. వై. వి: చూ, పర్యావర్తనాతి*.
 నల్లకేలు. ద్వ. వి: చూ, ఎనువకేలు.
 నల్లకాఁతే. ద్వ. వి. (రూ- నల్లదాఁతే)
 కృష్ణపర్వము: చూ, పర్వము.

నల్లదాసరిగాడు. ద్వ. వి: చూ, తాఁతేలు.
నల్లరిరినను. నై. వి. ఇరుగుడు*చూ, కింకున
నల్లరింఁటెన. ద్వ. వి: చూ, నల్లరింఁటెన*.
నల్లకోడు. ద్వ. వి. తీర్థకుంఠము: చూ, చుక
కము. 1. బ్రుడ్డవీడుడు
నల్లవొగుడు. తే. వి. చూ-నల్లదాపుడు*చూ,
నల్లవొపుడు. తే. వి. 1 —నై—అచ్చ. ఆర,
కాం' 12; 2 రక్కసుడు: చూ, రాక్ష
సుడు. 1. [అం. సం. తే. 20.
నల్లవొపువాడు. ద్వ. వి చూ, మూలతేలు,
నల్లన. నై. వి. నెల్ల-నీల: చూ, నల్లము తి
నల్లనగు. వా. ఆ. కి. చూ, నలనగు.
నల్లనయ్య. నై. వి. 1. చెన్నుడు:చూ, విష్ణువు
1; 2. కృష్ణుడు:—నై—; 3. కోమటి.
సాంబ. చూ. 2. చూ, నైకృడు; విధి.
4. నల్లనివాడు: చూ, అసిరుడు. 2.
నల్లనయ్యరవాం. ద్వ. వి. గరుడుడు సాంబ.
తే. 15: చూ, చారివాహుడు.
నల్లనియాగ. వా. వి: చూ, మక్షిక.
నల్లనివాడు. ద్వ. వి: కట్టి. (సం. పు).—
కాలుడు.
నల్లనేల ద్వ. వి. కృష్ణభూమి: చూ, భూమి. 1
నల్లనేలగుమ్మడు. ద్వ. వి పాలగుమ్మడు*
చూ, మహాఫలము.
నల్లనేలదువగేస్తు ద్వ. వి: చూ, శివుడు.
నల్లనేయ్యక. ద్వ. వి. పోతక: చూ, పియ్యక.
నల్లపులగుడు. ద్వ. వి. కృష్ణకాంధోతక: చూ,
వాళంగిది.
నల్లపూస. ద్వ. వి. నల్లనిగాజోపూస.
నల్లపెసలు. ద్వ. వి. బ. కింకికము:చూ, పెసర.
నల్లబుడమూ. ద్వ. వి. బ: చూ, ధాన్యము.
నల్లబుడసర. ద్వ. వి: చూ, వాణిపి*.
నల్లకుండు. ద్వ. వి. అభిది. (సం. పు)—అశ్వ
నము, అహిశనము.(దీనికీ వియగుడు ఎల్లా

విక అను ఇంగ్లీషుమండు) (కుడ్డి.—నేరిలో
నొకదినముమర్దించినపుద్ది)
నల్లమందిపాలు. ద్వ. వి. అభిరిపాలు.
నల్లమడుగు. ద్వ. వి. మిక్కిలిలోతుగల
మడుగు, చూ, నరన్న. 1.
నల్లమంగ. ద్వ. వి: చూ, క్వననము*.
నల్లమర్ది ద్వ. వి: చూ, ఇనుమర్ది*.
నల్లమట్టి. ద్వ. వి: చూ, కర్మజము. 2.
నల్లమామిడి. ద్వ. వి: చూ, మామిడి*.
నల్లయారెలు. ద్వ. వి. బ. చూ, ధాన్యము.
నల్లయతిసన. ద్వ. వి: చూ, విష*.
నల్లయరుగుడు. ద్వ. వి: చూ, కింకున*.
నల్లయుప్పి. ద్వ. వి: చూ, లవణి*. గ్రుచ్చుము.
నల్లయుమ్మిత్త. నై. వి. హేమి*చూ, హలా
నల్లయారగ ద్వ. వి. చూ, పుంజి.
నల్లగఁటి. ద్వ. వి: చూ, రంధ. 2.*
నల్లతాయి ద్వ. వి. నీలమట్టి: చూ, రత్నము 1.
నల్లనంగ. నై. వి. నీటివంగ * : చూ, వంగ.
నల్లపడు. నై. ఆ కి. చూ, సంపడించే.
నల్లరలువదాయి. ద్వ. వి: చూ, బలరాముడు.
నల్లరస నై. వి. ఉగ్గి * చూ, వివ.
నల్లవాదిలి. ద్వ. వి. తేఫారిక * : చూ, వాదిలి.
నల్లవిష్ణుకొంత. మి. వి. మూలపుష్పి * : చూ,
ఓష్ణకొంత. [నేలుత్తు.
నల్లచెదురు. నై. వి. కృష్ణపారకము * : చూ,
నల్లవో. తే. అశ్వ. రూ-నల్లవో. దొరా. భార.
విరా. 3. ఆ. 93: చూ, సంతాపము.
నల్లవో. తే. అశ్వ. —నై.—
నల్లమగంధిపాల. మి. వి: చూ, కారిబ *.
నల్లారణ. ద్వ. వి. బ: చూ, నర్మలము.
నల్లి. తే. వి. (నల్ల + ఇ) చూ, ముక్కుగము.
నల్లిండ్లు. ద్వ. వి. బ. (నల్ల + ఇండ్లు) బొమ్మ
బులనల్లి, అగ్గివారము. భార. సభా. 2.
ఆ. 121: చూ, దేశము.

వలిక. దే. వి. రూ-వలికి: చూ, పర్వము.

వలికవరము. వా. వి: చూ, బక్కవాడు.

వల్లె. దే. వి. కేస: చూ, విరక్తి.

వల్లెము. దే. వి. జిల్లేడు: చూ, మూ. 1.

వల్లెరు. దే. వి. రూ-వల్లేరు* చూ, వాస్తవంబి

వల్లేరు. దే. వి. —పై—

వల్లేరుపైబండి చా. విరభ్యంతరము, సులువు

“వల్లేరుపై బండిపడకమాను” (నానారాజ

సంపర్యవము.)

వల్లకీక్కి. ద్వ. వి: చూ, పాంస. కేం. అం. 97

వల్లది. ద్వ. స: చూ, రూ-వలవది

వల్లము. సం. వి. అ. పుం. నన్నుముమారవి

చూరము.

వల్లరాణి పై వి. చూ, రూ-నలవరాణి.

వల్లరు. దే. స: చూ, రూ-నలపురు.

వన. సం. స. 1 తొమ్మిది: చూ, యమ్మాడు;

దే. వి (1) దుర: చూ, విదర్శికి.

వనక. దే. వి. 1 క్షయము: చూ, రోగము. 1.

2. నడయుట, 3. దుఃఖము: చూ, శోకము

వనకము. సం. వి. అ. స. 1 చూ, తొమ్మిది;

దే. వి. (1) మృదుత్వము చూ, సుకు

చూరము. ర్రిము.

వనక్షరము. సం. వి. అ. పుం. చూ, నవాపా

వనఖండములు. అం. 1. చూ, ఖండములు. 4;

2. భరత, పామకుట, వైషధ, ఇలాపుర,

నీల, క్షేత్ర, కురు, భద్రాకవి, కేతుమాల.

(ఇవే నవవర్ణములు)

నవగోజే. దే. వి. పెద్దజేరా. చూ, నవనము. 1

నవగోపములు. అం: చూ, గోపములు.

నవటాకు వా. వి అరిసోల, 1/3 సేరు, పది

రూపాయలపెక్కు.

నవరి. సం. వి. ఇ. ప్రే: చూ, తొంబది.

నవదళము. సం. వి. అ. న. చూ, పందర్లిక.

నవదర్శిములు. అం: చూ, దర్శిములు.

వనధాన్యములు. అం. చూ, ధాన్యములు.

వనంబెని. పా. ఒకానొకవృక్షము. ఒక్కొక్క

పాదమునందు స-జ-స-స-గగములు గలిగి

తొమ్మిదింటియలిగలిగి 14 వ ఛందస్సునం

దుఃఖిన్తన వృక్షము చూ, వృక్షము. 1.

వననము. సం. వి. అ. న చూ, ప్రాకృము.

వననిధులు. అం: చూ, నిధులు.

వననీరము. సం. వి. అ. న. అర్పడు చిలికి యొ

త్రిన వెన్న: చూ, వెన్న.

నవబిహ్మలు. అం: చూ, బిహ్మలు.

నవచుము. సం. విలు. 1 తొమ్మిదవది; అం.

2. లగ్నకారకత్వములు 12 లో నొకటి

(భాగ్యము, తీర్థయాత్ర, కలసన్న, పిత్త,

దాన, ధన్య, గురుదేవతాభక్తి, విద్య, వాహ

నము, పుత్రులు, స్వస్థ్యము, ఏనుగు, మహి

షము, పట్టాభిషేకము) చూ, లగ్నకారక

త్వములు.

నవమిలిక సం. వి. ఆ ప్రే: చూ, విరజోజి.

నవమం. అం. మదేశవర్ణనందోకటి. (లగ్న

మును 9 సమభాగములు చేయుటయే నవ

మాంశి. ఏగోపామునకు నవమాంశకనుగోప

వలెనో యాగ్నిహ మేరాని యంబెన్నవభాగ

మునందున్నదో తెలిసికొనవలెను అట్లుతె

లిసికొని గోపము చే-పిం- ధనుస్సులయం

దున్నయెడల మేపాదిగను, వృక్ష-కన్య-ముక

రముల యందున్నయెడల మకరాదిగను,

మి-తు-కుంభములయందున్నయెడల కర్కా

టాదిగను, గోపామెన్నవ భాగమునందున్న

దనిఁబెలిసి కొవబడెనో నన్నవరాశి నవ

మాంశయనబడును. ఆరాశ్యాధిపతి నవమాం

శ్యాధిపతియగును): చూ, మదేశవర్ణ

వనమాలిక. సం. వి. అ. ప్రే: చూ, వనమాలిక.

నవమి. సం. వి. ఈ. ప్రే: 1: చూ, తిథులు;

విలు. 2. తొమ్మిదవది.

నవము. సం. వి. అ. త్తం. 1: చూ, ప్రోత్తము; విని. 2. రూ-నవము-నవము. కొత్తది చూ, నూతనము.
నవయు. దే. అ. కి 1. (కోగారులచే)చిక్కు. భార. అర. 5, అ. 330: చూ, సోటసోట వోత్త; 2. కుప్పించే. భార. అర. 7, అ. 38: చూ, కోపించే
నవరంగము. సం. వి. అ. న. ఒకానొక యిల్లు పొందు. 5, అ. 288: చూ, నవనము. 1. నవరత్నములు. అం. చూ, రత్నములు; 2. సంతోషబద్ధములగు ముక్తకాడికములలో నొకటి చూ, తిక్కము. 7.
నవరసములు. అం. చూ, రసములు.
నవరసస్థాయిభావములు. అం చూ, రసస్థాయిభావములు. [3: చూ, సాందర్యము. నవరు. దే. వి.1: చూ,నగరు 1; 2 చూ,నగరు. 2; నవల. దే. వి. 1. రూ-నవలా. అడుది: చూ, ప్రీతి; 2. మానితా చూ, నేరు. 1; వా. 3. కథయందిలి నమత్కారమును దెలుపు నవనగ్రింకము: చూ, పుస్తకము.
నవలా. దే. వి. అడుది. సాస్ 2, అ. 25: చూ, ప్రీతి. ప్రాణులు.
నవలెఖానాములు. అం. చూ, కథారీయే (రా నవవర్ణములు. అం: చూ, నవఖండములు. 2 నవనూతన. సం. వి. అ. ప్రీతి. (కొత్తగాతని నది) లేకటియాపు: చూ, గోమవు.
నవాంబరము. సం. వి. అ. న. కొత్తబట్ట:చూ, పుస్త్రము.
నవాకు. దే. వి. తెల్లనిచేక్కర: చూ, తెల్లము. నవారు. వా. వి. ముందేముద్దైద: చూ, పట్టద. 1.
నవాద్వి. సం. వి. ఇ. త్తం:చూ, అంగారము:మె. నవాసాగరము. వై. వి.-నవనగరము, ఒకరక ము ఉచ్చ: చూ, లగణము.

నవాసాగరము వై. వి.-చూ,రూ-నవాసాగరము. నవి. దే. వి. కరగోడపెట్టుటకు నిడుతునక్కర్చి గొత్తది మట్టిబల్లము.
నవీనము. సం. విని: చూ, నూతనము. నవీనుడు. సం. విని: చూ, నూతనుడు.
నవు. దే. వి. చూ, రూ-నవ్వు. నవుకరి. వా. వి: చూ, కుకూర్చు. 2. నవుకరు. వా. వి: చూ, నేననుడు.
నవుకు. వా. వి. 1. లోతు: చూ, రంధ్రము. 1; 2: చూ, మొట్టి.
నవుడుకొట్టు. దే. అ. కి 1. రూ-నాడుకొట్టు. ఏమియులో-చక భరింపచే చూ, మిగత తీంచు.
నవురు. దే. వి. చూపుదు: చూ, నుకుమారుము. నవోధావస్త్రము. సం. వి. అ. న. పెండ్లికూతునకుకట్టెడుమధుమర్చము:చూ,విస్త్రము.
నవోద్భవము. సం. వి. అ. న. చూ, నవనీకము. నవ్యము. సం. విని. 1. నవీనము: చూ, నూతనము; 2. నుతించుదగినది: చూ, క్లాంగుము. నవ్య. దే. వి. బాల:గుడు: చూ, తిక్కు.
నవ్య దే. వి. రూ-నవు. 1. అలరింక: చూ, హాస్యము. 1; 2 అవహాస్యము: చూ, హాస్యము 1; 3: చూ, పరిహాసము; 4: చూ, వికాసము; అ. కి 5: చూ, హాసించు; 6 చూ,వికాసించు; స. కి 7 పరిహాసించు. చంచ. వా. 1, అ. 470: చూ, నెక్కిరించు. 3; 4. అనుహించు. విజ. 1, అ. 150: చూ, నెక్కిరించు. 3.
నవ్యలబాటు. ద్వ. వి: చూ, రూ-నవలబాటు. ఉ, వారి. 5, అ. 141. [3, అ. 81.
నవ్యలూల. దే. వి.-వై.-భార. ఉత్కృష్ట. నవ్యలూల. దే. వి.-వై.-
నవ్యలూలది. దే. వి. నవ్యము నవ్యభావముగల అడుది: చూ, ప్రీతి.

సంగీతము. సం. అ. కీర్తి: చూ, సమయము. 2. సంగీతము. సం. వి. 1. సంగీతము: చూ, భంగురము.

సప్తమ. మి. అ. కీర్తి: చూ, అభ్యుత్థమగు. సప్తమ. సం. వి. 1. సంగీతము (విశిష్టసంగీతము)

కొందినది: చూ, సంగీత; 2. ముఖ్యమునది; అం. 2: చూ, ప్రస్తావనకర్తయ్యసంగీతము.

సప్తమము. అం: ఇల్లుకాలిపోవుట, పెండ్లము జేయుట, కనులు గోల్పోవుట, మిక్కిలి సంగీతము, కొడుకులు పెడుట, కనము కొల్లపోవుట, ధాన్యము కొల్లపోవుట (7).

సప్తమర్థి. అం: చూ, పుట్టికర్తములు. సప్తమర్థి: చూ. సం. వి. 1. చూ, అవకాశము.

సప్తమర్థి. సం. వి. 2. చూ. 1. వీరసంగీతము. సప్తమర్థి విడిచినవాడు; 2. సప్తమర్థి గలవాడు.

సప్తమర్థి సంగీతము. అం. చూ, సంగీతములో ఒకని సంగీతము చేయెను. ఇంకొకని రథము కాలిపోయెను. ఉభయము గలిగిన రథములయొద్ద రనుకొని. (కర్ణవర్ణమున వర్ణన సాహిత్యము).

సప్తమ. సం. వి. 2. చూ. 1. సంగీతము: చూ, రథము; 2. సంగీతము: చూ, సంగీతము.

సప్తమ. సం. వి. 2. చూ. 1. (సంగీతము-సంగీతము) చూ, ముఖ్యము; 2. చూ: చూ, విద్యుత్; 3. చూ: చూ, ముఖ్యము;

4: చూ, విద్యుత్. [అంకురము: 2. చూ: చూ, విద్యుత్. (సంగీతము + 2): చూ, సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము.

సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము.

సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము.

సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము.

సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము.

సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము.

సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము.

సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము. 2. చూ: సంగీతము.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

సంగీతము. సం. వి. అ. చూ. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1. సంగీతము: చూ, సంగీతము. 1.

నా

నా. అం. 1: చూ, అమ్మమ్మ (అమ్మమ్మలో); 2. స. (1) సేను అమ్మమ్మ పొలిపిదికము; 2 సంగీతమున "నా" లకు బహు

వచనమునం బొక్కడగును. ఉవా — మీ యూయ, మాతల్లి మీ.

నాంచారు. వా వి. ఒకానొక చైతన్యదేవత. (నాంచారి అనియు).

నాంది. సం. వి. 2. చూ. 1. దేవతలు వారి పొలిపిదిక లోనగునాచి చేయునట్టి అగ్రాధము: చూ, మంగళాశాసనము; 2 నాటిక

పొలిపిదికమునందు అగ్రాధము మంగళము, (నాందియన గావ్యాది చర్యము. ఇంకొక

చర్యముచే గాని యొకచర్యముచే గాని 2 భాసాచర్యము.

నాంది. సం. వి. 2. చూ. 1. దేవతలు వారి పొలిపిదిక లోనగునాచి చేయునట్టి అగ్రాధము: చూ, మంగళాశాసనము; 2 నాటిక

పొలిపిదికమునందు అగ్రాధము మంగళము, (నాందియన గావ్యాది చర్యము. ఇంకొక

చర్యముచే గాని యొకచర్యముచే గాని 2 భాసాచర్యము.

నాంది. సం. వి. 2. చూ. 1. దేవతలు వారి పొలిపిదిక లోనగునాచి చేయునట్టి అగ్రాధము: చూ, మంగళాశాసనము; 2 నాటిక

నేయకూరారము. నాందికిఁ బదనియము
గలదని కొందఱు, లేదని కొందఱు, పాదమే
చ ద మ ని కొందఱు, 8-12-18-22
కుదురు లాండవ లేదనియందురు. నాంది ద్వివి
ధము. కుద్ధనాంది, క్రియానాందియని. కేవల
కుద్ధపూర్వక లేవతామ్రతి కుద్ధనాంది. ఈ
మృతికుద్ధమునం బాధిర్మ మన్నిమా, పన్ను
నిద్రేశ ములలో నొకటి యుండును. అక్షర
లు, పుష్పములు దోయిలించి సభ్యులమీది
జేల్లుచే మంగళిగీతముఁ బాడుట క్రియా
నాంది. పూర్వరంగమునఁగా నాట్యపక్ర
మమునఁ గలవలలచే విహ్వలచకాంతికిఁ
కీఁ జేయు కృత్యము. దీనికిఁ బెక్కులంగము
లున్నవిగాని వానిలో నాంది ముఖ్యము. 1;
2. కైరి: చూ, దుండుభి. 3; అం 4: చూ,
స-చ-సీవతామలు. (చూ, సర్వతాన
ములు); 5. చూ, వేసగమడవన భాషలు
(చూ, భాష. 1.); 6: చూ, జన్మతాళ
ములు. [సంధిము.
నాందికము. సం. వి. అ. పుం: చూ, తోరణ
నాందికరఁడు. సం. విగ. 1. మంగళపాళకుఁ
డు నాందినాది; 2. భేరీవాయిండువాడు:
నాందినాది.
నాందినాది. సం. విగ. (న్. ఈ.న్.)—పై—
నాంగటిచాల. వా. వి. చూ, నీత. 2.
నాంగటిచాలకుఁడ. ద్వ. వి. తలీగొట్ట*. చూ,
చాలిని.
నాంగటిచాలకుఁడియిడ. ద్వ. వి. శ్రీరాముని
భార్య: చూ, నీత. 1. (చూ, భార్య)
నాంగటిచ్చ. ద్వ. వి. (నాంగలి + చిచ్చ) (చూ-
నాంగంటిచ్చ, నాంగంటిడుంప. నాంగటి
డుంప, నాంగంటిపడత-నాంగటిపడత-నాంగం
టియారు-నాంగటియారు - పడత - చునత:
చూ, లాంగలము. 1.
నాంగటికోడు. పై. వి: చూ, బలరాముఁడు.

నాంగటిడుంప. ద్వ. వి: నాంగటిచ్చ.
నాంగటిపడత. ద్వ. వి. —పై—
నాంగటియారు. ద్వ. వి. —పై—
నాంగటిపీల. ద్వ. వి. ఏదికోల జోకుంకుట
లిగించిన చీర.
నాంగలి. పై. వి. లాంగలమ్. (చూ-నాంగలు-
నాంగలు - నాంగేయ) 1. పాలము: చూ,
లాంగలము. 1; 2. మడక: చూ, లాంగ
లము. 1.
నాంగలిచాలోకోడు. పై. వి: చూ, నాంగటి
కోడు. [వ్యము.
నాంగు. దే. వి. ధాన్యమునకు పడ్డిగానియ్య ధా-
నాంగురు. పై. వి. నాగిని *: చూ, కూలిని.
నాంగెలు. పై. వి. చూ, రూ-నాంగలి.
నాంగేరు. పై. వి. —పై—
నాంగేలు. పై. వి. —పై—
నాంగిలోలు. దే. వి. అపహరించేకోడుట. భార-
కల్ప. 1, అ. 40: చూ, ముద్దిలి.
నాయే. దే. వి. 1. తీగపాచి: చూ, తైనల-
ము; 2: చూ, ముద్దియ్య. 1; స. కి. 3: చూ,
ముద్దిలింపే. అని. 2, అ. 138
నాయేడు. దే. వి. దుప్పరిబలచరము : చూ,
మత్స్యము. 1. [వృత్తము. 1.
నాయేడగ. వా. వి. అంతరదామర *: చూ,
నాడు. దే. వి. 1. తారీఖు. అం. భా. ప్రి.
90: చూ, తోకో; 2. అదినము. కై. 8, అ.
85; భార. ఉద్యో 4, అ. 407; ఉ. రా.
7, అ. 232; కళా. 4, అ. 132; 3. కాల-
ము: చూ, సమయము. 1; 4. ఆకాలము.
నాడునాడు. వా. వి. రూ.నానాడు: చూ,
చిత్తినము. [కతై: చూ, శ్రీ.
నాడెకతై. దే. వి. నానెమకలది. రూ-నానె-
నాడెకాడు. దే. వి. నానెమకలనాడు.
రూ-నానెకాడు: చూ, కేష్టుడు. [నెమ.
నాడెము. పై. వి. నానెక: చూ, రూ-నా-

నాగబలాడు, సం. వి. అ. పుం. చూ. భీమనేపడు. నాగదైత్యము. పై. వి. చూస్తు చేసినమంత్రపూత మైన చిన్న పేరు. ౪౯. 2, అ. 48. నాగరాష్ట్రములు. పా. పాఠశాలలోనొక తెగవారు: చూ, అచార్య అను రాష్ట్రములు (చూ, రాష్ట్రములు). ప్రస్తుత. * నాగమల్లిక. సం. వి. అ. పై. చూ, నాగ నాగమల్లిక. పై. వి. నాగమల్లిక. (రూ-నాగ మల్లిక-నాగమల్లిక-నాగమల్లిక) అష్టమ తిక్క: చూ, మల్లిక. 1. (హసంతి. 2) నాగమల్లిక. పై. వి. బ: చూ, ధాన్యము. నాగపాత. సం. వి. బు. పై. చూ, గ్రా. 9. నాగము. సం. వి. అ. ప. 1. సకు: చూ, లోపా ము. 1; 2. తగరము: చూ, లోపాము. 1; 3: చూ, నాగపాతము. 2; పుం. 4. నాగపు. రూ- నగము: చూ, నాగము; 5. ఏనుగు: చూ, చుట్టి; 6. కొంప. రూ-నగము చూ, చుట్ట తము; 7. గొప్పము, గాము. చూ, రావల పు. 2: 8: చూ, నాగవాసము. (3); 9. చుట్టు: చూ, మేపుము. 1; 10. ఉచ్చార చక్రవర్త పూసవాయుపు: చూ, వాయుపు 11. మున్నె *: చూ, తృణము. 1; 12 చూ, నువ్వులము *: 13: చూ, పొన్న *: 14. (ఉత్తరవద మైనపుడు) శ్రేష్ఠము చూ, శ్రేష్ఠము; అం. 15. అష్టనాగములు. అనంతుడు, వాసుకి, తక్షకుడు, శంఖపా లుడు, కులికుడు, చిచ్చుడు, మహాచంద్రు డు, కశ్యపాడు: (చూ, స్వయం); 16. చూ, భస్మములు. [తృణము. 1. నాగము పై. పై. వి. భద్రముస్తకము *: చూ, నాగయక్షము. అం: చూ, సహితానములు (చూ, కుంతానములు) నాగరంగము. సం. వి. అ. పుం. నారింజి *: చూ, శర్కరారంగము.

నాగరము. సం. వి. అ. ప. 1: చూ, కుంకి 2. మున్నె *: చూ, పారిక; 3. నాగరదేవీ యాక్షరము; పుం. 4. గోరట *: చూ, మహా: చూ, వి. 5. నగరమునలువ్విసది: పా. 6. ఒకానొకపుత్రము. ఒకొక్క పాదము భగద, రగద, వగదములతోనూడి పరైయ్యము ధందిస్తునందులువ్విసపుత్రము: చూ, పుత్రము. 1; పై. వి. (1) అడు వారి శిరోధామ: చూ, ధూపగము. 2. నాగరము పై. సం. వి. అ. పై. ఒకానొక కుంకి: చూ, తృణము. 1. ములు. నాగరాఖ్యము. అం: చూ, ఉత్తానకరణ బంధ నాగరికత. పం. వి. అ. పై: చూ, నాగెము. 4. నాగరికము. సం. పి. నాగెమైనది: చూ, శ్రేష్ఠము [చూ, లోకము. 1. నాగలోకము. సం. వి. అ. పుం. పాతాళము: నాగవము. సం. వి. అ. ప: చూ, కరణము. 14. నాగవలి. పై. వి. చూ, నాగవలి. నాగవల్లి. సం. వి. త. పై. 1. చూ, తాం బూలవల్లి, తాంబూలవల్లిక, తాంబూలి. (తె).-తమలపామరీగ*: పై. వి. (1) చూ, రూ-నాగవలి. నాగవల్లివిష్ణురము. పా. 1. పెండ్లియెవసనాటి: పెద్దలు; 2. ముద్దలపిండిదగ్గల పెద్దలు. 3. చనియెవసినద పోరాటము. "లోలక నింక నాగవలిలోపల నిష్ఠరములపల్లెగన్" (విజయవిలాసము. 3, అ, 72.) నాగవల్లిదళము. సం. వి. అ. ప. (తె. వ.) అకు, తమలపాడు- తమలపాడు- తమలపు టాకు; తద్వి. -కారపు నల్లరములపాడుకు. (తె. వ.)-కమ్మెరారు. (కమ్మెరారు తిం గకు. చూ, నురలి.) (విగరవాసికి: చూ, నురలి.) నాగవాసము. సం. వి. అ. పుం. 1: చూ, నాగ లోకము; పై. వి. (1) కేళాసముళుము.

సా. 2, అ. 78: చూ, చేకట్ట; (2) అట
చేకట్ట. అచ్చ. బాల, కాం. 88: చూ,
చేకట్ట; ద. వి. (2) గొండ్లము తగిలించెడు
రెండుకొనలుంచిన యిసుపక చిట్ట: నాగదం
తము, నాగము, నిర్మాహము. (తె. ప.)—
కటిమొల.

నాగపీటఁడు. సం. వి. అ. పుం. మనువునందు
ర్యవాఁడు: ఖటకుఁడు, టంకరుఁడు, తగ్గి
మీరుఁడు.

నాగకుండి. సం. వి. ఈ. ప్రి. ఖురాసాని
పుచ్చే: చూ, పుచ్చే.

నాగసంభవము. సం. వి. అ. న: చూ, సింహారము. 1.

నాగసర్వ. అం: చూ, ద్వాదశసర్వం.

నాగసరము. వై. వి. నాగస్వర. రూ. నాగసార
ము. 1. పాటలపాడు డొడదెడుబుట్ట: చూ,
వీసె; 2. మంగలికోర్కె, సన్నాయి: చూ, వీసె.

నాగసాని. వై. వి: చూ, రూ. నాగపవాని.

నాగసుగంధ. సం. వి. అ. ప్రి: చూ, సర్వాక్షి *.

నాగసారము. వై. వి.: చూ, నాగస్వరము. 1-2.

నాగస్వరము. సం. వి. అ. పుం: చూ, నాగ
సరము. 1—2. [స్వము.

నాగా. నా. వి. 1. చనిచేయనిలోక; 2. కూ
నాగాంతకుఁడు. సం. వి. అ. పుం. గరుడుఁడు:
చూ, కూరినాకుఁడు. [కేరము*.

నాగాఖ్యము. సం. వి. అ. పుం: చూ, నాగ

నాగానందనాటకము. అం. (శ్రీహర్షుఁడు గొం
ధకర్త): చూ, కావ్యనాటకములు.

నాగావసర్పితము. అం: చూ, కరణములు.

నాగాశనుఁడు. సం. వి. అ. పుం: చూ, నాగాం
తకుఁడు.

నాగిని. సం. వి. ఈ. ప్రి. 1. గొల్లబెట్టె: చూ,
కూరిని; వై. వి. (1) నాకిని. దేవర్స

మొందిన ముత్తైదువ: చూ, ప్రి.

నాగులొము. ద్వ. వి: చూ, సర్పము.

నాగుమల్లె. వై. వి.: నాగమల్లికా: చూ, రూ.
నాగమల్లె.

నాగులు. వై. వి. బ.: నాగా: (కళ్యాణమకు
గదుగివయిరయగల్గిన సహస్రసంఖ్యాకమీను
సంతతి. — శేష-నానుశీ-తక్షక-విరావత-
కంబళ-అశ్వతర - మహాచంద్ర-కంభ-కర్ణా
టక-ధనంజయ-మహానీల-విరాచ-కర-మహా
కర్ణ-ధ్వజరాష్ట్ర-బలపాళ-మహార-పుష్ప
దంష్ట్ర, దుర్యుధ, మమూఖ, శంఖసాల,
కవీల, వామన, వహష, మణి, శంఖకోమా
దులు చరియఁబాలు): చూ, సర్పము.

నాగుపు. వై. వి.: నాగ: చూ, సర్పము.

నాగోదము. సం. వి. అ. వ. ఉదరతొగియు:
చూ, వారవారము.

నాదిశీకుఁడు. సం. వి. అ. పుం: చూ, వన్నీ. 1.

నాదోప. నా. వి. సున్నితము, నాదోము.

నాట. సం. వి. అ. పుం. 2. కానొకరాగము:
చూ, స్వరము. 2.

నాటకము. సం. వి. అ. వ. 1. నాట్యవర్గిధా
నమై పద్యగద్యాత్మకమైన గొంధవిషము.

(చూ, నాట్యము; చూ, ఆధారము. 2; చూ,
వర్ణంజకము. 1.) రూపకము- రూపము.

(గ ద్వ్యక్తము నాటకము. దీనిశీ రూపకమని
నామాంతరము; 2. నాటకమనగా నాట్య

ముచేఁజూపఁబడునది; 3. నాటకము తిగదన

(ధర్మ-అర్థ- కామ)ఫలము; కనాటకము

లు వస్తు, శేష్, రసభేదములచేఁబడియ్యెను.

నాటకము, చరిత్రము, భాగము, చరిత్రా
నము, డిముము, వ్యాయగము, సహవాకా

రము, వీధి, అంకము, ఈషామృగము. (చూ,
వికరూపకముల లక్షణములు); ౫. దశరూప

కముల లక్షణములలో. — నాటకము. —
ఇందుఁ గృతచరిత్రము. భీశోదాస్త్రుఁడు

నాయకుఁడు, శృంగారవీరసమలలో నొక
టివర్గిధానము. ఇతరరసము లంగములు, భా

రతివృద్ధి. సంధులై రునుగలవు. 5 మొదలు
10 లోత్రుగ వంకము బండవలెను. అంక
కథ పరిమితివనునది కొందఱు పత్సరముని
కొందఱు చెప్పుదురు. 1 నాటకకథను నడి
పించువాఁడు నూత్రిధారుఁడు; 2 నాటక
ములోని భాగములకు “అంక” మనిపేరు;
౩ సర్వనాటకములందుఁ బ్రధమమునఁ బూ
ర్వగంఠము, తర్వాతఁ బ్రస్తావనము జరుగు
వలెనని సూచనవ్రుత్తము. తద్వేషము
లు. ౧ నాటకాంగభేదములు. — అథవా
సారికకీర్తి, అవశ్యపే, అవతరణము, ఉత్థా
నము, గానము, చూలిక; 2 నాటకపరిచ్ఛే
దము. — అంకము, ఉద్ఘాతము, ఆశ్రావణ
ము, ఆశ్వాసము; 3 విలంబితవృత్తము. —
జీవము; ౪ జేక్కినేయనటము. — (తె. పు)
జేక్కినేయి; ౫ నాట్యము. — ఖంఖ; 6 నా
ట్యగతిభేదము. — (తె. పు). — శోభ,
కాదు, తిరుగు, తిరుప్రతిర్భు, పారె; 7 నా
ట్యబంధము. — (తె. పు). — కంట, కట్ట
రము-కట్టారము; ౮ నాట్యవృత్తియనంది.
గర్భము; 9 నాట్యచతుర్థాంగభేదము. —
అయారము, కలాపకము, కిరుపు, భిర్వర్తము,
నలి, చాల, చాలి, తూకము. (తె. పు) —
కలాసికి (మిగతవానికి “వ్యంజకము. 1.”
చూడుము); పుం, ప. 2. నాటకగ్రంథము
యొక్క నాట్యము; ౩. వి. (1) = నాట్య
ము- సర్వక- సర్వవము. అట. పొందు. 4,
అ. 77: చూ, విలాసము. 1; (2) పరివర్త
నము. ఉ. ప. 2, 2. అ. 70 చూ, సర్వము. 1

నాటకరత్నకోశము. అం: చూ, కావ్యనాటక
ములు.

నాటకసంధులు. అం. (సంధులు) ముఖము, ప్ర
తిముఖము, గర్భము, విమర్శము, నిష్ఠ.

నాటకసాల. ౩. వి. = నాట్యశాల. అటవట్టు.

పా. 5, అ. 83: చూ, సవనము. 1.

నాటకావతారము. అం: చూ, కావ్యనాటకములు.

నాటామృగము. సం. వి. అ. పుం: చూ, తిమిటము.

నాటిక. అం. నాటికలు 18 లో నొకటి (4 అం
కములు. పాత్రభేదముచేత) రణికవంటిది);
చూ, నాటికలు.

నాటికలు. అం. ఇది 18. — నాటిక, (నోటిక,
గోష్ఠి, పత్తకము, నాట్యకావకము, పుస్తా
వనము, ఉత్తరాస్థము, కావ్యము, శ్రీంక
ణము, రావకము, సల్లావకము, స్థుగాది
తము, శిల్పకము, విలాసిక, దుర్బిల్లక, ప్రక
రణిక, హాసకము, భాణికము.

నాటిది. వా. వి: చూ, అతుది.

నాటివడలు. వా. అ. 89. చూ, ఉచ్చే. 2.

నాటు. దే. వి. 1. నాటులోనగువానిని నాటు

ట: నాట్టుము; 2. నాటుట; అ. 89.

3. సుగ్రహ్యకావ. భార. ఉద్యో. 4, అ. 407:

చూ, స్థిరపడు; ప. 89. 4. నాటులోనగు

వాని స్థాపించు: చూ, మొలవేయు; అం.

పే. 5. సుగ్రహ్య. ఉ. ప. 2, 2. అ. 80:

చూ, మొలవేయు.

నాటుకొను. దే. అ. 89: చూ, నాటు. 2.

(పే. నాటుకొలుపు. అచ్చ మం, కాం. 81).

నాటుపురము. వా. వి. పల్లెటూరు.

నాట్టుము. దే. వి: చూ, నాటు. 1.

నాట్టసరిగ్గము. అం. చూ, కావ్యనాటకములు.

(దీనిని సుందరమిశ్రుఁడు వాగ్దేవము).

నాట్టభేదములు. అం. పురము పురము నను

రెండును నాట్టభేదములే.

నాట్టము. సం. వి. అ. ప. = వట్టున. 1. పురము

ము (నాట్టము మృదుమధురమైనచో “లా

వ్యముని” ఉద్ధత మైనచో “తాండవముని”

చెప్పుదురు); చూ, తాండవము, చూ, లావ్యము.

(చూ, ధ్వజము. 1; చూ, నాటకము. 1.); (నాట్యమునకు భరతమూర్తిమూలాధారములు. కావ్యబట్టియే నాట్యమునకు "భరతము" ని పేరువచ్చింది: చూ, భరతము); 2. స్వల్ప, గీతనాట్యములకూడిక: చూ, తార్యతిగ్రము; అం. 3: చూ, వివరము.

నాట్యరూపకము. అం. నాటికలు 18 లోనొకటి (ఒకొకము, నాట్య, గాన, హాస్య, వ్యంగ్యములుండవలె) చూ, నాటిక.

నాట్యలోపన. అం చూ, కావ్యనాటకములు. నాట్యవిలాసము. అం. — పై — (సాల నాట్యకాల. సం. వి. అ. స్త్రీ: చూ, నాటక నాట్యశీఖరము. అం. చూ, కావ్యనాటకములు

నాట్యోపయోగములైన యంగములు. అం. ఇవి 19. — వీనిలో కొక్కొక్కదానికి గల భేద సంఖ్య — కిరన్సు 17, దృష్టి 18, తారలలి, పుటలు 9, భృతలు 7, నాటికములి, గండము లులి, అధరములి, చిరుగము 8, ముఖములి, కంఠము 4, హస్తములు 10, పక్షము 3, జనరము 3, పాస్వలములు 5, కటి 5, ఊరలు 5, బంధులు 5, భరణములు 9 : (చూ, ఉపనిషత్తులు: చూ, అంగము 9.)

నాట. నా. వి. 1. పన్ననిమూలపట్టె; 2. గుట్టములు ఎడ్డు లోనగునాని దెక్కలకునేపెడిది ఇనుపముక్క.

నాడి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1: చూ, వరము (1) (చూ, నాడులు); 2: చూ, నాటిక; 3. — నారి. నారికుటుంబ. చూ, వ్యంగ్యము; 4. ఈనె: చూ, పర్వలిగము; 5. కూరకాడ: చూ, కాకము. 1; 8. తెల్లగడిక: చూ, మిరిత (చూ, ర్మగము. 1.); 7. మోంకాని నడక. [కారుడు

నాడింధముడు. సం. వి. అ. పుం: చూ, స్వల్ప నాటిక. సం. వి. అ. స్త్రీ. 1. గడియకాలుము

గడియ-గడి. (సం. పు). — ఘటిక, నాడి; (మిగతవానికి "విఘటిక" చూడుము.) పై. వి. (1) రూ-నాడు-నాడిను. అచ్చ. అ, కాం. 111: చూ, దేశము.

నాడివరణము. సం. వి. అ. వి. అంగసాలె: చూ, స్వల్పకారుడు.

నాడిదేహుడు. సం. వి. అ. పుం. భృంగిగ్య రుడు: చూ, శలఁగుడు.

నాడివ్యంగము. సం. వి. అ. పుం: చూ, నాడి. 3. నాడు. దే. వి. 1: చూ, దేశము; 2. జనపనము;

అ. కి. 3. నాటు. భార. కర్ణ. 2. అ. 245: చూ, మొలవేయు; ప. కి. 4. ప్లామిం చె. అం. భా. కృ. 122: చూ, స్థిరపడు.

నాడుపెండులు. దే. అవ్య. అప్పటినుండియు.

నాడులు. అం. 1. దేశభేదములనుబట్టి రాఁబడిన బ్రాహ్మణాది వర్ణములకు గలిగిన కేళ్లు. (చెలినాడు, మురకనాడు, కానలనాడు, తెలనాడు, చెంగినాడు మొ); 2. మండలము లోని అంతర్భాగములనుబట్టి అయాభాగములకు రాఁబడిన కేళ్లు. (చాగలునాడు, పోలనాడు మొ) (చూ, దేశములు); 3. ఇవి. 19 — నాసికాద్యాగములు, శేత్ర ద్యాములు, కర్ణద్యారములు, శంఖినినాడి, గుఱనాడి, బిన్ననాడి, నువువ్వునాడి; (దశవిధనాడుల వివరము. — ౧ ఇదానాడి యన భంద్రినాడి (ముక్కునకు ఎడమ భాగమున నుండును. శివుడు అధిదేవత); ౨. పింగళినాడియన మూర్ధ్వనాడి (ముక్కునకు కుడిభాగమున నుండును. విష్ణువు అధిదేవత); 3. నువువ్వునాడి అన అగ్నినాడి (ముక్కుమధ్య నుండును, బ్రహ్మ అధిదేవత); ౪ గాంధారినాడి (కుడిచేతిమందుండును. ఇంద్రుడు అధిదేవత); ౫. అస్తినాడి (నాలుకయందుండును. ఎడమచేతిమందును ఉండును. విరుణుఁడధిదేవత); ౬. పుషానాడి. (కుడిచేతియందుండును. దిగ్దేవత

అధిదేశక); ౭. చయశినివాడి (విజయవాడ) యందుండును. బస్మ అధిదేశక); ౮. ఆలం బసవాడి (శివమందుండును. అగ్ని అధిదేశక); ౯. లవమావాడి. (గుడపానందుండును. భూమి అధిదేశక); ౧౦. శంభుని వాడి (నాల్గిపానమున నుండును. చంద్రుడు అధిదేశక); (శరీరమునందు మజ్జాతంతువులు (నాకులు) చాచావుగ 700 కలవు.)

నాడె. దే. వి. నమమ నూడకండె నుంచెడు నాదా: శోట్టియంతోటై - తోట్టెనాక. (సం. ౪).—ఉచర, తంబికావ్తము, తురి, తుర్మ.

నాగకము. సం. వి. ౪. నానానాడెము. రూపాయలోనగు నానెము: ఆహారము. (దే. ౪) — నానెము. (చూ. లోహము. 1.)

నాగము. వా. వి. మాంబరనము. ఆం. భా. ద్వి. 252.

నాణిము. దే. చూ. దేశము.

నాణియము. నై. వి. నాగక: చూ. రూ-నానెము.

నాణకతై. నై. వి. చూ. రూ-నాడెకతై.

నాణకాఁడు. నై. వి. 1. శోమటి. సాంబ. మా. 2: చూ. నైక్యండు; 2: చూ. రూ-నాడెకాఁడు.

నానెము. నై. వి. నాగక. (రూ-నాణియము-నాడెము.) 1. కుద్దదీపారము: చూ. లోహము. 1; 2. ముద్దగింపబడిన రాగి చెండి బంగారముంబిల్ల: చూ. లోహము. 1; 3. ఇచ్చి పుచ్చుకొనబడుచుండు దియోగ్యక; 4. నాగరికక; 5. దియోగ్యనాదొగ్య పరికిలనము: చూ. శృంగర; 6. మంజులము: చూ. బృహద్రము.

నాకము. దే. వి. బత్తెము. రా. వి. 2, ఆ. 34: చూ. సంబకము.

నాతి. దే. వి. రూ-నాతుక. అడుది:చూ. (ప్రే)

నాతుక. దే. వి. (నాతి + తుక): చూ. రూ-నాతి.

నాతోడు. బా. నాయన, నానైట్టు, నమ్మ చేంపుకొనితిన్నట్టు. “నినెచ్చెరితోడును మ్మ నభి నిక్కముచెచ్చును.” (నర్తకాపరి. 1, ఆ. 87.) “కలయట్టు చెచ్చుమీ కల్లలాడిననీకునాతోడునుమ్మ పొగిలభివీ” (నర్తకాపరి. 2, ఆ. 107.)

నాదము. సం. వి. ఆ. పుం. నాదు. 1. ధ్వని. మోక్ష: చూ. స్వరము. 2; ఆం. 2. ఆహారము. ఆహారము అనిర్విదిధము. (ఆహారము. — నాతి క్త నాది రూపముచేత శోభి శోభిత్వరంజకమై భవభంజకమైయున్నది. ఈయాహార నాదమునకే పానశేదములనుబట్టి 22 శేదములుగలవు. అవేదనబడునది గమక శ్రుతులనిపించుకొనినది: చూ. ఉచ్చతమును.) ఆహారము (ప్రాణాగ్ని సంయోగ రూపమైవది); (నాదమునగా న్యాకరణభృతారము నా మోక్షగతి అన్యట ద్వనియని తాత్పర్యము. మంత్రవ్యాకరణ భృతారమైనచో. — న. ప్రాణము, ద. అగ్ని. ప్రాణాగ్ని సంయోగ రూపమైనది గమక నాదముని పించుకొనినది: చూ. స్వరము. 2; దే. చూ. అమృతకవచాగ్రములు.

నాదిములు. ఆం. (దశవిధనాదములు) జల, భేరి, మద్దెల, మృదంగ, ఘంటా, కాదాక, కింజీ, వేణు, భృమర, కంఠార నాదములు.

నాదాంతరి. ఆం. చూ. భాషంగములు.

నాదార. వా. వి. 1. విచ్చుచ్చే: చూ. దీపకము; 2. వీల; 3. నాటి; 4. కత్తెదీ; వి. 5. చిక్కినది; 6. వీచి.

నాది. దే. వి. నానంబంధమైనది.

నాదియే. సం. ఆ. 29. మోక్ష. 3 కాం. 5, ఆ. 53: చూ. కల్పియే.

నాడు. వై. వి. నాడు. కల్పము, భవవి. పా.

2, 1, 98: చూ, స్వరము. 2.

నాదేయము. సం. వి. అ. పుం. 1. కృతదిక్కు*:

చూ, ముస్తకము; 2. సిరువ్రు*:

చూ, చుట్టరి; వి. 3. నదిపంబుధమనది.

నాదేయ. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. కిత్తలి*:

చూ, కర్కరాంకము; 2. నారవల్లు*:

చూ, కర్కరాంకము; 3. తక్కలి*:

చూ, చైత్యంతి; 4. నాననము*:

చూ, నాయ చీవన మారకము; 5: చూ, నాదేయము.

2* ; 6. కాశికేరడు (నీలకేరడు)*:

చూ, లిఖనము. (నాగరంగపు చెట్టుఅనికొందలు)

నాదము. సం. వి. అ. పుం: చూ, ముక్కు-

కాడు. [చూ, పరాధినుడు]

నాధంతుడు. సం. వి. 3. ఈ. త్. త్.

నాధుడు. సం. వి. అ. పుం. 1. పెనిమిటి:

చూ, భర్త. 1; 2. తీడు, చుట్టపు

చూ, స్వామి. 1; 3. ఇందుకిడు: చూ,

సహస్రార్థుడు. [3, అ. 187.

నాన. వై. వి. నాన: చూ, సిగ్గు. భార. అది.

నానలాయి. దే. వి: చూ, నానవియ్యము.

నానగండ. వై. వి. సిగ్గుమాలినవాడు. పాం

డు. 5, అ. 179.

నానవియ్యము. దే. వి. నానలెట్టివ కొత్త చే

రుడు వియ్యము: చూ, వియ్యము.

నానాడు. దే. వి. రూ-నాడునాడు: చూ,

చుట్టినను.

నానాన. వై. వి. చూ, నాకబలి.

నానానసాని. వై. వి: చూ, రూ-నాగనసాని.

నానారూపము. సం. వి. నలుకొలుగులది;

చూ, వివిధము.

నానారంభము. అం: చూ, విభుంటువులు.

నాన. దే. వి. 1. నానకొరివి: చూ, భూష

ణము. 2; అ. కి. 2: చూ, తీరు. 8.

నానకొరివి. దే. వి: చూ, నాన. 1.

నానము. దే. కే. 1: రూ-నాన్య. నానలేయు.

పాండు. 3, అ. 191.

నానది. దే. వి. (నాన+నది) 1. లోకొక్తి,

గాలిమాట: చూ, కల్పము. 2; 2. సామెత.

పా. 2, అ. 258: చూ, కల్పము. 2.

నానడు. దే. వి. 1. — పై; 2. తడిసిని.

నానడువాన. దే. వి. విడువకపరిగెడు పొడి

పొడి చినుకులవాన: చూ, వాన. 1.

నానపు. దే. కే. (పట్ట) చేబలచేయు.

నానబోర. దే. వి. మాంసముగలబొమ్మ:

చూ, పక్షము.

నానెత. వా. వి. అలస్యము: చూ, విలంబము. 1.

నానడి. వా. వి: చూ, రూ-నానడి. అం,

భా. చు. 111.

నానోడు. వా. వి. — పై. —

నాన్య. దే. కే. చూ, రూ-నానయే.

నాన్య. దే. వి: చూ, భక్త్యము.

నాన్య. దే. వి. రూ-నానయ. 1. తొండి; చూ,

పరిత్యక్తు. 2; 2. పూజ్యుడు: చూ, మహా

నీయుడు; వా. 3. (కూర్మలలో) అన్న;

4. (కూర్మలలో) మేనమామ.

నాన. వై. వి. చూ, నాకబలి.

నానసాని. వై. వి: చూ, రూ-నాగనసాని.

నానకుడు. సం. వి. ఋ పుం: చూ, మంగలి.

నానాగ్యము దేవరచిత్తము. లో. దయతో గూడిన

లాభము. “మామకస్వాంతకీర్తి, చెలువభా

గ్యంబు దేవరచిత్తమధిప.” (పాంచా)

నాధి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. 1. కన్య: చూ,

మృగమదిము; పుం, స్త్రీ. 2: చూ, బొడ్డు.

1; పుం. 3. వివిధీయము: పర్వనాధి, వస

నాధి; 4. బండికంటి నడిమితుడు: చూ,

పిండిక. 1; 5. తిలకము: చూ, బొట్టు. 1;

6. క్షితియుడు: చూ, రాజా. 1; 7. చక్ర

పద్మ చూ, రాజా. 1; పా. 8. దీనికి ఉప

మానములు — పాన్న పుత్ర్య, మడి, మడుగు, మాయి, చక్కెము; అం. 9. పురుషలక్షణాంగములలోనొకటి. (బొడ్డు) (దక్షిణాంగము) వర్తలమై యతిగంభీరమైన బ్రకస్తము. నామావర్తమై మిక్కిలి లోఁతుగలిగిన పాపాత్ముడగు. ఉత్తావధిరకమైన దుఃఖునిగము. చూ. లక్షణాంగములు; 10. స్త్రీలక్షణాంగములలో నొకటి. (బొడ్డు) (లోఁతుగనున్న పూజ్యారాలగు. ఏటినుడివలె దక్షిణావర్తమైన రాజవర్మయు, పుత్రవలెయు, పతివీర్యయు, భోగియునగు. ఎడమనుడియైన చచ్చేలిద్దలు కలదియగు. లోపలనుడియున్న జారియగు. బొడ్డుకు కొంచెము క్రింద కుంకుమవర్ణగర్భితమై చచ్చునమమగు చిన్నయున్న మన్నెవాని యన్నమిన్నయగు. చూ. స్త్రీలక్షణాంగములు; 11. చూ. అధమశ్రేణియులు; 12. చూ. కళలుండు నలములు; 13. చూ. మాస్తశ్రేణియులు; 14. చూ. మంజనపానములు; 15. నాథికుంభి — గోమాత్రములో 3 రోజులు నానచైచి యెండించినకుంభి (7 రోజులనికొండలు). నాథికాపర్తి. అం. చూ. అనుభావరములు. నాథిజన్మంగు. సం. వి. 5. పుం. పాక్షిలి చూలి: చూ. బ్రహ్మ. 1. నాథిశ్రీశ్రీ. అం: చూ. చిత్తరక్షణము నామకరణము. సం. వి. అ. న. 1. కిద్దలకు కేరుకేట్టుట, అం. 2: చూ. కర్మములు. నామకా.నా.శ్రీ.ని. స్యకంకరము లేకుండగ నామగుంట. ద్వ. వి. (నామము + గుంట) గళ గర్తము: చూ. రోగము. 1. నామధేయము. సం. ఓ. అ. న. చూ. కేరు. 1. నామమడతే. వి. స. శ్రీ. చేంత. భారి. స్త్రీ. 2, అ. 54: చూ. సంహరించే, నామము. సం. వి. 5. న. 1. చూ. నామధే

యము; పా. 2. (నామము) కేరువకుఁబాళి తివడిమని సంజ్ఞ. “రామ, కృష్ణ” మొ. దే. వి. (1) నొకట పెట్టుకొనెడుబొట్టు: చూ. బొట్టు. 1. నామములు, అం: చూ. చదములు, హాగము. ఉ. నామములు. దే. వి. ఐ. పాచికలు: చూ. వ్యవ నామర్థా. వా. వి. అగౌరవము. నామ దే. వి. శోన్నలోపగువాని కొయ్య గాలున చిగిరించినమొలక: చూ. మొక్క. 1. నామాక్షి. వా. వి. అవమానము. నాయంకరము. ద్వ.వి. (నాయకుడు + కరము): చూ. పృథుత్వము నాయకవాడి. ద్వ. వి. చంటవరామరికచేతుడు దివాగళు బంటు. రూ. నాయకవారి: చూ. మహానూరిదారు నాయకవారి. ద్వ. వి. — నాయకుడు. వై. వి. 1. పృథువు. చూ. స్వామి. 1; 2. పన్నిద్దలు భటులకధిపతి: చూ. స్వామి. 1. నాయకుడు. వై. వి. 1. కూడవిదేషము: చూ. కూడుగిడు; 2. నాయక: ప్రభువు: చూ. స్వామి. 1; 3. బలికెలోనగువాని చట్టతరచు. నాయకగుణములు. అం. కావ్యలక్షణములు — మహావీరవత, మహాభాగ్యము (చరితాలన), జోవ్యల్యము, జోచార్యము (చాక్రవ్యము), కేజస్వీత (చరాశ్రయ), ధాన్వీత, వైదగ్యము (వేద్య), పాండిత్యము (విద్యావిశేషము) మొ. వీరికిఁదగిన నాయికలు పాధారణముగ నుగర్దు: చూ. స్వీయ, అన్య, సామాన్య. (ఈ గుణములన్నియు పూర్తిగా గలవాడు క్రమముడు. కొన్నియై కలవాడు మధ్యముడు. చాల తక్కువగలవాడే ధముడు) నాయకశ్రీయము. అం. దేననాయకుడు, మనుష్యనాయకుడు, ఉభయనాయకుడు. (3.)

సాక్షుకవర్ణనచిత్తం. అం: యా, సాక్షుక
సఖులు. [రత్నము: యా, భూషణము. 2.
సాక్షుకము. సం. వి. అ. పుం. పరికరమునడిమి
సాక్షుకసఖులు. అం. విటండ, వియోషకుడు,
పీకమెట్టడు, చేటుడు. (4)
సాక్షుకస్వరూపము. అం. కీర్తిప్రతాపమధగ
త్వము, ఆధునపత్వము, ముగిసాధ్యత్వము,
భూభరణధునీయత్వము, కాస్యగీతపీయత్వ
ము. (3)

సాక్షుకుడు. సం. వి. అ. పుం. 1. సాక్షుకుడు.
అధిపతి(యా, సాక్షుకులు)యా, స్వామి. 1;
2. శృంగార రసావలంబన పురుషుడు
(యా, సాక్షుకులు); విగ. 3: యా, శ్రేష్ఠుఁ
డు; వై. వి. (1). సాక్షుక. అధిపతి: యా,
స్వామి. 1. (పురుషుడు కపియము.)

సాక్షుకులు. అం. 1. సర్వగత సాధారణులయిన
సాక్షుకులు ముఖ్యులు. — ధీరోదాత్త, ధీరో
ద్ధత, ధీరకాంత, ధీరలలిత (4) (ధైర్యము
గలిగి కాంతుడై సర్వమెఱింగి దయాళు
యైన వాడు ధీరోదాత్తుడు, గర్వానూ
యదంభమాయా కోధాదులు గలవాడు
ధీరోద్ధతుడు, వ్యసన్నాత్ముడు ధీరుడు
కాంతుడునైనవాడుధీరకాంతుడు, నిశ్చిం
తుడు విద్యాసక్తుడు ముఖ్యులైనవాడు
ధీరలలితుడు); 2. శృంగార సాక్షుకులు
ముఖ్యులు. — అనుకూలుడు, దక్షిణుడు,
దృష్టుడు, శకుడు (4) (యా, ఉపసాక్షు
కులు) (అనుకూలుడు. — అసాక్షుక
వాసక్తుడు; దక్షిణుడు — అసాక్షుక
యందు సమస్తేవాపత్తి; దృష్టుడు. — య
శ్రీగమనాదులచే వస్తుచేసియు నిర్వయం
డు; శకుడు. — నాయికామూల్యవిదిత విడి
యకారి (యా, పతులు); 3. ఉపసాక్షు
కులు ముఖ్యులు. — పీకమెట్టడు, విటండ,

చేటుడు, వియోషకుడు, (యా, సాక్షు
కులు, ఉపసాక్షుకులు.)
సాక్షుక. దే. వి. (సా + అస్మ); యా, యా-
సాక్షు. [ప్రసా-
సాక్షుకము. వా. వి. కందికల్లి: యా, పితా
సాక్షుకము. వై. వి. సాక్షుకభార: 1. సర్వ
మునుపహించుట; 2. రాశికీల్యమునొందెట.
సాక్షుకారి. వై. వి. సాక్షుకభారి. సర్వయూత.
సాక్షుకు. సం. వి. అ. పుం. 1. పార్శ్వము.
యా, లాభము. 1; 2. నీతి: యా,
సర్వము. 1; వై. విగ. (1). సాక్షుక
సాక్షుకయుక్తము: యా, సర్వము. 1
సాక్షుక. సం. వి. అ. స్త్రీ. శృంగారరసావలం
బనస్త్రీ: యా, స్త్రీ.
సాక్షుకులు. అం. వివిధశృంగార రమణీయైన
రమణీమణులు స్వీయ, పరయ, సామాన్య
లను ముక్తములయి యుండిరి. అందు
స్వీయ పదములు, పరయములు, సా
మాన్య యుగవిధములప్రకారే బ్రధానసాక్షు
కులు పదునాల్గురైరి. ఆనసాక్షుకులుచే
శృంగారసాక్షుక అప్రవిష్టములైరి. ౧ సాక్షు
కపతిక (ప్రియుని దనము వశపఱచుకొన్న
ది); 2 వాసనపక్షిక (పతి వయ్యుచేకను
నాదుల లంకరించునది); 3 విరహోత్కంఠిత
(సాక్షుకుడు తేకరరావన్ను నివించునది),
4 విభక్తిబు(సంకేతస్థలమునంబియునిగావ
కకలగునది); 5 కలహంతరిత(గుండు కోప
ముచే బలివిదవనాది వీడవల బహిష్కృత
మనునది); 6 కుంఠిత (ప్రియుడు పర
స్త్రీనిగూడిన చిన్నలఱాచికోపించునది);
7 పోషితకర్మి (పతి పరదేశమున నుం
టచే బలిపించునది); 8 అభిసారిక (ప్రి
యునిగూర్చి సంకేతస్థలముననునది) (విరి
దూతి, దాసి, పతి, చేటి, ధాత్రేయి, పార్)

తిక్కని, లింగిని, కల్పిని యనువారు సహాయులు) (ధాత్యేయి=దాదిహురురు. పాత్రి వేనివిహురింటిది. లింగిని=నన్యసిది. కల్పిని=హుర్పిది.)

నాయికాత్రియము. అం. స్వీయ, భరణీయ, సామాన్య (3).

నాగ. దే. వి. 1. నదితవన, చీల్చిన తాటిమట్ట లోననువది: చూ, శల్కము. 2; 2. జేనన నాగపీయ చూ, శల్కము. 2; 3. కూర మీడిపీయ, కడంబను: చూ, శల్కము. 2; 4. కొప్పురి, ఈత, మొగలి, గోగులోన గువాని పీయ చూ, శల్కము. 2; 5. నెట్టు మీడినట్ట, వల్కలము. భార. అర. 2, 4. 328: చూ, వల్కలము. (చూ, తెరుడు)

నారంగడు. సం. వి. అ. పుం. 1: చూ, విటుడు; 2. నరరకడు. దుష్టము: చూ, వ్యాధుడు. 2.

నారంగము. సం. వి. అ. పుం. 1. నారినజీ: చూ, శర్కరారంకము; 2 కంచెకుడ * చూ, శర్కరారంకము; 3. ఆమడదీర్ణము: చూ, యనుక శిశువులు; 4. పిప్పిరసము

నారకము. సం. వి. అ. పుం: చూ, రూ-నరకము.

నారచీరలు. దే. వి. బ. పాత్రిచీరలు

నారట్టము. సం. వి. అ. పుం. చీటికేల, చిటికము: చూ, భూమి. 1. [చ. 1.

నారణపక్కి. వై. వి.=నారాయణపక్కి. చూ,

నారదప్ప. వై. వి.=నారదము. (దేశ్యమని క. 11.) చూ, శర్కరారంకము.

నారదము సం. వి. అ. పుం. 1. చూ, నారదప్ప; 2. నారినజీ. చూ, శర్కరారంకము. (నారంగతప్పము నారదమని కొందలు)

నారదస్మృతి. అం. చూ, మూలస్మృతులు, స్మృతి

నారదీయము. అం. 1: చూ, పురాణములు; 2: చూ, ఉపపురాణములు.

నారదీయరత్నాకరము. అం: చూ, భరతకృష్ణాగ్రంథములు. [ముని: చూ, ముని. 1. నారదుడు. సం. వి. అ. పుం. ఒకానొక దేవ నారకుంటలు. అం. పృత్తి, గోగు, జేనుము, కీర్తనార. మె.

నారమడి. దే. వి. నారతోనేసినబట్ట, ముకుటము-ముక్కుటము: చూ, వస్త్రము.

నారము. సం. వి. అ. న. 1. నరలగుంపు;

2: చూ, రూ-నారాసము. 1; పుం. 3. అచ్చుడుపుట్టినమాడ: చూ, ధేనువు; 4. నీళ్ళు: చూ, నలిము.

నారనేళ్ళు. దే. వి. బ. ఏకలీలదళ వృక్షముల-నేళ్ళు (కొప్పురి, తాటి, ఈత, వరి, చొడి, కోన్న లోనగువానినేళ్ళు): చూ, జేరు 1. నారనము. వై. వి.=నారాచము: చూ, బాణము. 1.

నారసింహాయము: అం. (నరసింహా=అశ్విన పరీయతే నక్షత్రయత ఇతి చతుర్విధ నాక రహిత ఇత్యర్థ:) చూ, ఓమ్. [ములు.

నారసింహీయము. అం: చూ, ఉపపురాణ

నారాచము. సం. వి. అ. పుం. 1. నారాసము-

నారము, అచ్చేము ఇనుప బాణము, పృత్వేదనము చూ, బాణము. 1; 2. నీటి యెనుగు: చూ, పానీ; అం. 3: చూ, ముప్పది రెండాయధములు (చూ, బాణము. 1); పా 4. ఒకానొకవృక్షము. ఒక్కొక్కపాదము తగణ, రగణ, వగణములుగలపై యెనిమిదన ఛందస్సనందుఁబుట్టిన వృక్షము: చూ, వృక్షము. 1.

నారాచి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. ఖంగారుపతికడు-కొలుముట్టు. అగసాలెవాని ఇనుప తాగిము (అనికొందలు): చూ, సానము.

సారాజీ. దే. వి. చూ, రూపరాజీ.

సారాజీ. దే. వి. పై. సారాజీగారికి. సారాయగారి. స. వి. క. తుం = చూ, సారాయగారి. పా. సవ్యాసికీయే కాన్ద్య ను (చరిత్ర).

సారాయగారు. పా. తెలియకును వేదభాగ మనందొకపన్నము (చూ, తెలియ కాన్ద్య ముగము)

సారాయనాస్త్రము. అం. చూ, అస్త్రములు.

సారాయనాస్త్రము. అం. (సారాయనాస్త్రము - వానస్య - వానస్య - ముక్తేర్వా - అయనంపాన్ద్రీ - రేఫాల్ - వరసకారస్యగర్వవిధానాల్ - సర్వప్రాణిబుద్ధిగుహానివాసాల్ - కుద్ధచైతన్యమి త్యన్ద్రాః) చూ, ఓమ్.

సారాయనీ స. వి. ఈ. శ్రీ. 1. చూ, పార్వతి. 1; 2: చూ, లక్ష్మి; 3: చూ, శత మూర్తి*.

సారాయణుడు. స. వి. అ. తుం. (రూ - సార యణుడు - సరాయణుడు - సరాయుడు) (1) అవతారపురుషుడు, 2 అవతరముందు స్థానము, 3 వరసమూహమున కునికిపట్టు, 4 వరసమూహమునివాసము, 5 శబ్దగమ్యుడు, 6 సాయుధముక్తి స్థానము, 7 తొం బదియాలు తత్వములకు స్థానము, 8 ఒక మన్వంతరమున నరుడడనుబుడికీ గుమారుడు) 1. పెన్నుడు: చూ, నిష్ఠువు. 1; 2: చూ, నూర్పుడు; 3. చంద్రుడు: చూ, హిమాంకువు; 4. సలవ చూ, బ్రహ్మ. 1; 5: చూ, శివుడు; 6. అన్న: చూ, వన్నీ 1; 7: చూ, అశ్వమేధిని; 8. ఆవు: చూ, ధేనువు.

సారాకంసి. పా. నరలనుగుడించి చెప్పెడువేద వాక్యముకలది. (చరిత్ర)

సారి. స. వి. ఈ. శ్రీ. 1. ఆడుది: చూ, శ్రీ; 2: వి. (1) = నాడి: చూ, నరము;

(2) = నాడి. సారికులు: చూ, వర్గము; దే. వి. (3) వింటియైత్యాదు: చూ, మూర్తి. 1. సారింజి. 2. వి. 1. = సారింగ: చూ, శర్మ రాంకము; అం. 2. (దోహదకాస్త్రీకా - వాయువిశంగాలు, ఆచార, సత్వము, నిష్ఠ పాలతో నూటి కుండేటిహంసముతో మూల మందు లేవనముచేయ పెక్కుఫలముల నిచ్చె ను): చూ, దోహదకాస్త్రము. (సారింజీవం దుక్కలో విటమినులున్నవి. మన ఆహారములో యావిటమినులు లేకపోయినచో మనకు తిమ్మిరివారము వచ్చును)

సారికడము. 2. వి. = చూ, సారికేళము* సారికాయ. దే. వి. అల్లెతొడి తాకుడువలన చేతకలిగిన కిణము. (చూ, కిణము 1-2.) సారికులు. ద్య. వి. పెలతుండు: చూ, ద్రుగము. సారికడము. 2. వి. = చూ, సారికేళము*. సారికడము. 2. వి. = 2. =

సారికేళము. స. వి. అ. తుం. 1. = సారికడము - సారికడము - సారికేళము (చూ. సారికేళము - సారికేళి - సారికేళి - సారికేళము - నాడికే గము - సారికేళము - సారికేళము) పెంకాయ *: చూ, స్కంధఫలము; అం. 2. (దోహద కాస్త్రీకా - మినుములు, పెదలు, వేద వాయువిశంగాలు వేల్చిననీటిలో వానవేసి రుద్ది మధ్యములోకలిసి ఉప్పుతో గూడ చెట్టుచే కృష్ణమొదటి రాత్రివేళ లేవనముచేసినచో మధురములగు పెక్కుఫలముల నిచ్చెను): చూ, దోహదకాస్త్రము

సారికేళకృష్ణవ్యాధి. పా. కొబ్బరిచెట్టులకు కెక్కిరివన చూడగడ్డి యెక్కిరివన నీతి. సారికేళపాకము. అం. 1. పాకములు 2 లో నొకటి. (మిగుల శతమయె యభేద్యమెనది. చూ, పాకములు. (చూ, దాహపాకము); 2. పాకములు 4 లో నొకటి: చూ, పాక ములు. (చూ, వృక్షము.)

నారికేళాంజను. అం: చూ, అంజనులు.

నారికేళాంబువ్వాయను. పా. కొబ్బరికాయ
లోని నీరటువచ్చినది తెలియదనివరితి.

నారీ. పా. ఒకానొకప్పుడు. ఒక్కొక్కపా
దమునకు ఒక మగగుముగలదై మూడవ ఛం
దస్సునందున్నదినిన పృథ్వు: చూ, పృథ్వు
ను. 1.

నారీవరము. పా. ఒకానొకప్పుడు. ఇది వరు
నొకండవ తీర్పువ్వందస్సునందరి కాలిని
వృత్తవ్వాయన చేసిపాచములున్న ఇంద్ర
వజ్రివ్వాయన పరిపాచములున్న నడయేను:
చూ, వృత్తము. 1.

నారు. దే. వి: చూ, రూ-నాలు.

నారుమే. దే. పేర్. నాడనేయు: నారు.

నారు. దే. పేర్. — పై.

నాణు. దే. వి: రూ-నారు, ఆకు, కోన.
(సం. ప.)—అంకురాలి.

నాణునాటు. దే. ప. పేర్: చూ, మొలకేయు.

నాణునాటుట. దే. వి: ఉసుపు. ఉప్పు.

నాణుపోయు. దే. ప. పేర్: ఆకుపోయు.

నాలను. చా. వి: చూ, లాడను.

నాలనకొలనువాడు. ద్వ. వి: చూ, కూరుకొడు.

నాలానకు. చా. వి. లాయకురేని.

నాలాయనము. పా. దగ్గిరిదేవములోని భాగము.

నాలి. దే. వి. 1. కుత్తికవునని. ప్యా. 3. ఆ.

51: చూ, వంశన; విగ. 2. కుత్తికము:

చూ, పీనము. 1, 2. కుందము, ఆలవ్వుము

ప్యా. 3. ఆ. 28: చూ, కలంబుము. 1;

4. కమ్మనైనది: చూ, పీనము. 1.

నాలిక. దే. వి: చూ, రసం. పై. 7. ఆ. 100.

నాలికచేలు ద్వ. వి. 1. కృణవిశేషము: చూ,

కృణము. 1; 2. చూ, వకుళోగము.

నాలికతీర్థ లోనవిషము. లో. ఉదా.—అజిత్తు

లహరి మృగముయొక్క తేనెమాటలకు

హాసపోయితిని. నాలిక తీర్థ లోన విష
కుని గొలుంగునువా" (నీతిచంద్రిక-
వికృలాభము). [నాలుకలు.

నాలికలు. దే. వి. బ. సర్వదీప్తికలు. రూ-
నాలిక. పీం. వి. పల్లె. రూ-నాలిక-నాలి.
(లాంక-లాలిక-లాలియని వాడుక.)

నాలిగాలి. చా. వి: చూ, చిలుగాలి.

నాలిజంఘము. సరి. వి. ఆ. పుం. కా: చూ,
వాడుసము.

నాలిబూతము. ద్వ. విగ. 1. కుత్తికుడు: చూ,
వ్యాధుడు. 2; 2. కుత్తికురాలు: చూ,
(పై).

నాలియచ్చే. దే. విగ: చూ, నాలిబూతము. 1.

నారీపు. చా. వి: చూ, నాకుర్లు.

నాలక. దే. వి: చూ, రూ-నాలిక.

నాలకమిగులుట. పా. (మామిగులుట) చూ
పిందేలు "నాలక మిగులరానయ్యము" (ని
ష్ఠయనూనీ నీతిచంద్రిక)

నాలకలు. దే. వి. బ. 1: చూ, రూ-నాలికలు.

భాగ. 4. స్కం. 739; 2. వ్యాసలు. భాం.

దోర్. 5. ఆ. 229.

నాలుగాకులెక్కువచేయవుట. పా. విశేషంకం
బలు తెలిసియుండుట. "అంకురనాలుగాకు
లెక్కువచే చేదినితివి." (పక్కల)

నాలుగు. దే. ప: రూ-నాలువు-నాలు, అడ్డ-
ఉడ్డ-ఉడ్డా, చేవు-చా-చేవుకము-చాక
ము, తిగవంచే తీవంచే, పుంక, మూడు
నొకటి-మూడునొకటి. (సం. ప.)—అల్లి,
చక్కము, చకుష్మము, చక్రుష్మము,
చరమము. (చూ, మూడునొకటి)

నాలుగుఅంకములుగలవి. అం. అంకకరణము
లు, అగ్నులు, అమలంధములు, అభిషయము
లు, అలంకారములు, అవస్థలు, అగ్నిమునులు,
ఉపదేవములు, ఉపాయములు, కరణములు,

కాశ్యపశ్రుతి (వృక్షులు), కృతువులు, గీర్వాణేదములు, జ్ఞానములు, తార్కికపరమాణుములు, తాత్పర్యములు, దిశలు, దుష్టములు, ద్వారములు, ధవన్యధ్వలు, నాయకవర్గ సచివులు, వృత్త్యములు, పతులు, పాకములు, పురుషజాతులు, పురుషార్థములు, పురయోగములు, పౌరజాయములు, మనుజువృత్తులు, ముక్తులు, ముఖపతులు, మేఘములు, యుగములు, యోగములు, రతులు, రథితులు, రాజవిద్యలు, మునుష్యవర్ణములు, వర్ణితులు, వాదితృలు, వేదములు, వేదోపాంగములు, వ్యూహ(పా)కాశేదములు, శుక్రాశులు, సముద్రములు, సాధనములు, సృష్టిశేదములు, సేవాంగములు, స్త్రీపాతులు ఇత్యాది.

నాలుగుకంబాలాట. ద్వ. వి: చూ, బాలకీర్తి.

నాలువు. దే. ప: చూ, రూ-నాలుగు.

నాల్గు. దే. వి: చూ, రూ-నాళిక.

నాల్గు. దే. ప: చూ, రూ-నాలుగు

నాల్గవ్వులకేల్పు. దే. వి. అగ్ని. అచ్చ. బాల. కాం. 54: చూ, పన్నీ 1.

నావ. సం. వి. కౌ. స్త్రీ. = నాక. 1. తరణి: చూ, హోడము; వై. వి. (1) = నావి. ఓడ: చూ, హోడము.

నావి. దే. వి. సన్యసోగము. అవ, చీడ, నట్టు. నావికుడు. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, సరంగు.

నావురు. వై. వి: చూ, రూ-నాగురు*.

నాగ్యము. సం. వి. ఓడచేతదాటించగినది. (నద్యాము)

నాకకుడు. సం. వి. చూ, కుట్టు. 2.

నాకము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. చేటు: చూ, రుక్త; 2. కనలుడమి; 3. అనుభవములేమి;

4: చూ, మరణము; అం. 5: చూ, ధనిగతులు.

నాకిలు. సం. ఆ. కి. నవయు: రూ-నాకిల్లు.

నాకిల్లి. సం. ఆ. కి. — పై

నావ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1: చూ, ముక్కు.

1: 2: చూ, లచ్చివమ్మ; 3. అవ *: చూ; సర్వ పను.

నావతులు. సం. వి. ఆ. పుం. ద్వి. అక్విసి దేవతలు (అసత్యములేనివాడు)

నాసాపుటావ ద్రిఅం: చూ, అశుభావ గ్రములు.

నాసాభరణము. సం. వి. ఆ. న. అడ్డబాస, ముక్కరి: చూ, భూషణము. 2.

నాసామణి. సం. వి. ఇ. పుం. — పై

నాసి. దే. వి. పి. ద్వి: చూ, చూర్మాలము.

నాసిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1: చూ, ముక్కు;

2. దీసికి ఉపమానములు. — తిలపుష్పము,

సంపెంగపువ్వు, కోటేరు; అం. 3. చూ,

చుండునానకులు; 4. పురుషలక్షణాంగముల

లోనొకటి(ముక్కు) (చిలకముక్కువలెనున్న

రాజగు. దీర్ఘమైన భోక్తియగు. హృస్వమైన

ధన్యశిల(డగు): చూ, లక్షణాంగములు; 5

స్త్రీలక్షణాంగములలో నొకటి. (ముక్కు)

(సమముగవచ్చు పతిని సంపన్నుని చేయును.

సుత్యువువువలెను సంపెంగపువ్వువలెనున్న

సుఖపతియగు. కుడిసుడియున్న ధవన్యధ్వయుఁ

బుతిర్నివృద్ధియునగు. ఎడమసుడియున్న విధ

వయగు. మచ్చేయున్న హనియగు. ఉర్ధ్వమైనను

హృస్వమైనను దానియగు. దీర్ఘమైనకోపి

యగు. లంబమైన ఎవళిక్తురాలగు. మిక్కిలి

పొడవు మిక్కిలి లావులేకున్న సుఖభిరు

రాలగు. చేటియైయున్న విధవయగు. నాసా

లింముల లోమమున్నవళిక్తురాలగు.

మీసములున్న విధవయగు): చూ, స్త్రీలక్ష

ణాంగములు; 5: చూ, నాట్యమయోగము

లైన యంగములు (చూ, అంగము. 8.)

నాసికాంసు నివృత్తము. పా. ఎవని ముక్కు

రంభిములలో వాని వేర్వేరువన పట్టువన

గితి.

కానీకాగిరియల. అం. భావాధ్యాయ చరిత్ర
యనులోనిది. — స్కాథానిక, నక, మంద,
పోర్వాస, నిజానిక, విశ్వస్య. (8).

వాసికాద్వారములు. ఆం: చూ, వాడులు.

నాసికావేదకము, సం. వి. అ. పుం: చూ,

పా. 3. *

గ్రామము, తి.

వాసిరియ, ప్ర. అ. క్రి. = వాళ. వశించే: చూ, వాసిరము. సం. వి. అ. వ. 1: చూ, నేనా ముఖము. 1: 2. దర్శము: చూ, హంకా దము.

కా. స. హిం. వి. తేరిదిభోజనము, పుటాశీరము.

శాస్త్రి. చా. సం. అవ్వ. లేదు.

వాస్తవం. సం. వి. ఆ. ప్రతి. పరలోకము లేద
 నేడు బుద్ధి: చూ, మిథ్యాదృష్టి.

శాస్త్రిగారు, పం. వి. ఆ. పుం. పరలోకము
లేదనిదేహిగారు.

నాసి క్షయ, సం. వి. ఆ. వ: చూ, నాసి కక్ష.

వాళ్ళము, సం. వి. అ. పుం. న. 1. రూ. వారి.

తామరలోనగువానికాడ: చూ, విసము. 1:

2. కోర్కె: చూ, కాగాము. 1; 3. చిమ్మనె

గోల్లి: చూ, కృంగము.3;4. అగిసాలెవాని

ಕೀಡುಗೊಳಿ: ಕೀಡುಗೊಳಿ, ಗೊಳಿ,

గొట్టము; 5. పస్కాదివాళము: చూ, 4^వ90.

2; (ఆకారాంతస్థలింగమునగుట); జే. వి.

(1). రూ - నాలము: చూ, లాడము.

నాళి, సం. ది. ఈ. శ్రీ. 1: చూ, నాళిము.1;

2. కూరయొక్కవార, కాడ, గొట్టము.

సాళికము: చూ, రూ. సాళికము.

సాళి కేరము, పం. వి. ఆ. పుం: మా, రూ.వారి

శ్రీ గురుభ్యః.

పాళీకము. సం. వి. ఆ. న. రూ. పాళీకము.

1. కామర: చూ, రూపలిసము. 1; 2. కా

మరకంబర: చూ, బద్మనూ. 1; పుం

2. అమ్మ: చూ, బాగుండు. 1; 4. బాగుండు
 తిరి: చూ, బాగుండు. 1. [బ్రాహ్మ 1.
 వాగీకాపనుండు. సం. వి. అ. పుం. వలస: చూ,

2

ని. సం. ఆద్య. 1. నికృత్యార్థకము: చూ, పర్వము.1; ఉప.2 (నికృత్యము=ఇదేట) "ని" అనునది మిక్కిలి అనునర్థములది: నికృత్యము=ఇదేట నిరర్థకము; నికారము=ఇదేట ధాత్యర్థమును సంభవమును వర్తమును మాన్పినది; నికారము= ఇదేట ధాత్యర్థమును రుద్రమును అనున వర్తములదిగా చూపినది; నికృత్యము=ఇదేట పర్వము" అం. 3: చూ, స్వరము ము 3; (చూ, ౧. 1.) డి. అప. (1) ద్వితి యైకవచనమునందును మైముఽఽకరికృత్యము. అం. అం. చూ. కృ. 87: చూ, ను (14)

నింకిరి. డే. బి. రూ-నింపిరి. ముటికి: చూ,
మలము. 1.

నింకిటి. డి. అవ్వ. కి. వి. చూ. వేగము. కి.

వింగి. జే. వి. అకాశము పార్. 4, ఆ. 88:

చూ, స్తోమము. 1. గ్రామము.

వింగిమోరి. డి. వి. వభస్వంతుడు: చూ,

నింగిమిరి, జే. వి: సుధర్పల*

చింతామణి. ద్వ. ఆ. 39 (ఉ, పాఠ. 5, ఆ. 84):

అక్షమిల్ల, కూడు, న్రింకు, చు. (సం.

చ).—అస్తమించు. [ఛవ్రుఁడు.

నింగిపిగ. ద్వ. ౬. వ్యోమకేశుఁడు: యా.

నింతే. దీ. పేర్: రూ-నిమిషే-నింత, సెరపు-

३३५.

నిరిజిలి. వా. ది. మనోహర: చూ, కోకము.

నింట, డి. వి. జలపూరము.

వింజయపురి, దం. జ. 19. (కూ.వింజయ)

నిండు - నిడుకొను) పూర్ణమను: చూ, మొండుకొను, 3
 ౧౦ దారు. డే. ఆ. కిరీ — పై —
 'నిండు డే. వి. 1. పూర్ణ ౩ చూ, సంపూర్ణ ౩;
 ౬. ౧ 2. నిండినది, పూర్ణము భార. అది 1,
 ఆ 100 చూ, చంద్రాక్షము; ఆ కిరీ. 3 చూ,
 నిండబడు, వా. 4 చూ, నిండుకొను 2.
 నిండుకొను డే. ఆ. కిరీ 1' చూ, నిండబడు,
 వా 2 రేకపోవు "విమర్శమునిండుకొనెను"
 నిండుజేద్యము. వా. వి. నెడిమిన్ము ఆం,
 భా ద్వి 118 చూ, పురుషున్. 1
 నిడుమట వా వి. అబాడము చూ, సంభా
 విమలు (చూ, శబ్దము. 2)
 నిండు. సరి వి. ఆ. (పై) 1. మాలు చూ,
 పెగ్గింపు, 2. అపమాలు చూ, పెగ్గింపు
 నిండించే సం. స. కిరీ మాలు చూ, పెగ్గింపు
 నిండించబడు మి ఆ. కిరీ చూ, కీటిలోవు.
 నిందిరుడు సం. వి. ౧ దూ అడవి నవాడు
 చూ, నెలివాడు 1 [దీనము. 2
 నిండ్రిము సం. వి. ౧. నిండించబడినది చూ,
 నిండ్రిములు పా. కవులు వాడుకొనఁగూడనివి
 ఉదా. — వాగ్విస్తాడు, కొంటావు, ఇచ్చేసి,
 అందాము మే [చూ, వ్యాధుడు 2
 నిండ్రిడు. సం. వి. ౧. దూ అడవి నవాడు
 నింపాది. డే. వి. ౧. (నింపు + అది) సమృద్ధము:
 చూ, సమృద్ధి. [నిండబడు.
 నింపారు డే. ఆ. కిరీ రూ - నినుపారు: చూ,
 నింకిరి డే. వి: చూ, నింకిరి.
 నింపు. డే. వి. 1. రూ - నినుపు. కళా. 8, ఆ.
 285' చూ, సమృద్ధి; 'కీరీ 2 చూ, రూ -
 నింపు. [ముడు.
 నింపుచూడు. డే. వి. ౧. సమృద్ధుడు చూ, సం
 నింబకెనిపు. సం. వి. ఉ. పుం. వారిజము
 చూ, సూక్ష్మదారవు.

నిలవము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ. వేము*.
నికటము సం. వి. ఆ. న. 1. దగ్గల చూ. సమీ
పము 1; విణ. 2. సమీపమైనది చూ,
సమీపము 2: దే. వి. (1) నిర్దంధము:
చూ, బలవంతము [య. 2.
నికటము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, నికట
నికము దే. వి. విణ. చూ, దూరము
నికము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 చూ,
సమీపము, 2 చూ, కొద్ది 3, విణ.
3. తేర్చుచు చూ, తెల్పుచు; దే. విణ (1)
తేర్చుచు పోగామిగిలినది చూ, పారం
తము, వా (2) తేర్చుమెనది
నికటము సం. వి. ఆ. ప. పట్టాము మేలుచా
తనబయలు చూ, నిన్నుతేము [వార. 1
నికట సం. వి. ఆ. పుం. రాకములకు చూ,
నికటము. సం. వి. ఆ. పుం. దూరము. 1 ప
గలు, కాగము చూ, పాన 1, 2 గంపము
తేనెపెరుచు చూ, పాన 3, 3 కర్పలు
లోననది చూ తెడుతాము చూ, పాన. 2,
అత్తు 4. సమీపములందు నిల్చియును, పా
రుము చూ, సమీపము 1.
నికటము. సం. వి. ఆ. పుం. నిర్దం
చూ, సోమలతాదు
నికటము సం. క్రి. విణ ఆ. న. చూ, స్నేహము.
నికటము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 (దూ-నికా
ము. నికాయము. నికాయము) ఇల్ల చూ,
పదము 1, 2. తెగ చూ, సమీపము,
3 = నికా చూ, అత్తుము. 1; 4 పొగి
చూ, రా. 1, 5. పరమాత్మ. చూ, పం
ముడు. [యము. 1.
నికాయము సం. వి. ఆ. పుం. చూ, దూ-నికా
నికాయము సం. వి. ఆ. ప. చూ, పదము.
నికాయము సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, పంపన;
2: చూ, ఉత్తరము 1: 3: చూ, ఉత్తర

రము 2; 4 దంధినిష్పీడనమునఁగఁగిన
ముఖవికారములో వగునని చూ, విచిత్రా
రము 3; వా. 5 తిరస్కారము చూ,
పాపీయనము
నికాశము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. నిర్మయము
చూ, రత్నము. 1; విణ. 2. రూ-నికాశము
తుల్యము చూ, సమానము 2
నివంచకము. సం. వి. ఆ. పుం చూ, సోల
నివంచకాదు సం. వి. ఆ. న. అద్వ. అరసోల
నివంచితము. అం. 1 చూ, కిరణియలు,
2 చూ, భ్రూక్రియలు; 3 చూ, కిరణములు
నివంజము సం. వి. ఆ. పుం. న. రూ-మంజ
ము, పాపియన చూ, ఎడమ 1
నివంజికాదు. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ). మంజిక, మంజ
పల్లవి *. [వికల్ప 4
నివంధము. సం. వి. ఆ. పుం దంతి * చూ,
వివంధుడు. సం. వి. ఆ. పుం మంధకర్ణుని కొ
డుమ చూ, పుమ్యుడు 1.
వికట్టనము అం చూ, కవిణములు. బ్రాము
వికటుంబము. సం. వి. ఆ. న. చూ, సమా
నిమానేత అం చూ, వానికా క్రియలు
నికృంతనము. సం. వి. ఆ. న. చూ, వాతి
నికృతము సం. విణ. 1 మాజుఁబడినది చూ,
హీనము 2, 2 మాచింపఁబడినది చూ,
ర్యవనితము 3; 3 తోళి పుడు చేయ
బడినది.
నికృతి. సం. వి. ఇ. (స్త్రీ). యెడమచుట చూ,
బ్రము 2; 2 చూ, వంచన, 3 తోళిపుడు
చూ, నికేధము; వా. 4. కపటము చూ,
వాగ్దానము. 1.
నికృతుడు. సం. విణ. చూ, వంచకడు.
నికృతము. సం. విణ. నజకఁబడినది. చూ,
నిచ్చిన్నము. 3.
నిచ్చెము సం. విణ. అధిపము చూ, హీనము. 1

నికృష్టుడు సం. విణ. అధిపము: చూ,
వాగ్దానము 2. (చూ, హీనుడు)
నికేతనము. సం. వి. ఆ. న. (రూ-నికేతము-
నికేతము-కేతము) ఇల్లు చూ, సదనము. 1.
నికొచకము. సం. వి. ఆ. పుం. ఉడుగు: చూ,
మహాయుగచరిత్ర.
నిక్కిచ్చి. దే. వి. 1. నిర్బంధము చూ, బల
వంతము; 2: చూ, శక్తిము. 1; 3 సంక
టము చూ, హాళము.
నిక్కిము. దే. వి. (రూ-నికము-నిక్కునము)
1. నిర్మయము లక్ష్మి. 4, ఆ 157 చూ,
సత్యము. 1; 2 యథాగ్రము భార. కర్ణ
1, ఆ. 187 చూ, సత్యము 1, 3 న్యాయము
చూ, సత్యము. 1; విణ. 4. సత్యమైనది.
చూ, సత్యము 1; 5. పానగీనయ్యగు
గలది చూ, అవ్యగము
నిక్కుల దే. వి. కన్నదిముసపమునకు తెచ్చెడు
కల. భార. ఆం. 6, ఆ. 401 చూ,
స్వచ్ఛము 1.
నిక్కువుడు వై. వి. 1 దంధిములేనివాడు;
2 = నిక్కుచటి చూ, సత్యవంతుడు.
నిక్కువొడుచే. దే. ఆ. క్రి. (నిక్కు + అన
పొడుచే) నిక్కున నిలుచే
నిక్కుక దే. వి. (నిండు + కాక) మిక్కిలి
కాక: చూ, వేడిమి.
నిక్కించే వా. న. క్రి. నిక్కునటులఁజేయు.
నిక్కు. దే. వి. 1. గర్వము. చూ, హంకారము. 1;
2 బలుపు: చూ, విలాసము. 2, 3. చదు
చేతనపు తెక్కు: చూ, తెక్కు; 4. ఉన్న
తి: చూ, పొడవు. 2; ఆ. క్రి. 5: చూ,
వర్ణిలు భాగ. 5, స్కం. 2, ఆ. 78; 6. అతి
శయించే. ఉ. హరి. 8, ఆ. 57: చూ
ముష్కరించే; 7. గర్వించే: చూ, హంక
రించే; 8. తనరారు, ఉన్నతమగు: చూ

పాడుగు 8; వా. 9 ఉద్ధిశమగు చూ, లేచే 1.
 యుగంబోతు. దే 2. చూ, పొగరుంబోతు
 యుగంబు దే. వి చూ, నిర్మ. 4

యుగము దే వి: చూ, రూ-నిర్మము
 యుగపీనుండెక్కి. దే వి. ఉచ్చైర్గియు

చూ, పాశము (ఇట్లునిర్మమునీ వాపురియు)
 యుగపీనుండెక్కినెర్మకాతు ద్వి. వి ఇంబుం
 దు చూ, సూపాక్షికుండు.

విక్రమము సం. వి. ఆ పుం. (రూ-నిర్మము
 ము-క్యాము- క్యము- క్యము) వి
 నాశనచారి మోక: చూ, స్వరము. 2

విక్రమము సం. వి. ఆ పుం. — పై.
 నిర్మము సం వి ఆ. పుం. 1. చెప్పి చూపి
 యుంపిన యిల్లడ చూ, వాకిక, 2 నిధి
 చూ, దిద్వి 2; అం. 3. చూ, స్వరము పద
 ములు, వా. 4 లేమిది చూ, రోడు 4.

నిర్మమియే. సం స క్తి. పొగుం-చూ, పూచుయే.
 నిఖాతియు, సం విణ త్రివ్యంబడినది.

నిఖిలము. సం. వి. ఎల్ల చూ, సర్వము
 నిగడము. సం. వి. ఆ. పుం. న. రూ-నిగళము

1. వీనులకాలి సంకెల. చూ, శృంఖలము
 2, 2. సంకెల: చూ, శృంఖలము 3.

నిగళము. సం. వి. ఆ. పుం. చలోమహామము
 చూ, పొగ.

నిగదము. సం వి ఆ పుం. రూ-నిగాదము.
 స్వప్తముగాఁ బలుకుట. చూ, పరిపాదము 2
 నిగదించే సం. స. క్తి. స్వప్తముగా చెప్పు
 భాగ. 2, స్కం. 87: చూ, పదించే.

నిగరం. దే. వి. 1. ఆధికవర్ధి చూ, వెలుతు
 రు. 1; 2. వెలుయుటయందగు నమకరణ
 ము. పను. 6, ఆ. 85. చూ, పూచూ

నిగమము. సం. వి. ఆ పుం. 1 చూ, కేదము.
 2. అంగళ్లవాడ: చూ, మార్గము. 1; 3. నారి
 చూ, మార్గము. 1; 4. పట్టము చూ,

వీము 1. [సర్వము.
 నిగముండు. సం. వి ఆ పుం. లేచోరి: చూ,
 నిగరము సం వి ఆ. న. 1 రూ-నిగరము—
 నిగరము చూ, మిగింపుట; పుం. 2. కం
 చూ చూ, మెడ

నిగరము. సం. వి. ఆ పుం. 1 చూ, రూ-నిగర
 రము 1, వై విణ రూ-నిగరము. (1) =
 నిగర. శ్రీమము. ఉ. రా 7, ఆ 387.
 చూ, శ్రీమము; (2) = నిగర న్యాయము:
 చూ, చ త్రిము 1, (3) బలము: చూ,
 కై 1

నిగ-సీనకౌములు అం తైము,
 కామము, గర్భము, అస్తాకపాలకము, స్త్రి
 ప్తకృత్తు, పుటార్కము, మోక్షము (7):
 (చూ, స్వగణములు)

నిగళము సం వి ఆ పుం, న చూ, రూ-నిగ
 డము 1—2, అం 3 గోపాక్షులు ద్విస్వ
 భావగానులగా చివరముండు పాదముల
 యందున్న నిగళముపట్టు (చూ, పాశము,
 భంజంగము)

నిగా(నిగద) వా. వి. 1. దృష్టి: చూ, వీక్షణము;
 2 జాగరూకరి; వై వి. కె = నికాయ: చూ,
 లక్ష్యము 1.

నిగాదము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, రూ-నిగదము.
 నిగారము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 చూ, రూ-నిగ
 రము. 1; 2. విణ (1) = నిగర: చూ,
 రూ-నిగరము (1), (2), (3) (శ్రీమము
 నకు — అచ్చ అ, కాం. 88)

నిగాళము సం వి ఆ పుం, క నట్టుము మెడ
 సమీపపుచోటు: చూ, పాయము
 నిగదారు దే ఆ క్తి. (నిగడి + అగు) చూ,
 న్యాపించే
 నిగరక. దే వి. ఇగిరిక: చూ, పాచిన్పు
 నిగుడు. దే ఆ క్తి. రూ-నిపుడు. 1. చూ,

వ్యాసించే భార ఆర 5, ఆ 3, ఆ, హరి
3, ఆ 141; 2 చూ, విజృంభించే. భా
శబ్ద 1, ఆ. 123; 3. నిష్క. భార ఉన్న
2, ఆ. 146 చూ, వీరను 5, 4 చూ
భార విరా 3, ఆ 79; చూ, పాదలను;
5 చూ, సంభ్రమించే; 8 కన్నువయ
భార శబ్ద 3, ఆ. 375 చూ, ద్విష్టించే,
7 తేక్కెలుకు. భార. ఉన్న. 2, ఆ 61
చూ, సరివడు. 2; 8. చిప్పిలు చూ,
చులుగును. [దుప్ప-నివుడు-నివుడు
నివుడు చే చే. నివుడు-నివుడు రూ-నిగు
నివుడుచే చే ఆ కి నివుడు-చూ, వీరను 5
నివుడు. చే చే చూ, రూ-నివుడు
నివుడు. చే వి. (రూ-నివుడు-నివుడు) క్షేరివు
నివుడు-నివుడు ఉ, రా 5, ఆ 58 చూ,
క్షేరివు [రూ-నివుడు
నివుడు సరి 10. ములుపువు 23 చూ,
నివుడు సరి. వి. ఆ. న ములుగువు
ట చూ, బండు (చూ, దాచేట)
నిగుడి చే విని కనినము చూ, తెలివి
నిగుడి చే వి. 1. ఉత్కృష్టకాంతి చూ, తెలు
కుడు. 1; 2. వర్ణలేకము చూ, కర్ణు 8,
3 కిరణము. ఆం, భా. పృ. 12 చూ, హ
యనము 2, 4. వస. చూ, సారాంశము;
విని. 5. చూ, నికరము (1), ఆ కి
8. రూ-నిగు. నిర్వృత్తి. చూ, రివణియే
నిగ్రహము సరి. వి. ఆ. పుం. 1 తోపాటు,
2. తెలియదు; చూ, కబ్బము. 2, 3 తెలి
చూ, బంధనాలము; 4. మేర. చూ,
సన్మానము, 5. రూ-నిగ్రహము ఆక్షిం
పు: చూ, వారణము. 1, ఆం 8 చూ, హస్త
కియలు
నిగ్రహించే సరి. స. కి. 1 తోపాటు; వా
2. గెలుపాండు. "వానివాజ్యము నిగ్ర

హించింది" ప్రామా చూ, వాగణము. 1.-
నిగ్రహము. సరి. వి. ఆ. పుం రూ-నిగ్ర
నిగుంటుపొంగివుడు. ఆం చూ, ముగులులు.
నిగుంటువు సరి. వి. ఆ. పుం. వసవదానము
లను వర్ణయపదాదులను తెలియజే
నాడు వర్ణయగ్రంథము.
నిగుంటువులు. ఆం నిగుంటువులు నాలుగు విధ
ములు — 1 వర్ణయపదములు; తెలుపు
క్షోక (వద్య) రూప నిగుంటువులు, 2. క్షోక
/ విద్య) రూప నానానిగుంటువులు, 3. ఆకా
రాతి పృథివీవర్ణ నిగుంటువులు, 4. ఆకా
రాతి పృథివీవర్ణ వర్ణయ పద నిగుంటు
వులు (ఇందు సంస్కృతి నిగుంటువులును,
తెలుగు నిగుంటువులును. ఉభయభాషలం
తెలుపు నిగుంటువులును గూడకలవు)
నిగుంటువులు సరి వి ఆ స = నెగ్గడము చూ,
క్షిడనము
నిగుంటు సరి వి. ఆ. పుం వదనపుకన్నపు
నిగుంటు. సరి వి ఆ పుం ముడుపు చూ,
సాపాటు. [వ్యాసనికరణబంధములు)
నిగ్రాహకము ఆం చూ, అమానికరణము. (చూ,
నిగ్రాహక. సరి వి ఆ. స్త్రీ) దాకలి: చూ,
వర్ణిడ. [వర్ణాధీనము
నిగుంటు. సరి. విని. లోకైవైసవనాడు చూ,
నివయము. సరి. వి. ఆ. పుం చూ, సమానము
నిదికి. సరి. వి. ఈ స్త్రీ. రూ-నిదికి. మంది
రూపముగలిగి చాల పొలిచెడియావు: చూ,
గ్గెనువు. [సారికము 1.
నిదితము. సరి. విని. ములుపుబడినది చూ, పృ
నిచుల (శ) ము. సరి. వి. ఆ. పుం. 1. ఎట్లగ
క్షేరు *: చూ, హయమరకము; 2. రూ-
(నిచోళము-చోళము) కవుడు దుచ్చటి,
వక్క-దుచ్చటి (అనికొందము): చూ, వచ్చు
ము; 3. కరువుబులి. *: చూ, పుచ్చులి.

నిచోళము. సం. వి అ. తుం. 1: శ్లోకము-
 శోషము, శుద్ధశోకము, శుద్ధవిధానము.
 శుద్ధవిధానము. (తె. ప) — ౭౭, గమన-
 గరిమ, గవిసన-గత్రసక-గౌసక చూ,
 పుస్త్రము, ౧ చూ, నిమల (7) ము 2
 నిచ్చెన పై. వి = విశేషి: తాప (సం ప).
 అధిరోహిణి, ఆరోహణము, నిశ్చేతి.
 నిచ్చెనపంజ. ద్వ. వి దివిటీలకములనుర్చిన
 నిచ్చెనపంజి పాదపము, కరడిపము. చూ,
 స్వేదకము.
 నిచ్చెనపిచ్చెనపంజ. ద్వ. వి. — పై —
 నిచ్చే. పై. అవ్య రూనిచ్చేలు 1 = నిర్వ సదా
 ర్థము పను 2, ఆ. 128 చూ, సతతము
 2, 2 పరిశిషిము పంచ. వా 1, ఆ
 153. చూ, వాసరము, 3. ఎల్లప్పుడు;
 చూ, సతతము 2, వా 4 తాపిలు. ఆం,
 భా పృ 90. చూ, శోకే
 నిచ్చేమగ పై వి. = నిర్వమగ్నికా. ఎల్లప్పుడును
 బూచెడుమగ్నిక ఆం, భా. ద్వి. 51 చూ,
 రూనిచ్చేమగ్ని
 నిచ్చేయమ పై. వి = నిర్వయ రూనిచ్చేలము.
 నిచ్చేలు: చూ, సత్యము 1.
 నిచ్చేలము. పై. వి 1 = — పై. —; 2 = నిర్వ
 లము. ఆం, భా. తృ. 15. చూ, సాచ్చేయము
 2; విరా 3. = నిర్వలము కళా. 3, ఆ 138
 చూ, స్థాపరము, 4 నిర్వలము కళాం 2,
 ఆ. 18: చూ, సమూహము 2; 5. నిరంత
 రము. రాఘ. 2, ఆ. 5: చూ, సతతము 2
 నిచ్చేలు. పై. వి, అవ్య = నిర్వ. చూ, రూనిచ్చే.
 (సదాచరము. — పొండు. 2, ఆ. 53)
 నిజము. సం. వి అ. స. = విజేము. 1. కలతెలు
 న: చూ, సత్యము. 1; 2. సత్యవచనము
 చూ, కల్పము. 2; 3: చూ, స్వభావము. 2,
 విరా. 4. నిజమైనది: చూ, సత్యము. 1;

5 యథార్థము చూ, సత్యము. 1; 6. తనది:
 చూ, స్వేయము; 7. కాశ్యపమైనది: చూ,
 కాశ్యపము.
 నిజమెందు అం చూ, మెనుపరుస్తుయము.
 నిజాయశి. వా. విరా వ్యాయమైన.
 నిజమరి. ద్వ. విరా చూ, సత్యవంతుడు. 2.
 నిజము పై వి విరా = చూ, నిజము (కలతెలు
 నువకు - కళా. 1, ఆ 168, నిజమైనది అను
 టను - లక్ష్మి 4, ఆ 154, భార కల్ప. 3,
 ఆ 80) [మంత్ర] 1.
 నిజోగి పై వి = నియోగి గూ. నియోగి. చూ,
 నిటలము సం వి. అ. తుం, స = మదుయ-నోన
 లు (రూ-నిటలము - నిటీలము - నిటిలము -
 నిటిలము) చూ, లలాటము.
 నిటలామెండు పం వి. ఆ తుం చూ, కివుడు.
 గిటాకు వా విరా. నిలపున నిటలము.
 నిటలము సం వి అ. తుం, స చూ, రూ-
 నిటిలము సం వి ఆ తుం, స. — పై —
 నిటీలము సం వి ఆ తుం, స — పై —
 నిట్ట దే. వి 1 పరవాచము. భార విరా 2,
 ఆ 88: చూ, చెల్లెడు; 2 వోటు భార.
 విరా. 1, ఆ. 45. చూ, స్థానము. 1;
 3. కంబము. చూ, స్తంభము 1, 4. ఎత్తు.
 పొండు. 3, ఆ 183 చూ, నిట్ట. 4;
 5. పృక్క. చూ, పార్వము 2; 6 (రూ-
 నిట్ట - నిటు) చూ, లంకాము; విరా.
 7. నిక్కినది. భాగ. 8, స్కం. 489: ఉన్న
 మిరము, నద్దము; 8. సరియైనది. ప్యా. 4,
 ఆ. 73: చూ, ముషము. 1.
 నిట్టకనిలమే దే. అ. కిృ సరిగానిలమే: రూ-
 నిట్టనిలమే, నిట్టనిలమేండు. నిలవ.
 నిట్టకనిలపు. దే వి సరినిలపు: రూ-నిట్టక
 నిట్టకనిలవ. దే. ఓ. — పై. —
 నిట్టగిమ్ము. దే. అ. కిృ. 1. నిట్టాడుమే.

లక్ష్మి. 2, ఆ 50. విజృంభించే,
2: చూ, పులకరించే.
నిట్టనిలయే. దే. ఆ. 89 చూ, రూ-నిట్టకని
లయే పొందు 2, ఆ. 55
నిట్టనిలయేందు. దే. ఆ. 89 — పై —
నిట్టపంట. దే. వి. నిట్టారణము [గుంజీ
నిట్టరాడు. దే. వి. రూ-నిట్టాడు చూ, తల
నిట్టరము. దే. వి. రూ-నిట్టరము భాగ. 8,
సం. 319. చూ, హయ్యే 1, 2
నిట్టకొడుచే. దే. ఆ. 89 చూ, నిట్టగర్వము.
నిట్టు. దే. వి. 1. రూ-నిట్టా పస్తర, వి
2, ఆ 89 చూ, లంకగాను; 2 చూ, వి
పాస, 2 చూ, పటపు, వి. 4 చూ,
రా తిగి; వి. 5. రూ-నిట్టా చూ,
కుప్పము. 2
నిట్టుపాసము. ద్వ. వి. రూ-నిట్టాపాసము,
కుప్పపాసము. చూ, లంకగాను
నిట్టారయే. ద్వ. ఆ. 89. (నిడుద + ఊరయే)
రూ-నిట్టార్య చూ, వగర్పు
నిట్టార్య. ద్వ. ఆ. 89 — పై —
నిట్టారపు. ద్వ. వి. (నిడుద + ఊరపు) రూ-
నిట్టార్య. దీర్ఘనిశ్వాసము. చూ, వాయువు
నిట్టార్య. ద్వ. వి. — పై —
నిట్టా. దే. వి. రూ-నిట్టా. 1. ఇల్లి: యా,
లంకగాను; 2 నిలపు.
నిట్టా. దే. వి. — పై —
నిట్టాడు. దే. వి. చూ, నిట్టరాడు
నిట్టాయి. దే. వి. (నిట్ట + తాయి) వాడవు
తాయి. చూ, రాయి.
నిట్టించే. దే. స. 89 నిలపుగానుంచే
నిట్టొల్ల. దే. ఆ. 89. ఉపవాసముండు.
నిట్టా. దే. వి. 2. చూ, నిట్ట. 1. 5 [ము
నిట్టాపాసము. ద్వ. వి. చూ, రూ-నిట్టాపాస
నిడికుడక. ద్వ. వి. చూ, భక్త్యము.
నిడివి. దే. వి. (రూ-నిడుద-నిడుపు) 1. దైన్యము

ము: చూ, పొడవు. 2; వి. 2. దీర్ఘము.
లక్ష్మి. 3, ఆ 78: చూ, మూల 2.
నిడిదేర్లు. దే. వి. పడిమిదేర్లు. చూ, వేలు. 2.
నిడు. దే. వి. వృత్తియందునిడుద శబ్దమునకు
మూలదీర్ఘము లోపించగా మిగిలిన రూప
ము "నిడుమూము, నిడువాల" మొ.
నిడుచేట్టు. దే. వి. చూ, పునసము
నిడుచేము. దే. ఆ. 89 (నిడుద + చేము) చూ. భాగ. ఆది 7, ఆ. 175 చూ, పొడవగు.
నిడుచి. దే. వి. చూ, నిడివి 2.
నిడుచుల పా. దీర్ఘయేలు.
నిడుచున్న. దే. వి. చూ, సగ్గము. ఆచ్చ.
సం. కాం. 57.
నిడుచుడు. దే. వి. — పై —
నిడుచున్నులు. ద్వ. వి. కవచము నిడుచున్నుల
లముండు నిలుపులు [పు. 1.
నిడుచుడుపొన్నులైడు. ద్వ. వి. చూ, దీర్ఘ
నిడుపు. దే. వి. 1 చూ, చూపు. 1 ఆం,
భా. ద్వ. 152, 2. దీర్ఘము చూ, పొడవు. 2;
వి. 2. చూ, నిడివి 2
నిడుపుకాని. దే. వి. చూ, అంగదట్టు.
నిడుము. ద్వ. వి. (నిడుద + ము) రంగ*:
చూ, తృణము 1
నిడుమెంతుక. దే. వి. (నిడుద + మెంతుక)
1 గగురు. చూ, శోమంచము; వా 2. పా
డవుగనుండెడు మెంతుక.
నిడుమెంతుకట్టు. దే. ఆ. 89 చూ, పులక
రించే భా. భిష్ము. 1, ఆ. 161.
నిడును. వా. వి. పాకిముద్ది. ఆం. భా. ద్వ.
274 చూ, లోపము. 1.
నిడ్డ. వా. వి. మొచ్చు చూ, హతి.
నిరంబము సం వి. ఆ. పుం. 1. చూ, దీర్ఘ;
(స్త్రీల మొలకు వెనుకనున్న పదేశము. సు
రితనమ్మిడ్డము చేత మిక్కిలిగా నెఱబొందునది);
2. మొల. చూ, శోభిషింపుకము; 3. కొండ

నమమా చూచర్వకము; 4. మాఁపు చూ, స్కంధము. 1, 5. చరి: చూ, రోధము; అం. 8. చూ, స్వర్తపాస్తము; 7 చూ, కగణములు.

వికంఠిని. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1 గొప్పపిఱుఁ దులు గలఁజుడుచూ, స్త్రీ; 2. ఆఁచుది.

చూ, స్త్రీ. చూ, హెచ్చు 1. వితాంతము. సం. కి. వి. అ. న. 1 పెల్లు. నిత్యమైనై వై వి. వి. నిత్యమల్లికా * నిచ్చేమల్లి (సం. ప) — నిర్వమల్లి — నిర్వమల్లిక నిర్వకళ్యాణము పచ్చేతోగణము జా. ఎడ తొగని కుగములు. “ నిర్వకళ్యాణములచ్చే తొగనిపై జనలందఱు నుల్లిసిల్లగన్ ” (నిజ 1, ఆ 84).

ప్రమల్లె*. నిర్వమల్లి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ = చూ, నిచ్చే నిర్వమల్లిక సం. వి. ఆ. స్త్రీ = పై. — నిర్వమ సం. కి. వి. అ. న. విచ్చేలు.

1. ఎల్లప్పుడు చూ, సతతము. 2, వి. 2. ఎడతెగనిది చూ, సాంద్రము. 2, గి స్థిర మైనది చూ, కాశ్యతము. ప్రకుప్తము

విశ్వానిర్వవస్తు వివేకము. అం. చూ, సాధన నిర్వైకపదనాంతములు. పా. సస్యలోహవాచక శబ్దములును, కొన్ని సంబారధాన్య వాచక శబ్దములును, సూరసవాచకములునమానాగక ములైన దేశ్యరశేషణి శబ్దంబులును, శీల్య దులును నిర్వైక పదనాంతములు.

నిదర్శనము. సం. వి. అ. న. 1. దృష్టాంతము. చూ, వృత్తాంతము. 7; తుం. అం. 2 నిద ర్శనాలంకారము. (వాక్యార్థములకు సామ్య రోపణము.) “ దాతకు సోఘోర యెదియొ యదెత్తార్కండునకు నిష్కంకత. ”: చూ, అలంకారము. 2.

నిదానము. సం. వి. అ. తుం. 1. పెట్టకాయ: చూ, మానవ్యము; 2. పెచ్చేన: చూ,

వేడిమి; 3. చెమట: చూ, స్వేదము. నిదానము. సం. వి. అ. న. 1: చూ, అదికార ణము, 2 పెయ్యుపలుపు. చూ, ముక్కము. 1; 3. రోగనిగ్ణము: చూ, అదానము. 3; వై వి (1) నిర్ధారణ. అత్యవధక విచా రించుట: (సం. ప). — నిర్ధారణ.

నిదానించే వై. అ. కి. చూ, తాకు 3 నిద్రయు సం విణ (కొలఁతచొచ్చిన ఛాన్యా దులు) పెంపఁబడినది చూ, పరితము. 1 సాగ్నిక అం. వి. అ. స్త్రీ చూ, వాచకు. * నిద్రధ్యానము. సం. వి. అ. న. మఱిమఱిరలఁ చేటు.

ప్రస్పృశ్యము. 2. నిదుర, వై. వి. విద్యా రూ. నిద్దుర: చూ, నిదురపోతు ద్వ వి. రూ. నిద్దురపోతు: చూ, స్వప్నకుడు. ప్రమా, నిద్రించే. నిదురపోవు ద్వ. అ. కి. రూ. నిదురపోవు నిదురించే వై ఆ కి. — వై. —

నిదేశము. సం. వి. అ. తుం 1 పనుపు: చూ, నెలపు; 2 రూ. నిదేశము, చెప్పట చూ, శంపనము; 3 దాపు చూ, సమీపము. 1.

నిదేప్తి. సం. వి. అ. ఋ. ఈ. ఋ. అజ్ఞా నించేయఁడు

నిద్రము. వై. వి. అ. స్త్రీ. 1 రూ. నిద్రా. మను తుగలది: చూ, స్త్రీ. 2; 2 స్వేమము కలది: చూ, స్త్రీ. 1; 3. దట్టమైనది: చూ, సాంద్రము. 2; 4. చిక్కినైనది: చూ, స్త్రీ. 3

నిద్రా. వై. వి. అ. స్త్రీ. చూ, రూ. నిద్రము. 1. నిదుర. వై. వి. విద్యా. చూ, రూ. నిదుర. రాఘ. 4, ఆ. 185.

నిదురపోతు. ద్వ. వి. అ. చూ, రూ. నిదురపోతు. నిదురలేనట్టి పెద్దలు. ద్వ. వి. బ. దేవతలు. వేం, అం. 20: చూ, చేలుపు. ప్రోవు. నిదురపోవు. ద్వ. అ. కి. చూ, దుదూర-ని

నిద్ర. సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. విదురః చూ, స్వప్నము 2, అం 3. సంచారిభావములు 83 లో నొకటి. (అవ్యక్తముకన్నయు స్వప్నమునైన దిద్దిచూచిలోకము లభించు నేమాయని నిద్రాగోరి శేత్రకంబులు మూయుచుండెను) చూ, సంచారిభావములు, 3 చూ, శిక్షాకాములు

నిద్రాపోవు. మి అ. కిరి చూ, రూ-నిదు-పోవు. నిద్రా-నిదు సంచారి చూ, నిదు-పోవు. నిద్రా-నిదుము అం గర్వానిదుములు 27 లో నొకటి (భోగవిహీనము) చూ, గర్వానిదుములు

నిద్రానిదు. సం విలా ఉ చూ, నిదు-పోవు. నిద్రానిదు సం ఆ. కిరి నిద్రానిదు-నిద్రానిదు (తే న) —కురికినదు, కునుకు, కూరుకు, కూడు, నిదురించు, నిదురిపోవు-నిద్రానిదు, నిద్రానిదు

నిద్రానిదు సం. ఆ. కిరి —పై — నిద్రానిదు సం. ఆ. కిరి —పై.

నిద్రానిదు. సం. వి. ఆ. న. 1. కొలము చూ, కంగడము; పుం, న. 2. చోవు: చూ, మంగళము, 3. చేటు. చూ, రుక్మ.

నిద్రానిదు సం. వి. ఆ. న. 1 ఉంచుట: చూ, పెట్టుకొలు; 2. పాతల చూ, లిల్లి. 2 నిధి. సం. వి. ఇ. పుం. 1. చూ, లిల్లి 2; అం 2. చూ, సంతానములు. ప్రచూ, శ్రీదుండు నిధివాడు సం. వి. ఆ. పుం. కుచేరుడు నిధులు అం మహానద్యము, తిద్యము, నుకరము, శంఖము, కచ్చనము, ముకుందము, మండుము, నీలము, కరము (9)

నిధుననము సం. వి. ఆ. న. 1. కలము: చూ, సంయోగము; 2. వడత: చూ, వేపపు నిధానము. సం. వి. ఆ. న. చూవు: చూ, విశ్రామము.

ని. దే ద్రా చాకము చూ, రూ-ను అం, భా కృ 87. ద్రాని: చూ, స్వరము. 2. నివనము సం. వి. ఆ. పుం. రూ-నివానము. నివానము సం. వి. ఆ. పుం —పై — నివన దే. కిరి. చూ, రూ-నివన. స్వా. 1, ఆ. 78

నివనము దే. ఆ. కిరి చూ, రూ-నివనము. నివన దే. వి. చూ, రూ-నివన నివన దే. వి. (నిరు + నాడు) గతనినము (సం న) — అధిరేద్యపు

నివనము సం. వి. ఆ. పుం రూ-నివనము. 1. వేదపుట చూ, పరనము; వా 2 చూ, చాచ్చేరిక. ప్రవేశోయము. నివనము. సం. న. కిరి రూ-నివనము. నివనము సం. వి. ఆ. పుం కలము. చూ, భాండము 3. గ్రము 1—2.

నివనము సం. వి. ఆ. పుం చూ, రూ-నివన నివనము సం. వి. ఆ. న. చూ, నివన తనము

నివనము సం. వి. ఆ. పుం 1. వడుట చూ, పరనము, 2 వ్యాకరణమునందు సాధారణ విధికి సంబంధించు విధివలెనవలెనము; 3. చూ, అవ్యయము. 4.

నివనము. సం. వి. కిరి. చూ, రూ-నివనము. నివనము. సం. వి. ఆ. న. నీళ్లగాడి చూ, లట్టు. 1

నివనము. అం చూ, ఉత్తానకరణబంధములు. నిపులు: సం. విలా చూ, నిపులు.

నిపుచ్చే. ద్వి. వి (నిరు + చచ్చే) చూ-నిపుచ్చే ము 1 చూ, నీవనము; 2. వాళము చూ, రుక్మ.

నిపుచ్చేరము. పై వి. 1. చూ, రూ-నిపుచ్చే. 1; 2. చూ, రూ-నిపుచ్చే. 2; విలా 3 ఉత్తా చూ, కూనము. 1.

నిపుచ్చే. దే. వి. చూ, భక్త్యము.

పెట్టుట. దే. వి. చూ, నిష్కర్ష.
 నిష్కర్ష. దే. వి. (నిత్య+కర్ష): చూ, లంకాము.
 నిష్కర్ష. దే. వి. రూ-నిష్కర్ష. 1. అగివి: చూ,
 పన్నీ. 1; 2. నిష్కర్షణము. భార. భిష్క.
 4, అ. 349: చూ, పన్నీ. 1.
 నిష్కర్షణి. దే. వి. 1: చూ, పన్నీలపులంక;
 చా. 2: నిష్కర్షణి.
 నిష్కర్ష. దే. వి. చూ, రూ-నిష్కర్ష.
 నిష్కర్షణ. దే. వి. బ. రూ-నిష్కర్షణ. స్వలింగ
 ములు: చూ, పన్నీ. చూ, 2.
 నిష్కర్షణి. చా. వి: నిష్కర్షణి. 2. [దిండి. 1.
 నిష్కర్షణ మింగింపులు. దే. వి: చూ, నిష్కర్ష
 నిష్కర్షణపు. చా. వి: చూ, పన్నీ. 1.
 నిష్కర్షణ. దే. వి. బ. చూ, రూ-నిష్కర్షణ.
 నిష్కర్షణ గుర్తుకానగు. ద్వ. వి: చూ,
 కాదప్పుము. 1*.
 నిబంధము. సం. వి. అ. న. 1. ఏర్పాటు
 చూ, సత్కము. 1; 2. కట్టు: చూ, బంధము.
 1; 3. కంఠంలాగట్టడి విరడ: చూ, విరడ;
 4. కారణము: చూ, కూతురు. 1; 5. కట్టు
 పాటు: చూ, సత్కము; వి. 3. కూర్చుంటి
 నది: చూ, సంయోజితము.
 నిబంధము. సం. వి. అ. పుం. 1. మలయాళ
 బంధము; 2: చూ, నిబంధనము. 2; 3. పన్నా
 కము మొట్టెనది.
 నిబంధించే. సం. స. క్రి. 1: చూ, బంధించే,
 2: చూ, వాళించే. [చూ, సత్కము. 1
 నిబద్ధి. పై. వి. నిబద్ధ (చూ-నిబద్ధి-నిబద్ధి)
 నిబద్ధించే. పై. స. క్రి. నిబద్ధించే రూ-నిబద్ధించే.
 నిబద్ధించే. పై. స. క్రి. పై.
 నిబద్ధము. మి. అ. క్రి. చూ, సంధించే.
 నిబద్ధము. సం. వి. 1. బంధించుటనది. చూ,
 కిరము. 4; 2. అడ్డగించుటనది: చూ,
 రుద్దము. 1. ప్రధము
 నిబర్హము. సం. వి. అ. న. చేంపుట. చూ.

నిబర్హము. సం. వి. 3. చేంపుటనది: చూ,
 పోకిరము. 2. [చూ. 2.
 నిబిడము. సం. వి. 3. పట్టుమొనది: చూ, సాంద్య
 నిబిడికనించే సం. స. క్రి. పట్టుముచేయు.
 నిబిడికర్షము. సం. వి. 3. పట్టుముగా: చేయుటది
 నది: చూ, సాంద్యము. 2.
 నిబిరినము. సం. వి. 3. చూ, నిబిడము.
 నిబోధనము. సం. వి. అ. న. చూపు: చూ,
 విక్షణము.
 నిబ్బది. పై. వి. నిబద్ధ: చూ, రూ-నిబద్ధి
 నిబ్బద్ది. పై. వి. పై.
 నిబ్బరము. పై. వి. 1. అతిశయము: చూ,
 పాచ్చి. 2; 2. అశ్విగతివిషయము: చూ,
 వాయు; క్రి. వి. 3. అత్యంతము: చూ,
 పాచ్చి. 1; వి. 4. నిర్భరము. తిన్నన:
 చూ, హృద్ధము; చా. వి. 5. బెడబురేమి.
 నిబ్బరించే. పై. అ. క్రి. 1: చూ, ముమ్మరించే;
 2: చూ, విదానించే. [చూ, పీఠము.
 నిబ్బరికము. దే. వి. ది. సా. 2, అ. 216:
 నిబ్బరించే. పై. అ. క్రి. 1: చూ, ముమ్మ
 రించే; దే. అ. క్రి. 2: చూ, ది. సా. 2.
 నిధము. సం. వి. అ. పుం. 1. సేవము: చూ,
 వ్యాజము. 1; వి. 2. సహనము: చూ,
 ఉపము. 4.
 నిర్భాయించే. చా. క్రి. కాళం.
 నిర్భగ్నుము. అం: చూ, పక్షికిరియుట.
 నిర్భకము. సం. వి. 3. పోకిరము, క్షింపించుట
 నది: చూ, వినికము.
 నిమంతిగాము సం. వి. అ. న. కాన్దభోజన
 దులయందు కనిన వారిని నిమంతించుట.
 నిమంతింపే. సం. స. క్రి. కాన్దభోజనాదుల
 యందు కనిన వారిని నిమంతించే: చూ,
 విలుయే. [వాడు.
 నిమంతింపడు. సం. వి. 3. నిమంతింపించుట

నిమజ్జనము. సం. వి. అ. న. మాజనము: చూ, స్నానము 1. [చూ, పృథ్వియము.

నిమజ్జాయ దే. వి. ఒకరకముఅంక: చూ, నిమజ్జము. సం. వి. అ. పుం. చూ, నిమజ్జయము.

నిమాతే. వా. వి. పార్శ్వన: రూ-నమాతే. నిమిరకాడు. పృ. వి. బువ్రతానెడి పని వాడు: చూ, భారవాచకుడు.

నిమిరకాంధురీ. పృ. వి. కాగకాలశినిజనము. నిమిరము. నై. వి 1: చూ, నై. వి. వి. 2: చూ, నియమిరము. 1.

నిమిర్యము. సం. వి. అ. న. 1. కారణము: చూ, హేతువు. 1; 2: చూ, కునకము. 1; 3. గుళి చూ, లక్ష్యము. 1; 4. గుణుకు చూ, లక్షణము. 1; అం. 5. చూ, అశ్వ వ్యాదయనరిజ్ఞానము.

నిమిషము. సం. వి. అ. పుం. రూ-నిమిషము. =నిమిషము(మిరిక్) (80సెకనులకాలము) (1/80 గంట).

నిమిలనము. సం. వి. అ. న. 1. కనుమూయుట; 2 చొప్పు: చూ, మరణము నిమిలతము. అం చూ, దృష్టిక్రియలు.

నిమకళా. దే. వి. (నిమరు+కళము) 1. కైలాశేనిన కళమునందలి యిడుగు ధాన్యము: చూ, స్తంబకరి; 2.కొలుత:చూ, వెలిరి. 2 నిమకు. దే. స. క్రి.స్తవ్యపానముచేయు చూ, తాగి.

నిమరు. దే. స. క్రి 1. ఆకరించే అం, భా. కృ. 132: చూ, గొమ్ము. 2; 2. చేరుచే క్రిరము అల్లనకడవు: రూ-నిపురు.కడవు-కడుము, రువు. (సం. కు).—అభిమర్శించే.

నిమరుట. దే. వి. అభిమర్శనము. నిమనము. నై. వి. చూ, నిమిషము. [యము. నిమేయము. సం. వి. అ. పుం. చూ, నిమ

నిమేషము. సం. వి. అ. పుం. 1. చూ, నిమనము: చూ, రూ-నిమిషము; అం. 2: చూ, పుట క్రియలు; 3: చూ, కాలపాగిణము. నిమృగ. సం. వి. అ. ప్రి. నీలు: చూ, నది. నిమృము. సం. వి. చూ, లోతు 2. (చూ, భూమి. 1.)

నిమృ. దే. వి. (సం. కు).—విరావతము, కరుణము, కాకఫలము, తుపాచింబునన-తుపాచింబునన, గంధి, గంధీరము, గిలము, జంబిరము-జంబీరము - జంభీరము, జంభము, జంభలము, జరేంద్రము, డహువు, తిమాలము, దంకశకము, దంకహర్షణము; కద్ది. — అడవినిమృకు. —అడవినిమృ. (సం. కు) — పనజంబీరము.

నిమృశము. నై. వి. నిర్మల. 1. నిశ్చింత:చూ, మదిమది; 2: చూ, కాంతము. 1; 2: చూ, స్వస్థము.

నిమృశి. నై. వి. చూ, నిమృశము. 2. నిమృశించే. నై. అ. క్రి. 1 నిశ్చింతముగ; 2: చూ, నేదచేర

నియత. సం. వి. ఋ పుం. (రూ-నియంత్యండు-యంత్యండు) 1. లేరునడవువాడు: చూ, సారథి; వి. 2. నడవువాడు: చూ, సారథి.

నియంతవృక్షండు. సం. వి. 1. అడ్డగించదగిన వాడు; 2. అడ్డగించదగిన వాడు.

నియంతగిరి సం. వి. అ. ప్రి. అడ్డగింత: చూ, వారణము. 1. [చూ, రుద్రము. 1.

నియంతిరము. సం. వి. అడ్డగించబడినది: నియతము. సం. వి. 1. నితరము. నియతి. నియమము గలది; 2. నిర్వృత్యుని: చూ, కాశ్యపము.

నియతకాశ్యపము. అం. కాశ్యపములు 2 లో నొకటి (స్వగతము) (దరిసన్న వారినిసం

బడుట అని కొందఱు): చూ, కాశ్యపుఁ.
(కాశ్యపుఁ. — పర్వకాశ్యపుఁ, నియత
కాశ్యపుఁ).

:నియతి. సం. వి. ఇ. ప్రి. 1. నియమము: చూ,
సత్యము. 1; 2: చూ, సంపత్తి.

నియమనము. సం. వి. అ. ప. నియమించుట:
చూ, సత్యము. 1.

నియమము. సం. వి. అ. పుం. 1. రూ-నియ
మము. — సేమము. 1. వీర్పాటు: చూ, సత్యము.
1; 2 కట్టు: చూ, బంధము 1; 3 వసుపు
చూ, సెలవు; 4. పట్టుదల: చూ, స్వర్గ. 4;
5 శరీరముకంటె భిన్నములైన మృజ్జలాదు
లు సాధనముగాఁగలిగి నిత్యము నేయవలయు
నను నిర్బంధములేని కొరతపాస్వద్ధాయ
దేవతా ననుష్ఠానము: చూ, వాణిగలు;
6: చూ, లైలి; 7: చూ, సమృద్ధి. 1; 8. కా
స్త్రముచే నియమించబడునది, పుణ్యకము:
చూ, వర్తితము; అం. 9: చూ, యోగాంగ
ములు (చూ, అంగము. 9.)

నియమములు. అం. 1. తపము, సంతోషము,
ఆస్తికత్వము, దానము, భగవదర్చన, వేదాం
తకృతములు, లజ్జ, మతి, జపము, వర్తితము.
(10); 2 వితాన, విలోమ, పృథ్వీ, అస్తి
త్వ, మధ్యమాన, బహువద, ఉత్కృష్టము,
శేషఫలనియమాదులు గలవు; 3. కొరతము,
సంతోషము, తపస్సు, పాస్వద్ధాయము, ఈ
శ్వర వర్తితాధానము (5).

నియమించు. సం. ప. కి. అక్షాపించు: చూ,
సెలవేపు.

నియమితము. సం. విణ. 1. — నిమితము. నియ
మించబడినది: చూ, బంధము. 1; 2. కట్ట
బడినది: చూ, సీతము. 4.

నియము. సం. విణ. నియమించఁదగినది.

నియోజనము. సం. వి. అ. ప. దిగదొర్లుట:

రూ-నిపాతనము. అవశాయము. (తె. ప). —
వడఁదొర్లుట.

నియమకుఁడు. సం. వి. అ. పుం. 1: చూ,
తండెలు; విణ. 2. నియమించువాఁడు.

నియమము. సం. వి. అ. పుం. — సేమము: చూ,
రూ-నియమము. 1.

నియోజుఁడు. సం. విణ. నియోగించఁబడినవాఁడు.
అనుష్ఠాతుఁడు, అక్షాతుఁడు.

నియతము. సం. వి. అ. ప. అక్ష. చూ, సంఖ్య.
1. [చూ, యుద్ధము.

వియద్ధము. సం. వి. అ. ప. వా-పాయుద్ధము:
నియోక్తవ్యము. సం. విణ. నియోగించఁదగినది:
చూ, వర్తితము. 9.

నియోగకాశ్యములు అం. అంధులిలో నొక
తెగవారు. వీరిలో అణువేల నియోగులనియు,
పాశ్చాత్యులనియోగులనియు, నందఱునలరి
యు లేదనులుగలవు. కొందఱు కృష్ణయజు
శ్వేదీయులు ఆపస్తంబమతాదులు, కొందఱు
ఋగ్వేదములు ఆశ్వలాయన మతాదులు, కొం
దఱు శుక్లయజుశ్వేదములు కాత్యాయన మ
తాదులు నైయున్నారు. ఉద్వృత్తండ్రిధారులు
వకాశింకనవరులొక కొందఱును, త్రిపుం
డధారులొక కొందఱును, మిసములుంచే
వారొక కొందఱును నైయున్నారు. రౌక
పృత్తియందలి సమర్థులై గాముకరణములుగ
ను లేఖనముగను ఉన్నార చూ, వాస్తా
దులు (చంకేగుఁడు.) (నిజోగి)

నియోగము. సం. వి. అ. పుం: చూ, నియమ
ము. 3. [నిజోగి.

నియోగి. సం. విణ. (క. ఈ. కే.) — చూ,
నియోగించు సం. ప. కి: చూ, నియమించు.

నియోగ్యుఁడు. సం. విణ. నియోగించఁదగిన
వాఁడు. [చూ, సెలవు.

నియోజనము. సం. వి. అ. ప. అక్షాపనము:

నియోజ్యుఁడు. సం. వి. అ. పుం. చనివాఁడు: చూ, నేపథుఁడు. [నేయోవాఁడు.

నియోజ్యు. సం. వి. ఋ. పుం. బాహుయోజ్యుఁడు నియోజ్యు. పై. వి. 1. చూ, నియోజ్యు; 2. నియోజ్యుఁడు కెందిన బాహుయోజ్యుఁడు: చూ, లేఖుఁడు.

నిర. సం. ఉప. (౧) నిర్దగ్ధము=ఇచ్చేట "నిర" అనునది నిర్దగ్ధము; (౨) నిర్దగ్ధము=ఇచ్చేట ధాత్యర్థమును నిర్దగ్ధము అను వగ్ధమును చూర్చివది; (౩) నిర్దగ్ధము=ఇచ్చేటపర్యాయముతో ననుసించి అభావగర్హములది యువది; (౪) నిర్దగ్ధము=ఇచ్చేట నిర్దగ్ధమును నిర్దగ్ధమున వర్తించును చూర్చివది. యె.

నిరంతర సం. వి. అ. పు. జరిదిక: చూ, పూర్వగర్హము. [నిరగ్ధము.

నిరంతరము. సం. వి. అ. పు. అద్దములేనిది: చూ, నిరంతర సం. వి. అ. పు. చూ, పున్నము.

నిరంతరము. సం. వి. అ. పు. 1. యజ్ఞమున పుండగిన చిత్తవర్ణపారిణము: చూ, పారిణము 1; వి. 2. కాటుక లేనిది, 3. దోషములేనిది. చూ, సమీచినము. 2.

నిరంతరము. సం. వి. అ. పు. 1. దట్టము: చూ, సాంద్రము, 2; 2: చూ, సతతము. 2.

నిరంతరము. అం: చూ, కర్మలంకారములు. నిరస. పా. వి: చూ, రూపము.

నిరసరక్తం. పా. భూమిద్యుతం.

నిరసము సం. వి. అ. పు. మిక్కిలి అసక్తిగొన్నది: చూ, లోల. 2 [చూ, వాంఛ.

నిరస. సం. వి. ఇ. పు. మిక్కిలి అసక్తి:

నిరత్యయము. సం. వి. అ. పు. వాక్యములేనిది: చూ, వాక్యము.

నిరవరాధుఁడు. సం. వి. అ. పు. అనవరాధి.

నిరపాయము. సం. వి. అ. పు. అపాయములేనిది.

నిరసేక్షము. సం. వి. అ. పు. లేనిది: నిరసము, నిష్పక్షము.

నిరసము. సం. వి. అ. పు. చూ, వరకము, నిరగ్ధము. సం. వి. అ. పు. అద్దములేనిది; చూ, విశ్వంకులము.

నిరగ్ధుఁడు. సం. వి. అ. పు. అనవరము, అనివారము, అపాదము.

నిరగ్ధము. సం. వి. అ. పు. 1. పర్యాయములేనిది: చూ, వ్యర్థము; అం. 2. కావ్యసౌందర్యములలో నొకటి. పాదపూర్ణమునకై పర్యాయించిన పదము. ఉదా. — "తలచగ నెలయుమెలలి నుజ్జ్వలమును నీతనినిలాస సౌమ్యమనఁగ" విలాసమునుపదము ముక్తిమిచ్చేట వాచస్పతి. తలచగన, నెలయుమెలలి, లలిన్ అను శబ్దములు నిరగ్ధములు; చూ, కావ్యసౌందర్యములు, పదసౌందర్యము.

నిరగ్ధములు. అం. కిలములేని యాఁడుది; కన్నులులేని పూగి, కర్మహినుడను విభ్రుఁడు, అభ్రలేనియిల్లు, కాంతములేని వేడుపు, నీళ్లులేనియేలు, పురుషుఁడులేని పు. (7)

నిరలంకృతి. అం. వాక్యగర్హములలో నొకటి. (గుణములు చెప్పటతో కూర్చున్నది. ఉదా — "కాహుయోజ్యుఁడు రాజ్." చూ, వాక్యగర్హములు. [దు.

నిరవగర్హము. సం. వి. అ. పు. చూ, స్వతంత్రుని నిరవధికము. సం. వి. అ. పు. చూ, నిరగ్ధము.

నిరసనము. సం. వి. అ. ప. 1. (దూ- నిరాసనము- నిరాసము) : చూ, పరీలనము;

2: చూ, చెడరింపు; 3: చూ, పధము;

4. ఉపయోగము: చూ, నిష్కలము.

నిరసించే. సం. ప. కి. 1. తిరస్కరించే: చూ, ధంగించే; 2: చూ, వివర్ణించే.

నిరస్తము. సం. వి. అ. పు. 1. త్యక్తముగా చెప్పబడినది (మాట); చూ, శబ్దము, 2; 3. తిరస్కరించు.

బడినది: చూ, వచీలనము; 2. పెడలగగ్గి
 క్కలబడినది: చూ, వాంకము. 2; 3. వ్యా
 యముచే తోర్మియబడినది; 5. పుయోగిం
 కులబడినది (గణము): చూ, పుయొక్తము.
 నిరాకరణము. సం. వి. అ. వ. ఈపడింపు:
 చూ, వచీలనము.
 నిరాకరించే సం. స. కి: చూ, నిక్షింయే.
 నిరాకరింపు. సం. వి. అ. తిరస్కరించే
 వాడు: క్షిప్రువు. (త. వ.)—తొప్పుది,
 తొర్మియవాడు.
 నిరాకారము. సం. వి. అ. పుం. 1: చూ,
 నిరాకరణము; 2: చూ, క్యోమము. 1.
 నిరాకారుడు. సం. వి. అ. పుం. 1: చూ,
 విష్ణువు. 1; 2: చూ, శివుడు; 3: చూ,
 పాంసడు; వి. 4: చూ, నిరాకృతి. 2.
 నిరాకృతము. సం. వి. అ. చూ, నిరస్తము. 4.
 నిరాకృతి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. 1: చూ, నిరస
 నము. 1; వి. 2. రూపములేనివాడు: నిరా
 కారుడు; 3: చూ, అపార్యాయుడు.
 నిరాఘాటము. సం. వి. అ. 1. కొలదిలేనిది;
 2: చూ, నిరవధికము.
 నిరాకంఠము. సం. వి. అ. 1: చూ, నిర్భయము;
 2: చూ, నిరామయము. 2.
 నిరాధారము. పా: చూ, దిక్కుమాలినతనము.
 నిరాపనింద. వి. వా. వి. అపరూపము. పా. కి,
 ఆ. 51: చూ, పెన్గింపు.
 నిరాచారి. నై. వి. నిరాచారి. ఈవనిందితవ
 ముచేయువాడు: చూ, సన్యాసి.
 నిరామయము. సం. వి. అ. పుం. 1. శోగము
 లేదు; వి. 2. శోగములేనిది: చూ, వా
 గ్తము. [చూ, వార్తడు.
 నిరామయుడు. సం. వి. అ. శోగములేనివాడు:
 నిరాయాసము. సం. వి. అ. ఆయాసములేనిది;
 చూ, మైమై. 2.

నిరాశము. సం. వి. అ. చూ, నిరశిక్షము.
 నిరాశకము. సం. వి. అ. నిరశించేనది: చూ,
 వచీలనము. [నము. 1.
 నిరాసము. సం. వి. అ. న: చూ, రూ-నిరస
 నిరాసము. సం. వి. అ. వ. చై—
 నిరాహారి. సం. వి. ఇ. పుం. చూ, నిరాచారి.
 నిరీక్షణము. సం. వి. అ. న. మోపు: చూ, నీక్ష
 ణము
 నిరీక్షించే. సం. స. కి. మోయే: చూ, నీక్షించే.
 నిరీక్షితము. సం. వి. అ. మోడబడినది: చూ,
 వీక్షితము.
 నిరీశ(మ)ము. సం. వి. అ. వ: చూ, లాంగలము.
 నిరు. నై. ఆపక. గతార్థము. “నిరుడు, నిన్ను,
 నిచ్చిచ్చే” మొ.
 నిరుగడము. నే. వి. ఒకచెట్టు: చూ, వృక్షము.
 నిరుగళము. నై. వి. అ. చూ, నిర్వర్ణము. పొందు.
 2, ఆ. 233.
 నిరుట. నే. వి. రూ-నిరుట. 1. నిర్ణయము: చూ, సత్వ
 ము. 1, 2 నిర్ణయముచేసినచెల: చూ, పరామర్శ.
 నిరుక్తము. సం. వి. అ. న. 1: చూ, వేదాంగ
 ములు. (చూ, అంగము. 7); వి. 2. చెప్పక
 బడినది: చూ, కబ్బము. 2; పా. కి. వ్యాకర
 ణమునకు సాధ్యముగాని పుస్తకపుటగాని
 శోన్మిచోట్ల పట్టికబ్బములుగల మంత్రగ్రాగ
 ములనుగాని వివరించే శిగ్గింపుము ఇది
 యాస్మనుమహామని బ్రాహ్మ. (నిరుక్తము
 నకు భాష్యమును పుట్టియుండుటయేగాక
 వేదభాష్యములలో హల మంత్రార్థముల
 దగ్గఱగ దీనితోడను వని గలనమంతునని
 తెలిసికొనవలసినది.)
 నిరుక్తి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. 1. అర్థనిర్వచనము;
 అం. 2. ఒకానొక అర్థాలంగారము. (నా
 మసంబంధముచే నవార్థకల్పనము. ఈ దా.-
 “నీచర్మములచేతనేనిపువోమగరందప్త.”
 చూ, అలంకారము. 2.

నిరూపణము. డి. వి. 2. కర్తృత్వము.

యాత్మ, గుప్త్య: చూ, పౌరశ్రయి. (భవత్వం)

నిరూపణ. డి. వి. (నిరూ + పీడ) కడవినపంప

వర్తనము: చూ, పంపవర్తనములు.

నిరూపణము. అం: చూ, కంకరములు.

నిరూపణము. సం. వి. నిరూపణమునది: చూ, రుద్రము. 1.

నిరూపణము. సం. వి. చూ, అరము. 7.

నిరూపణము. సం. వి. ఉపమలేనిది.

నిరూపణము. సం. వి. చూ, వర్తనము.

నిరూపణము. సం. వి. చూ, పరిపరిచి: చూ,

యాత్మ. 2. [1; 2: చూ, నియమము.

నిరూపణ. సం. వి. ఇ. ప్రి. 1: చూ, పరిపరిచి.

నిరూపణము. సం. వి. అ. స. 1. అరము:

చూ, వైద్యము; 2. యాత్మ. చూ, పీడనము;

3: చూ, రుద్రము. [నిరూపణము.

నిరూపణము. సం. స. కి. నిరూపణమునది:

నిరూపణము. సం. వి. నిరూపణమునది.

నిరూపణము. సం. వి. నిరూపణమునది.

నిరూపణము. సం. వి. అ. పుం. 1 ముగిసినవా

కర్తృ: చూ, కర్తృ. 2; వి. 2. దీక్షా

లేనిది; 3 నిశ్చయించబడినది. చూ, స్థిత

ము. 3.

నిరూపణ. సం. వి. ఇ. ప్రి. 1. అలక్ష్మి: చూ,

వైద్యము; పుం. 2. (యా-నైరూతి-నైరూ

తుండు). చూ, సోమలక్షణము; 3. దివము

యొక్క 12 వ భాగము: చూ, దివభాగ

ములు, అం 4. చూ, దిగధిపతులు.

నిరూపణము. వి. వి. చూ, యా-నైరూతిములు.

నిరూపణ. అం: చూ, పక్షాత్తములు.

నిరూపణ. సం. వి. చూ, పటుత్వ. 4.

నిరూపణము. సం. వి. చూ, నిరూపణము. 1.

నిరూపణము. సం. వి. అ. పుం. 1. అద్భు: చూ,

వారణము. 1; 2. చేటు: చూ, రుద్ర.

నిరూపణము. సం. స. కి: చూ, వారిండ్.

నిరూపణము. అం. 1. శబ్దాలంకారములలో నిరూ

పణి (ప, ఘ, బ, ధ, మ, వ, య) సమరము

లు లేకుండగనుండునది: చూ, పౌరశ్రయ.

2. (శబ్దాలంకారములు).

నిరూపణము. సం. వి. వైద్యమునది: చూ, వాం

కము. 2.

నిరూపణ. సం. వి. ఇ. ప్రి. చూ, వైద్యము.

నిరూపణము. పం. వి. అ. స. ప్రి. ప్రి.

నిరూపణము. సం. వి. అ. పుం. ప్రి. ప్రి.

నిరూపణము. సం. అ. కి. వైద్యము: చూ,

వైద్య. 3.

నిరూపణము. సం. వి. అ. స. వైద్యము.

నిరూపణము. సం. వి. వైద్యమునది: చూ,

వాంకము. 2.

నిరూపణ. సం. వి. ఈ. ప్రి. 1: చూ, వానిలి;

2. వల్లవానిలి: చూ, వానిలి. ((2)

నిరూపణము. అం. వల్లవానిలి, వల్లవానిలి.

నిరూపణము. సం. వి. అ. పుం. 1 భగవంతుడు:

చూ, వేలుపు; వి. 2. శూరపాతుడు.

నిరూపణము. సం. వి. అ. స. వేంపుట: చూ,

పథము.

నిరూపణము. సం. వి. అ. పుం. 1. దివములు

వాడు: చూ, విత్తిలి; 2: చూ, దీవవా

డు; 3: చూ, మూర్ఖుడు.

నిరూపణము. సం. వి. అ. స. బహుజనసమర్థము

గల అంకడి, అంకడిని (అనింబంబు):

చూ, మూర్ఖము. 1; వి. 2. భుజములేనిది.

నిరూపణము. సం. వి. అ. పుం. 1: చూ, పిడు

గు; 2. పత్రి: చూ, రత్నము. 1.

నిరూపణము. సం. వి. ఇ. పుం. పేషాగ్ని:

చూ, పేషా. 1.

నిరూపణము. సం. వి. చూ, నిరూపణము.

నిరూపణము. సం. వి. అ. పుం. భగవంతుడు: చూ,

స్వరము. 2.

నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. వ. చూ. దారిలేదు.
(వాడుగ.)
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. జనములేనిది.
నిర్వహ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. చూ. పోషకులకి.
2. మరలము, అందుకు: చూ. సల్లికి.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. దేశత: చూ,
వేలపు, ౧౯. 2. ముదిమిలేనివాడు
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. నీరులేనివేల:
చూ. భూమి, 1.
నిర్వహణము. సం. స. కి. చూ. విజయమునొందు.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. గెలుపయినవాడు.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. కీ. తీసుకులేనివాడు. [నది,
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. పుం. పెరియము: చూ,
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. ఏలు. చూ,
నది; 2. ఒకానొకనది. చూ, నది
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. పుం. ఏర్పాటు: చూ,
పర్వము. 1. [స్మరించు
నిర్వహణము. సం. స. కి. ఏర్పాటుచేయు: చూ,
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. కి. చూ, ఏలు
చదు. 2. [వాడు నిర్వహ.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. నిర్వహణము చేయు
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. చూ, శోధితము.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. నిర్వహణముచేసినది: చూ,
నిర్వహణము. 3. [చూ, నిర్వహణము.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. పుం. చోళవాడు:
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. (ము. ఈ. ము.) : చూ,
నిర్వహణము.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. నిర్వహణముచేయదగినది.
నిర్వహణము. అం: చూ, శబ్దాలంకారములు.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. చేక్కెగా కాలినది: చూ,
చిరస్థితితము.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. నిర్వహణము: అద
యందు, కూర్చుండు, భవముడు, నిర్వహణ
ము. [చుట్ట
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. స. చేక్కెగా కేదె

నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. చేక్కెగా కేదెంచబడి
నది: చూ, విచ్చిన్నము. 2.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. స. చేక్కెగాకాలబ.
నిర్వహణము. సం. స. కి. చేక్కెగాకాలము.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. స. చేక్కెగానీలు
ట. [చూ, నిర్వహణము.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. చేక్కెగానీలుచేసినది
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. నిర్వహణముచేసినది.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. ఆజ్ఞ: చూ, పె
లపు; 2. చెప్పట. చూ, శంసనము; 3. చూ,
సమాచము. 1.
నిర్వహణము. సం. ఆ. కి. 1. ఆజ్ఞాపించు. చూ,
పెరియము; 2. నిర్వహణముచేయు.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. నిర్వహణముచేసినది.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. (ము. ఈ. ము.) నిర్వహణము
చాడు.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. దోషములేనిది: చూ,
సమాచము. 2.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. చూ, చేకోడి.
నిర్వహణము. సం. స. కి. నిర్వహణముచేయు: చూ,
నిర్వహణము. [నము. (1)
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, నిర్వ
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. స. నిర్వహణము: చూ,
పర్వము. 1. [నిర్వహణము.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. నిర్వహణముచేసినది:
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. నిర్వహణముచేసినది.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. చూ, నిర్వహణము.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. అవస్థించినది యం
దొక్కటియన నుండెడి దైర్వ్యముతో పూనిన
చనివి విడువక చేయవాడు.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. నిర్వహణము: చూ,
పీసము. 3.
నిర్వహణము. సం. వి. ఆ. 1. నిర్వహణము; 2. కాగ
యంతకలది.

నిర్యానము. సం. వి. అ. శ్రుం. 1. సిగబంతి: చూ,
భూషణము. 2; 3: చూ, వాగవాసము (3);
8: చూ, నిర్యానము; 4. వాకిలి: చూ, పద
నము. 1.

నిర్వక్తము. సం. విరా: చూ, వాచీలనము,
నిర్వక్తము, సం. విరా. లక్ష్యలేనిది: క్షమణము,
నిర్వక్త. వా. వి. క్షుద్రాజలచరము: చూ, మర్త్య
ము. 1.

నిర్వచనము సం. వి. అ. న. 1. అరవిపరణము
చేసి చెప్పట; విరా. 2. మాటలేనిది.

నిర్వచనీయము సం. విరా. నిర్వచించబడినది.
నిర్వచించే. సం. స. కి. నిర్వచనముచేసి
చెప్పు. [రణము.

నిర్వచణము. సం. వి. అ. న. ఈవి: చూ, విత్
నిర్వచనము. సం. వి. అ. న. మోపు: చూ,
విక్రమము. [సలుపు.

నిర్వచించే సం. కి. నిర్వచించేయి: చూ,
నిర్వచింపు. సం. అ. కి. సెలవేయి: చూ, రవ
లేంచే.

నిర్వచాము. సం. వి. అ. న. 1. పరివృత్తకథ
యొక్క సమాప్తి: చూ, సంధి; 2: చూ,
నిష్ఠ. 8.

నిర్వచాము. సం. విరా. గట్టిది: చూ, లెడిదము.
నిర్వచించే. సం. కి. నిర్వచించేయి: చూ,
సలుపు. [2. సెలవేయి: చూ, సక్రమగు.

నిర్వచించు. సం. స. కి. 1: చూ, జేరగు. 8;
నిర్వాకము. వా. విరా. గొప్పకుచేసినవని.

నిర్వాణము. సం. వి. అ. న. 1. ముక్తి: చూ,
మోక్షము. 1; 2. వాక్యము: చూ, రుక్త;
3. సుఖము: చూ, సంతోషము; 4. ఏమగు
నీళ్లలోమునుగుట: చూ, హస్తి; విరా.
5. తేల్చాటినది (దీపము నివృత్తాననది):
6. నీళ్లమునిగినది (ఏమగు): చూ, హస్తి.

నిర్వాణము. సం. వి. అ. శ్రుం. 1. పనివా
202

డు: చూ, నేపకుడు; 2: చూ, భారవాహుం
డు; విరా. 3. కాంతుడైనది: చూ, సవా
సి; 4. కాంతి: పొందినది (నమ్మి మొ.)

నిర్వాకము. సం. వి. అ. శ్రుం. 1. పరివచన
గాలి: చూ, వాయువు: విరా. 2. గాలిలేనిది
(నోటు మొ.) గాలిలేని జీవానుభవ
(అనికొండలు): నివాకము.

నిర్వాచము. సం. వి. అ. శ్రుం. 1. అపవాదము:
చూ, సెగింపు; 2. వాదములేవి; 3. నిర్వచ
వాచము.

నిర్వాచణము. సం. వి. అ. న. 1: చూ, పధ
ము; 2: చూ, విత్తరణము.

నిర్వాచనము. సం. వి. అ. న. 1. రూపిరాస
నము: చూ, పధము; 2. ఇళ్లగొట్టుట
నిర్వాచితము. సం. విరా. ఇళ్లగొట్టుటనది.

నిర్వాచ్యము. సం. విరా. ఇళ్లగొట్టుటనది.

నిర్వాచకుడు. సం. విరా. నిర్వచించేవాడు:
చూ, భారవాహుండు.

నిర్వాచము. సం. వి. అ. శ్రుం. 1. బలివి: చూ,
శక్తి. 1; 2. జేయగలవాడు: చూ, వృత్తి. 2.

నిర్వికారము. సం. విరా. వికారములేనివాడు.

నిర్విఘ్నము. సం. విరా. విఘ్నములేనిది: చూ,
విశ్చింతలము.

నిర్విఘ్నము. సం. విరా. నిర్వచనమునొందినవాడు.

నిర్వివాదము. సం. విరా: చూ, అపవాదము.

నిర్విశేషము. సం. విరా. విశేషములేనిది.

నిర్విష. సం. వి. అ. శ్రు. 1. అతిప: చూ,
విష; విరా. 2. విషములేనిది.

నిర్విష్టము. సం. విరా. 1. చొరబడినది;
2. పొందిబడినది: చూ, వ్యాప్తము. 2;
3. నిలిచినది. [నిష్క్రమ.

నిర్విర్యము. సం. విరా. నిర్వచనములేనిది: చూ,
నిర్విర్యము. సం. వి. అ. న. 1. ఇల్లు: చూ,
పదనము. 1; విరా. 2. సుఖించినది: చూ,

సంఘోషము; టి. వశించినది: అంతరితము,
భగవత్.

నిర్వృత్తి. సం. వి. ఇ. శ్రీమృ. 1. సుఖము; చూ, సంతోషము; 2. ఊహలు; చూ, సమాశ్వాసము; 3. నాశము; చూ, రుక్త. నిర్ద్రవము. 2. నిర్వృక్తము. సం. వి. ఇ. శాంతివేదవి: చూ, నిర్వృత్తి. సం. వి. ఇ. శ్రీమృ. 1: చూ, సంతోషము; 2. ముక్తి: చూ, మోక్షము. 1; 3. శాంతివేదము; వి. 4. మృతి లేనిది.

నిర్వచించే. సం. అ. ౧౧. నిర్వచనము: చూ.
వినుగు. 2.

విశ్వము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. కూలి: చూ,
వేరసము; 2. తీరము. చూ, వేరసము;
3 భోగము. చూ, భక్తి. 2; 4. మూర్ఖుని
పుట్ట. చూ, రోగము. 1.

నిర్వైరము సం. వి. ౧. పురములేవిది.
నిర్వైరము సం. వి. ౨. అ. న. బెజ్జెము: చూ,
రంద్రము. 1.

నిర్వాహము. పం. విజ. సేవములేనిది.
నిర్వాహపాఠాంబద్ధస్వామ్యము. పా. చవిలేని
మంగలి పిలితలగణుగువమరీతి. [ఆ శకు.

విద్యార్థుడు. పం. వి. తల్లి క్షమ: చూ, సమ
విద్వ. ర. గా. పం. వి. త. ప. 1. నిశ్చయముగా
పొందించుట: 2. నిశ్చయముగా

నిర్వాడమా సం. వి. ఆ పుం. రూ-నిర్వాడము,
ధర్మని: మా, పరమము. 2.

విద్వారము. సం. వి. అ. శ్రం. విద్యుతి: చూ,
అధిపతి గారు.

నిర్దారి. సం. విణ. (న. ఈ. క) దూరముగా
వ్యాపించినట్టిది (చరిమళము): చూ, సమా-
కరి. [ముఖలో ననునది]

నిర్వృతము. సం. వి. ఇ. ధౌడఁబెట్టివది. (వాటిని
నిర్వృతి. సం. వి. ఇ. ప్రీ: చూ, నిర్వారము.
నిర్వారము. సం. వి. అ. కుం: చూ. రూ. నిర్వారము.

నిర్యేకుంజాయమానకటాక్షము. పా. అకారణ
ముగ కలిగినదయ (వాడుక)
నిరే కుంజము. సం. విణ: చూ. అస్త్రీకుంజము.

నిలు. వై. ఉప. నిర్. మిక్కిలి. “నిలువేడ”
: చూ, హేచు. 1. [వాడు.
నిలువేడ. వై. వి. దూ-ఇలువేడ: చూ. నీడ

నిజ్జనీలగు, దే. ఆ. ౧౧. (నీలగు + నీలగు)
1. మిక్కిలినీలగు; 2. గర్వింయే: చూ, హం
గర్వింయే.

నిలఁబడు. ద్వ. అ. కి. (నూ-నిల్వఁబడు-నిలఁపఁ
బడు.) 1. నిలఁచేండు, నిలఁచే-చూ, మట్టు
చదు: 2. జులగులగమడు: చూ. కట్టుచదు:

8. పరిశిష్టితమగు. యా-నిల్వబడు, నిలుచే-
నిల్పు.

నిలకడ. దే. వి: చూ, రూ-నిలకడ.

నిలవ జే. వి. (రూ-నిలవ-నిలవ) నిలిచినవస్తు-
నిలవరము. జే. విణ: చూ, రూ-నిలవరము.

నల్లనమ్మ. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, నల్ల
పు; 2. బోయ: చూ, వ్యాధుడు. 1.
నల్లనమ్మ. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, నల్ల

నిలకడ కే.వి.(రూ.నిలకడ-నిల్క-డ.) 1. చోట: చూ, స్థానము, 1; 2. స్థైర్యము, భార.

విరా. 2, ఆ. 815: చూ, స్థితి. 8; 8: చూ,
విరామము; 4. తక్కువ: చూ, బలితి. 3; ఆం.
5. మల్లబంధవిశేషము: చూ, మల్లకాస్త్రము.

నిలుగు. దే. వి. నిలుచేట: నిలక, నిలుపు-నిల్పు-
నిలుపు; అ. కి. 2. ఒట్లవిలుచుకొను. సా. 58, (రూ-నిలుగు-నిల్లు-ఈలాగు)
నిలుచే. దే. అ. కి. రూ-నిల్పు. 1. నిలుచేందు.
చూ, మట్టుచదు; 2: చూ, నిలబడు.
3: 3: చూ, నిలబడు. 2: 4: చూ, వసించే.
5: చూ, వేసించే.
నిలుచేందు. దే. అ. కి: చూ, నిలుచే. 1.
నిల్పుండు. దే. అ. కి. — పై. —
నిలుచుకొను. దే. అ. కి. — పై. —
నిలుచున్నవాడు. వా. వి. ఉద్ధర్వంధముడు,
ఉద్ధర్వంధుడు
నిలుపు. దే. వి. రూ-నిల్పు. 1: చూ, నిలుగు
1; 2 చూ, నిల్పు. 7. భార. కాం. 4, అ.
111; 3. పశ్చిమ. చూ, సవార్డును;
4: చూ, రూ-నిలకడ. భాగ. దో. 2, అ.
355; వి. 5. నిలుపునది. భార. భీష్మ.
2, అ. 288; 6 స్థిరమైనది: చూ, కాశ్య
తము; పే. 7. నిలువఁజెట్టు నిలువరించే-
నిల్వరించే; 8. ఆడగించే: చూ, వారింపే;
9. స్థిరపఱచే: చూ, సాపించే; 10: చూ,
నిలుపుచేయు.
నిలుపుచేయు. వా. ప. కి: ఆపు, ఆపుచేయు,
నిలుపు, నిలుపుచేయు, నిలుపుచలచేయు.
(సం ప). — ఉత్తంధించే.
నిలుపుచలచేయు. వా. స. కి. — పై. —
నిలుపోవు. దే. అ. కి. (నిలుపు + పోవు):
చూ, సహించే.
నిలువ. దే. వి: చూ, రూ-నిలవ. [7, అ. 178.
నిలువఁబడు. ద్వ. అ. కి: చూ, నిలఁబడు. కై.
నిలువరము. దే. వి. 1. (నిలవరము-నిలువార
ము-నిల్వరము) స్థిరమైనది: చూ, కాశ్య
ము; 2. (రూ-నిలవరము-నిలువారము-నిల్వ
రము) యాధార్థము: చూ, సత్తము. 1;

3. (రూ-ఇలవరము-ఇలువరము - ఇలువార
ము-ఇలారము, నిలవరము-నిలువారము-నిల్వ
రము): చూ, సవనము. 1.
నిలువరించే. దే. అ. కి. రూ-నిల్వరించే.
1. చరింపకనిలుచే. భార. వి. 5, అ. 181;
అం పే. 2. చరింపకనిలుపు. కళా. 8,
అ. 121; 3: చూ, నిలుపు. 7.
నిలువారము. దే. వి. చూ, రూ-నిలువరము.
నిలుపు. దే. వి. 1: చూ, నిలుగు 1; 2 చేయి
మీడికత్తుకొని నిలుచున్నపుడనుచు చేయి
పొడవుకొలది; 3. మీడిఅంతస్తు, పేద.
లక్ష్మి. 4, అ. 131: చూ, సవనము.
1; 4 అకృతి చూ, రూపు. 3; 5. చేనిలో
కొంత కోసినకర్పాక కోయిగలభాగము.
నిలుపుగొలుపు. దే. వి. నిలుచేండిచేయునన:
చూ, సవర్య.
నిలుపునాళ్లు. దే. వి. బ. రావకాళ్లువెనుక
చూను మొదలైనవాని కాధారముగా వాటిస
రాటలు: చూ, స్తంభము. 1.
నిలుపునీతము. ద్వ. వి. నిలుచేండి నేవచేయు
వానితతము: చూ, నేతనము
నిలుపునీగగుట. జా. ఒడలంతయు కంఠమొం
దుట. “నిలుపునీగగుటెంతయనంటి కంబ
ముల్.” (కవికర్ణరసాయనము)
నిలుపుబొట్టు. వా. వి. చెన్నకభక్తులబొట్టు:
చూ, బొట్టు. 1.
నిలుపులు. దే. వి. బ: చూ, అరిగాళ్లు.
నిలుపోవు. దే. అ. కి: చూ, నిలుపోవు.
నిల్పడ. దే. వి: చూ, రూ-నిలుకడ.
నిల్పు. దే. అ. కి: చూ, రూ-నిలుచే
నిల్పు. దే. వి: చూ, రూ-నిలుపు.
నిల్పు. దే. వి: చూ, రూ-నిలవ.
నిల్పఁబడు. దే. అ. కి: చూ, రూ-నిలఁబడు.
నిల్వరము. దే. వి. చూ, రూ-నిలువరము.

నిల్వరించే. దే. అ. కి. అం. కే. చూ, రూ.
నిలవరించు. (చరింపక నిలవేటకు. - భార.

భిష్టు. 2, అ. 241.)

నివరి. వై. వి. మివారి. రూ-నివరి- నివరి.
విత్తకండువరి: చూ, ధాన్యము.

నివర్తనము. సం. వి. అ. న. 1: చూ, మరల
చాటు, అం. 2: చూ, తారాకిర్యము.

నివర్తించే సం. పే. నివర్తించేయి: చూ,
వివర్తించే.

నివర్తించు. అం. 1: చూ, ధిరూకిర్యము, విణ.
2. మరలబడినది. అపార్తము, అవర్తించు,

నివర్తించు

నివర్తించు. సం. అ. కి. రూ-నివర్తించు. మరల
బడు చూ, వదిలి.

నివర్తించు. సం. అ. కి. - వై -

నివరి. సం. వి. ఇ. (వై). ఇల్లు చూ, సద
నము 1. (నీమ 1.

నివసనము. సం. వి. అ. పుం. ధిరూ: చూ,

నివసనము. సం. వి. అ. న. చూ, నివసరి.

నివసించే. సం. అ. కి. చూ, వసించే

నివహము. సం. వి. అ. పుం. గుమి చూ, సహా
హము.

నివాకము. సం. వి. అ. పుం. రూ-నివాకము.

జయఘంట మొదలగువానిగుండ ధాన్యాదుల
పెల పగిల్లివలచుట. వ్యవహారాదులయందు
న్యూనాధిక్యములు లేక కలిగినది పలుకుట
(అనికొందలు), మహర్షము లెనగాన్యాదుల
యందలి జలం యావరాతిర్యములు (అనికొం
దలు) చూ, పగిలముము.

నివారకవయల. పా. సంహారముడు గొప్పతన
మువలనఁబొందిన మూడుకోట్ల రక్క-సులు.
మోసుకొనిపోవు నివాసులు. విరివి అర్జునుడు
సంపాదించెను.

నివారము. సం. వి. అ. పుం. 1. అసరా: చూ,
పొగి. 2: విణ. 2. కవచము: చూ, వార

వారణము; 3: చూ, నివారణము; 4. గట్టి:
చూ, బెడిదము.

నివాచము. సం. వి. అ. పుం. పితౄశ్శుద్ధికించి.
శుభ్రులనిట్లు విడువేటలోను గాఁగల కర్మ
ము: (తర్కము.) (తిలోదకమునువిడువేట.)

నివారణము. సం. వి. అ. న: చూ, వారణము. 1.

నివారణము సం. విణ అడ్డగించడగినది.

నివారించే. సం. న. కి. చూ, వారించే.

నివారితము. సం. విణ. అడ్డగించఁబడినది: చూ.

రుద్ధము. 1.

నివాసము. సం. వి. అ. పుం. (రూ-నివాసము.

నివసము-నివసనము-వసనము-వాసము-నివ

సాసము) 1. ఇల్లు చూ, వదనము. 1;

2 చోటు. చూ, స్థానము. 1 (స. ప అని

కొందలు.) [వేయవారు.

నివాసి. సం. విణ (క. ఈ. క) వాసము

నివారి. వై. వి. (రూ-నివారిక-నివారి-

నివారిక)-నిరాజన: చూ, హారతి.

నివారించే. వై. అ. కి. ఆరతెత్తు.

నివారిక. వై. వి: చూ, రూ-నివారి (పార్వ
మన కవర్తయము)

నివారికరములు. వై. వి బ. చూ, పాణిగలు.

నివారితము. సం. విణ. యెట్టుబడినది: చూ,

వ్యావృత్తము. 1.

నివిష్టుడు. సం. విణ. 1. కూర్చున్నవాడు;

2. పగిలేదనివాడు.

నివీరము సం. వి. అ. న. 1. కంఠంబిరము,

మొదమందవలె వేగిలెడు క్షేపిదము: చూ,

యక్షోపవీరము. విణ. 2. ప్రావృత్తము, కప్పు

కొనుకొక: చూ, పుష్టము.

నివీరి. సం. వి. క. పుం. నివీరముగలవాడు.

నివృడు. దే. అ. కి. చూ, రూ-నిగుడు.

నివృడు. దే. కే. చూ, రూ-నిగుడు.

నివృడు. దే. కే. - వై -

విపురు. దే. స. కి: చూ, నిమరు. 2. భాగ. 4, స్కం, 228.

విపులు. దే. వి: చూ, రూ-నిగులు.

విపురము. సం. వి. న. నలునక్కులచుట్టుబడినది: చూ, చరిక్రము.

విపుర్తి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ: చూ, మరలఁబాటు.

విపుక్తము. సం. వి. న. మరలఁబడినది: చూ, నివర్తితము. 2.

విపుర్తి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ: నలునక్కులచుట్టుబడి.

విపుక్తు. సం. వి. త. పుం: చూ, రూ-నివృత్తు.

వివేదనము. సం. వి. అ. న. 1. ఎఱుక: చూ, బుద్ధి; 2: చూ, సమర్థము.

వివేదియే. సం. వి. కి. 1. ఎఱిగించు: చూ, బోధించు; 2: చూ, సమర్థించు.

వివేదితము. సం. వి. న. 1. ఎఱిగించఁబడినది;

2. సమర్థించఁగినది. చూ, సవర్ణము. 2

వివేకము. సం. వి. అ. పుం. 1. ఇల్లు చూ, సదనము. 1; 2 చొరన: చూ, పరివేశము;

3: చూ, కలిరము; 4: చూ, వివాహము;

5. ఇల్లడ: చూ, వాడిక; అం. 8: చూ, కరణములు.

వివృతించు. వై. పే. నివృత్తిలఁజేయు.

వివృటిలు. వై. అ. కి. రూ-నివృత్తిలు.

1. చూ, వ్యాపించు. భార. కల్ప. 1, అ. 228;

2. పూర్ణము అం, భా. త్ప. 101: చూ, మెండుకొను; 3. అతిశయించు: చూ, ము

మృతించు; 4. కలుగు: చూ, సంభవించు;

5: చూ, సిద్ధించు

వివృటిలు. వై. అ. కి. —వై. —

వివృతి వై. వి. ఎవర: చూ, రూ-నివరి.

వివాహి. వై. వి. ఎవర: చూ, రూ-వివాహి.

వివాహిక. వై. వి. —వై. — [కరణబంధములు.]

వివృటితము. అం: చూ, అదృశితములు. (వాగ్ద

వివృత. దే. వి. (రూ-నివృత్తి-నివృత్తి.)

1. చూ, భాగి; 2: చూ, వింత. 1;

3. పావకళము. స్వా. 5, అ. 85: చూ,

విష్కృతి; 4. నిష్కృతి: చూ, వెలవెలపాటు;

5. మిక్కిలిభయము: చూ, వెలవెల.

నివృత్తి. దే. వి. —వై. —

నివృత్తి. దే. వి. —వై. — (పావకళమునకు.

—భార. భిష్టు. 2, అ. 157)

నివృత్తి. దే. అ. కి. 1: చూ, విష్కృతి

నొందు; 2: చూ, వెలవెలము; 3. భాగి

చదు. భార. వి. 4, అ. 85; 4. మిక్కిలి

భయము: చూ, భయము.

నివృత్తి. ద్వ. వి: చూ, నివృత్తి. (పావక

కళమునకు. —కళ. 5, అ. 2; మిక్కిలి

భయమునకు. —భార. భిష్టు. 1, అ. 87)

నిక. సం. వి. అ. స్త్రీ. 1. ఎవరి. కయ: చూ,

రాత్రి; 2. చనువు: చూ, వర్ణము. 8;

3: చూ, మృగము; 4. ఒక

వృత్తము. న, న, ర, ర, ర, ర గణములు.

9 యతి. (11 వ ఛందస్సు): చూ, వృత్తము. 1.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

నికళాగ్రాహి. అం. ఉత్కళాగ్రాహి.

విమంగరహాచరణము. అం: చూ, చక్రిమే
యములు.

విమంగి. సం. వి. (క. ఈ. 5): చూ, విలా
కాడు. [దీపది: అనితము.

విమల్లము. సం. వి. 1. ఉండినది; 2. కూర్పు
విమదము. సం. వి. అ. పుం: చూ, రూ-నిషా
దము. 2. [నదనము. 1; 2. కూర్పుండుట.

విమద్య. సం. వి. అ. పు. 1. దుకాణము: చూ,
నిమద్యర. సం. వి. అ. పు. రేయి: చూ,
రాతిరి. [కాదము. 2.

విమద్యరము. సం. వి. అ. పుం: అమసె: చూ,
నిమద్యము. సం. వి. అ. పుం: 1. వర్షపర్వతములు
7 లో నొకటి (ఇది హరివరమునెడు వర్షము
నకు ఉత్తరమందు చాలమార్గపరిభ్రామ
యందును: చూ, పర్వతము; 2. ఒకదేశ
ము: చూ, సీమ. 1; వి. 2. గట్టి: చూ,
రెడినము.

విషా. వా. వి. మత్తు.

విషాదము. సం. వి. అ. పుం: 1. ఒకబోయవల్లె:
చూ, దేశము; 2. ఒకస్వరము (మనస్సు దీని
యందు నిషాదించును (కూర్పుండును), సప్త
స్వరములలో కడవటిదగుటవలన దీనియందు
స్వరములన్నియుఁ జేరియుండును): చూ,
స్వరము. 2. (సప్తస్వరములు.)

విషాది. సం. వి. క. పుం: చూ, హస్త్యాశ్లో
హాడు. [భా. 1.)

విషాదినీ. అం: చూ, భిన్నవక్షకజభాషలు: (చూ,
విషాదు:డు. సం. వి. అ. పుం: 1. పుల్కనుడ
ను ఒకబోయ:చూ, వ్యాధుడు. 1; 2. చూ,
మాల. (1) [సంయుతపాస్తములు.

విషిద్దము. సం. వి. 1. విశ్చిధింబడినది; చూ,
విషాదనము. సం. వి. అ. ప: చూ, పదము.

విశ్చిచక్రిస్తరము. పా. గర్భాభాసము: చూ,
శోధనము. (సంయోగము)

విశ్చిరము. సం. వి. అ. పుం: చూ, విశ్చిచక్రిస్తరము.
విశ్చిధము. సం. వి. అ. పుం: అంశులిశోరణము,

అర్చాదనము, ఊహము, నిశ్చితి. (కె. చ.)—
గంటుట, తోర్పుడు, మాతము.

విశ్చిధింయే. సం. ప. కి: విరాళనింయే. (కె. చ.)—
అంగు, ఒత్తు, గంటు, త్రోత్రోలూడు,
తోర్పు.

విశ్చిధము. సం. వి. అ. ప. 1. చక్కగా నే
చింయేట; 2: చూ, సోమపానము.

విశ్చివిరము. సం. వి. అ. పు. 1. చక్కగా నేచింపబడి
నది: చూ, నేచిరము.

విశ్చివ్యము. సం. వి. అ. పు. 1. చక్కగా నేచింపఁదగినది.
నిష్కంకము. అం: చూ, కర్ణాలంకారములు.

నిష్కచటి. సం. వి. ఇ. పుం: 1. నిష్క-పుడె:
చూ, సత్యవంతుడు; 2. కవటములేనివాఁ
డు: అకాటిల్యాడు, నిష్కచటుడు. (కె.
చ)—అంబస్త, దమ్ముడు.

నిష్కచటుడు. సం. వి. అ. పుం:—పై.—

నిష్కము. సం. వి. అ. పుం: 1. మాద: చూ,
హిరణ్యము. 2; 2. పైడి, టంకము: చూ,
లోహము. 1; 3. నూటయెనిమిది మాడలు
(నువర్ణములు): చూ, హిరణ్యము. 2; 4. పత
కము: చూ, భూషణము. 2; 5. చూ, పల
ము. 1; 6. బంగారు: చూ, లోహము. 1;
7. పెండ్లి: చూ, లోహము. 1.

నిష్కర్ష. సం. వి. అ. పుం: నిశ్చయము: చూ,
సత్యము. 1. (క. ర.) (అ. పు. అని
కొందఱు).

నిష్కర్షము. అం: 1: చూ, అశోహి-పర్ణగతా
లంకాగములు; 2: చూ, అవశోహి-పర్ణగతా
లంకాగములు. [స్మృతంయే.

నిష్కర్షింయే. సం. ప. కి: విశ్చయింయే: చూ,

నిష్కర్శ. సం. వి. అ. పు. 1. రూ-నిష్కలి.
విగతార్దవ, ముట్టుడిగిన అడుది: చూ,

శ్రీ: దిగ. 2. కళలేనిది; 3. దీర్ఘమలేనిది: నిర్వీర్యము. [నిష్క-క. 1. నిష్కలి. సం. వి. త. శ్రీ: చూ, రూ-నిష్కాచుడు. సం. దిగ: చూ, అకాచుడు. నిష్కాచితము. సం. దిగ: 1. ఉనునఁబడినది; 2. పెడలించఁబడినది: చూ, పెడలఁబాటు. నిష్కాటము. సం. వి. అ. పుం. రూ-నిష్కాటము. 1. తొట్ట: చూ, రంధ్రము. 1; 2. అంతిపురము:చూ, సవనము. 1; 3. ఇంటితొట్ట: చూ, వనము. 2; 4. తలపు: చూ, వాకిలి; 5. మడి: చూ, భూమి. 1. నిష్కాటి. సం. వి. త. శ్రీ: పెద్దయెలకి *: చూ, చక్కల. నిష్కలి. అం: చూ, కష్టములు. బ్రతు. 1. నిష్కాచము. సం. వి. అ. పుం: చూ, నిష్కాచము. సం. వి. అ. పుం. —పై— నిష్కాచితము. అం: చూ, సంచారవర్ణగతాలంకారములు. [నిష్కాటము. 1. నిష్కాటము. సం. వి. అ. పుం: చూ, రూ-నిష్కాచము. —పై—(రూ- నిష్కాచము) నిష్కాటము. సం. దిగ: అకాశపుడ, అకాశధనుడు. నిష్కాతము. సం. దిగ: 1. పాశ్చాత్యుక్తము చేయఁబడినది; 2. చేయఁబడినది: చూ, వ్యాపారము. 1. [ర్విక్తము; 2. చేయమి. నిష్కలి. సం. వి. ఇ. శ్రీ: 1: చూ, పాశ్చాత్య నిష్కాచము. సం. వి. అ. పుం. 1. చెడు కుటుంబము: చూ, పరిగడము; 2. సంపత్తు: చూ, బుద్ధి (కుశాగ్రము, శ్రీమణము, గృహణము, ధారణము, ఉపాస, అకాశము, అర్చనానామ, తత్వవిజ్ఞానము అను ఎనిమిది విధములైన బుద్ధిపానుర్వ విశేషములు నిష్కాచమునఁబడినవి); 3: చూ, పెడలఁబాటు. నిష్కాంతము. సం. దిగ: బయలుపెడినది.

నిష్కాంతి. సం. వి. ఇ. శ్రీ: బయలుపెడలుట: చూ, పెడలఁబాటు. నిష్కాచము. అం. 1: చూ, తాకాశ్రియం; 2: చూ, నిష్కాచియము. నిష్క. సం. వి. అ. శ్రీ: 1. ఉనికి: చూ, స్థానము. 1; 2. చేటు: చూ, రుక్త; 3. తుది: చూ, మద. 3; 4. ముగియక: చూ, సమాప్తి. 1; 5. వేడికొలు: చూ, యాచన; అం. 8: చూ, వాటకసంధులు (రూ-నిష్కము): చూ, నిర్వహణము. 2; వా. 7. నిలపుట: ఉత్తరంధ్రము. (తె. ప.)—నిలపు-నిలపు. నిష్కానము. సం. వి. అ. న. ముక్తికపులు: చూ, ముక్తిక. నిష్కాయ. సం. అ. శ్రీ: స్థిరమును. నిష్కతము. సం. దిగ: వేడికొలుగానుంచేబడినది. నిష్కవనపాత్రము. సం. వి. అ. న. దీక్షిరాను: చూ, పాత్రము. 8. నిష్కవనము. సం. వి. అ. న. ఉమియలు: నిరవనము, నిష్కాంతి, నిష్కవనము, నిష్కవనము. నిష్కరము. సం. దిగ: 1. కలివము: చూ, చెడినము; 2. పరుషాక్షి, పరుషము: చూ, కట్టము. 2. [ధుడు. 2. నిష్కరండు. సం. దిగ: కలివము: చూ, వ్యానిష్కాతము. సం. దిగ: రూ- నిష్కాతము. త్రోయఁబడినది: చూ, విధము. [నిష్కవనము. నిష్కవనము. సం. వి. అ. శ్రీ: అ. పుం: చూ, నిష్కవనము. —పై— నిష్కాతము. సం. దిగ: 1. ఉమియఁబడినది; 2: చూ, రూ-నిష్కాతము. నిష్కాంతి. సం. వి. ఇ. శ్రీ: చూ, నిష్కవనము. నిష్కాతుడు. సం. దిగ: చూ, సమర్థుడు. నిష్కర్మము. సం. దిగ: ఎనిమిదవపాట బయలుపట్లు కాఁచఁబడిన కమాయములు, కర్మగతము: చూ, బృంగుడు. 1.

నిష్పత్తి. సం. వి. ష. (ప్రతి. 1. తెలుగువారికి: చూ. నిష్పత్తి. 1; 2. తునిపూ. ప్రి: చూ. పూ. ప్రి. 1; పా. 3. (Ratio) సంబంధము; రేఖా సంఖ్యలవలన సంబంధము. (పరాంతర సంబంధము నిష్పత్తి. నిరంతరసంబంధము. సమ సంబంధము; అమాత్యునినిష్పత్తి. వ్యక్తసంబంధము నిష్పత్తి. అంశ్యవ్యక్త సంబంధము నిష్పత్తి) సమగ్రసంబంధము నిష్పత్తి. విలంప సంబంధము మొ.)

నిష్పన్నము. సం. వి. చూ, నిర్వృత్తము.
నిష్పాదనము. సం. వి. ఆ. వ: చూ, నిష్పత్తి.1.
నిష్పాదించు. సం. ప. క్రి: చూ, నిర్దించు.

విష్వాదితము. సరి. విగ. సిద్ధించినది: చూ,
సిద్ధము. కి. [సిద్ధము. కి.

నిష్పాద్యము. సం. వి.గ. సిద్ధింతుడగినది: చూ,
నిష్పాదము. సరి. ది. ఆ. పుం. 1. అనుమూలం

చూ, ధాన్యము; 2. చేటగాలి: చూ, వాయువు; 3: చూ, వనస్పము. 3, 4. పెసలు లోనగువాని పొట్టు: చూ, బరడు; 5. పొట్టు: చూ, సస్యము. 1; విరా. 8: చూ, కిరము.

నిష్పిప్తము. సం. విణ. చేక్క-గానూఱుబడినది:
చూ, మరితము.

నిర్వహణము. సం.వి.అ.వ. డిక్టేటరుగారు

చంద్రాదులు: చూ, ఆశోకము.

శిష్యుర్యోజకపండు. సం. విణః చూ, చాగై.

విష్వక్రయోజనము. సం. విదా' చూ, వ్యర్థము.

చూ, వస్త్రము.

నిష్కలము, సం. విణ. ఫలములేనిది: అతిముక్తము, అసంగతము, అసంబంధము, అసంబద్ధము, పలాలము.

నిష్ఠామము. సం. ఆవ్య. నిదించు(దగి)వనియందు
న రించు: దుష్టము.

నిస్. సం.ఉ.ప. ఇది 'నిర్' యొక్క రూపములే
పొందును.

విస్మయకరమేమిట. అం. “య-ర-త-భ-జ-స-న-మ” :
 యా, అష్టగణలక్షణము.

విసర్గము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, స్వభా
వము; 2. కలిగించేటట్లు; 3: చూ, వితరణము.

విసి. కై. వి. నికా-నికీధ: చూ, నికీధము. 1-2.
నిసిందా. చా. వి. తెలియదుండునటుల కలిసి

చాగ్గివడి. “విసిందాచాగ్గిఁత.”

వినుంభికమా. ఆం: చూ, కరణములు

వినుగూ. నె. వి. = శిశుకః - శిశు. రూ. నినువు.

1. చక్షిలోపగువాని సుకతి: చూ, శిశువు;

2. ప్రవహాయి. ఆచ్య. యు, కాం 148:
చూ, శిశువు.

నినువు. పై. వి. = పై. —

నిస్పృహ, సం. విశా. 1. దాచఁజెట్టిపది' చూ,
గహస్యము, 2. మధ్యస్థము.

ని సంప్రదించు, పం. విణ. చోరవంగలది.

నిష్కరణము, సం. వి. ఆ. న. 1. దాటబడినా,

అంఘ్రు; 2: చూ, పెడలఁకాటు; 3: చూ,
పెళ్ళు [చూ, అంపించే. 1.

నిస్తరించు. సం. స. ౩౧. తేక్కెగదాటు:

ని స్తర్హణము. సం. వి. ఆ పః చూ, వధయు.

ని. సులము, సం. విదా. 1: చూ, పరిశిము. 8;
2: హూ, పు. గము. 5

విస్తారము. సరి. విగ. విస్తరించుచేయువది.

నిష్కారము. సం. వి. అ. పుం: చూ, నిష్కరణము.

నిష్ఠాబస్యము. అం: చూ, శబ్దాలంకారములు.

విస్తుపితము. సం. వి. 1. మొదటగా చేయవలసినది: 2. పూర్తిపూర్వకముగా 3. విధిపరచు

అధికారి: చూ, హానము, తి.

నిష్క్రమము. సం. వి. అ. పుం. 1. కత్తి: మా,
రిష్టి. 2; విరా. 2. కనికరములేనిది.

ಸಹೃದಯ. ಸಂ. ಸ. ೨೭: ೧೫, ಮಹಾಕವಿಗಳು.

నిహ్వాతి. సం. వి. ఇ. శ్రీమహానామసమైశ్వాతి: చూ, నిహ్వాతము. 4.

నీ

నీ. దే. ప. 1. నీవు అనుదానికి పొరితిపడినాము; 2. సంబంధార్థమందు యుద్ధుచ్చుదమునకుం గల పొరితిపడినాము; 3. చూ, వా. (2). నీగు. దే. ప. 38: చూ, నివర్తింతు భార. అర. 5, అ. 282.

నీడు. నై. వి. కమ్మచాలిరదుడేరు. [1] నీకాయము. సం. వి. అ. తుం. ఇల్లు: చూ, సదనము నీకాళము. సం. వి. అ. తుం. 1. నీకాళము: చూ, వెలుతురు. 1; 2. నీకాయము: చూ, సర్వము; 1; విరా. 2. కుల్యము: చూ, సమానము. 2.

నీకులాఁబడితిని. అం: చూ, చిహ్నములు. నీకేతనము. సం. వి. అ. ప: చూ, రూ-నికేతనము. నీగపొగిన. నై. వి. చూ, బాలక్రిడ. నీచపాత్రలు. అం. విటచేటిపగ్గిళ్ళులు నీచపాత్రలు. (చూ, మాచ్యము.) [చూ. గా. రీచమిత్రపురుషసంబుధి. అం. ఓసి-ఓసి, తార-

నీచము. సం. విరా. తమనై-నది-చూ, చెలితి. 2. నీచమిత్రసంబోధన. అం. ఓసి-ఓసి.

నీచాకలమిచ్చుంతిసంధిమిచ్చుంతిపాధన. లో. నీచులు జీగడముంగోరుదురు. యోగులు కలయికంగోరుదురు. "ఉదా. — చూచేతనయి నంతదనుకం గలుపుకొలెతనంబున కడంగు దము. "నీచాకలమిచ్చుంతి సంధిమిచ్చుంతి పాధన" యని భర్తృజ్ఞాన వచింతురుగాదె."

(నీతిచందిక). [మెం.

నీచార్థములు. అం. నీ, నీ, ఇన్స్, గాఁడు. నీచుఁడు. సం. విరా. — నీచే. 1: చూ, నీచుఁడు; 2: చూ, చామనుఁడు.

నీచే. నై. వి. — నీచ. 1. భూత్తఁడు చూ, వ్యాధుఁడు. 2; 2. అధముఁడు. చూ, హీనుఁడు.

నీచేతనము. నై. వి. — నీచస్య. 1: కేరడములు చేతనము, గట్టిదనము, బలవి; 2. అధమత్వము. [8: చూ, వహ్ని. 1.

నీటికానువు. ద్వ. వి. అగ్ని. అచ్చ బాల, కాం. నీటికుప్ప. ద్వ. వి. 1: చూ, సముద్రము. వను. 5, అ. 28; వా 2 జలమయము. చూ, సలిలము. [చూ, మత్స్యము. 1.

నీటిమత్స్యరిపురుగు. ద్వ. వి. తుంబ్రిజలచ: ము: నీటికుర. నై. వి. చూ, వస్తువు 1. నీటికడుగుక్కుపుట్టువు. ద్వ. వి. చేత. వేం. అం. 71. చూ, మత్స్యము. 1.

నీటిచెంబు. ద్వ. వి. నీరుగలచెంబు చూ, పాత్రము. 8. [బుక్షరము.

నీటిచోలు. ద్వ. వి. వార. (సం. ప.) — ధార, నీటిచోలి. ద్వ. వి. నిచ్చ: చూ, వహ్ని. 1.

నీటితాత. నై. వి: చూ, వాయువు. నీటితాలువు. ద్వ. వి. చూ, మేఘము. 1

నీటితోట్టి. ద్వ. వి: చూ, లట్టు. 1. [గు. 1. నీటిదయ్యము. నై. వి. జలగ్రహము: చూ, మత్స్య

నీటిపాచి. నై. వి. ఆకాళములో; చూ, కృణము. 1. [1, 2. చూ, నీటియిక్కు-

నీటిపుట్టుగు. ద్వ. వి. 1. తామర: చూ, పద్మము. నీటిలిడ్డఁడు. ద్వ. వి. చూ, నీటిచోలి.

నీటిచొట్టు. నై. వి: చూ, చొట్టు. 8.

నీటిమాట. నై. వి: చూ, నీరుమడిచు.

నీటిమాపరి. దే. 2: చూ, నీటితాలువు.

నీటియాట. ద్వ. వి. జలక్రిడ: చూ, విలాసము. 1.

నీటియావు. ద్వ. వి. ఉనిగి: చూ, ధేనువు

(నీటితవు అనియు) [మ. 1.

నీటియిక్కు. ద్వ. వి. కాన్తధనుని: చూ, రక్త

నీటిరాసి. నై. వి: చూ, నీటికుప్ప.

నీటిరిక్కు. నై. వి. పూర్వాపాఠ, తొలునీటి

రిక్కు: చూ, రిక్కు (నీరురిక్కు)

నీతినిక్కల. ద్వ. వి. అపకరణము: చూ, మాన
ము. 1. [2: చూ, సముద్రము.
నీటితీరము. ద్వ. వి. 1: చూ, పరుగుడు;
నీటితీరినిక్క. ద్వ. వి. శతభిషము, మాముచే
క్కలచోవు. రూ. నీళ్లతీరినిక్క. చూ,
రిక్క. [ల. ఉ.
నీటిలము. సం. వి. అ. పుం, వ: చూ, రూ. నిట
నీటివంగ. చె. వి. ఉ: చూ, రూ. నీరువంగ*.
నీటివార్లు. ద్వ. వి. 1 అసత్యము: చూ, వితథ
ము; 2. పక్కరము: చూ, పింగురము. 1; బా.
2. విలివియుండనిది. "మనయత్కంబులన్ని
యు నీటివార్లుగనున" (నీతిచంద్రిక-విగ్ర
హము.) [మత్స్యము 1.
నీటింగ. ద్వ. వి. తుదగి జలచరము: చూ,
నీటు. దే. వి. 1. శృంగారగర్వము: చూ, హం
కారము; 2 చూ, విలాసము. 2, 3. క్రైనే
ర: చూ, భూపాలుము. 2.
నీటుకొత్తియ. ద్వ. వి. నీటుగలది చూ, స్త్రీ
నీటుకాడు. దే. వి. చూ, పొందర్పవంతుడు.
నీడ తే. ని. 1 చూ, పొలిచింబము 1, 2 చూ:
చూ, పలుకురు. 1; 3 ఎండలేమి, 4 చూ,
రక్షకము. "వోడునీడి".
నీడము. సం. వి. అ. ప. 1. చోటు: చూ,
జ్ఞానము. 1; పుం, వ. 2. పక్షిగూడు:
చూ, పడనము 1.
నీహ్నిము. సం. వి. అ. పుం: చూ, పక్షి.
నీరకము చె. వి. ఉ: నియత. రూ. నీరము. నియ
మము: చూ, లై. 1.
నీరము సం. వి. అ. ప. 1. ధనము. చూ, విత్త
ము. 1; 2. ధాన్యము: చూ, స్తంబకరి; వి. 3.
3. పొందింపబడినది; 4 శక్తింపబడినది.
చూ, వినితము; 5. తే. ఎడినది. అనితము;
చె. వి. (1) నియత. కళాం. 2, అ. 88:
చూ, నీరకము

నీతి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. 1. న్యాయము: చూ,
సత్యము. 1; 2. పొందించేట: పా. 2. నీనిక
ఉపమానము. చూ, కన్యకాడు.
నీతికాస్త్రము. అం. (దీనిని చూ, కన్యకాడువారి
సేవ:); చూ, విద్యలు.
నీనుడుటనే పొద్దుపాడిచెనా. జా. అంతయు
నీకేతెలియువా? "కానియ్య. వేగిరింపకు!
నీనుడుటనే పొద్దుపాడిచిలే." (కళాపూ
ర్ణోదయము.)
నీనము. సం. వి. అ. పుం. 1. కడిమి: చూ,
హరిపీఠము; 2. నీరుకడిమి: చూ, హరి
పీఠము; 3. మంకెన*. చూ, రక్షకము;
4. పల్లయగుడు*. చూ, శింశువ
నీరంధ్రము. సం. వి. అ. ప. 1. అకాశము:
చూ, వ్యోమము. 1; వి. 2. పండులేనిది.
నీరకము. సం. వి. అ. ప. తేగడ: చూ, కుంభము. 1.
నీరక్షిగము. అం. చూ, జాతకృత్యాలింగనములు
(చూ, ఆలింగనములు 2)
నీరజనము సం. వి. అ. ప. ఉ: నియత. రూ. నీరా
జనము: చూ, హారతి
నీరజము సం. వి. అ. ప. 1. తామర. చూ,
పద్మము. 1, 2: చూ, ములైము; 3. చెంగ
ల్యకొమ్మ: చూ, పారిభాష్యము; వి. 4. నీటం
బుట్టినది
నీరదము. సం. వి. అ. పుం. 1. ముల్లు: చూ,
మేళుము 1; 2. తుంగ: చూ, హరిత.
(తృణము 1.)
నీరధి. సం. వి. ఇ. పుం: చూ, సముద్రము.
నీరనీరన్యాయము. పా. నీరునీరునుగలిసిన
యెడల విడదీయుట యపార్థమనునీతి.
నీరము సం. వి. అ. ప. ఉ: నియత. చూ, నీలిము.
(నీరకమునకు సంబంధించినకృత్తులు. —
నీరకాశము, నీరదృశి, నీరపిచ్చుని, నీరవిడాల,
నీరబుడ్డుద, నీరమామ, నీరపర్తిక, నీరవా
రైక, నీరకుచి ఇత్యాదులున్యాయము.)

నీరవము. సం. వి. అ. పుం. 1. రానిమ్మ * :
 చూ, రక్తరీజకము; వా. 2. శక్తిలేమి; విరా.
 2. రసములేనిది: చూ, విరసము. 1.
 నీరాకు. ద్వ. వి. పాచి: చూ, నైవలము.
 నీరాఖువు. సం. వి. ఉ. పుం: చూ, నీరసిల్లి.
 నీరాజనము. సం. వి. అ. న. = చూ, రూ-నీరజనము
 నీరాట. ద్వ. వి. రూ-నీరాటము. 1. చూ,
 స్నానము; 2. జలక్రిడ: చూ, విలాసము. 1.
 నీరాటము. సం. వి. అ. పుం. 1. చూ, రూ-
 నీరాట. 1; 2: చూ, రూ-నీరాట. 2; 3. నీటి
 యందు చరించుజంతువు. చూ, మత్స్యము. 1.
 నీరాటశ్రేపు. ద్వ. వి. (రూ-నీరాటిశ్రేపు-నీర్లాట
 శ్రేపు) స్నానముచేయుశ్రేపు. చూ, సరస్సు. 1.
 నీరాడు. ద్వ. వి. 1. కూరాటిలో పోనెడు
 వేన్నీళ్ళు; అ. కి. 2: చూ, స్నానమాడు.
 నీరామవి. ద్వ. వి. పర్వబుతువు: చూ, మాస
 ద్వయము. [నీరార్చు.
 నీరారుడే. జే. శ్రీ. నీరాడలేయు: రూ-
 నీరార్చు. జే. శ్రీ. — నై —
 నీరింకు. ద్వ. వి. ఎండు: చూ, మిడుకు. 8.
 నీరిణి. జే. వి. ఒకఆడవిచెట్టు: చూ, పృక్షము.
 నీరిప్పు. ద్వ. వి: చూ, మహాకము *.
 నీరు నై. వి. = నీరకు. 1. జలము: చూ, సలి
 లము; 2. కన్నీరు. భాగ. 1, స్కం. 430.
 చూ, సలిలము; 3. ఉచ్చే: చూ, మాత్ర
 ము; విరా. 4. చూ, స్వల్పము [చూ, పర్వము.
 నీరుకట్టియ. నై. వి. రూ-నీరుకట్టె-నీర్గుట్టె.
 నీరుకట్టు. ద్వ. వి. 1. అశ్రురి: చూ, మాత్ర
 కృధిము; అ. కి. 2: చూ, పాతించే.
 నీరుకట్టు తెవులు. ద్వ. వి: చూ, నీరుకట్టు. 1.
 నీరుకట్టె. నై. వి: చూ, రూ-నీరుకట్టియ.
 నీరుకడివి. ద్వ. వి. ధారాకదంబము *: చూ,
 హరిప్రియము. [యనము. 1.
 నీరుకా. ద్వ. వి. = నీరకాక. మధ్యపు: చూ, వా

నీరుకాయ. ద్వ. వి. నీరుబుడ్డ: చూ, బుడ్డుదము. 1.
 నీరుకాయవాడు. ద్వ. వి: నీరుపావు, నీరుమానిసి.
 (సం. ప.) - కృత్యము: (చూ, మమవ్యండు.)
 నీరుకాయ. ద్వ. వి: చూ, సందంశకము.
 నీరుకావి. జే. వి. రూ-నీర్కావి. కొంచెము
 ఎఱుపు: చూ, వర్ణము. 8.
 నీరుకావులు. జే. వి. బ: చూ, ధాన్యము.
 నీరుకార్లు. ద్వ. వి. బ. కోణసౌరకవర్ణములైన
 యుధయసంధ్యలయందు: తో: చెడు సూర్య
 కిరణములు (ఇది వర్ణ సూచకము): చూ, హ
 యనము 2. [ము.
 నీరుకుక్క. నై. వి. జలకుశకము: చూ, కుశక
 నీరుకుప్ప. ద్వ. వి: చూ, రూ-నీటికుప్ప.
 నీరుకోరి. ద్వ. వి. కింకుమారము: చూ, వాన
 ిము.
 నీరుకోడి. ద్వ. వి. జలకుక్కుటము: చూ, పుంజో.
 నీరుగండి. ద్వ. వి. తూముకాలువ. చూ, వాహ
 సము 2. [లము.
 నీరుగన్నేరు. ద్వ. వి. ఇలసము *: చూ, హింజ
 నీరుగవినియున్న నిప్పు: బోలె లో. "అ. మంచే
 ముఱుగువడిన మార్తాండుడునుబోలె, నీరు
 గవినియున్న నిప్పు: బోలె." భార. విరా. 1.
 అ. 228.
 నీరుగుట్టు. ద్వ. వి. తీర్థనిజలచరము: చూ, మ
 త్స్యము. 1.
 నీరుగొల్చి. ద్వ. వి: చూ, మొగనీర *.
 నీరుగొలిమిడి. ద్వ. వి: చూ, వద్దుము. 1.
 నీరుచిమ్మ. నై. వి. = నీరసచి. రూ-నీర్చిమ్మ.
 బడరామ్మ: చూ, వమ్మి. 1.
 నీరుచిట్టి. నై. వి: రూ-నీరుచిట్టి, చెలిమిడి.
 (సం. ప.) - జలశిండునీయము. *
 నీరుచిట్టి. నై. వి. — నై. — [మనిషెల్లము.
 నీరుచెంచేలి. ద్వ. వి. ఒకానొక చెంచేలి *: చూ,
 నీరుచేల్ల. ద్వ. వి: చూ, నీరుమట్టగ.

నీరుచేతును. ద్వ. వి. ఉచ్చేయోవరించేతులో
కలగునుంటు: చూ, మూర్తికృత్యుని.

నీరులెంకి. ద్వ. వి: చూ, పరస్మ్య. 1.

నీరుడి. ద్వ. వి (నీరు + ఊడు) ఉచ్చేయిదికము
గా దిగు రోగము: చూ, మూర్తికృత్యుని.

నీరుడుచు. ద్వ. వి: చూ, రిలేకయ.

నీరుతొలుపు. ద్వ. వి. ముచ్చు. అచ్చ. అ. కాం
188: చూ, మేఘము. 1. [కాం. 21.

నీరుత్తి. ద్వ. వి: చూ, నచుద్రుచు. అచ్చ. అ,
నీరుతిత్తి వై. వి. నీరుద్రుత్తి. ఉచ్చేయిద్ద చూ,
మూర్తికృత్యుని.

నీరుతుట్టి. ద్వ. వి: చూ, నీరుకట్టియ.

నీరుతుమికి. ద్వ. వి: చూ, మూర్తికృత్యుని.*

నీరుతోలుకుర. ద్వ. వి: చూ, మూర్తికృత్యుని.*

నీరుకొత్త. ద్వ. వి: చూ, నీరుతుట్టి

నీరుకొను. ద్వ. వి. జలమకము: చూ, మకము.

నీరుద్రుత్తి. ద్వ. వి. జలబంతువు. అచ్చ.యు.

కాం. 2: చూ, ముక్కము. 1.

నీరుచుది. ద్వ. వి. జలమూరము: చూ, మూ
రము.

నీరుచుట్టు. ద్వ. అ. కి: చూ, నీరుచుట్టే. 1

నీరుచుట్టుకొను. ద్వ. వి: చూ, నీరుకొను.

నీరుచును. ద్వ. వి. కొద్దిచును: చూ, సేనును.

నీరుపాది. ద్వ. వి. ఒకచెట్టు: చూ, వృక్షము.

నీరుపాచ. ద్వ. వి. 1 నివృ: చూ, వహ్ని. 1;

2 తుద్రుజలచరము: చూ, ముక్కము. 1;

3: చూ, నీరుకాయవాడు.

నీరుపాపర. ద్వ. వి: చూ, నీరుపాప. 2.

నీరుపాము. ద్వ. వి: చూ, నీరుకట్టియ.

నీరుపాయము. ద్వ. వి. జీవనము: చూ, పయస్సు. 1.

నీరుపాదించు. ద్వ. అ. కి: చూ, నీరుకట్టు. 2.

నీరునీర్పులి. వై. వి. నీరునీర్పులి*: చూ, శబలా
దని. 2.

నీరుపిల్లి. వై. వి. నీరుపిల్లి: చూ, రుక్కము. 1.

నీరుపుట్టు. ద్వ. వి. 1. శంఖము. అచ్చ. కాం.
కాం. 2: చూ, సంకు. 1; 2. తామర: చూ,
వస్త్రము. 1; 3: చూ, నీటియొక్క.

నీరుపుట్టువు. ద్వ. వి. 1: చూ, రూ. నీరుపుట్టు. 1;

2: చూ, రూ. నీరుపుట్టు. 2; 3: చూ, రూ. నీరుపు

ట్టు. 3; 4. ఉచ్చేయిద్రుచు: చూ, పాయము;

5. నివృ: చూ, వహ్ని. 1; 6: చూ, హి

మాంకువు; 7. విరాచకము: చూ, హస్త.

నీరుపెట్టు. వా. అ. కి: చూ, నీరుకట్టు. 5.

నీరుపానీకొను. ద్వ. వి. కి: 1: చూ, పానన

మాడు; 2: చూ, నీరుపానీకొను.

నీరుచుట్టి. ద్వ. వి. రూ. నీరుచుట్టిలి *: చూ,
విదలము.

నీరుచుట్టిలి. ద్వ. వి. —వై. — [య

నీరుచుట్టి. వై. వి. నీరుచుట్టిలి: చూ, నీరుకా

నీరుచుట్టి. వై. వి. —వై. —

నీరుచుట్టి. వై. వి. —వై. — [వారికము.

నీరుచొద్ది. ద్వ. వి. ఒకరకముచొద్ది *: చూ, వృద్ధ

నీరుచుట్టి. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచుట్టి. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీరుచొద్ది. వై. వి. నీరుచొద్దికా. మూడుపాట్లు

నీలమూసికొను. ద్వ. స. కి. గర్భిణిధరించు: నీరుపోసికొను.

నీరురాసి. వై. వి: చూ, సముద్రము.

నీరురిక్కు. వై. వి. పూర్వామధ, తొలునీటి రిక్కు: చూ, రిక్కు. (నీటిరిక్కు)

నీరుల్లి. ద్వ. వి. ఎల్లగడ్డ*: చూ, పలాండువు.

నీరువంగ. వై. వి.=నీరవారాక*: చూ, వంగ.

నీరుపట్టివేరు. ద్వ. వి. లావుజ్జకము: చూ, పట్టివేరు.

నీరుపట్టు. ద్వ. వి. 1: చూ, పిపాస; ఆ. కి.

2. దిప్పికొను. భార. ఆగ. 3, ఆ. 202: చూ, దూపటిలు. 1

నీరువత్తిగ. వై. వి.=నీరవత్తిగ: చూ, భక్త్యము.

నీరువరి. వై. వి.=నీవార (నేత్యమని క. ర.)

నీవారక్కణము: చూ, వారిక; 2. నీవారధా న్యము: చూ, స్తంభకరి. (సస్యము)

నీరువామి. ద్వ. వి: చూ, సముద్రము. ఆచ్య కిష్కిం, కాం. 84.

నీరువిడుచు. ద్వ. ఆ. కి. 1: చూ, నీరుపట్టు;

2. నీరువదలు; 3. చూ, వెల్వలఁబాటు.

నీరురు. ద్వ. ఆ. కి: చూ, పగిలించు

నీరుండ ద్వ. వి: చూ, ఈరెండ.

నీరెత్తువంగ. ద్వ. వి: చూ, నీరువంగ *

నీరెన. వా. వి. చూ, నీరుగుట్టు.

నీరేమఁగు. ద్వ. వి. నీటిగజము: చూ, వాక్తి.

నీరొట్టియ. ద్వ. వి. రూ- నీరొట్టు- నీరొట్టె.

చూ, భక్త్యము.

నీరొట్టు. ద్వ. వి. —వై—

నీరొట్టె. ద్వ. వి. —వై— [అం. 75.

నీర్కట్టె. వై. వి: చూ, రూ-నీరుకట్టియ. వేం,

నీర్కావి. కే. వి: చూ, రూ-నీరుకావి.

నీర్వి వా. వి. చూ, నీరెన.

నీర్వియ్య. వై. వి.= చూ, రూ-నీరువియ్య.

నీర్వియ్యకాడు. ద్వ. వి. ఒకానొక టిట్టిధము:

చూ, లఘముకి.

నీర్వట్టు. ద్వ. వి: చూ, రూ-నీరుపట్టు. (దప్పికి. —కాండు. 5, ఆ. 188.)

నీర్వామి. ద్వ. వి: చూ, రూ-నీరువామి. ఆచ్య కిష్కిం, కాం. 91.

నీలు. కే. వి: చూ, రూ-నీలురు.

నీలంగవు. సం. వి. ఉ. (స్త్రీ. 1. ఈగ: చూ,

మక్షిక; పుం. 2 నక్క. చూ, పృథాలము;

3. రూ-నీలాంగవు. చూ, పురుగు.

నీలఁడు. వై. వి. వల్లగుట్టుము: చూ, వాడుము.

నీలకంఠము. సం. వి. ఆ. స. 1: చూ, ముల్లంగి*;

పుం. 2. నెమలి: చూ, మయూరము;

3. కిరఁడియ్యెక: చూ, పియ్యక; 4. బంగారు

పియ్యక: చూ, పియ్యక; 5. పాము: చూ,

సస్యము.

నీలకంఠుడు. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, కివుడు.

నీలకము. సం. వి. ఆ. పుం. వల్లకొరి: చూ,

వానరము.

నీలగంధి. సం. వి. ఇ. పుం. ఒకరకమువాణి

కృము (ఇది తుంబురమువఁబుట్టినది. వల్లదా

కుగలది. ఆధమకాతిరత్నము: (చూ, మాణి

కృము) చూ, రత్నము. 1.

నీలఘంటి. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ. వల్లగోగంటి*:

చూ, మహాసహ.

నీలదూర్వ. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ. చూ, వల్లగొలి

మిడి*.

నీలధేనువు. సం. వి. ఉ. (స్త్రీ. వల్లనిలవు: చూ,

నీలపునర్వన. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ. గరిజేరు. *:

చూ, పక్షకేతువు

నీలపుష్పము. సం. వి. ఆ. స. వల్లగొలిపెన *:

చూ, విష్ణుకాగ్రింక.

నీలపుష్పి. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ. —వై—

నీలమణి. సం. వి. ఇ. (స్త్రీ. ఇందినీలమణి:

చూ, రత్నము. 1

నీలము. సం. వి. ఆ. స. 1. వల్లకాయ: చూ,

రాయి; 2=నీలి*; చూ, రంజని; తుం. 3=నల్ల.
 నలుపు: చూ, వర్ణము. 3; 4. ఒకానొక
 కొండ: చూ, పల్లవి; 5. ఒకవిధి: చూ,
 నిధులు; విగ. 6. పల్లవి: చూ, పర్వము. 6.
 నీల లోహి కుండు. సం. వి. అ. తుం: చూ,
 కృత్యము. " నీలలోహితపూజ "

నీలదర్శి. అం: చూ, అనువర్ణములు
 నీలనివృత్తి. సం. వి. తు. స్త్రీ పాద్య దే వి:
 చూ, స్వామి. 2. [గుప్త 3
 నీలాంగుళ. సం. వి. తు. తుం: చూ, రూ-నీలం
 నీలాంజనము. సం. వి. అ. న. 1. కాటుకతా
 య: చూ, సౌమ్యము. 2; అం. 2. చూ,
 అంజనములు.

నీలాంబరండు. సం. వి. అ. తుం. 1: చూ,
 బలరాముడు; 2: చూ, సోదరులతోడు;
 3. కవి: చూ, రామపు. 2

నీలాంబుజపద్మము. సం. వి. అ. న: చూ, నీలాబ్జము*
 నీలాగృహిణి. అం: చూ, చిత్రపద్మములు.
 నీలాటిరేవు. ద్వ. వి: చూ, రూ-నీరాటరేవు.
 నీలాబ్జము. సం. వి. అ. న. పల్లకలు: చూ,
 చక్రము. 1. [పుకట్ట

నీలాలి. ద్వ. వి. రెండుముఖముల నీపారాత్రిక
 నీలాశ్వము. సం. వి. అ. తుం: చూ, నీలండు.
 నీలి. సం. వి. తు. స్త్రీ. 1. పల్లగోరంటి*:
 చూ, మహానా; 2=నీలి*: చూ, రంజని,
 2. చూ, అంజనము; 3. వి (1)=నీలిని*,
 చూ, నీలి. 2; (2) పల్లవిబట్టి. పల్లములు
 (అనికొండలు): చూ, పల్లము; విగ. (3)
 =నీల పల్లవి. పాశ్చ. 2, అ. 6: చూ,
 పర్వము. 6; (4) గాగడముగలది. పాంచు.
 2, అ. 71.

నీలిక. సం. వి. అ. స్త్రీ. 1. పల్లవానిలి*: చూ,
 వానిలి; 2. పార్వతిలిక*: చూ, శైవలము.
 నీలిగోతము. అం: చూ, మల్లకాస్త్రము.

నీలిని. సం. వి. తు. స్త్రీ. 1. నీలి. 2. (1)-
 నీలిము. సం. వి. న. తుం. రూ-నీలిము. నలు
 తు: చూ, పర్వము. 6. [నవస్తుతు.

నీలిమండు. ద్వ. వి. నీలిమొక్కలు పండిచేసి
 నీలిమల్పు. ద్వ. వి. వేటసాధనము.

నీలిరాగము. సం. వి. అ. తుం. బయటికి విశేష
 ముగాక పడకలోనల నెప్పటికినిపడకుండె
 డుగాధానురాగము (చూ, పూర్వరాగము).
 నీలాండు సం. వి. అ. తుం. 1. ఒకానొకకోతి:
 చూ, వానరము; 2. పూర్వకైన విశేషము:
 చూ, బుద్ధుడు. 1.

నీలాగు. దే. వి. రూ-నీల్లు. 1. గాకృదివాము;
 అ. కి. రూ-నీల్లు 2. చూ, రూ-నీలుగు.
 2; 3. చూ, మరణించే

నీలోత్పలము. సం. వి. అ. న: చూ, నీలాబ్జము*
 నీలోత్పలదర్శి. అం: చూ, అనువర్ణములు.

నీలోత్పలి. సం. వి. అ. తుం. 1: చూ, నీలుండు.
 2; అం. 2. చూ, భాషాంగములు.

నీల్లు. దే. వి. అ. కి. చూ, రూ-నీలుగు.
 నీవరి. 2. వి=నీవార: చూ, రూ-నివర్తి.

నీవాళము. సం. వి. అ. తుం: చూ, రూ-
 నివాళము.

నీవారము. సం. వి. అ. తుం= చూ, నీవరి.

నీవి. సం. వి. తు. స్త్రీ. 1: చూ, సందిమొద
 లు; 2: చూ, కలపుకీలు; 3: చూ, బంధవా
 లుము; 4. పండెపుపామ్య.

నీవీబంధము. సం. వి. అ. న: చూ, నీవి. 2.

నీవు. దే. వి. రూ-ఈవు. 1. ఎదురువినువాడు;
 2. నీశబ్దమునకు ప్రథమైకవచనము: చూ, కృష్ణు;
 3. ప్రాప్యముని తిరిగినిండునపుడు వయో
 గించే శబ్దము: చూ, హం.

నీవృత్తు. సం. వి. తు. తుం. రూ-నీవృత్తు. 1.
 గాగ్రము: చూ, నీవు. 1; 2. దేశము:
 చూ, నీవు. 1.

చేవచ్చును. సం. వి. అ. న. 1. యోగ: చూ, చరిత; 2. బండికంటిపడిమిగమ్మి: చూ, బండిగట్ట; 3: చూ, నివసము; 4. రేవతి: చూ, రిక్కు.

నీకారము. సం. వి. అ. పుం: చూ, దూనికారము. నీకారము. సం. వి. అ. పుం: చూ, దూ- నివసము. [రే: చూ, లక్ష్మి. 1.

నీక సం. వి. అ. స్త్రీ. నిష్కార్యలలో కొక నీళ్లగాడి. వా. వి: చూ, లట్టు. 1.

నీళ్లపాటుడు. వా. వి: చూ, వెలుప.

నీళ్లమ్మకొనునది. అం. దూతీచతుష్టయమునందలి మూడవదానిలోని చదియవీటిలో

కొకటి: చూ, దూతీచతుష్టయము

నీళ్లగోడు. వా. వి: చూ, వరుణుడు. [రిక్కు.

నీళ్లగోనిరిక్కు. ద్వ. వి: చూ, దూ- నీటిగోని

నీళ్లవరుణ. ద్వ. వి. ఉచ్ఛ: చూ, లవణము.

నీళ్ళాటకాల్పము. వా. వి. బి. గొమ్మడిపెలులనిండిన పిదప చుర్రవనుగు సమయమునందలి సూచనలు.

నీళ్ళాటరేవు. ద్వ. వి: చూ, దూ- నీకాటరేవు

నీళ్ళాడు. ద్వ. అ. శ్రి. 1: చూ, చుర్రవనియే.

భార. కల్ప. 2, అ. 180; 3: చూ, ప్నాన మాడు.

నీళ్ళునకుంటు. వా. మాంద్యము వసించుట.

“ నీవిది యన్నియు నీళ్ళునకులక ” (నీతి చండిక - విగ్రహము)

ను

ను. సం. అవ్య. 1 పశ్చిమాక్షయము: చూ, పశ్చిమును; 2: చూ, యోచన; 3. అవ. (1) వాళ్లమునకు పశ్చిమైకవచనమునందు వచ్చెడు పశ్చిమయము. “ నేను ”; (2) తలయగును బాద్యకళ్లములకు ద్వితీయైకవచనమునందు వచ్చెడు పశ్చిమయము. “వనమును”; (3) శ్రియలోని తద్వర్తక పశ్చిమయమునైకవచన

మునందును, తద్వర్తక మాన భవిష్యద్వ్యతిరేకాగ్రహీత్రము పురుషైకవచనములయందును వచ్చెడు పశ్చిమయము. “ కొట్టును, కొట్టుదును, కొట్టుచున్నాను, కొట్టుగలను, కొట్టును ” మొ; అవ్య. (4) సమవ్యయార్థమును తెలుపును. (ఇది ఉకారతవరములమీద యవస్థపూర్వకముగా వచ్చును. భార. అది. 1, అ. 12; ఆయుర్వర్ణము 2. కానీకాలో లోపించెను. భార. సభా. 2, అ. 282; భార. భీష్మ. 1, అ. 31; కను. 3, అ. 173): చూ, సమవ్యయము: చూ, యు; (5) ఆవధారణార్థకము: చూ, సర్వము. 1; (6) సహితార్థకము. పా. 1, అ. 72: చూ, తెరము; (7) వ్యతిరేకార్థకమైన పశ్చిమునందు సహితార్థమును తెలుపును. తె. 1, అ. 85; (8) ఏని, ఐన అను వానిపై వ్యతిరేకార్థకమైన పశ్చిమునందువచ్చును. భార. ఉచ్ఛా. 1, అ. 28; ఉచ్ఛా. 2, అ. 285; (9) ఎటులు, ఎట్లు, ఎట్లు అనుకల్పములు కడపటఁజేరినప్పుడు ఏనిధముచేతలైన అను వర్ణమును తెలుపును. భార. ఆర. 1, అ. 48; (10) కొన్నిచోట్ల అర్థవిశేషములను తెలుపును. భార. అది. 1, అ. 14; (11) ద్వితీకరకశ్రియలమీద వికల్పార్థమును తెలుపును. భార. శ్రి. 2, అ. 188; (12) పాదపూరణముందు అంతలోనగు కల్పములమీద వచ్చును. (అంతయును, అందఱును, ఎప్పుడును, తద్వయము, నిచ్చెలును, వాలాయమును, ముటియును, కొంచీయును మొ “ఇది యేమిట” అనుచో ఏనుకల్పముమీదనియు పాదపూరణమునందువచ్చినదని యెఱుంగునది. ఇట్లు ఇతరవర్ణములయందును తెలిసికొనవలయును. ఇది యొందుకనునఁబడు. దీని యుక్త్యమునకు తలయేగ లోపంబగు.);

(13) "న" కారము దుగ్గితము. (కకారము నకు దుగ్గితముని పేడందీనను నిజమైన దుగ్గితము "న" అను వక్షగముని యెఱుంగకలయును. ఈదుగ్గితము ప్రత్యయముతోనేరెవయ్యేను. "తానుగుట్టుమను గొనెను"లు ఇందుండు 'ను' కారముల చుగ్గయములు; "వారిచేతను, గిరిచేతను"ఇందుండు 'ను'లు అగమములు; "రాముండును, లక్ష్మణుండును" ఇందుండు 'ను' లు సమచ్చయార్యములెఱుఁగెనవ్యయములు. వీనిలో 'ను' లోపించినను దోషములేదు, ఇట్టి 'ను' కారములు దుగ్గితములగుఁగాని చేను-చేను-మీను-లోను ఇత్యాది చుగ్గమాదిగ్గకలయందుండు 'ను' కారములు గావు. "ఉత్పాన" ఇట్టియొట్టదుగ్గితమునకు భోపములేదు ఇత్యాది; దగ్గి. (14): చూ, వి. (3). ఆం, భా. త్ప. 87.

మంతు. దే. వి. బిన్ను: చూ, లంకాము.
మక్కట. దే. వి. చలనము: చూ, లోలము.
మగ్గుట. దే. వి. హింస ఆం, చుదా. సర. 115:
చూ, పదము.

మగ్గుడు. దే. ప. కి. 1. చేంపు. ఆం, భా.శ్ప.
128: చూ, సంహరించు; 2. ఖండించు:చూ,
నెలగు.

మగ్గు. దే. వి. 1. కునుక: చూ, కళలము. 4;
2: చూ, నురుము; బి. కి: చూ, పిడక; ఆ.
కి. 4. మగ్గును, నలగు.లక్ష్మి. 4, ఆ. 114:
చూ, సదమరముగు.

మగ్గులవాణు. దే. ఆ. కి: చూ, మగ్గు. 4.
మర్చిల్లు. దే. వి. బి: చూ, షేపము.

మయ్యే. దే. వి. 1. గొట్టెల మేకల పెంటుక,
సా. 3, ఆ. 80: చూ, మలము. 1; ప.
కి. 2. మయ్యేపాఁతలయెట్టు.

మయ్యేపాఁత. ద్వ. వి. గొట్టెల మేకల చేన్నుల
మఁ జొట్టెడునడ్డ.

మయ్యేన. చూ. వి: చూ, మాడనట్టు.
మట్ట. దే. వి. వ్విశించినది.
మడి. దే. వి. (నూ-మడికారము-నుడు-నుడు-
గు-నుడుపు-నొడి-నొడికారము-నొడుగు-
నొడుపు): చూ, కల్లము. 2; 3. కరనము: చూ, కల్లము. 2; 3. చెడ్డపేరు: చూ, బన్నము. 2.

మడికారము. దే. వి. 1. మాటచక్కారము: చూ-నొడికారము; 2: చూ, నూ-మడి. 1. ఆం, భా. పగ్గి. 110.

మడినోవలఁగు. దే. వి. యెఱుఁగవలెను. ఆం, చుదా. సర. 12: చూ, బాణము. 1.

మడు. దే. వి: చూ, రూ-మడి. 1.
మడుగు. దే.వి. 1. —పై—; ప.కి. 2. చెప్ప: చూ, కదించు.

మడుగుఁజేఁడు. దే. వి: చూ, వెల్లుటొట్టే.
మడువరి. దే. విణ. 1. మాటలహరి: చూ, పక్ష. 1; 2. చెప్పబాడు: చూ, పక్ష. 1.

మడుపు: చూ, రూ-మడుగు. [తము.
మఠము. సం. విణ. మఠించుబడినది: చూ, స్తు.

మఠి. సం. వి. ఇ. (స్త్రీ: చూ, స్త్రోతము.
మఠించు. సం. ప. కి: చూ, స్తుఠించు.

మఠిక. దే. వి: చూ, సమాచూము.

మత్తము. సం.విణ.తోయింబడినది:చూ,విధము..
మదురు. దై. వి.మిటల (చేక్కనుని క. ర.)
1: చూ, లలాటము; ఛా. 2. దీనికి ఉపమానము. —అర్థచంద్రుండు.

మను. దే. విణ. 1. పృథ్వియందు మనువు కల్పము. నకు మిఁదివర్ణము లోపించుగా మిగిలినరూపము. (పృథ్వియందది అస్పృశ్యకయానగును. ఉదా.— మనుచేక్కిరి, మనునీర్ణ మొ), (బల్లవరమునతో కడపటి ఉకారము వికల్పముగలోపించును. (మగ్గబూది మొ.); ద్ర. 2. చార్లము: చూ, వి. ఆం, భా. త్ప. 87..

మలాపు. దే. కే. చూ, మలివెట్టు.

మలాను. దే. స. కి. 1. దేంపు. ఆం, భా.శ్చ.

123: చూ, సంచరించు; 2. తొడబుగ్గలోవగు

చానికడ రంతువేళ్లతో అటునిటుజొక్కి

రిప్ప. కళా. 4, ఆ. 41: చూ, పడివేయు;

3. ఉన్నులియే: చూ, భేదిల్లు.

మలాను. దే. వి: న్యూపక: చూ, చెలితి. 2.

మల్క. దే. వి: చూ, రూ-మలక.

మత్త. దే. వి. (రూ-మత్త-నూ-మూపు) 1. స

స్వరీపము: చూ, సస్వము. 1; బ. 2. తెలి

కలు: రా. వి. 3, ఆ. 48: చూ, మత్తలు.

మత్త. వా. వి. 1: చూ, నీ తు. (అవర్);

2: చూ, మత్త. *

మత్త (మత్తలు). దే. వి. బ. (బుతురకము

జారీచేయును) 1. తెలకలు-తెలకలు, మత్త-

మత్త-నూ-నూగు-నూపు, చొట్టుగు-చొ

ట్టుపు. (సం. ప).—కరిండుము, కాకగుడ

ము, కాకరుమాము, కుతపము, కురివిము, క్షృ

రికిము, ఖురకము, చిన్నరుమాము, తిల, తిల

కము, శ్రీమాక. రద్ది. —. అడవి మ

త్తలు. (సం. *.)—2. రిలము; 3. కుతప

త్తలు. కుటుమత్తలు; 3. చొట్టిమత్తలు.

(20. ప) —కాతిలలు, కాకుపరిక; 4. చొ

ట్టుమత్తలు. (సం. వి.)—తిలపంజము - తిల

పేజము. (మిగతవానికి "శ్రీమాక"

చూడుము); 2: చూ, వకధాన్యములు, ధా

న్యము. [వా.ము. 2.

మత్తలనూపె. వా. వి. తిలలెయ: చూ, న్న

మన. దే. వి. 1. కంపూతి. ఆం, భా. ద్వి.

123: చూ, వి. ర్విక; వా. 2. గొంతుకలో

వి పొడివెట్ట.

మనము. దే. వి: చూ, రూ-మమము.

మనము. దే. వి: చూ, మనము.

మసలు. దే. ఆ. కి. 1. ఆలస్యముచేయు: చూ,

వివరించు. 3; 2. పూను: చూ, పహించు; స.

కి. 3. (ఒక్క) విలుమేకాను. కళాం. 4, ఆ.

82: చూ, విలుచు;

మసి. దే. వి. 1. పురుగులతోలుచుగా రాలు-

చూచిపాడి: చూ, నురుము; 2: చూ, స్వ-

ల్పము.

మశిపురుగు. ద్వ. వి. ఘుగాము చూ, పురుగు.

మనుగు. దే. స. కి: చూ, తిరప్పరించు. 2.

7, ఆ. 130. [దోమ: రూ-మనము.

మనుచు. దే. వి. కండ్లముందు ముసలకు చిన్న

మనుచు. దే. స. కి. ఆకర్షించు. పను. 4, ఆ.

23: చూ, రెమ్మ. 2.

మసలు. దే. వి. 1. అలతి. భార. కల్య. 2, ఆ.

307: చూ, లాభపము. 1; ఆ. కి. 2. కొం

చెము చలించు, మెదలు. పా. 2, ఆ. 123:

చూ, సలించు.

నూ

నూ. దే. వి. 1. పృథ్వియందు నూపుకట్టము

నకు అంత్యవర్ణము లోపించుగా మిగిలినరూ

పము. (ఉరా.—నూ-లిండి-నూ-లుపు

ము); 2: చూ, రూ-మత్తలు.

నూక. దే. వి. 2. కానొకపెట్టు. చూ, పృథ్వు.

నూగారు. వా. వి. రూ-నూ-గాలు. 1: చూ,

రూ-నూక; పా. 2. నీనికి ఉపమానములు.

కు మొదలనూ, నీమలరారు, నలూకు,

కత్తి, వల్లతొగ్గియే, ఇంద్రసింహులులదన,

ధూమము, మబ్బు, మొ.

నూగు. దే. వి. 1. కొన్నియూగులమీదను-

కాయలమీదను వీర్యదియందు చివ చిన్న

ముండ్లు: చూ, సితాగ్గము; 2. పద్మలోవగు-

వాని రేలుపు, రూ-నూగుడు: చూ, సితా

గ్గము; 3. రేలకడపము. భార. వి. 1, ఆ.

243: చూ, సూక్ష్మమార్గము. 1; విని 4. లేక. చూ, సుఖమార్గము.
 మూలగ్రంథము. దే. వి: చూ, రూ-మూలము. 2.
 మూలగ్రంథము. దే. వి: మూలగ్రంథము: చూ, చూచుచు.
 మూల. దే. వి: చూ, కంటాము.
 మూలపాఠము. చా. వి. తూలక: చూ, రుచు.
 మూల. చా. స. 89. 1. కుడుచు, తూలము (రా-
 యలసీమలోపాదుక): చూ, సమర్థము;
 2. కుడుచు, 2. రు: చూ, పూచు. 4;
 3. తోలె. పూ. 4, ఆ. 44: చూ, వెలుచు.
 మూలము. దే. వి. తోలెపుడు: చూ, నిర్దేయము.
 మూల. దే. వి: చూ, రూ-మూలము.
 మూల. దే. వి. రూ-మూలము. పూడి. భార.
 భీష్మ. 2, ఆ. 211: చూ, సురుము.
 మూలము. దే. వి. —పై— భార. భీష్మ. 2,
 ఆ. 261.
 మూలమునువిని. చా. వి. అష్టాక్షరకతము (108).
 మూలము. స. విని. రూ-మూలము: చూ,
 చూచు. [(తే. ప.)—కొన్నిత్రవాడు.
 మూలము. స. విని: ఆధునికము, సమీక్షము.
 మూలము. చా. వి: చూ, రూ-మూలము.
 మూలము. స. విని: చూ, రూ-మూలము.
 మూలము. దే. వి: చూ, రూ-మూలము.
 మూలము. స. 89. విని, ఆ. ప: చూ, సూక్ష్మము.
 మూలము. ద్వ. వి. రూ-మూలము. 1. కలచేయుచు.
 పను. పి. ఆ. 74: చూ, స్వేదము, 2;
 2. కలచు: చూ, స్వేదము. 2; 3. మత్తెలు
 మూల: చూ, స్వేదము. 2.
 మూల. ద్వ. వి. (మూల + సేయ) —పై—
 మూలముది ద్వ. వి: చూ, కేసలి. పూ. 2, ఆ. 21.
 మూలము. ద్వ. వి. కలగి: చూ, కలకా
 సము. 1.
 మూలము. అం: చూ, అకాశచారము.

మూలము. స. వి. అ. పుం. ప. 1. అం: చూ, రూ-
 గము. 2; అం. 2: చూ, కరగము.
 మూల. దే. వి: చూ, రూ-మూలము.
 మూల. దే. వి. —పై—
 మూల (తే) పూ. పు. చా. రూ-మూలము.
 “అచ్చుడికనికరం దేయవలసిన మూలములెం
 ద లెన్నెన్ని విధములనో మూల (తే) పూ. పి.
 (నీతిచంద్రిక-విగ్రహము.)
 మూల. దే. ప. 89: చూ, రూ-మూలము.
 మూ. 2. దే. వి: చూ, రూ-మూలము.
 మూల. దే. వి: చూ, రూ-మూలము.
 మూలములకత్తిచే గాంచుకొను. ద్వ. వి. పలు
 పాటి, ఇంద్రుడు. వేం, ఆం. 12: చూ,
 సహస్రార్థము.
 మూలములకత్తిచే. దే. వి. కళకాటి, పలు
 యుధము. లక్ష్మి. 2, ఆ. 48: చూ, రూ-
 ము. 1.
 మూలములకత్తి. దే. వి. —పై—
 మూలము. చా. వి. పూ. పు. “కొన్నిత్రవాడు
 గిరుల మూలముల పడవచ్చునే.” (రామా
 భ్యుపయము.)
 మూ. పి. దే. వి: చూ, రూ-మూలము.
 మూ. దే. ప. 1. పండు: చూ, సంఖ్య. 1; ప.
 89. 2: చూ, వాడిచేయు; 3. సన్నెకంట
 మూలము: చూ, మూలము.
 మూ. పి. దే. ఆ. 89: చూ, రూ-మూలము.
 మూలములకత్తిచే. చా. వి. కళకాటి: చూ,
 రూ-
 మూ. పి. చా. వి. వాడిచేయు: చూ, సురుము.
 మూ. దే. వి: చూ, మూలము.
 మూ. పి. 1. సన్నెకంట: చూ,
 రూ-
 మూ. 2. మూలములకత్తి: చూ, మూ-
 రూ-
 మూ. పి. పది కల: చూ, సంఖ్య. 1.

నూలువేలు. చా. ప. 163, నియంతము: చూ,

సంఖ్య. 1.

నూలాను. చా. వి. పరకుపోయవస్తువిశేషము.

నూలిగరము. దే. వి. చూ, బట్టకల.

నూలు. దే.వి. పృత్తిపడికినపోలు:చూ,స్తోకము.

నూలుకండే. దే. వి. చూ, సరిగ.

నూలుకొను. దే. అ. కి. రూ-నూల్కాను.

1: చూ, నమ్మతియే; 2: చూ, మట్టుచడు;

3: చూ, సరిచడు. 3; 4: చూ, చాట్టుయే.

(శ్రీ, నూలుకొలుపు. నూలుకొల్పు. నమ్మ

తింపఁజేయుటకు. -కళా. 7, ఆ. 157; మట్టు

చుచేటుకు. -భార. విరా. 4, ఆ. 187.)

నూలుకొలు. దే. వి. నూలుకొనుట.

నూలుపోగతుకు. చా. వి: చూ, కొక్రముట్టు.

నూల్కాను. దే. అ. కి: చూ, రూ-నూలుకొ

ను. (మట్టుచడుటకు. -భార. ఉద్యో. 2,

ఆ. 174)

నూపు. శ్రీ. వి: చూ, రూ-నూపు.

నూపుచేను. దే. వి. తిల్గుము. ఆం, భా. ద్వి.

239: చూ, భూమి. 1.

నృ

నృగాదికము. ఆం. చాటికలు 18 లో నొకటి.

(ఒకటియొకము. గానము. సంభాషణము

గలది): చూ, చాటికలు.

నృక్రము. సం. వి. ఆ. ప. 1. రూ-నృక్రము.

నర్తనము, శేషలభావాశ్రియము (కాళ్లతో

గంతులచేయు) చూ,నృగంజము.1; (చూ,

నాటము); 2.-నర్తము. చోటము: చూ,

నృగనరము. 4.

నృక్రహస్తములు. ఆం. ఉద్భరము, కలముఖము,

విక్రీరము, గజదంతము, ఆరాళకటకా

ముఖము, ఆవిర్భవక్రియ, సూచీవిధము, లేచి

తము, అర్థలేచితము, వర్ణనము, నితంబము,

శేకబంధము, లత, కరిహస్తము,నందవక్షము,

తొడ్డమండలము, పార్శ్వమండలము, ఉరో

మండలము, నలిసివస్తుకొకము, ఉరపూర్వ

మండలము, కపోతము, మకరము, జ్ఞానము,

పరచాభము, ముద్ర, గరుడచక్రము, ముద్రి

స్వక్రిము, ముఖకస్పక్రిము, పర్యయకా

లవర్ణము (39)

నృక్రము. సం. వి. ఆ. ప. కాళిలయన్విరము.

(మాటలాడకుండ భావమును చూపైద్విగ్రహము

ములచేఁగవలెనుచుట:) చూ, నృక్రము. 1.

నృక్రవిద్యావిశోదము. ఆం: చూ, భరతకాస్త్ర

గర్వింనులు.

నృక్రసంగ్రహము. ఆం.-పై.-

నృపతి. సం. వి. ఇ. పుం. 1: రాజ: చూ,

రాజ. 1; 2: చూ, శ్రీమడు.

నృపచదు ఆం. (దీవిశేరాజ్యనదమందురు):

చూ, ఆహుధము.

నృపలక్ష్యము. సం. వి. క. ప. రాజనకులపైడు

తెల్లగొడుగు: చూ, వారికృ.

నృపూలుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, నృపతి.1.

నృపుడు. సం. వి. ఆ. పుం.-పై.-

నృశంసెండు. సం. విలు: చూ, హింసకుడు.

నృసింహము. ఆం. (నరసింగము): చూ, విష్ణు

గుములు. [అపకారములు.

నృసింహశతారము. ఆం. (వారసింహము):చూ,

నృసింహండు.సం.వి.ఆ.పుం.1:చూ, విష్ణువు. 1;

2. నరశృంగుడు: చూ, సింగడు. 1.

నృపతి. సం. వి. ఇ. పుం.-పై.-

నె

నె. దే. విలు. నెలునెలకల్లములకు నృత్తియందు

అంత్యవర్ణములోనిఁబఁగా విగ్నిలనరూపము.

(నృత్తియందే దీనినిఁగి పాల్గునకు ద్విత్వ

నువచ్చెడి, ఉదా.—నెంజలమునకు.—
 నెచ్చెరి, నెత్తమ్మి, నెత్తటి, నెత్తమర,
 నెత్తలి, నెమ్మడి, నెవ్వగ, నెవ్వడిమె,
 నెంజలమునకు.— నెన్నడ, నెన్నడును,
 నెన్నదురు, నెన్నోసలు, నెమ్మయి, నె
 మ్మను, నెమ్మంగను, నెమ్మాయ మె. నె
 న్నడ, నెన్నడను, నెమ్మను ఇత్యాదిసల
 ములయందు నెంజలపుర్యకమై అర్థము
 పొందగి యుండునట్లు నెంజలపుర్యకమై
 పొందగియుండదని యెఱుంగవలయును. కొ
 న్నియెడల తర్కమగునటు నగునగునపుడును
 ద్విత్వముకావలెనున్నది. “నీవు నెమ్మన
 నున” భార. ఆర. 4, ఆ. 377.
 నెంజలి. దే. వి. మనోహరము: చూ, కోకము.
 నెక్కర. దే. వి. బాహుళికచెట్టు: చూ, పుట్టు.
 నెక్కెను. దే. ఆ. 39. (యా-నెక్కెను-నెల
 కొను-నెలపుకొను) 1. పొంకొను. భార.
 ఉపా. 1, ఆ. 387: చూ, స్థిరపడు; 2: చూ,
 మట్టునడు; 3. (యా-నెక్కెను-నెల
 నెక్కెను) భార. విరా. 1, ఆ. 321.
 నెక్కెలు. దే. వి. నెక్కెనుట.
 నెగడి. దే. వి. 1. నువ్వువచ్చుగముల చెడరుటనును,
 వేరికా-యకొనుటనును నేనెడునుంటి: చూ,
 పమ్మి. 1; 2: చూ, భూతము.
 నెగడు. దే. వి. రూ-నెగడు. 1. అగడు: చూ,
 మత్తుము. 1; 2: చూ, తంతువాగము; ఆ.
 39. 3. బయలుపెట్టుము. భార. విరా. 1,
 ఆ. 143; 4: చూ, పల్లె.
 నెగత్తు. దే. వి. 1: చూ, పంకారము; 2. మం
 దివడుట: రూ-నెగత్తు-నెగపిటు, గోరింపు.
 నెగయు. దే. ఆ. 39. రూ-నెగయు. ఎగయు.
 1. ఎగరు: చూ, లభించు; 2. నైశిత్యం.
 భార. విరా. 1, ఆ. 162: చూ, రేగు.
 నెగయుదెంచు. దే. ఆ. 39.—నె—భార.
 ఆది. 5, ఆ. 173.

నెగత్తు. దే. వి: చూ, పండినము.
 నెగులు. దే. వి. (రూ-నెత్తులకొనులు-నోవి.
 కొవ్వ-నోత్తు-నోత్తు) 1. నోవ్వి: చూ,
 శ్రిమము. 1; 2. దుఃఖము: చూ, కోకము;
 3. దుఃఖయానమైనవిచారము: చూ, శ్రిమ
 ము. 1 (కోకము.)
 నెగ్గడము. దే. వి. 1. ఎనిగట్టవ: చూ, నమ్మగ్గ
 ము; 2. ఎనిగట్ట: చూ, పొందగిము.
 నెగ్గు. దే. ఆ. 39: చూ, రవణించే.
 నెగ్గురు. దే. వి. నుండె యందరుట యందగు ధ్వ
 వ్యమకరణము: చూ, చూచురా.
 నెమ్మ. దే. వి. మిక్కిలి పన్నమైనమాకలనమా
 నము: చూ, కంబుకము.
 నెచ్చెరి. దే. వి. 1: చూ, స్పృహతుడు; 2. స
 ఖురాలు: చూ, స్త్రీ.
 నెటిక. దే. వి. రూ-నెట్టిక. వర్ణకీర్తి వేవ్వు
 డు: చూ, చిటిక.
 నెటుకకట్టు. దే. వి: చూ, చాలకీర్తిక.
 నెటివరు. దే. వి. నెటికవిలుంగుట యందగు
 వ్యవ్యము కరణము. శై. 8, ఆ. 17: చూ,
 చూచురా.
 నెట్టవ. దే. ఆవ్య. 39. విణ. అనిచారముగ.
 భాగ. ఆది. 5, ఆ. 58: చూ, భృశము.
 (రూ-నెట్టవము.)
 నెట్టవము. దే. ఆవ్య.—నె—
 నెట్టవంటి. దే. ఆవ్య. 39. విణ. నిమ్మరణముగ.
 నెట్టము. దా. వి. నెమరీయాలకలచేతేవిన చా
 రము. (రూ-నెట్టియము-నెట్టియ): చూ,
 నూత్రిము. 1.
 నెట్టిక. దే. వి: చూ, రూ-నెటిక.
 నెట్టికపీల. దే. వి. 1. ఎన్మిక్కికపీల. పదాచార
 సంపన్నముగ స్వభావముగలవాడు. శై. 8,
 ఆ. 190: చూ, నెట్టికెడు; విణ. 2. ఎన్మిక్కి
 కపీలా, పదాచార సంపన్నముగ స్వభావ
 ముగల యాడుది: చూ, స్త్రీ.

నెట్టెను. దే. వి. (రూ - నెట్టెను - నెట్టెను)

1: చూ, రూ-నెట్టెను; 2: చుట్టెను; చూ, పొగ. 2

నెట్టెను. దే. వి. 1. చూ: చూ, పొగను. 1;

2: ఉపద్రవము: చూ, శోకము; 3: చూ,

యెక్కుము; 4: రూ-నెట్టెను. ఉపద్రవములు

దెడుచోటు: చూ, భూమి. 1; 5: చూ,

బాలశ్రీక; 6: శ్రీ. 8. పూనిశోకము.

భాగ. 2, పుం. 12.

నెట్టెను. దే. ఆ. శ్రీ. 1: చూ, యెక్కించే;

2: చూ, స్థిరము; 3: చూ, ముప్పురిందే.

శాం. 3, ఆ. 4; 5: శ్రీ. 4: చూ, ఎలా

శ్రీరిందే; వా. 5. అద్దము.

నెట్టెనుగాయ. వా. వి: చూ, నెట్టెను. 5.

నెట్టెను. దే. వి. పోలిక. చూ, సమానము. 2.

నెట్టెను. దే. వి. ద్వీపము (అపరి): చూ,

లంక. 1.

నెట్టెను. దే. వి. (నెట్టెను + కమ్ము) పాచిక

లపందము. శాం. 6, ఆ. 118: చూ, వర్ణ

హారము. 4.

నెట్టెను. ద్వ. వి. (నెట్టెను + కమ్ము)

రూ-నెట్టెను: చూ, శాంతి. (వాడు

క) (నెట్టెను అని కొందఱు.)

నెట్టెను. ద్వ. వి. — పై. — (వాడుక)

నెట్టెను. దే. వి. 1. దెప్ప, నుత్తు. పా. 4,

ఆ. 78: చూ, కర్మము; 2: నెట్టెను. పంద

ము: చూ, వర్ణహారము. 4; 3: నెట్టెను. పా

చికలాట. 2, ఆ. 48: చూ, వర్ణ

హారము. 4.

నెట్టెను. ద్వ. వి. గాలి. వేం,

ఆం. 18: చూ, వాయువు.

నెట్టెను. ద్వ. వి. చూ,

హిమంశువు. వేం, ఆం. 11.

నెట్టెను. వా. వి. పోలిక. ఆం, పదా. పర. 58:

చూ, పందము.

నెట్టెను. దే. వి. బి. (నెట్టెను + కమ్ము)

1. పెద్దయెలు: చూ, పి. 1; 2. రూ-నెట్టె

యెలు. ఆం, భా. ద్వ. 137: చూ, పరి. 1.

నెట్టెను. దే. వి. కల. 2. 8, ఆ. 98: చూ,

శివము. 1. (కల-నెట్టెను అని కొందఱు.)

నెట్టెను. వా. వి. — పై. — “నెట్టెను”

నెట్టెను. దే. వి. రూ-నెట్టెను: చూ, రక్తము.

నెట్టెను. ద్వ. వి: చూ, పందము.

పా. 4, ఆ. 80.

నెట్టెను. ద్వ. వి. రూ-నెట్టెను, పాం

డు. 2, ఆ. 158: చూ, శివు.

నెట్టెను. వా. వి: చూ, పరి. 1.

నెట్టెను. దే. వి: చూ, రాక్షసుడు.

1. అచ్చ. యు, కాం. 80. [సర్పము.

నెట్టెను. వా. వి. ముట్టు. కాం: చూ,

నెట్టెను. దే. వి. — పై. —

నెట్టెను. దే. వి. మలముతో నెట్టెను అంక

యెలు పదములు: చూ, శోకము. 1.

నెట్టెను. దే. ఆ. శ్రీ: చూ, పల్లెటిల్ల.

నెట్టెను. దే. వి: చూ, రూ-నెట్టెను.

నెట్టెను. ద్వ. వి: చూ, రూ-నెట్టెను.

నెట్టెను. దే. వి: చూ, మూలక. భార. శ్రీ.

2, ఆ. 312.

నెట్టెను. దే. వి. 1. పేరు: చూ, నేపథ్యము;

2. కృత్తు: చూ, కృత్తు. 1.

నెట్టెను. వా. వి: చూ, మధ్యము. 1. పాం

బి. మా. 15. [ఆం. 27.

నెట్టెను. వా. వి: చూ, లలాటము. వేం,

నెట్టెను. ద్వ. వి: చూ,

బి. 1. ఆం. పదా. పర. 17.

నెట్టెను. వా. వి: చూ, నెట్టెను.

నెమ్మకొను. దే. ఆ. కి. మా, చదనుకొను. నెమ్మకొను వా వి మా, నెమ్మకొను వేం, ఆం 38 నెయి 2 వి. (మా-నెయి-నె-నెయి)= న్నెహ. 1 పుతము మా, వావిను; 2 నెలము మా, న్నెహము. 2 నెయ్యపుటలక. ద్వి వి పగిలయి కోవము మా, నోషము. నెయ్యపుకోడు ద్వ వి మా, మమ్మగోడు నెయ్యవిను ద్వి ఆ కి. మా, న్నెహించే నెయ్యవి. నై వి మా-నెయ్యము=న్నెహ: 1 మా, న్నెహము, 2 మా, సాంపెయ్యము నెయ్యము నై వి-(మా-నెయ్యము-నెయ్యవి-నెయ్య-నెయ్యక)=న్నెహ-పై (సాం పెయ్యమునను-భార ఆది. 7, ఆ 172) నెయ్య: ద్వి కి 1 మా, న్నెహికుడు, 2 నెహి మా, న్నెహి. నెయ్యి నై వి 1 మా, మా-నెయి, వా న. కి. 2. (బట్టలు) నేయి (ఆపగి) నెయ్యగోడు నై కి 2 మా, న్నెహికుడు. భాగ నభా 1, ఆ 77 నెయ్యరాలు ద్వి విగ (నెయ్యము+అలు) మా, నెయ్యరి 2 నెగ దే విగ పుత్రియందునెగవు కబ్బయనకు మిడినవల్లము లోపించగా మిగిలినరూపము మా-నెల-నెల-నెల. నెగద. దే విగ. 1 గొగ్గి మా, రత్నము. 1; 2 సమయకానిది మా, విడుము నెగవు. దే వి 1 మా-నెగవు మా, వ్యాప నము; 2 మా, పరిశము. 1; విగ. 3 ఆధిక ము: మా, హెచ్చు. 1; కే. 4. నెగలుచే. నేయి; 5. మా, నించే, 8. నెలనేయి. లక్ష్మి. 2, ఆ. 78; 7. నెలవు, 8. వ్యాపిం పునేయి; 9. మా, దువ్వు. 5 నెగయి. దే. వి. నెగయిట.

నెగయి. దే. ఆ. కి. మా-నెలయి. 1: మా- వ్యాపించే. లక్ష్మి. 3, ఆ. 41; 2: మా- మెండుకొను. భార ఆది 3, ఆ. 157; 3 మా, సిద్ధించే. నెగయింటరి. వా వి. నెమ్మకొను నేం, ఆం 98 మా, గొగ్గిమరము [మా, సగనెంది. నెగవంజి దే. వి (మా-నెగవు-నెగవంజి *). నెగవు. దే. వి 1 మా-నెలవు పూర్తి మా, సంపూర్ణత; 2 మా-నెగవు మేట్టు మా, వ్యాపనము, 3 మా-నెలవు, చారి మా, మాగ్గము 1. 4. మా-మా-నెగవంజి *; విగ 5 మా-నెలవు పూర్ణము మా, సంపూ ర్ణము; 6 ఆధికము మా, హెచ్చు 1, 7 యుక్తము మా, యోగ్యము 2, 8 వికా లము మా, వివరము 1; 9 మా, వ్యా పకము, 10 మా, వ్యాప్తము నై 5, ఆ. 161. నెగవంజి నే వి మా, మా-నెగవంజి * నెగనరి. వా. వి 1 మా-నెలనరి మా, సిం హము, 2 పూర్ణశుభము మా, ఉపము. నెగను దే. వి. 1. కళంకము మా, లక్షణము. 1; 2 దోషము మా, పుణ్యము 1; 3 మా-నెగను ఉ, రా 1, ఆ. 98. మా, కేణువు 1; 4. తప్ప. అని. 1, ఆ. 12: మా, సాంతు; 5. గవండ్లవాడు కత్తులను నెగిడు పాడి: మా, కేణువు. 1. నెరి దే. వి. మా-నెరి. పాండు, 1, ఆ. 117: మా, వేలికము. 2. నెరుము. దే. వి. కి. రామ: మా, దుద్దు. 1. నెల. దే. విగ. 1. మా-నెల-నెల. పుత్రి యందునెలవు కబ్బయనకు మిడినవల్లము లో పించగా మిగిలినరూపము. “నెలగా- నెలగా” మొ; ఆచ్చ. యు. కాం. 420; వి. 2. కళము. ఆం, భా. ద్వి. 145: మా- నెండుకొ. 1.

నెలకరు. దే. వి. రూ-నెలకరు. జీవసానము, మర్మము (అవియు). భార. విరా. 3, ఆ 181 చూ, మర్మము. 1.
 నెలక. దే. వి చూ, నెల 2.
 నెలకాడు. గే. విరా. (నెలపు + కాడు) చూ, పూర్ణుడు.
 నెలక నే వి: చూ, రూ-నెలకరు భార విరా 3, ఆ 181, ఉ, విరి 5, ఆ 98
 నెలపు దే వి, విరా, పేర్ల చూ, రూ-నెలపు (వ్యాపించుచేయుటను. — 7 శాం 3, ఆ 103)
 నెలవిూటు మొన, అం: చూ, మొనలు
 నెలయే దే. ఆ కిర్ల చూ, రూ-నెలయే
 నెలవాది దే వి. చూ, సమర్థుడు. [చూ, విన్య 1
 నెలవిద్దె ద్వి వి. చూ, లాగుపముగల బాలవిద్య
 నెలపు దే వి: చూ, రూ-నెలపు. (అధిక ము — అచ్చ యు, కాం. 33; యుక్తము — స్వా 4, ఆ 27, వికాలము. — ఉ, విరి 4, ఆ 272.)
 నెలవేటు దే ఆ. కిర్ల చూ, సిద్ధింయే.
 నెలవేటుయే దే వి. కిర్ల చూ, సిద్ధిహందింయే
 నెలవేటుట దే. వి చూ, సమాప్తి. 1.
 నెలనరి. ద్వి. విరా 1: చూ, సూరుడు; 2 చూ, రూ-నెలనరి. 1
 నెలా దే. విరా: చూ, రూ-నెల. 1.
 నెలీ దే. వి 1 కచ్చభేదము చూ, వింకె. 4;
 2. కర్మము చూ, విధము. 1 భార. ద్రో. 2, ఆ. 182; 3. న్యాయము. భార. ఉద్యో 3, ఆ. 283: చూ, సత్యము. 1; 4. పరా కర్మము. భార. ఆది. 4, ఆ. 201: చూ, కార్యము. 1; 5 రూ-నెరి. పకర్మ. చూ, వర్ణితము. 2; 6 చూ, సాందర్యము. కళా. 4, ఆ. 103; 7: చూ, అక్క. 1. స్వా. 4, ఆ. 58; 8. పక్షియాకల చిక్కు. భార. ఉద్యో. 3, ఆ. 112; 9: చూ, నెలక.

1; 10. ఆచారము: చూ, వర్తనము 1;
 11: చూ, నెలపు 1; 12. పరిష్క. చూ, బుద్ధి;
 బ. 13. కేళము చూ, నెందుక 1;
 14. మట్టునెందుకలు చూ, నెందుక 1;
 విరా 15 పకర్మము చూ, వర్ణితము 2
 నెలక గే వి. 1 పుస్త్రపుసస్స చూ, పరి. 2, 2 కైలుపాడద నై 3 ఆ 22 చూ, పుస్త్రము [మర్మక. 1.
 నెలకపలు. దే. వి. బ అలకం: చూ, నెలకపడు ద్వి ఆ కిర్ల చూ, సిద్ధింయే
 నెలయే దే. వి (రూ-నెల. పట్టుము-నెలయే) 1 కిర్ల చూ, కలము. 4, 2 నెల పగులు చూ, వీలు
 నెల దే వి — పై —
 నెలయే దే. వి — పై —
 నెల దే వి — పై —
 నెల దే. వి 1 చూ, హింసాంశు, 2 చూ, పుష్పము, 3 చూ, మానము. 1 (బ కల్లు అని యయాశిచరింపు), 4 హింసా పాండు 1, ఆ. 153 చూ, స్థానము 1, 5 కర్మము కళా. 7, ఆ. 60 చూ, సిరము; 6. ఆడుదానితలనగి చూ, భూషణము 2 [ప్రీతి
 నెలక దే వి. ఆడుది. రూ-నెలకరు చూ, నెలకరు. దే వి — పై —
 నెలకట్టు. దే వి కట్టపపునెల భార విరా. 4, ఆ 28 చూ, భూమి 1.
 నెలకద దే వి చూటు. విన్య. 2, ఆ 11 చూ, స్థానము. 1.
 నెలకాన ద్వి వి 1. బాలచంద్రిక: చూ, హిమాంశువు; 2. నెలవంక: చూ, నఖకరిము.
 నెలకాను. దే. ఆ. కిర్ల. రూ-నెలపుకాను 1. వి లకడయగు: చూ, స్థిరపడు, 2. నిలవేండు: చూ, మట్టుపడు.

నలగ. దే. వి. దశమ: చూ, విత్తము. 1.
 నలహరి. దే. వి. బుధుడు: చూ, రాహువు. 2.
 నలచెలియలు. దే. వి: చూ, లక్ష్మి. 1.
 నలశివనము. ద్వ. వి: చూ, వింతుశివనము.
 ఆం. భా. ద్వ. 118.
 నలశోడు. వా. వి: చూ, నూయ్యడు. పాంబ.
 దేవ. 9. శ్రీభయం: చూ, శివుడు
 నలతాలుపు. దే. వి. రూ-నలతాలు. చంద్ర
 నలకునియ. వా. వి. చంద్రశక్: చూ, శశిశక్.
 నలతొనడము. దే. వి: చూ, వన్నెలపులగు.
 నలవారిసింగిటి వా. వి: చూ, పర్యవము.
 నలపంది. వా. వి. మండపంది. చూ, నూకరిము.
 నలపట్టి దే. వి: చూ, నలమాలి.
 నలపట్టు దే. వి. చంద్రగిహణము. చూ,
 గిహణము. 1.
 నలపాలు. దే. వి: చూ, నలకునియ.
 నలపు వా. వి. పరిమాతృ భాగధేయము: చూ,
 రూ-నలపు. (కు. పా) శ్రావడము
 నలపులగు దే. వి. రూ-నలపులు. చూ, నల
 నలమేపరి. దే. వి. 1. విధంకుడు: చూ,
 రాహువు 1; 2 శని: చూ, రాహువు. 2
 నలయట్టుడు. వా. వి: చూ, మన్మథుడు.
 నలజా. దే. వి. రూ-నలజాయి. చంద్రకాంత
 పుకల: చూ, కాంబ.
 నలజాయి. దే. వి. —పై.—
 నలల. ఆం. మాసములు: చూ, మాసము. 1
 నలదంక. ద్వ. వి: చూ, నలకున. (నఖాత
 ము.—దసు 1, ఆ. 75) బ్రాణము. 1.
 నలపంకశోల ద్వ. వి. ఆర్ధచంద్రబ్రాణము: చూ,
 నలపత్రి ద్వ. వి. 1 పచ్చేకపృథివులగు.
 కళా. 7, ఆ 80 చూ, పిరిము, 2 పోకక:
 చూ, సౌంసి
 నలపరి. దే. వి. రూ-నలపరి 1. పరిచయము
 కలవాడు; 2: చూ, మర్కటాడు సా. 3,

ఆ. 239. గ్రం. 2.
 నలవారము. వి. వి. సోమవారము: చూ, వా
 నలవీసము. దే. వి: చూ, నలకునియ.
 నలపు. దే. వి. 1. ఇల్లు: చూ, పదనము. 1;
 2. హోటు: చూ, పానము. 1; 3 వాసస్థా
 నము: చూ, పదనము. 1; 4. పరిచయము:
 చూ, సంప్రదము.
 నలపుకొను. దే. ఆ. కి: చూ, రూ-నలకొను.
 నలవెలగు. దే. వి: చూ, నన్నెల.
 నల్లి దే. వి. 1: చూ, శ్రీపల్లము. 1*;
 2. శిశిరిక*: చూ, శ్రీపరి. 1.
 నల్లిబద్ధ వా. వి. హేయపట్టుబద్ధ (వికాఖపట్టు
 గ పొంగింతువ వాడుక).
 నెవడు. వా. వి: చూ, రూ-నెగడు. (బయలు
 మెలయటకు —చంద. కేం 4, ఆ. 159).
 నెవము. పై. వి—నిధ. వి. చూ, రూ-నెవ
 ము. (కాణమునకు.—పై. 8, ఆ. 47.)
 నెవయు. దే. ఆ. కి: చూ, రూ-నెగయు
 (ఎగురుటకు.—భార. సభా. 1, ఆ. 254);
 నెవిరి. దే. వి. చూ, రూ-నెవలి. (ఆవర్).
 నెవులు. దే. వి. చూ, రూ-నెగులు.
 నెవ్వ. దే. వి. 1. దారిద్ర్యము: చూ, నీదరము.
 1; 2: చూ, విపత్తు; 3: చూ, పతిపు.
 నెవ్వగ. వా. వి. రూ-నెవ్వము. అధివిచార
 ము: చూ, శోము.
 నెవ్వడి. వా. వి. అతిశిఘ్రిము. చూ, నేగము. 3.
 నెవ్వలు. వా. వి: చూ, రూ-నెవ్వగ.
 నెవ్వరి. దే. వి. రూ-నెవలి.
 నెవ్వు. దే. వి. 1. రూ-నెవు. పరిచయము:
 చూ, సంప్రదము; 2. చూ, మర్కము. 1.
 నెలిపు. వా. వి. —పై—
 నెలిసెలి. దే. వి. విలుగుటయందగు ద్వవ్యను
 కరణము: చూ, వారాహము.

నె

నే. దే. స. 1. నాకబ్బివచ్చుమొక జవనమువకు
సరళస్థిరపద్మములు పరములగునో దుశ్శతము
లోపించిన రూపము. “నేగలిచితిని” మొ;

నై. వి. 2: చూ, రూ-నెయి. 1; 3: చూ,
రూ-నెయి. 2

నేకైల్ల దే. ఆవ్య. (నేను + నెల్లె) బతార్థకము
చూ, సంతాపము.

నేకడు. దే. వి. చూ, ఈదినము.

నేతర. నై. వి. 1 = పూర్వతి. నేయుట చూ,
పూర్వతి; బ. 2. సన్నబాగచావులు: చూ,
పస్త్రము (దేశ్యమువి ౪. రి.) [లేవాడు

నేతరకాడు. దే. వి. రూ-నేతరతి: చూ, పా
నేతరవలక. దే. వి. నేతరకాడు నేయువపుడు

పడుగునేకలను ఉగ్గించేవట్టివలక.
నేతరపురుగు. ద్వ. వి: చూ, పాలెపురుగు.

నేతరి. దే. వి. చూ, రూ-నేతరకాడు.
నేటి. దే. వి. (రూ-నేటి-నేటిము) 1. చిల్ల

కోల. ౪కాం. 5. అ. 25. చూ, సర్వల;
2. కుంతము: చూ, బాగాము. 1.

నేటిము. దే. వి. —నై—
నేజో. దే. వి. —నై—

నేటిందే. దే. అ. కి. దృఢపడు: నేటుకొను,
పదిలపడు, పనుగొను.

నేటు. దే. వి. 1. నిశ్చయము: చూ, సత్యము.
1; 2. నిజము: చూ, సత్యము. 1; 3. దృఢ

ము. అచ్చ. యు, కాం. 128: చూ, స్థైర్య
ము; 4. శ్రేయము: చూ, శ్రౌర్యము.

నేటుకొను. దే. అ. కి: చూ, నేటిందే.
నేటునేయు. ద్వ. అ. కి: నిశ్చయముచే: చూ,

లేటికివచ్చు.
నేత. సం. విగ. (బు. ఈ. బు.) 1. వీరిక:

చూ, పామి. 1; అం. 2. నేతయవగా
గభానాయకుడు [(నాయకువకుమారభాగ్య
(పరిపాలన) బాదార్య (దాతృత్వ) లేవనీ
తా (పరాక్రమ) వైద్య (నేర్పు) పాండి
త్య (విద్యావిశేషము) పర్యాయముగములం
డవలయును. ఈగుణములన్నియు పూర్తిగా
గలవాఁడు క్షత్రముడు. కొన్నియె కలవాఁడు
మధ్యముఁడు చాల తక్కువెగల వాఁడధముఁ
డు. సర్వగఁ సాధగఁబుయున నాయకుల
వల్యరు (చూ, నాయకులు), శృంగారనా
యకులు వల్యరు (చూ, నాయకులు), ఉప
నాయకులు వల్యరు. (చూ, నాయకులు)]

నేతి. సం. ఆవ్య: చూ, యద్య.
నేతిచోలు. వా. వి. ఆజ్యధాగ: చూ, హవిస్సు. 1.

నేతిరీర (అ). ద్వ. వి. ఖృతకోకాతః ౪: చూ,
వీణ. 2.

నేతిరీరకాయవాటము. బా. లోపలసారము లేనిది.
నేతిసంజ్ఞము. ద్వ. వి. సర్విస్సముదగ్గము చూ,

సమాదిగము.
నేతికూటావర్తి అం. చూ, అశుభావ ర్తములు.

నేతిచగవ్యము. బా కనులపండుపు. “నేతిచంగ్రిక-
విగ్రహము); “కన్నులపండువై ధగధగం”

(కవికర్ణరసాయనము)
నేతిము. సం. వి. అ. న. 1. కన్ను: చూ,

లోచనము; 2. తిరితాగిడు: చూ, మారగి
ము. 1; 3. ఏణు: చూ, స్వర్ణవి (నది);

4. చెలిపట్టుచీర చూ, పస్త్రము; 5. తేరు:
చూ, శకటము. 1, 6. చెట్టుతేరు: చూ,

తేరు. 1.
నేతిములు. పా.కండ్ల. 1. వీనిశిశుపమానములు.

—తామర నేతిములు, లేడికన్నులు, గుప్పెడి,
కలవ, చేదలు; అం. 2. పురుషలక్షణాంగ

ములలో జోకాటి. (రక్తకృత్తలైన ధవవర్ణం

డను. వాగ్మహిమం డైన వర్తంత కోపమం
డను. కుక్కుటాక్షుండు సగాదుభయను
మృగాక్షుం డైన కుర్బలాభమండను. బిడలా
క్షుం డైనను హంపాక్షుం డైనను వరాధముం
డను. మయూరాక్షుండును వతులాక్షుండు
లైన మధ్యయుండను. నేతాగ్రంథయు లెక్కునైన
లక్ష్మీయువుండను మధుపింగళ వర్ణమైన
వైశ్యవర్ణము నీగ్రాముపురను వికాక్షుం డైన
కూర్మియండను మిషిగర్జనగలిగిన తైష్ఠినుం
డను తపికన్ములైన దుఃఖజను గుంటక
న్నులైన పిరిపి) దుభయను హిమయులున్న
పిరిమగ్గిండను. చూ, లక్షణాంగములు, 3
స్త్రీలక్షణాంగములలో కొకటి (కడికి
న్నులనలెన్ను రాగభాగ్యమున నీకాలమై
ననుభవగియున కింగిచ్చెయులైన కిచ్చలు
లేనిదియును దుర్బలరాలును విప్రయును
నను. కాటకపట్టంబైనను భాగ్యంతురాల
లను ఎట్లైన నెండుగిరిలుండి పరిమర్చిరా
లగు మచ్చేయున్న నకునపదము. గుంహరి
ముగనున్న రాక్షసిమధుమై దుర్వాణియగు
హుబకన్నులైనను క్షిప్రకన్నులైనను ఎవనుం
డుగినును మగలగుమరు కదలుచున్న చూపు
గలిగిన జాణియగు. చూ, స్త్రీలక్షణాం
గములు [కోదనము. 2

నేతాగ్రంథుపు సం. వి. ఉ. న. కన్నీరు చూ,
నేతాగ్రంథుకము అం. చూ, అంజనులు
నేతగ్గిండు సం. వి. బిడముండు: చూ, స్వాయి 1.
నేదిప్తయు సం. వి. రూ- నేదీయాంసము మి
క్కిలి దగ్గల చూ, నవిహము. 1.
నేదీయాంసము. సం. వి. — నై—
నేను. నే న రూ- ఏను (సం పు). అహమ్
నేవధ్యము సం వి అ న రూ- నైవధ్యము
1. వప్రొద్ధలంకారము చూ, భూషణము.
2; 2. వటినిలమచోటు చూ, రంగము. 3.
నేపాళ దేశపు బాగ్మణులు, వారి బాతులయొ

క్క నామములు. అం పార్వతీస్, అధికారి,
అగ్గల, అగార్వ, ఉక్తియాలు, కండరియ,
కష్టాల, కొయికాగ్గల, కొయినాల-కొయి
నాగిల, ఖనాల, ఖాండాగ్గల, గడ్డియాలు,
గురిగాయి, గైతాల, ఘిమిరియా, చంపా
గాయి, చవలాగాయి, పిడి, దంబాలరి,
పిచారి, భూంగి మూ, నేపాళయా, పండిత,
వనేరు, రిజాల, రిమ్యల, సకాయి, లంపాల,
లహోవి, వాస్తగాయి, రత్యాలు, సిద్ధిమూల
చూ, బాగ్మణులు (నేపాళదేశము వ్యవ
స్థలలో) నిం పిరిమిటలే నిందు పనియే
గాగ్మణులు పాగ్మణ్యాది నామములు కల
వాన్ గోనాంపగ్గి క్షిమలకు కూర్చి గిరిలో
వర్ణములగు కిచ్చరా, ఫోటియాలనెడివర్ణ
వ గాగ్మణాలచే నిర్మితమై యుండునా
గింయేకాంపగు పిరిలో యుగ్ధములు, యజ
గ్ధములు, మాస్యరిమలు, సామనేదులు, అధ
గ్ధిని వేదులును కూడ కలరు మీరు పామ
మతముననుకొనిగి ప్త్యపాసనాపవనై యొక
తెగవారును, రింకోగిపాపవనై యొక తెగ
వారు నైయున్నారు. కిరిలో పార్వత్యాది
బాగ్మణులు బాగ్మణులగును క్షత్రియు
లగును పురోహితులై యున్నారు కొంపిణు
ఇతరజాతులవారికి పురోహితులై యున్నా
రు నేపాళదేశపు బాగ్మణుల తెగవారంద
ఱును గొట్టెలను మేకలను పక్షి జాతులను
ధక్షిం చెదిరు. ఆదేశపువర్ణపు క్షత్రియుం
డగుటచే బాగ్మణుల జాతులవారు కులా
చారులులు చెడకుండ కాపాడుచుందురు.)
నేపాళము. సం. వి. అ. పుం. 1. నేపాళదేశము:
చూ, దేశము; 2. ఒకరకము చెంబు*. చూ,
రచాలము. 3; 2. వి. (1) నేపాళము*. నే
పాళిక. (ఇదిద్వివిధము. — దైద్రనేపాళము, నీ
మనేపాళము.) (కుద్రి. — గింజిలలో నివస్యును
పిడవీళ్లలో రెండుకొములు ఉడికించినవద్ది.)

నేపాళ నేమ. సం. ౧. ఆ. పుం అశ్వశిక్షము, త్వణనింబము. *

నేపాలిక సం.వి.ఆ. (స్త్రీ): చూ, నేపాళము (1)*

నేబు. 75. వి. 1. పండ్రిండు కానుల వాడెము, వా. బ. 2 దబ్బులు (కానులు) "నేబులసంచి" నేమంబుగన్న మర్నిరితల్లి ద్వి వి దేవగంగ

నేం, అం. 17 చూ, నది. [చూ, ప్ర.సి. నేనుకము ప్ర. ౧-రియను రూ-నేమము

నేనుము సం. వి ఆ పుం 1 కాలము చూ, నమయము 1, 4. కేంక చూ, నేంయము 1, 3 ఘండము చూ, కలము, 4, 4 చూ, పార్వకాలము, 5. కపటము చూ, వ్యాజము 1; ప్ర. వి (1) చూ, రూ-నేమకము కళా 8, ఆ 94; (2) చూ, నగ్రము

నేని సం. వి ఇ పుం. 1 = నెమ్మి-నెమ్మి బండి కంటికడకమ్మి చూ, 9 కటము. 1, 2 తివి శము*, చూ, వంజలము 2, ఇ. (స్త్రీ) 3, తిక్క. నూతియందునీ పేరుటను సమీపమున నుంచిన రాట్లము, ఏతము మొదలైన వారముం తియు; వా. ౧ (1) చూ, సామగ్యము 1

నేమించే ప్ర. స కిరి = వియము: చూ, నెలవియ్య. నేమ. దే. స. కిరి 1. ధాన్యము చేటలో బోనీ కొనియిటునటుందిత్తు; 2. రూ-ఏము-మే ము నాకల్లపగ్రమా బహువచనమునకు రూ పాంతరము

నేయము. ప్ర. వి. (రూ-నెయ్యము-నెయ్యమి) 1. చూ, స్నేహము. రస. 8, నువ్వము; 2. న్యాయము. "నేయముగాడు" శ్రీతెయ: చూ, సత్యము. 1.

నేయార్థము. అం. సంధిదోషములలో నొకటి. (కేవల సంకేతమైనది): చూ, కార్యదోష ములు, సంధిదోషములు.

నేయి. ప్ర. వి. చూ, రూ-నెయ్య.

నేయ్య. ప్ర. స. కిరి. 1. నేతనేయ: అనున

యించే; 2: చూ, అల్లు; వా. వి. 8. వేబ్బు తోమంచేమరూడవనందు.

నేయ్యుడు ప్ర. వి (రూ-నెయ్యరి-నెయ్యుడు) = స్నేహ: చూ, స్నేహితుడు

నేరంబోతు దే విని చూ, వార్తె

నేరవి. దే. వి. 1. అజ్ఞానము భాగ. ఆర. 5, అ. 811: చూ, మజ్జ 2, 2 పాపము. ఆం, భా. ద్వి 191, భాగ. సభా. 2, ఆ 234 చూ, వృద్ధనము; 6 చూ, రూ-నేర ము.

నేరము దే. వి తప్త (రూ-నేరమి-నేపము-నెన ము-నెపము-నెరను) చూ, సాంటు

నేరాడి. దే. వి తిగబాడి (పట్ట): చూ, ప (స్త్రీ)ము.

నేరియ దే. వి చూ, రూ-నేరపు. 1.

నేరుచే దే. అ. కిరి. రూ-నేర్పు. 1. ఓపు చూ, పర్యాప్తమగు, స. కిరి 2 చూ, వాడుకపడు

నేరుడరి దే. విని (రూ-నేర్పరి-నేరుపుకాడు- నేరుపులాడు-నేర్పుకాడు) చూ, సమ ర్థుడు.

నేరుపు ప్ర. వి = నైపుణ్య. రూ-నేర్పు (దేశ్య మని క. ౯) 1 చూ, సామర్థ్యము. 1; 2 పవత్యారిము, విజ్ఞానము: చూ, సామ ర్థ్యము. 1. ఆం, భా. పగి. 108; 3. అజ్ఞ: చూ, సమర్థనము; కిరి. 4. నేలునకేయ.

నేరుపుకాడు. దే. విని: చూ, రూ-నేరుపరి. నేరుపులాడి. దే. విని. బాని: చూ, స్త్రీ.

నేరుపులాడు. దే. విని: చూ, రూ-నేరుపరి. అచ్చ. బాల, కాం. 7.

నేరేటేలు. దే. వి. జెంబు: చూ, నది

నేరెడు. దే. వి: చూ, రూ-నేరేడు.

నేరేడల్లులు. వా. వి. బ: చూ, వాడిగలు.

నేరేడు. దే. వి. (యా-నేరేడు-నేరేడు-నేరేడు): చూ, నరభిరత. (అతిమాత్రమును, మధుమాత్రమును కన్గించేను. రక్షగ్రహాదే కట్టును.)

నేరేడుదీవి. ద్వ. వి: చూ, తోలుదీవి. 2. 5, అ. 78.

నేరేడుపండు. ద్వ. వి. జంబువు, జాంబవను.

నేర్య: చూ, యా-నేరయే.

నేర్యరి. దే. వి: చూ, యా-నేరపరి.

నేర్య. వై. వి. పే: చూ, యా-నేరయత్ర (దేశ్య మని క. ర.)

నేర్యకాడు. దే. వి: చూ, యా-నేరయత్రకాడు.

నేర్యవాడు. దే. వి: చూ, బోధకుడు.

నేరే. దే. వి: చూ, యా-నే. 1.

నేల దే. వి. 1. పుడమి: చూ, భూమి. 1;

2. చోటు. ఉ, హరి. 2, అ 204 చూ, పాన

ము. 1; 3. దేశము. భార. విరా. 4, అ.

221: చూ, నీమ. 1. (దేశము): వా

4. పంటపండుపాలము. "వానవాలుగుపుట్ట

నేలకలడు." [అంత

నేలగలుపు. దే. అ. కి. వేంపు: చూ, సంతా

నేల: నెట్టికాలరాచేట జా. మిక్కిలికప్ప నెట్టు

ట. "నేల: నెట్టి కాలరాచేపట్టియాచిన్న

వాండు." (ధర్మజరాజమాయము.)

నేలకడిమి. ద్వ. వి. భూకదంబము *: చూ,

హరిదీప్తియును. [హరి. 2

నేలకలిగొట్టు. దే. వి. భూపాలి *: చూ,

నేలకు: గోలకు: నెట్టేట. జా. మిక్కిలికాధపె

ట్టుట. "నేలకు: గోలకు: నెట్టేయన్నవా

డు" (కర్మాశ్వాసోదయము. 7, అ. 35)

నేలగుమ్మడి దే. వి. చూ, భూమికర్పారపు. *

నేలగుమ్మడు. ద్వ. వి. విదారి *. (ఇది ద్విధ

ధము. — తెల్లనేలగుమ్మడు, పల్లనేలగుమ్మ

డు. ఇదియే తెల్లనేలగుమ్మడు): చూ,

భూమి కర్పారపు.

నేలగొలిమిడి. దే. వి. గోలోమి *: చూ, మొగ

రీర.

నేలమోలి. దే. వి. మమ్మకామపు: చూ, నీర.

నేలశేమ్మి. ద్వ. వి. పిన్నశేమ్మి *: చూ, శమిరము.

నేలకాగేడు. దే. వి: చూ, హేమపుష్పకము*.

నేలశమ్మి. ద్వ. వి. పెట్టరామర *: చూ, సహ

స్సరకృము.

నేలతాడి. ద్వ. వి. యా-నేలతాడు: చూ, కిరీం

ధ్యకము*.

నేలతాడు. ద్వ. వి. — పై —

నేలతామర. ద్వ. వి: చూ, నేలశమ్మి*.

నేలతాంతు. దే. వి. 1' చూ, పర్వకము; 2. క్రి

యముడు. అచ్చయము, కాం. 21. చూ, రాజి. 1.

నేలతోళ నీ ద్వ. వి. భూమిలక్ష్మి: చూ, హరిదీప్తి

నేలనమలి. దే. వి. ఒకానొకపట్టు: చూ, పక్షి.

నేలనేరేడు. దే. వి. భూమి: జంబువు *: చూ, నా

రభిరత.

నేలపట్టి. దే. వి. 1. అంగారకుడు: చూ, రా

హపు. 2; 2. నరకామరుడు: చూ, మహి

మకుడు; 3: చూ, నేలమోలి.

నేలపట్టిలుగనిబంటు. ద్వ. వి. 1. అనుమడము

కో: తి. అం, పదా. 5—21: చూ, వాన

రము; 2. కో: తి: చూ, వానరము.

నేలపడక. వా. వి. 1. వేచ్చినవానిపడుక:

చూ, మృతకయ్య; 2. నేలపైపరుండుట .

నేలపల్లటి. దే. వి. ఒకరకముపావురము: చూ,

నరదీ.

నేలపొన్న. ద్వ. వి. నేలపొన్న *: చూ, పృథ్విరస్తి.

నేలపోక. ద్వ. వి. బోధాంబకము *: చూ, ప్రసవి.

నేలబువి. ద్వ. వి: చూ, పల్లకము. వేం, అం 88.

నేలమరె. ద్వ. వి. భూమిలోపలియిల్లు. (యా-

నేలమాలియ-నేలమారె): చూ, సదనము 1.

నేలమాలియ. ద్వ. వి. — పై —

నేలమారె. ద్వ. వి. — పై —

నై యగోగము. సం. వి. ఆ. న. మట్టిచుండు.
 నై యాయుకుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, వ్యా
 యాధిపతి. [అం. 2: చూ, శస్త్రములు.
 నై రాశ్యము. సం. వి. ఆ. న. 1: చూ, వలసమి;
 నై ర్యతి: చూ, రూ-నిర్వతి. 2. 4. [హరిత్తు.)
 నై ర్పతిమాల. మి. వి: చూ, రూ-నిర్వతిమాల
 నై ర్పతిమాల: చూ, రూ-నిర్వతి 2-4
 నై స్పృహ్యము సం వి. ఆ. వి. దయశేనీతనము.
 నై ర్మల్యము సం వి ఆ. న. నిర్మలశ్యము, గర
 గర: చూ, శుద్ధము. 3. [చూ, వర్ణము. 8
 నై ర్మల్యము. సం. వి ఆ. న. వర్ణము. నల్లఁదినము
 నై ర్మల్యము సం. వి. ఆ. న. రూ-నిర్మలనము.
 1. నికేదించుదగినవస్తువు (దేవుని కాలగింప
 యినది), చూ, సమర్పణము; అం. 2: చూ,
 ఉపచారము. 1; 3 చూ, ఉపచారము. 2
 నై పథము. అం. (దీనిని శ్రీహర్షుడు వ్రాసెను)
 చూ, కావ్యపాటకములు.
 నై పథుడు. సం. వి ఆ పుం. నిపథుడు, నల
 చక్రపత్రి: చూ, రాజే. 1.
 నై పాది. అం చూ, శుద్ధజాతులు (అంశములు.)
 నై ప్రిక్తుడు. సం. వి ఆ. పుం: చూ, రూపా
 ద్యుడు.
 నై ప్రిక్తుడు సం విలా = చూ, నైట్రికపీల. 1.
 నై ప్రిక్తుడు. సం వి. ఆ. న. నిష్కరశ్యము
 నై సర్గికబలము. అం. పద్మలమునందొకటి. (శ-
 కు-బు-గు-శు-చం-రపులుఉత్తరోత్తరశక్తి
 యున బలవంతులగుదురు.) ౧ రివి పూర్ణబల
 వంతుడు 1; ౨. చం-రవికంఠే 1/7 బల
 ముతక్కువగలవాడు అనగా 1/1—1/7=
 6/7, 3. శు-చంద్రునికంఠే. 1/7 బలము
 తక్కువగలవాడు అనగా 6/7—1/7=
 5/7; ౪. శు-శుక్రునికంఠే 1/7 బలముతక్కువ
 గలవాడు అనగా 5/7—1/7=4/7,
 ౫. బు-గురునికంఠే 1/7 బలముతక్కువగల

వాడు అనగా 4/7-1/7=3/7; ౬. శు-
 బుధునికంఠే 1/7 బలముతక్కువగలవాడు
 అనగా 3/7-1/7=2/7; ౭. శు-శుక్రునికంఠే
 1/7 బలముతక్కువగలవాడు అనగా 2/7-
 1/7=1/7. చూ, పద్మలము.
 నై సర్గికము. సం. వి. ఆ. చూ, నైజము. 2.
 నై స్త్రీంపికుడు. సం. వి. ఆ. చూ, అపిహేతి.
 నై స్పృహ్యము. సం వి. ఆ. న. ఇచ్చశేనీతనము:
 చూ, వలసమి:

నొ

నొంచే దే. శ్రీ. నొవ్వంతయు భార. కర్ణ
 1, ఆ. 182: చూ, నొగుల్లు. 1, 2
 నొక్కము. దే. వి. పెద్దసదాన*. చూ, సదాన
 నొక్కము. దే వి 1. రూ-నొక్కడు. అడుము
 డు వలసగలిగిన పల్లము. చూ, రంధ్రము.
 1; 2. ముడుత. స్వా. 3, ఆ. 28: చూ, వళి.
 2, స శ్రీ. 3. శేనుచేతులు: కుక్కు-కుక్కు,
 చేదువు; 4. పంటనొక్క: చూ, చూకొను;
 5. అడుము: చూ, పినుకు. 1.
 నొక్కడు. దే వి: చూ, రూ-నొక్క. 1.
 నొక్కలు. దే వి. బ. వళిలు చూ, వళి. 1.
 నొగ దే. వి. చూ, యుగంధరము
 నొగవివర. దే. వి: చూ, పంగలగుంజే.
 నొగులు. దే. వి. 1. వికలమగుట; 2: చూ, రూ-
 నెగులు; 3: చూ, శోకిము; ఆ. శ్రీ. 4: చూ,
 నై కల్యమును. ఉ హరి. 3, ఆ. 80; 5: చూ,
 నొచ్చే. 1, 8: చూ, నొచ్చే. 2.
 నొగులుచే. దే. శ్రీ. రూ-నొగుల్లు-నొంచే
 1. నొగులచేయు, ఎడలించే; 2. నొప్పించే.
 చూ, హింసించే
 నొగుల్లు దే శ్రీ. —నొ—

నాచిర్యు. దే. వి. ఐ. చొంగ: చూ, లాల.
 నాచ్యు. దే. అ. కి. 1: చూ, నేనారు; 2. దారి
 (ద్రాక్షలచే పీడకొండు: నొనల.
 నాచ్యుకొను. దే. అ. కి. చూ, నుగిక్కు. 1.
 నాచ్యుకోలు. దే. వి: చూ, వివర్తితీకారము. 1.
 నాట్ట. వా. వి: చూ, రూ-నాట్ట "నాట్టయ్యే"
 నాడలకొంటి. దే. వి: చూ, సంకయము (అవర్తి)
 నాడి. దే. వి: చూ, రూ-నాడి
 నాడికాడు. దే. వి: చూ, నుడువరి.
 నాడికారము. దే. వి: చూ, రూ-నాడికారము.
 (చూట చమత్కారమును-కా. 8, అ.
 55; చూటకు-అం. భా. దగ్గి. 110.)
 నాడికారి. దే. వి: (నాడికారము + ఇ): చూ,
 రూ-నుడువరి. ఉ, వారి, 4, అ. 155.
 నాడుగు. దే. వి, స. కి: చూ, రూ-నుడుగు
 నాడుయే. దే. స. కి. తిప్పలనట్లు.
 నాడుపు. దే. వి. తప్పలనట్లు.
 నాడుపు. దే. వి, స. కి: చూ, రూ-నుడుగు.
 నాప్పి. దే. వి. 1. బాధ: చూ, కోఁము; 2: చూ,
 వివర్తి. కై. 7, అ. 117; 3: చూ, కొనిము 1
 నాప్పించే. దే. కే: చూ, పొంపించే
 నాప్పిగుంటి. వా. వి: చూ, వ్యాధికుండు.
 నాప్పియెత్తు. వా. స కి: చూ, ఎత్తు. 39.
 నొలి. వా. వి: చూ, కోఁము.
 నొల్లు. దే. స కి. 1. నిడలు నోటవొల్లి డుకాని
 చేప్పించే; వా. 2. గొప్పించే, కొల్లకొను
 కొప్పులు. వా. వి: చూ, నొలి.
 నొప్పి. దే. వి. రూ-నొప్పి. 1. నేవన: చూ, క్ర
 చూము. 1: 2. తెప్పులు. చంద. వా. 1, అ. 408:
 చూ, రోగము. 1; 3: చూ, కోఁము.
 నొప్పు. దే. వి. —
 నొసటియుముక. దే. వి. అలి: చూ, కలయము. 1.
 నొసల. వ. వి. ఎదిల. రూ-నెప్పి నలు. (చేక

మగి శ.గ) 1. మద్యం: చూ, లలాటము; అం.
2: చూ, శశంధుసలములు.
సోమలలితుడు సోమశోధేల. జా. “వస్తుసో
సల బతుడుతు సోమ శోధేల, టన్నరీతి
శోమేమన్న దిపుడు” (వై శంకాంతి సూత్రము)
సోమ. కా వి. మద్యం: చూ, రూ-సోట. (లలాటము)

3

నోయే. దే. స. క్రి. నోయ, పాండు 2, అ.
 30. చూ, పశ్చిమావరించే.
 నోర. దే. వి. నోయేట.
 నోటికితాళమువేయుట. చా. మాటాడకుండ
 చేయుట. “ఈపాటికి నోటికితాళము వేయ
 వచ్చును.” (గుర్జరరాజసూత్రము)
 నోటిగిగము. దే. వి. దేశతాపార్థిగ్గమునై నొడల
 యందుపట్టుకొనెడు చాకలై లోపాపుకమ్మి.
 నోటీసు. చా. వి. పశ్చిటన.
 నోటు. చా. వి. 1 బరులుపుచ్చుకొని వాగిసి
 యిచ్చెడు పార్థిమిప్పరినోటు; 2. రూపా
 యలుగా మార్పుకొనెడు బ్యాంకినోటు;
 3. జ్ఞాపకార్థము వాగిరియందుకొనెడు
 రుక్క. [సమీక.
 నోటెడు. చా. వి: శుక్లండు-శుక్లండు;
 నోయ. దే. వి. 1 చూ, చక్రము; స. క్రి.
 2 చూ, నోయే; 3. బోగట్టు చూ, భంగించే.
 నోయ. దే. అ. క్రి. నోయ్ చూ, చేపారు.
 నోరు దే. బి: చూ, వదనము. 1.
 నోరుమెంగ. దే. బి: చూ, మూగ. కళా.
 3, అ. 238.
 నోరుమెదల్పుట. చా. మాటలాడుట. “బ్రహ్మ
 యు నోరుమెదల్పులే” పాండు. 3, అ.
 151. “మిమ్మకవైకసంకసేయ మెదపక”
 కళా. 3, అ. 238.

[illegible][illegible]

మ

మొట్టమొదట, పం. డి. ఆ. శ్రీనివాసాచార్య, మా
పాఠశాలకు, 1

మృత్యువు. సం. బి. ఆ. ప. 1. కర్మరంగమన
మానినీమండ; పుం. 2. దర్శితోజీవిత
సౌమ్య. (క. ర)

మృత్యుదండ, పం. దిన. 1. క్రిందచేయవలయు
2. తేవులచే సంకట నశింపఁడు.

మూర్తి

ಮೈಸೂರು, ಈ: ಕುದುರೆ-ಹೆಣ್ಣು-ಕುದುರೆ ಮಕ್ಕಳು
 ಇವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ
 ಇವರ ಮೇಲೆ ದ್ರವ್ಯವಿರುವುದು ಕಲ್ಯಾಣವೆಂದು
 ಮನಗಾಣಿಸುವುದು ಇವರ ಕಲ್ಯಾಣವೆಂದು.

ಮೈಸೂರು, ಈ: ಕುದುರೆ-ಹೆಣ್ಣು-ಕುದುರೆ ಮಕ್ಕಳು
 ಇವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ
 ಇವರ ಮೇಲೆ ದ್ರವ್ಯವಿರುವುದು ಕಲ್ಯಾಣವೆಂದು
 ಮನಗಾಣಿಸುವುದು ಇವರ ಕಲ್ಯಾಣವೆಂದು.

పాము, పాము పాముకున్న యిట్టి సవాళము
 నా కడమిచ్చును. పిలిచాడేమిట వానికి
 యిట్లునామిచ్చునంత యిచ్చుచి. ఇందు కలిసి
 యాన పాములు బుచ్చును. చూ, వానికొక
 పాము

[illegible]

24

౧. ఒక యాత్రీకరుడు, సర. వి. ఆ. పుట: 1౯ గాళికి
 తూ, బాధ్యుడు; అన్నీ 2. వాళ్ళ కష్టములు;
 3: యాత్రీకరుడు. 4: యాత్రీకరుడు; వరుసయేరూ;
 చంకాకావ్యాయము. పా, బుర్రెపోదికి కష్టము
 కడుగుకామసింహి యాత్రీకరుడుగా జాత్రీకి
 బుర్రెపోది మేలయ్యెరి.

చంకజము, సర: భి. ఆ. సి. అసహనముగల్గివు.
 రో...చంకజము: చూ, సహనముగల్గివు.
 చంకవ్యవహారముగల్గివు. చూ. అనుమతి
 క... సెలెం కాదుగల్గివు.

పంక్తి ముగ్గున తగ్గిపోయింది. పా. చురుకైన నీవు
 నా పిడిచిన నా పానకపుట్టు దుర్బలము దానా
 నీవు నీవు నీవు నీవు నీవు
 దుర్బలము. నీ. ప. ఆ. పుం. ప. 1. ముం. ప.
 చూ. చురుకైన. పా. పా. చూ. చురుకైన

ము. 1; దే. వి. (1) పాఠం. 2. 4, ఆ. 73: చూ, ప్రవృత్తు. [(యా-చంకరహము.)
చంకరహము. సం. వి. అ. 5: చూ, చంకరహము
చంక. చా. వి. కట్టచెక్కుకు గుడ్డపతికి వేర్వేరి
గట్టిలాగకు యొకానొక పెద్దవిసవంగట్ట.
"చంకాలానుము." [బురద.
చంక. చై. వి. చంకము. య 3, ఆ. 12: చూ,
చంకంయే. చై. అ. కి. 1. చంకం: చూ, పరిం
యే. 2. 3, ఆ. 40; దే. స. కి. 2 కట్టం
యే. 2. 8, ఆ. 85; పాండు. 2, ఆ. 41.
చూ, పూయము.
చంకీణి. చా. వి. పరిమళద్రవ్యములుం చెడు
పాత్రము: చూ, పాత్రము. 8.
చంకీలనుగు. వి. అ. కి. చూ, అసలకొను.
చంకీలము. సం. వి. బు. దగలది (చేకము):
చూ, నీరు. 1.
చంకన. దే. వి. తడి: చూ, నీరుము.
చంకీజము. సం. వి. అ. 5: చూ, రూ-చంక
జము. [చంకరుహము.
చంకీరుహము. సం. వి. అ. 5: చూ, రూ-
చంక. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. 1. చంకీ: చూ,
"శ్రీశి. 1; 2 చంకీ" చూ, చది; పా. 3. చంకీ
ధంకన్నపండులుట్టివృత్తము. భ-భ-గ-గ
7: చూ, పృథ్వు 1; 4 చంకమధంకన్న
నండులుట్టివృత్తము. ఒకభగము రెండు
గురువులగలది: చూ, పృథ్వు. 1
చంకీకంకుడు. సం. వి. అ. పుం. (చంకీకం
ధరుడు) 1. చంకపగాంధములు గలవాఁ
డు; 2. చాడలుండు: చూ, రాక్షసుండు. 1
చంకీకంధరుడు. సం. వి. అ. పుం. చై. —
చంక. చై. వి. 1. రూ-చంక, చలచకొమ్మ,
పాయకొమ్మ. పా. 4, ఆ. 21: చూ,
కాళు; చా. 2. ఎడమగాచోచబడినరెండు
కాళ్ళవడివిబుగము. (అంగవంటిది.)

చంకటి. చై. వి. ఎడమగలది.
చంకటియే. చై. ప. కి. ఎడమగాచాచే.
చంకటికాళ్ళవాడు. ద్వ. వి: చూ, సంజ్ఞాపు.
చంకటికాళ్ళు. చా. వి. బ. చూ, ముడికాళ్ళు.
చంకవామము. ద్వ. వి. నడుమఎడమగలుగ
చంకవలెతీర్చివెరుముటి: చూ, బొట్టు. 1.
చంకము. చై. వి. చేపబాగ్మ్యగవృత్తులమీద
చొరకనమువారు తీసుకు వరుణాంకమైన
కప్పుడు: చూ, కిన్న. 1.
చంగలగుంజే ద్వ. వి. 1: చూ, ఇటుకుమాయ; 2: కోడిపీట, నొగచివర. (సం. పు).—
అనుకర్షణము—అనుకర్షణము.
చంగిడి. దే. వి. (యా-చంగిడి-చంగిడి, చంగన)
ఒడము" చూ, వారి. 8.
చంగిడి. దే. వి. చై. —
చంగిడియెత్తు. చా. మోసపుటెత్తు.
చంగు. దే. వి. 1' చూ, వెలుపు; చై. వి. 2.—
భగ: చూ, భగము. 12.
చంగుపు. సం. వి. ఉ. పుం. 1. కని" చూ, రా
మాపు 2; వి. 2: చూ, కలి. 4.
చంగన. దే. వి. చూ, రూ-చంగిడి.
చంగ్వంధవాగ్మము. పా. ఒకడుగుగిడ్డి. మఱి
యొకడుకుంటి. కుంటివానిని గుగిడ్డివాడు
మోచికొనిపోవుచుండెను కుంటివాడు మా
గ్గము చెప్పచుండెను. పరిస్పరలాభమునకై
పరిస్పర పాపాత్మ్యము.
చంపకము. సం. వి. అ. 5. 1. యుద్ధధూమి:
చూ, ధూమి. 1; 5. 2. నాలుగుకొకటి:
ఇందిరియము; (తె పు.)—అయిదు—విదు,
అరచది, ఏను, చేవ్వంచే-చాపంచే-చాపంచి;
అం. 3. (అయిదు అంకములుగలది) అంగము
లు, అన్నులు (గార్వత్యగిడి), అన్నులు
(పూర్వాగ్మగిడి), అమృతములు, అలంకార
ములు, అవయవములు (పత్తిగిడి), అపవర్ణము.

అశ్వధారలు, ఆకాశములు, ఆరామములు, ఆ
సనములు, ఇందిరియములు, ఇందిరియవిషయ
ములు, ఉత్తరవాడములు, ఉత్తరచారములు,
ఉత్తరవాడపులు, కవ్యములు, కవ్యావాసాంగ
ములు, కవ్యేంద్రియములు, కల్పవృక్షములు,
కాలములు, కావ్యములు, కృతసాక్షులు, కో
లములు, కోశములు, కీర్తిములు, క్షౌరములు,
క్షేత్రములు, ఖండములు, గంగలు, గవ్యము
లు, గురుమాలములు, గౌములు, క్షౌత్రిరింగ
ములు, తంత్రములు, తవ్యాత్రిములు, తాళకళ
లు, తాళకారులు, తిక్కకగణము, త్పాదము
లు, దివాంగములు, దేవతలు, ద్రావిడులు,
వాటక సంఘులు, పంచాక్షరి, పంచమూర్తము
లు, పర్యవేషములు, పాకయజ్ఞములు, పీఠములు,
పురుషులు, పృథ్వీకరణములు, పౌరాణములు, బౌ
ద్ధవాస్తవ్యసంధములు, భిక్షుములు, భూతము
లు, మన్మథకాణములు, మహాపాతకములు,
మహాపాతకములు, మహాపాతకములు, మాత
లు, మాగ్ధములు, ముఖములు (శివుని), ము
ద్రాలు, యానములు, రంగులు, లఘుమాలము,
లవణములు, లాహములు, వర్ణములు, విలు
కాని పానములు, విష్ణ్వాయుధములు, శస్త్రములు,
శిఖలు, శిల్పములు, శివాననములు, సంహారము
లు, సమాధులు, సామములు, సూక్తిములు,
సోమయజ్ఞములు, సావిర్యజ్ఞములు, సోత్వా
భాసము ఇత్యాది (సందర్భానుసారముగ ఇందు
గల శబ్దములకు "పంచ" అనునది మొదటి చేర్చి
యొచ్చునందున పంచమ.)

పంచకరహితము. పా తిథిపాఠసత్కరలగ్నముల
సంఖ్యను కలిపి తీ చే భాగించగా 1-2-4-8-8
సంఖ్యలు మిగులకుండుట.

పంచకశ్యామము అం: చూ: చిత్రీశర్లములు
పంచకశ్యామములు. అం: శోంకి, చవ్యము, మోడి,
పిచ్చుకు, చిత్రీశర్లములు. (5)

పంచకశ్యామము. అం: ఉత్తి, ఆదానము, గమనము,
విస్తగ్ధము, ఆనందకము. (5) శ్రీ
పంచకశ్యామములు. అం: శ్రీశైలము, కాశీ, కేదా
రము, కాళహస్తి, బట్టిసము. (5)
పంచకశ్యామము. అం: ఆప్తపేద, ఆప్తపంచితము,
ఆప్తపాలు, ఆప్తపేదగుడు, ఆప్తపేద్యు (5)
పంచగూఢము. సం వి. ఆ. పుం. తా. పేలు. చూ,
వృత్తము. 4. (ఇట్లు పంచగూఢము.)
పంచగూఢము. అం: ఉత్తి, మైథులు, కనోజ,
కావ్యకృష్ణ, పాగవ్యములు (5). (చూ, చా
వ్యములు.)

పంచచామరము. పా. మహాభారతములో వృత్త
ము జ-ర-జ-ర-జ-గ. 10: చూ, వృత్తము. 1.
పంచచామరము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, మను
వ్యుడు. బ్రహ్మడు.
పంచచామరము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ,
పంచకశ్యామము పా. (ఇది విష్ణుకర్మకృతము): చూ,
కావ్యవాటకములు. [రస, గంధములు (5)
పంచరవ్యాత్రిము. అం: శబ్ద, స్వర్య, రూప,
పంచరీక్షగణము. అం: మారేడుపిండెలు, వట్టి
పేద, దవియాలు, శుంకి, తుంగముపైలు (5)
పంచత్వము సం. వి. ఆ. న 1: చూ, మర
ణము; 2. పంచభాసము.

పంచదళ. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1. భద్ర. చదు
పైరు; 2. చూ, వృత్తము. 1.
పంచదళపృథ్వీకరణములు. అం: పృథ్వీకర్మ, పం
చభూత, పంచకోశ, దైత్య, మహావాక్య
వివేకములు: చిత్రీ, తృప్తి, కూటస్థ, ధ్యాని,
నాటకదీపములు; బ్రహ్మసందమందు యో
గానందము, బ్రహ్మసందమందు ఆత్మానంద
ము, అదైత్యానందము, విద్యానందము, విష
యానందము. (15)

పంచదళి. సం. వి. శ్రీ. శ్రీ. 1. అమపవ: చూ,
మూర్త్యుండుసంగములు; 2: చూ, తృప్తి.

మంచనరము. సం. వి. ఆ. తుం. ౨౫వ్వి. ౫: ౧.
 చూ, భూమాము. 2. [చూ, కృష్ణ. 1
 మంచపారము. సం. వి. ఆ. తుం. ౩౦వేదార:
 మంచస్వర్గము కర్తాగము. అం. (కృషము):
 చూ, స్వర్గము. 2.
 మంచాంగము. సం. వి. ఆ. న. 1. (తిక్క, వారము,
 నక్షత్రము, కరణము, రోగముల తెలిపి
 పాత్రము): చూ, అంగము. 3; తుం. 2. తా.
 కేలు: చూ, వృత్తము. 4; 2. ఒకానొక
 ట్టము: చూ, పాదము; 4: చూ, పాదేగల.
 మంచాంగములు. అం. చూ, రంచాంగము. 1
 మంచాంగపుష్పకము. సం. వి. ఆ. తుం: చూ,
 మంచకర్పకము. [చూ, వృక్షబలము.
 మంచాంగము. సం. వి. ఆ. తుం. ఆమునము: ౫:
 మంచా. ౩. మంచములకర్పము. అం. న. ౧. ౬. చా.
 య(లేక) న-మ. ౬. మ: చూ, మంచకర్పము. 1
 మంచానాడు. సం. వి. ఆ. తుం. ౩౦వచా.
 వాడు. శిల్పి: చూ, స్వర్ణకారుడు.
 మంచానక. అం. సంఖ్యాబద్ధముదోటి: చూ,
 తిక్కము. 7. [స్వము.
 మంచాననము. సం. వి. ఆ. తుం: చూ, మంచా
 మంచానముడు. సం. వి. ఆ. తుం. చూ, శ్రేణుడు.
 మంచామృతములు. అం. 1. చూ, కంధకములు;
 2: చూ, అమృతము. 3 (నీమిడికము)
 మంచాయితీ వా. వి. చూ, ఆయిదుగురూపి
 మంచావ్వి. సం. వి. ౧. (స్త్రీ. బుధుడు : చూ,
 రాహువు. 2. [స్వర్గము 2
 మంచాల్. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ. ౩౦వదీక్షము: చూ,
 మంచాపిము. అం. ౬. తుం. ఉరప్పిటము,
 కాలానకట్టుబట్ట: చూ, వస్త్రము.
 మంచాపయిములు. అం. పరిశిష్ట, సౌభువు.
 ఉచాపారాము, ఉచయము, ఉచమనము. (3)
 మంచాస్వము. సం. వి. ఆ. తుం. తెలుదీక్షిము
 ము: చూ, కింపము

సంచాన్యము. సం. వి. ఆ. త్రిం: చూ, వంద
ముఖము.
వందితము. దే. వి. ఆవృత్యే: చూ, చూకొను.
వందితిలు. దే. ఆ. క్రి. రూ-వందితిలు గోత్ర
చూకొను విడుచు
వందితు. వై. వి. రూ-వందె, కట్టుకొనుకొద్ద
వందె; కట్టుకొనుకొన్నవందె; అంగవస్త్ర
మ: చూ, వస్త్రము
వందితేక. దే. వి. 1. ఒక్కొక్కనిపై సెడు
మించిపోయెగా; వా 2 వందికట్టుట గ్రాడు.
చుచేపుత్ర. సం. వి. ఆ. త్రిం: చూ, మన్య
వందో త్రవరాదము. అం. సామాన్యనిద్ర క్రి, మన్య
భివారము, సన్నిధివత్తము, అక్షిద్దము,
రాధ (5)
వందే. వై. వి. పార్వ-పార్వక: రూ-వందే
పాక-వందేపాళి-వందేపి ఇంటిపొక్క
వందేకము, ఇంటిపొక్క వంది కట్టిపట్ట
డము (అనియు). ఆ వా 4, ఆ. 270.
చూ, నవనము. 1; 2. ద్విగల: చూ, నది
వము. 1; వా. 3: చూ, రూ-వందియ;
విగ. 4. అధికము చూ, హెచ్చే. 1.
వందేకము. దే. వి. 1. నల్లజుయ్యెక్క వక్ర
త్ర్యేకము. పా 1, ఆ. 31: చూ, వాయము.
వై. వి. 2: అయిదుకూములు, ఏడును,
ఏనుము. (20 వందములు)
వందేకపాటులు ద్వ. వి వి అత్తకొద్దములు
ములు. వా 4, ఆ. 18 చూ, కోకము.
వందగొడులు. అం. “పారస్వతా: కన్యకా
గౌడాశక్తి-మైదలా: గౌడా: వందవి
ధా: పోక్తాభినిధ్యాన్తరవాసిన్” సార
స్వతులు, కన్యాకన్యలు, గొడులు, ఉక్త
కులు, మైదిలు: చూ, బాగ్యములు
వందేరార. వై. వి. వందపార: చూ, కర్కర.
1. [గ్రాడు.

పంచదారీదేహం. అం. "మహాకాష్ఠాస్త్రదేహిదాః
కర్ణాటాస్త్రపూర్ణరాః । ద్వారీదేహః పంచ
దారీదేహిదాః పంచదారీదేహిదాః" మహాకాష్ఠా
దేహి, అంధరీదేహి, ద్వారీదేహి, కర్ణాటదేహి,
పూర్ణదేహి: చూ, ద్వారీదేహిదేహి.

పంచదారీ. ద్వ. వి: చూ, పంచే. 1
పంచదారీ. ద్వ. వి: — పంచే
పంచదారీగళము. వై. వి. చూ. దూరము. కాశీ. 1,
అ. 123: చూ, విద్యకృష్ణము.

పంచదారీ. వై. వి. అయిదుపట్టెలు. (రుక్మాం
గదపరికర. 1, అ)

పంచదారీ. వై. వి. పంచదారీ: రూ. పంచే
పన్న: చూ, పన్నము. 8.

పంచదారీ ద్విపదము: వా. వి. బ: చూ, ద్వి
గపంచే

పంచదారీదేహిదేహి వై. వి. చూ, పంచా
దేహిదేహి. (రూ. సంచదారీదేహిదేహి—పంచా
దేహిదేహి—పంచదారీదేహిదేహి) (ద్వితీయ
నికొందము.) [మ. 1.

పంచదారీ. వై. వి. పంచదారీ: చూ, కిల్చ
పంచదారీ. ద్వ. వి: చూ, పంచే 1. ప్రూరతి.

పంచదారీ వై. వి. పంచదారీ: చూ, అళ
పంచదారీ. వై. వి. 1. అళిళము: చూ,

పాచ్చి. 2: చూ, వ్యాపనము

పంచదారీ వై. అ. కిల్చ. 1. చూ, వ్యాపి
చే పాండు. 3, అ. 179: 2. అళిళము

చే కాశీ. 8, అ. 125: చూ, సందడించే
పంచే. వై. స. కిల్చ. రూ. పంచే. 1. అళిళము

చే. భార. అది. 1, అ. 30: చూ, సెల
పాచ్చి; 2. పాచ్చి: చూ, సెలపాచ్చి;

3: చూ, భాగించే, 4: చూ, పంచే. 11.

పంచే. వై. వి: చూ, రూ. పంచే.

పంచేరము. పం. వి. అ. స. 1. పంచేరము.
చూ, పంచేరము. 1; 2. గచ్చి: చూ,

పచ్చిము; పం. 2: చూ, కరీరము; 4. కరీ
రముయొక్క గుండులగుండు: చూ, కల్ప
ము. 1.

పంచే. వై. వి: చూ, పంచము.

పంచే. పం. వి. అ. పచ్చి. 1: చూ, పంచము.

వా. 2: చూ, పంచే. [చూ, పంచే.

పంచే. వై. వి. పచ్చి. రూ. పంచే. పంచే.

పంచే. పం. వి. అ. పం. కరణము: చూ,

పంచే.

పంచే. వై. వి. 1: చూ, రూ. పంచే.

3. పాల్ద్రము: చూ, పంచే. 1; 3. పాల్ద్రము:

చూ, కాంచు. 1.

పంచే. పం. వై. వి: చూ, పంచే. 2.

పంచే. వై. వి: చూ, అళిళ. రామ. 4, అ.

188.

పంచే. వై. వి. పంచే. (అళిళ)

పంచే. పం. వై. వి. చూ, పంచే. 1. అళిళ.

అ. కాం. 90. [చూ, పంచే. 2.

పంచే. వై. వి. పంచే. కాశీ. 6, అ. 285:

పంచే. వై. వి. అళిళ. పాం. 3, అ. 28:

చూ, పంచే.

పంచే. వై. వి. 1. పంచే. చూ, పంచే;

2: చూ, పంచే; 3. పంచే. పంచే. 4. పంచే.

రామ. 5, అ. 41. చూ, పంచే; 4. పంచే.

పంచే. పంచే. పంచే. చూ, పంచే.

పంచే. పంచే. వై. వి. పంచే. పంచే. పంచే.

పంచే. పంచే. వై. వి. పంచే. పంచే. పంచే.

పంచే. పంచే. వై. వి. పంచే. పంచే. పంచే.

పంచే. పంచే. వై. వి. పంచే. పంచే. పంచే.

పంచే. పంచే. వై. వి. పంచే. పంచే. పంచే.

పంచే. పంచే. వై. వి. పంచే. పంచే. పంచే.

పంచే. పంచే. వై. వి. పంచే. పంచే. పంచే.

పంచే. పంచే. వై. వి. పంచే. పంచే. పంచే.

పంచే. పంచే. వై. వి. పంచే. పంచే. పంచే.

పంచే. పంచే. వై. వి. పంచే. పంచే. పంచే.

పంచే. పంచే. వై. వి. పంచే. పంచే. పంచే.

పంటరెడ్డి. దే. వి. చూ, పంటకాపు. 2.

పంటలరి. దే. వి. నేలు చూ, భూమి. 1. పా.

1, ఆ. 24. (ఇట్లు పంటరెడ్డి, పంటపొలం.)

పంటలరితోడికోడలు. దే. వి. చూ, లక్ష్మి.

ఆం. పదా. సుర. 14

పంటపొలం. ద్వ. వి. (ధాన్యాదులుపోవడంగాదు, పోతలు, పురి, కొట్టు, పొగక, పోరము లోనగు వాని పోవడము; పుటియు ధవాదికము వాడయి కొనెడు పొక్కసములోనగు వాని పోవడము); తద్వి. గాదు. గణితము, గరిసె-గజిసె, గవిసె, గాకె-గాదు, నుద్దు. (సం. ప.)—కంకుపు, కుశులము, కుమాలము, కృదరము, కోవము, వీర్యగారిము; పోతలు. గణితము, దూబ, పోతలు. (సం. ప.)—గుడి; పురికి. కూటు, పురి; పొగకకు. కుది-కుద్దు, కూటు, కొట్టె, గుది, పొడక. పొగక, కొట్టె; (సం. ప.)—అవలలము; పోరమునకు. పోరము; పద్దు ఆవృతలోనగు రాసులం దెడుచోటునకు. కొటారము, కొటారు-కొట్టరుపు, గొదాము, పంటపొల; పొక్కసమునకు. ఉగారిము, ఖజానా, పంటపొల, బండరము-బండారము-బండారు-బండరుపు, పొక్కసము, ములుగు (సం. ప.)—కోశము-కోషము, గంజము, భండారము, భండారము, సామగ్రిల కొట్టునకు. ఉగారిము, కొట్టడి, కొట్టము. కొట్టము-కొట్టు-కొటాదు, గిడ్డంగి. (సం. ప.)—కోశము-కోషము-కోవము, కోపగారిము. (విగతవిశేషులకు చూ, “సదనము, 1.”)

పంటి. దే. వి. చూ, రూ-తవడి.

పంటియే. దే. ఆ. కి. 1. పోగుచేయు. భాగ.

10, స్కం. పూ. 124: చూ, వివరించే;

2: చూ, సంభిమించే. [అర్బుదము.

పంటిరేవులు. వా. వి: పుద్మి-పుర్రీపి (సం. ప.)—

పంటియ. దే. వి. రూ-పంటి-పరకె-పంటి

కోల. పంటకట్ట. పాలెవాడకు మూయే పైడుపాదము: చూ, మగ్గము. 1.

పంటి. దే. వి. పై.

పంటకట్ట. దే. వి. పై.

పంటకోల. దే. వి. పై.

పంటి. దే. వి. చిల్లలగల అలలుగల మూడు నాలుగులకట్ట: పంటికోల, బల్లగోల.

పంటికోల. దే. వి. పై. పూ. 4, ఆ. 54.

పంటియే. దే. స. కి. పంటియోడొడుమ.

పండ. సం. వి. ఆ. ప్రి. యథార్థమేలైన బుద్ధి: చూ, బుద్ధి.

పండగ. వా. వి: చూ, రూ-పండుగ.

పండాకు. వా. వి. రూ-పండుటాకు చూ, సాచగాకు.

పండాబ్రాహ్మణులు. ఆం: చూ, ఉత్క. గులు. (ఉత్క. దేశ దేవాలయములలో పూజించు లుగనుండు. సామదేవులు, కుక్షయశాస్త్రుడు బ్రాహ్మణులు.)

పండాలు. దే. వి. బ (పండావారు) జగన్నాథ పూజించును.

పండించే వా. స. కి. 1: చూ, పండించే; 2. పండెరాచిన కాయలు కాపుచేయు; 3. శవమునుకాలు; 4. అటలో నెలపును పొందించే [దలచుకొనువాడు.

పండితంపమృదు. పా. తనను పండితునిగా పండితమృదు. పా. పండితునికొడుకు.

(కుంఠయని వాడుక.)

పండితబ్రాహ్మణులు ఆం. 1: చూ, నేపాళ దేశపు బ్రాహ్మణులు; 2: చూ, క. పూ. చిలు బ్రాహ్మణులు.

పండిర రాయశతకము. ఆం. (ప్రసిద్ధపండిర రాయశతకము) చూ, కావ్యవాటకములు.

పండితుఁడు. సం. వి. ఆ. పుం. = పంతులు.

1: చూ, విద్యాంనుఁడు; 2. వ్యాపారి.

పండు. దే. వి. 1: చూ, ఫలము. 1; విగ.

3 పండినది; వా. 3. జయము; 4. గలపు; ఆ.

కీ. 5: చూ, ఫలించే; 6: చూ, శయనిం

చే పంచ. కేం. 1, ఆ. 218. [మఁడు.

పండుఁడు. సం. వి. ఆ. పుం. = పండి: చూ, పం

పండుకొను. దే. ఆ. కీ: చూ, శయనించే

పండుగ. దే. వి. (రూ-పండుగ-పండుగు-పం

డువ-పండుపు) 1: చూ, పంకోపము;

2. చూ, సంబరము; 3. సంకారింకిలోనగు

పండుగ: చూ, సంబరము.

పండుగులు. ఆం సంవత్సరాదిపాద్యమి, భాను

దియి, అక్షతృతీయ, నాగులచవితి, ఋషి

పంచమి, సుబ్రహ్మణ్యవృద్ధి, గణపస్తమి,

కృష్ణాష్టమి, శ్రీరామసవమి, విజయదశమి,

భీష్మచౌకాదశి, శ్రీరాధిద్వాదశి, శనికర్కషా

దిశి, అనంతవస్త్రపాదవతుర్దశి, వ్యావపౌర్ణ

మి, దీపావళి అమావాస్య, సంకారింకి ఇ

త్యాది.

పండుగు దే వి: చూ, రూ-పండుగ. (మం

పండుకేళ దే. వి. యుషము చూ, మత్స్య

పండుటాకు. వా. వి: చూ, రూ-పండుకు

పండురితీబుండు. ద్వ. వి చిరుక: చూ, కుకము.

కేం. ఆం 89.

పండువ. దే. వి: చూ, రూ-పండుగ.

పండుపంటికాపురము. జా. సమస్తసంఘటిలో

నిండియున్న కాపురము.

పండుపు. దే. క: చూ, రూ-పండుగ.

పండుకొన్నెల. ద్వ. వి. పూర్ణచంద్రిక: చూ,

కొన్నెల. [పుంకో: చూ, పుంకో.

పండిట్టది. ద్వ. వి. ఒకరికము పండిట్టొడి

పండితము. వై. వి. = కత్తు: చూ, భక్త్యము

పా 1, ఆ. 23.

పండిండు. ద్వ. స. (పడి + రెండు): చూ,

మచ్చాకము. [లము.

పండ్లపాచి. వా. వి. దంతమలము: చూ, శమా

పండ్లమార్గము. దే. వి. రూ-పండ్లమార్గము 1. చే

లయండుగల పైరులోని గాదముపోవునట్లు.

దున్నెడుపాదనము; 2: ఆపంద్య, ఫలేగిది.

పండ్లమార్గము. వా. వి. = పై.

పండ్లుకొలుకుట. జా. అధికముగకొనవకుట.

“పాపిరుంబురుదాయంచే బండ్లుకొలుకు

కొంచే.” (కళాపూర్ణోదయము.)

పంకకాడు. ద్వ. విగ. (పంకము + కాడు)

1. పోటిచేయువాడు: పోటిగాడు; 2. ప్ర

తిష్ఠకలవాడు; 3. పొరుషముగలవాడు.

పంకగింజ. వై. ఆ. కీ. 1: చూ, పోటిచేయు.

2. పరిశిష్టచేయు: పట్టు, పట్టుపట్టు; 3. చూ,

నెలవెట్టు.

పంకము. వై. వి. 1. = స్వర్ణ. రూ-పంకు. ఉ,

వారి. 5, ఆ. 178: చూ, స్వర్ణ. 4; 2. పొ

రుషము. ఉ, వారి. 3, ఆ. 47: చూ, శక్తి.

1; 3. రీతి: చూ, విధము 1, 4. పోటి

కళా. 1, ఆ. 148: చూ, స్వర్ణ. 1.

పంకు. వై. వి. 1. = స్వర్ణ. చూ, రూ-పంక

ము. 1; దే. వి. 2. మేలిమి: చూ, మెట్టు.

1; విగ. 3. మేలు: చూ, కుధము. 1. [ప్ర

పంకులమ్మ. వా. వి. ఉపాధ్యాయుని. చూ,

పంతులు. వై. వి. బ. = పండిత (దేశ్యమని శ. ర)

1 అయగారు- అయవారు- అయ్యగారు-

అయ్యవారు, ఒడ్డి- ఒడ్డి, చేదుపులయ్య, శామ

రు. (సం. ప.)—ఇల్లు, ఉపాధ్యాయుఁడు,

కలారుఁడు, గురువు, శ్రీరము, తీర్థుఁడు, దేశ

కుఁడు, దొంగిలుఁడు; కెన్సి—వాల్మీకిపాద్య

యుఁడు.—పట్టుపోట్ల: (మిగతవానికి చూ,

“మరాచార్యుఁడు.”); 2. బ్రాహ్మణు

లలోగన్న యద్యోగస్థులకును, లెక్కల

కును, నియోగములలోనగువారికిని పూజ్యవా

కము. (దేశ్యమని శ. ర)

పంథ. సం. వి.న.పుం. తోవ:చూ, మాగ్గము. 1.
 పంథ. వై. వి. 1. పిటికి. భార. అర. 8, అ.
 245: చూ, మెలపరి; 2: చూ, మండుడు.
 పండి. దే. వి: చూ, మారము. (దీని భేదము
 లు... తోరబంది, అడవిపంది, మండ్లపంది.)
 పండికొక్క. దే. వి. రూ-కొక్క: చూ, మామి
 కము.
 పండికొమ్మ. వా. వి. పండికొమ్మ:చూ, పల్ల. 1.
 పండికొమ్మ. వా. వి. —పై—
 పండిగడ్డ. ద్వ. వి: చూ, కృంగుటకము*.
 పండిగోరు ద్వ. వి. నేలకానిసాధనము: చూ,
 రాగము. 1.
 పండితోక వా. వి. ఋదుధిము:చూ, వాచము. 1.
 పండిపీట. ద్వ. వి. గాడిమొదలగు ఎక్కడు
 బండ్ల చివరను పండిమూతినరై మార్గములోన
 గువానితోడనే యునున్న పరికరము: పండి
 ముక్క, పండిమూతి, ముట్టియున్నట్లే.
 పండిపోటు. దే. వి. పండిపొడి చెడియూ. లె.
 రూ-పండి:చూ, రాగము. 1.
 పండిముక్క. దే. వి: చూ, పండిపీట.
 పండిమూతి. దే. వి. —పై—
 పండియము. వై. వి=ఫణిత:చూ, రూ-పంధెము.
 పండిరి దే. వి. రూ-పండిరి. కావ్యమానము:
 చూ, పదనము. 1.
 పండిరి. దే. వి.—పై—
 పండిపెంట, వా. వి. ఇది గుట్టపు పెంటవలె వేడి
 చేయును. నీరు పెట్టెలకు కూర మొక్కలూ,
 ఉల్లి, చెఱుకు, తమలపొవలూ మొదలగునన్ని
 ముల కీడిమంచిది. ఈ పెంటవలన తయారైన
 పూలదులను బాగుగతోమి కడిగిపండ్లవలె
 వీనినంటియుండు నూత్నతీపులు కీడుచేయు
 ను. ఇందున్నరక్కం చాటుజనిదములగు
 పండి:చే. దే. వి: చూ, రూ-పండిపోటు ము.
 పండుము. వై. వి. పదితూములు:చూ, రూ-పదు
 పంధెకాడు. ద్వ. వి. రూ-పంధెకాడు.

వికర్. 7, అ. 124: చూ, హారకుడు. 2.
 పంధెకాడు. ద్వ. వి: చూ, రూ-పంధెకాడు.
 అం, పదా. వర. 58.
 పంధెకొడి. వా. వి: చూ, రూ-పుంజో.
 పంధెమండుము. వా. వి. పదుగినిమిది రూ
 ములు.
 పంధెమిడు. వా. స. కి: ఒడ్డు, కాయము.
 పంధెము. వై. వి.=ఫణిత. రూ-పండియము.
 1. ఒడ్డనము. తోడేములోనగు వానియందు
 ఒడెనువాడు గలిచెడి వానికిచ్చేసల్లు
 పంకనాడిపెట్టెడు ధనానికము: చూ, వ్యవ
 హారము. 4; 2. దాయము, తోడేము: చూ,
 వ్యవహారము. 4. [చూ, పండిచే. 1.
 పంధేరము. దే. వి. ధనానికమువలె పెట్టుట
 పంధోమ్మందుము. ద్వ. వి. పంధోమ్మిదితూములు.
 పంధోమ్మి. ద్వ. స: ఏకీకరించు.
 పంధోమ్మిదనవాడు. ద్వ. వి: ఏకీకరించుడు.
 పంధోయెత్తు. అం. ఒకానొకరాగము: చూ,
 పురము 2. (చూ, గానకాస్త్రపండితుడు)
 పంపకము. దే. వి. 1. పంపేట: చూ, భాగ
 ము. 1; 2. పంపుట: చూ, పేర్పగము.
 పంపర. సం. వి. అ. స్త్రీ పంపరపన*.
 పంపరపనన. వి. వి.—పై.—; తద్వి. పుల్ల
 పంపరపనకు. పుల్లపంపరపన. (సం.
 ప).—అ (అ) పుపంపర, పంపిభోజము.
 పంపించే దే. స. కి: చూ, పంచే 1.2-11.
 పంపిచే. దే. వి. 1 చూ, పంచేరము; 2. కట్టుబడి.
 పంపు. దే. వి. 1: చూ, వ్యర్థిచారము. అం,
 పదా వర. 99, 2 అడ్డు. కై. 7, అ. 98.
 చూ, నెలపు; 3. అడ్డుపించుటవని నిర్వి
 8, అ. 82; 4: చూ, రూ-పంపకము. భార.
 ఉద్యో. 2, అ. 9; 5. రాస్యము. అం, ప
 దా. వర. 87: చూ, సేవ; 6. పరిమళ్య
 వయస. వను 1, అ. 98: చూ, భూమి. 1;
 వై. వి. 7. మరణకర్మము: చూ, హింస 1;

8. దీనిలో 8వ పంక్తి (15 కులములు);
 9. అభిరారచాచకము; ప. 89. 10: చూ,
 పెరిచెయ్య. నిర్వ. 5, ఆ. 109; 11. అయగః
 కేయ: అంపుః అనయః అనయః, పంక్తి.
 పంపించే. పంపించే-చున్న, భుక్తు; చా. వి.
 12. గాలిలోనగువాని పెక్కింపెనొట్టును
 పంపుట. చా. వి: చూ, పేరిమగును.
 పంపువడు. ద్వ. అ. 89. అక్షాపించుటకు. వై.
 4, ఆ. 132: చూ, పెరిచెయ్య. పెరిచెయ్య.
 పంపుపెట్టు. కే. ప. 89. అక్షాపించు: చూ,
 పంప. వై. వి. పంపించును. పర్వపాద్యునిమను,
 "పంపించును." చూ, పీఠ. బ్రాహ్మ.
 పంపించును. చా. వి. ప. పంపించును చెడు
 పంపిన. చా. అవ్య. భృశ్యాగము: చూ, భృశము. 3.
 పంబు. కే. వి. 1. ఎద్దుమీఁదకేసెడు పెద్దపీఠె:
 చూ, పీఠె; కే. అయము: అం, పరా. పర. 118:
 చూ, కే. అయము 1; అ. 89: 3 చూ, పంపించు
 పంబువాళ్లు. కే. వి. ప. కే. పీఠెని ఈడ్చికట్టెడి
 తాగిళ్లు: చూ, మోతేయు. 1. (పంబుతాగి
 ఱ్లు అనియు)
 పకపక. కే. వి. రూ-పకానక. పపుటయందగు
 ద్వపద్మపకరణము. ఈ, పారి. 2, ఆ. 148: చూ,
 పూపూ.
 పకాచక. కే. వి. పై—
 పకాలి. కే. వి. చూ, రూ-పకాలి.
 పకాల. చా. వి: చూ, పకచక.
 పకీరు. చా. వి. 1 పుటామృతీయల వై రాగ;
 2. పుటామృతీయలవిన్నాము; 3 కే. ద్వేగాడు.
 పకీలు. కే. వి. ఏయుటయందగు ద్వపద్మపకరణ
 ము: చూ, పూపూ.
 పకోడి. చా. వి. రూ-పకోడా: చూ, భక్త్యము.
 పక్క. వై. వి. పక్ష. రూ-పక్క. 1 చూ,
 పార్వము. 2; 2: చూ, ప్రక్క. 2; 3: చూ,
 పహాయము; 4: చూ, పక్షము. 1; కే. వి.
 5: చూ, కయ్య

పక్కణము. పం. వి. అ. పుం. పోయవల్ల: చూ,
 కేకము.
 పక్కణి. వై. వి. పర్వణి కర్పిరూ-పక్కణి.
 (కేకర్పణి ౪. ౮): చూ, పాత్రము. 6.
 పక్కణు. వై. వి. పక్షము. 1: చూ, పక్క.
 4; 2: చూ, పేరిమగుడు; 3: చూ, పక్క.
 3; వి. 4. తోడు: చూ, పక్క. 5.
 పక్కా. చా. వి. ప. పక్కమైన, పిట్టమైన, నిం
 డు. "పక్కారెండు" పక్కావ్యవహారము.
 పక్కాలి. కే. వి. రూ-పకాలి: చూ, రకడము.
 పక్కి. వై. వి. 1. పక్ష. పులగు చూ, పక్ష;
 2. పక్షిక్కా. పక్షిక్కాయను గరింధ్యము.
 రూ-పక్కియ. పక్క: చూ, రాక్షసు;
 చా. 3. పీఠ: చూ, విధము. 1. కై. పు. 1.
 పక్కిగాల్వేలుపు. ద్వ. వి. గరుడవ్యజ్ఞము: చూ,
 పక్కిణి వై. వి. ప. చూ, రూ-పక్కిణి.
 పక్కిపాచి. చా. వి. పక్షిపిల్ల: చూ, పక్షి.
 పక్కియ. కే. వి. రూ-పక్క. 1. (రూ-పక్క—
 పక్క-పక్క-పక్క) బరిచంక: చూ,
 కాళిట; వై. వి. 2. పక్ష. 3. భార. ఆర. 1,
 ఆ. 309: చూ, పార్వము. 2; 3. పక్షము.
 ఆం. భా. ద్వ. 138: చూ, పక్క. 2;
 4. కాళిట: చూ, పుష్పము. 1
 పక్కిరాయడు. వై. వి: చూ, పారిచానుడు.
 పక్కు. కే. వి. 1. చూ, పుష్పము; 2. ఎండిన
 మెతుకు: చూ, సాదము. (1); 3. ఎండినప
 ట్టు; 4. పపుటలోనగు వానియందగు ద్వపద్మ
 పకరణము. ప్యా. 4, ఆ. 108: చూ,
 పూపూ (అమోడితమందుపక్కు-పక్కు)
 పక్కున. కే. ద్వ. 89. వి. కటాలన. ప్యా. 3,
 ఆ. 89. చూ, పేగము. 3.
 పక్క. చూ, రూ-పక్కియ. (పేచలలోని పేద
 ముల. చందమామపక్క, బుద్ధపక్కా
 మొదలగునవి)

వక్తావళి. పై. వి. చి. పరిభాష. 1. గుణములులోనగు
వాని అంశ, కంబళము. పా. 4, అ. 78;
భార. అర. 1, అ. 378; భార. దో. 1, అ. 358; భార. విరా. 3, అ. 131; భో. 3, అ. 289; చూ. పరిభాష; 2. కవచము: చూ. వారవారము.

వక్తారాణ. ద్వ. వి. అంతఃపురకావలికల్. రాహు. 8, అ. 171: చూ. (ప్రే.)

వక్త్రము. సం. విరా. 1. పండితది: చూ. కార్తిక. 2; 2. పండలబడినది: చూ. కార్తిక. 2. వక్త్రము. వి. అ. 3: చూ. ఫలింయే వక్త్రము. సం. విరా. 1. పరిపాకము: బొందినది. (నశించిపోయి క్రమమిది); 2. చేటు మూడి నది: చూ. పరిపాకము. 1. ప్రవచనము. 1. వక్తము. సం. వి. అ. పుం. దిద్దివాకిలి: చూ. వక్తగోపాణము. అం: చూ. మార్యగోపాణము. వక్తవరము. సం. వి. అ. పుం. తనకడుపుకు కాసియొంటి: జరించెడి రోమగు: చూ. పా. 2.

[చూ. హిమంతుపు. వక్తవరుడు. సం. వి. అ. పుం. చంద్రుడు: వక్తజన్మడు. సం. వి. వ. పుం. — పై — వక్తరి. సం. వి. ఇ. ప్రే. 1. పాద్యమి: చూ. పారివాసరము; 2. చూ. అక్క. మొదలు.

వక్తపరిమాణగోళం. అం: చూ. పరిమేయములు. వక్తపాతము. సం. వి. అ. పుం. 1. ఒకపరిక్రమణ: గుండు; వా. 2. వక్తపాతబుద్ధిలో పడిరి చేరి. (ఒకవక్తము పని చేయుట): చూ. పరిపాకము. [వాడు] వక్తపాతి. సం. వి. వ. పుం. వక్తపాతముకల వక్తభాగము. సం. వి. అ. పుం. ఏమగుయొక్క పార్శ్వభాగము: చూ. పా. 2.

వక్తము. సం. వి. అ. పుం. 1. ఒకవక్తము: వక్తము, నెలయందు పడునెరుదినములు. (ఇది ద్వివిధము. — కుక్క (కుక్క) వక్తము; కృష్ణ (బహుళ)

వక్తము) కుక్క వక్తమునను. — ధవళవక్తము, కుక్కము, నీరవక్తము. (తె. ప.) — తెలివక్తము, తొలువక్తము; బహుళవక్తమునను. — అన్తీరవక్తము, కృష్ణవక్తము, కృష్ణము, బహుళవక్తము. (తె. ప.) — కపివక్తము, ముంజువక్తము; వక్తమునను. — (తె. ప.) — వక్తము: వక్తము, (మిగతవానికొక) చూ. కుక్కము. 3: చూ. అక్క. 1; 2. చూ. కుక్క. చక్క. 2: చూ. పార్శ్వము. 2, 4. పరిక్రమణ: చూ. సవనము. 1; 5. చూ. విశోధము; 6. బలము: చూ. క. 1; 7. రాకెక్కిడి రోమగు: చూ. పా. 2; 8. పార్శ్వము: చూ. పార్శ్వము; 9. చూ. స్నేహితుడు; 10. చూ. సహాయుడు. 1, 11. తర్కవిమయపాధ్యము; 12. ఏటము: చూ. పరిక్రమ. 2; 13. కేశకర్మస్థానములకు పరమైనచో సమాహము. “కేశవక్తము” మొ: చూ. సమాహము.

వక్తములు అం. 1: చూ. వక్తము. 1; 2. నడి అక్క, ఎడమ అక్క; 3. వాచివక్తము, పరిపాకవక్తము; 4. పాండవులవక్తము, కారవులవక్తము. ఇత్యాదులు: బలము, 5. పూర్వచంగములు.

వక్తపంచితము. అం: చూ. సంయుక్తపాస్తములు. వక్తవారిము. సం. వి. అ. పుం. శరీరముప ఒకపరిక్రమణ: గుండు: కేసిది శోగము: చూ. శోగము. 1.

వక్తాంతము. సం. వి. అ. పుం. 1. చూ. పుష్పము; 2. అనునది: చూ. మార్గంబునంగ మము.

వక్తాంతము. వా. సం. అవ్య. 1. అలోచించుగా ఒకవక్తరిని; 2. మరొకవక్తడు.

వక్త. సం. వి. వ. పుం. — పక్తి (అక్కలుగలిగినది) 1. బిలక మొదలైనది: అండజము, అగోళము, అశేజము, అధోగము,

నవ్యః, నవ్యలగుంతువత్. — (తె. వ.) —
 నవ్యకరి; వక్షిణాతి. — కక్షి-కక్షి; వక్షిపిల్లకు. — అవటము, చవనము. (తె. వ.) — చక్కిపాప; అక్కలువచ్చి వయస్సువచ్చిన వక్షిపిల్లకు — (తె. వ.) — ఎనిమిద; అడుపక్షి. — (తె. వ.) — చక్కిణి మొదలగునది. (మిగత విశేషములకు “కకుం” చూడుము.); అం. 2. చూ, గతులు వక్షిణి. సం. వి. ౪౪. శ్రీ. 1. రెండువగళ్ల వడుమున్నరాత్రి చూ, రాత్రి, 2' చూ, రాత్రి; 3 చూ, పున్నమ; 4 అడుపక్షి చూ, వక్షి; వా. 5. దేనిపోయినానిగూర్చి ద్వ్యంబంధువులు లోనవారికింగలుగు మృతాశ్చమ చూ, మృతాశ్చమ.
 వక్షివృక్షవ్యాధులు. అం. వక్షి చెట్టుమీద నిలుచునట్టివనిరి. [గాళమడు.
 వక్షినించుడు సం. వి. ౪౪. పుం చూ, వన్న వక్షికిరియే సం. అ. ౩9 వక్షియుయే. వక్షియు. సం. వి. ౪. వ. 1. అప్పుచెండుగి. చూ, చెండుగి. 1; 2. వక్షికుగివ్వుడు: చూ, చెండుగి. 1, 2. నూలులోనగువాని సన్నపు కునుక చూ, చూకగియు. 1; 4 అక దుత్తు, కింజల్కము: చూ, సహస్రగివర్తియు చత్వరియు సం. వి. ౪. వక్షియులుగలది. వక్షిగిరియే సం. అ. ౩9 చూ, అప్పవేయు కా. 2, అ. 44
 వగ. వై. వి. 1 రూ-వగర. చూ, విశోధము. 1. నిర్వ. 5, అ. 138; 2: చూ, రూ-వగ రుండు. [ధిండు.
 వగఁబట్టు. ద్వ. అ. ౩9. వగగూను: చూ, విశోధవగిరియే. వా. స. ౩: చూ, అభియోగింయే. వగకెదురు. వా. వి. 1. అభిగ్రహండు, అభియోక్తుడు; 2: చూ, లూట్. 4. వగగూను. ద్వ. అ. ౩9. విశోధవమ. భార.

ఉత్. 4, అ. 237. చూ, విశోధయే వగచోటు. ద్వ. వి. చూసెయేట. వంప. వేం. 1, అ. ౧07 చూ, వైస్తింపు. వగటిచీడు. వా. వి. చూ, సకినంపులులుం. వగటికోతి. ద్వ. వి. చూ, మియ్యండు. వగటివేలుపు. దే. వి. - వై - (రూ-వగటివేల్పు) వగటు. వై. వి. 1. వగ్గిట. పగ్గళము చూ, వెలుతురు. 1; 2: చూ, లావణ్యము, 3. విశోధపుమాట. అం. భా. వర్తి 118: చూ, వరు ఁము. 2; స. ౩9. 4. లగ్గిటియే కళా. 8. అ. 175; పారిశ్చ. 1, అ. 37. చూ, వైల్పడియే. వగడ. దే. వి. 1. ఒకటి: చూ, వంది; 2 పొది కలమొడి ఒంటియేక్క. చూ, వ్యవహారము. 4. వగడచావంటే యడుగులుగలవట్టు. ద్వ. వి. తువ్వెను: చూ, భగ్గివరము వగడ చిటికొ. ద్వ. వి. చూ, విచారుకుండు 1. వగడపుజట్ట. ద్వ. వి. రూ-వగడంపుజట్ట ఒక రకముపట్ట. చూ, వక్షి. వగడపుతీగెలు ద్వ. వి. రూ-వగడంపుతీగెలు. ఒకరికమువడ్లు. చూ, భాగ్యము వగడపురిక్క. వై. వి. రూ-వగడంపురిక్క= పగ్గివాళ్ల గ. అగ్గి. చూ, రిక్క. వగడిము. వై. వి. 1. వగ్గివాళ్లము చూ, రత్నము. 1, వా. వి. 2. చూ, రూ-వగడ 1; పా 8 వగడముకుద్ది - నిమ్మచండ్రనములో నానవేయుటయేగద్ది వగడపాల. ద్వ. వి. (వగడ + పారె) 1 పొది కలు పారెలుగల సాగటాలజేత. చూ, వ్యవహారము. 4, 2. సాగటాలజేత, సాగటాలు: చూ, వ్యవహారము. 4. వగరుండు. ద్వ. వి. (వగ + అతడు) (రూ- వవరుండు-వగ-వగలు-వగవా:డు): చూ, కతువు. 1.

పగతురాలు. ద్వ. వి. (పగతుడు + తలు)కత్తు
రాలు. చూ, స్త్రీ.
పగదారి. వై. వి. 1. పగగొవడగినివాడు చూ,
శకువు 1; 2. పగకపిరించేవాడు: చూ,
శకువు. 1
పగదెంచు. వా స కి. వేంతు. ఆం, భా. త్వు
128: చూ, సంహరించు
పగదెంచుట. వా వి. వేంతుట ఆం, పదా.
వి. 115: చూ, హించ. 1
పగయ్యానుట. దే వి వైరకుద్ది. ఆం, భా. ద్వి
234: చూ, విరోధము 1
పగలు. ద్వ. వి. బ. (పగ + వాలు) (శకు)
వులు భార సా. 1, ఆ. 120 చూ, శక్తు
వు 1. [పగటితోతి.
పగలింటికిరి దే. వి. (పగలు + దొర) చూ,
పగలు. దే. వి. రూ-పము. 1 పట్టపగలు
చూ, వాసరము; వా. వి. 2 పంచెందు
గంటలకాలము: చూ, వాసరము; గి 24 గం
టలకాలము: చూ, వాసరము. బ. 4 విరో
ధములు “పగలుపెరిగినవి”
పగలుకానిపులు. ద్వ. వి: చూ, పగటితోతి.
వేం ఆం. 101. [ప్రమాణము
పగలుపోయి కట్టువిధము. పా చూ, అసా:
పగలుపత్తి. ద్వ. వి. మతాబు: చూ, బాణాసంచు
పగలుసేయువలంతి. వా. వి: చూ, పగలింటికిరి.
పగలొత్తులు. వా. వి. బ. కరదీపికాభేదము
చూ, స్వేదకము.
పగవాడు. ద్వ. వి: చూ, పగతుడు.
పగిడి. దే. వి. 1: కరణుజేము. (సం. పు).—
ఇత్యాలిము; 2 రూ-పగిడి. ఉపధ-చూ,
లంచేము; 3. రూ-పగిడి కప్పుము: చూ,
కస్తు. 1.
పగిరి. దే. వి: చూ, రూ-పగిడి 2—3; 4—
ప్రకృతి, కీతి. చూ, విధము. 1.

పగులగొట్టు. దే. స. కి. పగులజేయు: పగు
లుచే-పగుల్లు. [రించే.
పగులబాటు. దే. ఆ. కి. పగులు: చూ, విదా
పగులు. దే. వి. 1. చీలిక ఆం, భా. ద్వి. 120:
చూ, పోటును; ఆ. కి. 2. రూ-పవులు.
ప్రకృలగు చూ, పగులబాటు.
పగులుచే దే. పే: చూ, పగులగొట్టు.
పగుల్లు దే. పే:—పై —
పగుల్లువాటు. దే. ఆ. కి. చూ, పగులబాటు.
పగ్గడా వా. వి చూ, రూ-పగ్గడి.
పగ్గము. వై. వి.—పగ్గివాట. రూ-పగ్గము.
1. గుట్టుములోనిగువాని కత్తుములోపగువాని
యందు తగిలి యాడి పట్టెడుతొగిడు.
భా. విరా 3, ఆ. 180. చూ, మాత్ర
ము. 1; 2. సారెవాడు పడుగునీడి పట్టెడు
తొగిడు: చూ, మాత్రము. 1: 3. తరితొగి
డు. స్వా. 5, ఆ. 30: చూ, మాత్రము. 1;
4. తొగిడు నీలా 2, ఆ. 86: చూ, మా
త్రము. 1; 5. ఎడతలకు: పట్టెడితొగిడు:
చూ, మాత్రము. 1; వా. వి. 8. రథాడుల
మలాగడితొగిడు: చూ, మాత్రము 1.
పగించే. వై. ఆ. కి. ప్రజ్ఞలపలుకు
పగియ. వై. వి. రూ-పగ్గె=పగ్గి. 1. గగ్గ
క్తి: చూ, కట్టుము. 2; 2. సామర్థ్యమును తెలుపు
మాట. చూ, కట్టుము 2; 3: చూ, సామర్థ్య
ము. 1.
పగ్గ. వై. వి.—పై.—(2 వ యర్థమునకు.—
ఉ, రా. 8, ఆ. 80, 3 వ యర్థమునకు.—
అచ్చ. యు, కాం. 298) [కాగము.
పచ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. పంల: చూ, సూచ
పచంపచ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. పచ్చే-పనువు.
రూ-పకర్మంపచ * చూ, పా రి దుర్తి వు.
పచవము. సం. వి. ఆ. స.—పావము: చూ,
పచ. [చూ, పరక్షుడు.
పచా (చా) రి. వా. వి. చిల్లరదినుసలమ్మువాడు.

వచి. సం. వి. ఇ. పుం. అగ్ని: చూ, పన్నీ. 1
వచేరము. వై. వి.=వర్జిచార: 1: చూ, విహ
రము. 1; 2: చూ, వచోరు.

వచేరు. వై. వి.=—వై —
వచేరిము. సం. విగ. రవంతట వక్ష్మమైవది
చూ, కాగ్ని. 2.

వచ్చి. దే. వి. 1. రద్దిగలది: చూ, ప్రిమితము
2; 2. ఉడుకవిది; 3. ఎండవిది; 4. కాల
విది; 5. కేళివిది; 6. మణుగులేవిది;
7. ముదురవిది.

వచ్చిక. దే. వి. (వచ్చి + కలది) కాదము: చూ,
కాశిక (కృతము. 1.) [సరస్సు. 1.
వచ్చికవడియ. వా. వి. అల్పసరస్సు: చూ,
వచ్చికాయ. వా. వి. 1: చూ, కలటపు;
2. కేరవయస్సువాడు: చూ, యావమడు.

వచ్చిగడ్డి. వా. వి: చూ, గడ్డి.
వచ్చిలేలు. దే. అ. క్రి. వచ్చియగు.
వచ్చిదొంగ. వా. వి. గజదొంగ: చూ, హారకుడు. 1.
వచ్చివెత్తురు. వా. వి. నికరమైవరక్తము: చూ,
రక్తము. 1.

వచ్చిపులుసు. వా. వి. కావేవిదింతవండురసము
వచ్చిలియ్యపుమామిడి. దే. వి. వార లేక కండ
గల మామిడి: చూ, మామిడి

వచ్చిలియ్యము. దే. వి. 1. వానకాగ్నిలు: చూ,
లియ్యము; 2. ఉప్పుడులేయని లియ్యము:
చూ, లియ్యము; వా. వి. 3. ఈసంవత్సరపు
వంటలియ్యము: చూ, లియ్యము.

వచ్చియము. వై. వి. రూ-వచ్చెయ = వక్తతో
వారగ. హేయమండగా దొంగిలుట: చూ,
ముద్దిరి.

వచ్చీసు. వా. వి: చూ, వారికాకీడ.

వచ్చెకాడు. ద్య. విగ: చూ, ఉచ్చిదొంగ.
(వైక్యకము అనికొండలు)

వచ్చెపువాడు. ద్య. విగ. —వై—

వచ్చెము. వై. రి.= చూ, రూ-వచ్చియము.

వచేరిగ వై. వి = వర్జిచరణ: చూ, మిరి.

వచేరించే వై. అ. క్రి = వర్జిచరణ. 1. వర్జిచరిం
చే య. 1, అ. 87. చూ, వర్జించే; ప. క్రి.
2. = వర్జిచరణ: చూ, రూ-వచేరించే 2. హరి.
పూ. 7, అ. 189, 3 (అంగడియందిమ్మటకు)
సరకులమయ్య. భార. అది 8, అ. 73; 4. వల
పజయే ఉ. వారి. 4, అ. 271, 5. చూ, (చ
యోగించే. 2 భ. 5, అ. 243; 6. చూ, (చ
యోగించే వసు. 5, అ. 80 చూ, చ్చి
యోగించే. 4; 7. చోయే మార్క. 1, అ.
251. ఒడ్డు, ఒడ్డు, చోయే, చోయే; 8. చూ,
చచేరించే. 1. వసు. 3, అ. 85; 9. చూ,
వవరించే. హరి. ఉ. 8, అ. 252; 10. చూ,
వగటు. 4. [నము.

వచేరింపు. వై. వి. వర్జిచరణము. చూ, వ్యావ
వచోరము వై. వి = వర్జిసాద: అంగడి చూ,
వదివము. 1

వచోరించే వై. ప. క్రి. (రూ- వచేరించే
వవరించే) 1. వడపు. రామ. 8, అ. 144:
చూ, వర్జించే, 2. వర్జిచరించేము. స్వా.
5, అ. 101: చూ, వ్యావించే

వచోరు. వై. వి.=వర్జిచార: (రూ-వచేరువచే
రము) మండపాదవివ్యాసము: చూ, ప్రియా
ణము.

వచ్చే. వై. వి. 1. = వచంచర. రూ-వచ్చేన. వసర
వన్నె: చూ, వర్ణము. 8; 2. వసుపువన్నె రూ-
వచ్చేన: చూ, వర్ణము 8; 3. మరకముగి. చూ,
వర్ణము. 1; 4. వచ్చేనిచెట్టు మొదలైవది.
పాండు. 3, అ. 48: హరికృ. 3, అ. 182; 5. కర
వరణానుట యందు పాడుమేకనుటలేత
వచ్చేదేడు వసరువన్నె లేక, విగ 8. వసరు
వన్నెగలది. చూ, వర్ణము. 8; 7. వసుపు
వన్నెగలది: చూ, వర్ణము. 8.

పచ్చెడినము నై. వి. = పచంపచ. చూ. పచ్చె 1.
 పచ్చెఁబాఱులు. ద్వ. వి. బ. శోభనాక్షరణః
 చూ. నేనఁబాఱులు
 పచ్చెకన్నులమెకము. ద్వ. వి. చూ. శింహము
 పచ్చెకన్నులవేల్పుచూడు ద్వ. వి. పింగళాక్షర-
 డు. అచ్చ. నుం. కాం. 105 చూ. రాక్ష-
 సుడు. 1. [చూ. ధాన్యము.
 పచ్చెకప్పురపుసరులు. వా వి 28 కకముపద్దు
 పచ్చెకప్పురమయ్యె. బా. అత్రహాపమాయెను
 “పచ్చెకప్పురమయ్యె ధామవల్కు.” (విజ-
 య విలాసము)
 పచ్చెకప్పురము. నై వి చేల్లడినమును, మంచి
 కరిమకమునుగల కన్నుము చూ. శివము
 పచ్చెగిన్నెలి ద్వ. వి 1 పచ్చెతూపులగన్నె-
 లు* చూ. హయమారకము, 2 వీరహి-
 యము చూ. ధాన్యము
 పచ్చెగుట్టము నై వి కలిసము* చూ. హయము
 పచ్చెగుట్టముగలాడు ద్వ. వి చూ. మూర్ఖు-
 డు. ఆం. భా ౨9 81
 పచ్చెగొరంట నై వి చూ. మహాపా*
 పచ్చెచేవంత్రి. నై. ౩ కుంటకము* చూ,
 నేమంతి.
 పచ్చెజేనము. నై. వి* చూ. శిగ్రుప్పి*
 పచ్చెజేవిల్లి ద్వ. వి. కలశాక్షి* చూ. పక్షము
 పచ్చెడము. నై. వి = పచ్చెచ్చడ 1. బట్ట య. 2,
 ఆ 8౪ చూ. పస్త్రము, 2. పక్కదుప్ప-
 టి లక్ష్మి. 3, ఆ 83 చూ. పస్త్రము;
 3 కిట్టబట్ట. కా. 2. 8, ఆ. 184 చూ,
 పస్త్రము; 4 అంగపస్త్రము చూ. పస్త్రము.
 పచ్చెడి. దే వి. 1. కునుక చూ. కకిలము 4;
 2 నంజీ. పాండు 4, ఆ 184 చూ, గుడి-
 గాయ; 3 కిసిరుడిండి చూ, భిక్ష్యము;
 వా 4 ముద్ద* చూ, సరుకడము.

పచ్చెకలకియోక. ద్వ. వి. బంగారుపిచ్చెక-
 చూ, శియ్యక.
 పచ్చెన నై వి. = పచంపచ. 1 చూ, రూ. - పచ్చె 1౯
 2 చూ, రూ. - పచ్చె. 2 ప్యా. 4, ఆ. 28
 పచ్చెనీరుల్లి. ద్వ. వి దుస్థ్యము* చూ,
 సుకందకము. 1 [పచ్చెన* చూ, పల్లము. 8.
 పచ్చెపచేన. నై వి = పచంపచ. రూ. - పచ్చె
 పచ్చెపచ్చె. నై వి = పచంపచ. —
 పచ్చెపిట్ట నై. వి చూ, పాఠము. 2
 పచ్చెతూమెగలి. ద్వ. వి చూ, హేమపుష్పి*.
 పచ్చెతూమెల్ల. ద్వ. వి చూ, తెల్ల*.
 పచ్చెతూసాయె. బా చూ, పచ్చెకప్పురమయ్యె.
 “పచ్చెతూసాయె బోపాలతియారు” (విజ-
 య విలాసము)
 పచ్చెతైకము నుట్టుయచేచ్చినదాకెన లో* “ప-
 చ్చేపయికంబు నుట్టుము, చేచ్చినదాకెన
 యట్లన్న పామెతి వివవీ.” (విజంభశోపా-
 భ్యాసము)
 పచ్చెయపాడు దే విని (పాడు + పాడు) వి
 క్కిలి కూన్యము నై 4, ఆ. 20 చూ,
 కూన్యము. 1. [మహానూ.
 పచ్చెములుగొరంట ద్వ. వి కురటకము* చూ,
 పచ్చెయగటి ద్వ. వి. మహారంభి* చూ, రంభ.
 పచ్చెయిరుగుడు. ద్వ. వి చూ, శంకుభ*.
 పచ్చెయొన్నదెల్లు. ద్వ. వి చూ, చిగురుదెల్లు
 తేం ఆం. 8.
 పచ్చెబాయి. ద్వ. వి చూ, పచ్చె. 2.
 పచ్చెతొక్కలపిట్ట. ద్వ. వి చూ, కుకను.
 పచ్చెబెలవదారి ద్వ. వి చూ, విష్ణువు 1
 పచ్చెనూరుపపుకోడు ద్వ. వి రూ. - పచ్చెవార్గ
 పుకోగు. 1 చూ, మూర్ఖుడు; 2 చూ.
 పచ్చెగ. డు. అచ్చ. బాల. కాం. 3
 పచ్చెవార్గపుకోడు ద్వ. వి. — నై. —

పచ్చేలుకుడు. ద్వ. వి. చూ, మన్మథుడు.
భార. ఆర. 7, ఆ. 174. [బ. తిర్యగ. 8.
పచ్చేలుగునిరేణి. ద్వ. వి. చూ, కుకము పాం
పచ్చేనరులు. వా. వి. చూ, ధాన్యము.
పచ్చేగ. వా. వి. ఒకావొక పెగలోగము:
చూ, లోగము. 1.

పచ్చేకు. ద్వ. వి. చూ, పారికపత్రిక *.
పజీ. పై. వి = పగివా: చూ, పగిజ.
పజీవోర. ద్వ. వి. నలుప, వేం. ఆం. 4 చూ,
బిస్మా. 1.

పజ్జి పై. వి = పక్కాల్. 1. చెనుక. భార. ఆది.
7, ఆ. 389. చూ, చెనుక 1; 2. చూ,
గమీపము 1. ఉ, రా. 2, ఆ. 830

పటకా. వా. వి. పడికట్టు (రెట్టు) చూ, నూ
శ్రిము. 1.

పటకారు. వా. వి. చూ, రూ-పట్టుకారు(లు).
పటకారుడు సం. వి. ఆ. పుం చూ, పాలె
వాడు

పటపటిరవ్యాయము పా డేరా యొక్కడ కా
పరెనన్న పచ్చేట నిల్లగా నేర్పిడునమరీతి
పటచ్చరిము. సం. వి. ఆ. ప ప్రాణిగుడ్డ చూ,
పచ్చ్రము.

పటపట దే. వి. క పలుట, కొలుకుట, పగులుట,
విలుగుట లోనగువనియొందిగు న్నవ్యమకగ
ణము పా 3, ఆ. 32; ప్యా 4, ఆ 113
చూ, పూపూ.

పటపత్రిము సం. వి. ఆ. ప కాకలము-కాగ
లము, పత్రిక. (తె. కు).—కాకితము-కాకి
దము-కాకితము-కాగిదిము. తద్వి. —ఒకబం
దుకాకితమునకు. —(తె).—టావు-రావు-
తావు, ఇరువదిపాలుగు కాగితములకు. —
(తె) — దిస్తా, ఇరువదిపస్తాలకు. — (తె). —
రీము; పదిరీములకు. —(తె). —తేలు. (మిగ
తవానికి" చూ. సంపటము. 3. ౫

పటము. సం. వి. ఆ. పుం, ప. 1.—పడము-పుట్ట
ము. బట్ట చూ, పచ్చ్రము; 2. చిత్తరువు
చాయు పస్తాదికము. చూ, పచ్చ్రము;
పుం. 3: చూ, మెరటిక; పై. వి. (1). —
స్ఫటా. పాచుపడగ. చూ, పర్మము.

పటలపాంత్తము. సం. వి. ఆ. ప. చూరుకోటిగ:
చూ, వెలిగె

పటలము సం. వి. ఆ. ప. 1. ఇంటికప్ప: చూ,
నడవము 1; 2: చూ, సముహము; 3: చూ,
పరివారము. 1; 4 గ్రంథభాగము చూ,
నగ్గము 1; 5. నేత్రలోగము: చూ, పొన్న
ణము. 6. నొనటిబొట్టు చూ, బొట్టు. 1;
7.—పొట్టము నేనానముహము. చూ, నేన
1; పుం. 8. రత్నదోపము: చూ, రత్నము. 1.

పటలి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. చూ, సముహము.
పటసణి దే. వి. చూ, వ్యాపనము.

పటసణియే దే ఆ. కిరీ చూ, వ్యాపించే
పటవాసకము. సం. వి. ఆ. పుం. పచ్చ్రములకు
వాసనక పైడు యిక్కాము" చూ, సురుము.

పటహము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 తప్పెట చూ,
వీణె; పుం 2. యుద్ధవాన్యపుహ్రిక చూ,
స్వరము 2; ఆం 3 చూ, పంచమహావా
ద్యములు; 4 చూ, అనర్థవాద్యములు.

పటా. పై. వి = పట్ట రూ-పట్ట-పట్టా. గోనె
పట్టలోనగునది: చూ, సం. వి.

పటాకి. వా. వి. చూ, పటాసు.

పటాణి. దే. వి. నుజ్జము ఉ, రా. 4, ఆ. 300:
చూ, పూము

పటాపంచే. దే. వి. రూ-పటాపంచేము. అగో
చరము పాండు. 2, ఆ. 8. చూ, విచ్చే
మొగము.

పటాపంచేము. దే. వి. —పై. —విజ 2, ఆ.
పటాపంచేయి. వా. వి. బ. చూ, కకవికలు.
పటాలము. సం. వి. బండు చూ. నేన. 1.

పటాను. వా. వి. ముగిసిరితోనే పరమవతు
ను కలుగఁజేయు ఒకానొక యుగదేవుడు;
పటానీ.

పటిక. వై. వి.=స్పటికః చూ, పటికారము.
(అవ్రహామలోతిరఃదైవ్యవక్త.)

పటికశ్రుతాయి. వా. వి. చూ, పటికము.
పటికశ్రుతము. ద్వ. వి. చూ, శక్త్యర. 1
పటికము. వై. వి.=స్పటికః చూ, రాయి.
పటికారము. వై. వి.=స్పటికః. (పటిక + క
రము): చూ, కలిగారము.

పటికేరింత. దే. వి. చేలము: చూ, లోలము
పటికేరించే దే. ప. క్రి. (ఉ, వారి. రి, ఆ
తి): ఆవృతించే చేప్పటించే, చేమరు,
చేమరు, శక్తు, దబ్బుడించే. (సం. ప).—
ఆవృతించే, ఆవృతించే.

పటిమ. సం. వి. క. పుం. 1. నేర్పు: చూ,
సామర్థ్యము. 1; 2. పీడిక: చూ, కాంతము. 1.
పటిష్ఠము. సం. వి. వి. మిక్కిలిపట్టువైవది.
పటిరము. సం. వి. అ. ప. 1. చందనము: చూ,
వాసన. 1; పుం. 2. చందనవృక్షము: చూ,
సుగంధము. [(ఱు).

పటుకాద(ఱు). దే. వి. చూ, రూ-పట్టుకాద
పటుకు. దే. వి. రూ-పటుక్కు. పదవైయేట,
తెగింపేటలోననువాని యందగు ద్వంద్వగు
కరణము: చూ, హూహూ.

పటుక్కు. దే. వి.—పై.—(పుటుక్కు)
పటుకాలించే. దే. ప. క్రి. ఆటుపటు లెక్కం
గఁజేయే. అం, భా. కృ. 138.

పటుసర్ది. సం. వి. ఈ. శ్రీ: చూ, స్వర్ణక్షీరికి.
పటుపు. సం. వి. ఉ. ప. 1. ఇందువ్వు: చూ,
లహము. 1; పుం. 2. చేతిపట్ల: చూ,
పట్ల; వి. 3. చూ, సావాసిముడు; 4. విశ్
గి; 5. పటంగ: చూ, సుమరుడు

పటుసారి. వై. వి.=పట్టకారి. (రూ-పటుసా

రి. ఈ, పట్టుసారియ - పట్టుసారి) చూ,
సారివాడు

పటేయంచేము. వై. వి.=పట్టికానుంచ. (రూ-
పట్టెయంచేము-పట్టెయంచేము) అం, భా.
ద్వి. 184 చూ, మంచేము.

పటేయ. వా. వి. 1. పేలట పగులట యందగు
ధ్వజ్యమకరణము: చూ, హూహూ; 2. వి
కాకకాతివారి విరుద (పేయ) “పల్లభా
యిపటేయ.” మొ.

పటోలము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, పటుపు.
2*, 2=పట్ల: చూ, పట్ల
పటోలి. సం. వి. ఈ. శ్రీ=పాల్వ రూ-పటో
లిక: చూ, పట్ల
పటోలిక. సం. వి. ఆ. శ్రీ=పై—
పట్ట వై. వి. 1. పట్టుమోడితోలు: చూ, పైర
డు; 2. చూ, రూ-పటూ.

పట్టకము. సం. వి. అ. పుం. 1.=పడిగ. తమ
పడిగము: చూ, పాత్రము. రి; పా. 2. నూ
డుపలకలుగల గాఢకడ్డి.

పట్టక. దే. వి. కమ్మరసాల: చూ, పదనము. 1.
పట్టణము. సం. వి. ఆ. న.=పట్టణ-పట్టణము
(రూ-పట్టణము-పత్తనము - పట్టణము-పా
త్తనము). చూ, చేకము.

పట్టపగలు. దే. వి. (పగలు + పగలు) పట్టప
ధ్యాపాము: చూ, వాసరము.

పట్టపగ్గములలేవు. వా. పట్టుటకుఁదార్జిగులేవు
అనఁగాలొంగడమట.

పట్టపుటేనుగు. వై. వి.=పట్టనానేకప. రాకె
క్కిడియేనుగు. చూ, పొద్ది.

పట్టపుదేవి. మి. వి. పట్టపురాణి: చూ, రాక్ష.
పట్టపువాడు. దే. వి: చూ, పటోలుడు.
పట్టధంగము. సం. వి. అ. పుం: చూ, సోపా
నము. పాల్వ. 2, అ. 21.

పట్టధదుర్గిడు. వా. సం. వి. అ. పుం. 1. పట్ట

చూడ్యుది. ఒకానొకవంతులతోడి పుంజుఁ
చూ, పుంజు; 2. పట్టాభిషిక్తుఁడు.
పట్టమూడ్యుది. వా. వి: చూ, పట్టధదుగిడు. 1.
పట్టము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. రాజ్యాభిషేక
కాలమున నొనటఁగల్గెడివట్టె: చూ, లలా
మకము; 2. పట్టునూలు: చూ, మూక్తిము.
1; 3. చెట్టుమీఁదిపట్ట చూ, లేరడు,
4. (రాజులైకులకిచ్చెడు) పట్టా (కవులు)
చూ, పట్టా 1; 5. చేదుకము: చూ, ముగ్ధ
దు. 1; 6. (వర్ణము మొనలైనకానికిచ్చె
డు) కట్టు; 7. సన్నెకల్లు చూ, రాయి,
8. చూ, పీలు; 9. వి. (1) చూ, వివి
విము; 2. వి. (2) పట్టణ. రూ. పట్టుము.
య. 2, ఆ 82: చూ, దేకము; (3) పట్టి
స. అడ్డకత్తి చూ, బాణము. 1. (రిప్టి 2)
పట్టపారాయి. వై. వి: చూ, మగ. 2.
పట్టా వై. వి. 1 చూ, కవులు. 1; 2. రెండు
వైపుల వాదనగల పెద్దకత్తి: చూ, బాణము.
1. (రిప్టి 2); 3. చూ, రూ. పట్టా.
పట్టాకత్తి. వై. వి: చూ, పట్టా. 2.
పట్టాభిషేకము. వా. సం. వి. ఆ. పుం. పట్టాభి
షిక్తునిగఁజేయుట, పట్టముగట్టుట.
పట్టి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. 1. చలక (లలాట
పట్టి) చూ, లలాటము; 2. చూ, పట్టము.
1; ఈ. శ్రీ, క. పుం. 3. ఎఱ్ఱలొద్దునకః
చూ, లొద్దున; 4. ఆచ. (1) పంచమీ
పద్యకీర్తివర్ణయము; (2) అచక్కము (కొడుకు
మూఁతురు). చూ, కికుపు; వి. (3) కొడుకు;
చూ, నూనుడు. 1; (4) మూఁతురు: చూ,
మాన. 1; (5) పేరువునందును, గుణము
సందును క్రియయందును వచ్చును; వా.
(8): చూ, పట్టి. 1.
పట్టింజే దే. కీర్తి. 1. పూయు: చూ, లేపన
ముచేయు; 2. విద్యార్థులకు సూత్రపటము

చేయు; 3. పూర్వంభముచేయుచే; వా.
4. ఎద్దునకు బుడ్డకొట్టించే.
పట్టింపు. దే. వి. 1. (విద్యార్థులకు సూత్రపత్తు
కవనమును) పూర్వంభముచేయుచేటు. (అక్ష
రాభ్యాసానంతరము పాఠముపట్టింపుకర్త
ము), 2. పూర్వంభముచేయుచేటు; 3. కాం
త. చూ, వాంఛ; వా. 4. పట్టుట.
పట్టిక. సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. చలక (ఫాలపట్టి
క) చూ, లలాటము; 2. మంచేము లోపన
వాని చేట్టును: చూ, మంచేము, 3. కమ్మరి
వాని దాగలి చూ, పట్టెడ. 8; వా. దే.
వి. (1) పట్టి. పట్టి, పోలితా.
పట్టికాఖ్యము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, పట్టి. 3.*.
పట్టికామంచేము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ,
పట్టమంచేము. [పట్టి. 3. *.
పట్టికలోధర్మము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ,
పట్టినరెల్లబంగారు. వా. పర్వతస్థిందిన పర్వతి
కార్యమును సఫలమునట.
పట్టిపట్టి. దే. వి. 1. చూ, మనుమడు;
2. చూ, మనుమరాలు; వా. కీర్తి. 3. గట్టిగా
నొక్కినొక్కి
పట్టిపల్లార్చుట. వా. వివాదముచే కిద్దాంతము
చేయుట “జారవోరాదులు మజనలంబట్టి
పల్లార్చురు” (ధర్మజరాజనాయకు); “ప
ట్టిపల్లార్చివామిఁద పట్టి లేని, పోనివాడునే
యగఁజాడియోనెమితు. ” (రక్షిజనము
నోచంజనము).
పట్టియ. వై. వి. రూ. పట్టె. 1. చలక: చూ,
లలాటము; 2. పట్టా: చూ, పట్టము. 1;
3. పట్టికా. మంచేములోపన వానిపట్టె.
అని. 3, ఆ. 81: య. 1, ఆ. 97: చూ,
మంచేము; 4. మిఠైటింటిమీఁది అడ్డమూల
ము: చూ, మదనచేరులు; 5. చక్క. చూ,
పార్వము. 2; 6. పట్టపరిశీలన ద్రవ్యదర్శి

వ్యత్యరేఖ; వా. 7. కోశపరిగవట్టై గోటు: 8. ఎట్టుపట్టివట్టై: చూ, సమాలంధము; 9 చూ, సురటి.

పట్టియను. వై. వి. పాటక. రూ. చట్టము 1. పెద్దకత్తి: చూ, రిప్పి. 2; 2. కత్తి: చూ, రిప్పి. 3. [లవ్వు

పట్టిలి. దే. వి. కమి, కమిలికి, మవ్వు: చూ, పట్టిసము. సం. వి. అ. పుం. 1. అడ్డకత్తి: చూ, బాగాము. 1 (రిప్పి 2); 2. ఒకదివ్యక్షేత్రము.

పట్టి. దే. వి. 1. ఎన్నుపులకల్లజాదితా: పట్టి పట్టిక, బాదితా; వా. 2. కాలపుల్లి, కారాల్లి, కల్లి మొదలవనవి; 3 ఇసుమిహావనవాని ఊకు: చూ, పరిగ; 4 (వృణాదులపై వేయబడిన పాలాప్రీ) పట్టి

పట్టు. వై. వి. 1 = పట్టు కాశేయము. పట్టుపురుగువలన కలిగినవూలు: చూ, సూక్రము 1; దే. వి. 2 పద్మ. భార. ఉచ్ఛ్య. 4, ఆ

242 చూ, స్వర్ణ. 4; 3 గౌహామ (చం ద్రిగౌహామ = వెలపట్టు, సూర్యగహామ = పొద్దుపట్టు): చూ, పరిగిహామ. 1,

4 చోటు: చూ, పానము. 1; 5. చూ, వైకాల్మము పాస్ 2, ఆ 28; 6 వాసపాము చూ, సదనము 1; 7. పూత: పా.

1, ఆ 89; అచ్చ బాల, కాం. 83. చూ, సమాలంధము; 8 అపకాశము. భార. ఆర.

4, ఆ. 244 చూ, సందు. 8, 9. దైర్ఘ్యము: చూ, దైర్ఘ్యము. 1; 10. చూ, విషయము

4. య 3, ఆ 115; 11 ఆవలంబము, చూ, పొపు 2, 12. కారణము: చూ, హేతువు 1; 13 కోరిక. చూ, వాంఛ; 14 చూ, పట్టుము. 4; 15. కేకాట (చీట్టా)యంగు

చూకుము లోనిగువానివలన కట్టినపట్టు. “క కాపదు ఆపవట్టు, ఇప్పేటు బాకిపట్టు, అర ఖురురపుపట్టు, దైమానుచూకుముపట్టు” మొ;

18. కెట్టికీలెటిగి కరచరణాద్యవయములను ఇటువంటుకదలక యడుముట. “వస్త్రీపట్టు, చూ, సమ్యక్తము; 17. మేట్టికీమ: చూ,

సంబంధము; ఆ క్రి. 18. వెల్లు: చూ, సిద్ధింమే; 19. బహుకాలము వెల్లు; 20 పద్మ పట్టు కై. 4, ఆ. 50; 21. ఇంపగు. భాగ.

విరా. 2, ఆ. 192: చూ, రమ్యమగు; 22: చూ, యత్నించు, 23 అంటు: చూ, లంకించు 1; 24. అక్కణకలుగు; 25. పట్టు

ఓలచేయు భార ఉచ్ఛ్య 4, ఆ 308: చూ, చంకించు. 2, 26. కలుగు: చూ, సంధించు, 27 కంఠములోనగువాని నూడు: కుల

విడుదల, కులచేయు, ఊడు, ఒత్తు, స. క్రి 28. గృహించు భార. విరా. 2, ఆ 47: చూ, స్వీకరించు; 29. నిర్బంధముచేసి గృ

హించు; 30. ఆవలంబించు భార. విరా. 2, ఆ. 140. చూ, పొపుతగును; 31 ఊడు: (చూ, ఆ. క్రి. పట్టు. 27); 32 చూ, మూ

ర్కాను; 33: చూ, విసుకు 1, 34. కెట్టి కీలెటిగి కరచరణాద్యవయములను ఇటువంటు కదలక యడుము. “వస్త్రీపట్టు”; 35 రగు

లు-తవులు-తొలు (చూ, ఆ. క్రి. పట్టు. 28) (గొంతుపట్టు, దెయ్యముపట్టు, గంధము పట్టు మొ; తిక్కపట్టు, పొక్కిపట్టు, నీరు

పట్టు, నోటపట్టు, వెంకిపట్టు మొ); అం 38: చూ, చిహ్నములు [ఎత్తనగల.

పట్టుగొమ్మ. దే. వి. అవకట్టు, ఊరకలొల, పట్టుగొమ్మలు. బా ఆధారములు “పట్టుగొమ్మలు రమణీయ భావములకు.” (కవికర్ణరసా

యనము); “మావృతలక్ష్మికేబట్టుగొమ్మలై.” (పాండురంగమహాత్మ్యము); “లక్ష్మీరీలకుం బట్టుగొమ్మ.” (రామభద్రవయము)

పట్టుకారు(లు). దే. వి. (రూ-చటకారు(లు), చటుకారు(లు)): చూ, సంబంధము.

-పట్టుకోను. తే. అ. కి. 1. నెలకొను. నిర్గు.
10, అ. 115: చూ, స్థిరపడు; 2. నిలుచుం
డు: చూ, పట్టుచును; 3. (నాయనాగను
మొదలనవానిచేత) విగిసికొను: చూ, విగి
సికొను: పే. 4. పట్టుకొలుపు. [2, అ. 282.
పట్టుకోలు. తే. వి: చూ, నిలకడ. భార. విరా.
పట్టుగా. వా. అర్థ: 2. త్రిలి.
-పట్టుచీర. వా. వి. పట్టుంకుకము. (ప్రేమధరిం
తురు) అం, భా. ద్వి. 152: చూ, పట్టెను.
-పట్టుకేనుపు. ద్వ. వి: చూ, పిగిలిపట్ట. వసు.
1, అ. 112.
పట్టుట. వా. వి. గగిరము: చూ, స్వీకారము. 2
పట్టుడు. తే. వి. 1. —పై. —; వా. 2. పంక
ము: చూ, స్వర్గ. 4.
పట్టుదల. తే. వి. —పై. —
పట్టుమాల. వా. వి: చూ, పట్టు. 1.
పట్టుపంకె. వా. వి. పట్టుంకుకము: చూ, పట్టె
ను (ఇంక అంచెగలది పురుషులును, అంచె
లేనిది విధవలును ధరింతురు)
-పట్టుపట్టు. వా. అ. కి: చూ, పంకగింపే. 2.
-పట్టుపురుగు. పై. వి. ఇంకిగోవము: చూ,
పురుగు.
-పట్టుబడి. తే. వి. 1. ఏదేనొకదానికిపిందవ్వయ
మెన సొమ్ము; వా. 2. ధావ్యాదులు సంపే
లలో నింపుట: బహుబిది.
-పట్టురబాహులు. అం. శైవరబాహులు
లో నొక రెగవారు, వీరును యోధురబా
హులు (శింశి చేళ్ళు) ను కృష్ణకుక్షయ
బాహులనును ఋగ్వేదమునను అధర్వణకా
శులనునెది ఆపస్తంబ పీఠాధ్యక్షక సత్యా
మధ కాంధవీయాది ముత్యములకుఁ జెంది
శైవ వైష్ణవాది పుష్కరకులై లోకవైదిక
ములయందలి సమస్త రైతమువారు: చూ,
శైవరబాహులు (రబాహులు)

పట్టుపడు. ద్వ. అ. కి. చిక్కు. భార. ఆర.
7, అ. 102: చూ, లోచుడు; 2. చూ, విది
రమును. భార. విరా. 2, అ. 47: పే.
3. పట్టుపలుచే భార. సభా. 2, అ. 21.
పట్టుపారుచు. తే. వి. మోటుఁదొగ్గిళ్లు: వాడు
పట్టుకొనుటకు నుండేనొచ్చే కట్టిన వంగల
కొయ్య.
పట్టుసారియ. పై. వి. —పట్టకాలిక: చూ, రూ-
పటుసాలె. (ఇట్లు పట్టుసాలె, పట్టుసాలె
వాడు.) [—అర్చ. యు. కాం. 482]
పట్టె. పై. వి: చూ, రూ-పట్టియ, (పట్టునునకు.
పట్టడ. తే. వి. 1. పంచేమునకలైదు నవారు.
అని. 2, అ. 81: చూ, నూకరిము. 1; 2. ఎద్దు మొద
లెవవాని మొదకుకట్టుటకు ఉపయోగముగా
మూలితో నేసినపట్టె చూ, నూకరిము 1; 3. పట్టె
వలెనొకఁడొక్కటివలెనగు: చూ, పరిగ; 4. పట్టె
వలెనొకఁడొకఁడు. రామ. 2, అ. 21: చూ,
లెరుడు; 5. అడుదాని మొదవన: చూ,
ధూచుగము. 2; 6. వెక్కడుమౌనికీ ఊఁ
తగా కిందనుంచుకొనెడు కట్టు దుంగ బల్ల
ఇనుపముద్ద లోననునది, కమ్మరదాగలి (అని
యు): దాకలి-దాకలు-దాకలి-దాకలు-
దాగలి, దాయి-దాయి, దాకలి, దాడుం
గ. (సం. ప.)—ఉద్ధవము, కర్మభారము,
చతురశ్రికము, నిఘాతిక, పట్టిక; 7. ఒకా
నొకపట్టు: చూ, వ్యక్తము. [చూ, పుంకె.
పట్టెదోట్టుది. వా. వి. పంచెపుకొడిపుంకె:
పట్టెదమంచేము. పై. వి: చూ, రూ-పట్టెమం
చేము. [క్రొయ్యలకిందపట్టెము.
పట్టెదమౌను. తే. వి. పానదిండు పగ్గి-
పట్టెమంచేము. పై. వి. నవారులైనవంచేము,
రూ-పట్టెమంచేము: చూ, వంచేము.
పట్టెమాటు. ద్వ. వి. పట్టెముంచలి చిత్రస్వ
విశేషము: చూ, పట్టెము.

పట్టము. వై. వి. చూ. రూ-పట్టము. (కత్తి. 1. 3, ఆ. 120)
 పట్టపద్ధనము. వి. వి. పుగవారు పిక్కులి పడ
 బ్బుగాను, దళముగాను పట్టపర తీర్చిన
 నొసటిబొట్టు పరిశ్చ. 4, ఆ. 102 చూ,
 పొట్టు. 1.
 పట్టెను. వా. వి. చూ. రూ-పట్టెయము.
 పట్టుచు. వై. వి. పట్టుణము చూ, చేతను.
 పట్టులవాడు. వా. వి. చూ, పట్టుపారె.
 పట్టె. దే. వి. ఒకానొక కిరాకుడు, కిరాకుల
 వారి (అనియ్య) చూ, వ్యాధుడు. 1.
 పట్టెవాడు. దే. వి. కిరాకుడు: చూ, వ్యా
 ధుడు. 1.
 పట్టెది. దే. వి. ఎడత. చూ, సోదకత్తె.
 పతనము. సం. వి. ఆ న. చేదుపు:చూ, విద్య. 1.
 పరాణి. వా. వి. 1. యనవలేదము; 2. కచ్చిదే
 శత్రు సుబ్బము చూ, పాయము.
 పరానులు. వా. వి. ఒకానొకకాతివారు.
 పరించే. సం. న. కి. అధికరించే, అధిగమిం
 చే, అనుసంధించే. (తె. ప):—చేతువు,
 సంకతెచ్చు(చూ, సంకతెచ్చు) సెచ్చువాడు.
 పరిత. సం. విణ. పరించేవాడు చూ, సంక
 పరితము. సం. విణ. పరించబడినది. అధికతము.
 పరితవ్యము. సం. విణ. పరించబడినది
 పడ. దే. వి. ఒ. చూ, రాశి 1.
 పడకు. దే. వి. రూ-పడకు. 1. నువ. అచ్చు
 యు, కాం. 384: చూ, రంధ్రము. 1;
 2. సం. ప్యా. 5, ఆ. 52: చూ, సరి. 3.
 పడత. దే. వి. పానువు కాశి. 3, ఆ. 18.
 చూ, పాల్వము. 2
 పడత. దే. వి. (రూ-పడత-పడతకుక-పడత
 కుక) అడుది. చూ, (స్త్రీ).
 పడతకుక. దే. వి. (పడత + కుక) —పై—
 పడదొగ్గము వా. స. కి (సం ప) -నివరిం
 చే-నిపారించే

పడదొగ్గముట. వా. వి. చూ, నియంతనము.
 పడత. వా. వై. వి. రూ-పడత, పడత: చూ,
 శయ్య. 1.
 పడగ. వై. వి. 1. పట్టు. (రూ-పడిగ-పడి
 గ) పాముపడగ: చూ, సర్పము; 2. పతా
 కా. తెక్కము. నిర్వ. 8, ఆ. 91: చూ,
 నిడము; 3. అడుదానిచెవివగ. పంచ. వేం.
 4, ఆ. 418: చూ, భూ-పడము. 2; 4. పడి
 పొంగరము. (రూ-పడిగముడ-పడిగమెడ-
 పడిగమడి) చూ, మడి. 1. [సర్పము.
 పడగవారి. వై. వి. పట్టుధారి. పాము: చూ,
 పడయే. దే. స. (క. రూ-పడయము. 1. పొందు:
 చూ, పొగిపించే; 2: చూ, సంపాదించే;
 3: చూ, పసిపించే
 పడయ్యే. వా. వి: చూ, పనిముట్టు.
 పడత. దే. వి: చూ, రూ-పడత.
 పడతామర. వా. వి: చూ, మండలము. 3.
 పడదల. వా. వి. 1. ఒడ్డునము: చూ, భూప
 గము. 2; 2. రూ-పడుదల: చూ, పక్షి.
 పడత. దే. వి. 1: చూ, సంపాదనము; 2. అక్తి
 తిము: చూ, విత్తము. 1.
 పడతదొగ్గము. వా. వి: చూ, చేత. 3.
 పడముట. వా. వి. రూ-పడమర. 1. పశ్చిమ
 దిక్కు: చూ, పారిత్తు. 1; విణ. 2. పశ్చిమ
 ము: చూ, పారిత్తు 1. [పర్వతము.
 పడమటికొండ. ద్వ. వి. కుంభకొండ: చూ,
 పడమటిగారి. వా. వి. పడమరనుంచి వీచెడు
 గాలి: చూ, వాయువు.
 పడమటిదార. దే. వి: చూ, పరులుడు.
 పడమటిపెంకశీలుడు. వా. వి. —పై—
 పడమర: చూ, రూ-పడముట. 1—2.
 పడము. వై. వి. 1. అందమున కిందపటచెడు.
 రత్నకంబళము. రా. వి. 2, ఆ. 43. చూ,
 రత్నకము; 2. పట్టు. బట్ట. చూ, పట్టుము.

-చదయు. దే. స. క్రి: చూ, రూ-చదయే. (చ) సరించేటకు. —నిర్వ. 3, ఆ. 58; సంపాదించేటకు. —భాగ. ఆర. 3, ఆ. 133.)
-చదవ. దే. వి. 1: చూ, యధము; 2. ఎక్కటికయ్యుచుచేయు భూమి: చూ, భూమి. 1; 3. పర్యాయము: చూ, హాని. 2; పై.వి.4. = ప్లవ. చిన్నదోన: చూ, హాదము.
-చదవలము. దే. వి. (చదలు + వలము) 1: చూ, సేవామఖము. 1; వా. 2. పూజ్యాశ్రయము: చూ, వాయము.
చదవవాడు. వా. వి: చూ, సరంగు.
-చదవాల. పై. వి. రూ-చదాల: 1. సేవాధిపతి: చూ, సైనికుడు; 2. స్వల్పసేవాధిపతి. అని. 4, ఆ. 23: చూ, సైనికుడు; వా. 3. = పర్యోధార: చూ, సేవవాడు.
-చదసాల. ద్వ. వి. (చదము + సాల) కూటము. చూ, సర్వ. 2. [చవ్వాగము.
-చదాల. పై. వి. అంబలముమీది చవ్వాగము: చదాల. పై. వి: చూ, రూ-చదవాల.
-చడి. దే. వి. చెంచుసోలలకొలది-తవ్వ-తగిస్త. చడిక. పై. వి. = చక్కదాగిరా. రూ-చడికము. తమ్ముచడిగము: చూ, పాత్రము. 8.
చడికము. పై. వి. = —పై—
చడికట్టు. దే. వి. 1. కూనికకట్టె: చూ, రాయి; 2. మరూద: చూ, సవ్యాసము; 3. చూ, సోపానము; వా. స. క్రి. 4. కూయే, కూనికచేయు, చడకట్టు.
-చడిగ. పై. వి. 1. = చట్టక. రూ-చడిగము: చూ, చడిక; 2. = స్ఫటా: చూ, చడగ. 1.
చడిగము. పై. వి. = చట్టక: చూ, రూ-చడిగ. 1.
చడిగల్లు. దే. వి. తుపాకిగుండు: చూ, పిరంగిగుండు. [చూ, సేవకుడు.
-చడిగావు. దే. వి. చంచేమకాచియుండుబంటు: చడిగావులుండుట. వా. విరీక్షించియుండుట.

“అంకగభూమిపల్లకుల, నందలముల్పడి గావులండగనె” (పై. 2, ఆ. 71.)
చడిగ. పై. వి. = స్ఫటా: చూ, రూ-చడిగ. 1.
చడిగమణి వా. వి: చూ, చడిగ. 4. ఆం, భా. ద్వి. 8. (రూ-చడిగమణ-చడిగమణ)
చడితరము. దే. వి. 1. ఏరుపాలు: చూ, సైని; 2. ఏరేంటవచ్చేయెత్తము: చూ, వార్షికము. 4.
చడిద. వా. వి. (రూ-చడిదియ-చడిచె.చడిదియ) చోళవాడు చేయల అద్దెచేయుట.
చడిదియ. దే. వి. —పై—
చడిదియము. దే. వి. రూ-చడిదియ. 1 బడ్డ చూ, ధక్తియము; 2. కట్టు: చూ, యూషము.
చడిచె. దే. వి: చూ, రూ-చడిచ.
చడిచెము. దే. వి. 1: చూ, రూ-చడిదియము. 1. పై. 3, ఆ. 50; వా. 2. చూ, రూ-చడిదియము. 2.
చడివవాడు. వా. విగ (సం ప.) —చురుడు.
చడియ. దే. వి. రూ-చడి. పాకెళ్ళ. 2, ఆ. 87: చూ, సరస్సు. 1.
చడియచ్చే. ద్వ. వి: చూ, గండరవు.
చడివాగ. ద్వ. వి. 1 ఎక్కుటకాయిత్తవలుచే నత్తుడు పరరించెడు నుత్తువునవరగా, వా. 2: చూ, చదవలము. 2 [ప. 2.
చడినెము. పై. వి. = పర్యోక్తాయము: చూ, కొంచడిసేటు. వా. వి: చూ, వ్యాసము. 2.
చడిహారి. పై. వి. = పర్యోధారి. (రూ-చడిహారుడు-చడిహారి-చడిహారుడు) 1: చూ, తేలివాస్తుడు; 2. ద్వారపాలకుడు: చూ, చరిహారుడు 2.
చడిహారుడు. పై. వి. —పై—
చడు. పై. ఆ క్రి. 1 చూ, కయిరించే; 2: చూ, మరణించే. భార. ఆర. 4, ఆ. 401; 3 ఆస్తుమించే. భార. ఆర. 2, ఆ. 87: చూ, నింగిచడు; 4. కృషిమునెందు: చూ, సేవ. 2; 5. = చత్. చరితముగు కూలచడు, కూలు,

కడము, దులు-దొలు, దొరలు; 8: చూ-
రాలు; 7: పూడు: చూ, పెండుగొను. 3:
ప 89: 8. అనుభవించె. భార. అర. 2, అ.
208: చూ, భుజించె. 3; 9: 3వత్. పొందు
భార. విరా. 2, అ. 318: చూ, పొందించె
పడుక. పై. వి: చూ, రూ-పడక.
పడుకట్టు. ద్వ. వి. (పడుక + ట్టు) కయనగ్న
పాము: చూ, సవనము 1.
పడుకు జే. వి. 1. 8: చూ, రాయి; 2. రూ-
పకును. చేతన: చూ, పర్యవేక్షించు. బ్రతుకె. 2.
పడుగాడు. ద్వ. వి. రాతిపకాయ: చూ, కల
పడును. జే. వి 1: చూ, పంగము. అం, పచా-
వర. 48; 2. అకాపము, పుస్త్రేయ సేరకయం
విరివిడుపునాడు: చూ, పుగ్గము; 3: చూ,
రూ-పడుకు. 2; 4. పైకప్పులేనిన కొన్న
పచ్చెల పరిశుల్పరసనవి.
పడుగొమ్మ. ద్వ. వి. సోద: చూ, శిఫ. 1.
పడుచేడు. వా. వి. బాలకుడు: చూ, శిశువు.
పడుచే జే. వి. 1. కష్టం: చూ, ప్రియ;
2 యవతి: చూ, ప్రియ; 3. బాలకుడు. మార్గం-
5, అ. 304: చూ, శిశువు; 4. కష్టమీకము
కానికేళి: చూ, కేళి, 5. పోతె. భార.
ఉన్య. 4, అ. 285: చూ, ప్రియ.
పడుచేరకేర. ద్వ. వి: చూ, ప్యధిరారము.
పడుచేరకము. వా. వి. 1. బాధ్యము: చూ,
కైకము; 2. యోపనము: చూ, పయస్వి. 1
పడుచేరె. జే. విరా. (పడుచే + అది) చూ,
పడుచే 2. [రా. 2
పడుచేరాని. ద్వ. వి. కన్యారాజ: చూ,
పడుచేలంకి 2 జే. విరా. చూ, శిశుపూరిని హరిశ్చ.
5, అ. 130
పడుచేపాడు జే. విరా: చూ, యోపనముడు.
పడుట. పై. వి. పవిత్ర చూ, రాజపు.
పడుచు. జే. వి: చూ, చూ, రూ-పడనల. 2
అం, భా. ద్వి. 304.

[illegible]

పరిభోజనాన్ని అడుగి, పర్య, స్వయంవర:
 చూ, పత్రి.
 పరిభ. అం: చూ, దేశియాగ్రియలు.
 పరిభోజు. సం. వి. 1: (తె. వ.)—చదివ
 వాడు; 2. చదివినదివవాడు.
 పరివత్తి. సం. వి. ఈ. పత్రి. రూ-పరివత్తి.
 మగవారి: చూ, పత్రి.
 పరిమి వై. వి.=పరిమి: చూ, వింబము. 2.
 పరివత్తి. సం. వి. ఈ. పత్రి: చూ, రూ-
 పరివత్తి.
 పరివర్తి. సం. వి. ఆ. పత్రి పార్వ: చూ, పత్రి
 పరులు. అం. శృంగారవాణ్యకపర్వము
 :చూ, వాడుకలు. 2.
 పత్తనము. సం. వి. ఆ. ప. చూ-పట్టణము-చూ,
 నీమ. 1 (దేశము)
 పత్త. వా. వి. తోడ: చూ, మూపన. 1.
 పత్తి. సం. వి. ఇ. పత్రి. 1: చూ, పర్యాయ
 ము; 2. నీవావిశేషము. (ఒకరథము, ఒక
 యోమను, మూడుగుట్టములు, ఏప్రభకాల్ప
 దనుకలది): చూ, నేన.1; పుం. 2. కాలిం
 టు: చూ, భటుడు; 3. వి. (1) చూ,
 రూ-పత్తి.*
 పత్తికట్టు. వా. వి: చూ, పత్తిరేకు.
 పత్తిగాకు. వై. వి.=పత్తి: చూ, పత్తి.
 పత్తిరి. వై. వి.=పత్తిము. 1. పూజకునయోగిం
 చెడులిల్లదగొడులు. కాకి. 2, ఆ. 4:చూ,
 పర్లము. 1; వా. వి. 2. గంజీయపత్తిరి
 “పత్తిరిపిల్లయేన్నాడు”:చూ, పర్లము. 1
 పత్తిరిబొట్టు. వై. వి. లిలవశేషము: చూ,
 బొట్టు. 1.
 పత్తిరేకు దే. వి. లోహదులనొకదానితో నొ
 కటి యిడింయేపుడు పత్తిరేక గొట్టిపెట్టె
 డు సలాశీయమైన పాతీరేకు: పత్తికట్టు.
 పత్తి. వా. వి. 1. నేల: చూ, భూమి. 1;

2. రూ-పత్తి: చూ, లంగణము.
 పత్తిదేవుడు. వై. వి.=పత్తిశక్తిము, విందిగ్రహక
 ము: చూ, స్వప్నము.
 పత్తి. సం. వి. ఈ. పత్రి: చూ, భార్య.
 పత్తిర్యుంకారము. సం. వి. ఆ. పుం. నీటినుడి:
 చూ, నుడి.1.
 పత్తివాడి. సం. వి. ఈ. పత్రి: చూ, పారక.
 పత్తివరకుపు. సం. వి. ఈ. పుం. అమలాయ:
 చూ, పృశ్ననము. (నీరణము-నీర్లము అను
 పదములకు “పృశ్ననము. 1.” చూడుము)
 పత్తిపాత్రిము. సం. వి. ఆ. పుం. కట్టుదాకు:
 చూ, పత్తిము. 2.
 పత్తిపాశ్య. సం. వి. ఆ. పత్రి. పాపటబొట్టు
 లలాటిక: చూ, బొట్టు. 1.
 పత్తిధంగము. సం. వి. ఆ. పుం. పత్తిలియొక్క
 చెక్కిలి న్ననములు లోపనవానియందు లిఖిం
 చెడుమకరికావలెము పత్తిరేఖ, పత్తిరేఖ,
 పత్తింగులి, పత్తింగులి.
 పత్తిము. సం. వి. ఆ. ప. 1.=పత్తిరాకు-పత్తిరి-
 పత్తి. అకు-చూ, పర్లము. 1; 2. పర్లపర
 మయొక్కచెల్లబడిన యొకరికొకరవ్యాపి
 కొనెడు అకు: చూ, ఓస్తానో; 3. చూ,
 పత్తిరేము; 4. ఎక్కడగివయేనుగు లోపను
 నది. చూ, వాచనము; 5: చూ, బాణము.
 1; 6. యోకత్తి. చూ, రిక్తి. 2; 7. లనంగ
 పుపట్టు: చూ, వరాంగము; 8. భోజనపా
 త్రిము (కట్టినఅకు(అడ్డుకు)కుట్టరిఅకు (తా
 మరపాకు)లోపనునది) చూ, విస్తరి. [పత్తి.
 పత్తిరథము. సం. వి. ఆ. పుం. పులలుగు: చూ,
 పత్తిరేఖ. సం. వి. ఆ. పత్రి: చూ, పత్తిరథము.
 పత్తిరి. సం. వి. ఆ. పత్రి. 1. పెట్టెయిరి: ఏల,
 వింది, కటురాకురారము, కవ్వక, సుక్తి,
 చంద్రికాల, త్వదినుగంధ, చాడిముము,
 విమ్మటి, పుటిక, పృథ్వీక, పృథ్వీక, బ
 హుళ, బృహదేల. (తె. వ.)—ఏలక, పెట్టె

యేలకి, పేరేలకి; కప్పిశేషములు. — సన్న
యేలకి! — ఉచకుంధిక - ఉచకుంధిక, ఏరీ
క, కలుక, కపాతక, కపాతకపల్లి, కారం
గి, కుచ్చ, తిగిపుట, కుగిటి, బహుళ, భ
ద్రం, మహాభుక, నూత్తు, నూత్తుల.
(తె. ప.) — చిట్టెలకి, పిన్నయేలకి, సన్న
యేలకి, (చూ, నూత్తుల); 2: చూ, శ్రీ
రాశము*. ప్రాయ: చూ, చిట్టి. 2.
చక్కలక. సం. వి. అ. శ్రీ. మిక్కిలినిశుభ్ర
చక్కలక. సం. వి. అ. శ్రీ. చూ, చక్కలకగము.
చక్కవాచనము. సం. వి. అ. శ్రీ. చూ, చా
గము 1. గ్రామగము
చక్కనూది. సం. వి. ఈ. శ్రీ. ముల్లు: చూ,
చక్కన్నపి. సం. వి. ఈ. శ్రీ: చూ, సువి
రేదని*.
చక్కనూక్కు. సం. వి. చ. శ్రీ. — పై. —
చక్కనూది. అం: చూ, చూతీచతుష్టయము.
చక్కాంగము. సం. వి. అ. ప. 1. గర్జవంద
నము. చూ, చాపన. 1; 2: చూ, భూర్జము*;
3: చూ, చచ్చకాష్టము. * భంగము.
చక్కాంగులి. సం. వి. ఈ. శ్రీ: చూ, చక్క
చక్క సం. వి. క. శ్రీ. 1. దేగ: చూ, శ్రీగ
ము; 2: చూ, పక్షి; 3: చూ, బాగము 1;
4: చూ, చర్మకము; 5: చూ, మానిన;
6: చూ, రథికుడు; 7: చి. (1) = చక్కాచూ,
రూచుత్తిరి.
చక్రిక. సం. వి. అ. శ్రీ. 1. కాగితము: చూ,
చుటచక్రిము; 2: చూ, చక్రిము. 2; అం.
3: చూ, చూతీచతుష్టయము; వా. 4. వా
రాచక్రిక. “అందగిచక్రిక, హిందు” ము.
చక్రిగ్గము. సం. వి. అ. ప. 1. ఉదికిన పాత్తి
నీరి, పట్టునీర ము: చూ, చక్రిము; శ్రీం.
2. చూ, శోణము * ప్రాగ్ము. 1.
చక్రము. సం. వి. అ. శ్రీ. చూ, తోన: చూ,

చక్రికుడు. సం. వి. అ. చూ, పాంథుడు.
చక్ర. సం. వి. అ. శ్రీ. కరక: చూ, హరి
తీ.
చక్రకందము. పా. (చక్ర): చూ, కందము. 2.
చందచిడి. దే. అష్ట. రూచనచిడి. 1. చాచ.
ఉ, హరి. 4, అ. 17. చూ, చాచ. 1,
2. చుడియు. భాగ. 4, స్కం 118: చూ,
చుడియు.
చందకము. సం. వి. అ. శ్రీ. 1. చందక. సర
చిశేషము: చూ, భూషణము. 2; చై. వి.
(1) = చందక. క్రిము. చిక్కు. 4, అ. 31:
చూ, చిక్కు. 1; వా. (2) చచ్చుగడ,
రచన గ్రామము.
చందకమితారచనాపైత్యము. అం: చూ, ముగ
చందక గ్రం. అం. 2. కాశిక రాగము (చూ, గాన
కాస్త్రపండితుడు): చూ, స్వరము. 2.
చందఖండనము. అం: చూ, కామహామములు.
చందకము. అం: చూ, అర్థాంత సంకర్షితకా
చక్రము.
చందకములు. అం: చూ, కాశ్యోపములు.
చందకాపి అం: చూ, విన్నామములు.
చందగుడు. సం. వి. అ. శ్రీ. చూ, భటుడు. 1.
చందచోలి. చై. వి. పెక్కణమునాట్రుము: చూ,
చందకము. 1.
చందచేదము. పా. చందములు విభజించేట.
చందము. దే. వి. (రూచనచు - చుట్టము):
చూ, సంభ్రమము. [చూ, శేషపు. 1.
చందచి దే. వి. భూలి. అం, భా. ద్వి. 220:
చందము. దే. వి: చూ, రూచనచు.
చందము. దే. వి. బూడిద. చూ, భస్మము.
చందోపములు. అం: చూ, కాశ్యోపములు
చందము. దే. వి. 1: చూ, సమయము. 1; 2. కడి.
రామా. 4, అ. 178. చూ, సేవము; 3. చై
శక్రము, రూచనము. య. 2, అ. 67: చూ,

వా.డి. 1; 4. పరిపాకము: చూ, పదవు; వా. 5: చూ, రూ-చదును. 1. [మగు. చదునుకొను. దే. అ. క్రి. తడియు: చూ, పైచు చదవడి. దే. అవ్య: చూ, రూ-చదవడి. (చెమ కలనుటకు — భార. అది. 3, అ. 108; మఱి యు అనుటకు. — భార. అది. 1, అ. 88.)

చదవ్రచుకము. ఈ. ఒకాశాక చిత్రకచిత్రము: చూ, కృత్తము. 1.

చదము. సం. వి. అ. వ. 1. పాదము: చూ, పాదీ; 2. చదవ్రపాదము, చరణము: చూ, కృత్తము. 1; 3. ఇమకలోననున్న గవల బడెడు పాదచిహ్నము: చూ, లక్షణము. 1; 4. చిహ్నము: చూ, లక్షణము. 1; 5. కల్పము (భగవతోగూడినది) చూ, స్వరము. 2; 6. కాకగ్రము, పాట (అనికొం దిలు) చూ, కల్పము. 2; 7. పర్యాయము: చూ, యత్నము; 8: చూ, స్థానము. 1; 9: చూ, వ్యాజము. 1; 10: చూ, సరకు. 2; 11: చూ, కేరు. 1; 12. కిరణము: చూ, హాసము. 2; పా. 13. కల్పము. (Term): భవము. (దీనికీ సంబంధించిన పరిభాషాపదములు. — కుద్ధపదము, కుల్య పదము, పూర్వపదము, సాధారణపదము (కర్మ), సహాచారక సాధారణపదము, కుద్ధ సాధారణపదము (కర్మ) ఇత్యాది.

చదములు. అం. 1. వాచములు, క్రియలు, అవ్యయములు, విశేషణములు, సర్వనామములు అని ౫ విధములు; (చదములనగా (పల్లవ ముదాయము) మాటలు. ఉదా. — కిత్తుడు, చిలుక, మోచె, భరి, వల్లని, ఒకటి వెం.); 2. తత్వమును (సంస్కృతపాశ్చాత్య తత్వం బగుభాష), తద్వసము (సంస్కృతపాశ్చాత్య తత్వసంబంధభాష), తేజము (తిరిగిం దేక పద్మపరీక్షింబగు భాష), గామ్యము

(లక్షణవిరహభాష) అని ౪ విధములు; 3. చదములు. — కళలు, సృజనకళాత్మకములు అనివిధివిధము.

చదయమకము. అం: చూ, యమకము.

చదరము. వై. వి. శములపాపలయడపము: చూ, పాడపము.

చదరు. వా. వి. 1. పదరులోతుకనము: చూ కల్పము. 2; 2 నింద: చూ, స్థానిపు; ౪. 3. త్వరితోక్తి. స్వా. 6, అ. 44: చూ, కల్పము. 2; ౪. 4. కోపాక్షి: చూ, కల్పము. 2; 5. చలనము: చూ, లోలము; అ. క్రి. 6. రూ-చదును. క్వరపడు కళా. 8, అ. 222: చూ, సంభ్రమించు; 7. కోపించు: చూ, లోపించు; 8. చరించు: చూ, సరించు; స. క్రి. 9 ఆక్షిపించు. భార. అది. 5, అ. 101: చూ, స్థానిచే

చదలము. వా.వి. అరవీసె. (క్రిపాసెండువీలుల ములుడిది కులములయెత్తు)

చదని. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. తోరవ: చూ, మాగ్గుము. 1; వై. వి. (1) కలిదు: చూ, సం చత్రి 1; (2) చద. ఉన్నతమగునీతి. “చక్క ప్తర్తివది. మహారాజవది.”

చదాశి. సం. వి. ఇ. పుం: చూ, భటుడు. 1. చదాడము. వా. వి: చూ, విరుచము. [గమ. 8.] చదాలి. సం. వి. ఇ. పుం: చూ, చదాశి (అం పదార్థజీవ. అం: చూ, హస్తపాత్రములు.

చదార్థము. సం. వి. అ. పుం. 1. పస్తవు: చూ, సరకు. 2; 2. కల్పములయొక్క అభిధేయము.

చదార్థములు. అం. 1. ద్రోహము, నగును, కర్మము, సామాన్యము, విశేషము, పమవాయము, అభావము (7); 2. మాంసకృత్తులు, పిండిన దాగ్ధములు, కొర్రపునదాగ్ధములు, ఉప్పున దాగ్ధములు, నీరు (5); 3. చదములయొక్క అభిధేయము (జీవ); 4. సరకులు.

పదార్థాక్షర. ద్వ. వి. పదునడు: చూ, హిహంతు. అం, పదా. నుర. 23.
 పదాణు. ద్వ. స. రూ. పదియాణు. పదునాణు, కల-కళ: చూ, పాదకము. 1.
 పది. సం. వి. ద్. త్రం. 1. పాదము. రా. వి. 1, ఆ. 38: చూ, పాద్య: వై. స. (1) = పంక్తి: దశమును, పంక్తి (తె. ప.) — ఈరేను, ఈ రైదు, బంతి, రెండయిదులు. రెండైదులు.
 పదిబదిగ. ద్వ. కి. వి. గ. (పదియైదు + పది + కాక్) 1. గట్టిగా, చక్క. గా. రాఘ. 4, ఆ. 101; కా. 2. అనేపదిగ.
 పదివడు. సం. వి. ఆ. త్రం: చూ, పదాతి.
 పదికొట్టు. మి. వి. స. బ. అర్బుదము: చూ, సంఖ్య. 1. [(రాగాలు 1.)
 పదినాణంబులవాలు. ద్వ. వి: చూ, కదిలెలుగు పదియాడుము. ద్వ. వి. పదునాణుకూములు. పదియాణు. ద్వ. స: చూ, రూ. పదాణు.
 పదియేడు. ద్వ. స: రూ. పదునేడు.
 పదియేడుము. ద్వ. వి. పదియేడుకూములు: రూ. పదునేడుము. [దు పదిహేను)
 పదియేను. ద్వ. స: రూ. పదునేను (పాదకయం) పదిరెండు. ద్వ. స: చూ, ముచ్చొకము.
 పదిలపడు. వై. అ. కి. 1. చూ, నేటింయే, 2. చూ, క్లిరపడు: పే. 3. పదిలపడుచే
 పదిలము. వై. వి. = భద్రము. 1. సుఖము: చూ, సంతోషము; 2. అపధానము: చూ, పాచ్చె 84; 3. చూ, పైగ్యము. హరి. ఉ. 10, ఆ. 147; వి. 4: చూ, మేలకొలు, నీలా. 2, ఆ. 59; 5. దృఢము. భో. 4, ఆ. 309; చూ, పైగ్యము. 1 [స్థిరపడుచే. వై. 7, ఆ. 321.
 పదిలింయే వై. ప. కి. 1. దృఢపడుచే; 2. చూ, డివిలుడు. వై. వి. 1. = భద్ర: చూ, మేలు కొనియందువాడు. హరి. ఉ. 8, ఆ. 69;
 2. స్థిరము, శని: చూ, రావొత్తు. 2.

పదివేలకు. జా. కాశ్యకముగా. "పిదు మనవలదే పదివేలకైవ" (దాశరథివిలాసము); "చేలు పదివేలవచ్చె నీలమువిడిచు" (రసికజన మతోగంజనము); "చేలుపదివేలవచ్చె బాం చాలివొరకినట్టెగడ." (హంచాలిపరిగయము)
 పదివేలు. ద్వ. వి. నూలువందలు: చూ, సంఖ్య. 1. పదివేసములపామి. వై. వి. చూ, విష్ణుత్తు. 1. పదుండు. ద్వ. స: చూ, రూ. పదుగుండు. పదుగు. జే. వి. 1. పంక్తి: చూ, శ్రీశి. 1; 2. కొలము. చూ, పంగడము, 3. రూ. ప దుత్తు. సహితీయపాశ్రీ సమూహము లూ, పంగడము.
 పదుగుండు. ద్వ. స. పదిమంది. (రూ. పదు గురు. పదువురు. పదుండు. పదురు. పదువు). పదుగురు ద్వ. స — వై. — (పదికి మహావృ త్తాత్మక బహువచనాంతాదేశము.)
 పదునడుము. ద్వ. 2. పదునాలుగుకూములు. పదునాణు. ద్వ. స: చూ, రూ. పదాణు.
 పదునాలుగు. ద్వ. స రూ. పదునాల్గు, ఈరేను. (సం. ప.) — ఇంద్రిము
 పదును. జే. వి. (పది + ఈసు.) రూ. పదను. 1. పదియగుకములవలకు నేలయందు తడి చొచ్చేసంతటివర్ష పరీమాణము; 2. చూ, రూ. పదను. 3
 పదునుపెట్టు. వా. స. కి. చూ, వాడిచేయు. పదునెనముందుము ద్వ. వి. పదునెనిమిదికూములు. పదునెనిమిది. ద్వ. స: అపైదికము.
 పదునెనిమిదిపన్నములు. అం. పరీబంధమున కవి కల్పిత చరిత్రము. ఇందు 18 వర్ణపలనికొంప ణు, 22 వర్ణపలని కొంపలు. ఈ చెప్పిన వర్ణ సందేశవేది 4-5 తక్కువై వసునరే తెక్కులు లోపించినవో కానివి పరీబంధమునను. 18 వర్ణములు. — తుర, సముద్ర, పర్వత, రవి, శశి, ఋతు, వివాహ, రతి, విరహ, సంతోషము, పన, జల, యాన, పాన, దౌత్య, పృథు, మంత్ర,

యధముల. వీనికి శ్రీ, దౌహృద, మృగ
య, జయముల కలిపినచో 32 పద్యపలనము.
(చూ, కావ్యము. 5)
చదునీడు. ద్వ. స. రూ-పదియేడు.
చదునీడు. ద్వ. వి. రూ-పదియేడు.
చదునీడు. ద్వ. స. రూ-పదియేడు.
చదునీడు. ద్వ. స. ఏ, ఏకాదశకము, ఏకాదశ
చదునీడు. ద్వ. వి. (చది + పదండు +
కూడు) చదునీకండుకూడు.
చదువు. దే. వి. చూ, రూ-చదును. 3. అచ్చ.
య, కాం. 491. (భేదపు)
చదుము. ద్వ. వి. చూ, చదుము.
చదుముగ్రుము ద్వ. వి. చదుముగ్రుము.
చదువు. ద్వ. స. 1. చూ, రూ-చదునురు. కా. 3.
3. అ. 142; 2. చూ, విధము. 1; బ.
3 చూ, రూ-చదురు. 3. అ. 39; 4. చూ,
రూ-చదురు 8.
చదువచే. దే. శ్రీ రూ-చదువు చదువచే
య చూ, పక్కరించే
చదువు. దే. వి. చూ, రూ-చదును. 3
చదువురు. ద్వ. స. చూ, రూ-చదునురు
చదువుడు. సం. వి. అ. పుం. (రూ-చదువుడు-
చదువుడు-చదువుడు-చదువుడు-చదువుడు-
చదువుడు) చూ, ధటుడు. 1.
చదువును ద్వ. వి. (రూ-చదువు-చదువు)=చదువు
చంద్రుడైన కావ్యము నీలా. 2. అ. 91.
(చూ, పుత్రము. 1) చూ, పుత్రము.
చదువు ద్వ. వి. 1. చంద్రుడు: చూ, పుత్ర. 4.
2. చంద్రుడు. పోటి చూ, పుత్ర. 1; 3. చంద్రుడు.
అంకెలకలెము; వా. 4. (అంకెలకలెము
కుల) బా. 5. (చదులు పుత్రమునకు చూ
బుగావారిని) చదువు. 6. (చూలెలను పుత్రు)
చదువు; 7. తా. 8. చదువు. 8. చదువు. 9. చదువు.
చదువు. 9. చదువు. చిట్ట-చిరా. "చి

దులపాత్రము"; వి. 10. అచ్చ. నిజముగా
నిది: చూ, విధము; వా. 39. 11. చదువు "చిత్తు.
చదువు. "నీను వచ్చెదను." (వాడు. అచ్చ)
చదువు. ద్వ. వి. చంద్రుడు: చూ, రూ-చదువుడు.
చదువు. ద్వ. వి. చంద్రుడు. 1. అ. 12.
చదువు. సం. వి. అ. శ్రీ. 1. తో. 3. చూ,
చదువు. 1; 2. చదువు: చూ, విధము. 1.
3. అడుము: చూ, బురద.
చదువు. ద్వ. స. చూ, రూ-చదువుడు.
చదువు. సం. వి. అ. శ్రీ. 1: చూ, లక్ష్మి.
2. బారింగి: చూ, పాండ్య; 3. పుట్టువా.
చదువు: చూ, సహసృపకృతు.
చదువుకంద సం. వి. అ. శ్రీ. తామరదుంప: చూ,
సహసృపకృతు. (చదువుకందము అనియు)
చదువుము. సం. వి. అ. 2. 1: చూ, చదువు.
5; 2. చూ, చదువుము: పా. 3. 2. కా.
నొక వృత్తము. "ని-భ-జ-జ-జ నువవులు." 11వ
యింటయిది. చదువులుచంద్రుడు: చూ,
వృత్తము. 1.
చదువుము. సం. వి. అ. 2. 2. కా. నొక వృత్తి:
చదువుగము, చదువుము, చదువుము.
చదువుగము. అం: చూ, అసంయుతిహస్తములు.
(అయిదు వృత్తులు కొనలు చూడకుండునట్లు
విలువలెపంచి యొడముగలవానిగాఁబట్టువది.)
చదువుగము. సం. వి. అ. పుం. (రూ-చదువుగము, చదువుగము,
చదువుగము, చదువుగము: చూ, చదువు. 1.
చదువుచారణి. సం. వి. అ. శ్రీ: చూ, చదువు. 2.
చదువుగము. అం. 1: చూ, చదువుము; పా.
2. 2. కా. నొక వృత్తము. "త-త-త-త-త-త-
త-గగములు" 13వ యింటయిది. 28వ యింట
చదువు చూ, వృత్తము. 1.
చదువునాయనము. అం. (చదువునాయనము
చదువునాయనము నాయనము పరిభాషాగోళా
కనాత్.) చూ, పుట్టు.

పద్మనాభుడు. సం. వి. అ. పుం: చూ, పద్మగర్భి.
పద్మనాయకుడు. సం. వి. అ. పుం: చూ, బలమ
పద్మచక్రము. సం. వి. అ. వ. 1: చూ, తామరపాకు;

2. పెట్టెకామరదంతురూ, హేమనాథమ
వద్దపూజి. సం వి. ఇ. శ్రం. 1. ఒకానొక
బుద్ధుడు: చూ, బుద్ధుడు. 1; 2* చూ,
మూర్ఖుడు.

శుక్ల పూడిగ. మి. విచార పుష్పి*: చూ, శంకరిని
 శుక్ల రాంధపుడె. సం. వి. ఆ. శ్రం: చూ,
 చూర్నండు.

పచ్చిము. సం. వి. ఆ. త్తం, న 1. రామర, క
మలము:చూ,మూసగితక్రము; అం బ.శి:చూ,
నిద్రలు. (లిచ్చి. 2.): శి: చూ, పూసాశ్చేద
మూలా; 4. సంఖ్యాశ్చేదము: చూ, సంఖ్యా.
1; 5. ఏమైనా మొగమందలి బొట్టపమూ
వామ, హాల, శి:గరుపాద, పచ్చి కము:చూ,
వా శి; త్తం. తి:చూ, సర్వము.

చదువురాగాము. సం. వి. అ. పుం. తామరకొంపు,
మాణిక్యము, (ఇది సింహాశ్రమమున పుట్టినది.
రక్తస్థముగలది. ఉత్తమబాధి రక్తము.)
యా. రక్తము.1. బ్రహ్మ, సహస్రసిత్రము.
చదువురాకొంపు. సం. వి. ఆ. పుట్టి. తామరకూడు
చదువుచెలదు. వి. వి: యా. చెలదు.

పద్మపూజాము. అం: చూ, పృథావపూజా
మొల. (పూజాములు)

పద్మాంకము. ఆం: చూ, పద్మంకములు

చూ, సరస్వ. 1; 2. చెఱువు: చూ,
సరస్వ. 1. [వీరభద్రాచారి]

పద్మాటము, పం. వి. ఆ. పుం. తగిరిపా: చూ, పద్మాలయ, పం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, లక్ష్మి.

-చద్యాసనము. అం. 1: చూ, ఆసనమలా; 2: చూ, ఉత్తానకరగాబంధమలా.

—పద్మి. సం. వి. కృ. పుం. ఏనుగు: చూ, హా ని.

చచ్చిది. సం వి.ఈ.శ్రీ. 1. తామరతంక: చూ, సహస్రసత్కము; 2. తామరకొలను: చూ, సరస్సు. 1; 3. తామరతంకురి: చూ, సమృద్ధి; 4 చచ్చినివారి శ్రీ. (శ్రీలక్ష్మీ నర్తకత్వము చెంది. పాంచాలాడనుపురుషుడు (ప్రేమించుచు. నాలుగవకామవఁ బంకజాసనపచ్చిమను బంధమిచ్చును. నాళి, పిఠాచిదల, తోడల కళాశాసనములు. వంకరైవ బహుశేకములు, కుటిలములగు స్తనములు, మొల్ల మొగ్గలవంటివంకములు, పచ్చిగుంధము, హంసస్వరము, ముఖసౌభాగ్యము, శీర్షిమం(గుట కలిగియుండును): చూ, శ్రీ; 5 ఆచే నుండు: చూ, హస్తీ; 6 చూ, వర్షాటయ; ఆం. 7: చూ, శ్రీబాతులు; 8 చూ, దక్షిణ క్రియలు.

పద్మినీపత్రజలబిందువ్యాయము. పా కామర
పాకులోనినీరు ఆకువంటకుండుననుకీతి.

పద్మినీవల్లభుడు. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, నూ
గ్నము.

పద్య. సం.వి. ఆ.ప్ర. తో.ప.చూ, చూగ్గము 1.
పద్యకావ్యము ఆం. (గణాంతిపా)న నియమము
గలది): చూ, కావ్యము. (తిక్కనసోమయా
జీ నిర్వచనోద్ధరణామాయము మొ. 2)

పవ్యధిమకము. పా. చిత్రకవిత్వమునందొకటి:
చూ, పృథము. 1.

పద్యము. సరి. వి. ఆ. ప. = పద్యము: చూ, పద్యము.

పద్యములు. ఆంధ్ర, జాకరలు. 5.

పద్యుడు సం. ౩ అ. పుం. చూ, కూడుడు.
పద్యుడే జే. పేర్: చూ, రూ - పదురుమే.

భవ. దే. వి. ఓడియ-ఓడె: చూ, సవలము. 1.

చనఁటి. జే. వి. రూ-చంటి. 1. వంటిపంద.
చూ, భాండము. 3; 2 పంద. చూ, భాం
డము. 3.

వనశ్రు వై. స. క్రి.=పర్వత. ప్రలాపించు చూ,
కొంబ.

పదనవ శ్రీ. వి. 1.-కుంచాక్షుః పర్యంతము
 (ఏది)బడుమఱు సమాహూయ కుంచాక్షుః క్షు-
 లుడును. ఇది తెనుగుతత్వమున పదసయంతి
 పెక్కు(బడుచున్నది) యా, శ్రీతియ నం-
 ది-క. 1482 పోలట; 2.- పదన. *.
 యా, శేనపదన (కో ప ద కాక్షు)య
 (పెట్టుమొదిచి)నందీ కొమ్ములనఱుచు(దాడు)క
 పాకులయెట్టి పెట్టుమొదిచి నన్ను మెప్పుకొన
 వేయ గొప్పఫలమును పెక్కుఱుత్పన్నును.)
 పదనలపాక్షు శ్రీ. వి. 6. కనుక పాక్షిని
 యాచించివిరుక్తపాక్షు గ్రాంతము.

నవనూతనము. పం. విధా: చూ, చూ-చూచు
వని. దే వి. 1. చేత చూ, వ్యాపారము. 1;
2. కన్యము: చూ, వ్యాపారము. 1; 3 చూ,
చరిత్రము; 4: చూ, శిల్పము; 5. అజ్ఞ
భాం. అవి, 2, అ. 48: చూ, సుత్ర, వా.
6. నేపకాశ్చరి. "మా అమ్మాయికి కరె
క్టు నా చక్కినలూకబి.", 7 స్వంతకృష్ణుని
"మహావ్యాపాయి" ముఖాముఖి నేపకము
చేయించుచును."

జనిపెచ్చ. వా. వి. అధికాంతిగల కృత్రిమ
పద్యరూపము. ఆం. భా. ద్వి. 227: చూ,
రత్నము 1.

జనాను. జే. స. కి నియోగించు. భార
విగా. 1, ఆ 288 చూ, సెలవివ్వ
పనిగొడిచింద వాని పనులుచేసినవలగాకి.
పనిచెటుచేవాడు వాని చూ, వివాయనకుడు.

1. (ఇట్లు చనిపోయివుంటే)
చనిపోయి, వా. ఓ చూ, విష్ణుము.
చనిపోయిన పాతికపట్టము. లో. "ఉదా—
"మీముచనిపోయినపాతికపట్టమునుమాట మదిః
పట్టక." (ధర్మబలాబాసము)
చనిపోయి, సెం. విదా చూ, గూ-చూయితము.

పనిముట్టు. దే. వి: చూ, సాధనము. 2.
 పనిమయే. దే. స. 87: చూ, పనిగొను.
 పనినము. ద్వ. అ. 87: 1. అక్షాంశము: చూ,
 వాంఛించేవా; 2. పనియందు చేర్చబడినది
 పనివాడు. దే. వి: 1' చూ, నేమనము, 2. క
 ర్మకాదుడు. చూ, వ్యవసాధి.
 పనివిను. దే. అ. 87: 1 ఆశ్వాశకపరియను.
 రామా.4; అ. 4: చూ, విను; 2. వచ్చెనను
 8; అ. 878; 3. సాధనము. "ఏనుబని
 యెదినన్ను." భార. అను. 1, అ.
 పనును. దే. అ. 87: చూ, సాధించే శి. పారి.
 4, అ. 88.

పనగనూ. కే.ఆ. క్రి. (పన్ను + గొను) 1. చూ-
 నేటిండ్ల క్కూర. అది. 4, ఆ. 183; 2. కల
 ను చూ, సంభవించే
 పనుచే కే.ను. క్రి:చూ, రూ-చంచే. 1-2-11.
 పనుచు. ద్వ. ఆ. క్రి 1. రూ-పశ్చుపడు
 చూ, వాడుకపదము. 2: చూ, పనగనూ. 2:.
 3. నాటూ: చూ, మొలకేయిం

చనువరి. దే. వి. రూ—వచ్చరి చక్రపాణి
 దీనవాడు: చూ, పరాధీనుడు.

పనుపు దే. వి. రూ-పన్ను. 1. చూ, పని. 5;
వా 2. దాస్త్యము: చూ, నేప
పనులవాశిరి. వా. వి: చూ, నూర్వ్యక్షు ఆం,
పదా మర. 20 [భాగ్యములు.

పశ్చిమకాశ్యపాదులు అం. చూ, శేషాక్ష దేశపు
వస్తు. దే ప. కి. చూ, రూ-వసుమే
వస్తు. దే విణ. 1: చూ, వృద్ధుడు; 2: చూ,
శేరులేనివాడు.

పన్నకము. జే. వి (యా- పన్నగడ- పన్నిక-
పన్నికము): చూ, రచన
పన్నకము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. పాము. చూ,
సర్పము; 2: చూ, పద్మకావచము*

పన్నగేశ్వరుడు. సం. వి. ఆ. పుం. పాఠమే
పరి! చూ, హరివాహనుడు.

పన్నము. సం. వి. 1. కోటిసది: చూ, సౌస్త
ము; బై. వి. (1) = పృక్క. వేదమునందలి
అట్టునునకు అవయవము. (వేదపరిచ్ఛేదము)
(చూ, శైలి రీతి బాహ్యము-శైలి రీతి
సంహిత) చూ, వేదము. [ద్రవు చెడబులు.
పన్నా. చా. వి. కాగితము బట్టలోపగువాని చూ
పన్నాగము. దే. వి. 1: చూ, చదాల. 1; చా.
2. ఎత్తుగడ; 3. మోసము
పన్నార దే. వి. బాలిక లాలెడుగురిగి. య. 3.
అ. 151. [త్ర]ము. 8
పన్నారలోవి. చా. వి. చిన్నగిన్నె: చూ, పా
పన్నీక. దే. వి: చూ, పన్నకము.
పన్నీకము. చా. వి. —పై—
పన్నీదము. బై. వి. = పసికమ్. 1. పోదమునందు
ఒడ్డెడు ధనానికము: చూ, వ్యవహారము 4;
2 పాచికల గవలలు మొదలగువాని పొల్లక
చూ, వ్యవహారము. 4
పన్నీడ్లము. ద్వ. స. (పది + ఇడ్లము) (రూ-ప
న్నీరుగురు-పన్నీరుపురు-పన్నీర్దురు) పం
డ్రెండు మంది. (పండ్రెండింటికి మహమ్మి
హత్తర్లక బహుపచనాంతాదేశము)
పన్నీడ్లము ద్వ. వి పండ్రెండుకూములు రూ-
పన్నీర్దుము.
పన్నీయి. దే. వి: చూ, రూ-పన్నీ.
పన్నీరుగురు. ద్వ. స. చూ, రూ-పన్నీడ్లము.
పన్నీరుపురు. ద్వ. స. —పై—
పన్నీర్దుము. ద్వ. వి రూ-పన్నీర్దుము.
పన్నీర్దుము. చా. వి. రూ-పన్నీల్లుము. పండ్రెండు
పలములు. అం. భా. ద్వ. 289.
పన్నీర్దురు ద్వ. స: రూ-పన్నీరుపురు.
పన్నీల్లుము. చా. వి: రూ-పన్నీర్లుము.
పన్నీర్లుము సం. వి. అ. వి = పన్నీర్లు: చూ, సలిలము.
పన్నీరు. బై. వి. = పన్నీరు —పై—
పన్ను. బై. వి 1. = పని. పంగము: చూ, పిన్ను.

1. (ఇందులభేదములు. — ఇంటిపన్ను, గూమి
పన్ను, పుత్రివన్ను మొ.) చా. 2: చూ,
పల్లు 1; దే. వి. 3. ఒ. పుత్రి. భార.
అది 3, అ 128. చూ, పూర్వము; దే. అ.
39. 4. యధమునకు సిద్ధపడు ఉ, వారి. 3,
అ. 52: చూ, సిద్ధించు; 5. కలుగు. పాశిక్వ.
2, అ. 90: చూ, సంభవించు, అం. శ్రీ. 8 చూ,
సిద్ధపడెను. ఉ, వారి. 4, అ. 212; 7 కలు
గఁజేయు. పొందు. 5, అ. 122; స. శ్రీ.
8. ఏర్పడెను, రచించు చూ, సృజించు;
9. చూ, ఉపదేశించు; 10. చేయు: చూ,
సమకట్ట, (మాయాపాయమునున్న; కాపడి
బద్ధకు మట్టుపన్ను; యొక్క పన్ను మొ.)
పన్నుండు. దే. అ. శ్రీ: చూ, కయనించు
పన్నుగడ. దే. వి 1: చూ, పన్నకము; 2 ఏక
పుకడపపైపండ్లనుంచి తాగ్గతో దిగిం
చుట; చా. 3 కాపడిమట్టుబద్ధకు సన్నా
పాముచేయుట [(శ్రీ. పన్నుపడెను)
పన్నుపడు. ద్వ. అ. శ్రీ చూ, రూ-పనుపడి.
పన్ను. దే. వి. రూ-పన్నీయి. 1. మగ్గమునందు
పడుగునూలు నేలునేలుచొప్పించుటకై నడు
మడుచ్యవసంధ్ధనలె నిలుపునేర్పడి యుండు
నట్లు చెదురుబద్ధలతో అడ్డముగాగట్టఁబడిన
సాలెవాని సాధనవిశేషము; 2 అంకపన్ను
చెమకటియిడుపముల్లు, 3. దుచ్చెన. అం,
పదా. 4—31: చూ, పరిపాధని.
పన్నరి. దే. వి. చూ, రూ-పనుపరి
పన్ను. దే. వి: చూ, రూ-పనుపు
పన్న దే. వి. 1: చూ, భక్త్యులు; చా. 2 బం
డికియెడమపై పువపూగుడుపెద్ద (చూ,టిట్టి):
చూ, వ్యవభవము. 1; చా. 3 అడుగునడి.
(అపృ)(సీవచాతలయందు వాడుక)
పన్నుణము. సం. వి. అ. పుం. చూ, పాపటక.
పన్నర. దే. వి: చూ, మారుగు*.

వచ్చరి. దే. వి. 1. వస్త్రమునందలి చిత్రవర్ణము: చూ, వర్ణము. 8; 2 చిత్రవర్ణముగల వస్త్రము: చూ, వస్త్రము.

వచ్చరివచ్చేదము. వా. వి. లోకం: చూ, వస్త్రము. వచ్చు. దే. వి. 1: చూ, నూతుము; 2. పొట్టుపోయి బల్లదలైన కాడుధాన్యము: చూ, స్తంభ కరి (ధాన్యము) [యూషము. వచ్చుకట్టు. వా. వి. వచ్చుకేసికాచినచోయ: చూ, వచ్చుచేయు. దర్. స. కి. 1: చూ, నలునూతు; వా. 2. కంఠము, పెసలులోవగుచాని పొట్టు పోయి బల్లలగునట్లుచేయు.

వబలుట. వై. వి. = చర్మబల. వృద్ధివండుట. వబుత్తు. వై. వి. = చర్మభుత్తు: చూ, ప్యామి. 1. వబ్బుము. వై. వి. = చర్మ. 1. ఉత్పవము: చూ, సంబరము; 2. సంకారాంతివండుగలోనగునది చూ, సంబరము; 3. ఆరిభగ్గము. వంచ. వా. 5, ఆ. 58: చూ, విందు. 2.

వల్లిప వా. వి. బహిరంగమైన; అందజీకిచెందిన వమిచ. వై. వి (రూ-ప్రమిచ-ప్రమిచ-ప్రమిచ) దీపముయే పాత్రము: చూ, పాత్రము 8. వనుతో. దే. వి: చూ, రూ-వనుతో. 2

వమ్మకము. దే. వి. అంశమునుడిచి వట్టడికట్టు: చూ, మూర్తి. 1.

వమ్మ. దే. ఆ. కి. 1. ఆరికయింపే. మార్క. 5, ఆ. 245 చూ, సంపదించు; స. కి. 2 అంశము మడిచివట్టు: చూ, పాడుచు 8.

వయంట. వై. వి. = పైతా (రూ-వయంట-వయ్యంట-వయ్యంట-పైతా, వయ్యంట-వయ్యంట-పైతా) శ్రీలలోమ్మమూడివస్త్రము. వి. 2, ఆ. 28: చూ, వస్త్రము.

వయనము. వై. వి. = చర్మయాణ. (రూ-వయనము-పైనము): చూ, భగ్గయాణము.

వయనించు. వై. ఆ. కి. = చర్మయాణించు: చూ, వెళ్లు. 2.

వయర. దే. వి. (రూ-వయర-వయ్యర-వయ్యర-పైర) 1. దక్షిణపుగాలి: చూ, వాయువు; 2. గాలి: చూ, వాయువు; 3. దే. చూ, అవరాలు.

వయ్యపు. సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. పాల*: చూ, రాజాదనము. 1; 2. పిన్నపాల*: చూ, రాజాదనము. 1; 3. రెడ్డివారిహాసంబాయి*: చూ, వ్యర్థశీరి; వి. 4. పాలక. హిరవై నది; 5. పాలయొక్క వికారము (నయ్య-పెరుగు-లేల్లము). చూ, స్తవ్యము.

వయ్యని. సం. వి. ఈ. శ్రీ. 1. ఆవు: చూ, పాగళ్ళయి (భేళ్ళయి); 2. ఏలు: చూ, స్వర్ణది (నది); 3. చూ, పాలగొలిమికి*.

వయ్యప్ప. సం. వి. వ. వ. (రూ-వయ్యము-వయ్యము-పావనము) = పాయి. 1. చేపపాలు: చూ, స్తవ్యము; 2. పాలు: చూ, స్తవ్యము; 3. నీరు: చూ, సరిలము

వయంట. వా. వి. రూ-పైయంట. 1: చూ, వ్యభిచారము; 2. ఉత్తరతి: చూ, సంయోగము; 3. నీట్లాటమందలి ఆటపై యంట.

వయి. దే. వి. 1. (రూ-పై-పైని) ఉత్పరము: చూ, మూడు. 2; దర్. 2 (రూ-పై-పైని) ఊర్ధ్వార్ధకము. ఆం. భా. కృ. 88.

వయింబక్కలబడుట. వా. స్నేహముగానుండుట, ఎక్కువ మమకారానుండుట. “వయింబక్కలబడంగ జేక్కనిమహారతి ముక్కున విూజు” (సారంగధరచరిత్ర).

వయింట. వై. వి. = చూ, రూ-వయంట. వయింటకొంగ. దర్. వి. రూ-పైంటకొంగ; చూ, మైశోణు.

వయండి. దే. వి. రూ-పైండి. 1. బంగారు: చూ, లోహము. 1: 2. ధనము: చూ, దిక్రము. 1; 3. ఉంకువ: చూ, కుల్కము. 2; 4. రోయి: చూ, కుల్కము. 3.

వయిడికంటి. దే. వి. (వైడి + కన్ను) (రూ-
వయిడికంటి-వైడికంటి.) 1: చూ, సరి
సంతుబుడంగ; 2: మెడవగ: చూ, భూష
ణము. 3: విల. 3. బంగారుచూకన్నులు
గలది: వయిడికంటి.

వయిడికంటి. దే. వి. —పై.—

వయిడిచూలాలు. దే. వి. రూ-వైడిచూలాలు.
వనుగర్భ: చూ, భూమి. 1.

వయిడితామర. ద్వ. వి. రూ-వైడితామర.
మెట్టతామర: చూ, సహస్రసత్రము.

వయిడినెలతి. దే. వి. రూ-వైడినెలతి:
చూ, లక్ష్మి. 1. [చూ, పృథ్వి. *.

వయిడిపృథ్వి. ద్వ. వి. రూ-వైడిపృథ్వి.
వయిడిరాసము. ద్వ. వి. రూ-వైడిరాసము:
చూ, గాలిపూట. (కల్పము. 2.)

వయిడిముడుచే. దే. ఆ. కి. రూ-వైడి
ముడుచే. నిర్వికారముచేయు.

వయిడిముడుపు. దే. వి. రూ-వైడిముడుపు,
నిర్వికారము.

వయిడియుమైత్త. ద్వ. వి. రూ-వైడియు
మైత్త. కాంచనము *: చూ, యుగపత్ర
కము. [రుడు: చూ, శ్రీరుడు.

వయిడిశీలడు. వా. వి. రూ-వైడిశీలడు. పుతే
వయికము. దే. వి. రూ-వైకము. 1. రెండు
కాసుల వాణెము: చూ, పొరుపు. 4: 2: చూ,
విక్రము. 1; 3: చూ, సమూహము.

వయికాపు. జా. రూ-వైకాపు, వైకాగృత్త.
“కున్ద్రత భరంబునకుం బయికాపుచోలె.”
(కళ్యాణాక్షోదయము)

వయికుంటి. దే. వి. రూ-వైకుంటి. ఆ పరి
సరతము: చూ, సంయోగము.

వయికోన. దే. ఆ. కి. రూ-వైకోన. 1. మీలు:
చూ, సందడించే; 2. కవియు చూ, వ్యా
పించే; 3 చూ, యత్నించే; 4. కలుగు.
చూ, సంధించే. (చీ. వయికోనపు)

వయిచేయి. జా. రూ-వైచేయి. అభివృద్ధు.
“విల్వరామునికైచేయయయ్యె.” (శ్రీని
వాసవిలాసము). [రుక.

వయిచోలు. దే. వి. రూ-వైచోలు: చూ, పూ
వయిచోలుమట్టు. దే. వి. రూ-వైచోలుమట్టు:
చూ, మత్స్యము 1. [చర. 83.

వయిచో. వా. వి: చూ, వదరు. 1. ఆం, వదా.
వయిచ. దే. వి. రూ-వైచ, పిల్లకాయ: చూ,
శిశువు. [శ్రీ.

వయిచలి. దే. వి. రూ-వైచలి. అడుచి: చూ,
వయినము. వై. వి. వైచలియా: చూ, రూ-
చయినము.

వయిచడు. ద్వ. ఆ. కి. రూ-వైచడు. 1: చూ,
సందడించే; 2. కవియు: చూ, వ్యాపించే;
వయిచయిగ. దే. ద్వి. కి. విల. (వయిచయి +

కాక్) రూ-వైచైగ: చూ, సులభము. 2.
వయిపూటు. ద్వ. వి. రూ-వైపూటు. 1. (వైచ
దంట) కవియుట: చూ, వ్యాపనము; వా.
వి. 2. చీకటికప్పువలన వచ్చేడురాబడి;
3. ఇతర వృత్తివలనవచ్చేడు రాబడి.

వయిబూనికొనుట. జా. సంబంధములేనివి కల
గఁజేసికొనుట. “అయినదానికొనిదానికి
నడ్డమువచ్చి వయిబూనికొనక.” (నీతిచం
దిక—విగ్రహము.)

వయిగ. దే. వి. రూ-వైగ: చూ, రూ-వయిగ.
వయిరము. దే. వి. రూ-వైరము. ఆపు: చూ,
ధేనువు.

వయిలి. దే. వి. రూ-వైయి. చూ, సస్యము. 1.
వయిరుదుబ్బు. వా. వి. రుబ్బు: చూ, రూ-
వైరుదుబ్బు. [వస్తాడు. 2.

వయిరుచూను. వా. వి. రూ-వైరుచూను: చూ,
వయిరుచుకొనిమీడు. దే. వి. రూ-వైరుచుకొ
నిమీడు: చూ, హిమాంశువు. [మూ.

వయికావము. ఆం. (వైకావము) చూ, అస్త్ర

వయిన. వా. వి. రూ. పైస. [(కానికీ పైసలు= 3; కానికీ అదా; పైసలమిట్టి (అని కొంపలు); (కానికీ పైసలమిట్టి (అని కొంపలు))]; చూ, రుద్ర. 1.

వయినలనులు. వా. వి. రూ. పైసలనులు మిట్టి: చూ, మేఘము 1.

వయినలను. వా. వి. చూ, రూ. పయినలను. వయినరము. దే. వి. రూ. పైసరము రతి: చూ, సంయోగము. [పాల్గరము.

వయినల. వా. వి. రూ. పైసల. తిమ్మ, పరి వయోజము సం. వి. ఆ. వ. నీటిపుట్టును, తా మర: చూ, సహస్రచక్రము.

వయోధరము. సం. వి. ఆ. పుం 1 బ. పాలిం డ్లు: చూ, ప్రసము; 2. మిట్టి: చూ, మేఘము. 1; 3. చూ, ముక్కంటిపండు; 4. కోళకారమును వెలుగు: చూ, రపాలము. 3.

వయోధి. సం. వి. ఇ. పుం. చూ, పయిద్రము. వయోముఖవిషయంధన్యాయము. పా. లోపలవిషయము నోటపాలునుగలకుండ యనుకీతి.

వయోరాశి. సం. వి. ఇ. పుం: చూ, వయోధి. వయ్య. పై. వి. పాటల. రూ. వయ్య. 1. పాటలవర్ణము, వర్ణవర్ణగలది: చూ, వర్ణము 3.

వయ్యంట. పై. వి. పై కా చూ, రూ. వయ్యంట. వయ్యం. ద్వ. వి. పై. —

వయ్యర. దే. వి: చూ, రూ. వయ్యర. (దిక్షిణపు గారికి — ప్యా. 3, ఆ 84; గారికి. — అచ్చ. చాల, కాం. 83.)

వయ్యె. పై. వి. విలు: చూ, రూ. వయ్యె. వయ్యెంట. పై. వి. పై కా చూ, రూ. వయ్యెంట. వయ్యెం. ద్వ. వి. (వయ + ఎడ) — పై. —

వయ్యెర. వా. వి. 1: చూ, రూ. వయ్యెంట; 2. వయ్యెరగారి: చూ, మా. వయ్యెర.

వర. సం. వి. ఆ. పు. 1. వాగ్మదము; దే. వి. (1) కొంటిపాఠ: చూ, పాఠ. 4; (2) అర

టిలోపలవాని పాఠ: చూ, పాఠ. 5; పై. వి. (3) వృత్తియందు వరముకల్పమునకు మీదివర్ణములోపించగా మిగిలినరూపము. [వెళ్ళ.

వరంగి. పై. వి. 1. శ్రీకృష్ణులు; 2. వరంగి వరంగీలాగి. ద్వ. వి. కంఠజాతివస్తువు

వరంజము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: తిలయంతరిము. (తె. ప). — గానిగ: గా ను గ: గా నుగ: గా ను; 2. యేకత్రియలు: గ: చూ, రిష్టి. 3; 3. నురుగు: చూ, శేషము; 4. — వరుణ: కత్తిపిడి: చూ, పిడి. 2.

వరంజే. పై. వి. రూ. వరంజే గోడకట్టుబాటు వకటంగకట్టినకట్టడము: చూ, పాదర. 3.

వరంజో. పై. వి. — పై — వరంజోగూడు. ద్వ. వి. వరంజోబొక్క: చూ, రంధ్రము. 1

వరంపర. సం. వి. ఆ. పు. 1. — తెరతెర. వరుస (విడువక సాగునది): చూ, వెల్లి. 4; 2. పుత్రపాత్రపాఠంపద్యము: చూ, సంకాపము 2; 3. చాధ: చూ, కోళము; వా. వి. (1) వరుస: చూ, వరంపర. 1.

వరంపరాకము. సం. వి. ఆ. న. యజ్ఞమునందలి పశుపద: చూ, శసవము.

వరంపరాచాపము. సం. వి. ఆ. న. శేరులూప, పలువురు పోయడగిన యందలము, మొదలనది (అనికొంపలు) చూ, మాత్రము. 1. వరంపరుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, ముమ్మనుడు.

వరంగు. పై. ఆ. 89. 1. — పర్యాయ: 2. పర్య. ఆం. భా. కృ. 88: చూ, సమ్యక్తియే; 2. — పర్యాయ: పర్యాయమును. మార్క. 4, ఆ. 220: చూ, వర్ణ. 3; 3. — పర్యాయ: పర్యాయమును; 4. — పర్యాయ: పర్యాయము. భార. ఉపా. 2, ఆ. 318; 5. పర్యాయము.

ఉ. వారి. 5, ఆ. 313: చూ, వ్యాపించే;
 6. పరివృత్తము. మార్గ. 5, ఆ. 220;
 7. పరివృత్తము చూ, పరిగొను; 8. విహరించు. పరిభా. 1, ఆ. 85
 -వరణ. వా. వి: చూ, రూ-వరణ.
 వరణ. దే. వి: చూ, విదళ.
 వరణ. దే. వి: చూ, రూ-వరణ. 1-2
 వరణిచ్చుట. దే. వి. కుంభసంభవుడు, ఆగమ్యుడు య. 1, ఆ. 85: చూ, సవ్యాసి.
 వరణ. దే. వి: చూ, రూ-వరణియ.
 -వరణ. దే. వి. 1. రెండువిషయములు; వా. 2. రెండు కామము, ఆరుపైసము, అరణా, 1/32 వంతు రూపాయ; 3. సంకెటిండు, దేశము. (చంద్రవర్ణమునకు కళాకవంతులైన నిచ్చెదరు);
 4. గడ్డిపోచ. ప్యా. 4, ఆ. 48. చూ, మేటి
 -వరణాంతరము. పా. ఒకకరణమునండి వేలొక నిర్దేశకరణమున కేపుని బ్రవేశించు కేయుట. [చూ, పుస్త్రము
 వరణానంద. వై. వి. తెల్లని వాల్చీనుబట్ట వరణియ. అం. 1. ఇది అన్య, కన్యయని ద్వివిధము. (అన్య అతిరహస్యమైన వరపురుష భోగముకలిది. కన్య వివాహముకానిది. సామాన్యకన్య. ఇట్లు స్త్రీయ 13, వరణియ 2, సామాన్య. 1. విభయలపుటకే బ్రహ్మచారియకల వధవాలునకైరి. (చూ, వాయుకల, స్త్రీయ, అన్య, కన్య); విగ. 2. ఇరిగిరి.
 -వరణ. వై. వి. చరిత. రూ-వరణ. దారి రెండువిధములు: పా. భూమి. 1.
 -వరణము. ద్వ. వి. (వరణము + కడుపు) ఆహారమునెయిగడుపు: చూ, భూమి. 1.
 -వరణ. వా. వి. కేవలలోనిభాగము: చూ, వీము 1 (దేశము). [కనుపు.
 -వరణిచ్చుట. వా. వి. ప్రసూయ: చూ, -వరవి. దే. వి. రూ-విరణ: చూ, వా. 2.

వరవి క్రమరీతిగను. అం: చూ, ముగియును.
 వరవాళుడు. సం. విగ: చూ, సేవకుడు
 వరజే. దే. వి. ఒకానొకపట్టు: చూ, పట్టి.
 వరతంత్రము. అం: చూ, స్వేచ్ఛావ్యవస్థయను.
 వరతంత్రుడు. సం. విగ: చూ, చరాధీనుడు.
 వరద. వా. వి: చూ, బకము. [ద్వి 187.
 వరదము. వా. వి: చూ, వాడవము, అం, భా.
 వరదా. వా. వి. 1. తెర: చూ, పుస్త్రము;
 2. బాడు. అం, భా. ద్వి. 188: చూ, మునుగు. 3.
 వరదూషణము. అం: చూ, మోడకసంధులు
 వరదేశి. సం. వి. క. పుం. చూ, విందు 4.
 వరపతి. వై. వి. 1. మాటనిలకడ; 2 = వరభృతి. ఆపవర్తనీకొనుట: చూ, వరవత్తెము
 వరవత్తెము. వై. వి. = వరభృతి. చూ, వరపతి 2.
 వరవిండాదుడు. సం. విగ: చూ, వరాముడు.
 వరపు. వా. వి. 1: చూ, వరణానందము;
 2: చూ, కన్య. 1; 3 వికలము. నిర్వ 8, ఆ. 102: చూ, విస్తారము. 1; విగ. 4. విరివిగలది: చూ, విత్తము; వై. కే. 1.
 5. (బాగు)చూచుకొనె. వారి. ఉ. 10, ఆ. 88: చూ, చూచుకొనె. 4; 8. పగవహించుకేయు. వారి. పూ. 2, ఆ. 71.
 వరపుకరము. వా. వి: చూ, వాణిగలు.
 వరపురుషుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, విష్ణువు 1
 వరపుస్త్రము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, పాంసకుడు.
 వరభక్తుడు. అం. మత్రికము, మళకము, కేళ్య, మూషికము, యావకుడు, గామిణి, గామకుడు (7).
 వరభాగము. సం. వి. ఆ. పుం. సుజాతాస్త్రము.
 వరభృతము. సం. వి. ఆ. పుం. అయి: చూ, పాంసకులు. [సము.
 వరభృత్తు. సం. వి. క. పుం. కాశి: చూ, వాయు
 వరమనిచ. అం. చూ, గ్రహముల దాహనిమాగుములు.

వరమచదము. సం. వి. ఆ. న విష్ణువుండకు
చోటు, బైకుంజము చూ, స్వర్ణము.

వరమభాగవతోత్తమలు. అం. పరహృదుడు,
వారిదుడు, పరాశరుడు, పుండరీకుడు,
వ్యాసుడు, అంబరీషుడు, కుకుడు, శౌన
కుడు, భీష్ముడు, దుశ్శాంగుడు, అర్జును
డు, పసిష్ఠుడు, విభీషణుడు మొ

వరమము. సం. వి. ఆ. తుం. 1. వరమాత్మ చూ,
వాంసుడు; విణ. 2. అద్యము; 3 చూ,
శ్రీవ్యక్తము; 4. పరధానము, అవ్య. 5 చూ,
విష్ణుత్వము, 1

వరమహంస సం వి. ఆ. తుం ఉత్తమపదము
నొందిన పన్నానీ. చూ, పన్నానీ

వరమాణువు సం. వి. ఉ. తుం సూక్ష్మముల
కంటే సూక్ష్మమైనవిలువు: చూ, రేణువు 1.

వరమాత్మ సం వి. క్. తుం చూ, వరమము. 1

వరవాక్యయందిలితపథము. అం చిత్తు, అంత
ర్యామి, సూత్యాత్మ, విరాట్టు (4)

వరమాత్ముడు సం వి. క్. తుం చూ, వర
మాత్మ. [వరమాయింపు

వరమానా వా వి రాజాజ్ఞ, రాజోన్నదు
వరమాన్నము. సం వి. ఆ. న. చూ, పాదిము(1)

వరమాయిందే వా. న క్రి. చూ, పెరిగియ్యే.

వరమాయింపు వా వి చూ, వరమానా

చము. సం. వి. ఆ. న 1 శేవలము చూ,

సర్వము; 2. చూ, మోక్షము 1, విణ

3 పరమాయి-పెర, ఇతరము. చూ, వేలు

3, 4 చూము: చూ, విపరీకృప్తము,

5 మీడిది చూ, మీడు 1, 6 చూ,

శ్రీవ్యక్తము, జే. ఓ. (1) రథసూరము. చూ,

యంగంధరము; (2) కై: బండిమీడిచుటపు

మాపు" పలుగాడి, (3) వేయము. కాకి

5, ఆ 205" చూ, సపాటము; వై వి.

(4) - పొరుగు. అనగవనశ్రము, నిరావశో
పశ్రము.

వరమచదు వై. ఆ. క్రి. 1. - పరీణామ: చూ,
సాగిలవడు; 2. పొరీయోవనేకము చేయు:
పొరీణాచారముచదు.

వరమేశ్వరుడు సం వి. ఆ. తుం. 1. చూ,
శ్రీవుడు; 2" చూ, విష్ణువు. 1

వరమేష్టి సం. వి. క్. తుం: చూ, బరీష్టా. 1.
వరమోచ్చ. అం. చూ, గోహముల దళావరీ
మాణములు

వరలోకములు, వానియధిపతులు అం. దేవలో
కము (దేవేంద్రుడు), బరీష్టాలోకము (లేక)
సత్యలోకము (బరీష్టా), శ్రీలానము (ఈశ్వ
రుడు), వైకుంఠము (విష్ణువు)

వరవంజో. జే. న. క్రి చూ, వేష్టించే

వరవంతుడు సం విణ (వో. ఈ వో) చూ,
వరాధీసుడు

వరవడ వై వి - చూ, రూ-వరగడ

వరవిశమగు మి ఆ క్రి చూ, విష్ణుత్రికొందు

వరవిశము సం విణ. 1 చూ, పరాధీనము;

వా. వి 2 ఒడిదెలుంగులు చూ, విష్ణుత్రి.

వరవా వా వి. 1 పొరీదరగపస్త్రము. చూ,

పస్త్రము (వరదాతనియము); 2 రూ-వర్యా.

వరమాదము: చూ, పూరిత్యము.

వరవాది. జే. విణ" చూ, వేరగవాడు. ప్యా.

3, ఆ. 84.

వరవు. జే. వి 1 చూ, వ్యాపనము. ప్యా.

4, ఆ. 115, ఆ. క్రి. 2. రూ-వర్య: చూ,

వ్యాపించే [వరమముడు]

వరవరామము. అం. చూ, అవతారములు (వర

వరవరాముడు. సం. వి. ఆ. తుం 1 కార్తవీ

ర్యశ్రీపుత్రు, జామదగ్ని. (వరవరాముడు

జమదగ్నికి శేణాకణుండు బుట్టినవాడు.

అతనిశండిగిని గార్తవీర్యార్జునుడను చక్ర

ఉత్తరేణి. అందుచేత బరకురాముడు రాజవంశము నాశనము చేయుచుండెను. రాజులనందఱును ఇవనది యొక్కసాయల యుద్ధముచేసి చేంపెను. ఇతనికి గండగొడ్డలి అయ్యుండు బానిసి యీశ్వరుడియైనను. పరశువుగండగొడ్డలి. పరశువును చాల్చిని వాడుకానఁ బరకురాముడనఁబడెను. ఇది యే పరకురామావతారము. చూ, అవతారములు; 2. జనుదగ్గి కొడుకు. అన్యథుఁడు; 3: దిరజీవి. ముద్దరము. పరశువు. సం. వి. ఉ. పుం. గండగొడ్డలిచూ, పరశ్వధము. సం. వి. అ. పుం. 1 — చై —; అం. 2: చూ, ముప్పదిరెండుయధులు పరశ్వతము. సం. విణ. స. నూటికంటె నధికసంఖ్య గలది. చూ, సంఖ్య. 1. పరశు. దే. వి. ఉత్సవమునందువచ్చెడుజనము. పరశవేది. చై. వి. సప్తవేది. చూ—పరశవేది—చూ, స్వర్ణవేది. (ఇవమునంటి బంగారము చేయు రసము.) పరస్పరము. సం. విణ:చూ, మిత్రము. పరస్పరకోపకారపర్యవము. అం. చూ, సామంతులము. ప్రస్త్రీ పరస్త్రీ. సం. వి. ఈ. ప్రస్త్రీ. అన్యస్త్రీ. చూ, పరస్పరప్రేమ. సం. విణ. స. వేయికంటె అధికమై సంఖ్యగలది. చూ, సంఖ్య. 1. ప్రము పరస్త్రీపదము. పా. క్రియాపదముయొక్క శేషరా. సం. ఉప. (గ. పరాకృమము=ఇచ్చేట పరా' అనునది ధాత్వర్థమును వీర్యమునునర్థమునకు మార్చినది; 2. పరాజయము=ఇచ్చేట ధాన్యధమును వ్యతిరేకార్థమును గామార్చినది; 3. పరాధనము=ఇచ్చేట ధాత్వర్థమును అనమానమును నర్థముగామార్చినది; 4. పరాయణము=ఇచ్చేట ధాత్వర్థమును ఆశ్రయమును నర్థముగా మార్చినది; 5. పరానువు=ఇచ్చేట

"అను" కల్పముతోఁగలసి తానుకొల్పబడిన యను నగముకలవి యయినది. ఇత్యాది.) పరాంగము. సం. వి. అ. పుం:చూ, సముద్రము. పరాంతిక. పా. వైకాశీయజాతి వృక్షములలో నొకటి చాలుగుపాదములును పగ్గినర్తక వృక్షచ్ఛాయనే నడచేను. చూ, వృక్షము. 1. పరాకృచ్ఛము. అం: చూ, కృచ్ఛము. 5 పరాకు. దే. వి. పరాక. 1 చూ, స్థానికము; 2 కర్పరత. విజ 2, అ 152. పరాకుండు. సం. వి. అ. పుం. కుర్మికుండు: చూ, వ్యాధుండు 2 పరాకువతు. ద్వ. అ. క్రి. చూ, పగ్గినానిచే. పరాకృగుము. సం. వి. అ. పుం. 1 చూ, వీర్యము 1, 2: చూ, క. 1; 3: చూ, సామర్థ్యము. 1; 4 చూ. యత్నము; పా. 5 వీనికి ఉపమానములు. మహారస్యామి, శ్రీరామమూర్తి, అర్జునుండు, పరశురాముండు, బలరాముండు మొ [కృమిము. పరాకాగిరి. సం. వి. ఇ. ప్రస్త్రీ: చూ, పరా పరాగము. సం. వి. అ. పుం. 1. చూ, పుచ్చిడి, 2. దుఃస్వ: చూ, లేణువు. 1; 3. నలుగురిండి. చూ, పాదము (1); 4. గావాల పు మార్గచంద్రులఁబట్టుట: చూ, గృహణము. 1; 5. చందనము: చూ, వాసన. 1; 6: చూ, విభాగిరి; 7 ఒకానొకకొండ: చూ, పర్యతము. పరాచీనము. సం. వి. అ. న. పేడ మంగము: చూ, వైముఖ్యము. పరాబ్ధుఖము. సం. వి. అ. న. 1—చై—; అం. 2: చూ, కప్త్రములు; 3 చూ, హస్త పగ్గిచారములు. పరాబ్ధుభక్తము. సం. విణ. విముఖత్వము: చూ, వైముఖ్యము. పరాబ్ధుఖుండు. సం. విణ: చూ, విముఖుండు

పరాశరము. వై. వి. చూ, పరిహాసము. (వా). పరాచితుడు. సం. వి. చూ, పరాచుడు. పరాచీనము. సం. వి. అ. చూ, పరాచుడు. పరాచీనుడు. సం. వి. చూ, విముఖుడు. పరాజయము. సం. వి. అ. పుం: చూ, పీఠ. 7. పరాజితుడు. సం. వి. చూ, పరాధూతుడు. పరాశ్చరుడు. సం. వి. శ్రీమలకంఠతీశి శ్రీమల: చూ, శ్రీమల:డు. చూ, పశము 1 పరాధనము. సం. వి. ఒకరికి లోబడినది పరాధనము. సం. వి. అధీనుడు, ఆయిక్తుడు, అస్వచ్ఛందుడు, క్షణుడు, గృహ్యకుడు, వాధపంతుడు, నిష్పంతుడు, పంతుడు, పరపంతుడు. (తె. ప.)—చోలు మానిన, పనుచరి-పవర్తి.

పరాధనము. సం. వి. చూ, పదవిక * పరాధనము. సం. వి. ఒకరింటిపాడు తిను వాడు: చూ, భక్షకుడు

పరాధన. అం చూ, సంవత్సరములు. పరాధనము. సం. వి. అ. పుం. 1 చూ, వహీలనము; 2. చూ, సంస్థ. 3. పరాధనంపే. సం. స. కి. చూ, భంగించే పరాధూతి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. చూ, పరాధనము.

పరాధూతుడు సం. వి. యథామనోదీన వాడు. చూ, వహీలనుడు

పరామరిక వై. వి. పరామర్శ రూ-పరామరిక. సం. వి. అ. 120. చూ, పరామర్శము

పరామరిక వై. వి. = పై—

పరామరికంపే వై. స. కి. = పరామరికంపే. ఉ. రా. 7, అ. 17. చూ, విమర్శించే పరామర్శము. సం. వి. అ. పుం. = పరామరిక. చూ, విమర్శనము [చూ, విమర్శించే పరామర్శించే సం. స. కి. = పరామరికంపే; పరామర్శము. సం. వి. అ. పుం. చూ, పదగల్గు.

పరాయణము. సం. వి. అ. న. 1. ఆశ్రయము: చూ, పన్నిధానము. 2; వి. 2. ఆశ్రయము: చూ, వాంఛ.

పరాయణుడు. సం. వి. ఒకట అసక్తిగల వాడు: చూ, లాభుడు. 2. వ్రేలు 2. పరాయి. వై. వి. అ. పర. ఇతరము: చూ, పరాయివాడు. వై. వి. చూ, వేలయినవాడు పరారి. వై. వి. ఎత్తుపడి తురువిడిచిపాటి పోయినవాడు: చూ, పాంథుడు.

పరారువు. సం. వి. ఉ. పుం: చూ, పాల్ల* పరారువాది. సం. వి. న. పుం. చూ, పక్షి. పరారువు. సం. వి. చూ, శ్రీధర్మము పరారువు. సం. వి. అ. పుం: చూ, శ్రీధర్మము 2. పరారు. పా ఒకానొక పృథ్వు. తేసిపాదం బుల ర-ర-ర-ర-నరువులును, సరులను ర-ర-ర-ర-నరువులును గలిగి తేసిపాదం బుల 2, సరులను 10, యతులుగలపృథ్వు చూ, పృథ్వు 1

పరావృతము. సం. వి. పార్లాడిని పరావృతము అం. 1 చూ, కిర:కిరియలు; 2 చూ, ఏకలంతిపానములు.

పరాశరగోత్రము. అం చూ, గోత్రము. 18 పరాశరస్మృతి అం (కలియుగధర్మములగుట పునది) చూ, స్మృతులు (దీనివ్యాఖ్యానము పరాశరమాధవీయము)

పరానకము. వా. వి. పరియాశేకము.

పరాసనము సం. వి. అ. న. చేంపుట: చూ, హింస. 1. స్థితుడు.

పరాసువు. సం. వి. తేచ్చీవనాడు చూ, సం పరాసుంది. సం. వి. న. పుం. దొంగ: చూ, హరకుడు. 1.

పరాస్థము. సం. వి. 1. ఆపజయమొందినది చూ, పీఠ. 7; 2. నిరాకరించబడినది: చూ, పృథ్విగర్హము.

పరి సం. ఉ. ప. 1. (౧. పరిభుడు=ఇతేల

“పరి” అనుపదవిధకము; ౨. పరిధానము—
ఇచ్చేట అంకట అను పదముగలది; 3. పరిచా-
నము—ఇచ్చేట ధాత్యర్థమునుమాన్యు అను పరి-
చానా మాన్యపది; ౪. పరిధానము—ఇచ్చేట
ధాత్యర్థమును తిరస్కరించే అను పదముగా
మాన్యపది; ౫. పరిధానము—ఇచ్చేట అంకట
అను పదముగలది) దే.వి. (1) చూ సమా-
ఖామ. పారి. ఉ 6, ఆ. 178, (2) పచారి
అం, పచా. పర 42 చూ, భటుండు. 1;
(3) పండు. భార. విరా. 4, ఆ. 78. చూ,
సేవ. 1; (4) పంక్తి. ప్యా. 4, ఆ. 10.
చూ, శ్రీశీ. 1; (5) వేష్టనము. చూ, వ్యా-
చనము; (6) పరంరంగులసేవ. చూ, సేవ
1, (7). పంతులీ (లేక) ముఖికిబోద చూ,
స్వస్థి; (8) రూ-పారి ఆపృత్తి (ఈమధ్య
మందిది యేకాధ్యక్షభూత్యముగానే పరిచయో-
గించుచును. ఉదా.—ఒక పరి-పిక్క. పరి-
మే) [5, ఆ. 43.
పరిచించే. వై. స. కి. పరంజోట్టు భో-
పరిక. దే. వి. 1. ముగ్ధ. చూ, రంగపల్లి;
2 ఇల్లు అరికి పట్టిన ముగ్ధయొక్క అలంకార
ము చూ, రంగపల్లి. [14: చూ, కాకుండు
పరికట్టె. వా. వి. దరిదుర్గిడు. అం, భా శ్చ
పరికభ. అం, కావ్యభేదము. తద్వి. అభ్యా-
యిక, (ఉపలభ్యార్థ), అభ్యాసము, ఉచ్చాస-
ము, కృతి, అంధకభ, చంద్రుల: చూ, సంభ్రుటము.
పరికరము. సం. వి. అ. పుం 1. ఉపకరణము.
చూ, సాధనము. 2, 2. చూ, సమానము;
3: చూ, పరిపాకము. 1; 4 సదికట్టు చూ,
పర్రయము; 5: చూ, యోగపట్టె; 6: చూ,
యత్నము; 7. చూ, మంచేము; 8: చూ,
స్మృతి 3; అం. 9. పరికరాలంకారము
పాల్గి పాఠ విశేషములుగలది. ఉదా.—

పరుష్యుడై పరిష్కానే త్తరుషిగములియ్యెను.”
చూ, అలంకారము. 2.
పరికరంబుగము. అం. పాల్గి పాల్గియిది శిష్యము
గల యర్థాలంకారము; “ఉదా.—ఈరాజా
కరుగిపులకుముండు. శ్రీలకుంగాముండు.
యాపకులకు గానుగ్గమపునయ్యె. ఇతనిం
పొంది (శ్రీలంకాముండని, రిపులు కాలండు
ని, దీనులు కల్పపుత్రునియొప్పు చేండిరి.”
చూ, అలంకారము 3
పరికరించే వై. స. కి. పరిశీ. రూ-పరికిం
చే వై. 1, 2. 108. చూ, విమర్శించే
పరికర్మము సం. వి. క స: చూ, పానము 1.
పరికాండు దే. వి. యాధనము చూ, పాన్తి.
పరికి దే. వి. ఒకానొకరికారుండు: చూ,
కానుండు. 1.
పరికించే. వై. స. కి. 1: చూ, రూ-పరిక
రించే. భార. ఆది. 2, ఆ. 180; 2: చూ,
పెదకు అం, భా శ్చ. 122.
పరికించుట వా. వి: చూ, పెదకు. అం.
పచా. చర. 39.
పరికిచీ దే. వి. పావద: చూ, పర్రయము.
పరికుటము. సం. వి. అ. పుం గవనివాటిట
సంధేయము: పరిచిబ్బు.
పరికె. దే. వి: చూ, కృంగుటకము*
పరికెగడ్డ దే. వి.—వై—
పరికొనుము. సం. వి. అ. పుం. 1: చూ, విదా-
కము. 1; అం 2: చూ, జన్యతాళములు.
పరికొనునాము. సం. వి. అ. పుం. మేలకపోకు:
చూ, మేయము. 1.
పరికొయి. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1. మేట్టుకొని
పచ్చేట: చూ, వ్యాచనము; అం. 2 చూ,
మదకసంధులు.
పరికేకము. అం: చూ, పండ్రికొయ్యము.

చుగి. ప్రము. సం. విగ. నలవొక్కలఁజేట్టబడి
పది: చూ, వ్యావృత్తము. 2.

చరిశ్చే. చము. సం. వి. అ. పుం. 1. యేట్టుకొని
యందుట' చూ, వ్యావృత్తము; 2' ఉన్న
మనము-ఉన్నయము-ఉన్నాయము. (తె.
చ).—ఎర్రుట.

చరిఖ. సం. వి. అ. (స్త్రీ) అగడిత:చూ, వ్యర్థది.
చరిగణనము. సం. వి. అ. న. ఎన్నిక: చూ,
పంకలము.

చరిగణించే. సం. వి. కిరీ' చూ, లెక్కించే
చరిగణితము. సం. విగ. 1 కదలిపోయినది' చూ,
తేలికము 1; 2. మేట్టబడినది' చూ, వ్యా
వృత్తము. 1; 3 'తెలియబడినది' చూ,
వ్యక్తము 2; 4 దొందలబడినది: చూ, వ్యా
వృత్తము 3, 5. మణువలబడినది.

చరిగమి. చా వి చూ, పరి 8
చరిగియ. దే. వి: చూ, రూ-చరిగ
చరిగ్యసాతము. సం. విగ పిశ్రువుతో' ప్రయ్య
కొనబడినది చూ, వీక్యకము 2.

చరిగె. దే. వి రూ-చరిగియ. 1. చరిగె* 2; పరి
గచేచు: చూ, మత్స్యము. 1; కిరీ. విగ.
3: చూ, వేగము. 3; చా. వి. 4 కొనిన
చేలోదిగబడిన దెమ్మలు: రూ-చరిగ.

చరిగచేమ. చా. వి. సప్తమకొనినసాలము చూ,
భూమి. 1. [చూ, బ్రదుకు 1

చరిగబ్రదుకు. చా. వి చరిగచేమకొనబట్టి
చరిగొను దే. అ. కిరీ. 1. (నను. 5, అ. 85)
పపుఁజొలితరు. పాఁజొలితరు, బారుతీరు;
స. కిరీ. 2 చూ, చేష్టించే హరి. పూ. 8,
అ. 65

చరిగిసాగము. సం. వి అ న. పిశ్రువుతో
ప్రయ్యకొనుట: చూ, వీక్యకము. 2.

చరిగిసాము. సం. వి. అ. పుం. 1 —చై—;
2: చూ, భార్య; 3—బలగము: చూ, పరి

చారము. 1; 4' చూ, సంవిమోదము; 5: చూ,
కావము. 1; 6. ఉపకరణము: చూ, సాధన
ము. 2; అం. 7' చూ, హస్తకీర్యము.

చరిగిహించే. సం. వి. కిరీ. పిశ్రువుతో' ప్ర
య్యకొను: చూ, వీక్యకరించే.

చరిఘము సం. వి. అ. పుం. 1. (చరిఘ)' చూ,
యోగములు; 2' చూ, లభ్యుడి; 3' చూ, కా
గము. 1; 4. గదెహు' చూ, విష్కంఠ
ము 2; 5 కొటగపను' చూ, చాకిరి;
6. గాతేమండ చూ, భాండము 3, 7 కుం
ద: చూ, భాండము 3; 8 దెబ్బ చూ,
హతి; 9 చార్గరమునందుంచే లాటీకట్టు: చూ,
లాటీ; 10 చేంపుట (హించించేటయు హిం
సించునదియు చరిఘము)' చూ, హింస. 1;
అం. 11' చూ, ముప్పదిరెండాయుధములు.

చరిఘాణించే. దే. అ. కిరీ: చూ, ఎరుగాడు.
చరిఘాతనము. సం. వి. అ. పుం. చూ, పరిఘము. 2.
చరిఘోషము సం. వి. అ. పుం. 1. ఊటును:
చూ, స్తవము; 2. చెంగవేదెలిచెడుమాట:
చూ, శబ్దము. 2; 3. మోగిత' చూ,
స్వరము. 2

చరిచయము. సం. వి. అ. పుం. 1 ఎఱుక చూ,
సం స్తవము; 2: చూ, స్నేహము.

చరిచయించే. సం. అ. కిరీ' చూ, స్నేహించే.
చై 7, అ. 128.

చరిచరించే. సం. అ. కిరీ' చూ, నేపించే.
చరిచరుడు. సం. వి. అ. పుం. చరిచిస్తుడు.
కానియుండు క్షుండు, నేనగాయేక్షుండు
(అనికొండలు)' చూ, క్షుండు. 1.

చరిచర్య. సం. వి. అ. (స్త్రీ) చూ, నేప.

చరిచాయ్యము. సం. వి. అ. పుం: చూ, ఉప
చాయ్యము. [నేపకుడు.

చరిచారకుడు. సం. వి. అ. పుం. బంటు: చూ,
చరిచారము. సం. వి. అ. పుం: చూ, చరిచర్య.

మరిచాక. సం. వి. ఆ. శ్రీ. ఊడిగతుది: కర్మ
కరి. (తె. పు.)—ఊడిగతుకై; తద్వి.—
౧. వెలమఁ గొన్నరాజి.— ముటహాక, మడి,
రాసి. (తె. పు.)— ఇంటిపాన, ఉంపుడు
కైతియ. ఉంపుడుకై: ౨. (కివరిచారికలు.—
కర్మమోటి, చాటుండ—చాటుండి, చర్మ
ముండ, చర్మిక్.)

మరిచాన్యఁడు. సం. వి. మరిచర్మచేయువాఁ
డు. చూ, నేత్యఁడు.

మరిచితము. సం. వి. మరిచయముగలది: చూ,
సం. స్తవము 1. చూ, సం. స్తవము 1
మరిచితి. సం. వి. ఇ. శ్రీ. మరిచయము, నెలపు
మరిచ్యుతము. సం. వి. చేక్కఁగావిడువబడి
నది చూ, హీనము. 3

మరిచాళిక. దే. వి. మల్లబంధవిశేషము. చూ,
మల్లకాస్త్రము
మరిచృషనము. సం. వి. ఆ. తుం 1 కప్పుడు
బట్ట చూ, పస్త్రము; 2 మరిజనము. చూ,
సంఘము

మరిచ్చితి సం. వి. ఇ. శ్రీ. నిశ్చయము
చూ, సర్వము. 1 చూ, విభాజితము.
మరిచ్చిన్నము. సం. వి. మరిచ్చేనముజొందినది.
మరిచ్చేదిము. సం. వి. ఆ. తుం: 1. గ్రంథిభా
గము, ఆశ్వాసము. చూ, సంపుటము, 2 మేర.
చూ, సీమ. 1.

మరిజనము. సం. వి. ఆ. తుం. చూ, మరిచారము 1.
మరిభవము. వా. వి. అతిశయము, విశేషము. చూ,
హేమ్య 2 (దేశ్యమని క. ర)
మరిభవించే వా. శ్రీ 1. మరిభవిల్లఁజేయు.
చూ, పర్తియే, 2. అతికృమించే భాగ.
8, స్కం. 833: చూ, వాలు 12, 3 ధరిం
చే. కాశి. 3, ఆ. 12: చూ, పహించే.
(దేశ్యమని క. ర)
మరిభవెల్లు. వా. ఆ. క్రి. 1. ఒప్పు. ఆం, భా.

తృ. 83: చూ, సమ్మతించే; 2. పగివ ర్తిల్లు:
చూ, పర్తియే, 3. అతిశయిల్లు. భాగ. 8,
స్కం: చూ, సంపదించే (దేశ్యమని క. ర.)
మరిణకము. సం. వి. 1. మరిపాకముజొందినది:
చూ, పక్వము, 2; 2. కొమ్ముతో నడ్డుము
గాఁ జొడిచినది (ఏనుగు). చూ, హ. స్తి.
మరిణతి. సం. వి. ఇ. శ్రీ. 1. మరిపాకము; చూ,
పదపు. (5); 2. తిగివిధమైన తేనుఁగుక్రియ
లలో నొకటి.

మరిణధ్ధము. సం. వి. చూ, సిరము. 4.
మరిణమించే సం. ఆ. క్రి. చూ, సంహోపించే.
స్వా. 5, ఆ. 85, భాగ 2, స్కం. 244
మరిణయము. సం. వి. ఆ. తుం: చూ, వివాహము.
మరిణాహము. సం. వి. ఆ. తుం. 1 తేమము.
చూ, కుభము 1; 2. అడ్డుముగానిపరఁబడిన
యేనుఁగుకొమ్ముదబ్బు చూ, హ. స్తి; 3. మా
లుగొనపు (పాలు పెరుగఁగలది, కాన్యము
భస్మమగుటమొ పగివులయొక్కదాన్యము
శేయ): చూ, పగితిలించుము 1; ఆం. 4. ఒకా
నొక యథాలంకారము. (ఉపమానము ఉప
మేయముగాఁ బరిణమించేట ఉదా—మన
పతి తనకనుఁజుములతోఁ బరిణామచే చూ,
అలంకారము 3

మరిణామివ్యాయము. పా. కాలమునుబట్టి పగితి
పస్త్రపువకును మార్పులగుననుసరితి.
మరిణాయము. సం. వి. ఆ. తుం. సారలయొక్క
సవ్యావసవ్య పగిపానము.
మరిణాహము సం. వి. ఆ. తుం చూ, నెడలుపు,
మరినేత. సం. వి. ఋ. తుం మగఁడు. చూ,
సామి 2.
మరితపించే సం. ఆ. క్రి: చూ, సంతాపించే
మరితము. వై. వి. మరభృతి, కోయిల. య. 5,
ఆ. 11: చూ, సాఁకుడుపులఁగు.
మరితాపము. సం. వి. ఆ. తుం. రూ—మరితాప

ము. 1: చూ, సంతాపము. 2: చూ, పర
కములు. ప్రము: చూ, సంతోషము,
చరితుప్తి. సం. వి. ఇ. శ్రీ. మిక్కిలిసంతో
చరితోషము. సం. వి. అ. శ్రం. పై.
చరితోషించు సం. అ. శ్రీ. మిక్కిలిసంతో
షించు: చూ, సంతోషించు.
చరిత్యక్రము. సం. వి. బొత్తిగావిడువబడి
నది: చూ, హీనము. 3.
చరిత్యక్రము. సం. వి. బొత్తిగా విడువబడి.
చరిత్యక్రము. సం. స. శ్రీ. బొత్తిగావిడువబడి:
చూ, వివర్ధించు.
చరిత్యక్రము. సం. వి. అ. శ్రం. బొత్తిగావిడు
వబడి: చూ, విమోచనము.
చరిత్యక్రము సం. వి. బొత్తిగావిడువబడి
నది: చూ, హీనము. 3. ప్రముములు
చరిత్యాదు అం. (చరిత్యాదు) చూ, కాదు
చరిత్యాదు. సం. వి. అ. స. 1: చూ, రక్ష
ణము; 2: రోషనదితలపు: చూ, యోచ
న; 3: బేరునచ్చినవాని నడ్డగించుట, చర్యా
క్రము: చూ, పాస్తచారణము. 3
చరితానము. సం. వి. అ. చ: చూ, వినియము. 1.
చరిది. వై. వి:చరిధి: చూ, చరిధి.
చరిదేవనము. సం. వి. అ. న. దుఃఖముతో:బలి
కముపాట: చూ, వాచారపము.
చరిదేసి. వా. వి. రూ-చరిదేసి: చూ, విందు 4
చరిదోగి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. వారికడవు
పాత్రి: చూ, పాత్రి. 4. ప్రస్తావము.
చరిధానము సం. వి. అ. స. దోపతి: చూ,
చరిధి సం. వి. ఇ. శ్రం. చరిది. బొత్తిగావిడు
వబడి: చూ, పరదగుడి. 2: మన్నయొక్క
యెట్టుగీత: చూ, మన్న. 1; 3: యజ్ఞమునందు
పశుబంధపారము వాటివయెట్టుగలగొయ్యి
యట్లా వ్రువైన మీడిచెట్టు మొదలైనదాని
కొమ్మ (అనికొండము).

పరిధినుడు. సం. వి. అ. శ్రం: చూ, పరిచర్యుడు.
చరిచంధి. సం. వి. న. శ్రం. 1: చూ, శత్రుత్వ;
2: తెరువాటుదొంగ: చూ, చారకుడు. 1.
చరిచక్రము. సం. వి. 1. చరిపాకముపొందినది:
చూ, సంస్కృతము 5; వా. 2. జ్ఞానోదయ
మొనరి.
చరిచర్యము. సం. వి. అ. న. చూ, పంచీమదల.
చరిచరి. వై. వి. 1. బహుద్రీకారము. శ్రీ. 2.
అ. 15; అర్జు. 2. కణశోధకము: అం, భా.
శ్రీ. 87: చూ, చింతలవండు. 4.
చరిచరిగతులు వా. వి. బ. వాచావిధములు.
చరిపాకము సం. వి. అ. శ్రం: చూ, చర్య. (5.)
చరిపాటి సం. వి. ఇ. శ్రీ. చరిపడి సారవి:
చూ, విధము. 1.
చరిపాలకుడు సం. వి. చక్కెరగా కాపాడు
వాడు: చూ, ప్యామి 1.
చరిపాలనము. సం. వి. అ. న. చక్కెరగా కాపా
డుట చూ, రిచము. 1. ద్రు: చూ, రక్షించు.
చరిపాలించు సం. స. శ్రీ. చక్కెరగా కాపా
చరిపాలితము సం. వి. చక్కెరగా కాపాడు
బడినది: చూ, రక్షితము.
చరిపుతము. సం. వి. చక్కెరగా చరిపుమై
నది: చూ, కుళ్లము. 3. ప్రము.
చరిపుష్పచంద్రాంశము. అం. చూ, పుష్పంశ
చరిపుష్పక. సం. వి. అ. న. ఆరోగము: చూ,
సంపుష్పక. ప్రము, సంపుష్పము.
చరిపుష్పము. సం. వి. చక్కెరగా నిండినది:
చరిపుష్పి సం. వి. శ్రీ. చక్కెరగా నిండుట:
చూ, సంపుష్పక. ప్రము, సంపుష్పము. 1.
చరిశేషము. సం. వి. అ. న. శుంగమునై *:
చరిశేష. వా. అ. శ్రీ: చూ, చిల్లినియము. అం,
భా. శ్రీ. 105. ప్రము: చూ, రక్షకుడు.
చరిపోషకుడు. సం. వి. చక్కెరగా పోషించు
చరిపోషణము. సం. వి. అ. న. చక్కెరగా పో
షించుట: చూ, రక్షణము.

పరియాచేకము. వై. వి.=పరిహాసము. రూ-పరీచే
కము. 1: చూ, పరిహాసము; విరా. 2. పరిహా
సముక్తము.

పరియాచేకముపేయు. వై. స. కిరి బెక్కిరించు.
కాశి. 4, ఆ 81: చూ, హాసించు

పరియాచేకము. వై. వి.=పరిహాసక చూ,
హాస్యగాడు

పరియా. చే ఆ. కిరి 1. తప్ప చూ, మిడిపోవు,
2 నశించు చూ, సమయము 3, 3. మొడి
భాగము సాహసీనమై చెక్కలు వాసి రాలు
పరిరంధము సం వి ఆ. పుం. రూ-పరిరంధ
ము కాగిరింత. చూ, సంశ్లేషము.

పరిపట్టము వై వి 1. అలపట్టము చూ, మాచె
చూ, 2 =పరిపట్టము ఒకానొకమూలికి చూ,
పట్టుము; 3 =పరిపట్టము విస్తృతపరిపాదముగా
గొప్పించి తలము పట్టుకొనెడు పట్టు బట్ట
చూ, పుస్త్రము

పరిపర్జనము సం వి ఆ. న. 1 చూత్రిగా విడు
చుట చూ, విహారము, 2 చేపుట చూ,
హింస 1 [చూ, హింసము 3

పరిపర్జరిము సం. విరా. చూత్రిగావిడువబడినది

పరిపర్జనము సం. వి. ఆ. న. 1 (రూ-పరిపర్జ
ము-పరీపర్జము) పస్త్రపులమూలుపు చూ,
వినిమయము 1, 2. (రూ-పరిపర్జము-పరీ
పర్జము) మేటిపయ్యేట చూ, వ్యాపనము,
3 (రూ-పరిపర్జము-పరీపర్జము) సమకకు
అనుగుట చూ, సైముఖ్యము, 4. కథావిధా
నిము చూ, సంపుటము, ఆం 5. చూ,
అపారాధిగబంధములు

పరిపర్జము సం వి ఆ. పుం. 1.—వై.—
1.2.3, ఆం 4 చూ, సంచారపర్జగతాలం
కావములు (రూ-పరీపర్జము)

పరిపర్జించు సం ఆ. కిరి మేటిపయ్యే, తిరుగు
చూ, విహారించు

పరిపర్జితము. ఆం. 1: చూ, తిర్యగ్కర్తరణ బం
ములు (బంధములు); 2: చూ, కంకరీయ
లు; 3: చూ, హస్తకర్తరణములు.

పరిపపథము. సం. వి. ఆ. పుం. ఊరు: చూ
నీమ. 1. (దేశము).

పరిపాదము సం. వి. ఆ. పుం. రూ-పరిపాదము
1 నిండు చూ, పెన్నింపు; 2. వీణవాయి
చెడు కొడుపు చూ, శలాక. 2.

పరిపాదిని. ఆం: చూ, తతవాద్యములు (ఏడుత
రులుగలవీరే) (చూ, వీరే)

పరిపాను. వై. వి.=పరివారి పరిజనము చూ,
సంఘము. [ముండనము.

పరిపానము. సం వి. ఆ. న. గొలుగుట చూ,
పరిపానము. సం వి. ఆ. పుం. రూ-పరీపాన
ము. 1 చెప్పెట్లుట, 2 కొలది: చూ, పరి
మితి (కొలది); 3 చూ, పాదు 1; 4 తని
వి. చూ, సౌహిత్యము.

పరిపాపితము. సం. విరా. 1. గొలుగుబడినది,
ముండితము చూ, వాపితము 1; 2 చేక్క
గా భేదించబడినది: చూ, విచ్చిన్నము 3.

పరిపారము సం వి ఆ. పుం. రూ-పరీపారి
ము 1 =పరిపారం పొందినముహూము చూ,
సంఘము. 2. ఎండు. చూ, నేన 1;
3 కత్తియెలు చూ, పృత్యాకారము; 4 తిరి
గడిపారీచి చూ, శరీరి

పరిపారం వై వి. చూ, పరివారము. 1
పరిపానము సం. వి ఆ. పుం రూ-పరీపాన
ము 1. కలుఁచి చూ, వాహనము. 2;
2 చూ, పరిబర్జము 1.

పరిపాహము. ఆం చూ, శిశుకియలు.
పరివిగ్నము సం. విరా వ్యవస్థ తప్పినది ఉద్వి
గ్నము.

పరివిత్తి సం. వి. ఇ. పుం. తమ్మనిశి పెండ్లి
యాయి తనకులేకుండెడి యన్న. రూ-పరివిత్తు

డు. (దీనికి రెండు పాళి)కావత్తకృష్ణములు
పాళియత్తము. అట్లు చేయవలె సరకము
ను పొందును.)

పరివిత్తుడు. సం. వి. అ. తుం. — పై. —

పరివృత్తుడు. సం. వి. అ. రూ. — పరివృ
త్తుడు: చూ, పావని. 1.

పరివృత్తుడు సం. వి. అ. రూ. — పరివృత్తుడు.

1. మేట్టుబడినది: చూ, వ్యావృత్తుడు. 2;

2 పొందబడినది: చూ, వ్యావృత్తుడు. 3;

3. తెలియబడినది: చూ, వృత్తుడు. 2.

పరివృత్తుడు అం. 1. చూ, జంఘాళియలు;
2: చూ, కరణములు

పరివృత్తి. అం. 2. కానకాయరాలంకారము (కొం
పెచ్చి పాచ్చిగొనబడినది) పాచ్చిచ్చి
యింతగొనబడినది పరివృత్తియే. ఉదా. —
“ఏకవిశిఖమవిడిచి యరివృత్తుల పరముల
గొనియె.”): చూ, అలంకారము. 3.

పరివేత్త. సం. వి. ఋ. తుం. అన్నకన్నముందు
బెండ్లాడిన కమ్ముడు. (దీనికిరెండు ప్రాజా
వత్తకృష్ణములు ప్రాయత్తము. ఇవి చేయ
వలె సరకము తప్పదు.)

పరివేది. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. పరివేత్తయగువాని
వి పెండ్లి చేసికొనిన స్త్రీ. (దీనికికాపాళి)కా
వత్తకృష్ణము. అదిచేయవలె సరకము సిద్ధ
ము.) (మఱియు అట్టి పరివేత్తకుపిల్లనిచ్చిన
వాడు, అట్టిపెండ్లి యాజమడుగుడ సర
కమును పొందును. కన్యాదాతకు కృపా
లి కృపణము, యాజమనుకు చాంద్రాయణము
(ప్రాయత్తములు.)

పరివేళము. సం. వి. అ. తుం. 1. రూ. — పరివేళము.
పరివేళము. గాలిగుడి: చూ, పరివేళుడి;

2. మేట్టునము: చూ, వ్యావృత్తుడు.

పరివేషము. సం. వి. అ. తుం. — పై. —

పరివేషము. సం. వి. అ. న. 1. — పై. —

2: చూ, పరివేషము. 2.

పరివేషించు. సం. స. కి: చూ, వేషించు.
పరివ్యాధము. సం. వి. అ. తుం. 1. కొండగో
గు: చూ, మృదుదుగ్ధము; 2. నిరుద్రువు: చూ,
విదులము.

పరివ్యాజమడు. సం. వి. అ. తుం. చూ, సన్యాసి.

పరివ్యాట్టు. సం. వి. క్. తుం. — పై. —

పరికిష్టము సం. వి. అ. కడపట కేసించినది:
చూ, కేషము. 1.

పరికిలనము సం. వి. అ. న. చూ, కోధన. 1.

పరికిలించు. సం. స. కి: చూ, కోధించు.

పరిశుద్ధము. సం. వి. అ. మిక్కిలి శుద్ధిపొందినది:
చూ, శుద్ధము. 2.

పరిశుద్ధి సం. వి. ఇ. స్త్రీ. మిక్కిలిగరగర,
తెలుపు చూ, పరిశిలనము.

పరిశుద్ధుడు. సం. వి. అ. తుం. చూ, శుద్ధుడు.
పరిశేషవ్యాయము పా. అడువాండుగ్ధము మగ
వాండుగ్ధము గలది పదిమంది. అందులో
పలుగురు మగవాండుగ్ధ అని చెప్పఁగా
మిగిలిన ఆఱుగురు అడువాండుగ్ధిని చెప్ప
నక్కఱలేకుండగనే తెలియనవలసి.

పరిశోధనము. సం. వి. అ. న. చూ, పరిశిలనము.

పరిశోధించు. సం. స. కి: చూ, పరిశిలించు.

పరిశోధనము. సం. వి. అ. తుం. 1. చూ, స్వర్ణా
నము; 2. మిక్కిలి అలభ్య: చూ, హాంక.

పరిశాంకము. సం. వి. అ. మిక్కిలి యూజులు
జెందినది. [అట: చూ, శాంక.

పరిశాంక. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. మిక్కిలియూ

పరివర్తు. సం. వి. క్. స్త్రీ. 1. మరున సమితి:

చూ, పర్వ. 2. (పరివర్తు 5 విధములు. —

౧. మేదవేదాంగములు పరించి యజ్ఞాదికము
వాచరించిన అహితాస్థులు పలుగురుండుట;

౨. మేదవేదాంగములు పరించిన అహితాస్థులు
పరించిన అహితాస్థులు ముగ్ధుండుట;

వరుసవడును. దే. వి. చేయఁడు, చయనఁడు; చూ, పన్నె. 1.

వరుసవడి. దే. వి. ఏ. 1. నర్మాయఁడు: చూ, సమానము. 2; 3. చరిపాటి. కొనుము. ఉ, హరి. 2, ఆ. 88: చూ, విధము. 1.

వరుసము. వై. వి. 1. పొయఁడు. హరి. ఉ, 5, ఆ. 218: చూ, వయస్సు. 1; 2. పొయఁ యావనము: చూ, వయస్సు. 1; 3. చరిపా కము: చూ, వరువు; 4. వర్వ. ఉత్సవము చూ, సంబరము.

వరుసవ్వు. అం. ఎడమకును వరుసవడి, కుడియకు నువరుసవడి, కడలావరుసవడి, చాటువరుసవడి, జోవువరుసవడి, ఒంటియకునకత్తెర, సర్వబం దుకత్తెర, చిట్టకునకత్తెర, జోగినకత్తెర, పొడలికత్తెర, పొత్తరపు పొత్తలు, జోగిన పొత్తలు (12) (మల్లకాస్త్రములోనిది)

వరుసదిను. దే. ఆ. 87: చూ, రూ-వరుసగు.

వరువు. సం. వి. ఉ. పుం. గ. వ. 1. చెరురు గనువు, గంగింకి, వర్వము: చూ, వేలువు; దే. వి. (1) జోనుదురము: కూరకేల, కూరకపట్టు, కూరకపట్టువేల, కూరకవేలు, జోను, వరుగు-వరుగువేల-వరువు-వరువు, వరుగుమెట్టు. (సం. పు.)—జోశము, గవ్వ, గోమిరము, గోరుకము, గోవు; తద్వి— రెండుజోనులకు.— ఇరువరువువేల—ఇరు వరువువేల. (సం. పు.)—జోశవర్వయును, జోశయగము, గోయుజ (మిగతవానికి “చూ, వివృత్యము”); (2) ధావనము: చూ, రూ-వరుగు. 2; (3) ఇంటికవ్వ. చూ, పడవము. 1; వై. వి. (4) భర. గొచ్చ దనము: చూ, సవ్యానము; (5) వర్వ: జొలి కి, వరును, వరుసము, వరువు. (సం. పు.)— చరిపాకము, చరిపాకి, పాకము.

వరువుగొను. దే. ఆ. 87: చూ, రూ-వరుగు గొను. అచ్చ, యు, కాం. 80.

వరువుజాణు. దే. ఆ. 87: చూ, వరువుగొను. నిరువుపట్టు. దే. ఆ. 87:—పై.—

వరువెక్కు. వా. ఆ. 87:—పై.—

వరువము. సం. వి. 1: కలివము, నిపురము.

(తే. పు.)—ఈశతాంశు, కంకర, కరము, కలకు, కలుకు, కొద్దివదము, గండ్రొల, చిడిచి, దురును, వరుసవదము, వరుసన- వరుసనము-వరును, వరుసము, పిలుము, పల్లెదము, మెలుకు, మెల్లు: (మిగతవానికి “చూ, కట్టము. 2.”); 2. నిపురవాక్యము: చూ, కట్టము. 2; 3. చిత్రికర్ణము: చూ, వర్ణము. 8; 4. కరను, విరును-చెరును, కలివము: చూ, చెడివము; అం 5. వద దోషములలో నొకటి (కురికికట్టువు). చూ, కావ్యదోషములు; 6. వాక్యగతదోషములలో నొకటి (కలివార్థముగలది): చూ, వాక్యగత దోషములు (వాక్యగతదోషములు); 7. కావ్య దోషములలో నొకటి (వినుటకుగలిగినము లగు వదములుగలది. ఉదా.—“కుర్చిజ్ఞా పరిమార్చ దృతాకోద్యధి పరికొల్ప.”) చూ, కావ్యదోషములు; 8. చూ, అర్థదో షములు (“ఈరాజు సౌందర్యమునకు మంట లోంబడిన మన్మథుఁడేనాటి.”)

వరువములు. అం. 1. క-చ-ట-త-ప (ఇవికలి వోచ్చారములు); 2. తెలుగులమీఁది తక్కినవృత్తులు క-చ-ట-త-ప లకు గ-స- డ-డ-ప లురావు.

వరువక్తి. సం. వి. ఇ. (స్త్రీ): చూ, వరువము. 2.

వరుస. వై. వి. 1. బాటసారులగుంపు: చూ, సమాచాము; వి. 2. కలివము. భార. ఉద్యో. 2, 3. 47: చూ, వ్యాధుడు. 2; 3. సరివనక: చూ, పరివర్తు. 1; 4. చరి పక. కడుపు: చూ, వంకడము; 5. చరిపి పక. గుంపు: చూ, సమాచాము.

వరుసవనము వై. వి.=వరుసవ. (రూ-వరుసన
ము-వరుసన-వరుస-చలనము): చూ, వరు
సము 1.

వరుసన వై. వి.=వై

వరుసనము, వై. వి.=వై

వరుసము. వై. వి.=వరుసవేధి: చూ, రూ-వరుస
వేది, విణ. 2 రూ-చలనము-చూ, వరుసము
వరుసవేది. వై. వి.=వరుసవేధి. చూ, రూ-వరు
సవేది. వారి. ఉ. 5, ఆ. 288

వరుస వై. వి. 1=వరుసవ. చూ, వరుసము.
1; 2 రీతి: చూ, విధము 1.

వరుసము. సం. వి. అ. పుం. పేరీడు* చూ, మధు
భూరిక.

వరుస సం. వి. ఈ. ప్రి. చిట్టేడు* చూ,
మధుభూరిక [సము

వరేవేకము వై. వి.=వరివేసము చూ, వరివే
వరేరిరాట్టు. సం. వి. ట. పుం: చూ, యముడు
వరేకుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. భూరివిశేష
ము* చూ, భూరితము; విణ. 2 వేద్వివవా
డు చూ, మృతకుడు (తద్వి-రీతి
శేషుడు, మృతవేపుడు, తపస్సువుడు, తప
స్సువుడు ఇత్యాది.)

వరేద్వివి. సం. ఆవ్య. మలునాటికివేరు

వరేష్టక. సం. వి. ఆ. ప్రి. పెక్కు. ఈర రీనిన
యావు, బహుమార చూ, సారథేయి
(గేనువు). [కుడు

వరేద్వికుడు సం. వి. ఆ. పుం. చూ, వరణ

వరోక్షము సం. విణ. ఇంద్రియగోచరముకాదిది.

వరోక్ష. సం. వి. ఆ. ప్రి. వరక్షియాధేదము
(ఒక నిఁదెండ్లాడినది)

వరోషకారార్థమిదంశరీరమ్. లో ఈశరీరము
వరులకుపకారము చేయుటగొలుకు. "అరయ
బగోపకారార్థ మిదంశరీరమృ"న వాక్యసా
రము గ్రహించి." (కువేలోపాఖ్యానము)

వరోయుకులు. సం. విణ. చదివేలకంటె వధిక
మైన సంఖ్యగలది: చూ, సంఖ్య. 1.

వరోష్టి. సం. వి. ఈ. ప్రి. చూ, రైలపాయిక
(రైలపాయికదగ్గల వరోష్టిచేర్చేదేవుడు)

వర్గటి. సం. వి. ఈ. ప్రి. వ. పుం. 1. కోవిల్:
చూ, ప్లక్షము; 2. పోక్షమాగు లోనగు
వాని కొర్రపండు చూ, సంగి. 1

వర్గరి. సం. వి. ఈ. ప్రి. వచంపచ, మౌని
వసువు*: చూ, వారిదుర్భు.

వర్ణస్వస్థాయము. పా. మేఘువిలస చేదిటిసేల
ను మంచిసేలనుగూడ వానకురియును. మంచి
సేలను గురిసినది యువయోగియైన చేది
టిసేలను గురిసినది వర్ణమునుననుసరితి.

వర్ణవర్ణము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. ఉలుము
చూ, వైవిధ్యము, 2. ఉలిమెడు మేఘము
చూ, మేఘము, 1.

వర్ణవర్ణము సం. వి. ఆ. పుం. 1 వర్ణాధిప
త. ఇంద్రియము చూ, సహాధ్యక్షుడు; అం.

2 చూ, ఆదిత్యులు [సహము.

వర్ణవర్ణము సం. వి. ఆ. న. చూ, చరిత్రము
వర్ణము సం. వి. ఆ. న. 1 (వర్ణమున నిండి
యుండునది) (చూ, ఆకు) అరణ్యము, ఉట

ము, కవచము, కవచము, ఛేదనము-ఛేదము,
దళము, చక్రము, వర్ణము, చలకము.
(తె. వ).—అకు, గాఢము; తద్వి.—

౧ ఎండిన ఆకునకు.—(తె).— ఎండాకు,
కారాకు, చొక్కాకు, చొరుగు-చొరువు,
సారాకు+౨.గంజాయిఆకునకు —(తె).—

చత్తిరాకు-చత్తిరి-చత్తిరి; 3. చివిసలకునకు.—
చీకాకు, ర. మండిన ఆకునకు.—(తె).—కా
రాకు, మండుటాకు-మండాకు, ౪. పూబాచి

మునకు —(తె).—చత్తిరాకు-చత్తిరి-చత్తిరి
(మిగత విశేషాదులకు "చూ, సారాకు");
పుం. 2: చూ, మోడుగు *

చర్యదస్తమ. సం. వి. అ. తొలియటినది: చూ, విధము. [చూ, విధము.
చర్యదానము. సం. వి. అ. తుం. తొలియట: చర్యదానము. సం. స. కి. తొలియ: చూ, రాకొట్టు.
చర్యదీకము. సం. వి. అ. న. 1. చేరిది: చూ, సాదము (1); వి. 2. బహుకాలము ఉం చేరినది: చూ, పూర్వము. 2
చర్యదము. సం. వి. అ. త్రై: చూ, చరిష్టి. 1.
చర్యదకమాగ్నము. సం. వి. అ. తుం. కొండమోడి చారి: చూ, మాగ్నము. 1
చర్యదము. సం. వి. అ. తుం. (సంఘటనగలిగినది): అగమము, అగమము, అచలము, అదిగి, అబ్బము, అర్చనము, అది, అహార్యము, బుు, గ్రా, కందరాకరము, కటకీ, కలింగము, కాలంబరము, కంజము, కండము, కుశీలము, కుట్టారము, కుట్టరము, కురి, కుశ్మలము, కుధరము, కుధ్రిము, కుశీలము, కుశీలము, కేశరము, కేశరము, కేశరము, కేశరము, గంగాధరము, గిరి, గోత్రము, గోమేధము, గోవిందము, గాగ్రము, ఘనాఘనము, చివరము, శివూకకుటము, శివూకము, శివూకము, శివూకము, శివూకము, ధ, దంతి, ధరణి, ధరణిధరము, ధరము, ధరాధరము, ధాతుధర్మము, సగము, నామపు, నాగము, నిర్ధరి, చిత్రి, పుష్కే శిరము, భూధర్మము, మహాధర్మము, మహేంద్రము, సరానము, సరానము, సరానము, ప్యంగకము, శిఖరి, శిఖోచ్చయము, శృంగి, శైలము, సానుమంతము, సానరము, స్థిరము, (తె. పు).—కరుష, కొండ, గట్టు, సుండు, సుట్ట, సుబ్బరి, చేట్టు, తిప్ప, శిలకాలపు, పుడమికాలపు, ము, మెట్టు- మెట్టు; కర్మి మము-గ. అంజనచర్యదమునకు. అంజనాచలము, నిలము. (తె. పు).—కర్మముల, కాటుక కొండ, కాటుకనుబ్బరి; ౨. అస్తాదిగి:—

అబ్బము, అర్చనము, అస్తము, అస్తాచలము, అస్తాచి, కవకాచలము, కవకాదిగి, చరమ మృగ్యము. (తె. పు).— కుగింకుకొండ, కుగింకుడుగట్టు, కుగింకుమల, కుగింకుమెట్టు, కుడమటికొండ; 3. ఉదయాదిగి:— ఉదయము, ఉదయాదిగి, భాగసనము, పూర్వ చర్యదము. (తె. పు).— కురుపుగొండ, కొలుగట్టు, పుట్టుగట్టు, పాడుపుగొండ, మునుగట్టు; ౪. క. బుక్షమునుకొండకు. — బుక్షచర్యదము, బుక్షము; ౫. ఓడగిడేశ్య చర్యదవిశేషమునకు - కిష్కింధము, కిష్కింధ్య; ౬. కన్యపుగొండకు— ఇంద్రగిరియ, మందరము, మంథాదిగి. (తె. పు).— కన్యపుమల, కన్యపుగొండ, కన్యపుమల, కరిగట్టు, కరిగొండ; ౭. కుల (చక్రీకాప) చర్యదములు. — మహేంద్రము, మలయము, సహ్యము, శక్తిమంతము, గంధమాదనము, వింధ్య, పారియాత్రము (7) (చూ, 892 పారిట); ౮. కృతకాదిగి:— కృతకాదిగి, క్రిడాస్థానము. (తె. పు).— అటతిప్ప, అటగట్టు, చేతగట్టు; ౯. కైలాసచర్యదమునకు. — అచరావృత్తినిలయము, అష్టావదము, కన్యారవేదిక, కుచేరాచము. — కుచేరాచము, కేలాసము, కైలాసము, గణపర్యతము, గౌరమిద్యయము, రజతచక్రము, రజతాదిగి, కివాదిగి. (తె. పు) — తెల్లనుబ్బరి, మడికానుమలగట్టు, ముక్కుంటిమల, ముక్కుంటియిల్లు, విసపుమేలకరింబులెంకి, పెండికొండ, పెండిగండు, పెండిమియే కొండ, పెండిగొండ, పెండిప్ప; ౧౦. కొండ నునకు. — (చూ, రంధ్రము. 1.); ౧౧. కొండచేతయెండు— అగమ, కటము, కుపాకము, భృగుపు. (తె. పు).— కొండచేయి, కొండపడుము, సుబ్బపేట, చేతి-చేయి, కోమపు, చదుకు-చదుకు-చదుకు; ౧౨. కొండ

ఁడునునకు. — దంతము; ౧౩. కొండమీఁద
ఁనుమైనచోటునకు. — పర్వతము, స్థూప
(తె. ప). — డెమ్మ, నెత్తము, పాళి; ౧౪. కాంచా
దిక్కి — కాంచము — కాంచము (తె. ప) —
కొంచే, ౧౫. చక్కవాళ్ళవర్ణనమునకు. —
చక్కవాళ్ళము. (తె. ప). — కడపటిమల,
యెట్లుగొండ, బలుపుగుబ్బలి, మేగగట్టు,
సుడిగట్టు, ౧౬. చిత్రకూటాదిక్కి. — నుకే
ళ్ళరము, చిత్రకూటము, శిశి చిన్నచిన్న
రాళ్ళగుట్టను — (తె. ప) — దివ్యై,
౧౦. త్రికూటాదిక్కి — త్రికూటస్థు, త్రికూ
టము; ౧౧. నోకాదిక్కి — నోకాము,
ఓషధము, ౨౦. పులిద్వనించే కొండ
కు — (తె. ప) — పలుకుమబండ, ౨౦
మలముదిక్కి — ఆమధము, గిరిసారము, చం
చివాచలము, మలయము (తె. ప) — గంధపుఁ
గొండ, ౨౨. మేరుపర్వతమునకు — ఉరు, కన
కాచలము, కనకాద్రి, కిర్లికాచలము, కిల్దా
గారము, కాంచనగిరి, చామికరము, జమే
రుపు, శక్రకాండము, సుమేరువు, హిమా
ద్రి (తె. ప) — కేకేగట్టు — కేకేగట్టు, నెలరా
లినింగి, పాంగట్టు, బంగారుకొండ — బంగారు
కొండ, వేలుపుమల, వేలుపులయిల్లు,
వేలన్నలపసిడిగట్టు; ౨౩. మైవాకపర్వత
మునకు. — కాంచానుజము, మైవాకము.
(తె. ప). — గట్టుకట్టి, గట్టురామోలి.
గలూరమోలి; ౨౪. పై పర్వతము
నకు — కృష్ణాచలము, నైవతము; ౨౫. పర్వ
పర్వతములు. — నైవతము, హిమవంతము, హి
మకూటము, నిమగ్నము, మేరుపు, కర్ణి, కృంగి,
(7) ౨౬. పృథ్వీపర్వతమునకు. — ఋ
షభము, విష్ణుకేతము, పృథ్వీపర్వతము, వేంకటా
చలము. (తె. ప) — తిరుపతి, తిరుమల;
౨౭ హిమాద్రికి — ఆదిరాజు, ఉమా పిత్రి,
కారము, గోవిందుడు, వగవతి, వగా

ధిపుడు, వారాయుడు, మేవాధనము.
హిమధాతువు, హిమవంతము, హిమచలము.
హిమాద్రి, హిమాయము. (తె. ప). — కొండ
శేఠుడు, గట్టులశేఠుడు, గట్టుమేకమీఁడు,
గుబ్బలికొడ, వేలికొండ, వేలువగట్టు, వేలు
పలమల, వేలువిరిగిబుట్టు, తోడుకుసాహిసా
మ, దుగ్గతండ్రి, దుగ్గకన్నయ్య, పులుమోలి
కార, వేకేకంటిమాను, మంచగుబ్బలి, మం
యోగొండ, మంచేటిలచాల్సు, నెల్లకామపు
తాత, వడకుగుబ్బలి, వడకుగొండ, వలిమ
ల, ౨౮. పర్వతమేషములు. — ఆయోముఖము;
ఋష్యమూకము, కమధము, కన్కేతులు (సము
ద్రము నందిలి కొండలు); కలింపము, కా
లాంజనము; పులాచలము, మాడిక (నీటినిడి
మిగొండ); మాళకము (కృమిపర్వతము);
కేదారము. (తె. ప) — కొండకోట (పరకా
కా మైనకొండ); కోలాహలము, నులూచి -
గులూచి (పర్వతపొంతము); గోమంతము;
గోపర్ధనము, ధారిమల; (తె. ప) — నడకొం
డ (జంగమపర్వతము), పరాగము, వింధ్యము;
౨౯ శిలకు. — (చూ, రాము), (మిగవవాని
“ చూ, హిమాలయము ”)
పర్వగుడు. సం. వి. ఆ. పుం. ఒకానొక దేవ
ఋషి. చూ, సన్యాసి. [కుధి]ము. 1.
పర్వగోదూతము. సం. వి. ఆ. ౨. తేగడ. చూ,
పర్వము సం. వి. క్. పుం. 1. గమపు. చూ,
బుడిపి, 2. దిగ్గకర్మి పర్వంధి చూ, పున్న
మ; 3. చుట్టును. — పర్వము — పర్వము, చం
డుగ చూ, సంబరము; 4. విభవదాది. చూ,
విభవపర్వ; 5. చూ, సమూహము; 6. చూ,
శంసనము; 7. లక్షణాంతరము; 8. గృంధి
సంధి. చూ, సంపుటము (పర్వము).
పర్వములు ఆం. 1. కృష్ణపక్షపర్వము, కృష్ణపక్ష
చతుర్దశి, మహాపుత్ర (అమవస), పూర్ణిమ
(పుష్కము), రవిసంక్రాంతి (5): చూ, చం

చక్షుః 2. భారతపద్యములు. — ఆది, సభా, ఆర, విరా, ఉద్యోగ, భీష్మ, ద్రోణ, కర్ణ, శల్య, సాత్విక, (త్రీ, కాంతి, అమకాసనిక, అశ్వమేధ, ఆశ్రమవాస, మాసల, మహావీర్య, స్థానిక, స్వర్ణాశోహణ పద్యములు (18).
 -పద్యరీతుడు. సం. వి. ఆ. తుం. చూచుకొని. 1. -పద్యరీతుడు. సం. వి. ఆ. స. 1. ఆకులయిన చూ, పారక; 2. పోదేమాడేడు కంటి చూ, వ్యవహారము. 4. (రట్లకము); 3 గమ తు. చూ, బుడిచి; 4 చూ, చును 2.
 -పద్యసంధి. సం. వి. ఇ. తుం. తున్నమును పాడ్యమికిని, అమావాస్యకును పాడ్యమికిని మధ్యకాలము: చూ, తున్నము.
 -చర్యా. వా. వి. 1. గుణి: చూ, లక్ష్యము. 1, 2: చూ, రూ-చరవా. 2; 3: చూ, వెలత "నీవపర్యాకేను."
 -చర్య. దే. వి. 1: చూ, రూ-చరగు. 2; 3: చూ, రూ-చరత (1), ఆ. 39 3. రూ-చరత: చూ, వ్యాపించే చూ, శల్యము. 1.
 -చర్యక. సం. వి. ఆ. (త్రీ. త్రీకృ-యెనుక. చు. దే. వి. 1. రూ-పట్ట ఉన్నచందేడు బయలు: చూ, భూమి 1, 2 రూ-పట్ట బయలు. చూ, భూమి. 1, 3. రూ-పట్ట, నున్న చూ లోన గువానిఁ గొలిచేడునువని శేషము; 4: చూ, స మూచాము: 5. వి. 5. = పరక. ఇతరము: చూ, వేణు. 3; 6. వి. క్లి. 1. 5, ఆ. 288: చూ, హెచ్చె. 1; 7. = చృదు. గొప్పది. భార. విరా. 4, ఆ. 88: చూ, విభలము. [ఉ. 7, ఆ 84
 చుగు. నై. ఆ. 39: చూ, వ్యాపించే. తొరి. చుగడ. నై. వి. 1. = చరిపర. (రూ-చరగడ-చరపడ-చుగడము) ఇతరపలము. ఉ. పారి. 4, ఆ. 48: చూ, భూమి. 1; 2: చూ, పోయ్యము. 2. రామా. 7, ఆ. 249.
 చుగడము. నై. వి. = నై. —

చుగు. నై. ఆ. 39: = చరిపర-చరియి: చూ, వ్యాపించే.
 చుచినిపాటు వా. వి. పొందించిన దురవస్థ. చుచే. దే. ఆ. 39 1. పాటు. భార. ఆది. 2, ఆ 87: చూ, వ్యాపించే; 2. చలచుచే: బిగ్గు, ఒడ్డు; నై. 39 (రూ-పాటుచే-పాటు తు) 3 చడ: చేయు. కళా. 7, ఆ. 225; 4. దుప్పటి: గోచనవానినలచే; 5. పాటు చడ: చేయు. భార. ఉద్యో. 1, ఆ. 245.
 చుచేటు వా వి చూ, తొగ్గిలు.
 చుతర. దే. వి (రూ-చుతర-చుతర-చుతర-చుతర, చరద-చుతర) చరివాచు చూ, చుతర. చుతర. దే. వి. — నై. —
 చుతరెంచే. దే. ఆ. 39 (చుతర + రెంచే) పాటివచ్చె. భార. ఆది. 5, ఆ. 255.
 చుతర. దే. వి: చూ, రూ-చుతర.
 చుతరచ దే. వి. చించెను నమలులలోననువాని యందగుధ్వపద్యమకరణము చూ, చూచూచూ.
 చుతర. దే. వి. 1. చడ: చూ, శయ్య 1; 2. శిశువు: చూ, కేగము 2; 3. విరివి. కళా. 2, ఆ 133. చూ, విస్తారము. 1; వి. 4. విరివిగది: చూ, విభలము; దే. చృ. 3. పోగొట్టు. భార. విరా. 4, ఆ. 301: చూ, భంగించే; 6. తోయి: చూ, వెలచే; 7: చూ, చరియొగించే; 8: చూ, పూయు. నిర్ణ. 8, ఆ. 128.
 చుతర. దే. వి: చూ, రూ-చుతర. [బరత. చుతర. దే. వి. 1. రీతి: చూ, విధము. 1; 2. కాడి చుతర. దే. వి. 1 ఒకానొకతాయి: చూ, తాయి; 2. ఒకకముచుకొని: చూ, చుక్కి.
 చుతర. దే. వి: చూ, రూ-చరిగ 4. [చుక్కి. చుతరపిట్ట. న్య. వి. చుతరచుతరచుతరచుతర, చుతరచుతర. ద్య. వి: చూ, రూ-చరిగబిరుసు. చుతరది. దే. వి. (చరిగ + తరి) చుతరచుతర వాడు: చుతరవాడు.

పటిగవాడు. దే విణా చూ, పటిగరి. ప్రదత్తు. పటిగోను. దే. ప. కి. అపూరియే చూ, పటిపటి. దే విణా. పీడనము. వారి. ఉ. 8, ఆ.

8, హ. 8, ఆ. 48 చూ, సమ్యక్తము. పటియ దే వి రూ-పటియ చూ, కళలము 4. పటియవాయు. దే. ఆ. కి. 1. చీలు చూ, విచారించే, కే. 2. పటియవాపు. భార విరా 1, ఆ. 77

పటివోపు దే. ఆ. కి. 1 చూపాపు. ఉ. వారి. 8, ఆ. 44 చూ, ముచ్చెవోపు; 2. నకియే చూ, సమయము, 4

పట్టుగు. దే వి చూ, హ-పరుగు. పట్టుచే దే కే. చూ, హ-పటయే 3-4-5 (పడకేయటప — భాగ. 8, పృ. 870)

పట్టుపు దే వి 1. పడక చూ, కయ్య 1. కే. 2 చూ, హ-పటయే 3-4-5. పటె వా వి. 1 చూ, రూ-పటియ; 2. గర్త ము చూ, కంద్రము. 1

పట్టి దే. వి 1 చూ, ముడ్డి సాంబ మాన 19, 2 చూ, రూ-పట 1-2-3. ము. 1 పట్టిఉప్పు వా. వి. డివింజరము. చూ, అవణ పట్టిపంట. వా. వి. పట్టిసేలయందుపండినపంట. పట్టియ. దే. వి: చూ, రూ-పటియ.

పట్టు. దే. వి. చివరగుటుంబిగు ద్వస్యమకర గము: చూ, హూహూ.

పట్టె దే వి. 1. చూ, రూ-పట్టియ; వా. 2. చూ, రూ-పట్టి. 1 ప్రక్కము. 1. పట్టెమీను దే. వి పటచోరచేచ చూ, పలకప. సం. వి ఆ. పట్టి. 1. పట్టెయ: చూ, స్వాయుకంటకము 1; 2 గుగ్గిలము: చూ, మహిసాక్షి, 3 చూ, మారుగు: 4. రాష్ట్ర: చూ, సన్నరాష్ట్రము; 5. పోడకరము: నాపును. కులశేఖరు. పలకపాడు. సం. విణ. పైర్పరి: చూ, పో

పలంగు. పై. వి. పర్యంక: చూ, కయ్య. 1. పలండుపు. సం. వి. ఉ. పుం: చూ, రూ-చ లాండుపు.*

పలంకు. దే. ఆ. కి. పండుచూ, ఫలియే(అప్ర) పలక పై. వి 1 = ఫలకమ్. వాయుదగినసాధ నము: (సం. ప). — ఖమ్, ఫలకము; 2 = ఫల కమ్. కే. డెము: చూ, హరిగ; 3 = ఫలకమ్. పోడమాడెడుబల్ల చూ, కారిఫలము; 4. కల పులోనగునాని కుపయోగించెడు మూని చెక్క. చూ, కళలము 4; 5. బల్ల, మేహో, కూర్పుండుటకై కాళ్ళమర్చిన పొత్తుపలక: చూ, పీట; 6 సానివాడు సేరెపరికట్టె డుసాధనము చూ, మగ్గము; 7 = ఫలకమ్. సుదురు చూ, లలాటము.

పలకపుల్ల. వా. వి బలవము. చూ, శేఖరి. పలకము. పై వి 1 = పల్లంక కుక్కి, చిన్న మంచేము చూ, మంచేము; 2. ఒకానొక గుట్టము (నిలువుముడి యగ్గిభాగముగలది) చూ, హయము.

పలకపరి. పై. వి పట్టిపురుషుల కంఠాధర గము: చూ, భూషణము 2 పలగండెడు. సం. వి. ఆ. పుం. మన్నముపూఁ తపూయవాడు, శేవకుడు: చూ, సూపరి. పలక్కుము. సం. వి. ఆ. పుం. గుడ్డికామంచి: చూ, కృణము. 1.

పలచే. వా. విణ: చూ, రూ-పటచే. పలచేన. వా. వి: చూ, రూ-పటచేన. పలచేము. దే. వి: చూ, పంగము. నిర్వ. 1, ఆ. 33. ఆ. 18. (చూ, వాడులు. 1.) పలవాడు. దే. వి. రూ-పల్నాడు పృథ్వా. 1. పలపల. దే. వి. 1. తోరగుటు యందగునమకర గము. ఉ. రా. 5, ఆ. 308 చూ, హూహూ. 2. వేగుటయందగు నమకరణము. కాశీ. 5, ఆ. 144: చూ, హూహూ; విణ. 3. విర

కము. పాండు. 2, ఆ. 48: చూ, చెలితి. 1;
4. కృతము: చూ, సారథు.
చలవలన. దే. వి. 1. చైరకృతము: చూ, చెలితి.
1, 2. కార్యము: చూ, సాటసాట; విరా.
3. విరళము: చూ, చెలితి 1; 4. కృతము:
చూ, సారథు.
చలపైకృతము పా. కార్థమున మాంసము నువ
యోగించే పూర్వకాలపుకర్మ.
చలము. సం. వి. ఆ. న. 1. నివృత్తము. నాలుగు
కర్మములయొక్క. (చెండిపలము=ఇరువు; బం
గారుపలము=కురులీప్రము) తద్వి. (సం
ప.)—అక్షము, అర్థపలము, కర్మము (తే
ప.)—ఆరపలము, 2 మాఁడుకులములు
(తేక)/8 కేర. చూ, కితమానము. 1;
3 రూ—చలలము. పాలము. పాలను చూ,
మాంసము; వై. వి. (1)=ఫల. మిగులు
చూ, లాభము 1
చలము సం. వి. ఆ. న. 1=పాలను: చూ,
చలము 3; 2. బుడ: చూ, కాదము. 2;
3. నూపుపిండి: చూ, పాదము. (1).
చలలుడు. సం. వి. ఆ. పుం. రక్కనుడు
చూ, రాక్షసుడు. 1. [కాఖ. 1
చలన దే. వి. రెండుకొమ్మల చెందలు: చూ,
చలనకొమ్మ. చా. వి. పంగ- పగ్గ, పాయగ
మ్మ, ఎడమగా చోచినకాఖ. చూ, కాఖ. 1.
చలనరము. వై. వి. పగ్గలాపము. స్వస్థుభాష
ణము (రూ-చలనరము- చలనరిం- రలున
రిం- చలనరింపు- చలనరింపు- చలనరింపు):
చూ, కబ్బము. 2.
చలనరించే. వై. ఆ. క్రి. పగ్గలాప. పగ్గలాపిం
చే (రూ-చలనరించే-చలపు-చలము- చలన
రించే) ఉ. పా. 5, ఆ. 282: చూ, రొట్టె. 2.
చలనరిం. వై. వి. పగ్గలాప. 1. చలనరించుట:
చూ, రూ-చలనరము; 2. పగ్గలాప: చూ,
కబ్బము. 2.

చలనరింపు. వై. వి. పగ్గలాప: చూ, రూ-చలనర
ము. ఆం. భా. పగ్గ 118.
చలనరించే. వై. ఆ. క్రి. పగ్గలాపిం: చూ,
రూ-చలనరించే వై. 8, ఆ. 78.
చలాండువు. సం. వి. ఉ. పుం రూ. చలండువు.
కీరులి* (ఇందుల భేదములు. ఎట్లనిరుల్లి,
తెల్లనిరుల్లి, పచ్చేనిరుల్లి): చూ, నుకంద
కము. 1. (ఇదె ఎట్లనిరుల్లి)
చలాములు. చా. వి. బ. నాకనము: చూ, సంస్థ 8.
చలాములు చేయుట. చా. న. క్రి. 1 పాడుచే
యుట; 2. దోడిచేయుట.
చలాయనము సం. వి. ఆ. న. పాటిపోవుట:
చూ, సందానము. [గర్జనలుకాడు.
చలాయికుడు సం. విరా. పాటిపోయినచాడు:
చలాలము. సం. వి. ఆ. పుం. న. 1=పాల్ల-
పాల్ల, చూ, నివృత్తము; 2. కిట్టి, మోడు:
చూ, తృణము. 1. (తృణము 1 అను పద్య
మందు 'రులాలము' అను పదము 'పలా
లము' అని చేయవలెను)
చలాశము. సం. వి. ఆ. న. 1. ఆశ చూ,
వర్ణము 1; పుం. 2 ఆశపచ్చే: చూ, వర్ణ
ము. 8; 3 గంట్లకచోరము*: చూ, పద్ధం
ధ; 4: చూ, మోరుగు*: విరా. 5. ఆశపచ్చే
నిది: చూ, వర్ణము. 8.
చలాశి. సం. వి. కే. పుం. 1 చెట్టు: చూ,
వృక్షము; 2 కోరింద*: చూ, మోచకత్తి;
3. జీవ్యి*: చూ, వృక్షము; 4: చూ, చలా
శము. 3*: 5: చూ, రాక్షసుడు. 1.
చలాకుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, చలాశి 5.
చలాక్తి. చా. వి. పగ్గలాపంబిం చే చలా
ముచట్టి: రూ-పాలాక్తి.
చలిక్తి. సం. వి. ఈ. క్రి. 1. ముదిసినయూ
డుది, పృథ్వి: చూ, క్రి. 2 తొలియేలి
యూవు: చూ, పొదభేయి (భేయపు).
చలితము. సం. వి. ఆ. న. 1: నర-నరపు-నరుత్తు.

నెరువు. (సం. ౪). - పాకము; 2. నరనెరువు; చూ, నర. 2; 3 బురద; చూ, కాదము. 2, 4: చూ, జాపుత్తువలియ. వై. వి. చల్ల. రూ-చల్ల. చూ, నీవు. 1. (చేతము).

వలు దే. వి. రూ-చల్ల. 1. చంకము భాగ 9, స్కం 186: చూ, రూ-చల్ల 1, 2. అనీకము: చూ, విస్తారము. 1, అవ్య 3 నానాధము. అం, భా. తృ. 88.

వలుగన వై వి. చుట్టికము. ఉ. వారి. 2, అ 172, భార. సభా 1, అ. 12: చూ, చిటికము.

వలుక. వై వి. 1. తెలువ. వారి ఉ. 3, అ 48: చూ, వడ్డుము. 8; 2 చులక. చాలు చూ, వారిగ [లు వా. 2, అ. 59] వలుక(చాలు. ద్వ. అ. కి) చూ, వెల్లెచా వలుక. వై. వి. చూ, రూ-చలుక. (విశేషా మననా - నిక 2, అ. 155.)

వలుకత్తు. వా. వి. రూ-చల్లత్తు. పెనవి. చూ, వారెలు.

వలుకమి. చూ. వి: చూ, మానము.

వలుకరించే దే. స కి. రూ-చల్లరించే.

1. మాటాడు: చూ, వదిలె; 2. పిలిచిమాటాడు. చూ, వదిలె; 3. నిర్దుర లేపిమాటాడు: చూ, వదిలె; అం. పే. 4. మాటాడిందించే చూ, వదిలె; స. కి. 5 చూ, హెచ్చేరించే

వలుకరింక. దే. వి. (రూ-చల్లరింక - వలుకరింపు) 1. మాటాడుట: చూ, శబ్దము. 2; 2' చూ, హెచ్చేరిక.

వలుకరింపు. దే. వి. - చై - వలుకనరి. వా. వి: చూ, రూ-చలకనరి.

వలంకు. దే. వి. రూ-చల్లం. 1. కుమక. యి. 1, అ. 87: చూ, శంకము. 4; 2. మాట: చూ, శబ్దము. 2; 3. వచనము: చూ, శబ్దము.

2; 4. చేదువు: చూ, విద్య; 5. వింద. భార. ఉద్యో. 2, అ. 288 చూ, స్వగంపు: 8. వ షిధ్యని: చూ, స్వరము. 2; 7. విత్తులోచరి భాగము: చూ, బద్ద. 1; 8. వీణావిస్వరము: చూ, స్వరము. 2; ప. కి. 9. అను. భార. ఆర. 7, అ. 309: చూ, వదిలె; 10. నిందించే చూ, స్వగంపు; అ కి. 11 మాటాడు: చూ, వదిలె

వలుకు(వెలి) దే వి రూ-చల్ల(వెలి). వను. 1, అ. 3: చూ, సరస్వతి.

వలుకు(చిత్తడి. దే వి చిలు: చూ, కుకము. వలుకు(దోడు. దే. వి. మాటలోడు

వలుకుడుబండ వా. వి. పరిధివ్యవహారం: చూ, పరివ్రము.

వలుకుపల్లెదనము అం చూ, సప్తవ్యవహారము. వలుకుబంగారము. వా. అపుమానము. "చిలు కా నీతోనైనను వలుకంగారాచ వలుకు బంగారటనే." (విజ 2, అ. 181).

వలుకుబడి. దే. వి. రూ-చల్లబడి. 1. ఉచ్చారణము. చూ, శబ్దము. 2; 2. వనోనిబంధ నము చూ, రాజి.

వలుకుటాయి. దే వి. పరిధివ్యవహారము. రూ-వలుకుటాయి చూ, రాయి.

వలుకులపులుగు. వా వి. చూ, వలుకుడక్తడి. వలుకులు. వా. దీనికిఉపమానములు: కోకిలి వాక్కులు, చిలుకవాక్కులు, వేక్కర, లేన, కర్పూరము, అమృతము, మామిడి, మండు, చెఱుకు. మె. [బ్రహ్మ. 1.

వలుకువెలదిమగడు. వా. వి. వలువ: చూ, వలుకెంపు. దే. వి. రూ-చల్లెంపు: చూ, వలుగంటి. వలుగంటి. వా. వి. (రూ-వలుగంటు - చల్లంటి - చల్లంటు, వలుగొక్క - చల్లొక్క; వలు కెంపు-చల్లెంపు)దంతక్షతము: చూ, వాత రకంపు.

వలుగంటు. వా. వి. - చై - అం, భా. 2. 180.

పలుగఁజ. ద్వ. వి చుడ్డపాడి. పర్వ. 5, ఆ. 88: చూ, మరుచు.

చులగాఁడి. దే. వి. 1. పెండెము చనులకొడ్డి లోనగువానికి పెట్టెకులలుపు. ఉ. పరి. 3, ఆ. 84: చూ, చాకిరి; 2. బండిపరచు. పరి. పూ. 5, ఆ. 174 చూ, పరచు (2); విగ 3. పెన్మగ్గాఁడులగలది.

చలుగాకి. దే. విగ దుష్టుఁడు పారిశ్చ 2, ఆ. 154 చూ, వ్యాధుఁడు 2

చలుగు దే వి 1. గుంటకగుడ్డలకును, పాపటపు గుడ్డలకును తగ్గిం పెను చక్కమైన తగడు చూ, సరిగ, వా వి. 2 గడ్డచలుగు చూ, చలుగుగుంటక, వై. వి 3 = స్పటిక చూ, రాయి, 4 = ఫాల పశువు చలువు చూ, చూక్కోము. 1, దే. విగ. 5. చూ, చలుగాకి పారిశ్చ 2, ఆ. 154.

చలుగుండుగి దే స. బ (రూ-చలువుండుగి-చలుగురు-చలువురు. చలువురు, పెక్కండుగి-పెక్కండుగి-పెక్కరు) అనేపలు.

చలుగుగుంటక. దే. వి చూ, చలుగు 2 చలుగుడు వా. వి. 4 శరణును పగుల్చుకోగము. చూ, విపాదిక.

చలుగుడుఁబాము. దే. వి కట్టెడ చూ, సర్పము చలుగుఁడ్డిట్ట ద్వ. వి. గుడ్డగూఁచ చూ, సకింపుఁబలుఁగు.

చలుగురు. దే. స. బ చూ, రూ-చలుగుండుగి చలుగుబాయి వా. వి. చూ, రూ-చలుగుబాయి. చలుగామ్మలమెకము, ద్వ. వి ఏమగు: చూ, మాక్తి. చలుగాణ్ణు. దే. వి. చలుగులోనిగాదము పెల్లలి గింమలై చుడ్డపరి మేసలమర్చిన చలక.

చలుచే. దే. విగ. రూ-చలచే. 1. దగి సరికానిది; 2. చెలియైనది, చెలి: చూ, వీనము. 1; 3. చిక్కనకానిది: చూ, చెలి. 3, 4. చేలుక వైసది: చూ, లక్ష్మి. 2; 5. సన్నమైనది: చూ, వైకము.

చలుచేస దే. వి. రూ-చలచేస. 1. సన్నదనము, సన్నప-చూ, మాత్తుము. 4; 2. చెలికనము, తక్కువ చూ, చెలి. 1; 3. అనుచుదనము: చూ, విదపిద 2; 4. చేలుకదనము. స్వా. 4, ఆ. 70 చూ, లాఘవము. 1, వా. 5. నీరు కలిపిన పాలు చుట్టగ లోనగునది తేటగా అగుట. ("పాలుచలుచేస, చుట్టగచలుచేస" మె)

చలుచేరిపప్పు వా. వి నూపపుకము-చూ, నూప చలుచెర(ఱ) ద్వ. వి: చూ, రూ-చలుకప్పు-చలుచోముట దే వి (సం. ప) -భిన్, చంకధావనము.

చలుచొక్క. దే. వి రూ-చల్చొక్క చూ, చలుగంటి. [తి. 8.

చలుచట్టడ. దే. వి సంకరజాతిజనము. చూ, సం చలువు. వై. వి = ఫాల రూ-చలుగు. 1 చమలమెడగట్టెడు కలుగు చూ, నూకము 1 (దేశ్య మని 4. ర); 2 గుడ్డుమెడగట్టెడుత్రాడు. భార విరా. 5, ఆ. 53 చూ, చూక్కోము. 1-చలుమరు. దే. ద్వ. 39. విగ (చలు + మారు) (రూ-చలుమారు-చలుమణు-చలుమాణు-చల్చురు-చల్చురు-చల్చుణు-చల్చుణు) చూటిచూటికి. రామా. 3, ఆ. 153 చూ, శక్త్యురు.

చలుమణు. దే. ద్వ. 39 విగ. —చై— చలుమాణు దే. ద్వ. 39 విగ. —చై— చలుమారు. దే. ద్వ. 39 విగ. —చై—

చలుము. వై. వి = పోలాప. 1. చూ, చలవరము; ఆ. 39. 2 చూ, చలవరించే చలుమేరు. దే. వి చూ, పృథ్విము. స్వా. 4, ఆ. 37.

చలువ. ద్వ. విగ. (చలు + వా): చూ, చలుగాకి; 2 చూ, చలుము. 1; వా 3. బొంకు చూ, చిత్తము. ప్రచుచితములు. చలువగలా. వా. వి బ. ఉచ్చావచనములు: చలువతిట్టు. వా. వి: చూ, చలువ. 3.

చలువరము. వై. వి.=వర్తిలావ: చూ, రూ-
చలవరము.

చలువరింక. వై. వి.=వై.—

చలువరింపు. వై. వి.=వై.— [కృష్ణ]

చలువలవ. దే. వి. రూ-చల్వల్వ: చూ, చలు
చలువరితములు. వా. వి. బ: చూ, చలువగలు.

చలువిక్ర. దే. విణ. చలువురకుఁబుట్టినవాఁడు:
లంకేశోడుకు: చూ, నూకుడు. 1.

చలువుండ్రు. దే. ప. బ: చూ, రూ-చలుగుండ్రు.
చలువురు. దే. ప. బ.—వై.—

చలువము. వై. విణ.=చరువ: చూ, రూ-చరు
సము 2. హరిశ్చ. 5, ఆ, 111.

చల్క. ప. వై. వి: చూ, రూ-చలకవ (అమే)
దీతమందు చలుచల్క. ప.—య. 1, ఆ. 128).

చల్క. శ్చ. దే. వి: చూ, రూ-చలకశ్చ.

చల్క. రించే: చూ, రూ-చలకరించే (నూటా
డుటకు —భార. ఆది. 4, ఆ. 88; నూటా
డించేటకు —స్వా. 4, ఆ. 41).

చల్క. రింక. దే. వి: చూ, రూ-చలకరింక.

చల్క. చూ, రూ-చలుకు.

చల్క. కైరి. దే. వి: చూ, రూ-చలుకుకైరి.

చల్క. టులుమేటులు. వా. వి. బ. దేవతలు.
సాంబ దేవ. 8: చూ, నేలుపు.

చల్క. డు. వా. వి. చల్లము. చూ, రంపుము. 1.

చల్క. బడి. దే. వి: చూ, రూ-చలుకుబడి. కళా.

3. ఆ. 183.

చల్క. లచెరియ. వా. వి: చూ, లక్ష్మి. 1.

చల్క. లంపు. దే. వి: చూ, రూ-చలుకెంపు.

చల్లంటి. వా. వి: చూ, రూ-చలుగంటి.

చల్లంటు. వా. వి.—వై.— [5, ఆ. 70.

చల్లాకి. దే. వి: చూ, రూ-చలుగాకి. రామా,

చల్లాడు. వా. వి: చూ, రూ-చలువాడు.

చల్లాక్షు. వా. వి: చూ, రూ-చలుజొక్క.

చల్వల: చూ, రూ-చలవల.

చల్వల: చూ, — చలవలవ. (విరళమునకు. —
భాగ. 10, స్కం. పూ. 75).

చల్వరు. దే. ద్ర. కి. విణ: చూ, రూ-చలు
మరు. ఉ. హరి. 2, ఆ. 124.

చల్వలు. —వై.—

చల్వారు. —వై.—

చల్వారు. —వై.—

చల్వంకము. సం. వి. ఆ. పం. 1.—చలంకము.
చలంకు: చూ, మంచేకు; 2. అరవ: చూ,
మంచె; 3. యశులలోననువారి యాన

ము: చూ, సవారి; 4: చూ, యోగపట్టె;
5.—చల్ల. పాలకి. రూ-చల్వంకిక: చూ,
సవారి. [చూ, చల్వంకము. 5.

చల్వంకిక. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ)=చల్ల. పాలకి:

చల్వయగము సం. వి. ఆ. న.—చల్వయగము.

చల్లము. (రూ-చల్వయగము-చల్వయగము-
కళ్యాణము) గుణపుకీను: చూ, పాయము.

చల్వయగము. సం. వి. ఆ. న.—వై.—

చల్వయగము. సం. వి. ఆ. న. 1.—వై.—; 2.—

చల్లన. ఏనుగుమీఁదిఅంబారి: చూ, హస్తీ.

చల్ల. వై. విణ.=పాటల. 1. పాటలవర్ణముకలది:

చూ, వర్ణము. 6; 2. కవలవర్ణముకలది. కాశీ.

4, ఆ. 158: చూ, వర్ణము. 8; 3. అయూ

వర్ణముకలది, చల్లకమ్మ: చూ, వర్ణము. 8.

చల్లకట్టు. ద్వ. విణ. చల్లవన్నె చూపట్టువది.

చల్లకమ్మ. వా. వి. 1. ఒకానొక గాగ్రముదేవత:

చూ, నువ్వలక్ష్మి. 3; 2: చూ, చల్ల. 3.

చల్ల. వై. వి.=చల్వంకికా. రూ-చల్ల. ఉత్పత

విగ్రహములు వర్ణాచరణ లోననువారిది కుభ

దివములలోనునువర్ణలు హెక్కినవిపోయెడు

వాచనము. వై. 2, ఆ. 103: చూ, సవారి.

చల్లకి. వై. వి.=వై.—కళా. 2, ఆ. 7.

చల్లగిండ్. వై. వి. కి.=చల్వయగ: చూ, చల్లగిండ్.

పల్లవ వా. వి. తెల్లబట్టె: చూ, మనీషి.
 పల్లట దే వి. రూ-పల్లటము. 1: చూ, లోల
 ము; 2: చూ, వ్యక్త్యము: 8. చూ, సం
 భ్రమము ప్ర. కప్తము: చూ, శోకము.
 పల్లటము. దే. వి. — పై—; నై. వి. 4 = వ్యక్త
 పల్లటి దే. వి. రూ-పల్లటి-చేపల్లటి-అంతర
 పల్లటి 1 పుతగతిభేదము: చూ, పాయము,
 2. ఎగవు. చూ, సందేహము, నై. వి. 3 = పాట
 లాంఛి 2 కాశోకపాపురము: చూ, సుందీ
 పల్లటిలు. దే. ఆ. కిరీ రూ-పల్లటిలు 1 చూ,
 సరించే. భార. ఆర 5, ఆ 894; నై. ఆ
 కిరీ. 2 = వ్యక్త్య కడబడు చూ, వ్యక్త్య
 ప్రము (దేశ్యము 4 ర), 3 చూ, పల్ల
 చాటు; 4 ఎల్లవాలు; చా 5 చూ,
 శోకించే. (విరా 2, ఆ 135)
 పల్లటిలు. — పై— (ఎల్లవాలుటకు — భార
 పల్లటి: చూ, రూ-పల్లటి (పారాపరమేశ్వరు
 నకు. — సా 1, ఆ 117)
 పల్లటిల్లాను దే. ఆ. కిరీ ఎగురు కళా 8, ఆ
 98 చూ, లంఘించే. [ఆ 41
 పల్లటిల్లాలు దే. ఆ. కిరీ. — పై—కళా. 8,
 పల్లటిల్లెదే దే. ఆ. కిరీ — పై—
 పల్లడము దే. వి. రూ-పల్ల డము చూ,
 కిబ్బము. 2.
 పల్లవ. నై. వి. = పల్లవ. (రూ-పల్లవము-
 పల్లము-పల్లవము) 1: చూ, పల్లవ
 గము; 2. అంబారి. పా. 4, ఆ 111 చూ,
 పల్లవము. 2 [5, ఆ 132.
 పల్లవము నై. వి. = పల్లవ — పై — వికృ
 పల్లవులంట ద్వ. వి. పీరిసరాను వండెడు
 పంట. చూ, వివరపాయము.
 పల్లము. సం. వి. ఆ. పుం 1. భావ్యముపోనడు
 పెట్టగరిచె: చూ, నడవము. 1 (పంటపాల),
 నై. వి. (1) = పల్లవ. (రూ-పల్ల-పల్లవం-
 పల్లవం) గోయ: చూ, రంధ్రము. 1,
 2.

(3) = పల్లవము. కోగిరి. పా. 4, ఆ.
 28, కళా. 3, ఆ. 81; పా. 6. 7, ఆ.
 92 చూ, పల్లవ. 1; (3) = పల్లవ. పల్లవు
 నేల చూ, భూమి. 1; విరా. (4) పల్ల
 (నేల) చూ, భూమి 1.
 పల్లవపులు. ద్వ. వి. బ. (పలు + అలపులు)
 1: చూ, పలవచము, 2 (పలు + అలపులు)
 ఆడరావపెక్కు మాటలు. హరిశ్చంద్ర, ఆ 108.
 పల్లవము సం. వి. ఆ. పుం 1 చిగురు: చూ,
 చిగురుము, 2. చిగిరించిన కొమ్మ: చూ,
 కాళ 1; 2. కోకచెఱుగు చూ, మెలకాటు,
 4 లక్ష్మకడంగు చూ, వ్యక్తము. 6, 5. క్షిం
 గారము. చూ, పొందెద్యము, 8. వివి:
 చూ, విస్తారము 1, పుం. 7. వెనుకటిదగ
 గములయందలి యగ్రముననుండి సంకీర్త
 ము మొదటచెప్పెడు వాక్యము: చూ, స్మరి
 ము. 2, ఆం. 2 చూ, స్మృత్యవస్తవము
 నల్లవి ఆం. 2 కలకమురాగము చూ, వ్యవసయ 2.
 (చూ, గానకాస్త్రవందీతుడు)
 పల్లవించే సం. ఆ. కిరీ (తే. ప) — ఇంకిం
 చే, ఇగిరించే—ఇదిరించే, ఇగురుకొను, ఇగు
 రుచే—ఇగుర్పు—ఇగురే, ఇగుకొచ్చు, ఇవు
 రు, ఇవురుచే—ఇవుర్పు—ఇవులుచే—ఇవుల్పు,
 చిగిరించే, చిగురుకొను, చిగురుచే—చిగుర్పు,
 చిగుకొచ్చు, తిగురుచే—తిగుర్పు, నవయు,
 ముగ్ధగమే.
 పల్లవితము 10 విరా 1 చిగిరించినా చూ,
 సంభూతము, 2 కైకచే నెల్లవైదకి చూ,
 వ్యక్తము. 6. 3 విరివియైనది చూ, విత్రిము.
 పల్లవుడు 10 వి. ఆ. పుం రూ-పల్లవించు
 చూ, విలుడు
 పల్లా పాం వి. మాటయిరువది పల్లా—పలు
 వానము, పంచుము (4 ర)
 పల్లాయనమువాడు. ద్వ. విరా. రూ-పల్లాయన

మూవాడు. అప్పుడు: చూ, స్నేహితుడు.
 భార ఉత్తర. 1, ఆ 84.
 వల్లయనమూవాడు ద్వ. విణ.—పై.—
 వల్లయనము. పై. వి. 1. అంత: చూ, స్నేహ-
 ము 1; 2=వల్లయన: చూ, వల్లన. 1
 వల్లి. సం వి. ఈ. (ప్ర. 1=వల్ల-వల్లియ-
 చూ, సీమ 1 (దేశము); 2. గుడిసె. చూ,
 నవనము. 1; 3=బల్లి. గొలి: చూ, బల్లి
 వల్లియే పై స. కి) వల్లముకట్టు. పా 4, ఆ.
 88 వల్లిగింపే
 వల్లిక పై. వి=లింక. రూ-వల్లిక పెడబుగల
 చిన్నరేట్ట చూ, స్వేదము [చుక్కలు 1
 వల్లికరట్ట. వా. వి. ఒకానొకచే. చూ,
 వల్లియ పై. వి. 1=వల్లి: చూ, రూ-వల్లి 1.
 దే వి. 2: చూ, రూ-వల్లి. 2, 3 చూ,
 రూ-వల్లి 3
 వల్లి. దే వి 1 రూ-వల్లి, అప్పుడు-దొడు,
 కోట, వన్న (సం ప) —ఖరువు, ఖాన
 నము, జంధము, దంతము, దిశనము, ద్వీజ
 స్థము, ద్వీజము, రదనము, రదను, వక్ర
 ఖరువు, వానపు; తద్విశేషములు -గ కోట
 వల్లనకు.— రూ-వల్లి, కోట, దొడ,
 (సం ప).—దండ్రి, దాద; 2. పండికోట
 పు.—కొమ్ము, కోట, పండికొమ్ము, పండి
 కోట; 3 పాముకోటకు -కోట (సం.ప) -
 ఆకి, ఆకిన్ను, పండ్రి; ౪. పనునదంతము
 నను —(చూ, పాడ్రి); (మిగతవానికి—చూ,
 వానపు); పై. వి 2=వల్ల విన్నయ.
 చూ, రంధ్రము 1. [గ్రీము. 1.
 వల్లడు. పై. విణ=వల్లప. వల్లము. చూ, రం
 వల్లి. పై వి. రూ-వల్లియ. 1=వల్లి. చిన్నరట్ట
 య: చూ, సీమ 1 (దేశము); దే. వి. 2.రూ-
 వల్లియ. అన్నివలతులియకాతి; 3 రూ-
 వల్లియ. దేవులబడి: చూ, మూలు.

వల్లకుటము. దే. వి: చూ, వల్లి. 3.
 వల్లిటారివాడు. వా. వి: గొలిమయ్యడు,
 గొలిముడు. [బుట్టిన రూ=దొడు.
 వల్లిక. దే. వి అన్నివలతులియకాతియందు
 వల్లిమాట దే వి వల్లిటారి చలన:చూ,
 శబ్దము 2. [స్వాదుకంటము.
 వల్లియ. దే. వి. రూ-వల్లియ=చలకష: చూ,
 వల్లియపూవు. వా వి. (రూ-వల్లియ=బూవు).
 జీడముదను, దేవులయందును పరించెడు
 అడుదానినగ: చూ, భూపలము. 2
 వల్లివాడు. వా. వి. అన్నివలతులియకాతి
 యందు బుట్టినవాడు (ఇతడు ఒడవాటిం
 చేయే వర్ణింపబలన మోసెడు వృత్తిగల
 వాడు) చూ, నరంగు.
 వల్లియ దే వి చూ, రూ-వల్లియ*
 వల్లియగాయ. దే. వి: చూ, వల్లియపూవు.
 వల్లియ దే. వి వివా, చలగంటి. పాండు.
 3, ఆ. 10 [రించే రుక్మి. 3, ఆ. 88.
 వల్లియచే పై ఆ. కి.)— చూ, రూ-వల్లి
 వల్లియము. సం. వి. ఆ. న. వడియ: చూ,
 నరన్న. 1. [బాల, కాం. 185.
 వల్లియ దే వి: చూ, రూ-చలవలన. అవ్య-
 చల్యాలుగలదొర. వా. వి. నర్పరాజ్, వేం-
 ఆం. 102. చూ, నర్పయ.
 వనదీనగిరిగూబ. వా. వి: చూ, సకినంపులుం
 గు పాంబ. తిర్య. 10.
 వనదీగిరి పా. ఇది అటవెలదివలె నడచేను-
 పరితిపాదమునను రెండవయ్యరముపొసఁ
 చూ, వృత్తము. 1. [దము,
 వనదము. పై. వి=వల్లివాళ్ చూ, రూ-వగ
 వనదించే దే. ఆ. కి). (రూ-వనదించే-వన్య
 దించే-వన్యంచే); చూ, శయనంచే.
 వనతుడు. ద్వ. వి: చూ, రూ-వగతుడు-
 చం. వేం. 4, ఆ. 181.

-పదననయ్యుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. చూ, ధీయఁడు. 1; 2. పానమంతుఁడు: చూ, వానగము; 3. ఆగ్ని: చూ, పవ్వి. 1.
-పదనము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. ఆనము; 2. గాలి చూ, వాయువు; 3: రూ-పనము, విష్ణు కము. (తే. వ).—ఎగరఁజోర, తూర్పునెత్తు-తూర్పు. (చూ, స్తంబకరి)
-పదనాశనము. సం. వి. ఆ. పుం. పాము: చూ, సర్పము. [వాయువు.
చననానుడు. సన్మ. వి. ఆ. పుం. గాలి: చూ, చనము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, రూ-చననము. 3. పవనము. అం. “ప-ప-వి. ధ-మ”. చూ, కవనము. చనలు. తే. వి: చూ, రూ-చగలు.
-చనలించు. తే. ఆ. కి: చూ, రూ-చనడించు. చనలించ. తే. వి. చనలించుట: చూ, శయ్య. 1 చనలించు. తే. వి.—పై—
-చనాదము. వై. వి. 1. రూ-పాచాదము. శోరి కనఁజేయవలయు చేపునికేయు నిందా శోచనము; 2: చూ, వివదము. అం, భా. ద్వి. 133. [ము: చూ, బాణము. 1
-చవి. సం. వి. ఇ. పుం. రూ-ధవి. వజ్రాక్షయధ
-చవిత్రికము. సం. వి. ఆ. వ. 1. కనకాక్షము, జేవనవారతాగ్రము: చూ, మాత్రిము. 1; పుం. 2: చూ, మేడి *; 3: చూ, రావి *.
-చవిత్రిము. సం. వి. ఆ. వ. 1. జేందెము: చూ, యక్షోచనము, 2 దర్శ *; చూ, తృణము. 1; 3. నియ: చూ, సలిలము; 4. ఆత్మసేద: చూ, వీడక; 5 తామగ్నిము. చూ, లోహము. 1; విరా. 8. పరికర్ణమైనది: చూ, కుంభము. 3. [వాడు: చూ, కుంభుడు.
-చవిత్రిడు. సం. వి. ఆ. పుం. కుచియైన చవిది. వై. వి: పవిత్రకృతి. చూ, రూ-చగిది.
-చవుణ్ణి. వై. వి. రూ-పాణ్ణి 1 పరుస, బారు: చూ, శోణి; 2. దండు: చూ, నేన 1;

అం. 3. బలము, రాజ్యాంగములలో శోకటి. (చూ, అంగము. 2.)
చవుణ్ణిలకమ్మ. వా. వి. రూ-పాణ్ణిలకమ్మ: చూ, భూషణము. 2.
చవుణ్ణిలతిరు. ద్వ. ఆ. కి. రూ-పాణ్ణిల తిరు: చూ, పరిగొను.
చవుణ్ణిలతిరుయే ద్వ. కే. బాధితిరు (రూ-చవుణ్ణిలతిరు - పాణ్ణిలతిరుయే - పాణ్ణి తిరు-పాణ్ణిలతిరుయే - పాణ్ణిలతిరు - చవుణ్ణిలతిరు - పాణ్ణిలతిరు - పాణ్ణి నేయు, పాణ్ణిలతిరుకేయు (అనికొంచలు) పవులు తే. ఆ. కి. (రూ-చగులు-పాలు): చూ, విదాలించు [తక్కిము. 8.
చవ్వ. వా. వి. తరముఖభాండము: చూ, పా చవ్వడించు తే. ఆ. కి. చూ, రూ-చవలించు. చవ్వలించు. తే. ఆ. కి.—పై—
చవ్వలించు. వా. వి: చూ, రూ-చవలించ పశుకంగనము. సం. వి. ఆ. పుం ఆటపు. చూ, స్వరము. 2.
చకుచతి. సం. వి. ఇ. పుం: చూ, కిత్తుడు.
చకుపాదశోగము. సం. వి. ఆ. వ. గొరిసెగాలి: చూ, పశుశోగము.
చకుబాగ్నిహృదలు. అం “గమ్యంగమ్యంసజా వాతి స్త్రీయంయోజౌచనద్దగః। కృత్వా కృత్వ పరిభాగింఛ సవిభగ: చకురదవ్యతే.” (గమ్యంగమ్యములను కృత్వా కృత్వములను ఎటుగక పరస్పరబోలుటవారు) చూ, బాగ్నిహృదలు. [మక్షిక.
చకుమక్షిక సం. వి. ఆ. క్షీ. శోణి: చూ, చకుమాగ్నము. సం. వి. ఆ. పుం. దర్శిని: చూ, మాగ్నము. 1. (చకుత్రిమాగ్నమునియవాడుక). చకుశోగములు. సం. వి. ఆ. పుం. బ. చకువు లకు వచ్చెడు తెల్లగు. పాదశోగమునకు — అడవ-అడువ, గాలికుంటు, గొరిసెగాలి, పుత్తు; మఱికొన్ని శోగములు. — అమరుఁ

పనుగనగు. వా. వి. కడుగు: చూ, కుక్కుము.
 పనుగరగము లే స. 49 పీడియే వారి. పూ.
 7. ఆ. 187. చూ, పింపించు 2
 సనువము వై. వి 1—మరిపాదము. అలంకా-
 రికోధ. చూ, భూమిము. 2, 2 తాను
 కోటివది నెలవేసినప్పుడు నెలవేయికోవ్వు
 వాడు సంతోషించి నెలవేయివారికి సరి
 తోషముగా నిచ్చెడు వస్త్రాభరణాది ద్రవ్య
 ము పొందోషము, వా. 5 (హి—చూ
 దిను—పాపపు)భోజనము, చూ, పాదము (1).
 పను. లే వి 1. ఎలుపుయించినవస్తువునైనా
 చూ, వడ్లుము 0, నిల 2 ఎలుపుయించిన
 సుస్తువునైనగది చూ, వడ్లుము 0, 3 చూ,
 నోటిద్రవ్యము
 పనుచన లే వి చూ, వాడుచువాన.
 పనుపు వై వి—చనలచూ రూ—చనుపు
 1 వారిదిగ్గు చూ, వడ్లుము 0 (పీడికేద
 ములు—కినురివనుపు, కూ—పనుపు, మారి
 చనుపు), 2 వారిద్రాద్రవ్యము చూ, వడ్లుము.
 0, 3 తాగిమి—చూ—చూ—కి—నెడుపనుపు,
 బండాచి చూ, వడ్లుము. 0, నిల 3 పను
 పుచన్నెకలది చూ, వడ్లుము 0
 పనుపుచూ. వా వి. పనుపురంగు చూ,
 వడ్లుము 0
 పనువము. వై వి—చను చూ, రూ—చనులము.
 పనుపయే. వై ఆ. కిరి—చనిసర చూ, వ్యా
 పయే.
 పనుపపు వై వి—చనిసర. చూ, వ్యాపనము.
 పనుక వా. వి: చూ, రూ—చనిక. 4.
 పను. వై. వి. 1 చూ, వ్యాపనము. వారి.
 ఉ. 0, ఆ 150, లే. వి. రూ—చనురు;
 2 అనునదికన గము అనురు, అనుననురు.
 (సం. ప) —చరుగిగము; వి. 0. 3. అకు
 చువ్వే. ఉ. 0, రి. 0, ఆ. 0: చూ, వడ్లుము. 0.

వనరుగాయ. దే. వి. ముదిరివనిండు: చూ, కలా

లుపు. 2.

వనరుచోయ వా. వి చూ, వనపుచోయ.

వనరుమొగ్గ ద్వ. వి. (రూ-వనిమొగ్గ, వనిరిక
మొగ్గ) లేతమొగ్గ చూ, మొగ్గ 1.

వనలయ. వై. వి = చూ, రూ-వనలయ.

వసాచిపడు వై. స. కి తిను: చూ, సాచిపడు

వసాచయ వై వి=వసాచిపడు అన్నయ
చూ, సాచియ (1)

వసాచయ వై స కి (వసాచియ + సాచియ)

చూ, రూ-వసాచిపడు అచ్చ బాల, కాం 75

వసాచయ వై వి రూ-వసాచ 1 అంగడి.

రాజ. 2, ఆ 90 చూ, సనవయ 1, 2

వసాచయ. సంచారయ (రూ-వసాచయ-వసేయ-

వసాచయ) చూ, వసాయానయ

వసాచయ వై. వి.—వై—అచ్చ బాల, కాం 34

వని దే వి 1 వసాచియమీడిగాలి ప్యా 4,

ఆ 41, ప్యా 4, ఆ 51 చూ, వాయువు,

2 పుత్రయమీడిగాలి. లో. 3, ఆ 178

చూ, వాయువు, వై వి 3—వసు గోప

లయ చూ, వసులయ. వారి. ఉ. 8, ఆ

285, (బ వసులయ — వారి ఉ. 8, ఆ

280); 4 అకలి చూ, బుధుడు; 5 చూ,

వాసవి 1, విని. 6 లేతి. చూ, ముతూ

రియ

వనిడి దే. వి. 1 బంగారు. కాకి 5, ఆ 53

చూ, లోహయ 1, 2 సనయ చూ, విత్తి

య. 1.

వనిరికంటి దే. వి చూ, రూ-వనిరికంటి.

వనిడికంటి. వా. వి.—వై—(రూ-వనిడి

కంటి) [2, స్కం. 51

వనిడికాయ దే. వి: పాత్రిచాలికాయ భాగ

వనిడిపుట్టువదల్చా. ద్వ వి: చూ, విష్ణువు 1.

అం. సం. దే. 7. (ఇట్లు వనిడివలన

దాల్చా.)

వనిడిపురుగు. ద్వ. వి. పాత్రిచాలికాయపురుగు.

మార్కు. 2, అ. 118. చూ, పురుగు.

వనిడిఁజీడు. దే. వి: చూ, క్రిమిడు.

వనిక. దే. వి. 1 వసు చూ, సారాంశయ;

వా 2: చూ, సమృద్ధి, 3: చూ, సామ

న్యము. 1

వనిగాపు ద్వ వి గోపయడు పొందు 2,

అ. 128 చూ, మహాకూర్మిడు

దనిగొను. దే. ఆ కి. గాలివట్టు వనివట్టు.

వనితిండి ద్వ వి పురి అచ్చ బాల, కాం.

122 చూ, కాన్డాలయ

వనిట్టు వా ఆ కి చూ, వనిగొను

వనిపాప. దే. వి. 1. లేతవిడ్ల చూ, కిపు;

విని 2. విక్రితలేత యైనది. వై 3, అ.

12 చూ, సుతువారయ

వనివిడ్ల వా వి: చూ, వనిపాప 1

వనిమండ వా వి. వసులయ, అవులమండ

చూ, భేనువు

వనిమనుచి వా వి. చూ, వనిగాపు

వనిమనువు వా. వి గోపయడు చూ, రక్ష

ణయ

వనిమి దే. వి. (రూ-వనిమి) 1. అనువచ్చే

వ కళా. 3, ఆ 83 చూ, వర్ణయ 8;

2. ఎటువుమించిన వసువువన్నె కళా. 3,

ఆ 204 చూ, వర్ణయ 8, 3 గోళజేనపు

వన్నె. వారి. ఉ. 7, ఆ. 80: చూ, వర్ణ

య. 8 [ది: చూ, వర్ణయ. 8

వనిమిడి. దే. విని (వనిమి + మిడి) వనిమిగల

వనిమొగ్గ వా. వి: చూ, వసులమొగ్గ.

వనిరిక దే. వి (వసురు + ఇక) 1. వసురువన్నె:

చూ, వర్ణయ. 8; 2 వచ్చేటిట్టు: చూ, పారి

తయ. 3, 3. నల్లగజిక*. చూ, వారిక; వా.

4 రూ-వనిరిక, కామల-కామలం. (సం.

వ) —కామల-కామలయ; విని. 5. వసురు

వన్నెకలి: చూ, వర్ణయ. 8.

వసిరికపాడు. దే. వి. వచ్చేపాడు: చూ, పర్వము.
 వసిరికపిట్ట. ద్వ. వి: చూ, వసిరిక. 2
 వసిరిక మొగ్గ. ద్వ. వి: చూ, వసురు మొగ్గ.
 వసివాడు. వా. వి: చూ, కిక్కు. పాంబ మాన. 5.
 వసుపాడు. ద్వ. ఆ. 19. (వసువు + అడు) వసు
 పుత్రాని కొని జలకమాడు: చూ, ప్నా వసుడు
 వసువు: చూ, రూ-వసువు. (వసువు పుండు
 మాన్యును. వసువు వదిలి కలిసి దెవిలోపో
 నీవ చీము గాఱుటకర్గను)
 వసువు: పిట్ట. వై. వి: చూ, వసిరికపిట్ట.
 వసువువద్ద. ద్వ. వి. — వై. —
 వసువు మొల్ల. వై. వి: చూ, వచ్చేపూ మొగలికి.
 వసువులమ్మ. వా. వి: చూ, మహాలక్ష్మి. 3
 వసురము. వై. వి. — వసు: చూ, రూ-వసులము
 వసురు. వా. వి: చూ, రూ-వసురు. 2.
 వసులకా: వసి. వా. వి: చూ, వసిగా: వ్రు.
 వసులకొట్టుము. వా. వి. వసువులపాల. చూ, పడ
 వము. 1.
 వసులదారి. వా. వి: చూ, వసుమాడ్గము.
 వసులపుంక. వా. వి. — వై. —
 వసులపోలిగాడు. ద్వ. వి. ఏటిరింక: చూ,
 వ్యాపూటము.
 వసులము. వై. వి. — వసు. గోమహిషజాతి
 (కాకభక్షకజంతువుల గణము). (రూ-వసు
 రము-వసురము-వసులము), వసి, తోడుకు,
 తొట్టి: చూ, పోరభేయి (చేనువు).
 వసులవాడు ద్వ. వి: చూ, వసిగా: వ్రు.
 వసులు వై. వి. బ. — వసు. గోవులు: చూ,
 భేనువు.
 వస్తాయియే దే. ఆ. కి: చూ, వస్తాత్రావ
 వడు. బ్రంకణము.
 వస్త్రీ. వా. వి. (రూ-వస్త్ర-నివస్త్ర): చూ,
 వస్త్ర. వై. వి. — వై. —
 వస్తుండు. వా. ఆ. కి: ఉ పవనియే.

వస్తున్నవాడు. వా. వి: ఉపోషితుడు.
 వస్త్రము. దే. వి. (రూ-వస్త్రము- వాస్త్రము-
 వస్త్రము-అవస్త్రము) ఇల్లు: చూ, పడవము. 1.
 వస్త్ర. వై. వి: విగ: చూ, వస్త్ర. 1. — 2.
 వశవశ. దే. వి. వశకాంతుల యందగు వసు
 కరణము: చూ, చూచూ: వా. 2. రెండు
 లు వాయువులు, ఎండిన ఆకులు లోనగునవి
 విలువులు యందగు వస్త్రము కరణము: చూ,
 చూచూ.
 వశకబాహులు. ఆం: చూ, మహారాష్ట్రలు.
 (వీరువాజుననేయ కాళువారు. పొంబాయి
 రాజధానియందుఁబోడవగు. ఇతరబాహు
 లుల విరియించారముల నిండియుండు) (చూ,
 బాహులు).
 వశ్యలమ్మ. వా. వి: చూ, మహాలక్ష్మి. 2.
 వశ్యక. వా. వి: చూ, రూ-వశ్యక.
 వశ్యము. వై. వి. (రూ-వశ్యము-వశ్యరము)
 1 భోజనపాత్రము. కా. 3. 2. ఆ. 307.
 చూ, పాత్రము 3; 2. తాంబూళము: చూ,
 పాత్రము. 3.
 వశ్యము. వై. వి. — వై. —
 వశ్యరము. వై. వి. — వై. — చూ. 3. ఆ. 308.
 పా
 పాంచజన్యము. సం. వి. ఆ. పుం. విష్ణుకంఠము:
 చూ, బాగాము. 1. [వశ్య. 1.
 పాంచజన్యము. సం. వి. ఆ. పుం. అస్తి: చూ,
 పాంచాలము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, దేశము.
 పాంచాలి. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ) 1. వందని, వ్రా. 3
 వి: చూ, మాన 1; 2: చూ, పుత్ర. 2. 3; ఆం.
 3: చూ, కీతులు; వా. 4: చూ, పంచాలి.
 పాంచాలిక. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ): చూ, పాంచాలి. 2.

పాంచాలం. సం. వి. ఆ. పుం. 1. పాంచాల
పురుషుడు: చూ, పురుషులు; వి. ఆ.

2. పాంచాలేశ్వరునిపేరు. బుద్ధివంతుడు.

పాంశేలు. పై. వి. రూ. పాంశేలు, అడుగుచే
కాలినగ: చూ, భూషణము. 2.

పాండరము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, రూ.

పాండురము; వి. ఆ. 2: చూ, రూ. పాండురము

పాండవరము. చా. మి. వి. రూ. పాండవరము.

పాండవ. దున్ననిశేల: చూ, భూమి. 1.

పాంధివాగ్నిండు. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, విష్ణు
పు. 1.

పాండవలు. అం. ధర్మరాజు, అర్జునుడు, భీముడు,
వసులుడు, సహదేవుడు (వీరియంద్వాద
వాసముండలి కేంద్రము—(వరుసగా) కంభభట్టు,
బృహస్పతి, పరిలాడు, దామగిరి, కంఠి
పాలుడు; (కొనినది—చూరిన)

పాండిలి. సం. వి. ఆ. పుం. రూ. పాండిలిము

పాండిలిము. సం. వి. ఆ. ప. పై—

పాండిమ సం. వి. ఆ. పుం. రూ. పాండిమము.

తెలుపు: చూ, పర్ణము. 8.

పాండిమము. సం. వి. ఆ. పుం. పై—

పాండీడు. పై. వి. పాండ్యు. పాండ్యేశ్వరుడు

రాజు. చూ, రాజు. 1.

పాండుకంబలి. సం. వి. ఆ. పుం. 1. తెల్లనికం

బలిచేగన్నబడిన రథము: చూ, కళటము.

1; వి. ఆ. 2. తెల్లకంబలిగది.

పాండువృద్ధుడు. సం. వి. ఆ. పెదగుణములు

కలవాడు.

పాండురము. సం. వి. ఆ. ప. రూ. పాండురము.

1. తెల్ల పులుసు: చూ, ముండలము. 2; పుం.

2. తెలుపు: చూ, పర్ణము 8; 3. తెలుపు

మించిన వచ్చేస: చూ, పర్ణము. 8; 4. తెలు

పు పనుపు కలపినరంగు: చూ, పర్ణము. 8;

వి. ఆ. రూ. పాండురము. 5. తెల్లనిది: చూ,

పర్ణము. 8; 6. తెలుపుమించినవచ్చేసిది: చూ,
పర్ణము. 8.

పాంశువు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. పాలుడు. పాం

డుకోగము: చూ, కోగము. 1; 2. పీరియ: చూ,

మధుభూషణము; 3. తెలుపు: చూ, పర్ణ

ము. 8; 4. చూ, పాండురము 8; 5. చూ,

పాండురము. 4, వి. ఆ. 6. చూ, పాండురము.

5; 7: చూ, పాండురము. 8; 8. పాండు

రాజు. (ఇట్లుపాండుడు - పాండువుడు):

చూ, రాజు. 1.

పాండ్యులు అం. పాండ్యేశ్వరుడు: చూ, శేషము.

పాండాను. చా. వి: చూ, పాండవులు. 1.

పాంధ్యండు. సం. వి. ఆ. పుం. రూ. పాంధ్యండు.

తెరువరి: చూ, వాటారె.

పాంశల. సం. వి. ఆ. పుం. రూ. పాంశల.

పాంశలవణము సం. వి. ఆ. పుం. విరిణము:

చూ, లవణము. 1. [కిపుడు.

పాంశువందనండు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ,

పాంశుల సం. వి. ఆ. పుం. రూ. పాంశల.

పాంశుల: చూ, అంకులాడి.

పాంశువు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. రూ. పాంశు

వు. దుమ్ము: చూ, శేషము. 1; 2. ఎరువు:

చూ, పిడక.

పాంసనము. సం. వి. ఆ. ప. చూ, పాంసనము.

పాంసనండు సం. వి. ఆ. చూ, పాంసనండు: చూ,

కాగ్ధండు. 2.

పాంసుల. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, రూ.

పాంసుల; 2. పుడిమి: చూ, భూమి. 1.

పాంశువు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, రూ. పాం

శువు. 1.

పాంశు. చా. ఆ. 3: చూ, రూ. పాంశు. 3. 4.

పాంశుడు. పై. వి. రూ. పాంశుడు. 1. చూ,

పాంశుడు. 1; 2: చూ, పాంశుడు. 2;

-పాకనాడు. దే. వి. దేశవిశేషము: (చూ, నాడులు)
 -పాకపుడేరిమిడి. వా. వి. చెల్లపుపాకపు విండి
 ముద్ద: చూ, పాడము (1)
 -పాకము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. చరిపాకము.
 చూ, చరుపు. (5); 2. వంట: చూ, నూర
 కారము; 3. సర: చూ, చరితము. 1,
 4. పిల్ల: చూ, ప్రియ; 5. పాకను: చూ, కర్ర-
 ర. 1; అ. 8: చూ, కాన్యస్వరూపము;
 అం. 7: చూ, పాకములు.
 -పాకములు. అం. గ. దాగ్ధపాకము (మృదువు
 ధరమై సర్వజనశ్రద్ధమైనది), 2. వారిశేక
 పాకము (మిగులకఠినమై యశ్రద్ధమైనది),
 ముఱియు 3. కడలిపాకము, 4. రసాలపా
 కము అనియు నాలుగు విధములు.
 -పాకలము. సం. వి. ఆ. న. 1: చూ, పారిభా
 వ్యము *; పుం. 2. గుట్టము: చూ, హయ
 ము; 3. గజమువకుగలగు పితృబ్రహ్మము:
 చూ, లోకము. 1.
 పాకకాసవి సం. వి. ఇ. పుం. ఇందుగ్వికాడు
 కు: చూ, నూనాడు 1.
 -పాకకాసనుడు సం. వి. ఆ. పుం. చూ, పాకారి
 పాకకాస్త్రము. పా. అయ్యశ్శబ్దమున నీపాక
 కాస్త్ర మొకభాగము. ఇందు నలభిమపాక
 ములు వర్ణసిద్ధములు. (భీమసేనుడొకనాడు
 భర్తృరాసభకు వచ్చి పాకకాస్త్రమొందిన యే
 తేచ్చి తాగివునున వాడొడు సభాస్థలమున
 సంకయించిన వానినుసేనుడు కోపించి సభ
 యందాచార పాటలతోయ దానినిమకులచ్చే
 టి స్తంభములయందగు ద్వారములయందును
 సోకి స్తంభాది దారులను చిగిరించెనట
 ఇత్యాది): చూ, ఉపవిద్యులు. ప్రసవము. 1
 -పాకపానము. సం. వి. ఆ. న. వంటయిల్లు: చూ,
 పాకాన్నము. సం. వి. ఆ. న. పాకాన-పాకాన్న.
 సదస్యపురిందు. చూ, పాడము. (1).

పాకారి. సం. వి. ఇ. పుం. ఇందుగ్వికాడు: చూ, సహ
 పాగ్వికాడు. ప్రయోజనమువాడు: పాకీవాడు.
 పాకీ. దే. వి. రూ. పాకీ. మఱుగుపెరటికుప్ప
 పాకీ. దే. వి. —పై.—
 పాకీవాడు. దే. వి. 1. —పై.—; చా.
 2. నేలపైపాగ్వికాడుగిరువు: చూ, పాగ్వికా
 డువాడు. 2. (పాకమువాడు అనియు)
 పాకుడు. వా. వి. విద్వ: చూ, కిరువు.
 పాకక. వా. వి. పాకీవానిభార్య: చూ, భార్య.
 పాకెన పై. వి. పాకాన్న. రూ. పాకెన్న-
 పాగ్వికా-పాగ్వికాన్న. చూ, పాకాన్నము.
 పాకెన్న. పై. వి. —పై.—
 పాక్యము. సం. వి. ఆ. న. 1. అట్టుపు: చూ,
 లవణము. 1; పుం. 2. యనమృతము. చూ,
 లవణము. 1
 పాక్షికము. సం. వి. ఇ. చక్షువువలనగలిగినది
 పాగ దే. వి. రూ. పాగా. 1. అశ్వశాల: చూ,
 సదనము. 1; 2. రూ. పాగా, కలకట్టు, కల
 మేట్టు, కలపాగ. (సం. ప). —ఉష్ణీయము,
 చోలండుకమా-చోలొండుకము. కద్ది. —
 గుండుపాగకు. — నెట్టియము-నెట్టియ (మిగ
 తవానికీ "చూ, సీపకము 1."); 3. గుట్ట
 ములనదున: రూ. పాగా-చాగా. (సం. ప). —
 అశ్వచంక్రి, అశ్వకరము (చూ, హయ
 ము); 4. గుట్టయలగుంపు: చూ, హయము;
 పై. వి. బ. 5. పాచుకా. (రూ. పాగా-
 పాన-పానా)పానకొట్లు. చూ, సమృద్ధిగల.
 పాగడ వా. వి. నూలుపిడి: చూ, నూర్చిము. 1.
 పాగడము పై. వి. —పాటక. రూ. పాడగము-
 పాడవాము. అడుదానికాలినక: చూ,
 భూషణము. 2.
 పాగా. చూ, రూ. పాగ. (పానకొట్లు. —పై.
 8, అ. 108; అశ్వశాలకు. —కాకీ. 1, అ. 35).

పాగు నై. వి=పాక. గడ (చేక్కెర)పాకము:
చూ, శర్కర. 1.

పాచకి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. చూ, పంటలక్క-
పాచకుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. చూ, మాచ
కాయడు; 2. అగ్ని: చూ, పన్నీ. 1.

పాచనము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, పాచి
తము; 2. పులుమ: చూ, పుల్లమ. 1; 3.=
పాచేనము-పాసనము. గోపాణి: చూ, లోగ
ము. 1. [పాచితే.

పాచని. సం. వి. ఈ. శ్రీ కరక* చూ,
పాచిక. వై. వి. 1=పాక. పాచిమడెడు
అడ్డపాళ్ళు: చూ, వ్యవహారము. 4; వా.
2 కాప. చూ, బానిస.

పాచితము వై. వి=పాగియశ్చిత్రము రూ-
పాచితము. పాచివస్త్రీ పాండు. 5, ఆ.
47. చూ, శిక్ష. 1. [నము. 3

పాచేనము వై. వి=పాచన. దేవి: చూ, పాచ
పాచే శ. శ్రీ (పాచులతేయు) 1. తొల-
గింపే భార. ఆర. 1, ఆ. 185 చూ,
విసర్జించే, 2 చిక్కడలింపే

పాచి సం అవ్య చూ, సంబోధనార్థములు.
పాట. దే. వి 1 సంగీతము: చూ, స్వరము 2;

2. 50. భార. సభా. 1, ఆ. 127. (రూ-
పాటి-పాటు-పాళము) చూ, విధము 1;

3. ఏలము. చూ, వేలము. 4; వై. వి 4=
పారా. అగంసాంటి* చూ, విధికర్తి

పాటకై వా. వి. గాణ. చూ, శ్రీ

పాటకము. సం. వి. ఆ. పుం. 1=: చూ, పాగ
డము; 2.=పట్టియము. పట్టాకత్తి: చూ, పట్టి.
2; 3. వాడ్యము చూ, స్వరము 2; 4. విద్యా
దిశితము: చూ, లోపస్సు; 5. అక్షరచాలన
ము: చూ, వ్యవహారము. 4; 6. సేనానితే
నము: చూ, శిలరము; వై. వి (1)=పా
టకము. రూ-పాటకము-పాడకము, మకూ

చి: చూ, స్ఫటికము; వా. (2) తక్కువ-
పీనము. "పాటకపురాతి."

పాటకాడు. వా. వి. రూ-పాటరి. 1. గాణ: .
చూ, నీకారి; 2. వేలముపాడినవాడు.
పాటచ్చరయ్యామికన్యాయును. పా. దొంగకుగస్తీ
తిరుగుపని యిచ్చినయెడల వానిదొంగతనము-
వట్టువారుండరను రీతి. [వారకుడు. 1.

పాటచ్చరుడు. సం. వి. ఆ. పుం. దొంగ-చూ, .
పాటవ. దే. వి 1. కై నేత: చూ, భూషణము
2; 2. సంపూర్ణము. ప్యా. 3, ఆ 53 చూ,
పాతాలింపు(ఇదివిచారము); 3 ఆదరణము:
చూ, ముద్దు. [విచారము. 1.

పాటవము. సం. వి. ఆ. పి చీల్చుట: చూ,
పాటపాట దే విగ కొంచెము కొంచెము.
కథా. 4, ఆ 89. చూ, స్వల్పము.

పాటపాలము దే వి. చిలువేరు పైరయ్యెడు
వేల. చూ, భూమి. 1.

పాటబండి. దే. వి. గాడి: చూ, శకటము. 1.
పాటము. వై. వి. కంపులు నానెముచూచేటకు
తిగినయెండ: చూ, బెలుగు. 3.

పాటరి. వా. వి. చూ, పాటకాడు.

పాటణవలి. వా. వి. సంగీత సప్తస్వర సమా
హము: చూ, స్వరము. 2.

పాటల సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. రూ-పాటలము.
కలిగొట్టు*: చూ, స్థలి. 2; 2. పాటల
గంధ: చూ, శ్రీ.

పాటలము. సం. వి. ఆ. శ్రీ. ఆ. న. 1. కలి
గొట్టుపువ్వు* చూ, స్థలి. 2; ఆ. పుం.
2. ఎల్లవద్దు. చూ, ధాన్యము; 3.=చయ్య.
తెలుపుమించిన యెలుపు: చూ, వర్ణము. 6;
విగ. 4.=చయ్య. తెలుపు మించిన యెలు
పుగలది: చూ, వర్ణము. 8.

పాటలి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. 1. ముక్కుచూ*:
చూ, మొక్కుము; పుం, శ్రీ. 2.=పాడిరి:*
చూ, పాటల.

పాటవము. సం. వి. ఆ. ప. 1. ఆశోగ్యము: చూ, లాఘవము. 2; 2. తైత్తిర్యము: చూ, సమరసము; 3. కృత: చూ, శక్తి. 1; 4. తైత్తిర్యము: చూ, మిడి 4; వా. 5. శేషము: చూ, పరిణామము. 1.

పాటి. దే. వి. ఏ. 1. సామ్యము. భాగ. 10, స్కం. పూ. 1588. చూ, సమాసము. 2; 2 పరిమాణము పొందు. 1, ఆ. 148 చూ, శపథము; విగ. 3. సమము: చూ, సపాటము; 4. సామాన్యము. ఉ. హరి. 3, ఆ. 8. చూ, సాధారణము. 2; 5. వ్యాయము. భార. విరా. 5, ఆ. 278 చూ, సర్వము. 1; 6. కొంగడిది. కాశీ. 7, ఆ. 130; వా. వి. 7. రీతి చూ, విధము. 1.

పాటియే. దే. ప. కి. 1. ఆదరించే. భార ఉద్యో. 2, ఆ. 89. చూ, సంకాలించు, 2 చూ, పరిక్షించు; 3. చూ, విమర్శించు, 4: చూ, పరీక్షించు, 5: చూ, పూరించు. 1, ఆ. 85

పాటింపు. వా. విగ. చూ, పాటవ. 3. పాటికంద. వా. వి. తారకగండ*: చూ, మానసము పాటిగొను. దే. ప. కి. చూ, సరిపెట్టు. పాటిరము. సం. విగ. చీల్చుబడినది, ఘటిరము: చూ, విచ్ఛిన్నము 3.

పాటిశేల. దే. వి. తారకునడిపోయి పాడుపడి నశేల, పాడు: చూ, భూమి. 1.

పాటిశేపు. దే. వి. దిగినదచి దాటిపోదిన శేపు: చూ, శేపు. 1.

పాటిలు. సై. ఆ. కి. = పొర్రి పి: రూ. - పాటిలు. కలుగు: చూ, సంభవించు.

పాటిలు. సై. ఆ. కి. = సై.

పాటిసము. సై. వి. = పాటిస: చూ, పాఠీసము.

పాటిలు. దే. వి. బ. అడుదాని వాస్తవము: చూ, భూమణము 2.

పాటు. సై. వి. 1. కష్టము: చూ, శోకము; 2: చూ, విపత్తు; 3: చూ, క్రిమము. హరి. ఉ. 4, ఆ. 98; 4. చూ, విధము. 1; 5. చదుట. కళా. 8, ఆ. 75: చూ, రాలి పు; 6. సముద్రజలలోల్పురి శమనము; వా. 7. ఉడుకున: చూ, విరామము.

పాటువలబడు. సై. ఆ. కి. యథార్థసిరికిసయ్యే. పాటుపడు. సై. ఆ. కి. చూ, వేసరు 2 పాటుమానిసి. సై. వి: చూ, పాట్లమారి. పాట్లని. వా. వి. ఆట్లడు: చూ, వ్యాధుడు 2. పాట్లమారి. ద్వ. విగ. మిక్కిలిక్రిమపడు స్వభావముగలవాడు చూ, క్రిష్టభానుడు పాత సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. చిలుబొడ్డి*: చూ, విద్వజ్జి: 2. విసబొడ్డి*. చూ, విద్వజ్జి. పాతకబాహిష్టములు. ఆం. చూ, కపూరియే బాహిష్టములు.

పాతకుడు. సం. వి. ఆ. పుం. వేదపాఠము చేడు ప్రవాడు ఆర్థ్యత, పాశి, నశిత. (తె. ప.) — చేడుపరి, సంకతచెప్పవాడు; తద్విశేషములు. — గ. సైదికములుకాని గంభీరములు చేడుప్రవానికి. — అజపుడు; 2 బట్టువాని కి — స్వస్తియుఖుండు బ (తె. ప.) — కిక్కలు, చేడువరులు, బట్టులు. బట్టు. బట్టు వారు, బూతులు, వంది; 3. అన్యకాఖాపాతకునకు. — కాఖాదండుడు (మిగతవానికి "చూ, సంకతచెప్పవాడు")

పాతము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 చేడుప్ర (రూ. - చక్రము - చక్రము - నిపాతము). చూ, దిద్దు. 1; 2. చేడువత్సము: చూ, దిద్దు. 1; 3. బ్రహ్మ యజ్ఞము: చూ, యజ్ఞము, 4 ఎవ్వరిక: చూ, హెచ్చేరిక.

పాతకాల. సం. వి. ఆ. శ్రీ. బడి. చూ, నూర్కలు. హరి. సం. వి. క్. పుం. 1. చూ, పాతకుడు; 2: చూ, పన్నీ సంజ్ఞ: చూ*.

అలము, కంఠము- గంఠము, కడమకడు, కప్పెర-కొప్పెర, కళాయి, కాఁగు, కొట్టె, గాలు, గోలియము-గోలెము, చేక్క-చేగిస-చేకిచ-చేకిస, కచెల, తొట్టి, నీరుపాచరి, చవ్వ, పెద్దబాస, బండకము-బండరము-బండలము, బాసః-అటికకు - (తె. ప)-అటిక-అట్టిక, ఎసల, చేట్టి, చాక-చాక, చోగిగి; ౩ కరాటమునకు. -కరండకము-కరండము, ఛ. (తె. ప)-కరడ, కరపటము-కరపడము-కరాటము, గుండీ, డబ్బు-డబ్బి, తాదపు-తాద్య, చక్క-చిక్క-చిక్క, పూసె, బరచి-బరిచి; ర. కలుతాగిగడుగిన్నెకు. -అనుగ్రగము, అనుకగ్గము, అనుకగ్గము, అనుకగ్గము, అనుకగ్గము, చమనము, చమకము, పారి, పిప్పనర్తి-సరకము, మర. (తె. ప)-కల్లగిన్నె, కొర, చిప్ప; ౫ కాచపాత్రమునకు. (మాంత్రికునిది) .-(తె. ప)-అనిలి, ఒకొమ్మ చెంబునకు -కారి-గూరి (తె. ప)-చోకి; ౭ కొయ్యతో-చేసిన నీటిపాత్రమునకు. -అద్దుని; ౮ గండపుకుడకకు. - (తె. ప)-కుడక, గండపుకుడక; ౯ గంధపంటి పాత్రమునకు -(తె. ప)-గుండిగ, తొట్టి; ౧౦. గరగకు -గుంటము (తె. ప)-గరగ-గరిగ; ౧౧. గరికెకు - (కట్టగరికె) -శంధపు-శంధపు-శంధపు. (తె. ప)-కొయ్యతెడ్డు, తెడ్డు-తెగిడ్డు, చేట్టుప-చేట్టుపము, చొన్నెట్టు; (ఇనుపగరికె) -కంఠికంఠి, కర్రము, కావ్వు, ఖజ, ఖజము, ఖజాక, దర్వి. (తె. ప)-గంఠె-గరికె-గంఠె-గంఠె, చేట్టువము; (మిక్కిలిచిన్న గంఠె) -ఖజము, దర్వి. (తె. ప)-మిట్ట; (చిల్లలుగరికె) - (తె. ప)-చేట్టు, ట్టె, ౧౨ గళాకు. - (తె. ప)-గళగడ, గల్లా, గళాసు;

౧౩. గాఢగిన్నెకు(చిన్న మూతిగలదిపాటి కాచపాత్రము). - కటఖాడకము, కాచపాత్రము, కాచఖాజనము, కున్ననము, కున్నారము, కున్ననము. (తె. ప). -కుప్పి-కుప్పియ-కుప్పి, కొలిచి, గాఢగిన్నె, పిడత-పిడుత, బుడిగ-బుడ్డి-బుడ్డిగ, బోడిగ; ౧౪. గిండిచెంబునకు -అలక, అలపు-అలపు, అళు, కపకాలక, కరక, కర్పరి-కర్పరిక, కర్పరి, గలంతిగ-గళంతిగ, చమకము, పారి, భృంగారము, (తె. ప)-కలంత, కైకట్టి, గరిగ-గరిగ, గరిగపిడత, గలంతియ, గిండి, గిండిచెంబు, చిప్పపిడత, చోకి, చేపలు, ౧౫ గిన్నెకు. -(గిన్నె). -కొకము-కొకము, కొకక, గలగర్పము, చమకము, పారివాగము. (తె. ప)-అరివాగము, కొరగిన్నె, చిప్ప, డబ్బర-డబ్బర-డబ్బర; తర్వి. -ఉద్గచిప్పకు. -గుండకము. (తె. ప)-గుండక, పారడ, పాలడ; చిప్పగనిగిన్నెకు. -అక్షయపాత్రము, కటాహము, కమకము, కర్పరము-ఖగ్గరము, కొకక-కొకక, భవనాపి, భాజనము. (తె. ప). -కడమకడు, కప్పెర-కొప్పెర, చిప్ప; చిన్నగిన్నెకు. -(తె. ప). -పన్నాగులొలి; ౧౬ చుల్లకిఅనుపాత్రమునకు. -చుల్లకి; ౧౭. చెంబునకు. -(తె. ప)-చీ(చే)ముంత, చెంబు, లెంబుగ, సగ్గడ, గూ. -అలపాత్రమునకు. -కర్పరికము, గడ్డకము-గడ్డకము (తె. ప). -నీటిచెంబు, ౧౮. చోచోలపాలికకు -పాలిక. (తె. ప)-చోచోలపాలిక, పాలిక, పాలియ, అంతోడచలపంటిపాత్రమునకు. - నంద (తె. ప). -ముంత; ౨౦. తాంబూలపాత్రమునకు -తాంబూలము; (తె. ప). -కంఠె-కంఠె, పె-పె-ముకుప్పె, చోలపాలిక, కెలుకు, చక్కము. -చక్కెరము; (చూపాడవము); ౨౧. తెల్లపాత్రపాత్రమునకు. -కటాహము, కర్పము, కలె, కుండము, కుటము, గుండకము, గుంటము, నింక (తె.

[illegible]

పద్య-పద్యము, పీఠావాసము; ౩౬. త్రోవ
దాగపాత్రమునకు—ఇద; ౩౭. ప్రస్తుతములం
చెడు కరంచునకు—(మా, సజ్జే. 1.);
౩౮. పెనుమునకు— అగ్నివృత్తు, కం
దువు, స్వేదన. (తె. పు.)—కంచే, పెను
మునకు; ౩౯. బూరల మూల కుడుకు—
బూరీమము, బూరీనము—చుంచును, ఖల్లిక, కిష్కి
వచనము. (తె. పు.)—బాగలి, బూరలమునకు
దు-బూరమునకు, కం. తె. రాగులతో రెడు.
—కక్షపాల. (తె. పు.)—కక్షపాల. కక్ష-
పాల-త్ర పాల; ౪౦. మంగలమునకు—అంబ
రీచము, కందువు, భ్రాగిష్టము. (తె. పు.)—
కంచేకంటు, బాగలి, బొంగు, మంగలము,
మండ, వేలపుడు, వేలపుడువేళ్ళి; ౪౧ మం
దు మర్రియెగిన్నెకు—ఖల్లిము(తె. పు.)
కలవను-కల్పము (మా, రాము) ౪౨. మర్రి
కంచేమునకు—(తె. పు.)—దండము, బట్ట-
బట్టె, మల్లె, సాద, సానక; ౪౩. మాదిగ
వాడు కొత్తయిచ్చెడు పాత్రమునకు—(తె.
పు.)—కొమ్ము; ౪౪. ముడుపుల చెల్లియే
డిల్లి.—(తె. పు.)—దట్టు, దట్టి, డిల్లి;
౪౫. మూలకుడుకు—ఉదంచనము, ముచ్చ
వృత్తకము, వనమూలకము, వనమూలక రా
వము. (తె. పు.)—దట్టుదను, దట్టు, దట్టు
డు, డిల్లిదను, చులక, మూలకుడు, నీల్లి;
(ఇద్దరి మూలకుడు)—(తె. పు.)—నీల్లి;
(చిల్లెలుగల మూలకుడు).—(తె. పు.)—
ఫ్లెరిమూలకుడు; ౪౬. యెల్లపాత్రవిశేషము
లు.—ఉపవృత్తు, గోమము, చనునము—చ
నునీ, జాచాపు, భుజి, పాత్రము—చిరజీవ,
శమ్యగ్నస్యము—నుగిము; ౪౭. రాపాత్ర
మునకు.—కీటాలము; ౪౮. రాగి లోనగు
లింగము—వర్ణగణము (తె. పు.)—లింగ
య-లింగ; ౪౯. లోప-కమునకు—(తె.
పు.)—తగిలం, తగిలం, కరము, కేసు—కేసు
గిలం, లోప-పాత్రమునకు. ఖరపాత్రము

భావోదయము, లోహపాత్రము, లోహీక; ౫౨. పండితముగవిపాత్రమునకు. — (తె. వ).—బు. అంటులు-అంటులు; ౫౩. సవ్యా సులపాత్రమునకు. — కమంభము, కమండ రాత్ర, కరకము, కుండి, కుమంభము, చైత్య ముఖము. (తె. వ).— కమండలము, కోరీ, బుడిపి-బుడ్డి, బుడ్డి-బుడ్డిగ, బోరే; ౫౪. హం కాకు ను వస్త్రపెట్టుకొనెడు పాత్రము. (తె. వ).—చిల్లము (ఇందు వాయుబడినవాని లోఁగొన్ని మట్టితోఁజేయుటచే నైవేద్య పాత్రములని వాడఁబడుటచే నిందువాయుబడియె. చూ. భాండము. ౩) (మిగతవానికి “చూ. హరివాహము.”)

పాత్రులందు ద్వై. ఆ కీర్తి చూ. రూ.పాతర లాడు దుక్కి ౩, ఆ. ౪౪

పాత్రులు. ౫౦. వేషధారణము. [సజ్జనుడు.

పామరులు. సం. వి. ౧౧. యోగ్యుడు; చూ, పాత్రేనమిర్తవ్యాయము. పా. భోజనసమయ మునకునీర్ధవడువాడుననికునయోగిందేరమనీతి.

పాదస్న. సం. వి. ౧. న 1. జలము. చూ, సలలము; 2. అన్నము; చూ, పాదము. (1)

పాశేయము. సం. వి. ఆ. న. అన్నము రియ్య ముఁగోనగువాఁడైతము. “స్వర్ణపాశేయము”.

చూ, సంబంధము.

పాశోధి సం. వి. ౨. పుం. చూ, సమద్రోయ పాశోనిధి సం. వి. ౨. పుం. —పై.

పాడకలకము. సం. వి. ఆ. పుం. అందియ చూ, భూషణము 2. [ద్వి. ౪7

పాదకీ వా ౬ చూ, హానిపె. ఆం. పదా పాదకృచ్చము. పా చూ, అర్థకృచ్చము

పాదకీర్తియలు. ౫౦ అడుగులు అడలలు గంకు లు అనియును విశేషముగానైన కుప్పిలు శీలెములు అల్లలు మొగ్గలు మెఱుములు అని యును మెఱుముగ వాడఁబడుచున్నవి: (చూ, ఉద్భవము, వ్యంజకము).

పాదగోపనము. సం. వి. ఆ. న. అభివాదనము; చూ, హరిగణ. [నడ-కాల్పడ.

పాదచారము. సం. వి. ఆ. న: (తె. వ).—కాలి పాదచారి. సం. వి. ౧. పుం. 1. కాలిబంటు: చూ, భటుడు. 1; వి. ౩. నడచిపోత్ర వాడు; అం. ౩ చూ, గరివిశేషములు.

పాదచ్ఛాయలు. పా. మనుష్యుడు నూర్పుక కేదురుగ నిలబడి తిగ్గునిత్రోలు చెవియందుంచే కొని యదితననీడలో నుద్దపెట్టుకొని ఆనో టికి తాను నిలుచేడియింప పాదమతోఁ గూడ కలిపి కొలిచిన పెన్నియమగులగునో అవి పాదచ్ఛాయలగును (చూ, అహఃకృహ గము) [చూ, కూదుర్గడు.

పాదశాడు. సం. వి. ఆ. పుం అడుగుపుట్టుపు: పాడట్టు. దే వి. (పాడు + కట్టు) రూ.పా నొట్టు. వాసములకుఁబట్టెనుబూసి: బూసి.

పాదకలము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, అర కాలు; పా 2. దీనికి ఉపమానములు. — మెట్టదామర, చెంగలవలు, కంపులు, పగ డములు, చిగుళ్లు మొ.

పాదకలములు అం. 1: చూ, లక్షణాంగములు. (పురుషుని అఱకాళ్లు —ఎఱ్ఱదామరలఁబో లు రక్షిమయు, మృదుత్వముగలిగి చెమటలేక యున్న నైశ్చర్య వీరము. చేటలనెనుండి చెమటగలిగి తేల్చి సందులుగలిగి తెల్లనైయు న్ను దారిద్ర్య) దుఃఖము లనుభవించుచు.); 2: చూ, (మ్రు) లక్షణాంగములు (అడుదా వి అఱకాళ్లు. —తామరపువ్వులఁబోలి రక్త వర్ణములైన రాజవర్ణియగు. అంతయు భూ మిసంజిన అష్టపుక్కినంబవనందీ సుగనికి సంకసమొసంగును. ధిడ్రుములైన పుత్రివతి యగు. కుఱుచలైన చలిదుఃఖితయగు. గుం టలు చెమటయు లేకున్న సుఖవరియగు. అరుగుడులైన పరిదుర్గతాలగు.)

పాదరక్షణం. అం: చూ, లక్షణాంగములు. (ధ్వజ, పచ్చి, అంకుర, చక్ర, కంఠ, పద్మ, కలశ, హల, మత్స్య, కుండలము మొదలగు రేఖలున్న శ్రీవలియును, భూవలియును అగును. రేఖలు రక్తవర్ణము లైలోఁతుగనున్న కుభవృద్ధము.)

పాదపక్షములు. అం: 1: చూ, లక్షణాంగములు. (పురుషుని కాలిగోళ్లు. — రక్తకామృతవర్ణములైన రాజగును.); 2: చూ, స్త్రీలక్షణాంగములు (అడుదానికాలిగోళ్లు — రక్తవర్ణములైన భాగ్యవతియగు. ఊర్ధ్వముఖములైన దానియగు.)

పాదనివారణము. అం: చూ, విహ్వాణములు. పాదన సం. వి. ఆ. శ్రీ. పాదకోళ్ళు: చూ, పాదక.

పాదనము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. చెట్టు: చూ, పృథ్వు; 2. కాశ్యంపకౌనెడు పీట: చూ, సింహాసనము.

పాదనవృత్తము. పా: చూ, పృథ్వు. 1. పాదపుపాదపు. అం: చూ, ఉపవీరములు.

పాదనసాధనము. సం. వి. ఆ. పుం. (తె. న.)- అడుగు-అడ్డు (చూ, పాణ్డే)

పాదబంధనము. సం. వి. ఆ. న. అప్రగేదలోన గనది: చూ, సౌరభేయి (భేనుపు.)

పాదము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. పాద. రూ. చదవం: చూ, పాణ్డే; 2. కిరణము: చూ, హానునము. 2; 3: చూ, వేరు. 1; 4. చద్యమునందలి యొకచరణము: చూ, పృథ్వు. 1; 5. పాతిక-పాపు. పాదిక. 1/4వ వంతు; 6 కొండరతిపిచ్చు, పరిత్యంకవర్ణరము: చూ, హిమాలయము (వర్ణరము); అం: 7: చూ, ఇందియములు. [స్థలములు.

పాదములు. అం. (అడుగులు): చూ, కళలాండు పాదములము. అం: చూ, యతుకము.

పాదరక్ష. సం. వి. ఆ. శ్రీ. (పాదమును రక్షించునది) పాదరక్ష: చూ, సమృద్ధిగలు.

పాదరసము. వై. వి. పాదరస: చూ, నూకము. (కుద్ది. — కలహనము, ఇటిపాదము, పె. రుగు, లెల్లము, చనుపు వీటితో విడివిడిగా మాటి గుడ్డలో పడపాఁయుటయేకుద్ది. ఇంగ్లీషములో నుండి తీసిన పాదరసము విడిగా కుద్దులుచేసినదానికంటె శ్రేష్ఠము).

పాదరి. వై. వి. పాదరి: చూ, రూ. పాదరిక.

పాదరేఖలు. అం: చూ, స్త్రీలక్షణాంగములు. (పచ్చి, చక్ర, పద్మ, ధ్వజ, స్వస్తిక, పద్మ మాన, తోరణ, మకరరేఖలున్న రాజవర్తియగు. అంకుర, కుండల, చాలికాది రేఖలున్న భాగ్యవంతులగు రాజులకు కల్గియును.)

పాదరి. వై. వి. 1. — పై —; 2. పైపాక: చూ, నదనము. 1; విరా. 3: చూ, హిమకుడు.

పాదరత్నము. సం. వి. ఆ. న. పాదకాలు: చూ, పాణ్డే.

పాదసరము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, పాంశేయి.

పాదసేవకుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, సేవకుడు.

పాదసోపము. సం. వి. ఆ. పుం. కాళ్లునగుట్లు వాతెడు కుష్ఠభేదము: చూ, విపాదిక.

పాదాంగదము. సం. వి. ఆ. న. పాదాంగము: చూ, పాదకటకము.

పాదాంగరక్షములు. అం. 1: చూ, లక్షణాంగములు. (పురుషుని కాలిగోళ్లు. — పాదుగులై సమములై నునుపులై అతిశయములైన ముఖియగు. శ్రేష్ఠకౌనెలు సమమై వంకరలేగున్న రాజగు. నరములుగవిపించుచే కుష్ఠములై కుటిలములై వింశములైన దుభియగు. బొటనవోలు విస్తారమైన దుభియగు లెండవ వోలు బొట్టనవోలుకన్న పధికమైన శ్రీ సంగియగు. మూడవవోలుపధికమైన భార్యకు హానియగు. వాలవోలు బొప్పెమైన

పరశ్రీలోలాడగు. ఇదియ పీఠ మైనవిద్యా
భోగములుగలుగు. చిటికెనవేళిలు హృస్వ
మై సన్నమైన భోగియగు. పొట్టనవేళిలు
రెండవమాడన వేళిలునమములైన యుక్త
మూడగు చిటికెనవేళిలు పొడవైన వేళిలైన
ములగుమేకులువేలైన దాసత్వముకొందును);
2. చూ, శ్రీలంకాదాసములు (అడుదాస
కాలివేళిలు — పెసరకాయలవదనన్న భా
గ్యవలియగు. ముదువులైన సుఖవలియగు.
విగళములైన దాసియగు. రెండవవేళిలు బొ
టనవేళికన్న బొడవైన విధవయు జార
యునగు. మూడవవేళిలు పొడవైనయున్న
దుర్బలరాలును దౌర్బాగ్యరాలును కృపణు
రాలును అగును. నాలుగవవేళిలు కుటుచే
యైన కలిపియియును. ఇది యొక్కనున్న
విధవయు దివిద్యురాలును అగును. చిటికెన
వేళిలు భూమిపంటకున్న విధవయు జారయు
అసౌఖ్యరాలును అగు. నాలుగవవేళిలును
చిటికెనవేళిలును భూమిపంటకున్న జారిడి
యగు)

పాదాంట్రపురుగు కే వి. రూ-పాదాండ్ర-
పాట్రపురుగు చూ, సాలెపురుగు
పాదాండ్ర కే. వి. — పై — [వాణి
పాదాండ్రము. సం. వి. అ. న. మిఠానా-చూ,
పాదాండ్రము. సం. వి. అ. న. పదాతులపమానా
ము చూ, భటుడు 1. [భటుడు. 1.
పాదాండ్రము. సం. వి. అ. పుం పదాతి:చూ,
పాదాండ్రము. అం. చూ, కరణములు.
పాదాండ్ర. అం: చూ, అశుభావ ప్రయలు.
పాది. కే. వి. 1 ఏలుదాండించుపాదనము:
చూ, హోడము, 2. కక్కర కాఁజే కాయ
కోడి పూరడు లోనగు పెంపుడుపిట్టలను
పైకివిడిచి పిట్టలనుపట్టెడు ఒకాశోకవేట.
పాదివేట, పారివేట. (చూ, వేట);

వై వి. 3. పాద. కుదురు: చూ, రూ-పాద-
పాదిక. సం. వి. అ. శ్రీ. 1. చిన్నకంబము:
చూ, స్తంభము. 1; 2. పాదిక: చూ,
పాదము. 5; విణ. 3 నాలుగవది.
పాదిగువ్వ. కే వి పాదివేటకుపయుక్తమైన
పెంపుడుపిట్ట చూ, కకుంఠి (వడి).
పాదిరి. వై. వి. పాట్రలి. (రూ-పాదిరి-పాదిరి).
కలిగొట్టు: చూ, ప్థలి. 2.
పాదిరి. వై. వి. — పై. — [21.
పాదివేట కే వి: చూ, పాద. 2 య. 2, ఆ.
పాదు. వై. వి. 1. పాద (రూ-పాది) కుదురు..
కళా. 4, ఆ 78. చూ, విల్లము; 2. పాద.
శ్రింతు. భాగ. 5, పుం. 2, ఆ. 120:చూ,
దినుపాటు; 3. నిలుకడ:చూ, శ్రి 3.
పాదుక. సం. వి. అ. శ్రీ. 1. (రూ-పాదన-
పాదుపు) పాదకోళ్ళు: చూ, సహృదీకలు;
అం. 2 చూ, ఆవ ప్రహరములు
పాదుకము సం. వి. అ. న. నుచ్చె: చూ,
సహృదీకలు.
పాదుకాంతాభిషేకము అం:చూ, అభిషేకములు.
పాదుకృతుడు. సం. వి. అ. పుం. రూ-పా
దుకృతుడు: చూ, మాదిగ.
పాదుకొను. ద్వ. ఆ శ్రి. 1: చూ, శ్రిరవడు;
2: చూ, పట్టనడు. అని. 2, ఆ. 189.
శ్రి. 3. పాదుకొలుపు.
పాదువిలుచే ద్వ. ఆ శ్రి. చూ, పాదుకొను.
2. పారి. ఉ. 8, ఆ. 157
పాదుపు. సం. వి. ఉ. డి. శ్రీ. 1: చూ, పా
దుక. 1; 2: చూ, పాదుకము.
పాదుపా. వై. వి. (రూ-పాదుపాసి-పాదు
సా): చూ, రాణ. 1.
పాదుపాది. వై. వి. — పై. —
పాదుపా. వై. వి. — పై. — (వాడిక).

పాదూక్యకుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, రూ-పాదూక్యకుడు.
 పాదూకాహుడు. సం. వి. ఆ. పుం. పాదకొళ్లను, చెప్పలను తెచ్చెడువాడు: చూ, మాదిగ.
 పాదొట్టు. దే. వి: చూ, రూ-పాదొట్టు.
 పాదొట్టుపురుగు. ద్వ. వి: చూ, పాదాంటి పురుగు. [మేఘము 1
 పాదోదకము సం. వి. ఆ. పుం. మన్యు: చూ, పాదోధి. సం. వి. ఇ. పుం: చూ, రూ-పాదోధి.
 పాదోనిధి. సం. వి. ఇ. పుం. —పై.—
 పాద్యము. సం. విరా. 1. పాదయకొట్టెనది (జలాదికలు); ఆం 2 చూ, ఉపచారములు.
 పానకము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. డెల్లము, యాలకులగింజలు, మిరియములగుండ మున్నగునవికలిపిన పానీయము. చూ, సలిలము, దే. వి (1) ఫలరసము పంచ. వా 1, ఆ 321; అచ్చు. ఆ, కాం. 105 చూ, రసము 13, (2) పాదు చూ, డెల్లము
 పానగోష్ఠిక. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ) కలుతాగెడు చొట్టు (రేక) ఇల్లు చూ, సదనము. 1
 పానపాత్రము సం. వి. ఆ. పుం. 1 కల్లుతాగెడుగిన్నె చూ, పారిమి 8, 2 నీరు తాగెడుగిన్నె చూ, పాత్రము. 8
 పానము. సం. వి. ఆ. ని 1. తాగెడు చూ, సరకము 3, 2 తాగెడుగిన్నె చూ, పాత్రము. 8; 3: చూ, రక్షణము; ఆం 4 చూ, కామజంబులు: బై వి (1) పంలింగవీరము. (తె. ప).—జీరేరి, పానపట్టుము; (2) పాగెము: చూ, పాగెము. 8.
 పానలు. దే. వి. బ: చూ, సంకయము.
 పానపట్టుము. దే. వి. చూ, పానము (1).
 పానసము. వా. వి. రూ-రానసము: చూ, సదనము. 1. [మనువి. 1.
 పానసి. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ) ఆంగారక*: చూ,

పానసి: చూ. వా. వి: చూ, పాదకుడు. 1.
 పానారము. దే. ఓ. వండుపాత్ర: చూ, పాత్ర.
 పానిని. సం. వి. ఇ. పుం: చూ, రూ-పానిని.
 పానీయము. సం. వి. ఆ. స. 1. నీరు: చూ, సలిలము; విరా. 2 తాగెడుగిన్నె: చూ, ప్యాదితము; 3. చూ, రక్షితము.
 పానీయనలి. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ) ఆరతీ: గ*: చూ, సువవికాఫల.
 పానీయకాలిక. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ). వేలివందిలి: చూ, సదనము. 1.
 పాపపు. దే. వి. రూ-పాపము. 1 పదక చూ, కయ్య 1; 2: చూ, మంచేము, 3 పజపు. అని 3, ఆ 12 చూ, కయ్య 1.
 పాప్తు. దే. వి. —పై.—
 పాప దే. వి 1 రూ-పాపము. భార. ఆర. 7, ఆ 187 చూ, కిశువు, 2. అప* చూ, భోదనము.
 పాపంపుమైన ఆం. చూ, మెసలు.
 పాపము దే. వి. రూ-పాప 1 బాలుడు. భార. విరా. 5, ఆ. 284 చూ, కిశువు; 2. పురుషకిశువు భాగ 10, స్కం. పూ. 115 చూ, కిశువు [చూ, విద్యకర్త.
 పాపచేరి. సం. ఓ. ఈ. (స్త్రీ). అగలుసాంటి గ*: పాపట దే. వి 1. కేకవీధి (ఇదిపాయుధాతు కృదంతము చూ, సేవ. 3; బై. వి 2 చూ, వృకసూనుకము*. [పాట. 1.
 పాపటచేటు. ద్వ. వి. లాలాటిక: చూ, పాపటపడ్డ వా. వి. మైరుమోడ దున్నెడుసాధనమునకు చేసిన యడ్డుకట్ట.
 పాపటపుగుణ్ణాలు. వా. వి. బ. పాపటపడ్డకు బండ్డవలె చేసిన మేకులులోనగునవి.
 పాపటపుకొనలు. వా. వి. బ. పాపటపడ్డకునవి కాడికిగట్టినవి.

పాపటపుపాపములు. వా. వి. వి. పాపటపు
 నుజ్జలకునేయుపాపములు.
 పాపటలాట్టు. ద్వ. వి. 1: చూ, పాపటనేలు;
 2: చూ, భూషణము. 2.
 పాపటము. దే. వి. గొర్తిపెరువొడగావముపాప
 దున్నెడువనిముట్టు. రూ-పాపవము.గుంటక
 -గుంటుగు, దిండు-దొండు-చూ, పాలము.
 పాటవపుయ్యే. దే. శ్రీ. (పాపటవోపనేయు)
 దారిదిది తొలగియే రాము. 8, ఆ.185:
 చూ, పాడవడు. 1.
 పాటవవోపు. దే. ఆ. క్రి. -పై. -
 పాపదళకము. ఆం. అసహ్యోక్తి, దోషలోప
 ణోక్తి, కళనోక్తి, నిష్ఫలోక్తి, చార్యకర
 గము,దుష్కార్యకరగము,దుష్కార్యపేక్ష,
 పరభార్యపేక్ష, పరద్రవ్యపేక్ష, శీవ
 హింస (10) [ము].
 పాపది.వా.వి.పామది:అపామము.(చూ, సర్వ
 పాపవము. దే. వి. చూ, రూ-పాపటము.
 పాపము సం. వి. అ. న రూ-పాపము. 1=
 పాపివ. కుష్కృతము చూ, పృశనము. 1;
 2: చూ, పయ "పాపము వానికాలువిలిగి
 నది"; విగ 3. దుష్కృతముగలది.
 పాపరహితము. సం. విగ: అపముడు.
 పాపలగమతాపు ద్వ. వి. చూ, భగము. 12.
 పాం మా. 19 [చూ, వ్యాసుడు 2
 పాపాత్ముడు. సం. వి. క. పుం. పాపాలముద్ద.
 పాపాయవరపీడనము. లో. పెరవారిని బాధిం
 చేట పాపముతోఁజను. "పా : పాప వర
 పీడన" మ్ము. వ. వ్యాయమున " (కుచేలో
 పాభ్యాసము)
 పాపాలముద్ద. వి. వి. చూ, పాపాత్ముడు.
 పాపాను. వై.వి.పాదపోష:చూ,సహ్యులిగలు.
 పాపి. సం. విగ:పాపి (క.ఈ.క.) 1: చూ,
 పాపాలముద్ద; 2: చూ, వ్యాసుడు. 2.

పాపివృండు.సం.విగ.విక్కిలిపాపి:చూ, పాపి-
 పాపు దే. శ్రీ. 1. పాపానేయు; 2: దును-
 దున్ను. కై. 8, ఆ. 174.
 పాపుడు. సం. విగ. 1. చూ, పాపి. 1-2;
 3: చూ, హింసకుడు; 4: చూ, హినుడు.
 పాపోసు. వై. వి.పాదపోష: చూ, రూ-పా-
 పాను. [పాపము.
 పాపుము. సం. వి. క. పుం, విగ:చూ, రూ-
 పాను. సం. వి. ఆ. శ్రీ: చూ, రూ-పాను.
 పామనుడు. సం. విగ. గజ్జకలవాడు, కచ్చు.
 రుడు: చూ, వ్యాధికుడు. [వర్గము.
 పామము. సం. వి. క. పుం, న. గజ్జ: చూ.
 పామరుడు. సం. విగ. 1: చూ, మూర్ఖుడు:-
 2: చూ, హినుడు, 3: చూ, గోండుడు.1.
 పామ. దే. వి. 1: చూ, సర్పము; 2. కష్టము:
 చూ, శోకము; న. క్రి. 3 రూ-పామి:
 చూ, రుద్ద 1.
 పామయేపు. వా. వి. ఋ: చూ, సర్పము.
 పామది. దే. వి: చూ, రూ-పాపది. [ఫల-
 పామదొండ. ద్వ. వి. వాగదొండ*. చూ,రక్త
 పామమేత. వా. వి: చూ, వాయువు.
 పామలవారిగాడు దే. వి: చూ, పక్షి.
 పామలవిచారు. వా. వి: చూ, పట్టికము.
 పామలమేతరి. వా. వి: చూ, వారివాచుడు.
 పామలవాడు. దే. వి: చూ, వ్యాకాగిహి.
 కాశి. 2, ఆ. 87. [మేతరి.
 పామలవేటకాడు. వా. వి: చూ, పామల
 పాను. దే. వి. 1. నీలిక. ప్యా. 8, ఆ. 38:
 చూ, శకలము. 4; 2. ఖండము: చూ, శక
 లము. 4; 3. ధర్మములోనగుకాని ఖండము.
 పారిక్య. 4, ఆ. 213: చూ, శకలము. 4;
 4. ఒకపదిలోనుండి నీలితన పాపది: చూ,
 స్వర్ణది (పది); 5: మునుము-మున్ను.

పాఠశాల. దే. అ. కి. చూ, పాఠశాల. 2. పాఠశాల. 2, అ. 22.

పాఠశాల. దే. వి. 2. కమలగిరిమఠం. తేరిన యువగిరిమఠం సమాచారము, బసవదము: చూ, సీమ. 1 (దేశము).

పాఠశాల. దే. వి. భాగవతకారము భూపాళ కంఠ్యములేని రైతు: చూ, రైతు.

పాఠశాల. చా. వి: చూ, ములుగుగొట్టి.

పాఠశాల. దే. అ. కి. (రూ-పాఠశాల, తొలగు. 2. 3, అ. 83: చూ, విరియం. 5.

పాఠశాల. దే. అ. కి. — పై.

పాఠశాల. దే. వి. చంగ. ఉ. పారి. 5, అ. 56 చూ, కా. 1.

పాఠశాల. పై. వి. చూ, రూ-పాఠశాల.

పాఠశాల. పై. వి. పాఠశాల. 1. ఈడు. పర.

2, అ. 48. చూ, పయస్సు. 1; 2 యావ

నము: చూ, పయస్సు. 1, 2. కీచికాలము.

ఈడు. [భూపరము. 2.

పాఠశాల. పై. వి. పాఠశాల, అం: చూ,

పాఠశాల. ద్వ. అ. కి. 1. తొలగు. పారి.

ఉ: 4, అ. 83. చూ, విరియం. 5; 2 చిల:

చూ, విచారింపే. 3. గారివిడిచివలగు.

పారి. పూ. 2, అ. 78: చూ, పాపటప్రమే,

పాపటప్రమే; 4: చూ, పరివడం.

పాఠశాల. దే. అ. కి. చూ, పాఠశాల. 1.

భార. విరా. 5, అ. 81.

పాఠశాల. పం. వి. అ. ప. 1. పాఠశాల: చూ,

పరమాన్నము; పుం. 2. పరక ద్రవము:

చూ, రాజార్జము.

పాయి. పం. విరా. (5. ఈ. 5.) 1: చూ,

తాగినదోతు; పై. వి. (1) = కయన. పాలు:

చూ, ప్రవృత్తి.

పాయికా. చా. వి: చూ, రూ-పాఠశాల.

పాయికా. చా. వి: చూ, వృద్ధి. 4.

పాఠశాల. దే. అ. కి. 1: చూ, పాఠశాల. 1;

2. చిక్కడం; 3. చూ, ముద్దకట్టు; 4: చూ,

వేలువడు; 5. కి. 5: చూ, విసర్జించే.

పాఠశాల. పం. వి. ఉ. పుం. 1: చూ, ముద్ద;

అం. 2: చూ, ఇందియములా.

పాఠశాల. పం. వి. అ. ప. 1. తాగినముర-

తూములోనగుమానము: చూ, వద్ద; 2. నీరు:

చూ, పరివడు; విరా. 3. విందివందివి:

చూ, పీనము. 2.

పార. దే. వి. రూ-పాఠశాల: చూ, ముద్దము.

పారంగతుడు. పం. విరా. పరివేరినవాడు:

పారగుడు.

పారంపరి పం. వి. ఈ. ప్రి: చూ, పారంప

ర్వము. పై. 1, అ. 58.

పారంపర్వము. పం. వి. అ. ప. రూ-పారంపరి.

1. కలకరిమము. (పుం. గురుకరిమము అనికొం

దలు. అనునూర్తము అనికొందలు): చూ,

విరివ్యము; 2. పరంపరాభాసము.

పారబోయే. చా. ప. కి. కప్పకమబోయే.

పారగుడు పం. విరా: చూ, పారంగతుడు.

పారడ. ద్వ. వి. ఉగ్గచిప్ప చూ, పాఠశాల. 8.

పారణ. పం. వి. అ. ప్రి. రూ-పారణము.

1. ఉభవాసముండి ములువాడు చేయుభోజ

నము: చూ, పాపాటు; పుం. 2: చూ, పేరు

ము. 1; చా. 3. పార్యణము: చూ, పిండము. 4.

పారణము. పం. వి. అ. ప. — పై.

పారకంక్రమము. పం. వి. అ. ప. పరాధీనత: అక్.

పారతము. పం. వి. అ. పుం. పాదరసము: చూ,

మతము.

పారతికము. పం. విరా. పరలోక సంబంధమైన

ది: అనుతికము, అనుతికము, పారతాతి

కము. [కము.

పారదము. పం. వి. అ. పుం: చూ, రూ-పార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
రతుడు. [2: చూ, చాలించారి.

పాఠదారికుడు. సం. వి. 1. అమృతేశ్వరుడు;
పాఠదారికుడు. సం. వి. 1. చరచారబుద్ధికల
చాడు; 2: చూ, శ్రీమృతుడు.

పాఠదారికుడు. అం: చూ, అగమములు.
పాఠదారికుడు. పా. మోక్షరాజ్యము.
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. న. 1. అనందరి:చూ, శోధ
స్య; 2 చూ, సమీపము. 1; 3=పాశము.
కొలది; అం. 4. మల్లబంధవిశేషము చూ,
మల్లకాస్త్రము

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. న. 1 చూ, పాఠ
సము 1; వి. 2: చూ, పాఠశాలము.

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం.=చూ, రూ-పా
రావరము. 1.

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. 1=పాఠదారికుడు-
పాఠదారికుడు. చూ, రూ-పాఠదారికుడు 1; 2: వి.
వి. (1)=పాఠదారికుడు చూ, పాఠదారికుడు 1

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. న. 1 చూ, విష్ణులి;
పా. 2 చూ, అర్జునయ బహిష్కరము.

పాఠదారికుడు. అం: చూ, మధ్యమగౌరవ మూర్త
సలు [చూ, బాణము. 1.

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. పికటియధము
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. శూద్రీపనిర

యందు బాహ్యునివలన అట్టివవాడు
చూ, మానుడు. 1

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం.=పాఠదారికుడు.
1.(రూ-పాఠదారికుడు-పాఠదారికుడు) చూ, దేశ
ము; 2. పాఠదారికుడు-పుస్తకము: చూ,
పాఠదారికుడు.

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. రూ-పాఠ
శ్రీమృతుడు: చూ, యాక్షీకుడు.

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం.=చూ, పాఠదారికుడు.
పాఠదారికుడు. సం. వి. 1: చూ, స్వర్ణకాయుడు; 2: చూ,

పాఠదారికుడు. పాఠదారికుడు: చూ, భావ.
1; వి. 2. పాఠదారికుడు-గరిగరి.

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చూ, రూ-
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం.=చూ, రూ-
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార
పాఠదారికుడు. సం. వి. అ. పుం. చరచార

పాఠాశ్రద్ధాస్మృతయః. అం: చూ, ఘోషక
భాగ్యస్మృతయః. (యశాశ్రయం. పరాశర
బుద్ధినిబట్టిరికివామముకలిగినది. బాహ్య
రు-కత్తియవాడలో గానంబడియెదరు)

పాఠాశ్రద్ధయః. అం: చూ, ఉపపురాణములు.

పారి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. 1. గిండి: చూ, పా
శ్రయ 8; 2. ఈడుముంత: చూ, పాశ్ర
య 8; 3. రారి. ఏనుగుకాలి గొలును:
చూ, కృంఖలము 2; 4: (తె. పు).—మల్ల
చిప్ప; 5. నీరువర్షి* చూ, విదులము,
జే. వి. (1) కడవ. ఉ.రా. 3.ఆ. 54: చూ,
పెండియ; (2) మన్ను: చూ, భూమి 1
పారిక. జే. వి. చూ, బానిశ.

పారికాంక్షి. సం. వి. క్. పుం. 1. మని: చూ,
సవ్యాసి; 2. కపస్వి చూ, సవ్యాసి; 3. కృ
ప్త చాంద్రియదాదివర్తకలిండు.

పారికాఘ్ర. జే. వి: చూ, పరిచరుడు.

పారిజాతకము. సం. వి. ఆ. పుం. 1.—పారిభద్ర
* చూ, సూక్ష్మదారుపు. (దీనిలో "ని క్
టాన్తిన్" అనేపాఠ్యము వదారముకలదు.
దీనివసరు విరేచనకారి. జ్వరహరము);
2: చూ, వేలుపుఁజెట్టి; అం. 3. 2. కదేవప్పత్త
ము. (దేవప్పత్తములు.—మందారము, పారి
జాతము, సంతానము, కల్పకృత్తము, పారి
చందనము) (5)

పారిజాతము. సం. వి. ఆ. పుం.—పై.—

పారిజాతములు. సం. వి. ఆ. పుం. బ: చూ, భాష్యము.
పారిజాతాంశ. అం. ఏగ్రహమునకై నను యాదేశ
వర్ణయేణ గా రెండువర్ణములు స్వర్ణవర్ణములు
పవ్యసేని బారిజాతాంశయగును.

పారిశి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. పట్టెయిరుగుడు*:
చూ, శింశు.

పారిశస్య. సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. జీడలిల్ల: చూ,
భూషణము. 2; 2. సిగళిత్త: చూ, భూష
ణము. 2

పారిశోధికము. సం. వి. అ. న: చూ, వృక్షము. 2.
పారిపాఠ్యముడు అం. సూక్తిధాతని పరిక్ర
మయండి యరకుడెత్తెడుపరస్పర్యములను
బరిష్కరించేవాడు ఇతనికే మానిషుడని
పేరు. (దండుడు, పింగరుడు, పారిపాఠ్య
కుడు ఈ ముగ్ధులను నామాంతర ధారులై
సూర్యవకుఁబరివర్తనీయు నింద్యాదులై 18
మందిలోఁగగ్గిముముగముఖులై యువ్వారు)

పారిష్టము. సం. వి. 1. చరిదేవది. చూ,
లోలము. 2. అశ్రమశ్రమకలకలగలగల
నికలకలకలకలకలకలకలకలకలకలకలకల
పారిభద్రము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, రూ—
పారిజాతకము*; 2. చూ, వేము *

పారిభాష్యము. సం. వి. ఆ. న. పెంగుళిక్కు
*. చూ, బాలకము.

పారియశక్తము. సం. వి. ఆ. పుం. భారతవస్త
మునందలిపలవర్తకము: చూ, పర్వతము.

పారియాశ్రయ సం. వి. ఆ. పుం.—పై.—

పారివాడు. జే. వి: చూ, పారికాఘ్ర.

పారివేట. వా. వి: చూ, పాది. 2.

పారిషదుడు. సం. వి. ఆ. పుం. రూ-పారి
వత్తు. శివభటుడు. (ప్రముఖగణమునందలి
చండి శేక్వరాది). చూ, పరిమళుడు.

పారిహరికుడు. సం. వి. 1. పరిహరము చేయు
వాడు.

పారిహర్యము సం. 2. ఆ. పుం. 1. సూడిగము:
చూ, భూషణము. 2; 2. కపటము: చూ,
వ్యాజము. 1; 3. చూ, రూ-పరిహర్యము;
వి. 4. పరిహరము చేయుదనిది: చూ,
హీనము. 3.

పారింద్యము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, సింహము.

పారిక(భ)క్తు. వా. వి: చూ, విభాగపరిక్తు.

పారిణుడు. సం. వి. 1. పారిమముట్టినవాడు.

పారు. జే. ఆ. 39: చూ, రూ-పాణు.

పారుకాడు. జే. ఆ. 39: చూ, పాణు. 1.

పాదము. దే. వి. పాపము: చూ, రోగము. 1.
పాదపత్రైకాదు. దే. వి. దొరతనమువారికి
య్యలపివ భవమును పుజలపలరాబుట్టెడి
అధికారి. (తిరువతిమున్నగు దేవపాపములలో
వాడుక. ఇతనికి దేవపాపపురమోక్షిలుదారం
దురు.) చూ, పాపము. 2.

పాదపత్రైకాదు. దే. వి. — పై—
పాదపత్రైకము. దే. వి. రూ. పార్వత్రైకము. దేవుని
కిని దొరతనమువారికిని ఇయ్యలపివభవమును
పుజలపలరాబుట్టెడి అధికారి: చూ,
రవము. 1.

పాదప దే. వి. పోద. ఉ. రా. 6. అ. 78:
చూ, నూచన. 1. [చూ, పీఠియే.
పాదపమాయే. చా. ప. 39. చేక్కెగ్గాఁడోయే:
పాదపము. పై. వి. పారావర. పా. 2. అ. 85:
చూ, సురటి.

పాదపాదు. పై. వి. పి. — పై—
పాదపేట. చా. వి. ఉత్సవవిగ్రహములపేట
కు తీసికొనిపోవుట.

పాదపయ్యము. సం. వి. అ. ప. రూ. పాదపము.
1: చూ, పురుషము. 1; 2. పురుషదవపు
మాట: చూ, శబ్దము. 2.

పార (తొ) డుబండ్ల కడుగుగాఁగల్గు పోకు
రా? లో. “పారకు డుబ్బకెదురు, కాల్లు
పాకుక యొనిట్టికాన వినుము.” (కువల
యాశ్రయచరిత్ర). [చూ, శర్మరాంకము
పారశతము. సం. వి. అ. ప. 2. కాశాకపిట్టకిర్రటి:
పార్లుటము. సం. వి. అ. ప. చూ, ధన్యు.
పార్లెయే దే. వి. 39. రూ. పాముగేం
యే 1. పరుగెత్తివయ్యే. 2. చూ, పెరిగొను.

పార్థశ్యము. సం. వి. అ. ప. చూ, వేణుపాటు. 1.
పార్శవ. అం: చూ, సందర్శనములు. (విఘటం
కర్త కొటర్) క్యామం కామకాస్త్రీ జనన
ము. — పార్శవ సంభవ అధిక శ్రేష్ఠ బ గాఅది
వారము రాత్రి ౧౦ గడియలకు వికాళా

నక్షత్రము శిరోవీధివిదాఁటిఅమారాధరాస్త్ర
యందుండగా లేవతీనక్షత్ర) పృథిమవరణ
మకరలగ్నముందు జననము. బుధమహాదళా
శేషము. సం 15-వె. ౧౮ 13-గౌ).

పార్శవము. సం. వి. అ. పుం. 1. గుట్టు: చూ,
చూయము; వి. 2. పృథివీసంబంధమైనది:
చూ, ధూమి. 1.

పార్శిపుడు. సం. వి. అ. పుం. 1. అర్జునుడు:
చూ, సుధాకృతుడు, 2: చూ, రా. 1.
పార్థుడు. సం. వి. అ. పుం. — పై. —

పార్వత్రైకము. దే. వి: చూ, రూ. పాదపత్రైకము.
పార్వత్రైక. చా. వి. చూ, వెలుపరి.

పార్వణము. సం. వి. అ. పుం. 1. పార్వణమును
మృగము: చూ, మృగము. 1; పుం. ప.
2. పిండపరీదానము, పార్వణ- పార్వణము:
చూ, పిండము. 4; వి. 3. పర్యవసంబంధ
మైనది: చూ, హిమాలయము.

పార్వతి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. (పర్యవసంబంధ
గూఁతురు) అ, అంబ, అంబిక, అగజాత,
అదితి, అనంత, అవర, అవరాతక, అపర్ణ,
ఆర్య, ఇంద్రాక్షి, ఈ, ఈశాని, ఈశి, ఈ
శ్వర, ఈశ్వరి, ఈశ్వరేశ్వరి, ఉను, బుద్ధి,
ఏకపాటల, ఏకానంత, వంద్రి, కథ, కపాలి
ని, కమల, కర్పరి-కర్పరి, కర్పరి, కల్యాణి,
కాత్యాయని, కార్తికేయదర్శినుపు, కాలంజ
రి, కాలరాత్రి, కాలి-కాలి, కాలిక, కిరాతి,
కుజ, కుమారనుపు, కుమారి, కుమారుడి, కృ
ష్ణపింకళ, కేటర్-కేటర్-కేటర్, కోటరి,
కోటరి-కోటర్ని, కామరి, కాశి-కాశి.
శను, శీరపాగరమత్, శ్రేను, గంగ, గణ
వాయిక, గిరిక, గిరిజ, గిరిమత్, గృహిణి
కుపు, గోమిని, గోల, గౌరవి, గౌరి, చంద
మాండ-చందమాండి, చందాలిక, చంద్రి
చండిక, చర్మ, చర్మిక, చర్మముండ, చా

క్రి.లివి.దిభాగమునకు. — హనువు; ౬. కిరః
పార్శ్వమునకు. — అక్షమ, కటము, కణము, కత
లము. (తె. పు). — కడత - కణత, కడక.
(దిగతవానికి "చూ, మారెలు"); విణ.

3. చూ, సమీపము. 1; అం 4 చూ,
వాడితాంగములు.

పార్శ్వములు. అం. 1. చూ, (స్త్రీ)లక్షణాంగ
ములు. (ఎండియన్న మగడుచేయ్యను);

2: చూ, వాట్నోకు యోగాంగములు (అం
గము. 9) [ములు

పార్శ్వక్షేత్రము అం చూ, ఉద్దితకరణబంధ
పార్శ్వసంఘటితము అం — పై —

పార్శ్వపరి. అం చూ, అకుభావరములు.

పార్శ్వక్షేత్ర అం చూ, అక్షసంహారహర్షములు

పార్శ్వ సం వి ఇ (స్త్రీ) 1. వేడుతొత్తివయో
మది చూ, (స్త్రీ); పుం, 2 చూ, మడమ;
3 దండుపెనుక చూ, పెనుక. 1, 4 చూ,
పెనుక 1

పార్శ్వగోపాపారుడు అం చూ, ద్వాదశరాజ
మండలము(దండెత్తి పోపురానినకు పెనుక ది
మ్యునమిండు కరువు) పార్శ్వగోపారుడు

పార్శ్వగోపారుడు. అం — పై —

పార్శ్వర సం వి అ. (స్త్రీ) అణకాలుమింగాలు
మడమను మూసికొనియుండెడు ముచ్చ
చూ, సమ్యగిణలు

పార్శ్వరము సం. ౧. ౧ అ ౨ ముండలముండిరిం
పెనుకను చూ, నేడ 1 [ములు

దారి పార్శ్వగమము అం చూ, పికవింశతిపానకి
పార్శ్వయుక్తము అం చూ, యుక్తము.

పార్శ్వము. అం చూ, పికవింశతిపానకిములు.

పార్శ్వము. అం చూ, పికవింశతిపానకిములు.

(పురుషునిమడమలసముమలైరక కర్ణములై హ
నత్తముడగు); 2: చూ, (స్త్రీ)లక్షణాంగములు.
(స్త్రీ)మడము మట్టిపండ్లలై వగడపుచూ
యగలిగిన పుత్రకృతియగు.)

పాణ. దే. వి చూ, రూ-పార.

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

1, అ 95 చూ, వీడించు.

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాణ(హోయే వా. స. కి). ద్విష్టింబియేయె.విజ...

పాటుటాకులు దే వి బ మ మునులకట్టుకొనెడు

అక్షలు. య. 1, ఆ 120.

పాటుడు దే వి చూ, పలుక.

పాటుక. దే వి చూ, పాటుటక్క

పాటులెంచే దే. ఆ కిరీచూ, రూ-పార్తెంచే
పాటునీరు. వా. వి. పరీవాహజలము చూ, సరిలము

పాటుపోగు. దే. వి దూరదూరముగా పోయె
నూలిపోగు చూ, సూక్రము. 1.

పాటులకెకిమిడు వా. వి. చూ, బగ్గియ్య 1

పాటువాడు. దే. వి చూ, స్వస్తిముఖుడు 1

భార అగ 4, ఆ 342 సంబంధము

పాటుపేట దే వి కేవలస్వము చూ,

పాల. దే వి 1 చూ, సుమంగళి *; నై వి

2* చూ, పాలగుమ్మ, కెపాటల చూ,

పగ్గము ర, 4 పాటల కల్గొట్టు * చూ,

పూలి 2; దిగ 5 శ్వేతము చూ, పగ్గము

లి. (ఇది పాటుధాతుకృపింకము)

పాలంగ్య. సం వి ఆ క్రి. రూ-పాటుక్తి

కుండుదపు చూ, రాజాగ్నము

పాలకడలలుడు. ద్వ. వి చూ, విష్ణువు. 1

పాలకడలి. ద్వ వి కీరాధి చూ, సముద్రము

పాలకడలిసన్న. ద్వ వి చూ, హిమాంశువు

పాలకన్నులు. దే వి బ గూ, ధాన్యము

పాలకము. సం. వి. ఆ పుం 1. ఏనుగుపిత్త

జ్వరము: చూ, పాస్తి; 2 చూ, తిరిగొ

పజమ; 3: చూ, రక్షణము.

పాలకాశి. వా. వి. 1. తెల్లకాశి: చూ, వాయు

సము. 1; 2. ఒకానొకటి చూ, పక్షి.

పాలకాయ. దే. వి చూ, భక్త్యము.

పాలకానది చేక్కలు. వా. వి బ చూ, గొల్ల

కానది చేక్కలు.

పాలకి. వై. వి. మువల్యంకికా. (రూ-పాలకి-పల్ల

కి-పల్లకి-పల్లకి-పాలి) వై. 7, ఆ

145. చూ, పవారి.

పాలకి. వై. వి. ముచూ, రూ-పాలకి.

పాలకిహంగు చేక్క. ద్వ వి ముచూ, రిక్క 1.

పాలకుండ. వై. వి. పాలకానెడు కడపచూ,

భాంసము 3

పాలకుప్ప. ద్వ. వి పయోరాశి చూ, స్వస్థము.

పాలకుర వై. వి. చూ, సుమంగళి*

పాలకొడిస. ద్వ. వి. చూ, సర్వకము*.

పాలకొయ్య. దే. వి. చూ, యూపము 1

పాలగచ్చే. దే. వి చూ, సుమలంఘము

పొగరుపు ద్వ వి మోదయి. కగలతాతిపా

టుసేల చూ, భూమి 1

పాలగార దే వి. చూ, పాలగచ్చే.

పాలగుంజి ద్వ వి చూ, పొలొయ్య

పాలగుమ్మ దే వి చూ, పొలొట్ట

వాలగుమ్మడు నై వి కల సేలగుమ్మడు* (ఇక్క

డ్యుతిరేకలక్షణ) చూ, హస్తోధిని

పాలగొలిచి ద్వ వి పవన్వీని* చూ,

మెంగరి* గంటు.

పాలగోకుడు. ద్వ వి పొలకుండ లోనియడు

పొప్పుము. సం వి ఆ. పుం చూ, యా-

పలన్నము * పాత్రము 6.

పాలచెంబు నై వి. పాలపిత్తికనుచెంబు చూ,

పాలచేప. దే. వి చూ, మత్స్యము 1

పాలచేరులు. ద్వ వి. బ రూ-పాలచేర్లు గజ్జీవర

ము. ప్యా 4, ఆ. 42 : చూ, నిర. 1 [ఆ 418.

పాలచేర్లు ద్వ. వి. బ. —పై —ఉ, రా 7,

పాలచూ దే. వి. తెల్లనిచూ: చూ,

మత్స్యము. 1 పాతడ.

పాలడ ద్వ. వి (పాల + అడగు). చూ,

పాలకచ్చేల. వా. వి: చూ, పాత్రము. 8.

పాలకుక్తము. ద్వ. వి. చూ, ఖర్చరి (సున్నపు

నీటిలో కండుకములు పండిన కుప్పి)

పాలకేఁకు. దే. వి. రూ-పాలకేఁకు, గృహద్రు

మము*: చూ, కాకొటము.

పాలకేతు లే వి: చూ: రూ-పాలకేతు *

వాలనము. సం. వి. ఆ. ప. చూ, రక్షణము

(ఆ. స్త్రీ. ఆగమ)

పాలసేలగుమ్మడు. వా. వి: చూ, వాలగుమ్మడు*

[హామపు.

పాలపండ్లు ద్వ. వి. బ. పుట్టుదింతయులు చూ, పాలపాచడు. ద్వ. వి. చూ, కిశపు.

పాలపిట్ట వై. వి: పాల, పాలగుమ్మ (సం.చ) -

కీక-కీక, కీకదివి-కీకదివి - కీకేపివి.కీకేదివము.

కీకదివి, కూటకము, కీరము, చాపము-చాప

ము, చిక్కనాలము, దివి (చూ, కిశంతి).

పాలపూస. లే వి. తెల్లనిగాజోపూస.చూ,పూస.

పాలమగ్గలు ద్వ. వి. బ: చూ, లెగప. కి

పాలమడ్డి వా వి చూ, పరకచక్రము.

పాలమిన్ను. ద్వ. వి: చూ, భూమి. 1.

పాలమీగడలు వా వి. బ. 1. చూ,భక్త్యము;

2: చూ, భావ్యము.

పాలము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. కొయ్యపడిగము.

పూ,పాతము కి; 2. మద్దు చూ,లోహము. 1

పాలముంచెదకో నీలముంచెదకో జా. మేలుచే

నెదకోకిడుచేనెదకో "నీ.నీలము ముంచెదో

పాలముంచెదవోయీబాలవింక" (కళి కృపా

టకము)

పాలమున్నటి కూతురు ద్వ. వి: చూ,లక్ష్మి. 1.

పాలమున్నటియల్లడు ద్వ. వి చూ,విష్ణువు. 1

పాలమున్నరు ట్వ.వి. క్షీరాల్పి చూ,సముగ్రిము

వాలతాయి. వా. వి. తెల్లజాయి చూ,రాయి.

పాలలము సం. వి. ఆ.ప.పాలను చూ,పలము. 1.

పాలపన్నె. వా. వి. చయ్యి చూ,పన్నము. కి.

పాలపల్లి వా వి. వి. చేవునిపీఠమునకు మీందు

గా వేరిలాడగలైడు పాలలక.

పాలవాగు. వై. వి చూ, పాలమున్నరు.

పాలవాహనిక. అం చూ, అంతరభావలు.

పాలవిలుగుడు. ద్వ. వి. కూకు చూ, ప్రవృత్తు

పాలవల్లె. ద్వ. వి: చూ, పాలమున్నరు.

పాలసంద్రిము. వై. వి: చూ, పాలవల్లి.

పాలసతాగ్ని ద్వ. వి. బ. రూ-పాలసతాగ్ని*

గుట్టుమాకాశుగలైడుతాగ్ని: చూ, మారగి

ము. 1

పాలనుడు. వై. వి:చూ-పాలక: 1: చూ, పాం

వీరుడు, 2. చూ, మూపుడు. ఉ. రా.

7, ఆ. 484, కి చూ, వ్యానుడు. 2. అచ్చ.

పాల, కాం. 158; 4 =పలక: చూ, రాక్ష

నుడు. 1

పాలనున్నము. ద్వ. వి: చూ, పాలగమ్మ.

పాలనురాలు. వి. వి. 1. దున్న(స్త్రీ) చూ,

స్త్రీ; 2. మూర్ధురాలు. చూ, స్త్రీ.

పాలాడు. లే స. కి ఖండించే ప్లా 4,

ఆ. 50: చూ, సెలగు.

పాలానుగు. ద్వ. వి. దుక్కుతుండి: చూ, సాఱ.

పాలారయే. లే స. కి రూ-పాలార్య. భాగ.

కి, స్కం. 870: చూ, వివరించే. కి

పాలార్యు. లే. ప కి:—వై —

పాలాపు. ద్వ. వి: చూ, పాడియాపు

పాలాశచిలము. పా. (కృతికకతి) ఒకానొకప్ప

క్రము "న-న-న-న-న-న-గగములు. 11

యతి. 17 సంధంబు". చూ, పృక్రము 1.

పాలాళము. సం. వి, వి: చూ, రూ-పలాళము.

పాలాసతాగ్ని. ద్వ. వి. బ చూ, రూ-పాలస

తాగ్ని

పాలాస్త్రీ. వా వి: చూ, రూ-పలాస్త్రీ.

పాలించే సం. స. కి: చూ, రక్షించే.

పాలిండ్లు ద్వ.వి.బ.(స్త్రీ)స్తనములు,చూ,స్తనము.

పాలింది. సం. వి క్షి స్త్రీ:చూ,పాలిని *

పాలిందివము. సం. వి. ఆ. పుం, స: ఆశ్మంతక

ము, ఆశ్మంతము, కుళలి*

పాలిక సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1.=పాలియ: చూ,

జోహిపాలిక; అం. 2: చూ,నుపిరవాద్యము

లు; వై. వి. (1)=పాలిక:చూ,పాలిక. 1.

పాలికాఁపు. దే. వి. (రూ-పాల్పెట్టును, పాలికాఁపు, పాలెరు, పాలెరువాడు. ఇది రూపాంకరమునది కొందఱు) 1. భాగవతుఁడు చూ, సగంధుఁడు; వా. 2. రైతుయొక్క పాలయలోచనకరిచేయుట; 3. మేడిపాలికి దున్నెడు మడకవాడు చూ, వ్యవసాయి. పాల్పెట్టు. దే. వి. — పై—
పాలికము సం వి. అ. పుం 1. పెద్దజీవుఁడు, కాకోటము, వి. 2. చూ, రక్షితము; 3. పెంచుకొనబడిన చూ, పరితము. 1.
పాలిది. సం వి. ఈ. (స్త్రీ) 1. వల్ల రైగడక; చూ, సర్వానుధారి, వి. 2. పాలించునది చూ, రక్షితము.
పాలియ. పై వి. చూ, పాలిక. (1), 1. పాలియము. పై వి. పాలికా రూ-పాలెము. పాలెరునదై. చూ, పీను. 1 (దేశము) పాలివాడు దే. వి. చూ, పాలికాఁపు.
పాలు. పై. వి. 1. మయస్సు. చూ, స్తవ్యము (పాలకును తద్విశేషములకును “చూ, స్తవ్యము”); 2. మట్టిలో నగు చెట్లరసము చూ, స్తవ్యము, దే. వి. 3. భాగము: చూ, పంచకము. 2; 4: చూ, పంతు. 5; 5: చూ, పశము 1; 6: చూ, సమీపము. 1; 7. రూ-పాలు చూ, వియ్యము; 8: చూ, నేనలగాలు; అ. కి. 9: చూ, వెల్లరాలు.
పాలుకృ సం వి. అ. (స్త్రీ): చూ, పాలకృ. పాలుగొను దే. ప. కి. రూ-పాలును: చూ, సంవిభాగించే
పాలుడు. పై. వి. పాండు: చూ, పాండువు. పాలునిరును పలికేయునట్టి. వా వి: చూ, హంస. పాలునడు. ద్వ. అ. కి. రూ-పాల్పడు. 1 చూ, లోబడు. 2: చూ, పమకట్టు. 2. పై. 4, అ. 28.
పాలుపుయ్యే. దే. కే. (పాలుపోలేయు) 1: చూ, పాలుగొను; 2. నిర్ణయించే చూ, స్పృశించే. పాలుపోవు దే. అ. కి. 1: చూ, విధక్తును; 2: వీరు

వడు-విర్వడు. (వి. క). నిర్ణయించుట; 3. తోయే. చూ, స్పృశించే.
పాలుకాన దే. వి. ఉభయరాశిమైన అంబారములో కాఁపువానికే చేరవలసిన వర్తనధాన్యము: చూ, స్తంబకరి (ధాన్యము)
పాలుమాలిక. దే. వి (రూ-పాల్పాలిక-పాల్పమాలిక-పాల్పాలిక). చూ, విలంబము. 1.
పాలుమాల దే. అ. కి. (రూ-పాల్పాలి-పాల్పమాల-పాల్పాలి) బద్ధకించే చూ, వివరించే 3. [1—2.
పాలుపట్టు దే. ప. కి. చూ, పాలుపుయ్యే. పాలెగాడు వా వి చిన్న జేమిదాగుడు: గుత్తగాడు, ఇశోరాదారు-ఇశోరాదారుడు, మొఖాపాదారు. చూ, రాజ. 1.
పాలెము. పై. వి. చూ, రూ-పాలెయము.
పాలెలు దే. వి. బ. విల్లమెలకాగిరియందలి పెండి బంగారముల లిల్లలు. భో. 4, అ. 80: చూ, గూమణము. 2.
పాలెరు. దే. వి. 1. మేడిపాలికి దున్నెడు మడక: చూ, లాంగలము; వి. 2: చూ, పాలికాఁపు.
పాలెరువాడు దే. వి. చూ, పాలికాఁపు.
పాలెలు. ద్వ. వి. 1: చూ, పాలమున్నరు; 2. కీగవది. పర. 4, అ. 233: చూ, హాగిని (వది). పాలెల్లనివీలియున్న దా. లో. “పాలెల్లనివీలిగలచివరికింపంక” (కుచేలోపాఖ్యానము) పాల్పడలి. ద్వ: వి. చూ, రూ-పాల్పడలి.
పాల్పడలికాస్సు. ద్వ. వి. కామధేనువు: చూ, ధేనువు.
పాల్పడలివట్టి. ద్వ. వి: చూ, పాలకడలికెన్న-పాల్ప. పై. వి. చూ, రూ-పాలి.
పాల్పాను. దే. ప. కి. చూ, రూ-పాలుగొను. పాల్పడు. దే. అ. కి. చూ, రూ-పాలువడు. రామా. 2, అ. 82.

పాల్కూరికి. దే. వి. చూ. రూ-పాలుమాళిక. పాల్కూలు. దే. ఆ. కి. చూ. రూ-పాలుమాళిక. పావ. వై. వి.=పాడుకా చూ. సమ్మలిగలు పావంచే. ద్వ. వి. 1. మెట్టు చూ. సోపానము; 2. (వై. వి. వు లో న గువానియందలి)

మెట్టు చూ. సోపానము, 3 (గుమ్మము లోనగువానియందలి) చీటి: చూ. సోపానము; 4 (మేడ కొండలో నగువానియందలి) మెట్టుచూ. సోపానము

పావకము : 0 వి ఆ. వుం 1 చూ. వహ్ని సంజ్ఞకముకీ; 2 వీడికి చూ. ధల్లారకీ, 3 వీడికి చూ. శ్రీరంగము. 1.

పావపడు. సం. పి ఆ వుం. 1 ఆగ్ని చూ. వహ్ని 1, 2 చూ. మార్కుడు; 3. మంచి నిడవడి కలవాడు చూ. సుద్దుడు.

పావకడు. వై వి=పాడుకా (రూ-పావుకోడ-పావకోడు) పావ-పాగ-పాగె చూ. సమ్మలిగలు (ద్వయమువి ౯ ౯)

పావటి. దే వి చూ. పావచే.

పావడ : 2 వి 1 ధారపస్త్రము కళా. 7, ఆ 05, ఉ, రా 6, ఆ 125: చూ. వస్త్రము, 2=పావం. పావారి. పరికిణి చూ. వస్త్రము; 3 బట్ట. పగిళా. 1, ఆ 80. చూ. వస్త్రము.

పావడము. దే. వి. కామక. వికృ. 5, ఆ. 115 చూ. లంచేము.

పావడము సం. వి ఆ. వ. 1. పాంతపవాది పగిళము చూ. కృష్ణము. 7; 2 చూ. సకలము; 3. ఆవుచేడ. చూ. విడక; 4:చూ. రుద్రాక్షము. 2, వుం. 5. అందుగు బంకతో:తేనీప ధూడద్రవ్యము: చూ. రాజాస్త్రము; 4. వచ్చేగుంట గడితేరు *: చూ. ఋగ్వేదపు; విణ. 7. వదిలియు: చూ. శుద్ధము. 3.

పావని. సం. వి. ఈ. శ్రీ. 1. ఆవు: చూ. పారశ్చేయి (ధేనువు); 2 గంగ చూ. హోరివి(వది); 3. కులసిక: చూ. హరి ప్రియ; 4 వుం 4 చూ. భీముడు; 5 హనుమంతుడు: చూ. వానరము; విణ. 8. వసుకురాలు: చూ. శ్రీ.

పావనుడు. సం. విణ: చూ. శుద్ధుడు పావలా. వై. వి.=చూ. రూ-పావులా పావలి. దే వి:చూ.విదిల్లిక*

పావళము వా. వి చూ. వక్షి.

పావాడము దే వి చూ. రూ-పవాడము. 1. పావి వై వి.=పావి వర. 2, ఆ 178 చూ. పాపాలముద్ద

పావిలి దే వి చూ. రూ-పావలి పావు. వై వి 1=పాద వరిహోల్కిభాగము, 2= పాడుకా చూ. సమ్మలిగలు, వా 3 నాలుగు సమభాగములలో వొకభాగము పావుకోడు వై వి=పాడుకా చూ. రూ-పావ కోడు. [పరువట్లు.

పావురపుపావులు ఆం. (పావుపావులు) చూ. పావురపుబలుసు. ద్వ. వి రూ-పావురాబల్కు. ముడితము చూ. స్వరము 2

పావురము. వై. వి. 1=పారావర. (రూ-పావు రాయి -పారువము-పారవము-పావ్వుము-పారువాయి): చూ. మరదీ; ఆం. 2. చూ. కూకె తములు. [బలుకు.

పావురాబల్కు. ద్వ. వి: చూ. రూ-పావురపు పావురాయి. వై. వి.=చూ. రూ-పావురము. పావులా. వై. వి.=పావ రూ-పావలా. (రు. 4-0) పావునీరు. వా. వి. 1. పోల, 20 కులములపెక్కు; 2. ఆలుకులముల బంగారు మొదలగునవి.

పాళకము. సం. వి. ఆ. వుం.=పావికి రూ- పావికము. పాగటాలకాయ: చూ. పగ్గవ హారము. 4.

పాశము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. తాళిడు: చూ, నూత్రము. 1; 2. శేకపర్యాయములకు పర మైనచో వానిసమాపాము: చూ, కిక్. 4; 3 కర్ణశబ్దపూర్వక మైనపుడు సుకర్ణము; 4. ఘటోపూర్వక మైనపుడు కుత్సికఘటోమ: ఆం. 5. గృహములు చరరాసులలో మొదటి మాండలు పాదములయందున్న పాశముపట్టును (చూ, విగళియ, భువంగము); ఆం. రిచూ, ముప్పదిరెండుదాయధములు.

పాశి సం. వి. క్. పుం. 1: చూ, పరుణుడు. 1, 2: చూ, యముడు; 3: చూ, వ్యాధి కుడు; విగ. 4 పాశధరుడు: చూ, నూత్రోధారుడు. 5.

పాశుపతము సం. వి. ఆ. పుం. 1 పశుపతి యు ధిజైత్రపతముగాగల యొక యుద్ధము చూ, బాణము. 1; 2. పశుపతిపతము; 3: చూ, బలప్రస్థము; విగ. 4. పశుపతియందాస కలది.

పాశుపాల్యము ఆం గోమహిష్యాదిపోషణపు త్రి చూ, వైశ్యవృత్తి చూ, వేదము. పాశురము. పా. దృవిడవేదములోని భాగము: పాశ్చాత్యము. సం. విగ. చూ, పశ్చిమము.

పాశ్చాత్యుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1 చూ, పరుణుడు. 1; విగ. 2. పడమటివాడు, 3: చూ, వెనుకటివాడు. 2; 4. చూ, వెనుకటివాడు 1.

పాశ్య సం. వి. ఆ. స్త్రీ. తాళియొక్క సమాపాము చూ, నూత్రము 1 శ్రమ, పాపందము. సం. వి. ఆ. పుం. వేదబాహ్యము పాపిండి సం. వి. క్. పుం. రూ-పాపిండు: చూ, వేదబాహ్యుడు చూ, సర్విలింగి.

పాపిండుడు సం. వి. ఆ. పుం. — పై — పాపాదారుడు సం. వి. ఆ. పుం. చూ, తొలిపనివాడు.

పాపాదారణము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, వృక్షదనము. 1 [బండవల్లు. *. పాపాదాశేది. సం. వి. ఈ స్త్రీ: చూ, పిండి పాపాణము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, రాయి.

పాపంగు. కే. వి. రూ-పాపంగు కాలిధాన్యము: చూ, ధాన్యము.

పాపనము. వై. వి = చూ, పాదనము. పాపిక్. వై. వి = పాశక. చూ, రూ-పాపిక్. పాపియము వై. వి = పాదన. రూ-పాపియ: చూ, పాదనము. 1.

పాపెము. వై. వి. — పై — ఆ. 84. పాశి కే. వి: చూ, పోశపాత్తి. స్వా. 3, పాశము కే. వి 1 చూ, విధము 1; 2 చూ, సమయము 1 పా. 4, ఆ 16; వై వి 3 = పాల.రూ-పాశా బంగారులోనగువానికడ్డి: చూ, శలాక; 4 = పార కొలది. పాండు. 4, ఆ 211. చూ, పరిమితి

పాశా వై. వి = చూ, రూ-పాశము. 3.

పాలి. సం. వి. ఇ, ఈ. స్త్రీ. 1 అంచే చూ, మైపోలు; 2. గుణుకు. చూ, లక్షణము. 1; 3. చోటు. చూ, స్థానము. 1; 4. విరుచి చూ, శ్రేణి 1; 5. చెవికమ్మె చూ, భూమణము. 2; 6. కొండపెత్తము, స్తుత్రచూ, హిమాల యము (పర్వతము), 7 మీసములుగల ఆఁ దుది. చూ, స్త్రీ, 8 కేసు చూ, యూక ము, వై. వి. (1) — పాలికా బోదమడెడి పలక, బోదము (లలికొండలు). (రూ-పా లియ-పాశి-పాలి) చూ, వ్యవహారము. 4; (2) = పాలికా చూ, పాలియము. 1, (3) సాదెలపోత. చూ, వ్యవహారము. 4; వా. వి. (4). చూ, రూ-పాలి 3.

పాలియ వై. వి. = చూ, రూ-పాలి (1). పాలియము. వై. వి = పాలికా 1. ఓండువిడియు చోటు (రూ-పాశి-పాశము): చూ, శిలి

రము; 2. బలము. దండు: చూ, నేవ. 1;
2: చూ, రిక్షణము; 4 పాలెగాని పట్టణ
ము (రూ-పాలెము) పాలెముపట్టు: చూ,
సీమ. 1 (నేకము)

పాళీ పై. వి. రూ-పాళి 1. పాళికా: చూ,
పాళి (1); 2. పాళికా. చూ, పాళి (2),
దే. వి. 3. వ్యాపారీ ఇనుపకలముయొక్క
మొన రూ-పాళి, వా 4. పాళి. పాళివివచ్చె
దుజ్వలము. చూ, శోకము 1

పాళే. పై. వి. చూ, రూ-పాళియ.
పాలెంబుదిగు. ద్వ. అ. 89. 1 (పండు) విడి
యు చూ, విడియు 1, పేర్. 2. పాలెం
బుదియే. శు, రా 4, అ. 148

పాలెగాడు ద్వ. వి. (పాలెము + కాండు)
పాలెగుబట్టుకార. అవి. 8, అ. 8.

పాలెము. పై. వి. చూ, రూ-పాళియము (పం
డువిడియు) పాలెమునకు - రామా. 7, అ. 40;
దండునకు - ఉ, రా. 7, అ. 68; చిన్న
పట్టణమునకు. - య. 1, అ. 87)

పాలెముపట్టు ద్వ. వి. చూ, పాళియము. 4

వి

పింగ. సం. వి. అ. శ్రీ. 1: చూ, శోచన;
2: చూ, పాగ్వరి. 1; 3: చూ, హింసపు.
2; 4: చూ, వ్యంతము.

పింగటించే వా. ప. కిర్. చూ, పింగటించే.

పింగము. సం. వి. అ. న. 1: చూ, హిర్. తేర
ము *; పుం. 2. రూ-పింగళము. గోశోజీ
నమునంటి వస్త్ర. చూ, వర్ణము. 8; విధా.
3. రూ-పింగళము. గోశోజీనమునంటివర్ణముగ
లది: చూ, వర్ణము. 8.

పింగరి. దే. వి. 1. చెడుకటిది; 2: చూ, చెడు
కటివాడు. 1. - 2. నిర్వ. 8, అ. 148.

పింగళ. సం. వి. అ. శ్రీ. 1. దక్షిణదిక్కున
దరి అడేముడు. చూ, పా. 2; 2. పింగళ
వాడి: చూ, వాడులు. 3; 3: చూ, సరి
వంతులులు; 4. పింగళమున పోగముది:
చూ, నేక్య; అం 5: చూ, సంవత్సరములు;
6: చూ, దిగ్గజభార్యలు.

పింగళము సం. వి. అ. పుం. 1: చూ, రూ-
పింగము. 2; 2. చూ, వానరము; 3: చూ,
సర్పము; 4: చూ, ముంగిస, 5: చూ, కిచ్చి.
2, విధా. 8. చూ, పింగము. 8

పింగళాశ్వుడు సం. వి. అ. పుం చూ, పచ్చే
కన్నులవేల్పునాడు.

పింగళి వా వి చూ, పుం. పే.

పింగళించే వా. స. కిర్. హెనునకరాబట్టు:
పింగటించు, పిక్కిరించు.

పింగళుడు సం. వి. అ. పుం. 1. నూర్పుని
వర్ణమునందేడు వారిలో నొకడు (చూ,
దండుడు, పాలిపార్వముడు), 2 అగ్ని:
చూ, పన్నీ. 1; 3. చూ, శివుడు.

పింగామడు. సం. వి. అ. పుం. చూ, శివుడు.
పింగాణి. దే. వి. పింగాణిపట్టిగిన్నె: చూ,
భాండము. 3.

పింగాణిచిత్త వా. వి. - పై. -

పింగ వా. వి. చూ, సామ్యు.

పిందియము. పై. వి. - పింధు. (రూ-పిండము.
పిండము. పిండము. పిండము) 1. నెమలిపురి.
పాండు. 1, అ. 213: చూ, కింధుడు; 2. నెమలి
పురికన్ను: కన్ను. (సం. కు) - చంద్రకము.

పిండము. పై. వి. - పై. -

పిండే. వా. వి. బలము: చూ, శ. క్రి. 1.

పిండేను. వా. వి: కెన్నను.

పిండేనుదపు. వా. వి: చూ, హింస 1

పిండేము. పై. వి. రూ-పిండము. పిం. 1: చూ,
హమిక; 2: చూ, హంకారము; 3. - పింధు:
రూ-పిందియము

పిండే. వా. వి. బోక. చూ, శబ్దము. 1.
 పియమగ్నాను. వా స. 89 చూ, సహరించే
 పింఛము సం. వి. అ. ప. 1. = చూ, పిండిము, 1.
 2. పిండి బాణపురిన: చూ, బాణము. 1.
 3. శ్రీకృష్ణుని కళాభూషణము: చూ, భూ
 షణము. 2.
 పింజ. సం. వి. ఆ (స్త్రీ). 1. చూచి చూ, సము
 ద్రాంత. 3; 2. చనువు చూ, పద్మము 8.
 పింజనము. సం. వి. అ. ప. చూ దేవుడల్లు, చూ,
 బాణము 1.
 పింజము సం వి. అ. ప. 1 = పిండి బలము
 చూ, శక్తి 1; 2 చూ, హింస. 1, దిగ
 3 కలఁగిపాటిచి. చూ, వ్యాకులము
 పింజము సం. వి. అ. ప. 1. బంగారు చూ,
 లోహము 1; 2 చూ, హరిదళము, పుం
 3 ఎఱువుమించిన పనువులంగు చూ,
 పద్మము 8. 4 తామ్రము. చూ, లోహము.
 1, వి. 5 ఎఱువుమించిన పనువులంగు
 గలది చూ, పద్మము 8, 9 చూ, పింజము 3
 పింజలము సం వి అ పుం మిక్కిలి కలఁగ
 పాటిస నేనలోనగునది చూ, నేన 1.
 పింజరి అం చూ, హింసోజబభాషణ
 పిండించే దే చ 89 1 పిం-చోయు, 2 కిర్ల
 చిలుకరిలఁజెమ్మ భాగ 8, స్కం 47 చూ,
 బోగ్గింయే. [ము. 1
 పిండిక. సం వి. ఆ (స్త్రీ) సూర్యోట్టు చూ, బూర
 పింజామము సం వి అ. పుం చూ, శమలము
 పిండే దే వి 1 మందఁజెక్కి కొనెడివిస్త్రపు
 కుచ్చె. ప్యా 3, ఆ 71 చూ, ఎలి. 2; 2. సమ
 కకుఁజెక్కుకొనెడి దోవరికొంగు. శు. రా.
 8, అ. 381 చూ, పలి. 2, 3. కచ్చుఁదేదము
 చూ, ఎలి 2, బ 4 కుచ్చిల్లు చూ, ఎలి. 2
 పిండి పై. వి. పిండించు. 1. చూ, పింఛము 2,
 2. చూ, పింజము

పింజికాద. ద్వ. వి చూ, పిండి. 1.
 పింజేనగోరి. దే వి చిమ్మకళోరి. పై 2,
 ఆ 83 చూ, శృంగము 3
 పింజేపింజేగఱయెట వా 2. కదాని వెనుకనోకటి
 బోవుట (పింజే బాణముయొక్క వెనుక భాగ
 ము) "పింజేపింజేగఱయెకొని పాటుకూపు
 లొక్కటియెకోరె" (కళాభూషణము)
 పింజోరి. ద్వ. వి. దూ-పెంజోరి 1 చూ దేవుల
 వాడు చూ, రూ-పెంజోరి; వా 2 కుచ్చుఁ
 డుచూ, వ్యాకుఁడు. 2, 3 కుచ్చు(స్త్రీ) చూ,
 (స్త్రీ) [అనికొండు] చూ, సదిసము 1.
 పిం సం వి. ఆ (స్త్రీ) = పేట. అం. శృవాద
 పిండకము సం వి అ ప 1 చిల్లముచే చూ,
 సల్లికి (రాజ్ఞిము); 2 చూ, భూశము.
 పిండిభూగిగ సం వి ఆ (స్త్రీ) ఆచ్యపిండక.
 పిండిదానకరుల అం చూ, గయపిండవానా
 ర్థులు
 పిండపాపము సం. వి అ పుం చూ, పాన్తి.
 పిండపుష్పము సం వి అ ప 1 మెట్టునూయి.
 చూ, సరిస్సు 1, 2 అశోక పుంబాప్య చూ,
 సూమపుష్పము, 3 దాసపపుంబాప్య చూ,
 పాయశీపనవారికము [చూ, సొం.
 పిండఫల సం. వి. ఆ (స్త్రీ) చేడుసొంజా;
 పిండము సం వి అ ప 1 బిరుసుఁదెవుఁ
 చూ, పృథ్వి 2, 2 ఇమము. చూ, లోహ
 ము, 1, పుం. 3. పిండిరి. అన్నపుపికుచే
 ముద్ద చూ, సాచుడు (1); 4 పిళ్ళదేవరిల
 కచ్చెడు అన్నములోనగువానిముద్ద చూ, దా
 డము (1), 5. గర్భము: చూ, భూగిము 1;
 6. చూ, కరీరము, 7. శరీరమునందుపక చేయు:
 చూ, శరీరము; 8. గృహమునందు ఏక కేళము:
 చూ, సదిసము 1, 9. చెండు. చూ, సరి.
 8, 10 గజకుంభము చూ, పాన్తి. 11 బో

కము: చూ, పౌరధము. 3; 13 బలము: చూ, 4 క్రి 1; 12: చూ, సమానము; 14. దిట్టము: చూ, సాంధ్యము. 2; 15: చూ, రూ-
సింధకము. 1; 16. దాసనము*: పాఠశాలన
చూరకము [ప్ర, పారి. 4, ఆ. 220].
సింధలి. వై వి. సింధ: చూ, సింధము. 3.
సింధాంశుకము. సం. వి. ఆ. న. చూ, శృంగము. 1.
సింధాకూడు వా. మి. వి: చూ, సింధము 4.
(దీనిని ఒకానొకరిట్లునుదురుయొగించెదరు)
(ఇట్లుసింధాకూడు) చూ, వాన. 1.
సింధాభ్యుము. సం. వి. ఆ. న. వానకూర:
సింధాబువు. సం. వి. ఆ. శృం. 1. చౌళకంద*:
చూ, సూర్యము, 2 చూ, సింధాంశుకము *.
సిండి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. సింధు: చూ,
సమానము; 2 ఒకానొక ఈదు* చూ,
హంతాలము; 3. మంగ*: చూ, శ్వసనము;
4: చూ, సాహ*: వై. వి. (1) సిన్ధుము.
రియ్యములోనగువానిపాడి: చూ, సాదము
(1). (ఉడికినసిండినిగూడ సిండిఅనిపాడె
దురు) 3 చూ, సింధకము. 1.
సిండిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. చూ, వాళి. 4;
సిండికూడు. ద్వ వి సంకటి చూ, సాదము (1)
సిండికూగ. వై. వి. సిండికూర్దికూర*. వై. 4
ఆ 96.
సిండికొండ వై. వి. నగభేది*. కొండసిండి
సిండికము. సం. వి. 1. దట్టము. చూ, సాం
ధ్యము. 2; 2. గుణింపబడినది: చూ, పాచ్చే
వేళ; 3 సింధిబడినది: చూ, సంశ్లేషము;
4. చేర్చబడినది. చూ, పట్టనము.
సిండికొండ. వై. వి. చూ, రక్షణ*.
సిండికీయే వా. వి: చూ, సమానము. 1.
సిండికీయ. వై. వి. చిమిడిన అన్నపు ముద్ద:
చూ, సాదము. (1) (లగడసింధముందురు).
సిండిబండ వా. వి: చూ, సిండిబండదుట్టు *.

సిండిబండదుట్టు. వా. వి: సిండిబండ. (సం-
కు) అశ్మగర్భము, అశ్మస్థుము, అశ్మ
భేది, పామలభేది. (చూ, వ్యక్తము) *.
సిండికూర్దికూర. వా. వి: చూ, సిండికూర.*
సిండిమిలియము. వై. వి. చూ, భక్త్యము.
సిండిలము. సం. వి. ఆ. శృం: చూ, పంరెన.
సిండివంట. ద్వ. వి. 1. అన్నము: చూ, భక్త్య
ము; 2. వేక్రీలము: చూ, భక్త్యము; వా. బ.
3. సిండితోతయారైన కొట్టె మొనగునవి..
సిండివడియము. వై. వి: చూ, భక్త్యము.
సిండివంటవాడు. వా. వి: చూ, అపూవకుడు-
సిండిశ్వరము. సం. వి. ముద్దగా: చేయబడినది..
సిండితకము. సం వి. ఆ. శృం. 1. మంగ*: చూ,
శ్వసనము; 2: చూ, మునము.*
సిండితగర. సం వి. ఆ. స్త్రీ: కపసధనము *
సిండు. సం. వి. ఆ. శృం. 1. తెండు(తెనుగున-
ఉత్తము) భార. ఆది. 5, ఆ. 202. చూ,
నది. 3; వై. వి. (1) ముంద: చూ, సిండి.
1; దే. స. 39 (2). పాటుసిండు: చూ, గిడు
కు; (3) రసము సిండు: సిడు: చూ, (4) (తడి
నీవబట్ట) సిండు: సిడు: చూ
సిండుగట్టు. ద్వ ఆ. 39: చూ, సంతకట్టు.
భూ. ఆర. 3, ఆ. 13. [టువు. 2.
సిండ. దే. వి (చూ- సిండియసి-ండ): చూ, శలా-
సిండియ. దే. వి. రూ- సిండ. 1. వై. నమ..
1, ఆ. 135; 2. రత్నాలలోనులలోనగువాని
యందునీవట్టు సేర్పబడెను తదయనము..
సిండ. దే. వి. వై-
సిండి దే. వి. స్త్రీ. వేడివేషము: చూ, వేడి. 2.
సింపిసలాడు. దే. ఆ. 39. 1. బాలికలు పెదవి
మోడుగా నొకవిధమైనదన్ని కలిగించేయే
నర్తించే. రుక్మి. 1, ఆ. 88: చూ, మలపుగొ
ను; 2. నర్తించే: చూ, మలపుగొను.
సింపిసలు. దే. వి. బ: చూ, సింపిళ్లు.

"పింపిరంట, దే. వి. బాచా, రూ-పింపిరంట.

పింపిలూడు. దే. అ. క్రి:చూ, పింపిసలాడు.

2-యా, సహృదయము; 3-యా, లంఘనము; 4-యా, పూర్ణము.

2-పింపిర్లుసూయూ. జే.ఆ.కె. (పింపిర్లు + సువియూ)
 చూ, పింపినలాడు. (1 వ యక్కమునకు —
 పాఠి. పూ. 7, అ. 180; 2వ యక్కమునకు, —
 య 2, అ. 56; 3వ 8, అ. 8.)

మీకమీకలు. శ్రీ. వి. బి. బి. చూ, వికాసము, విద్య.
8, ఆ. 148.

..వీకము, సం.వి అ, పుం.చూ, సా.కుడుపురాగు
వీకవరవిము, సం. వి. అ, పుం. చూ, వా.కుడుపురాగు

పెరిలి జే. వి. యూ-పిక్చర్స్, పిలిపిట్ట
పిలిపిట్ట, ది. పిలిపిట్ట, పిలిపిట్ట

వీరులు, వా అ. 14 చినువు చూచివారింతు

దొడ, బేంగ. (సం. ౪).—జంఘ, టంక.
చిన్నక. (చూ, వా. 2, 2 = పు. 2 *
చూ, రాజ్యము; వా. 3. గింజీ. “తీదీ
పిక్క.” “పవనపిక్క.”; చూ, చిరవయ.

— 34 —

1: చూ. పరిశో. 2: చూ. గాంధీ

జి. పూ. విశ్వం, జి. పూ. వి. 2. 45

4 చూ. మొంతుకోమ నిర్ణ. 10, ఆ. 10

5. చూ, సందడించే

మొక్కటియ. ద. అ. 89.—పై—(సంబంధించే
టకు.—భాగ. 8, పుం. 221; వ్యాపించే
టకు.—చరిత్ర. 1, అ. 88.)

మేక్కుపోశు. వా. మె. వి. చూ. సాంటిఫిక్కు
మేక్కులు. పా. 1 దీనికి ఉపమానములు —
మొనగలు, కాపాళ్ళములు, వరిపొట్టలు, అ
బలపాదులు, అప్త్రోళ; అం. 2 చూ. వట్ట
దీపానములు.

పిక్కారు, ద్వ. వి. (పిదప + కారు) దాళనా-
దాళనా-దాళా:నూ, రెండవవంట.

పిక్కిలి. వే. వి. 1-యా, రా-పిక్కిలి. కై. 1, అ.
45; వా. 2. అబద్ధము. “పిక్కిలిఅట”:యా,
విశదము.

పిక్కిలింఱు. వా. ష. క్రిఁచూ, పింగళింఱు.

1: మృ. 2: వి. 1. క పటము; చూ, వ్యాజము. 1:
 2: చూ, వంచము; 3: చూ, మృచ్చము;
 4 కొత్త బట్టనుపదలలోనున్న కమ్మవచెంగు;
 చూ, పరి. 2, 2వ కి. 5: చూ, వంచించు;
 అ. కి. 8: చూ, నెనుదీయు.

పిమ్మలపాళెము, చా.వి. పక్కాచూ, స్వ.గారిము.

పిగిలి.వా విఃచూ,రూ-పికిలి. గ్రమందలి తూలిక.

పిరిలికుమ్మే. చా. వి. పిరిలిపిట్టయొక్క పృథ్వీ

பிளிபீட்டர் வா வு: பிளிபீட்டர்-பிளிபீட்டர்-பிளிபீட்டர்-பிளிபீட்டர்;

తద్వి - తురక పీఠి; సప్త జీనువు (చూ, శ కుంఠి)

పిగులా, దే. ఆ. కి. చూ, రూ-పిగులా

పీఠంబము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. కడుపు'యా,

భూగ్రామము. 1; 2. పరిశు చూ, శయ్య, 1.

పీఠంఢిలుఁడు, పం. విణ చూ, బొగ్గివాఁడు,

పిచిండమ సం. వి ఆ పుట 1: చూ, పిచం
డమ. 1, 2. మృగములవీరపు చూ, వీరపు.

పి.వి.కారి, వా. వి. నూరితోమంతు ఎక్స్-ఎక్యూటెవ్.

ప్రతిపక్షములను పం. వి. జి. శ. శా. నియమ. 1

విద్యుత్తు 72 ఆ క. పం. 44, 45 *

దీనియందు, సం. వి ఆ పుం. — పే. —

పిఠులము. సం వి అ పుం 1 నీరుకాశియా.

వాయుసము 1; 2 గన్పే, రు * చూ, హయ

మారకము, శి పక్కన చూ, కాబోట

పి.చువు. సం వి. ఉ. పుం. 1 దూది. చూ

సముద్రాంత. 3; 2. కుష్మ భేదము చూ, వివా

దిశ: కె.మాడ చూ, హిరిగణము, 2, 4 చూ

రాక్షసుడు. 1.

పిచ్చటము. సం. వి. ఆ. ౩. 1. తిగరము' చూ

లోహము. 1; 2. సత్తు: చూ, లోహము
1; పుం. 2. కిందికెపులు చూ, హస్తము.
విచ్చి. వై. వి=పితృకు: చూ, కిచ్చే.
విచ్చి. కే. వే. చూ, రూ-కిచ్చే.
విచ్చి. కుంటు. కే. వి (రూ-పిచ్చికుంటు-పి-
య్యేకుంటు-కిచ్చేకుంటు). 1. అనూరుడు:
చూ, నూరనూరుడు; వి. 2. కాళ్లశని
వాడు. చూ, నూరనూరుడు. [3, ఆ 12].
కిచ్చికుంటు. కే. వి - పై (అనూరుడు. - పై
పిచ్చిరసము వా. వి చూ, కిచ్చే. 1 బ్రాహ్మ.
పిచ్చిలు కే. ఆ కిచ్చి రూ-పిచ్చిలు చూ, బుగు
పిచ్చిలు కే. ఆ కిచ్చి - పై (వాడు అనియు)
పిచ్చివాడు ద్వ. వి. చూ, నెట్టివాడు. (పిచ్చే
కిచ్చే. వై. వి. 1. పిచ్చి. మతిభ్రమ చూ, నెట్టి
1. వా. 2 చూ, పుష్పము, వి. 3 చూ,
హిందము 1 రామా 7, ఆ. 259
కిచ్చేకుంచము. వా. వి కొలతకగ్గడు కుంచము
కిచ్చేపట్టు. కే. 1 బుద్ధ్యము చూ, లోభము;
వా 2 కిచ్చినట్టుల బ్రహ్మ, పెసర.
కిచ్చే. పెసర. కే. 2 కిచ్చికము పెసర.*
కిచ్చే. పెసర. కే. ఆ కిచ్చి 1 చూ, ఎండదొయ్య.
ఆ, వారి. 8, ఆ 181, 2 భయమును అచ్చ
య, కాం. 170 చూ, సుగ్రు. 8, ప.
కిచ్చి 3 చూ, చిక్కంబియే భార. విరా
3, ఆ. 205
కిచ్చే. కే. వి. రూ-పిచ్చి. 1 చింతిచ్చి. చూ,
పిచ్చసము; వై. వి రూ-పిచ్చి 2=పితృ
సంబంధుల కడుపులోని పితృకోశము, వా.
3 చూ, పుష్పము, 4 చూ, కిచ్చే. 1
కిచ్చే. కే. వి. రూ-పిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
పిట్ట (సం. పు) - అటకము, కలవింకము,
కలానువాది, కలావికలము, కాలకంఠము,
కాలానువాది, కలంకము. కలంకము, గృహ
సీదము, గృహవిల్లిపుడు - చటకము, చటా

కము, చిక్కెచ్చి, నీలకంఠము, మృహయా
గము; కద్దికోశములు. - అ. అ. ప. పిచ్చేకు.
(సం. పు) - కలంకము; 2. అ. అ. అ.
కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
కుమారి, చటక-చటక, చటక కము;
3. అ. అ. పిచ్చే. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
చటక; 4. పిచ్చే. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
(సం. పు) - కుమారి, కృష్ణిక, గాంధూ
రాజము, దుర్గ, పోతలి, కపరి; 5. బంగళ-
పిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
పిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
(సం. పు) - కలికారము, కావ్యక
ము, నీలకంఠము, పీతము స్రవము, పీతముండ
ము, 6. మగపిచ్చే. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
ట కెరము; 7. మందపిచ్చే. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
ఉప్పకెట్ట, కాటుకెట్ట, కురవకపులుగు,
మందపిచ్చే. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
(సం. పు) - కలానువాదు, కలానువాదు.
కాకచ్చదు, కాకచ్చి, కృష్ణము, ఖంజఘే
టము, ఖంజఘేటము, ఖంజఘేటము, ఖంజఘేట
ము, గూఢసీదము, గోలత్తిక, చంచలము, చర
టము, కంఠకము, 8. అ. అ. కాటుక కెట్టము -
(సం. పు) - ఖంజఘేట; 9. పిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
పిచ్చే. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. (మిగ
తవానికి "చూ, కిచ్చి")
కిచ్చే. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
చూ, వారి. (కృ. గము 1.)
కిచ్చే. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
కిచ్చే. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
కుంటు (అనూరుడు - కా. 1, ఆ 128)
కిచ్చే. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
విస్తారమున్ను చేయుట "కిచ్చే. కిచ్చే.
పిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
కిచ్చే. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
కిచ్చే. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి. కిచ్చి.
కుంటు. (అనూరుడు - ఆ. రా. 1, ఆ. 17.)

విశ్వగుంటివాడు. డి. వి. 1. కమ్మవారిపిఠడిగి
కొని జీవించేవాడు. చూ, యాచకుడు;
2: చూ, యాచకుడు.

విశ్వగుంటివాడ భాగీరథి భగవంతునిట్లు
లా. విశ్వకపై బ్రహ్మప్రముఖుడనిది. (సా
రిం. 3, ఆ. 175.)

విశ్వ. డి. వి. 1: చూ, రూ-విశ్వ.

విశ్వత్తు. వా ఆ కి చూ, పెట్టెత్తు.

విశ్వ. సం. వి ఆ. (స్త్రీ. 1. అరటి* చూ, గంభ
2; 2 చూ, పరిత్యాగరము; 3. గుట్టపుకా
లిపుడు చూ, క్షణము; 4 పోక*. చూ,
సర్పిని 1; 5 చూ, సమాహము, 6. పాడు
యొక్కొల్లు చూ, స్థలంపని, 7 చూ,
కాల్మషీవేదము, 8. పనిస: చూ, శ్రేణి
1, 9. గంజివాడి మోకడ చూ, పాది
ము. (1) [చూ, సదిసము 1

విశ్వందనము సం. వి. ఆ. న. రాజగృహరచన
విశ్వము సం. వి. ఆ. న. 1* చూ, పించియును;

2. చూ, విక. 4, పుం 3: చూ, చాలము. 1.

విన్దిల. సం. వి ఆ. (స్త్రీ. 1 ఇరుగుడు* చూ,
కింకువ, 2. బూరుగు* చూ, కాల్మలి; విరా
3. కేరిపతి; 4 మోగడకట్టినది చూ,
విజలము.

పిటకము సం. వి. ఆ. పుం. న. 1. పుండు.
రూ-పిటకము* చూ, పగిలము; పుం
2. చిన్న పెట్టె, రూ-పేటకము* చూ, సందుకా,
3 = బుట్టిక. చిన్నగంప చూ, సజ్జీ. 1; 4 =
చూ, పిడుగు.

పిటము సం. వి ఆ. పుం చూ, పిటకము. 3.
పిట్ట పై. వి. 1. = పిత్తక. పులుగు చూ,
పక్షి; 2* చూ, జమ్మక; 3 చూ, గడ్డ.
పిట్టగూడు. ద్వ. వి పక్షిగృహము చూ,
సదనము. 1.

పిట్టకగవునిశీర్షము. లా. "పిట్టకగవునిశీర్షి

పట్టా జకరమర్థాలంబు కాళ్ళతో వారెండిని
జక్కంబుటి" (నీతిచంద్రిక-సంధి).

పిట్టపిడుగు. డి. కి. విరా. 1. అనివార్యము:
చూ, చాలాయము 2; 2. అధికారము:
చూ, రసము. 1. [పాదము. (1).

పిట్టు పై. వి. = పిష్ట వాసెపోల; చూ,
పితరము సం. వి. ఆ. న. 1 కవ్యప్రకారం* చూ*
ద్రంభము. 1, 2. ముక్త* చూ, చురిత (శృణ
ము. 1); పుం, వి. 3 పంటకుండ: చూ,
భాండము. 3; 4 చూ, ఉఖము

పిడక పై. వి. = పిష్టక (లేకముని క. ర.)
పిసికిముద్దగాఢేసి తట్టియొందించిన పేడ
రూ-పిడుక, వేటపుడిపక. (సం. ప) —
ఉత్పలము, ఉచలవాడి, గరిం దము,
గవారము, గోగణము, గోగ్రంధి,
గోపాలము-గోపాళము, చాణు, భగణము,
బుషము - బుసము; తద్విశేషములు. —
౧. ఎరివికి — రూ-పిడుక, ఎరివి-ఎరుపు,
గత్త-గత్తము, గొప్పరము. (సం ప) —
కరీషము-కారీషము, గోగ్రంథి, దోహదము,
పొంకుపు, కుమ్మగోమయుము; ౨ ఏరుపిడ
క కు— రూ-పిడుక, ఏరు పిడక-ఏరుపిడక-
ఏరుపిడక-ఏరుపిడక, ఏలుసుగ్గు, నుగ్గు,
చగట, పంట. (సం ప).— కరీషము—
కారీషము; 3 కాలిన పిడక కునుకకు —
కవిక-కచ్చిక; ౪ గోమయునుకు. —
పెండ-పేడ (సం ప) — గోకృత్తము,
గోపురము, గోమయును, గోవిట్టు, గోవి
ష్ట, గోకృత్తు, గోహస్తము, ౫. నిచ్చుతగిరించిన
పిడకలననకు - తోకచిచ్చే (సం ప). —
ఉపాహితము; ౬. పేడకు — పెండ-
పేడ. (సం. ప) — గోమయును, (మిగిలివారి
కి" చూ, కుమ్మగోమయుము)" (కమలము).

పిడకచిచ్చు. వా వి: చూ, పన్నె. 1.

విదళమొసరి. చా. 1. రూ-విదళమొసరి:
చూ, ముక్కము. 1.

విదళే చా. వి. రూ-విదళే:చూ,పాదము(1).

విదళేపాఠ. చా. వి: చూ, అలకుమేట్టు.

విదళ. చా. వి. రూ-విదళ. 1. విక్రి-లివిన్

కుండ. చూ, భాంపము. 3; 2. చిన్నగిన్నె:

చూ, పాత్రము. 6.

విదళ. చా. వి. విడిచినట్లు చూ, వస్త్రము.

విడి. దే. వి. 1. రూ-విడికిలి. గుప్పిలి, గుప్పిలి,

ముప్పి (చూ,పాదము) 2; 2. కత్తిలోనగువాని

విడి:గాజోపయతో,చేర,పయతో,నమ్మలిపయ

తో-నమ్మలిపయతో. (సం. ప).— కలము,

కన్నపు, పరంజము (విగతవానికి “చూ,

రిప్పి. 2”), 3. అడుదం. ఉ, వారి. 4,

అ. 23, వారి ఉ 7, అ 155 చూ, వారి

గాము 1, చా. 4 (నూలులోనగువాని)విడి,

పాగడ చూ, ముక్కము 1; 5 శిర్డతో

వేదము లోనగువాని వర్ణించెను.

విడికట్టు. దే. వి. రూ-విడికట్టికట్టు: చూ,

లస్తకము

విడికట్టికట్టు. చా. వి —పై—

విడికట్టిపోటు. చా. వి: చూ, నోర్రుద్దము

విడికిలి. గో. వి: చూ, విడి 1.

విడికిలియే దే. ప. కి. విడికిలికట్టు. భావ

ఉర్వో. 2, అ. 180.

విడికిలింగ. చా. వి పలి చూ, పాడిగలు.

విడికెడు. చా. వి. విడికిలిపట్టుకు పరిమాణము

చూ, పాదము. [చూ, మేడి

విడికొల దే. వి. చా.గొలలోనగువానిమేడి

విడిగంట. ద్వ. వి. చితువువిడిగంట రాజ

1, అ. 187. చూ, పి.సె.

విడిగంటలింగయ్య భీమలింగయ్య. చా.బా. పట్టి

పట్టు విడివివాడు.

విడిగుడ్డులు. దే. వి. వి. 1: చూ, బాలకిరడ;

2. (ముప్పియుద్దమువలన) గడ్డులు. 1

విడిగొట్టు. దే. ప. కి: చూ, బుడ్డకొట్టు.

విడివెలియార. దే. వి: చూ, రిప్పి- (విడికెడ

చోదినవిడిమార అరప్పి):చూ,పాదము.1.

విడియము. దే. వి. రూ-విడియ. బా.ఉ. ప్యా-

4, అ. 30: చూ, బా.గము. 1.

విడియేమగు ద్వ. వి. కరిణి: చూ, పా. ప్తి.

విడివాటు. దే. వి 1. పడకట్టులను చేరికొలది

నెత్తి గింతల చాలగొట్టుట : బల్లకొట్టు;

2: చూ, రా.డి. 3. [చూ. 1.

విడివాచు. చా. వి: చూ, దద్దవాచము.

విడివేయు. దే. అ. కి. 1. పనులకలలోవేయిడి

లిప్పి: చా. 2 (కట్టలోనగువానిని కత్తిలో

నగువానికి మొదట) వెక్కి-వేయు.

విడిపాక ద్వ. వి: చూ, వైదనక.

విడుకో చా. వి (రూ-విడుడు- విలుకో)

కొలుకో, గోమరి, వెక్కి-కొలుకా, వెక్కి-

కడుకా: చూ, బుడ్డవిడుగు.

విడుగు. చా.వి.—పై.— [చేళ్ళమని క.ర.)

విడుక. వై. వి=విప్పక. చూ, రూ-విడక.

విడుకమొసరి దే. వి. చూ, రూ-విడకమొసరి.

విడుగు వై. వి=విటక. రూ-విడ్డు (చేళ్ళమని

క. రి) (సం. ప).—అశని, నిర్భాకము,

పిటకము; కద్ది — చేరివిడుగు. బా.గము 1.

విడుగుకైదుపు. దే. వి పజ్జాయుధము చూ,

విడుగుమొత్తినరాయి. బా. 1. విడుగుచే అడు

ముడు పడినరాయి; 2 వివాబుచెప్పని

వాడు, మూర్ఖుడు.

విడుచే. దే. వి: చూ, రూ-విడుచే

విడుచేపాఠ. ద్వ. వి: చూ, రూ-విడుచేపాఠ.

విడుచే. దే. ప. కి: చూ, విడుగు. (2) (3) (4).

విడుత. దే. వి: చూ, రూ-విడత.

విడెము. దే. వి: చూ, రూ-విడియము. [క.ర.)

విడ్డు. వై. వి= చూ, రూ-విడుగు (చేళ్ళమని

విలుకో. చా. వి: చూ, రూ-విడుకో.

విద్యాకము. సం. వి. ఆ. పుం. ప. 1: కిన్నము, రింకిష్టము. (తె. పు.)— గానుగిండి, తెలకపిండి—తెలికపిండి; 2. ఇంకను: చూ, హింసపు. 1; 3. చిల్లచుడి: చూ, సల్లకి (రాజార్జును); 4. కుంకుమపువ్వు: చూ, పన్నీకిము. [సవిత. 2]

పిత. సం. వి. ఋ. పుం—పితరుడు: చూ, పితర. వై. వి.=పితృ—వై.—మార్క.—3, 4. 177 పితరదొర. దల్లి వి: చూ, యుడు.

పితరుడు. వై. వి.=పితృ: చూ, పిత. భార. ఆర. 4, ఆ. 215 [రిక్క.]

పితరులయొక్క. వై. వి.=పితృ. మఖ: చూ, పితరుల. వై. వి. =పితర: పితృదేవతలు: రూ—పెతరులు, పితార్లు. [లోభము. పితలాటకము. దే. వి. రూ—పితలాటము: చూ, పితలాటము. దే. వి.=వై.—

పితలు. అం. కన్ననాడు, పడుగుచేసినవాడు, చేదుపుచెప్పినవాడు, అమ్మము పెట్టినవాడు, నజపుడిపి కాపాడినవాడు. (5)(ద్వి. తల్లిపండుగలు.) [హుడు. 1]

పితాపిత. సం. వి. ఋ. పుం: చూ, పితామ పితామహి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. తండ్రికల్లి: ఆయ్యమ్మ, నాయనమ్మ, బామ్మ, మామ్మ. (చూ, సవిత. 2.)

పితామహుడు. సం. వి. ఆ. పుం 1. తండ్రి తండ్రి:(రూ—పితమహుడు—పితామహుడు—పైతామహుడు) ఆ, నరుపు, పితాపిత. పితృపిత. (తె. పు.)—తండ్రికండ్రి, శాక. (చూ, సవిత. 2); 2. తండ్రి: చూ, సవిత. 2; 3: చూ, బొప్పా. 1.

పితార్లు. వై. వి. ఋ: చూ, పితరులు.

పితృ. దే. ప. కి: చూ, రూ—పితృ. వారి. పూ. 1, ఆ. 134. [చూ, యద్వము.

పితూరి. వా. వి. రాజకొనము, కంపాము:

పితృదేవత. సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, పితరదొర. పితృపతి. సం. వి. ఇ. పుం.—వై.— పితృపిత. సం. వి. ఋ. పుం: చూ, పితామ హుడు. 1.

పితృపూనుపు. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. పొగిద్దు పా డుచుటకు ముందైదుగడియల పజుకును, పొ ద్దునగింకినకనుకమాడు గడియలజుకును గలకాలము: చూ, సంకెతోడు. [తృకగృహ. పితృమేధము. పా. తల్లిపండుగిలకు: తే. పెడు ఆం పితృయజ్ఞము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. తనుపు చూ, తర్పణము. 2; ఆం. 2: చూ, యజ్ఞములు.

పితృవసము. సం. వి. ఆ. ప: చూ, కృతావసము. పితృవ్యడు. సం. వి. ఆ. పుం. తండ్రితోడ: బుట్టినవాడు. [టినది: చూ, మేనత్త. పితృవస. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. తండ్రితోడ: బు పితృపామనసము. ఆం: చూ, శత్రుములు.

పితృశ్రుము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, పితరు లయొక్క.

పితృగమ. అం: చూ, ఋణత్రయము.

పితృజ్వరము. అం: చూ, తిగిదోషజను.

పితృడి. వై. వి.=పితృ (రూ—పితృ—ఇతృడి— ఇతృలి): చూ, లోపము. 1.

పితృము. సం. వి. ఆ. ప. 1 చూ, ధాతువు. 1; చూ. 2.=పితృ: చూ, పెట్టి 1; 3. జత్రశో గము, కాంఠిదము: చూ, శోగము. 1.

పితృల. సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, కులూదపి.

పితృలము. సం. వి. ఆ. ప. 1.=ఇతృడి: చూ, పితృడి: వి. 2. పితృగంపి.

పితృలి. వై. వి.=పితృ: చూ, రూ—పితృడి.

పిత్తు. దే. వి. 1. ఆపానవాయువు: చూ, వా యువు; ఆ. కి. 2. ఆపానవాయువునిడుము: పిత్తుశాను.

పిత్తుశాను. వా. ఆ. కి. 1: చూ, పిత్తు 2; 2. అనువృతను వెల్లడించు. [పితృము.

పితృము. సం. వి. ఈ. తండ్రి: పితృగిరితము,

విశాఖరము. సం. వి. ౧. చూ. పీఠ్యము (వాడుక)
 విశ్వంకము. సం. వి. ౧. పుం. 1: చూ, పీఠ్య
 (ఇందుగల విశ్వంగముకప్పు. విశ్వంకము అని
 చేయవలెను); విని 2 పదవిచ్చేగిలని
 పదప. చూ. అర్థము. 1. చూ, పీఠ్యము; దే. వి.
 2 చూ, చతుర. 1; విని 3. చతురటిది: చూ,
 చతుర 1; 4. తక్కువ. చూ, పీఠ్యము. 1.
 పితపిద. దే. వి. 1 చూ, సుకమారము 2; విని
 2 ముద్దగాక ముచ్చేసినది: రూ. పిపిదివి,
 అనుకు, తినువు, తోళక, లుచే, శేలవము,
 లక్క, ముదుగు-ముదుము-మదువు (మిగత
 వానికే "చూ, విరికము. 3")
 పిర పిరన దే. వి. విని — మై (విని 2వ అర్థ
 మునకు — భాగ 10, పుం. పూ 758)
 పిరన దే. స. కిం రూ. పిరన, పిండు, పిడు
 మే, కడు చూ, కమ్ము 2
 పిడుపవాడు వాని కొంగ
 పిడుపము సం. వి. ౧. చూ, పుష్పధానము 3
 పిన దే. విని రూ. పిన్న చిన్న-చూ, స్వల్పము.
 పినగుమ్మడు ద్వవి పిన్న చూ, కాళోటము.
 పినరంధ్రీ వాని పిన్నయ్య చూ, పిర 2.
 పినరట్ల వాని రిట్ల దెల్లెలు (మేలయ) పిన
 రంధ్రీభాగ్య (మేలమామభాగ్య మేలరైకా
 దు-పిండు-పిభాగ్య పినరట్లకాదు అనునది పి
 పిగు లోకొత్తి) చూ, చుర 1
 పిండు సం. విని చూ, మా-అర్థము
 పిండుము సం. వి. అ పుం, ౧ 1 కిప్పు: పిండు
 (క్రిపు పిండుకాలమున బాణ్యులలచే నాక
 మును గప్పినది) చూ, బాణము 1, 2. క్రి
 శూలము చూ, బాణము. 1, 3. పట్టివాన
 చూ, వాన 1.
 పినాక. సం. వి. ౧. పుం: చూ, కిప్పుడు
 పినాకవి. సం. వి. ఈ ప్రి 1-పెన్న చూ,
 పిరిపిది (పిరి): 2. కానోక పిన: చూ, పినె,

అం 8: చూ, తరవాద్యములు.
 పినుగు. దే. వి. 1. రూ. పిలుగు. లుబ్ధకుడు
 చూ, లోభి: విని 2. రూ. పిలుగు లుబ్ధ
 కు: చూ, లోభి. [రూ. పిను.
 కిన్న. దే. వి. 1: చూ, కిపువు; విని 2 చూ,
 కిన్నకొక్కర. ద్వ. వి. కక్కరి. చూ, లకము.
 కిన్నగోరట ద్వ. వి: చూ, సం. 3. * [నుడు.
 కిన్నగొద్ద ద్వ. వి. చింద: చూ, పారివాహ
 కిన్నచెరుకు. వా. వి. చూ, పారిని *. [నిము.
 పన్నసేమి. ద్వ. వి. కేలతెచ్చి * చూ, కవి
 పిన్నటవాడు. దే. వి. రూ. పిన్న వాడు. ౨.
 1, అ 50: చూ, కెళవము.
 పిన్నకుమిరి దే. వి. కాకికుమిరి * చూ,
 పిన్నకొంగు [కూకకింబి.
 పిన్నదూలగోల దే. వి. కంపూర * చూ,
 పిన్నవాడు. దే. వి. చూ, రూ. పిన్నటవాడు.
 పిన్ననీలి ద్వ. వి. విమలక * చూ, రింజని.
 పిన్నసమరు దే. వి. పినుగునొంటి బుడిపి,
 వాతకుంఠము చూ, వాస్త్రీ
 పిన్నకెల్లి దే. వి. తుదాగిన్ని మందము * చూ,
 ప్రికర్ణము 1 [సురభివర్తి.
 పిన్నకేరీడు ద్వ. వి. కాకికేరీడు * చూ,
 పిన్నపావర. దే. వి. చూ, పావర *
 పిన్నవాడ. దే. వి. కవళక చూ, ప్రి
 పిన్నపాల దే. వి. చిలుపాల * చూ, సుమం
 గళ (పిన్నయిలు పచ్చేకా మెగ్గకు వాడెది)
 పన్నబూరుగు దే. వి. చూ, కాల్యులి *
 పిన్నములక. దే. వి. శేలములక * చూ,
 వాడుడు. [చూ, పాక్షికంబి.
 పిన్నముల్లిగి ద్వ. వి. తుంబిరములకము *:
 పిన్నపు. వా. వి. చూ, పిరకల్ల ప్రభువు. 2.
 పిన్నయిచ్చ. దే. వి. ముహుళిక ౩. చూ, వాన
 పిన్నయేలక. వా. వి. చూ, పరిలిక.
 పిన్నయ్య. వా. వి. చూ, పిరకంధి.
 పిన్నకెగటూల. వా. వి. చూ, స్వల్పదురాభి *.

శిష్టతీకము. వా.వి. చూ, శ్రోతము. [గో.గు.
విష్ణువరగో.గు. దే. వి. పీలుపు * చూ, పర
విష్ణువాడు. వా. వి. చూ, శిశువు.

. పిన్ని. వా. వి. చూ, పివర్తి [చూ, శాస్త్రము.
పిన్నిను. వా. వి. ఒకరకము నూతిశాస్త్రము:

. పిపాస, సం. వి. ఆ. స్త్రీ అనుబంధ, ఉదవ్య,
ఓషణు, తర్జము, తృప్తు, తృప్త, తృప్త,
దాహము. (తే. ప) —డప్పి-దప్పి, దప్పిక,
దగ, చూప, నిట్టు, నీరువట్టు-నిర్వట్టు

విపాసితుడు. సం. వి. గా. నీరుకాగ్రపనిచ్చే
గొన్నవాడు విపానువు

విపానువు. సం. వి. ఉ. —చె—

పిపీలి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ: చూ, రూ-పిపీలిక.

పిపీలిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ రూ-పిపీలి, హీర.

(తే. ప).—చీమ, పన్నగాడు; తద్విశేష
ములు — ఎట్లచీమకు —కపింజక, ఘృ
తేలిక, తెలపిపీలి-తెలపిపీలిక, గజపిపీలిక.

(తే) —ఎట్లచీమ; ౨ చిన్నఎట్లచీమకు —
కపిళ, ౩ పెద్ద ఎట్లచీమకు. — (తే) —
కొఱచీమ, ౪. కొండచీమకు. —ఉద్దీపక

ము, పరిశోధించు. (తే) —కొండచీమ,
గామ; ౫. నల్లచీమకు. —ఉలంగవము, కృష్ణ
పిపీలి, కృష్ణపులంగవము, మర్కటపిపీలిక,

మహద్వజ్జిహ్వతి (తే). —కండచీమ,
కండ్ర, కట్టచీమ, గండ్రచీమ, నల్లచీమ,
పెద్దనల్లచీమ, ౬. ఒకరకము నల్లచీమకు —

(తే) —చేరిచీమ; ౭. తెల్లపెట్టెడునల్లచీమ
కు. — అన్యధదేహిక, ఉద్దీపకము, ఉప
దేహిక, ఉపశీక, కవ్యపిపీలిక, మమిము,

పమి, పమి; ౮. పుట్టపెట్టెడుచీమకు. —
ఉపదేహిక, శిశిలి. (తే). —చెద, చెదపురు
గు, చెదలు, చేకొలుచే- చేకొలుచు, ౯

చాగిహి. (తే). —చాచవచీమ. (చూ, హీర)

పిపీలికావ్యాయము. పా. చీమ చండుకొఱకు
చెట్టుమొటిమండీయు పొగింపొయివండు
పకు కప్పిమచేచి లోని రసమామనమరితి.

పిప్పల సం. వి. ఆ. స్త్రీ. పిప్పలిక: చూ,
పిప్పలి 1 [చూ, పక్షము.

పిప్పలచ్చవము. సం. వి. ఆ. పుం. శోషి *:

పిప్పలము. సం. వి. ఆ. న. 1. జలము: చూ,
నలిలము; పుం. 2 చూ, రావి*; 3. చారు:
చూ, శరారి.

పిర్మలాశవము సం. వి. ఆ. పుం. పినుగు:
చూ, హ. పి.

పిప్పలి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. అమృత, ఉప
భుక్తి, ఉషణము, ఉషణ, కటి, కటులిజ,
కణ, కవఘ్న, కృకల, కృష్ణ, కోరంగి,

కోల, కోలములము, కోల్య, క్రాంచావ
ము, చవల, జటిల, తండులపుల, పిప్పల,
మాగధి, వైదేహి, కాండి. (తే) —పిప్పలి

తీగె, పిప్పళ్లమోడి*, తద్విశేషములు. —
౧ అడవి పిప్పలికి —కారంధము, తుదగ్గి
పిప్పలి, వనపిప్పలి, వనరము. (తే). —

అడవిపిప్పలి; ౨ గలపిప్పలికి —చచ్చుము,
కపిలిక, కపివల్లి, కపిసప్పలి, కాండీరము,
కుంజరపిప్పలి, కృత్తిమ, కోలవల్లి, గజకణ,

గలపిప్పలి, గజాహ్య, గృహకాండము, చవి
కాఫల, ఒలిపిప్పలి, పళిమ- పవరము,
దేర్చియి (తే). —పినుగుపిప్పలి; ౩. గీరు

పిప్పలికి. —కోప్పి, సైలి, వోయిపిప్పలి,
పిత్తల, లాంగల, శవలావని, కారవి. (తే).
—నిరుపిప్పలి, బొక్కెన; ౪. పిప్పలిమూ

లమునకు. —కోలములము, గగ్గంధము, చ
టక, పిప్పలిమూలము*. (విగతవానికి "చూ,
కాండి"); ౫. పుం. 2 చూ, రావి*; ౬.

౩ చూ, పిప్పలిద్యము. [పిప్పలి. 1.*

పిప్పలితీగె. వా. వి. వి. పిప్పలికట్టె: చూ,

వివర్తిద్యయము. అం. వివర్తి, గజవివర్తి.
వివర్తియాలము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ
వివర్తి. 1*

వివర్తియాలము. అం: చూ, దేవయాలము.
వివర్తియాలము. మి. వి: చూ, వివర్తి. 1.*

వివర్తి. చై. వి. వివర్తి. రసమాలిని తుమ్మ
(దేశ్యమని శ. ర.): వివర్తి, వివర్తి.

వివర్తి. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, శమలము.

వివర్తి. చా. వి. పుం: చూ, పుట్టమచ్చె.
పుట్టమచ్చె: చూ, పామర (పల్ల)

వివర్తి. చై. వి. వివర్తి: చూ, రూ-వివర్తి.
(దేశ్యమని శ. ర.): చై. వి. ఆ. 157.

వివర్తి. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, పుట్టమచ్చె.
వివర్తి. చై. వి. 1. మనోవ్యధ. విజ. కి, ఆ

3: చూ, శోకము; 2: చూ, అవశల. 2;
ద్య. కి. అవశలము: చూ, పామర. 1;

4. పశోకముందు [వివర్తియాలము. 1.

వివర్తియాలము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, రూ-
వివర్తి. చై. వి. చూ, రూ-వివర్తి.

వివర్తి. చై. వి. వివర్తియాలము-వివర్తి, పుట్టమచ్చె.

వివర్తి. చా. వి. 1. రూ-వివర్తి. కత్తి: చూ,
రవ్వి. 2; 2: చూ, పుం: కి: చూ, పాన

రము; చై. వి. 4. (రూ-వివర్తి-వివర్తి-వి
రంగి) వివర్తియాలము: చూ, పామర. 1.

వివర్తియాలము చా. వి. వివర్తియాలము, పడిగల్లు
చూ, రాయి.

వివర్తియాలము. చా. వి. (సం. ప).—వివర్తి,
కామరవ్వి (కామరవ్వి చై. వి. వివర్తియాలము)

వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.
వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.

వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.
వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.

వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.
వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.

వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.
వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.

వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.
వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.

వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.
వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.

వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.
వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.

వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.
వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.

వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.
వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.

వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.
వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.

వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.
వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.

వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.
వివర్తియాలము. అం. వి. వి. వివర్తియాలము.

ఆ. 58: చూ, చూకొను. 1.

వివర్తియాలము. చా. వి. కి. 1: చూ, పుట్టమచ్చె; చై. వి.
కి. 2: చూ, పుట్టమచ్చె; ఆ. కి. 2: చూ,
పెండ్లిగొను.

వివర్తియాలము. చై. వి. (పిండు + పిండు) రూ-వివర్తియాలము.
1. చూ. పుట్టమచ్చె. 5, ఆ. 155: చూ, శోక.

చూ; 2: చూ, పుట్టమచ్చె. కళా. 1, ఆ. 178.
వివర్తియాలము. చై. ఆ. కి. 2: చూ, వివర్తియాలము. కి.

వివర్తియాలము. ద్య. ప. కి. 1.—చై. చర.
5, ఆ. 54; 2: చూ, పిండు. చూకొను.

4, ఆ. 168.

వివర్తియాలము. ద్య. ప. కి. 1.—చై.
వివర్తియాలము. చై. వి. చూ, రూ-వివర్తియాలము. (చూ

కు.—పాండు. 4, ఆ. 148.)

విజ. చా. వి: చూ, రూ-వివర్తి.

వివర్తి. చై. వి. వివర్తియాలము. కళా. ఉద్యో. కి.
ఆ. 57: చూ, పుట్టమచ్చె. [ఆ. 88.

వివర్తియాలము. చై. వి: చూ, పుట్టమచ్చె. కళా. 2,
వివర్తియాలము. చై. వి. వివర్తియాలము. ఉత్తి: చూ,

పాండు.

విజ. చై. వి. పుట్టమచ్చె. పుట్టమచ్చె.
వివర్తియాలము. చై. వి. 1. రూ-వివర్తి: చూ, శోక.

1; 2: చూ, పామర. 1. కళా. ఆ. వి. 8, ఆ.
9; అం 3: చూ, కళాపామరములు.

4: చూ, పుట్టమచ్చె.

విజ. చూ. చై. వి. కి. 2: చూ, పుట్టమచ్చె.
ఉ. పాండు. కి, ఆ. 24.

విజ. చూ. అం. వి. వి. ఉపకారములు.
పుం, ఇనుకొని, బండిచక్కములు.

విజ. చూ. అం. వి. వి. ఉపకారములు.
పుం, ఇనుకొని, బండిచక్కములు.

విజ. చూ. అం. వి. వి. ఉపకారములు.
పుం, ఇనుకొని, బండిచక్కములు.

విజ. చూ. అం. వి. వి. ఉపకారములు.
పుం, ఇనుకొని, బండిచక్కములు.

విజ. చూ. అం. వి. వి. ఉపకారములు.
పుం, ఇనుకొని, బండిచక్కములు.

విజ. చూ. అం. వి. వి. ఉపకారములు.
పుం, ఇనుకొని, బండిచక్కములు.

మెలుదీయ. దే. అ. కి. — పై. — పా. 3, అ. 31.
 . విలును. దే. వి. 1. వరసభావము. ఉ. వారి.
 2, అ. 128; వి. 2. చూ, వరసము. 1
 వారిక. 4, అ. 11.
 . విలునదు. ద్వ. అ. కి. 1. చూ, చెనుదీయ;
 2: చూ, మృక్కు. 6. కై. 8, అ. 156.
 . విలుచెట్టు. దే. స. కి. చూ, రాకొట్టు
 విలుచోపు. దే. అ. కి. చూ, చెనుదీయ. వారి.
 పూ. 8, అ. 185.
 విలునను. దే. అ. కి. — పై. —
 విజ్ఞ. దే. వి: చూ, రూ-విలునదు. 1.
 . విలక. పై. వి. విలుక-విల్లక, రూ-విలక-
 విల్ల. 1. (కంపగడ్డలోనగువాని యందుం
 దు) మొలక: చూ, విత్తనము; 2. (మూల
 కంకరేలులందలి) మొటిమ: మొటిమ,
 మొలక-మొల్క; 3. (తలమీదకొద్దిగా
 నుంచేకొనిన) క్షోట్టు చూ, చెండుకొ. 1; 4.
 (పక్షిలోనగువాని) పిల్ల: చూ, శకుంతి(పక్షి)
 విలవీల. దే. వి. మూఁగుటవచ్చుట-పోవుట.
 చిక్కించెట్ల లోనగువాని యందలి అనుకర
 గము. పా. 8, అ. 117, వి. 2, అ. 123.
 చూ, చూచూ. (విలవీలనియువాడుక.)
 విలుఁగు. దే. వి. విలు: చూ, రూ-విలుఁగు.
 (లాలునకు-వంద కేం. 1, అ. 217.)
 విలుక. వా. పై. వి. చూ, రూ-విలక.
 విలుకు. దే. వి. చూ, వొంకారము.
 విలుకుమారు. దే. అ. కి. (రూ-విలుకుమారు-
 విల్లు-మారు) 1: చూ, మరణించే, 2. పాకారు,
 వాళిమను: చూ, సమయము. 3.
 విలుకుమారుచే. దే. కే. విలుకుమారుకేయ.
 (రూ-విలుకుమారు-విలుకుమారుచే-విలుకు
 మారు) 1: చూ, సంపాదించు. 2. 8, అ.
 180; 2. వాళిమనుచేయ: చూ, సమయము. 3
 విలుకుమారు. దే. కే. — పై. —

విలుకుమారు. దే. అ. కి. చూ, రూ-విలుకుమారు.
 విలుకుమారుచే. దే. కే. చూ, రూ-విలుకు
 మారుచే.
 విలుకుమారు. దే. కే. — పై. —
 విలుచే. దే. స. కి. రూ-విల్లు: చూ, సంబో
 ధించే. [సంబోధనము.
 విలుపు. దే. వి. (రూ-విల్లు-విలుపు): చూ,
 విలుపుడు. దే. వి. — పై. —
 విలువని పేరంటము. జా. తనకుఁదాను వచ్చినది.
 “విలువని పేరంటము” వి. 1, అ. 79.
 విల్ల. వా. పై. వి. చూ, రూ-విలక.
 విల్లు-మారు. దే. అ. కి. చూ, రూ-విలుకుమారు.
 విల్లు. దే. స. కి. చూ, రూ-విలుచే.
 విల్ల. పై. వి. 1. విల్లక. 1. పక్షిలోనగువాని
 సంకతి: చూ, శకుంతి (పక్షి); 2. మనుష్యు
 డులసంకతి: చూ, శికుపు; 3. వృక్షులసం
 కతి. “అరటిపిల్ల”: చూ, వృక్షము; 4. అఁడు
 వడుచే. చూ, ప్రి; 5. విద్వలు; వి. 8.
 చిన్న చూ, స్వల్పము. [పి. 3.
 విల్లఁగోరిలు. వా. ద్వ. వి మురళి. వి. 1, అ. 81: చూ,
 విల్లఁగోరివి. ద్వ. వి. — పై. —
 విల్లకాయ. ద్వ. వి: చూ, శికుపు.
 విల్లకోడి మేక్కల వా. వి. బ ఆకాళిమన
 సంచరించెను మేక్కలగుంపు. (ఇవి రైతులకు
 వేళఁ దెలుపును.)
 విల్లగడ్డము. ద్వ. వి. నడుమమూళియ కొంచెము
 చెంకుకలగల గడ్డము. చూ, శక్కురీపు.
 విల్లగాఁడు. ద్వ. వి: చూ, విల్లకాయ.
 విల్లగిలులు. ద్వ. వి. బ. చూ, బాలకీరద.
 విల్లక్షోట్టు ద్వ. వి. తలనాందలతోనగ చూ, సిక. 4.
 విల్లపీపు ద్వ. వి. చూ, బాలకీరద.
 విల్లదీవి పై. వి. — పై. —
 విల్లనఁగోరిలు. ద్వ. వి. చూ, రూ-విల్లఁగోరిలు.
 విల్లనఁగోరివి. ద్వ. వి. — పై. —

పిల్లనూయి. ద్వ. వి. సూరిలోపలి చిన్ననూయి:

చూ, సరస్సు. 1. [పిల్లపీచేర]

పిల్లపీచేర. ద్వ. వి. చూ, శతావరి* (హ-

పిల్లపీచేర. ద్వ. వి. —

పిల్లపెసర ద్వ. వి. ముద్దపిమ్మ* చూ, పెసర.

పిల్లమిరియను వా. వి 1. వేళ్ళాకన్య*: చూ,

మిరియను; 2: చూ, పిల్లమెఱుము. 1—3.

పిల్లము. సం. వి అ. పుం 1 తడికమ్మ* చిల్ల

ము, చుల్లము* చూ, లోచనము; వి. 2.

2. తడికమ్మగంది చిల్లము, చుల్లము

పిల్లమెఱుము ద్వ. వి 1 తలకిందుగావేడు

లాఁగు, పిల్లేయగంతు, మెఱుము చూ, వాలు

మొగ్గ, 2. లాఁగు రామా 6, ఆ 72: చూ,

వాలుమొగ్గ [సం. మా. 18

పిల్లగలిగింపకాదు వా. వి చూ, శక్తియు

పిల్లలేయి ద్వ. వి చిట్టికనవేయి. 2, 3, ఆ

41 చూ, వేలు. 2.

పిల్లాడి బే బి (హ-పిల్లాగి-గితపిల్లాగి)

ఆడుగాది కాలి వాలుగపవేరినగ కళా

7, ఆ. 204 చూ, భూమిగము 2.

పిల్లాకము సం. వి అ. పుం 1—పిల్ల* చూ,

పిల్లక 4; 2—పిల్లక వీడము చూ, చిత్తనము

పిల్లాగి. 2: వి చూ, హూ-పిల్లాడి

పిల్ల. 2: వి—పిల్లాడి. చూ, మాత్రాలము

పిల్లకనగితనము ద్వ. వి చైతన్యము. చూ,

రత్నము. 1

పిల్లకన. వా. వి. పిల్లిపిల్ల: చూ, మాత్రాలము

పిల్లగడ్డ. 2: వి. చూ, పునుగువేట్టము. పిల్లా.

1, ఆ. 811.

పిల్లితేగలు. వా. వి. చూ, పిల్లపిచ్చేర*.

పిల్లితేసర ద్వ. వి. కాశిపెసర*: చూ, పెసర.

పిల్లిపిలము. వా. శృంగిలమస్యభావము. “శిలమధి

లంబునిది పిల్లిపిలమయె.” పాండు. 2, ఆ. 28.

పిల్ల. బే. వి. హూ-పుల్ల*. విశ్వి. 2, ఆ. 171.

చూ, శృంగము. 1.

పిల్లేయగంతు. ద్వ. వి. (పిల్ల + వేయగంతు): చూ-

పిల్ల మెఱుము. 1.

పిళ్ళంగము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. కపిలవర్ణము:

చూ, వర్ణము. 6; వి. 2. కపిలవర్ణముగలది:

చూ, వర్ణము. 6.

పిళ్ళాచకి. సం. వి. క్. పుం* చూ, శ్రీదుఁడు.

పిళ్ళాచము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, దేవతా

ధేవము; 2—పిసాసి: చూ, భూతము;

3: చూ, పిల్లి

పిళ్ళాచనకర్త అం చూ, ద్వాదశనకర్తలు.

పిళ్ళాచి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. స్త్రీపిళ్ళాచము

చూ, భూతము; 2: చూ, మాంస*

పిళ్ళిత సం. వి ఆ. స్త్రీ. చూ, పిళ్ళాచి 2.

పిళ్ళితము సం. వి ఆ. ప. చూ, మాంసము.

పిళ్ళన. సం. వి ఆ. స్త్రీ. 1. స్త్రీపిళ్ళన: చూ,

రాబార్తము; 2: చూ, వర్ణింధ *

పిళ్ళనము. సం. వి. ఆ. ప. 1 కుంకుమపువ్వు చూ,

వన్నీ? ఖము. 1; పుం. 2: చూ, వాయునము.

పిళ్ళనుడు సం. వి. ఆ. పుం. 1 వారదుఁడు

చూ, సన్యాసి, వి. 2: చూ, సూర్యుడు 1;

3 చూ, పానుడు, 4 చూ, వ్యాధుడు 2.

పిచ్చకము. సం. వి ఆ. ప. 1. నూ-బొడి చూ;

స్త్రీమాన్. 1: పుం. 2: చూ, భక్త్యము;

3 కంటిలేవులు చూ, హర్షణము; 4 కించి

జ్ఞానాధిక్యమును ప్రసంగించినపుడు గల

గలచిత్తము. చూ, హస్తీ.

పిచ్చనవనము సం. వి. ఆ. ప. బూరలమాఁకు

డు చూ, పాత్రము. 6. [ముగ నూలుట.

పిచ్చవేమనామము. పా. సూర్యపండితే వర్ణ

పిచ్చసగ్నిమిత్త్య తూనవామము. పా. పిండియం

తయో రొప్పెయ నంతయే యనంతి.

పిచ్చము. సం. వి. ఆ. ప. 1—పిండి (పిండిపిడి):

చూ, పిండి (1); 2—పిట్ట. వానవపోలి:

చూ, పాదము (1); 3. పిమ్మన: చూ, లో

నామ. 1; వా. 4: చూ, పితౄకము; విరా.
3. పాడిచేయఁబడినది.

విష్వక్తి. పం. వి. ఇ. న: చూ, చమపము. 1.
విష్వక్తి. పం. వి. అ. పుం, న. చందపము:
చూ, వాపన. 1. [కము.

విష్ణుతరము, సం. వి. అ. పుం: చూ, పటవాస
మిస. దే. వి. అవివేకము: చూ, చిల్లి 2.

పి.సక. జే. వి. కల]చెంట్టుకలయందు చెమటచే
బందనగొను మొటికి చూ, మౌనము.

వీసరు. దే. పి. 1: చూ, విప్పి; 2 కడిగినధాన్యములలో తోమ్రుడుపడినది చూ, స్తంభకరి (ధాన్యము); 3 శేకము చూ, స్వల్పము
4. చూ, శమలము

విశాఖ, ౨౭ 11-విశాఖ 1 విశాఖము చూ, భూ
తము; 2 ఆంధ్రప్రదేశ్ము చూ, భూతము

వి. 1 చూ, వెలుతురు, 1; 2 చూ, పరిహాసము. పర. 3, ఆ. 198, 3 చూ, వ్యావృత్తము, 4 చూ, వికాసము పొందు +, ఆ 18; 5 దొంగటక్కరి చూ, వంచన; 8: చూ, సోపము

దినాని చే దినా. 1. వ్యావృత్తముగలది. విజా. 2.
 ఆ. 128. చూ, హిందూత్వము. 2. భృగూత్వము
 గలది. పాండు. 4. ఆ 132. చూ, శోభా
 తము. 5. 3. దొంగయైత్తుగలది; వా
 4. శోభముగలది (ఆడుది), శోభన చూ.
 ప్రియ; 5. వజ్రముడు. చూ, వ్యావృత్తు. 2.
 8: చూ, ముష్ణుడు. 7. కఠినశత్రు ఆడుది
 చూ, ప్రియ.

వివరించు. తే. అ. క్రి. 1: చూ, వ్యాపించు
 తై. 7, అ. 198; 2: చూ, వాచనీయ
 3: చూ, సీగవను చేయు. కళా. 1, అ. 143
 4. వరినుంచు. ప్యా. 2, అ. 55: చూ
 వివరు. 8; 5. దొంగలుగ్గరిచేయు: చూ
 పంచించు; 6: చూ, రొప్పించు; స. క్రి
 7: చూ, పొప్పించు.

2. తొలయించుకొని గొట్టుకొని వెళ్ళిన స్తంభము పట్టెలో పగులుచివర.

పిపికిళ్లు. దే. వి. బ. 1 జొన్నలూలోనగునాని
యూచేదియ్యము; యూ, స్తంబకరి (ధాన్య

ము); 2 పినుకుటూ [4.84: చూ, లోలి].
పిపిడి గే విణ. (రూ-పిపివి-పిపిచారి) తె. 1.

ಪಿಸಿನಾರಿ ದೆ ದಿಣ. —ಪೆ—
ಪಿಸಿಂ, ದೆ ದಿಣ. —ಪೆ—

పిసినిగొట్టు దే. విణ —పై—
పిసినితనము. వా వి. లోభతనము చూ,లోభము.

పినుకు దే. స కి 1. పిండిలోనిగువానినేత
మర్చించే చూ, సమ్మర్చించే; 2 పాచములు

లోనగువాని నొక్కొక్కరూ, ఇలుకు, ఊరే
దు, ఒక్కొక్కరు, నొక్కొక్కరు (సంపు) -
ఇది రెండు (చూ, సమ్యక్రీయే); 3. అదే
గతేతరు అదేచే - అదేచే, అదును, అనిం
చే, అను, ఇలుకు, ఊరేదు, ఒక్కొక్కరు
ఒక్కొక్కరు, దమించే - దమించే, పట్టు
(చూ, సమ్యక్రీయే).

పినుకుట వా. వి. చూ, పిండిపీచే
పినుకువాడు వా. వి. చూ, సంవాహకుడు

పిప్రావచ్చు. వా. వి అభిషేకము (జ్ఞాపకశక్తినిచ్చును)
పహితము, సం వి అ. న 1 కనుకొచ్చుమా

1 చూ, మూ. 3, వి. 2 చూ, సీ. 1
 ము; అం. 3, చూ, పుటానియలు, 4 చూ
 ఆకాశమండలములు; 5 చూ, అలంకారము (1)
 (ఇతర రహస్యములు) తి. 2 సె. 1 గొప్ప చెవ
 6, ఉ. 2. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 8

విశ్వ. వా. వి. కొన్ని చాతుర పేరునకు తుదవ
విశ్వా. రే. వి: చూ. వివాదము. 1.

ప్రొ. జే. వి. బి. దూడలమ కుడవనీని యాభి
లమ దూడలం చేర్చినయావలను మదల

వీ

వీరమునందు వా.స.కృ.నలినపనలనకాదనల
 తేయ, బాధించు: చూ, హింసించు.
 వీరము. దే. స. కృ. 1. పెలుకు: చూ, పెలు
 ను; 2. తీసివేయ: పెరుకు-పెరుకు-పెలు
 కు; వా. 2. లాగు. చూ, రెయ్య. 2.
 వీరములాట. దే. వి: చూ, వీరవీరము.
 వీరములాటపంచాంగము. జా. పాద్యముకానిచవి.
 వీరములాడు. దే. అ. కృ. చూ, పెరిగినాడు.
 వీరములాడు. దే. స.కృ. మిక్కిలి పెలుకులాడు.
 వీరము. దే. వి. 1. నాగనరము లోనగు వాద్య
 ములును: జొప్పించెడుకోరిపుట్టు; 2. కా
 లనల: జోట్ల చిన్న అకుమార్తె; 3. తాగి
 మిగిలినపాగపుట్టు. [తృ.య. 6
 వీరములాడు. వా వి తమ్యులదిగను చూ, పా
 వీరములాడు. దే. అ. కృ. 1: చూ, పాటపాట
 వోపు. అచ్చ. అర, కాం. 22; 2. వేపుట
 యగు
 వీరము. దే. వి. 1. చూ, చూ-పించును
 వీరముడవు. దే. వి. చూ, చూ-పించెడుడవు
 వీరముడవు. దే. స. కృ. (చూ-పించెడుడ
 వు-పించెడుడవు-పించెడుడవు) చూ, సం
 పాదించు. [4. చూ,కృ. 1.
 వీరము. దే. వి. చూ, చూ-పించెము. 1-2-3;
 వీరము. దే. వి. చూ, శతాదశ * (ఇదిద్వివిధ
 ము - పిల్లపిల్లలైనవార ఇదిపిల్లపిల్లలైన.)
 వీరము. దే. వి. తేలు, వార: చూ, శల్కము 2
 వీరము. దే. వి. 1. చూ, సింహాసనము.
 వీరముడి. వా వి. పట్టుముగావేయబడినముడి.
 వీరముడు. దృ. అ. కృ. శస: యొకనోటన
 పాదుకానియుండు. స్వా. 4, అ. 42, సారం.
 1, అ. 92.
 వీరముడు. దృ. వి: చూ, మోరము.

వీరము. వా. వి. 1: చూ, మోరము; 2. పిల్ల. "అడు
 కిక" (భద్రాచలపార్వతమున వాడుక).
 వీరము. వా. వి. కొడుకు. "వీరముపుట్టు
 చూ, మూడుదిం. 1. (భద్రాచల-వాడుక).
 వీరము. వా. వి: చూ, చూ-వీరము. 1-2. (భద్రాచల
 పార్వతమునవాడుక).
 వీరము. వా. వి. 1. చూ, చూ-వీరము.
 వీరము. వా. వి. 1. చూ, చూ-వీరము.
 వీరము. దృ. వి: చూ, పిన్నగర్భ.
 వీరము. సం. వి. ఇ. పుం: చూ, విలుడు.
 వీరముడు. సం. వి. 1. చూ, చూ-వీరము.
 2. పుట్టుడు: చూ, నాయకులు. 2; 3: చూ,
 నాయకులు 2.
 వీరము. సం. వి. అ. పుం: వీరము: చూ, వీరము.
 వీరము. సం. వి. ఈ. వీరము: చూ, వీరము.
 వీరము. సం. వి. అ. వీరము: 1. పుట్టు: పుట్టుడు;
 2. ఉత్పత్తి: వీరము: చూ, సింహాసనము.
 వీరము. సం. వి. అ. వీరము. 1. కాద: చూ, శోక
 ము; 2. కరుణ: చూ, హృదయము. 2; 3. సిగ
 నండు, కచ్చె: చూ, భూషణము. 2; 4. తెల్ల
 తెగడ: చూ, సర్వానుభూతి.
 వీరము. సం. వి. అ. స. 1. పరులచేగలుగు
 రాయడి: చూ, పన్నుగ్రహము; అం. 2. చూ,
 ఆరింగనములు.
 వీరముడు. సం. వి. చూ, కనుకుట్టు.
 వీరము. అం. రాశ్రింకనవాంఛించున్న గృ
 హము వీరముడు బొందును. అంధుమిక్కి
 విశోధము, బంధనము, దానకర్మము గలుగును.
 (చూ, అపస్తంబ, 5.)
 వీరము. సం. ప. కృ. 1. చూ, వీరమును;
 2. చూ, హింసించు; 3: చూ, సమృద్ధియే.
 వీరమును. మి. అ. కృ. అలాగు, అయ్యుడు
 పడు, అలాగులపడు, ఇలుకు, ఈంద్రియము
 ఒత్తుడు, కమియు, కనుగు, దండసింపు.

దండపిల్ల, నలగిరి, నలగిరిమడు, నలగిరిమడు
పెట్టు, పొట్టుపొడంగి. (సం. ౧).—పీఠిక. (చూ. సమ్మర్షించు.)
పీఠికము సం. వి. ౧. 1: చూ. గలగిరి. 5;
2: చూ. సమ్మర్షించు; అం. 3: చూ. ఉత్త
నగరంబంధములు; 4: చూ. చంబనములు.
పీఠికము. సం. వి. ౧. పీఠికంబంధమున్నది
పీఠ. సం. వి. ఆ. పీఠ. 1. చనువు: చూ. పర్వ
ము 8; 2. వి. (1) పీఠికము. ఎంద్రాకాయ
చూ. హరిలాంధనము.
పీఠిక. సం. వి. ఈ. పీఠ. అగ్నిమేడి, తిండుకేని.
(తె. ప).— అగ్నిమేడి. (చూ. పృథ్వీ)
పీఠికము. సం. వి. ఆ. పీఠ. చూ. పీఠికము. 1.*
పీఠికంబంధము. సం. వి. ఆ. చూ. చూ. వాసవ. 1.
పీఠికారపు. సం. వి. ఈ. పుం. పీఠ. (యా-
పూరితారపు) 1. దేవదారపు: చూ. నూ
త్మదారపు; 2. చూ. హరిద్రపు *.
పీఠికపు. సం. వి. ఈ. పుం. 1: చూ. పీఠిక
రపు. 2; 3. సరళము: చూ. సర్వసంధి.
పీఠికము. సం. వి. ఆ. ౧. 1. కంకుమపుష్ప:
చూ. పన్నీకము. 1; 2: చూ. హరిద్ర
ము; 3: చూ. పీఠికారపు. 1* క్రమపావ్య.
పీఠిక. సం. వి. ఈ. పీఠ. యా. పీఠిక: చూ. ముయ్య
పీఠికపుష్పము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. గోగ, గు
మ్యదుద్గమము: చూ. వరగోగ; 2: చూ.
శ్రీకృష్ణము *.
పీఠికధర్మము. సం. వి. ఆ. పుం. పీఠ. —
పీఠిక సుగము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ. కృష్ణగ
రాజము. 2.
పీఠికము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. పీఠ: చూ. పీఠ.
1; 2. చనువురంగు: చూ. పర్వము. 8; వి. ౧.
3. చనువురంగులది: చూ. పర్వము. 8;
4. తాగిగలది: అపీఠిక. [చూ. పీఠిక.
పీఠికంబంధము. సం. వి. ఆ. పుం. పర్వతలపీఠిక:

పీఠిక సుగము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ. పీఠికంబంధము
పీఠికము. వా. వి. అంబేద: చూ. వాగ్వి: 2. చను
చేయని అడుది: చూ. పీఠ. (ఈ క్రరక
ర్యాదులలోవాడు). "చేతనాపీఠికము".
పీఠికాఖము. సం. వి. ఆ. పుం. అగోగము: చూ.
చూ. పీఠికపుష్పము. [చూ. పర్వము. 2.
పీఠికారకము. సం. వి. ఆ. పుం. వేగిస: *
పీఠికారము. సం. వి. ఆ. పుం. పీఠ. —
పీఠికంబంధము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ. పర్వము
దారి; వి. 2. పీఠికపుష్పముగలవాడు.
పీఠ. సం. వి. ఈ. పీఠ. 1. పానము: చూ. సరళము. 3;
పుం. 2. గుట్టుము. (యా. పీఠ): చూ. హయము.
పీఠికగోరవంక. ద్వ. వి: చూ. విట్టాంక.
పీఠికగంబంధ. ద్వ. వి: చూ. ముఖంబంధి.
పీఠికపు. సం. వి. ఈ. పుం: చూ. ముయ్యము.
పీఠిక. వా. వి. పీఠికంబంధమున్నది చర్మము:
చూ. తెరడు. [చూ. 2: చూ. పన్నీ. 1.
పీఠికపు. సం. వి. ఈ. పుం. 1: చూ. ముయ్యము.
పీఠికము. సం. వి. ఆ. స. 1: చూ. సంతోషము;
పుం. 2: చూ. స్వేదము. 1; వి. 3. బలి
నది, పీఠికము, పీఠికము: చూ. ముఖము. 2.
పీఠికము. సం. వి. ఆ. పుం. యా. పీఠికము: చూ.
గోంబ. 2.
పీఠికము. సం. వి. ఆ. పుం. పీఠ. —
పీఠిక సోగలకము. వా. ౧. ముఖముందు
చంద్రుడును అష్టమందుకనియును లగ్నా
ధిపతి వ్యయముందు మన్నపుడును, ౨ లగ్నా
ధిపతి పాపుడై వ్యయముందును పాపగర్భ
హంకలముందును నుండి వ్యయముందు చం
దుగిడును అష్టమందు కనియును నుండు
సపుడును, 3 పశ్చాధిపతి: అందరినితోగలి
సి యష్టమమున శనిచే నోడబడినను,
౪ ద్వారకముందు బాపగర్భహంకలంబి యష్
టమునున శనిచంద్రుని గలిపినను పీఠిక
సోగము గలవాడగును.

శీవానాను. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, తాగాడి. పీనుగు. దే. వి. రూ-పిన్లు చూ, శవము. పీనుగుండిది. దే. వి. చూ, భూతము. పీనుగునకుఁ జేసిన శృంగారము రాజేలకుఁ జేసిన కొలుపు. జా. వ్యర్థము. పీనుగునెంటి. చా. వి. 1. శవకాలుష్యము: చూ, భవ్యము; 2. దురవస్థ: కొడిమె-కొడిచె, శంధ్యము, దస; 3. కష్టము: చూ, శోకము. పీనోద్ధి సం. వి. ఈ. స్త్రీ పెద్దపాడుగుగల యాపు, పీవరస్తవి చూ, పౌరభేయి (భేదపు) పీన్లు. దే. వి. చూ, రూ-పీనుగు పీయి. దే. వి. రూ-పీయ్యి చూ, శమలము. పీయూషము. సం. వి. ఆ. న రూ-పీయూషము. 1. అమృతము: చూ, సుధ. 1, 2. జోషు పాలు: చూ, స్తవ్యము పీరంగి చా. వి. చూ, రూ-పీరంగి 4 పీరంగి బాగాము చా. వి. వి — పై — పీకుల. పీరు. దే. వి. 1' చూ, గుమ్మ 1, ఆ. కి. 2 చూ, పీరుయే దే. ప. కి. చూ, రూ-పీయ్యి పీన్లు చా. వి. తురకల జ్ఞాపకార్థమైన గుణులు పీల దే. వి. బి. బక్క చూ, సాలపు. పీల దే. వి. 1 చూ, పిగిరిపిట్ట ప్యా. 4, ఆ. 14, 2 పీడకుదాఁచేదేడు యెక్కాను అగవ-అడక-అబక (ఇవి వాడుకలోనివి), కడపుఁ జేయి, యెక్కాని-యెక్కాను (సం. ప) — అరిరియు, కగ్గయు, యేనిపాతకము-యేనిపాతకము-యేనిపాతము; కద్ది — గ. పీడనదపు 7గడప — (సం. ప) — పీచటి-తేచటి, నాకా బండము, 9. పీడలోమందు కట్ట గుడ్డలేని బజ్జాదులంతరిపువ్వునట్టి ప్యోనుగుడ్డలేని. — (సం. ప) — అక్క, 3. పడవోర్పుడువలక (పీడతెడ్డు) — కొయ్యతెడ్డు, తెడ్డు-తెడ్డు. (సం. ప) — కృపీలపాలము, యేనిపాతకము-యేనిపాతకము-యేనిపాతము, భజవము, తందుపు-తందుపు-తెడ్డు-తెడ్డుపు-కర్డు-కర్డుపు. (చూ, హాడము).

పీలిక. దే. వి. గుడ్డముక్క-చూ, పుస్త్రము. పీలికాడు. దే. వి. కగ్గ భూరుడు: చూ, సరంగు పీలిదండలు. చా. వి. బ. సందిట సంచేకొనెడు కుమ్మేలమాలికలు: చూ, భూషణము. 2. పీయి. దే. ఆ. కి. చూ, రూ-పీకులు. పీంకము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. పక్షిపిల్ల: చూ, శకుంతి (పక్షి); 2. పిల్ల. కంది*: చూ, నూరణము. పీయే. దే. ప. కి. చూ, రూ-పీయ్యి. పీలుపల్లి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. చాగ*: చూ, పగ; 2. దొండ * చూ, కక్తఫల. పీలువాది. సం. వి. న. పుం. ఒకమతమువాడు. పీలుపు సం. వి. ఈ. పుం. 1. గొలుగు*: చూ, పరగోగు; 2. పీనుగు: చూ, పాద్మి, 3. చూ, పరమాణుపు; 4. తాటిచెక్క: చూ, శకలము. 4.5 చూ, సుమము; 6: చూ, బాణము. 1. పీల్పు దే. ప. కి. రూ-పీలుయే-పీరుయే-పీర్పు. 1. పీరు పాలులోనగునవి జోట్టు జోట్టు; 2. గాలిని పీల్పు ఎగగోల్లు. (సం. ప) — ఉచ్చ్యపించే. పీవము సం. వి. ఆ. ఈ. న) బలికనది: చూ, రూ-పీవము 3 (స్త్రీ రంగము పీవరి) పీవరిము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. తాఁచేలు చూ, పుత్రము. 4 (తాఁచేలు); వి. 2' చూ, పీవము. (కొద్దివివరించినవియు) పీవరస్తవి సం. వి. ఈ. స్త్రీ చూ, పీనోద్ధి. పీవరి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ పెద్దపిచ్చెర * చూ, శతావరి.

పు

పుంఖాను. సం. వి. ఆ. పుం. పిండి. బాగుపుపిండి: చూ, పింఛము. 2. పుంఖానుపుంఖాను. జా. పరంపరగా, ఒకదాని వెంటడినొకటి. “శంఖారంబులు పుంఖాను పుంఖంబులుగా” (ధర్మ రాజనూయము)

పుంఖరము. సం. వి. 1. పుంఖానపుంఖము
గాఁజేయఁబడినది; అం. 2: చూ, పాస్త
పాగ్రిములు. [యములు
పుంఖోద్దేశితవిధజనము. అం: చూ, పగ్రిమే
పుంఖోపసంఖ్యానము. అం. — చె —
పుంగనము. సం. వి. అ. పుం. 1. ఎద్దు: చూ,
వృషభము. 1; 2. ఒకటిపది: చూ, వృక్షము
పుంగపుడు. సం. వి. అ. పుం. (ఉత్తరపద
మైనచో) శ్రేష్ఠాడు: చూ, శ్రేష్ఠాడు.
పుంగుడు. దే. వి. 1. రూ-పుంగుడు: చూ,
పులిసిరి; 2 చూ, పుండరీకము. 9,
3: చూ, బొట్టి. [చూ, రాశి. 1
పుంజము. సం. వి. అ. పుం.=పుంజ పోపు
పుంజి. చె. వి. 1: చూ, సమ్మిడి; 2 పరిమెంప
లగుపైరు చూ, సస్యము. 1; 3=పుంజ
చూ, పుంజము;వి. 4 చూ, సంపన్నము. 2.
పుంజకోమ. ద్వ. అ. కి. క్షోణుకోమ.
పుంజి. దే. వి. (ఎ). చూ, నాలుగు.
పుంజీగవంయే. సం. అ. కి. చూ, పోగునడు
పుంజి. వా. వి. ఎద్దడిచేల: చూ, భూమి 1
పుంజీము. చె. వి. 1 ముచ్చడియెనికలములు
చూ, సూక్తిము. 1; వా. 2. (మలకముందే
ముయొక్క) కాళ్ళకట్టుతొడు: చూ, నా
తగ్గము. 1.
పుంజోలదండ. చె. వి. ఆడుదానిమెడనగ.
పొండు. 2, ఆ. 82: చూ, భూషణము. 2
పుంజో. దే. వి: అట్టెవాలు, అడుగువాలుపుంజ
గు, ఆరడి, కొమరుదాలు, కోడి, పెట్టపోలి,
పెట్టబాలుపెట్ట-పెట్టవాల్పిట్ట. (సం.ప).-
అంజెము, ఇంబిగ్గవాము, ఉడగ్గిధము,
కలావికము, కాలజ్జము, కావృకము, కావా
ళము, కిరిటి-కిరిటి, కుక్కుటకము, కుక్కు
టము, కుమారోపవాసము, కుమకస్యనము,
కుమకస్యరము, కృకవాకుపు, గోప్పకము,
చంద్రకి, చటకము, చరణాయుధము,

జ్జాని, కామగ్రహడము, నఖరా యుధ
ము; క ద్వి — గ. ఆడవికోడి కి.-
అడవికోడి, కానపుంజి, కాంకోడి-కాలు
కోడి, గువననకోడి, పాడకోడి. (సం.ప).-
కుక్కుటము, కుక్కుభము, కులాలము, కుమ
కస్యనము, కుమకస్యరము, కుమకుక్కుటము;
అ అడుకోడికి. — పెంటి, పెట్ట, బోలు. (సం.
ప) — కుక్కుటి; 3 కుక్కుటస్త్రిపురము
సామాన్యమునకు. — కోడి; 4. గామపుకో
డికి. — (సం. ప). — కృక వాకుపు,
మయూరచటకము; 5. తెల్ల వా రి కో
మున ముదట కూయు కోడి కి —
తొలికోడి; 6. నీరుకోడికి. — గుండెగి,
చిలవ, నీరుకోడి, పుల్లగొరక, బుడకోడి,
బొట్టికోడి (సం. ప) — అంకగ్రహము,
తము, జలకుక్కుటము, చరిషణము, సరిలకుక్కు
టము, 2. పండుపు కోడిపుంజనము — కాకి
వన్నె, కెట్టి (సం.ప). — కపిలము; 7. పుం
జోలకములు. — అరజోట్టు, ఈశ్వరదార
ము, కంచేడమారము, కాట్టియ్యే, కోడిదే
గ, గద్దెకాకు (కు)లది, గరుడండు, గా
జోలగాడు, తెల్లయూరగపిల్లవేళ్ళది, నల్ల
గూరగ, పండెట్టది, పట్టెడకోట్టుది, పింగళి,
పిరంగి, మూగ(చిట్టుకోడి, పుంజోలచేరు
చిత్తు, రణచేరు, రాహుత్తి, పనులపాతలు,
పొలుకాలుది, (సం. ప). — చట్టగదుగ్గిడు.
(మిగతవానికి “చూ, పొలుకాలుది”).
పుంజోదాళపు. దే. వి: చూ, స్కంధుడు.
పుంజోలచేరుచిత్తు. వా. వి: చూ, పుంజి.
పుంట. దే. వి. (రూ-పుంజిపుంజి-పుంట-
పూట) సంధ్య. చూ, సంజోము.
పుంటి. వా. వి. — చె —
పుండరీకము. సం. వి. అ. ప. 1. తెల్లకామర
చూ, సహస్రవిక్రము; 2. తెల్లగొడుగు. చూ,
వారికి; 3. ఒకతీరము; 4. గంధదళివ్యము;

చూ, రాజ్యము; పుం. 5. ఆగ్నేయపు
దిక్కునందలి ఏనుగు:చూ, హస్తి(చూ,దిగ్గ
జములు); 8. పులి: చూ, శార్దూలము. 1;
7.కప్ప:చూ, హరి. 12; 8.తియ్యమామిడి*:
చూ, మామిడి; 9. తెల్ల పాడలకమ్మ:చూ,
విపాదిక. క్రంతి: చూ, విష్ణువు. 1
పుండరీకాక్షుడు. సం. వి. ఆ. పుం. తెలివమ్మ
పుండరీకుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1 ఒకానొక
యని చూ, సన్యాసి; 2 నిఘంటుకర్తలలో
నొకడు. [దర్శనము.
పుండర్యము. సం. వి. ఆ. న. చూ, రూ-పాం
పుండరించే దే ఆ కిరి. ఆధారకల్పనచేయు
పుండాకాలు వా. వి: చూ, వందకుడు 1.
పుండిపూర్వా, వా వి గో:గుహార:చూ,పరగో:గు.
పుండు. దే. వి. కుటుపు. చూ, విగ్రహము.
పుండ్రకము సం. వి. ఆ. స. 1: చూ, పుండర్ప
ము 5 * 2. చూ, పుండర్పము 8.
పుండర్పము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 నలుపుగలిగిన
యెఱ్ఱపెండు * చూ, రసాలము. 8,
2 చూ, పుండరీకము 1, 3 బొట్టు చూ,
బొట్టు 1, 4 చూ, పురుగు, 5. పుండర్ప
కము, పుత్తెలగురిపెండు *. చూ, శ్వేతపా
కి, 6 పుండర్పకము, వంగదేశము: చూ,
దేశములు. [నుడు. 1
పుండుగిడు సం. వి. ఆ. పుం: చూ, రాక్ష
పుంక. దే. వి. ఇనుకదారి: చూ, మార్గము. 1.
పుంభావము. సం.వి.ఆ.పుం: చూ, పొగ్గిమము.
పుంలింగము. ఆం: చూ, లింగములు.
పుంశ్చలి సం. వి. తి. శ్రీ:చూ,ఱంకులాడి.
పుంసవనము సం. వి. ఆ. స. 1 గర్భచిహ్నము
తేలిసతోడనే పురుషుడు పుట్టవలెననిచేసె
డు కుభకర్మము చూ, కర్మములు; 2 శీర
ము: చూ, స్తనము.
పుంస్థానకములు. ఆం. వైష్ణవము, సమపాదము,

వైశాఖము, మండలము, అరీఢము, భృత్యా
రీఢము (8) (చూ, స్థానకములు.)
పుతారు. వా. వి. వదంతి: చూ, కల్పము. 2.
పుకిలించే. దే. స. కిరి: రూ-పుక్కిలింఱే.
గుప్పించే. (సం. పు).—గంధూడించే.
పుకిలింత. దే. వి: రూ-పుక్కిలింత. పుక్కిలి,
పుక్కు-బుగ్గ (సం పు).—గంధూపము.
పుక్కు. దే. వి. రూ-బుగ్గ. 1: చూ, లెంప 2;
2 నీటికాయ: చూ, స్పృటము. 2, 3. పర్వ
తాదులయందుండి సంతకధారిగా పైసలికి
వచ్చెడు నీరుబుగ్గ: చూ, స్పృటము. 2; వా.
4 చూ, పుకిలింత. [కుడు.
పుక్కునుడు. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, పుల్ల
పుక్కిటిపురాగాము వా. పుక్కిటినుండి నలు
వడు బిల్గపులుకులు “పుక్కిటిపురాగాము
ల: హృద్వ:బుచ్చెనకడు” (రామలింగేశ
శతకము), “కన్యకయిది పుక్కిటిపురాగామై
లో:చె: జేమి.” (రామాధ్యుర్యము)
పుక్కిలి. వా. వి. 1: చూ,రూ-పుకిలింత;దే.వి.
2. బుగ్గలోపలిభాగము
పుక్కిలింఱే. దే. స. కిరి: చూ,రూ-పుకిలింఱే
పుక్కిలింత. దే. వి: చూ, రూ-పుకిలింత.
పుచ్చి. వా. వి. (రూ-పుచ్చియ-పుచ్చె)
1 కొబ్బరి పూరించె. చూ, స్పంధఫల
ము; 2. తలపుట్టి: చూ, కల్పము. 1.
పుచ్చికోలు. వా. వి. రూ-పుచ్చికోలు: చూ,
భృతిగొనాము.
పుచ్చినట్టు. వా. కిరి. విగ. తప్పనిసరిగా
“వాదాకిని పుచ్చినట్టు రీయును. ”
పుచ్చియ. వా. వి: చూ, రూ-పుచ్చి.
పుచ్చె. వా. వి.—చె—
పుత్తే. దే. వి. పుత్తేతి:గె, పుత్తేపారు. (సం.
పు).—కర్పారకము,కలింగము. కలింగము
కాలింగము. కాలింగము.కాలింగము. కాలింగము.
కొలుబిజము, గోకుంబ. తప్పి.— ౧. ఖురా

సావిత్రియే. (సం. ౪).—డంగరి-దాం
గరి, డింగరము, వాగకుండి; ౨. తిక్తకాశిం
గిరి.—చేరిపుచ్చే (చూ, హరివాలకము).
పుచ్చేటిక. వా. వి. (రూ-పుచ్చేటిక-పుచ్చే
డిక-పుచ్చేడికతనము): చూ, కిన్దు.
పుచ్చేడిక. వా. వి.—పై—
పుచ్చేడిక. కే. వి. 1.—పై—; 2. చూ, పీర్
మంతుడు; 3. పీర్మంతురాలు చూ, స్త్రీ.
పుచ్చేడికతనము. వా. వి: చూ, పుచ్చేటిక.
పుచ్చేటిక. వా. వి: చూ, పుచ్చే.*
పుచ్చేపాడు. వా. వి.—పై—
పుచ్చే. కే. వి. 1. అనునపుచ్చే; చూ, పుచ్చి
2; స. కి. 2 అన్నాపింఁ: చూ, నెలదియ్య,
3 ఇలుకు. భాగ. 4, ప్కం. 105—108
చూ, పీఠ. 1; 4. గృహింఁ: చంప వా.
1, అ. 245: చూ, స్వీకరింఁ: అ. కి.
5. పుచ్చిపట్టు: చూ, రూ-పుచ్చే: పీఠి పోతే
యు. భార. ఆర. 3, అ. 872: చూ, పుచ్చే.
2; స. కి. 7: చూ, పంతు. 11.
పుచ్చేనాడు. కే. ప. కి. 1: చూ, పుచ్చే.
4 భార. పభా. 1, అ. 143; 2. పరిగృ
హింఁ: చూ, స్వీకరింఁ: చూ,
పుచ్చేనాడు. కే. వి: చూ, రూ-పుచ్చేనాడు
పుచ్చేటి. వా. వి: ఉత్తేజము.
పుచ్చటి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. (పుచ్చే పుంసకరిం
గమని కొందఱు) నెటికవిలువలు: చూ,
వేల్పుడి.
పుచ్చము. సం. వి. అ. పుం. న. 1. తోఁక: చూ,
వాలము. 1; 2. నెమకపక్క చూ, నెమక. 1
పుచ్చానర్తి. అం: చూ, అనుభావరములు
పుట. వా. వి. (సం. వి. అ. ప. అనియు, దీనికి
పొరటకచ్చవమనియు కొందఱు): చూ, పొరట
పుటకొయలు. అం. వివర్తితము, ఉత్తేజము,
వికారము, కుంధితము, సమము, వికారిత

ము, స్ఫురితము, వివేచము, పరిస్ఫురితము.
(9) (చూ, ఉపవిద్యులు).
పుటపుట. కే. వి. అడుగుట యందగునవకర
ణము: చూ, చూచూ.
పుటపుట. కే. వి. 1. చూ, పొచ్చే. 1; విరా.
2. చూ, పరిస్ఫురితము. పొందు. 2, అ. 35.
పుటపుటనగు. కే. అ. కి. పరిస్ఫురితము. పొచ్చే.
2, అ. 38. [నీమ. 1 (కేకము).
పుటకేదనము. సం. వి. అ. ప. నట్టయ్య: చూ,
పుటకేదము. సం. వి. అ. ప. 1.—పై—;
2. చతుర్విధవాద్యము: చూ, స్వరము. 2;
3. ఏటిపంపు, చక్కాణి: చూ, హోదీని (నది).
పుటము. సం. వి. అ. పుం. న. 1. పూలుబుట్ట:
చూ, నట్టే. 1; 2. చొప్ప: చూ, హరివాలము.
(పాత్రము 8); 3. గుఱుపుకానిగొర్రె. చూ,
వింఖము; పై. వి. (1).—పుత్త. ఆకృగతి:
చూ, తాయము; వా. (2) లోహమలను పు
టము వేయుట: రూ-పుటము.
పుటముబు. ద్వ. అ. కి. విరా. వివర్తితము. విము.
2, అ. 38. [చూ, మల్లకాస్త్రము.
పుటములు. వా. వి. వి. మల్లయువద్దికేదము:
పుట(క)ములు. అం. అంకపాత్ర, కుక్కుట, గజ,
గోవర, మహా, వరాహ-పుటములు మొదలగునవి.
పుటమెగయు. ద్వ. అ. కి. 1. విరా. వివర్తితము:
చూ, కేద. 1; 2. దాటు. రాహు. 6, అ.
84: చూ, లంఘింఁ.
పుటలు. అం. చూ, వాట్లోపయోగములైన
యంగములు (అంగము. 9.)
పుటి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1.—పుటిక-పుటిక. బుట్ట:
చూ, పుటము. 1; 2. చూ, పుటము. 2.
పుటిక. సం. వి. అ. స్త్రీ. 1. ఏలకీ: చూ, ప
కొం; పై. వి. (1).—పిటక. (రూ-పుటి
క-పుటి-పుటిక-బుట్ట. బుట్టి-బుట్టిక). చూ,
పుటము. 1.

పుటిక. ౭. వి. చూ, రూ-పుటిక. (1)
 పుటికము. సం వి. ఆ. న. 1. దోసిలి: చూ,
 వాస్తవము; విగ. 2. కట్టబడినది: చూ,
 స్వాగతము; 3. దోస్తగూతేయబడినది
 పుట్టుకు. దే. వి. తెగుటయందగు న్యవ్యవ
 కరిగము: చూ, చూచూ.
 పుట్ట నై. వి. 1 = పుట్టకమ్: చూ, పట్టికము.
 (దేశ్యమున క. ౬.); 2 చిన్నపాద: చూ,
 పాద. 3; 3 జన్మస్థానము “కోగముల
 పుట్ట” చూ, స్థానము 1, 4. చూ, పువా
 ది, 5. చూ, రాశి. 1. [రి. 10
 పుట్టకాచరి వా. వి చూ, సర్పము సాం
 పుట్టకాపు. దే. వి. 1. — పై: 2. చూ,
 వెలుగుబంటి [దు. ౬.
 పుట్టకాచివాడు. వా. విగ చూ, పట్టికపా
 పుట్టకాలు. దే. వి. పోదకాలు చూ, వాజ్ఞ.
 పుట్టిటు. వా. వి. పుట్టగోద
 పుట్టవట్టము. అం చూ, శౌమనందలములు
 పుట్టకూటిమెకము. వా. వి. చూ, పుట్టకాపు. 2
 పుట్టకూడు దే. వి. నీమనగ్రద్దతో గలసిన
 పుట్టమట్టిమద్ద స్వా. 4, ఆ 37
 పుట్టకూడుదిండి. వా. వి చూ, పుట్టకాపు 2
 పుట్టకూడుమెక్కుమెకము. ద్వ. వి — పై—
 పుట్టకొక్క. ద్వ. వి చూ, పుట్టగొడుగు.*
 పుట్టకొట. ద్వ. వి కోటకు బలముకొనుకొట
 బయటవేసిన మట్టితిన్నె. చూ, వేదిక
 పుట్టకోదలు. వా. వి. పుట్టరూడికిఖరములు: చూ,
 ఓట్టికము. [సర్వాశీ.
 పుట్టగొడుగు. వా. వి. కుక్కగొడుగు*: చూ,
 పుట్టగోది. దే. వి. పోటమంజి. చూ, పొట్టము
 పుట్టయేలు. వా. వి. వాట్టికిమహర్షి: చూ,
 సన్యాసి.
 పుట్టచెందు. ద్వ. వి 1. పెగురగొట్టియాడెడు
 బంతి. రామా. 8, ఆ. 51: చూ, సరి. 8; బ.
 2: చూ, బాగికిక
 పుట్టచెమ్మ. వా. వి: చూ, పట్టికలింపి *.

పుట్టచేన్మ. దే. వి: చూ, పుట్టగొడుగు.*
 పుట్టకమ్మ. దే. వి: చూ, పుట్టచెమ్మ *.
 పుట్టకేన. దే. వి. (పుట్టగొట్టివ) పెరకేనా:
 చూ, మధువు. 5. [చూ, సృష్టికము. 1.
 పుట్టకేలు. దే. వి. మండగబ్బ-మండగబ్బ-
 పుట్టనిట్ట వా. వి చూ, పుట్టకాచరి.
 పుట్టపుట్టపు. దే. వి: చూ, పుట్టయూ. విగ. 9.
 1, ఆ. 9 [సం. మా. 17.
 పుట్టపెట్టెనట్టు. వా. వి: చూ, పుట్టకాచరి. అం,
 పుట్టమగెడుగర్వి. వా. వి. — పై—
 పుట్టము. నై వి. = పట. బట్ట చూ, పట్రము.
 పుట్టి దే. వి. 1. ఏలుకా-తెడుపాదనము:
 చూ, దోడము, 2. చూ, ఖారి, 3 ఇరు
 పది మనుగులు, నై వి 4. = పుటి: చూ,
 పుటిక. (దేశ్యమున క. ౮)
 పుట్టియే దే. శ్రీ: చూ, సృజించే
 పుట్టియేట. వా. వి కలిగించేట. చూ, సంధ
 వము. 1. [ఆ 158.
 పుట్టిక నై. వి చూ, రూ-పుటిక. కళా. 8,
 పుట్టినవాడు వా. విగ చూ, సంభూతుడు.
 పుట్టినిల్లు దే. వి. (పుట్టిన + ఇల్లు) రూ-పుట్టి
 ల్లు, మాతృగృహము చూ, సననము. 1
 పుట్టిమణిట జా. నవ్వుమగుట (పుట్టి=ఏలు
 కాటించేమట్టు) రామా 8, ఆ. 55
 పుట్టు. దే. వి 1. చూ, రూ-పుట్టుక. 1; ఆ.
 89. 2. జన్మించే: చూ, సంభవించే.
 పుట్టుక దే. వి. (రూ-పుట్టు-పుట్టుగు-పుట్టు
 పు) చూ, సంభవము.
 పుట్టుకవేల్వకోతి. వా. వి చూ, పిహంకువు.
 పుట్టుకల్లరి. దే. విగ. పుట్టుకమొదలు కల్లలాడు
 వాడు. భార. ఆర. 5, ఆ. 405: చూ, మా
 ఖరుడు. [చూ, కర్మకము.
 పుట్టుకట్టు. ద్వ. వి. ఉదయది. య. 3, ఆ. 143.
 పుట్టుగు. దే. వి: చూ, రూ-పుట్టుక.

పుట్టుగొడ్డు. దే. విగ. పుట్టుక మొదలు గొడ్డుక
యకలది (అడుగు): చూ, శ్రీ. [శీలీడు.
పుట్టుగొడ్డి. దే. విగ. జనుమొండు: చూ,
పుట్టుగొడ్డు. దే. విగ. — పై — భార. ఆది. 4,
ఆ. 281. [చూ, జాతకర్మము.

పుట్టుచెయ్యపు. ద్వ. వి. రూ-పుట్టుచెయ్యపు.
పుట్టుచెయ్యపు ద్వ. వి. — పై —
పుట్టుచోటు. వా. వి. (సం. ప) — ఆభిజనము,
ఆకరము, జన్మభూమి ప్రామగలవాడు.
పుట్టుపాద దే. విగ. వ్యాధిచే కల్లలకాతిన దే
పుట్టుపునుగు వా. వి లోయకమృగమును
పుట్టుబడి దే వి చూ, పుట్టుక.

పుట్టుమచ్చే దే. వి. మచ్చే, ములుపు. (సం. ప).
— కాలము, తిలకము, తిలకాలకము, జటు
లము-జడులము, పిళ్లపు (చూ, లక్షణము 1)
పుట్టుమూగ. ద్వ. వి. పుట్టుక మొదలుమూగ
చూ, మూగ. 3.

పుట్టుమొండి వా. వి పుట్టుక మొదలు మొండి
వాడు: చూ, సూరసూతుడు.

పుట్టునడుగు. ద్వ. వి 1. పుట్టుక మొదలు బ్ర
హ్మచారి చూ, పటువు, 2 చూ, విష్ణువు. 1
పుట్టువు. దే వి. చూ, రూ-పుట్టుగు.

పుట్టునెట్టి దే. విగ. పుట్టుక మొదలు నెట్టువా
డు చూ, నెట్టివాడు

పుట్టుకు. వా. వి. పుట్టుకునదిమితి. (80 కం.
అనికొండలు, 200 కం. అని కొండలు)

పుట్టుకేల. వా. వి. 20 కంటలు (2 వండు
ములు, 4 ఏడుములు, 8 ఎకరములు,
80 కంచేములు, 800 కెట్టు, 28720 చతురపు
గజములు) [8, స్కం. 155.

పుట్టిల్లు. దే. వి చూ, రూ-పుట్టిల్లు. భాగ
పుత్రము. వా. వి: చూ, రూ-పుటము. (2).

పుడక. వా. వి. (రూ-పుడుక-పుల్ల) 1. కృణ
కాండము: చూ, హంత(కృణము. 1); 2. కృ

పుల్ల (చిన్న చిడుగు) చూ, సమిధి; 3. అడ్డము.
" పాపకములోని పుడక: చూ, సంకీర్ణము.

పుడమి. వై. వి. — పృథ్వీ చూ, భూమి. 1.
పుడమిచెలి. వా. వి: చూ, పట్టికము.

పుడమి తొలుపు ద్వ. వి 1. శేషుడు: చూ, సర్ప
ము; 2. కొండ. ఆచ్య. బాల. కాం. 40: చూ,
పర్వతము; 3. భూపతి: చూ, రాజ. 1.

పుడమి తేరెక్క. వాడు. వా. వి: చూ, కివుడు.
పుడమి నంటు వా. వి. చూ, విష్ణువు. 1

పుడమి పట్టి. ద్వ. వి 1 అంగారకుడు చూ, రా
హువు. 2; 2 చూ, నేలపట్టి 2; 3 భూమిగ.
రాహ. 5, ఆ 85 చూ, సీత.

పుడమి పుట్టు. ద్వ. వి. 1 భూజము, పెట్టు చూ,
వృక్షము; 2. చూ, పుడమి పట్టి 3. రాహు.
5, ఆ 244. [సాంబ. దే. 17.

పుడమి ముద్దియకొక. వా. వి: చూ, సమద్రము.
పుడమి మొలములు. వా. వి — పై —

పుడమి రా వా. వి. చూ, పుడమి నంటు.
పుడమి శీలడు. ద్వ. వి: చూ, రాజ. 1.

పుడమి వేలుపు ద్వ. వి: చూ, బ్రాహ్మణుడు.
పర. 2, ఆ. 188. [తీడు.

పుడమి కుడు వై. వి. — పృథ్వీ చూ, పుడమి
పుడికిరియే దే స. కి. రూ-పుడికిరియే.

1. కొంచెముగాయియే చూ, పెట్టు. 8;
2. సన్నిపాతికీషము చేత గొనియే.

పుడికిరింత. దే. వి. (రూ-పుడికిరింత-పుడుక
రింత) 1. ఈవి: చూ, స్వర్ణము. 3; 2. పు
డికిరియేట. [బాలకృష్ణ.

పుడికిర్లు. దే. వి. బ. రూ-పుడికిర్లు: చూ,
పుడిగ. వా. వి. (రూ-పుడుగ-పుడుకు-పుడుకు)

ఈవి: చూ, స్వర్ణము. 3.

పుడినలి. వా. వి. రూ-పుడినలి. కుదియ: బట్టిక
చేరలో నగము: చూ, వాస్తవము.

పుడిసిలి. వా. వి. — పై —

పుడిసిలింయే. కే. ౧. ౩౧. పుడిసిలింబట్టు.
పుడిసిలింక. కే. ౧. పుడిసిలింబట్టు.
పుడిపడు. వా. ౧. కుడియబట్టివచ్చేలోపగము
వరిమానము: చూ, పొస్తము.
పుడుకులు. కే. ౧. ౧. రూ-పుడుకులు. కాశీ.

7, ఆ. 189: చూ, పుడుకు.
పుడుక. కే. ౧: చూ, రూ-పుడుక. గ్రామ. 2
పుడుకబావిలి. కే. ౧. పుడిచెవివగ-చూ, పూసు
పుడుకరింక. కే. ౧. చూ, రూ-పుడికిరింక.
పుడుకు. కే. ౧. రూ-పుడుకు. 1 ఈవి: చూ,
స్వర్ణము. 8; ౧ ౩౧. 2 కొంచెముగాయి
య్యే. వికృ 2, ఆ. 170: చూ, పెట్టు. 8,
3. ఇయ్యే. వారి. ఉ. 9, ఆ. 48: చూ,
పెట్టు. 8; 4 (అయిదు వేళ్లతో) గొసొం
యే. ఉ. వారి. 5, ఆ. 202: చూ, స్వీక
రించే; 5. తొయ్యే. చూ, మనించే,
8 (వీరకటిలో) కడపు చూ, చెడకు.

పుడుకుంగల్లు. కే. ౧. చింతామణి. అచ్చ బాల,
కాం. 8: చూ, రత్నము. 1. గ్రేహపు
పుడుకుకొడుకు. కే. ౧. కామధేనువు: చూ,
పుడుకుమాగ్గు. కే. ౧: చూ, వేలుపుకెట్టు.
అచ్చ. బాల, కాం. 2. [ద్వి. 182.

పుడుగు. వా. ౧: చూ, రూ-పుడిగ. ఆం. భా.
పుడికిపుయ్యేకామట. జా. పుడికి. గొసొంయేట.
విజ. 1, ఆ. 188; విజ. 2, ఆ. 182.

పుడికిరింయే. కే. ౧ ౩౧: చూ, రూ-పుడికిరింయే.
పుడికిరింక. కే. ౧. చూ, రూ-పుడికిరింక.
పుడికిర్పు. కే. ౧. ౧. చూ, రూ-పుడికిర్పు.
పుడుకులు. కే. ౧. ౧. చూ, రూ-పుడుకులు.
పుడుకు. కే. ౧. ౩౧. చూ, రూ-పుడుకు.

పుణ్యపుమెన. ఆం. చూ, మెనెలు.
పుణ్యకము. సం. ౧. ఆ. ౧: చూ, పౌతము.
పుణ్యక్షేత్రము. సం. ౧. ఆ. ౧: అక్షేత్రము,
విష్ణుక్షేత్రము. (చూ, క్షేత్రములు. "కకారా

ది" అనుబంధములో)

పుణ్యక్షేత్రములు. ఆం. 1: చూ, పుణ్యక్షేత్రము;
2: చూ, భూమి. 1. (చూ, పుణ్యవగరములు)
పుణ్యజనుడు. సం. ౧. ఆ. పుం. 1. నైరృతి:
చూ, సోమలతీడు; 2: చూ, రాక్షసుడు.
1; 3: చూ, యక్షుడు; 4: చూ, పుణ్య
క్షుడు. శ్రీమడు.
పుణ్యజశ్యకుడు. సం. ౧. ఆ. పుం: చూ,
పుణ్యవగరములు. ఆం: చూ, చేతము 1516
వగట. [1515 వాంట.

పుణ్యభూమి. సం. ౧. వి. ఇ. పుత్ర: చూ, చేతము
పుణ్యము. సం. ౧. ఆ. ౧ = పున్నియము-పున్నె
ము. 1. భగ్నము: చూ, మక్కతము. 1;
2. దానము: చూ, స్వర్ణము. 3; విని. 3: చూ,
కుద్దము. 3, 4. చూ, పృథ్వము.
పుణ్యవంతుడు. సం. విని (కే. ఈ. తే.) చూ,
పుణ్యక్షుడు. [కుడు.

పుణ్యక్షోపణుడు. సం. ౧. ఆ. పుం: చూ, బాహు
పుణ్యక్షుడు. సం. విని. (కే) పుణ్యస్వరూపుఁ
డు: చూ, మక్కతి. [కాశీ.

పుణ్యపూము. సం. ౧. ఆ. ౧ పుణ్యదినము. చూ,
పుణ్యపూవాచనము. పా. చైవాదికగృహీరం
భమునందు విష్ణుశ్వర పూజాసంకరము మొ
గళార్థము పుణ్యపూవాచనమును శబ్దమును
మూడుమాటలు చెప్పెడు శుభకర్మము.

పుత్రపుత్ర. కే. ౧. చలనమనందగు ననుకరణముఁ
చూ, పూచూ. [ఉ. వారి. 8, ఆ. 104.

పుత్రపుత్రపౌత్ర. కే. ఆ. ౩౧: చూ, వివశమగు.
పుత్ర. చై. ౧ = పృథు: చూ, చెమక. 1.

పుత్రద. వా. ౧. నూలికండె. చూ, మాతృగూ. 1.
పుత్రది. చై. ౧ = పుత్రలికా. (రూ-పుత్రలి-
పుత్రలిక) 1. అవరంజి, మేలిమి (దేశ్యమని
క. ర): చూ, లోహము. 1; 2. బొమ్మ:
చూ, సకప. 3.

పుత్రుడికాదు. చా. వి. చూ, మత్స్యము. 1. పుత్రు. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. చూ, పుత్రుడి. 2. చా. వి. (1) = పుత్రు: చూ, చూ - పుత్రుడి. 1. (దేశముని ౯. ౮) పుత్రు. సం. వి. ఆ. స్త్రీ = పుత్రుడి. 1. కిర్మి. బంగారుబొమ్మ: చూ, సకిన. 3. 2. కిర్మి. లోహపుబొమ్మ: చూ, సకిన. 3. పులిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. చూ, పెరయ్యాగ పుత్రయే. కే. పే (పుత్రు + తయే) చూ, చూ - పుత్రు. 8. ఉ. హరి. 1, ఆ. 50; స. 39. 2: చూ, చూ - పుత్రు. 8. ఆం, భా. కృ. 121. పుత్రుంజీవము సం. వి. ఆ. పుం: చూ, పుత్రుజీవి* పుత్రుకామేష్టి. పా పుత్రునిగోరి చేయుచు గను: చూ, యజ్ఞము. [జీవి* పుత్రుజీవము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, పుత్రు పుత్రుజీవి. సం. వి. ఇ. పుం. ఆక్షఫలము, అర్చనీధి, కుమారజీవము, కృతజ్ఞము, గర్భం డము, గర్భకరము, పుత్రుంజీవము, పుత్రు జీవము, మానజీవి* (దీని విరులు గోర్భర్మ ద్విగలుగలేయును (చూ, మానజీవి). పుత్రుధాత్రి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. అక్షబాత, గంధాలుపు, పుత్రాలుపు*. పుత్రుజీవతి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. కరవీరి: చూ, స్త్రీ పుత్రాలుపు. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. చూ, పుత్రుధాత్రి*. పులిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. మాకుచు: చూ, మాన. 1; 2. చూ, పుత్రుడి. 2. 3. లక్క దూచి: చూ, పులిక; 4. పాత్రిక. బొమ్మ చీర: చూ, వస్త్రము. పుత్రుగడు. సం. వి. ఆ. పుం. మురకడు. (పుత్రును నరకమునుండి రక్షించువాడు); 1. కొడుకు. మార్క. 0. 3, ఆ. 100: చూ, మానుడు. 1; ఆం. 2: చూ, సంతానములు; 3: చూ, పుత్రులు. 1; 4: చూ, పుత్రులు. 2. పుత్రులు. ఆం. 1. (కొడుకులు) (వీరునన్నిదల లు... గ. జోలముడు (భార్యయందు

తనకుబుట్టినకొడుకు), ౨. తేకరివాడు (వీడేని యొక కారణమున సంతానవిచ్ఛి కలుగఁగా పెద్దలయనుజ్ఞచేతతనభాగ్యము ను దేవరుడులోననువారికిబుట్టినకొడుకు); 3. దత్తుడు (దత్తుడికొన్నకొడుకు), ౪. కృత్రిముడు (గుణ్ణాడని యభిమానించి పెంచుకొన్నకొడుకు), ౫. సూక్ష్మశ్చక్షుడు (భార్యయందు తనకు తెలియకుండ అం కుమగనికిబుట్టినకొడుకు), ౬. ఆపద్యుడు (తల్లిచేతగాని తండ్రిచేతగాని యుద్ధయుద్ధ చేతగాని విడువఁబడఁగాతెచ్చి పెంచుకొన్నకొడుకు), 7. కానీకుడు (తనభార్య యందు కన్యాత్వమున రహస్యముగా నితరు నికి బుట్టినకొడుకు), ౮. సహోభజుడు (గర్భిణిగానుండ తెలిసికాని, తెలియక కాని వివాహము చేసికొన్న భార్యయందుబుట్టిన యొకొడుకు), ౯. కీర్తుడు (తల్లిదండ్రుల వద్ద పెరియిచ్చి కొనుకొన్నకొడుకు), 10. పానగృవుడు (పునర్భవనందుబుట్టినకొడుకు), 11. స్వయందత్తుడు (తల్లిదండ్రులు లేక కాని తల్లిదండ్రులచేత నకారణముగ విడువఁబడికాని తనంతట నేనునీకుఁబుట్టె డపయ్యెదనని వచ్చినకొడుకు), 12. జ్ఞాతి తేయుడు (జ్ఞాతికొడుకు) వీరిలో మొదటి యార్థము బంధువుల వారూరులు ననుదురు. పెనుకటి యార్థము బంధువులగుదురుగాని వారూరులు కారు. ఇది భారతమునందు వాయుబడియున్న విధము ననుసరించినది. జ్ఞాతితేయుడనువానికి మాటుగా పానస్మృ తియందు పారశవుడు (తేక) కొడుగ్గిడని యు, విజ్ఞాపకగ్రహమునందు పుత్రుకా పుత్రుగడనియు వాయుబడియున్నది: చూ, మానుడు. 1; 2. పుత్రులనంబడు వారు. — కన్యాడు, భృత్యుడు, పుత్రుడు, జాహితుడు, భగినీపుత్రుడు (5).

పుకేపగము. అం: చూ, ఈమెతోయను.
పుదియజొట్టు. ద్వ. వి. ఈర్వపుండ్రము: చూ,
బొట్టు. 1.

పుదీన. వా. వి: రూ-పుదీనా-పొదీనా, ఈగ
యొంగితుర *. (కృష్ణకర్త రియ్యేతు).

పుదీనా. వా. వి.-పై —“పుదీనాపుత్వ”.
పుదురిచ్చావిడులు. అం: చూ, బావిడులు.
పున:పున. 20 అవ్య. మాటిమాటికి: చూ,
కళక్తు.

పునరుక్తనదాభాసము. అం చూ, కల్లంంకార
ములు. (మరలకెల్లెనట్లు జోడించెనది
ఉచా.—“జన్మదీందుడు”)

పునరుక్తి. అం: చూ, వాక్యోపయలు (వెప్పిన
దేవెట్టట ఉచా —“చక్కయిన రాక్ష
సులదుర్గియే చక్కధరుడు”).

పునర్జీకరణము. సం. వి. అ. న. ఉజ్జీవనము.
పునర్జీవ. సం. వి. అ. స్త్రీ గరితేరు *: చూ,
కోధస్మి.

పునర్జీవము. సం. వి. అ. పుం. గోరు: చూ,
నఖము. 1 (నఖముకడఁజూపఁబడినవానికి
సంబంధించిన మిగతవికేసములు.—నఖము
చివ్వుకు —కర్పరవాము, కాలి, కేకి, కోల
ము; తంఱిమీటుగోరునకు.—(తె).—కోడు
పు. గోరు; పులియొక్కగోరునకు.—(తె).—
పులిగోరు.(మిగతవానికి “చూ,వాస్తవము”)

పునర్జీవ. సం. వి. అ. స్త్రీ. చంద్రకళ, జొ,
కల, కళ: చూ, పున్నును.

పునర్జీవము సం. వి. అ. పుం. 1. గోరు: చూ,
పునర్జీవము; 2 కుటుంబము. చూ, సంపా
దము 1; విగ. 3 మరలఁబుట్టివది.

పునర్జీవు. సం. వి. ఈ స్త్రీ-చూ,దిద్దిమపు. 1.

పునర్జీవు. సం. వి. ఈ. పుం. 1. పునర్జీవు
నక్షత్రము: చూ, రిక్తి; 2.పునాన. మం
దుంబల: చూ, నవ్యము. 1

పునర్జీవుపు సం. వి. ఈ. పుం. 1. చూ,దిద్దిమపు.
1; 2: చూ, శివుడు; 3. కాత్యాయనమువి:
చూ, నవ్యానీ. [పున: చక్షనము.

పునర్జీవురము. సం. వి. అ. న. మం:త్రముయొక్క
పునస్సంధానము. సం. వి. అ. న. 1. విచ్చిత్వా
గ్నిని మరల చూపునుండమునందుఁ గూర్చు
ట: చూ, వహ్ని. 1; వా. 2. కలవదము,
గర్భాధానము.

పునస్సంస్కారము. సం. వి. అ. పుం. ద్విరీయ
వాశోపనయనాది సంస్కారము బ్రంధము.
పునాది. దే. వి. గోడక్కింది పుట్టి. చూ, మూతి
పునాన. పై వి.=1. చూ, పునర్జీవు. 2; బ.

2. నూన్యఁడుపునర్జీవునక్షత్రమునందుఁగా
విత్తి నపజ్ఞలలోనినధాన్యము చూ, ధాన్యము
పునానాటకదాలు. వా. వి. బ. చూ,ధాన్యము.
పునిస్త్రీ. వా. సం. వి. నువాసివి: చూ, స్త్రీ.
పునీకుడు. సం. విగ. చూ, శుద్ధుడు.

పునుగు. దే. వి. 1. పూరిగడ్డ, బారిక, గంధ
విదారిక, పూరికోకి: చూ, రావాన్తియు;
వా. 2. కమలధాన్యము. చూ, ధాన్యము.

పునుగునీలి. ద్వ. వి. రూ-పున్ననీలి:చూ,చూర్ణా
లము.

పునుగురాజీవాల. దే. వి. బ. మిక్కిలివాసన
గల కాలిధాన్యము: చూ, ధాన్యము.

పునుక. దే. వి. రూ-పున్న. కలచిచ్చయొనుక:
చూ, కల్పము. 1. [కీపుడు.

పునుకకంచేయవాడు. దే. వి. కపాలస్థుడు:చూ,
పునుకకంచేయవానివిల్లు. ద్వ. వి. మేరుగగము:
చూ, వర్జితము. [వాడు.

పునుకచేట్టులదనీ. ద్వ. వి: చూ, పునుకకంచేయ
పునుకతాలపు. దే. వి.-పై.—

పునుకచారి. ద్వ. వి.-పై.— [యము.

పునము. పై. వి. విగ.=పుగ్గ:చూ, రూ-పున్న
పున్న. దే. వి: చూ, రూ-పునుక.

పునఃనిర్మి. ద్వ. వి. చూ. రూ.పునఃనిర్మి.

పున్న. దే. వి. చిన్న. చూ. స్వల్పము.

పున్నము. వై. వి.పున్నము. (నిండుతిని) కుక్క
ఉత్తమునందు పదునెవతిని; పెల (సం.చ) —

అక్కర్ల, నిరంజన, వంచన, పక్షి, పూర్ణ,
పూర్ణము, పూర్ణము, పూర్ణము; తద్విశేషము
లా. — గ. ఒక్కొక్కప్పుడు వే చంద్రుడుగల

పున్నము. — (సం.చ). — అనుమతి;

అ. చంద్రునిలో పదునెవతిని పూర్ణమునకు —

(సం.). — ఓ, కల-కళ, పునర్భవ; 3. దర్శ

నిర్మితత్వంధి. — (సం.). — పర్యయ;

క. పున్నమునకు పూర్ణముని, అనునకును పూ

ర్ణమునినకును కాలమునకు. — (సం) —

పర్యసంధి; ౪. పైకొప్పొద్ది మకు (పసంతోత్సవ

ము) — (సం) — కర్తవి-కర్తవి, కామకామ

ము, పైతాప-పైతాపి, మహాత్మ్యము, వాసం

రి, మనసంతము; ౫. శ్రేష్ఠపూర్ణము. — (సం). —

శ్రేష్ఠ - శ్రేష్ఠ; ౬. అపాదపున్నము. —

(సం) - అపాద; ౭. అక్కయజ్ఞపూర్ణము.

(సం) — అక్కయజ్ఞ, కోకాగరము, కామ

దీచారము, దూర్ణకపూర్ణము, శరత్కర్తవ్యము,

కాంధి. (మిగిలినవానికి చూ, వారివాసం

ము. చూ, హిమాంతుపు)

పున్నగము. సం. వి. అ. పుం. 1. పూర్ణ. సురపా

స్థా (అనికొందలు); చూ, సురపాస్థ; 2. ఇం

దుర్గి యేనుడు. చూ, పాస్థ; 3. పురుషశ్రీ

పుండు. చూ, శ్రీపుండు; 4. పైలగలున.

చూ, సహస్రసత్యము; 5. పోకకాయ, అం.

రి. చూ, దోపదకాస్త్రము.

పున్నయము. వై. వి. పున్నయ. (రూ.పున్నయము.

పున్నయ-పున్నయ). 1. చూ, సుకృతిము. 1.

కాం. 2. అ. 43; 2. పున్నయ. ఈవి-చూ, స్వ

ర్ణము. 3; వి. 3. సుకృతముకలది.

పున్నయ. వై. వి. వి. — పై —

పున్నయ. వై. వి. పున్నయ: చూ, సుమము.

పున్న. దే. వి. రూ.పున్న. 1. చూ, పంటి

పులు; వా. వి. 2: చూ, గోయమట్టు.

పున్నయ. దే. పే: చూ, పున్నయ 8 [కానుపు.

పున్నయము. వా. వి. రూ. పున్నయము: చూ,

పున్నయము. ద్వ. వి. సులిపురుగు-చూ, పురుగు.

పున్న. దే. వి. పురుగుగోరెను పున్నయము

లుపడెను పూర్ణ: చూ, పురుగుము.

పున్నయ. ద్వ. వి. (పూ + పాడి) పున్నయలు

యందలిధారి: చూ, సుమనోరజము.

పున్న. వై. వి. పూర్ణయ. సామకొంటి మేక్క:

చూ, రిక్క (సం. అనికొందలు)

పునాంసుడు. సం. వి. 5. పుం. చూ, మను

మ్యుడు. [చూ, పున్నయ.

పునాత్తరీయము. సం. వి. అ. ౫. అక్కయము:

పునాత్తరీ. దే. వి. 1: చూ, పిట్ట; 2. చూ,

పెట్ట. 3: చూ, పిట్టకొండ, 4. రూ. పున్న

లోటము. జీంకు. భార. విరా. 3. అ. 308:

చూ, సంకోచము. 3; 5 చూ, మోమోటము.

పునాత్తరీ. దే. వి. చూ, రూ. పున్నయలోట 4.

భార. విరా. 2, అ. 70.

పునాత్తరీ. దే. అ. కి. 1: చూ, సంకోచము.

భార. ఉద్గ. 1, అ. 22; 2. భిన్నయము.

అం. 3. 2: చూ, విన్నయపు.

పురంబ. వా. వి. 1: చూ, రూ. పురంబ; 3. కాల

ము. చూ, పనుయము. 1.

పురందయము. సం. వి. అ. పుం. రూ. పురందయ

డు. 1: చూ, రామయము; 2: చూ, సూ

సాగియము.

పురందయము. సం. వి. అ. పుం. — పై —

పురంధి. సం. వి. ఇ. ఈ. పు. 1. పుం. వి. 3:

చూ, పు. 1. అందుచి. చూ, పు.

పురంబ. వా. వి. చూ, రూ. పురంబ.

పురదయ. వై. అ. 3: పూర్ణ (రూ. పురదయ)

పురాణంయే-పురాయణంయే: చూ,వర్ణిల్లు. పం.వి. చూ, విజృంభించు.

పురఃశంయే. పై. అ. శ్రి. — పై.

పురపుర. దే. వి. పాక్షుటయందగు నమకరణము: చూ, చాలాచాలా.

పురపురపాక్షు. దే.ప. శ్రి. మిక్కిలివెతనొందు: చూ, శోకించు.

పురపురలాడు. దే. ప.శ్రి.మిక్కిలిఅపేక్షపడు: చూ, వాంఛించు.

పురమామయే. వా. ప. శ్రి. చూ, రూపరపురము. పం. వి. అ. ప. 1. కట్టణము: చూ,

దేశములు; 2. పాటలీపుత్రమును చట్టణము. చూ, నీను 1. (దేశములు); 3. ఇల్లు: చూ,

నడనము. 1; 4. మేడ: చూ, నడనము 1; 5 చూ, శరీరము; 6: చూ,చూడు; పుం.

7. చూ, మహిపాక్షి. *

పురస్కరించు. పం. ప. శ్రి. 1. ముందిడుకొను; 2 పూజించు చూ, సమర్పించు.

పురస్కారము. పం. వి. అ. పుం. (రూ-పురస్కరి - పురస్కరియ) 1. ముందిడుట;

2 పూజనము: చూ, సవర్ణ; 3: చూ,సన్మానము; 4 పరిగృహించుట:చూ, స్వీకారము.

2; 5 తడుపుట; 6. శత్రువులకరిమించుట;

7. ఆపదూలుపడుట.

పురస్కారము. పం. వి.పురస్కరించుదగినది.

పురస్కృతము. పం. వి. 1. ముందిబడినది;

2. పూజించబడినది: చూ, సవర్ణస్తము. 2;

3. సన్మానించబడినది: చూ, సవర్ణస్తము. 2; 4. పరిగృహించబడినది: చూ, స్వీకృతము;

5. తడుపుబడినది: ఉత్తము;

6.శత్రువుచేవాళిమించుబడినది,7.ఆపదూలుపడినది: చూ, హీనము. 2. [రము.

పురస్కృతి. పం. వి. ఇ. శ్రీ: చూ, పురస్కారపురస్కరియ. పం. వి. అ. శ్రీ. — పై.

పురస్కరడు. పం. వి: చూ, పురశోగముడను. పురహరుడు. పం.పి. అ. పుం.చూ, శివుడు.

పురాకృతము. పం. వి. 1. పూర్వజన్మమునూ చేయబడినది (కుభాకధకర్మము)

పురాణగుడు. పం. వి. అ. పుం:చూ,బరిష్ట 1. పురాణపురుషుడు. పం. వి. అ. పుం: చూ,

విష్ణువు. 1.

పురాణము. పం. వి. అ. ప. 1: చూ, పురాణములు; ప. 2. పదునెనిమిది; పుం. 3. కర్ష

మొత్తుటంకపాలనాటు; వి. 4 పార్శ్వతది: చూ, పురాతనము; అం. 5 చూ, ఉపాం

గము. 4; 6. (పంచలక్షణము).— నైవస్యకాది— సర్వ (సృష్టి) పరినిష్కర్షణము,

పంక (సూర్య చంద్రపంక)నువ్యంతర (మనుపుత్రైవి స్వామంభున, స్వాశోచిష, నైవత,

తామస, ఉత్తమ, వైవస్వది, చాక్షుష,సూర్య, సావర్ణి, ధర్మసావర్ణి, రావ్య, దక్షసావర్ణి,

బ్రహ్మసావర్ణి, రుద్రసావర్ణి,భౌమ్యులను పదునలవారి కాలములోభేరిన చరిత్ర) పంకా

నుచరిత (సూర్యచంద్రపంకముల కథ) అను పంచలక్షణములుగలది.

పురాణములు. అం. 1. (అష్టాదశమహాపురాణములు) — గ ఐహ్యము ౧౦౦౦౦, ౨ పాంచ్య

ము= ౨ ఖండములు ౫౦౦౦౦, ౩ వైష్ణవము= ౬ అంశములు ౮౦౦౦, ౪ శైవము ౨౪౦౦౦,

౫ భౌగవతము=౧౨ పుంధములు ౧౦౦౦౦, ౬ భవిష్యత్పురము 3౧౦౦౦, ౭ వారదీయము ౨౫౦౦౦, ౮ మార్కంఢేయము 3౨౦౦౦,

౯ ఆగ్నేయము ౮౦౦౦, ౧౦ బృహత్కైవరము ౧౨౦౦౦, ౧౧ లైంగము ౧౧౦౦౦,

౧౨ వారాహము ౨౪౦౦౦,౧౩ స్కాంధము= ౫౦ ఖండములు ౧౦౦౦౦౦, ౧౪ కామము ౧౪౦౦౦, ౧౫ మత్స్యము ౧౪౦౦౦,

౧౬ కూర్మము ౬౦౦౦,౧౭ గాయదము ౧౨౦౦౦,

అం బ్రహ్మాండము ౧౨౦౦; ౩. ఇదిద్వివిధ
మా. — మహాపురాణములు (బ్రాహ్మ్యధి)
(మా, పురాణములు. 1.), ఉపపురాణములు
(సవక్తు-మాహియా) (మా, ఉపపురాణ
ములు.)

పురాణియే. సం. స. ౧౧. 1 పురాణములెవ్వ;
వై. అ. ౧౧. (1) = పురాణ మా, మా. పుర
డించే 1. భార. విరా 1, ఆ 285; పాండు.
4, ఆ 77; (2): మా, మా. పురడించే 2.
పురాణేతహాదులను తెలియజేసెడివారు అం
మా, ఉపజేశములు.

పురాకనము. సం. వి. = ప్రాకరి: మా, ప్రా. 4.
పురాయియే వై. అ. ౧౧ = పురాణ మా, మా.
పు.డించే. పాండు. 4, ఆ. 77.

పురా. సం. వి. ఇ పుం: మా, కిపుడు.
పురావృత్తము. సం. వి. అ. న. తొలి జికథ: మా,
సహచారము. 2.

పురా. వా. వి. లెక్కలవిరా.

పుర: సం. వి. ౪. పు. 1. మా. పురము. =
పోరిల పాండు. 1, ఆ. 107. మా, నీమ. 1.
(జేశములు); జే వి (1) నమిలింపము. రామా.
6, ఆ. 10: మా, కిపుడము; (2): మా, నీరి.
1; (3): మా, నీరి. 2; (4): అణుము, అల
ము, అనరిత, ఒత్తు, దీటు. (సం. ౪). —
అధిష్ఠానము, ఆధ్యాపనము, అభిషేకము,
అయోగము, అగ్నియోగము, అగ్నింజి, ప్రాం
తి, (అవ్య) అజ్. కర్మ. వి. అగ్నిమంజ
బడినది అనుటకు. — (సం.). అవ్యభుతము; (5)
కూటు: మా, పంటపాల; (6) గోనెపట్టెడు
కాగిడు: మా, మాత్రము. 1; (7): మా, పాం
రారము.

[3: దీక్షాన-దీక్షాన.

పురికాన. జే. అ. ౧౧. 1: మా, వ్యాసించే;
పురికానపు. జే. పే. 1: మా, నలదయ్యే;
2. పే. రేడించే: మా, రేడే.

పురికాన. వా. వి. మా. పురికాన. మా, పురి. (8).
పురికాన. వా. వి. 1. — వై. — 2 పురికానే:
మా, పురుగు.

పురిటిలు. వా. వి. మా. పురిటిలు: మా, సవనము. 1.
పురిటిట్ట. ద్వ. వి. పురడు: మా, చక్షి.

పురిడిట్ట. ద్వ. వి. నమలి. మా, మయారము.

పురిపులుగు. జే. వి. — వై. —

పురిలోము. జే. స. ౧౧. మా, పురిలోము.

పురివయ్యే. జే. అ. ౧౧: మా, నేలుచు.

పురివదర్పిట్ట. ద్వ. వి. మా, పురిపిట్ట నేం. అం.

97 (ఇట్లు పురిపిట్ట మాడెడు పులుగు)

పురిపెట్టు వా. స. ౧౧ మా, పేడు.

పురికత్తు. సం. వి. తే. న మా, పేర్చే.

పురివము. సం. వి. అ. న మా, శివము. 1.

పురుగు. వై. వి. = పులక. (మా. పురుగు-పురువు-

పురువు-పువ్వు. (సం. ౪). — కీటకము, కీటము,

కృకలుము, కృకలుము, కృమి, కోమారము,

కగ్గిమి, కిగ్గిమి, ఖమ్మపు, తంతురినము-తందు

(మా) రీణము, నీలంకువు-నీలంకువు, పుండ

ము, పులకము; కర్మ శివములు. — గాత్రద్రు

రుగు, విడుగులులులు-బురువు-విడుగులులులు

విడుగులు-విడుగులు, విడుగులులులు

రువు-విడుగులులులు-బురువు-విడుగులులులు

విడుగులులు-విడుగులులు-బురువు-విడుగులులులు

(సం.). — అర్ధగము, కీట

మణి, కోటికము, కోటికము, ఖమ్మకము-

ఖమ్మకము, కోటికరింగము, కోటికరింగము,

కోటికరింగము, కామగ్గిమి; ౨: ఉరిక, కమ్మ

రపురుగు. (సం). — కీటరాజము, కుర్మపు

పురుగు, కుర్మపు, కుర్మపు, కుర్మపు, కుర్మపు

కీటము; 3. (సం). — కాలిక-కాలిక, కీర

కీటము; ౪: కోంకిపురుగు, నలిపురుగు (సం). —

కీకనము, ౫. కేగులుపురుగు-కేవులుపురువు,

పట్టుపురుగు, పడిడిపురుగు; (సం). — ఇందరి

గోచకము, ఇందరిగోచము, కావ్యకంఠపు

లోకకారము, తంతుకీటము, ధంధుమారిము; పురుగుత్తు. పం. వి. (ఈ. ఈ. ఉ) రూ-పురుటా; మనీపురుగు, పుట్టిపురుగు (సం) — కాష్ఠకీటము, కాష్ఠశ్లేఖము, ఘుణము, య్యక్కా, 2; చీడ, చీడపురుగు, (సం) — కన్యకీటకము, పవ్యసంహరి; ములేకొన్ని రకములు — ౧. కర్ణకీటి, కర్ణదుండులి, ఖర్జువు, గోపాలిక, శకుంతము; ౨. కీచోతాయి; ౩. కుంకుడు; మురుపు, గంకృమి, పులకము; ౪. గిట్టుపురుగు; ౫. గురుపు; ౬. చోటములు; ౭. తుట్టపురుగు, పెంటపురుగు; ౮. తృణ జలూక; ౯. తోకపురుపు-తోకపురుపు; ౧౦. నర్మగూపురితోస-పురితోడే, ౧౧. పులుకానీపురుపు; ౧౨. పూత్యండుము, ౧౩. పేడపురుగు, ౧౪. పడ్డచిలుక, చిలకపిట్ట, చిలుకపిట్ట, నంగవాచి, పెంకే పురుగు. (సం. ప). — అగ్నికరము; ౧౫. పెనగలలోనగు అపరములకును చింతకుండులోనగువానికిని బట్టెడు పురుగు — పెంకే పురుగు, ౧౬. పుస్తకములను తొలిచెడి క్రిమి (సం.) — రామరాగము. (మిగతవానికి “చూ, సస్యసంహరి”)

పురుటాలు. డే. వి. రూ-పురుటియాల. భాగ.

8, సెం. 520: చూ, చాలెంకరాలు

పురుటికనుపు. వా. వి. పురుషుండు పురుటాలు

నకుకాయపుపస్త్రులలోనగువానిని బంపుట.

పురుటియాల. డే. వి. చూ, రూ-పురుటాలు.

రామా 8, ఆ. 250.

పురుటిల్లు. డే. వి. చూ, రూ-పురిటిల్లు.

పురుడిండు. డే. ఆ. క్రి. 1. పోలికయగు, స, క్రి.

2: చూ, సరిపోలు. భార. విరా. 2 ఆ. 820.

పురుడు డే. వి. 1. (సం) బాకము, బాకాకొనము.

రామా. 3, ఆ. 124; 2. బాకాకొన పను

యము. భార. ఆ. 3, ఆ. 241; 3. ఉప

మావాచకము చూ, సమానము. 2; విరా.

ఏ. 4: చూ, సమానము. 2. బారి. ఉ. 5,

ఆ. 75; 5: చూ, సమానండు. (ఈయధము

నందు పురుడు అవి కొండలు)

పురుగుత్తు. పం. వి. (ఈ. ఈ. ఉ) రూ-పురు

మాపు మిక్కుటము: చూ, రూ-పురుపు. 3.

పురులోము. డే. ఆ. క్రి. మెక్కిము మొయిం

చే రూ-పురిలోము.

పురుపు. సం. వి. ఉ. న 1. తల: చూ, కిరము.

1; 2 చూ, పురుపుతడు; విరా. 3. పారి.

మిక్కుటము: చూ, హెచ్చే 1; డే. వి.

(1). — పులక. రూ-పురుపు: చూ, రూ-

పురుగు [మ: చూ, వాయము.

పురుషము. సం. వి. ఆ. పుం. ఒకాకొనక

పురుషకారము. సం. వి. ఆ. పుం. పురుషవ

య్యము

పురుషకాకులు. అం. 1. పాంచాలుడు, మాచి

మారుడు, భద్రుండు, పర్వతుడు (4); 2. కళ-

పృష్ఠ, తురగబాకులు (5)

పురుషగుణములు. పా. దీనికి ఉపమానములు.

ఏనుగు తొండములు, పాములు, కాడి.

పురుషము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. క్రియలమీది

విధక్షులనంజ్ఞ: చూ, పురుషములు; 2: చూ,

కాస్త్రులు; 3: చూ, సరసాన్న.

పురుషములు. అం. పృథివ, మధ్యము, ఉత్తమ

పురుషములు (3).

పురుషమృగారతి. వా. వి: చూ, అశ్వూరతి

పురుషమేధము. అం: చూ, మహిమతానములు.

పురుషలక్షణాంగములు. అం: చూ, లక్షణాంగ

ములు.

పురుషరీతి. అం: చూ, కరణములు.

పురుషమాక్తము. పా. విష్ణుదిదేవుల పూజావి

ధానము. కాశీ. 3, ఆ. 82.

పురుషాంతరము. పా. 1: చూ, తరబడి, తరము;

అం. 2: చూ, మేడకసంధులు.

పురుషాయితము. సం. వి. ఆ. న. 1. ఉపరతి.

కాశీ. 3, ఆ. 82: చూ, పంయోగము; అం.

2: (చూ, వివరీత కరణబంధములు, వ్యావ

కరణబంధములు)

పురుషార్థములు, అం. 1. (పురుష పరియోజనములు) ధర్మాన్ని కామమోక్షములు (4); 2. (పురుషార్థక్రయము) ధర్మకామములు (3). పురుషిగము, సం. వి. అ. ప. చూ, ధర్మార్థాని పురుషుడు. సం. వి. అ. ప. చూ, రూ-పురుషుడు. 1: చూ, మనుష్యుడు; 2. అకల్పవాది చూ, సాంఖ్యుడు; 3: చూ, హంసుడు. పురుషార్థక్రమమునను అం (పురుషార్థక్రమము పురుషుడి వేష వ్యాపకత్వాదితీ పురుష సహసాత్మక్రమకృ-పురుషార్థక్రమ): చూ, ఓం పురుషార్థక్రమం. సం. వి. అ. పుం. 1: చూ, శివుడు; 2: చూ, విష్ణువు. 1. పురుషాత్మ సం. వి. అ. చూ, రూ-పురుషువు. పురుషాత్మం. సం. వి. అ. పుం: చూ, సహసాత్మం. [చూ, రాజా. 1 పురుషార్థం. సం. వి. రూ-పురుషుని (పు) పురుషుని (పు) యం. సం. వి. అ. పై— పుర. దే. అవ్య. రూ-పుర. పరికంసహర్థకము; చూ, సేవాను. పుర. దే. అవ్య. —పై—భాగ. 3, స్కం. 381 పురోగముడు. సం. వి. అ. చూ, ముందుదేవుడు. పురోగామి. సం. వి. అ. (క. ఈ. క.)-పై— పురోగుడు. సం. వి. అ. —పై— పురోటి. సం. వి. ఇ. ప. నీటిమడి: చూ, నుడి 1 పురోదాశము. సం. వి. అ. పుం. 1. యజ్ఞార్థమై న లభానము అదము, విందార్థిగ్నయ; 2. సోమలకరసము; 3. హుతశేషము: చూ, హుతము. [తి]క: చూ, శేఖ. 3. పురోటి. పై. వి. చిన్న ఉత్తరము, అక్షుంధప పురోధ. సం. వి. అ. పుం. రూ-పురోధుడు: చూ, యజ్ఞకుడు. పురోధుడు. సం. వి. క. పుం. —పై—

పురోభాగము. సం. వి. అ. ప. చూ, ముందు 1. పురోభాగ. సం. వి. అ. (క. ఈ. క.) ఎవ్వరును కన్యలు పెండ్లివాడు. పురోహితుడు. సం. వి. అ. పుం: చూ, పురోధ. పురుష. పై. వి. అ. చూ, రూ-పురుష (1) పురియ. పై. వి. (రూ-పురియ-పురి) ఉ. హరి. 2, అ. 128 చూ, కల్పము. 1. పురి. దే. వి. ఎడమచూ, సవ్యము. 1. పురియము వా. వి. బ. శేషిని వివిధములూ చూరామురు. (ఉత్తరసర్పాదులలో వాడుక) పురియ. పై. వి. చూ, రూ-పురియ పురి. దే. వి. 1. వలచేనిమలము: చూ, కమలము; వా. 2. వలచేని కేడ. చూ, కుష్మగోమయము; 3. వలచేని అడుగు: చూ, కాదము. 2. పురి. పై. వి. చూ, రూ-పురియ. పురి. దే. వి. వసుపురుషుని తెలుపుచున్నెలది. రూ-పురి: చూ, పర్వము. 8. పురోదాబ్జుడాయి. వా. వి. నీలమణి. శేం. అం. 84: చూ, రత్నము. 1. [కర్మ. 1. పులకందము. ద్వ. వి. రూ-పులకందము: చూ, పులకము. సం. వి. అ. పుం. 1.—పులకము—పులకము—పులకము. పెసరపట్న చేర్చి వండినయన్నము: చూ, సాదము (1); 2. ఏనుగునకిచ్చెడు యన్నపుమొద: చూ, సాదము. (1); 3: చూ, పురుగు; 4. కృమి, కెట్టుమీడి పల్ల పురుగు: చూ, పురుగు. ౧౦; 5. మరిపురుగు: చూ, పురుగు. ౮; 6. మణిరోషము: చూ, రత్నము. 1; 7. పజ్జిము: చూ, రత్నము. 1; 8: చూ, హరివిశము; 9. కడప: చూ, హరిపియము; 10: చూ, పులకము (1); పై. వి. (1)—పులక. గుర్పాటు: చూ, రోహం చము. పులకరము. పై. వి. —పులక. 1: చూ, పుల

కము (1); 3. జ్వరము: చూ, కోగము. 1. పులకరించే చె. అ. కి: గగురుపాడుచే, గరు పాలు, :ట్టగ్రమ్మ, విట్టవోడుచే, విడువెం దుగ్గివట్టు.

పులకలు. సం. వి. అ. పుం. 1. = పులకలు - పుల్కలు. గగురు: చూ, పులకము (1) (క. ర); చె. వి. వి (1) = పులక గగురు: చూ, పులకము. (1) (అనికొంపలు)

పులకించే సం. అ. కి. గగుర్రాటుగలదియగు. (తెనుగు అనికొంపలు).

పులకము. చె. వి. = పులక: చూ, పులకము. 1. పులగలి. వా. వి. పులికడుగు: చూ, కుక్రము. 1. పులవరము. వా. వి: చూ, పులకరము.

పులపాడుచే దే. అ. కి. అప్పవేయకయేయే రూ - పులొడుచే. చూ, విక్షించే

పులము. సం. వి. అ. పుం. 1. = పులకలు. (రూ - పులకము - పులకము - పులకము) గగురు చూ, పులకము (1); విరా. 2 = పెల్లు: చూ, పాచ్చి 2; అం. 3: చూ, భారలు.

పులప వా. వి: చూ, పుల్కము. 1.

పుంసరము. దే. వి. పాకముచెడుటవలనగలిగిన పులుసు. [బుండు. 2.

పులసరి. దే. వి. పొగరు: చూ, పేరిం పులస్త్యుడు. అం. సప్తములలో నొకడు: (చూ, సన్యాసి): చూ, ఋషిశ్రేష్ఠులు.

పులపాడు. అం. — చె. —

పులకము. సం. వి. అ. పుం. 1. పొల్లుధాన్య ము, చూ, స్తంభకరి; 2 మెరుకు: చూ, పాదము (1); 3 చముము, సంక్షేపము. చూ, సంకల్పము. 2; 4. = పులగము. చూ, పులకము. 1.

పులాపు వా. వి. 1. మాంసాదులంకేర్పి వండిన పంటకము; 2. మాంసాహారము.

పులి. దే. వి. 1. (రూ - పులుపు - పుల్పు) పుల్లప:

చూ, కుక్రము. 2; 2: చూ, కాద్దూలముల్ల విరా. 3. పులిసినది: చూ, కుక్రము. 4.

పులికడుగు. దే. వి: చూ, పులగలి.

పులికాడు. దే. వి. 1. పులిసినయన్నము: చూ, పాదము (1); 2. భిక్షన్నము. వసు. 1, అ. 28: చూ, పాదము (1); 3. పులియొక్క అ హారము చూ, పాదము (1).

పులికోదే దే. వి. పులియొగమునది ముఖము కలిగి విషపు కోలులుగల సారపురుగు పంటి యొక పెద్దపురుగు, పులికోస: చూ, పురుగు. (దీనిపోటు పాముకాటువంటిది.)

పులిగంటి. ద్వ. వి: చూ, పుల్లనీర్పు

పులిగాయము. దే. వి. అజీవగంటివచ్చే.

పులిగోరు. ద్వ. వి. 1. పులిగోరునుకూర్చినహార ము: చూ, భూషణము. 2; 2 పులియొక్క గోరు: చూ, పునర్వచము; 3 చూ, వ్యాధి) నఖము*.

పులిగోళ్లపంకెలు. దే. వి. వి: చూ, భావ్యము. పులిచించేలము. ద్వ. వి. (రూ - పులిచించేల - పులి చించేలి - పులిచెంచేలి) చూ, నునివల్లకము*.

పులిచించేల ద్వ. వి. — చె —

పులిచెంచేలి. ద్వ. వి. — చె —

పులిచెంచేలి. ద్వ. వి. — చె — [వృక్షము.

పులిచెపులాగు. ద్వ. వి. ఒకమందు చెట్టు: చూ, పులిచోదము. ద్వ. వి. ఒకరకముఅట, చూ, వృక్ష పహారము. 4. [అ. 185: చూ, తెరడు.

పులితోలు. వా. వి. పులిచర్మము. పాండు. 1, పులిశ్రేయ. దే. వి. అజీర్ణపుశ్రేయ. (చూ, శ్రేయపు) [పీచాకము.

పులిపము. సం. విరా. అధికముగలిగినది: చూ, పులిసరు. ద్వ. వి. తుదగ్గి: చూ, సరిలము.

పులివాకినవాడు. జా. రౌత్ర: దప్పినవాడు. (నీలిచంద్రిక - సంధి)

పులివోరుగండ. జా. తప్పకవలెనుటకు నిచ్చు

హా. (వర్ణావళి వర్ణమును. 1, ఆ. 88.)
 పులిడి. దే. వి. (రూ-పులిడికాయ-పులిడి-
 పులిపులి- పులిపులికాయ పులిసి-పులిసి)
 శేషము: చూ, వర్ణము.
 పులిడికాయ. దే. వి. — పై —
 పులిడి. దే. వి. — పై —
 పులిపులి. దే. వి. 1. — పై —: విణ. 2; గజవిడి.
 (సం. ప) — పీడితము
 పులిపులికాయ. దే. వి: చూ, పులిసిరి.
 పులిపెంకెర. దే. వి: చూ, సర్పము.
 పులిమల. దే. వి: చూ, పులిసిరి.
 పులిమిపుచ్చే. దే. స. క్రి. (విషయమును) తేలిక
 గాపోయే. నిర్వ. 1, ఆ. 7.
 పులిమీడపుట్టి. బా కష్టముమీడకష్టము
 పులిపెంకెర ద్వ. వి. పికతేచ: చూ, మర్మము. 1
 పులిపెట్టు. దే. వి. తేర్చినకడుగుయొక్కయడు
 గుని. పెట్టు, పెడుచ: చూ, కుక్కము. 1
 పులిమేర. వా. వి. (రూ-పాలిమేర-పాలిమేర)
 పీను. ఆం. భా ద్వి 24: చూ, పొద్దు.
 పులియ. దే. వి. (రూ-పులియ-పులి) 1. విస్త
 రాకు: చూ, విస్తరి; 2. ఎరిగిలివిస్తరి: చూ,
 విస్తరి.
 పులియడు. దే. వి. పులివలెనుండుటచే కుక్క-
 కియ్య: బడిన పేరు: చూ, పివగి
 పులియ: బా. దే. స. క్రి పులనగు పులియ.
 పులియట. దే. వి: చూ, బాలక్రిడ.
 పులియ. దే. స. క్రి: చూ, పులియ: బా.
 పులియార. వా. వి. (రూ-పులియార-పులియార)
 పులియను పులుపులొనగునది కలిపిన అన్న
 ము. చూ, సాదము (1).
 పులియను. దే. వి. తొండాపురాక్షి అనుకుటల
 గా నమర్చినయరును; రూ-పులియను.
 పులివరుగు. దే. వి. పులియ: బెట్టినవరుగు. కా. కి.
 7, ఆ. 188: చూ, వరుగు. 1.

పులివరి. దే. వి: చూ, వాతంగిని.*
 పులిహార. వా. వి: చూ, రూ-పులియంగ.
 పులు. దే. వి. 1. రక్తముచీకకము. వర. 2, ఆ.
 31: చూ, రక్తము. 1; 2. రూ-పులు. కనవు:
 చూ, కృణము. 1; విణ. 3 రూ-పులు. చూ,
 స్వల్పము; పై. వి. 4. — పులక. గగనరు: చూ,
 లోహంచము.
 పులుగు. దే. వి. 1. పిట్ట: చూ, పక్షి; వా. వి.
 2: చూ, పులుగుపిట్ట; 3. తీరుపు. “పులుగు
 మాత పిల్లలకు కీడుచేయును” (పినుమాత
 దోషవరిచారమునకు. — “ఫిఫ్ఫి లేచలేవాడు
 మావాడు” అని ముహూర్తము స్మరింతుడు)
 పులుగుత త్తడికాకు. ద్వ. వి: చూ, విష్ణువు. 1.
 పులుగుపిట్ట. ద్వ. వి: చూ, సకలపులులుగు.
 పులుగుబొల్లడు. ద్వ. వి: చూ, పారివానానుడు.
 పులుగుతాయి. దే. వి. పచ్చే: చూ, చక్కము. 1.
 పులుగుతేడు. దే. వి: చూ, పులుగుబొల్లడు.
 పులుగులదొర. దే. వి. — పై. —
 పులుకండము. వా. వి: చూ, రూ-పులకండము.
 పులుకాసిపురుపు ద్వ. వి. 1. పచ్చే: లెక్కల
 పురుపు: చూ, పురుపు; 2. అల్పలు.
 పులుకాసిపులుగు. దే. వి: చూ, కుకము.
 పులుకుపులుకు. దే. వి. రూ-పులు-పులు-
 అమ్మయ్యానిమాని తెలుచుట మాయేట యం
 దగు నమకరణము. సా 2, ఆ. 110: చూ,
 హూహూ.
 పులుగడిగినముక్కము. బా. నిర్మలమైవది. వాన
 నశేతుండగడుగెబడినముక్కము. పొండు.
 3, ఆ. 9; పారి. 1, ఆ. 57. [పులకము. 1,
 పులుగము. పై. వి. — పులక. రూ-పులు: చూ,
 పులుగరి. దే. విణ. రూ-పులుగి. కోడయేటిగిన
 వాడు. వర. 3, ఆ. 51: చూ, వాలచారి.
 పులుగాకు. దే. వి: చూ, శోకము.

పుటగు. దే. వి. 1. గుణము: చూ, లక్షణము.

1; 2. తోడ: చూ, మానవ. 1.

పుటగుడు. దే. వి: చూ, పురిసరి* (ఇది ద్వీవిధము. — నల్ల పుటగుడు, తెల్ల పుటగుడు) (గోవాలోకట్టును).

పుటగులగదుమరి. చా. వి. చూ పనులపోలిగాఁడు.

పుటచే దే. వి: చూ, రూ-పుటస

పుటచేరితార. దే. వి. పీఠాలయము. పాం. 8.

పా. 1: చూ, పర్యంతము. [17: చూ, పది పుటచేరి సవరితల్లి. ద్వ. వి. గంగ నేం ఆం. పుటచిందితాయి. దే. వి. ఇంద్రనీలమణి: చూ, రత్నము. 1. భక్తిము.

పుటచి. దే. వి. ఉలువ. కాకి 7, ఆ 188. చూ,

పుటపు. చా. వి. రూ-పుట్ట చూ, పురి. 1. పుటచూనిసి. ద్వ. వి. ఆల్పమనుష్యుడు: చూ, మనుష్యుడు.

పుటము. దే. వి. 1. పుష్కరాగము. చూ, విపాదిక; స కి. 2. తోము చూ, దుర్ద. 1, 3: నలుమే నలుపు; 4 ఉనుము. చూ, దుర్ద, 5. చూ, మొత్త. 2.

పుటమాడు. దే. వి: చూ, దుర్దడు.

పుటమార్గము. దే. వి. తాళవారికేకాదిత్యునిదుర్మము: చూ, వారిక (తృణము. 1.)

పుటపు. చా. వి: చూ, రూ-పుటగు (రాణుల నీమయందచూచుక) [జనము. 1.

పుటసు దే. వి. 1 చూ, పురి. 1; 2 చూ, పద్మం పుటనుగూర. ద్వ. వి. పుటనుపోసి పండితుర.

రూ-పుల్లగు: చూ, పద్మంజనము. 1. [య పురదాల్చుతాయి. దే. వి. చూ, పురదాల్చుతా

పురాలోక. దే. వి. చూ, శర్మర. 1. [వారికల్లి. పురాటపము. సం. వి. ఆ. న. గొడుగు: చూ,

పురామణ. సం. వి. ఆ. ప్రి. శ. వి. చూ, పార్వ. [సాక్షుడు.

పురామతర్క. సం. వి. త. పుం: చూ, సహ

పుల్లము. చా. వి: పుల్లక (రూ-పుల్లము) గురు: చూ, రోమాంజము.

పుల్లరము. చా. వి: — పై. — (రూ-పుల్లరము)

పుల్లరలు. చా. వి: — పై. — (రూ-పుల్లరలు)

పుల్లకుడు. సం. వి. ఆ. పుం రూ-పుల్లనుడు.

1. చూ, నిషాడుడు. 1; 2: చూ, నిషాడుడు. 2, 3: చూ, పీఠము.

పుల్లనుడు. సం. వి. ఆ. పుం. — పై. —

పుల్లపుల్ల. చా. వి: చూ, రూ-పుల్లపుల్ల

కు. చా. 7, ఆ. 38.

పుల్లము. చా. వి: చూ, రూ-పుల్లము.

పుల్లరి. దే. వి: చూ, రూ-పుల్లగరి. పర. 5,

ఆ. 181.

పుల్లరి. దే. వి: చూ, రూ-పుల్లరి.

పుల్లరి. దే. వి: — పై. —

పుల్ల. చా. వి: చూ, రూ-పుల్లపు.

పుల్లముచే దే. ఆ. కి. చూ, రూ-పుల్లపాడుచే.

పుల్ల. దే. వి. 1 చూ, పురి 1; 2: చూ, పుడక.

1; 3. పొయినదికట్టె: చూ, పంటనెలకు;

వి. 4. పుల్లనిది. చూ, పుల్లము 4; 5. పను

పుమించిన తెలుపునన్నె గలది చూ, పుల్లము. 6.

పుల్లంటుతాయి. దే. వి (పుల్ల + అంటుతాయి).

ఇంద్రనీలమణి: చూ, రత్నము. 1.

పుల్లగుర. చా. వి. చూ, రూ-పుల్లనుగుర.

పుల్లకంద. ద్వ. వి. ఒకరకముకంద *: చూ,

మూగము.

పుల్లకలిచ. దే. వి: చూ, ఒకక*. [వాడుక]

పుల్లకాయ. చా. వి. పొట్లకాయ (రాణులనీమలో

పుల్లకలు దే. ఆ. కి. రూ-పుల్లగిల్లు. భయము

కు. ఛో. 5, ఆ 87. చూ, నుగ్గి. 6.

పుల్లగిల్లు. దే. ఆ. కి. — పై. —

పుల్లగొరక. దే. వి: చూ, పుల్లపము. [కొల.

పుల్లరి. దే. వి. పాదపకాండు గుటికాపాడు

పుల్లరిగ. ద్వ. వి: చూ, పోమలక*. పాండు. 5,

ఆ. 289. (ఇందు 24 రకములుగలవు)

పుల్లదానిమ్మ. ద్వ. వి: చూ, రక్తరీతము*.

పుల్లద. దే. వి. 1: చూ, కుక్తము. 2: వి: 2: చూ, కుక్తము. 4.

పుల్లనీళ్లు. ద్వ. వి. ఓకానీళ్లు* చూ, కుక్తము. 1.

పుల్లవంపరవనస. ద్వ. వి. చూ, వంపరవనస* (చూ, వేరువనస) [నమదాంత. 3

పుల్లవర్తి. దే. వి. ఒకానీళ్లు* చూ, పుల్లవర్తి. దే. వి. యెక్కానీళ్లు* చూ, నమనీళ్లు. 2.

పుల్లవర్తి. దే. వి. —పై—

పుల్లవర్తి. దే. వి. 1 —పై—; 2. అర్థము పర్వ* చూ, అర్థేలి. [నమది

పుల్లవామి. దే. వి. కొండవామి* చూ, పుల్లయామి. దే. వి. కొండయామి* (దీని కాయలు పెద్దవి, ఉరుగుగాయపరీకస్తము) చూ, శ్రీఫలి. 1

పుల్లలి. దే. వి. వసులకసపుమేయుటకై యిచ్చెడువస్తు* చూ, లావణి.

పుల్లరుణ్ణి. దే. వి. ఒకచేరు: చూ, మర్క్యము. 1

పుల్లలావు. వా. వి. పులపహేయ్య. “మర్జితలో పుల్లలావు.”

పుల్లవడు. ద్వ. ఆ. కి. చూ, స్తంభించే భార. ఉద్య. 4, ఆ. 182; భా. ఆం. 4, ఆ. 380

పుల్లవామిలి. దే. వి. తెల్లవామిలి* చూ, వామిలి.

పుల్లవిలుయెట. వా. దృష్టికోషము ప్రియట ధయము తీర్పుటకై పుల్లను విజిచి పాట చెయట. పాండు. 3, ఆ. 158 [వాక్యము.

పుల్లవిలుపుమాట. వా. కలియనందగతయ్యేవ

పుల్లవెలగ. దే. వి. ఒకవెలగ* చూ, వెలగ.

పుల్లనిలు. దే. ఆ. కి. రూ-పుల్లనిలు

1: చూ, వెలిలలకాలు; 2 చూ, సంక్షోభించే

పుల్లనిలు. దే. ఆ. కి. —పై—

పుల్లన. వా. వి. చూ, పులియ. 2.

పుల్లావు. దే. వి. కలింగోవు* చూ, ధేనవు.

పుల్లియ. దే. వి. చూ, రూ-పులియ.

పుల్లిరును. దే. వి: చూ, రూ-పులిరును.

పుల్లు. దే. వి. విలు: చూ, రూ-పులు. 2—2

పుల్లుడి. దే. వి. ఒకానీళ్లు* చూ, పానుబడికి

ఉపయోగించెడు పాలము* చూ, భూమి. 1.

పుల్లురుకుపాము. దే. వి. చూ, సర్పము.

పుల్లె. దే. వి: చూ, రూ-పులియ. (పుల్లెలకు)

పుల్లె. దే. వి. ఒకమందుచెట్టు చూ, వృక్షము.

పుల్లె. వై. వి. పువ్వు. (రూ-పువ్వు-పువ్వు-చూ-చూ-చూ) 1. పువ్వుము ఉ, రా. 8, ఆ.

188. చూ, నమము, 2. కాకరవర్తి లోప

గువానియందలి పువ్వు; 3 కంటియందుపడె

డు పువ్వు; 4. చూ, పాండుర్యము [బోడి.

పువ్వుబోడి. ద్వ. వి: చూ, రూ-పువ్వురు

పువ్వులెత్తు. ద్వ. వి. (రూ-పువ్వులెత్తు-పువ్వు

లెత్తు-పువ్వులెత్తు) కూలిక: చూ, పూవుల

పాట్లము

పువ్వుదేనె. ద్వ. వి. చూ, మెపు 5

పువ్వుటు ద్వ. వి. ముందువెనుకలనూ: గాడుట.

పువ్వురి ద్వ. వి. రూ-పువ్వురిము, ఈదుకొట్టిరి

వరిలోక గువాని చెట్టపూతో* చూ, నమము.

పువ్వురము వా. ద్వ. వి. —పై—

పువ్వురుబోడి. ద్వ. వి. (పువ్వు + ఆరు +

బోడి) (రూ-పువ్వురుబోడి - పూ:బోడి -

పూ:బోడి) 1 పువ్వువరి మిక్కిలి ను

నోరాలగు అడువి చూ, (స్త్రీ); 2 అ

డువి చూ, (స్త్రీ).

పువ్వులుకాడు. ద్వ. వి. పువ్వుధన్యము.

ఉ, రా 7, ఆ. 488: చూ, మప్పుడు:డు.

పువ్వులునుడు. ద్వ. వి. —పై— పాండు. 3, ఆ. 23.

పువ్వు. వై. వి. పువ్వు: చూ, రూ-పువు

పువ్వులెత్తు. ద్వ. వి: చూ, రూ-పువులెత్తు.

పువ్వులపాట్లము. వై. వి. —పై—

పువ్వులముడుపు. ద్వ. వి. రూ-పూలముడుపు.

గర్భిణికి చేయించెడు పువ్వుధారణము:

చూ, సీమంకము 2.

పుష్పలయ్యనని. అం: చూ, చూతీచక్రయ్యనము.

పుష్పితము. సం. విరా. పుష్పము. పోషించుటచి
నది (పక్షిన్యూగాదులు): చూ, రక్షితము.

పుష్కర. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ). మెట్టతామర *:
చూ, సహస్రపత్రము.

పుష్కరము. సం. వి. ఆ. న. (చూ-పూష్కర
ము-పూష్కరము) 1. ఆకాశము. చూ,
వ్యోమము. 1; 2. నీరు. చూ, సలిలము;
3. తామర: చూ, సహస్రపత్రము; 4. మెట్ట
తామరదుంప: చూ, సహస్రపత్రము; 5. తొం
డముచివర (సం.పు.)-అంబులి-అంబులి-అంబు
లి, కర్ణిక, గంధూషము, ప్రోతస్స (చూ, హస్తీ),
6. వాడ్యముఖము: చూ, వీణ, 7. కత్తివాదిర
చూ, వాదర; 8. అమ్మ: చూ, భాగము.
1; 9. నీవుమనెడు ఓషధి: చూ, పుష్కర
మాలము, 10. పుష్కరద్వీపము చూ, లంక. 1,
11. పుష్కరమున తీర్థము: (సం. దెంగిండుసం
వత్సరముల కొకమాటుచచ్చుడు పుణ్యనదుల
తీర్థము) చూ, భూమి. 1: పుం 12. మ
దైన్యము-దైన్యము: చూ, పానము; 13. పు
ష్కరమునకుగము చూ, గోగము. 1;
14. పుష్కరమును పాము చూ, నర్మము,
15. వీణుడు, చూ, హస్తీ, వా. స. 10 వందెండు.

పుష్కరమాలము సం. వి. ఆ. న. కాశ్మీరము,
పుష్కరము *. (చాలకమునికొండలు).

పుష్కరాహ్వానము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, పు
ష్కరము. 12.

పుష్కరి సం. వి. క్. పుం 1 మగయేనుడు
చూ, వాస్తీ; 2. వీణుడు: చూ, హస్తీ.

పుష్కరిణి సం. వి. ఈ. (స్త్రీ). 1 కోనేలు
చూ, సరస్సు. 1; 2. తామరకొలను: చూ,
సరస్సు 1; 3. ఆడయేనుడు. చూ, వాస్తీ.

పుష్కరుండు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. ఒకరాజు
చూ, రాజు. 1; 2. కరుణుని కొడుకు: చూ,

మానుండు. 1. [3: చూ, సేరాశము.

పుష్కలము. సం. విరా. 1: చూ, శైవ్యము;
పుష్పము. సం. విరా. 1: చూ, పుష్పము; 2: చూ,
మాలము. 2.

పుష్పి. సం. వి. ఇ. (స్త్రీ). 1: చూ, సరక్షణము.

2: చూ, శక్తి 1; 3: చూ, సమృద్ధి.

పుష్పకృత్తు అం. (చూ, తానములు. 3). చూ,
వ-రి-హీనతానములు. [చూ, వట్టదము.

పుష్పంధయము సం. వి. ఆ. పుం. తుమ్మెద:

పుష్పకము. సం. వి. ఆ. న. 1. మరేయని విమా

నము చూ, విమానము 1; 2. మనుమంజ

నము. చూ, రసాంజనము; 3. రక్తకంక

ణము: చూ, భూ ఎణము. 2; 4. మంజటి:

చూ, పొగ్గియ్యి; విరా. 5 కృష్ణుని తేరిగుట్టము

లలో నొకటి: చూ, హయము. ధ్రువము

పుష్పకీటకము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, పుష్పం

పుష్పకేతువు. సం. వి. ఈ. న. 1: చూ, పుష్ప

కము 2; పుం. 2 చూ, మన్మథుండు

పుష్పదంతము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 వాయువు

దిక్కునందిలి యేనుడు చూ, హస్తీ; అం.

2 చూ, దిగ్గజములు (చూ, హస్తీ)

పుష్పదంతండు. సం. వి. ఆ. పుం. ఒక విద్యా

ధరుండు: చూ, వేలుపు. గ్రథుండు.

పుష్పధన్వండు. సం. వి. క్. పుం: చూ, మన్మ

పుష్పపథము సం. వి. ఆ. పుం: చూ, భగము. 12.

పుష్పపుటము. అం చూ, సంయుతహస్తములు.

పుష్పఫలం సం. వి. ఆ. (స్త్రీ): చూ, సోమ.*

పుష్పఫలము సం. వి. ఆ. పుం: చూ, కలంక.*

పుష్పబాణాశము. అం (ఈగొంధమున కాలి

వాస వాగ్విమన): చూ, కావ్యబాలకములు.

పుష్పమంజరి. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ). 1: చూ,

పూగుత్తి; బ. 2: చూ, భావ్యము.

పుష్పమాలిక అం: చూ, ఉద్భవము. [రములు.

పుష్పమాలికాబంధము. అం. చూ, కర్ణాలంకా

పుష్పము. సం. వి. ఆ. న. 1. మ. పుష్పము: చూ,

మరుడు; 2. స్త్రీరజస్సు: చూ, రజస్సు: 3. 2. గండివనము, స్థానాయును గంధధృ
వ్యము: చూ, రాజార్జును; 4. మాచి*: చూ, స్థానాయు: 2; అం. 5: చూ, ఉపచారములు; 8: చూ, అష్టభోగములు.

పుష్పరజము. సం. వి. ఆ. పుం. రూ-పుష్పర
ధము, కీర్తయోగ్యమగు రథము చూ, శకటము. 1. [దము.

పుష్పరసము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, మకరం
పుష్పరొచనము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, సువర్ణా
భ్యుత *

పుష్పలావిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. పూలబంతులు
సరములు గోనగువని గుర్చి యమ్మడు
అడుది చూ, స్త్రీ. [ధయము.

పుష్పలిమము. సం. వి. పౌ. పుం: చూ, పుష్పం
పుష్పపంతులు. సం. వి. పౌ. పుం ద్వి. మార్చ
చందుర్నిల

పుష్పవతి. సం. వి. ఈ స్త్రీ: చూ, రజస్వల.
పుష్పకటి సం. వి. ఈ. స్త్రీ. ఉపకుళి: చూ, వివిడిది. [ధుడు

పుష్పకరుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, మన్మ
పుష్పసమయము సం. వి. ఆ. పుం పూదటి, వసం
తముకుపు. చూ, మాసవ్యయము. [వసండు

పుష్పసమాపాపనితామఫలము. పా: చూ, అనా
పుష్పాంజనము. సం. వి. అ. న. చూ, పుష్పకము 2.
పుష్పంబే సం. ఆ. కి. = పూయే చూ, వికసించే.

పుష్పిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ 1 దంకమలము: చూ, శమలము; 2 లింగమలము: చూ, శమలము

పుష్పిణి. సం. వి. ఈ స్త్రీ: చూ, పుష్పవతి.
పుష్పికము. సం. వి. గా పూదివది: చూ, వానికము. 1
పుష్పిమోహిని సం. వి. ఈ స్త్రీ ఉమ్మెత్త *

చూ, హలాపుష్పము. [ను: చూ, రిక్క.
పుష్పమి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. పుష్పమివత్ కి
పుష్పము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. — పై. —;

2. పామసము, సహస్యము: చూ, మాసము,

3: చూ, పుష్పరాగము; 4. కలియుగము: చూ, యుగములు. [ధము.

పుష్పరధము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, పుష్పర
పుష్పరాగము. సం. వి. ఆ. పుం. శ్వేతమణి
విశేషము: చూ, రత్నము. 1.

పుష్పరాయియే. పై. ప. కి. చూ, బుజ్జించే.
పుసి. దే. వి. రూ-పుస: చూ, శమలము.

పుసికండ్లవాడు దే. వి. (సం. క). — చిల్లా
డు-చుల్లాడు.

పుసుకు. దే. వి. రూ-పుసుక్కు. సున్నుట లోన
గువానియందగు ధ్వస్యమకరణము: చూ, పూపూ.

పుసుక్కు. దే. వి. — పై —
పుసుగుమగాడు వా వి. వేరములమకు సం
ధాక. (బోకరు): చూ, సందాయకుడు.

పుస్తకము సం. వి. ఆ. వ. = పాస్త్రము-పాస్త్ర
కము చూ, సంపుటము. 3. (పుస్తకమనియ)

పుస్తకవాచకము. అం: చూ, ఉపదర్శిలు. 1.
పుస్తము. సం. వి. ఆ. వ. 1. పెతే: చూ, లవ్వు
ము; 2 = పాస్త్రము: చూ, పుస్తకము;

3 మాంసపుకేక్కిలము: చూ, భక్త్యము;
4 = పాస్త్రపు చూ, సరస్వతి.

పుస్తయి. దే. వి: చూ, రూ-పుస్త.
పుస్త. దే. వి దుర్గంధము చూ, వాసన 1
పుస్త. దే. వి రూ-పుస్తయి: చూ, గూడిగము. 2.

పుస్తయిడుపు. దే. వి. 1 కంఠెగొట్టు చూ,
ధూషణము 2, వా 2 చూ, లంకె. 3.

పుష్ప. వా వి. కోపము చూ, కోపము.
పులింవము. సం. వి. ఆ. పుం 2 కదేగము: చూ,
సీమ. 1 (దేళము)

పులింధిక. అం: చూ, భిన్నపక్షకణభాయి.
పులిందుడు. సం. వి. ఆ. పుం. ఇరకాభాష తెలి
యక అడవియందుండి మిక్కిలి తీవ్రహింసా
పరుడై తిరిగిడు బోయ: చూ, వ్యాధుడు. 1.

పురిహార. వా. వి. చూ, రూ. పురిహార.
(పురిహార-పురిహార అనియు)

పు

పూ. ది. వి.పుష్పము. కాశీ. 1, ఆ. 2. చూ,
రూ. పుపు.

పూంతు దే. కీర్తి. పూనకేయు. భార. విరా
4, ఆ. 45. పూనుచే-పూను.

పూండు దే. విరా. బ. చూ, రూ-పూండులు.
పూగము. ద్వ. వి. ఉత్తంసము. చూ, భూష
ణము. 2. [4, ఆ. 188.

పూంతు దే. ఆ. కీర్తి. చూ, పూను. 1. శకం
పూనకే. ద్వ. వి. ఒకచేతు చూ, మర్కటము. 1
పూట. దే. వి. 1. రూ- పురట. కాలము.

చూ, సమయము 1; 2 దినము. భో. 4,
ఆ. 254 చూ, లోహ; 3. చూ, రూ-పుంట;
4. ఒకడు చేయవలసిన పనిని నేను చేసె
దనని మఱియొకడు పూనుట, బ్రతికెనుకన్య
ము; విరా 5 చూ, లగ్నముడు 1. [2, ఆ. 88.

పూటకాపు. దే. విరా చూ, పూట 5 దై. 2,
పూటకాడు దే. విరా: చూ, నూపకారుడు
పూటకూళ్ళు ద్వ. వి. చెలతినీకొని వేళవేళ
కు అన్నము పండిపెట్టెడు పంటలకు.
చూ, పుష్టి [చూ, సమయము. 1

పూటకూళ్ళయిల్లు దే. వి. పంటపూటియిల్లు
పూటకూళ్ళవాడు దే. వి. చూ, పంటపూటి
వాడు. 2.

పూటకూళ్ళు. దే. వి. బ. చెలతినీకొని వేళవేళ
కు పెట్టెడు అన్నము: చూ, పాదము. (1)
పూటవడు ద్వ. ఆ. కీర్తి. ఒకడుచేయవలసిన
పనిని నేను చేసెదనని మఱియొకడు పూని
కగొను-చూ, రూ-పూటవడు. [ఆ. 171.

పూటవడు. ద్వ. ఆ. కీర్తి. —పై. —వర. 4,
పూటపెట్టు. దే. స. కీర్తి. ఒకడుతాను చేయ

వలసిన పనిని మఱియొకనిని నీవుచేయుమని
పూనికగొలుపు. వర. 4, ఆ. 170.

పూ. ది. వా. వి. ఘోష: చూ, పూస. 1.
పూండులు. దే. విరా. బ. రూ-పూండు. (అశ్
కసంవత్సరములు). తై. 4, ఆ. 88; పూ. 1,
ఆ. 72: చూ, సంవత్సరములు.

పూత. తే. వి. 1. బద్వేన: చూ, సమారంభ
ము; 2. ఉదవము: చూ, వాసన. 1; 3. ఉం
దవాదుల పూత: చూ, సమారంభము;
4. పూలగడ్డె: చూ, సమారంభము, [ము. 8.

పూతకునుపు. ద్వ. వి. ఓలగందము. చూ, పక్ష
పూదటి. ద్వ. వి. చూ, పుష్పసమయము.

పూదేనియ. ద్వ. వి. రూ-పూదేని- పూవు
దేనియ. తు. 4, ఆ. 84. చూ, మకరందము.

పూదేని ద్వ. వి. —పై — [ము. 2.
పూదోట. ద్వ. వి. పూలదోట: చూ, వన
పూపు. దే. వి. 1. యవము. పాది, పూ 9,
ఆ. 57. చూ, సన్నాహము. 2, 2. చూ,
కత్తి. 1, 2 చూ, కొర్రము.

పూదాళ. ద్వ. వి. 1. పువ్వులుగలపాళ: చూ,
సజ్జీ 1; బ 2 చూ, ధాన్యము.
పూదించియ. ద్వ. వి. రూ-పూదించె లేత
పింఠ. చూ, శలాటుపు. 2.

పూదించె. ద్వ. వి. —పై. —
పూదోడి ద్వ. వి: చూ, రూ-పువ్వుదోడి.
పూగఖండము. సం. వి. ఆ. స. పీఠు. చూ,
పాక. [కంకుల.

పూగదళిని. సం. వి. ఇ పుష్టి. పోకొట్టు: చూ,
పూగఫలము. సం. వి. ఆ. స. పోకకుండు:
చూ, పోక.

పూగదీపము. సం. వి. ఆ. పుం. పీకెనాను:
చూ, పాకెళిము. 8. [పొత్తి.

పూగపుష్పిక. సం. వి. ఆ. పుష్టి: చూ, పోక
పూగము. సం. వి. ఆ. స. 1. —పోక *: చూ,

పోక; తుం. 2. పోక. నుంతు: చూ, సమాచూ; బ. 3. పోక. 2. తివక్కులు; 4. గంగరావి: చూ, రావి.
పూనుతి. దై. వి.: తువ్వనచ్చు. రూ-పూనుతి, పూలగల: చూ, సుమము. తద్విశేషములు. —
 గ. తువ్వలుకాయలలోననువాని గుత్తికి. —
 అత్త చూ, కమ్మ, గుత్తి, గుది, గొరు, గల, గల.
 (సం). — గుంపుము. నుంజము. గుచ్చకము. గుచ్చము. గుత్తకము. గుత్తము, గులుంపు కము. గులుచ్చము. గులుచ్చము. —
 ప్రబకము; 2. గలలోనొక భాగమునకు. —
 అత్తము. అత్తెము, అస్తము, గల. గాల, చీపు, తీపు; 3. వికసిం చివ తువ్వలగుత్తికి. — (సం). — గుంపుము (గుచ్చము) (చూ, ప్రబకము) (చూ, సుమము)
పూచి. దే. వి. 1. రూ-పూచిక చూ, తృణము. 1; 2. రూ-పూచీ చూ, బాధ్యత, దై. వి. 3. రూ-పూత: చూ, వికసనము. 2
పూచిక. దే. వి: చూ, పూచి. 1-2
పూచినకంకెడు. వా. బా. సిరిసంపదలతో నిండిన సంసారము. "వానిగృహము పూచినకంకెడు" పూచినమాత్ర దే. వి. మత్సేలుగల నుజ్జము చూ, పాడుము. [కత్త]
పూచీ. వా. వి: చూ, రూ-పూచి. 2. "పూచీ పూచే. దై. అ. కి. 1. తువ్వ. తువ్వించే చూ, వికసింపు; 2. తప్పిస్తున్నదాడు. అను. 5, ఆ; 3. నిస్సారమగు. భార. సభా. 2, ఆ. 41: చివుతు.
పూచెండు. వా. వి. పూలబంతి చూ, సరి. 3. పూజ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ-పూజీ. 1: చూ, సవ ర్గ; అం. 2: చూ, ఉపచారములు. 2. పూజకుడు. సం. వి: చూ, పూచోరి. 1-2-3. పూజనము. సం. వి. ఆ. ప: చూ, పూజ. పూజనీయుడు. సం. వి: చూ, సవ్యానికుడు.

పూజాకరుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, పూ జకుడు.
పూజించే. సం. ప. కి. 1. చూ, సమర్పించే; దై. ప. కి. (1) పూజనీయు. అచ్చ. బాల. కాం. 15: చూ, సమర్పించే.
పూజితము. సం. వి: చూ, సవ్యస్తము. 2. పూజితవ్యక్తుడు. సం. వి: చూ, పూజనీయుడు. పూజితుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. చూ, వేలు పు; వి: 2: చూ, పూజనీయుడు.
**పూజె. దే. వి. 1. పూటరులమీదిదిక్కము; దై. వి. 2. పూజ: చూ, సవర్గ; వా. 3 కరగిపోనినబంగారుపెండ్లిలోననువానిపూస. పూజెనండలు. ద్వ. వి. అయిలేని. య. 4, ఆ. 117: చూ, భాండము 3. [పై. — పూజెనులు. దే. వి. బ. (పూజె + కానులు, పూజెనీయు ద్వ. ఆ. కి. పూటరులనుదిక్కించే. ఉ, హరి 8, ఆ. 80. చూ, వాగ్మయ: 2: చూ, పూజించే. 1- (1) పూజ్యము. సం. వి: 1. గిరి, గంగ, మహిత ము. చూ, సత్తు. 4; వా. 2. ఉత్తది. పూజ్యస్త్రీ. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. చూ, స్త్రీ. పూజ్యుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. చూ, నరువు. 2. (వాడుక); 2. చూ, నరువు. 3. (వాడుక), వి. 3. పూజించదగి వవాడు. చూ, సవ్యానికుడు. పూజె. దై. వి. పూజా: చూ, పూజ. నీలా, 3, ఆ. 37.
పూజిరి. దై. వి. పూజాకర. (ద్యయమని క. రి) (పూజీ + అరి) క. 4, ఆ. 80: చూ, రూ-పూచోరి. (పూజితమని కొందలు). పూచోరి. దై. వి. రూ-పూజిరి. (విక. 6, ఆ. 124.) 1. పూజనీయువాడు: కంబళ. కంబళి- కంబళి గ-క మృక్క. క మృ. (సం. పి). — అర్చకుడు, ఆరాధికుడు, దేవలుడు, దేవా**

1. దేవాతీవుడు, పూజకుడు-పూజాకరుడు; 2. విష్ణుపూజకుడు-కంబళ-కంబళి-కంబళి-తమ్మళ-తమ్మళి, నంది. (సం. ను)-దేవద్యుక్తు, దేవలగుడు, దేవాతీవుడు, పూజకుడు-పూజాకరుడు, విష్ణుర్పతుడు; 3. శివార్పకుడు-కంబళ-కంబళి-కంబళి-తమ్మళ-తమ్మళి. (సం. ను)-కరుకుడు, దేవలగుడు, దేవాతీవుడు, పూజకుడు-పూజాకరుడు, శివార్పకుడు. (ఈమూడు అర్థములలోను మిగిలినవానికీ "చూ, నేవకుడు") పూజార్థకములు. అం. "అయ్య, గారు, జయ్య" అనునవి.

పూటము సం. వి. అ. పుం. 1 ఒకరకముగట్టుము చూ, పాయము, దే. వి. (1) బరువు చూ, భారము, 1.

పూటు. వా వి చూ, పూటుము (1).

పూటెత్తు. వ్య. వి చూ, రూ-పువుటెత్తు.

పూడ దే. వి. చూ, ముడి.

పూడిక. దే. వి నూయి మెలగు వానియందు ఆడుగున పూడిన మన్ను చూ, భూమి. 1 పూడు. దే. వి. 1 — పై—; అ. కి 2 పల్లము మట్టిలో నగువానిచే నిండు చూ, సంపూర్ణమును; 3. నిండు చూ, సంపూర్ణమును.

పూడుచూము దే. వి మట్టిలో పూడియుండెడు ఇరుదల పాము చూ, సర్పము.

పూడుచే దే. కే. రూ-పూడు 1 పూడ జేయు, 2 పాడు చూ, మూయు 1 పూడు. దే. కే. — పై— [చూ, లిట్టి. 2 పూడుపు దే. వి 1 పూడులు, 2. నిక్షేపము పూత. దే. వి. చూ, పూచి 3.

పూత. సం. వి. అ. స్త్రీ. 1. ఒకరకమి చూ, రాక్షసి; 2 కరక* చూ, పాతకతి పూతము. సం. వి. అ. పుం. గజవిశేషము, (విషాకర్ణవంశ చరణములలో నేదేనియొక్కటి వికృతము) కలుగక మఱియొక

వృత్తి నన్నియు జేక్క-గాఁగలిగి మేఘమువలె నల్ల నై మంచదినస్సెగల పఖిలోమములుగలిగినది. యీ ధవాళక మంద్రు.).

చూ, నా స్త్రీ. [విష్ణుపు. 1. పూతవాసుచుడు. సం. వి. అ. పుం: చూ, పూతము. సం. వి. 1 తూర్పుత్తినది: బహుళి కృతము; 2. పరిశుద్ధమైనది: చూ, సమీచి నము. 3; 3. పడకట్టబడినది: చూ, పడక బోత; 4 — పూచి (మూలం చెలిసెలంబట్టు నది): చూ, బూత. 2. [చూ, కుంభుడు. పూతాత్మ్యుడు. సం. వి. అ. పుం: పరిశుద్ధుడు: పూతక సం. వి. అ. స్త్రీ. 1 నడవల, (కే). — కొమ్మనగొట్టెడిది* (చూ, వృక్షము) (దీని పర్వకు కఫవారము, జ్వరవారము); అం. 2. చూ, తెలములు; వా. వి. (1). చీ-పురుములు చూ, సితాగ్రము.

పూతకము. సం. వి. అ. పుం. 1 రూ-పూతకము. * చూ, పూతకరణము; 2. పూతి మాత్రాలము చూ, మాత్రాలము.

పూతకరణము. సం. వి. అ. పుం: చూ, రీదాకరణము.

పూతికాష్ఠము. సం. వి. అ. న 1. దేవదారుపు: చూ, నూత్నిదారుపు; 2. చూ, సరళము*.

పూతికోకి. సం. వి. ఇ. వ చూ, పునుగు. 1.

పూతిగంధి. సం. వి. ఇ. పుం గడుగు దుర్గంధము చూ, పుష్ప.

పూతిగడ్డ. వా. క: చూ, పూతికోకి.

పూతిదారుపు. సం. వి. ఉ. పుం: చూ, పూతి కాష్ఠము. 1 *.

పూతిపునుగు వా. వి: చూ, కట్టుపునుగు.

పూతిఫలి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. కారుగచ్చే: చూ, సోమరాజి.. [నరకములు.

పూతిమృత్తికము. సం. వి. అ. పుం: చూ,

పూతకము సం. వి. అ. పుం: చూ, రూ-

పూతకము. 1.

పూతుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. అగ్ని: చూ, పహ్ని. 1; విణ. 2: చూ, గుడ్డుడు.

పూ(పూ)త్సరి. ఆం: చూ, రతిధ్వమలు.

పూత్సరించు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. కన్దురి మెకము: చూ, నిఁగి. 2; 2. గదురుకంఠ గల ఒకపురుగు. చూ, పురుగు.

పూదండ వా వి చూ, చృతిసరము 5. చూ. పూదారము. వా. వి అకరుపు:చూ, సహద్రవకృ పూదియ దే. వి. రూ-పూద. పూ. బంగారు పూస. కళా 8, ఆ 9: చూ, పూస. 1.

పూద. దే వి — పై — [దు.కళా. 3, ఆ. 12 పూదెగట్టు. దే ఆ. కి] బంగారుపూసగానేర్చు పూనిక. దే. వి. రూ-పూనికీ-పూనిక.

1. యత్నము చూ, పన్నాహము; వా. 2. పట్టు. చూ, శపథము; 3. పట్టుదల చూ, స్పర్ధ. 4.

పూనికీ. — పై — [పూదుగ్గిడు. పూనిగొల్ల. ద్వ. వి. ఒకతెగొల్ల. చూ, మహా పూనీరు. పై. వి = పన్నీర్ పన్నీరు చూ, పరిలము పూను. దే. ఆ. కి] 1. కడఁగు వారి, ఆ. 3, ఆ 94: చూ, సమకట్టు. 2, స. కి. 2. ధ రించే చూ, సవరించే 4; 3 రూ-ఘా. వహించే. ఆ. రా. 7, ఆ. 174: చూ, సవ రించే. 4; 4 నివముఎత్తు-నివమెత్తు.

పూనయే దే. కే. పూనకేయు చూ, రూ- పూనయే భార. అది. 3, ఆ. 198, భార. సభా 1, ఆ. 99. [సీసకాళిలు.

పూనూక. ద్వ. వి. మిక్కిలి సన్ననూక: చూ, పూనూన. ద్వ. వి. సంపెంగనూన చూ, సీ హము. 2.

పూనె. దే. వి. బరణి: చూ, పాళిము. 8. పూట: చూ, రూ-పూనిక.

పూన్పు. దే. కే. చూ, రూ-పూనువే.

పూప. దే. వి. 1: చూ, రూ-పూనిందియ.

కళా. 1, ఆ. 118; 2. అద్దపట్టుపాప: చూ, శిశువు; 3. కంటిపాప: చూ, లోచనము; విణ. 4. లేత: చూ, సుమహరము.

పూపము. సం. వి. ఆ. పుం. కే. 1. అపూపము: చూ, భక్త్యము; 2. ఓకానాక విండిపంట: చూ, భక్త్యము.

పూపరిక. సం. వి. ఆ. ప్రి — పై — పూపరి. ద్వ. వి. చూ, పూచెండు.

పూమేను. వా. వి. చూ, మర్శ్యము. 1

పూమెగ్గ. వా. వి. చూ, మెగ్గ 1

పూయము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. నీయ చూ, రక్తము. 1; 2. మోదము: చూ, వ్యవహార ము. 4; 3. పీనుఁగు చూ, శవము.

పూను. దే. స. కి] 1. (చందనములోనగు దానిని) అలఁచు చూ, శివసముదేయు; 2. (మత్స్యలోనగువానిని) మెత్తు చూ, శేవన ముచేయు; 3 (మొగ్గలోనగునవి) విరియు: చూ, వికసించే; వా. 4 (నాలుకలోనగునవి) గజిగలదియగు, 5 (బండికి ఎడ్డను) కట్టు.

పూనికము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. ఊపిరిఁబూరిం చేట: చూ, కుంభకాదికృత్యము; 2. మాది ఫలము: చూ, సుపూరము

పూరకుడు. సం. విణ. నించేవాడు

పూరనించే పై. స. కి. 1. పూరణ. నెఱవేఱు యే చూ, నిర్దిశించియే, 2 చూ, నిలయే.

పూరగిల్లు. పై. ఆ. కి. (రూ-పూరటిల్లు-బూర టిలు) విందు: చూ, సంపూర్ణముగు.

పూరటిల్లు పై. ఆ. కి. — పై. —

పూరణము. సం. వి. ఆ. ప. 1. నించుట: చూ, సం

పూర్ణత; 2. గుణించేట చూ, హెచ్చేతర;

3. పూర్ణము-పూర్ణము. బూరణకుడుమలా లోనగు విండిపంటలోనల కేర్చుచు లెల్ల ము వస్యలోనగువానియ్యచూ, భక్త్యము; 4. గలి కేయ. చూ, కోధస్మి; విణ. 5. నించేపది:

చూ, సంపూర్ణము.

పూరణి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. 1: చూ, పేక. 1;
 2 బూరుగు: చూ, కాల్మషి.
 పూరణియే. సం. పు. 3: చూ, పూరణియే. 1.
 పూరణి. సం. వి. అ. పుం. 1. జలబిహారము
 'చూ, బెల్లవ; 2: చూ, భక్త్యము; 3 నిర్మలసం
 కుద్ధి: చూ, పురిగము; 4: చూ, పూరణిము 4*.
 పూరా వా విగ పూరాగా: చూ, నీచా.
 పూరాగము. సం. విగ: చూ, పురాతనము.
 పూరాయించే. పై అ. కిరి = పూరణ: చూ
 రూ-పురాయించే.
 పూరి. పే. వి. 1. గడ్డి చూ, కృణు. 1;
 2 మృగములచేమరాలు పై. 4, 5, 70 చూ,
 పై. కృణు; 3. ఒక పట్టణము: చూ, నీచు. 1
 (దేశము); పై. వి. 4 = పూరికా. రూ-పూ
 5: చూ, భక్త్యము
 పూరించే సం. ప కిరి 1 చూ, పూరినించే;
 2 = పూరించే చూ, పూరించే 1, 3 = పూరి
 చించే చూ, పూరించే 2; 4 పూరిచు
 చూ, పట్టు 27.
 పూరించుట. వా. అవ్య తీరదుట: అత్.
 పూరిక. సం. వి. అ. శ్రీ. 1 = బూరి: చూ,
 భక్త్యము, 2 = పూరి: చూ, భక్త్యము.
 పూరిగుడిగు వా. వి చూ, పూరిలు
 పూరితము. సం. విగ 1 రూ-పూర్ణము-పూర్ణ
 ము. నింపఁజెడినది: చూ, సంపూర్ణము,
 2 గుణింపఁబడినది గుణితము, వివాహము, విం
 దితము చూ, హెచ్చుచేత.
 పూరిలు వా 2. గడ్డియిలు చూ, సదనము 1
 పూరి. పై 2 = పూరికా చూ, రూ-పూరి 4.
 పూరకాన్నె. ద్వీ 2 ఒక చెట్టు చూ, కృత్యము
 పూరింపుడు. సం. వి అ పుం: చూ, మనుష్యుడు
 పూరికు ద్వీ. వి రూ-పూరికు: చూ, పక్షి.
 పూరిక. ద్వీ. వి. రూ-పూరిక. పుష్పదళము
 చూ, సంపర్కక.

పూరికము. ద్వీ. వి. బ: చూ, ధావ్యము.
 పూరికు. పే. వి: చూ, రూ-పూరికు.
 పూర్ణ. సం. వి. అ. శ్రీ. చూ, పున్నుకు.
 పూర్ణ కుంభము. సం. వి. అ. పుం: చూ, భద్ర
 కుంభము (చూ, గృహణము 1.)
 పూర్ణ గృహణము. అం: చూ, సూర్యగృహణము.
 పూర్ణ ఘటవ్యాయము. పా. నిండుకుండ తోలె
 కదనురీతి.
 పూర్ణ పాత్రము సం. వి. అ. ప. 1. కోపు,
 ఉత్పవకాలమునందు సంతోషముచే వస్త్రాభ
 రణాదికము దోయకానుట: చూ, పూర్ణాన
 కము. 1; 2 వస్తుసంపూర్ణ పాత్రము: చూ,
 వారివాణము (పాత్రము. 6.) పూర్ణముగు.
 పూర్ణముగు మి అ కిరి. నిండు: చూ, సం
 పూర్ణము. సం. వి అ ప 1. వింటివారిని తెలి
 బాక తగుయెట చూ, కింజిని, విగ 2. నిం
 దిపది: చూ, సంపూర్ణము; 3 శక్తి కలిది: చూ,
 యోగ్యము. 5, 4 చూ, సర్వము, 5 = పూర్ణ
 ము: చూ, పూరణము 3, అం. 8 చూ,
 గండకీయలు, 7. చూ, జిరకీయలు.
 పూర్ణ వేగము. అం: చూ, ధారలు.
 పూర్ణానకము సం. వి అ. పుం 1: పూర్ణ పాత్ర
 ము (తె. కు).—కోపు, 2 క పైచు: చూ, పి. తె.
 పూర్ణానసౌరము పా ఇది సిద్ధము, సాధ్యము అని
 ద్వివిధము (చూ, మన్న 1) వ్రాద్ధుడు. 1.
 పూర్ణాయుర్దాయవంతుడు. సం. విగ చూ,
 పూర్ణానాది. పా హోహంవంతుడు పీరితి
 పరిమళద్రవ్యాదులతో జేయుచుగనుము
 పూర్ణము. సం. వి అ. శ్రీ. = పున్ను (అఖండ
 చంద్రుడు) గలగిరినది). చూ, పున్నుకు.
 పూర్ణి భద్రయే సం. అ కిరి చూ, పూర్ణముగు.
 పూర్ణుడు. సం. విగ: చూ, సంపూర్ణుడు.
 పూర్ణోపమ అం. చూ, అలంకారము 3 ("ని
 క్తి హంసాంగమ లెస్వగ్గంగంజలు మేంబె."),
 (చూ, బుద్ధోపమ)

పూర్వము. సం. వి. ఆ. వ. 1. గూరిని బాచిని
చెలుపును తగ్గించుట, నడికట్టించుట,
తోట పెట్టించుట, అన్నము పెట్టుట;
2 పాలనము చూ, పంరక్షణము; విణ
3. నింపుబడినది: చూ, పూరితము. 1,
4. కప్పబడినది చూ, స్థగితము.

పూర్తి. సం. వి. ఆ. వ. 1. నింపు చూ, సమృద్ధి
పూర్వము. చై. వి. = చూ, పూర్వము 3.
పూర్వ. సం. వి. ఆ. వ. 1. పూర్తి, తొలిది
మృ. చూ, వారిత్తు. చూ, చూరిది (నది)
పూర్వగంగ సం. వి. ఆ. వ. 1. చూ, నగ్నది
పూర్వజ సం. వి. ఆ. వ. 1. అక్క చూ,
నహోదరి, విణ 2 మొదటి పుట్టివది చూ,
మొదలు 4 [చూ, సంధిపము. 1

పూర్వజన్మము సం. వి. ఆ. వ. 1. అనుకము
పూర్వజనుడు సం. వి. ఆ. వ. 1. అనుకము
పూర్వాక్షుడు. సం. వి. ఆ. వ. 1. అన్న
చూ, నహోదరి; విణ. 2. మొదటిపుట్టి
నవాడు చూ, నహోదరి; విణ.

పూర్వదేవుడు సం. వి. ఆ. వ. 1. అ. పుం. తొలివేలు
చూ, రాక్షసుడు 1

పూర్వదేవుడు సం. వి. ఆ. వ. 1. పాదము
చూ, వా. 2. పాదము చూ, 2 వ. 3
3 (పాదము 1), వా. 4. నిర్ధారముకానిది

పూర్వదేవుడు సం. వి. ఆ. వ. 1. అ. పుం. తొలివేలు
చూ, వా. 2. పాదము చూ, 2 వ. 3

పూర్వదేవుడు సం. వి. ఆ. వ. 1. అ. పుం. తొలివేలు
చూ, వా. 2. పాదము చూ, 2 వ. 3

పూర్వదేవుడు సం. వి. ఆ. వ. 1. అ. పుం. తొలివేలు
చూ, వా. 2. పాదము చూ, 2 వ. 3

పూర్వదేవుడు సం. వి. ఆ. వ. 1. అ. పుం. తొలివేలు
చూ, వా. 2. పాదము చూ, 2 వ. 3

పూర్వదేవుడు సం. వి. ఆ. వ. 1. అ. పుం. తొలివేలు
చూ, వా. 2. పాదము చూ, 2 వ. 3

పూర్వదేవుడు సం. వి. ఆ. వ. 1. అ. పుం. తొలివేలు
చూ, వా. 2. పాదము చూ, 2 వ. 3

ముది: చూ, మొదలు. 4; అం. 5: చూ,
తంక్రములు. 3.

పూర్వరంగము. అం. చూ, వా. 2.

పూర్వరాగము. సం. వి. ఆ. వ. 1. శ్రీరాము
చలనగాని దర్శనముచలనగాని వర్షపురము

వృద్ధిచూచిన యనురాగముల నాయికా
నాయకులకు ఆయోగమునందుగలిగిడి పశా

శేషము. (ఇది తిర్విధము. — (చూ, నీలి
రాగము, కునుంధరాగము, మంజురాగము).

పూర్వరాగము సం. వి. ఆ. వ. 1. అ. పుం. తొలివేలు
దివము చూ, చూ, చూ.

పూర్వరాగము అం. చూ, అలంకారము. 3.
(పెరిగెనుల చేదెరుపులబట్టి ఉదా. —

“శ్రీమతి కం. నీలిమచే నల్లనయ్య గివచ్చు
మున భుజగంధుడు తెల్లనబడియె)

పూర్వరాగము అం. చూ, అలంకారము. 3.
రాము, నిర్ధారముల, అలంకారము.

వివర్తి, పుత్ర (5)
పూర్వములము సం. చూ, అనుకములు

పూర్వములము సం. చూ, అనుకములు
చూ, పుత్ర [కాళ్లమేకము చూ, పుత్ర.

పూర్వములము సం. చూ, అనుకములు
చూ, పుత్ర [కాళ్లమేకము చూ, పుత్ర.

పూర్వములము సం. చూ, అనుకములు
చూ, పుత్ర [కాళ్లమేకము చూ, పుత్ర.

పూర్వములము సం. చూ, అనుకములు
చూ, పుత్ర [కాళ్లమేకము చూ, పుత్ర.

పూర్వములము సం. చూ, అనుకములు
చూ, పుత్ర [కాళ్లమేకము చూ, పుత్ర.

పూర్వములము సం. చూ, అనుకములు
చూ, పుత్ర [కాళ్లమేకము చూ, పుత్ర.

పూర్వములము సం. చూ, అనుకములు
చూ, పుత్ర [కాళ్లమేకము చూ, పుత్ర.

పూర్వములము సం. చూ, అనుకములు
చూ, పుత్ర [కాళ్లమేకము చూ, పుత్ర.

పూర్వములము సం. చూ, అనుకములు
చూ, పుత్ర [కాళ్లమేకము చూ, పుత్ర.

పూలముట్ట. ద్వై. వి. కడివము: చూ, పాత్రము. 8.
పూలముట్ట. ద్వై. వి. చూ, మత్స్యము. 1.
పూలము. సం. వి. అ. తుం. గడ్డికట్ట. [దుశ్రు
పూలముడుతు. ద్వై. వి. చూ, రూ-పువ్యుల ము
పూలమువాడు. ద్వై. వి: చూ, చూలకరి.
పూలవనిహి. వా. వి: చూ, పూలి. 2.
పూలవరా. వా. వి. — పై. —
పూలి. ద్వై. వి. 1. ఒకపట్టు: చూ, వృక్షము;
వా 2 పూలవరహి (రు 8-8-0) చూ,
వరహి. [సంచే
పూలతి. ద్వై. వి. పువ్యుల: చూ, బాగు
పూలింటి ద్వై. వి: చూ, రూ-పువ్యులకాడు
వర. 2, అ. 35
పూలింటివాడు ద్వై. వి. — పై —
పూలిలుకాడు. ద్వై. వి. — పై. —
పూలిలుకుడు. ద్వై. వి. — పై —
పూపు ద్వై. వి. పువ్యు: చూ, రూ-పుపు
పూపులదేవియ. ద్వై. వి చూ, రూ-పూలదేవియ
పాండు. 1, అ. 182. [స్వా. 8, అ. 81
పూపులదేవి. ద్వై. వి చూ, రూ-పుపులదేవి.
పూపుగట్టు. ద్వై. అ. 39 పూపుగలదియగు.
రామా. 8, అ. 144.
పూపుకెర్తు. ద్వై. వి: చూ, రూ-పుపుకెర్తు.
పూపులపాట్లము. ద్వై. వి. — పై —
పూపులమివయంగటాకే గట్టెలముట్ట. లో.
“కటకట! పూపులమివయంగడిన కట్టె,
లమ్మకేనమ.” ద్వై. 3, అ. 72; “పూపు
లుముడిచిన యంగట్లన కలకల వీడెల్లనవ్వ
గట్టెలు మోవెన్.” పాండు. 3, అ. 21.
పూపుడు: సం. వి. క. తుం. 1: చూ, చూ
రుగుడు; అం. 2. చూ, అదిరుగులు.
పూపులము. సం. వి. అ. న. రూ-పూపుల
రము: చూ, రూ-పుపులరము.
పూపులరము. సం. వి. అ. న. — పై. —

పూస. ద్వై. వి. 1. పూడియ: చూ, చూక్క-
(1); 2. మణి: చూ, రక్కము. 1; 3. వేసె
లు లోవనవానిలె: చూ, సంధి. 7;
4. రంధ్రముగలిగినమణి: చూ, రక్కము. 1;
5. రంధ్రముగలపూస. తద్వి. — గ. తెల్లని
గాజుపూసకు. — పాళపూస; 2. గాజుపూ-
సకు — గాజుపూస. (సం) — చూరము;
3. రంధ్రముగల నుత్పలమునకు. — పూస.
(మిగతవానికి “చూ, వారుమంజ.”)
పూసకజ్జెము. ద్వై. వి. మనోహరము: చూ, ధక్ష్మము.
పూసకామంచి. ద్వై. వి: చూ, త్వణము. 1.
పూసగురుగింజ ద్వై. వి: చూ, పూసగురిగింజ*;
(ఇట్లు రూ-పూసగురివెంద-పూసగురువెంద-
పూసగురువెంద-పూసగురువెంద.)
పూసగుర్చివీరి జా. వివరముగా. “పూస
గుర్చివీరిని వివరించెను.” (వీరిచంద్రి-
క-సంధి); “విలకలకొలికి తెలుంగల్లబూస
గుర్చివీరి వీరిన.” (విలయ విలాసము);
“పూసగుర్చివీరి నవ్యవ్యులదేవి వెప్పి
వది విని” (కళాపూర్ణోదయము). [ము. 1.
పూసయముక. ద్వై. వి వెమ్మపూస: చూ, శల్య
పూసలదారము జా అభేదముగా, లోపల
వర్ణిచేసింది, ఇవ్వముగా. “పూ. సలలో
దాగంబు పాలజేల్లినవీరుం. బలె.” పాండు.
3, అ. 59. (ఇది శివమానము)
పూసలవాడు. ద్వై. వి: చూ, పాసలవాడు.
పూసికొను. వా. న. 39. 1. కలుగలేనికొను;
2. చందవాదుల నలందుకొను.

వృ

వృక్క. సం. వి. అ. ప్రి. 1. ఒక్క *:
చూ, స్పృక్కా; 2. ఒక్కొక్కము: చూ,
కొక్కము. 1.

-వృత్తము. సం. విరా. కూడుకొన్నది: చూ,
సంచితము. 2.

-వృత్తి. సం. వి. ఇ. శ్రీ. కాకుడు: చూ,
స్వరము. 1. [సవాల.

-వృచ్చ. సం. వి. ఆ. శ్రీ. కృత్తము: చూ,
వృచ్చియే. సం. స. కి. కృత్తియే చూ,
సవాలవేయు.

-వృత్తన. సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. చండు చూ,
నేన. 1; 2 నీవాచితము. (ఇన్నుటనలు
నదిమూడు రథములు అన్నియేనుగులు,
వీన్నుట యిరువది తొమ్మిది గుణములు,
వేయినన్నుట వరుసేపురు కాల్వరును
గలది) చూ, నేన. 1

వృత్తనాపాట్టు. సం. వి. కొ. పుం. ఇంద్రుడు
చూ, సహసాత్తుడు. [చూ, సుచిహ్ను.

వృత్తికర్ణి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. కోలపాన్న *

వృత్తగ్ధముడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. నీచుడు:
చూ, హీనుడు; 2 మూర్ఖుడు: చూ,
ప్రభుడు; 3: చూ, పాపాలముద్ద.

వృత్తిగ్ధము. సం. విరా. పెక్కువిధములుగలది
చూ, వివిధము.

వృత్తివి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. రూ-వృత్తివి.
వృత్తి=పుడమి. చూ, భూమి. 1.

వృత్తివి. సం. వి. ఈ. శ్రీ.=పుడమి. —పై.—

వృత్తివీచితి. సం. వి. ఇ. పుం. 1. రాజా: చూ,
రాజా. 1; 2: చూ, యముడు; 3: చూ,
వృత్తము. 3.*

-వృత్తివ్యాధి సంవత్సరములు. అం. వృత్తివీచిత్యము
8 గడియలు, జలతత్వము గ కలు, అగ్నితత్వ
ము గ లిలు, వాయుతత్వము గ 5లు, ఆకాశ
తత్వము గ 7 లు—గ 30 లు. (అదివారము
మొదలు బుధవారమువఱకు వృత్తివ్యాధిగా
జరించును. గు-గు-శనివారముల యందు
ఆకాశము మొదలుగా జరించును. ఈ 5 న

వరుసగా సంవత్సరము, ఆది, రోగము,
చారిత్రము నయ్యెనని).

వృత్తము. సం. వి. ఆ. పుం. 1.—బాడిగ:
చూ, కికుత్త; 2. ఆటుకులు—అడుకులు,
ఖర్చురిక, చిపిటకము—చిపిటము. చిపుటము:
చూ, సాదము. (1) [వృత్తము. 1.

వృత్తుకుడు. సం. వి. ఆ. పుం.—బాడిగ చూ,
వృత్తుకోముము. సం. వి. న. పుం. 1: చూ,
మత్స్యము. 1, విరా. 2. పెద్దలెండురికలుగలది,
వృత్తులము. సం. విరా. 1. కెద్దవి: చూ, సుగ.
3; అం 2: చూ, గతివిశేషములు.

వృత్తుపు సం. వి. ఈ. శ్రీ. రూ-వృత్తి.
1 వల్లతలకట్ట: చూ, సుమవి. 2; 2. ఇంకువ
మాగ్గు చూ, హింకుపు. 1; పుం.
3 అగ్ని చూ, వహ్ని. 1; 4. వృత్తిరాజా.
చూ, రాజా 1; విరా. 5—వహ్ని గొప్పది:
చూ, సుగ. 3; 8. వివిధముల చూ, సుగ. 3.

వృత్తుశేఖరము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ,
వర్తకము. [మేమము. 1.

వృత్తునకము సం. వి. ఆ. న. మేక చూ,
వృత్తి సం. వి. ఈ. శ్రీ. 1—పుడమి చూ,
రూ-వృత్తివి; 2: చూ, రూ-వృత్తుపు 1;
3: చూ, రూ-వృత్తుపు. 2; పా 4. ఒక
వృత్తు “జ-స-జ-స-య-ప, 12 యతి.”
ఉదా.—“వృత్తివచ్చి, వదనాం, బుబాధ్యు
తమర, శ్వధామాపున”: చూ, వృత్తుము. 1.

వృత్తిశ్చ. సం. వి. ఆ. శ్రీ. పెద్దయేలకి: చూ,
చరారి (వృత్తిశ్చ అనియు)

వృత్తిశ్చీందకము. అం. అహంకారము, అపా
నము, హృదయము, గంధము, గురుము (5)

వృత్తువపు. సం. వి. ఈ. పుం. 1. చూ, సగ
ము; 2: చూ, వృత్తికము. 1; 3. పురి:
చూ, కర్మాలము. 1; 4. చిలుకపురి. చూ,
కర్మాలము. 1.

పుణ్యం. సం. వి. ఆ. శ్రీ: చూ, పుణ్యక
పుణ్య. సం. వి. ఇ. పుం. 1. కిగయూ చూ,
హాయము 2; 2 చూ, పుణ్యపర్ణి; విగ.
3. అల్యకనపు, కిగయూ (కె) —
అకపిరి-అల్పిరి చూ, కిగి 2; 3. లోయ
చూ, వ్యాపకం 1

పుణ్యపర్ణి. సం. వి. ఈ (శ్రీ) కోలపాన్న*
చూ, నురపాన్న [వివాహకుడు 1
పుణ్యకృంగుడు సం. వి. ఆ. పుం చూ,
పుణ్యరియ సం. వి. ఆ. పుం. 1. నుప్పి చూ,
హరియ 1, 2 రూ-పుష్య-పుష్యరయ
నీటిబాట్టు చూ, విపుష్య, విగ 3 బి
బ్బానింతువుతో గూడినది, రూ-పుష్య
చూ, బిబ్బానింతువు [బాగాయ. 1
పుష్యర్మ సం. వి. ఆ. పుం అయ్యు చూ,
పుష్యర్మ సం. వి. ౧ న. 1 చూ, పుష్యరయ.
2, పుం 2 చూ, పుష్యరయ 1; విగ 3
చూ, పుష్యరయ 3.

పుష్యనింకము సం. వి. ఆ. పుం. రూ-పుష్య
నింకము చూ, మార్తాలయ [యపు
పుష్యనింకము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, వా
పుష్యదాల్కము. సం. వి. ఆ. న. పెరుగుతో
గలకబడిననెయి; చూ, వానిన్పు. 1.

పుష్టము. సం. విగ: చూ, పొగ్గిరితము. 1.
పుష్టి సం. వి. ఇ. శ్రీ. 1. తాకడు. చూ,
స్వర్మ. 1; 2 కిరణము: చూ, హాయ
నము 2. [మూ ముడికికెట్టెనమరికి.

పుష్టభుజనామము. పా. నోటికికెట్టెనకన్
పుష్టతాడనాద్దంకభంగం లో, కుంటిరిగొట్టిన
బండ్లరాలినవి. “పుష్టంబన నెక్కడ?
సాక్ష్యంబు పరిచనన నెక్కడ? “పుష్ట
తాడనాద్దంక భంగ ముననట్లున్నది” (నీతి
చందిక)

పుష్టభాగము. అం: చూ, హస్తశీర్షములు.
పుష్టమాంసాదనము. సం. వి. అ. న. కడచిన
పనికి చింతించుట

పుష్టము. సం. వి. ఆ. న. 1: చూ, ముడ్డి;
2. పుష్ట చూ, వీలపు; 3 చెనుక(చక్క) చూ,
చెనుక 1, 4. య్జ సంబంధి స్తోత్ర(నిశేష
ము; 5. పెరుగు చూ, పెరుగు; 6. పొర
ట చూ, పొరట; అం 7 చూ, లక్షణాం
గములు (వీలపు. — పురుషుని వీలపు. —
మిచ్చెయన్న శోరికలొనగువాడగును),
8. చూ, శ్రీలక్షణాంగములు. (వీలపు —
అడుదారివీలపు — మాంసయంత్రమై శోమ
రహితమై అరటి యావనలనున్న భవంతు
రాలగు. శోమమున్నవ శుభవర్షము. మడి
యన్న మగడుచేయ్యెను), 9. చూ,
గురుమతమున పూర్వహంగములు (అనుబంధ
ములో చూడుము); 10. చూ, శుక్రమత
మున పూర్వహంగములు

పుష్టస్వక్రికము. అం చూ, కరణములు.
పుష్టసుసారి. అం చూ, బాహ్యపచారములు
(హస్తశీర్ష ధేదములు)
పుష్టాధానకలము అం: చూ, ఏకవింశతిపానక
ములు (సానకములు)

పుష్టము. పం. వి. ఆ. న. 1. పుష్టములనెడి
య్జ సంబంధి స్తోత్ర(నిశేషములనుమాటాము;
పుం. 2. మోపుమొనెడు గుట్టము: చూ,
పాయము.

పె

పె. నీ. విగ. పుత్రియందు పెనుపుకల్లమునకు-
మీడి వర్ణములోపించగా మిగిలినయావము.
(దీనికి వర్ణము సరళములు పరమలనువపుడు-
ను మాగములగు. పెన్ గురుకో, పెన్ కీ
కటి, పెన్ దడి, పెన్ బులుగు మొ. ఇందలి

దూరమునకువిందువునను. పెంకికటి పెంకి
(ఒకానొకన్ స్థిరము చరమగునపుడును
విందువు కానబడియుండి. “ పెంకులియు
సంగ ” మార్క. 8, ఆ. 107)

పెంకి. దే. వి. 1. ఒకటిగ * చూ, వృక్ష
ము; వా. వి. 2. మిక్కిలి ఎటువు చూ,
వర్ణము 8; 3 చూ, రూ-పెంకి 1.2.3
పెంకికనము. వా. వి. చెప్పినమాటవివరపోవుట.
పెంకివాడు వా. వి. చూ, దిట్టడు
పెంకు దే వి (రూ-పెంచి-పెందిక-పెంచే)
1. శలపెంకు. ఆం, భా ద్వి. 133 చూ,
శల్పము. 1, 2 ఇంటికెక్ పెట్టు ఓమర్లు
చూ, శర్కర 3, 3 కుండ లోనగువాని
పెంకు: చూ, బోనె, వా 4 చిరికిన అద్ద
ము లోనగువాని పెంకు, 5 కొబ్బరి లోన
గువాని పెంకు, 6. ముప్పిచ్చు.

పెంక. దే. వి. రూ-పెంకి. 1 పెంకికట్టె
చూ, వ్యాసడు 2; 2 చూ, మూర్ఖుడు
చూ, స్వభాడు; వా. 3 చూ, దిట్టడు
పెంకపురుగు. ద్వ. వి. 1. పక్షచిలుక: చూ,
పురుగు; 2. పెనగలులోనగు అపరచిను
మలకును, చింతపండు లోనగువానికివిలు
ట్టడు కిరిమి: చూ, పురుగు.

పెంచి. వా. వి. చూ, రూ-పెంకు.

పెందిక. దే. వి. —పెంకి. 4, ఆ. 137.

పెంచేము నై వి—పెంఛ: చూ, రూ-పించి
యము.

పెంచే. దే. వి. 1. చూ, రూ-పెంకు. రామా,
7, ఆ. 87; 2. రూ-పెంచే. పరిల్ల
కేయ; 3. కి. 3. పోషించే చూ, రక్షించే.

పెంచేకాము. దే. స. కి. దత్తతీక్షణము.

పెంచులకేరి. వా. వి. చూ, బాలకీర్తన.

పెంశో. ద్వ. వి. చూ, రూ-పింశో. (వాడుక)

పెంకికటి. వా. వి. కటికచీకటి: చూ, మేవ
కము. 1.

పెంకెర. దే. వి. ఒక కొండచిలువ (దీని శేద
ములు:—తోమ్ము పెంకెర, పొట్ట పెంకెర, రక్త
పెంకెర) చూ, సర్పము

పెంట. దే. వి. 1. ఇంటి పెంట: చూ, సంగరము. 2;
2. ఎరువునపు కై 4, ఆ. 100 చూ, సంగరము.
2, 3 అవులమంద ముంచుచుచోటు. రూ-
పెంట చూ, సారథేయి (ధేనువు); నై
వి 4 = పింఛా రూ-పెంట సంగరము చూ,
సీమ 1 (దేశము), 5 = పింగా రూ-పెం
ట అంగడి, కాళావగరము (అవిలించులు):
చూ, సదనము 1

పెంటగట్టు. దే. ఆ కి. మండకట్టు-మందిగట్టు.

పెంటగాడిద. వా. వి. చూ, వాకిలి

పెంటబట్టు దే వి వసులనొడ్డి స్వా 4, ఆ.
80 చూ, సారథేయి (ధేనువు)

పెంటపురుగు. వా. వి కుట్టపురుగు చూ,
పురుగు [చూ, శకటము. 1.

పెంటబండి. దే. వి అమృతము, గంతిర్విధము:

పెంటి. దే. వి. వసువత్సది స్త్రీవాతి. రామా.

8, ఆ. 107, భార అది 5, ఆ. 58. చూ,
శవంతి (పక్షి.)

పెంటిక దే వి. (రూ-పెంటిక-పెంటిక్)

మేకలు లోనగువానిపేడ చూ, శుక్ల
గోమయము (శవలము. 1.)

పెంటికరడు. దే. వి. చిన్నఅల చూ, పి. వి. 1.

పెంటిగూర్చువాడు. వా. వి. చూ, చూకుడు.

పెంటిజంక. వా. వి. అడుచుప్పి: చూ, చారి
ణము. 1. [తాళము.

పెంటికాడి. వా. వి. అడుతాడి: చూ, శ్రీ

పెంటిచుకుట. ద్వ. వి కనగూకుట.

పెంట. వా. వి: చూ, రూ-పెంట 3.

పెంటిక్. దే. వి: చూ, రూ-పెంటిక్.

పెంటిక్. దే. వి. —పెంకి—

పెండ. దే. వి. రూ-పేడ: చూ, పిడక.

పెండరము. దే. వి. రూ-పెండరము' చూ, గండ పెండరము.

పెండలము. దే. వి. చూ, సమస్తీల*.

పెండారము. దే. వి. చూ, రూ-పెండరము.

పెండారిమూఁగ. వా. వి. దండులోని అల్లరి జవము' చూ, నేన 1.

పెండియము. దే. వి. రూ-పెండెము. 1 చూ, పెండెరము: 2. దొడ్డి పెందలై వచానివాకిటి

కింద్రెము పెండెము, 3: చూ, పలుగాండి 1 పెండిలి. దే. వి. రూ-పెండి: చూ, వివాహము

పెండిలియగు. దే. స. కి. వివాహమును: చూ, రూ-పెండియగు. భారం అది 8, ఆ 144

పెండిలియాడు. దే. స. కి. —పై — పెండిలిసేయు. దే. స. కి. —పై — (అం-పే)

పెండ్లాడఁజేయు — ఉ, పారి 4, ఆ 19) పెండె. దే. వి. 1 ఇంటి వాసములనిఁగఁదిఅడ్డు

కొయ్య. రా, వి. 3, ఆ. 40, 2 పొగాకు పెందలైవచాని నగయందు నగము.

పెండొకట్టు. వా. వి. రెండువాములు కలిపి కట్టివకట్టు. [గాలిపివ విబూతిశ్శలు

పెండొకట్టు. వా. వి. బ పెండెలపై వట్టలు పెండొకత్తు. వా. వి. చెడుగుడులోనగు అటల

యందుండెడు యజమాని. రూ-పెండొకత్తు. పెండెము. దే. వి. చూ, రూ-పెండియము.

పెండెరము. దే. వి. చూ, రూ-పెండరము. పెండొకత్తు. వా. వి. చూ, రూ-పెండొకత్తు.

పెండేము. దే. వి. చూ, రూ-పెండెరము పెండ్రము. దే. వి. (పెండి + అము) రూ-పె

డ్లాము-పెడ్లము-పెల్లము)భాగ. 8, స్కం, 474 చూ, భార్య [యాడు.

పెండ్లాడు. దే. స. కి. చూ, రూ-పెండిలి పెండ్లాము. దే. వి. చూ, రూ-పెండ్రము.

పెండి. దే. వి. రూ-పెల్లి: చూ, రూ-పెండిలి. పెండిపండు. ద్వ. వి. బ. చూ, భాండము. 3.

పెండిపూఁతుడు. దే. వి. రూ-పెల్లిపూఁతుడు.

1. వివాహాదీక్షితురాలు: చూ, వధువు;

2. కోడలు: చూ, స్వమ.

పెండికొడుకు ద్వ. వి. రూ-పెల్లికొడుకు. 1 వివాహాదీక్షితుఁడు: చూ, వరుఁడు; 2. అల్లుఁ

డు' చూ, మేనల్లుఁడు. పెండిగుమ్మడి. దే. వి. వివాహోదయలో నుప

యోగించెడి వడియముల గుమ్మడి, బూడిద గుమ్మడి *: చూ, సర్వతోభద్ర)

పెండిపాలి వా. వి. వధూవరులు ఊరేగఁడు పాలి: చూ, సవారి.

పెండిపేట. వా. వి. వధూవరులు కూర్చుండెడి పీఠ(అరుగు): చూ, సింహాసనము.

పెండియగు. వా. స. కి. రూ-పెండిలియగు. భారం అది. 7, ఆ 281 [వై. 4, ఆ 48.

పెండియాడు. దే. స. కి. చూ, పెండిలియగు. పెండిరేసివాఁడు. వా. వి. అశ్వతోచ్ఛాహఁడు,

అవివాహితుఁడు, కుంకుండు. [నేయు. పెండిసేయు. దే. స. కి. చూ, రూ-పెండిలి

పెందలకడ. దే. ద్వ. కి. వి. (పెన్ + తల కడ) రూ-పెండలాడ, పొద్దుపొకమునుత్తు.

పెందలాడ. దే. ద్వ. కి. వి. —పై. — పెందిరువడి. దే. వి. (పైడ్ల వరిభాషియఁడు)

గరుడుఁడు. చూ, పారివాహుఁడు. పెండెరువు. దే. వి. రాజమాగ్గులు. భార. ఉద్యో. 3, ఆ. 145' చూ, మగ్గుము. 1.

పెండొద. దే. వి. ఊరుముఁము. పెండొస. దే. వి. ముక్తి: చూ, సకాగతి. 2.

పెంపకము. వా. వి. చూ, దక్షత. పెంపగు. దే. ఆ. కి. చూ, వర్ణిల ప్రారించే.

పెంపరలాడు. దే. స. కి. చేంపు: చూ, సం పెంపారు. దే. ఆ. కి. చూ, రూ-పెమపారు.

భార. ఉద్యో. 3, ఆ. 88. పెంపు. దే. వి. 1: చూ, సమృద్ధి: 2: చూ, పాచ్చె. 2: 3: చూ, సవ్యావము ; 4: చూ,

సంస్థ. 3; 5. రూ-పెనుపు. మహాత్మ్యము;
8: చూ, పెంచకము; శ్రీ. 7. వాళము
చేయు. భాగ. 10, స్కం. పూ 154;
వను. 1, అ. 28; స. శ్రీ 8. చేపు. చూ,
సంహరించే.

పెంపుడు. దే. వి. పెంపలదీనది.

పెంపుడుగున్న. చా. వి: చూ, సాకుడుపులగు
పెంపుడుచిలుక. చా. వి. చంజేగిముడండుంచి
పెంచెడు చిలుక. చూ, శుకము.

పెంపుటాటు. దే. అ. శ్రీ. చూ, నందడించే
పు. 1, అ. 202

పెకలు. దే అ శ్రీ. 1. పెల్లగిలు. పా. 8, అ.
31: చూ, వివారింపే, 2 రాలు: చూ,
నడలు 4; 3. ఉన్నాల్లింపే. చూ, విదా
రించే, 4. పగియగుమగు. వై. 2, అ. 10

పెకలించే. దే. శ్రీ. పెకలంచేయు: రూ-పెక
లంచే. పెకల్య-పెగలంచే. పెగల్య. రాహు.
8, అ. 92.

పెకలంచే. దే. శ్రీ. —పై. —

పెకల్య. దే. శ్రీ. —పై. —

పెక్కిండు. వై స. బ. —పుష్కల. (రూ-
పెక్కిండురు-పెక్కుడు) పా. 4, అ. 54.
(పెక్కు శబ్దమునకు మహాన్మహాత్మ్యకరూ
పము). చూ, పలుగుండు.

పెక్కిండురు. వై. స. బ. —పై. —

పెక్కుగము. వై. వి. రూ-పెక్కుగము. —పే
క్షగ. 1. అభినయముతోడి స్మర్యము. ఉ.
పాది. 4, అ. 218: చూ, వ్యంజకము. 1;
2. మల్లరంగము: చూ, మల్లకాస్త్రము.

పెక్కిలి. దే. వి. ఒకచెట్టు: చూ, పృథ్వు.
పెక్కి. వై. స. బ. —పుష్కల: చూ,
శూ-రాళము. [పెక్కిండు]

పెక్కురు. వై. స. బ. —పుష్కల: చూ,
పెక్కుడు. దే. వి. 1: చూ, పర్థవము. 1. భార.

పెక్కుడు. దే. వి. 1: చూ, పర్థవము. 1. భార.

ఆర. 2, అ. 28; 2 చూ, పాచ్చే. 2.
వై. 5, అ. 199

పెగడ. దే. వి. (రూ-పెగడ-పెగడ-పెగడ-
పెగడ) 1: చూ, మంత్రి; 2: చూ, శ్రీ
పూడు. 2; 3 యువరాజు: చూ, రాజు. 1.

పెగలు. దే. అ. శ్రీ: చూ, రూ-పెకలు.
(పెల్లగిలుటకు. —భాగ. 8, స్కం. 81)
పెగలంచే. దే. శ్రీ. రూ-పెకలించే.

పెగల్య. శ్రీ. శ్రీ. —పై. —

పెగడ. దే. వి: చూ, రూ-పెగడ.

పెగ్గుముడు. వై. వి. (పెగ్గు + గుమ్ముడు.)
శ్రీపర్థి: చూ, పర్వతోధధి.

పెగ్గు. వై. వి. —పుష్కల. రూ-పెగ్గు;
చూ, పారసము. [పా. 3, అ. 10.

పెగ్గురి దే. వి: చూ, మూర్ఖుడు. ఉ.
పెచ్చే దే. వి. 1. అతిశయము. పొందు 1,

అ. 111. చూ, రూ-పాచ్చే 2; 2: చూ, కొ
నరు; 3. పెలగలోనగుకాయలపైపెంకు-చూ,
బరడు; విగ 4 అధికము-చూ, పాచ్చే. 1.

పెచ్చేపెరుగు. దే. అ. శ్రీ మిక్కిలిపర్థిలు.
అం, భా. శ్లో. 89: చూ, పర్థిలు.

పెటపెట. దే. వి. పండ్లుకొలుకుటలోనివాని
యందగు ధ్వన్యను కరణము. భాగ. 8,
స్కం. 248. చూ, చూచూచూ.

పెటపెటము. దే. అ. శ్రీ. పెటపెటమునధ్వని
కలదియగు: పెటపెటాడు.

పెటపెటాడు. దే. అ. శ్రీ. —పై. —

పెటిలు. దే. అ. శ్రీ. కాలిధ్వని పూర్వకముగా
బిగ్గలగు. రూ-పెటలు-పెట్లు-పెడులు.
పర. 3, అ. 229.

పెటుకు. దే. వి: చూ, విరసము. 2. క్రొట్టు. 2.
పెటుకుటాట. దే. వి: విరసపుటాట: చూ,
పెటులు. దే. వి. 1: చూ, పెట్టుకంటము. ప్యా.

5, అ. 44; అ. శ్రీ. 2: చూ, రూ-పెటిలు.

పెట్ట దే. వి. (చకురక్షి శ్రీచారి) 1. అడు
కొడి చూ, తుంజీ; 2. అడుపట్ట చూ,
చుడి; (చకురక్షి శ్రీచారికి. — కాశీ. 8,
అ. 282); 3. గడ్డ, లోప్తము చూ,
ధూమి 1.

పెట్టహారి. వా. వి. చూ, తుంజీ.

పెట్టహరి. దే. వి. — పై —

పెట్టి వై వి. = పేటిక. చూ, రూ. పెట్టిను.

పెట్టిక వై వి. = — పై —

పెట్టిపుట్టినవాడు వా వి. అదృష్టహీనుడు

పెట్టిపుట్టినవాడు వా వి చూ, సంవత్సరము

పెట్టిను వై వి. (సూ. పెట్టి. పెట్టె. పెట్టిక. పే

దే) 1. = పేటికా చూ, సందుకా, 2 బుడి

క నడిమి పెట్టె చూ, సందుకా, 3 బండి

చూ, సందుకా, 4 పెట్టె చూ, సందుకా,

4 పాముపట్టుకొని పెట్టె చూ, సందుకా

పెట్టు కే. 1 హూ. పెట్టుకు వారి చూ,

ఎప్పుడు 3, 2 చూ, నామ 1, 4 చూ,

వా. 3, 7, ఆ 255, 4 చూ, నండి

యూ, . కి) 5 చూ, నామందే 4,

6 (మరియు లోపలను) సుగ్రహుల

పువ్వు: చూ, పువ్వు, 7 సుగ్రహుల

పువ్వులను, 8 చూ, పువ్వులను

పు 9, ఆ 174, 9 ఆయ్య, ఆయ్య, ఆయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య, ఇయ్య,

పెట్ట. 2; ఆ. కి. 14: చూ, సంభవించు
ఉ, వారి 8, అ. 98.

పెట్టుకెట్టు దే వి. చూ, పేటకెట్టు

పెట్టుకొను. దే స కి; చూ, పహించు.

పెట్టుకొను. దే. వి పెట్టుకొనుట: చూ, సం

భృతి. 2.

పెట్టుడు. దే. వి: చూ, రూ. పెట్టు. 1.

పెట్టుబడి. దే వి దేనికేని పెట్టుబడి పెట్టు

ట పెట్టిక భవము. చూ, వ్యయము.

పెట్టుమందు దే. వి. చూ, వర్తమానము

పెట్టుకను ద్వ. ఆ కి) పెట్టుకను.

పెట్టె వై వి. = పేటికా చూ, రూ. పెట్టిను.

(పల్లకి పడిమి పెట్టెను. 2, 3, ఆ 81.)

పెట్టెబండి ద్వ వి పరమమార్గం పెట్టెవరినను

ర్వక బండి చూ, 9 కలబు 1

పెట్టెకెట్టు. ద్వ ఆ కి) (పాము) పెట్టుకొను.

పాంతు 4, ఆ 250 చూ, పేటికా

పెట్టుకొనికెట్టు దే స కి) పెట్టుకొను

పేటికెట్టు చూ, వియ్యెట్టు.

పెట్టుకొను ద్వ వి నామందేమి పెట్టుము:

పెట్టుకొను, పెట్టుకొని, పెట్టుకొను

పెట్టుకొను 7, 8, 1 — పై —, 9 పెట్టుకొను

గుర్రులను పెట్టుకొను, పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 2 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 3 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 4 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 5 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 6 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 7 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 8 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 9 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 10 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 11 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 12 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 13 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 14 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 15 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 16 పెట్టుకొను

పేటికెట్టు దే వి 1 — పై —, 17 పెట్టుకొను

ము: చూ, చూచూ; 2. పిడుగుపడుటయు
దను ద్వ్యవ్యవహారము. కళా. 4, ఆ. 88:
చూ, చూచూ.

పెడ, వై. వి. 1. = వృక్ష, వృద్ధ. పెద్దది. పర.

4, ఆ. 151: చూ, విశ్రుము; 2: చూ, పెను
కటిది; 3: చూ, వ్యవస్థయు. ఉ. రా. 7, ఆ. 123.

పెడఁబాయు. కే. న. 89. రూ. పెడఁబాయు
చూ, నేలుచును.

పెడక. వై. వి. రూ. పెంక. = వృద్ధ. 1. కత్తి
యొక్క వృద్ధ భాగము; 2. అనుయోక్త వృద్ధ
భాగము. 3. ఇంటియొక్క పూరా పెకవ్యు:
చూ, సడనము. 1. [పెడగంటిరెడ్డు]

పెడకంటి(కి)రెడ్డు. వా. వి. బ: చూ, రెడ్డి(ఇట్లు
పెడకంత. వా. వి. తప్పక) చూ, చూర్ణము 1.

పెడకట్టె. వై. వి. రూ. పెడపరకట్టె. 1: చూ,
ద్రుఢము; 2: చూ, పాలనురాలు.

పెడకట్టెచూట. ద్వ. వి. కట్టెవిరువుచూట: చూ,
కట్టము, 2. [కట్టలు]

పెడకట్టు. ద్వ. వి. బ. చేతులను పెనుకట విడిచి
పెడకేలు. వై. వి. పెనుకటకొనిన భుజము

చూ, స్పృంధము. 1. [చూ, హస్తే]

పెడగాలు. ద్వ. వి. పెనుకట మడిచినకాలు:

పెడచెవి. వై. వి. చెవికనుకటిభాగము. భార.
ఉద్యో. 4, ఆ. 78: చూ, శోభిత్రిము.

పెడచెవిఁదెట్టు ద్వ. వి. 89. 1: చివకపోవు; వా.
2. వేక్కురావను. చూ, విను 2

పెడచేయి. వై. వి. మిఁచేయి: చూ, హస్తము.

పెడతల. ద్వ. వి. తలపెనుకటి భాగము: చూ,
కెరము. 1.

పెడచారి. వై. వి: చూ, పెడకంత.

పెడచెల. ద్వ. వి. తీర్చి. చూ, పొమ్మి. 3 (అచ్చ)

పెడబొబ్బ. ద్వ. వి. 1 యుద్ధమునం చుత్సాహ
ము చేయుధ్వని: చూ, స్వరము. 2, 2. వివ

రీతధ్వని, మొత్తుకొట్టె: చూ, స్వరము. 2

పెడమరలు. ద్వ. వి. (రూ. పెడమర్లు - పెడమలు)

1. పెనుకటకరుగుట. వై. 6, ఆ. 118: చూ,
సంబాధివము; 2. 89. 2. పెనుకటకరుగు:
చూ, పెనుపియు. 1.

పెడమర్లు. — వై. — [పెడమరించే]

పెడమలు. — వై. — నిర్వ. 3, ఆ. 27. (పే)

పెడమల్లె. వై. వి. పెద్దమల్లె: చూ, మల్లె.

పెడము. వై. వి. రూ. పెడమోము: చూ,
వై. ముఖము.

పెడమోము. వై. వి. — వై. [మొగమునడు.

పెడమోమునడు. ద్వ. ఆ. 89: చూ, మాలు

పెడకేయే. వై. పే: చూ, పురికొలుపు. 2.

పెడకొక్కల గొడ్డు. వా. వి: చూ, వాగిరి.

పెడలు. కే. వి: చూ, పెరడు.

పెడసకట్టె ద్వ. వి: చూ, రూ. పెడకట్టె.

పెడసరము. కే. వి: చూ, మార్గము.

పెడిచె. కే. వి: చూ, పక్షి.

పెడుకేడు. వా. వి: చూ, కిక్కు. ఆం. భా.

ద్వి. 118. [ఆది 8, ఆ. 259.

పెడులు. కే. ఆ. 89: చూ, రూ. పెటిలు. భార.

పెడ్డ. కే. వి మట్టిపెల్ల: చూ, భూమి 1.

పెంక. వై. వి. = వృద్ధ. చూ, రూ. పెడక.

పెతరులమొక్క. వై. వి: చూ, రూ. పితరులమొక్క.

పెతడలసామి. వై. వి: చూ, యముడు.

పెతరులు. వై. వి. బ. చూ, పితాళ్లు.

పెత్తవగాడు. ద్వ. వి. చూ, పాదుపుత్తెగాడు.

పెత్తవదారు వా. వి కొద్ది ముదరాతిసికిని

చైతులదగ్గఱ శిస్తులు రాఁబట్టు వాడు.

పెత్తనము. వై. వి. = వృద్ధత. (పెద్ద + నను)

1 అధికారము: చూ, రసము 1, 2 చూ,

వార్తము. 1; 2: చూ, గవ్వము.

పెవి. వై. వి. రూ. రూ. పెద్ద = వృద్ధ, వృద్ధ.

1 చూ, వృద్ధుడు; 2. అన్న: చూ, సడన

దరుడు, 3. గొప్పవాడు. చూ, పోచూ

చీమలు; 4. అక్షరము: చూ, చీమ్యే. 1; 5: చూ, శ్రీవృత్తము; 8. దీర్ఘము: చూ, చీడత్ర. 2; 7: చూ, విద్యాలంఘనము, 8: శృంగుత్ర చూ, విభులము; 9: విద. 9. అక్షరంతు (ఇదియువర్ణాంత మయ్యెడి) చూ, మణిమణి. [సవిర. 2. పెదరండీర్. ద్వ. వి. తండీర్కెత్తు: చూ, పెదకల్లి. ద్వ. వి. తల్లికెత్తు: చూ, సవిర. 2. పెదవి దే వి చూ, వాలెఱ. [అం 75 పెదవికెంతు చూ వి చూ, వాకెరకెంతు వేం పెదవిగంటు వా. వి. —పై. —పాంబ. మా 51 పెద్ది. పై. విద. చూ, రూ-పెద. (దీర్ఘమున మ-భాగ. అది 4, అ 84) పెద్దకక్కర. పై. వి: చూ, బకము. పెద్దకడుపువాడు. ద్వ. వి: చూ, లుద పెద్దకడుపువేల్పు ద్వ. వి: చూ, వివాహము; 1 పెద్దకప్పు. ద్వ. వి: చూ, మంతుకము. 1 పెద్దకాకర పై వి మహాకారవేల్పుము: చూ, సువి. 1. పెద్దకాచి. పై. వి కాకాడని* చూ, వాయవి. పెద్దకాత్రు. ద్వ. వి. కాత్రువారిగో పెద్ద. పెద్దమాకటిమాగ. ద్వ. వి. మాంబిలవము: చూ, భృంగరాజము. 3 పెద్దకొంగ. పై. వి. బలకము: చూ, బకము. పెద్దకమ్మ ద్వ. వి: చూ, కాళు. పెద్దగజ్జిక. ద్వ. వి గండాజ్: చూ, వారిక(త్తు గము. 1) (తెల్ల గజ్జిక, తిగగజ్జిక అనియు) పెద్దగుమ్మడి. పై. వి: చూ, పెండ్లిగుమ్మడి*. పెద్దగుమ్మడు. పై. వి: చూ, రూ-పెద్దగుమ్మడు*. పెద్దగోరి. వా వి చూ, త్తుగోరి. పెద్దగోరెట పై. వి చూ, సహ. 2. [కమల. పెద్దచేతరాసి. పై. వి మహాపురస్కరి* చూ, పెద్దచేమంతి పై. వి చూ, సేమంతి* పెద్దజీర్ణి మెకము. ద్వ. వి. వృతురము: చూ, సవర్ణ మెకము.

పెద్దజీర్ణము. ద్వ. వి చూ, కాళిటము*. పెద్దతనము. పై. వి. 1: చూ, సహృదము; 2. పెద్దతర్క: చూ, వార్ధకము. 1. పెద్దతల. ద్వ. విద. 1. పెద్దగానుండి కార్యము నడిపించేవాడు. కళా. 6, అ 150; వా. 2. గొప్పతనము. పెద్దతలవాడు. ద్వ. వి: అడ్డతల వాడు. (సం చ) —ఉదయము [స్వాధ్యక్షము. పెద్దతుమ్మి. పై. వి. మహాదోగము* చూ, పెద్దతోలువేలుపు. ద్వ. వి: చూ, రాక్షసుడు 1. పెద్దదన వా. అ. కి. 1. గొప్పదన; 2 (దీపము) అజీహిత "దీపము పెద్దదనమన్న" పెద్దదనము. పై. వి. మహాదమము*. చూ, రువి 5. పెద్దదుప్పి. ద్వ. వి. చూ, రామము 3 పెద్దదూలగోవల. ద్వ. వి. మహాత్మ్యనర్త*: చూ, కళకలి. [హావాలకము. పెద్దదోస ద్వ. వి. రాజగర్జిత*. చూ, పెద్దనక్క. పై. వి గృంధీరము: చూ, స్థూగలము. పెద్దనల్లచీమ ద్వ. వి. గంధచీమ: చూ, పిపిలిక. పెద్దనత్తు. ద్వ. వి. రూ-పెద్దనత్తు. అట్టహాసము: చూ, హాస్యము. 1 పెద్దనత్తు. ద్వ. వి. —పై — [మరగము. పెద్దనిదుర. పై. వి రూ-పెద్దనిదుర: చూ, పెద్దనిదురహాత్ర ద్వ. అ. కి: చూ, మరణించే. పెద్దనిదుర. పై. వి: చూ, రూ-పెద్దనిదుర. భాగ. 6, స్కం. 428 పెద్దనీలి. ద్వ. వి. అలలోమి*: చూ, రంజిని. పెద్దనత్తు ద్వ. వి. మహాతిలము*: చూ, శ్రీహాన్. పెద్దనెల ద్వ. వి తాటికక్క నెం: చూ, హసము. 1. పెద్దసేపాళము. ద్వ. వి: చూ, సేపాళము*. పెద్దసేరడు ద్వ. వి. మహాశంబుత్తు*: చూ, సురభివత్తు. [రుకంటకము. 1. పెద్దపల్లెరు. ద్వ. వి. మహాశంకవి*: చూ, పాప పెద్దపాచి. పై. వి: చూ, పై పలము. వేం, అం. 74.

పెద్దపాఠం. ద్వ. వి. చూ, మహారము*.
 పెద్దపాఠం. ద్వ. వి. పీఠం* చూ, శతమాని.
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. చూ, కామలము.
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. చూ, సకలమలము.
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. మహాకళ్యాణం* చూ,
 వారాహాక్షి. [కుక్షిము. 2]
 పెద్దపాఠం. ద్వ. వి. గోమంసము* చూ,
 పెద్దపాఠం. ద్వ. వి. పాడుగు చెట్లులు చాచ్య
 గాగలపట్ట చూ, వస్త్రము.
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. చూ, వాకి. [గతధిక
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. విమలనీలం*, చూ, పాప్య
 పెద్దపాఠం (స) గమ ద్వ. వి. మహామండిని*
 చూ, వాపుడు. [చూ, పుష్కల
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. మహాకళ్యాణిపత్తి*
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. అతిమల*
 చూ, సహదేవ [హింసరి
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. మహావారాహి* చూ,
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. 1 (మహా)-మహాదేవి. (సంపద) -
 అమిత, కాలకంఠిక, కాలకర్ణి - కాలకర్ణిక,
 శ్రేష్ఠ, విగ్రహి, 2 చూ, పెద్దపాఠం.
 పెద్దపాఠం. ద్వ. వి. చూ, శ్రవణము*
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. చూ, శోభనము.*
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. చూ, నీది. 1.
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. పుష్కలపాఠం* చూ,
 శర్మ-రాంకము. [చక్ర
 పెద్దపాఠం. ద్వ. వి. బృహదేవ* చూ,
 పెద్దపాఠం. ద్వ. వి. చూ, పెద్దపాఠం.
 పెద్దపాఠం. మి. వి. చూ, పులుము. 1.
 పెద్దపాఠం. ద్వ. వి. చూ, పెద్దపాఠం. 1-2
 పెద్దపాఠం. ద్వ. వి. అమృతంతురాల. "తరు
 నీమణి, పెద్దపాఠం" (ఉత్తర పాఠ
 శృంగారపాఠం. [అ. 104.
 పెద్దపాఠం. ద్వ. వి. బ. తెలివినవారు. పాడు. 2,

పెద్దపాఠం. ద్వ. వి. బృహదేవ*
 చూ, పరగోన.
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. చూ, పుష్కల. 1.
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. గోమహారము చూ, వాకిలి.
 వా 2 వాకిలియందును విచారపరీక్షము.
 పెద్దపాఠం. మి. వి. చూ, బుధవారము.
 పెద్దపాఠం. ద్వ. వి. 1 చెత్తడు* చూ, బాధి
 ర్యము, వా. 2. గోమహారము [బుధవారము.
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. మహానీలం*, చూ, రంజని
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. రాజమార్గము* చూ, మార్గము. 1.
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. మహానిలము* చూ, నేము.
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. చూ, బుద్ధి. 1.
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. బుద్ధివేగము* చూ, వేగ. 2.
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. చూ, శోభనము.*
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. చూ, పుష్కలము
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. గోమహారము* చూ, పెద్దపాఠం
 పుష్కలము* చూ, శర్మ. 1. [పాప్యము)
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. పరకము* చూ, స్తంభకరి.
 పెద్దపాఠం ద్వ. వి. (పెద్ద + ఇల్లు + అమృత)
 చూ, మహామిత్ర. 3.
 పెన దేవి 1 చూ, యుద్ధము; 2 మేళక.
 పాండు 5, ఆ. 284 చూ, అంకియ. 3;
 3 కట్టు చూ, బంధము 1, 4 రెండు
 పుష్కలముచేర్చి కట్టిబంధము చూ, అం
 కియ 5.
 పెనకు దేవి. రూ-పెనకుప. 1 వాదము
 చూ, వ్యాఖ్య; 2. కలయుక చూ, సం
 యోగము, 3* చూ, యుద్ధము; 4* చూ,
 మేళనము; 5. మేట్టుకొనుట* చూ, వ్యాఖ్య
 నము; 6 చూ, యుద్ధము; 7: అల్లికలిల్లిక -
 అల్లికలిల్లి, పెనకు.
 పెనకుపాఠం. దే. ఆ. 89. మెలివడు; చూ,
 పెనకుపాఠం. భాగ. 8, స్కం. 392.

పెనుగులకు. ద్వ. అ. 3; చూ. పెనుగులకు.

తే. 5, అ. 31.

పెనుగాడు. తే. అ. 39;—పె—

పెనుగియాడు. తే. అ. 39;—పె—

పెనుగు. తే. వి. 1: చూ. రూ. పెనుగు. 7; అ.

39; 2: చూ. పెనుగులకు; 3: చూ. పెను

గుట్టు; 4: చూ. మేళగింపే. భార. అది. 5,

అ. 40; 5: చూ. వాటులాడు; 6: మాతాడు:

చూ. పక్క. రింపే; వా. ప. 39. 7. పొలింపే:

చూ. పక్కకు. [డి: చూ. యెద్దుకు.

పెనుగులాట. తే. వి. రూ. పెనుగులాటకు. మల్ల

పెనుగులాటకు. తే. వి. —పె—

పెనుగులాడు. తే. అ. 39. మల్లాడు: చూ. పెం

టిగొను. [77: చూ. సమీపించే.

పెనుగునకు. తే. అ. 39 వేరు. నిర్వ. 10, అ.

పెనుగుడు. తే. అ. 39;—పె—

పెనుగొను. తే. అ. 39. 1.—పె.—; 2: చూ,

పెనుగులాడు. భార. ఉద్యో. 3, అ. 9.

పెనుయే. తే. 39. పెనుగులేయు. భో. 2, అ.

84: పెనుపు, పెనుయే

పెనువరి. తే. వి. పెనుపు + అరి) వివారణలు.

చూ. పెనుపు; 2. భేదాలు. భార. ఉద్యో.

3, అ. 214.

పెనుపు. తే. వి. 1 వివారము. చూ. పెనుగు. 1,

2. భేదము: చూ. వేలుపాటు. 1; 39. 3

చూ. పెనుయే; 4. కలపు.

పెనుము. తే. 2. స్వేదన: చూ. పొత్తు. 8.

పెనుము. తే. అ. 39. 1. చూ. మేళగింపే,

2. చూ. పెనుగు. 7. [4, అ. 73

పెనునట్టు. తే. 2. 39. చూ. పడివేయు. ప్యా.

పెనువేయు. తే. 2. 39. 1.—పె.—; 2. పగు

పులను 2. కటితో వాకటిలేర్చుముడివేయు:

చూ. లంకెనట్టు. 1.

పెనువల. వా. 2. (రూ. పెనువల. పెనువల.

పెనువల): చూ. శేఖరి.

పెనుమిటి. తే. వి. (పెనుపు + మిటి) రూ.—

పెనుమిటి. ముగించు: చూ. పొను. 2.

పెను. తే. వి. వృత్తియందు పెనుపు కట్టుకు-

నకు మీడినట్లును లోపించుగా మిశ్రిత-

రూపము. పొందు. 3, అ. 55; పొందు—

3, అ. 58.

పెనుగున. తే. వి. చూ. రూ. పెనుగున.

పెనుగొమ్మ. తే. వి. (పెనుపు + గొమ్మ):

చూ. పెద్దకొమ్మ.

పెనుగొను. తే. వి. (పెనుపు + గొను) కొం-

డచిలను. భార. అర. 2, అ. 88: చూ.

పెనుము.

పెనుయే. తే. ప. 39: చూ. రూ. పెనుయే. 2. 3.

పెనుతిండి. ద్వ. వి. అమూరి: చూ. పాదము. (1) —

పెనువంక. ద్వ. వి: చూ. స్వేచ్ఛము. వం-

లం. 70.

పెనునకు. తే. అ. 39. (పెనుపు + నకు),

1: చూ. ముచ్చరించే. తే. 3, అ. 84;

2: చూ. పరిల.

పెనువరి. తే. వి. (పెనుపు + అరి) వృద్ధిలోంచిం-

యవాడు: చూ. సంగ్రహము. [పెనుపారు.

పెనుపారు. తే. అ. 39. గొప్పయగు: రూ-

పెనుపు. తే. వి. 1. వృద్ధి. చూ. పెనుపు. 2;

2. చూ. రూ. పెనుపు. 3; 3. పెనుపిట.

చూ. సంగ్రహము.

పెనుమనము. ద్వ. వి. (పెనుపు + మనము)

కాశి, వారకాశి. కాశి. 8, అ. 134: చూ. నీచు. 1.

(దేశము.) [కలు): చూ. నడము.

పెనుమినుకులు. తే. వి. బ. (పెనుపు + మిను

మినుమినువేటరి. ద్వ. వి: చూ. కలకేడు.

వం, అం. 31. [చూ. పెద్దకొమ్మ. 2.

పెనుమూగు. తే. 2. (పెనుపు + మూగు):

పెనునల్లి. తే. వి. (పెనుపు + నల్లి) 1. పగిలయ-

కాలమునందలి యేకాగ్రము: చూ. పెనువ. 2.

పెరుకు. దే. ఆ. కీర్తి: చూ, రూ-పెర్కు-

పెరుగు. దే. ఆ. కీర్తి: సెగు పా. 4, ఆ. 37: చూ, పర్క-వాలు.

పెరుమాకోయిల. దే. వి. (పెరుమాళ్లు + కోయిల) కాంచీపురము. చూ, సీమ. 1 (దేశము)

పెరుమాళ్లుడుగుయిగ్గ ద్వి వి గంగ: చూ, నది పెరుమాళ్ళు దే. వి. బ: చూ, విష్ణువు. 1. పర. 2, ఆ. 173.

పెరువు దే. వి. విగ, ఆ. కీర్తి: చూ, రూ-పెరుగు (పెర్కీ - పాప పూ 5, ఆ. 208, విండు పెర్కీవారికి, విండు పెర్కీవారికి - కాశీ. 2, ఆ. 183; పుష్టిసాంవిదితమటకు - రాజ 2, ఆ. 48)

పెర్కు. దే. ఆ. కీర్తి: రూ-పెరుకు-పెలుకు, 1 పేరు చూ పెలుకు, 2. పెల్లగిండు చూ, కొంపంబు, 3 చూ, పరింబు, ఆం. పేర్ 4 మాయింబు

పెర్లు. దే. వి, ఆ. కీర్తి: చూ, రూ-పెరుగు (పెర్లు - పెర్కీ 7, ఆ. 50)

పెర్లు. దే. వి, ఆ. కీర్తి: -పై - (పెర్కీ - పారి పూ 5, ఆ. 188)

పెర దే. వి 1 చూ, రూ-పెర 2; పై. స 2 పర: (రూ-పెర-పెర-పరాయి) భా. ఆది. 2, ఆ. 87 చూ, పేలు. 3.

పెరగాయ ప్య. విగ. చూ, ప్యర్కడు. 2 శకం 3, ఆ. 78.

పెరుగుగడు ద్వి. వి హరుడు-చూ, పేరుగడు పెర్కీ. దే. వి. అంకియము-అంకియ, అండియము-అండియ [దుల మాయింబు.

పెరికాటము. దే. వి. పుష్టిలోపనవానిచే భావ్యా పెలుకు, దే. స. కీర్తి: చూ, రూ-పెర్కు. (మాయింబుకు. - భార. సభా. 1, ఆ. 208)

పెలుకుట. వా. వి: ఉత్పాటనము.

పెలుగు. దే. ఆ. కీర్తి: 1. కడగు. భార. ఆది. 8, ఆ. 202; భార ఆది. 8, ఆ. 147: చూ, సమకట్టు. 2, 2: చూ, విజృంభించు; 3: చూ, రూ-పెరుగు 5

పెలుకులు. దే. ఆ. కీర్తి: రూ-పెల్లులు: చూ, విహ్వలించు. భార. సభా. 1, ఆ. 118.

పెలుచు దే. వి. (రూ-పెల్లు-పెలుచేస-పెల్లు ప-పెల్లు-పెల్లు) 1. చూ, పామ్య. 2. భార ఆది. 5, ఆ. 178; 2. అధికము. య. 3, ఆ. 7 చూ, పామ్య 1; 3: చూ, నోము భార. విరా 2, ఆ. 54, పూ 4. ఆ. 80, 4. కారివ్యయ: చూ, పెర్కీదము; 5. చూ, సంభ్రమము; ద్వి 8. ఉత్పైగర్థ కము, గట్టిగా. విర్య. 3, ఆ. 7.

పెలుచేస దే. వి, ద్వి - పై - (కోపము సకు. - పారి. పూ 1, ఆ. 182, కారివ్యయ సకు - పారి. ఉ. 5, ఆ. 143)

పెల్లులు దే. ఆ. కీర్తి: చూ, రూ-పెలుకులు.

పెల్లు. దే. వి, ద్వి: చూ, రూ-పెలుచే.

పెల్లువి. దే. వి, ద్వి: - పై -

పెల్లు దే. వి చూ, లోప్తము

పెల్లగిండు దే. పేర్ చూ, విహరించు.

పెల్లగిలు దే. ఆ. కీర్తి: రూ-పెల్లగిలు 1. ఉత్పాటికమును. చూ, విహరించు, 2 పాటు: చూ, పప్పు. 3.

పెల్లగిల్లు. దే. ఆ. కీర్తి: - పై - (1 వ అర్థమునకు. - రామా. 5, ఆ. 312.)

పెల్లటకత్తె. వా. వి: చూ, వేళ్ళ.

పెల్లదము. ద్వి. వి. (పెల్లు + ఇదము) 1. పెల్లు. భార. విరా. 3, ఆ. 172: చూ, పామ్య. 2; విగ. 2. అధికము: చూ, పామ్య. 1.

పెల్లు. వై. వి.=పుర. 1: చూ, హెచ్చు. 2, వి. 2: చూ, హెచ్చు 1. [సందడించే పెల్లకొను. వ్య. ఆ కి. అతికయిల్లు. చూ, పెసర. దే. వి. ఒకాశికపస్యము. (సం. పు) - గంధపాదము, ముద్దము. (పెసలు. బ. పెసర ధాన్యము) తద్విశేషములు. — ౧. అడవి పెసర, కారుపెసర - కాలు పెసర. (సం.) — కులీపకము, కృమీలకము, ముకుష్టకము, ముక్తకము, ముయ్యకము - ముయ్యకము, వనముద్దము, ౨. కాకపెసర, కారుపెసర - కాలుపెసర, పిల్లపెసర - పిల్ల పెసర; (సం) — కాకపర్తి, కాకముద్ద, కులీపక, కోకిల, కుప్పిసపా, మహానూపపర్తి, మార్గాలగంధిక, ముద్దపర్తి, సపా, హృస్వ; కి కొయ్య పెసర - కొయ్య పెసలు; క. పల్లపెసలు (సం పు) - కృష్ణముద్దము, సంతము, కింజికము; ౫. నచ్చే పెసర. (సం.) — ఖండిరము - ఖండిరము, వారితము; ౬. పిచ్చే పెసర; ౭. పెసర కుప్పనకు. — (చూ, నూపము), ౮. పెసరపాట్లనకు. — (చూ, బరడు) (మిగతవానికి చూ, స్తంబకరి.)

పెసరకట్టు. వా. వి. పెసరచోరు.

పెసరకప్పు. దే. వి. చూ, కప్పు.

పెసరపాట్లు. వా. వి. చూ, కింబ.

పెసనము. వా. వై. వి.=పిసన; చూ, పిసనము. 1.

పెళ్ళి పెళ్ళి. దే. వి. 1. విలుయేట ఉలుయేట అద్దుట లోనగునాయెందగు ధన్యమకర గము. (విలుయేటము. — ఉ, రా. 7, ఆ. 415; అద్దుటకు — య. 5, ఆ. 81.); 2. ఒకధ్వని: చూ, స్వరము. 2.

పెళ్ళి పెళ్ళయను. దే. ఆ. కి: చూ, కల్పించే. పా. 2, ఆ. 18. [185; 2: చూ, నిరసము. 2.

పెళ్ళయే. దే. వి. 1: చూ, నేర్పించు. పాండు. 4, ఆ.

పెళ్ళిచూచు. దే. వి. దున్నినపిమ్మట ముట్టుచు

ల్లములు సరిపడమిచ్చినదేవుడు కలక (చూ, నిండు. 5)

పెళ్ళము. వా. వి. చూ, రూ. పెండ్లాము.

పెళ్ళాము. వా. వి. — పై.

పెళ్ళి. వా. వి. చూ, రూ. పెండ్లి. [కురు. పెళ్ళిమా. కురు. వా. వి. చూ, రూ. పెండ్లికొడు పెళ్ళికొడుకు. వా. వి. చూ, రూ. పెండ్లికొడుకు. పెళ్ళివారు వా. వి. పెండ్లికివచ్చిన బంధువులు. పెళ్ళు. దే. వి. 1. చూ, పెళ్ళిపెళ్ళి (విలుయేటము - హరి. పూ. 8, ఆ. 84); 2. చూ, పెరడు.

పెళ్ళెము. దే. వి. మున్యముచేయుటకు అనేకవస్తువులు చేర్చి చేసినపిండి. మేదకము, 2. చూ, కిగ్గము *.

పే

పేట. వై. వి.=పింరా చూ, పెంట 4—5.

(5 వ యోగమునకు - బి. 4, ఆ. 132)

పేటలు. దే. వి. చూ, పగులు. 1.

పేడ. దే. వి. చూ, రూ. పెండ. [పేడముద్ద.

పేడకడి. వా. వి. (ఒకపారి వెలువరించిన)

పేడగువ్య. దే. వి. చూ, మరటి

పేడనీళ్ళు. దే. వి. బ. రూ. — పేనీళ్ళు. కలయం

పి: చూ, సలియము

పేడపురుగు. వ్య. వి: చూ, పురుగు

పేడు. దే. స. కి. దారముపేను: పురికెట్టు.

పేక. దే. వి. 1. వస్త్రములపేకయందలి యడ్డ నూలు: చూ, మగ్గము; వా. 2. చీటపేక (ఇందలి రంగులు. — అరఖ, ఇన్నీటు, కళాపరు, ధైమాను.)

పేగు. దే. వి: చూ, రూ. — కీపు.

పేనకము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 చూ, సకేసంపుర బులుగు; 2. ఏనుగు లోకముల: చూ, హస్త; 3. దానిసమూహము

పేవకి. సం. వి. ఇ. తుం: చూ, హస్త.

చేదిక. దే. వి. ఒకపట్టు: చూ, వృక్షము.

చేదిలము. సం. వి. అ. త్రిం. చూ, చేదక.

చేదీ. వా. వి. తగవు. (యిగాఁడు.

చేదీకొదు. వా. వి. కలహానిఁడు: చూ, అదా

చేద. వా. వి: చూ, త్రిట.

చేట. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1 = పట్టె (రూ-చేట
ము-చేటి-చేడ): చూ, సందుకా; దే. వి.

(1) యెప్పి: చూ, భూషణము. 2.

చేటకము. సం.వి.అ.న.=పెట్టె: చూ, చేట. 1.

చేటనఁజెట్టు. ద్వ. అ. కి: చూ, సమకట్టు. 2.
కా. 8, ఆ. 83.

చేటాడు. దే. అ. కి: చూ, శేఱునడు.

చేటానన. వా. వి. దురలోచన.

చేటి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1 = పెట్టె: చూ,
చేట. 1; వై. వి. = పట్టా. రూ-చేటి. (1)

సదికట్టు: చూ, వస్త్రము (దేశ్యమున క. ర)

చేటిక సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1 = పెట్టె: చూ,
చేట. 1; 2. చూ, సమూహము.

చేటి. వై. వి. = పట్టా: చూ, రూ-చేటి. (1)
(దేశ్యమున క. ర.)

చేటు. దే. వి. 1. సరిగలోపనవానిలో చేదిన
పట్టె: చూ, వస్త్రము; 2. వర్ణరక్షణము:

చూ, హిమాలయము.

చేటి వై. వి. = మండ. భార. సభా. 2, ఆ.
14, చూ, సావిదలఁడు.

చేదికనము. వై. వి. 8. చూ, సుండత్వము.

చేడు. దే. వి. 1. సన్ననికట్టుచెట్టు: చూ,
సమిధ. 1, 2. పంటకట్టియ: చూ, సమిధ 2

చేడ. వై. వి. 1 = చేటి చూ, చేట 1; వి. 8.
2. రూపముడు చూ, సావిదలఁడు.

చేడెమారీ. వై. వి. గడ్డముమీసములేనిది:
చూ, పదనము. 1. [2, ఆ. 28.

చేడెడు. దే. అ. కి: చూ, విరియు. 5. పా

చేటి. వై. వి. = చేదీ చూ, భక్త్యము.

చేద. వై. వి. 1: చూ, భటుఁడు. 1. సా. 2.

ఆ. 34; వి. 8. 2 = శీత: చూ, వెలుపరి. పా

4, ఆ. 105; 3. దరిద్రుఁడు. వి. 9. 2, ఆ.

171: చూ, దీడవాఁడు; 4. అశక్తుఁడు.

భార. ఆర. 2, ఆ. 168: చూ, కారుఁడు.

చేదకొనము పెదవులచేటు.లో. వియనొగము.
కా. 8, ఆ. 30.

చేదరాలు వా. వి. దరిదురాలు: చూ, స్త్రీ.

చేదవ్వి. ద్వ. వి. రూ-చేదటివి. 1. దరిద్రము.

సంచ. వా 5, ఆ. 25: చూ, నీదరము. 1;

2: చూ, వెలుపు. [చూ, నీదరము. 1.

చేదటికము గ్వ వి దారిద్ర్యము వి. 9. 2, ఆ. 178:

చేదటివి. ద్వ. వి. చూ, రూ-చేదవ్వి.

చేదనడు. వై. ఆ. కి: 1. దారిద్ర్యమునుపొందు.

భార. ఉద్యో 2, ఆ. 42; 2. దైర్ఘ్యమునుపొందు.

చేవా. వా. వి. కలము (చెక్): చూ, శేఖరి.

చేవిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. = చేటి: చూ, భక్త్యము.

చేమ. దే. వి. 1: చూ, యూకము; 2. కి.

2: చూ, చేడు.

చేమకొలుకుడు దే. వి: చూ, బట్టకల.

చేమగుక్కినపొటి. వా. శేలిక గా, స్వల్పకాలము

లో. "చేమగుక్కినపొటిగానిప్పుడైన యెల్ల

మెల్లఁబడసి" (పరిభాషితీ చరిత్రము.)

చేమగుడ్డు. దే. వి: చూ, విత్.

చేమపిల్ల. దే. వి. — పై — [చేడనీర్పు.

చేమీర్పు ద్వ. వి. 8 (చేడ + మీర్పు): చూ, రూ-

చేమపోవ. వా. వి: చూ, చేర్చి. 1.

చేమపొడ. దే. వి. తేరగుల్మిని: చూ, తేరము. 2.

చేమపెత్తము. వా. వి: చూ, చేమపోవ.

చేమర. దే. వి. ఒకపల్లి: చూ, పల్లి.

చేమ. దే. వి. రూ-చేమి చూ, చేర్చి. 2.

చేమబొడ్డు. దే. వి. గోడబొడ్డు: గోల.

చేయ. దే. వి: చూ, రూ-చేయ. 1-2-3.

వేయగంజి. వా. వి. మెరుకులుగలగంజి: చూ, సాదము. (1)
 వేయము. సం. వి. అ. న. 1. నీరు, చూ, సరి
 లము; 2. పాలు చూ, స్తవ్యము; పుం
 3 ఆద్యేపుండ్ర: చూ, శుద్ధము. 3; 4. నిల
 క, కాంపుడుగంజి: చూ, పాదము (1);
 విలా 5. తొగివడిగినది: చూ పాదము
 వేయూపము. సం. వి. అ. న: చూ, రూ-ప
 యూపము. [2 చూ, రూ-పిరంగి 4
 పేరంగి. వా. వి. 1. కత్తి. చూ, రిష్టి 2;
 పేరంటము. వా. వి. చూ, రూ-పేరంటము
 పేరంటాలు. వా. వి. చూ, రూ-పేరంటాలు.
 పేరంటిగుం. దే. వి. రూ-పేరంటము-పేరం
 టము 1. పనుపుబొట్టులకు ముడైదుపుల
 నిలువేట. పాఠశ్చ 4, అ. 138; 2. పనుపు
 బొట్టులకు ముడైదుపులుపచ్చిచేయకార్యము
 పేరంటము దే. వి. పై. (1 న యర్థము
 నకు. కళా. 7, అ. 58; 2 న యర్థము
 నకు —పారి. ఉ. 8, అ. 257.)
 పేరంటలు. దే. వి: చూ, రూ-పేరంటాలు.
 పేరంటాలిశూర. వా. వి. ఒకశూరాకు.
 పేరంటాలు. దే. వి. (రూ-పేరంటాలు-పేరం
 టలు) 1. పేరంటమునకు వచ్చిన ముడైదున.
 కళా. 7, అ. 70: చూ, ప్రి; 2. మృత
 సువాసిని, శక్తిగి. చూ, ప్రి
 పేరడవి. ద్వ. వి. మహారణ్యము: చూ, వివినము
 పేరణపద్ధతి అం చూ, ఉద్ధృతము.
 పేరణము. పై. వి. పేరణ. (రూ-పేరణి
 పేరిణి) 1: చూ, పెరివణి. ఉ. పారి. 4,
 ఆ 215; దే. వి. 2. కవచము చూ, పార
 వారము; 3. అంగి: చూ, పుష్టము.
 పేగి. పై, దే. వి. పై. (అంగికి. రా,
 వి. 2, అ. 52, పెరివణికి. ఉ. రా. 2,
 అ. 115.)

పేరము. దే. వి. రూ-పేరము. 1. గుట్టపుపరు
 ను: చూ, పాయము; 2. పరుగు: చూ, పగి
 ధావనము. [యము.
 పేరా. వా. వి. కళాభాగమును తెలుపు విష
 కే రాముదత్తులైట్టు. ద్వ. వి. రక్తరంధ్రము *:
 చూ, వ్యంధ్రము [స్నేహము. 2.
 పేరాముదము ద్వ. వి. రక్తరంధ్రమెలుము: చూ,
 పేరాముదాలు. ద్వ. వి. బ పేరాముదపు
 పర్లులు
 పేరాస. వా. వి. అత్యాళ: చూ, వాంఛ
 పేరిణి. పై, దే. వి. చూ, రూ-పేరిణి
 పేరిమ. దే. వి. గుట్టు. చూ, రహస్యము. 1.
 పేరిమ. దే. వి. (పేరు + ఇమి) (రూ-పేర్మి-
 పేరిమె-పెమ్మ) 1. అతిశయము: చూ,
 హెచ్చు. 2; 2 గౌరవము: చూ, సన్మానము;
 పై వి 3. పేర్మి. చూ, పేర్మి.
 పేరిమికాడు. దే. విలా: చూ, విశ్చిరుడు.
 అచ్చ. సం. కాం. 184. [భర్తూరిక.
 పేరిడు. దే. వి. భర్తూరము *: చూ, మధు
 పేరు. దే. వి. 1. నామము: చూ, సంకేతము. 1;
 2. కీర్తి. పారి. ఉ. 9, అ. 141: చూ,
 సమాఖ్య. 1; 3. దండ. పాండు. 3, అ.
 50: చూ, భూషణము. 2; విలా. 4. కెద్ద:
 చూ, విపులము; 5. అధికము. రామా. 3,
 అ. 148 చూ, హేరాళము 1; అ. కిర్.
 8: చూ, ముద్దకట్టు పారి ఉ 10, అ. 208;
 7 పట్టుమను: చూ, వ్యాపించే, 8: చూ,
 సందడియే
 పేరుంగరము దే. వి. రూ-పేరుటుంగరము.
 మునిగి: చూ, భూషణము. 2.
 పేరుకొను దే. స. కిర్. రూ-పేర్కొను.
 1. పేరుకెట్టికెలుయే పేరునొచ్చే; 2 కెలుయే:
 చూ, సంబంధించే. 3. ఉచ్చరించే ఉ. పారి.
 3, అ. 128; పై. 4, అ. 94 చూ, పదిలి

యే, 4: చూ, వ్రుతియే, అ. కి. 5: చూ, పేరు. 8.
 పేరుకొనుట దే. వి. రూ-పేర్కొనుట. పేరు పెట్టికొలుచుట అం, భా. పు. 113 చూ, సంబోధనము.
 పేరుకొలు. దే. వి. రూ-పేర్కొలు. పై — పేరుకొయ్యే దే. ప. కి. 1: చూ, పేరుకొను 1; 2 చూ, వరియే, వా 3 వారమునకు పూసలులాసగువాని గెక్కించే
 పేరుయే దే. అ. కి. రూ-పేరు 1 చూ, విజృంభించే, 2 చూ, ముమ్మరించే, స. కి. 3. ఒకటిమీదకొకటి పెట్టు, 4. ఒకటి మీద కొకటిపెట్టి యేర్పఱచు
 పేరుటుంగరము దే. వి. చూ, రూ-పేరుంగరము పేరుటుంగము వా వి. పేరుకొ చూ, కాల 4 పేరుకు దే. వి. పునీధినించినముద్ద చూ, సాటము (1)
 పేరుపు దే. వి. రూ-పేరు 1 ఒకటిమీద కొకటిపెట్టుట చూ, వరుస 1; 2 కుండకొం పు చూ, పోరె.
 పేరుకెట్టు వా వి. కి. చూ, సంకేతించే పేరులేనివాడు వా వి. కున్న (సం) - అనా ముకుడు, అనామధేయుడు.
 పే. వా వి. చూ, రూ-పేరుము పేరుకు. వా అ. కి. పునీధి కుక్కు పే. వా. వి. చూ, పేరుటుంగము. *.
 పే-ము పై వి. పే-భా చూ, రూ-పేరుము. 1-2 (కొలిమని క. 1)
 పేరుములు అం చూ, పాడకొలియులు.
 పేరుములు వా అ. కి. పాటు చూ, పెట్టు 1. పేరెలకి. వా వి. చూ, వికృతి.
 పేరైనవాడు. వా వి. చూ, వికృతుడు. 1 పేర్కొనము. పై. వి. పేర్కొన రూ-పేర్కొనము. మరకమలే విశేషము. చూ, రత్నము. 1. పేర్కొనము. సం. వి. అ. ప. తుండమలేవిశేషము:

చూ, రత్నము. 1. (నీరకపునము పేర్కొనము అనికొందము)
 పేర్కొనము పై. వి. చూ, రూ-పేర్కొనము. పేర్కొనము. వా. వి. ఒడ్డకొనము: చూ, సర్. 2 పేర్కొను దే. ప. కి. అ. కి. చూ, రూ-పేరుకొను (1 సత్యమునకు. అ. రి. ఉ. 9, అ 115)
 పేర్కొనుట వా వి: చూ, రూ-పేరుకొనుట. పేర్కొలు. దే. వి. చూ, రూ-పేరుకొలు. పేరు కే. అ. కి. ప. కి. చూ, రూ-పేరుయే పేరు దే. వి. చూ, రూ-పేరుపు
 పేర్కొ దే. వి. పై. వి. చూ, రూ-పేరు (అతి కయమునకు — భాగ అర 4, అ. 82, గౌరవమునకు. — భాగ. సభా. 1, అ. 7)
 పేర్కొయే వా వి. ముట్టెలిపలరానీని తాగిడు. అం. భా. ద్వి. 151 చూ, మాత్రము 1 పేరికిండి ద్వి. వి. సత్పుత్ర చూ, సాదము. (1) పేలు దే. వి. వి. రూ-పేలు. పేలు. పేలు. చూ, సాదము (1)
 పేలము సం. వి. పలుచేసిని చూ, విరళము. 3. పేలా. దే. వి. నీర్లుతాగిగకు ఒకాకొకనెట్టు: చూ, వారివారము (పాత్రము, 8)
 పేలాపన. వా వి. 1 పలవరింక చూ, కల్లము. 2, 2 అనవసరపు సంభాషణ: చూ, కల్లము. 2; 3. సంభిషించునదాడెకు పలవరింక: చూ, కల్లము 2. [దే. చూ, పుస్త్రము. పేలిక. దే. వి. రూ-పేలిక. పేలిక. చివరిని పేలిక. వా. వి. పై—
 పేలు. దే. అ. కి. రూ-పేలు. 1. పెగచేత వేగి యులుకు; వా 2. అచేపనగుటలూ చూ, చదు. 5.
 పేలుయే. దే. పేర్. రూ-పేలు. పేలు. పేలు. దే. పేర్. పై—
 పేపు దే. వి: చూ, రూ-పేపు.

చేళలము. సం. వి. అ. పుం. 1. కోయిల: చూ, సామడుపులుగు; 2: చూ, కోకలి; విం. 3 సమధురాలు: చూ, (స్త్రీ); 4. చేళ్ళనిది చూ, హృదయము.

చేళి. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ). 1. నుగిడ్డు (ఇకారాంతమునగు): చూ, చేళికోళము; 2 చూ, పగి త్యాకారము; 3. = చేసెను. మాంసపుముద్గ: చూ, పుక్తము. 2; 4 = చేసెను. సంజో చూ, చేసెను. 1.

చేళికోళము సం. వి. అ. పుం: అండము, ఆఘాతము, కోళము. కోషకము-కోషము, డింబము-డింభము, చేళి. (తె. ప) — నుడ్డు-నుగిడ్డు (చూ, శకుంతి-చక్తి).

చేళిజాలము. పా: చూ, ధాతువు 10.

చేళిసంఘాతము. పా: — పై. — [సురుము చేషణము. సం. వి. అ. ప. నూలుట: చూ, చేషణి సం. వి. ఈ. (స్త్రీ) సన్నికల్లు చూ, రాయి చేషాకము. సం. వి. అ. ప. — పై —

చేష్టను వా. వి. బహింబారలు పగిలుత్యమువారికి కట్టెడువన్ను చూ, పిన్న 1 చేష్టారు వా వి. అమల్లారు క్రిందియువ్యోగి చేసెను. వై. వి. = చేళి (అనుకనురసద్యోవ్యయ) 1. చండ్రలోనినల్లా గిజ్జరు, సంజో, నల్లా, చేసెను-చేసెను (సం) — చేళి; తద్వి - ౧ కొప్పెరకు. — పుడక, కురిడి-కురిడి, కొప్పెర-కొప్పరి-కొప్పెర; ౨. తాటిపెంక సంజోనకు — (తె) బుట్టసంజో; 3 = చేళి: చూ, చేళి 3.

పై

పై. చే. వి. అవ్య: చూ, రూ-పయి. 1 — 2.

పైటల వై. వి. = పైరా. చూ, రూ-పయిట పైటకొంగు. ద్వ. వి: చూ, రూ-పయిటకొంగు

పైడి చే. వి: చూ, రూ-పయిడి.

పైడికంటి చే. వి. (పైడి + కన్ను) చూ, రూ-పయిడికంటి

పైడిచూలాలు. చే. వి చూ, రూ-పయిడి చూలాలు. య. 4, ఆ 9. [తామర.

పైడితామర. ద్వ. వి చూ, రూ-పయిడి పైడినెలత. చే. వి. చూ, రూ-పయిడినెలత. య 1, ఆ. 28.

పైడిపగ్గి ద్వ. వి చూ, రూ-పయిడిపగ్గి. పైడిరాసము. ద్వ. వి చూ, రూ-పయిడి రాసము [డియడుచే.

పైడిముడుచే. చే. ఆ కి. చూ, రూ-పయిడి పైడిముడుచే చే. వి: చూ, రూ-పయిడి ముడుపు. [యెమ్మెత్త క.

పైడియెమ్మెత్త ద్వ. వి చూ, రూ-పయిడి పైడిశేఁడు చే. వి. చూ, రూ-పయిడిశేఁడు. పైకము సం. వి. అ. ప. 1. పిక్మలగుంపు:

చూ, సామడుపులుగు; చే. వి. (1): చూ, రూ-పయికము (1) (2) (3).

సకాళు. జా: చూ, రూ-పయికాళు.

సెకిజేల్లు. వా. ప. కి. ఎగజేల్లు

పెకికొందికి వా. అవ్య ఎగదిగ-ఎగాదిగ.

పెకిదువ్వ. వా. ప. కి. ఎగదువ్వ.

పెకినూడు వా. ప. కి. ఎగనూడు

పెకుటమి చే. వి: చూ, రూ-పయికుటమి.

పెకకు వా. ప. కి. చూ, ఎగు 18.

పెకకుట వా. ప. (సం) — ఉత్సావము.

పెకొను. చే. ఆ కి. చూ, రూ-పయికొను.

(కిలుగుటకు. — మార్క. 4, ఆ 188, ప్ర.

పెకొలుపునకు — పా 5, పు. 30, పయి

కొను అనుటకు — కథా. 7, ఆ 227)

పైచేయి. జా: చూ, రూ-పయిచేయి.

పైకోలు చే. వి. చూ, రూ-పయికోలు.

పైకోలుముట్ట చే. వి. చూ, రూ-పయికోలుముట్ట.

శ్రీ. సరి. ౩ ఆ. (ప్ర.)=వయిట—పైట: | విజ. 3, ఆ. 32.

చూ, రూ-పయట, "వైరావట" (మరు వైవేయ్లు చా. ఎక్కువలు, "వైవేయ్లదీని-
 ప్పందన శతకము) కెన్" పాఠ. 2, అ, 85. ప్రముఖ.

పైనిగము, సరి చిగా, పిరముసంధు సంబంధింప పైపైగ నే, ఏర్ కిర్, చిగా చూ, చూ-చయి
 ఏ పిరము చూ, పిర్ము ప్రరిగ పైపాగి, వా కి చూ, తెరకు.

పైగాణి వా వి రూ-పైగాణి, జాతి చూ, పైయాట నా వి చూ, రూ-పయాట (య్య)
పైగాణి వా వి — పై — పైగాణి వి, చూ, రూ-పయిగి (పయిగి అని)

శాంతిముఖా, శాంతిచూ, శాంతిశిఖరము, ప్రాంతము, పైరము, దే, విచూ, రూ-వయ్యము

పెత్తామహమ్మ ౫౦ విధా. పితౄమహమ్మనంబున. పెరు దే వి చూ, యా-కుయ్య

పైత్యకము కం. వి. వి. పీఠ్యసంబంధమైనది. పైత్యదుర్బా వా వి. చా. రూ-శయ్యదుర్బు.

పైతృప్యకేయూడు సం. బి. ఆ పుం రూపై పైపుమాను వా వి చూ, రూ.పయిదుమాను.

అన్నియును (తండ్రితోడఁబుట్టినవా) పెనులయెకిమిఁడు నే ఖియా, రూ-పయి
ని కొడుకు) మేనకొడుకునూ, మేనవాన । అగొకిమిఁడు. [ఆం, పదామరి 43]

మైక్రోస్కోపీయందు — 26 —

[illegible]

పైకృతిపర్యవేది అం చూ, పర్యవేదికయము పైలుమాను వా. వి' చూ, రూ-పయలుమాను.

శ్రీశ్రీమూల అం అక్షర, వివర్ణ, మార్కావర్ణ, ప్రకాశము సం వి అ. పుం. 1. నిర్దించియు

కామర, అష్ట, గుక్త, వ్యేధ, ఉష్మాద, పుం

దేశీక, భుజంగ, కనిపాప, శీత, మూర్ఖ, మ

వన, కుసుమ, శ్రోధ, భ్రంశ, శిరః, క్షుధ, రహస్యముగాఁజేసికొనుపెండ్లి చూ, వివా

శివస్థ, దుర్గాభిషేకం, చంద్ర, దుర్గంధ, మదములు

(34) సుబంధ మైనది.
పాపము, సం. వి. ఆ. భవ: (తె).—జి.రుద్రబ

ప్రశ్నము. సం.వి. 1. చూ, పితృము; 2. పితృ

సంబంధమైన ఆహారాల్ని (మనుష్యుల

మొక్క- మానము పితరులగొక యభిరా
గరిన- పితరులగొక యభిరా

వైస. చా. వి: మా, రూ-వయిన.

[illegible]

పెనలము లే. వి. చూ, రూ. పయిసరము.

పైసలు, వా. ని: చూ, రూ-పయిసలా.

వైవాకృత్యము అం చూ, అస్త్రములు.

శ్రీని వా. దశి. చూ, పయి. 2.

సైబడు, ద్వ. ఆ కి. చూ, రూ-వయివడు. పా, నే విణ. 1. వృత్తియందు పాన్పుకల్పన

పైపాటు, ద్వ వి చూ, రూ-వయిపాటు. నకు మీఁదివర్ణము లోపించుగా మిగిలి

రూపము (దీనికి వరుససరళి మూల చరముల నవత్తుడు సుమాగమంబగు పాంబట్టు ము), ఆస్య. రూ. పో. 2 విశ్చయార్థకము. వర. 4, ఆ 178 చూ, సర్వము 1, 3 ఆనాద గమన లెలుపును చూ, హేళనము పాంకవడు ద్వ ఆ కిరి చూ, క్రిందిచే పాంకము లే. వి 1 చూ, పేహము; 2. చూ, పాంబట్టుము. పాంకించే లే స కిరి చూ, పాండిక పాంబట్టు పాంబేపంచే వా సం ఆ కిరి పాంగరమ్మ పాంగటిసెల లే వి (పాంగలి + సెల) వాన్ శిర్లచూపము, కింకరల మొక్కసెల చూ, చూ. ము 1 పాంగటిపండుగ ద్వ వి (పాంగలి + పండుగ) మకంపంకాంగిరి. చూ, సంకాంగిరి 2 పాంగట్టు ద్వ. వి. (పాంబట్టు + గట్టు) హేదూ దిరి చూ, వర్వకము. పాంగరము. లే. వి 1 చూ, భక్తిము; వా. 2 ఉబ్బరము, పాంగరంపు చూ, గోగము 1, పాంగలి. లే. వి. 1 పాంబట్టు పాంగింపేపట్టి అన్నము, పాంబట్టుము (దీని భేదములు — వచ్చుపాంగలి, చక్కెరపాంగలి): చూ, పాదము (1), వా. 2. పులగము: చూ, పాపము (1). పాంగరింపు. వా. వి చూ, పాంగరము 2. పాంగరించే లే ఆ కిరి విష్ణు: చూ, సింగ. పాంగారు లే. ఆ. కిరి. 1 చూ, సందిడించే. య. 3, ఆ. 54; 2. చూ, విజృంభించే భార. ఆర. 5, ఆ 180; 3. ఉయ్య. భార. ఆర. 4, ఆ. 220 చూ, సందిడించే; 4. చూ, సం తోపించే ఉ, హరి. 3, ఆ. 90; 5. చూ, పాంగలించే. [ఆ. 30. చూ, పాదము (1). పాంగలి. లే. వి. చతులయాహరము. మార్క. 8, పాం. లే. వి. 1: చూ, సంతోపము; 2. చూ, పాంకరము. హరి. ఉ. 8, ఆ. 207;

3 పోటు, ఉప్పెన, ఉగాకు (సం) — ఉల్బా ము: చూ, సముద్రము, 4 చూ, పాంగరము. 2, 5. ఆట్లమ్మ చూ, పోటకము, ఆ కిరి. 6: చూ, పాంగరించే, 7: చూ, సంతో పించే, 8. ఉబ్బరించే, అచ్చు. కిడుపుబ్బు. పాంగుప్పేళ్లు. ద్వ. వి. బ చిట్టుకుప్పేళ్లు చూ, పాంబు (1) పాంగుపాంబు లే వి 1 చూ, గాన్యము పాంగులమ్మ వా. వి. 1. 2. కాన్కాకమ్మ వాము: చూ, మహాలక్ష్మి 3; 2. చూ, పోటకము పాంబిక లే. వి పాంచే పంచ వా 1, ఆ 528 [మహానామము. పాంచే లే వి. 1. — పై —, ఆ కిరి 2 చూ, పాంచేపేయు పా ఆ కిరి చూ, పాంచే 2. పాంశి లే స. కిరి (రూ. పో. తో. పో. తో) వార లోనగువాని నలుమూలవాడే సన్నము గాండీయు ముంటకీలంపు పాంబి లే దిరి కొలుకులను పృథ్వీయార్థము నందు పట్టేది. భార ఆది. 2, ఆ. 181. పాంత వై వి. 1. తిరము భార. ఉద్యో. 4, ఆ 180: చూ, కోధస్సు; 2 చూ, మార్గము; 3 = పాంగిక. పు. 2, ఆ. 17; పాండు. 2, ఆ 6 చూ, సమీపము 1. పాంతకడక. వై. వి. పాంగియ్యదగ్గరినీళ్ళకుండ: చూ, భాండము. 1. పాంతకత్తె. ద్వ. వి. (పాంతము + కత్తె) కుం బెనకత్తె చూ, కంభరి. పాంతనము. ద్వ. వి. (పాండు + కనము) గృహ మైతిరి. [ఉద్యో. 2, ఆ. 183. పాంతము. లే. వి: చూ, పేహము. భార. పాండుపచ్చే. వా. వి. అలిప్ప: చూ, వాంఛ. పాండామరలపంట. వా. వి. గంగ. పాంబ. లే. 18: చూ, పది. [సర్వము. పాండించే వా. స. కిరి. పాంగింపే: చూ, పాండించేట. వా: వి చూ, పాండింపు.

పాండించేవాడు. వా. వి. అ. 108: చూ, సంధా
యకుడు [మ. 1
పాండించు. వా. వి. అ. 108: చూ, సంధా
పాండి. దే. వి. 1: చూ, పాండించు; 2 చేరిక.
రామా. 5, అ. 88 చూ, సమీపము. 1;
8 కలయిక రామా. 5, అ. 138 చూ, సంధా
గము; 4. చూ, స్వీకరము.
పాండించుకు వా. అ. 109: చూ, కిందించే.
పాండించుకు వా. స. 109: అన్యాయించే చూ,
సంధించే. 2.
పాండి. దే. వి. (యూ-2) పాండించు 1: మై
109: చూ, స్వీకరము. అన్యాయము, కాం. 72,
2 సంధి: చూ, సామర్యము; 3. పాక్కిలి
చూ, లాభము. 1; 4 అభేదము. ఉ. వారి
2, అ. 88: చూ, సమీపము; 5 అనుకూల్య
ము సై. 4, అ. 128 చూ, పాండి 1;
5: చూ, స్వీకరము; అ. 109
7 (కన్న) వాణి. భార. అ. 8, అ. 285,
స. 109: 8 చూ, పాండించే.
పాండించుకు, దే. వి. 1: చూ, స్వీకరము.
భాగ. 8, స. 215
పాండించుకు. దే. అ. 109: సైకము. పంచ వా
1, అ. 310 చూ, క్రిందకు.
పాండించు. వా. వి. కలస, పాండించుకు, అండు
బడి చూ, సంపత్తము సరిగడు 1
పాండించుకు ద్వ. అ. 109: అనుకూలించే చూ,
పాండించుకు వా. స. 109: చూ, యా-పాండి
కలయిక
పాండించుకు. ద్వ. వి. చూ, పాండించు
పాండించుకు వా. వి. చూ, పాండించుకు
పాండించు దే. వి. 1: పాండించు: చూ, పాండి
ము. 2; వి. 2: అన్యాయము. 4, అ.
107. చూ, పాండించు 2
పాండించుకు. దే. అ. 109: 1 అన్యాయించే
భార. అ. 7, అ. 438 చూ, సందడించే;

2: చూ, కల్పించు. 3. చూ, వ్యాపించే. నిర్వ. 3,
అ. 85; 4: చూ, సంధించే నిర్వ. 7, అ. 82;
5: చూ, సంధించే, నిర్వ. 5, అ. 85;
6: చూ, విజృంభించే. భార. ఉద్యో. 2,
అ. 218; 7: చూ, పరిచయ 4.
పాండించు. దే. వి. 1. మెడవినుకటిభాగము: మె
డపాండించు, మెడపాండించు, 2. ఉత్సాహము:
చూ, సన్నాహము. 2; 3 బిచ్చ. అన్యాయ
ము, కాం. 140 చూ, వ్యాపించు, 4 చూ,
కల్పించు 1.
పాండించుకు. దే. అ. 109: బిచ్చము.
పాండించుకు వా. వి. పరిచయ. చూ, బిచ్చము.
1 వేం అం. 4
పాండించు. దే. అ. 109: యా-పాండించు. వా
ము: చూ, సమీపము 3
పాండించుకు దే. అ. 109: యా-పాండించుకు వా
ము: చూ, సమీపము 3, అ. 109: చూ, సమీపము. 3.
పాండించు దే. అ. 109: యా-పాండించు 1. పంచ
లు. స్వా. 8, అ. 45 చూ, పల్ల 3;
2. పాండించు. కా. 2, అ. 158, కై 7, అ.
228 చూ, పల్ల. 3.
పాండించు వా. వి. పల్ల చూ, పాండించు.
పాండించు. దే. వి. 1. ఎన్నడుపొయ్యి: చూ,
పాండించు, 2. మూడురాళ్లు పెట్టినపొయ్యి:
చూ, పాండించు.
పాండించు. దే. వి. 1. నలుగురు పంచ వేం. 3,
అ. 252 చూ, లక్షణము. 1, 2: చూ,
పంచ: 3. చూ, సమీపము 1. అం. భా.
కృ. 21 [చూ, కల్పించు. 2.
పాండించుకు. వా. వి. పంచుకొని పంచు, పాండి:
పాండించు. దే. వి. 1. చూ, పాండించు. 1 వసు.
3, అ. 78; 2 నుట. వసు. 3, అ. 78:
చూ, పంచుకు. 1. బిచ్చము. 1.
పాండించుకు. దే. వి. పాండించుకు: చూ,
పాండించుకు దే. వి. 1. —

పాక్కు. దే. వి. 1: చూ, పాక్కిపోవడి; 2: చూ, కోకము. భాగ 8, స్కం. 487; 3. ఎండిలేదినపెట్ట చూ, భూమి. 1; 4. బొబ్బ చూ, వర్ణము; అ కి. 5: చూ, కోకించే. భాగ. 7, స్కం 68; 8 బొబ్బ లేచే. భార. విరా 1, ఆ 147; 7 ఉలుకు. పంచ. నా. 1, ఆ 328; చూ, నుగ్గి. 8; 8. (లోకమందు) వ్యాపించే చూ, వ్యాపించే.

పాక్కుడు దే. వి. చూ, పాక్కు. 3 పాగ. దే వి రూ.పావ (సం) — అగ్ని లింగము, కందరాలము, కచమాలము, కరమాలము, కాలఘామము, భక్తమాలము, గృహ ధూమము, ట, తరి, ధూపము, ధూమము, మంగళము, మరుద్వాహము, శిభిర్వజము, తద్వి. — ౧. పాగమోచన దూగలుకు — కలహాపము, దూగలు (స) — కాలధూమము, గంధవిశాదిక, గృహధూమము, ఘంధమారము; 2 కాములు పండుటకు ఎలకలులో లోననునవి చేయటము వేగడు పాగకు — టోడర; 3. వాసవగలపాగకు — దూపము (సం) — ధూపము, ధూమము; 4 పాగ పంక్తికి — పాగగురు. (సం). — కాలిక-కాళి క; ౫ హోమధూమము — (సం) - నిగణము. (“దుగతవానికి చూ, వాయువు”) పాగకన్ను. దే. వి అగ్ని జనించిన శివుని ఫాల శేఖరము చూ, లోచనము.

పాగకణ్ణ. దే. వి. ఇంటిపైకప్పుసందులయందు పాగచేతయేట్లుబడి కణ్ణపరగవలెబడిదు మార్చుకొరణము: చూ, హోమము. 2.

పాగగురు. వా. వి. చూ, పాగ.

పాగగూడు. దే. వి. ఇంటికప్పువందు పాగపోవుట కేర్పఱచినసందు.

పాగయే. దే. పే. పాగయిలేయ 1. పాగయిందే. పై. 8, ఆ. 108: చూ, పాతా

లియే; 2. పాగుత్తు. ఉ. రా. 5, ఆ. 288: చూ, పాగత్తు. 2.

పాగయేట్టు దే. వి. పాగయేట్టు చూ, పాగయేట్టు. దే. వి. పాగయేట్టు. పాగయేట్టు. దే. వి. పాగయేట్టు.

పాగచెట్టు దే. వి పాగయేట్టు. కిరిమిప్పుము, ధూమకర్తిక పాగయేట్టు. వా. చెడుట, వన్నెలగట్టు “సాయనికోపాగ్ని పాగయేట్టు” పై 3, ఆ. 181. పాగడ పై. వి. చతుర్థ: రూ-పావడ చూ, పసుళము, (దీనిచేక్కయట్లుము సంతానము కలుగుటకు పంజాబులో వాడెదరు పండుగుంజో రక్షగ్రహణికట్టును)

పాగడపండ్ పై. వి పావడప్రావులవారము.

పాగడిక దే వి (రూ-పాగడిక-పాగడు - పాగడ - పాగడికోలు) 1. చూ, పాగడికము; 2 కీర్తి చూ, సమాఖ్య 1; వా 3. స్తుతించేట పాగడికోలు దే వి. — పై. — (స్తుతికి. — భార సభా 2, ఆ 48; కీర్తికి. — భార. ఆర. 7, ఆ. 280)

పాగడిత. దే. వి. — పై. —

పాగడు దే వి. — పై. —; స కి. 4: చూ, స్తుతించే భాగ. 10, స్కం 1018; పాండు. 1, ఆ 112

పాగడ్త దే. వి. చూ, రూ-పాగడిత (స్తుతి కి. — ఉ. వారి. 8, ఆ. 28, కీర్తికి. — భార. ఉద్యో. 2, ఆ. 87)

పాగడ్తనడు. ద్వి ఆ. కి. స్తుతింపబడు.

పాగత్తు. దే వి. రూ-పాగుత్తు 1: చూ, పాతా లింపు; పే. 2: రూ-పాగుత్తు. పాగయే. పాండు. 1, ఆ 190. చూ, పాతానించే

పాగబండి వా. వి. రైలు, కమ్మలపైబండి, కేకలబండి, ధూమకళటము: చూ, కళటము. 1

పాగబాణము. వి. వి. ఒకరకము బాణము:

చూ, బాణము 1. చూ, పామము.

పాగమందే వా. వి. పాగతోనూదిన మందు:

పాగయ. దే. అ. కి. 1. పాగగండియను;
2 మమల భార. ఉద్ద్య 2, అ. 274: చూ,
పావులు.
పాగయ. దే. వి. 1. చూ, హంకాగము, 2 వైష్ణవ
ము రామా. 8, అ. 103 చూ, పాడవు. 2,
3 తీర్థగంధము. చూ, రూ-పావరు.
పాగయబోతు. దే విణ: చూ, పేరంబుండు.
పాగయగోయిల. వా. వి గంధుగోయిల.
పాగయపాడ వా. వి: చూ, పద్మము. 5.
పాగయమాన్సు. వా స. కి. చేంపు' చూ, సం
పారించే
పాగయెక్కు. వా అ. కి: పాంశేపించే
పాగాకు. దే. వి. ధూమ్రవిరియ (దీనిలో
"నికొటిక్" అను విషముకలదు. పాము విష
మునకు పాగాకు విలుగుకు పాగాకుతోట
లోనికి పాముచేరదు) (సం) — గృధ్రాగ్ని,
గృధ్రాని, గృధ్రవీర్యం.
పాగుపు. వా వి, పేర్ చూ, రూ.పాగపు.
పాగులు దే అ. కి. 1 పరిశపించే రామా
5, అ. 341. చూ, సంతాపించే, 2 చూ,
పాగయ. 2 భాగ. 10, స్కం. పూ. 282.
పాచెయ. దే. వి. 1. కపటము. పారి. పూ.
2, అ. 217; వారి. ఉ. 9, అ. 122 చూ,
బాళము. 1; 2. న్యూనత. పొండు. 2, అ
53. చూ, చెలిరి. 2; విణ 3. న్యూనము
భార. ఉద్ద్య. 3, అ. 11. చూ, చెలిరి 2
పాట వై వి. 1 వొప్ప చూ, పాత్యము. 8:
వా 2. =పుట, పాట, పేజీ.
పాటకరించే దే. అ. కి. 1: చూ, సందడించే
కాశీ. 5, అ. 107; 2: చూ, కర్ణిలు. భాగ.
8, స్కం. 504.
పాటకణ. దే. వి (రూ. పాటకణ్ణ-పాట్కణ్ణ.
పాట్కణ్ణ) కవలగర్భము బయటికిరాక లో
పలబరిపియించు పరిమెదంగవారి ఎన్ను.
సన్యసర్పము (అవికంఠలు). — అర్చనము,

కరుగు. కరువు. గంటకణ్ణ, పాట్ట, పరిపాట్ట.
(సం) — కలముము. (చూ, నుముము).
పాటకణ్ణ దే వి — పై. —
పాటపాట. దే వి రాలుట పడుట విరియట
పాడముట లోనగువానియందగు ధ్వన్యము
కరణము: చూ, చూచూ (పడుటకు —
రామా. 8, అ. 74; రాలుటకు — భాగ.
9, స్కం. 102)
పాటమరించే దే అ. కి. 1. పాటమరిలు. పా
టమరిలు, ఉచ్చు: చూ, లేచు. 2. చిగురు
లోనగునది పుట్టు రూ.పాటమరిలు. పాటమ
రిలు
పాటమరిలు. దే అ కి. — పై —
పాటమరిలు దే అ కి. — పై. —
పాటము. పై. వి. 1. చూ, ముక్కు. కేటము;
దే అ కి. 2. రూ. పాడము. పుట్టు. విక. 1.
2, అ. 87: చూ, సంభవించే.
పాటి. పై. విణ. = సం. (రూ. పాటి. పాడటి.
పాడటు. పాడడు. పాడుగు) 1: చూ, వాడు
మడు; 2: చూ, వామనము. 3, అ. 49.
పాటిపాటి. పై. విణ. చూ, స్వల్పము. పొండు.
పాటుకు. దే వి. రూ. పాటుక్కు. 1. వెట్టు
మీదనుండి వాపదినకులు పడుట యందగు
ధ్వన్యముకరణము చూ, చూచూ; 2. పా
డ్డు పాడుతుట యందును పొద్దుకుంకుట
యందుకు అను అనుకరణము చూ, చూ
చూ, (కుంకుటకు — పా. 3, అ. 189)
పాటుక్కు. దే. వి. — పై —
పాటిలు. దే. వి. రూ. పాట్టెలు. గొట్టెపోరు:
చూ, మేనము. 1.
పాట. వా. వి. యంత్రముమీదతీసకు పను
మృదుల వ్రొలిపించు. చూ, పురి. 2.
పాట్ట దే. వి. 1 కడుపు: చూ, భూగిణము. 1;
2. పరిపాట్ట: చూ, పాటకణ.

పాటకం. దే వి. చూ, రూ-పాటకం.

పాటకం. దే వి ఎమ్మపాటకం పరమమ
పాటకం. దే వి. చూ, రూ-పాటకం

పాటకాటివాడు వా. విం పాటకాఁకువాఁడు
(సం).— అత్తంధరి, ఉరంధరి,

కుడింధరి [సాదము. (3)

పాటకాడు దే. వి. కడుపుకూడు చూ,
పాటకపైద దే వి. టంగువాలు చూ,
పాటకం. (సం) 1

పాటకం. దే వి. ఒకచేతు చూ, మరొక
పాటకాటికొను కే. వి. కి మానావమాను
దండకకడుపు నియోగము.

పాటకం దే వి. రూ-పాటకం చూ, లంగోటి
పాటకం. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ) పాటకం. చూ,
పాటకం 3

పాటకాడు. దే. వి. చూ, లండ
పాటకాఁకువాడు వా. విం చూ, పాటక
కూటివాడు

పాటకం పై విం = పం చూ, రూ-పాటి
పాటకం. దే వి. ఒకకకము చిన్నచీ
చూ చూ, కృష్ణము.

పాటకం పై పి. బ. చూ, మరాఠ్తంజము*
పాటకాఁకు వై వి కన్యకాటము * చూ,
మరివి 1

పాటకం. దే వి. పాటకాఁకు చూ,
పాటకం. (సం) 1

పాటకం. దే వి. ఒకకకము చూ, పుగా

పాటకం. దే వి. ఒకకకము చూ, పక్షి.

పాటకం. దే వి. గుణపాటకం. చూ, పాటక

పాటకం. దే వి. పుణ్యపాటకం. చూ, మెడ

పాటకం. దే వి. పేలు. ఆచ్య. యు. కాం

41: చూ, కృష్ణము

పాటకం. దే వి. చూ, విష్ణువు 1.

పాటకం. దే వి. 1. ఉముక: చూ, కుమము 1,

2 కాదుధాన్యమువాడివోలు చూ, కంబ.

పాటకం. దే వి. ఒకకకముపవులు:
చూ, శ్రీమత్ 1

పాటకం. దే వి. కి పిడికమను.

పాటకం. దే వి. చూ, రూ-పాటకం

పాటకం. దే వి. — పై — [ము.

పాటకం. దే వి. (పాటి + కేతు) చూ, వృత్త

పాటకం. దే వి. 1. = ఒకటికా రూ-పాటకం-గా

కృ. (సం) — ఒకటికా, కన్య, కన్య

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా, కన్యకా,

అ 57: చూ, స్వరూపము; 2. దృష్టి: చూ, పాదకము; 3. బట్ట పాండు 5, అ. 14: చూ, కిచ్చెము, వా. 4: చూ, పాదకము పాదక. దే. వి. రూ-పాగక. చూ, పంటపాల. పాదకట్టు దే. అ. కిచ్చి. 1. కనెటకు. స్వాతి, అ. 81 చూ, సాక్షాత్కరించే, 2. ఎదురగు: చూ, సాక్షాత్కరించే వ్రేం. అం 2. పాదకొకట్రుప్పొక్కద ద్వ. వి. చూ, కిత్తుడు. పాదకొడి వా వి: చూ, తుంక. పాదగను. దే. స కిచ్చి. 1: చూచే నిర్వ 7, అ 80, ఉ, వారి 1, అ 55: చూ, పీఠిం చే; కిచ్చి. 2 పాదగనినించే పాండు. 2, అ 48
[దు మానిసి పాడిగరి వా వి ఉద్దంతురుడు] చూ, పాగు పాడిగాంచే. దే. స. కిచ్చి చూ, పాడిగను. పాడగానువు దే. వి. రూ-పాడగాను చూ, పీఠిగను. పాడగాను దే. వి. — పై — పాడగు వా. వి. (రూ-పాడపు-పాడిగు-సా మువు) 1 రూపు చూ, స్వరూపము, పాడగు 2 నిడుపు చూ, సాగ; 3 చూ, పాడిగరి. [గూర విరా. 4, అ 81 పాడయే ద్వ. స. కిచ్చి చూ, పాడగను పాడియే ద్వ. అ. కిచ్చి 1: చూ, పాడకట్టు. 1, 2 తలయేపు, తోచే, 3 చూ, పాడి కట్టు 2 భార. అర. 4, అ 284 పాడతెంచు దే. అ. కిచ్చి. 1 తెలవాలు. 2, అ 48 చూ, వేగు. 4; 2 తుట్టు ఉ, వారి 5, అ 112: చూ, సంభవించే పాడిగాను. దే. వి 1 చూ, మండలము 2, 2. బిరకమువచ్చు పాడినిద. దే. వి సంగులగుండతోచి పాడ పాడగానేర్చుకు పీఠి (పీఠకు — చూయ, 2 (సం) — చూయ) చూ, చెలుకురు, 1. 2 దవగి. ద్వ. వి. చూ, వృక్షము

పాడపాము. వా. వి: చూ, సర్వము. పాడము. దే. అ. కిచ్చి. రూ-పాడ్చు. జనించే.. పాండు 1, అ 157; పాండు. 2, అ. 55: చూ, సంభవించే. వ్రే: చూ, పారిగము. 1. పాడమేను మెకము. ద్వ. వి. దుప్పి. పాంబితి పాడయెండ. దే. వి సంగులగుండతోచి పాడ పాడగా నేర్చుకు ఎండ పాండు 5, అ. 14: చూ, చెలుగు. 2. [పాంబు దే. 2. పాడలగింకెముదాల్చు. ద్వ. వి చూ, కిత్తుడు. పాడలమెకము ద్వ. వి చూ, పాడమేను మెక ము. [చూ, పారథేయి (ధేనువు) పాడలావు. వా. వి. చిన్న చిన్న మచ్చలుగలలవు: పాడవగు, వా. అ. కిచ్చి చూ, పాగు 2. పాడవదగు దే. అ కిచ్చి 1. చెడు. కళా 8, అ. 121 చూ, సమయము 8; 2 చూ, మరణిం చే ఉ వారి 4, అ 196 పాడవదయే దే. కిచ్చి. (పాడవదగఁజేయు) 1. చెలుయే. భార అర. 5, అ 18 చూ, పాక నముచేయు, 2 చేపు చూ, సంసరించే పాడవదు ద్వ. అ కిచ్చి చూ, పాడకట్టు 1-2. పా. 5, అ 87. పాడపు దే. వి చూ, రూ-పాడగు (రూపువ పు — ఉ, వారి 2, అ 88) పాడపునూపు. ద్వ. అ. కిచ్చి. 1 చూ, పాడవదు. పాడనుకై దే. వి. చిన్ననుకై. చూ, వృక్షి దనము. 1. పాడి. దే. వి (రూ-పాడుము-పాడ్చు) 1. చూ ర్ణము చూ, మరుయ; వా. 2. పారవంతి మిగుమాట, 3. పీటూటలోని చేరిముక్క. "ఇప్పోపాడి"; 4. ఆకుపటకువయొక్క మగు టంకములోవగువాని ముక్క, టంకపుపాడి: విరా 5. ఎండివడి. చూ, వానము 8 పాడిగించే వా. స. కిచ్చి ఉత్తరీంచే చూ, సాగఁచియు. [గఁచియుట, పాడిగించేట, వా వి ఉత్తరీంచము చూ, పా

పాడినొట్టు దే.న. 49 దేవియందలిపెట్టుకొట్టు
పాడినొట్టు. దే. వి. మమమపపి చీకటి:చూ,
మేచకము. 1. [అ 84

పాడిదగ్గు. వా. వి: చూ, రోగము. 1 కాశి. 3,
పాడిపట్టు. వా. వి. ఒకానొకపక్షి: చూ, పక్షి,
పాడినేయు. ద్వ.ప. 19: చూ, మరుముచేయు.
పాడినేయుట. వా. వి: చూ, మరుము.

పాడుగు. దే. వి, విలా: చూ, రూ-పాడుగు. 1-

2-3; వి. 4: చూ, విలాదు. 2; విలా 5:చూ,
రూ-పాడుగు. 2; ఆ. 39. 6. ఉన్నతముగు
తనరాదు, నిక్క; 7: చూ, చర్చిలు
పాడుగుమడుగు. దే. వి. ఆకాశగంగ చూ,
హృదిని(వది)

పాడుచే దే. ఆ. 39. 1. పోట్లాడు భార.
నిభా. 1, ఆ. 187: చూ, వాటులాడు;
2. ఉదయించుచూ, వేపు; ప. 39 3. విడి
కిరి లోపనవారితో కృష్ణు. పంచ. వేం.
1, ఆ. 783: చూ, పోట్లించు; 4 బల్లెము
లోపనవానితోగుచ్చే: చూ, మొలవేయు,
5: చూ, వేగియు 3 భార ఆర. 1, ఆ
159; 6 (తేలులోనగునవి) పట్టు, అంటిం
చే, మీటు. అచ్చ, యు, కాం. 223, చూ,
పట్టు. 7; 7.(అవి)పెట్టుకళా 3, ఆ. 198;
8. (అకు) పట్టు చూ, పట్టు. 5; 9. (గుడ్డ)
పట్టు: చూ, పయ్య 2; 10 (చీపు) పట్టు:
చూ, పట్టు 10.

పాడుచోను. వా. ప. 39: 1 చూ, పాడుచే. 4;

2 (ఒకరినొకరుయధిమలలో) పాడుచోను
పాడుచేట. వా. వి. పట్టుట: చూ, మూత్తి. 1
పాడుపు. దే. వి. 1. —పై. —; 2. ఉదయము
చూ, వేగుచోము; 3: చూ, పోటు. 4.

పాడుపుగొండ ద్వ. వి. ఉదయాదిగి. రామా
8, ఆ. 202: చూ, పర్వతము.
పాడుము. దే. వి. రూ-పాడు. 1. పాడి: చూ,

మరుము; 2. వస్తుము: చూ, ముక్కు-పాడు
ము. (పాగానుకొల్పి నేయి మన్నము లోప
గునవి చేసినాటివగుండ.)

పాడువ. దే. వి. (పాడుచేవాడు) రూ-పా
లు. దుగ్గనుడు. భా. 3, ఆ. 48. చూ,
వ్యాధుడు. 2.

పాడువడు. దే. విలా:(పాడువ + అడు)-పై-
పంచ. వేం. 1, ఆ. 804.

పాడుపు. దే. వి, విలా: చూ, రూ-పాడుగు.
1-2-3-4-5. (ఉన్నతశి. — భార. అది.
4, ఆ. 92; ఎత్తనకు — పాండు. 2, ఆ.
322; ఉత్కృష్టమునకు. — ఉ, హరి. 2,
ఆ. 171.) [ఆర. 6, ఆ. 178

పాడ్చు. దే. వి: చూ, రూ-పాడుము, భార,
పాణక. దే. వి: చూ, రూ-పాడుక.

పాణపకట్ట. దే. వి తేలకట్టెనకట్ట. చూ, వే
తగము. 1

పాణివి. వా. వి: చూ, హెచ్చేరిక
పాణుకుగడ్డి. వా. వి: చూ, త్వణము 1. *

పాణక దే.వి. 1 అకులలోనగునానికట్ట:పాత్రర-
పాత్ర; వా విలా 2.లాపు:చూ,మాలము. 2.
పాతము పై వి. 1-పాట్లీర చూ, పాట్లము.
3, 2. చూ, సమూహము.

పాతుకు. దే. వి. ధావ్యపురాక మేట్టుగించెడు
గిటి చూ, కేళి. 3.

పాత్రము. పై వి-పుస్తకము. 1. పుస్తకము:
చూ, సంపుటము 3, 2. కావ్యము: చూ,
సంపుటము 3; 3 గంగింధము చూ, సంపు
టము. 3 [సం దే. 4.

పాత్రిమునుత్తీ. వా వి: చూ, పెరస్వరి. ఆం.
పాత్ర. దే. వి. రూ-పాత్ర. 1: చూ, రూ-
పాతక. 1; వా. 2: చూ, అనుదీప్యములు.

పాత్రము పై. వి. పుస్తకము. రూ-పాత్రము
చూ, రాయి.

పాత్రములు. దే. వి ఒకవచ్చికి చూ, వారిక
(కృణుము 1)

పాత్ర పై వి. 1. విశ్వ, చెన్న వెలకు చూ,
వారివి, 2 = పుత్రికా గొమ్మ పాద కళా 5,
ఆ 3 చూ, పుస్త్రము, 3 ఏక. చూ,
పలలము, 4 పోక పూగు తిమిడివట్ట,
కువారి, పాశ్చ చూ, పోక పాత్ర; 5 అగ
టివట్టువడ పాత్ర.

పాత్ర. పై వి 1 = పుత్రిక భార విరా. 4,
ఆ 471 చూ, పాత్ర 2; 2 చూ, రూ-

పాత్ర 5 (పూర్వమున క పుత్రికయము)

పాత్రకు పు పై వి పోగుతు చూ, పత్తి. 1

పాత్రకు పై వి. చూ, పాత్ర 1*

పాత్రకు పా వి చూ, పాత్ర 2

పాత్ర. పై వి వాచి చూ, పాత్ర 2

పాత్రము పై వి ముకునుచుచు

చూ, పాదపదము [పడిడికాయ

పాత్రమునకు పై వి. పాత్రమునకు

పాత్రము పై వి పట్టుపునుచేడు పట్టు

నాలు చూ, మార్గము 1

పాత్రము పా 1 పడువంచె చూ, పుస్త్ర

ము, 2 చూ, రూ-పాత్ర 2, ఆం, భా

పై 157

పాత్ర పై వి 1 చూ, పేహము పా

పాత్ర 3, ఆ. 400, 2 సంగతి చూ, సం

యోగము, 3 చూ, పాత్రము, 1, 4 చూ,

పాత్రము 2, 5 = పుత్రిక చూ, రూ-

పాత్రము, దే 6: చూ, పాత్రములు, 7 పా

పురకుతు చూ, స 3, వి. 6 తొమ్మిది

(సం) — అక్షరము, 9 చూ, సం 3ము 5

వారి. పూ 5, ఆ 151.

పాత్రకు పై పై కళా పుత్రి భాగ. 10, సం. 0.

పూ. 772. చూ, (పై)

పాత్రకాడు. దే 6 చూ, పేహముచు

పాత్రకు పు దే. 6 చూ, పాత్ర 7

పాత్రములు పా. వి చూ, పేహము.

పాత్రము. పా వి చూ, పేహము. 1.

పాత్ర పై వి = పుత్రిక: చూ, పరపురి.

పాత్రము పు. ఆ. కి చూ, పేహము-

తై. 1, ఆ. 111.

పాత్ర వా వి చూ, రూ-పాత్రము

పాత్రము దే. వి గండిపాలయము కిందిపల

పేడి రొట్టుచున్న చూ, భూమి. 1.

పాత్ర వా. వి చూ, రూ-పాత్ర.

పాత్రము పై వి = చూ, రూ-పాత్రము

పాద దే. వి. 1. పాదలిల్లు చూ, పదివము 1;

2. ఒకటితో నొకటి చెవనొప్పు పాత్రము కి

లోపనుచు పాద చూ, పిరుధము 1.

పాదక. దే వి పెద్దయెలుగు, పెద్దగంగు-

చూ, స్వము 2

పాదము వా విల చూ, వామనడు.

పాదము. దే విల — పై — [5క]

పాదలిల్లు పై పి పునము చూ,

పాదలిల్లు దే వి రూ- పాదలిల్లు చూ.

పాద 1 [3, ఆ 112

పాదము పే వి. చూ, పాద 2 భూ. విరా.

పాదలిల్లు దే 6 చూ, రూ-పాదలిల్లు

పాదలాడు దే ఆ కి రూ-పాదలిల్లు

పాదలు పారి, 7, ఆ 204 చూ, పట్టు

పాదక దే వి 1 సెంపు చూ, పట్టుము 1.

పా 2 చక్కగాకము చూ, పట్టుపునపు

పాదకకకక అం చూ, పదివట్లు

పాదకకకక అం చూ, పదివట్లు.

పాదలిల్లు దే ఆ కి చూ, రూ-పాదలాడు.

పాదలు. దే. ఆ. కి: చూ, పాదలాడు భార.

అం. 4, ఆ. 228, పాంతు 2, ఆ 55.

పాదము దే ఆ. కి 1. — పై — 2 పరి

యము పిల్ల 8, ఆ 86 చూ, పాదము

పాదము దే. స. కి 1 చూ, నూరించే. 1

తై. 5, ఆ. 54; 2. అహింయే చూ, ముత్త 7

పాది. దే. వి. 1. గుంపు. నిర్వ. 8, ఆ 58; చూ, సమాచారము; 2 అయ్యలపాది 2. 5, ఆ. 111; చూ, బాణము 1, 3 చూ, పాదుగు ఛో. 8, ఆ. 35; 4. (మంగలి) పాది చూ, హడపము. 2; 5 బరువుచూ, భారము. 1

పాదికట్టు దే. వి. వాకిటిముంపటిపంచేపాక; ఇడుపు. పర 4, ఆ. 186 చూ. సవనము 1. పాదిగిరి దే. వి. పక్కనును సందిటికిని నడిమి భాగము. పరిశ్చ. 5, ఆ 191 చూ, మూల 1

పాదిగూ. దే. ఆ 29 1° చూ, పోగినుపడు, స 29 2 చూ, వేప్రించే ఉ, హరి 4 ఆ 187.

పాదిటి. దే. 216 చూ, హమమడు పాదీనా వా వి చూ, రూ. పుడిపాక. పాదుగు. దే. వి. రూ. పాదుపు ఛో 8, ఆ 20 చూ, ప్రవృత్తు

పాదుగుచేయు వా ఆ 29 (అవులొననుపది యానఁబోవు సమయమున) ప్రవృత్తిపాదుగు గలదియగు

పాదుగుపట్టు వా వి చూ, 2 పృష్ఠ పాదుక దే. వి. చూ, పాది. 5 (స్వామి నవకుక) పాదుగు. దే. వి 1 చూ, పాతి 2, స 29 రూ. పాదుపు. 2. కియ్యి రూ. పాదుపు పు 2, ఆ 73. 3 (సత్సాగులం) చుట్టు; 4 3 పృ చూ, మూయు 1, 5 పట్టులు గర్వి ద్దను శుక్లలతోడ 2, 8 ఖనించే చూ, వారు

పాదుగుడు దే. వి 3 పృ. పరి. 1, ఆ 145. చూ, పృథ్వధానము 3

పాదుగునీళ్లు. వా వి బ చూ, బాలక్రిడ.

పాదుపు దే. వి. 1. పృథ్వి. ఛో 8, ఆ 218 చూ, హయ్య. 2; వా. 2. పృథుముచేయకుండుట

పాదుపు దే. ఆ. 29 చూ, పకసింపే (29 పాదిసింపేబను. య. 4, ఆ. 20)

పాదుపు దే. వి 1 చూ, రూ. పాదుగు; 2 చూ, పాదుగుడు భార. విరా 4, ఆ. 117; ఆ 29. 3 చూ, వ్యాపించే. పాండు 1, ఆ. 188; స 29 రూ. పాదుగు 4 చూ, పాదుగు. 2, 5 చూ, పాదుగు 3, 6 చూ, పాదుగు 4. పా. 1 ఆ 52; 7 చూ, పాదుగు 5; 8 చూ, పాదుగు 8.

పాద్దు పై వి రూ. పాద్దు పుష్పిన్దు 1 చూ, ముయ్యిడు; 2 చూ, సమయము 1, 3 చూ, దినము; 4 చూ, పుంట; 5 చూ, శేషప; బ. 8 పృథవదినములు రూ. పాద్దు, పాద్దు గెల. పాద్దులగెల

పాన. పై. వి 1 = పుష్పాగ చూ, రూ. పాన్న. 1°, దే. వి. 2 చూ, రూ. పాన్న. 2 ఉ, రా 8, ఆ 81 (పానధానము — పాన్ 4, ఆ 18) పానటిపది వా వి రూ. వారటిపది. చూ, తావితోలెనఁచినది ఆం. భా ద్వి 252

పానరారు. దే. ఆ 29. పిష్ట ఆద్య. య. కాం 499 చూ, సమ్యుతించే

పానరు దే. వి 1 చూ, పాన్ద్యము వేం. ఆం. 58, 2 రూ. పిలప చూ, పాన్ద్యము, 3 చూ, పేహము, ఆ 29 4 అగు చూ, నవణించే, 5 పానగు 9 కాం 4, ఆ 181. చూ, పానరు, 8 పిష్ట చూ, సమ్యుతించే.

పానరుచే దే. 29 రూ. పానరపు (పానరఁ చేయు) కానించే, కాచేయు, 2 పానఁగించే. పానరుడు పృ ఆ 29 చూ, సరిపకు 1 పానరపు. దే. 29 చూ, రూ. పానరుచే. (కాచించేటను — కాన్కిం 3, ఆ 339)

పానరు దే. ఆ 29. పగదగముండు చూ, పలుగు. 5.

పానిక దే. వి. ముంజగడ్డి* చూ, తృగము 1.

పానుగు దే. వి 1. — చూ, విని 2. నిశ్చేతము. భాగ అగ 8, ఆ 239, 3 చూ, వామ నుడు; 4: చూ, హిస్యము.

పానుగుచేసె. దే. వి. చూ, మత్స్యము. 1.
పానుగుపడు. దే. ఆ. కి. 1. రూ-పానుగుడు-
పాన్వడు నిస్తేజముగ. నిర్వ. 8, ఆ. 110;
2. నశించే. భాగ. ఆర. 5, ఆ. 152; వా. 2.
పూ. 7, ఆ. 89; చూ, సమయము. 3;
3: చూ, వ్యర్థముగ; 4. తగ్గు: చూ, సుగ్రహము. 8;
ఆ. (పే). పానుగునబడుచేసెనుటకు. —
భో 2, ఆ. 361.)

పానుగుడు. ద్వి. ఆ. కి. — పై. — (వ్యర్థముగు-
టును — వారి. ఉ. 10, ఆ. 167, తగ్గుటకు. —
వారి. ఉ. 1, ఆ. 188)

పానుపు దే విగ: చూ, కార్యము 1.

పాన్వ. ద్వి. వి. 1 = త్రువాగి. రూ-పాన *
చూ, మూపాన్వ (దీని విశ్చలనూనెనుయూ
రపుతేజములో “డొంగరాతయిల్” అందుకు.
వాతనోత్పలను పొరించుకు. విరేచనకారి.);
2 రూ-పాన. దృష్టవరమైనది. రా. వి.
8, ఆ. 88 [2, ఆ. 24]

పాన్వంగి దే వి. ఒకపిట్ట చూ, పక్షి. య.
పాన్వంగంటి. దే. వి. మత్స్యము. *: చూ, శిశ
పారము*. [39 చూ, పాల్వము. 8

పాన్వట్టు. దే. వి. చేట్టునము. బహు. 4, ఆ

పాన్వరి. దే. విగ. రూ-పాన్వారి. మనోజ్ఞము

చూ, వ్యాధ్యము [చూ, కాన్వలము. 1.

పాన్వాడ దే. వి. ఒకరికము చిలుకపులి

పాన్వాది. దే. విగ. 1. చూ, స్వర్ణకారుడు;

2. చూ, రూ-పాన్వరి. కాశి. 1, ఆ. 7.

పాన్వికొమ్మ. వా వి. మనోజ్ఞ రాణి. ఆం.

పదా నర 54 చూ, స్త్రీ.

పాన్వి. దే. వి. 1 గోకలపాన్వి, బొందెయ:

చూ, శంబరము. 4, 2 బంగారు: చూ,

లోహము. 1.

పాన్వరు. ద్వి. వి: చూ, రూ-పానుగుడు.

పాన్వర. వా వి: చూ, బెరడు.

పాన్వ. వా. కి. 1. పో, విశ్వమును దెలుపును:
చూ, సత్వము. 1; ఆ. కి. 2: చూ, నెట్టు. 3.
పాయి. దే. వి. (రూ-పాయి-పాయి-పాయి-
య్య): చూ, రూ-పాయియ్య.

పాయి. దే. వి. — పై. —

పార. దే. వి. 1. కపటము. ఆచ్య. బాల,
కాం. 108: చూ, వ్యాజము 1; 2. పార
పాటు. పంచ. వా. 2, ఆ. 328: చూ,
పూర్ణత్యము; 3. కుటుసము: చూ, నీదరము.
3; 4. నేత్రలోగ వశేషము. పర, కీసర
చూ, పార్వతము; 5. ఆరిటిలోనగువాని
యావరణవిశేషము. పా. 8, ఆ. 182 పర,
8 బూత్తి, మదక: చూ, మడుపు. 1.

పారంబోకు. వా. వి. రూ-పారంబోకు. సర్పా-
రు భూమి చూ, భూమి. 1.

పారంటిపది. వా. వి. చూ, రూ-పానంటిపది.

పారంటు. దే. స. కి. కూరానునీళ్ళిగురపార్లిం
చివండు: చూ, సంస్కరించే. 2.

పారక. దే. వి. 1. చూ, సమృద్ధిని; 2. పగ్గ
రీగము: ఈన, ఈనపుడక, ఈనపుల్ల, ఈని
య-ఈన, కాడ, కామ (సం). — కాండ
ము, దండము, వాడి, పరగివాడి, పరగిగిము;
తద్వి — (తె). — ఈనకు. — ఈన, ఈనపుడక,
ఈనపుల్ల, ఈనియ-ఈన, వీరపురుపుల్ల.
(చూ, కాకము. 1.); 3 చూ, బూత్తి. 3.

పారికచేసె. దే. వి: చూ, మత్స్యము 1.

పారకటి. దే. వి. వాటిచేసునగోడ: చూ,

మణుగుగోడ [తప్పమడి. చూ, మడి. 1.

పారకనుడి. దే. వి. ఎద్దులోనగువానిమీది

పారచి. దే. వి. చేబరులు. చూ, కాశి 2.

పారట. ద్వి. వి. మృచ్ఛన్, పుటు: చూ, పుటు

పారతెరపు. వా వి: చూ, తప్పలోనగ.

పారవడు ద్వి. ఆ. కి: చూ, పగిమాదింతే.

పారపాటు ద్వి. వి. చూ, పారి. 2.

పాఠపు. దే. వి. 1. శేషము జే. 5, అ. 102; చూ, వేలుపాటు; విని. 2. శేషము. ఉ, పారి. 5, అ. 100 చూ, విలక్షణము 2. పారపాఠ్యము. వా. వి. కనుకల్యమము. పారపాఠ్య. దే. అ. కిరి పారపాఠ్యము. పారయు. దే. స. కిరి. 1 రూ-పాఠయు. పాం దు: చూ, సక్రమగు; 2. ఫలముజెందు; అ. కిరి. 8: చూ, నిర్దిష్టమే; 4: చూ, పాంచ 2 పారలబడు ద్వ. అ. కిరి చూ, లుకనము. పారలాట దే. వి చూ, లుకనము. పారలాడు. దే. అ. కిరి (రూ-పారలయాడు- పాఠ్యము) చూ, పారలబడు. పారిలిక. దే. వి. రూ-పారిలి. 1 చూ, పార లాట, 2. చూ, సంయోగము పారిలిపాటు. వా. అ. కిరి దయివాలు-పాటు పారియాడు. దే. అ. కిరి. చూ, రూ-పారలాడు పారలు. దే. వి 1 చూ, పారిలిక. ఉ, పారి 3, అ. 128, అ. కిరి. రూ-పాఠ్య 2 చూ, పా రలబడు. ఉ, పారి 8, అ. 134, 3 పరిప ర్తిలు చూ, పర్తిమే, 4 పశుమిధునము కూడు చూ, సంభోగింపే పారలయే. దే. శేరి పారలయేయు ఉ, పారి. 5, అ. 287 రూ-పాఠ్యంపే-పారల్య పారిలుపండము దే. వి పారిలయేపేట్టెడు పం డము: చూ, పారిగలు పారిలుపట్టు దే. అ. కిరి చూ, పారలబడు. పారిల్య. దే. శేరి. చూ, రూ-పారిలయే గారిలాటు వా. వి. చెట్టుపట్ట పండియండెడు లోపలిభాగము. పారిలాటు చెక్క. పారిలాటుచెక్క. వా. వి. —పై— పారి. పై. 1. చూ, రూ-పారి 1; పిరి కిరి విని. 2. పురు. అత్యంతము: చూ, మలీమతి, 3. పునరర్థము. చూ, చెందియు (పారిపా రికి-పారి 7, అ. 141); 4. క్రిమముగా.

భార. అం. 1, అ. 118; 5. దృఢముగా: విగ్ర, చెట్టు. పారిగొను. ద్వ. స. కిరి 1 దేవు: చూ, సంహ రించే; 2. వాగముచేయు: చూ, సరిపెట్టు. పారిగొనుట ద్వ. వి. దేవుట: చూ, హింస. 1. పారిమాత్ర దే. వి. 1. ఉగ్గిదృష్టి చూ, విక్ష ణము; 2. శేషపట్టి చూ, విక్షణము పారిమామే. దే. శేరి. (రూ-పారిమామే- పారిమామ్య-పారిమామే-పారిమామ్య) దేవి పు. రాజ. 1, అ. 48: చూ, సంపారింపే పారిమాయ దే. శేరి —పై— పారిమామే దే. శేరి. —పై— పారిమామ. దే. అ. కిరి చూ, మరణించే. పారిమామే దే. శేరి. చూ, రూ-పారిమామే. పారిమామ్య. దే. శేరి. —పై— పారిమయ్య దే. శేరి. 1. —పై— నిర్వి 5, అ. 27, 2: చూ, రూ-పారిమయ్య పారిమోపు. దే. అ. కిరి: చూ, పారిమామ. పారిగు. దే. వి. (రూ-పాఠ్య-పారిపు) 1 ప్రక్క: చూ, పారిమయ. 2, 2 ఇరుగుపరుగుకి; 3 చూ, సమీపము. 1. కాశి 7, అ. 238. పారిపు. దే. వి —పై. —ఉ, పారి 8, అ. 28. పారిపు దే. వి. —పై— పారిపు. దే. అ. కిరి. చూ, రూ-పారిలాడు. పారిక. దే. వి. చూ, రూ-పారిలిక. పారి దే. అ. కిరి చూ, రూ-పారిలు. పారికట్ట దే. వి. చెల్లుపారిలిరాక అడ్డముగా నేనెడు కట్ట చూ, నేనుపు. 1. [మరపాన్పు. పారికాడి. దే. వి. కొప్పుపుచ్చి క. చూ, పారిపు వా. వి: చూ, కొప్పు. 1 పారిడు దే. వి: చూ, హింసము. పారిడుమోపు. దే. అ. కిరి. చూ, గునుగిల్లు. పారియు. దే. స. కిరి చూ, రూ-పారియు. 1. పారిమయ్య. దే. శేరి రూ-పారిమయ్య, కల

చియాడు, కలయే, కలసుడుపట్టు, చోళు, అలాడించే, తలమడించే, తొక్కను పాటివోవు. తే ఆ కి కలగు నిర్వ 8, ఆ 79 చూ, సంక్షోభించే.

పాల. పై వి. పులవ్ (హూ-పాలన-పాలి-పాలును) 1 చూ, మంసము పొందు. 5, ఆ 285, 2 మంసపునుగంధము చూ, చాచన 1, 3, చేదవినిపిచుచు చూ, శల్మము 8, తే. విని 4. అల-అల్ల-అల్ల. పక్కిదిరితెలు పును చూ, సంభావన 3 (తృణము 1) పాలిడి తే వి కృణకేరిచా చూ, పాలిత పాలిడి తే వి (హూ-పాలిడి-పాలి, పాలి-కుక-పాలి, పాలి-కుక-పాలి, పాలి-కుక-పాలి) అనుచు. చూ, పై.

పాలిగుక తే వి — పై — పాలన తే వి కక్కిరింపుము (అచ్చ) పాలన తే వి. పోత చూ, మూచన 1 పాలినికే ప్తి క హూ-పాలన-నిండి కి) వ్యా గుడుకు, రా 4, ఆ 306 చూ, రాక. నుడు 1 పాలిము తే వి 1 చూ, వ్యాసము పా 5, ఆ 103, 2 చూ, వాన 1, 3. పి కాము పొందు. 4, ఆ 43 చూ, పలు గును 1, విని, 4 వ్యాపించినది భాగ నరా 2, ఆ 83 చూ, వ్యాప్తు. 1 పాలిడి తే వి (పాలిము + అచ్చ) 1 సోదరికి పినవాడు చూ, వానినా, 2 వానినా 7 చూ, పోకడు 1

పాలిపాల తే వి పాపపుటయందగు నమగ్ని నము చూ, పూపూ పాలిమరి. తే. వి (పాలము + అచ్చ) పాలము కావు చూ, పేర్కొనాడు పాలిమగు. తే. ఆ కి చూ, పక్కిదిరిచే, నా. 2 కొంకులోని చూగము ముక్కున కక్కి ఉక్కిరిక్కిరియను.

పాలము. తే. వి. 1. పైరు పట్టునీల: చూ, భూమి 1; 2 పరిపైరు పట్టునీల: చూ, భూమి. 1; 3 పనులమేయు కంచె: చూ, వినితము; 4 అశవి చూ, వినితము; 5 చోటు. పొందు. 2, ఆ 8 చూ, స్థానము. 1, 8. పోరు పారి. పూ 5, ఆ 220 చూ, దేశము, 7 చూ, పాలవన; 8 రూ-పాలు పు-పాలు. రీతి చూ, విధము. 1

పాలముపాటు. ప్తి వి కక్కి చూ, కేద్యము. పాలయలు తే వి (పాల + అచ్చ) హూ-పాల యల్ల చూ, నెయ్యంపుటలు పాలయల్ల తే వి — పై. — పాలయిక తే వి 1 మెలకువ చూ, సంచా రును, 2 చూ, వ్యాపనము.

పాలము తే ఆ కి 1 చూ, సంచరించే. భాగ ఆని 8, ఆ 334, 2 చూ, వ్యాపిం చే రామా 5, ఆ 181, 3 చూ, సమి పించే, 4 చూ, సోదరు 4 విక 3, ఆ. 59. పాలన. పై. వి. పుల చూ, ముక్కిము. 1 పాలపాడు. తే. ఆ కి హూ-పాలినియాడు: చూ, పాలయ 1 విక 1, ఆ 95 పాలియాడు తే ఆ కి — పై — పో 8, ఆ 25 (హూ-పాల. 1-2-3. పాలము పై వి. పుల హూ-పాలును చూ, పాలిమిదిడి ప్తి వి 1 చూ, హూ-పాలినిది. ఉ, రా 5, ఆ 198, 2 చూ, సోదరుల తేలు; 3 చూ, మాంసాహార

పాలి పై వి. 1. పేంపుట: చూ, హింస. 1; 2 అలి. హూ-పాలి “పాలిమో” చూ, లాడి 2, 3 చూ, లాభము “పాలిగలుగు”; 4 చూ, పేరి. “పాలివోవు”; 5 అహి కము, పోలి చూ, సోగము. 1. పాలికట్ట వా. వి. కల్లముతోడైదు కొండ మిరగుమొక్కల పేర్కొను. చూ, సమృద్ధిమ.

పాలిఁరి. వా. వి: చూ, రూ.పాలఁరి. ఆం, భా
 ద్వి. 104 [ఆ. 287 చూ, భూమి. 1.
 పాలికలను. ద్వి వి. యుద్ధభూమి. ఉ, వారి. 5,
 పాలికలుగు. వా. ఆ. కిర్. లాభముకలుగు (ధా
 వ్యాదుల కొలకపొరంపుమాట.)
 పాలికేక. వా. వి. 1. పాలిమేరలో వేయుకేక.
 చూ, స్వరము. 2; 2. నిరుపయోగముగకేక.
 చూ, స్వరము. 2; 3. పద్ధతేక. చూ, స్వరము. 2.
 పాలిమేర. వై. వి. (రూ.పాలిమేర=పాలమేర)
 గ్రామివృద్ధులమధ్యనీమ చూ, హస్త
 పాలిమేర. వై వి — పై —
 పాలిమోపు వా. వి. పరికుప్పయొక్క మొదటి
 పోపు. [శము. చూ, సంస్థ 2
 పాలియిక. వే. వి. 1 చూ, మదగాము; 2 వా
 పాలియు వే. ఆ కిర్. 1 నకించే చూ, సం
 యు 3, 2 చూ, మరచించే. య 3, ఆ 108
 పాలిపుయ్యే. వే. పేర్ చూ, సంహరించే
 పాలినెంటి. వా. వి. కుప్పనూర్పునందు పగువులు
 వేయు వేడ చూ, కుప్పనూరుము
 (విడక).
 పాలికట్టు వే. వి. నుడికేర్పటచివస్థితి
 పాలివేయు వా. స కిర్ బలివేయు.
 పాలివోపు. వే. ఆ. కిర్. 1. చూ, పాలియు 1,
 2 చూ, పాలియు 2, 3 చూ, వ్యర్థముగు.
 ప్వా 8, ఆ 36, 4 చూ, భింగవడు
 య 3, ఆ. 108, 5 ఉడుగు చూ, మ్రుక్కు. 4
 పాలు వై వి చూ, పాల 1. ఆం పదా. వి. 70
 పాలవ వే. ఆ. కిర్. రూ.పాల్కు 1. విష్ణు
 చూ, సమ్యంతిం, 2 ఎదురుగు. వారిళ్ళ. 5,
 ఆ 172 చూ, పరివ్యక్తముగు, 3. కవలము.
 పా. 2, ఆ. 78 చూ, ప్రిత్యక్తముగు,
 4 చూ, స్థిరము. [ఆం. భా. ద్వి. 104
 పాలుఁతుక. వా. వి: చూ, రూ.పాలుఁతుక
 పాలునోరు. వే. వి. పంకరనోరు: చూ, పనిము. 1.

పాలుపారు. వే. ఆ. కిర్. రూ. పాల్కురు. 2
 ప్వాచ చూ, సమ్యంతింవే.
 పాలుపు. వే. వి. రూ.పాల్కు. 1. కెక్కు.
 చూ, విలాసము. 2; 2 చూ, విధము. 1;
 8 చూ, వృద్ధము; 4 చూ, సాంద్రము;
 5 చూ, క్రుత్యము; విని 8 చూ, స్థిరము.
 భార. ఆది 7, ఆ. 3
 పాలువ వే. విని: చూ, రూ.పాడువ.
 పాలువడు. ద్వి. ఆ. కిర్. (రూ.పాల్కువడు=పా
 ల్కువడు) 1. క్షయించే చూ, ముక్కు. 8;
 2 చూ, వ్యర్థముగు.
 పాలును వై వి చూ, రూ.పాలను.
 పాల్కు. వే. ఆ కిర్. చూ, రూ.పాలువే.
 పాల్కు వే. వి చూ, రూ.పాలఁరి.
 పాల్కుక వే. వి. — పై — పాండు 2, ఆ 117.
 పాల్కురు వే. ఆ. కిర్. చూ, రూ.పాలుపారు.
 పాల్కు వే. వి, విని: చూ, రూ.పాలుపు.
 పాల్కు వై వి 1 మ్రుణాక: పొత్తిగా గింజప
 ట్టరిధాన్యము చూ, ధాన్యము; 2. కల్ల
 చూ, వితిభము. విని 3: చూ, వ్యర్థము;
 4 పోపుత్రవేనది చూ, విధము 2
 పాల్కుకట్టు వా. వి చూ, పాల్కు. 1.
 పాల్కురెము. వా. వి. రూ.పాల్కురెనము. 1 ఆప
 జముచూ చూ, పీక 7, 2 పాండుములేవి.
 పాల్కుమి. వై. ఆ కిర్. చూ, రూ.పాలువడు.
 (వ్యర్థముగు — భార. ఆది 4, ఆ. 880).
 పాల్కుపుయ్యే. ద్వి. పేర్. పాల్కుపోవేతేము.
 పాల్కువోపు. ద్వి. ఆ. కిర్. చూ, పాలువడు.
 ఉ, వారి 4, ఆ 7.
 పాల్కు వై వి, విని: చూ, రూ.పాల్కు 1. 2. 3. 4.
 పాల్కురెనము. వై వి: చూ, రూ.పాల్కురెనము.
 భార ఆది. 8, ఆ. 82. [తృణము. 1.
 పాల్కుగడ్డి. వా. వి కడంగరము* చూ,
 పాల్కులు. ఆం: చూ, వ్యంజనములు.

పాల్లవడు. వై. అ. కి: చూ, రూ-పాల్లవడు.

చావ. దే. వి. చూ, రూ-పాగ.

చావడ వై. వి: చూ, రూ-పాగడ *

చావడు. దే. వి. ప. కి: చూ, రూ-పాగడు.

చావయు దే. అ. కి: చూ, రూ-పాగయు.

చావరు. దే. వి. చూ, రూ-పాగరు.

చావులు దే. అ. కి: చూ, రూ-పాగులు

చావనియే వా. ప. కి: చూ, పావరుదే. 2

చావని దే. అ. కి: 1. ఒప్పు చూ, సమ్మ

తిందే, 2 వేళ్ళుబడు భార ఉద్యో 1,

౪. 313 చూ, సరివడు 2, 3 అనుకు

రిందే భార. ఉద్యో. 4, ౪ 107, పాండు

2, ఆ 55 చూ, సరివడు 1, 4 చూ,

లభించే కళాం 2, ఆ 20; 5 చూ,

డిద్దిందే.

చావగ. వా. వి: చూ, లంప

చావగుడు దే. వి. 1' చూ, స్నేహము,

2 ప్రాప్తి చూ, లాభము 1

చావసాగ దే. కి: విని, త్వరితముగా. (అప)

చూ, వేగము. 3

చావరాసు. దే. వి. పిన్న మూహమేఒకానొక

చావకము వై. వి: పుస్తక రూ-పావకము

దూ, సంపుటము 3 (పాల్లకముఅనియు.)

చావకము. వై. వి: పుస్తకము.

చావకము. వా. వి: రూ-పావకము. ఆం, భా పు

128 చూ, పిదపంపము

చావకము. వి: పుస్తకము. ఆం, భా పు

128 చూ, పిదపంపము

చావకము. వి: పుస్తకము. ఆం, భా పు

128 చూ, పిదపంపము

ప్రతి

పో దే అ కి: రూ-పావకము చూ, రూ-పా 2-3

(ఆంఅనుమనము — కా? 5, ఆ 118, 3వ అగ్రము

పం — కళా 2, ఆ 73)

పోత. వై. వి: పుస్తకము *: రూ-పావకము, పోత

కముగ్రామ, ఒప్పులు. (సం).—అగ్రాటము,

అగ్రాటకము, కలకము, కరమట్టము, కమ

యము, కాండకారము, కర్మముకము, క్రమకీ,

కర్మము, కూర్మము, కుపురము, గువాకము-

గువాకము-గువాకము, పు, పుగంటి, పుగం

టాఫల, చామరపుష్పము, చిక్క, చిక్కణ-

ము, చటాఫలము, ఝాణి, తాంబూలము,

పిచ్చ, పూగము, పగిసి, తద్విశేషములు.—

౧ కారుపోత (సం)—గౌరేయకము-

తైలపూగము; ౨ గొంటు, గొంటుపోత.

(సం) — ఖరము; 3. తోటపోత (సం).

—భూపూగము; 4. నేలపోత. (సం) —

తుందిగలము, బోధాంబకము, ౫ వండు

పోతకు — పానాకము (సం) — పోథము.

౬: అగ్రాటము, కీరేష్టము; (చూ, పగిసి.

1). పూగభాగములు.—౭. పోకవండు,

చిక్క (సం)—ఉద్యోగము, కర్మముకల

ము. క్రమకము, క్రమకము, గువాక ఎలము,

చిక్కటి, చక్కటి, పూగఫలము; ౮ పో

కగెల.(సం)—గోలకము-గోళకము; ౯: ఆరం

గపువక్క, ఆరంగము, వెక్క, వెలవర్తి,

పోతక సెక్కి, పోతకపక్క, బాగ-బాగము-

(౬) బాగాలు, పిదపంపము, పిదపంపము. (సం).—

పూగభండము, ఇందు “అల్ప-లాండు ఎ

కులై” అను వేమురు మాటికి ఒకపంతును,

మాటికి 14 పంతులు “టానిప్ప” అనువేయు

గాలిప్పు అడిగ్గు” అను ఉండుటచే తాంబూ

లముపెట్టెడును), ౧౦: చోడకము, చికి

సము, చికివి. (సం) — చిక్కణము, చిక్క

ము; ౧౧: పోతకపట్ట (సం) — కుపురము, కేల

కము, కుళికము, ౧౨. పోతకపాత్తి, పాత్తి,

పా? (సం).—పూళి, పూగపుష్పక (పా

కడపు “పాత్తికి — పరిధికి అందురు);

౧౩. పోకగంట, కవిరి, కాంచే. (సం) - ఖచిరొ
దూకము, భాద్రము; ౧౪. పోకగంటయుం
డ, కవిరియుండ, కంఠపడి - కైరపడి, కా
చేపడియు, గరిపడి, గరిపడియు (సం) -
భాద్రము, రంగడము (చూ. పొం. 1.)

పోకగంట. పై. వి. కవిరి: చూ, పోక.

పోకగంటయుండ. చా. వి. కవిరియుండ: చూ,

పోక.

పోకగల చా. వి. గోలకము: చూ, పోక ప్రోక.

పోకచెక్క. చా. వి. పూగఖండము. చూ,

పోకపడుం. పై. వి. పూగఫలము: చూ, పోక.

పోకపట్ట. పై. వి. ఖతురము: చూ, పోక

పోకపేరు. పై. వి. చూ, భక్తము.

పోకపాడి. చా. వి. చూ, కమ్మ

పోకపాటి. పై. వి. పూగపుష్పి: చూ, పోక.

పోకబంతిపుత్త. పై. వి. ఒకరకముబంతిపుత్త.

పోకకూమిడి. చా. వి. చూ, మామిడి *

పోకముడి. పై. వి. వి. ఉ. ౮, ౮, ౮: ౮:

చూ, పలకెలు.

పోకమాపు. చా. వి. చూ, పోక *

పోకపక్క. చా. వి. పూగఖండము: చూ, పోక.

పోక. పై. వి. పుంతోకెడినగడ్డి. రూ-పో

పు. పారి. పూ. ౮, ౮, 10: చూ, పారిక

(కృణము 1.)

పోకపాట్ల. పై. వి. చూ, పూగపిళ్ళ

పోక. పై. వి. రూ-పోక. (పోక: గుచ్చా

కు) 1. కంఠపు: చూ, ముక్కము. 1,

2. కేటాడెడు పోట చేట్టిరాసేగ్గడెడు

కాపు: చూ, ముక్కము. 1.

పోకగుచ్చాడు. పై. వి. పై. (2న అర్థము

నకు. య 1, ఆ 111)

పోకగుపోక. పై. వి. పోకగుపోయుట.

పోకగుపోయ. పై. ప. ౮ సంకెత్తై తిమ్మగా

పోకగుపాడించుట్టు

పోకగుపాటు. పై. ప. ౮: 1: ఆనుపోయు

ఆనుపోయు; 2: చూ, కేట్టియే.

పోకగొట్టు. పై. ప. ౮: చూ, భంగియే. ప్రోచి.

పోచి. పై. వి. పురికట్టుమీడినోటు. రూ-

పోచి. పై. వి. పై. పై.

పోచిలు. పై. వి. ప. ఆనుచారి ముంతేరినగ:

చూ, భూమము 2

పోచే. చా. వి. రూ-పోచి. 1 చా. ము:

చూ, ముక్కము. 1; చా. 2. కేట్టియే.

“పట్టువానికి పోచేపడినవో నాకులెంగ

ఉండను.”: చూ, ముక్కము 1. ప్రోచు 2.

పోచేవాడు. చా. వి. దుష్టుడు: చూ, చా

పోచే. పై. ప. ౮: రూ-పోచే: చూ, పోచే

పోచి. పై. వి. (రూ-పోచిమి-పోచి-పోచి

మి). 1. ఒప్పు: చూ, పుష్పము; విగ

2. చూ, పొందర్థము. భార. ఆది ౩, ఆ. 111.

పోచిమి. పై. వి. 1. రూ-పోచి-పోచిమి.

ఒప్పు: చూ, రూ-పోచి. 1; 2: చూ, సం

పడ భార. ఉచ్చా. ౩, ఆ. 187: 3: చూ,

పొప్పుము. కళా. 7, ఆ. 228; 4: చూ,

విదము. 1. కళా. ౩, ఆ. 158; కాళి. ౩,

ఆ 98; చా. 5: చూ, పొదుపు. 2; విగ.

5: చూ, పోచి 2

పోక. పై. వి. పోయుట నిర్వ. 5, ఆ. 112,

(కలిపి లోపాలుపోక, ధాన్యాదులపో

క, పుష్పాదులపొక్కిపోక ము).

పోకతయ్యే. చా. వి. కరుగు, కరువు.

పోకడినవాడు. చా. వి. చూ, పాటపారి.

పోకపు. పై. వి. చూ, పోక.

పోక. పై. వి. 1: చూ, రూ-పోకడ. 1;

2: చూ, రూ-పోకడ. 2; 3: చూ, రూ-పో

కడ 3; ఆం. 4 సంధ్యాది: చూ, గు

ములు.

పోకడ. పై. వి. 1. గమనము చూ, పోచూ

గము; 2. నడక: చూ, వర్తనము. 1. కళా.
 8. ఆ. 242; 2. కపట పరివర్తనము: చూ,
 వర్తనము. 1; 3. నాశము: చూ, సంస్థ. 3.
 పోకడ పెట్టు. దే. స. 89. 1. చూ, పోగొ
 ట్టు. కాశీ. 5, ఆ. 48; 2. చూ, వికృయించే
 పోకమాను దే. వి. చూ, రొంపిమాను
 పోకలాడి. దే. విగ. కపటపరివర్తనముగలది.
 చూ, పోట్ట
 పోకలాడు. దే. విగ. (పోకలు + అడు)
 కపటపరివర్తనముకలవాడు, కాశీ. 8, ఆ.
 72 చూ, వ్యాసము. 2
 పోకాడు. దే. ఆ. 89 వశించే. పా. 2, ఆ.
 58 చూ, సమయము 8 ప్రాంగొట్టు
 పోకాయు. దే. కే. రూ-పోకాయు. చూ,
 పోకాయు. గో. కే. — పై.
 పోకాలు. దే. ఆ. 89 చూ, పోకాడు
 పోకిరి దే. విగ. 1. దుర్మార్గవర్తనముకలవా
 డు చూ, వ్యాసము. 2, వా. 2. పృథ్వీరా
 పోకిళ్లు. దే. వి. బ. దుర్మార్గ పరివర్తనము:
 చూ, వర్తనము. 1 [2 చూ, పేగ
 పోకు. దే. వి. 1. వడపడిక. చూ, పృథ్వి. 1,
 పోగండడు సం. విగ. చూ, రేపకొలదివాడు.
 పోగర దే. వి. కమపాలెవాని పనిముట్టు.
 పోగు. దే. వి. పూగ. రూ-పోగు చూ,
 కాశీ. 1
 పోగుడు వా. ఆ. 89 చూ, సంబంధించే
 పోచికొలు. వా. వి. చూ, రూ-ప్రొచికొలు.
 పోచికొలుండి. నా పనియేమియు: కేయక
 తినుట. “పెండగిన్నెలో పెన్నెవించుకొని,
 పైడిగిన్నెలో పాలుపొసికొని పోచికొలు
 తిండ్లతినుచు” (ధర్మజ రాజమాయము).
 పోచిక్కు. దే. వి. బ. రూ-ప్రొచిక్కు. కమము
 చూచుట కై యగును పొయగిండ్లమీద అక్ష
 రలు నీళ్లుపెట్టుట.

పోట. సం. వి. ఆ. పోట్టి. 1. ముడేకమ్మ.
 చూ, పోట్టి; 2. దాసి: చూ, నేవకురాలు..
 (మరిచారిక); దే. విగ. (1) పెద్ద: చూ,
 విభులము. ప్రపంచక (ధాన్యము).
 పోటకందులు. దే. వి. బ. తెల్లకందులు: చూ,
 పోటకత్తి. ద్వ. వి. అడవిపశుకడుకత్తి చూ,
 రిష్టి. 2. చూ, పోట్టకము.
 పోటకము. దే. వి. పోట్టక. రూ-పోడకము:
 పోటగళము సం. వి. ఆ. పుం. 1. కిక్కిన
 కనపు*. చూ, తృణము. 1; 2 తెల్ల. *:
 చూ, తృణము. 1; 3: చూ, మర్కటము. 1
 పోటనబంతి. ద్వ. వి. (పోటు + బంతి) పను.
 2, ఆ. 155 చూ, పుట్టచెండు
 పోటముంజి. ద్వ. వి: చూ, పుట్టగోచి
 పోటరి దే. విగ: చూ, పాంఠియడు 2 భార.
 విరా. 2, ఆ. 257.
 పోటి దే. వి. 1. చూ, స్వర్ణ. 1; 2. పోత
 గా నిలిపిన స్తంభాదికము చూ, స్తంభము.
 1; విగ. 3 చూ, మాటు. కాశీ. 8, ఆ. 804.
 పోటిగాడు. దే. వి: చూ, పంఠికాడు 1.
 పోటీచేయు వా. ఆ. 89 చూ, పంఠగించే 1.
 పోటు దే. వి. 1. చూ, కౌర్యము పొండు.
 5, ఆ. 228; 2. చూ, యుద్ధము. భార.
 విరా. 4, ఆ. 82; 3. చూ, పొంగు. 3;
 4 పొడుపు. భార. విరా. 5, ఆ. 228 అశి
 పోటు, కుర్మము-కుర్మముడు, పొడుపు.
 (సం).—అస్సోటనము: రిష్టి.—మోచేతి
 పోటునకు.—(సం) —కేల. (మిగతవానికి
 “చూ, హరము. 2.”)
 పోటుగంబము. ద్వ. వి: చూ, పోటి. 2.
 పోటుగంటు. దే. వి. రెండవసారితియకలుపు.
 పోటుగోల. ద్వ. వి: చూ, పోటి. 2.
 పోటుకాడు. దే. విగ: చూ, పోటరి. అశ్వ-
 యు. కాం. 222.
 పోటుకుడు. వా. ఆ. 89: కుర్మముకుడు.

పోటుబంటు. దే. వి. య. చూ, పోటుకాడు.
వికృ. 4, అ. 58. [విరా. 5, అ. 89
పోటుమగడు. దే. వి. య. —పై —భార.
పోటుమానిసి. ద్వ. వి. య. —పై. —
పోటుముట్టు. దే. వి. చూ, బాగాము. 1. వికృ.
2, అ. 192.
పోటులాడు. దే. అ. కి. రూ-పోట్లాడు.
చూ, వాటులాడు. [చేయు: పోట్లాడ్డు.
పోట్లాడ్డు. దే. అ. కి. యుద్ధపుయ్యత్తుము
పోట్లాడ్డు. దే. అ. కి. —పై. —
పోట్లాట. దే. వి. చూ, యుద్ధము.
పోట్లాపు. దే. వి. సుకత. చూ, భేనుపు
పోడకము. చై వి-స్సోటక: చూ, రూ-పో
టకము. [అ 107 చూ, భూమి 1
పోడు. దే. వి. చిలువేరు పైరసగేల య. 1,
పోడము సం. వి. అ. స పానారము చూ,
పోడ. [4, అ. 50
పోడి. దే. వి. వి. య. రూ-పోడి శకం.
పోడివి. దే. వి. చూ, రూ-పోడివి. (సం
దర్శమునకు. —రాజ 1, అ. 81.)
పోతము. సం. వి. అ. పుం. 1 = పిల్ల, పక్షి పిల్ల:
చూ, శకుంతి (పక్షి), 2 పదేంద్రయేను
గు చూ, పొన్తి; 3. మనుజులెక్కడిపిడ
చూ, హాడము, 4. ఇంటిచోటు చూ,
సదనము 1; 5. చూ, పుస్త్రము.
పోతకము. దే. వి. 1. కొత్త. కళా. 3, అ.
154. చూ, హామిక; 2. చూ, హంకారము.
అం, భా. పృ. 183. [పోతురాజు.
పోతురాజు. వా. వి. తుదగిల్లయదేవత: రూ-
పోతు. దే. వి. ఒకచెట్టు: చూ, పృక్షము.
పోతుంచే. దే. అ. కి. చూ, మదించే. 1.
పోతులకపియ్యడు. సం. వి. అ. పుం: చూ,
బుద్ధుడు. [చూ, పాంయాత్రికుడు.
పోతులకాడు. సం. వి. అ. పుం. పిడచేర గాడు:

పోతులకాడు. సం. వి. అ. పుం. రూ-పోతు
వాహుడు: చూ, సరంగ.
పోతుధానము సం. వి. అ. స. చేచపిల్లలగుంపు:
చూ, మత్స్యము 1
పోతు. దే. అ. 1 రూ-మోతు. తో ప్పిల్లమునందువ
చేడుటానాకవృత్తయము తాగుచోతు,
తిండిపోతు" మొ; 2. పశుపద్మదులలో
పురుషులారి. "అచోతు, ఎనుచోతు"
మొ; 3. ఎడ్డు. చూ, వృషభము 1;
4 ఎనుచోతు: చూ, మహిమము.
పోతుడు. వా. వి. 1 చూ, శివుడు; అం.
2 చూ, బుద్ధిమంతుడు.
పోతుకరడు. దే. వి. పెద్దల. చూ, పి. వి. 1.
పోతుకాడు. వా. వి. ఒక పక్షి: చూ, పక్షి
పోతుగంటరాజీవములు వా వి చూ, ధాన్యము.
పోతుగుట్టుమగలాడు వా వి చూ, యముడు.
పోతురాజు వా. వి. చూ, రూ-పోతురాజు.
పోతుకాతు ద్వ వి. చూ, యముడు.
పోతులరాజు. వా. వి. చూ, పిడచి.
పోతులము. సం. వి. అ. స. 1. పండితుని:
చూ, నూకరము; 2 నాగటిదుంపము:
చూ, లాంగుము. 1; 3. చూ, పుస్త్రము;
వా. 4: చూ, రూ-పోతురము. 1.
పోత్రి. సం. వి. క. పుం. పండి: చూ, నూకరము.
పోడు. వా. వి. 1. శేత: చూ, సుకుమారము;
కి. 2. ధాన్యమునుపామ్ము.
పోనాడు. దే. స. కి. 1: చూ, పోగొట్టు;
2 చూ, విడించే. పర. 3, అ. 27.
పోని. దే. వి. పోలిక. భా. అర. 2, అ.
33: చూ, సమానము. 2.
పోపడు. ద్వ. అ. కి. (పోసు + పడు) పోపు:
చూ, పుష్క. 3.
పోపరి. వా. వి. దారిద్ర్యం: చూ, హాకరము. 1.
పోపిట్ట. ద్వ. వి. (పోట + పిట్ట) ఒక పిట్ట: చూ, పక్షి.

పోడి. వా. వి: చూ, విధము. 1.

పోడి. దే. వి. (పోవు + టి)రూ-పోడి.

పోడ. రామా. 8, ఆ. 87. చూ, చూచన. 1.

పోడెట్టు. దే. వి. (పోలు + డెట్టు)చూ, చూచాదము. 1.

పోయి దే. ఆ. 89 1: చూ, సంభవించు, ప
కి. 2. (బలాదికము) విడుచు చూ, విసర్జి
యే; 3. (వాలు) విడుచు: చూ, విసర్జించు,
4 ఉరితగించు; 5 (బాణమును) సంధి
యే, 6: ఒలుకు, వలుకు.

పోయేకాలము. వా. వి. వి. 1. వివాళకాలము.
(దీనిపేరే (పు) (పొయ్యి)కాలమనిపాడె
నరు); 2 గడచిపోవుచున్నకాలము.

పోరంబోకు. వా. వి: చూ, రూ-పోరంబోకు
పోరవి. దే. వి. 1. కానుక: చూ, లంకే

ము; విరా. 2: చూ, వ్యర్థము; 3 ఆపారము

భార. అది. 5, ఆ. 178: చూ, ఫలప్ర. 3.

పోరాట. దే. వి. 1. కలహము: చూ, యుద్ధము;

2. పోట్లాట: చూ, యుద్ధము; 3. మల్లాడుట:

మల్లట-మల్లాట. [భాగ. 8, స్కం. 18]

పోరాటము దే. వి. —పై. —(కలహమునకు —

పోరాడు దే. ఆ. 89 రూ-పోరు. 1 కలహిం

యే: చూ, వాటులాడు; 2. యుద్ధము చేయు

చూ, వాటులాడు, 3 మల్లాడు చూ, వంటి

గాను. భార. ఉద్యో. 3, ఆ. 242.

పోరాని. దే. విరా. ఆప్తమైన. భార. ఉద్యో.

3, ఆ. 329.

పోరామి దే. వి. 1. క్షేమము: చూ, స్నేహ

ము 1, 2. అవస్థ. వికృ. 7, ఆ. 145 చూ,

స్నేహము 1, 3 సంకటము. విచి. పూ. 3,

ఆ. 208; వికృ. 7, ఆ. 145: చూ, శోక

ము; 4. పని: చూ, వ్యాపారము. 1.

పోరితమాడు. దే. ఆ. 89 చూ, పోరాడు (ను

ల్లాడు — భార. ఉద్యో. 4, ఆ. 3.)

పోరితము. దే. వి. 1: చూ, పోరాట. 1. కాశీ.

3, ఆ. 124, 2: చూ, పోరాట. 2. భార.

ఉద్యో. 1, ఆ. 305; 3. చూ, స్వర్గ. 1.

పోరు దే. వి: చూ, రూ-పోరాట. 1-2-3; ఆ.

కి. 4: చూ, రూ-పోరాడు 1-2-3; ఆం.

7: చూ, నుణములు. [చూ, సవ్యాపి

పోరుదండి. దే. వి. కలహశనుడు, వారదుడు:

పోరుపెట్టు. దే. ఆ. 89. విడతడుగక గట్టిగా

పెట్టు. వి. 3, ఆ. 298.

పోరున. దే. వి. 1. పల్లా. కళాం. 3, ఆ. 12:

చూ, వస్త్రము; 2 పోర. పొందె. 4. ఆ.

298: చూ, సీదరము. 3.

పోశోగిరపుదంట. వా. వి: చూ, పోరుదండి.

పోశోగిరపుదండి. వా. వి. —పై—

పోశుడు. దే. విరా. చూ శిశువు.

పోటే. దే. విరా: చూ, పడుచే. 5.

పోటిగాడు. దే. విరా. చూ, పోశుడు.

పోలడు. దే. వి: చూ, వ్యాపారము.

పోలక. ద్వ. వి. (పోలు + అక)పోలకమ్మ: చూ,

మహాలక్ష్మి. 3.

పోలకమ్మ. ద్వ. వి. —పై—

పోలానిగంటలు. ద్వ. వి. బ ఏనుగు పెడను

గట్టడు గంటలు.

పోలి. వా. వి. అడుది: చూ, ప్రి.

పోలిక. సం. వి. ఆ. ప్రి. 1. —పోలి (రూ-

పోలి ఈ. ప్రి): చూ, భక్త్యము; దే.

వి. (రూ-పోలిక-పోలి.) (1). సామ్య

ము, ఉపమ చూ, సమానము. 2;

(2): చూ, స్వరూపము.

పోలిక. దే. వి. రూ-పోలి: చూ, పోలిక (1)

పోలిగాడు దే. వి: చూ, పోలడు.

పోలీను. వా. వి. పండపాళికుడు: చూ,

సేవకుడు.

పోలు. దే. వి. 1. ఒప్పు. వారి. పూ. 7, ఆ.

పాఠే. నై. వి.మ్రంజ: చూ, రూ-పవ్రహ్మే.
 పాఠేలకమ్మ. చా. వి. చూ, రూ-పవ్రహ్మే
 కమ్మ. [య 4, ఆ 155
 పాఠేలకీరు. ద్వ. వి: చూ, చవ్రహ్మేలకీరు
 పాఠేలకీరుచే. ద్వ. పే. చూ, రూ-పవ్రహ్మే
 కీరుచే [8, ఆ. 52; రామా. 7, ఆ. 274.
 పాఠేలకీర్పు. ద్వ. పే. — పై — రామా,
 పాఠేలకీర్పు. నై. ప. కి: చూ, రూ-
 పవ్రహ్మేలకీర్పు. కై 3, ఆ 88.
 పాగండకు సం వి. ఆ పుం బాలుడు.
 చూ, కిశుపు
 పాశవము సం వి. ఆ. ప తాగను మూర చూ
 ముఖానను మానము చూ, కన్దు
 పాద్మికము సం వి. ఆ. ప నేతిచాయగలకేనె.
 చూ, మధుపు 8.
 పాత్రి. సం వి. ఈ. (స్త్రీ) 1. కొడుకుమూరి
 2, కూడుకూడుగు సప్త చూ, ముమమ
 రాలు, 2 కంది చూ, మూరింబు
 పాగుర్డు సం వి. ఆ పుం కొడుకుకొడుకు
 చూ, ముమమడు [చెప్పట.
 పాశాపువ్యము సం వి. ఆ. గ మోలమాల
 పాశరపువ్రడు సం వి. ఆ. పుం. పునమ్మపుండం
 బుట్టినకొడుకు చూ, పుమర్దులు (పుమర్దుడు)
 కొ:ము సం కి. ఆ. క. కామంచీ చూ,
 క్మిణము. 1, విణ 2 పురమువందుపుట్టినది
 పోరస్త్రిము. సం విణ 1. మొదటిది చూ,
 మొమ్మ 4, 2 మొదటిదిమ్మది చూ,
 పాపిన్దు
 పారాణికుడు సం కి. ఆ పుం ఏకకండు
 పారాణికులు ఆం చూ, సభా. పాంగములు.
 పాపయము. సం. వి. ఆ. క 1 మగరనము
 చూ, శ క్తి. 1, 2. పురుషవియత్నము,
 3 పురుషవ్యాపారము; 4. పరాకృమము. చూ,

శ క్తి. 1; విణ. 5 పురుషునిచేయెక్తుపాదవు;
 నిలుపు (సోగ).
 పారుషేయము. సం. వి. ఆ. స. 1 పురుషుడు
 చేసినవని; విణ. 2. పురుషుడు చేసినది.
 పాశోగవుడు. సం. విణ. పంబియింటికికారి.
 పాశోహితుడు సం. వి. ఆ. పుం: చూ, యూ
 జ్ఞముడు. [మానము.
 పార్జనాసము. సం వి. ఆ. పుం. చూ, పూర్ణ
 పార్జనాసి సం వి. ఈ. (స్త్రీ). 1 చూ, పుగ్న
 మ; ఆం 2 చూ, కానములు.
 పార్జము. ఆం. చూ, కిశవాప్యములు.
 పార్జిమ సం. వి. ఆ. (స్త్రీ). చూ, పార్జనాసి. 1.
 పాల్మ్యుడు సం వి. ఆ. పుం. 1 చూ, శ్రీ
 దుడు; 2 రావణుడు చూ, రాక్షసుడు. 1.
 పాలు కి. ఆ. కి: చూ, రూపపులు.
 పాలాసు సం. వి. ఈ. (స్త్రీ) ఇంపునిభార్య,
 కి. చూ, భార్య.
 పాలాములు పా మారీయనకుబుధోమయందు
 గర్భసంతతి (40, 000 కానపులు)
 పాషము సం వి. ఆ. పుం పుష్కరూపకీర్తనము
 తోకూడిన పుష్కమగలనెల, పుష్కమాసము:
 చూ, మాసము 1
 పాషి సం వి. ఈ. (స్త్రీ) పుష్కమాసమువందలి
 పుష్కము చూ, పాషివాసరము (పుష్కమ)
 పాష్మిదిము సం. వి. ఆ. ప మెట్టనామరదం
 క చూ, సహస్రపర్యము.
 పాష్మికము. సం. వి. ఆ. ప సిమహంజనము:
 చూ, రిపాంజనము.
 పాష్మము సం విణ. 1 పుష్పము చే చేయబడి
 నది; 2. పుష్పసంబంధమైనది.
 పాళి సం. వి. ఇ. పుం: ఆర్దుమము-ఆర్దు
 పము-ఆర్ధ్యమము, ఆపకృయ, కర్ధర్ధికము,
 కుల్కాపము (కె.)-గుర్ధు. (ఇడివనగుర్ధు
 కుమ ఇవే.)

శ్రీ గృంథమునకుండు ప్రశంసములు, —

౧. ఇందియజయస్థాయము, ౨. విద్యాసము
 ౩. ఆచార వ్యవస్థానందశీతి,
 ౪. సప్తచక్రకృతిభాగము, ౫. నీవాద్యము,
 ౬. కంటకకోసవది, ౭. ఆత్మరక్షణవది,
 ౮. మండల విజ్ఞప్తము, ౯. సంధివిజ్ఞప్తము,
 ౧౦. విగ్రహవిజ్ఞప్తము, ౧౧. యావది,
 ౧౨. మంత్రవిజ్ఞప్తము, ౧౩. దీక్షావిజ్ఞప్తము,
 ౧౪. ప్రకృతివ్యవస్థాభాగము, ౧౫. రాజవ్య
 వస్థాభాగము, ౧౬. యాత్రావిధి, ౧౭. స్కం
 ధావార విజ్ఞప్తి, ౧౮. ఉత్సాహవిధి,
 ౧౯. యుద్ధసన్నాహవిధి, ౨౦. పుణ్యవాదిభా
 గాది (ఈ ఇందియజయస్థాయము ప్రకృతిభాగములలో
 మూడో స్థానమున బలశీలయన్నది ఇత్యా
 ది), ౨ సంగ్రహము, న్యాయశాస్త్రవిధి, దీక్షి
 క, నిలకలీయము, ముత్యాదీ (5).

మౌళికము సం. వి అ ప. 1, అగరు, చూ,
రాజాస్థాను, పుం. 3 చూ, సమూహము,
3 డెడివీడ్ ప్రవృత్తిలోనిగునది. ఉపకారము;
4 చూ, పేలు 12 ప్రాగ్.

చరిత్ర అం. 1 చూ, పుస్తకం 2, 2 చూ, ప్రా
చరిత్రము. సం. 1 అ తుం అతిశయము: చూ,
చూ, 2.

పర్యవేక్షకులను సం. వి. ఆ. ప్రతి, వ. 1. నెట్టు
నడిమినడుగునెత్తు చూ, కాఖ. 1, 2. నెట్టు
బో. చూ, కాఖ. 1, 2. నెట్టు 3 పర్యవేక్షకుల
చర్యము (ఇది పట్టితియందు ఉత్తర వదమె
"శీలసగము తెలుపును ఉదా. — గోపర్యవేక్షకు
ఉన్న మే) చూ, శీలసగములు.

పరిశ్రామము సం కి. కి. అ ప. విచ్చేసచ్చి
నట్లు చూ, స్వేచ్ఛ

ప్రకారము. సం : ఆ పుం. 1. పోలిక
చూ. సమానము. 2, 2 చూ. కేలుపాలు 1.

శ్రీకాళహస్తి సం వి. ఆ పు. 1 ఎండ చూ,
 బలుగు. 3, 2. బలుగు చూ, బలుగురు.

1; 3. కలయాడించేయేవచ్చునువచ్చు: చూ, హాస్యము. 1; విధా. 4. మిక్కిలి పరిసిద్ధము: చూ, సంభాషన. 3; 5. బయలుపడినది: చూ, వ్యుత్పత్తి, 8. సమానము: చూ, సుమను. 2; 7 కాళోగముగలది.

ప్రకాశ యుద్ధము సరి. వి. ఆ. పుం: మా,
యుద్ధము

ప్రకాశశీఘ్రము పా. పొటోమీయవిద్య.

ప్రకాశించే సం. అ. క్రి. 1. వెలుగు: చూ,
హవణిలు. చూ, వెలుగురు 1.

ప్రకాశితము సం. విణ పరిగింపబడినది:
ప్రకాశ్యార్థప్రకాశనము. ఆం చూ, ఇతివృత్

విస్తరము. [ర్యము. 1 *

చక్కదనము సం. వి. అ. పుం -- ౨౭ --

ప్రతినిధ్యకము సం. వి అ. న 1. వింజా.

చూ, సుగంధి, 2. వివిధ చూ, హేరాళి
ము, పుం. 3. గుణము చూ, హేయము

ప్రకీర్తనము సం. వి. అ. పుం. 1. దూ-ప్రక
రము-ప్రకీరణము చూ, పూర్తికరణము*;

వి. 2 చేల్లఁబడినది: చూ, నేచకము 2
పరీక్షింపఁబడినది: చూ, నేచకము 2

చూ, హాసంతి. 2
పరీక్ష్యతము సం విధా 1 చేక్ష్యగారతీయలు

డివగి చూ,నుకృతము తె. 2. పృకరణము
నలున పొందఁబడినది

పాఠ్య సం వి ఇ ప్రా 1. (అంక) పా. ప్రశ్న

పృథ్విధానము; 2 ఈపాదానకారణము, చూడండి.

4 సత్యోదీనునిపామ్యవస్థ; 5. చూ, స్వ

7. చూ, భగము 12; అం. 8. స్వామ్యుడి.

చూ, పృథ్వీకులు. 2, 8. ఆవృత్తి. చూ,
పృథ్వీకులు. 1; 10. చూ, ఛందస్సులు; 11. చూ,
కర్కశాఖ. కర్కశాఖ. కర్కశాఖ. కర్కశాఖ. కర్కశాఖ.

య. పు.) (చూ, పైకృతము) చూ, పాకృతము.

పరికృతికృతము. అం. క్షేమ్య-చైత్య-వాత
పరికృతులు. (చూ, కృతము) ములు.
పరికృతివ్యసన విభాగము. అం. చూ, పరికరణ
పరికృతిప్రకృతములు అం. ఓండప్రకృతములు,
భోగప్రకృతములు, మండలప్రకృతములు,
అసంపాతప్రకృతములు (4).

పరికృతులు. అం. 1 అవ్యక్తము, బుద్ధి, అహం
కారము, వంచకస్వాతిలి; 2. స్వామి,
అమాత్యుడు, ముఖ్యుడు, కోశము, రాష్ట్ర
ము, దుర్గము, బలము (7); పా. 3 పరికృ
తులయందునంశములు లేవు “ఉచా. చం
దురితు-చాంద్రితు-చుబుకము-చూతము-
చోరుడు-చైత్యము-చాలము-జనుడు-
జాలము-శాపవృ-జాటము. జోవాళములు.
మొ; అం. 4: చూ, పరికృతికృతము.

పరికృత్యము. సం. వి. 1. పరికృత్యముగలది.
పరికృత్యము సం. వి. అ. పుం. ముమ్మరము
చూ, హయ్యే. 1. [హయ్యే. 3.
పరికృత్యము సం. అ. కి. ముమ్మరించు చూ,
పరికృత్యము. సం. వి. అ. పుం. 1 తొట్టికట్టు:
చూ, ముంగిలి 2; 2. బుజ్జిమరుస, కలాది
క చూ, స్పందనము. 1; 3. ముంజాయి
చూ, హస్తము; 4. ఇంటికొన, కలాదిక
చూ, సదనము. 1

పరికృ. వై. వి. 1 = పుష్కరా. చూ, పరికృత్య*,
2 = పక్షి. ఏట-ఏటము, తల, గెగ, పక్క-
పరికృత్య. పక్క-పరికృ, బరి, రట్ట,
పంక. (సం).—పక్షము చూ, మూలం
(చూ, పార్శ్వము 2); 3. = పక్షి. వైపు.
చూ, పార్శ్వము. 2.

పరికృగోచరి. వా. వి. ఓరగచ్చే, వాగిగోచరి
చూ, లంగోటి. [చూ, రూ-పరికృ. 1 *
పరికృ. వై. వి. = పుష్కరా. (తెల్లమని క. ర)
పరికృ. వై. వి. = పై. చూ-పరికృ.
పరికృతివాదంగము అం: చూ, వాక్యకృతములు.

(తూచిన పరికృతిమనునకు భంగముకలిగింపే
ట. ఉచా. — “అతనికి వారచీరలు వస్త్ర
ములు, మారలు మధురాహారములు, అడవి
యిల్లు.” తొలకనన్నియు బహువచనముల
కెప్పి “అడవియిల్లు” అని ఏకవచనమునకె
చ్చట పరికృతిమధంగము)

పరికృతిము. సం. వి. అ. పుం. 1 కృతిము:
చూ, విధము 1; 2: రూ-ఉపకృతిము,
ఉపధ; 3: చూ, పరికృతిము. 1, 4 రూ-
ఉపకృతిము, పనికిమండు యశ్చము చూ,
సన్నాచము. 2, 5 చూ, అపసరము. 1.

పరికృతికము సం. వి. 1. చూ, సన్నాచము. 2;
2 చూ, ఉల్లంఘితము; 3. కడప-బడినది.

పరికృతి సం. వి. అ. స్త్రీ. 1. అధికారము:
చూ, రసము. 1; 2. చూ, పరిస్థానము. 1;
3. మేలైనకార్యము. చూ, వ్యాపారము. 1;
4 కట్టచూపముకలిగినవిధము చూ, విధము. 1.
పరికృతము. సం. వి. అ. పుం. రూ-పరికృత
ము, వీణాద్వని: చూ, స్వరము. 2

పరికృతము. సం. వి. అ. పుం. — పై. —
పరికృతము సం. వి. 1. చేక్క-గా (చేక్క-గా)
కడుగువాడు. చూ, శోధనము.

పరికృతము. సం. వి. అ. న. చేక్క-గాకడు
గుట, క్షాళనము: చూ, శోధనము. 1

పరికృతిము. సం. వి. 1. చేక్క-గాకడుగుబడి
నది, క్షాళితము. చూ, శోధనము.

పరికృత్యము. సం. వి. 1. చేక్క-గానరిచేయఁ
బడ్డది: చూ, సవి 1; 2. చేర్చబడ్డది చూ,
మట్టనము [చూ, హీనము. 1.

పరికృతము. సం. వి. 1. మిక్కిలితృప్తియించుచు
పరిశ్రేయము. సం. వి. అ. పుం. చేక్క-గా
విసరిచేయుట: చూ, విమోచనము.

పరిక్షోభం. సం. అ. కి. మిక్కిలికలకల
పడు చూ, సంక్షోభించు.

3. వాడిమిగురిది: చూ, కిరము. 1; 4. పా
ధ్యమకానిది: చూ, ముగ్ధయ్య. 2.
పద్యము. సం. వి. అ. న. పద్యమునైన
వేస: చూ, వేస. 1.

పద్యము. సం. వి. అ. పుం. 1: చూ, సమా
జము, 2. అనువాదస్వరవిశేషము. చూ,
స్వరము. 2. [వాడు ఘోషించుడు
పద్యమును. సం. వి. అ. పుం. 1. మరల
పద్యము. సం. వి. అ. పుం. 1. మరల
తిరుగుడు. చూ, సంచారము. 1; 2. మలా
చారము. చూ, వర్తనము. 1; 3. చూ, వ్యా
వసము; 4. పద్యమునగుము: చూ,
మగ్గుము. 1.

పద్యములు. అం. (మల్లకాస్త్రములోనివి)
భాగ్యము, ఉద్యోగము, అభ్యుత్తము, అవి
మృత్యుము, అపకము, అవిద్యము, అకరము,
అవికరము, వికృతము, మిశ్రితము, మాన
వము, నిర్మలము, చిత్రికము, భిన్నము,
సవ్యజానువు, అపసవ్యజానువు, క్షిప్రము,
దుర్దుష్టము, సవ్యజానువు, విరీతజానువు,
తిగ్జానువు, సవ్యోత్తరము, ఉత్తరము,
సవ్యకరము, కుంగజానువు, పద్యము,
యాధికము, అపృష్టపద్యములు, పల్లీ
ము, కుంభితము, ప్రియము, గుడంబము
(32) [కము. 2.

పద్యము. సం. వి. అ. పుం. చూ, పద్య
పద్యము. సం. వి. అ. పుం. 1. అధికము. చూ, పా
రాళము; వా. 2. పల్లీయైనది, చిట్ట. చూ,
స్పష్టము.

పద్యము. సం. వి. అ. పుం. చూ-పద్య
కుండు. పాద్యము. 1: చూ, పద్యము;
2. పాద్యము. చూ, పద్యము; 3. గోవుమునప్పు కలవాడు.

పద్యము. సం. వి. అ. పుం. — పై.

పద్యము. సం. వి. అ. పుం. చూ, పద్యము.
పద్యము. సం. వి. అ. పుం. 1: చూ, వా
కుడు; 2. సంగడికెడు: చూ, పద్యము
(పిల్లి.)

పద్యము. సం. వి. అ. పుం. చూ, పద్యము.
పద్యము. సం. వి. అ. పుం. 1. గతము:
చూ, పద్యము, 2. పద్యము. చూ,
పద్యము

పద్యము. సం. వి. అ. పుం. 1. పద్యము:
చూ, పద్యము; వా. 2. కపటము: చూ,
పద్యము.

పద్యము. సం. వి. అ. ప. 1. లోపము,
అంతర్దానము: చూ, వాకిలి; 2. కపటము
నది: చూ, పద్యము

పద్యము. సం. వి. అ. ప. 1. ఉత్తర
యము: చూ, పద్యము; 2. చూ, పద్య
దము. 2. [నమరేయము.

పద్యము. సం. వి. అ. ప. 1. కపటము, పద్య
పద్యము. సం. వి. అ. ప. 1. పద్యము, పద్య
పద్య. సం. వి. అ. ప. 1. పద్యము, పద్య
కుండు: చూ, పద్యము; 2. పద్యము, పద్య:
చూ, పద్యము. 1.

పద్యము. సం. వి. అ. ప. పద్యము
పద్యము: చూ, పద్యము.

పద్యము. సం. వి. అ. పుం. 1. అపు
లోపమునాని తోలియుండు. చూ, పద్య. 2;
2. పద్యము. చూ, పద్యము.

పద్యము. సం. వి. అ. ప. 1. చూ, పద్య
కాదు. [నమరేయము.

పద్యము. సం. వి. అ. పుం. పద్యము: చూ,
పద్యము. సం. వి. అ. పుం. 1. పద్యము: చూ,
పద్యము. 1; అం. 2: చూ, పద్యము

పద్యము. సం. వి. అ. పుం. 1. పద్యము

నవానిభార్య: చూ, భార్య: 2. అన్న పెండ్లాము, పదిసే చూ, భార్య.
 పరిష్క సం. వి. ఆ. స్త్రీ. చగ్గ 1: చూ, బుద్ధి; 2. చూ, పగ్గియి; 3. చూ, పగ్గియి. 3.
 పరిష్కాకాయ: చూ. సం. వి. ఆ. తుం: చూ, బుద్ధుడు.
 పరిష్కానము. సం. వి. ఆ. న. 1: చూ, బుద్ధి; 2. గుఱుకు చూ, లక్షణము. 1.
 పరిష్కాపరిశ్క. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. తు ప్రకమందు గుఱుకు చేసిన కాగితము చూ, సంపుటము 3
 పరిష్కాడు. సం. వి. ఆ. తుం. 1: చూ, విద్యాం నుడు; విరా. 2. చూ, పరిష్కాతు.
 పరిష్కాపు. సం. విరా. (ఉ). దొడ్డికాల్లవాడు చూ, సంష్కాపు.
 పరిష్కలనము సం. వి. ఆ. న. చూ, జ్వలనము.
 పరిష్కలించే సం. న. కి. చూ, జ్వలించే.
 పరిష్కలితము. సం. విరా. 1 మండినది, జ్వలి తిము: చూ, శోధితము; 2. పరికాశించినది: చూ, శోధితము. [చూ, సండినము.
 పరిష్కనము. సం. వి. ఆ. న. మొదటియొగుగు: పరిగి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. 1. నమోర చూ, వినయము 1; 2. నర: చూ, పాణిగల
 పరిగిరుడు. సం. విరా. 1. మిక్కిలివంగినవా డు చూ, కనముడు; 2 వసుస్కరించినవా డు చూ, వినకుడు; 3 శిక్షించబడినవా డు చూ, శిక్షితుడు 1 [చూ, మొగ్గుకు...
 పరిగియి. సం. ఆ. కి. పరిణామము చేయు పరిగియి. సం. వి. ఆ. తుం: చూ, పా యలకు
 పరిగియము సం. వి. ఆ. తుం. 1. పేరియము చూ, పేరియము, 2 పాగ్గిన చూ, ప్రాత్ర ము; 3 చూ, కనము 1; 4 పేర, విశ్వా సము; 5 పరివరము చూ, సంప్రదము 1.
 పరిగియించే సం. న. కి. క్షయించుచేయు. కళా. 8, ఆ. 28.

పరిగియి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. పిరియరా లు: చూ, స్త్రీ; విరా. 2. పేరియగలవా డి: చూ, స్త్రీ.
 పరిగివము సం. వి. ఆ. తుం: అక్షరము, ఓమ్, ఓంకారము, కలామము, తాగి. (మిక్కిలి ప్రాత్రము చేయబడునది.) (ఓ 3 మ్-ఓమ్-ఓం=పరిగివము, ఓంకారము, ఉద్గ్రహము, ఏకాక్షరము, తారకము, శిల్పబ్రహ్మము) ఓంకారము వరబ్రహ్మయొక్క నామము లన్నిటియందును సర్వోత్కృష్టమైన నామ ము మిగిలిన నామములెల్ల దీనియందుంకర్గత ములు. “ఓంఖంబ్రహ్మ” యనా: 40, ౧2. “అవతరక్షతీర్థ్యమ్” రక్షించుటచేత “ఓమ్”, “ఆకాశమివవ్యాపకత్వాత్ ఖమ్” ఆకాశమున లెవర్వవ్యాపకమడలచే “ఖమ్” “సర్వభౌత్య సృష్టాత్కృష్టబ్రహ్మ” అన్నింటి కంటె గొప్పవాడగుటచే “బ్రహ్మము” కాన ఓంకారము సర్వవ్యాపకమైన పగ్గల బ్రహ్మచర్యము. ఇక్కడ ఓంకారము బ్ర హ్మపాగ్గి ప్రతిరూపమైనట్టియు, పూర్ణమైనట్టి యు సాధనముని సృష్టికరించుటకే అదిబ్ర హ్మముతో అభేదముగ (తద్రూపముగ) చెప్పబడినది. ఏదేని ఒక సాధనమును రూ పమైనదని చెప్పవలసినప్పుడు సాధన ముయే చెప్పక సాధ్యమస్తుతు తో నేకరూపముగ (తద్రూపముగ) చెప్పనా చారముగలదు దీనికి దౌత్యచారిక భగ్యసం దురు. ఉదా—అయంగ్మయ్యెందు ఘృత ము ఉత్కృష్టమైన సాధనముని చెప్పబడు “అయంగ్మయ్యె” “యగ్ధాదుముగ ఘృత ము అయన” అని చెప్పబడినది. అట్లే ఇక్కడ ఓంకారము బ్రహ్మముని చెప్పబడి నది. (చూ, ఉద్గ్రహము) “సర్వవేదా యత్కద మామనన్తి కహింస సర్వాణివయ్యుదని: యదిచ్చంతో బ్రహ్మచర్యం ధర్మకర్తేషు

దగ్గరనుగ్రహించి బ్రహ్మ మిచ్చెనటే”
 కళ. ౨. ౧౪. అన్ని వేదములును సమస్త
 ధర్మానుష్ఠాన రూపకవర్ణనమును, ఎవనిని
 చెప్పవలె గాగవలెను మేమున్నో, ఎవనిని బ్రాం
 దుగోరి బ్రహ్మచర్యవర్ణనము వాచరించుచు
 న్నాలో అట్టి చరమేశ్వరుని యొక్క
 ఉత్తమ నామమే ఓంకారము “ఓమిచ్చే
 కాక్షరం బ్రహ్మవ్యాపారస్థామసుస్థురన్
 యః పరియోగిత్వ జన్మేనం సయాతి చరమాం
 గతిమ్” భగవద్గీత. ౮. ౧౩ “ఓంకరస్సదితి
 నిర్దేశో బ్రహ్మణః స్త్రీ విభక్త్యు
 ర్న” భ. గీ. ౧౪. ౨౩. (చూ. ఓ. మ్)
 “తస్మాదోమిత్వం దావ్యత్వం యజ్ఞవాసతః
 వఃకీర్తయా” పరివర్తనై విధానోక్తా సత
 తం బ్రహ్మవాదివామ్” భ. గీ. ౧౭. ౨౮.
 “పరిణామోధమః శబ్దోన్యత్వా బ్రహ్మకల్ప
 త్వముచ్యతే” అపరిమితేన వేద్యవ్యంగిరస
 త్కృత్యయోధవే” ముండక ౨. ౩. ౪
 “తస్యవాచకః పరిణామః” పాతంజలి యోగ
 దర్శకమ్. ౧. ౨౭. ఆయాశ్చర్యవత్ “పరిణా
 మమే” (ఓంకారమే) నామగోయము. “తజ్జ
 వస్తదిధి భావనమ్” ౧. ౨౮ “తతః
 పరిత్యజ్యైవైవాధిగమో వ్యంగిరాయభావ
 క్త్యు” ౧. ౨౯. “పరిణామః సర్వవే
 దేనా” భ. గీ. ౭. ౮ “తైలధారావ
 షచ్చినం దీర్ఘం ఘంటానివాదవత్
 అప్లవంపరిణామస్యాంతర్యం వేదసతేదవత్
 “ఓమిచ్చి బ్రహ్మ” ఓమిచ్చి దిగ్
 సర్వమ్” తైత్తి. ౧. ౮ “అవతేష్టిలో
 వక్త్యు” ౧. ౧౪౧ అని పాణిని యొక్క
 ఉదాహరణము. “ఓమభ్యాదాసే”
 ౮. ౨. ౮౭. “ఓంకరస్యప్రతః స్వాధార
 త్మే” ౬. ౩. ౩౫ అగ్నిమితేపురోహితమ్”

మంత్రాగ్రంధమందు “ఓమ్” శబ్దముయొక్క
 ఉచ్చారణ పురోమ. పురోమతైర్మత్యిర్యము.
 కావ “ఓ” తరువాత “౩” అంకారాయః
 బడును; “ఓ ౩ మ్” “అమ్” ధాతువునుండి
 “తస్మా దాపేదోంకారః సర్వమాహ్నీతి
 త్యన్త” గోవధ. బ్రా. ౧. ౨౬. ఇది
 బ్రాహ్మణ గ్రంథకారుల మతము “అకా
 రం చాభ్యుకారంచ మికారంచపరిణామః
 వేదత్రయ్యాన్ని రదువాద్భూత్యును స్వరీతి
 చ” మను ౨. ౭౬ ఇది స్మృతికర్తల
 మతము. “పరికృష్టావః ప్రణవః ప్రమల
 ప్రాశ్చరిమిత్వం, యన్త్రతావిధాతీ, య
 ద్యావభిజాతి పరిస్తాయతే అనయాబ్రహ్మ
 తివ్రిణః” పుష్కలమైనట్టి ప్రాశ్చరియ
 పరిణామము, “పారిణాన్ సర్వాన్ పరమా
 త్మని పరిణామయతీత్యే తస్మాత్పరిణామః
 చతురావక్షిత ఇతి సర్వవేదవేదయాని సర్వ
 వాచ్యవస్తు పరిణామాత్మకమ్” అధర్వణి
 వనిషత్; “దేవాశ్చైతి సంధతాం సర్వభృ
 దుఃఖభయభ్యుః సంతారయతీతితారణా
 త్తారః” (చూ. గాయత్రి.) ఇత్యాది విశే
 వంబులెల్ల పరిణామము మంత్రరాజములలోని
 కెల్లకిగోమణియని చెప్పుచున్నవి. (గాయ
 త్రీమంత్రాన్యవివరణము) “తే. పుష్కలమనా
 క్తము శ్రీమూక్తమును జపించు, రావమాని
 జపించుదత్తనీతిమితా, సర్వకరయదీయంబు
 మంచాక్షరంబు, పరిణామంత్రంబు జపింబు
 బుబ్రుహిదంబు” కాశీ. ౩. ౮. ౭౭.
 పరిణామము. సం విణ. (చూ-పరిణామము)
 1. పాండిబడిపది: చూ, సంసక్తము;
 2. ఒప్పుకొనబడిపది. చూ, స్వీకృతము.
 1, 2. ఉంచేబడిపది: చూ, పూర్వధము. 2.
 పరిణామము. సం. వి. అ. పుం 1 చూ, పోతె
 ట్టు; 2. గట్టిమార్పిడి: చూ, స్వరము. 2;
 3. చెవుడు చూ, బాధర్యము

పరిణామము. సం. వి. ఆ. పుం:చూ, పరిణతి. 2.
 పరిణాళము. సం. వి. ఆ. పుం. రూ- పరిణా
 లము: చూ, రూ-పరిణాళి.
 పరిణాళి సం. వి. ఈ. స్త్రీ. కాలవ (లేక)
 కూము, నీరుపోవుటకు భూమిలోకివిస్త
 కొంది (అనికొందలు) చూ, వాచాసము. 2
 పరిణాళిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ 1 — పై. —
 వా. 2 కర్మము, ఏర్పాటు, పద్ధతి.
 పరిణిధి. సం. వి. ఇ. పుం. 1. వేసువాడు:
 చూ, సంజీవానుడు; 2 పార్శ్వ: చూ,
 స్త్రీకర్మము. [చూ, పరిణామము
 పరిణిపత్తి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ: చూ, పాదగ
 పరిణిపాతము. సం. వి. ఆ. పుం. — పై --
 పరిణిపాతము. సం. వి. చూ, రూ-పరిణాపా
 తము. [చూ, పాతగము. 8
 పరిణీక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. యజ్ఞపాతగము:
 పరిణీతము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. మంత్రముచేత
 సంస్కరించబడిన అగ్ని: చూ, వహ్ని
 1; విరా. 2 చేయబడినది: అపీతము,
 ఉద్భవము, కృతము చూ, వ్యాపారము. 1;
 3. చొప్పించబడినది; 4. తోయిబడినది,
 నికృతము, పాల్ల: చూ, విభ్రము. 2; 5 నీ
 క్లుప్తాని వందబడినది. [చూ, స్త్రీతము.
 పరిణాతము. సం. విరా. మిక్కిలిపొగడబడినది:
 పరిణాతి సం. వి. ఈ. స్త్రీ. మిక్కిలిపొగడిక
 చూ, స్త్రీకర్మము. [చూ, స్త్రీతము
 పరిణాతించు. సం. వి. 3 కి. మిక్కిలిపొగడు.
 పరిణేతము సం. విరా: చూ, వశ్యము.
 పరిణేయించు సం. విరా: చూ, చక్రము.
 పరితరి సం. వి. ఇ. స్త్రీ. (రూ-పరితరి-పరిశి
 త-పరితరి) 1. లత*: చూ, పృక్షము,
 2: చూ, విలపి 2.
 పరితవము. సం. విరా: చూ, పురాతవము.
 పరితవము. వా. విరా. కావేబడినది: చూ,

కాగిరా. 2.
 పరితలము. సం. వి. ఆ. న. 1 ఒకపాతాళము:
 చూ, లోకము. 1; పుం. 2: చూ, పాణి. 1.
 పరితలాల్పభాండము. సం. వి. ఆ. న: చూ,
 పాతగము. 8-28.
 పరితావము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, పరిశా
 వము. 1; 2. వాడిమి: చూ, వేడిమి. 3;
 అం. 3: చూ, వేశావర్ణపాంగములు.
 పరితావయస్థియము. అం. (విద్యాపాంగంబువా
 పెను) చూ, కావ్య వాటకములు.
 పరితావవంతుడు సం. విరా: వండి.
 పరితావవరాటి. అం: చూ, పరాట్యపాంగ
 ములు (అంగము. 9).
 పరితావశీఖరము అం: చూ, జవ్వతాళములు.
 పరితావసము. సం. వి. ఆ. పుం. తెల్లజిల్లేడు*:
 చూ, నికీరణము.
 పరితావించు సం. ఆ. కి. పరితావముచూపు.
 పరితారకుడు. సం. విరా. చూ, వందకుడు. 1.
 పరితారణము. సం. వి. ఆ. న: చూ, వందన.
 పరితారించు సం. న. కి. చూ, వందించు.
 పరితారకుడు సం. విరా. మోసపుచ్చేబడిన
 వాడు. చూ, వందకుడు.
 పరితి. సం. అప్య. 1. కుల్లము: చూ, సమా
 నము 2; 2 పరితికి పరితి: నివర్తము, పరి
 తిలించు. (తె).- నకలు, కాపీ, పాటా,
 3. చూరు. 2. 8, ఆ. 107: చూ, సమానము.
 2; వా 4. ఒకగొంఠము "అనేకపరితుల
 చదివినది"; 5. 5 గొంఠములసంఖ్య: వా
 అప్య. 8. ప్యతిశేకమును తెచ్చును. "యతి
 అనిన పరితియనును": 7 (విరామములేకుం
 డగ) ఒక్కొక్కచేతును అను దానిని తెలు
 పును "పరితిశబ్దము, పరితి విషయము,
 పరితి మనిషి, పరితి దినము" మొ;
 ఉప. 8. ౧. పరితికారము=ఇచ్చేట "పరితి"

అనునది ధాత్యర్థమును బదులుచేయుట అను
నగముగా మార్చినది; ౨ పరికిహలము=
ఇచేట భూలబ్ధమునో సమనీచి పరికిరేక
మైన అనునగము నివృత్తమైతి; ౩ పరికి
హలము=ఇచేట ధాత్యర్థమును మాత్రాద్దుట
అను నగమునకు మార్చినది. ౪. పరికిష్ట=
ఇచేట ధాత్యర్థమును 'పరికి' యను నగము
కల దానినిగా మార్చినది; ౫ పరికిదాన
ము=ఇచేట తిరిగి అనునగముకలది; అం 4.
చూ, పరికిహలము [భూలబ్ధము 2
పరికికర్తము సం వి. వ. కై సేత చూ,
పరికికారము సం వి అ పుం పరికికృతి,
పరికిదానము (తె) — మాలుచేత-మాలు
సేత (చూ, పరికి. 8).
పరికిహలమును మి. ఆ క్రి చూ, ఎదురుచే 1.
పరికిహలము సం విగ అనుభూలముకానిది
చూ, సప్తము. 3 (చూ, పరికి 8.)
పరికికర్తము. సం. విగ మాలుచేయబడినది
పరికికృతి సం వి. ఇ (స్త్రీ) 1 పరికిమ చూ,
పరికి 3; 2: మాలురూపు, 3: చూ, పరికి
కారము. [వ్యాసరూప 2
పరికికర్తము సం. విగ. అడిబంధ చూ,
పరికికర్తము సం వి. ఆ (స్త్రీ) 1. ఉపకర్తమును,
చికిత్స, పరికిగ్రమును, పరికికారము,
2: చూ, మందు 1. [సకమసకమ
పరికికర్తము సం క్రి విగ. అనుభూలము-చూ,
పరికికర్తము సం విగ 1 చూ, పరికికృ
ప్తము, 2 అడిగింపబడినవాడు, 3 పం
చబడినవాడు [ట్ర చూ, సంభావ 3.
పరికికృతి. సం వి ఇ (స్త్రీ) మిక్కిలిచెప్ప
పరికిగృహీత సం విగ. దానము పుచ్చుకొను
వాడు చూ, స్వీకృతుడు. (గృహీత)
పరికిగృహీతుడు. సం. విగ దానము పుచ్చు
కొన్నవాడు చూ, స్వీకృతుడు.
పరికిగృహము. సం. వి. ఆ. పు. 1 పట్టు

పుచ్చుకొనుట చూ, స్వీకారము. 2; 2 దాన
దృష్టము, 3 సేవకు చెనుకటిబలము (ఎక్కి
దరాజితానుండి తపనైవ్యము గాని కెం
మందునట్లుచేపట్టినయ్యెనో అనైవ్యముచెనుక
ఇహూలు విండ్లపట్టుననుండు పరికిరేకమైన
మూ(క); 4 తమృపడిగము చూ, పాత్ర
ము 8; 5. గృహభేదము, అం. 8 చూ,
కర్తములు. 3, 7 చూ, నువమతమున స్వా
హంగములు (తెకారాది అనుబంధములో
చూడుము); 8 చూ, సుకర్మమగమున పూహం
గములు.
పరికిగృహించే సం స. క్రి దానముపుచ్చు
కొను [గృహము 4.
పరికిగృహము సం వి అ. పుం చూ, పరికి
పరికిగృహము సం. విగ. పుచ్చుకొనబడినది,
గృహము చూ, స్వీకృతము 4
పరికిహలము. సం. వి అ స ఒక్కరము.
(చూ, పరికి 8) చూ, మాత్రాద్దు 1
పరికిహలము సం. ఆ క్రి మాత్రాద్దు చూ,
ఒక్కరించే.
పరికిహలము. సం. వి అ పుం. 1 చూ, సో
ము, 2 చూ, మాలునపు, 3 పరికిహల
నుట. 4 మూర్తి చూ, సోగము 1
పరికిహలము సం వి అ స. చేంపుట చూ,
హింస. 1 [కొనువాడు.
పరికిహలము సం విగ (వ. ఈ వ.) పరికిహ
పరికిహలము సం. వి అ. (స్త్రీ) చూ, పరికి
కృతి 1-2-3.
పరికిహలము. సం వి అ పుం చూ, హె
చేరిక (కాయెట అని కొందలు)
పరికిహలము సం వి. ఆ. (స్త్రీ). 1. పంతుల చూ,
స్థి 4; 2: చూ, సమృతము. 1
పరికిహలము సం విగ చూ, స్వీకృతము. 1.
పరికిహలము సం. విగ. 1 అంగీకరించుదిగ

వర్ణిబంధుడు. సం. వి. 1. అడ్డగించబడిన
వాడు; 2. వర్ణిహుడు; 3. మనసుచేడిన
వాడు. చూ, హకుడు 3
వర్ణిబింబు. సం. వి. అ. న. 1 వర్ణిబంధుడు
చూ, వికారము 1; 2 వర్ణిమ చూ,
వర్ణిబింబు. 1, 2 వర్ణికివర్ణి చూ, వర్ణి 2
వర్ణిబింబుచే సం. అ. కి చూ, వర్ణిబింబుచే
వర్ణిబింబితము సం. వి. చూ, వర్ణిబింబితము
వర్ణిభ. సం. వి. ఆ. ప్రి. అప్పటప్పటికి
వికసించెడు బుద్ధి చూ, వర్ణిబింబు 2
వర్ణిబింబులు. సం. వి. ఆ. ప్రి. చూ, కర్ణి 1
వర్ణిబింబు సం. వి. ఆ. న. 1 వర్ణిబింబు
సము. చూ, రసములు, వి. 2 వర్ణిబింబు
సముగలది చూ, రసములు
వర్ణిబింబు. అం. చూ, సుగుణములు
వర్ణిబింబు సం. వి. ఆ. ప్రి. పూటకాంతు
చూ, లగ్నముడు 1
వర్ణిబింబు సం. వి. ఆ. న. చూ, పూటకా
వర్ణిమ. సం. వి. ఆ. ప్రి. 1=వర్ణిమ చూ,
వర్ణిబింబు 1, 2 ఏమిటవాహిళము క్రింది
కోమలవడిచివోటు, వర్ణిమనము చూ,
వాక్య; 3. తడగపైడిబిడ్డ వర్ణివాసము
(తె) — బిడ్డ.
వర్ణిమనము. అం. చూ, వర్ణిమనములు
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. న. చూ, వర్ణిమ
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. చూ, వర్ణిమనము
తర్కం—తర్కంము, వర్ణిమనము.
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. — చూ—
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. అంతాదిగింపుము
చూ, సంపుటము 3
వర్ణిమనము సం. వి. 1. కట్టబడినది (ప
ప్రము) చూ, వర్ణిమనము, 2. తోడుగలది
నది (కవచము) చూ, వర్ణిమనము
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. (వర్ణిమనము) 2. వర్ణిమనము

సంధి, యత్న బిందువులచే వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. చూ, వర్ణిమనము
చూ, సంధులు
వర్ణిమనము. అం. చూ, దావపంచకము.
(దావపంచకమునందలి పదులులోని అర్థము
క్షయము వర్ణిమనము చేపట్టుడు)
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. 1 ఇచ్చు
చూ, వాంఛ, 2 అనుకూలము చూ, వర్ణి
మనము. 1, 3 చూ, వర్ణిమనము 1, 4 చూ,
సంధిము. 4
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. 1 చూ, వర్ణి
మనము. 1, 2 తుల్యమనము వర్ణిమనము. 1.
వర్ణిమనము. సం. వి. ఆ. ప్రి. చూ, వర్ణిమనము
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. (నీ ఈ నీ) చూ,
వర్ణిమనము. 1 [ము 1.
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. చూ, వర్ణిమనము
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. 1 ఏదిఏమేము
చూ, లూపి 4; 2. వర్ణిమనము చూ,
వర్ణిమనము. 1
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. చూ, వర్ణిమనము.
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. 1 ఏదిఏమేము
చూ, వర్ణిమనము. 1—2, 3. వర్ణిమనము
చూ, వర్ణిమనము. 1 [ముకలది
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. అవర్ణిమనము క్రిమి
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. చూ, వర్ణిమనము
వర్ణిమనము [వర్ణిమనము.
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. చూ, రూ—
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. చూ, చూ,
వర్ణిమనము
వర్ణిమనము. అం. చూ, అలంకారము. 3.
(ఉపమానోపమేయ వాక్యములు.
“ఉదా — చావమున కురుకుడునా తావ
మున కురుకుడు దగు ”)
వర్ణిమనము సం. వి. ఆ. ప్రి. చూ, వర్ణిమనము.
చూ, సమాధానము. 4.

యందు శేర్షరియైనవాడు. చూ, వ్యాఖ్య గాని.

పరిశోధనము అం చూ, శస్త్రములు పరిశోధి. సం. వి. ౯. పుం పడినది చూ, పరిశోధన. 1.2.

పరిశోధనము సం వి అ పుం = పడినది

1. కటిక చూ, వేదాధ్యాయము, 2 ఉపన్యాయము, కథావేదము, క్షత్రి, గర్వాలుడు, పండి, కౌవారిపడు, ద్వారపాలకుడు, ద్వారాధ్యక్షుడు, ద్వారాధ్యక్షుడు, పరిశోధి-పరిశోధనము. (తె) - గొల్ల, పడినది-పడినది, పడినది-పడినది, తెచ్చి-ద్వారపాలకులను - పరిశోధి

పరిశోధనము సం వి అ పుం. గొల్లెరు * చూ, వాణిమంకము

పరిశోధనము. సం వి అ పుం 1. ఆనందము చూ, విషయము 3, విని 2 చూ, పరిశోధనము, 3 అనుకూలముచూ, స్వేచ్ఛము. 1

పరిశోధనము సం. వి అ పుం. 1 చూ, పరిశోధి. 2. చిరిత్ర చూ, పరిశోధి. 1

పరిశోధనము. సం విని. (ఉత్తరము) చుట్టము చూ, పరిశోధనము 2. (చూ, ఉత్తరము.

403 ప రోగం)

పరిశోధనము సం వి అ. ౨. (పరిశోధన) ఎదురు చేయెడు. చూ, పరిశోధన.

పరిశోధనము సం అ క్రి (పరిశోధన) ఎదురుచూ చూ, పరిశోధన

పరిశోధనము సం. విని. చూ, పూర్వము. 3 పరిశోధి. సం వి ఈ. (స్త్రీ) పడినది చూ, పరిశోధి 1 [పుట్టినది

పరిశోధనము సం విని. పరిశోధనము-సంధి పరిశోధనము. సం. విని 1. పరిశోధనము-చూ, సంభాషన, 2; 3 ఎలుగలపడినది, కలితము,

ఉచితము: చూ, పరిశోధనము. 2, 3 ఆదిరించ

బడినది: ఆధారము, దృఢము; 4. సంభోషముకొందినది: చూ, ముదితము. 2.

పరిశోధి. సం. వి. ఇ. (స్త్రీ). 1. పరిశోధి: చూ, సంభాషన. 2; 2. ఎలుగ: చూ, పరిశోధనము; 3. ఆధారము: చూ, పరిశోధనము; 4 చూ, సంభోషము.

పరిశోధనము. సం. విని: చూ, విశుద్ధి.

పరిశోధనము సం. వి. ఈ (స్త్రీ) ఆడుచి చూ, (స్త్రీ)

పరిశోధనము అం. 1 చూ, అలంకారము 3 (ఉపమానమున కుపమేయత్వము కల్పించుట “ఉదా-నీకన్మలక సమముకన్మి”);

విని 2 చూ, పరిశోధనము

పరిశోధనము సం. వి అ, పుం. 1. పగతుడు: చూ, శత్రువు 1, 2 చంపిసంకలనమున 2. రాజు రాజు చూ, రాజు 1.

పరిశోధనము సం వి అ న (నవ్యాది) తీరము: చూ, శోధనము

పరిశోధనము సం వి అ. పుం 1. జనోపద్యము చూ, విశద్య; 2 నిశ్చయించుట;

3 రాజుని లోపాపునాదినికాచి చూ, గొట్టుట

పరిశోధనము. సం వి అ పుం 1 ద్వారము: చూ, వాకిలి, 2 పూర్వము చేసే పనికే మేలు చేసినదిగాని నిప్పుడు పీడు నాకు మేలు చేయునది యెంచి చేయునట్టి సంధి:

చూ, సంధి 1

పరిశోధి. సం వి. ఈ. (స్త్రీ). 1. ద్వారపాలకుల చూ, పరిశోధనము. 2; ౯. పుం.

2 ద్వారపాలకుడు, చూ, పరిశోధనము 2.

పరిశోధనము. సం. వి. అ. పుం చూ, రూ-

పరిశోధనము. [నది. చూ, వేదికము. 2.

పరిశోధనము సం విని. మిక్కిలివృద్ధి పెట్టెడి

పరిశోధనము. సం. వి. అ. పుం: చూ, పిట్ట.

సావము. 4; అం. 2 చూ, గతివిశేషములు; 3 చూ, పుంసావకములు [వాంఛ. పౌరత్యాశ సం. వి. ఆ. స్త్రీ అడియస చూ, పౌరత్యాశ స్త్రీ. సం. వి. ఇ స్త్రీ. చేరిక, సంగతి చూ, సంయోగము
పౌరత్యాశము. సం. వి. ఇ. చేరికయైనది పాశ్చు చూ, సంగతిము. 5
పౌరత్యాశసారము. సం. వి. అ పుం పూహము జనుకనుండు ముజ్జియక పూహము చూ, పూహపక్షములు
పౌరత్యాశము సం. వి. అ పుం. 1 విషయ ములపలన నిందితముల మగలించుచు చూ, అంగము 2, యోగాంగములు, 2 (వ్యాక రణమున) వర్ణసంగ్రహము
పౌరత్యాశము సం. వి. అ పుం పౌరయో గము, యుద్ధయోగమున క్రియల యుద్ధ మము (అనివారించు) చూ, సత్కారము 2
పౌరత్యాశము. సం. వి. అ న. మాణుక్యము చూ, సమాధానము. 4
పౌరత్యాశము సం. వి. అ న అభ్యాసము, అభ్యాసము, పౌరత్యాశము
పౌరత్యాశము సం. వి. ఇ. ఎదురకొనిలేచిన వాడు: చూ, శిశువు 1 [శ్రావము
పౌరత్యాశము. సం. వి. అ పుం చూ, ప్రకృత్య పౌరత్యాశము. సం. అ. కిరి ఎదురొనిపోవు. కాశి 2, ఆ. 153 చూ, వక్రంబు
పౌరత్యాశము సం. వి. న వరూ-పౌరత్యాశ ము చూ, వేరుదొము.
పౌరత్యాశము. సం. వి. ఆ పుం, న —చై— పౌరత్యాశము. సం. వి. ఆ పుం: చూ, పనువులు పౌరత్యాశము. సం. వి. అ పుం. చెలువు: చూ, విభుము.
పౌరత్యాశము. సం. వి. అ పుం. బుద్ధిశక్తి: చూ, చూ, బుద్ధుడు. 1.

పౌరత్యాశము సం. వి. అ న. చూ, వేలువేలు. పౌరత్యాశము. సం. అ. కిరి: చూ, వేలువేలు. పౌరత్యాశ. సం. వి. ఆ స్త్రీ పౌరత్యాశ: చూ, సం ధావన 2.
పౌరత్యాశము అం. చూ, కౌరువకువ్యము. పౌరత్యాశము సం. వి. ఇ 1 మెం. జి. చూ, మెం. లు 4; 2. ముఖ్యము చూ, స్త్రీ స్త్రీ, అం. 3: చూ, అసంహితపూహములు
పౌరత్యాశము. అం. “చు-చు-పు-లు” చూ, విభుము [చెట్టెబడినది
పౌరత్యాశము. సం. వి. ఇ ముం. గా పౌరత్యాశ పౌరత్యాశము అం. చూ, కౌరువులు
పౌరత్యాశము. పా. కర్మ కర్మ కిరియలు మూడుగు గలనైనది. కర్మన పదము లంగ ములు
పౌరత్యాశములు. అం. చూ, పూహములు. పౌరత్యాశ. సం. వి. ఇ స్త్రీ చూ, పౌరత్యాశ పౌరత్యాశము సం. వి. ఇ. చూ, పౌరత్యాశము పౌరత్యాశము సం. వి. ఆ పుం —చై—
పౌరత్యాశము. సం. వి. అ. న. 1 పౌరత్యాశము. సం. వి. అ. న. 1 పౌరత్యాశము, అం. 2 చూ, శిశు వారములు 2
పౌరత్యాశము. సం. వి. కిరి వేడుతారుల వుద్దే కించి కుడికి తిరిగివచ్చే చూ, వలగను. పౌరత్యాశము సం. వి. అ పుం 1: చూ, బాగుము. 1; 2. చూ, విదారణము 1, 3: చూ, విలువు. 1; 4. అడుదానికి కలను కర్మ పౌరత్యాశ శాగము: చూ, శాగము. 1. [చు. పౌరత్యాశము. సం. వి. ఇ. విశదములచూపుచూ పౌరత్యాశము సం. వి. అ. న. విశదములచూపుచూ పౌరత్యాశము, విశదము.
పౌరత్యాశము. సం. వి. ఇ. 1. విశదములచూపుచూ పౌరత్యాశము. చూ, సప్తము; 2 చూ, బడినది చూ, విశదము.

పరిచయము సం. వి. ఆ. ప. గొప్పయిది |
 “అన్న పరిచయము” చూ, స్వగమము 3
 పరిచయము సం. వి. ఆ. పుం అంజనాద్రియం
 దుఃఖిలైన క్రవ్యముగల విమళేంద్రము
 పరిచయము సం. వి. ఆ. పుం దీపము, నిర్వృ
 చూ, రూ-దీపము 1.
 పరిచయము సం. వి. ఆ. ప. కామక చూ,
 నూదీప. [జే.వి.వి.]
 పరిచయము సం. వి. ఈ. పుం చూ, రూ-పరి
 పరిచయము సం. వి. ఆ. పుం 1 నూ చూ,
 పానము. 1; 2. చూ, గోళము, 3 రూ-
 పారిశీలము గాడిలిలి చూ, పానము,
 4 రూ-పారిచీలము పైతిలి చూ, పానము
 పరిచయము సం. వి. ఈ. పుం పోట్టవేల్పులు
 చూ, వేలు 2
 పరిచయము సం. వి. ఆ. పుం 1 మునిమాపు
 చూ, సం. పోట్టము, 2. మిక్కిలిచోడము
 చూ, వేలు 1.
 పరిచయము మునుము, అం. (పరిచయము) పరి
 క్షానోత్తరము, పరిచయము గొప్ప
 తొట్ట చూ, పి.ప. [గ.చ.]
 పరిచయము. సం. వి. ఆ. పుం చూ, మున్న
 పరిచయము సం. వి. ఆ. పుం చూ, నూ
 రుద్దుడు [ము: చూ, పం.గొప్పము
 పరిచయము సం. వి. ఆ. పుం. రూ-పరిచయ
 పరిచయము సం. వి. ఆ. పుం — పై—
 పరిచయము సం. వి. ఆ. ప. 1. చూ, యుద్ధము;
 2. పిల్లులు: చూ, విచారము 1
 పరిచయము సం. వి. ఆ. ప. 1. పరిచయము చూ,
 పానము; 2 చూ, పరిచయము 1, 3 బుద్ధి
 చూ, పానము 2, 4 ముఖ్యము: చూ,
 [శైవ్యము; 5. బహుశా. ముందియే పానము
 చూ, పరిచయము, చూ 6. విచారము

గొప్పము పరిచయము కలంకారాదులవిచ్చి నిర్వ
 యించుకొనుట.
 పరిచయము సం. వి. ఇ. పుం. కార్యపహాయము;
 మంత్రి: చూ, పరిచయము. 1
 పరిచయము సం. వి. ఆ. ప. 1 — పై—;
 2 ముఖ్యము: కారి, ప. 3. ముఖ్యము: చూ,
 శైవ్యము. [యెప్పుడు.
 పరిచయము సం. వి. ఆ. ప. పరిచయము
 పరిచయము సం. వి. ఆ. ప. పరిచయము;
 (తె) — పరిచయ, పరిచయ—పరిచయ, పరిచయ
 చూ, పరిచయ—పరిచయ, పరిచయ — అల్పపాన
 మునుము. — గునుక — గునుక. గునుకము. గునుక
 చూ, గునుకమును, పరిచయమును. పరిచయ
 పరిచయ — (తె) — చూ, పరిచయ, (చూ, సం.చా
 రము) [ఇట్లు 1.
 పరిచయము సం. వి. ఆ. పుం. పరిచయము చూ,
 పరిచయ సం. వి. ఇ. పుం చూ, పరిచయ
 పరిచయము అం. చూ, పరిచయము
 పరిచయము సం. వి. ఆ. పుం. పరిచయ చూ,
 సం. 3 [వాచనము 2.
 పరిచయము సం. వి. ఆ. ప. పరిచయము, చూ,
 పరిచయ చూ, పరిచయము చూ, పరిచయము.
 పరిచయము చూ, పరిచయము చూ, పరిచయము.
 పరిచయము చూ, పరిచయము (ఇది పరిచయమును
 చూ. — పరిచయ 5, ఆ. 128, పరిచయ, 3,
 ఆ 108) చూ, పరిచయ.
 పరిచయము చూ, పరిచయ. పరిచయము. పరిచయము.
 పరిచయ సం. వి. ఆ. పుం. పరిచయము.
 పరిచయము సం. వి. ఆ. పుం. పరిచయము.
 పరిచయము సం. వి. ఆ. పుం. పరిచయము.
 చూ, పరిచయము. 1, 2: చూ, పరిచయము. 1;
 3 పరిచయము: చూ, పరిచయము. 1, 4 చూ,
 పరిచయ. 2; 5. పరిచయ: చూ, పరిచయము. 2;
 6: చూ, పరిచయము; 7. పరిచయము:
 చూ, పరిచయ.

చరిత్రము. పై. వి. = పర్వ. రూ - పట్టము చూ,
సంబరము. కి.

ప్రొఫ్యూలి. జే. వి. చా, రూ-ప్రొఫ్యూ *రెసి. 6,
అ. 84. [2, అ. 48.

పరిష్కారము. దే. వి. ప్రతికూమట, భాగ. సభా.
 పరిష్కారము. దే. వి. 1. నింద కాశీ, 5, ఆ. 183

చూ, స్థితి, స క్రి. 2. నిందిమే. భార.
సభా. 2, ఆ 48 చూ, స్థితి; 3. కల
యే ఉ, రా 5, ఆ. 208 చూ, సక్రమన;
ఆ. క్రి 4. చూ, వ్యాపియే భో 4, ఆ
105; 5. చూ, వర్ణి; 6. చూ, సందడియే.
భాగ. 10, స్థితి. 352; 7. చూ, సక్రమన.
భాగ. 10, స్థితి. 123.

చరిత్ర. సం వి ఆ శ్రీమతి 1. వెలుగు చూ, వెలుగురు. 1; 2 కు చేయని పట్టుగము చూ, కీను (1) (చేము); 3 నూయ్యనిభార్య: చూ, భార్య; 4 దుర్గ:చూ,పాదరతి.1,వా.5. చిరచరిత్రశ్రిన్వనమువకు వస్త్రాదులతో పాదపు గుగ్గటెడి, చదలమధుమ“ (పదలంబరము”

ప్రభుజనుడు. సం. వి. అ. పుం. 1. గాలి.
చూ, వాయువు; వి. 2 తేక్కెగావిలు
చువాడు

జర్నల్. ౧౦ చూ, సంవత్సరములు.

పరిధానము. సం కి. ఆ. పుం. 1. పుట్టుక: చూ,
సంధానము 1, 2 పుట్టుటకు కారణము. చూ,
శీకుపు 1; 3 తెలివికి మొదటిచోటు.
చూ, స్థానము. 1; 4. పరిధానము: చూ,
క కి. 1. [సంధానము]

పరిధివిమే. సం. ఆ. కి. పుట్టు: చూ,
 పరిభాకరి బాహ్యులు. అం: చూ, కపూరియే
 బాహ్యులు.

ప్రభాకరుడు. సం. వి. అ. పుం. 1: చూ,
నూర్గుడు; 2: చూ, పన్నీ. 1.

శ్రీధాకరిత. ఆం చూ, పృ. త్తము. 1. ("న-జ.

జ-భ-ర-స-పగణములు, 18 యతి, 20 ప-
ఛందిస్తు.)

ప్రభాతము. సం. వి. ఆ. వ.1 =వజ్రవాత.చూ.,
 వేగవాతము; అం. 2: చూ, వృత్తము. 1-
 ("వ-జ-జ-ర-గురువులు, 8 యతి, 18 వ
 ఛందస్సు")

ప్రభావము. అం. చూ, వసువులు. (ప్రభావ
ము-ప్రభావము అని కొందఱు)

చరిత్రము. సం. వి. అ. పుం. 1: అధిష్టానము,
ఆయితి, లేజము - లేజస్సు, దండి, ధామము,
చరిత్రము. (తే).—ఒకపు, లేజో (చూ.
శక్తి. 1), 2: చూ, శక్తి. 1

ప్రభావసిద్ధము. కా సం. వి. అలవాటైనది:
చూ, సిద్ధము. 3.

పరిభావసిద్ధి. అం చూ, సిద్ధిత్రయము (త్రయము)

చక్రస్థాయి, సం. వి. ఆ, పుం. 1. మదముపట్టిక
యేనుగు: చూ, హస్తీ; విరా. 2. మిక్కిలి
భేదపడినది; చూ, వ్యసయ 1.

పౌరుషము. సం.వి.అ.పుం.యో, స్వారాజ్యము

పర్యవేక్షణ సం. వి. ఉ. శ్రం. 1: చూ, విస్తృత.
1; వి. 2 = పరిమిత చూ, స్వా. 1;
3. చూ, సమర్పించు.

ప్రభుశక్తి. అం. 1: చూ, శక్తిక్రియము (క్రియము); 2: చూ, నింశతినిగ్రహములు.

ప్రభువృత్తము. ఆం చూ, వృత్తము. 1 ("న-
న-న-జ-జ-జ-జ-జ-జ వగణము. 9-15
యశుల. 24 వ ఛందస్సు)

పర్యవేక్షణ సం. వి. 1. అధికము: చూ.
హీరాళము; 2. ఉన్నతము: చూ, పో. 8;
3: చూ, సంపూర్ణము.

ప్రతిభ. సం. వి. ఇ. ప్రతి: చూ, మొదలు. కి.

వర్గభిక్షకము. సం. వి. అ. వ. సిగమత్రే రెడం
దండ:యా భూషణము. 2.

చక్రముదితవచన. అం. చూ. పృథ్వీ. 1. ("న-
వర్త-రగగములు. రియతి. 12వ ఛందస్సు.")
చక్రముదిగుఱు. సం. విగ. చూ. పృథ్వీ. 1. పృథ్వీ.
చక్రము. సం. వి. అ. వ. 1. పృథ్వీ. చూ. పృథ్వీ.
సాయము; విగ. 2. వ. కించినది; అం. పరితమ,
అద్భుతము, అవసన్నము, ఉపహతము, ద్వస్త
ము, నిర్వృతము [గఁదిగినది.
చక్రమేయము. సం. విగ. యథార్థముగా ఎఱుఱు
చక్రమేయములు. అం. (ధనుర్విద్యా విలాసము
లోనిది). నురుసంకీర్తనము, శిష్యవర్ణనము,
విద్యాచక్రభావసూచనము, ధనుర్వర్ణనము, విద్యా
దేశము, ధనుర్విద్యాదాది విశేషము, బాగా
భేదపరిగణనము, బాగానిర్వచాదికము, తుం
భోవసంఖ్యానము, పక్షపరమాగా పశంస,
విషంగకవచా పదవచనము, విార్వివిధానకర
ణము, అం. పరితాగిక్రీడనము, బ్యాలోపణ
చక్రకరణము, ధనుర్బాధ్యాయధర్మాగ నిర్ణ
యము, ముష్టిచక్రము, స్థానోపసంఖ్యాన
ము, కరగ్రహణ పాప పరిపాదనము, సం
ధాన కర్మవిధిగణము, అకర్మణపాప పరిస్థా
నము, బాగావస్త్రక్షేత్రనిరూపణము, దృష్టి
లక్షణాన్వీక్షణము, ధనురాకర్మణకాలోప
శ్చాసము, తుంభోద్యోజిత విధిజనము, చాప
ముష్టిక్షేత్రవిధిజనము, కరమౌచన ప్రకారము,
చాపాచ్యురణ లక్షణము, కరాధ్యాసోదిత
మాసోపశ్చాసము, కరవాస్తవపర్యాయగృతిగ
వారాని వివరణము, ఖురళికారణగ పరిసంగ
ము, రంగవిశేష లక్షణ నిర్దేశము, ధను
శ్చర పూజామోచనము, నురుపరిజాతుజ్ఞము
ము, కరకరాన గ్రహణ పార్యవర్త
మాచనము, లక్ష్యగుప్థిలాభము, లక్ష్యనేదికా
రచవాచితవచనము, వారాచమోచన పరికా
ర మోచనము, చిర్రోలక్ష్య భేదసోపాయ
పరిపాదనము, కర్మలక్ష్య కరాధ్యాస
కలాపము, చూరనికలప్థ లక్ష్యభేదన లక్ష

ణము, రథాలోపణ కరాధ్యాస విశేషభావ
ణము, గజాలోపణ కరపరియోగ విభాగ
ము, పాయాలోపణ కరమోక్షణ లక్షణము,
చూరపాతి కరాధ్యాస విస్తర కీర్తనము,
కరపరియోగ సమయా సమయనిరూపణము,
కరగమనగణ దోష విభాగము, విద్యాస్త్ర
మంత్రోత్తరంకరీ పరియోగ విస్తర పరిపాదము
(48) (ఈపరిమేయములకు ఉద్దేశలక్షణ
ములు దోషాచార్య పరిశీలిమైన ధనుర్బా
ధ్యాయసంధ్యోద్యోగదానినది మంత్రోపరియో
గయంత్రములనుగల యస్త్రములనబడును.
మంత్రోపరియోగములేక పరియోగియేనది
కస్త్రములనబడును: చూ. అస్త్రములు.
కస్త్రములు) [వచనము.
పరిపాదము సం. వి. అ. తుం. చూ. సంతో
పరిపాదించే. సం. ఆ. కి. చూ. సంతోషించే.
పరిపాదనాక అం. చూ. సంతోషములు.
పరిమిట్ట. దే. వి. చూ. రూ. పరిమిట్ట. పర.
1. ఆ. 84.
పరిమిట్ట. దే. స. కి. చూ. పేర్పించే.
పరియోగము. సం. విగ. చూ. కుద్ధుఱు.
పరియోగము. సం. వి. అ. తుం. మిక్కిలియ
త్నము: చూ. సన్నాహము. 2.
పరియోగించే సం. ఆ. కి. మిక్కిలి యిత్నిం
చే. చూ. సమకట్టు. 2
పరియోగము సం. విగ. (నేయ నూనె లోనగు
వాచితేత) పాతానించబడినది: చూ.
సంస్కృతము 8. [చూ. తేజోమలు.
పరియోగ. అం. రూ. ప్రయోగము. తీర్థవిశేషము:
పరియోగము. సం. వి. అ. తుం. 1. —పై. —
బ. 2 చూ. ధాన్యములు; వి. 2: చూ. యజ్ఞము.
4 చూ. వియము; అం. 5: చూ. లేకములు.
పరియోగము. వా. వి. బ. చూ. పరియోగము. 2.
పరియోగము. సం. వి. అ. తుం. చూ. సహ
సారికము.

త్రయోగము. పం. వి. ఆ.ప. = త్రయవము: చూ,
సంచారము.

వ్యూహానిమే. సం. ఆ కి. = పయనించే చూ,
 చతు. 2. ప్రవృత్తియ

వర్తమానము. సం. వి. అ. వర్తమానమైపోయినది
వర్తమానము. సం. వి. ఆ తుం. 1 జయ్యంబుల
లోనగువానిగుండు గాశ్యాదులను వర్తన
వలయుట; 2. వర్తనరాదులయందు పా
య్యెక్కనరాక కలిగినది కలిగినట్లు తెన్నుట,
3. మహానయనైవ ధాశ్యాదుల యందలి
జలల యావరాళియను

ప్రియాసపడు. మి. ఆ కి చూ, క్రిమపడు
 ప్రియాసము సం. వి. ఆ. పుం = బడవసము:
 చూ, క్రిమము. 1.

ప్రతి. 1. నింద భార విరా. 2. ఆ
154. చూ, పెద్దపు; 2 సడి, సద్దు చూ,
సరియ. 3

పర్యాయపెట్టు మి స క్రి చూ, క్రిమపెట్టు
 పర్యాయక్రమగు. మి. ఆ. క్రి. చూ, పరచగు 1.
 పర్యాయక్రమ. సం విణ. 1 పర్యాయగింపవలది
 నది; 2 మిక్కిలిమాడుకొన్నది- చూ, సమీ
 తము

వర్షియుక్తాలవల్లపము అం-చూ,వృత్తహస్తములు
వర్షియుక్తము. సం. వి. అ. వ. 1. దశకల్పసంఖ్య
చూ, సంఖ్య. 1; విని 2. దశకల్పసంఖ్య
గలది. గ్రంథేవాచకు వర్షియుక్తము.

ప్రశ్నయోగము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. = వరకగుట.

ఉత్తేజము. (కె).— నడపుట; 2. మంకరీ
తంత్రాదులను నడపుట, 3. చర్యకు
మా, సన్నాహము. 2; 4. తారతామము
యా, బుజ్జు; 5. కర్మకర్మ క్రియల కూ
డిక; వా 6. భూతాదులను ప్రయోగించుట;
కలుపారు, చేయుట.

ప్రయోగాత్మకము. అం: చూ, ప్రస్తావనాం
గమలు. (మూలకథాదండినిగోయని మూరించే
కథా విశేషము)

పరిచయము. సం. ఆ. కి. 1. పద్యము: చూ,
 ప ర్తితము; 2. మంత్రకంఠాదులను పద్యము:
 (నే) — గుప్తము, గుప్త, పద్యము, పద్య
 ము, 3. గృహమునందు వాక్యమును పరిచయము
 చే; 4. బాహ్యమును పరిచయము చే చూ,
 సులయ 2.

ప్రయోజనము. సరి. విని. 1. చూ, ప్రయోక్త;
2 కార్యము నెఱవేర్చువాడు: చూ,
సమగ్రము

ప్రయోజనము. సం. వి. ఆ. న. 1. పని: చూ, వ్యాపారము. 1; 2. కార్యము: చూ, వ్యాపారము. 1; 3. చూ. పాఠము. 1.

ప్రతిరోజున. ఆం. మా. ప్రసాదన.

పర్వతాశ్రమ సం. వి. ఆ. పుం 1: చూ, మొల
క: ఆం 2: చూ, ఉపసంహృతి.

ప్రతిబంధము (దం. సం. వి. ఆ. ప్రం. చూ.
బలరామదం.

పర్యవసానము, సం. వి. ఆ. పుం. 1. మిక్కిలి
లంబనము: చూ, చేరినదు; 2. హరవిశేషము:
చూ, భూషణము. 2, 8. చూ, స్తనము;
4 కొమ్ము: చూ, కాఘ. 1; 5 చూ, హింతాల
ము*; 8. తరగము: చూ, లోహము. 1.

బ్రహ్మము. సం. వి. అ. పుం. ఒకరక్క
ముడు. మా. గా. ముడు. 1.

சென்னை, 15.05.2019

పరీక్షాపత్రము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. = చివరపుట.
 పరిపరము - పరిమే, ఏడుపు: చూ, శోకము;
 2. = చూ, పరిపరము; అం. 3° చూ,
 ద్వారకాపరము. [కొల. 2.

ప్రతిపక్షం. సం. ఆ. 19. చలనచిత్రం: మా,

పరిశోధనము, సం. వి. ఆ. న. మృగములను
 నట్టుకును పట్టుచున్న: చూ, మున్నె. 3.
 పరిశోధము సం. వి. ఆ. ప్రం మిక్కిలిశోధ
 ము: చూ, లోగము.

వ్యోమార్థిమే సం. స. ౧౩. ఆవగాహనీయం.
 భార. ఆం. ౧, ఆ ౩౨౩.

పల్లెటూరు, పట్టణ, (పల్లెటూరు + తనము)
 1. చూ, రూ - పల్లెటూరు, 2. చూ, హంకారము,
 3. చూ, శోషము

పల్లవీశుడు, వా వి (యా-పల్లవీశుడు-పల్ల
వీశుడు) యా, తలకొటమారి. 1—2

శ్రీలక్ష్మణాదు. వా. వి — సే —

అల్లడను దే. వి. 1 చూ, రూ-అల్లడను
1—2—3; 4. పాదప్రయ. భార. ఉచ్ఛ్వాస.

2, ఆ. 44: చూ, శబ్దము. 2, 5. దుర్భాష
గము భార. సభా. 2, ఆ 69, భో. 6, ఆ.

18 చూ, శబ్దము 2, 8. దుష్కృత్యము.
భార. అర. 8, అ 248; భాగ. 7, స్కం.

225. [(దుష్టనకు. — చక్ర) 1, ఆ 128)
 పల్లవీడు. వా. విగ: చూ, పల్లవీడు.

పల్లదు.డు. జే విని —పై.—(దుష్టనకు —
మాక్క. 2, ఆ 93; భార. అది.1, ఆ 125)

పల్లదురాలు. డి. వి. (పల్లదు + అలు)
దుష్టరాలు. నిర్వ 5, ఆ 121 (దుష్టరాలు.

గుర్భాపలామండలి): చూ, స్త్రీ.
 పరిష్క. సం. విదా. (ఋషి, ఈ. ఋషి) చేక్క

గామాటలాశీవా(డు): చూ, పక్త. 1
 పృథ్వీనమః. సం. వి. ఆ. న. 1: చూ, వేదము

2. గొప్పమాట: చూ, శబ్దము. 2.
చరిత్రచరిత్రము. 20 విధ. తేక్క-గా మాటా

చరిత్ర: చూ, చక్రవర్తము. 2.
చరిత్రము. సూ. వి. ఆ. పుం. 1. చతుష్పదము

చి నూ., మార్గము. 1; విదా. 2. వాటపు ప
... 9వార్డు, రింధ్రము. 1.

మొత్తం, 20
మొత్తం: 20

పరిపూరించు. సం. వి. అ. ఆనందం: చూ, అట్లా
 డు. 3; 2. పయ్యిండు: చూ, వివయిండు;
 3: చూ, సమయం. [వృద్ధుడు. 1.
 పరిపూరించు. సం. వి. అ. మువలి: చూ,
 పరిపర. చా. అం. చూ, రూ. పరిపరము.

ప్రతిపక్షము. సం. వి. అ. ప. 1 (చూ, గోత్రము.

18) మిగిలినవి.—(1)కళ్యాణ. = లభించలేదు;
(2.) అతిశయ. అతిశయ. — అత్యంత, అర్హ

నాన, అతిథి; ముఱియు ౨. వీరబాహు;
3 బామరధ్య; ౪. సుమంగలగోత్రములు

గానపచ్చేయేన్నవి; (3) అంగీరసః. అ
యాస్య — అంగీరస, ఆయాస్య, గౌతమ;

౨ కొరక — అంగీకరణ, కొరక, గాత్రము
మరియు ౩, అరుణి, ౪ కొరక, ౫ కొరక

మితి; ౬. బాదరాయణ; ౭. భద్రా; ౮. మద్రా; ౯. సాశ్వంతామి; ౧౦. సాశ్వ

స్వత్య, భారద్వాజ, కాత్య, అశ్విల(కాత్య

(లేక) అంగీకరణ, కాత్య, అక్షిల ముగ్ధుర

భాగిదాస్, మాండవ, మాతవచవ అయిదు

మాతవతన ముగ్గురు ఋషులు గావతయే
మేము: (4) కౌశిక—ఉపాధ్యక్ష: ౨. కౌ-

అశి; ౩. బధిర; ౪. బృహదగ్నయ
౫. యజ్ఞవల్క్య; ౬. వాలక్య; ౭. కాలావక్

౧. కాలినయ గోత్రములు మోపట్టుమోస్తూ
(5). పశువు అలభించవయ్యె; (6) భృగు. ౩౧. ౮

పేదగోత్రములు కొందఱు బాదుదగ్గి గోత్రముల పరిపరములే చెప్పుచున్నారు. కాని

అంబలి పై (వేలు) గోత్రములు కొండల
పై గోత్ర పరివరములే చెప్పుచున్నారు.

(7) ఆగస్త్యుఁడేవు, (౧. శక్తియ
లకు పురోహితునియొక్క చర్యరూపము

పరివరణం, (లేక) ఋషిలోఁగూడవరించే
డమైనచోఁదూపవ, బల (ప), పారూరవన అని
పరివరణమును, ౨. వైశ్యులకు పాశ్చాత్య
అను ఋషి పరివరణము హోతృ వైశ్యులయందు.
పశ్చాత్యులకు అని ఆర్యులయందు పరివరణ
యందు; ౩. వృషభపక్షులును, మధురకాండను,
విష్ణువర్ధనును, కర్ణాడును, అగస్త్యుడు
ను, హరితకాండను, సంకృతియను, కపియ
ను, యుష్మదను పరస్పరము వివాహము
ఇష్టమైనది, ౪. ఎంతవఱకు విశ్వామిత్రుఁడు
ఉంచే న్నాఁడో అంతవఱకు పశ్చాత్యులును,
అరియను, కశ్యపుఁడును వేవేయి
౭౩ గోత్రము గలవారలు అనుచున్నారు;
౫. రెండు పరివరణములు గలవారికిని మూడు
పరివరణములు గలవారికిని వివాహము లేదు.
మూడు పరివరణములు గలవారికిని అయిదు పరి
వరణములు గలవారికిని వివాహము లేదు, ౬. ఋ
షులు — విశ్వామిత్ర, జమవగ్ని, భారద్వాజ,
గౌతమ, అరియ, పశ్యు, కశ్యప మఱియు
అగస్త్యుడు, ౭ పరివరణములయందు దంతవఱకు
౭. వేయి అనునది యెంచు న్నాఁడో అంతవఱకు
భృంగిరులయొక్క గణముకంటె వేయివోట
సమానగోత్రముగలది కనుక భిక్షువ్రతవరముల
వారితో వివాహము చేయవలయును. ఎవరు
రెండు గోత్రములుగలవాడో వారికి రెండు
గోత్రములు యందును వివాహము కూడదు.
సమాన ఋషులను బహుమంది అనుటవలన ఋషు
లకు గర్హణము-భరిత్యాచారము కరస్పర వివా
హము లేదయ్యె. ఇత్యాదివివరములు పరివర
ణుండవలసి గర్హణమునుఁ జూడవలయును.)
౨. పేరు: చూ, సంశేతము. 1; ౩. కులము: చూ,
పంగడము.

పరివరణము. సం. వి. అ. పుం. పేరు: చూ, శ్రేష్ఠుఁడు. ౩.
పరివరణము. సం. వి. అ. పుం. అగ్నిష్టమేది

యాగములకు అంగభూతమైన యాగవిశేష
ము: చూ, ఋజుము
పరివరణము. అం. చూ, పృథ్వీ. 1. (వైశ్యులకు
పాశ్చాత్యములలో నొకటి. వేదపాఠములు
ఉదీప్యవృత్తి యైనను, సరిపాఠములు పాఠ్య
వృత్తి యైనను నడచుచు చూ, వైశ్య
వృత్తి యును.)
పరివరణము. అం. చూ, పరివరణములు.
(భారతవృత్తి వాగ్ధ్యమిందీ పరివరణమైనవసం
త, కరకృష్ణుల ఋషులలో నొక వానిని
పర్ణించుట)
పరివరణము. సం. వి. అ. ప. పరివరణము.
పరివరణము. సం. వి. అ. ప. పరివరణము. 1.
పరివరణము సం. అ. కి. రూ. ప్రవర్తిల్లు: చూ,
పర్ణించు.
పరివరణము సం. అ. కి. — పై —
పరివరణము. సం. అ. కి. 1 మిక్కిలివృద్ధిహందు:
చూ, పర్ణించు; ౨. చూ, పరివరణము (పేరి.
పరివరణము)
పరివరణము సం. వి. అ. ప. పరివరణముగల
పరివరణము, పరివరణము. చూ, సంభుతము, ౩.
పరివరణము. సం. వి. అ. ప. పరివరణము
కలటము, చూ, కలటము. 1; ౨. చూ,
యానపాత్రము.
పరివరణము. సం. వి. అ. పుం. 1. పరివరణము
ము: చూ, సంభారము; ౨. మహావాయువు:
చూ, వాయువు; ౩. గారి: చూ, వాయువు.
పరివరణము. సం. అ. కి. చూ, పరివరణము. 1.
పరివరణము. సం. వి. ఇ. పుం. లాక: చూ,
మగ్గము.
పరివరణము. సం. వి. అ. పుం. కారణములేక
యే కలగి లోకమునందంతట వ్యాపించిన
మాట: చూ, కలటము. ౨.
పరివరణము. సం. వి. అ. ప. 1. కార్యవాస

పరీక్షప్రక్రియ పం. విజా పరీక్షాధికారిని నిర్దేశించి
 చూ, సంభాషన. 8 [చూ, శాంతి 1
 పరీక్షాంశం, పం వి ఇ (ప్ర) విశ్లేషణాంశం
 పరీక్షాంశం (చూ) పం విజా విశ్లేషణాంశం (పం) పం
 వాడు చూ, సహజాంశం. [పరీక్షాంశం.

మర్రికొండ నది వి.టి. (ప్రతి) - మర్రికొండ మా, మా -
మర్రికొండ నది వి.టి. (ప్రతి) - మర్రికొండ మా, మా -
మర్రికొండ నది వి.టి. (ప్రతి) - మర్రికొండ మా, మా -

[illegible]

కర్నూలు జిల్లా పరిషత్, మా. గాంధీ-రూ.
పుల్వే, ము. 10. 1. 1947. అం. 10. 1. 1947.
సర్, కర్నూలు

వర్షం, సుడు ౧౦ కిగ మా, సుడు ౧౦
వర్షం ౧౦ కిగ (సుడు సుడు) సుడు సుడు
సుడు మా, వర్షం సుడు ౨ (సుడు సుడు)

పర్వతానామ సం వి రా త్తం చా, యూ
పర్వతానామ సం వి రా త్తం చా, యూ
పర్వతానామ సం వి రా త్తం చా, యూ

పరిపంగము నం పి ఆ పుం 1 విషయవిస్తరితము,
 2 పరిస్తావము చూ, కింసనము; అం.
 3 చూ, యావపంపకము.

పరిసంగమము అం చూ, చూచును 2
 పరిసంగియే సం ప క్రి 1 ఏదేని యొకవిను
 యము విస్తరించివెళ్ళు చూ, వచించె,
 2 చూ, పరిసంగియే భో. 8, ఆ. 130

పరిసక్తి సం. వి. ఇ స్త్రీ 1: చూ, పరిసంగ
ము. 2; చా 2 సంబంధము చూ, సంయో
గము.

పరిసక్తింతు. సం. ఆ కి. పరిప్రాపమునపవచ్చే
 పరిసక్తి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. మా. పరిప్రాపము. 1
 పరిసక్తి. సం. వి. ఆ స్త్రీ. 2 లు. మా. మర. 2.

సరిసన్నతవొందు, మి శ్రీ శేఖరు-లేవు.
సరిసన్నమిశ్రము అం మా, ప్రియార్థగతాలి
కానిములు (అంతకొము 3)

ప్రతిపక్షము సం విధి 1 నిష్కలము చూ, సమీ
చివము 2, 3 చూ, 40 కో డము

పర్వతాన్ని రా. పునాదుల మునుపటి (ముని ప్రభుత్వం)
 వాస్తవం, మా, కాంగ్రెస్ పార్టీ మునుపటి
 పర్వతాన్ని రా. పునాదుల మునుపటి (ముని ప్రభుత్వం)

[illegible]

మౌ, బా"ము 2
పుగ్గా గము సెద కి 03 క తిరిగిట నిగము
పెగియెట్ట మౌ, బా"ము

పద్యములు నాలుగు అక్షరములు 1 నామనామము
 మాత్రములు 2 మాత్రములు 3 మాత్రములు

3 మా, జేగము 3, 4 ఎరువయ్యెనుల కా-
ము చూ, బొమ్మ 1 [వాసింయే

పరిస్థితులు సం ఆ క్రి —వై—
 పరిస్థితియు సం వి అ న చూ, పరిస్థితియు
 పరిస్థితి, శ్రమ అం చూ, శరీరాదులు [సంస్థానము]

ప్రపంచస్థానము. సం. వి. ఆ. ప. ప్రసిద్ధిలు మా
ప్రపంచజలము సం. వి. ఆ. ప. మా, ఉప్పునీరు
ప్రపంచబండవనము సం. వి. ఆ. ప. తోడియును

వృంకము 1
 పరివృంకము, పం చి. అ. పుం. 1 - పరివృంకము
 కామపు: చూ. చూ. 2, న. 2. పుపు: చూ.

మనుచు, 3. చంకు. చూ, ఫలము. 1, భగవంతుని
4. పట్టుక; చూ, సాధనము. 1; 5. బిడ్డ చూ
శిశువు; 6. దళాదులయొక్క, ఈవిధ చూ

సూ. 2. [య, సంభవించే
చరిత్రవంటి. పం. స. కి. (విద్వ)కను, ఈయ, కను

పరిసవ్యము. సం. వి. చూ. పరిసవ్యము. 1-2-3-4. అనుపాదము: చూ. పరిసవ్యము. 1
 పరిసవ్యము. సం. వి. అ. న. 1. తేనెపట్టు, 2
 పరిసవ్యము. చూ. పరిసవ్యము 1; 3 అన్నము.
 చూ. పరిసవ్యము (1).
 పరిసవ్యము. సం. వి. ఈ. (ప్రే: చూ. మూలము).
 పరిసవ్యము సం. వి. అ. పుం 1 పరిసవ్యము
 రూ-పరిసవ్య చూ. పరిసవ్య (1); 2 అనుగ్ర
 పాము చూ. పరిసవ్యము 2, 3 చూ. పరిసవ్య
 ము; 4-పరిసవ్యము గ్రహమందులలోనను
 పరిసవ్యము పరిసవ్యము అన్నములు చూ.
 పరిసవ్యము. (1), అం. 5 చూ. పరిసవ్యము 1,
 6- చూ. పరిసవ్యము గ్రహమందులలోనను
 కాలము 3.); 7 చూ. పరిసవ్యము గ్రహమందులలోనను
 కాలములు బ్రహ్మచూ. పరిసవ్యము 3
 పరిసవ్యము సం. ప. కిరి అనుగ్రహించి
 పరిసవ్యము. సం. వి. అ. న. 1 పరిసవ్యము గ్రహ
 ము చూ. పరిసవ్యము 2, 3 చూ. పరిసవ్యము 1
 పరిసవ్యము సం. వి. ఈ. (ప్రే: కంకరము, కంక
 రికి, కంకరము, కంకరము (కె) —
 చువ్వెన, చువ్వె. కంకర - (కె) — కంకర కెన —
 ఈ కెన, చువ్వెంటు-చువ్వెంకె, చువ్వెం
 ల, చువ్వెన
 పరిసవ్యము. సం. వి. చూ. పరిసవ్యము 2
 పరిసవ్యము సం. వి. అ. న. 1 చూ. పరిసవ్యము
 చూ. పరిసవ్యము, 2 తినుపట్టు, అం. 3 చూ. పరిసవ్య
 పరిసవ్యము, 4 చూ. పరిసవ్యము 2.
 పరిసవ్యము. సం. వి. ఈ. (ప్రే: చూ. అంకెప
 రము*
 పరిసవ్యము సం. కి. అ. పుం 1-పరిసవ్యము
 చూ. పరిసవ్యము, 2 పరిసవ్యము చూ. సం
 పరిసవ్యము
 పరిసవ్య. సం. వి. (కె. ఈ. ప) పరిసవ్యము.
 పరిసవ్యము అం. చూ. పరిసవ్యము

పరిసవ్యము. సం. వి. 1. చూ. పరిసవ్యము: పరిస
 కము; 2. తినుపట్టు: అకర్మము; అం.
 3- చూ. పరిసవ్యము గ్రహమందులలోనను; 4- చూ.
 పరిసవ్యము; 5. చూ. పరిసవ్యము.
 పరిసవ్య. సం. వి. ఇ. (ప్రే: నిర్మలము* చూ. పరి
 సవ్యము. 1 (కె: పరిసవ్యము అనియు)
 పరిసవ్యము. సం. వి. చూ. పరిసవ్యము.
 పరిసవ్యము సం. వి. 1 పరిసవ్యము: చూ.
 పరిసవ్యము. 2, 3 అంకెపరిసవ్యము. చూ.
 పరిసవ్యము. 2
 పరిసవ్యము సం. వి. ఇ. (ప్రే: 1 పరిసవ్యము, పరిసవ్య
 2, 2 అంకెపరిసవ్యము చూ. పరిసవ్యము. 2.
 పరిసవ్య. సం. వి. ఈ. (ప్రే: 1 తినుపట్టు, పరి
 తిరి 1, 2 అంకెపరిసవ్యము* చూ. పరిసవ్యము;
 3 అంకెపరిసవ్య. చూ. పరిసవ్య. 3, 4 అంకెపరిస
 వ్యము* పరిసవ్యము: పరిసవ్యము: పరిసవ్యము
 చూ. పరిసవ్యము
 పరిసవ్యము సం. వి. అ. (ప్రే: చూ. పరిసవ్య.
 పరిసవ్యము సం. వి. అ. న. 1 చూ. పరిసవ్య
 ము 2, వి. 2 చూ. పరిసవ్యము
 పరిసవ్యము సం. వి. ఇ. (ప్రే: 1-చూ. పరిసవ్యము.
 2; 2 చూ. పరిసవ్యము. 4, 3 చూ. పరిస
 వ్యము 5
 పరిసవ్యము. సం. వి. అ. (ప్రే: చూ. పరిసవ్య.
 పరిసవ్యము సం. వి. అ. న. పరిసవ్య చూ.
 పరిసవ్యము
 పరిసవ్యము. సం. వి. అ. న. 1 చూ. పరిసవ్యము.
 2; 2 చూ. పరిసవ్యము. 1; వి. 3: చూ. పరిస
 వ్యము 2 [గ్రహము.
 పరిసవ్యము. సం. వి. ఈ. పుం: చూ. పరిసవ్య
 పరిసవ్య. సం. వి. అ. (ప్రే: చూ. పరిసవ్య.
 పరిసవ్యము. సం. వి. అ. పుం. 1. పరి: చూ.
 రూ-పరిసవ్య. 1; వి. 2: చూ. పరిసవ్యము.
 2, 3. తినుపట్టు, అం. 4: చూ. పరిసవ్య
 ము.

వృత్తి సం. వి. ఇ. శ్రీ. 1. చేర:చూ,హస్త
మ; 2. పుడిసిలి: చూ, హస్తము.

వృత్తము సం. వి. అ. పుం. 1. బేలుట: చూ,
చోగ్గము. 1; 2. కోలుట: చూ, స్థు
నము. 2. ప్రపంచము.

వృత్తము సం. వి. అ. పుం. చూ, పీఠా
వృత్తము. సం. వి. అ. పుం. 1 — పై—;
2 చూ, స్థునము.

వృత్తము సం. వి. అ. పుం. 1 — పాక్షరము
చూ, రాయ; 2 చూ, రత్నము 1, 3 కుడము
చూ, హరిత (కృణము 1), 4 చిగుళ్ళలోనను
వానిచే ఏర్పడిన పక్షి చూ, శయ్య 1
వృత్తము సం. ప. కి 1 చూ, విస్తరించే,
2 ఛంది: వృత్తముచేయు

వృత్తము సం. వి. అ. పుం. చూ, రిషయను 1
భార. పథా 1, ఆ 32

వృత్తవృత్తముపాఠములు అం. వృత్తము,
సంఖ్య, పద్మము, ఉద్భవము, పాతాళము,
దుర్గమేరువు, లక్ష్మమేరువు, నురుమేరువు,
పుష్పమేరువు, సంయోగమేరువు, ఖండప్రస్తా
నము, దుర్గమేరువద్దము, దుర్గమేరుద్ది
ష్టము, లక్ష్మమేరువద్దము, లక్ష్మమేరుద్దిష్టము,
నురుమేరువద్దము, నురుమేరుద్దిష్టము, పుష్ప
మేరువద్దము, పుష్పమేరుద్దిష్టము మిళియు
యతివృత్తము (అనికొందలు) (20)

వృత్తము. సం. వి. అ. పుం. 1. సంధిశ్చాత్ర
మునందలి వృత్తముచేసియు, 2 పుష్ప
వృత్తము; అం. 3 చూ, స్థాయివర్ణగతా
లంకారములు (అలంకారము 3), 4 చూ,
సంచారివర్ణ గతాలంకారములు, 5. చూ,
వృత్తవృత్తముపాఠములు

వృత్తములు అం. చూ, వృత్తవృత్తము
పాఠములు (మది అనికొందలు)

వృత్తము. అం. వృత్తమువద్దవిధము — వృత్త
చన, అముఖమునవి. పూర్వరంగముచేయు
వాడొక మూర్తిధారుడు. వృత్తమున వృత్త
రక్తము (వటపావనము) మిళియు

మూర్తిధారుడు అని కొందలు. ఇద్దలు
జాకరే కావచ్చునని మిళికొందురు.
ఎట్లయినం బృహ్మవతోనే కథ పూర్వరంధ
మవును. (కవి కావ్యవృత్తము వృత్తవృత్త
శంసచే వృత్తవృత్తము నింజించుట వృత్త
చన మూర్తిధారుడువలెనే గాని, మూర్తి
నితోగాని, విదూషకునితోగాని వృత్త
తముబోధించువాక్కులను విచిత్రముగఁబలు
కుట అముఖము) వృత్తమునయే అముఖమని
అముఖమే ప్రస్తావనయని ఇదిరెండువర్గాలు
చదువులని మతాంతరము

వృత్తములు అం. చూ, పాటికలు (రెండంక
ములు, గాననాట్యములగుట నీవపాత్రలు)
(సగ్వనానకముల యందుఁ బ్రశ్నముయనఁ
బూర్వరంగము తర్వాతఁ బ్రస్తావనముజేరవ
సరెనని సామాన్యలక్షణము)

వృత్తమునాంగములు అం. (చూ) కర్ణాభాత
ము, వృత్తము, ప్రయోగాత్యము (3);
అంకాదనివాంది ఋతువర్ణనమును ముఖ్యము
లు వృత్తవానసంతరిము విష్కంధమునికొం
దలు, అంకద్వయముధ్యమందే విష్కంధముని
కొందలు చెప్పుదురు దేవ, మనుష్యమిశ్రి
మయలందెట్టివో కథయెట్టిచేయవో నవి
మూర్తిధారుడు వినిపించవలయు సాధా
రణముగా నాకలి వృత్తరసావయవవి.
అసంఖ్యాక వచనముగాను, వర్ణనాళము
మూర్తియు పద్మమౌషముగాను ఉండును.
కొన్నిచోట్ల గీతములును కేంద్రము (శ్రీ)
పాత్రలవద్దములతో ముచ్చేటియే పూర్వా
చారముగానరాదు. పృథ్వీపరిబంధములలో
గానలనంతములే తీసికొని కక్కిన కళను
పదిలమన లేక సంగంహించి చెప్పవలసిన
లేదు. మూలావ్యసము, పద్మ, ముద్గమ, రాజ్య
దేశవిప్లవము, సంశోధము, భోజనము, స్నా

నము, సంభోగము, ఆనందము, వస్త్రధారణము, పరివారము, పరివారములు పరివారముగఁ
బోవలెను. నేపథ్యమున, ఆకాశభాసి
తమలుండవచ్చును. నామనవిమృశియై చెప్ప
రాను మనలబ్రతికెనా చెప్పవచ్చును. నాట
కిముగ్ధులుభాగ్యములేగాని శోకాభ్యము
లులేవు) (చూ, నాంది) (చూ, నాటకము)
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. 1 అవసరము,
పరివారము, పరివారము; పుం. 2 చెట్టుట
చూ, పరివారము 2, అం. 3 చూ, పర్వ
నన (వర్ణనావము అనియువాడుక)
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. 3 వర్ణనావమునకు
లేదు చూ, వచించే
వర్ణనావ సం. వి. ఆ. పుం. (కునలలోపుమయ
మున) పాదుగులేనన ఆత్మ: చూ, పాద ధేయ
(ధేయపు)
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. 1 మిక్కిలిస్తూరించబడి
నవి చూ, స్తూరము; 2 చెట్టుటబడిచి చూ,
కల్పము 2, 3 పర్వతముచేయబడినది
చూ, సన్నిహితము. 2, 4 నిధముచేయబడి
నది చూ, నిధము. 2, వా. అవ్య 5 ఇట్లు
డు చూ, సాంధ్యము 2.
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. అలంకారము 3
(వర్ణనావమునకు వర్ణనావమునకు
ట "ఈ మాటయుండఁజేటి, కేతకీకా
జలము") [చూ, స్తూరి
వర్ణనావ సం. వి. ఆ. పుం. మిక్కిలిస్తూరించు
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. మిక్కిలిస్తూరించు
చూ, స్తూరించు. [డు. 1.
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. ముగ్ధులు
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. ముగ్ధులు
చూ, సన్నిహితము
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. ముగ్ధులు
నానికొలత. చూ, మానము.

వర్ణనావ సం. వి. ఆ. పుం. 1. —పై— (కొల
తలు —అగ్రము (కూము), ప్రాణము (నలు
కుము) (ఇది కూమునకు ఇద్దరునునుగూడ
కేరు), భారి (పుట్టి), వాహము (ఇరువది
పుట్టు), నిమంచము (సోల), కుమరము
(మానెడు) చూ, కొలత, 2 నాలుగుమాని
కల కొలది: కుంచము (కె) —కుంచము;
3 కొండనెత్తము: చూ, పర్వతము.
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. 1 (గలువనిచ్చ
యించిన రాజయొక్క) (ప్రయాణము చూ,
సంచారము; 2 చూ, వస్త్రము.
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. 3 వర్ణనావము
చేయు చూ, స్థావరము.
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. 3 వర్ణనావము
నది చూ, స్థావరము.
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. 3 వర్ణనావము
పర్వతము. అం. చూ, పర్వతముగలము.
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. 3 వర్ణనావము
కూర్మము, 2 పర్వతము, 3 చెట్టు చూ,
వాది
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. 3 చూ, నెల
యూట, 2 చెమట చూ, కీర్తిము. 1
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. చూ, మాత్రము.
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. చూ, మాత్రము.
వర్ణనావ. వా. వి: చూ, బ్రహ్మాండము.
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. 1 కొట్టబడినది: ఆయ
నము, అవిధము, అనాదము, తాదీకము, పర్వ
వస్త్రము; తదిత్ర —కొట్టబడినది. (సం).—
గాధము; 2. పాడిచేయబడినది; 3 విస్త
రించబడినది
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. 3 చూ, పర్వతము. 1 (మిక్కి
క్కపాదమునకు న, న, భ, న, తగలము
లు, ఎనిమిదింటయి, 14వ వందము.)
వర్ణనావము సం. వి. ఆ. పుం. 3 చూ, పాదము. 1

ప్రహరము సం వి అ త్తం. 1. హామ చూ, యము 1, 2 దెప్ప చూ, హాతి
ప్రహరి పై వి రూ-ప్రహరి పాపానము పా
4, ఆ. 78. చూ, పాపికారము
ప్రహరించే సం స కి కొట్ట చూ, మొత్తు 2
ప్రహరించేయే మి ఆ కి ప్రహరించేయే, ప్ర
హరించేట్లు, ప్రహరించినది. [ఆ 88
ప్రహరించేట్లు మి. ఆ. కి — పై — పను 4,
ప్రహరించినది మి. ఆ కి — పై — కాళి 1,
ఆ 118
ప్రహరము అం చూ, అలంకారము. 3 (ఒక
కార్యమునకై ప్రయత్నించునపుడు, చక్కని
మలయందె ఘటించితిని, "ఉదా. — గవి
యన్న హాటు గవి పెట్ట నంబనయిచేయటకు
చేయఁదగినట్లు, హా గా నక్కడ విధి వారికినది")
ప్రహరణి అం చూ, వృత్తము 1. (మ, న, న,
ర, గురువులు, 8 యతి, 12 వ ఛందస్సు)
ప్రహరణుడు సం. వి. ఆ త్తం చూ,
బుధుడు 1.
ప్రహసనము. సం వి. ఆ. న. 1 పెద్దవత్స
చూ, హాస్యము, 2. పరిహాసము: చూ,
హాతి, అం. 3 చూ, హాటకము (కథకల్పి
తము, పొందిత హా రాదులలో హాకడు
నాయకుడు. హాస్యరసము ప్రధానము
భారతవృత్తి వేసక, భిక్షుక, వేశ్యాప్రార్థ
కులే రావ పరివారము. ఒకటియంకము
ముఖవిద్యకా సంఘటించెడి.)
ప్రహసించే. సం. ఆ. కి. పెద్దవత్సవత్స
చూ, హాసించే
ప్రహసితము. సం వి. ఆ న. కిరకంపముతో
గూడినవత్స (ఇదిమధ్యము): చూ,
హాస్యము. 1 [అము. 2.
ప్రహస్తము. సం. వి. ఆ త్తం: చూ, ప్రక
ప్రహస్తుడు. సం. వి. ఆ. త్తం. చూ, రాక్ష
నుడు 1.

ప్రహారకుడు. సం. విణ చూ, ప్రహరి. 1.
ప్రహరము సం. వి ఆ త్తం. 1 మనము:
చూ, యుద్ధము, 2 చూ, హా-ప్రహరము 2.
ప్రహరి సం విణ (హా ఈ హా) 1 చూ,
హారకుడు. 3, హా 2 చూ, రూ-ప్రహరి.
ప్రహానుడు సం వి ఆ త్తం. చూ, కవుడు.
ప్రహా సం వి ఇ త్తం. నూయి చూ,
సరస్సు 1
ప్రహీత అం చూ, దూతీదనుష్టయము
ప్రహీతము. సం విణ వింటనుడి ఒకవలూడి
నది (బాణము). చూ, బాణము. 1.
ప్రహీతుడు. సం. విణ: చూ, వృత్తిస్తుడు.
ప్రహీయము. అం: చూ, వృత్తము. 1. (న, న,
మ, య గణములు 8 యతి 12 వ ఛందస్సు)
ప్రహీతిక. సం వి. ఆ. ప్రీ చూ, ప్రవర్తిక.
ప్రహీతి సం వి. ఇ (ప్రీ చూ, రూ-ప్రహీతిము.
ప్రహీస్తుడు సం విణ: చూ, ప్రహీతుడు.
ప్రహీదము సం వి ఆ త్తం చూ, సంతోషము
ప్రహీదుడు సం. వి. ఆ. త్తం రూ-హీదుడు.
హీగణ్యకళిప్రహి కొడుకు (చూ, హానుడు.
1) చూ, పరమభాగవతోత్తములు.
ప్రహ్యము సం. విణ. 1 నమోయ చూ, ప్రహీ
ము, 2. అనక్రమ: చూ, సహితము.
ప్రహీయము సం. వి ఆ త్తం రూ ప్రహీయము.
1. కల్పాంతము: చూ. సంకర్తము, 2 అపా
యము: చూ, హాని. 2; 3 చోట: చూ,
పాపు: 4. మూగ్న: చూ, హాగము. 1.
ప్రహీయములు అం వృత్తి, అపస్తా, శకీర,
మను, బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్ర, మహేశ్వర,
సహాశివ, విరాట్పురుషప్రహీయములు (10).

ప్ర

ప్ర. హ. విణ. మత్తరా. వెనుకటి చూ, హా-హాత.
4. (వృత్తియందు పాఠకలబ్ధముననుసారము)

మలులోకించగమిగిలినరూపము. ఉదా.-
 “పాంగమట్టి, పాంగమేళు” మొ (దీవికి
 వృత్తియందు ఆయోపరమగునపుడు యదాగ
 మంబును, కుపమమంబు మంబులగునపుడు
 నుగాగమంబునగు ఉదా.- “పాంగియిల్లు,
 పాంగియెలు, పాంగిగెంపు, పాంగిజోరు. పాంగి
 బచ్చే, పాంగిబడి” మొ.)
 పాంగిగణము. సం. వి. అ. న. 1 చూ, మంగిలి
 2; 2. మణిపాంగము చూ, స్వరము. 2
 పాంగితము సం వి అ పుం. 1 తిమ చూ,
 గోధము. 2 మంచే-సాంత. చూ, సమీ
 కము. 1.
 పాంగితరము. సం వి. అ. న. 1 అవవి: చూ,
 వివినము; 2 తొట్ట చూ, రంభము 1,
 3 పవ్యయిన యెదాంతోప చూ, మాగ్గ
 ము 1; 4. పాలిమే చూ, పాద్మ 1.
 పాంగికుశ్ర సం విణ (శ్రీ) పామగై నది చూ,
 గుగ్గ 3
 పాంగికు జే వి. 1 చూ, ఉపప్పుము, 2 చూ,
 మలినము భావ అరి 7, ఆ 28, ఆ కిరి
 3 రూ. పావన, అల్లు, ఎక్కు, 4 రూ.
 పావన, ఎక్కు. శేవన-శేవన, తడవు,
 పాంగిమలించే (సం ప) — అధిగోపించే,
 అగోపించే.
 పాంగికుడు జే వి రూ. పావనము 1 ఎక్కు
 డు, జేవన-జేవన (సం ప) — అధిగో
 పించు, అగోపి, అగోపించు, అగోపా
 ను, 2. కండ్లపావచి చూ, కమలము.
 పాంగిమలించే. జే. అ. కిరి చూ, పాంగికు 4.
 పా 2, ఆ 28
 పాంగికులాడు జే అ. కిరి. రూ. పావనము.
 1. పాంగికియెక్కు; 2. బగ్గినినాలు,
 3 పికులాడు; 4. వచ్చినంతరాబట్టు.
 పాంగికుమలాడు జే విణ. 1: ఎక్కుడువా

డు. (సం). — అగోపనము; చూ. 2: చూ,
 పావనము. 2
 పాంగికు. జే అ. కిరి: పావనము.
 పాంగిగబ్బము. నై. వి. బ. (పాంగి 4 కబ్బ
 ము) చూ, వేదము.
 పాంగిచి. నై. వి. విణ చూ, రూ. పావచి.
 (పాంగితదనుటకు — చారి. పూ 5, ఆ 209.)
 పాంగిచిత్తరుగు. చా వి. తుంగులపరము:
 చూ, మత్స్యము. 1.
 పాంగిచిత్తరుగుపై ద్వ వి చూ, మార్కడు.
 పాంగిజదువులు. ద్వ వి బ చూ, పాంగిగబ్బ
 ము పూ 2, ఆ 82.
 పాంగిర నై. వి రూ. పావత 1. పుష్కరుడు.
 ఉ, చారి. 4, ఆ 28 చూ, నేవనము;
 2. బట్టి చూ, వస్త్రము, 3 తీగవస్త్రము:
 చూ, వస్త్రము; విణ 4 = పురాణ రూ.
 పావత-పా, అకున, తుకాటము, నెనుకటి.
 (సం). — చిగంతనము, చిరత్నము, తీగము, ట
 కము, పురాణము, పురాణము — పురాణము,
 చిరతనము-చిరత్నము, పాంగికు, (అవ్య) —
 కిన్ను, 5 మంబు, పూర్వము చూ, లోవి
 డి; 8 పాంగిరది. “పాంగిరచీర”
 పాంగిరగిలు. నై. అ. కిరి — పాంగిరన పాంగిర
 వడు రూ. పాంగిరగిలు, పాంగిరడు.
 పాంగిరగిలు నై. అ. కిరి — నై. — బ్రుము.
 పాంగిరగిలును ద్వ. వి. బ చూ, పాంగిర
 పాంగిరబడు నై అ. కిరి 1 చూ, పాంగిరగిలు;
 2. అలనడు చూ, కిద్దించే
 పాంగిరబలులైంకి. ద్వ. వి చూ, మార్కడు.
 అం, భా. పరి 181. గ్రూ. పాంగిరగిలు.
 పాంగిరబలులు ద్వ. వి బ. రూ. పాంగిరబలులు;
 పాంగిరబలులు ద్వ. వి బ — నై — ఉ, రా.
 2, ఆ 178 [ర్యుడు. సాం జే. 2.
 పాంగిరబలులు-సామ్యపై ద్వ. వి. చూ, మ

పాగ్గ. వే. వి: చూ, రూ-పాక.
 పాగ్గటము. సం. విగ చూ, పగ్గటనము.
 పాగ్గకమ్మము. అం. పగ్గిచ్చి చూ, సిద్ధులు
 (విరుగులు.).
 పాగ్గకారము. సం. వి. అ. పుం = పగ్గివారి: అవి,
 కంధావాటము, కళకర్మము, నేమియు, పర
 గము. (తె) — పోట, పగ్గివారి-పగ్గివారి.
 పాగ్గకృతధనము పా. చూ, పాగ్గకృతము
 పాగ్గకృతభూమిభేదములు అం. ఇవిఅటు —
 ౧. మహారాష్ట్ర దేశములో పాగ్గకృతము,
 ౨. కురగజేతదేశములో కారవేసి, 3 మగ
 ధదేశములో మాగద్ది, ౪-౫ బాక్ష్మిక, సహ్య,
 నేపాళ, పాండ్య, కేకయి, పుంకల, చోళ,
 భోట, గాంధార, సుగంధ, ద్రవిడ, గాడ,
 లాటదేశములు పితావదేశములందు వైశా
 చియు, చూరికయును, ౬. ఆగ్గిర, భూర్జ
 రాది దేశములందపగ్గిరి భూమయును వాడు
 చేస్తారు (చూ, పాగ్గకృతము. 1; భాష 1)
 పాగ్గకృతము పా ౨ కానొకభాష (సంస్కృత
 వదులు తెందువిధములుగాఁ దెనుఁగునం
 బగ్గివేరించేయెన్నివి (1) అందు గొన్ని పా
 గ్గకృతభాషలోఁగొన్ని పాగ్గకృతిపదములు తె
 అచ్చటనుండి తెనుఁగునఁజేయెన్నవి, (2)
 మఱిగొన్ని సంస్కృతశబ్దములు పాగ్గకృతభా
 షయందుఁజేరిక సరిగా తెనుఁగునంబగ్గివేరించే
 యెన్నివి. ఈసంస్కృత పాగ్గకృతశబ్దములు
 తెనుఁగునఁ జేయవలయు చివరకూర్చుముద్రల
 ములగుహుత్తులు చెందినంజెందుఁగానియితర
 భేదములనొందె. ఈవిధవిధవదియైతే తత్స
 ములుబిది వ్యవహరింపఁబడును. ఇట్లు తెలు
 గులోనికి వచ్చిన సంస్కృత పదములు
 “సంస్కృతసమము” లనియు, ఇట్లే వచ్చిన
 పాగ్గకృతపదములు “పాగ్గకృతసమము” లని
 యుఁచుఁబడుచున్నది. ఇట్టి పదములు

గాక, సంస్కృత పాగ్గకృత శబ్దములలోఁ
 గొన్ని చివర మార్పులేగాక, పదములలోని
 పదములు పోయిగాని, పదములు మఱి
 కాని, కొత్త పదములు చేరికాని మాటు
 రూపములనొంది తెనుఁగునఁజేరకుం గొన్ని
 సంస్కృతపాగ్గకృతశబ్దములు “తద్వచంబు
 లు” అని చెప్పఁబడును ఇట్లు సంస్కృత
 మునుండి పుట్టినపదములు “సంస్కృతకృత
 ములు” పాగ్గకృతమునుండి పుట్టినవి “పాగ్గకృత
 నములు” సంస్కృతసమ, పాగ్గకృతసమ, సం
 స్కృతకృత, పాగ్గకృతకృతములేకాక, “దేశ్య
 ములు” అనెడిపదంబులను తెలుఁగునంగలవు.
 సంస్కృతసమంబులు గాక తక్కినవాలు విధ
 ములైన యాంధ్రపదంబులు “అచ్చికము
 లులేక అచ్చే తెనుఁగులనియుఁ చెలియఁ
 బడును (పొందర్పగము) (ఇది తెలుఁగుభాషా
 పరిజ్ఞానికయైనను విషమంతులయఁ దెలుపుట
 కిచ్చే వచింపఁబడియో) (చూ, పాగ్గకృత
 భాషాభేదములు, భాష. 1); అం. 2 చూ,
 వారాకర్మములు
 పాగ్గకృతసమము పా చూ, పాగ్గకృతము
 పాగ్గకృతుడు సం. విగ పామరుడు చూ,
 పీఠుడు
 పాగ్గక. వై. వి = పాకాన్న (రూ-పాకన-
 పాకన్న-పాగ్గిన్న) య. 4, ఆ. 115:
 చూ, పాకాన్నము.
 పాగ్గకన్న. వై. వి = — పై. —
 పాగ్గకనము సం. విగ చూ, పాగ్గక. 4
 పాగ్గగల్గుము సం. వి. అ. న. 1 పగ్గగల్గు
 త్వము, 2. స్త్రీలయొక్క అయత్నమున
 యొకానొక శృంగారచేష్ట
 పాగ్గిగ్గతిపము. అం. చూ, దేశములు.
 పాగ్గిగ్గరము. సం. వి. అ. పుం 1 అతిగయ
 ము. చూ, పాచ్చే. 2, 3. పర్వకములు

శలో నెవని పాగొనాక కనుగొనవలెనో
యెట్టివాని మాతృదాపరిమాణమును పాగొనా
నకానాథుని మహాదళా సంవత్సరసంఖ్యచే
గుణించవలెను. అట్లుగుణించిన మొత్తమును
120 చే భాగించినయెడల పాగొనాదళాపరిమాణ
ము తెలియును. [భక్త; 2: చూ, యముడు.
పాగొనానాథుడు. సం. వి. ఆ. తుం. 1: చూ,
పాగొనాధయము. సం. వి. ఆ. ప. పాగొనామనకు
భంగము. (చా)
పాగొనాము సం. వి. ఆ. తుం. 1. పాపము
గాలి: చూ, వాయువు: 2. పాపము. పూర్వ
యనుబదిగాలి చూ, వాయువు: 3. కాద్య
శీవనము: 4. బలిమి: చూ, శక్తి 1, 5 పో
శము: చూ, శక్తిము: వి. 6. పాపము: అప
వ్ర-అపవ్ర, వైరవ్యము, శీవము, శీవరము,
(తె) - ఉనుము, బాసము, మందల, మిడుకు;
తిద్ది. - కొంచెము మిగిలియున్న పాగొనాము. -
(తె) - మట్టుసులు, (మి) కొంతపాగొనాము;
విని 7 నింపించబడినది. చూ, సంపూర్ణము.
పాగొనాను పాగొనాముగా. బా. ఏకీభావముతో.
“పాగొనాంబు పాగొనాంబుగా నిను మన్నిం
చుడొ” (పారి. 2, ఆ, 25.)
పాగొనామనిష్ఠింపబడి. అం: చూ, చిహ్నములు.
పాగొనాములు. అం 1 పాగొనా, అపాన, సమాన,
ఉచాన, వ్యావహాయములు చూ, వాయు
వు, 2. భూతలస్థులతోను తన్మధ్యస్థు
లైన విరామకాలములతోనైన స్వర్గగీత
వాద్యకాల ముచ్చేషనమీ తాళకల్పాగమము.
ఇట్టి తాళమునకు పాగొనాములు 10. కాల
పాగొనాది. చూ, తాళపాగొనాములు.
పాగొనావాయువు. సం. వి. ఉ. తుం: చూ,
పాగొనాము. 1-2. [వనేశము.
పాగొనాచారము. సం. వి. ఆ. తుం. పాగొనా
పాగొనాచారమునకు. మి. ఆ. శీ: చూ, భగ

మునకు. 2.
పాగొనాయాము. సం. వి. ఆ. తుం. “ఓం
భూ: బ్రహ్మభూర్భు
వస్సువశోమ్.” చూ, యోగాంగములు (అం
గము. 9.) (వాదకాముఖములయంగుల సంవ
రించెడు వాయువును మంత్రోపదేశముగా
నిరోధింపబడి.) (చూ, ఓమ్, గాయత్రీ.)
పాగొనా పం. వి. క. తుం. 1. మనస్సెడిబంగు
వు ఆత్మీయము, చేతనము; విని. 2. పాగొ
నాముగలది: చూ, పాంసముడు 2.
పాగొనామృతము. సం. వి. ఆ. ప. శోధించుచే
లోపగునది: చూ, సమాప్తయము. 3.
పాగొనాడు. సం. వి. ఆ. తుం. చూ, బ్రహ్మ. 1.
పాగొనాంబు అం పాగొనామహాంబుచే బుద్ధి
బహుబాంబు పాగొనాలనబడును ఉచా. -
“క, గి, చు, స్థూ, ఓ, వ్య, యో, కా” మొ.
పాగొనాడు. సం. వి. ఆ. తుం. చూ, పాగొనా
వాగుడు. 1-2. [సావము. (1)
పాగొనరాజనము సం. వి. ఆ. తుం. లేద్ది చూ,
పాగొనరాజనము. సం. వి. ఆ. న. - పై -
పాగొనరాజనము. సం. వి. ఆ. తుం. వేకువతాన
చూ చూ, స్నానము. 1.
పాగొనస్సంధ్య. అం. పాగొన: కాలసంధ్యావందన
ము: చూ, సంధ్యావందనము.
పాగొనపూర్ణము. సం. వి. ఆ. ప. ప్రతిపూర్ణము.
పాగొనపదిగము. చూ. ధాతుభిన్నంబును ప్రత్యయ
భిన్నంబును ప్రత్యయాంతభిన్నంబునగు అర్థ
వచ్చుటయందు. దీనినికామమనియును పేరు
గలదు ఉచా. - శివ-శివా, హరి, నదీ. మొ.
పాగొనాదళము. అం: చూ, చుంబనపానములు.
పాగొనాభాష్యము. సం. వి. ఆ. ప. పరిభాష్యము-
పాగొనావేది. అం. 1. చూతికానివేషము: చూ,
బాయికలు; 2: చూ, చూతీకనంబునము.
పాగొనావేదనము. సం. వి. ఆ. తుం. గారడి

పారిమిత్యము. సం. వి. అ. న. అష్టా చూ, వాగకము (1).

పారియి దే. పి కి 1. రూ-పాము విజ 8, అ. 80: చూ, రుద్ద 1; 2. పూము. కాశి 7, అ. 88: చూ, శేవముచేయు; 3. చూ యు; ప్వా 4, అ. 108. చూ, స్థగనముచేయు; 4. తడిపోవకొత్తు భాగ. 1, స్కం. 192. అవ్వలిండ్లు, ఉనుము, ఒత్తు, చేజియే, కుడుయే-కుడుపు, నూపు; 5. చెలుము చూ, జామె, 6. వీడించే చూ, హింపించే 2, 7. ఖండించే మార్కు 1, అ. 89. చూ, సెలగు.

పారియిదు దే. వి చూ, పులుముడు.

పారియిక్కిరము. సం వి అ. న పారితియ-పారితియ చూ, కి. 1.

పారియియ సం. వి. అ. శ్రం. 1. చురువము-పారుము. పొందు 2, అ. 27 చూ, పయస్సు. 1; 2. మరణార్థమునర్యకర్త పరిత్యాగ పూర్వకమైన ఉపకాసము చూ, లంకాయ, 3. చూపు చూ, సాపు, 4. చూ, బాహుశ్చము, 5. పుత్రి చంద్రశ్రవణమైవనో సమావము. "పశుపారియము" మొ

పారియి. దే. వి 1 పారుము. జై. 7, అ. 130; చూ, శక్తి 1. 2. భాగ్యుని పారి. పూ. 5, అ. 222 చూ, సంపద; ని సూమంగల్యము. జై. 2, అ. 128.

పారియిడి. దే. వి. 1: పరిచేసి (సం) — దీపడు; 2. భాగ్యహీనము చూ, పీడనము. 1 పారియికము. సం. వి. చూ, పామానము. 3. పారియేలు ద్వ. పి మున్నీరు చూ, సముద్రము పారిగంధము. సం. వి. అ. శ్రం. 1 ఆరంభము చూ, సన్నాహము 2, 2. దొరకోలు చూ, సన్నాహము. 2

పారిగంధియే సం. అ. కి 1 చూ, సమకట్టు. 2. పారిగల్గు సం. వి. అ. శ్రం. 1. శరీరము వెల్లిం

వెడి కర్మవిశేషము. ఆగామి, సందిత, పారి రబ్బములలో వొకటి: చూ, త్రియము; వి. 2 ఆంధము: చూ, సన్నాహము. 2

పారిగల్గి. సం వి ఈ (స్త్రీ) చూ, పరిబంధము. పారిగల్గుడు సం. వి. 1 కథంకనికుడు, పరిశ్చకర్త, పరిష్ట. (తె).—అడుగువాడు; 2: చూ, వేడువాడు

పారిగ్గ సం వి అ (స్త్రీ) రూ. పారిగ్గనము. 1 అడుగుట చూ, వేడికోలు; 2. వేడుట చూ, ప్రోత్సహము

పారిగ్గవము సం వి అ న — పై—

పారిగ్గనాగము. పా. వ్యుత్పత్తికముద్భవపురుష చివర ఎ, ఏ, ఓ, ఆయ్య, అమృతము పరిచేరి పారిగ్గనాగమునను. ఉచూ — ౦౦ డవ, వండవే, వండవో, వండవో, వండవయ్య, వండవయ్య. (వెల్లు వండర మొ)

పారిగ్గనీయము సం వి 1 అడుగడగడి; 2 వేడెడగడి. ఆకాస్యము

పారిగ్గియే సం. ప. కి 1 వేడుచూ, వేడి కోలు; 2. కోరు: చూ, వాంఛియే.

పారిగ్గిశము. సం వి 1. అడుగెబడినది చూ, వాంఛితము; 2. వేడెబడినది. అరితము-అరితము, 3. శక్తిపుత్రే అడ్డంపెబడినది చూ, రుద్దియ 1 [వేడెబడినవాడు

పారిగ్గికుడు సం. వి. అ. అద్విగ్నికుడు చూ, పారిలంబము సం వి. అ. న మెడనుండి సరిగా నురమున వేగిలెడు పూలుండలోనగు నది చూ, భూషణము. 2

పారిలంక సం. వి. అ. (స్త్రీ) మెడనుండి సరిగా నుగమున వేగిలెడు బంగారు కాసు లబంధలోనగునది చూ, భూషణము 2

పారిలు. దే. వి. బ చూ, రూ-పాలు 7—8.

పారిలుమాలిక. దే. వి. చూ, రూ-పాలుమాలిక. పారిలుమాల. దే. అ. కి 1 చూ, సూ-పాలుమాల.

పాల్లెడయను. సం. వి. ఆ. ప. చూ, పీనుడు.
పాల్లెడలిక. దే వి: చూ, రూ-పాలుమాలిక.
పాల్లెడయ. దే. ఆ. కి: చూ, రూ-పాలు
మాల పా. 1, ఆ 9.

పాల్లెడ. దై. వి. 1. దోషము: చూ, వృత్తనము.
1; 2. వృత్తి. దై 2, ఆ. 113: చూ, విధ
ము. 1; విధ. 3. అనుకూలము. కళా. 3, ఆ
191: చూ, వేదము 1; 4 యుక్తము.
వర. 1, ఆ 128: చూ, పరీక్షము.

పాల్లెడవరము. సం. వి. ఆ. ప. 1. ఉత్తరీయము:
చూ, వస్త్రము; 2. మునుగు: చూ, వ్యా
వసము.

పాల్లెడవరము. సం. వి. ఆ. పుం 1: చూ, పాల్లె
వరము. 1; 2. కంబలి: చూ, గల్లకము;
3. పాసద. అంగదట్టము. చూ, వస్త్రము

పాల్లెడగ్గుము. సం. వి. ఆ. ప. పగిదిగ్గుము.
చూ, సామర్థ్యము 1.

పాల్లెడ దై ఆ కి: చూ, రూ-పరిపు 2
పాపట్టు సం. వి. ఏ శ్రీ. వస్త్రపు. (రూ-
పాల్లెడ: చూ, మాసద్యయము(బుకుపులు)

పాల్లెడగ్గుము సం. విధ. కవ్యకావలదినది (దు
పుటి)

పాల్లెడగుడు. సం విధ: చూ, పీనుడు

పాల్లెడగు. సం. వి. ఏ శ్రీ. చూ, రూ-పాపట్టు.

పాల్లెడయటి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. చూ,
కూకంబి*

పాల్లెడగ్గుము. సం. వి ఆ. పుం 1. కడప*
చూ, పాలిదియము, 2. కొడిక*. చూ,
వర్షకము; విధ. 3. పాల్లెట్టా-లమున
బుట్టింది

పాల్లెడలుపు. ద్వై వి. (పాల్లెడ + వేలుపు)రూ-
ప్రావేళు. అనుకుడు, పూర్వదేవుడు చూ,
రాక్షసుడు. 1. [పాపాటు

పాల్లెడము సం. వి. ఆ. ప. కుడుపు* చూ,

పాల్లెడము సం. వి. ఆ. ప. పగిక్షనము

పాల్లెడయే. సం. ప. కి: 1: చూ, పాపడు
2 పాసముచేయు: చూ, తాగి.

పాల్లెడము. సం. విధ. 1. భుజించుబడినది: చూ,
లివము 2; 2. తాగించుబడినది: అపికము,
పీతము.

పాల్లెడగుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, పర్వ
దు. 1; విధ. 2. పగిక్ష చేయువాడు: కళం
కళికుడు, పగిక్షకర్త, పగిష్ట, పాల్లెడగుడు-
(తె) — అడుగువాడు.

పాల్లెడ. పా. పాల్లెడమున(బరితివరముయొక్క-
రెండవయక్షరము “అనంతరాక్షరంపాల్లెడసా-
యని వన్నయ భట్టియను. పాల్లెడమునకు
వాలెముఖ్యముగాని స్వరము పగిధానము-
గాదు. అనగా నొకేపాట ఏయేయేతోనై
నగుడి యుండవచ్చుననుట మొదటి చగ
ణమందిరి రెండవవచ్చునో యదే పాల్లెడవర
ణములందును రావలెను. పాల్లెడమునకు
ముందు పాల్లెడ్యమున్న పాల్లెడ్యము దీర్ఘము
న్నదీర్ఘము నున్నయున్ననున్న. పాల్లెడ్యో
ట్ట పరిగ నుండవలసినదే పాల్లెడ్యములు
ద్విత్వ, సంయుక్తములు గలవయ్యెనేని
పాల్లెడ్యోట్ట పట్టి ద్విత్వసంయుక్తములే రా
వలెను. నున్నగాని సంయుక్తముగాని యు
న్నపుడు దానికెలూర్వము పాల్లెడ్యదీర్ఘము
లతోఁబనిలేదు అది యెట్లయినను గురువులే.
కం॥ చంచలలోచన లత్తుడు । గాందిరి
కమలాకరంబు: గానపదీనుక.” రేఫసం
యుక్తముగాని అతిసున్నగాని యొకపాద
మందుండి తక్కినచో శేషున్నను దత్తు
లేదు. “ఉ॥ క్షుతియ వంశవర్ధనుల పరి
జనస్త్రుతి పాతులై న హం । ధాత్మ ముఖావ
నీక్యులు.” “వాడు వరమాత్మ (దేవి) శే
దీదక.” సంధిపలన మాత్రం సిద్ధమైన “గ,
స, డ, డ, వ, బ, య” లు మిక్కిలులు

“ఉ. భయభక్తుల తోడనుచు : నియోజలనిఁ
దినుగుచేటి.” దుర్రహు, విందువునుగలిసి
ద్విరక్తములైన “వసు”లు సిద్ధములైన
“న్నమ్మ” లతో మైత్రిపండును. “ఉ. భ.
క్తిమృతహారు పూజనములు : సెమ్మదితోఁ
జేరు” ఇత్యాది. (చూ, త్రిపాస్య.) (ధం
వోలక్షణము.)

పాస్యంగము. సం. వి. అ. పుం. చూ, కల
కాడి (కాడికెవనుకటికాడిఅనికొందలు)

పాస్యంగిళము. అం. చూ, వస్త్రపు 2.

పాస్యంగ్యము. సం. వి. అ. పుం. కాడిహుసె
దునిద్దు. కాకటము. చూ, వృద్ధిభము. 1.

పాస్యంగు. జే. వి. ఒకసవ్యము. పొందు 8, ఆ.
8; అచ్చ. కిష్కిం, కాం. 89. చూ, స్తంబ
కరి (ధాన్యము.)

పాస్యము. సం. వి. అ. పుం. 1 చూ, పాస్య
యతి, 2. చూ, పాస్య; 3. ఈకల చూ,
బాగుము 1; అం. 4 చూ, ముప్పదిరెండ
య్యపుములు.

పాస్యయతి పా (పాస్యము) పాస్యయతియన
వద్యపాదద్వితీయాక్షరమును, వికృతాక్షర
ద్వితీయాక్షరమును, మైత్రిగమట “భాసు
రంబున పాక్షముచేసివాడ.” ఇందు భా
కర్వాతి “స” పాస్య; భావ యతిచే సరి
కాదు కావున, చేకర్వాతి “సి” పాస్యకు
సరిపుచ్చేబడియే. పాస్యయతి సీస, గీత,
లయగాగ్రహలంకె కలదు, సీస, గీతములకుఁ
కాగ్రహలంకె. లయగాగ్రహి లయ విభాకులకుఁ
కాగ్రహయతియేగాని యతిలేదు దండకము
వకు గణభగ్నిధానమెకాని యతిపాస్యయతిలేవు
ఇత్యాది. [[వర్ణనము=పుష్పము.]

పాస్యసవము. సం. వి. భ. వర్ణనములంధమైవది.

పాస్యసాదము. సం. వి. అ. పుం. 1. జేషకము;
చూ, సదనము 1, 2. రాజగృహము: చూ,

సదనము. 1.

పాస్యసిమండు. సం. వి. కాంతిమండు, కాంతి
మండు. (తె).—ఈకలకాడు.

పాస్యస్థాము. సం. వి. అ. పుం. ఉదయాది నది
గడియలవలకు గలకాలము, లేచగలు:చూ,
వాసరము.

పిరియలు. జై. అ. కి. 1. =భిన్. విరియు.పాస్య-
8, అ. 28: చూ, వికపింజే; 2 వినుతశక్త్యః
చూ, సడలు 8; 3. తన్వ కళా. 8, ఆ. 99:
చూ, నుర్మిక్కు. 9, 4. శిశు మార్క. 7,
ఆ 242. చూ, సడలు 4; 5. జోయ: చూ,
సడలు. 5; 6. తోలగు. హరి పూ 7, ఆ.
98 చూ, విరియు 5.

పిరియ సం. వి. అ. ప్రి. 1. పిరియరాలు:
చూ, ప్రి; జే. వి (1): చూ, పిర-పిట.
పిరియగువు సం. వి. ఉ. ప్రి. 1 కొట్టలు:
చూ, ఛాన్యము; 2 కల్లాపలు: చూ, సర్వ ప
ము; 3. పిచ్చిలి: చూ, కాండి (పిచ్చిలి);
4. =పిరింగణము: చూ, సన్నకదుర్మి; స.
5 కుంకుమము చూ, వర్మిక్కుము. 1.

పిరియండు మి. అ. కి: యా-పిరియండు.
ఇద్దమగు: చూ, సంధించే 2

పిరియంపద. అం. చూ, పుర్రము. 1 (న, భ,
జ, రగణములు 8 యతి. 12వ ధంధస్సు.)

పిరియంపదుండు. సా వి. అ. పుం. 1. ఒకభేద
మండు చూ, వేలుపు (జేవతాభేదములు);

వి. 2 ఇచ్చేకమాదువాడు: చూ, శక్తు:డు 2.

పిరియకము. సం. వి. అ. పుం. 1: చూ, పిరియం
గువు. 5; 2. చిక్కెవర్ణముగలజంక చూ, హరి

గము. 1; 3. కుమ్మెద. చూ, సారంగము.
8; 4. కడపక. చూ, హరిపిరియము; 5. ప్రిం

కణము*: చూ, క్యము 7; 8. వేగిన *: చూ, సగ్గకము. 2.

వీయకాంక్ష. అం: చూ, పృథ్వు 1. ("న, య, న, య, న గురువులు. 11 యతి 18 వేదం మ్మ); బా. సం. వి. అ. (నీ) 2. చూ, వీయకాంక్ష

పీఠిక సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, స్నేహము.

క్రియానర్మక వాటిక, అం. (శ్రీహర్షః ము. వా. సె. ౧౦): మా, కాన్యవాటికములు. [చదు

సిరియపడు మి. అ కి. చూ, రూ-సిరియం
సిరియము సం. వి. అ. పుం. 1 వృద్ధి *

చూ, రాజాద్వయము; 2 చూ, స్వేదనము
మార్గము. 3, ఆ. 98; 3 చూ, సంతోషము;
విగ్ర. 4' అనుభవము. ఇప్తయ చూ, కల్ప
భవము. 2; 5 (తె) — నామకము, గిరాజి,
6. జోడఁబడినది: చూ, వాంఛ; అం. 7-
చూ, జననశ్రోతములు.

జ్ఞోయవారి, సం. విణ. (న. ఈ. 5) చూ,
వీయంవదుఁడు, 2.

వీరియవాదిక. సం వి అ. స్త్రీ. 1. వివాహాది
 పర్యయములకు మంగళవాద్యము: చూ,
 వీర, 2. వివాహాది పర్యయములకు మంగళవాద్య
 ద్వయ: చూ, సరళము. 2.

పీఠాంశ. సం. వి. ౧. స్త్రీ. దాక్ష. ౪. మా,
సామంత.

వీర్యము, సం. ౩ అ. పుం 1. దూ. పియా
కము *: చూ, సన్నుతిద్రువు, 2. అదవి
చూమిడి చూ, చూమిడి. [లము. 1. *

ప్రతియుగమునను స. వి. ఉ. పుం: చూ, ప్రియ
ప్రియము. స. వి. ఆ. పుం. 1. పాప
నాగుడు: చూ, పాప. 2. చూ,
కీ, ప్రియము.

కర్మయోగము. వా.వి. వి: మా, ప్రేమసి.

၆၃

దీక్షావము. సం. వి. అ. వ. కృష్ణమూర్తిమహా
చూ, సాహిత్యము.

క్రీ. సం. వి. ధ. క్రీ. 1: చూ, సంకీర్ణము.
పాండు. 2, ఆ 104: లక్ష్మి. 3, ఆ, 108;
2: బాధ: చూ, స్నేహము; 3 మధ్యభూతి
భార్య: చూ, భార్య; ఆం. 4: చూ, మోగ
ములు; 5: చూ, వ్యక్తము 1 (ఒక్కొక్క
పాదమున ఒక్కొక్కము చెందునదవులు గల
ది 5వ ఛందస్సు.)

ప్రతిపక్షము సం. వి. ఆ. జ. అక్షరగారి చేత
గాని మామగారిచేతగాని పేరుచేయ్య
బడినదియు పాదపంపన కాలమునందియ్య
బడినదియునై ప్రస్తావనము; చూ, విత్తయ 1.
ప్రీతుడు, సర. విణ చూ, హ్యుడు.

ఫ

పురింగుడు దే. వి చూ, రూ-పుంగుడు.

1—2—3 [Уч. 7, 2] 12.

పురిచ్చే. జే. అ. ౩: మా, రూ-పుచ్చే. ౩.

పుష్పి జే. వి: చూ, మా-పుష్పి. 1-2;

8. మణికోపవిశేషము చూ, రత్నము. 1.

పుష్ప. వై. వి = పులక: చూ, రూ - పుడుగు.

శ్రీష్టమం. సం విదా: చూ, మా-శ్రీష్టమం.

13)

పేంకడము. వై. వి. ప్రీతింగు * మా,
సన్మకదుర్తి.

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು. ಬಿ. ಬಿ. - - - - -

పెళ్ళిగము. నె. వి.పేళ్ళిగము: మా,
రూ-పెళ్ళిగము. 1—2

చౌగడ, వై. వి. చిప్పిరావి (ద్రవ్యమువి. క. ర.):
 ఓయో, యా-కెగడ. 1-2-3; ఆం.
 4. (అనుక్రమము): యా, రాజ్యాంగములు
 చిప్పిరావి, వై. వి. చిప్పిరావి (ద్రవ్యమువి. క. ర.):
 (పేరు + కడ) — వై. (యూరాజానము -
 - వై. కి. ల. 28) [నావి యా, భార్య
 - పెద్దదనావి. ద్వ. వి. మంత్రిభాగ్య, మంత్రి
 పెద్దవి. కే. వి. యా, యా-చిప్పిరావి *
 పెద్దవి. కే. వి. — వై. (విజయనా
 పెద్దవి. ద్వ. కి. వి. వి. (పేరు + భాగ్య)
 పెద్దద ద్వ. వి. యా, యా-కెగడ.

۱۳۰۰

'శ్రీం' వయస్సు వై వి.వి.వి.యస్సు * రుక్మి
 3, ఆ 35 చూ, సన్నుడువు
 'శ్రీం'గవద్దు. ఆం చూ, శుద్ధవయస్సు
 'శ్రీం'గవయస్సు వై వి.వి.వి. చూ, రూ-శ్రీం
 కవయస్సు *. పూ 3, ఆ 34, ఆం 2 చూ,
 వాటికల (2)కవయస్సు, యుద్ధవయస్సు, నిద్ర
 తేనాయక(డు). వయస్సు *
 'శ్రీం'కవయస్సు వై వి.వి. చూ, రూ-శ్రీం
 'శ్రీం'ఖ. సం. వి. ఆ. (శ్రీం). 1 దోల, ఆయస్సు
 ల చూ, సవారి; 2 వర్ణవయస్సు చూ,
 విద్యవయస్సు 1; 3 శ్రుత్యవయస్సు చూ, వ్యంజక
 ము. 1; 4. పేరెయస్సు ఆశ్రయతి. చూ,
 'శ్రీం'వయస్సు
 'శ్రీం'ఖవయస్సు. సం. వి. ఆ. వ. 1. వ్యక్తివిద్య
 ము. భూ. విరా 1, ఆ. 33. చూ, 'శ్రీం'
 ఖ 3; 2: చూ, 'శ్రీం'ఖ. 2; 3. పురీతవయస్సు
 చూ, పాపవయస్సు. 1; 4. వాలకవయస్సు,
 వ్యంజకము.1. [వయస్సు
 'శ్రీం'ఖవయస్సు. ఆం. చూ, ఆశ్రయకరణ
 'శ్రీం'ఖవయస్సు. ఆం. చూ, వ్యాసకరణ వయస్సు

జా. (అనువదియగు విశ్వీకరణబంధములలో నొకటి).

శ్రీనిధిరము. సం. వి. 1. ఊరేబడినది,
అందోలితము: చూ, బోలితము; 2. కదలి
చుబడినది: చూ, వేలితము, 2; అం.
3: చూ, అకహిందగ్గకాలంకారములు;
4. చూ, అవహిందా వర్ణకాలంకారములు.
శ్రీనిధోలిక. సం. వి. ఆ (మ్రే). చాతావీల:
చూ, సచారి.

పేరింగ్ ఫోలిజము ఆం చూ, కరగములు.
పేర్లకు దే విని అధికము. పంచ. నా.
1, ఆ. 414 చూ, పేరుపేరులు
పేర్లగులు. దే వి బ (పేర్లు + పాలు)
పేర్లగులు, పొందు. 4, ఆ. 196 చూ,
పేర్లు.

ప్రశ్న సం వి. ఆ (ప్రశ్న). 1 బుద్ధి: చూ,
హృదయము 2, 2 ఈశ్వరము: చూ, వీక్ష
ణము, 3 స్వప్రేక్షణము.

చీర్యమును సం. ౬౭ న 1 శతకము:
చూ, లోచనము; 2 చూ, శీర్ష 2;
3 చీర్యమును; 4. = శీర్షము. పాదిన
యన్తకము. చూ, వర్ణము 1; 5 = పెక్కు
గాము. కెట్టేల కున్తీరావు, ముల్లరింగము. చూ,
వర్ణము. 1 (చూ, ములకాస్త్రము)

శ్రీశ్రీశ్రీమదు. సం. విరా. 1: దర్శకుడు.
(౮) --యోయోవాడు; 2: చూ, పరీతివారు
దు. 2 [నియమ చూ, పరీతివారు. 2.
శ్రీశ్రీశ్రీమదు. సం. విరా. యోదాదానది; దర్శ
శ్రీశ్రీశ్రీమదు. సం. విరా. యోదాదానది, పరీతి
మ: చూ, పరీతివారు.

కృష్ణ. జే. బి. చూ, రూ-కృష్ణ.
 కృష్ణ. జే. ప. కి-కృష్ణ. రూ-కృష్ణ.
 జే. చూ, కే.జే.
 కృష్ణపురము. పం. బి. అ. ప. యమనటగము:

చూ, నీమ (1) (దేశములు)
 -పేరపురీకాంశము. అం: చూ, వస్త్రంశములు.
 -పేరము. సం. వి. అ. పుం. 1. వరకమందుడు
 బంతువు; 2. ఒకానొక భూతము. చూ,
 భూతము. 3; విణ. 3. పీనుగు: చూ,
 సంస్థితుడు.
 -పేరకపనము. సం. వి. అ. ప: చూ, శక్తికానము.
 -పేరకవారురసు బాహ్యులు. అం: చూ, ఘా
 న్నర బాహ్యులు. (విరు యజా శ్రేయలు.
 కత్తియనాగా పరీక్షములందుఁ గానంబడి
 యెదరు.) (చూ, బాహ్యులు)
 -పేరకవాహితుడు. సం. వి. అ. పుం: ఆవిష్ట
 డు, భూతావిష్టడు.
 -పేరక్క. సం. అష్ట. జన్మాంతరము: అనుకర్త.
 -పేరపు. వై. వి: చూ, కనుకోము.
 -పేరపు సం. వి. న్ పుం. ప. రూ-పేరపు
 ము=పేరిమ-పెర్మి 1: చూ, సంకోషము,
 2: చూ, స్నేహము; వా. 3. పయ: చూ,
 హర్షము. 2.
 -పేరపువంచకము. అం. అభ్యాసయోగము, అధి
 మానము, సంపరీక్షయోగము, వైషయిక
 ము, పృథావసౌత్వము (5) [1-2-3
 -పేరపుము. సం. వి. అ. పుం. చూ, పేరపు
 -పేరపు. వై. వి: చూ, రూ-పేము.
 -పేరముడి. వై. వి=పేరపు చూ, స్నేహము. 1.
 -పేరముడియే వై. అ. కి 1: చూ, కోకిలయే,
 2: చూ, పిరియందము. భార. ఆర. 8, ఆ
 123; 3: చూ, బాధనడు. కంచ నా. 3,
 ఆ. 323;
 -పేరయనీ. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ). పిరియరాలు.
 పొందు. 2, ఆ. 27. చూ, (స్త్రీ).
 -పేరయనుడు. సం. వి. ప్. పుం: చూ, పిరియ
 డు. 1-2. [రసవదలంకారములు.
 -పేరయన్పు. అం. 1: చూ, నిగములు; 2: చూ,

-పేరనుడు. సం. విణ. ప్రపేరనాచేయవాలి
 -పేరణ-పేర్లు. అం. పిచ్చే, జీవంతము, గడ్డ;
 ము అనునవి.
 -పేరణము. సం. వి. అ. ప. (ఇది ఆ. స్త్రీ). గాన
 కవచమయేష్మదిఅనిక.సం: చూ, పేరేవణ.
 -పేరణి. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ). =పేరిణి: చూ, రూ-
 పెరవణి. పు. 1, ఆ. 104.
 -పేరణియము. సం. విణ. పేరణిచేయఁదగినది.
 -పేరి. అం: చూ, మాకపత్ర కికికాపలు.
 -పేరింయే. సం. ప. కి ౧. =పేరేయ- పెరలే
 యే. చూ, శేయే.
 -పేరితము. సం. విణ. 1. -పేరేపఁబడినది:
 ఉత్తేజము, పరివోదితము; అం. 2. చూ,
 జానపాగ్రిణములు
 -పేరేయే వై. ప. కి ౧ =పేరణ- చూ, పేరిం
 యే. ఉ. రా 2, ఆ. 128.
 -పేరేయేట. వా. వి (సం). -ఉత్తేజము,
 గర్వాభుతం, పరివోదము.
 -పేరేనుడు. వై. విణ: చూ, హోదముడు. 2.
 -పేరేవణ వై. వి=పేరణ: రూ-పేరేవణ
 ము: చూ, హెచ్చేరిక. 4
 -పేరేవణము. వై. వి=పేరణ —వై —
 -పేరేకంయే వై. ప. కి ౧ =పేరణ. చూ, పేరి
 కంయే
 -పేరేపు. వై. ప. కి ౧ =పేరణ —వై —
 -పేరిలదము. వై. వి=పిరిలాప (శక్యమని క.
 ౯): చూ, పదరు. 1.
 -పేరిరి వై. వి. పదరులతోడు వారి. ఉ. 1, ఆ.
 17: చూ, పక్ష. 1.
 -పేరిలు. వై. వి. బ. చూ, రూ-పేరిలు(పుష్టి
 యంతోక వచనాంతము. -పేరిలగింజిలు.)
 -పేరిలిక. వై. వి: చూ, రూ-పేరిలి.
 -పేరిలు. వై. అ. కి ౧: చూ, రూ-పేరిలు. 1-2;
 కి.ర. ౧. చూ, పదరు. 5; ౬. వేన, కపియే

చూ, సంకాపించే. (సంగత వేగియులుకు
టకు. —చై. 4, ఆ. 28; ఆదేవనిగమటలూ
డుటన. —భార. ఉత్క. 2, ఆ. 289.)
—చేర్చియే. దే చేర్చి. (చేర్చిలేయు): చూ, చేర్చి
యే భార. ఆర. 4, ఆ. 345. (రూ—చేర్చి.)
—చేర్చియి. దే చేర్చి —చై —
—చేర్చిలువాడు. దే విరా. చూ, చేర్చిలరి.
—చేర్చివు. దే. వి: రూ—చేర్చిగ—చేగు—చేవు (సం.
కు). — అంత్రము—అంత్రము—ఇద, ఉచ్చా
రము, పునీతత్వ. తద్వి. —కడుపునపుట్టికడ
కు —(చూ, చేర్చివులోని వదములుఅన్నియు
దీనికి వర్తింయను.) “ఇతడు వాచేర్చివు”
(వాడుక)
—చేర్చిగము. పా. తీగటపాలువంపుయంత్రము.
—చేర్చిగముడు సం విరా. చంపువాడు.
—చేర్చిగము. సం వి. ఆ. న. (చేర్చిము; (తే. ప).
అంబకము, అంపుట, పంపుట
—చేర్చిగముడు. సం విరా. చంపదగినవాడు
చేర్చిగము. 1
—చేర్చిగముడు సం విరా. చంపదగినవాడు.
—చేర్చిగము. సం విరా మిక్కిలిచేర్చియమైనది: చూ,
కల్లధము. 2.
—చేర్చిగముడు సం. వి ఆ పుం 1. చూ, భృ
కుడు, విరా. 2 చూ, చేర్చిగముడు.

చై

చైమరితరగతి. వా వి వాలుగవ(చిన్న)తరగతి.
చైచేటు. వా. వి చల్లివారిది.
చైచము. సం. వి. ఆ. పుం 1: చూ, చేర్చిగము;
2. మగనము: చూ, సంవాదము, 3. వేళ
ము: చూ, కొకము; 4. ఉన్నాదము: చూ,
సీసము. (2)

ప్రా

ప్రాన్ద్రు. వై. వి. చున్న చూ, రూ—ప్రాన్ద్రు.

(సూర్యవక్త. —భార. ఆర. 2, ఆ. 118; కార
మునకు. —నిర్వ. 10, ఆ. 83; ఉపకాలము
వక్త. —భాగ 10, పుం. 813; పగివదివ
ములకు. —రామా. 3, ఆ. 107; ఉపకాలము
అను పగ్గమునందుకొందలు అవ్యయముగా
చాగివయ్యవారు. అపవ్యయ పాగిదిటి
పూట, పాగిద్దులెండ ఇత్యాదిపూటములు
సిద్ధించవు)
పాగిద్దుగట్టుట. వా. వి: చూ, అపాగివయము.
పాగిద్దుగట్టు ద్వ. వి. సూర్యకాంతకల ఆద్య.
సం, కాం 8: చూ, రత్నము. 1.
పాగిద్దుగొడుగు వై. వి. 1 చూ, యముడు;
2 కవి చూ, రాహువు. 2; 3. కుంఠికావ్యా
వనయందు సూర్యవేదనపుట్టినవాడు. చూ,
రాగేయుడు; 4. చూ, సుగ్రీవుడు. 1
పాగిద్దులట్టి వై. వి. —చై —
పాగిద్దులూన వై. వి. —చై — (యమునకు -
సాంబ. దే 12)
పాగిద్దులొలి ద్వ. వి. —చై. — [దే 10.
పాగిద్దులొంటి. వై. వి: చూ, హిమంతువు. సాంబ.
పాగిద్దులొడు వై. వి. —చై. — [దే 15.)
పాగిద్దులొమకొడ ద్వ. వి. —చై. — (ఆం. సం.
పాగిద్దులొనుగుడు ద్వ. వి. చూ, సూర్యమనవర్తిని.*
పాగిద్దులెల. ద్వ. వి. 1. పగివదివగులెల,
రూ—పాగిద్దులెల చూ, మానము. 1;
వా 2 చూ, పాగిద్దు 8.
పాగిద్దులెలకునొయి. ద్వ. వి. చూ, విష్ణువు.
1. ఆం, చవా. మర. 14. [(గోపానము).
పాగిద్దులెట్టు. ద్వ. వి. చూ, సూర్యగోపానము.
పాగిద్దులెక్క. వై. వి. ఉత్తరకణ్ణు: చూ,
813. [చేరినెల: చూ, మానము. 1.
పాగిద్దులెక్క. నెల. ద్వ. వి. పాల్లవమానము,
పాగిద్దులొయి. ద్వ. వి: చూ, పాగిద్దులెట్టు
పాగిద్దులెల. ద్వ. వి. 1: చూ, రూ—పాగిద్దులెల
కళా. 5, ఆ. 125; వా. 2: చూ, పాగిద్దు 8.

పాఠ్యము దే. వి. చూ, రూ-పాఠ్యము.
పాఠ్యము. దే. వి. రూ-పాఠ్యము-
పాఠ్యము (ఇది తిరుగుదల — గడ్డపాఠ్యము,
గాఢపాఠ్యము, గంభీరపాఠ్యము): చూ,
హంసరి

పాఠ్యము. సం. వి. ఆ. న. తమ్యపడిగము
చూ, పాఠ్యము 8.

పాఠ్యము. పై. వి. = పూగ. చూ, రూ-పాఠ్య *
పాఠ్యము దే. వి. చూ, రూ-పాఠ్య.

పాఠ్యము దే. వి. బ. చూ, రూ-పాఠ్యము
పాఠ్యము. వా. వి. చూ, రూ-పాఠ్య. [పాఠ్య
పాఠ్యము దే. న. కి. చూ, రూ-పాఠ్య-
పాఠ్యము. పై. వి. చూ, రా. 1

పాఠ్యము. సం. వి. ఆ. న. 1. (నీళ్లు) చిలుక
రించుట చూ, సంపాఠ్యము. 1;
2 (యజ్ఞమునందు) పశువును వధించుట చూ,
కనము.

పాఠ్యము పం. స. కి. 1. (నీళ్లు) చిలుక
రించుట చూ, సంపాఠ్యము; 2 (యజ్ఞము
నందు) పశువును వధించుట, చేతు
సంపాఠ్యము.

పాఠ్యము. సం. వి. 1. చిలుకరించుటనది
ఉత్పత్తి; 2 (యజ్ఞమునందు) పశువు
బడి-డి ఆపాఠ్యము, ఉపసంపన్నము,
భగవంతుడు (చూ, ముదిరము)

పాఠ్యము. పై. వి. రూ-పాఠ్యము. చూ, రా. 1.
పాఠ్యము. దే. ఆ. కి. చూ, సంకరకట్టు.

పాఠ్యము. దే. వి. రూ-పాఠ్యము. 1. (బు)
పాఠ్యము పాఠ్యము గవాదికమును కాపా
డి యనుభవించుట; వి. 2. చూ,
పశువు. "పాఠ్యములు" ముద్రా

పాఠ్యము. పై. వి. బ. చూ, రూ-పాఠ్యము.
పాఠ్యము. పై. స. కి. = పాఠ్య. అన్నపానము:

లిప్తి పాఠ్యము చూ, సంకరము 1.
పాఠ్యము పై. వి. 1 = పాఠ్య. పాఠ్యము,
భగవంతుడు చూ, పై. వి. = పాఠ్య
2 రూ-పాఠ్యము చూ, పాఠ్యము;
3. రూ-పాఠ్యము నిపుడు, ఉపాయము
(అరికొందలు) అచ్చము, కాం. 284, 4: చూ,
సమర్థము.

పాఠ్యము. పై. వి. = పై. = 2-3-4

పాఠ్యము సం. వి. ఆ. న. 1 బట్టి. రూ-పాఠ్య
చూ-పాఠ్యము: చూ, పాఠ్యము; వి. 2 =
చాంత, పట్టబడినది (గంభీర) చూ, పాఠ్యము.
పాఠ్యము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 పాఠ్యము, నువ్వు
మువ్వు. చూ, మువ్వు; పుం. 2. గడ్డపాఠ్య
ము. చూ, పాఠ్యము. 1, 3 పాఠ్యము: చూ,
పాఠ్యము. 1, 4 పాఠ్యము. చూ, పాఠ్య
ము; వి. 3. తరువది చూ, నాటకము,
8 పాఠ్యము. పాఠ్యము: చూ, సంభాషన 3;
7. పాఠ్యము పాఠ్యము చూ, పాఠ్యము 1.

పాఠ్యము. పై. వి. 1. = పాఠ్య. పాఠ్యము 2, ఆ.
12. చూ, సంకరము, 2 చూ, పాఠ్యము.
య 4, ఆ. 181 [కా. 1, ఆ. 44.

పాఠ్యము. పై. స. కి. చూ, సంకరము. 1.

పాఠ్యము అం. చూ, ఆగమములు.

పాఠ్యము. సం. వి. శేషము. ఉద్ధియము.

పాఠ్యము. ఆం. చూ, ఆగమములు.

పాఠ్యము. పై. ఆ. కి. పాఠ్యము (ఇది
తొలిపాఠ్యము: చూ, సంకరము.

పాఠ్యము. పై. వి. పాఠ్యము, రక్షణము
(అరికొందలు) అచ్చము. ఆ. కాం. 284:
చూ, సంకరము. [7, ఆ. 342.

పాఠ్యము. పై. వి. చూ, పాఠ్యము. 1. భార. ఆర.

పాఠ్యము. పై. వి. (పాఠ్యము + అల) 1. ఇ
లలు. రామ. 1, ఆ. 8: చూ, భార్య-

(పోల=బలు); 2. అందుది. అం, భా
ది. 104. చూ, స్త్రీ.
పోల పై వి=పుత్రీ. చట్టాను "అపోల"
ఉ, రా. 3, ఆ 179. చూ, దేశము.
పోలుగుడుపు లే స కి రూ-పోలుగుడుపు
చూ, ఈయే
పోలుగుడుపు లే స కి రూ — పై —
పోలడి వా వి. పురిష చూ, సమ్యవము
పోపు పై వి-పోస చూ, రూ-పోగు
(రా?కి చూరి, ఉ 9, ఆ 215, హరి, ఉ
3, ఆ 175)
పోపులాను ద్వి ఆ కి. చూ, రాసికడు
పోపును సరి వి. అ. పుం. కాన్యపుట మాన్య
ము, ఓ. అం, పాననం,
పోపుతిథి గురికి అం చూ, వాడుకలు (21,
యందు శాంతకగతుడైయుండ ఫలము
సొంపియుండు వాడుక)
పోపునది సరి వి ఆ. స్త్రీ చూ, చూ.
పోపునది [పోపునదిము.
పోపునది సరి వి ఆ పుం: చూ, రూ-
పోపునది సరి. వి. దేశాంతకగతుడు
పోపు సరి. వి ఈ స్త్రీ, ఎగిరిపడెడుచేగు
చూ, మత్స్యము 1.
పోపునది సరి వి ఆ పుం. 1 ఏనుగు
కాలు చూ, పాన్తి; 2 ఏనుగుమోకాలు
చూ, పాన్తి; 3 కూర్పు, 4 శేరు.
పోపునది. సరి. వి. 1 తార్కికుడు,
అక్షపాదకుడు, ఘటకాసి; 2. చూ,
సమర్థుడు.

పో

పోపు. సరి. వి. ఆ. స్త్రీ =పోపు. బోటి. 1:
చూ, స్త్రీ; అం. 2 చూ, స్త్రీయ-యోవన

శేవములు (స్త్రీమంత్రేవ విశిష్టనాయికా
విశేషము, ఉరియ, చదునెవిమితిమొండవ
పైలడివ వయస్సుగరిసి సంపూర్ణయావ
వముగలది) [ద్రము. 1.
పోపును సరి వి. ఆ పోపునది చూ, పురిపు
పోపు సరి. వి ఆ స్త్రీ (రూ-పోపును-
పోపునదిము) 1 చూ, పామగ్గము 1, అం.
2 చూ, గుణములు. [పోపు 1.
పోపు సరి వి క పుం చూ, రూ-
పోపునది సరి వి. ఆ పుం — పై —
పోపునది సరి వి. ఆ పోపు. 1 విపు నది
చూ, నమగ్గుడు, 2. పురిపుగ్గుడు
పోపుగ్గుడు అం చూ, అంకూరం 3.
(కేటపాగుపు లేపునది పోపునదిగ
పెప్పటి "కిదా — శేమకొప్ప నుమువా
శీరినాని బాలిలము ")
పోపునది సరి వి ఆ. స్త్రీ. రూ-పోపునది.
పూర్వార్థాది చూ, రిక్తం. 1.
పోపునది. సరి వి ఆ. పుం. రూ-పోపు
చరము కాన్తి సమానము చూ, మానము. 1.

ప్ర

ప్రక్షము సరి. వి ఆ. పుం. 1. శోర్పి * చూ,
సుపార్వము; 2 కలకర్పి * చూ, మపా
ద్విము, 3 రావి * చూ, కాన్యలము, 2;
అం 4. చూ, ద్వీపములు
ప్రవ. అం చూ, సంవత్సరములు.
ప్రవంగ అం చూ, సంవత్సరములు
ప్రవంగము. సరి. వి. ఆ. పుం. (రూ-ప్రవంగ
ము-ప్రవంగము) 1 శోరికి; చూ, హననిము;
2 కన్య: చూ, హరి. 12.
ప్రవంగము. సరి. వి. ఆ. పుం. — పై —
ప్రవంగము. సరి. వి. ఆ. పుం. — పై —

వ్వవగుఁడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. గరుడుఁడు చూ, బారివాహుఁడు; 2. అనుగుఁడు చూ, మారనూకుఁడు.

వ్వవము సం. వి. ఆ. పుం. 1. కయిపడిముఁదై* చూ, ముఁదకము; 2. గంధర్వగుఁడు*: చూ, బారిక. (కృగుఁడు. 1.); పుం. 3. =వడవ, తెచ్చి* చూ, హోడము; 4. కచ్చు. చూ, రూ—వ్వవంగము. 2; 5. కోఁతి: చూ, రూ—వ్వవంగము. 1; 6. గొఁట్టె: చూ, మేషము. 1; 7. నీరుకాకి: చూ, వాయసము. 1, 8 నీరుకోడి, కప్పై లేడి (అనికొందఱు). చూ, నెలకాలిది (పుంకొ); 9 =వల్లు చూ, చక్రివగుము 2; 10 చూ, పులిము. 1; 11. కాఁటు* చూ, లంఘ, 12 కాకికుమ్మి క*: చూ, మూర్ఖకము; 13 క్షోద్వి* నుస్కూము. [మరియారుపు

వ్వపుడు. సం. వి. ఆ. పుం. మాలవాఁడు చూ, వ్వన్న వా. వి. సంకలనపునఱుకు. +

ప్రా

ప్రాల్ ను సం. వి. ఆ. పుం. క్షోద్వివండు. ప్రాటు. 1. వి. 1 వద్దతి; 2. కొలకను స్కేలు టిట్టు కంపను అనువానితో వున్నవఱుచి వుటముగియును.

ప్రానలు వా వి ఒకరకము మెత్త నిట్ట చూ, వస్త్రము.

ప్రాను. వా. వి. కొలకవటము. ప్రాల్కము అం: చూ, గమకములు.

ప్రి

ప్రిడగు వా. వి. (వకిలు) వ్యాధివాది. ప్రిహము. సం. వి. క. పుం. (రూ—ప్రిహము) వ్యాధియనున యెడమచక్కి— నందెకు మాంసగోళము: నల్మము. ప్రిహోరుపు. సం. వి. ఉ. పుం. ములుమారు గు*. చూ, రోహి. 2.

ప్ర

ప్రవము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. మూఁడుమూత్రలా కాలముగల స్వరము, వ్వవము: చూ, స్వరము. 2; ఆం. 2. =పుటము. వేగమున అంత పేరయు ననుముగాఁబోయెడు అత్యధారా విశేషము, నిబ్బరము: చూ, ధారలు, చూ, హయము. [ప్రా] గమలు. పులిమేరువవ్వము. అం* చూ, చక్రివక్రివక్రియ పులిమేరుపు. అం —పై — పులిమేరుద్దివ్వము. అం. —పై. — పులివము. సం. వి. గ. కాల్యబడినది ఉపితము. దిగ్గ, దగ్గము, పులివము.

ప్రా

ప్రాము సం. వి. ఆ. పుం. చూ, రూ—ప్రాము

ఫ

ఫ ఒకియత్తరము ఫక్కి సం. వి. ఈ. స్త్రీ. రీతి: చూ, విధము 1. ఫక్కిక సం. వి. ఆ. స్త్రీ. ఏకగ్రంథము: చూ, సంపుటము 2. ఫక్కు. వా. కి, వి. మాత్రము, ఊరక; ఉత్త. ఫణి. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. ఆ. పుం. రూ—ఫణిము. వడగ: చూ, సర్పము. ఫణిము. సం. వి. ఆ. పుం. —పై. — ఫణి. సం. వి. క. పుం: చూ, సర్పము. ఫణిజ్జకము. సం. వి. ఆ. పుం. రూ—ఫణిజ్జకము. మరువము*: చూ, సమారణము. ఫణిజ్జకము. సం. వి. ఆ. పుం. —పై. — ఫణితము. సం. వి. ఆ. ప. 1. వాక్కు: చూ, కల్పము. 2; వి. 2. చెప్పబడినది: చూ, కల్పము. 2.

ఫణిలి. సం. వి. ఇ. శ్రీ: చూ, ఫణిలి. 1.
 ఫర్మా. వా. వి. రాగజ్జ: చూ, కాసనము. 5.
 ఫర్మా. వా. వి. — శ్రీ: —
 ఫలము. సం. వి. అ. శ్రుం: చలక. 1. చూ,
 చలక; శ్రుం, వ. 2: చూ, చూ-ఫలము. 7 8,
 2. చార్త: చలక: చూ, చలక.
 ఫలశ్రుము. సం. వి. అ. శ్రుం: చూ, వృషణము.
 ఫలపాకాంతము సం. వి: ఓవద్దము (ఒక్క-
 చుటతో ప తునము పైడి అరటి, పరిమెదలగు
 వారిపేరు) [చూ, సుమవి. 1
 ఫలపూరకము. సం. వి. అ శ్రుం. మట్టకాశ్రుక:
 ఫలపూరము. సం వి అ శ్రుం. మాదిఫలము*.
 చూ, సుపూరము.
 ఫలము సం. వి. అ న 1: పరిసవము, పరిసా-
 నము (తె).—చుట, చుడు; తద్వి —
 పైదచుడునము — (తె) - గొప్పండు; 2 ల
 లించిన పరిశివదాగము; 3 పరియోజనము
 చూ, వ్యాపారము. 1; 4 = చలము: చూ,
 చలము (1); 5. శోశకాయ; 6 పరిశ్రీకా-
 య; 7. శేడెము. చూ, చారిగ; 8 తెత్తము
 తో చేసిన శేడెము చూ, చారిగ; 9 బాణ-
 ము ములికి. చూ, బాణము. 1; 10. వాగటి
 కణ్ణు: చూ, కణ్ణుగోల. (చాలము. 1);
 11. చందిశో అదివర: చూ, మాకరము;
 12: చూ, ఫలపాయము; వి: 13. ఆధిక-
 ము చూ, పాచాకము.
 ఫలములు అం. అక్షరము (రావిచుడు), పైణ-
 వము (పెరుగులియ్యము), ప్లాక్షము (పోర్ని-
 చుడు), పైయగోధము (మట్టిచుడు), ఇం-
 గుదము (గారచుడు), బార్తకము (మలగ-
 చుడు), బంబువు (వేరేడుచుడు), శేవెల-
 ము (రేగుచుడు) మొ. [పూరకము.
 ఫలమాలకము. సం. వి. అ. శ్రుం: చూ, ఫల
 ఫలవంతము. సం. వి: (క. ఈ. క.) రూ-

ఫలవతి. చండ్లుగలది (వృక్షము). ఫణి, ఫలిత
 ము, ఫలిని: చూ, వృక్షము.
 ఫలపాడబము. సం. వి. అ శ్రుం: చూ, కాడింబ*.
 ఫలసమృద్ధి సం. వి. ఇ. శ్రీ: అనువి.
 ఫలవదనము. పా: చూ, వృత్తము. 1. (న, న, న,
 న, న గురువులు. 10 యతి. 18 వందము.)
 ఫలపాయము. వా. వి: చండినచంట ఫలము.
 ఫలాద్యక్షము. సం. వి. అ. వ: చూ, సుమంగళ*.
 ఫలావా. వా. సం. వి. పేరునకు బదులుగా నుచ్చ-
 రించెడిది, ఒకానొక, అట్టి “ఫలావాచార”
 ఫలాశ్రీయము. సం. వి అ శ్రుం. కొండగను
 గు* చూ, మృదుమృదుము
 ఫలి సం. వి. ఈ. శ్రీ. 1 పేరింగము* చూ,
 నవ్వు కదులిపు; వి: 5. 2: చూ, ఫలవంతము.
 ఫలియే సం. అ కి. 1. చక్రముగు (తె).—
 ఉరియు, చుడు, చలకు; 2. గెజ్జెలు:
 చూ, పిద్దియే [వి: 2 ఫలిచివది.
 ఫలితము. సం. వి. అ శ్రుం 1. చూ, వృక్షము;
 ఫలితము. సం. వి: చూ, ఫలవంతము.
 ఫలిని సం. వి ఈ. శ్రీ. చూ, రూ. వారిని*
 (తబిగొట్టు; వెన్న పెరుగుకూర; కిన్న చెఱకు.
 ఈమూడింటికిని వేర్చియును); 4 చూ, నవ్వు
 కదులిపు*, వి: 5: చూ, ఫలవంతము
 ఫలేగ్రహి. సం. వి: (ఇ) అవంద్య,
 చండమాగ్రి: చూ, వృక్షము [ఫారి. 2.
 ఫలేరహ. సం. వి. అ. శ్రీ. కలిగొట్టు*, చూ,
 ఫలాదియము. సం. వి. అ శ్రుం: చూ, వృక్షము.
 ఫలమడు. సం. వి. అ. శ్రుం. అర్జునడు: చూ,
 సుభద్రేశుడు.
 ఫలవ్ర సం. వి. ఉ శ్రీ. 1. గొక్క మేడి*: చూ,
 బొమ్మ మేడి; వి: 2. పారములేదిది: చూ,
 లెండు. 2.
 ఫసందు. వా. వి. సాగము.
 ఫసలి. వా. వి. మహమ్మదీయుల పత్నీనము.
 ఫణిఫిక్తు: మహాపరమహంస. అం: చూ, సమద్ర
 మలు.

ఫా

ఫాంటము. సం. వి. అ. ఫం: ఆవాయుసకృత
ను. [శర్కర. 1

ఫాలోతము. సం. వి. అ. న. చేక్కెర: చూ,
ఫామేదా. వా వి. గొప్ప.

ఫాయిదా. వా. వి. చూ, పాయిదా.

ఫారము. వా. వి. 1. ఒకతరగతి (క్లాసు);
2. ఒక భాగము, 3. ఒక పెద్దకాకితము (పీట)

ఫారినీ వా. వి. చూ, ఫారినీ (చూ, కివుడు)

ఫాలనేరుడు. సం. వి. అ. ఫం ముక్కుంటి
ఫాము సం. వి. అ. న. 1. నెత్తి చూ, కిర

ము 1; 2 చూ, లాటము; ఫం 3 చూ,
రూ-ఫలము. 10, ఒక 4 నూలుతో నేయ

ఒకేవి (చుట్టుము) చూ, చుట్టుము
ఫాలుడు సం. వి. అ. ఫం. 1. చూ, బలరాము

డి; 2 చూ, ఫాలనేరుడు

ఫాల్లనము. సం. వి. అ. ఫం 1 పాల్లనము
చూ, మాము 1, 2 ఏలువద్ది. చూ,

సాలనా 3
ఫాల్లనము వా సం. వి. అ. ఫం చూ, మా

పాల్లనము 1 [ము 1
ఫాల్లనము. సం. వి. అ. ఫం చూ, ఫాల్లన

ఫాల్లనము సం. వి. అ. ఫం చూ, ఫాల్లనము

ఫాల్లనము సం. వి. అ. ఫం చూ, ఫాల్లనము

ఫాల్లనము సం. వి. అ. ఫం చూ, ఫాల్లనము

ఫాల్లనము సం. వి. అ. ఫం చూ, ఫాల్లనము

ఫాల్లనము సం. వి. అ. ఫం చూ, ఫాల్లనము

ఫాల్లనము సం. వి. అ. ఫం చూ, ఫాల్లనము

ఫాల్లనము సం. వి. అ. ఫం చూ, ఫాల్లనము

ఫిర్యాదు. వా. వి. మొట్ట, విన్నపము.

ఫీ

ఫీసో వా. వి. 1 చేయించుకొనినవనికెయి చెప్పుడు
గౌరవప్రద్యము "ఫీజరు క్లీజు"; 2. వేరువు
కొనినందులకు బడికి చెల్లించెడు ప్రద్యము.
"స్కూలు ఫీజు"; 3. రిజిస్ట్రేషన్ రు
సుము చెయి.

ఫు

ఫుముక్తు వా. వి. అనకాళము, విడుదలకాల
ము (పురుషగృహము)

ఫుల్లుము సం. వి. అ. ఫం 1 ఒక్కొక్కము, ఉక్కొక్కము:
చూ, సంఫుల్లుము; అం 2 చూ, గండ్లకొయలు.

ఫుల్లనము సం. వి. అ. ఫం చూ, నర్మము.

ఫే

ఫేవము సం. వి. అ. ఫం. సముచ్చిన్నమరుగు:
చూ, సముచ్చిన్నము. (పాలమరుగునకు. — కా

రిగ్గరకము (చూ, సువర్ణము)

ఫేరక సం. వి. అ. ఫం 1 చూ, భక్త్యము.

ఫేరము. సం. వి. అ. న. 1 రీరగుబండు:
చూ, ఫలములు, ఫం 2. అంబుబ్రసాధన

ము. అంబుబ్రసాధనము, అంబుబ్రసాధనము, అంబుబ్రసాధనము,
ధనము, కటకము, కాంతము, కృష్ణరీజము,

క్షుణ్ణము, గర్భపాతిము, గర్భసాధనము.
(రే) — కుంకుమ 4; ఒక. 3. మరుగుగలది.

ఫేరవము. సం. వి. అ. ఫం. రూ-ఫేరవు.
నక్క- చూ, పృథుగము.

ఫేరవు. సం. వి. ఉ. ఫం. — వె. —
ఫేరవుడు. సం. వి. అ. ఫం: చూ, రాక్షసుడు

డు 1.

ఫల. సం. వి. ఆ. ప్ర. రూ-ఫేరి. ఎంగిరి
చూ, భక్తిమిత్రము
ఫేరి. సం. వి. ఈ. ప్ర. — 2. —

ఫా

ఫానము సం. వి. 1. తివరగివది; 2 తివర
బడినది చూ, భక్తిము.

బ

బ ఒకతరము. అం. 1' చూ, సరళములు;
2' చూ, కవగము [చూ, లోగము. 1.
బంక. దే. వి. 1' చూ, బంధన; 2 గృహణి.
బంకమున్న ద్వ. వి. చిక్కమమ్మ: చూ, భూమి. 1
బంకమున్న దే. వి. చూ, లోగి
బంకు. దే. వి. 1. నందునీధి: చూ, సందు 5,
2. కూరునివలె నటించువాడు. ఉ, పారి
4, ఆ. 181; 3 చూ, రక్షకుడు
బంకెత దే. వి. (బంక + ఎత) బంధురాలు.
చూ, ప్ర. ప్ర.
బంకోలు నై. వి. జన్మభయదీలముపెడి యొక
ద్రవము [నెలువల 1
బంగళబయలు. వా వి మిక్కిలిబయలు చూ,
బంగరము. నై. వి. 1 = భృంగార. (రూ-బంగ
ర. బంగారు-బంగారుము). చూ, లోహము. 1;
2. = భృంగరక: చూ, లోంగరము
బంగరు. నై. వి. 1 = భృంగార: చూ, బంగరము 1,
2: చూ, సంపెంగ*. ఆం, వదా. 8-71
బంగరగొండ. నై. వి. రూ-బంగారుగొండ.
1. హేమాద్రి. బృ. 2, ఆ. 174: చూ, భగ్న
తము; వా. వి. 2. నుంచివాడు. చూ, సుక్ష్మలి
బంగరుపురుపు. నై. వి. తుద్యజలవరము: చూ,
కుక్కుము. 1.
బంగరుమెంగలి. ద్వ. వి: చూ, స్వర్ణశీతలి *.

బంగరుపు. నై. వి. = భృంగార: చూ, రూ-బంగర
ము 1. పాండు 1, ఆ. 108.
బంగల దే. వి. కుంచటి. చూ, హసంతి.
బంగరము. నై. వి. 1 = భృంగార: చూ, రూ-
బంగరము. 1, 2. ఒకచెఱుకు*. చూ, రహ
లము 3; వి. 3. దుర్గము. రూ-బంగా
రు: చూ, పెక్కనము 3.
బంగారు. నై. వి. వి. — 2. — [రంధ 2.
బంగారుఅరటి. ద్వ. వి. మువ్వకడిలి* చూ,
బంగారుఇల్లు ద్వ. వి. స్వర్ణగృహము చూ,
నదనము. 1. [పులులు. 1.
బంగారుకంటి వా వి. కనకాక్షి చూ, సరిసం
బంగారుకడుపువాడు. ద్వ. వి. చూ, బృహత్ 1.
బంగారుకాళ్లయ్య జా కుభుచ్చిమైన పాదవ్యాస
ముకలవాడు. “బంగారుకాళ్లయ్య కేకే
వేయేడులు రాజ్యమేలు మనుచోక” నై. జ.
2, ఆ 851.
బంగారుకుండ నై. వి. 1 స్వర్ణగుట్టము చూ,
వారివారిము (పాత్రము 8), వి. 2 చూ,
వృద్ధము, జా 3 అందకలై, బంగారు
లోమ్య. “బలిరా కేంకు కేందక్క నీయిరి
బంగారుకుండయే” (పాండు 3, ఆ 87)
బంగారుకొండ నై. వి. వి. చూ, రూ-బం
గరుకొండ. [ఆం. 17 చూ, నది.
బంగారు తామరపంటచేయ ద్వ. వి. గంగ. కేం,
బంగారుతీగలు నై. వి. బ. శాలిధాన్యము:
చూ, ధాన్యము. [పియ్యక.
బంగారుపిచ్చిక ద్వ. వి. పచ్చేతలపిచ్చిక: చూ,
బంగారుపూత. ద్వ. వి. బంగారుపునటితో
చేసిన మలామా. (గిల్లి)
బంగారుబొమ్మ. 1. జా. చూ, బంగారుకుండ. 3;
ద్వ. వి. 2: చూ, ప్ర. ప్ర.
బంగారిము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. ఒకపిట్ట:
చూ, శకుంతి (మీ); ఆం. 2: చూ, రాగాం

గములు; వై. వి. (1) = రంగ. పంగళేశము: చూ, దేశములు (సం. అవికాంబలు) బంగళా. వా. వి. ముడువాలేనియిల్లు చూ, సదనము. 1. "బంగళానంకిణిల్లు" బంగళానూతము. వా. వి. చెన్నపురిరాజధాని కిరూర్పుల్లగవన్నచముర్తిము: చూ, సము ద్భ్రమము. బంగళాదుంప. వా. వి. 2. జాతిదుంప.*. బంగళి. సం. వి. ఈ. (ప్రేమ) 1. కొమ్మగంటికి చూ, రంధ్ర. 2; అం. 2: చూ, భిన్న పద్ధతక భాషలు; 3: చూ, మాళవకృతి జ భాషలు. బంగి. వై. వి. 1 = భంగి. గంజీ-గంజీయ- గంజీవి-గాంజీ-గంజీయ, బంగు. (సం) -క లంజము, గంధారి, జయ, త్రిశూలిని* ("శ్రీద గా: ప్రే" అనుపదముక నున్న పదిములుగూడ డీని కి వర్తింపదని కొందఱులు); వా 2 తపా లులో కంపెడు మూట (పార్సీలో) బంగియమ్మ ద్వ. వి. బంగితాగనవాడు బంగ వై. వి = భంగి. చూ, రూ-బంగి. 1. బంజీరు వా వి కీడు-సేల చూ, భూమి. 1 బంజోరి వా. వి లంబాడీజాతివారు బంటి జే. ఆప వీళ్ళలోలకను దలిపెడి. పౌర్ణ్య యము "సముద్రము మోకాటిబంటి" బంటు. వై. వి = భట 1: చూ, సేవకుడు, 2 చూ, భటుడు 1; 3: చూ, భక్తుడు ఈ 1, ఆ 143, 4 చూ, శిష్యుడు య 1, ఆ 132, వి. వి = భట. 5 కూరుడు చూ, పొంతుడు; 6 చానుడు: చూ, సేవకుడు. [చూ, శౌర్యము 1 బంటుకనము. వై. వి = భటకృ. శూరకృము బంటు మెకము వై. వి చూ, మూకరము. బంట్రోకు. వా వి బంటు. చూ, సేవకుడు బండ జే. వి. 1. పెడల్పుకాయ. చూ, రాంబ; 2. పొట్టిగోకరి: చూ, శోకరి, 3. చూ,

గుడిగట్టు: వి. 4 ఆటోనినది; వై. వి. 5 = భండ. గె త్రిగోకులవాడు, మేనుకోకికొని విచ్చే మెక్కువాడు; వి. 6. 8 = భండ. (రూ- బండడు-బండనుడు) అకతాను చూ, వ్యాధుడు. 2. బండడు. వై. వి = భండక: చూ, రూ-బండ. 8. బండను. వై. వి = బంధక. 1: చూ, బోను. 2; 2: చూ, బోను. 3. బండనుడు. వై. వి. వి = భండక. వై. 8, ఆ. 123 చూ, రూ-బండ. 8. [కావము. 1. బండలూతు. వా. వి. పచ్చిబూతు చూ, బండము. వై. వి = భాండవ: చూ, సరకు 2. బండకము. వై. వి = భండార. (రూ-బండార ము-బండిరువు) చూ, భాండారము. బండరువు. వై. వి = వై — బండవలము వై. వి = భాండ. రూ-బండాలము. 1: చూ, సంచిమెదలు; 2: చూ, సామర్థ్యము; 3: చూ, సామగ్రి 2. బండట ద్వ. వి. తిట్టు. చూ, కావము. 1. (రూ-బండటము) బండటము ద్వ. వి — వై — బండారము వై. వి = భాండార: చూ, భాం డారము. బండారి. ద్వ. వి. (బండారము + ఇ) బొక్క- సమున కధికారి. మార్క. 1, ఆ. 48: బచ్చే. బండారు. వై. వి. 1 = భండార: చూ, రూ.బం దరము; 2. ఓంగండము: చూ, భూతపనుపు. బండారుడు. సం. వి. ఆ. పుం. గెదలకాచె డివాడు. బండారుపిచ్చిక. జే. వి: చూ, బంగారుపిచ్చిక. బండాలము. వై. వి = భాండ: చూ, రూ-బం దరము. 1 — 2 — 3. బండి. జే. వి 1. (మనుష్యులకుపయోక్తమున నది) తేరు. చూ, శకటము. 1; 2. (దేశాదులకు పయనక్రమనది) భము. చూ, శకటము. 1;

(చలనకముల బండు. —“ఒంట్లెద్ద బండి, జోడెడ్డ బండి, ఒకపాతు బండి, జోడు బోసులబండి, ఒకనట్టుబండి (జటా), జోతునట్టుబండి (బగ్గి), మనిషిలాగను బండి (రెక్క), తొక్కెడుబండి (తైసికిలా) లేక (తైసికిలా), నూనెతో వడపుబండి (చెటారు) లేక (టారు) మజియ (డిగ్ కాదు), పాగుబండి (నైలు), గాలిబండి (నివాసము).” ఇత్యాది.

బండికన్న. వా. దే. వి: దూ-బండికలు-బండి కల్లుచోయమేకు, చిలక, చీల, జీలకడ, మెల (సం) —అత్తము, అమ్మగిరిలము, అజీ-అజీ, అధిపానము, అరి, ఉపధి, మందము, తేకవాయుధము, రథాంగము (చూ, శకటము. 1.) (రెక్క. —గ.బండికంటి నడిమియూ మునకు (సం.) —నాల్గి, బండిక; 2 దొలుపుచ గమ్మ; 3 ఇరుము; 4. కిప్పుము; 5. చక్కము; 6. పూటి, 2. మంచేము; 7. బండికల్లు

బండికలు. వా. వి —పై — బండికలు వా.వి 1. —పై —; 2 రథచక్రము కన్ను, కలు. కల్లు (సం). —గోత్రము; 3 చూ, బాలికాకీర్తి.

బండిగిల్లు దే. అ. కీర్తి. 1 కడగండ్లువడు; 2. బండితలకొంగును: బోలతాకొట్టు-బోలతాకొట్టు, బోలతావడు-బోలతావడు.

బండిగురిగిరి. ద్వ. వి. 1 బండిగురివెందగిరి; 2: చూ, బండిగురివెంద*.

బండిగురివెంద. ద్వ. వి: చూ, శ్వేతపాకి*. బండిశిరిపిట్ట. ద్వ. వి: చూ, బటువునవ్వ. ఆం, ఇవా. 5. 31.

బండిబరువు. వా.వి. ఆచితము: చూ, కాటము. 2.

బండికాట. వా. వి. బండిపోవుదారి: చూ, మాగ్గము. 1.

బండిమొగ్గరము. దే. వి: శకటపూచము.

బండిరిక్క. ద్వ. వి. బోసి: చూ, రిక్క.

బండు వై. వి. —బండ్: చూ, బండాట. కాకి 7, ఆ. 70.

బంకి. వై. వి. 1 బంక్తి: చూ, శ్రీశి. 1; 2 = బంక్తి: చూ, పది (1), దే. వి. 3. వెండు: చూ, సరి. 3; 4. బంకి: (సం). —గుచ్చు తిరి, గుచ్చువువ్వు; కన్య —. హెచ్చబంకి, 2. వేమంకి; 3. విండుబంకి; 4. లేకబంకి. మొ (చూ, వృక్షము.)

బంకికట్టు. ద్వ. వి. కుప్పనటువేవుడు ఎడ్డ పరుసకుగట్టెడి పలుపు చూ, నూత్రము. 1.

బంకికట్టుపలుపు. ద్వ. వి. —పై. —

బంకికుడుపు. ద్వ. వి. సబ్బి: చూ, పాటాటు.

బంకిదూగులాట వా వి చూ, బాలకీర్తి.

బండ. వా. వి. 1. బురడ: చూ, కావము. 2; 2 దిన్న గంట. పాపహరి. 1, ఆ. 41. చూ, రంధ్రము. 1.

బండకము వై. వి. —బండక. తాకట్టు: చూ, వారకము (1) [ద చూ, భాండము. 3. బండడము. దే. వి. దూ-బండలము, బొంకితం

బండన. వై. వి. —బండన. 1. గోత్ర: గోత్ర, జిగట, జిగురు-జిత్తురు-జిత్తురు, బంక (సం). —

నిర్మాణము, నిర్మాణము; 2. చిక్కన, జిగట, జిగురు-జిత్తురు-జిత్తురు చూ, ప్లిగ్గము. 3; 3 బురడ: చూ, కావము. 2.

బండనగొను. ద్వ. ఆ. కీర్తి: చూ, జిగురుగొను. స్వా. 3, ఆ. 28.

బండము. వై. వి. 1 దూలముపై నుట్టెలకు చిగురుమిక్తము లంకాగామర్చిన పట్టె;

2. చెట్టెక్కుచాని బాలికాకీర్తి: చూ, మాత్రము. 1; 3 = బంధ: చూ, గుడితొగ్గము. 1; 4 = బంధ: చూ, గుడితొగ్గము. 2. (చూ, నూత్రము. 1.); 5 = బంధన: చూ, లంకియ. 2.

బండరము. వా. వి. అనిశి: చూ, భాండము. 3. బండలము. దే. వి: చూ, దూ-బండడము.

బండా. వై. వి. —బంధి. స్వా. 2, ఆ. 78: బంధు, బండాకాడ, బండికాడు, బండెలపాతు.

బందాకోరు. వా. విః చూ, బందా.

బందారు. దే. వి. 1. ఒక చెట్టు: చూ, వృక్ష
చూ, 2 చూ, బాలకీర్తన.

బంది. సం. వి. ఇ. శ్రీ. 1. బందా చెఱః
చూ, పదవము. 1; 2. బంద. కైదు: చూ,
కీ. 2; విః 3. చూ, భగ్గిహము. 2;
వై. వి. (1) బంధ. నిర్బంధము: చూ, బల
వంతము; వా. (2) ఇబ్బంది, బాధ.

బందికాడు. ద్వ. వి. రూ-బందెకాడు.
1 బందిపోటు దొంగ. పా. 2, ఆ 59. చూ,
హారముడు. 1; 2. చెఱబడ్డవాడు; (సం)-
ఉభగ్గిహము.

బందికావా. వా. వి. చూ, బంది. 1. (భద్రా)
చల పొగింతమున వాచుక.)

బందిగము. వై. వి. బంధక — వై —

బందిపట్టు. ద్వ. వి. బందిపోటు. చూ, హర
ణము. 1.

బందిపోటు. ద్వ. వి. — వై. — (రూ-బందె.)
బందియ. వై. వి. బంధక: చూ, బంది. 1.

బందు. దే. వి. 1. బోరుపడిట్ట చూ, బోరుప
(కంఠి), వై. వి. 2. ఆవరణము' చూ,
స్థగనము; 3 చూ, దాచుట, 4. బంధ
పైట పెనుచలగువాని మూలల దిగించెడి
యినుములోనగువాని తగడు; 5. బంధ.
నిరోధము: చూ, సంరోధము.

బందుకట్టు. వై. వి: చూ, సమాఖ్య 2

బందుగు. వై. వి. బంధు. 1. (రూ-బందుగుడు-
బందువు-బందువుడు.) 'చూ, సంబంధి. 1;
అం. 2: చూ, అపైశ్వర్యములు. [ఆ. 70.)

బందుగుడు. వై. వి. — వై. — (నీలా. 3.

బందువు. వై. వి. — వై. —

బందువుడు. వై. వి. — వై. —

బందె. వై. వి. బంధక. 1. చెఱ: చూ, బంది. 1;

2: చూ, బంది. 2; 3. చక్రపుర చెఱ. పా. 5.

2, ఆ. 128: బందెలకొడ్డి: 4. నిర్బంధము-
చూ, బలవంతము. [8, స్కం. 448:

బందెకత్తె వై. విః చెఱలోనేయునది. భాగ-

బందెకాడు. ద్వ. విః చూ, బందా.

బందెకావా. వా. వి: చూ, రూ-బందికావా.

బందెకొను. ద్వ. స. కి. చెఱబడ్డెట్టు.

బందెద. దే. వి. శ్వేతమరస: చూ, వావిలి.

బందెలకొడ్డి. వా. వి: చూ, బందె. 3.

బందెలపోటు. ద్వ. విః చెఱనేయునప్పుడొనము

గలవాడు. చూ, బందా

బందోబస్తు. వా. వి. కట్టుదిట్టము, బాగ్నిత:

చూ, చూపారు.

బంధకము సం. వి. ఆ. వ. 1. బందిగము: చూ,

బంది 1; 2 మాటులు: చూ, వినిమయము;

పుం 3 కుదుప: చూ, వారకము. (1).

బంధకవిత్తము. అం. చక్రము, ఖడ్గము, రథము

లోనగువాని యాకృతులగుఁ బద్ధములు

చెప్పట. చూ, మాటలల్లుట.

బంధక సం. వి. ఈ. శ్రీ. 1. అంబులాడి:

చూ, స్వైరీణి; 2 ఆటకత్తె: చూ, శ్రీ;

3 ఆడేనుగు: చూ, వాస్తీ.

బంధవము. సం. వి. ఆ. వ. 1 కట్టు, భగ్గిసీరి:

చూ, బంధము. 1; 2 కట్టుటకుఁదగిల పాధ

నము; 3. చూ, బంధకము. 3; 4. కొల:

చూ, హింస. 1; 5 కైదు: చూ, బంది. 2;

6. చెఱపాలు: చూ, బంది. 1; 7. తొడిమ:

చూ, పృంతము. 1; 8. బంధము: చూ,

లంకిము. 2.

బంధవములు. అం. మూలము, భావ్యము, బాలం

ధనము. (3).

బంధవాలయము. సం. వి. ఆ. పుం. చెఱ, చెఱ-

పాలు: చూ, పదవము. 1.

బంధము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: అనుబంధము,

అభివరము, ఆకలనము, ఉత్తాపము, ఉద్దా-

నము, కచము, కలహము, రుక్, క, నిబంధన.

చూ, నిబంధము, నిశ్చయము, నిర్బంధము, చృగీరి, బంధనము. అప్య-అత్, ౧౩.-వియమితము. (తె)-నిమితము; వి- (తె) - కట్టవము, కట్టు, కట్టుట, తగులము. తగుల, తివుల-తొలు, పెన, బారి; 2 తెలుసాలచూ, బంధవాలయము; 3 కురువ: చూ, చారకము (1); 4. కావ్యరచనావిశేషము; 5 సంయోగవిశేషము: చూ, బంధములు. బంధములు. ౫: చూ, రతిబంధములు. (చూ, కామము.) బంధ స్తంభము, సం వి ఆ. పుం. (ఏమఁగను కట్టుడు) కట్టుకంటము చూ, స్తంభము. 1. బంధించే. సం. ప. కి) చూ, సంధించే బంధకము. సం. వి. ఆ. పుం. రూ-బంధూకము. మంకెవ *; చూ, రక్తకము బంధుజీవకము. సం. వి. ఆ. పుం. పై — బంధుశి. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ). బంధుసమాహుయ: చూ, సంబంధము. 1. బంధుర. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ): చూ, వేళ్ళ. బంధురము. సం. వి. ఆ. ప. రూ-బంధూరము 1. కిరీటము: చూ, సీసకము (1); పుం. 2 కలహంస: చూ, హంస; 3: చూ, పక్షి; 4 నూనెపచ్చి. చూ, స్నేహము. 2, 5. ఆడుగుజీ. చూ, భగము. 12, 13: చూ, బంధుజీవకము*; విణ. 7. ఒప్పిదమైంది: చూ, వ్యాధ్యము: 8. వంగినది. రూ-బంధూరము: చూ, పక్షిమము; 9 మధ్యేన్నతమును పార్యావరణముపైనది, ఆం. 10: చూ, పృథ్వీ. 1 ("న, న, ప, న, ప, భ, భ, భ గురువులు. 14 యతి, 25 ఛందస్సు") బంధుశితము. అం: చూ, ఉత్తైవకరణబంధములు. బంధులఁడు. సం. వి. ఆ. పుం. జంతుటాలిశోడుకు: చూ, నూనెఁడు. 1. బంధునివాకము. అం: చూ, వింశతివిగ్రహములు

బంధువు. సం. వి. ఆ. పుం. 1 =బంధుగు: చూ, బంధుగు; 2. జ్ఞాతి: చూ, నగంధుఁడు. 3; 3: చూ, స్నేహితుఁడు. 1; 4: చూ, బంధుజీవకము*. బంధూకపుష్పము. సం వి ఆ. పుం. చూ, వేగిస*. బంధూకము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, రూ-బంధుకము*; 2. చూ, బంధూకపుష్పము. బంధూరిము. సం. వి ఆ. పుం. చూ, రూ-బంధురము. బంధు. జే వి: చూ, పండ్లపాచి. బంబ. జే. వి: చూ, నూలము. 2. బంబం. చా. వి శంఖముయొక్క ధ్వజ్యమకరణము: చూ, చలూచలూ. బంబము. అం: చూ, పృథ్వీ. 1 (ఒక్కొక్క పాపముకకు ఒక భగము, ఒకగురువు. 4వ ఛందస్సు) బంబోకు. చా విణ: చూ, బలిమికాడు. బంధరము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, భృమరము. బంహిష్ఠము సం. విణ మిక్కిలిమహాపు. బక శిక్త సం. వి ఆ. పుం. భీమసీమఁడు: చూ, పృథ్వీ. సం. వి ఆ. పుం. భీమసీమఁడు: చూ, సుబకా. జే. వి పారాపరవిశేషము: చూ, సుబకపుష్పము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, కిరీవల్లి* బకము సం. వి ఆ. పుం. 1 =వక్త: రూ-వకము, కవ్యాను, గృహబలిహీయము, గృహ బలి భుక్తు, చంద్రివివాంగముయ, జాలపాచము, బకొట. అ. (తె). అజేలు-అజేలు, ఆరణవక్కి, కొంగ, కొక్కరాయి, కొక్కర, తమ్మవకంటి, పరది, బాకు, వక్కు, వక్కుకొంగ, వక్కుపులఁగు, వగ్గుటము, వాటకొంగ, తద్వి — ౧ ఒకకొంగము — (తె). — ఒకకొంగ, ఒకకొంగు; ౨. కొంగగు. — కలికము — కాళికము, కాళించము. (తె) — కొంగ

కొండె-కొండె; 3. (తె) — తెడ్డుకొండెకొం
గ; ర. పెద్దకొండె. — బలకము. (తె) —
పెద్దకొండె; X. నుడికొక్కరాయి. —
కొయ్యిము, బలము, కుంభము, కిక్కిరి. (తె) —
నుడికొక్కర. నుడికొక్కరాయి. నుడికొ
క్కరాయి, చీకకొక్కర; ౬ చీక
కొక్కరము. — కృకము, కృకము, కృకర
ము, కృకము. (తె) — చీకకొక్కర;
౭. పెద్దకొక్కరము. — కరేటపు, కరేటపు,
కరేటము, కరేటపు, కరేటము, కరేటము,
కరేటపు, కరేటము, కృకము, కృకము,
ధాన్యము, బలక, బలిపుష్పము. (తె) —
కక్కర. కక్కర. కక్కర. పెద్ద
కక్కర; ౮ పెద్దపెండె కొక్కరము. —
కరాయిక, బలక, ౯. గూడబాగు (మిగ
తవారికి. చూ. “కవంతి”); ౧౦. బకపుష్పము *
రూ బకము చూ, కిక్కిరి.
బకెరి. సం. వి. క. పుం. 1. కృష్ణుడు చూ,
: పుష్ప; 2. కృష్ణుడు చూ, పృథ్వీదరుడు
బకము దే. వి. చిజీచేరు-చిజీచేరు*.
బకాయి. వా. వి. పొక్తబాకి.
బకానురుడు. సం. వి. ఆ. పుం. కొక్కర తొ
లివేల్పు చూ, రాక్షసుడు. 1.
బకము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. — పై —;
2 కుజేరుడు చూ, కిక్కిరుడు.
బకేదా. వా. వి. 1 చూ, యుద్ధము; వి. వి.
2 చూ, బకము. [చూ, బకము.
బకేటము సం. వి. ఆ. పుం. పక్కకొంగ.
బక్క. దే. వి. 1. బక్కవాడు: చూ, కాతుడు;
౬. 2. బకేదా, బక్కటిల్లపది చూ, సోలపు
బక్కటిలు. దే. ఆ. కిక్కి రూ-బక్కటిలు.
1 కుప్పింట: చూ, కోపింట; 2. కృశిం
య. చూ, పొలపొలబోవు.
బక్కటిలు. దే. ఆ. కిక్కి — పై —

బక్క. నీళ్లు వా. వి. చీకకొండె: చూ, బకము.
బక్క. చీకకొండె. వా. వి. — పై —
బక్కలు. దే. వి. గవంతిపుష్పము.
బగబగ. దే. వి. మండుటమునకు ధృవ్యముకర
కరము: చూ, చూచూ.
బగళంబునీయు. ద్వ. స. కిక్కి. రూ-బగళము
నీయు-బగళమునీయు తొలగింట. చూ,
వివరించు
బగళమునీయు. ద్వ. స. కిక్కి. — పై —
బగళమునీయు. ద్వ. స. కిక్కి. — పై —
బగళము దే. వి. తొలగింట: చూ, వివరించు
చను. [బగళము]
బగి. పై. వి. పొక్త: చూ, పొక్తము. 2. (బ.
బగి. దే. వి. బకకెట్టు చూ, పృథ్వీ.
బగి. పై. వి. రూ-బగి-బగి-బగి-బగి. 1. —
ధృవ్య. భాగ్యము. చూ, నుకృతము. 1;
2. గౌరవము: చూ, సవాసము.
బగిలు. దే. వి. సంతాపముకరగధృవ: చూ,
చూచూ. [బగిలు].
బగిబాగిబాగిలు. అం. చూ, కళాబాగిబాగి
బగిబాగి. దే. వి. (పొక్త + పొక్త) వి
కిక్కిరిపొక్తపది.
బగి. దే. వి. బగిబగిబగిబగిబాగి.
బగి. దే. వి. చూ, బాగి. [బగి.
బగి. వా. వి. నుజ్జుపుబగి (బగి): చూ,
బగి. దే. వి. చూ, బగి.
బగి. వా. వి. రూ-బగి. ఎజ్జుబగిబగిబగి.
బగి. దే. వి. — పై — అచ్చ. ఆ. కాం. 12.
బగి. దే. వి. కిక్కి. బగిబగి: చూ,
చెలగ. 2
బగి. వా. ౬: చూ, కిక్కి.
బగి. పై. వి. 1. చిక్కి. పూ: చూ,
సమలంబు; 2. చూ: చూ, పగి. ౬.
బగి. వా. వి. చూ, బాగి. (గోదాపరి
మండలమున బాగి)

బచ్చేరి. దే.వి. అల్లబచ్చేరి. అల్లడుబచ్చేరి, తీంగ
బచ్చేరి. (సం).—కటంభర, కడంబి, కలంబి,
బలబిప్పి, హీలహుది; కద్ది. —గ. అడవి
బచ్చేరి. (సం).—చంఢేవు, వనోపాదక;
౨. పుచ్చేబచ్చేరి. (సం) —అత్తమవర్ణ,
అమకలంబ, అరణ్యవాసిని, కంఠూర, కప
టాతి, కలిసూరణము; ౩. దుంకుబచ్చేరి,
మట్టుబచ్చేరి. (సం) —అపాదక, ఉపాదక-
ఉపాదక-ఉపాదక, కపాదక. (చూ, హీల
హుది)

బచ్చే. వై. వి. 1 = వైకృ: చూ, వైకృఁడు.
పాండు. 1, ఆ. 111; 2' చూ, బండాసి
వై. 6, ఆ. 115; 3 పెండిబంగారముల నా
గ్రముచూచేవాడు వను 3, ఆ. 136.

బకిరి. వా వి చూ, మేళగాడు
బకిరు వై. వి. = భంజిక. భంగముకొందినది
చూ, భగ్నము. [చూ, స్త్రీ
బకిగడుగుది. వా. వి. నిలకడలేని అడుగు
బకిగడి. వా. వి. రంగుతూసిన పాంచాలిక
చూ, హరిణి. 3.

బకోనా. వా. వి. చూ, రూ-బయానా.

బకోలు వై. వి. = పరిసార. రూ-బాకోలు
ము; చూ, వ్యభిచారము.

బకోటి. వై. వి. (బకోలుము + ఇ) 1 పూర్వ
స్త్రీ. చూ, స్త్రీ, 2 = బారిటీ. పరిసారణి
సా. 3, ఆ. 58: చూ, సైరిటి.

బకోటయే వై. ఆ. 3: చూ, వ్యభిచరించే 2

బకోలు. వై. వి. 1 = పరిసార. రూ-బాకోలు,
అంగడిపిడి చూ, మార్గము. 1; 2 రూ-
బాకోలు. దుకాణము. చూ, సదనము 1;

3. పరిహరము: చూ, శబ్దము. 2. [చూ. 2.

బకోలుమాట. ద్వ. వి. కోపాళము: చూ, శబ్ద

బక్కి. దే. వి. పాదవివ్యాసవిశేషము. “బహు
విచిత్రముతో బక్కికడొక్కట.” చల్పాక్షి

చరిత్రము. 2. భా. చూ, సంచారము.

బక్తి. దే. వి. ఎనిమిదవవేదగాఁగనేపేటి వర్ణజన
ము: చూ, భక్త్యము.

బటాకబయలు. వై. వి. చూ, బంగనబయలు.
(పార్వర్తమున కళారాగము) సా. 3, ఆ. 18.
బటాని. వా. వి. బటానీకాతివెట్టు చూ, చిక్కు-
డు, చిక్కుడుకుటుంబము.

బటాబయలు వై. వి. చూ, బటాకబయలు.
సా 3, ఆ. 113.

బటాచూరము. వై. వి. (బటారము + చూర
ము) పెద్దచేకము. ఉ. హరి. 3, ఆ 141:
చూ, సన్యాసము. [చూ, రాళ్ళము.

బటారము. వై. వి. = కటు గొప్ప. చూ,
బటాసాలు వా. వి. సింపుపేషణములను భక్త్య
ము: చూ, భక్త్యము. [చూ, గు. 1.

బటువడిదిడు వా. వి. చక్కము చూ,
బటువాడా. వా. వి. చూ, రూ-బట్యాడా.
బటువాలాముడు. ద్వ. వి. ఇందుగడు.

ఆం. భా. పృ. 36: చూ, సహస్రాక్షుడు.

బటువు. వై. వి. = పటు. (దేశ్యముని క ర.)

1' చూ, భూషణము. 2; దే.వి.2. సుంద్యవ:
చూ, వృత్తము. 5; 3: చూ, దిండు 1;
చూ 4 సుంద్యునిది. చూ, వృత్తము 5;
వై. వి. 5. దృఢము: చూ, స్థిరము.

బటువుఁగి. ద్వ. వి. చూ, బటువడిదము.

బటువుఁగైదువు. దే. వి. = వై —

బటువుఁగైదువుతోదు ద్వ. వి. చూ, విష్ణువు.

బటువుగుబ్బి. దే. వి. చక్కవాళ్లైలుము: చూ,

చక్కము.

బటువుగుప్ప. దే. వి. కపటలఁగు, సుంకుపుటలఁ
గు, మెట్టులుబలఁగు-మెట్టులుబల, శక్త-న-
జేవున, జేటపిట్ట, పాదజిత్, బండికేరిటి
పిట్ట (సం) —కాదు, కాపకము, కోకము,
గోపకము, చక్కవాకము, చక్కాంగము,

చక్రి, ద్విగమ: తద్వి.—అడుజ్జిక్కువకు.—
(సం) కామిని(మిగతవాని: చూ, “శకుంతి”)
బటవలిల్ల. దే. వి: చూ, దిండు. 1.
బటవలవా. ద్వ. వి: చూ, బటవడిదము.
బటాకరిగము. వి. వి: చూ, వడుగు.
బట్ట. వై. వి. 1. చట. చూ, వస్త్రము (స్త్రీ) పు
రుషుల కట్టు వస్త్రముందును, వైవధరించే
బట్టయందును, పాదాంగముగా మూలతో
నేయబడిన పగ్గిముత్తియందును వర్తిం
యెను; 2: చూ, నురము; 3: పశువులు
లోననవాని చేనిచేత. “బట్టపు.”,
విగ. 4. చెంటుకలూడినది. “బట్టకల.”
బట్టగట్టరివాడు. ద్వ. విగ: చూ, దిగంబ
యడు. 3.
బట్టకడివి ద్వ. వి: చూ, వాలిప్పియము *
బట్టన. వా. అ. కిరి చెఱుగుచూయు: చూ,
నమరాడు
బట్టనత్తు వై విగ. సిగ్గువారినివాడు
బట్టకల. దే. వి: చెంబుకల, నూలిగరసు, పేను
కొలుకుము. (సం).— ఇంద్రియ ప్రకము—
ఇంద్రియ ప్రము, కేశస్థము.
బట్టకలకు మోకాళ్లకు ముక్తిపెట్టుట. లో. “బ
ట్టకలలుమోకాళ్లముక్తుపెట్టగలవొకాని”
(కళాపూర్ణోదయము)
బట్టకలవాడు వా విగ (సం)-ఇంద్రుల ప్రకుడు,
చంద్రుల ప్రకుడు, ఖలతి, ఖల్లితి, ఖల్లిటుడు, ఖల్లి
లుడు, ఖల్లిడుడు, ఖర్వాటుడు, బుధువు.
బట్టబయలు వై. వి: (బయలు + బయలు) 1 మి
క్కిలముల వర. 1, అ. 112 చూ, చెలు
వల 1; విగ 2 మిక్కిలి ఒయలైనది.
బట్టమేక. ద్వ. వి. ఒకపక్షి: చూ, పక్షి.
బట్టలపెట్టె. వై. వి. కళాటకము చూ, సందుకా.
బట్టపు. వా. వి. పెద్దతెల్లమచ్చలుగలచవు: చూ,
సారథేయ (ధేనువు).

బట్టి. దే. వి. రూ. బట్టి. 1. అదేవనిగ చేదువుట,
వాగ్దోరణి; 2. అవము (చూ, కాపు. 6.);
3: చూ, అధోయంకిరము. [కారిక.
బట్టికాడు. దే. వి. 1: చూ, కుకము; 2: చూ,
బట్టివగోల. దే. వి: చూ, ఎత్తవగోల.
బట్టి. దే. వి: చూ, రూ. బట్టి.
బట్టు. వై. వి. చూ, పాకవడుడు.
బట్టువాడు. ద్వ. వి.—పై—
బట్టు. దే. వి. కాలవ: చూ, నది. [ము. 6.
బట్ట దే. వి. దడ్డెము. రూ. బట్ట: చూ, పాకరి
బట్ట. దే. వి. —పై.—
బట్టాడా. వా. వి. రూ. బటవాడా. ఉత్తర
ములు, వేతనములులోననవాని నియ్యట.
బడ దే. వి. 1. పెద్ద “బడగొండ”: చూ,
పెయ్యె 1, 2 మిక్కిలి “బడబాణిసోద”:
చూ, పెయ్యె. 1; [లో. వాడుక]
బడకా. వా. వి. బకాయి. (ఉత్తరసర్పాదుల
బడగా వా. వి. —పై.—
బడనలు వా. వి. నీలగిరిపార్శ్వవాసులలో
నొక వడగరులు.
బడగొండ. ద్వ. వి. పెద్దమిట్టు: చూ, మేఘము. 1.
బడవ. దే. వి. 1. అవడ. చూ, వివర్తు. 2. కష్ట
ము. చూ, శోకము.
బడబ సం. వి. ఆ స్త్రీ. 1. అడుగుజ్జుము:
చూ, వాయుము; 2. కాన్యాగస్త్రీ: చూ,
బావవ; 3. తార్కకత్తె: చూ, శంభరి.
బడబయలు. వా. వి: చూ, సాబను.
బడబడ. దే. వి. పాటుట తొందరనూట లో
ననవానియందగు ద్వ్యవ్యవహారము. పాండు,
5, అ. 232; చూ, చూచూ.
బడబాగ్ని. సం. వి. ఇ. తుం. బడబావము:
చూ, వచ్చి. 1.
బడబావము. సం. వి. అ. తుం.—పై.—
లక్ష్మి. 5, అ. 81.

బడబాలోకనాక్షుక్తము. అం: చూ, కిషా
లములు.

బడలిక. దే. వి. అలయిక. చూ, క్రిమము 1.
బడలు. దే. వి. 1. —పై —; అ. కి 2. చూ,
కేసరు. 2.

బడలువడు. ద్వ. అ. కి: చూ, బడలు. 2.

బడవ. వై. వి. —వడవా. 1: చూ, బడవ 3;
2. మాకుడు. రూ. బడవా: చూ, బట
దూక; వా 3. రూ. బడవా. బకతిట్టు: చూ,
కావము. 1; వా 4: చూ, రూ. బడవ.

బడవా. వై. వి. —వడవా: చూ, రూ. బడవ.
1-2-3.

బడాయి. వా వి 1. గర్వము: చూ, మాంకా
రము; 2: చూ, స్తోత్రము; విని 3 గొప్ప,
జేంబోటము, దంబు-డబ్బు-డాబు. (వటా
టోపమరియు వాడుక).

బడాయికోరు. వా. అ. కి. 1. అభివృద్ధియును:
వృద్ధియును; స. కి. 2. అభివృద్ధిచేయు:
వృద్ధిచేయు. [మాయాకారుడు.

బడాయికోరు. వా. వి: డావలికుడు: చూ,
బడి. దే. వి. 1. కప్పము. చూ, కిన్న. 1;

2: చూ, మూలు, 3. దిట్టము చూ, పత్త
ము. 1, 4. క్రిమము: చూ, విధము 1;
ద్ర 5: చూ, పెంబడి. 2 కను. 1, అ. 9;

6. గణారకము. “ఇబ్బడి” మొ; అవ.
7. భావాగ్రకమునందు పచ్చెడి యొకానొక

వ్యక్తియును. (బడి ఏల్యురులకను) “ఏలు
బడి, పచ్చెబడి” మొ. [ధక్త్యము.

బడికోడి. దే. వి. రూ. కోడిబడి: చూ,

బడికోలు. దే. వి. పోలిక: చూ, సమానము. 2.

బడిక. దే. వి. రూ. బడిక: చూ, లత్తడి.

బడికపాళము. వై. వి. చదివినపాళము.

బడితి. దే. వి. చూ, రూ. బడిత.

బడిదిరిప్ప. దే. స. కి. (బడిమి + తిరిప్ప).

(వృష్టిగోప పరిహారాగ్ధము) దిగియుడుచే:
చూ, సురారించే.

బడిపెద్ద వా. వి. 1. అగ్నితరగతులకును యజ
మాని; 2. తనకరగతికి యజమాని (మానే
టరు); 3. పాఠశాలకు అధికారి

బడిమి. దే. వి. 1. బడియుట; 2. చక్కాకార
భ్రమణము; 3: చూ, భూతబలి.

బడియ. దే. వి. రూ. బడి 1. చిన్నదుడ్డుకట్ట,
వారి. పూ. 6, అ. 84: చూ, వేత్తము. 1;
2: చూ, శవయానము.

బడియు. దే. స. కి: చూ, బడిదిరిప్ప.

బడిలి. దే. వి. బెట్టెము: చూ, రంధ్రము. 1.
బడివారడి. వా. వి. రూ. బడివారడి. 1. రం
టికినిగల విశేష భేదము; 2. వృత్తివాదిని
వేసేడువన్ను.

బడికము. సం. వి. అ. స. (రూ. బడిక-బడికె-
బడికము): చూ, మత్స్యబంధనము.

బడిసివాటు. దే. వి. 1: చూ, సురారించు;
విని. 2. దిగిచేసినవేసది. కాశి. 7, అ. 51.

బడుగు. దే. వి. 1: చూ, శవము; విని. 2: చూ,
కాకుండు కాశి. 4, అ. 50; 3. కృతము.
కళా. 8, అ. 184: చూ, సారత్తు.

బడవ. దే. విని. గూ. బాడువ. బాడవ: చూ,
భూమి. 1

బడువు. దే. విని: చూ, రూ. బడుగు. 3—8.

బడె. దే. వి. చూ, రూ. బడియ. (చిన్నదుడ్డు
కట్టకు. —భో. 4, అ. 45)

బడ్డి. వా. వి: చూ, రూ. బడ్డి.

బడ్డి. వా. వి. రూ. బడ్డి. గడముచె-గడవంచె.

బడ్డికాత్తు. వా. వి. ముందుకాగిత. (ఉత్తర
సర్కారులో వాడుక.)

బడ్డు. దే. వి. మగగుడి: చూ, కిన్నము.

బణము. వై. వి. క్రియార్థపాళముల
సమానము: చూ, పరివాణము. (పాళము. 6.)

అథ. సం. అష్ట. 1. భేదమునందు; 2. దయనందు; 3. సంకోచమునందు; 4. అశ్విన్యమునందు; 5. విలయమునందు ఉత్తయము.
అథము. పై. వి. ఉత్తయము: చూ, పృథము.
అథి, చా. వి. 2. భరకము పట్టుబట్టు: చూ, పుస్త్రము.
అథిమాలదము. దే. వి: చూ, వాచారపము.
అథిమాలిక. దే. వి. — పై —
అథిమాల. దే. స. కి. పై న్యముతో వేడికొను రూ. అథిమాల చూ, వేడికొను.
అథిమాలకొను. దే. స. కి. — పై —
అథిమాలయే. దే. పేరి అథిమాలకేయ. రామా 8, ఆ. 230. [అపాది: చూ, రామము. 1
అత్తదిక. దే. వి. (రూ-అత్తలిక-అత్తలి) అన్య
అత్తలి. దే. వి. — పై —
అత్తలిక. దే. వి. — పై —
అత్తయ. వా. వి. (అత్తలియ అను ద్వీపమునుండి వచ్చినది) నానింజ: చూ, శర్మరాంకము.
అత్తయివారింజ. వా. వి. — పై —
అత్తి పై. వి. = భక్తి చూ, విరాళి 2.
అత్తియము. పై. వి. = భక్తి. రూ- అత్తియ.
1. చూ, సంబళము; 2. భోజనము: చూ, పాదము (1).
అత్తిస. వా. వి. విరకము అరటి: చూ, రంభ. 2
అత్తుడు. పై. వి. 1. = భక్తి చూ, నేపకుడు. పాండు. 3, ఆ. 78; దే. వి. 2. కమసాలె వారి పట్టుపులేరు; 3. దేవాంగుల పట్టుపులేరు “కలిబత్తుడు, కైలబత్తుడు”
అత్తిము. పై. వి. = చూ, రూ-అత్తియము.
అత్తు, వా. వి. సురకము.
అదనామి. వా. వి. పెద్దకేయ: చూ, సడి. 3.
అదనక. పై. వి. = మృగదన. రూ-అదనక-వదనక: చూ, మృగదన.

అదర. సం. వి. ఆ. క్రి. 1. కారలకీ: చూ, నన్నరాజ్యము; 2. పాఠశాలకీ: చూ, విశ్వశ్రీవప్రీయ; 3. పృథ్వి: చూ, సముద్రాంత. 8; దే. వి. (1) వసుల: చూ, పృథ్విము. (2) పాఠశాలకీ: చూ, అదర 2.
అదరము. సం. వి. ఆ. స. 1. రేణువండు: చూ, రేణు. 2; 2. పృథ్వికాయ: చూ, సముద్రాంత. 3; పుం. 3. పృథ్వి: చూ, సముద్రాంత 3; 4. పృథ్విజడ: చూ, సముద్రాంత. 3.
అదరి. సం. వి. ఈ. క్రి. 1: చూ, రేణు. 2. * 2 గంగరేణు *: చూ, లిపవము. 2; 3 = పృథ్వి దూది: చూ, సముద్రాంత. 3.
అదరికము దే. వి. పెట్టియ పై. 8, ఆ. 58: చూ, సందుకా. [చూ, మార్పు. అదలాయించే వా. స. కి. విరాయించే అదలాయించు. వా. వి. విరాయించు: చూ, మార్పు.
అదురియే. వా. స. కి. చూ, అప్రియే.
అదులు దే. వి. 1. మాలు: చూ, సమానము. 2; 2. అపక: చూ, వారకము (1); 3. చేపదులు: చూ, వారకము (1).
అద్ద. పై. వి. (రూ-అద్దర- అద్దర) = భేద. 1. కాణియొక్కముక్క: చూ, శకలము. 4; 2. పెద్దయలోననువానిముక్క, పట్టు. చూ, శకలము. 4; 3. కాపడి: చూ, స్కంధాటిక; 4. = భక్తి. నీలిక: చూ, శకలము. 4; విల. 5. చలువేసిది, చలువే-చలువే చూ, చైకము.
అద్దకము. పై. వి. = అంధక: చూ, పాలుమాలిక. అద్దకెయే. పై. ఆ. కి. చూ, పాలుమాల. అద్దకుడు. పై. వి. = అంధక: చూ, సోమరి.
అద్దవరి. ద్వ. వి. రూ-అద్దవరి. (పేములొకరినొకరితో) చూ, పాశిక.
అద్దవరికీ. వా. వి. చలువేసిది.

బద్ధ. వా. వి. వీరిక: చూ, శకంబ: 4.
బద్ధింబే. జే. స. 89. 1. అంచేనాచేయు; 2. (సరి
గనున్న చాలేదాఅని) కొలిచినది తిరుగకొ
లుచే; వా. 5. నానెనువారీని లెక్కకట్టు.
బద్ధింపు. వా.వి. నానెనువారీని లెక్కకట్టుట
బద్ధియ. వై. వి. రూ.బద్ధ. 1. అనన్తి. పస్త్రము
మొదలు చూ, పస్త్ర: 2. అపరకగ్నము
చేయునపుడు జేయెదవలె చేసికొనెడుపస్త్ర
భండము; వా. 3. కొలకబద్ధ. చేపు, వాదా.
బద్ధ. జే. వి. 1. బొంకు. పంచ. వా. 1, ఆ.
557 చూ, వికళము; 2. అబద్ధపుమాట
చూ, శబ్దము 2.
బద్ధ. జే. వి. — పై. —
బద్ధ. వై. వి. అనన్తి. చూ, రూ.బద్ధియ. 1. 2. 3.
బద్ధి. వై. వి. అనన్తి. అ. వారి 3, ఆ. 122.
చూ, ముచ్చాకము.
బద్ధియ. వై. వి. అనన్తి. చూ, మొదలకొలు.
బద్ధిరజాపవ్యాయము. పా. చెదిరినాని చెదిలో
చేకాంతయంతెప్పెనమరీతి.
బద్ధిరజాపవ్యాయము. పా. చెదిరినానికి పిద
వినియేయనమరీతి. [కంభాదనమరీతి
బద్ధిరకంభాపవ్యాయము. పా. చెదిరినాని చెదిలో
బద్ధిరక. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ) చెపుడు చూ,
చాధిర్యము. [చూ, చాధిర్యము.
బద్ధిరకము. సం. వి. బద్ధియూ. చేయబడినది.
బద్ధియ. సం. వి. అ. అనేడమూడు, ఏడ
మూడు, ఏడు, కట్టుడు, కట్టుడు.
(తె).— చెదిరి, చెదిరినాగ, చెదిరిన
చదువాడు, లది, వినినవాడు, కద్ది —
మూగచెవుడుకలవానికి — కలంబడుడు
(విగతవానికి: “చూ, వినినవాడు.”)
బద్ధ. అం. చూ, భూచారము
బద్ధియ. సం. వి. ఆ. తుం. చూ, బద్ధకము
బద్ధయ. సం. ఆ. 89. కట్టుచును.

బద్ధము. సం. వి. కట్టుబడినది: చూ, సంవా
నికము. 1.
బద్ధానము. అం. స్వస్తి. కాది: చూ, అనములు.
బద్ధుడు. సం. వి. కట్టుబడినవాడు.
బద్ధమానము. అం: చూ, గతివిశేషములు.
బద్ధము. సం. వి. ఆ. తుం నీర్లరాకుండకట్టిన
కట్టు: చూ, నేతువు 1.
బద్ధుడు. సం. వి. చౌరగిన వాడు.
బనాకు. వా. వి. ఒకరకము ఉన్నట్టు. చూ,
పస్త్రము. (బనాకు అనియు)
బనాయింబే. వా. స. 89. 1. కల్పించే:
చూ, స్వకంబే; వా. 2. దయాయంబే:
బనాయింబే.
బనారము. వా. వి. కాశీపట్టణము: చూ, రేకములు.
బనియ. వా. వి. శరీరమును అంటియుండెడి
చొక్కాడు: చూ, పస్త్రము.
బన్ను. వై. ఆ. 89. భంగము: చూ,
మొక్కచోపు. 2.
బన్ను. వై. వి. అంభంగ-భంగు. 1. అవమాన
ము: చూ, నడి. 3; 2 చూ, వివర్ణ;
3 అరణ్యము: చూ, వీర. 7.
బన్ను. వై. వి. అంభంగము: వానావిధి
మొదలు నర్తించువారము పొందు 4, ఆ.
231: చూ, భూమణము 2
బన్ను. వై. వి. — పై. — య 4, ఆ. 200.
బభ్రాజమానము. వా. వి. తెలివికట్టుచునము.
బభ్రాపు. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ). 1. కట్టెగ: చూ,
పౌరశేయి (గృహపు): తుం. 2 చూ,
కంటుగ: 3 చూ, విష్ణుపు. 1; 4 చూ,
శివుడు, 5 చూ, పట్న. 1; వి. 6 చుట్టే
నిది: చూ, వర్ణము, 6; 7: చూ, బట్టకలవాడు.
బబు. వై. వి. అంభ్రా: చూ, రూ.బమ్మ. 1. 2.
బబుపుర్య. వై. వి: చూ, భృగవరము. 1.
బబు. వై. వి. అంభ్రా: — పై. —

బమ్మ. వై. వి. 1. బమ్మి. నలువ: చూ, బమ్మి. 1; 2. బమ్మి: చూ, రూ. బమ్మర; 3. బమ్మి: చూ, బమ్మ.

బమ్మర. వై. వి. బమ్మర. (రూ. బమ్మర. చూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

బమ్మర. వై. వి. చూ, రూ. బమ్మర. 1.

2. చింపిటి, కోంకోలు, మార్క.. 5, ఆ.
 141: చూ, పెండుగ. 1.
 బరిగమ్య. ద్వ. వి. (బరిగ + కమ్య). చూ,
 పేరి (కాణము. 1).
 బరిగి కే విల: చూ, కూర్మము. 1.
 బరిగికాకు. ద్వ. వి. చల్లముచేయని గుట్టము
 మీదనెక్కెడు పారభి: చూ, పారభి.
 బరికోల. దే. వి. 1: చూ, బరి 4; 2. కరము:
 చూ, కాణము. 1 వను 2, ఆ 149
 బరిచి కే వి రూ-బరిచి. ఈ: చూ,
 కాణము. 1.
 బరిచి దే. వి. — పై —
 బరికోగి. ద్వ. వి. (బరిగి + కోగి): చూ, పాము
 కాణము. 2ై 7, ఆ. 82
 బరిదెగద్వ. ద్వ. వి. చూ, భక్త్యము
 బరిదేవుడు. ద్వ. వి. బొడ్డిక చూ, మక్షిక
 బరిదేవుడు. ద్వ. వి. — పై. — (రూ-బరిదేవుడు)
 బరిదేవుడు ద్వ. వి. — పై —
 బరిదేవుక్క. దే. వి. చూ, రూ-బరిదేవుక్క.
 బరితము. దే. వి. — భరత చూ, బరతుపిట్ట
 బరితోలు వా. వి. పార్వత్యభక్త్యము: చూ,
 దెరడు.
 బరిదెగు. వా. ఆ. కి: చూ, విడిదడు. 4.
 బరిపోటు. ఆం (చూ, విన్నాణములు) చూ,
 మల్లకాస్త్రము. [కరీరము
 బరిమేను వా. వి. దిగంబరదేవము. చూ,
 బరివాగె వా. వి. 1. పక్కిన చూ, పార్వ
 ము 2; 2. చూ, పురోభాగము.
 బరివెంక. దే. వి. చూ, కాఫోట *
 బరిప. దే. వి. చూ, బరిత
 బరుకు. దే. స. కి: రూ-బరుకు. 1. తోలులేచే
 నల్లు గీటు, బలులు; 2 గీటు: చూ, అగ్గి. 2.
 బరుకో. దే. వి. చూ, భూవిగము. 2.
 బరువడి. దే. ద్వి. మరల. భో. 3, ఆ. 253.
 చూ, పెండియు.

బరువసము. వా. వి. చూ, రూ-బరువసము.
 బరువు. దే. వి. — భర. రూ-బరువు. 1: చూ,
 భారము. 1; 2. ? సరకులనివిన కంటిము-
 లోనగువడి. [నింహస్యము.
 బరువడ్డంగము. దే. వి. అంబునము: చూ,
 బరును. దే. వి. — చరును. 1: చూ, గణుకు. 1;
 2. విలా. కలకై నది: చూ, రూతుము. 1.
 బర్బరము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. పోయివు
 చువు: చూ, మృగము. 1; 2. మేంక:
 చూ, మేవము. 1; 3. పరిహాసము. చూ, హరి.
 బర్బర. సం. వి. ఆ. ప్రి: చూ, వాయింబ *.
 బర్బరదిగ్విజయ. సం. విలా. చూ, విడివండ్ల
 వాడు.
 బర్బరము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 చూ, పారంగి*;
 బ. 2 = బొబ్బర చూ, భాస్వము; 3 = బర
 దు: చూ, కళలము 1. 2, విలా 4 గణుకులు
 గలది. 2ై 1, ఆ 14, ఆం. 5: చూ,
 దేశములు
 బర్బరము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, బొబ్బలి*.
 బర్బరము సం. వి. ఆ. పుం. తుమ్మ: చూ,
 విట్టదిరము
 బర్బర. సం. వి. ఇ. ప్రి: చూ, పోగితి.
 బర్బరము. సం. వి. ఆ. స. (రూ-బర్బరము
 ము. బర్బరము) 1 గండివసము* చూ, రాబా
 ర్బరము; 2. కలకై: చూ, హరిచరికి*;
 3. మంచివరికి* చూ, పోగియము. 2.
 బర్బరము. సం. వి. ఆ. పుం. వి. — పై. —;
 4. గెమిలిపురి. చూ, శిఖండము; 5. ఆము:
 చూ, పొరుగాడు (వర్ణము. 1.)
 బర్బర. సం. వి. క. పుం. 1. — బర్బరము గెమిలి:
 చూ, శిఖి 2; 2. దర్బ: చూ, హరిత
 (తృణము. 1.); 3. అగ్ని: చూ, పప్పి. 1;
 4. కురువేడు*: చూ, పోగిచేరము: ఆం-
 5: చూ, తానములు.

బర్హిచూడము. సం. వి. అ. న. కెమలితోట్టునె
ట్టు: చూ, పూతికరణము.
బర్హిగము. సం. వి. అ. పుం. చూ, బర్హి 1-2.
బర్హిపుష్పము. సం. వి. అ. న. చూ, రూ-బర్హి
పుష్పము. [చూ, వేలపు
బర్హిపుష్పము. సం. వి. అ. పుం. నిర్దయడు
బర్హిపుష్పము. సం. వి. న. పుం. చూ, వర్హి. 1.
బర్హిపుష్పము. సం. వి. అ. న. చూ, బర్హి. 4.*
బర్హిపుష్పము. సం. వి. వ. పుం. చూ, బర్హి. 2-3
బలకు. వా. న. కి: చూ, రూ-బలకు
బలటు. కే. న. కి. గో. కు. ఫో. 3, ఆ. 383 చూ, బల
కు 1-2; 3 పైగగాగో. కు.
బలబట కే. వి. ఈడ్చుటయందగుభవ్యమకరణ
మో చూ, చూచూ.
బలకు వా. న. కి: చూ, రూ-బలకు
బట్ట. కే. వి. గో. కు. చూ, మహిషి [రము. 1
బలచోరలమకము. వా. వి. పులి చూ, కాస్తూ
బల. సం. వి. అ. ప్రి. 1. చూ, ముత్తన
పులగము *, 2 విద్యావిశేషము: చూ,
విద్యలు; ఆం. 3. చూ, తతవాద్యములు.
బలగము. పై. వి. మర్రిగ్రహ: రూ-బలగము-బల్ల
ము, మందికా. 3, ఆ. 136: చూ, పరివార
ము. 1. [రామా. 5, ఆ. 51 చూ, రక్షణము.
బలకరము. కే. వి. రూ-బలకరము. కావలి.
బలకరయే. పై. అ. కి: చూ, వ్యాపించే
బా/కాయించే కే. అ. కి: (బలము + ఇంచే)
అతికాయించే చూ, సంధించే. (సంధియం
దు క్షణవికారము)
బలకొట్టు. కే. అ. కి: "అ" అనికొలిపట్టు.
బలకొను. కే. అ. కి: (బలము + కొను) చూ,
బలకాయించే. భాగ. 3, స్కం. 967.
బలగరము. వా. వి: చూ, బలగము. (కు.పా.)
బలకేపుడు. సం. వి. అ. పుం. 1: చూ, బల
రాముడు; 2: చూ, వాయువు.
బలకుడు. ద్వ. అ. కి: (బలము + కుడు) అధిక

కును: చూ, హెచ్చే. 3.
బలమము. కే. వి. 1. చలకపుల్ల: చూ, శేఖరి;
2. చోరసాధనము చూ, ములుబంతి;
3. ఖటికశిల: చూ, రాయి.
బలభద్రాక. సం. వి. అ. ప్రి. 1: చూ, వార్హి
కము. 1. * [రామడు.
బలభద్రాడు. సం. వి. అ. పుం: చూ, బల
బలము. సం. వి. అ. న. 1. గంధము: చూ,
వాచన. 1; 2. రసము: చూ, మూతము;
3. రూపము: చూ, స్వరూపము; 4 సక్తు
న: చూ, శక్తి 1; 5 బలపు: చూ, శక్తి.
1; 6. వైశ్యము: చూ, నేన 1; పుం.
7 కాశి: చూ, సక్యకృష్ణము; ఆం. 8 చూ,
సప్తాంగములు (ఆంగము 8); 9 చూ, ఆశ్వి
హృదయ చరిత్రానము; 10: చూ, నుగములు;
కే. వి. (1) అధికము: చూ, హేరాభము.
బలముటి. వా. వి. 3. కరీరబలముకలచాడు:
చూ, బంబోరు. [నేస్టియే.
బలయము. పై. న. కి: సం. చరిత్రేస్టియే చూ,
బలరామవోనలు. వా. వి. బ: చూ, భావ్యము.
బలరామము ఆం: చూ; అవతారములు.
బలవంతము. సం. వి. (కే. ఈ. 1.) 1 బల
ముగలది చూ, పౌల్లము; పై. వి. (1)=బలా
కారము: చూ, భావము 2 (పై కృతము
అనికొందలు) [పుడు: చూ, లావరి.
బలవంతుడు. సం. వి. (కే) =బలాయ- బలా
బలవంతుణాకృమించేట. ఆం: చూ, నుగములు,
బలవత్. సం. అవ్య. మిక్కిలి యనునర్థమందు
వర్తియేమ (బలవత్, ముప్పు, కిమత, సు,
అతి, అతీన ఈనమిక్కిలియను నర్థమందు
వర్తియేమ): చూ, హెచ్చే. 1.
బలవిద్యాసము. సం. వి. అ. పుం: చూ, పృథ్వీ
శేదములు. [చూ, సహసాక్షి: చూ,
బలమూదముడు. సం. వి. అ. పుం. ఇంద్రాడు:

బలా. దే. ఆవ్య. రూ.బలా. పా. 4, ఆ. 99
చూ, నేరాను.

బలాక. సం. వి. ఆ. పై. రూ.వలాక. 1 విస
కంకిక, పెద్ద పెంటికొక్కర: చూ, బకము;

2. విసకంకిక, పెంటికొక్కర: చూ, బకము.

బలాకము. సం. వి. ఆ. పై. 1. పెద్దకొక్కర (బకము): చూ, కకుంఠి 2. కొక్కర (బకము) చూ, కకుంఠి.

బలాక్కరించే సం. స. కి (కె).—ఒక్క, కలుము, పెట్టుకోము. [వంకము (1)

బలాక్కరము. సం. వి. ఆ. పై. చూ, బల

బలాచూరు. వా. వి. నిగడుచువు చూ, నురా

కము. 1. [ఆ. 184

బలారా. దే. ఆవ్య. చూ, రూ.బలా విజ 3;

బలారాతి. సం. వి. ఇ. పై. చూ, బలమాద

నుడు.

బలారి. సం. వి. ఆ. పై. —పై.—

బలారుడు. సం. వి. ఆ. పై. —పై —

బలార దే. ఆవ్య: చూ, రూ.బలా.

బలారే. దే. ఆవ్య. —పై.—

బలావాకము. సం. వి. ఆ. పై. 1. రూ.వలావా

కము. ముఖ్య: చూ, మేఘము. 1; 2. రూ.

వలావాకము విష్ణువులేని గుఱ్ఱములలో వొక

టి చూ, హయము, 3. పాయు' చూ,

సర్పము.

బలి. సం. వి. ఇ. పై. 1. కప్పము: చూ,

కప్ప 1; 2 (పూజార్థమైన) కానుక: చూ,

సూడి 2, 3 చామరదండము: చూ, నురటి

1; 4. 2 కళమురరాజు చూ, రాక్షసుడు

1, 5: చూ, బలిచక్రవర్తి; 6. ఎర, గావు,

చారి, పారి: చూ, లాడి, విగ 7. (న. ఈ

న.): చూ, బలవంతుడు.

బలిచక్రవర్తి. సం. వి. క. పై. చికిషి, బలి

బలికె. దే. జి. రూ.బలై, గావేలవాడు.

బలికము. పై. విగ. 1=బలిష్ఠ. బలవిడి. లా

కు. చూ, నూలము. 2; 2.=బలిష్ఠ. లా వైసడి:

చూ, నూలము. 4; 3.=బలిష్ఠ. బలముగలది:

చూ, నూలము.

బలికుడు. వా. వి: చూ, బంబోకు.

బలిద్వంసి. సం. వి. క. పై. రూ.బలిద్వం

నుడు: చూ, విష్ణువు. 1.

బలిద్వంనుడు. సం. వి. ఆ. పై. —పై—

బలిశ్రువు. సం. వి. ఆ. పై. 1. కాశి: చూ,

బలము, 7, 2. వశ్యకొంగ: చూ, బకము.

బలిభుక్తు. సం. వి. క. పై. కాశి చూ,

బలము 7, 2 దొంగబిడ్డకు: చూ, (కమ్మక)

కకుంఠి.

బలిమి. పై. వి.=బల రూ.బలిమి. 1. దేవబల

ము: చూ, కక్తి. 1; 2. చూ, బలాక్కరము.

బలిమికాడు. ద్వ. విగ. రూ.బలియుడు: చూ,

కక్తుడు

బలియు. పై. ఆ. కి 1.=బల నూరించే;

2 అధికముగు. రాఘ. 1, ఆ. 81: చూ,

పెచ్చె 4.

బలియుడు. పై. వి 1. చూ, బలరాముడు;

2.=బలవంక' చూ, బలిమికాడు

బలిష్ఠము. సం. విగ. మిక్కిలిబలముగలది: చూ,

నూలము. 4. [చూ, లోకము. 1.

బలిసర్పము సం. వి. క. స. పాతాళలోకము:

బలిసినవాడు. వా. వి చూ, బలిమికాడు.

బలియు. సం. విగ: చూ, బలిష్ఠము. [భమ. 1.

బలివ్యము. సం. వి. ఆ. పై. ఎర్ర: చూ, పృథ

లల పై. విగ.=బల చూ, పృథువు. 5- 6;

3 (వృత్తియందు బలవృత్తియనునది మిడి

వర్ణములో పంపకగా మిగిలినదానిని. "బల

వడి-బలవిడి." మొ). (పాల్లవరకునో

ఉత్తమునకు వికల్పముగా లోపంబగు

ఉదా.—బలిష్ఠంబ. మొ.)

బలరాముడు. సం. వి. ఆ. శ్రం. 1: చూ, బలరాముడు (ఇతనివాగ్ధరిపంప గ్రక్ము. రోకలి పొనపదము.); 2: చూ, రాక్షసుడు. 1; 3. కాశి: చూ, సకృత్సృజము; విరా 4: చూ, బలిమికాడు; వా. రి: చూ, మాంసలాడు.

బలగు. వా. వి. ఉపకాఖ: చూ, కాఖ. 1. బలగుర్తులు. వై. వి. బ. (బలపు + గుర్తులు.) చూ, భావ్యము.

బలనంకెమెకము. వా. వి: చూ, హస్తీ.

బలపు వై. వి.=బల. రూ.బల్పు. 1: చూ, బలము. 4—5. చూ, బలకాయంచే

బలపుకొను ద్వ. ఆ. కి. రూ.బల్పుకొను:

బలరక్కసి. వై. వి. (బలపు + రక్కసి)

బృహచ్చదము *. చూ, పృథ్వీతి.

బలరక్కస వై వి—వై—

బలవిడి. దే. వి. రూ.బల్విడి. నిద్య. 1, ఆ.

42: చూ, విధము. 1; 2: చూ, బలాత్కారము; 3. చూ, బలితము; వై వి. 4=బల

చరిత్ర చూ, యుద్ధము; వా. 5. దండు.

చూ, సేవ. 1.

బలపు. వై వి 1=బలము చూ, శక్తి. 1; విరా

2. మిక్కుటము కై. 5, ఆ. 103 చూ,

హేరాళము; 3 వృథపు, కైద్. చూ,

సుర. (3); 4=ధర. బరపు: చూ, భార

ము. 1.

బలపుడు. వా వై. విరా=బలవంతు: చూ,

బలిమికాడు. (ఇదివిచార్యము).

బలసు. దే. వి. కసింద. *: చూ, వేషము.

బలహస్తీమెకము. ద్వ. వి. ఏనుగు:చూ, హస్తీ.

బలె. దే. దృ: చూ, పోల.

బలె. దే. ఆవ్య: చూ, బలా.

బల్లము. వై. వి: చూ, రూ.బలగము.

బల్లె. వా. వి: చూ, రూ.బలికె.

బల్లలమెకము. వా వి: చూ,బలనంకెమెకము.

బల్పు. వై. వి.=బల: చూ, రూ.బలపు

బల్పుకొను. ద్వ. ఆ. కి: చూ, రూ.బలపు

కొను. (చూ, కృణము. 1.

బల్పుజము. సం. వి. ఆ. శ్రం. మొదవగడ్డి *:

బల్లి. వై. వి.=బల: చూ, రూ.బలిమి.

బల్ల. సం. వి. ఆ. శ్రీ. పెన్నెరు *: చూ,

వారాహకర్ణి.

బల్లము. సం. విరా. బలముచేయుది.

బల్ల. దే. వి. 1. కుంచేము చూ, చృష్ణము. 2;

2: చూ, చలక. 5; 3 కడుపులోని దుర్మాం

సత్తులికృ.

బల్లకట్టు దే. వి. కాలాపతు ఇటునటు మనుష్యు

ల దాటింతు పడవ: చూ, హోదము.

బల్లగోల. వా. వి: చూ, కంటి—కంటికోల.

బల్లాడబట్టి. ద్వ. వి. ఒకానొకకానా: చూ,

పన్నెము.

బల్లి వై వి=వల్లి—వల్లి చూ, హేలాహుము. 2.

బల్లిదిము. వై విరా=బలిద్య. మిక్కిలిబలముగలిగి:

చూ, నూలము. 4. (వి. అనికొండలు)

బల్లిదుడు వై. విరా=బలిద్య: చూ, శక్త్యుడు.

బల్లియము. వై. వి=బల్ల. (ఆత్మలము 1—2):

చూ, బాగము 1:

బల్ల. దే. వి. రూ.బల్ల 1. తెల్లవాణులు

యందగు సమకరణము. చూ, హూహూ;

2. విలుగులు యందగు దృశ్యమకరణము:

చూ, హూహూ.

బల్లెకోల. ద్వ. వి. (బల్లెము + కోల): చూ,

(ఆత్మలము. 1): చూ, బాగము. 1.

బల్లెము. వై. వి.=బల్ల: చూ, రూ.బల్లియము.

1—2. (2 వ ఆర్థముపకు. అచ్చ. యు,

కాం. 304.)

బల్లిడి. వా. దే. వై. వి: చూ, రూ.బలవిడి.

బవ. ఆం: చూ, కరణములు.

బవంతము. దే.వి. కపటము:చూ, హుక్తుము. 12.

బహిరంగవిద్యలు. అం: చూ, మహావిద్యలు.
(చూ, ఉపవిద్యలు)
బహిరంధి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ: చూ, వేరు
వనన *.
బహిరేకము. చా. సం. వి. అ. న. 1. తనదేకము
కానిదేకము; 2. చెంబట్టికకు చెడలువోటు,
బహిర్యామి: చూ, భూమి 1. [శిలి.
బహిర్యారము. సం. వి. అ. న: చూ, కలవా
బహిర్యాట. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. 1 ముఖవిసర్జన
స్థలము: చూ, భూమి. 1, 2 బయలు.
బహిర్యాలి. సం. వి. న్ ఫలం. ఉత్తరము వేలు
మాటలయధనగరియుండునట్టివిషయసమస్య
బహికడు మి అ. కి: చెలివేయఁబడు.
బహిచెట్టు. మి. అ. కి: చూ, చెలివేయ.
బహిష్కరణము. సం. వి. అ. ఫలం:చూ, చెలి 2.
బహిష్కరించే. సం. న. కి: చూ, బహిచెట్టు,
బహిష్కరము. సం. వి. అ. ఫలం:చూ, కలి.2
బహిష్కృతము. సం. విణ: చూ, కృతిసిద్ధము
బహిష్కృతుఁడు. సం. విణ బహిష్కరించు
బడినవాఁడు [సమర్థాడు
బహిష్టయగు. మి. అ. కి. కడకుఁబోవు: చూ,
బహుకరుఁడు. సం. విణ: చూ, ఖలభ్రు.
బహుక్షియఁడు. సం. వి. అ. ఫలం, 1. చూ,
బుద్ధుఁడు, చా. 2. మిక్కిలికాంతుఁడు.
బహుగర్వవాక్కు. సం. విణ. చ్. కుర్చిత్ర
మాటలాడువాఁడు' చూ, వక్త 1
బహుధా. సం. ఆవృ. ఆనెకవిధములచేత.
బహుధాన్య. అం: చూ, సంవత్సరములు,
బహువర్తి. సం. వి. అ. స్త్రీ చింత *
చూ, కుక్కిక.
బహువంద్యంద్యములు. పా. "వాపీకూసకటా
కములు, భర్తార్థకామమోక్షములు." మొ
బహుపాత్తు. సం. వి. డ్. ఫలం. దూ-బహుపా
దము. మట్టి *: చూ, పటము.

బహుపాదము. సం. వి. అ. ఫలం:చూ, బహుపాత్తు.
బహుపుత్తిక. సం. వి. అ. స్త్రీ: చూ, వాఁ
కుడు*. [కుండు. 1.
బహుప్రియఁడు. సం. విణ చూ, మూల అ
బహుమతి సం. వి. ఇ. స్త్రీ: చూ, సహృదయము.
బహుమానము. సం. వి. అ. న. — పై.—
బహురంధిని. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. (తె).
కమ్యయ్యేకమ్యయ్యే.
బహుమానము. సం. వి. అ. ఫలం. 1. సోసర
వల్లి: చూ, సరటము, 2: చూ, సర్జితము;
అం 3: చూ, వ్యంజకము, 1
బహుమాపుఁడు సం. వి. అ. ఫలం 1: చూ,
విష్ణువు 1, 2. చూ, కివుఁడు; 3 చూ,
మన్యుఁడు; 4 చూ, బుద్ధుఁడు; విణ.
5. పెక్కురూపముల కలవాఁడు.
బహుశోగము. సం. వి. అ. న. మేఁక: చూ,
మేఁసము. 1.
బహువచనము అం ఒకటికన్న పెక్కువ వస్తు
పులను చెప్పినది [విరిగి *.
బహువారకము. సం. వి. అ. ఫలం' చూ,
బహువాచికములు అం చూ, ఏకవాచికములు.
బహువిదారణపుటకఫలము పా చూ, ఎంచు
కాయలు' చూ, గుంజోకాయలు.
బహువిధము సం. విణ చూ, వివిధము.
బహువు. సం. విణ. (ఉ ఉ ఉ ఉ)
1 ఆధికము చూ, హిరాణ్యము, 2. ఎడ
ముగలది: చూ, సురి (3).
బహువ్రీహి. అం. అన్యవదార్థ పరిధానము
బహువ్రీహి. (సజ్జాపూర్వపద, సహజూర్వి
పద, సంఖ్యోర్థఃకుపద, దిగంతరాళి, వ్యతి
సారలక్షణ, తెలుగున స్త్రీసమఘటితంబ
యొకానొకండు బహువ్రీహియాపటైడు.
తెలుగునను బహువ్రీహిని సహసాంత
కార్యంబులు గానంబడెను. 2. ఇశ్యామి).

బహుమత. సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1: చూ, పిల్లపిఁ

వేదక: విం. 2. కాశతక్య: చూ, శ్రీ.

బహుమవర్ణము. అం చూ, తావములు.

బహుమూతి. సం. వి. ఆ. శ్రీ: చూ, వరేవృక.

బహుళ. సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. ఆవు: చూ,

ధేనువు; 2. పెద్దయెలకీ: చూ, చక్కెల;

3 చిట్టెలకీ: చూ, చక్కెల; 4. నీలిక: చూ,

శ్రీ, ఫలి; 5. 5 కృత్తికావక్షత్రము: చూ,

రిక్క. చూ, చక్కెలు. 1

బహుళవక్షము. సం. వి. ఆ. పుం. కలిచక్కెలు.

బహుళము. సం. వి. ఆ. న. ఆశాఢము: చూ,

సురవర్షము; పుం. 3: చూ, బహుళవక్ష

ము, (చూ, వృక్షము. 3); విం. 3. ఆధికము:

చూ, పూర్వాశము; 4. కలయే: చూ,

మొక్కము

బహుళకృతము. సం. విం. తూర్పుత్తిది (ధా

న్యము), పూర్వము. చూ, స్వంబకది (ధాన్యము.)

బహుళుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, వచ్చి. 1.

బహుళరణము. సం. వి. ఆ. న: చూ, బహు

కృతి.

బహుళరించే. సం. ప. కి. చూ, సమ్మరించే

బహుళకృతి. సం. వి. ఇ. శ్రీ చూ, పన్నానము.

బహుళిని. సం. వి. ఇ. పుం: చూ, భక్షకుడు.

బహుళరణము. దే. వి: చూ, రూ-బలకరము.

బహు. దే. ఆవ్య. మెచ్చేడు తెలుపును (రూ-

బహు-బహుళ-బలి-బలిర- బలిరణ్యు. బలి

రా-బలిర-బలిర-బలిర-బలిర-బలి-బలా-

బలార-బలార-బలి-బలి: చూ, వీరము.

బహుయి. దై. విం. అలవాన్. కా. 7, ఆ.

353: చూ, శక్తుడు. [8, ఆ. 55.)

బహు. దే. ఆవ్య. చూ, రూ-బహు. (రాహు.

బహు. దే. ఆవ్య. చూ, రూ-బహు. (రాహు.

బహు. దే. ఆవ్య. చూ, రూ-బహు. (రాహు.

బహు. దే. ఆవ్య. చూ, రూ-బహు. (రాహు.

బహు. దే. ఆవ్య. చూ, రూ-బహు. (రాహు.

బహు. దే. ఆవ్య. చూ, రూ-బహు. (రాహు.

బలిరణ్యు. దే. ఆవ్య: చూ, బహు.

బలిరా. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలి. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బలిర. దే. ఆవ్య. చూ. (దక్షి. 5, ఆ. 58.)

బా

బాంకి. వా. వి: చూ, రూ-బ్యాంకి.

బాంకినోటు. వా. వి: చూ, రూ-బ్యాంకినోటు.

బాండు. వా. వి. 1. భూచీతరేయి; 2: చూ,

బ్యాండు (ద్రుము. 3.

బాండ్. దై. వి. బాండ్. కుండ: చూ, భాం

బాండ్. వా. వి. వండెడిలోపాపాత్రము: చూ,

పాపివాగము (పాత్రము. 6)

బాండ్. వా. వి. 1. వేడిమినిచ్చేది ముక్తద్రవ్య

ము: రూ-బ్యాండ్; 2. వనికరే.

బాంధకీశేయుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ,

అంతులాడి కొడుకు: చూ, మానుడు. 1.

బాంబు. వా. వి. పొగముతీతుడు 2. బాంబు

బాగునంచే: చూ, బాగునంచే.

బాండ్. దై. వి. బాండ్. రూ-బాండ్. నిండు:

చూ, శేషము. 1. (అరసున్నకండనికొండలు)-

బాగులాడి. ద్వ. విగ. అందకతై. పా. 1, అ.

38: చూ, స్త్రీ.

బాకొలు. వా. వి. బ. భవంకిలవాద్యధ్వని-చూ, స్వరము. 2. [చారము.

బాకొకము. వై. వి. చక్రిసార: చూ, వ్యక్తి

బాకొకే. వా. వి: చూ, రూ-బకొకే.

బాకొకే. వై. వి. చక్రిసార: చూ, రూ-బకొకే.

బాకొ. వై. వి. 1. భా కాంతి. అచ్చ. బాల,

కాం. 20: చూ, బలతుగ 1; 2. చక్రికా-

చూ, నూకలు. (పార్శ్వము. 2)

బాకొబంద వై. వి. ధ్వజబంధ: చూ, భూష

గము 2. [మాగ్గము. 1.

బాట. వై. వి. బాహ్యుట రాజమాగ్గము: చూ,

బాటసారి వై విగ = బాటచారి-బాహ్యుట

చారి- చూ, సమీకరణము. 2 [వని.

బాడకాచోకిరి. వా వి 1 బెట్టివని; 2 ఎక్కువ

బాడబము. సం. వి. అ. న. 1. గోడిగలమూక

చూ, పాదుము; పుం. 2. (రూ-బాడవము-

బడబము-బాడబము) చూ, బడబాడబము

బాడవ. వా. వి రూ-బాడువ. నల్లపుసేల

చూ, భూమి. 1.

బాడలికము అం. చూ, ఉత్తరకరణబంధములు.

బాడబము. సం. వి. అ. పుం చూ, బాహ్య

గుడు [చూ, బాహ్యము. 1

బాడబ్యము. సం. వి. అ. న. రూ-బాడవ్యము.

బాడవ్యము సం. వి. అ. న. వై. —

బాడాసుపు. సం. వి. ఉ. స్త్రీ. = బాడిస-

బాడిక చూ, వాకి.

బాడి. వా. వి: చూ, బురద.

బాడిగ. వై. వి. భాటక. 1 చూ, భాటకము;

2. నూలి- చూ, సంబరము. 2.

బాడిక. వై. వి. = బాడాను: చూ, వాకి.

బాడిన. వై. వి. 1. = వై. — (వాడుక);

2. = పారిధద్రా * : చూ, వారిదము (1).

బాడిదము. వై. వి. = వై. —

బాడియ. వా. వి: చూ, బాడి.

బాడిన. వై. వి. 1. = పారిధద్రా * : చూ, బాడి-

న. 2; 2. = బాడాను: చూ, బాడిక.

బాడిన. వై. వి. = వై. —

బాడు. వై. వి. పరదా: చూ, మునుగు. 2.

బాడుకాబంటు. వా. వి. మావహినుడు:

బాడుగోలు.

బాడుగ. వై. వి: చూ, బాడిగ.

బాడుగోలు. వా. వి: చూ, బాడుకాబంటు.

బాడుదల. వై. వి. (బాడు + కలగించేట) అడ

మానించేట: చూ, పడి. 2.

బాడువ. వై. వి: చూ, రూ-బాడవ.

బాడి. వై. వి: చూ, బురద.

బాడము సం. వి. అ. న. 1. చక్రికా: చూ,

స్వర్గ 4; కి. విగ. 2. కైలు: చూ,

పెచ్చె. 2; విగ. 3. అధికము: చూ,

పేరాలము.

బాణ. సం. వి. అ. స్త్రీ. 1. బాణములము:

చూ, బాణము 1; అ. పుం 2. నల్లగోరం

ట: చూ, బాణము. 2.

బాణనిర్మాణాదికము. అం. చూ, పరిమేయములు.

బాణపుంఖి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. చూ, వెంపలి *.

బాణభేదపరిగణనము. అం. చూ, పరిమేయములు.

బాణపురము. అం. పోడికపురము. చూ,

దేశములు.

బాణము. సం. వి. అ. పుం. 1. అంబకము,

అజిహ్మగము, అస్త్రకంటకము, అస్త్రము,

అశికము, అయుధము, అశగము, ఇపుపు,

ఈ, కంకవక్రము, కంటంబము-కడంబము-

కదంబము, కణము, కర్పరము, కలం

బము-కళంబము, కాండము, కాండంబము,

కాండంబము, కింకారపు, కూటము, శ్రీవశి.

శూరవక్రము, ఖగము, గోత్ర, భు,

పూకము, చక్రిపుంఖము, చక్రిపుంఖము,

చాళికము-చాళికము, చక్రము, చక్రము

హము, పరిశ్రమ, పీఠాశ్రయ, భ్రమరము, వృష
 ప్తియ, వృషరము, వృషరము, మార్గ
 గమ, రోమము, వాచి, వికర్మము, వికారము,
 విశిఖము, విహంగము, విరతరము, శణుము,
 శరము, శలాక, శల్మము, శస్త్రము, శిఖి,
 పరము, పాఠకము, పాఠము, నూపియ
 ఖము, ధూలశ్రేణము, స్వరపు, హనుపు,
 హీరి. (తె).—అంశ, అంశకోల, అంశము,
 అంబు-అమ్మ, అంబు-అమ్మ, అంబు-అమ్మ,
 కట్టియ-కట్టి, కట్టి, కట్టియ-కట్టియ-
 కట్టియ, కోల, గడిక, గిట్టి, చిలు
 కు, జట్టి, జరా, తీరు-తీరు, తూపు,
 తోడుగు-తోడుపు- తోడ్డు, వారసము,
 పోటుముట్టు, పరిగోల, మురికి-మురికి,
 లకోరి, పరము, పరము, పెల, పెల
 కట్టియ-పెలకట్టి. (మిగతవానికి "హ",
 "హీరి 4"); తద్విశేషములు.—అంశము, వాళ
 చృపారణాయుధములు.—అంశము, వాళ
 ము, శత్రువు. (తె).—కోలివి, గుంటకోలి
 వ, జేంగి, జేయి, జేయి-జేయి, జేయి,
 తుపాకి, పిరంగి, నురకోలి; ౨. అచ్చేయ
 ఇనుపబాణమునకు.—అమోఘ, ఏవగము,
 కాండగోపరము, ఖరాలకము- ఖరా
 లకము, వారాచము, పుష్కేతము,
 పుష్కము, పుష్కరము, రామబాణము,
 లోహవాళము; (తె).—గొరక, గొరక
 కట్టి, వారసము; ౩. అమ్మలపాడికి.—
 ఇమిడి, ఇమిడినము, ఉపాసంగము, కలా
 నము, తూగము, తూగిరము, దొంగి
 లి, నిమంగము, శరధి, శరనిధి. (తె).—
 అంబులపాడి- అమ్మలపాడి, తరకసము,
 తరకసా, పాణిపదము, పాడి, పాన, బత్త
 డిక-బత్త- బత్తలిక; ౪. అర్థచంద్రి
 బాణమునకు.—అర్థచంద్రిము, శరఫలము,
 తురచిము, తురచిగము. (తె).—కత్తి

వాళియమ్మ, కొలువము-కొలువము, పెల
 వంకకోల; ౫. అర్థచంద్రిమునకు.—గాండిన
 ము-గాండినము; ౬. అంబు-అంబు-అంబు.
 (తె).—బరికట్టి, బరిగిమ్మ; ౭. అంబు-
 గువేసిన చేతికట్టి. (తె).—గొరకకట్టి;
 ౮. అర్థచంద్రిమునకు.—గొరక, గొరకకట్టి;
 ౯. అర్థచంద్రిమునకు. (తె).—దోసము;
 ౧౦. అర్థచంద్రిబాణమునకు-అంధము;
 ౧౧. (హ, అస్త్రములు); ౧౨. అకాశబా
 ణమునకు.—అకాశబాణము, ౧౩. అగ్ని
 యాస్త్రమునకు (తె).—విశేషకోల;
 ౧౪. అర్థచంద్రి అంధము.—అకాశము-
 అకాశము, కుడి, కోటి, కోణము, ధార.
 (తె).—ధార, దారి, వా-వాయి-వావర;
 ౧౫. అర్థచంద్రిబాణము.—చక్రఫలము;
 ఆరాముఖము; కంపణము; కరముక్తము;
 కర్ణిక; కాళిందము; కంపము; కుగళము;
 కోంకణము; కోణము; ఖరచక్రిము; గద;
 చక్రిము; ముసుండి; విజ్ఞలము, కాణము;
 (౧) (తె) —అంబు; అంబు-అంబు; ౨. అర్థగ;
 కట్టిగదియ; కత్తికాము; కోల; గుడి-
 గుడి. (తె).—చింగిటి, చిక్కు-చిక్కు-
 టారి; చింగిటి-చింగిటి; తగ్గకత్తి; దగ్గ;
 దోడుముదారి; బాణా; ముహూ; సత్తి;
 పామంతరాగోల, పిరంగము; ముడియ. —
 ౧౬. ఇంద్రియమునకు.—అధికాశ్రము,
 అగ్ని-అగ్ని, ఇంద్రియము, ఇంద్రియము,
 ఇంద్రియము, ఈ, దిరావరము, కోటి
 రము, కాళిబాణము, తిద్రాణము, మువ్వ
 పెట్టి, రతనము; (౧).—చేక్కు-చేక్కు-
 ధనుస్సునకు.—బులగోపి-బులగోపి; ౧౭.
 ఇంద్రియమునకు.—బులగోపి-బులగోపి; ౧౮.
 దస్తా; ౧౯. ఈ-ఈ.—ఈ-ఈ, కం

రము, కుంకలము, దీర్ఘాయుధము, పొగిసా
యుధము, విషంకురము, శంకువు, శంకు,
శంకుము. (తె).— అత్తలము-అత్తకము,
శంకటియ-శంకటి, శంకము, చివ్వ, నేనె-
నేనెము-నేనె, బరిచి-బరిచి; ౧౮. ఉపవ
యనకాలముందు ధరించేవది. —కాయకము;
అం.ఉరయపొవ్వధారానీతి. (తె).—దోడ
వ్వి-దోడువి-దోడువ్వి, పట్టా, పట్టాక త్రి,
నైలు; అం. ఏనుగు కుంభస్థలమువూచుచోడి
చెడిఅయ్యమునకు. —అంకుశము, తోత్రము,
నైలుకము, నృసి. (తె).— అంకుసము,
అం. కత్తి. (చూ, రిప్టి. 3); అం కత్తి
రకు —కత్తి, కృపానీ, ఖండధార. (తె).—
కత్తిర; అర, కర్ణధనుస్సునకు. —కాండవృ
ష్టము, కాలవృష్టము; అం. కలకుటమ్ము
నకు. (తె) —కరి, కలకుటమ్ము; అం. కామ
దేవాస్త్రిమునకు. —కామాయుధము, శేక
టము, శోగము; అం. గన్నేరాకుపంటి
యలుగుగల బాణమునకు. —(తె) —గన్నేరా
కమ్ము. అం. గజేంద్రకరమునకు (తె). —మరు
గు, మరుగు; అం. గుఱుముచుచోమెరుగు
చునునకు. —కగళము, శేకకారము (తె) —
కొడలము, కొఱువము-కొఱువము; 3౦. చ
కాయుధమునకు —చకాయు, చకాయు
ధము. (తె) — కంటివాలు, కడివలుగు,
గుమనుకైచువు, గుమనువాలు, మేట్టులుగు,
మేట్టు, మేట్టుగైచువ, మేట్టువాలు, పదిహ
ణంమలవాలు, బటువుగైచువ, బటువువా
లు, బటుపడివము, బటువుగగి, కల్లవాలు,
నేమెవలలుగు, నేమెవలవాలు, మడి
కత్తి, నుడియకెడము, నుడివాలు; 3౧. చా
చకగలబలసాధనమునకు (తె) —తోగము-
తోనమ్ము; 3౨ చిల్లకోలకు. — కీలము,
తోమరము, మండము, శక్తి, సవల (తె).—
చిల్లకోల, నేనె-నేనె-నేనెము, తండుగోల;

33. తిక్కానీ. — తిక్కానీ. (తె).—
తిక్కటి; 3౪. తిక్కాలమునకు. —తిక్కా
లము, పివాగము. (తె).—నుడిచోవలుగు,
ముమ్మనవాలు; 3౫. దుమ్మంటకరము
నకు. (తె).— చిలకమ్ము-చిలకుటమ్ము,
శోటమ్ము; 3౬. దూదియేకువిల్లునకు —కూ
కాయకము, కుంజక, పింజనము. (తె).—
పింజి; 3౭. ధనువునకు. —అజగవము-అజిగ
వము-అజిగావము-అజగవము-అజగవము-
అజగవము, అనుకము, ఇమ్మనము, కాయక
ము, కాలవృష్టము, కోడివము, గాడివము-
గాండివము, గుడి, చావము, ట, తాలము,
తృగత, తిగత, తృడిత, దుగిము, ధనువు,
ధన్వము, పివాగము, బాణాసనము, శిరా
వావము, శరాసనము, స్థానరము. (తె).—
విలు-విల్లు, పింగడి-పింగడి-పింగడి, కము; 3౮.
నాలుగుమూలవిల్లునకు — కోడం
డము; 3౯. నాలుగుపక్కలు తీరిన ఇను
పదండమునకు. (తె) వేల్చికాడిగుదియ-
చాకాడిగుదియ; ౪౦. నాలుగుమూల
బాణమునకు —గడ (తె) —గుదియ, దుడ్డు;
రం. పైకొత్తిధనువునకు. —కమలము; ౪౧. పం
డిక-పండిపోటు; ౪౨. పట్టిసమునకు. —
పట్టిసము. (తె) —అడ్డకత్తి, మెహవా;
౪౩. పొకుపకొత్తిమునకు —పొకుపకము;
౪౪. పెద్దపిరంగి (తె).—దండేన-
దండేనము- దెంచేనము, పిరంగి, ముగిలి,
మబాగము; ౪౬. (చూ, పగిమేయములు);
౪౭. పొగిసాయుధమునకు — కుంకము,
పొగిసము; ౪౮. బరిగోలము. — తోత్రము.
(తె) —బరి, బరిగోల; ౪౯. బలరాముని
గదాయుధమునకు. —ఫేటము; ౫౦. బల్లె
మునకు. —ఖంజము, ఫేలి, పల్లము. (తె).—
అత్తలము-అత్తకము, బల్లియము-బల్లిము-బల్లి

కోరి, బోదవయ్య; ౫౦. బాగపుకొనకు. —
 పింఛము, త్రుంఖము. (తె). — పింతి; ౫౧. బా
 గపుమరికి. — వారికము—వారికము, ఫల
 ము. (తె). — అలంక—అల్ల, చిలుకు, ములి
 కి—ముల్కి, పెరిగి. బాగమునకు. — (చూ,
 బాగము. 1.); ౫౪. బాగమునకుగట్టిన
 యీరకలు. — (తె). — అంపగరి—అంపగలి;
 ౫౫. బాగమునుసంధింపకార్యకమునకు. —
 (తె). — తొడ్గిల్లు; ౫౬. బాగములగుంపు
 నకు. — కాడంబము. (తె). — అంపంబ;
 ౫౭. బాగములమునకు. — బాగ; ౫౮. బాగ
 విశేషమునకు (మి) బాగబాగము; ౫౯. బా
 గాగ్రిములు. — (చూ, కార్యకము 7, బా
 గాగ్రిములు.); ౬౦. బొమ్మచేపునివిలువకు —
 పూరితరూపిణి; ౬౧. భిండిబాలమునకు. —
 కోణము, భిండిపాలము— భిండిబాలము—భిండి
 బాలము, లగుడము, పృగము, ౬౨. రామబాగ
 మునకు. — అహంబు, పృథ్వీబాగము, రామబాగ
 ము; ౬౩. (చూ, మన్మథబాగములు.); ౬౪
 (చూ, మల్లయద్దాయధములు.); ౬౫. (చూ,
 ముప్పదిరెండుయధములు; చూ, సయధము
 లు.); ౬౬. మెడకత్తెరకు (తె) — గండ
 కత్తెర—గండగ్గిర; ౬౭. మెసలకు. —
 (చూ, మెసలు.); ౬౮. యధపాధన విశే
 షమునకు. (తె). — దగరు; ౬౯. రిప్టికి. —
 (రిప్టి=కత్తి) (చూ, రిప్టి. 2.); ౭౦. వంక
 రతలంకలయొకటకు. — (తె). — డొం
 కన—దొంకన; ౭౧. వంకరికి. (తె). —
 వేల్గాగము, చిల్లాడము — చిల్లాగము, పిడి
 యము—పిడిము, కాడకు, ముప్పిడి, మెల
 కత్తి, వంక, వంకరి; ౭౨. వజ్జాయధము
 నకు. — అగ్ని—అకుని, అపి, అగ్నికము, కులి
 కము, గిరికంఠము, గిరివక్త్రభిక్తు, గోత్ర, అం
 భారి, జనురి, చంఢోలి, నిర్భాతము, కురి
 పిడి—భిడి, పిడిరము—పిడిరము—భిడిరము—

భిడురము, పిడుపు—భిడుపు, భద్రము, వజ్జి
 ము, వజ్జాయధము, వజ్జాయధము, వంబము—
 సంబము, కళకోటి, కళకారము, కళకారము,
 కళకారము, ప్లవరుపు, కూర్చిని—వార్చిని,
 (తె). — మాటంపెలకైదుపు, పిడుగుకైదుపు,
 తొలివారు; ౭౩. వరుణపాశమునకు. — వాగ
 పాశము, వాగము. (తె). — పాడవకూపు, పాడ
 రమ్మ; ౭౪. పింటనుండిదొంగబడినబాగము
 నకు—విగ. పగిలినము; ౭౫. వాయుధనుపు
 నకు. — కిడితము; ౭౬. వికాల ముఖసాయ
 కమునకు. — (తె). — అడ్డవారియమ్మ,
 పాపానకము — పాపానకమ్మ — పాప
 మ్మ — పాపానకయమ్మ; ౭౭. వివము
 పూసినబాగమునకు—దిగ్గుము, వివము;
 ౭౮. విష్ణుచక్రమునకు. — అరి, ఆయుధం
 ద్రము, కాపాడక—కాపాడక—కాపాడి, చర
 గము, పాంచజన్యము, సుదర్శనము (తె) —
 మాతము, లచ్చిదరబారగము; ౭౯. వల
 మురి; ౮౦. పెరుగువిలువకు. — కోడండము,
 వేలురావము (తె) — పెరుగువిలు; ౮౧. వే
 టపాధనములు. — (తె). — గడ, తడ
 విల్లు, పందిగోరు, పిడియము—పిడిము, బా
 కు, ముప్పిడి, వడగోలు, వడపవారియలుల
 గు; ౮౨. కత్తియనుబాగమునకు. — కాసుపు;
 ౮౩. కిడిలధనుపునకు (తె). — కపాళా;
 ౮౪. కిడువిలువకు. — ఖట్టాంగము, భింభి
 రము; ౮౫. కూలమునకు. — కూలము, తీలము,
 పీనకము; ౮౬. వామచేయువారు తిప్పిడు
 కోలకు. (తె). — చిలుక; ౮౭. మాయునివిలువ
 కు. — రామిరము, రామిరము; ౮౮. మూలా
 గ్రిబాగమునకు. — గోధనము; ౮౯. (చూ,
 ముద్దరము); (మిగతవాని) “చూ, పూరి.
 4.” (బాగము తెనుగు అనిగొందము);
 2. అత్తలాయన: చూ, ప్రవృత్తి; (చూ,
 పారకేయ; 3. పల్లగోరంట, బాగ: చూ,

మహానా; అం. 4: చూ, అనయకానా స
ములు; 5: చూ, అకర్షణాద్యములు.
బాగలి. దే. వి. 1. కంఠకంటు: చూ, పాత్ర
ము. 6: వా. 2. బూరలమూడు: చూ,
పాత్రము. 8.
బాగలివిద్య. సం. వి. ఆ. ప్రస్తా. 1. బాగసంఘే
లను కాల్యుట; వా. 2. ధనుర్విద్య.
బాగసంఘే. వి. వి. (బాగము + సంఘే.)
దీపాదలి అమావాస్యవాటిరాత్రి (అశ్వియు
జ బ 30 రాత్రి) కుపాకిమందులో: కేసి
కాల్పకు చగలు వర్షులులో: అనునాని వేడు
కవిశేషము: తద్వి—౧. అవాము, అవాము
గొట్టును, వేంతురజ్జీతి, చివ్వ, జేవ్వ,
కారాజేవ్వ. (సం) — అకాశబాగము,
చంద్రావ్యోతి, చంద్రాద్యుతి, చంద్రావ్యోతి,
(వి) — శేలుబాగము, ౨. కాకలవర్ష,
3. వందలనీరులు; ౪. వియ్యెబుద్ది; ౫. అపా
కాయ; ౬. చంద్రేనైలిరుములు, ౭. చగలు
వర్షి: ౮. పూవర్షి; ౯. బాంబు; ౧౦. మలబా
మలబా; ౧౧. బాగసంఘే పగ. — మరుజ్జీ,
ఇత్యాదుబాహ్యంబులు. (మిగతవానికి
“చూ, నీమటపాకాయలు”) [యమలం
బాగనాస్త్ర క్షేరినిరూపము. అం: చూ, (వమే
బాకా. దే. వి. దండాయుధము. “బా
కల్ల”. చూ, బాగము 1.
బాకాగ్రియులు అం. ఇది చదివిధములు —
౧. అకామఖము, ౨. ద్విధిల్లకము, 3. సర్ప
మాతము, ౪. కర్ణికము, ౫. కాకతుండము,
౬. తురపియ, ౭. గోవుచ్చము, ౮. అర్ధ
చంద్రము (వేంతురుపంకలు), ౯. మూచిము
ఖము, ౧౦. ధల్లము ఇట్టి ప్రికీర్ణిగల బాగ
ములయొక్క వివర్ణనా క్రియలకాస్త్రమై
నది కార్యకము, చూ, కార్యకము. 7: చూ,
బాగము. 1.

బాకాకృష్ణ. సం. వి. ఆ. ప్రస్తా. అర్జుని, ఉమ
చూ, నూన, 1.
బాకాసనము. సం. వి. ఆ. స. విల్లు: చూ,
బాగము. 1.
బాకానురుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. బాకా
దు: చూ, రాక్షసుడు. 1; అం. 2: చూ,
కాస్త్రప్రసక్తము.
బాకాదు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. — పై. —
బాకలియే దే ఆ. క్రి: చూ, సంధ్యమించే.
బాకాకా (ఖా)ని వా. వి. 1. వర్ణోత్తము;
2: చూ, వనరు: బోతు.
బానిని వా. వి. 1. గుట్టు చూ, రవాస్యము. 1;
2: చూ, వేగువాడు.
బాగు. దే. వి. 1. రూ. బాగువు: చూ, కరాతి;
2: చూ, పాపాలు, 3: చూ, కర్మ. 1;
4. రూ. బాగువు చూ, బకము.
బాగువు. దే. వి: చూ, రూ. బాగు. 1. — 4.
బాది పై. వి. బాధా. చూ, శోకము.
బాదిము. పై. వి. రూ. బాదము. ౪: చూ,
పృథము. దరము. (1)
బాదర. వా. వి. రూ. బాదర. చూ, రూ. బా
దాదరబంది. వా. వి. జంజోటము: చూ, శ్రీమ
ము 1 (శ్రీ త్రసర్కారులలో వాడుక.)
బాదము. సం. విగ 1: చూ, పాలము. 4: దే.
వి. (1) రూ. బాదర. బాదర. బానకీతా
దుండెడు కర్ణాటకపు కుపాకినది.
బాదిరాముడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ,
సమానుడు.
బాదరియే పై. ఆ. క్రి: బాధితా చూ, సరి
పోవు 1. కాకి 3, ఆ. 241
బాదర వా. వి: చూ, రూ. బాదరము. (1)
బాదాము. సం. వి. ఆ. స. బాదమువాడు.
బాదాము. పై. వి. చూ, రూ. బాదము.*
బాదు. వా. స. క్రి: చూ, మొత్తు. 1.

శాస్త్ర దృశి. పరి. వి. ఇ. శ్రీ: జరాసంధుఁడు,
స్వకూతుఁడు.

శార్వాపకృష్ణమూర్తిగారు, పా. ఒకరాశియందు
బృహస్పతి నివసించియుండు కాలము. ఇది
వింధ్యవర్షకమున కుత్తరదేశమున వ్యవసా
రించుటయందున్నది. ఇది 381 దినములుగలది.

కాల. సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1. ఆచార్య: చూ, శ్రీ. (12 వంశం లోని శాస్త్రవేదవ్యవస్థాపకం పురాణ తరచున 18 సంవత్సరాల వలకు.); 2. కొమ్మ 5కి: చూ, స్కంధపురాణం; 3. వసువు: చూ, వజ్రము. 6; 4. పులికాండవము: చూ, వామన. 2; 5. 3. కురుక్షేత్రం: చూ, కీర్తి కేరణం. [చూ, శివుడు]

[illegible][illegible]

కాలికుండ్రు. పం. ద్వి. 1. పాలనంద్రు: చూ,

సమీక్ష: 2. కాలం: చూ, శిశువు.

కారీను, బి. వి. కారీకము: చూ, లోడు.

కాలాదు. చా. సం. వి. అ. పుం: చూ, కాల
కుడు. [3, అ. 84.

కాలింగ్, ప. వి: చూ, రూ-కాలింగ్. పా.

ಕಾಲೇಂಕರಾಣಿ, ಪಾ. ವ. ವಿ. — ಕೆ. —

కాలెంకవోలు, వా. నర్. వి: చూ, పోశము.

కారితోనోకము. ద్వ. వి. — ప. —

కాడకాగ్రహములు. పా: చూ, కపూరియోరూ
హ్నులు.

కాలేయము, సం. వి. అ. వ. 1. పిన్న ముల్లంగి*
 మా మా పిల్లన: పం. 2. వాడిన: మా

రాసభము: విధా. 3. బాలానితి వీరమొనరి:

4. మైత్రుత్వము, చూ. పాండ్యము. 3.

బాలేశ్వరమ్మ, సం. వి. ఆ, పుం బారంగి*
మా. నాంజ్.

బాల్కము. అం.1: చూ, అపస్థలమి చూ, దిగ్బల
బాల్కంగి సం వి. ఈ. ప్రే. నోసకాయ, చూ,
హరివాళకము.

రా.వి. ప్ర. వి.:-భావ్యక. 1. తోడబుట్టిపదము
 మగఁడు, బాపగారు, బాపముఁబడి. (సం.)-
 భావ్యమఁడు;వా 2. బాపగారు: చూ, మగఁ
 అన్న; 3 కలపంబు పెద్దవాఁడైన మేనల్లు
 మేనమామల కొడుకు బాపగారు; (కవి-
 మేనల్లకొడుకునకు. —పైతృవ్యసీయఁడు.
 పైతృవ్యసీయఁడు; 4. భార్యతోడబు
 ట్టిపదము: బాపగారు; 5. నలుగురు మంత్ర
 దారులవీరికలమఁ: బాపగారు.

కావంజి, బె. వి. - వాగుడి*: చూ, సోమరాజి

పాఠాంశం, పా. సం. పాఠ. 1-2-3-4-5

జానమి. నా. వి. మా. పా. 1

కావి. పై. వి. 1. చవాటి. మయ్య: మా, సరి

స్వ. 1; 2. చతుర్థ: చూ, సరి స్వ. 1
3. చతుర్థ: చూ, సరి స్వ. 1

4. పుష్కరము: చూడ గలవారితో 1.

ಕಾರ್ಡ್. ವಾ. ದಿ. ಕಾರ್ಡ್. 1.

ప్రార్థనలు, వా. వి: ఒక, ఒకపేంకు, నూతన
యొక. తది. - నూతనపేయొకకు, - తది.

రావీ. జే. వి. అశ్వుదానికొపచేదివగ: చూ,
 భూనిజము. [చూ. భూనిజము.]

రావీంద్రగౌడను, వా.వి. మగవానికొస చెవిసగ: రావణాసు. దే. ప. 19. 1. జంతువు వాడే

కావలయునని ఆశురతపడు; 2 అన్నమా
జ్ఞానమనది చేసిందిడుగ యొ శిశోబునిడు

కొను. హరి. పూ.5, అ.208: చూ, భుజంమే.2.

பி.பி.பி. 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624

చకము. 5; 2. ఏద్యుటయందగు భవ్యసగము

కరణము: చూ, హూహూ.
బావురుఁబిల్లి. వా. వి. చూ, బావురు. 1 కళా.

6, ఆ. 269.

ము: చూ, శక్తికుప్ర. [రా. 4, ఆ. 195.

బావురుమను. తే. ఆ. ౩౧. (బావురు + అను)

1. జనశాస్త్రమగుటచే వాస్తవముని మాటలు
మోక్షకలదియగు: చూ, శబ్దించే, 2. పెద

యేడుత్రయేద్యుః చూ, శోకించే.

శోదనము. 2; 2. కొయ్యగూర *: చూ,

మూరిషము; పుం. 3. ఆవిరి: చూ, వార్ష
ణము; 4. ఇమము: చూ, లోహము. 1.

రాష్ట్రీక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. ఇంగువమూస
*: చూ. హింగువ; 2. ఇంగువమూస

డాక్. బా. వి. నరసింహం.

రావ. వై. వి.=భావ. 1. సంస్కృతాదిభావ.
 చూ.రావ.1;రావలి:2 పరిశిష్ట.రావ.5,6.

271: చూ, పృథ్. 4; కి=భాషా. వరసము.

ಮ, ಕಮ, ಸ, ಶ, ಛ, ಮ, ವಮ,

బాహ్యసంగమ. అం : చూ, సంగమం.

బాహ్యసం. సం. వి. అ. ప. రూ-బాహ్యసం.

1. ఇంగువ: చూ, హింగువు; 2. కుంకుమ
పువ్వు: చూ, పచ్చి కిలుమ; 3. పుం. కి. ఒక
దేశము: చూ, దేశములు; 4. బాహ్యసం దేశపు
నట్లము: చూ, నాయము.

బాహ్యసం. సం. వి. అ. ప. ప్రి. బాహ్యసం దేశపు
చూ, ప్రి. (బాహ్యసం.)

బాహ్యసం. సం. వి. అ. ప. పుం: చూ, రూ-
బాహ్యసం. సం. వి. అ. పుం. బాహ్యసం దేశపు
రాజు: చూ, రాజు. 1.

బాహ్య. దే. వి. 1: చూ, స్వీహము; 2: చూ,
మూర్చు; 3: చూ, వాంఛ. ఉ. రా. 1, అ
28; 4: చూ, విచారము. 2; వి. 5: చూ,
హేరాళము. (నమము)

బాహ్య. వా. వి. బ. పుష్పవిశేషములు: చూ,

బి

లింగము. దే. వి. రూ-లింగము. 1. గగ్గము.
దర. 3, అ. 277: చూ, హంకారము;
2. విసృత: చూ, లవణి; 3. గర్భాక్షి పాండు
2, అ. 41: చూ, కల్పము. 2; 4. కూరికా
చూ, కార్యము. 1: వా. 5. విక్రమ: చూ,
రమణ.

లింగము. దే. వి. —పై—

లింగము. వా. వి. బ. బడిపిల్లల శిక్షలగు గుండె
ళ్లు గోడవచ్చి కోడలములో పగులగానిలో
కొకటి.

లింగము. వై. వి. బిల్వగద: చూ, సమూహము.
లింగము. దే. వి. రూ-లింగ: చూ, పాత్రము.
ఒకర.

లింగ. వై. వి. లలాటిక: చూ, బొట్టు. 1.
లింగము. అం: చూ, దంతక్షతములు.
లింగులింగము. సం. వి. అ. పుం. కామందిక:
చూ, తృణము. 1.

లింగులింగము. సం. వి. అ. ప. 1: చూ, చతు
రంగము; 2: చూ, కారిఫలము.

లింగులింగ. అం: చూ, బస్మకాళములు.

లింగులింగ. సం. వి. ఉ. పుం. 1. నీటిబొట్టు:
చూ, బొట్టు. 1; 2. మేక: చూ, బొట్టు.
1; 3: చూ, సున్న. 1; 4: చూ, కుక్కము.
1, 5: చూ, భూమిపుష్పము; 6 దంతక్షతవిశే
షము: చూ, వాలిలెంపు; అం 7: చూ,
అశోహిష్యగత లంకారములు; 8: చూ,
కాలపాగిము; పా. 9. ఒకపాటకలక్ష్యము
(పుష్పపుష్ప సహితరములు వచ్చినపుడు
గ్గముచేతేడవకుండునట్లుచూపుట లింగులింగ);
అం. 10: చూ, సంచారిష్యగత లంకారములు.

లింగ. దే. వి. చూ, రూ-లింగము. (సరటము.

లింగము. సం. వి. అ. పుం. ఊసరవిల్లి: చూ,

లింగులింగ. సం. వి. అ. ప్రి. చూ, కింకు.*

లింగము. సం. వి. అ. ప. 1: చూ, పరిలింగ
ము 1, 2. దొండవండు, పిట్టి చూ, రక్త
ఫల; 3. పరిమ: చూ, హరిణి. 3; 4: చూ,
సమానము. 2; పుం. 5: చూ, లింగము;
పుం. వ. 6. (చంద్రసూర్యుని) మండలము:
అ, గోలము-గోళము, వ, మండలము.
(8).—లిల్ల-లిల్ల-లిల్ల-లిల్ల ("చూ, మం
డలము. 9."); వా. 7: చూ, భగము. 12
అం. 8: చూ, అగమములు.

లింగులింగ శిష్యము. అం: చూ, శిష్యములు.

లింగము. సం. వి. అ. ప్రి. దొండ: చూ,
రక్తఫల. (విభాగము. 1.

లింగము. సం. వి. పరిలింగులింగవిశేష: చూ,

లింగులింగ. సం. వి. ఉ. ప్రి. 1. దొండవండు
పంటి పెడవిగలలడుది: చూ, ప్రి; 2. అడు
ది: చూ, ప్రి.

లింగ. వై. వి. బిల్వగద, రూ-లింగ. 1. బిల్వ
వాక్. విశ్వగాడు: చూ, యాచకుడు;
2. దండిడు: చూ, కాకుడు; 3. విశ్వ

విత్తరిజంకాబాబు. ద్వ. వి. చందురేడు: చూ, హిమాంశువు.

విత్తరి. దే. వి. అంగమొల, దిసమొల-దిసమొల.

విత్తరి. దే. వి. 1: చూ, దిగంబరుడు. 3: విరా.

2. దిసమొలది.

విత్తరి. వా. వి. 1. చూ, "వాడు నన్ను విత్తరి పెట్టిలటగలపొందివాడు.", 2: చూ, విక్కిరి.

లి. 2. (ఉత్తరవర్షాంశులలోవాడుక).

విత్తరి. దే. వి. చూ, దిగంబరుడు. 3. ఆం, భా. కృ. 12.

విత్తరి. దే. వి. వేక్కిలమలలోనగుచానికెత్తడు లోపకము చూ, హరిచారము (హరికము. 8.)

విద్ద. వా. వి. రూ-విద్ద. విస్త, దుర్గతి, నరకము, లోపరము: చూ, సంహరము 2

విద్దము. దే. వి. విస్త: చూ, వేలుపాటు. 1.

విద్ద. దే. ఆ. క్రి. చూ, మరణించే చూ. 1, ఆ. 107.

విద్ద. దే. వి: చూ, రూ-విద్ద.

విద్దముచాడు. వా. వి. అటలాడి కవించుచాడు: చూ, కైలాసుడు.

విద్దరించే. దే. ఆ. క్రి. (పులి) కూయు. రూ-విద్దరిలు. చూ, కల్పించే

విద్దరింత. దే. వి. పులికూర: చూ, స్వరము 2

విద్దరిలు. దే. ఆ. క్రి: చూ, రూ-విద్దరించే

విద్దరికాయ. దే. వి. అడుచానికాలి మూడవ దేలికన. కళా. 7, ఆ. 88: చూ, భూషణము. 2 (పిల్లలని కొండలు)

విద్ద. దే. వి. 1 చూ, లోరగము; 2. తురుష్కల యంత:పురస్త్రి. వసు. 1, ఆ. 45: చూ, స్త్రీ

విద్దుకడుపువేల్పు. వా. వి: చూ, విశాయకుడు. 1.

విద్దుకము. ఆం. రూ-విద్దుకము. వాయికకు

గర్భాంతికముచేత ఇష్టవస్తువునందేనియు

కలిగడు అనాదరము: చూ, శృంగార-చేష్టలు.

విద్దుకము. ఆం.---పై---

విష్కటి. దే. వి. 1. మనోవర్గ: చూ, శోకము:

2 స్వవశముకానిబుద్ధి: చూ, మౌనబ్రతు.

3: 3: చూ, సంకోచము. 3 పొందు. 2, ఆ-

190; విరా. 4. స్వవశముకాని బుద్ధిగలది.

హరి, ఉ. 7, ఆ. 220.

విష్కటిగొను. దే. ఆ. క్రి. వివశమునొందు:

విష్కటివోపు. [2: చూ, సామ్యసిల్లు.

విష్కటివోపు. దే. ఆ. క్రి. 1.---పై---

వియ్యము. దే. వి. పొట్టాడదలచిన భావము:

పొలు-పొలు. (సం).---తండులము; తద్వి

శేషములు.---౧ అక్షరలకు.---అక్షరల,

తల-పొలు, దీపక-పొలు-దీపక-పొలు,

వచ్చే-పొలు, పొలు-పొలు, మెట్టు-పొలు

లు, విలుగనిలియ్యము, సేన-పొలు, సేన

లు. (సం).---అక్షరలు; ౨. ఈ సంకల్ప

గపు పంటలియ్యమునకు---పచ్చిలియ్యము;

3. ఉచ్చముచేయులియ్యమునకు---పచ్చిలియ్య

ము; ౪. ఉచ్చముచేసిలియ్యమునకు.---ఉచ్చి

ళ్లు-ఉచ్చము; ౫. చేరుళ్లు.---చేరుడులియ్య

ము, చేరుడులు. చేరుళ్లు, పండుడులు-సంగ

ళ్లు; ౬. చేక్క-గాకడకని లియ్యమునకు.---

నను-పొలు- నను-పొలు- నన్నాయి,

నలుగులియ్యము; ౭. తండుకలమునకు.---

(చూ, కంబళము); ౮. వానలియ్యమునకు.---

వాన-పొలు, వానలియ్యము, పచ్చిలియ్య

ము. (సం).---లాజము; ౯. పెండ్లివధూపలు

లపై చేరుగులియ్యమునకు.---సుంకు; ౧౦. పరి

యాపు లియ్యమునకు.---క్షేపకండులములు;

౧౧. యనలియ్యమునకు.---(సం).---దీర్ఘక

ము. (మిగతవానికే "చూ, సేన-పొలు.")

విరడ. దే. వి. 1: చూ, విశాదుబంధము;

2. మూలకమునకు కలిపెనకొయ్యకునుక: గట్ట, దిమ్మ, మూలక.
 విరలి. దే. దృ. 39. వి. రూ-విలవిల. అతి
 క్షయకముగా: చూ, వేగము. 3.
 విరాన. దే. దృ. 39. వి. రూ-విరాన. పై—
 విరికి. దే. వి. 1. మెడనక: చూ, భూషణము.
 2; వా. వి. ఖ. 2: చూ, కాలికాశ్రీక్ష.
 విరిస. దే. దృ. 39 వి: చూ, విరలిర.
 విరిలన. దే. దృ. 39 వి. పై—
 విరుదము. సం. వి. అ. త్రిం. 1=విరుదు: అభిస
 నము. (కె).—అరిగ, పరాదము-పాపాద
 ము-పరాదము, పట్టుము, విరుదు; 2=విరు
 దు. పాపాద్యుచిహ్ను; 3=విరుదు కార్య
 చిహ్నుము.
 విరుదాప్యండు. సం. వి. విరుదాయత్తు విరుదా
 రి-విరుదు. విరుదులాడు: చూ, కూరుడు. 5
 విరుదాయత్తు. పై. వి. విరుదాధ్య. పై—
 విరుదారి. పై. వి. పై—(కు. పా.)
 విరుదులాడు. పై. వి. పై—(దృ. అనియు)
 విరుదు. పై. వి. 1: చూ, చృతి. 1; 2=
 చూ, విరుదము. 1; 3= చూ, విరుదుము. 2;
 4= చూ, విరుదుము. 3; వి. 5: చూ,
 విరుదుడు; 6: చూ, సమర్థము. 8; 7=విరు
 దాధ్య: చూ, కూరుడు. 6.
 విరుసన. వా. అ. 39. 1. కలకుగిలు, విలు;
 వా. 2. సరిగానవనముకానిదన. విలు.
 విరును పై. వి. రూ-విలును(దేశ్యమని క.ర.)=
 వరును. 1. గట్టి. క. 3, అ. 248: చూ,
 వెడిదము; ఖ. 2. విరునుగోవి, విలును;
 వి. 3. కలిసము. పై. 7, అ. 39: చూ,
 వెడిదము; వా. 4. చిరుదకుండునటుల ఉడ
 కెనెట్టుట. “విరునువరును.”
 విరునుగోవి. దే. వి: చూ, విరును. 2.
 విలవిల. దే. దృ. 39. వి: చూ, రూ-విరలిర.

విరాన. దే. దృ. 39. వి: చూ, రూ-విల
 విల. (రూ-విరాన) [విరిస].
 విలీన. దే. దృ. 39. వి. పై—(రూ-
 విలీలన. దే. దృ. 39. వి. పై—(రూ-
 విలీలన).
 విలువిలు దే. వి. తాలూకాననవి పడుటయు
 దన ద్వంద్వకరణము: చూ, చూచూ.
 విలును. పై. వి. వి. మరుద: చూ, రూ-
 విరును. (దేశ్యమని క.ర.) (కాశ్యమనుకు. —
 క. 3. 8, అ. 84)
 విలుపైపాడు. వా. వి. 1. పట్టునరిగలవా
 డు; 2. కలిసాదయండు: చూ, వ్యాధు
 డు. 2. [నకు. ప. 4, అ. 309.]
 విల్లు. దే. వి: చూ, వి. 1—2—3. (విశ్రు
 విల్లువిలయు. దే. అ. 39. (విలయు + విలయు)
 మిక్కిలివిలీకాను. కాశి. 7, అ. 50.
 విలు. దే. వి 1 కలిగ విశ్రుగానియేట క
 వారిమగట్టియాడ్చి యారించెడుకొయ్య:
 విసి; 2. ఉద్ధరి. చూ, పాంకారము; వి. 3
 3 గట్టి: చూ, వెడిదము; 4: ఉరుటు, దు
 టాకు, వెట్టిచిము. (సం).—అవలిస్తము,
 ఉత్పిక్తము, ఉద్ధతము, ఉద్వృక్తము; అ.
 39 5: చూ, విరుసను. 1. ప. 4, అ.
 115; 6: చూ, విరుసను. 2.
 విలకము. సం. వి. అ. త్రిం. చల్లిక: చూ, చల్లిక.
 విలలిలాడు. వా. అ. 39. ముద్దులంకులతో
 వాడుకొనయే కలిసి మెలసియుండు.
 విలలిలాడు. వా. వి. ఖ. ఒకకాలికిట్టుల:
 చూ, కళంతరి (చక్కి).
 విలమెట్టు. వా. వి. ఖ: చూ, విల్లుచెట్టుల.
 విలము. సం. వి. అ. న. 1=విలము-విలము:
 చూ, రంధ్రము. 1; 2. గుహ: చూ, రంధ్ర
 ము. 1; త్రిం. 3. ఉత్పిక్తము: చూ,
 పాముము.

విధివి. వా. వి. మార్గము.

విలువము. వై. వి. ఎ. లిల్ల. 1: చూ, శ్రీ, ఫలము.*;

2. మారేడువండు: చూ, శ్రీ, ఫలము.

విశేషము. సం. వి. అ. ప్రీ. రూ. విశేషము.

అండుబము, కోకడము, గోధ, గోధక, గోలి,

నివాక-నివాక, వంచన, ముసలి (తె).—

ఉడుము, ఉలుము, ఏపరి, తేలుమేపరి,

తద్వి — ౧. ఉడువపిల్లకు. — గోధారము,

గోధేయము, గోధేరము. (తె).—

ఉడువపిల్ల; ౨. నీరుడుమునకు. — గోధ

క, నివాక-నివాక (తె).—నీరుడుము

(మిగతవానికి "చూ, హిలావలము")

విశేషము సం. వి. అ. ఫలం. 1. — పై. —;

2. పాము, చూ, సగ్గము, ౩. ఎలక చూ,

మూడికము.

విల్లుచూర్చు. వా. వి. కొ. చూ, హింస 1

విల్లుకా. వా. వి. 1. కొన్ని రాసులకలిసి

మొత్తము; 2. కొన్ని సంవత్సరములకుకా,

కలిపి మొత్తము; 3. కొన్నింటి మొత్తము

లిల్ల. తే. ౯. రూ. లిల్ల. 1. ఉండము. ఉ, హరి

2, ౩. ౪. చూ, కలము 4; 2 (చూ

చందాదుల) లింబము రూ. లిల్ల. లిల్ల

చూ, లింబము. 8; 3. గుండ్రపుకలగడ

చూ, లోడు; 4. కలిరెరాట్టుము చూ,

రాటగము. 2; 5. చెవిసగ: చూ, భూమగ

ము 2; 6. వలుచేసి గుండ్రనివస్త్రపు;

7. బాగ్లపరివాచు దిండునకంటిండు చ

కర్మము, 8. మెడలోపగుట్టయందు గుం

డ్రముగాలేచెడు పెత్తురుగడ్డ: చూ, పెత్తురు

గడ్డ (మగోగముచే గడ్డలోపుట్టిన గడ్డఅని

కొందలు); 9. కపాలలిక్కు; విలు 10. రూ.

లిక్కు, గుండ్రనిది.

బెల్లకట్టు. తే. వి. రూ. లిల్లకట్టు. 1. మెడలో

నగుచోట్ల యందు పెత్తురుగడ్డకట్టు; వా.

2. పుటముపెట్టుటకుమందు మూలకల్లలో

నుంచెడు ముందులిక్కుల అమరిక.

లిల్లకట్టులు. తే. వి. అ. తమలూతులమడెలకు

కిందనుమించునంతవరేకట్టుకట్టులు.

లిల్లగోళ్లు. తే. వి. అ. చూ, బాలకీర్తి.

లిల్లచెప్పలు. తే. వి. అ. రూ. లిల్లచెప్పలు.

తోలులిక్కులకు మచ్చలమరిచిన చెప్పలు:

చూ, సమ్మాలిగలు.

లిల్లకలగడ. వా. వి: చూ, లిల్ల 8

లిల్లవాలు. ద్వి. వి. చక్కాయాధము: చూ,

బాగు. 1.

లిల్ల వా. వి. 1. (చంద్రనార్యుల) లింబము:

చూ, రూ. లిల్ల. 2; 2. చెడుగుడు అటలో

నికూత. "అల్లిలిల్లచెంగలవా" లిల్ల లిల్ల

లిల్ల (గుడుగుడుగుడు)" చూ, స్వరము. 2.

లిల్లక. తే. వి. చూ, లిల్ల 1

లిం. వా. వి. రావలసిన సామ్యునకు చెక్కు

"శీతపులిల్ల" (చూ, బరాహ్ను)

లిల్లకలెక్కు వా. వి. చూ, మంగరి.

లిల్లలిడ్లము. వా. వి. చూ, బాలకీర్తి.

లిల్లము. సం. వి. అ. న. ఎ. లింబము 1. మారే

డువండు" చూ, శ్రీ, ఫలము, ఫలం 2 మారే

డు*. చూ, శ్రీ, ఫలము.

లిల్లగిది. అం: చూ, రేవ్యములు.

లిస. తే. వి. 1. ఏకపుటానికీర్తిది యరభాగ

ము మీట, 2. యంత్రపులి. స్వా 4, ఆ.

37; 3. చూ, యంత్రము. 1.

లిసంతిక. సం. వి. అ. ప్రీ: చూ, బలాక:

(చూ, కమంతి.) [సహస్రవక్రము.

లిసవక్రమునము. సం. వి. అ. న. తామర: చూ,

లిసలిస. తే. వి. చూ, కేగము. 3.

లిసము. సం. వి. అ. న. 1. తామరకూడు,

మృదాళము: చూ, మహాసృవక్రము; 2. తా

మరతీగ: చూ, మహాసృవక్రము.

బు

బుంగ. దే. వి. 1. చిన్నచూరిగలకండ: చూ, భాండము. 3; చా. 2. బుట్టె: చూ, సజ్జ. 1. బుంగనామము. దే. వి. నడుమపడచులేక తీర్చి సతిరుమణి: చూ, బొట్టు. 1. బుండ్రము. చా. వి. నడ్లగూబ: చూ, పశిసం ' పులులం. [చూ. 3. *.

బుగము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, రూ-బక బుకాయించే వా.స.కిచూ, బవాయించే 2. బుకాయించు వా. వి. దచాయించు.

బుక్క. దే. వి రూ-బుక్కా-బుక్కాము: చూ, సుదము.

బుక్కసము సం. వి. ఆ. ప. కుక్కకుంఠి: చూ, స్వరము. 2.

బుక్కము సం. వి. క్. న. ఆ పుం 1. కొరికమునందు కర్పిస్తమైన మాంసము చూ, కుక్కము 2; 2. మేంకపోతు' చూ, మేమము. 1.

బుక్కా. దే. వి. చూ, రూ-బుక్కా.

బుక్కాచక్రీయ. చా. వి. 1: చూ, రీదవాడు. 2. ఒకానొకకురక.

బుక్కాము దే. వి. 1: చూ, రూ-బుక్కా ప్కా. 3, ఆ. 84; 2 పుట్టడి. చూ, నుమనోరజము. [యమ్యెడువాడు బుక్కావాడు. దే. వి. గండవోడిలోనగునవి బుక్కింగులపీను. చా. వి. టిక్కెట్టుఅమ్యెడు చోటు. ["ఎక్కా-లబుక్కా." బుక్క. చా. వి. పాత్రము: చూ, సంపుటము.

బుగద. దే. వి. అడుదానికొన చెవివగ. రూ- బొగద: చూ, భూమిము. 2.

బుగబుగ. దే. వి. బుగల కొనుట యందగు ద్విస్యనుకరణము. కళా. 2, ఆ. 78: చూ, చూచూ.

బుగుల. దే. వి: చూ, రూ-గుబుల.

బుగులకొను. దే. ఆ. కి. 1. గుబాళించే. నర. 3, ఆ. 283: చూ, వలచే. 1; 3: చూ, వ్యాపించే. కా. 6, ఆ. 240; 8: చూ, విజృంభించే. ఆచ్య. యు. కాం. 280; 4. నీటిబొట్టులోనగునవి లోపలనుండిపైకు తై. 6, ఆ. 197: ఒడ్డగిల- ఒడ్డగిల; చిరుకు, చిప్పిల-చిప్పిల, నిగుకు-నిపుడు, పిచ్చిల-పిచ్చిల.

బుగులపువ్వు. దే. కి. చూ, బయలుపడచే. బుగులపోవు. దే. ఆ. కి. చూ, బయలుపడు.

బుగులబుగుల. దే. వి. కర్పిక్కుటయందగు ద్వ స్యనుకరణము: చూ, చూచూ.

బుగ్గ. దే. వి: చూ, రూ-బుగ్గ. 1-2-3. బుగ్గి. దే. వి. 1 బూడిద: చూ, భస్మము; 2. ధూళి: చూ, లేలుపు. 1.

బుచ్చి. దే. వి. చిన్న: చూ, స్వల్పము బుచ్చిగాడు దే. వి. చిన్నవాడు.

బుచ్చివాలు దే. ఆ. కి. చూ, విన్నవోవు. బుజి దే. వి. 1 కుండలీకరణము: చూ, నున్న. 1; 2. వి. 2. ఘట. రూ-బుజిము: చూ, స్పృంధము. 1. [నము. 3.

బుజిపత్తి. 2. వి. ఘటపత్తి. *; చూ, లేఖ బుజిపత్తి 2. వి. = 2. బుజిము. 2. వి. ఘట: చూ, రూ-బుజి. 2. బుజిముపుట్టుపు. ద్వ. వి. రావేవాడు. ఆచ్య. కాల, కాం. 123. చూ, రాతే. 1. బుజిముబుజిముకలపుట. కా. కార్మ్యమునకు సహాయమునుట, సహారిమాయవాదోకడె గుబుజిము ముఠయొక్కడు దిగుబుజిమునేయక సరిగావట్టుట. "ఎన్నిగకులఁబోచిన దము రావెన్ననితో బుజిముబుజిము గలపుటయే మేలు." (ధర్మజరాజమామయ)

బుట్టిగము. దే. వి. 1. ఇచ్చేకము, ఉపలాలనము.

యా, సమరసము 2; విరా. 2. మిక్కిలిమధుర
రమ్యము: యా, సాంకృతికము. 2.
బుర్రుగింజ. దే. అ. 89. ఆచార్యులచేత
ఇచ్చేకమాడు, చేరివాపు, పునరాంజయే,
తెల్లించే, తెల్లించుకొను (సం) — శివ
లాలించే

బుర్రుగింజ. దే. వి: యా, బుర్రుగము. 1—2.
బుర్రుగింజ. దే. వి — 2. —
బుర్రుగింజమాట. వా. వి యా, తెల్లించుమాట
బుర్రుగము దే. వి: యా, రూ—బుర్రుగము 1—2
బుర్రు. వా. వి వస్త్రములమీద చేయుపువ్వు
బుర్రును దే. వి. రూ—బుర్రును. మునుగుట
యందగు భవ్యమకరణము. పాండు. 5, ఆ.
288: యా, హూహూ.

బుర్రును దే. వి — 2 — ?
బుర్రు చె. వి = పుట యా, పు. 1
బుర్రు చె. వి = — చె — పాండు. 2, ఆ 17.
బుర్రు. చె. వి = — చె — [వరా. 5—88
బుర్రుచేత వా. వి యా, బుర్రుచేత ఆం,
బుర్రు. వా. వి రూ—బుర్రు. యా, పానము
బుర్రుకొడి. ద్వ. వి. నీరుకొడి యా, పుంజు.
బుర్రు. దే. వి: యా, బుర్రు
బుర్రు. దే. వి. నీరుకొనుండి వచ్చుట, కృ
మట, పొమ్మట యందగు భవ్యమకర
ణము యా, హూహూ. (నీరుకొనుండి
వచ్చుట — పా. 4, ఆ. 17, కృమట
— పా. 3, పుం. 702)
బుర్రు. దే. వి. 1. (సం) — గవాగ్ని, తుంబి
పు, గోమం, గోపాలకర్పణ, గోపాల,
చిత్ర, మృగోర్వానత, తద్వి. — గ వా
బుర్రుమను. (సం) — తద్విగంధము, 3 రాను
బుర్రుమను. (యా, రానుబుర్రుమను.) 2 బ
ర్రుమను: యా, భవ్యము.
బుర్రు. దే. వి: యా, మెదలు. 4.

బుర్రుగింజ. దే. వి: యా, బుర్రుగింజ.
బుర్రుగ. దే. వి. 1. ఎత్తుమీదయొకటై పుట్టె:
రూ—బుర్రుగ: 2. పిదప: యా, పాత్రము. 8.
బుర్రుగి. దే. విరా: యా, రూ—బుర్రుగ.
బుర్రుగ. వా. వి. యా, రూ—బుర్రుగ 1.
బుర్రుగి. దే. వి రూ—బుర్రు. 1 బొడవ మార్చి
యందలిముడి యా, ముడుత; 2 కనుడ
లము: యా, పాత్రము. 8—13; 3. యా,
బొప్పి; 4. తెలుగులోనగునాని కనుపు: యా,
బుర్రుగి. 1; 5. యా, కిశోగింజము.
బుర్రుబుర్రుగి. వా. వి. బ. గొంగగొంగదే
ద్దులు (ఉత్తరసర్పాదులలోవాడు.)
బుర్రుబుర్రుగి. దే. వి. 1 యా, సంభ్రమము.
వసు. 4, ఆ 85; విరా. 2: యా, స్పల్టము.
బుర్రుబుర్రుగి. వా. వి: యా, రూ—బుర్రు
దుక్క. —
బుర్రుగి. ద్వ. అ. 89 యా, సంభ్రమించే.
ఉ. వా. 8. 8, ఆ 184
బుర్రు. దే. వి: యా, రూ—బుర్రు.
బుర్రు. దే. వి. బ: యా, భవ్యము. కాశి.
7, ఆ 188
బుర్రు. దే. విరా. పొట్టి: యా, పొట్టియు.
బుర్రు. దే. వి. రూ—బుర్రుగ: 1 బిడ్డ:
యా, పువ్వు; 2. బుర్రు: యా, పువ్వు;
విరా 3. పొట్టి: యా, బుర్రు; 4: యా,
వాసుడు. 2.
బుర్రు. దే. వి: యా, రూ—బుర్రు. 1—2.
(బాలనకి — ఉ. రా. 8, ఆ 190)
బుర్రుగింజ. ద్వ. వి: యా, కిపుడు.
ఆం. దే. వి. 8.
బుర్రుబుర్రుగి. దే. వి. రూ—బుర్రు. 1
బుర్రు: యా, పి. 2.
బుర్రుబుర్రుగి. వా. దే. వి: యా, పానీరు.
బుర్రుబుర్రుగి. వా. దే. వి: యా, పానీరు.
బుర్రుబుర్రుగి. వా. దే. వి: యా, పానీరు.

బుడమ. దే. వి. చూ, రూ-బుడమ.

బుడ్డ. దే. వి. 1: చూ, వట్టవాయు; 2. నీరుకాయ: చూ, పోటము. 2.

బుడ్డకాయలు. వా. వి. వేరుసెనగకాయలు. (రాణుల నీరులో వాడుక.)

బుడ్డకొట్టు. వా. స. 3: ఎడ్డుకట్టు, పిడిగొట్టు. బుడ్డగింపు. దే. అ. 3: కోరాడు, కోరు.

బుడ్డగింపు. దే. వి. బుడ్డగింపు.

బుడ్డవక్క. దే. వి. చూ, మత్స్యము. 1.

బుడ్డపిడుగు. దే. వి. చుకువులపీనపంటికిని

గక్కుచున్నది జంతువులను కర్మి — ౧ అంబురుపిడుక, కొలుక — కొలుడు — కొనుడు, గోమరి; ౨. చెక్కకొలుక — చెక్కకొలుడుడు — చెక్కపిడుక, పిడుక — పిడుడు — పిలుడు; (సం) — బుప్పవన్నె — చూ; 3. జీలగ — జీలగ, నల్లచాగిగుడు — నల్లచాగివుడు. (సం) — అర్చున్న, అరగము, కారండి, జలమక్షిక, జలనాది, జలాదిని, జలూక — జలక — జలకస — జలకసము, ఝల — ఝాలి, చటాలక, వేటివేర్చిని; ౪. పీనుగుజీలగ. (సం) — గిరిక, దీర్ఘకోక, దుర్వాక; ("చూ, వేటివేర్చిని.")

బుడ్డబుడమర. దే. వి. చూ — బుడ్డబూసర, కాండేర — కాండేర — కాసరి. (సం) — కాకూర. *

బుడ్డబూసర. వా. వి. — బై.

బుడ్డవాడు. దే. వి. అండపొద్దిగలవాడు.

బుడ్డి. దే. వి. చిన్నమూతిగల నిడుపాటికాచ పొత్తిము: చూ, పొత్తిము. ౧. ౩; 2. కమండలము: చూ, పొత్తిము. ౧. ౫. 3.

బుడ్డిగ. దే. వి. — బై.

బుడ్డి. దే. వి. చూ, రూ-బుడిపి.

బుత్త. వా. వి. అడగుటి. సాం. చూ. 18. చూ, భగము. 1౫.

బుత్తి. వై. వి. బుత్తి. ౧. ౧. 118: చూ, సాపాటు.

బుడవారము. వై. వి. బుడవారము. పోత్తువారము, పెద్దవారము: చూ, వారము. 2.

బుడుడు. వై. వి. బుధ. 1: చూ, పెలయోలి; 2. పండితుడు: చూ, విద్యాంనుడు; 3: చూ, వేలపు.

బుద్ది. వై. వి. బుద్ధి. 1. సులి. అచ్చునుం, కాం. 12: చూ, వ్యాధియు. 2; అం. 2. చూ, మానసిక భూతానుమములు.

బుద్దిమెకము. వై. వి. సక్క: చూ, స్వగాలము.

బుద్దిడు. వై. వి. బుద్ధి: చూ, బుద్ధుడు.

బుద్ధువము. సం. వి. అ. పుం. బుబ్బువము.

1. నీరుబుగ్గ: చూ, పోటము. 2; 2. గర్భమునందలి అడతన విశేషము.

బుద్ధవారము. సం. వి. అ. పుం. బుబ్బవారము: చూ, బుడవారము.

బుద్ధిరము. సం. వి. తెలియబడినది: చూ,

వ్యక్తము. 2. [బుడుడు. *

బుద్ధుడు. సం. వి. అ. పుం. బుబ్బుడు: చూ,

బుద్ధము. సం. వి. అ. బుద్ధిరము.

బుద్ధావతారము. అం. చూ, అవతారములు.

(చి) బలంబును వేదమార్గమును, నీతినిది

చి. జీవహింసల కలవాటువడిరి ఇదియాచి

సహింసలకే అహింసను బోధించుటై దేవు

డుబుద్ధుడై పుట్టెను. ఇదియే బుద్ధావతారి

కు) (చూ, బుద్ధుడు.)

బుద్ధి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. బుద్ధి: చూ,

బుద్ధి 1. 2. (అంతశ్శరణ వ్యక్తుల నాలుగింటి

లోనకటి, ఇది నండ, మేధ, చార్మి, గృ

హితి, శాంతి, చక్కరి అని ఆఱువిధములు.)

బుద్ధిగుణములు. అం. శుక్రాను, శ్రీమము, గర్భ

వాణము, ధారణము, దీపము, అహింసము,

అర్థవిజ్ఞానము, తత్త్వజ్ఞానము. (8)

బుద్ధిపెదతలబట్టుట. బా. బుద్ధిపెడుట. “పెద్ద తపమఁబోయి బుద్ధిపెదతలబట్టెన్” తార. 4, ఆ. 15; “ఈ విధిలకు బుద్ధి పెదతలమండఁ గావె” పాండు. 8, ఆ. 81.

బుద్ధిమంతుఁడు. సం. వి.న. (క. ఈ. క.) చూ, సహృదయుఁడు.

బుద్ధిసానుఁడు. సం. వి.న. ఆత్మకృపకీర్తి.

బుద్ధుఁడు. సం. వి. అ. పుం = బుద్ధుఁడు: ఆత్మచరణుఁడు, ఆద్యయచారి, ఆభిమానుఁడు, ఆర్థబంధపు, అర్హుఁడు, అసమఁడు, కనిష్ఠుఁడు, కరుణామూర్తుఁడు, కారధూమణుఁడు, మలికానుఁడు, శేవలి, ఖసమఁడు, సుజాకరుఁడు, గోక్షేసుఁడు, గౌరియఁడు, చైత్యుఁడు, జితాశ్రీ, జనుఁడు, తథాగతుఁడు, తమోభుజుఁడు, తమోవహుఁడు, తాపి, త్రిమూర్తి, త్రికరణుఁడు, తీర్థంకరుఁడు. — తీర్థంకరుఁడు, దళబలుఁడు, దళధూమికుఁడు, దళార్థుఁడు, ద్యావకాఖ్యుఁడు, ధర్మకాయఁడు, ధర్మచక్రుఁడు, ధర్మధాతువు, ధర్మరాజు, వస్తుఁడు, సంరక్షానుఁడు, బహుత్వముఁడు, భగవంతుఁడు, భగవానుఁడు, మహాబలుఁడు, మహాబోధి, మహామని, మహాసుఖుఁడు, మాయాగోపినుకుఁడు, మాయాసుకుఁడు, మారజిత్తు, మని, మనింద్రుఁడు, మైత్రీబలుఁడు, రాగశని, లోకజిత్తు, సజ్జి, విజాయకుఁడు, విశ్వబోధుఁడు, చీతరాగుఁడు, వ్యోమాభుఁడు, శంభువు, కాశ్యమని, కాశ్యపింహుఁడు, కాస్త, కాష్ఠోదని, శ్రీఘనుఁడు, శ్వేతశేకుఁడు, మదభిజ్ఞుఁడు, సంసృష్టుఁడు, సంబుద్ధుఁడు, సమంతభద్రుఁడు, సర్వజ్ఞుఁడు, సర్వదర్శి, సర్వాధ్యక్షిధుఁడు, సాధవు, మంగతుఁడు, మనిక్వితుఁడు, ముఖాపితుఁడు: (చూ, సహృది): తద్విశేషములు —

బుద్ధభేదములు. — అవంతుఁడు, ఆవలోకితుఁడు, అపితాధ్యక్షిభుఁడు, అపీర్షకుఁడు, అనీమిద్ధి, కన్యారాముఁడు, కారంజేత్యుచుఁడు, కీరసుఁడు, కంఠపు, కృపాపైర్షకుఁడు, కృపణుఁడు, కృపణుఁడు, ఖజిత్తు, ఖపర్షణుఁడు, గుణపాగరుఁడు, చక్రిసంపరుఁడు, చింతామణి, జంధుఁడు, జటాధరుఁడు, జనుఁడు, మద్రపాణి, పోకలకపీర్షయఁడు, బహురూపుఁడు, జౌహుఁడు, భిష్ముఁడు, మహాశ్రమణుఁడు, మహావీర్యుఁడు, లోకవాధుఁడు, లోకేశుఁడు, లోకేశ్వరుఁడు, మజ్జిమాన్యుఁడు, మైవాయిమఁడు, సతాశ్రీ, సుఖాపతీశ్వరుఁడు, సుధాపతి, హలాహలుఁడు. ముఱిన్ని ౧ క తౌద్ధుఁడు: ౨. తౌద్ధమతస్సుఁడు. — కీరసుఁడు, కృపణుఁడు; 3. తౌద్ధభిక్షుఁడు. — చీవరి, ౪. తౌద్ధచారిన్యుఁడు. — చైత్యుఁడు, ౫. బుద్ధశక్తివిశేషము. — మలికాంబక, ఖమారవాసిని, మహాశ్రీ; ౬. బుద్ధుని శిష్యులు. — ఏకచారిణుఁడు, ఖద్గుఁడు, చక్రిశ్రేణిక బుద్ధుఁడు, నువంతుఁడు, స్వయంభువు; 7. బుద్ధభిక్షుక శిష్యులు. — గోమి, చేలకుఁడు, చైతురుఁడు, మహాపాసకుఁడు, శ్రీమణియఁడు; ౮. బుద్ధునితల్లి. — గౌరిపోతి, తిర్తిముఖ, రథావన, మారాచి, మజ్జియాశ, మజ్జిచారాచీ, వికట; ౯. పూర్వజైవవిశేషము. — అష్టాదశకర్మపంతుఁడు, మమారుఁడు, ఖడ్గి, జ్ఞానపర్యణుఁడు — జ్ఞానదర్శుఁడు, దండి, ధియంతరి, నీలకుఁడు, నీలోత్పలి, నంచపీరుఁడు, పూర్వజనుఁడు, ప్రజ్ఞాకాయఁడు, బాలపీరుఁడు, మంజుషూముఁడు, మంజుభద్రుఁడు, మంజుశ్రీ, మహారాజో, మజ్జిధరుఁడు, వాగీశ్వరుఁడు, వాదిరాట్టు, విభూషణుఁడు, కామూలవాహుఁడు. శిఖాధరుఁడు, సింహశేలి, స్థిరచక్రఁడు: (చూ-

సవ్యాసీ); 2: చూ, విద్వాంసుడు; విగ.
3. తెలియబడినవాడు.

బాధ్యుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. బ్రహ్మయ్య:
యూ, వేరు. 1; 2. రూడ: యూ, శిష్య. 1.

బుద్ధుఁడు. సం. వి. అ. శ్రం. చూ. శివుఁడు.
బుద్ధునఁడు. శై. ని = బుద్ధునఁడు. చూ. బుద్ధు
నఁడు. 1.

—మధుక, సం. వి. ఆ. (ప్రతి) అశాఠి, మేది
క, మేదము, మేద, మేద, అపొక్స, భోగ
నిశాచిక (తె) —అంగవ, అశ్వి, అశాం
ట, గౌడ, పసి. తపి...మిక్కిలి మేద
నకు. (తె)...అశాఠి

మధ్యమ, కుండ, సరి, విశా, అశ్వమయికుండ, కుంభికుండ, కింకుమ (కె).—అవన్నీ వాడు, అలంకృతవాడు.

జుభుక్స్, పం. వి. ఆ. (ప్రీ) పోస్టగ్రామచిహ్నం.
చూ, వాంఛ.

బుయ్య వే. వి. చూ, బుత్త
బుయ్యారము, వే. వి. చూ, బుత్త వారయము.

బుర్రక, వా. విణా' చూ, వామమఁడు. [తొ. 1.
బుర్రకఁడు. న వి = పుత్రక. చూ, వామఁ

మొరకా, వా. వి. గోవులపాపం చూ, పుస్త్రయం.
-మొరకా, వా. వి. చిలుగిలై, చూ, పుస్త్రయం.2.

బుర్రడా నా, వి: చూ, గూ-బురుడా.
బుర్రడ. డే. వి. చూ, సుబ్బలి.

బారిదకమ్మ. ద్వ. వి. గడవకింగిరిమ్మ.
బాగదగొట్టు. వా.అ కి.బు రడలోచిక్కుకొను.

బురదపూయ, దే, వి. నీరుకట్ట: చూ, సర్పము.
బురబుర. వా, వి. 1. కొంకపట్టుట, 2. పొం

మనములను, [లాడు. 2.

బుర్రమా, కా. వి: చూ, పిడిపాస.

5000 4000 3000 2000 1000 0

బునక. దే. వి. 1. రిద్దు: చూ, శకువు, విగా.
2. సాటి: చూ, శాసనము: 8: చూ.

వామమడకు; 4. గుట్టచుక్కలనుండుం డెమో
కురాయి.

బయటఁడు. వై. వి. 1-ప్రతిభ. విద్వ. ఉ. రా.
6, ఆ 189-యా, శిష్యుఁడు. (జీవితమున క. గ);

రే. వి 2. కేటక్కు: చూ, కుంకము;
వి. 3: చూ, వామనుడు.

బురుజు. వా. వి. 1 గడి, కోటనాడయందు
దేవనిల్లు. చూ, సదనము. 1; 2: చూ,

బురుడా, దే. వి బొంతు: చూ, చిత్రము.

మారుతుండు, సరి, వి ఆ పుం' చూ, మేరి.

బురుసా, గే వి. 1 ఎజ్జెపట్టు: చూ, నూక

చూ, సూక్తిమ 1.
 బాగును వా వి పండుగిక్రలగుంచె.

అటకొమ్మ దే వి రూ-బుట్టకొమ్మ-
అటకొమ్మ చిమ్మనకోరివి. మో.

అంశము, 3.
అంశము, 1: మా, దీక్షాగ్రంథి; 2: మా,

పుటియ; 3. కొత్తపరకాయ మొదలగువాని
గుల్ల; 4. ఎండినసారకాయ; 5 వీరెలోపగు

చాదికాయ; 8. తామలవాని వాగసరము:
యా, వాగసరము. 1, 7. తల: యా, శిర

ಕಾಯ; ೨. ಕಾಟೀಪಂಕ: ಮು, ದೊಕ್ಕ

మొదట, వా. వి. కి. లావాదేవి, "బాటిబాండ"

పాఠశాలలో ద్వ. వి. పాఠశాలలో చూ, పిట్టి. 2.

వారి. 4, అ. 42; 2: చూ, అ. 7.

హృది (పది); దే. వి. (1) నిగులు: చూ, భస్మము; (2) గడ్డిగలిగిన పొట్టుభావము, బాగర. (సం) ఉమాకటము: చూ, స్తంభ కరి (ధావ్యము); (3) ధావ్యముపొడిపొట్టు: చూ, శింబ; (4) ఇండ్లవాసములకుంటైడు బూసి: బాగర. (సం).—ఉమాకటము.
బుసివోపు. దే. అ. 39. చెడు: చూ, సమయము 3 బుసుకుతోన్న. ద్వ. వి. ఒకానొకతోన్న: చూ, సస్యము. 1.
బుస్సకొట్టు. వా. అ. 39: చూ, బుస్కొట్టు. 8 బుస్సు. వా. వి. బుస్కొట్టుట యెందగు ధ్వన్య నుకరణము. అచ్చ యు, కాం. 148: చూ, చూచూ.

బూ

బూజేము. వై. వి.=భూత. చూ, భూతము 2 బూజో. దే. వి. 1. భూతిగంధము: చూ, వాస న; 2. ఎండపోకనుచే తడిపన్నులమీదిం గలుగు కొంచెము మాసిన లెంజు. రూ- బూడు. (సం).—భూతము.
బూజోగులు. వా. వి. అయిలేచి: చూ, భౌం డము. 3
బూజోడట్టు. దే. అ. 3: బూడిచేటయే, బూ- బూడిచేటయే దే. అ. 39 —పై — బూడు. దే. వి. చూ, రూ-బూజో. 2 బూడుపాటు. దే. అ. 39: చూ, బూజోడట్టు పాండు. 5, అ. 14, పాండు 1, అ. 185. బూక. దే. వి. 1. అబద్ధోక్తి. చూ, కట్టుము. 2; 2 బూటకము చూ, విశిధము. బాగర. దే. వి. 1: చూ, బుసి (3); 2: చూ, బుసి (3); 3. చూ, బుసి (4). బాగరమండ. వా. వి. మర్చివపరిరాశి. బూచి. వై. వి.=భూత: చూ, భూతము. 2. బూచిగొన్నులకత్తె. వా. వి. చూ, బాలకీర్తి.

బూచిగాడు. ద్వ. వి. బూచివలెనుండుటచే తుక్కిత్యంబునచేరు: చూ, సివరి. 2. బూచివాడు. ద్వ. వి: చూ, భూతము. 2. బూచేలూడు. ద్వ. వి: చూ, శివుడు. బూటకము. దే. వి. 1: చూ, బూక. 1; 2: చూ, బూక. 2, 3: చూ, వందనము. శ్రు. 1, అ. 148; 4: చూ, మాడుము. 1. నీలా. 2, అ. 41.
బూటకీడు. దే. వి. 1. (బూటకము + కీడు) రూ-బూటకుడు. 1: చూ, పురిహరణకు డు, 2: చూ, వంచకుడు.
బూటకుడు. దే. వి. 1. —పై.—[చూ, భిన్నము- బూడిచి. వై. వి. రూ-బూడిచి-బూడ్డ=భూతి: బూడిచరంగు. వా. వి: చూ, భూసదము. 1. బూడిచగమ్మడి. వై. వి: చూ, పెండ్లిగమ్మడి*. బూడిచపండు. ద్వ. వి చూ, విభూతిపండు. పాండు. 5, అ. 14 [సుంకము 1. బూడిచినన్ను. ద్వ. వి. 'కపముపైపన్ను' చూ, బూడిచి. వై. వి.=భూత: చూ, రూ-బూడిచి బూడిచిలోపలముచేసినట్లు. లో.—పై— “బూడిచిలోపలముచేపల్లె, బూడిచికినిదిన దీప పక్షియైబోయె.” (కుచేలోపా భ్యాసము.) (బూడిచిలోపాసిన పన్నురు వంటిది) బూడ్డ. వై. వి.=భూతి. చూ, రూ-బూడిచి. బూడ్డి. వై. వి.=పై.—(వాడుక). బూతనాడు. వై. వి.=భూతనాథి. 1. చూ, బూచేలూడు; 2: చూ, బూచిగాడు. బూతనీలి. వై. వి. (బూతము + నీలి): చూ, భూతము. బూతము. వై. వి. 1.=భూత. య 2, అ 80: చూ, భూతము. 2; 2=భూత. (సం).— పొగడి, అత్కబిరుడు, చేరనము, భూతము. బూతములపామి. వై. వి. ఉంచుకొడు: చూ, హిమాంకువు.

బూతాటము. దే. వి. (బూతు + ఆడుట) బూతులాడుట: చూ, శబ్దము. 2.
 బూతి. వై. వి. 1=భూతి: చూ, బూడిద; 2=భక్తి. తిండి: చూ, బుద్ధి.
 బూతు. దే. వి. 1 కుద్వికృతిట్టు: చూ, కావము. 1; 2 కుద్వికృతిట్టుతిట్టువాడు; 3. అబద్ధోక్తి చూ, శబ్దము. 2; 4. బట్టువాడు: చూ, స్వస్తియగుడు 2
 బూద. దే. వి. పాలకుండ. వసు. 4, ఆ. 20: చూ, భాండము 3 [1, ఆ. 125.
 బూది. వై. వి.=భూతి:చూ, బూడిద. పొందు.
 బూదె. వై. వి.=భూత. 1. చతుర్దశితి: చూ, హరివాసరము; 2. చూ, కనరాది
 బూబు. వా. వి. కురకశ్రీ: చూ, శ్రీ.
 బూమి. వై. వి.=భూమి: చూ, భూమి 1.
 బూమియ. వై. వి. రూ-బూమె=భూమికా. 1 కవలము. చూ, నూత్నము. 2; 2. చూ, వంచము; 3. చూ, బూటకము; 4. నూలుకేటము: చూ, వేసము. 1; 5. అబద్ధోక్తి: చూ, శబ్దము 2.
 బూమె. వై. వి.=మె. (నూలువేసము నకు — య 2, ఆ 58)
 బూమెకత్తిము. వై. వి. బూమెలకలది. రూ-బూమెకరై, బూమెలూడి. కా. 5, ఆ 318. చూ, శ్రీ
 బూమెకరై. వై. వి. — మె. —
 బూమెలూడి. వై. వి. — మె. —
 బూమెకాడు. ద్వ. వి. బూమెలకలవాడు: బూమెలూడు.
 బూమెలూడు. ద్వ. వి. — మె. —
 బూర. వై. వి. 1=భూర. (రూ-బూరగ-బూరా-బూరుగ) కావళిమున వాద్యము. అచ్చ. యు. కాం 228 చూ, వీశే; వి. 2. చూ, మాలము. 2.
 బూరడు. వై. వి. విజృంభించినవాడు.

చంప. వేం. 1, ఆ. 704.
 బూరకాడు. ద్వ. వి. వీశే: గూలివాడు.
 బూరకాల. ద్వ. వి. వీశే: గూలి. ఉ. హరి. 2, ఆ. 122: చూ, వాస్త.
 బూరగ. వై. వి. 1. వాగవరమువతో నురియ చెప్పువాద్యము: చూ, బూర. 1; 2 నుషిరవాద్యము, ఆహిళము, తార: చూ, స్వరము 2.
 బూరగడ్డి. ద్వ. వి: చూ, తృణము. 1
 బూరగొమ్ము. ద్వ. వి. కొమ్ము, శృంగము. రామా. 8, ఆ 89: చూ, వీశే.
 బూరగొమ్మునుపాసి. ద్వ. వి. చూ, విష్ణువు 1. వేం. ఆం 2.
 బూరిట. వై. వి. ఉల్బుగము చూ, మెచ్చు. 2
 బూరటియే. వై. శ్రీ. బూరటిల్లనేయ.
 బూరిటియ. వై. ఆ. కి. బూరటిల్ల 1=పూరిణ. పూర్ణమున చూ, సంపూర్ణమున; 2 ఉచ్చా: చూ, శేష.
 బూరటిల్ల. వై. ఆ. కి. — మె. —
 బూరదిప్పుకాయ. వా. వి. చూ, భక్త్యము.
 బూరా. వై. వి.=పూర: చూ, రూ-బూర 1. బూరినీను. వా. వి. రూ-బూరినీను. మెత్తది కంబళి చూ, రల్లకము.
 బూరియ. వై. వి.=పూరికా. రూ-బూరె. వై. 8, ఆ 124: చూ, భక్త్యము. (పూర్ణము అని సంబూరపూరించున వాడుక)
 బూరుగ. వా. వి. 1: చూ, బూర. 1; 2. రూ-బూరుగ-బూరుపు*. వా, కాల్పరి.
 బూరుగ. దే. వి: చూ, రూ-బూరుగ. 2. * బూరుగకాయ. ద్వ. వి. కర్కటము: చూ, కాల్పరికలాటువు.
 బూరుగదీని. ద్వ. వి: చూ, ద్వీపము.
 బూరుగులంక. దే. వి. అలమెద: చూ, కాల్పరికేష్టము.
 బూరుపు. దే. వి: చూ, రూ-బూరుగ. 2.*

బృహస్పతివారము. సం. వి. ఆ. శ్రుం. 1. నరవా
రము: చూ, వారము. 2; అం. 2: చూ,
వారములు [అక్షరము.
బృహస్పతివారము. సం. వి. ఆ. శ్రుం: చూ,
బృహస్పతివారము. అం: చూ, స్వరములు.

బె

బెంగ. దే. వి. 1. కూర. పా. 2, ఆ. 4: చూ,
స్వరము. 2; 2. విరహావ్యధ: చూ, శోకము.
బెండ. దే. వి: ఎద్దనారిక-ఎద్దనారిక (సం)-
కురప, కుశస్థలి, ఖరవరి, గోగ్రంథి, గోశి
వ్యా, గోశివ్యా, వారిక-వారిక, మంహ
కవర్తి: పా. 2. బహువిధాన ఫలకఫల
ము. చూ, సంజాతములు. [1-2.
బెండగిల్ల దే. ఆ. 89: చూ, రూ-బెండగిల్ల
బెండు. దే. వి. 1. తిలక: చూ, స్వర్ణపుష్పి:
విం. 2. పారములేదిది. వారి. పూ. 4, ఆ
154. కాంక్షము, చిత్తము-చీక, కేబు,
చాళి, పోరచి, బూరి, బూరి, మక్కి-
(సం) — అపారము, నిష్పారము, ఫలకపు.
బెండుచూచి. ద్వ. వి: చూ, బక్క. 1.
బెండువడు. ద్వ. ఆ. 89 ఎత్తువడు: చూ,
వరియ. 2.
బెండది. వా. వి. 1. అడుగు: చూ, కాదము.
2; 2 కంఠి: చూ, లేవము.
బెంచెలు. వా. వి. బెడదు: చూ, పాధ్యసము.
(ఉత్తరకర్ణాటలోవాడుక)
బెంచెలువడు. వా. ఆ. 89 1. బెడదు. చూ,
మగ్గు. 8; 2. విశ్వేశ్వరజాండు. (ఉ
సం లోవాడుక). [చూ, శబ్దంతే
బెకబెకలాడు. దే. ఆ. 89. (కప్పలు) కూయ
బెకబెకలు. వా. వి. బ. (కప్పల) కూర: చూ,
శబ్దము. 2.
బెక్కల బె. వి. = బేంగళ: చూ, పెరివగు.

బెక్కలబె. దే. ఆ. 89. (బెంగ + కట్టు) వా
పోత: చూ, శబ్దంతే
బెగడు. దే. వి. 1. రూ-బెగడు. భయము:
చూ, బెంచెలు; ఆ. 89. 2. (రూ-బెగడు-
బెగడువడు - బెగడిలు-బెగడిలు- బెగిలు-
బెగిలు-బెగిలించే) భయవడు: చూ, బెంచె
లువడు. 1.
బెగడువడు. ద్వ. ఆ. 89. 1: చూ, రూ-బెగ
డు. 2; 2. బెగడువడు.
బెగడు. వా. వి. భాగభయము. అం. పరా.
వర. 48: చూ, నిస్తు. 1.
బెగడిలు. దే. ఆ. 89 రూ-బెగడిలు: చూ,
బెగడు. 2. [ఆ. 88.
బెగడిలు. దే. ఆ. 89. — బె. — కూర్చు. 8.
బెగడు. దే. వి. ఆ. 89: చూ, రూ-బెగడు.
బెగలు. బె. వి. 1. = విగ్గులు: చూ, బెగడు. 1;
2 (సం) — వివారక. కూర్చు. 1, ఆ. 288.
బెగలించే బె. ఆ. 89. = వివారక. 1. భయవడు:
చూ, బెగడు. 2; 2. పెరివడు: చూ,
వివారించే. నిర్వ. 5, ఆ. 87.
బెగలిము బె. వి. = విగ్గులు: చూ, బెగడు. 1.
వారి. పూ. 8, ఆ. 48
బెగిలు. బె. ఆ. 89. రూ-బెగిలు. 1. = వివార
క: చూ, బెగలించే 1; 2: చూ, బెగలించే.
3; 3. చింతించే. చూ, మగ్గు. 11;
4: చూ, సరించే; 5. పెరివ: చూ, పెరివరి
య. 1
బెగిలు. బె. వి: చూ, బెగడు. 1.
బెగిలు. బె. ఆ. 89. = చూ, రూ-బెగిలు.
(చరించుకు. — అచ్చ. బాల. కాం. 88.)
బెగరము. బె. వి. = విగ్గుల. పాం. 8. 11:
చూ, పారసము. 2.
బెగరు. బె. వి. = బె. — [కాది. (పుం.)
బెగ్గడి. వా. వి. ఒకానొకాది: చూ, పెరి

వెండిము. వే. వి. తూటలు: చూ, రంధ్రము. 1. వెట్ట. వే. విరా. తీర్థము: చూ, వంద్రము. వెట్టింతు వే. స. 89. (నిర్వంధమునుండి) మరలించు

వెట్టిదము. వే. వి. (వెట్టు + ఇదము.) 1. ఉద్ధరి: చూ, హంకారము; 2. కార్పణము: పొమ్మిది; 3. విరా. 3. కలిసము: చూ, వెడిదము. 5; 4. ధీరిదము. ధూళిము: చూ, వెగడు. 1; 5: చూ, వెట్టు; 6. కూర్చుము. భో. 6, ఆ 357: చూ, రారవము. 2; 7. ధృఢము: చూ, ధైర్యము. 1; 8: చూ, విట్టు. 4; 9. నిష్ఠులతో 1. చూ, కల్పము. 2.

వెట్టిదుడు. వే. విరా (వెట్టు + ఇదుడు) 1. పొగరులతోలు: చూ, పొగరులు. 2; 2. కూర్చుడు: చూ, వ్యాధుడు. 2; 3. కడుడు: చూ, వ్యాధుడు. 2

వెట్టిదురాలు. వే. విరా. (వెట్టిద+అలు) వెట్టిదముల అడుది: చూ, వ్రేలు.

వెట్టు. వే. వి. 1. అతికలుము: చూ, పాచ్య. 3; 2. గొరవము: చూ, సవ్యావము; 3. గర్వము. ఉ. రా. 2, ఆ. 309: చూ, హంకారము; విరా. 4: చూ, వెట్టిదుడు. 1; 89 విరా. 5. అత్యంతము: చూ, ముటిముడి; 6. గట్టిగా; 7. దృఢముగా. హరి. పూ. 8, ఆ. 46

వెట్టువరి. వా. విరా. రూ-వెట్టువరి. 1. ధూళి: చూ, కల్పము. 2; 2: చూ, తెగనీలుగుట. 1; 3: చూ, తెగనీలుగుట. 2; 4: చూ, వెట్టు. 1; 5. చెప్పివనిదమును సరిగా గమనించుండుట; 5. లెకము, తెలియనుకవము

వెట్టువరి. వా. విరా. — వెట్టు. — వెడడు. వే. వి. (రూ-వెడడు-వెడుము) 1: చూ, కలగుడు; 2. చలనము: చూ, లోలము; 3. కులము: చూ, విలాసము. 2;

ఆ. 89. (రూ-వెడడు-వెడుము.) 4. తొలగు. వను 4, ఆ. 50: చూ, విరియు. 2; 5: చూ, సరించు. 39. 4, ఆ. 105; వా. 6. కలగుడు; 7. నరముకప్పివచ్చుము.

వెడలుగారు వే. ఆ. 89: చూ, రమ్యమగు. ప్యా. 3, ఆ. 71.

వెడలు. వే. వి. 1: చూ, విలాసము 2. కళా. 3, ఆ. 32; 2: చూ, సౌందర్యము; విరా. 2. అధికము. వను 5, ఆ. 5: చూ, పోరాకము; 4: చూ, పృథ్వము; ఆ. 89. 5 చూ, వెడలుగారు.

వెడలు. వే. వి. 1. బాధ: చూ, భోళము; 2 చూ, విపత్తు: వారిశ్చ. 3, ఆ 21; 3. అశుభము: చూ, హాని. 2; వా. 4: చూ, భారము. 1; 5. గందరగోళము: చూ, రద్దు. 2.

వెడళ. వే. వి. 1. ధాన్యముపోషిసగోళ, బహు: చూ, సంచి; 2. ఉత్తగోళ: చూ, సంచి.

వెడన. వే. వి: చూ, భక్త్యము.

వెడిగ. వా. వి. రూ-వేడిగ: చూ, సిద్ధు. 1.

వెడిదము. వై. వి. రూ-వేడిదము=ధీరిద.

1. ధీయంతర్యము: చూ, పాధ్యసము; 2. కలిసత్వము: చూ, వెడిదము. 5; విరా. 3. భయంకరము: చూ, పాధ్యసము; 4. అధికము. వన. 3, ఆ. 48: చూ, పోరాకము; 5. గట్టిది: విరా. — రూ-వేడిదము, కటిక, కరకపా, కిక్కెన, గట్టి, గొట్టు, నిగ్గడి, వెట్టిదము, మొదల, మొప్పియ-మొప్పి; వి. — కక్కెనము, కడిది, కలకుడనము, గొడ్డ, వెలుచే, తిరును-లిలును, వెడిదము; వి, విరా. — కలకు, గడును, దురను; వి, వి. — వెల్పు-వెలుచేన-వెల్పున; (సం) — విరా — అద్విది, అయోమయము. ఉపోధము, కంఠుటము, కళరము, కలయ, కలివము, కళోరము, కళోలము, కర్పరము.

శ్రీకృష్ణ; ౧౩: పర్వతాంశ, బరితాంశ; ౧౪: మృగదగ్గరనున్న. — అట్టి, తిత్తి, తోల; ౧౫: బంగళపువ్వులు. (చూ, నరంగళము. 1.); ౧౬: వింటివారిపెట్టు కాపాడెడు ఉడుతు తోలనున్న. (సం.) — గోధ; ౧౭: సన్న గాంగో కిస తోలనున్న. — చాటు (మిగతవానికి) చూ, శకలము. 1—2); 2: చూ, రూ—బరడు. 1; 3: చూ, రూ—బరడు. 3.

తెలంగాణ. దే. అ. ౩౧. 1: చూ, వ్యాపించే వారి పూ ౬, అ. 95; 2: చూ, సంధిపించే. భాగ. 2, అ. 250, 3: చేరు, పెట్టు భార. ప్రి. 1, అ. 73 చూ, కిద్దించే; ౪. ౩౧. 3: పొందు కళా. 3, అ. 105 చూ, సక్రమము.

తెలంగాణ. చై. వి. ౧. 1: చరువు. కూర్చున్న. నీలా 1, అ. 72 చూ, కాదను. 2; 2: చురుకు. నీలా. 3, అ. 40 చూ, వ్యూహము. 4.

తెలంగాణ. దే. వి. ౧. ౧: చూ, సాక్షు. 1. తెలంగాణ. దే. వి. 1. ౧: చూ, చేటుపాలు 1; 2: చూ, చూ, వ్యాపారము 1. తెలంగాణ. దే. వి. చూ, తెలంగాణ. 1.

తెలంగాణ. దే. వి. చూ, పక్షి (అపరి) తెలంగాణ. చై. వి. 1: చూ, రంధ్రము. 1; చూ. 2: ఒకానొక ఎరివి “చేడతెలంగాణ” పాటనుచుండును. చూ, గుమ్మగోమయము (గోదావరీమండలమున చాడుక)

తెలంగాణ. దే. అ. ౩౧. చూ, వ్యాపించే. తెలంగాణ. దే. వి. 1. నడచు: చూ, శక్రము. 1; చూ. 2: మిగతా చూ, శక్రము (పిల్లల ముద్దుపండువుయొగింతురు)

తెలంగాణ. దే. వి. ౧. 1: చూ, పంచకము. కళా. 3, అ. 34; 2: చూ, పంచకుడు; 3: చూ, పుష్పకర్తయు. [అ. ౩౧. 2 చూ, బుట్టిగింజ తెలంగాణ. దే. స. ౩౧. 1: చూ, పరించే; చా తెలంగాణ. చై. వి. 1: చూ, పంచకము. కళా. 3, అ. 34; 2: చూ, పంచకుడు; 3: చూ, పుష్పకర్తయు. [అ. ౩౧. 2 చూ, బుట్టిగింజ తెలంగాణ. దే. స. ౩౧. 1: చూ, పరించే; చా తెలంగాణ. చై. వి. 1: చూ, పంచకము. కళా. 3, అ. 34; 2: చూ, పంచకుడు; 3: చూ, పుష్పకర్తయు. [అ. ౩౧. 2 చూ, బుట్టిగింజ

తెలంగాణ. దే. వి. 1: చూ, పంచకము; 2: ఇచ్చే కము: చూ, బుట్టిగము. 1; వి. ౩: చూ, బుట్టిగము. 2.

తెలంగాణ. చై. వి. 1. ఇచ్చే: చూ, శక్రము. 2; 2: చూ, తెలంగాణ. 2

తెలంగాణ. దే. అ. ౩౧: చూ, తెలంగాణ. 1—2.

తెలంగాణ. దే. వి. ౧. చూ: చూ, పావరి.

తెలంగాణ. దే. వి. 1: చూ, పావరి.

తెలంగాణ. చై. వి. 1: చూ, పావరి. (చూ—తెలంగాణ—తెలంగాణ—తెలంగాణ—తెలంగాణ) చూ, పరకము

తెలంగాణ. చై. వి. 1: చూ, పావరి. (చూ—తెలంగాణ—తెలంగాణ—తెలంగాణ—తెలంగాణ) చూ, పరకము

తెలంగాణ. దే. వి. 1. అధికపరి: చూ, తెలంగాణ. 1, 2: చూ, విలాసము. 2; 3: చూ, లోలము అని. 5, అ. 29; చూ. 4. ఒకానొక చూ, శక్రము; చూ. ౫. రూ—తెలంగాణ. చూ, పరించే; 6. ఒకరము. పొందు. 4, అ. 3: చూ, రుద్దు; చూ. 7: తళతళ మని చూ, పావరి. చూ—తెలంగాణ. చూ, పావరి.

తెలంగాణ. దే. వి. 1. అధికపరి: చూ, తెలంగాణ. 1, 2: చూ, విలాసము. 2; 3: చూ, లోలము అని. 5, అ. 29; చూ. 4. ఒకానొక చూ, శక్రము; చూ. ౫. రూ—తెలంగాణ. చూ, పరించే; 6. ఒకరము. పొందు. 4, అ. 3: చూ, రుద్దు; చూ. 7: తళతళ మని చూ, పావరి. చూ—తెలంగాణ. చూ, పావరి.

తెలంగాణ. దే. వి. చూ, రూ—తెలంగాణ.

తెలంగాణ. దే. వి. (తెలంగాణ + నవ్య) (చూ. 4, అ. 58); కంపలంగాణ—కంపలంగాణ, గవ్యు, గవ్యులంగాణ, దబ్బు, తెలంగాణ (నం).— అల, జము, పుష్పకము, పుష్పకము, పులాలము, తేలవము, భాసంతము, లక్ష్మణము; తద్వి — జలపము, భవము — (సం).— గోధందము, జలపము. (చూ, శకుంతి.)

తెలంగాణ. దే. వి. 1: చూ, పంచకము. కళా. 3, అ. 34; 2: చూ, పంచకుడు; 3: చూ, పుష్పకర్తయు. [అ. ౩౧. 2 చూ, బుట్టిగింజ తెలంగాణ. దే. స. ౩౧. 1: చూ, పరించే; చా తెలంగాణ. చై. వి. 1: చూ, పంచకము. కళా. 3, అ. 34; 2: చూ, పంచకుడు; 3: చూ, పుష్పకర్తయు. [అ. ౩౧. 2 చూ, బుట్టిగింజ

తెలంగాణ. దే. వి. 1: చూ, పంచకము. కళా. 3, అ. 34; 2: చూ, పంచకుడు; 3: చూ, పుష్పకర్తయు. [అ. ౩౧. 2 చూ, బుట్టిగింజ తెలంగాణ. దే. స. ౩౧. 1: చూ, పరించే; చా తెలంగాణ. చై. వి. 1: చూ, పంచకము. కళా. 3, అ. 34; 2: చూ, పంచకుడు; 3: చూ, పుష్పకర్తయు. [అ. ౩౧. 2 చూ, బుట్టిగింజ

బే

చే. వై. వి. చూ, రూ-అంతే. భో. రి. అ. 44.

చేటు. చే. వి. 1: చూ, చేతిక; (కొండ లో నగు వాయుండలి చీలిక. (చేటు అని వాడుచున్నారు.)

చేగడ. చే. వి. కాశిబంగారు: చూ, కుగ్రము. 1. చేగరి వా. వి. గుట్టుప్రవాడు: చూ, పాది. 1. (చాయము.)

చేగి. వా. కి. వి. చేగముగా. "చేగిరమ్మ." చేగిరావులు. వా. వి. చేగముగావచ్చేవారు. చేజివూరు. వా. వి. తొందరలేనిది.

చేజోరు. వా. వి. అలయిక, శ్రమము.

చేడ. చే. వి. చరకరూపాయ, (రు 0—2—0).

చేడలు. చే. వి. బ. కామధాన్యములవచ్చు: చూ, వచ్చు 1.

చేడిక. వా. వి. భాగధోయము. చూ, విస్తు. 1

చేడిగ చే. వి.—పై —

చేడిజీమ. చే. వి. బక్కు: చూ, వంచన.

చేడివము. వై. వి. అగ్నితిక చూ, రూ-చేడివము

చేడిమూక. వా. వి. అల్లరిమూక. [ము 1.

చేడివ. చే. వి. శక్తిఅనుమిను: చూ, మత్స్య

చేడివమిను. చే. వి.—పై —

చేడియ. వా. వి. బ. సంకల్ప: చూ, శృంఖలము. 3.

చేడల. వా. వి. వికారమామము, దుష్టముగిరించుమి తాపాకు. వా. వి. తాపాకులేనిది. (తాపాకుగొప్ప.)

చేతాకము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. విశావము. చూ, భూతము; 2. భూతావృష్టమృత శక్తి రము: చూ, శరీరము.

చేతాకుడు. సం. వి. ఆ. పుం: యనుకోకరుచి చేడి. చే. వి. చూ, పావనము. 3.

చేవరవా. వా. వి. లక్ష్మణులెనిది.

చేతావెయ్యి. వా. వి. గొప్పపనుకర్తకలవాడు.

చేతావృష్టము. అం. శబ్దావృష్టలలోగోరు

(పాపవేముల కొందలు యావృష్టలలో కొందలు): చూ, తావృష్టము.

చేమరమ్మకు. వా. వి. మరమ్మకులేనిది.

చేరకత్తె. వై. వి. (చేరము + కత్తె) చేరమా-దువని: చూ, (స్త్రీ)

చేరకాడు. ద్వ. వి. చేరమాడువాడు, అమాంతగాడు, చిల్లరచేరకాడు.

చేరజీమ. చే. వి. 1. మత్స్యకుడు: చూ, వ్యాధుడు. 2; 2. భూతరడు: చూ, వ్యాధుడు 2; 3. మత్స్యకవువడక; 4. మత్స్యకురాలు: చూ, (స్త్రీ); బ. 5. వరుషాక్షి: చూ, శబ్దము. 2

చేరమాడువాడు. ద్వ. వి. చూ, చేరకాడు.

చేరము. సం. వి. ఆ. ప. 1. మృతిము: చూ, మరణి 2; వై. వి. (1) మృతవహర: చూ, తెహనము. పాండు 1, ఆ. 111, (2) తెలవ వస్తువునియ్యకొలది నడుగుట.

చేరి. వై. వి. 1. మృతవహర (చేరము + ఇ.) 1. చూ, వైశ్యుడు; 2 = చేరి. నుదుర్చి అచ్చ. యా. కాం. 205: చూ, వీణ.

చేరిక. వా. వి. 1. రాబడిమొత్తము; 2. లెక్క వివరము.

చేరుండము. వై. వి = చేరుండ. గజములదన్న కొనిపోవు ఒకానొకమీ: చూ, శకుంతి (మీ.)

చేల. వై. వి. = చేల. 1. మాఘురాలు, ముగ్ధ చూ, (స్త్రీ); 2: మాఘుడు: మా, నల్లడు.

చేలరి. చే. వి. (చేలు + అరి): చూ, వంచకుడు. భాగ 2, పుం. 281.

చేలాముఖ. వా. వి. తగనిది, పనికిరానిది.

చేలు. చే. వి. 1: చూ, వంచన; వా. 2. బామిన; 2 ఇరువదిరీతులకట్టు: చూ, చటవృత్తము.

చేలువడు. ద్వ. ఆ. కి. రూ-చేల్చుకు. 1: చూ, మోపచోవు; చే. 2. చేలువజుచే.

చాంకు. దే. వి. 1. కల్లకుట. వారి. పూ. 5.
అ. 284: చూ, కల్లము. 2; వి. 2. కల్ల:
చూ, వికళము; స. 89. 3. అశ్వుశమాదు:
దబ్బు, విశేష, బొంబు. [చూ, ప్రి.

చాంకులూడి. దే. వి. అసక్తములాడునది:
చాంకులూడు. దే. వి. అన్నెకాడు, కల్లరి-
కల్లరిడు, చేకకాడు, టక్కరి, చాంకరి.
(సం).— అప్యాచవాది.

చాంగ. చా వి 1. జలవిస్తార విశేషము.
“చేమగట్టంతయు చాంగలే” 2 చిన్న
వారిగలకుండ: చూ, ఛాండము. 3.

చాంగరము. చై. వి = ధృమరక. తాడుచేట్టి
యాదేకువస్త్రపు: రూ. బంగరము-చాంగర
ము-బొమ్మయ. (సం).—గిరికము, ధృమ
రికము. [భక్త్యము.

చాంగరాలు. చా వి. ౪ (చాంగరాలు): చూ,
చాంగ. దే. వి ఎండిన లావువోలువెదురు
చూ, వెదురు
చాంగగోరుకవాడు. చా. వి. (సం) —
అస్వరుడు, అశామ్యస్వరుడు
చాంగరము. చై. వి = ధృమరక: చూ, రూ-
చాంగరము.

చాంగరవెదురు ద్వ. వి 1 చూ. చాంగు;
2 గాలిపోవున మోంగడు చాంగువెదురు
చూ, చాంగు.

చాంగ. చై. వి = బంధ. (దేశ్యముని క ర.)
చూ, బోసు 1

చాండకొమ్మ. చా. ౩. —చై —

చాండమగ్ని చా వి. —చై —

చాండము. దే. వి. కెయ్యోనూడిన కెంతా
య, కొమ్మలచాండము (రూ.చాండలము-
చాండము-చాండము-చాండము - చాం-
డైము): చూ, స్కంధఫలము.

చాండలము. దే. వి. —చై. —

చాండము. దే. వి: చూ, చాండము.

చాండిగ. దే. వి. తొడిమ: చూ, వృంకము. 1.
చాండు. చా. వి. 1. కంఠము: చూ, మెడ; దే.
వి. 2. వరిమండలము, గుండ్రమైనది:
“చాండుగంటలు”: చూ, వర్జలము.

చాండుగ. దే. వి. కంఠశాళము. అచ్చ. యు,
కాం. 136: రూ-చాండున. (గం).— కృ
కము.

చాండుమల్లె. ద్వ. వి. గుండుమల్లె* చూ, మల్లె.
చాండువ. దే. వి: చూ, రూ-చాండుగ.

చాండము. దే. వి: చూ, తడుపు. 2.

చాండము. దే. వి: చూ, రూ-చాండము.

చాండ్రాము దే. వి. —చై. —

చాండ్రము. దే. వి. —చై. —

చాంత. చై. వి. 1 = కంఠా* చూ, వస్త్రము;
దే. వి. 2. కెడ: చూ, నురు. (3)

చాంతిక్రియ చా వి కట్టె. చూ, కంఠి.

చాంతకాకి. ద్వ. వి. మాలకాకి: చూ, వామ
నము. [స్మృతి.

చాంతలెముడు ద్వ. వి. బొమ్మలెముడు* నూ,

చాంతరటి దే. వి. కెడకాయల అంటి,
మహేంద్రి* చూ, రంధ. 2.

చాంతనాయి. దే. వి. చూ, శుభకతాయి.

చాంకు దే. వి 1 చోడి బొమ్మ గంకెలోనను
వాని గింజిలయడుగున గుండెడి పదునవంటి
చాట్టు; చా 2: చూ, చాండు. 4

చాండు దే. వి. 1: చూ, రంధ్రము. 1;
2. తాడులోననువాచిన్న చెట్టు; చా 3 తరి
నజేరిన అరటిపూకు* చాందియ-చాండ.
(దీనిదొప్పలుచిన్న శుభయోగించేము): వి. 4.
4: చూ, రంధ.

చాండుకోల. దే. వి. 1. పానకక్రి* చూ, రిప్పి.
2: (ఇదెమ్మయట్లు పాదవాయుధము).

చాండుడము. ద్వ. వి. (చాంత + విడము): రూ-
చాండుడము, కవళము: చూ, చారచారము.

సంచి (సం) — కరకతరీక; 4. — బోక్కా
 గ, రూ-బొక్కప-బొక్కప. పిరుచేచిది
 బొక్కము: చూ, బొక్కము. 6. — 3. 1.
 బొగడ. దే. వి. 1: చూ, రూ-బొగడ; 2. సం
 చేత్రగోడు కిర్రము; 3. చూ-బొగడ.
 కళా. 1, అ. 181: చూ, ప్రసము; 4. గం
 దవ్యమిడి నువ్వు; 5. చెంతవెళ్ళు
 బొగడనామియిది పిల్లనూచివచ్చెను బొం
 గ: చూ, బొంగ. [చేతు కాల
 బొగడము వా. వి. సాగటాల బొగడముల నడ
 బొగడనరుల. వా. వి. బ: చూ, బొగడము.
 బొగిడి. వా. వి. చూ, దబరా.
 బొగ్గము. వా. వి. ఉక్కతో-గూడినచేడిమి
 చూ, చేంద్రము. (ఉత్తరసర్కారులలో
 వాడుక.)
 బొగ్గ దే. 1: నల్ల, మన, నివ్వ. (సం) — అంగ
 రము. అంగరము, అగ్నిచిక్ర, అజ్జల, ఇం
 గాలము, ఉల్క, కారిక-కారిక-కారిక
 మ, కారి, కోకిలము. (చూ, పన్నీ. 1.)
 బొగ్గగలయెట వా. (పూరిగలయెటనందిరి)
 పిరుదకకు నయ్యెట “వారు కట్టకదకు పిన్న
 బడి బొగ్గ గలవకమానరు.” (ధర్మజరాజ
 నాయకు)
 బొగ్గలకువ్వు వా. వి. అంగార్య: చూ, పన్నీ. 1
 బొచ్చే దే. వి. 1. కుందబొచ్చననానినెంతు
 చూ, నెంతు. 2; 2 కలవ్రెట్టె: చూ, పింతె;
 3 కళచే: చూ, మక్కము 1.
 బొచ్చే. వా. వి. కేళము: చూ, వెండుక.
 బొచ్చేమెకము. ద్వ. వి. చూ, రిలము. 2.
 బొక్కెను. వై. వి. = భుజంగ. అచ్చ. అర, కాం.
 1: చూ, విటుడు.
 బొట్ట. దే. వి. చూ, బొట్ట. 1.
 బొట్టచేవర. వా. 1: చూ, వివాచకుడు. 1.
 బొట్టవాడు. దే. 1. 3: చూ, లంద.

బొటనవేరికొన. అం: చూ, కళాసానములు.
 బొటనవేరిలు. దే. వి: చూ, పెద్దవేరిలు. (రూ-
 బొట్టనవేరిలు-బొట్టవేరిలు-బొట్టవేరిలు-బొట్ట
 వేరిలు-బొట్టవేరిలు.)
 బొటనవేరిలు. దే. వి. — పై-
 బొటనవేరిలు. దే. వి. — పై- [యము.
 బొటిను దే. వి. వెంటిను: చూ, పూలోవ్వు
 బొట్ట. దే. వి. పెరుగుబద్దలగాద చూ, పంటసాల.
 బొట్టడి దే. వి. బొట్టచెడునల్లబొట్టాయి: చూ,
 రాయి.
 బొట్టనగోలలు. దే. వి. బ: చూ, బొట్టనగోడ.
 బొట్టనవేరిలు. దే. వి. 1: చూ, రూ-బొట
 వేరిలు; అం. 2: చూ, కళిండునల్లబొట్టాయి.
 బొట్టము. దే. వి. గోచి: చూ, లంగోచి.
 బొట్టవేరిలు. దే. వి: చూ, రూ-బొటనవేరిలు.
 బొట్టి. వా. వి. బొట్టివేరి వేరివ్వవాచకము:
 చూ, వర్ణములు: 1.
 బొట్టియ. వై. వి. 1. = భుజంగ. రూ-బొట్టె.
 కొడుకు. అచ్చ. యు, కాం. 70: చూ,
 మానుడు. 1; 2. = భుజంగ. రూ-బొట్టె.
 కూతురు. అచ్చ. యు, కాం. 486: చూ,
 మాన. 1; వా. 8. బొట్టము. చూ, కిర్రము;
 దే. వి. 4. బొట్టములోనననాని చివర
 నేర్పులచెడు బొట్టమునెగ్గవంటి మురికి
 బొట్ట, బొట్టకొల. [బొట్టియ. 1.
 బొట్టియెడు. వై. వి. = భుజంగ: చూ, రూ-
 బొట్టియెకొల. వా. వి. దుర్బుడక్క-వాడు కళ
 నము చెప్పనవుడు చేతితో-బొట్టకొను చిన్న
 సన్నపుకట్ట.
 బొట్టు. వై. వి. 1. = భుజంగము. భుజంగము. కర్పి.
 గ మొక్క-బొట్టునకు-మొక్క, మొక్క-బొట్టు,
 బొట్టు. (సం). — అసాంగము, కలాప
 కము, కళేరువు, చిత్రికము, చిత్రినకర్త
 మ, చిత్రిము, కమలచక్రిము, కిమా

అను, తిలకము, కాగి, తుండ్రము, బిందువు, విశేషము; ౨: (సం).—అంశులితోరణము; ౩: అడ్డబొట్టు; ౪: కావలిబొట్టు, గావిబొట్టు, కాపు; ౫: చోడు. (సం).—చాపము; ౬: చోరక—చోరక, వత్తిరిబొట్టు, ౭: చేరుచేక్క—చేర్చుక్క, చేలుచేక్క, చేక్కచేలు, పాపటచేలు, పాపటబొట్టు. (సం).—చక్కపాళ్ళు, లలాటిక; ౮: తిరుచూర్లము, తిరుమణి, తిరుమన్ను; ౯: తిరువామము, వంగవామము; ౧౦: నిలాత్తబొట్టు, తుదియబొట్టు (సం) — ఊర్జితపుండ్రము; ౧౧: (సం).—చటలము, వట్టెర్జనము; ౧౨. నీటిబొట్టునకు. — (చూ, “బొట్టు. ౮”); (మిగతవానికి “చూ, విశేషము. 1”); ౩: చూ, తాలిబొట్టు. 1; ౩: చూ, తాలిబొట్టు, ౩; 4. అనుస్థానము—చూ, సున్న 1; 5: చూ, బుజ్జి 1; 6: నీటిబొట్టు, యెక్క (బ) తొంగికు. (సం).—కళగము, జలబిందువు, ద్రవ్యము; 7=ధట్ట. వివర్ణవామనలంఘము, ధట్ట—చూ, స్వక్రియలు; చా. 8. ౭కకాని (రు 0.0-8) (రాయలసీమలోవాడుక), 9. నేయి మానెలోనగు వాని వద్దన యందువయోగించెడిమాట. “నేతిబొట్టు, నూనెబొట్టు” మొ; 10. (పొయింటు) బిందువు, 11. మద్యము. “ఇదిపీడుకాగిన బొట్టుమహిమయే”. చూ, సుర. 2; 12. చుక్కబొట్టు (అంటిపిడివిడి) బొట్టుగు. వై. వి. రూ—బొట్టువు*—చూ, మత్స్య (మత్స్యము.) బొట్టువారము ద్వ. వి. బొట్టునగుచేయు మంగళమార్గము: చూ, భూషణము. 2. బొట్టుపెట్టె. చా. వి అడువార మంతుమాదుల మంచోనెడు చిన్న పెట్టె: చూ, సందుకా. బొట్టువు. వై. వి: చూ, రూ—బొట్టుగు*. బొట్టు: చూ, రూ—బొట్టుగు.

బొట్టెడు. వై. వి.—మత్స్య కృ. రాజుడు. అవ్య. రాం. ౨౦. 201. చూ, కింతు. బొట్టెకోల. వై. వి: చూ, బొట్టు. 4. కళా 7, ఆ. 129. బొడబొడ. వై. వి. 1. కాలుబయిందగు ద్వంద్వ మకరణము: చూ, చూచూ; 2. మోయలుబయిందగు ద్వంద్వమకరణము: చూ, చూచూ. బొడబొడి. చా.వి. కలదియెనటి “బొడ బొడిమాటలు”. చూ, రూ—బొడబొడి. బొడిగ. వై. వి.—మత్స్య: చూ, బొట్టెడు. బొడివ. వై. వి: చూ, బుడిపి 1. బొడిమ. వై. వి. పానశోకృతిరద. బొడియ. వై. వి. కెండుపిల్లలకు చేసేడుపెన. బొడ్డు. వై. వి. అత్తి*: చూ, మేడి నొడ్డనబావి. ద్వ. వి. నడుమ క్షిప్రముగల శోనీలు. పగ్గ. 1, ఆ 85 చూ, సర మ్మ. 1. [రూ—బొడవరము. బొడ్డువరము. వై. వి. పైరులో మెలయే మెక్క*: బొడ్డు. వై. వి 1. (లక్ష్మి. 5, ఆ. 83): పొ క్కిలి (సం) — ఉదానము, గుల్మము, కుండుకుప్ప, కుండికరము, న, నాగి. తిద్ది — ఉలుకుడుబొడ్డు, శోడబొడ్డు (సం) — కుండి—కుంది; అం. 2. చూ, కళాపానములు. [చాయత్తు. బొడ్డుగాలి చా. వి. సమానవాయువు: చూ, బొడ్డుజీవిక ద్వ. వి. మేట్టు కొల్లారము నడిమి చొడి. చూ, సురము. 1. [అమల. బొడ్డుకాడ. వై. వి: బొడ్డుపుడక. (సం) — బొడ్డుపుడక వై. వి.—పై.— బొడ్డుతాయి చా. వి. కోటగుమ్మమునకుమ తాయి చూ, రాయి. బొడ్డువాడు. చా. వి: గోండుడు, కుండిభుడు—కుందిభుడు—కుందిలుడు [విద్ది. బొడిగ. వై. వి. సరకుతో మన్న చేరినదె: చూ,

జాగీగలు. దే. వి. బ. 1. చొట్టబడి బిడ్డలకాని
కాయధాన్యము చూ, స్తంబకరి (ధాన్య
ము); 2. బొంతుబిడవిజొప్పలోనగునవి,
3: చూ, భక్త్యము.
చొత్త. దే. వి. 1. తామ్రాది పాత్రములబొంతు
చూ, బొంతు. 1, వా. 2. చండుగ: చూ, నేగి.
4: 2. నిలవబొమ్మలోని తలుగు (తమ్మచ)
చొత్తాము. వా. వి. చొత్తాను, గుండీ. (బటమ్మ)
రిద్దె. — పిన్నము.
చొత్తాను. వా. వి. — పై —
చొత్తి. వా. వి: చూ, పార. 8
చొత్తిగ, పై. దృ 39 విణ. మొదలంట:
చూ, పదారము
చొత్తు వా. వి. బాలతాళము.
చొత్తోసాంతో బొమ్మలులు. అం. చూ,
సాంతో బొమ్మలులు (చూ, ఉత్త-కులు.)
చొద దే. వి. మొదల* చూ, త్వణము 1
చొది దే. వి. 1. పీడలుచేతుచోటు: చూ,
స్థానము. 1; వా. 2. చూ, పాద 1;
3 చొటియ. చూ, రంధ్రము. 1.
చొద్ది దే. వి. 1 చూ, క్యామము 7 *; పై.
విణ. 2. = వృద్ధ పెద్దది చూ, నుర (3)
చొద్దికూర. వా. వి: చూ, చొద్ది 1. *
చొద్దెగ. దే. వి: చూ, బరిడెత్తురుగ.
చొద్దెగ. వా. వి. — పై. —
చొద్దు. దే. వి. 1. గోడలోనగునానియందలిఅంచె
తప్పి — గ. గోడబొద్దునకు. — అడగుబొ
ద్దు, బొద్దు, మొలతొడు; 2. పేనుబొద్దు
నకు — కమ్మ, బొద్దు; 3: చూ, గడ్డిబొద్దు; 4.
3 బొద్దగణము: చూ, భూమణము. 2.
చొద్దుకీటు. వా. వి. త్రువాదిగోడపై పెట్టెడుకీటు.
చొనము. దే. వి. మెలుగు.
చొప్పడు. దే. విణ: చూ, నేల. 2.
చొప్పలను. వా. విణ. తేమండగచేయుట. "నీ
చొప్పలను అయినదా?" చూ, కూన

చొప్పాయి. వా. వి. రూ. — బొప్పాయి*: చూ, క్షు
క్షము (దీనివంతులివిప స్త్రీలవసానమును.
3 కుతులోని నిల్లలు 3 గునును. మూలకం
బుతగును.)
చొప్పి దే. వి. కంఠి, కడుము, గనుపు, గాడ
ము, గాన, తుంగుడు-తుంగుడు, బుడిపి.
బుచ్చి (పం) — గంగి.
చొప్ప. దే. వి. 1. పెద్దఅత్తు: చూ, స్వరము.
2; 2. చొప్ప. చూ, పగిము; 3. సింహ
నాదము. చూ, స్వరము. 2; వా. 4. తా
గెడుసిం: చూ, పరిలము. (ఉత్త గవర్నా
యలో వాడుక) ప్రంకము. 3.
చొప్పము. వా. వి. రూ. బొప్పము: చూ,
గొప్ప మెకము ద్వ. వి: చూ, సింహము.
చొప్పర. పై. వి = బర్పర. 1: చూ, బరడు.
1, 2: చూ, తెరడు; 3. అలచేదిలను సవ్య
ము చూ, సవ్యము. 1.
చొప్పర బొమ్మలులు. అం. చూ; కట్టాకులు.
చొప్పరలు. పై. వి. బ. చూ, ధాన్యము. (చూ,
రాజమానము).
చొప్పరించే దే. ఆ 39 బొప్పిరేయు.
చొప్పరింత దే. వి. బొప్పరింత: చూ,
స్వరము 2
చొప్పరింపు. వా. వి. — పై. —
చొప్పరిగొట్టు వా. వి: చూ, రీదవాడు.
చొప్పరి పై. వి. = బర్పర. అజభక్తము, కపాత
తకము*: చూ, కట్టరిరము.
చొప్పాటము. దే. వి: చూ, బొప్పరింత.
చొప్పాయి. వా. వి: చూ, రూ. — బొప్పాయి *.
చొప్పెట్టు. వా. వి: చూ, బొప్పరింత.
చొమ్. పై. వి. = భూ: చూ, రూ. — బొమ్మ.
(చృతిము. — వికృ. 7, అ. 73.)
చొముముడి. దే. వి. రూ. — బొమ్మముడి: చూ,
భృగవడి.

-బొనుముడిపాటు. ద్వ. వి: (పం).—ఆకారము, ఇంగము, ఇంగితము.

బొమిక. దే. వి. ఎరుక: చూ, శబ్దము. 1.

బొమికలగోడ. వా వి: (పం) — ఏడుకము— ఏడుకము.

-బొమికము. దే. వి. (రూ-బొమికము-బొమికము-బొమికము-బొమికము-బొమికము-బొమికము-బొమికము) కిరీటము: చూ, నీసకము. (1.)

బొమికము. దే. వి.—పై —

బొమికము. దే. వి.—పై —

బొమ్మ. పై వి రూ-బొమ్మ 1=బొమ్మ చూ, బొమ్మ 1; 2=భూమి 3 నులూ చూ, భూమి (చేతనమని శ. ర); 3 చొరిమ: చూ, హరిశి 3; 4 చిరుచిహ్నము చూ, లక్షణము. 1; 5. అపహసచిహ్నము: చూ, లక్షణము. 1, విగ 3 చూ, స్వల్పము

బొమ్మచే. ద్వ. వి. 1 ఎలుపు చూ, వర్ణము 3; 2. ఎల్లనంనుట, ఎల్లనంచేట (అని కొందలు) చూ, వస్త్రము; విగ. 3. ఎల్లనిది ఉ. రా. 7, ఆ. 44: చూ, వర్ణము. 6.

-బొమ్మడు. పై. వి.=బొమ్మగు పొందు 3, ఆ. 80 చూ, స్వల్పములు 1

బొమ్మచీర. వా వి. పొత్తి చూ, వస్త్రము

బొమ్మచేరి. పై. వి.=బొమ్మచారి (రూ-బొమ్మ సారి-బొమ్మపారి-బొమ్మచేరి-బొమ్మచేరి-బొమ్మపారి-బొమ్మసారి). చూ, పటువు.

బొమ్మచేక్క. పై. వి. ఆభిరవ్యక్షకరము, కాన రాచచేక్క. చూ, రిక్క.

బొమ్మలెముడు. పై. వి. సింహండుము: చూ, స్పూరి.

బొమ్మదాయ. దే. వి. మధురము: చూ, మధుర బొమ్మ పెండ్లిండ్లు. దే. వి. బ. చూ, బాలికాక్షిడ.

బొమ్మ పెట్టుట. లా. క్కిరించేట. “దేవ తా నటే। మణులకు బొమ్మ పెట్టు క్రియ

మర్తల తాళనివాడ మృతిన్.” (రామాభ్యుదయము.)

బొమ్మముడి. దే. వి. చూ, రూ-బొనుముడి.

బొమ్మమేడి. దే. వి. కాశోదుంబరిక*: చూ, పెట్టిమేడి.

బొమ్మర. పై వి=భృను. 1. రూ-బమ్మర-బొమ్మర చూ, భృంశి 1; 2. చూ, భృంశి 2.

బొమ్మరక్కసి. పై. వి=బృహత్కత్స్. (రూ-బొమ్మరాకాసి-బమ్మరక్కసి). 1 చూ, బృహత్కత్స్. చూ, రాక్షసుడు. 1; 2 బృహత్కత్స్. చూ, రాక్షసుడు. 1.

బొమ్మరము. పై. వి.=భృమరక. చూ, రూ-బొంగరము.

బొమ్మరములు. పై వి బ చూ, బాలకీర్తిడ.

బొమ్మరవోవు. ద్వ. ఆ క్రి చూ, బమ్మరించే.

బొమ్మరాకాసి. పై. వి.= చూ, రూ-బొమ్మ రక్కసి.

బొమ్మరిక్క. పై వి: చూ, బొమ్మచేక్క.

బొమ్మరిల్లు. దే. వి. (బొమ్మ + ఇల్లు) బాలిక లాడుకొనెను బొమ్మల చిన్నయిల్లు: చూ, పెదనలు. 1. [చూ, రాయి.

బొమ్మరాయి. దే. వి. తెల్లనిచిన్నరాయి:

బొమ్మలాట. వా. వి. 1 పొంచాలికేరి;

2. (తోలుబొమ్మల) ఆట.

బొమ్మసారి. పై. వి. 1: చూ, రూ-బొమ్మచేరి;

వా. వి. 2. బొమ్మలతగవు.

బొమ్మసారె. పై. వి.—పై.—

బొమ్మసారి. పై. వి.—పై.—

బొమ్మకము. దే. వి: చూ, రూ-బొమికము.

బొమ్మడికము. దే. వి.—పై.—

బొమ్మడికము. దే. వి.—పై.—

బొమ్మర. పై. వి=భృమర-బమ్మర-బమ్మరి-బొమ్మర-బొమ్మర: చూ, రూ-బొమ్మర.

బోడిగుం. వా. వి. బోడితల. చూ, ౧౧మ. 1.

బోడితల. వా. వి. — పై —

బోడియ వా. వి. ఆడుది: చూ, (ప్రే).

బోడివాడు వా. వి. చూ, బోడ. 1.

బోడు. వా. వి. 1 — పై. —; వి. 2. చూ, బోడ. 4.

బోడి. దే. వి. చూ, రూ-బోడి 1-2-3

బోడి. వా. వి. రూ-బోడి. 1 మొట్టమొదట

సరకు అమ్మగావచ్చిన సాయు చూ,

విక్రము. 1 (ఈవిధుంటురాజమునకు పదునై

దురూప్యములకొసంగిబోడి చేసినసుక్కకులు

నెంకిన చందాదాడు “మహారాజరాజశ్రీ

అంధ్రభీష్మ వ్యాపరినుబృహరావునకు

లుగారు.” రాజునుపొందగివరము.);

2. మొట్టమొదట గొంధులుబాల్కన వాని

కొసంగినవరకాస్త్ర(విజ్ఞప్తి) చూ, విష్ణు భము

(ఈవిధుంటు రాజునుపకు దరకాస్త్రకొసంగి

బోడిచేసిన సుక్కకులు నెం 1రుచందాదాడు

“మహారాజరాజశ్రీ రావుసాహెబ్

గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పంతు

లుగారు.” పర్రాకమిడి.); 3. ఆడుది:

చూ, (ప్రే)

బోడ. పై వి = బోడి. (రూ-బోడు-బోడులా-

బోడిలా-బోడి) పక్షిలోనగువానిపిల్ల చూ,

కిందు. 3.

బోడికాల్వాడు. వా. వి. చూ, పక్షికపాల్వాడు

బోడికాలు వా. వి. పట్టకాలు. (నెం) — అల

సము. చూ, వాస్త

బోడన. పై వి = బోధనా 1. దుర్బోధనము. సా.

2, అ. 125: చూ, బోధనము వా. 2. మంచి

బోధనము: చూ, బోధనము.

బోడిలా. పై. వి = చూ, రూ-బోడ. (వాడుక.)

బోదారెంగి. వా. వి. కేదారేశ్వంగము: చూ,

మూర్ఖజరంజము.

బోదియ దే. వి. రూ-బోడి 1: చూ, కాండ

ము. 10 (కాఖ. 1.) ప్యా. 2, అ. 29;

2 స్తంభముమీది అవయవ విశేషము; వా.

3 మిగత లోనగు చేలయందు ఈవలావల

కాలువరేర్పబది కట్టినకట్ట; 4: చూ, నరి.

8; 5. స్తంభములమీది దూలములకింద

నుండునది: బోడికీట.

బోడు. పై. వి 1 = బోక. చూ, రూ-బోడ.

(దేశ్యముల క. ర.); దే. వి. 2 వాగరము

చూనెడు ఎద్దంగంక, 3. గోయ. య. 4, అ.

148: చూ, సుకుమానిము.

బోడులా పై వి = బోక. చూ, రూ-బోడ.

బోడ దే. వి. చూ, రూ-బోదియ.

బోడకాయ్య. దే. వి. కడపకిందికమ్మి.

బోడికీట. వా. వి. చూ, బోడియ. 5.

బోడకరుడు. సం. వి. అ. పుం. వేడువకు

కాకల మేల్కొల్పిపెడువాడు: చూ, పై

కాళికుడు.

బోధకుడు సం. వి. అ. పుం. 1 ఉపాధ్య

యాడు: చూ, సురాధార్యుడు (పంతులు);

నిం 2 బోధించేవాడు. అనుకాసకుడు,

ఉపదేశకుడు, ఉపదేష్ట. (తె) — చేర్చ

వాడు

బోధచేయు. మి. స. కి. చూ, బోధించే

బోధనము. సం. వి. అ. న = బోధన: (ఇందుకు

చిబోధనము తెడుబోధనము కలిసియుండు

ను) అవబోధము, ఉపదేశము. (తె) కల

పుట; బోధన, రిద్వి. — గ. తెడుబోధనము

నకు. — దుర్బోధనము, దుస్సలహా. (తె). —

బోధన; ౨. మంచిబోధనమునకు. — బోధ

నము. (తె). — బోధన. [బోధనము.

బోధనీయము. సం. వి. ౧. బోధించుదగినది:

బోధనము. మి. అ. కి. అకలింకముయ్య.

బోధము. స. వి. అ. పుం. 1. తెలివి: చూ, బృశ్శేఖము. 2; అం 2: చూ, సంసారిభావములు. ("తామనివిజయవాగ్ధ వివివంకనే శీతపం ద్లోలింజి మాంధ్యమును గంటువవ వజోద్భూతమగు తెలివి నెలకొనియె")

బోధాయనము అం చూ, కల్పమార్గము, కల్పము.

[2. సమాధివిశేషము

బోధి సం. వి. ఇ. పుం. 1 చూ, రావి *.

బోధించే సం. స. కిరి వివేచించే. (తె) —

ఎఱిగించు, కలఁపు. క్షే. — తెలుపు.

(వి). — బోధచేయు. తద్వ — మిక్కిలి

తెలుపుటకు — బోధింపచే.

బోధికుడు. సం విణ బోధించఁబడినవాఁడు

బోధిద్రవ్యము. సం. వి. అ. పుం చూ, బోధి. 1 *

బోధిని అం చూ, కళలు.

బోధ్యము. సం విణ బోధనీయము.

బోధకత్తియ వై. వి (బోధము + కత్తియ)

రూ—బోధకత్తె 1. అన్నయవందెపెట్టునది

చూ, వంటకక్త (చూ, స్త్రీ); 2. దాని.

చూ, బానిస.

బోధకత్తె. వై. వి — పై —

బోధకాఁడు. ద్వ. వి. (బోధము + కాఁడు.)

చూ, పూటకాఁడు

బోధపత్రాక్షిక. వై. వి. = బోధజపత్రాక్షిక. రూ—గోప

పత్రాక్షిక: చూ, పాత్రము. 8. [సదనము 1

బోధపత్రాక్షిక. వా. వి: మహాసనము: చూ,

బోధపత్రాక్షిక. వై. వి. = చూ, రూ—బోధపత్రాక్షిక.

బోధము. వై. వి. 1. అన్నము చూ, పాదము

(1); 2. = బోధజ: చూ, పాపాటు.

బోధముకత్తె. వై. వి: చూ, రూ—బోధకత్తియ.

బోధముపెట్టె. వై. వి. తోలుకప్పినగుండ్రని

పెట్టె: చూ, సంభూత.

బోధు. వై. వి. 1. బొండ్, బొండ్లకొయ్యి,

గొండ్లమౌను, మిడిబోను. (సం) — ఉన్నా

భము, కూటము, కూటయంకర్యము, భద్వి. —

౧: ఎలికబోను, ఎలికవల, ఎలికబోను;

౨: కాలిబోను; 3: పులిబోను; ౪:

పాకిరిబోను; మె: ("చూ, పాకిరిబోను.");

2' చూ, బండగు 1, 3' చూ, బండగు 2.

ఉ, రా. 5, ఆ 128

బోసురాయిద్ద వే. వి. అటునిటు తీసికొనిపోఁ

దిగినగుంటిపొయ్యి: చూ, హసంతి.

బోలు. వా. వి. కోడిపెట్ట చూ, పుంజ్.

బోను. వా. వి: తిమిరి-తిమ్మిరి-తిమరు (సం). —

ఉన్నాపుము, తిమిరిము—తిమ్మిగును' చూ,

స్వాపము. 4.

బోము. వే. వి. బలవంకము' చూ, హకము. 2

బోయ వే. వి. (రూ—బోయఁడు—బోయ—

బోయా—బోయఁడు) 1. శైవర్థుఁడు:

చూ, వలశీఁడు; 2. కిరాతుఁడు: చూ,

వ్యాసుఁడు 1; 3. భారవాహుఁడు చూ,

వెన్న, వా. 4. కొమ్ముకాఁడు చూ, బోయ

నేఁడు.

బోయఁడు వే. వి. — పై — (చూ, స్త్రీ.

బోయత వే. వి. కిరాతస్త్రీ, రూ—బోయత:

బోయనేఁడు. వా. వి. చూ, బోయ. 4.

బోయనల్లె. వా. వి. నిసాదులగారిమము, కళ్ళ

లము' చూ, జోకము.

బోయి. వే. వి. చూ, రూ—బోయ.

బోయా. వే. వి. — పై. — [ఈఁడు.)

బోయఁడు. వే. వి. — పై. — (స్వాగ్ధమున

బోయెత. వే. వి: చూ, రూ—బోయత.

బోర. వే. వి. తోమ్మ: చూ, పక్షము.

బోరగింపే. వే. క్షే. బోరెగిల్లఁజేయు.

బోరగిలు. వే. అ. కిరి. రూ—బోరగిల్లు 1. తో

మ్మురూమివాను; 2. తోమ్మురూమి వానఁ

బయఁడు. వారి. పూ. 5, ఆ. 128.

బోరగిల్లు. వే. అ. కిరి. — పై. —

బోధతలయ్య. వా. వి. వగదరావనవాని వాటికి
 పెద్దలెక్కతలయ్య. రూ-బోధతలయ్య-బో
 దతలయ్య: చూ, వాటికి. [వగము. 3.
 బోధన. దే. ద్వి. 39. విగ. కిక్కురుము: చూ,
 బోధపాఠకుడు. దే. వి. చూ, సర్వము. ఆచ్య.
 చాల, కాం. 63. [నిబ్బడించే.
 బోధరించే. వా. స. 39: రూ-బోధరించే,
 బోధింపము. వా. వి. బోధయ: చూ, చేసము. 1.
 బోధ, దే. వి. 1. వానకురియుట యింపగు ధ్వ
 వ్యమకరణము: చూ, చూచూ; విగ.
 2. పెద్దది: చూ, సుర. (3).
 బోధకలగు. దే. అ. 39. బాధిగు. పాస్ 5,
 ఆ 81; విజ. 3, అ. 112. చూ, కల్పించే.
 బోధకానించే దే. ప్రి. బోధకాదేశయు
 రూ-బోధకానించే. భాగ. 10, పుం.
 తూ 189.
 బోధకాడు. దే. అ. 39 (బోధక + అడు)
 (విద్వం) ప్లావముచేయు రూ-బోధకా
 డు: చూ, ప్లావమాడు
 బోధకొను. దే. అ. 39: చూ, బోధకలగు.
 బోధకలయ్య. వా. వి. చూ, రూ-బోధకలయ్య.
 బోధకుడు. వా. అ. 39. పెక్కిపెక్కియేడు
 (బాధకుడు).
 బోధలు. వా. వి. బ: చూ, రూ-బోధలు.
 బోధు. ద్వ. వి. (బోధ + వా) బోధపట్టు,
 బంధు: చూ, వానివాహముడు.
 బోధింపారు. దే. వి. 1. తిండిపోతు: చూ,
 భక్షకుడు; 2. బలవంతుడు: చూ, కత్తుడు
 బోధింపు. దే. వి 1. దూదిబోధనము: చూ, బా
 వా 2 భావ్యాదులనింపు నుండ్రది గోత
 ప్లాలుగా: చూ, కుటసాల. [బాడించే
 బోధింపింతు. దే. ప్రి: చూ, రూ-బోధి
 బోధింపు. దే. అ. 39: చూ, రూ-బోధకాడు
 బోధలయ్య. వా. వి: చూ, రూ-బోధతలయ్య
 బోధగొట్టు. వా. అ. 39: చూ, బోధపడు.

బోధపక్క. వా. వి: చూ, బాలకీర్తి.
 బోధించే. వా. అ. 39: చూ, రూ-బోధరించే.
 బోధత. వా. వి: రూ-బోధ, బోధరా.
 బోధతాగొట్టు. వా. అ. 39: చూ, బోధపడు.
 బోధతాపడు. వా. అ. 39:—పై.—
 బోధయ. పం. వి. అ. త్రిం=బోధము: చూ,
 పారభము. 3.
 బోలు. దే. విగ. బోధయేయియేదనిది: గుల
 క, గుల్ల, దోలక, దోల్ల, బరడు, పెరడు,
 బొడ్డు (ఏకలిజకప్పకములు బోలుగలవి.)
 బోల. దే. వి. 1. తలత్తుల: చూ, బోల 3;
 3. కమండలము: చూ, పాత్రము. 8, ౫3;
 3 ఓటికుండ: చూ, భాండము 3; 4. కుండ
 బొప్పె: చూ, పెంకు. 3 [సమృద్ధి
 బోలెడు. వా. విగ. లెక్కపెట్టలేనన్ని: చూ,
 బోల్చా. వా. వి: చూ, రూ-బోలత
 బోల్చాపడు. వా. అ. 39: బండిలు. బండిలు.
 బోధగొట్టు, బోధతాగొట్టు, బోధతాపడు,
 బోధాము. వా. వి: చూ, రూ-బోధాము.
 బోధసము. వై. వి.=బోధన. ఆపము: చూ,
 పాదము (1).
 బోధి. దే. వి: బోధి, బొప్పె.
 బోధిసారు. వా. వి. వండ్రానిసారు.
 బోధిపడు. ద్వ. అ. 39 బోధివోపు.
 బోధివోపు దే. ౨. 39. 1.—పై.—; ప్రి.
 2. బోధివోపు. కాకి 7, అ: 85.
 బోధియు. వై. స. 39. (బోధయ + చేయు)
 భజించే. వాం. 4, అ. 33: చూ, పాపడు.
 బోధము. వై. వి.=బోధ, గంధరసము: చూ,
 పారభము. 3.
 బోధా. వై. విగ. కవలములేని, పెల్లడియైత
 బోధాబోధి-బోధాబోధి-బోధాబోధి.
 బోధాబోధి. వై. వి. —పై —

హ

బాధము. ఆం: చూ, బుద్ధావతారము. (చూ, ఆవతారములు.)

బాధకామ్రోహస్థానములు, ఆం: రూప, మేవా, విజ్ఞాన, సంజ్ఞా, సంస్కారములు.

బాధుడు. సం. వి. ఆ తుం: చూ, బుద్ధుడు.

హ

బ్యాంకి. చూ. వి.ధివాగారము:చూ,రూ-బ్యాంకి బ్యాంకినోటు. వా. వి. సామ్యుచెలామణీ పత్రము: రూ-బ్యాంకినోటు. [డు

బ్యాంకు. వా. వి. ధనంక్రీలమేశము: రూ-బ్యాం

బ

బర్కి. డి. వి.గ: చూ, రూ-బర్క్.

బర్కికియే. డి. స. కి: చూ, పోసియే.

బర్కిమాల. వా. స. కి: చూ, రూ-బర్కిమాల

బర్కికు. డి. వి. రూ-బర్కికు 1. తీవనము

నీలా. కి. ఆ. 24: చూ, క్లిరి. 5; 2. తీవ

నోపాయము: చూ, క్లిరి 5; ఆ. కి: 2.

(భో. 5, ఆ 288) రూ-బర్కికు, మమ,

మిడుకు (సం).—ఉశీవియే, తీవినే.

బర్కికుచెరువు. డి. వి. చూ, బర్కికు 2.

బర్కిమి. డి. వి. చూ, బర్కికు. 1—2.

బర్కికు. డి. వి. ఆ. కి: చూ, రూ-బర్కికు

కు. (తీవనమునకు. —పారి, భూ. 1, ఆ.

184; తీవినేటకు. —భార. ఉశ్యో. 1,

ఆ. 248.)

బర్కికుగొడ్డెలుగుట. డా. పర్థమగుట. నీళ్లులేని

కాలువయగుట. "నీలా విడ్డూలేని బర్కికు

గొడ్డెలుయ్యే తిరిగివంగు." (కవిగర్వ రసాయనము.)

బర్డ్. డి. వి. రూ-బర్డ్ 1. గుమక: చూ, కళలము. 4:

2. నీలిక: చూ, కళలము. 4; వై. వి. 3 =

భిక్తు. కేడు: చూ, సమిధ. 1; 4.=కే.క:

చూ, కేము. [చూ, వారిగ.

బర్డ్. పరి. ద్వ. వి. కేముతోపలిక కే.డెము:

బర్డ్. వై. వి.=కే.డ (బర్డ్ + ఆర) చూ,

బర్డ్. 1—2. (ద్రవ్యముని క. ర.)

బర్డ్. లావ. డి. వి. బ: చూ, కే.క: నామము.

బర్డ్. మ. సం. వి. ఆ. తుం చూ, బుద్ధము 1.

బర్డ్. మ. సం. వి. ఆ. తుం. 1 = సాధ్య-రూ

ద్దు: చూ, మామ్యుడు; 2: చూ, కే.పుడు.

బర్మియు. వై. ఆ. కి: =భర్మి: చూ, బమ్మ

రియే [సంచారము 1.

బర్మి. వై. వి.=భర్మి. తిరుగుడు: చూ,

బర్మి. తిరుగుడు ద్వ. ఆ. కి: చూ, కే.పియే.

ఉ. పారి. కి. ఆ. 82. [చూ, రి. ఆ 128.

బర్మి. వా. ద్వ. ఆ. కి: —వై —పారి,

బర్మి. వా. ద్వ. ఆ. కి: —వై —

బర్మి. మేడి. వా. వి. రూ-బమ్మ మేడిక: చూ,

వై. మేడి. [సోమవల్లి.

బర్మి. వై. వి.=బర్మి. పో. పో. చూ,

బర్మి. క. వై. వి.=బర్మి. పో. పో. చూ,

బర్మి. డి. వి. కూలుటయందన ద్వ. పర్థమకర

గము. పర. 5, ఆ 228: చూ, పో. పో.

బర్మి. క. పర్థమము (పర్థమము అనికొండు). ఆం:

చూ, తారాకియలు.

బర్మి. సం. వి. ఈ. క్రి. పర్థమము కూర్పుం

డు పర్థమము: రూ-బర్మి-బర్మి-

బర్మి.

బర్మి. సం. వి. వ. తుం.=బమ్మ-చోమ్మ-

(పర్థమము పర్థమము అనికొండు): 1: ఆ,

అంబుగయ్యుడు, అమరుడు, అగ్నివయ్యు

దు, అతీరుడు, అజాదు, అబ్బాడు, అబ్బధ
వుడు, అబ్బయోని, అబ్బకొననుడు, అ,
అత్తుభువు, అత్తుయోని, అనందాత్మ, ఇర
నుడు, అకానుడు, ఉన్నతుడు, ఉ,
ఓ, కంజాడు, కంబారుడు, కంజాడు,
కజాడు, కజాతాడు, కజాతుడు,
కజోతుడు, కమలానుడు, కమలాడు,
కర్త, కర్తమాడు, కుంజరుడు, క్షత్ర, గిరి
కుడు, గుణాగారుడు, గోపతి, గోమాఖు
డు, గోవిందుడు, చతుర్మానుడు, చతు
ర్యజాడు, చిరజీవి, జన్మపు, జ్ఞ, ధృ,
డభిగుడు, ద్విభుండు, ద్రుపాండు—
ద్విపాండు, ధాత, వాభిజన్మడు, వారా
యలుడు, పరిపేష్టి, పితామహుడు, పురాణ
నుడు, పర్వాపతి, పర్వపితామహుడు,
పార్వాడు, భూతాత్మడు, మ, ముచికుం
దుడు, మూర్తి, మృగయుడు, లోకేశు
డు, వాక్పతి, విధాత, విధాత్మడు, విధి,
విభుడు, విరింగనుడు, విరించుడు, విశ్వ
లేతినుడు, విశ్వస్థాడు, వేదగర్భుడు,
వేది, వేదీకుడు, వేద, కంధువు, శతధృతి,
శతానందుడు, సవాతనుడు, సరసిజధ్రు
డు, సర్వతోమాఖుడు, సురశ్రేష్ఠుడు,
స్వయంభువు, సృష్ట, హంసరథుడు, హంస
వాహనుడు, హిరణ్యగర్భుడు
(తె. ప).—అంతేగట్టువుతోడు, అంతేరపు
ను—అంతేరాకు, ఉద్దమామవేలుపు, వేను
వుల ముదుకాడు, వేనువువేలుపు, వేనువుల
వేలుపు, వేగములబుట్టియే పోగుడు, వేన్ని
గట్టు, తనంతగంజుతుడు, తన్మృగదియ
దకవాండు, తన్మృహేరి, తన్మృవుట్టు,
తాత, తీపంవేనామలదిట్ట,
తొలివేలుపు—తొలువేలుపు, దయ్యము, దుగి
నుడు, దురభురభాసంతండ్రి, సస

విలకావన్న, వలన, వలొడువేదర, వెన్ను
దుక్కున వాయుడువేడు, వదేవర, వలకా
వలది మగడు, పాంతుకేమిండు—
పెద్దవేలుపు, పాంతురవేలుపు,
పాక్కిలియేరి, పాక్కిలిపావడు,
బంగారుకడుపు వాడు, బమ్మ—బొమ్మ—
మినుకులది, మదియనివారిలో—పెద్ద, మొద
టివేలుపు, మొదలు తామర గన్న ముద్దుకొ
డుకు, వేలుపుగవికాడు—వేలుపుగవికాడు—
వేలుపులపెద్ద—వేలుపులపెద్ద (విగతవానికి
“చూ, హిరణ్యగర్భుడు.”); 2. వెన్ను
డు చూ, విష్ణువు. 1; 3. పాంతుడు. చూ,
బృహ్మలుడు; 4. చూ, యాత్రికుడు. 1;
చూ 5. యాత్రికుడు, హిరణ్యికుడు; చూ,
కేయుడు (అంధివాచస్పతికర్తకు
బృహ్మ “బృహ్మశ్రీ శ్రీపాద నాగా
వధానులు గారు.” అరట్లకట్ట;
6. పితాకారుడు “అంధి వాచస్పతి
మయొక్క పితకకు బృహ్మ “బ్రహ్మశ్రీ
కాశీభట్ట బ్రహ్మయను బ్రహ్మయ్య
జామ్రై గారు.” కాకినాడ;
అం 8: చూ, బృహ్మలు; 7: చూ, కామ్రుభుకర్త
కులు; 8: చూ, చేతనరత్నములు, 9: చూ,
మూర్తులు; 10. వేదము (అని కొందఱు)
బృహ్మహర్షము. పా కృష్ణవల్లభ గోవు మూ
తీయు 9 వలము, తెల్లపుగోమయము
అంగుష్ఠపరిమాణము, తాపీదర్శు గోవు
పాలు 2 వలములు, రక్తపర్ణ గోవు పెరు
గు 3 ప, కపిలగోవు పెరుగు 9 ప, కుశోద
కము 9 వలము వీని గాయత్రీలోపను
ముంతోములతో గృహించిన బృహ్మహర్ష
మనఃపదము (అట్టి యాత్రికుల పాలు లభించెని
చో కపిలగోవు సంబంధమైనది గృహించెది.)
బృహ్మకర్తము. అం: చూ, పురాణములు.

బ్రహ్మసూత్రము. సం. వి. ౧. భుజంభ్రమేంద్రం గా
మందు లేదనియున బ్రాహ్మణుడు: చూ,
సర్వమిదంబు. 1.

బ్రహ్మచర్యము. అం. 1: చూ, అశ్రమము. 2.
2. చూ, యోగముగాంగములు(అంగములి);
3. చూ, సాత్వికగుణములు.

బ్రహ్మచారి. సం. వి. ౧. ౧. ౧. 1. బ్రహ్మ
చారి-బ్రహ్మచారి-బ్రహ్మచారి: చూ, పటు
భు; 2. గంగరావి* చూ, రావి.

బ్రహ్మచారులు అం. గాఢతీర్తి బ్రహ్మచారి,
బ్రాహ్మచర్యబ్రహ్మచారి, మైత్రీబ్రహ్మచారి,
సైన్వికబ్రహ్మచారి (4) చూ, పటుభు.
(మంజుశ్రీ) బ్రహ్మచర్య భక్తమునందునువాడు
బ్రహ్మచారి బ్రహ్మ=బ్రహ్మ)

బ్రహ్మజట సం. వి. ఆ. శ్రీ: కుమరము*,
బ్రహ్మజ్ఞానము. అం: చూ, మానసికభూతా
కుమరములు.

బ్రహ్మజ్ఞానము. సం. వి. ఆ. భుం: చూ, బ్రహ్మ
చారి. 2*; వి. 2 బ్రాహ్మజ్ఞానీశము.
బ్రహ్మజ్ఞానము. అం: చూ, ముక్తిజ్ఞానము 1
బ్రహ్మజ్ఞానము. సం. వి. ఆ. న: చూ, బ్రహ్మ
భూతము.

బ్రహ్మచందము. అం: చూ, చానములు.
బ్రహ్మచందము. సం. వి. ఈ. శ్రీ: చూ,
చారానీ. 5.

బ్రహ్మచర్య. సం. వి. ఆ. శ్రీ: చూ, యవాని
బ్రహ్మచర్యము. సం. వి. ఆ. వ. గంగరావి*:
చూ, రావి.

బ్రహ్మచారి. అం: చూ, వాడులు.
బ్రహ్మచారిని. సం. వి. ఆ. భుం. 1. హిమా
లయమునందు బ్రహ్మచారి అది యొకయెలు
చూ, పది; 2 విషభేదము బ్రహ్మచర్య
(ఇది కలిపరక్షయై మలయ్యుండియుండుబుద్ధి
పది): చూ, లోకావలము.

బ్రహ్మచారి. అం: చూ, చేకములు.

బ్రహ్మచర్యము. సం. వి. ౧. 1. గుణింతులబ్రహ్మ
చారుడు; 2. మాటలబ్రహ్మచారుడు: చూ, విం
దితుడు. (తలగనననే శ్రీశ్రీబంధు శబ్ద
మును తిరస్కారముందుకెప్పించును.)

బ్రహ్మచిందువు. సం. వి. ఈ. భుం. వేదపాఠ
మందలి శోజితంపర. (తె) —శ్రీశ్రీ,
బ్రహ్మ. తద్వి. —బ్రహ్మచిందువుతో గూడి
పది —బ్రహ్మచిందువు (చూ, స్వందిని).
బ్రహ్మభూతము. సం. వి. ఆ. వ. బ్రహ్మభూతము
నందుట బ్రహ్మభూతము, బ్రహ్మభూతములు.
బ్రహ్మము. సం. వి. ౧. ౧. ౧. 1: చూ, భాం
నుడు; 2 చూ, వేదము; 3 తపస్సుచే
యుట; అం. 4 చూ, యోగములు.

బ్రహ్మమేఖలము. సం. వి. ఆ. భుం. బ్రహ్మచారి
మంజుశ్రీ: చూ, పారిశ్రీ (తృప్తిగ. 1.)
బ్రహ్మమేఖలము. సం. వి. ఆ. భుం. 1. వేదపాఠ
ము: చూ, వేదము, అం. 2 చూ, మహాయజ్ఞ
ములు (యజ్ఞములు); 3 చూ, శాసనములు.
బ్రహ్మగంధము. సం. వి. ఆ. వ. 1. వసుగర్భి:
చూ, సోడు; అం. 2: చూ, చక్కములు.
బ్రహ్మగర్భము. సం. వి. ఆ. భుం. 1. మృతిశాం
దీప సవ్యానులను తీసికొనిపోయెడు వానా
నను: చూ, శవయానము; వా. 2. బ్రహ్మ
యొక్క-లేరు: చూ, శకటము. 1.

బ్రహ్మలు. అం. ౧. బ్రహ్మ, ౨. భులహుడు,
3. భులహుడు, 4. అంగిరసుడు, ౫. అశ్రుతి,
౬. శ్రీశ్రీ, 7. కల్యాణుడు, దివ్యుడు, ౮. వశి
ష్టుడు, ౯. మనీచి, మనీయోగ విధము. —
౧. మనీచి, ౨. భరద్వాజుడు, 3. అంగిరసు
డు, 4. భులహుడు, ౫. భులహుడు,
౬. శ్రీశ్రీ, 7. దక్షుడు, ౮. వశిష్టుడు,
౯. వామదేవుడు.

బ్రహ్మచర్యము. సం. వి. ఆ. వ. సదాచారా
ధ్యయన సమ్మతి.

బృహ్మవర్చస్సు. పా. బృహ్మగూహమను.
 బృహ్మవాదము. అం: చూ, కళలు.
 బృహ-వాది. సం. వి. వ. తురి:చూ, వేదాంతి.1.
 బృహస్పత్యు సం వి. అ. వ. వలికండ్లపాము:
 చూ, పర్వము
 బృహ్మసావర్ణికము అం: చూ, మనువులు.
 బృహ్మసువర్గుల. సం వి. అ. త్రీ. చూ,
 పౌర్ణమినిగడు * . బ్రహ్మభూయము
 బృహ్మపాయుజ్యము సం. వి. అ. వ. చూ,
 బృహ్మనువు. సం. వి. తో తుం: చూ, మవ్వు
 భుండు. [యజ్ఞోపవీతము
 బృహ్మసూక్తియు. సం వి. అ. వ. చూ,
 బృహ్మపాదము అం: చూ, సంకాపములు
 బృహ్మహత్య సం వి. అ. త్రీ = బృహ్మైత
 1 చూ, బృహ్మైత; అం: 2. చూ, మహా
 పాతకములు
 బృహత్సంజరి. సం వి. ఇ. తుం: వేదార్థయన
 కాలమునందలి మొగ్గు: చూ, పాడిగలు.
 బృహత్సంజర్ణము. పా: అంధికటాపాము. అం
 దక్షోశము.
 బృహత్సంజము అం: చూ, పురాణములు చూ,
 ఉపపురాణములు. [వి చూ, భూమి. 1.
 బృహత్సంజ్యము. సం. వి. అ. వ. వేదపాఠభూ
 బృహత్సంజము. సం. వి. అ. తుం: శిక్షివాణు
 వ్యభాగపు దేశము: చూ, దేశములు.
 బృహత్సంజము. సం వి. అ. వ. భూవోపాయ
 భూతమైన పద్మస్వత్తిక దండార్యసనము.
 చూ, అననములు.
 బృహ్మి. సం. వి. తో. త్రీ. పొన్నగంటివూర
 * చూ, రూ-బృహ్మి. 4.

బ్ర

బృహది. వా. వి: రూ-బాంధి.

బృహి. తే వి. వై. వి. వి: చూ, రూ-
 బాంధి (వేరుము. కళా. 8, ఆ. 215;
 పా. 8, ఆ. 70; పిరియమునకు. ఆ.
 వారి. 2, ఆ. 149; లక్ష్మి. 2, ఆ. 78; అధి
 కమునకు. భార. అర 7, ఆ. 289).
 బృహి. వై. వి-భృమ: చూ, భృగోరి
 బృహిగూహములు. అం: చూ, మహారాష్ట్ర
 లు (బృహ్మగులను కొనియెదరు. వేదవిహీ
 తాచారముననే పర్వించుచున్నాను. బాహ్య
 గులకును బృహ్మతేనె త్రీలకును బుట్టిన
 వారు)
 బృహ్మగూహిరపార్వము పా. ('హం' అనిగాని
 'నీడ'నిగాని తనకంటె పెద్దయను బృహ్మ
 గుని తిరస్కరించిన వెంటనే వాన వెనువచ్చి
 ఉపవసముండి రాత్రి వానికినరున్నరించి
 తమింపుడని పార్వించిన పాపనివృత్తి
 యగును. ఇది పార్వయ్యకృతము.)
 బృహ్మగూహానమయము అం: (రాబ్రము
 కలుగును). చూ, గృహనమయములు
 బృహ్మగూహువుడు. సం. వి. అ. తుం: బాధి
 మాతోనీవీయైన బృహ్మగుండు: చూ,
 స్వప్తియగుండు
 బృహ్మగూహ:పా 1 మంత్రార్థకమైనవేదము
 బృహ్మమనఃబుడును. కానికి సంబంధించినది
 బృహ్మగూహము. I బృహ్మగూహులందు విధి-
 అర్థవాదము-ఉపనిషత్తు అని మాఁడుభాగ
 ములుండును. విధులు. కర్మవిధిపాదక
 ములు, కర్మవిధానములు, కర్మస్వరూప
 బోధకములు నగు బాక్యములు; అర్థవాద
 ములు. కర్మప్రసోదనాచరములైన బాక్య
 ములు; ఉపనిషత్తులు. ఇదివసరూపములు.
 సంవాదాత్మికములు. తిక్కనిచారవరములు.
 బృహ్మపరిపాదకములనగు భాగములు;
 II. ఋగ్వేదబృహ్మగూహము హోత్రేయ
 కృత్యములను, సామవేద బృహ్మగూహుద్ధాత్మ.

కృత్యములను, యజ్ఞాద్యబాగ్మతమునవ్యర్థ
కార్యములను, అధ్యక్ష బాగ్మతము బ్ర
హ్మకార్యములనుబోధించును. ఇ. యుగ్యవ
బాగ్మతములు. — చిత్రీయ బాగ్మతము,
మంత్రబాగ్మతము, కాశీకీబాగ్మ
తము అనునవి ముఖ్యము, ౨ సామవేద
బాగ్మతములు ౩ - సౌప్తము, సుద్వీంశము,
సామవిధి, అశ్వేయము, దేవతాధ్యాయము,
ఉపనిషత్తు, సంహితోపనిషత్తు, సంశయ
అనునవి. — ఇందు (1) సౌప్తబాగ్మతము
మనకు మహాబాగ్మతము, తాండ్య
బాగ్మతము, పంచవింశతి బాగ్మతము 25
అను నామాంతరములు కలవు ఇందు 25
అధ్యాయములు 850 ఖండములు కలవు
(2) సుద్వీంశబాగ్మతము — ఇందు 8
పరిపాకములు 88 ఖండములు 520 గంధ
మును కలవు. (3) సామవిధాన బాగ్మ
తము — మూడు పరిపాకముల చిన్న
గంధము. (4) అశ్వేయబాగ్మతము. —
అశ్వేయబాగ్మతము భానుమనియు శైవి
నియుమరేక తలకాగమనియు ద్వివిధము.
(5) దేవతాధ్యాయబాగ్మతము — దీనికి
అగ్ని బాగ్మతముని నామాంతరము కలదు.
(6) ఉపనిషత్సౌప్తబాగ్మతము — ఇదియే
ధాండోగ్యోపనిషత్తు. బ్రహ్మవిద్యకు ముఖ్య
మైన దుపనిషత్తు. (7) సంహితోపనిషత్సౌప్త
బాగ్మతము. — ఇది యైదవపాకముల చిన్న
గంధము. (8) సంశయబాగ్మతము. —
నామవేద సంప్రదాయప్రవర్తకుల సంశయం
వరల వక్కానించుటచేయు; III. (1) శృ
ష్టయజ్ఞాద్య బాగ్మతము. — (దీనికి
మూడుకాఖ్యలు. — కళకాఖ్య, మైత్రీయ
జీయకాఖ్య, శైవీయము.) (2) కుష్టయజ్ఞ
ాద్యబాగ్మతము. — శతతథమును పేర

వలయుచున్న యాబాగ్మతము గణము
నందును బరిమాణమునందునుగూడ గొప్పది.
దీనికి మాధ్యం దినమనియు, కాణ్యమనియు
రెండు పాకములుగలవు మాధ్యందినము 14
కాండములును, 8000 కండికలును, కాణ్య
ము 17 కాండములును, 7624 కండికలును ఉ
న్నట్లు కనెబడుచున్నవి ౧ మాధ్యందినము
లోని కాండములు 14. — హనిర్వృష్టము,
ఏకపదిక, అధ్వరము, గృహము, సవము,
ఉభాసంధరణము, హస్తీపుటకరము, చితి,
సంచితి, అగ్నిహస్తము, అష్టాధ్యాయ,
మధ్యమము, అశ్వమేధము, ఆరణ్యకము;
౨. కాణ్యములోని కాండములు 17 — వావ్య
వాచము, ఏకవాయువు, ఉద్ధరము, అధ్వర
ము, గృహము, వాజ్ఞీయము, రాజమానము,
ఉభాసంధరణము, హస్తీపుటము, చితి, శతరు
ద్రీయము, అష్టాధ్యాయ, మధ్యమము, అశ్వ
మేధము, అగ్నిహస్తము, ఆరణ్యకము, 17 వ
కాండముకావరాదు, IV అధ్వరబాగ్మత
ము. — గోపథము. ఇదిత్రూర్ణభాగము, ఉత్తర
భాగమునని ద్వివిధము పూర్వభాగమునం
దైదును, ఉత్తరభాగమునందాటును పరిపా
కములుకలవు. ఇత్యాది (చూ, వేదము,
ఉపనిషదులు, యజ్ఞాద్యము, శైవీయబాగ్మ
తము, శైవీయసంహిత, విశ్వరూపబాగ్మ
తము, వాగ్మతము, బాగ్మతములు);
2. బాగ్మతమునూహము: బాడబ్ధము -
బాడవ్యము, బాగ్మతము. (చూ, స్వస్తి
ముఖండు. 1.)

బాగ్మతములు. అం. (చూ, బాగ్మతము)
ఇవి తత్తత్కాలమునందలి మతధర్మములను
వర్ణనవ్యవస్థలనుసాంఘికాచారములను దెలియ
జేయుచున్నవి. మతరీతిలను యజ్ఞాదిగ్గి
యలకు సమన్వయించుజీయు వాగ్మత
రూపమైన గంధము బాగ్మతము, శైవీ

రీయ-శతసంఖ-బుద్ధి-సామర్య-యోజ-
 నీయ-అభివృద్ధి (సామర్య)-విశేష-
 వాస్తవ (సామర్య)-మంత్ర-కృష్ణ-
 శాస్త్ర-కృష్ణ-సామర్య (శతసంఖ) వా-
 స్తవములు. మతము అంతర్వామి వా-
 స్తవము: (మా, నేను)

బాగ్యముగయిష్టిక. సం. వి. ఆ. (ప్ర.) బాగ్యము
 * : చూ, బాంక, [చూడు. 1
 బాగ్యమునాచునుడు అం: చూ, బుద్ధి
 బాగ్యమునాచునుడు. సం. వి. ఆ. ప్ర. విద్యా
 నుడునునక్క, చునుడు నైవంక ప్రకట
 బుద్ధిక విప్రగడు: చూ, స్వస్తి ముఖగడు. 1.
 బాగ్యమునాచు సం. వి. విక్రీకృతయంబా
 వ్యసంపదపివనా మంత్యముక్తముగ
 కేయం భోజనము చూ, సాచము (1).

చాగ్గొని. సం.వి. ఈ. ప్రతి 1 = రావసక్కు.
చాగ్గొనివిభాగ్య: చూ, భార్య; 2. నలి
కండ్లనాటు. చూ, సర్పము; 3. చూ, బ్రా
హ్మణమునకి *

చాన్యూలుడు. సం. వి. ఆ పుం. పాణుడు-
 బావడు. చాన్యూడు కాశి. 3, ఆ 89; "పత్తం
 దావమధాన్" చాన్యూత్తం పత్తం త్రవీపుణా
 తవత్తవ్యత్తం త్రవీపుణాన్యూడు ఇతి స్మృ
 తి. (భావతమ) : చాన్యూ నీమణుడు. 1.

[illegible]

క కర్ణాటకులు, ౫ ఘోరద్రులు వీరుకుండ దాగిదులు. అందు ౨. మహారాష్ట్ర రాజ్య వ్యాపారులు.—(చూ, మహారాష్ట్ర రాజ్యవ్యాపారులు) వారిలో కాన్పులు, కర్ణాటక రాజ్య వ్యాపారులు, కీర్తనరాజ్యవ్యాపారులు. కొంకణపు రాజ్యవ్యాపారులు, ఝాడేరాజ్యవ్యాపారులు, దేవ ఖాతరాజ్యవ్యాపారులు, చరకరాజ్యవ్యాపారులు, దేశస్థరాజ్యవ్యాపారులు, మద్యదీపక రాజ్యవ్యాపారులు, బరాడీ రాజ్యవ్యాపారులు, కళంకీ రాజ్యవ్యాపారులు, పాద్యారాజ్యవ్యాపారులు, రాజ్యవ్యాపారులు, పాపరాజ్యవ్యాపారులు, సాపారాజ్యవ్యాపారులు, గోమఖరాజ్యవ్యాపారులు, కుండక రాజ్యవ్యాపారులు. (వీరందలు మహారాష్ట్ర దేశమునగల రాజ్యవ్యాపారులలోనెవారు.); ౨. ఆఫ్ఘులు — (చూ, ఆఫ్ఘులు 858 పాఠము); 3. దాగి వినులు.—(చూ, దాగివినులు 1528 పాఠము); ౪. కర్ణాటకులు.—(చూ, కర్ణాటకులు 758 పాఠము) కన్నడభాష మాట్లాడు దేశ మందలి రాజ్యవ్యాపారులు కర్ణాటకులు. వీరి వ్యాపారులు.—(1) ఆరవనీళ్లును అను రాజ్య వ్యాపారులు.—ఇందు ఉరిది రాజ్యవ్యాపారులు, కన్నడ రాజ్యవ్యాపారులు, పచ్చె రాజ్యవ్యాపారులు, నగరరాజ్యవ్యాపారులు, బాట్టరరాజ్య వ్యాపారులు చేసేదురు (2) అనులవాడీ రాజ్యవ్యాపారులు మగయాగమున దేవాలయార్పకులు. (3) సంబూరి రాజ్యవ్యాపారులు మగ యాగ దేశస్థులార. (4) పాట్టిరాజ్యవ్యాపారులు కన్నడ దేశమున దేవాలయార్పకులుగనున్నారు; (5) తాత్రురాజ్యవ్యాపారులు కేరళ దేశస్థులు. (6) చట్టర రాజ్యవ్యాపారులు.—(చూ, చట్టర రాజ్యవ్యాపారులు 1888 పాఠము); ౫. ఘోరరాజ్య రాజ్యవ్యాపారులు.—(కకరాచి అనుబంధములో చూ, ఘోరరాజ్య రాజ్యవ్యాపారులు.) వీరిలో ఆగ వ్యవసాయ అను రాజ్య

హృదయము, అక్షయముగలను బాహ్యములు, అవాసములను బాహ్యములు, జైదీ య్యబాహ్యములు, కపిల బాహ్యములు, ఖదాయతీ బాహ్యములు, శేషవాసులను బాహ్యములు, గయవశీ బాహ్యములు, గుగర్ బాహ్యములు, గోమతి వాసులను బాహ్యములు, చావిమలను బాహ్యములు, జంబుబాహ్యములు, ఝాల్ బాహ్యములు, తపోధనులను బాహ్యములు, తిలా తియబాహ్యములు, తద్వచి బాహ్యములు, నర్మపర బాహ్యములు, పారాశర్య బాహ్యములు, శ్రీకృష్ణ వాసులను బాహ్యములు, భాగ్యవ బాహ్యములు, మొకలలు అను బాహ్యములు, యాజ్ఞిక వాసులను బాహ్యములు, లజ్జవాసులను బాహ్యములు, పటు లును బాహ్యములు, పశాంధ్ర బాహ్యములు, వాక్య బాహ్యములు, శ్రీమతి బాహ్యములు, సతీ బాహ్యములు; తద్వితీయములు.—(౧) కైవల్యాహ్యములు — (చూ, కైవల్యాహ్యములు-వీరిలో కాశ్యేయ బాహ్యములు చేరియున్నారు. చూ, కాశ్యేయ బాహ్యములు); (౨) చంచలములు.— ౧ పారశర్యము, ౨ కన్యావర్ణము, ౩ గౌడులు, ౪ ఉత్కలములు, ౫ మైథిలలనియు చంచలములుగల గౌడబాహ్యములు వింధ్య కుత్తరమున వర్తింతుమన్నారు. అందు.— గసారస్వతులు, వీరిలో మొదటి తెగకు:—(చూ, కళూరియ బాహ్యములు; రెండవ తెగకు:—చూ, అచార్య అను బాహ్యములు; మూడవ తెగకు:—చూ, అనుగోత్ర బాహ్యములు); ౨ కన్యావర్ణములు.—(చూ, కన్యావర్ణము); ౩ గౌడులు.—(చూ, గౌడి (డ) బాహ్యములు); ౪ ఉత్కలములు.—(చూ, ఉత్కల బాహ్యములు); ౫ మైథిలములు.—(చూ, మైథిలములు); (౩) చూ, సేవాశీత బాహ్య

హృదయ వారిహృదయముక్క నానుములు; (౪): చూ, దశవిధ బాహ్యములు. ఇత్యాది; ౩: చూ, మనుష్యవర్ణములు బాహ్యములో మనుదేవతా. లో. బాహ్యముల డే నాదేవము “దర్శమతి బాహ్యములో మను దేవమనెడు, బుద్ధి” ఛా ౪, ఆ. ౩ బాహ్యము స. వి. ఆ. ౧: చూ, బాహ్యము. 1, 2. బాహ్యములలో; ౩. బాహ్యములలో. బాహ్యములలో స. వి. ఆ. ౧: చూ, బాహ్యము. 2. బాహ్యము. స. వి. ఆ. ౧. 1. కైవల్యేరి మొదటనుండేను బాహ్యములలో; ౨. విద్యయువాచారముగలవరునిచూసేవీరిది వహుసహితముగ వహులనుచే నలంకరించి పూజించి కన్యవిచ్చిచేయు వివాహము చూ, వివాహము; వి. ౩. వివాహములందలంకరము; ఆం 4: చూ, పురాణములు; 5. చూ, విక వికలి సావకములు బాహ్యము. స. వి. ఆ. ౧. 1: చూ, మాతృ కలు; 2: చూ, సరస్వతి; ౩. బాహ్యములు: చూ, వివేక; 4. యా-బాహ్యము. పాశ్చాత్యము: చూ, శీతసారము; 5. బాహ్యము: చూ, హంజిక, రి. బాహ్యము: చూ, సోమద. (సోమదహార అనియు); ఆం. 7: చూ, మాతలు. బాహ్యములలో. ఆం: చూ, కంకరములు. బాహ్యములు. ఆం: చూ, వివాహములు.

బుగ్గి

బుగ్గిగు. కే. ఆ. ౪. 1: చూ, మొదటను. ౩; 2: చూ, మనుష్యవర్ణము; ౩: చూ, పాశ్చాత్య మాదు; 4: చూ, మరణించే. ఆం. భా. ౪. ౪.

బుంగుడు. దే. విరా. 1. మజ్జిగివది. (సం) —
కృత్తికము, సిన్ధుకృత్తికము; 2. మజ్జిగివది:
చూ, విగాహితము
బుంగుడువడు. ద్వ. ఆ. కిరి. రూ—బుంగు
వడు చూ, బుంగు. 2 (శ్రీ. బుంగుడు
వడుచే.) [భార. విరా. 2, ఆ. 192
బుంగుడువడు. ద్వ. వి. బుంగుడువడుట.
బుంగుడువడు. ద్వ. ఆ. కిరి చూ, రూ—బుంగు
డువడు
బుంగుచే. దే. శ్రీ. బుంగుగతేయ.
బుంగుయ్య. దే. ఆ. కిరి: చూ, నశించే.
బుంగి. సం. వి. ఈ శ్రీ చూ, రూ—బుంగి.
బుంగి. సం. వి. ఈ శ్రీ — పై.—

బే

శ్రీశి. వా. వి. బ. చూ, భిక్షము.
శ్రీశ్రీ వా. వి. శ్రీశ్రీపదపరిభ్రమి.

బో

బోది. పై. వి. బుద్ధి: చూ, పృథ్వి 4.

బా

బాంకెటు. వా. వి. బాంకువచ్చేడము(దుప్పట్)
బాం. వా. వి. 1. వలపు. “బాంకువచ్చేడ”,
2. కొన్ని భాగములు కలిపిన భూభండము;
3. కృత్తికబింబపుబాంకు; 4. అగారవచ్చుచు.
“బాంకువచ్చు.”

భ

భ. ఒకయక్షరము. సం. వి. ఆ. పుం. శుక్ర:
డు, చూ, రాహువు. 2.

భమ. సం. వి. ఆ. పుం. పక్షత్రయ: చూ, విక్రమ-
భంగ. సం. వి. ఆ. శ్రీ. వి. జీవపరిభ్రమ.
భంగవడు మి. ఆ. కిరి: చూ, ముక్కపోవు. 2.
భంగపాటు మి. వి. భంగవడుట, భార. విరా.
1, ఆ. 53.
భంగపెట్టు. మి. స. కిరి: చూ, భంగించే.
భంగము సం. వి. ఆ. పుం. 1. మున్నము, వెలు
పు: చూ, హాని. 2; 2 అల: చూ, ఏది. 1;
3 అగారవము: చూ, పది 3; 4 శాగము:
చూ, హాని. 4; 5. ఒకానొకశాగము:
చూ, హాని. 4; 6 చూ, పహానము.
భంగి. సం. వి. ఇ. ఈ శ్రీ 1' చూ, విభము 1.
భార. విరా. 1, ఆ. 298; ఈ. శ్రీ.
2' చూ, భంగము 3; 3 చూ, నేరువు. 1;
4. మింగి: చూ, బంగి. 1.
భంగించే. సం. స. కిరి చూ, హానివచ్చేయ.
భంగుర. సం. వి. ఆ. శ్రీ. అతివిష* చూ, విష.
భంగురము. సం. విరా. 1. నశించినది* అంతరి
తము, ద్వస్తము, నిర్మలము; 2 వంకర
నది: చూ, వేలితము. 2.
భంగ్యము సం. విరా. రూ—భంగీనము భంగ
లువడునది (పాలము) చూ, భూమి. 1.
భంజము. సం. విరా. విలువేనది.
భంజనము. సం. వి. ఆ. న: చూ, విలువు. 1.
భంజి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. హానివలె వంక
రగాపాయెడి అక్కగతి. రూ—భంజిక:
చూ, హానిము. [2, ఆ. 101.
భంజలిక. సం. వి. ఆ. శ్రీ. — పై. — పా.
భంజించే. సం. స. కిరి: చూ, విలువే.
భంజిక. సం. వి. ఆ. శ్రీ. భారంగి*: చూ,
హంజిక.
భంటి. సం. వి. ఈ. శ్రీ: చూ, ములక. *.
భండమడు. సం. విరా. 3. చూ, బండగుడు.
భండనము. సం. వి. ఆ. న. 1: చూ, యుద్ధము;

2. కవచము: చూ, వారవారము; 3: దు
శ్శ్రేష్ఠ: (తె).—కలక, కల్లకవచము.
భండారము. సం. వి. అ. పుం. భండారము
చొక్కనము: చూ, చంటపాల.
భండి. సం. వి. ఈ. పుం. భండి 1. మండ
టిక: చూ, చమంగ. 1; 2. దిరిపెన: చూ,
కామంగ: 3. చిట్టిపూర: చూ, భండారము. 2
భండించే. సం. ఆ. కి. బండారము.
భండిరము. సం. వి. అ. పుం. 1. చూ, చూ-
భండిరము. 1—2—3
భండియము. సం. వి. అ. పుం. చూ, భండిరము. 2.
భండిరము సం. వి. అ. పుం. 1. చూ, భండి. 1;
2: చూ—భండిరము—భండి. భండిరి—భండిలము,
అల్పహరిషము, ఊలకము, కణహరిషము,
కీడేరము, గండిరము—గండిరి, ఘనహరిషము,
ఘనస్వరము, ఘోష, చిల్లి-ధిల్లి, కీవాంతకము,
తండులి—తండులకము—తండులీయకము—తం
డులీయము—తండులీయము, భండియము.
(తె).—చిట్టి-చిట్టి చిట్టిపూర—చిట్టిపూర,
యంతక * (చూ, పృక్షియ); 3. చూ,
భండి. 2.
భండిరి. సం. వి. ఈ. పుం. —తె.
భండిలము. సం. వి. అ. పుం. —తె.
భండుడు. సం. వి. అ. పుం. అకతాయ: చూ,
చ్యాపము. 2.
భంబు. సం. వి. అ. ప. 1. పక్షరీయము. చూ,
కిక్కు; 2. అకాళము: చూ, సురపర్వము,
పుం. 3. కిరణము చూ, హేయనము. 2.
భక్తము. సం. వి. అ. ప. 1. అన్నము చూ,
సాదము. (1); విరా. 2. భాగింపఁబడినది:
విభక్తము.
భక్తి సం. వి. ఈ. పుం. 1. —బుద్ధి. కొలుపు:
చూ సేన. 1. (చూ, భక్తము); 2. —బుద్ధి.
అయముతో—గూడిన స్నేహము. లక్ష్మి. 3,
అ. 150: చూ, విరాళి. 2; 3. పాల: చూ,

భాగము. 1; చా. 4. —బుద్ధి. చూరి:
చూ, సంబళము 2, 5. —చా. నిలవ: చూ,
శేషము
భక్తిలక్షణములు. అం. శ్రీవరాము, కీర్తనము,
స్మరితము, పాదపేద, అర్చనము, వందనము,
దాస్యము, సఖ్యము, అత్మనివేదనము. (9)
భక్తుడు. సం. వి. అ. పుం. —బుద్ధుడు. భక్తి
గలవాడు, దింగరీడు చూ, వేదకుడు
భక్తులు. అం. 1. భక్తి ఎనిమిదివిధములు. —
భాగవత చాత్యల్యము, భగవ
త్సూత్రము—దేవసూత్రము, భగవద్గీత, భగ
వద్విషయము—వందనభక్తులు, భగవత్కృపా
శ్రీవరాము, స్వర—సేత్రాంగ వికారము, సదా
భగవదనుస్మరణము, అమాంసభక్త్యము (8);
2: పరీక్షిత్తు, వారధుడు, పరీక్షాదుడు,
భాగ్యవి, కృష్ణుడు, అహోరాయము, గద్యకృం
కుడు, భనంజయుడు, బలివక్త్ర (9)
భక్తుడు. సం. విరా. అదర్శి, అదవళిలుడు,
అద్భుతము, బౌద్ధరీతుడు, భాద
కుడు, మతముడు, ఘనమృతము, చూ
లుడు, బహుశిని, భోక్త (తె) — అబూ
తికాడు, తిండికాడు, తిండిపోతు, తిండి
డు, బోరెంబోతు, మింగవగొండి, మేతరి,
మేచరి; తద్వి. — ఒకరియింటి మామతిను
వాడు — పరమిందాడుడు, పరాన్నుడు.
(చూ, మేచరి.)
భక్తము. సం. వి. అ. ప. తిండి: చూ, సాహులు.
భక్తీయము. సం. విరా. చూ, భక్త్యము. 2.
భక్తించే. సం. ప. కి. చూ, సాదకు. లక్ష్మి.
4, అ. 109. [చూ. 1.
భక్తిము. సం. విరా. తిండిబడినది: చూ, భక్త
భక్త్యంగారము. సం. విరా. పిండిపంటవాడు:
చూ, సూనకారము.
భక్త్యకారుడు. సం. విరా. —చూ—తె —
భక్త్యము. సం. వి. అ. ప. 1. —వందనము—

చక్షూరము. (తె).— తినుబండము, కుండ
రము-చక్షూరము, పిండిపంట. తద్వ్యక్త
ములు—౧ కంచభక్త్యములు—భిక్ష్యము,
భోజ్యము, తేనెము, చోవ్యము, పానీ
యము; ౨. అంగారపాలి, అంగార
పోడి. (తె).—అంగరపూవయ, అంగరపై.
అంగరొడై, ౩. అగిరసము (తె) -అరిసియ-
అరి-అరిసియ-అరిసె; ౪. అపూవము-అ
పూపికన-అపూపికము, కాంచనము, చ
ర్పటము, పూవము, పూవలిక, పూరిం
ద్యము. (తె) —అట్టు, అప్పచి-అప్పచ్చి,
అప్పడము-అప్పకము, ౫ అవంతికము, ఉ
వకళ్యము. (తె) —అడ్డవ, వానవడుము,
౬ (తె) —అవుల-అవుల; ౭: అఖ్య,
ఉవకారిక. (తె) —ఉక్కెడ, ఉక్కెల;
౮ (తె) —అవడ-అవడ; ౯ (తె) —
ఇంచించి-ఇంచ ఇడి,ఇడివడక,ఇడివడుము;
౧౦ ఉఖ్యము,పిర్రము-పైవరము;౧౨: ఉటర్
పడియుము; ౧౩ ఉత్కారిక,శేవందకము-శే
వందము, ఖండపాలము, ఖండికము, మోపి
కము.(తె)—ఉండ్రము-ఉండ్రాలు, వడుము;
౧౪. ఉవము-ఉవ్వు, ౧౫ ఉవ్వుడుపిండి,
౧౬ ఉలువ-పులువ, పొరులండి, పొరుపు-
పొర్పు, తొక్కు-తొక్కుడు, పచ్చెడి, వడి
నియము-వడిదెము, పిండినియము, బట్టె;
౧౭: పిలకాము; ౧౮: కడియపుటట్టు;
౧౯: కపోళి; ౨౦: కరంజము (తె).—
కర్ణకాయ, కపోయము-కర్ణయము-కర్ణము-
కర్ణయము - కర్ణము; ౨౧: కవణము;
౨౨. (తె).—కుగ్గిప్పడలు; ౨౩: కైకుం
దికము; ౨౪. కోవా; ౨౫: కాచేరము;
౨౬: (తె) —కోవ్వులు; ౨౭: ఖండఖండి
తము, పూరిక. (తె).—పూరి- పూరి,
౨౮: గుడపిండము; ౨౯: పూరిక. (తె).—
గారియ-గారి, వడ; ౩౦: (తె).—గోరు

మాటులు; ౩౧: చరుదగ్గము, చిత్తాగ్రా
వము; ౩౨: చర్పటి. (తె).—ఒబ్బట్టు-
నొబ్బట్టు; ౩౩: చామ్యము; ౩౪: (తె).—
చిరమిడి, చేరిమిడి; ౩౫: (తె).—చేగోడి;
౩౬: (తె).—చేల్లగుత్తులు; ౩౭. (తె).—
చోచట్టు; ౩౮: (తె).—జలేవి; ౩౯:
(తె).—జల్లేడుకాయ; ౪౦. (తె).—
జడియ-జడి; ౪౧: దోషకము. (తె).—
దోసియ-దోసె; ౪౨: (తె).—దర్శిత్వము;
౪౩: (తె).—దానైల, రర: (తె).—నిడి
వడక, ర౪: (తె) —నిప్పటి-నిప్పట్టు;
౪౬ (తె).—నిరుపత్తిగ, నీరొట్టియ-నీరొ
ట్టు-నీరొట్టె; ౪౭: (తె).—చకోడి-చకో
డా, ర౮: (తె) —చప్ప; ౪౯: (తె).—
పాంకాయ; ౫౦ (తె).—పాలమొంగడలు;
౫౧ (తె).—పిండిపడియము; ౫౨. (తె).—
పుడుకులు-పుడుకులు; ౫౩ పూరణము-
పూర్ణము (తె).—పూర్ణము, ౫౪: పూర
ము; ౫౫ (తె).—పూ స క జ్జిము,
౫౬: పే ని క. (తె).—పే జి-చేర్
టి; ౫౭ (తె) —పొంగరము-పొంగరాలు-
పొంగరాలు; ౫౮: (తె).—పోక-పోక-
పోకఉండలు; ౫౯: (తె).—పోరె-పో
రి-పోరె; ౬౦: (తె).—బటాపాలు; ౬౧:
(తె).—బడికోడి; ౬౨: (తె).—బరిడె
గవ్వు; ౬౩. (తె).—లిళ్లవడుములు; ౬౪:
(తె).—బుడుకు; ౬౫: (తె).—బూరియ-
బూరె; ౬౬: (తె).—లెడద; ౬౭: (తె).—
బొడిగలు; ౬౮. (తె).—గారిలింగకాయ;
౬౯: (తె).—ముడత; ౭౦: (తె).—
ములుగుబూలు; ౭౧: (తె).—మికాయి;
౭౨: (తె).—మినుచిపోక, మినుచున్ను,
నుకెని-నుకెయ-నుకెని-నున్ను; ౭౩: (తె).—
ముక్కిలు; ౭౪: (తె).—ముత్తెత్తు-చిప్ప-
౭౫: మొండము. (తె).—మొండము.

[illegible]

ము, గూఢము, జ, జన్మవర్తమా, శ్రుమృత
భము, పృథ్వీ, బంధురము—బంధూ
రము, లింబము, యోని, రతము, రతి, రతి
మీవరము, రతిగృహము, సంది, సంభాషము,
సంపాదిమధ్యము, స్మరణావళము, స్మరాం
గారము. (౮) — అవ్యృటు—అవ్యృటు,
ఆడుగుణి, ఒడిగట్టు, కచ్చే, కరి, గుంట,
దుబ్బు, చూపె, చుంగు, పాపలగమతావు,
బుర్ర, గుర్రము, మునునిల్లు, సందు;
రత్నీశ్వరములు — ౧. ఉపనీతస్థలమను
యెగ్గగది — రత్నీశ్వరము; ౨. పశ్చిమో
ని: (౯) — ఒడి, కరి—కలి; ౩. యోని
మూలము — ఉదకము, కల్యాణి (౧) —
కచ్చేమొదలు; ర. యోనిలోపలితావు:—
కోకము; ౫. (శ్రీ) శ్రువలసనిలము — ఆవక
రము, అవస్థరము, కాశీనము, కాశీవము,
గూర్వము, గూఢము, వరాంగము, వర్ణజనము—
౬ (శ్రీ) పోతేనంచారస్థానము:—కామవు,
(దు)కవానిక “చూ, స్మరాంగారము.”; 18.
బలము—చూ, శక్తి 1; 14.—చాగు:
చూ, యోగ్యత; అం 15: చూ, చుంబన
స్థానములు; 16 చూ, (శ్రీ) లక్ష్మీకాంగములు.
(౪) కము తా—తేజీరీతి—ఎడమగుడి—లో
మము—చిన్నముద్దు—చిన్నద్రవము—కామగ్రు
వృశీశు తుయాణును గలిగియున్న శుభగ
ములు. ఖరవృష్టము—మందూశీ వృష్టము—లో
మరహితము—చిద్ధృవాశీము—మంగళ్యము—చిర
శము తుయాణును గలిగిన మధ్యములు.
కుడిచీకె—తెల్లగమపు కోడుకులగమను.
ఎడమచీకె—తెల్లగమపు కవ్వలగమను.
రాచిచిగురావనరెనున్న సాధ్యగూరియు
శ్రుత్యాక్తురాలునునగు. కుడుమదీయన్న
రాచనరీతియగు. ఎడమమదీయన్న గాదో
లగు. మదీయమన్న మగనీతిపును. తా—
తేజీరీతిపులెదమని నగునమనువు గలిగిన

కుభవీర్యమై పుత్రవీర్యమై భవధాన్యములు గలగుండెయనుచు. చివరను కుంకుమవర్ణమై యెఱువనుచ్యేయన్న వత్తమురాలకు ఈమచ్చే పిఠిగభాగముననున్నను బర్హిక్రమము. నిర్మాంసమై మిక్కిలిపొడవైన తెల్లనినాడితోఁ గూడిన జొర్రాన్యరాలై పరిష్కరముననుభవించుచును. దీర్ఘమైన మగని మామను మఱచి నిఁజెంపును. 17. చూ, కళాస్థానములు భగవంతుఁడు. సం వి త్. పుం. రూ-భగవానుఁడు 1. చూ, విష్ణువు 1; 2 చూ, కేళిఁడు; 3. చూ, బుద్ధుఁడు; విరా 4 చూ, సమ్మారితుఁడు.

భగవతి. సం వి. తం. స్త్రీ 1 నది. చూ, హృదివి (నది); 2 చూ, సుహృది; 3. పార్వతి చూ, హైమవతి (పార్వతి), విరా. 4. పూజ్యస్త్రీ చూ, స్త్రీ.

భగవత్కళాకృతిజేచ్ఛ. అం. చూ, భక్తులు భగవత్కళానందమొనరును అం. చూ, భక్తులు.

భగవదర్చన. అం. — పై. — [భక్తులు.

భగవద్విషయము నందిలి దంధము అం. చూ, భగవానుఁడు. సం. వి. త్. పుం. చూ, రూ-భగవంతుఁడు

భగిరి. సం వి తం. స్త్రీ. రూ-భగిని. 1. చూ, సహారద; అం. 2 చూ, గయాసిందె దానార్థము.

భగిత్తుకుఁడు. అం. చూ, భాగిత్తుజుఁడు.

భగారి సం. వి. ఇ. పుం. చూ, కేళిఁడు.

భగిరథుఁడు. అం. చూ, మహారాజులు (రాజు 1.)

భగఁడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. చూ, మార్యుఁడు; అం. 2. చూ, అదిత్యులు.

భగను. అం. (భ + గ. ఉదా. - మాధవుఁడా). చూ, ఉచగణములు.

భగ్నచ్ఛందము. అం. చూ, వాక్యబోధము.

భగ్నమగు. మి. ఆ. క్రి. చూ, మొక్కపోవు. 1. భగ్నము. సం. విరా. = బన్నము. భంగము నొందినది: (తె). — బకీతు.

భగ్ని సం. వి. ఈ స్త్రీ. చూ, రూ-భగిని. భవన సం వి ఆ. స్త్రీ. రూ-భవనము, 1. చూ, నేది "రామభవన"; 2 భాగించుట: చూ, విభవనము

భజనము. సం వి. ఆ. త. — పై. —

భజమానము. సం. విరా. 1 నేదించునది చూ, నేవితము; 2 భాగించునది చూ, విభాజకము; 3. వ్యాయముతోఁ గూడినది: చూ, యోగ్యము 2.

భజించే సం స క్రి. 1 కొలువే. చూ, నేరించే, 2. భాగించే చూ, విభజించే

భజిష్టము. సం. విరా. 1. నేదించునది: చూ, నేవ్యము; 2 భాగించునది: చూ, విభాజ్యము. భటము. సం వి. ఆ. పుం. దినమయొక్క పదనైనవభాగము చూ, దినభాగములు (వానరిము.)

భజిత్రీము. సం. విరా. ఇనుపసలాకకు గురిచ్చి

కాల్చినది చూ, కఱకుట్టు. చూ, మాంసము.

భటుఁడు సం. వి. ఆ. పుం. = బంటు. 1 ఆతిరఘుఁడు, ఆస్త్రోజీవి-ఆస్త్రోజీవుఁడు, ఆరభటుఁడు, ఉష్ణుఁడు, డోష్ణులుఁడు, ఏకవీరుఁడు, క్షీపరుఁడు, వత్తి, పదిమఁడు, పదాజీ-పదాశి, పద్మఁడు, పాదాశిమఁడు, యోధ-యోధుఁడు-యోధ్య, సోపీరుఁడు. (తె). —

ఒంటరులు, కాలరి, కాలిబంటు-కాల్పంటు, కాలమానినీ, కాలయత్తు-కాల్పయ, జోడు, నడజోడు, పదగుఁడు, పరి, పేద, బంటు, మానినీ, లెంక-లేక, నీహాయి; తద్విశేషములు. — ౧. పదాశి నేపథ. — పాదారము.

(తె). — కాలుబంటు, మంది; ౨. రక్షణార్థముకూడఁజేపుబంటునకు. — అంగరక్షకుఁడు, పరిపథుఁడు, పరిధినుఁడు. (తె). —

పారివాడు; 3: (యా, మహారథుడు) (యగరవాని) "యా, హంబరుడు. 2. " 2. చనివాడు: యా, నేవరుడు; చా. 3. కార్యు: యా, వ్యవహార 2 భట్టరకుడు. సం. వి. ఆ. తుం. 1. (వాట్లవ రిభాషయందు) రాజా: యా, రాజా. 1; 2: యా, నవ్యాసి; 3 యా, నూర్పుడు. భట్టికాట్లము. అం (ఈగ్)ంధమునభట్టివారి ను) యా, కావ్యవాటకములు భట్టివి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. 1. (వాట్లవరిభాష యందు) రాజాభార్య: యా, భార్య. 2. బ్రా హ్మణునిభార్య: యా, భార్య. భట్టు. చం. వి. ఈ. తుం=బొట్టు: యా, బొట్టు 7. భట్టుడు సం. వి. ఆ. తుం=బట్టు యా, పాత కుడు. [య. 9.) భట్టారిలు. అం యా, సభాంగములు (అంగ భద్ర) సం. వి. ఆ. శ్రీ. 1: యా, తిథి 1; 2. గంగ. యా, నది; 3. కొద్దకేవి యా, పాస్తా 2; 4. కృష్ణుని అష్టమసీఘలలో నొకతే యా, మహిఘలు. భద్రగము. అం: యా, వృత్తము. 1 (౧. ర- న-ర గణములు. 6వ ఛందస్సు; ౨ న-న- ర-వగణములు. 7 యతి. 11వ ఛందస్సు); 3. భ-ర-న-ర-న-ర-వ గురువులు. 12 యతి. 22వ ఛందస్సు అని తిథివిధము.) భద్రగుంధము. సం. వి. ఆ. తుం: యా, పూర్ణ గుంధము. భద్రదానవు. సం. వి. ఈ. న: యా, దేవదారి.* భద్రవదము. అం: యా, భద్రము. 8. భద్రగర్వి. సం. వి. ఈ. శ్రీ. గుమ్మడు*: యా, సర్వతోభద్ర. భద్రగిల. సం. వి. ఆ. శ్రీ: యా, లంకెపడరము*. భద్రము. సం. వి. ఆ. న.1. కల్యాణము: యా,

కుభము. 1; 2. బంగారు: యా, లోహము.1; 3 నాగము: యా, హరిక. (తృణము. 1.); అం 4: యా, కరణములు; తుం. 5. గజజాతినిశేషము: యా, హస్తీ (ఈజా తిగజము కుభకార్యములయందు తురచివా రయోగ్యమైనది); 6. ఎద్దు: యా, వృషభము. 1; 7. కాటుకపిట్ట: యా, శకుంతి(పిత్తుక); 8. నూ-భద్రగర్వివదము-భాద్రగర్వివదము: యా, మాసము. 1; విగ. 9. కుభకరము యా, కుభము.1; 10=వదిలము. బద్రము యా, హి షేరిక. 1; 11=వద్దు. అంకెలవదసు: యా, వద్దు. 3; 12: యా, కైర్వలము; అం. 13: యా, గజజాతులు. [య. 3*. భద్రము స్తకము. సం. వి. ఆ. తుం యా, భద్ర భద్రయవము. సం. వి. ఆ. న. కొడినకాయ, (కొడినపండు అనియు): యా, వత్సకము. భద్రగేలువు. సం. వి. ఈ. తుం. ఇంద్రుని పితరుడు యా, హస్తీ. [వాసన. 1. భద్రశ్రీ. సం. వి. ఈ. శ్రీ. చందనము: యా, భద్రగురము. సం. వి. ఆ. తుం. చేతికటారి: యా, బాణము. 1. భద్రాక్షరణము. సం. వి. ఆ. న యా, వననము. భద్రాక్షము. సం. వి. ఆ. తుం. 1: యా, నవ ఖండములు. 2. (యా, ఇలాపృతము); 2: యా, వర్షములు. భద్రాసనము. సం. వి. ఆ. వి. ముఖము: మొదల నవానితో: తేనీస రాజాసనము: యా, అస నములు. భద్రగిడు. సం. వి. ఆ. తుం. 1: యా, వీరభ ద్రుగము. (యా, కర్మ. 4.); 2: యా, శివుడు; 3=వదిలండు: యా, మేలుకొని యుండువాడు; అం. 4: యా, తురుష్ కాకులు. 1. [కర్మ. భద్రేల. సం. వి. ఆ. శ్రీ. సన్నయేలకీ: యా,

భయంకరము. సం. విగ. భయమునపుట్టించే
పది: చూ, భారవము. 2.

భయంకరుడు. సం. విగ: చూ, వెలపరి.

భయదుర్గుడు. సం. విగ: చూ, వెనదీయవాడు
భయపడు. మి. అ. 3: చూ, ముక్కు. 8.

భయపెట్టు. మి. ప. 3: చూ, వెలపించే.

భయము. సం. వి. అ. వ. 1: చూ, సాధ్యమము;
విగ. 3: చూ, భయంకరము; అం. 3: చూ,
శిక్షకాలములు; 4: చూ, స్థాయిభావ
ములు; 5: చూ, పాళములు.

భయముచేయించినవాడు. అం. 1: చూ,
గయపించదావాస్త్రము; 2: చూ, పితలు.

భయముచేర్చినవాడు. అం. —చె. —

భయశీలుడు. సం. విగ: చూ, వెలపరి

భయపకము సం. వి. అ. పుం. 1 పులి: చూ,
కార్డులము. 1; 2: రాహుపు: చూ, రా
హుపు. 2; విగ. 3 భయపకరసముగలది:
చూ, రారపము. 2; అం. 4: చూ, రసములు.

భయపరచుడు సం. వి. అ. పుం. మండలేశ్వ
రుడు: చూ, రాజ. 1.

భరంకు వా. వి ఇంటిమట్టము.

భరందు. వా. వి: బాంబి-బాంబి-బరండు

భరటుడు సం. వి. అ. పుం. 1-వరపుడు.

భూలివాడు: చూ, సంబరకాడు; 2: కుమ

రి: చూ, మృత్యురుడు.

భరణము. సం. వి. అ. ప. 1: పరిమేట; 2: రూ-

భరణము. కూలి: చూ, సంబరక. 2,

3. శీతము. చూ, సంబరక. 2; 4: చూ,

మనోపృథ్వి. 5. ఇరుపదికూములమానము.

భరణి సం. వి. ఈ శ్రీ 1. ఒకవక్షత్రియ:

చూ, రిక్క; 2: చూ, భూమి. 1; 3-

బరిశైలవక్త్రుణి: చూ, పాత్రము. 8.

భరణ్యము. సం. వి. అ. వ. 1. కూలి: చూ,

సంబరక. 2; 2. శీతము: చూ, సంబరక. 2.

భరతము. అం. 1. వాట్లమునకు భరతసుని
పేరు: చూ, వాట్లము. 1; 2-బరతుపట్టు:
చూ, పాటకుపులుగు; అం. 3: చూ,
నవఖండములు; 4: చూ, కళలు; 5: చూ,
ఖండములు.

భరతవాక్యము. అం: చూ, ఇతివృత్తవిస్తరము.
(వివక్షితాగ్ధవృత్తిపాదపాది యాబులక్షణ
ములతో వాటకములను జేసి టువను దేశ
శ్చేమము కొఱవ ముక్తిధానుడార్యున
ము చేయును. ఆపద్విశే భరతవాక్యము.)

భరతకాస్త్రగంగోభములు. అం: కాగ్ధజేష పోక్త
సంగీత రత్నాకరము, వారదీయరత్నాకర
ము, స్వరరాగ సుధారవము, సోమవాదీ
యము, స్వరమేళకళానిధి, సంగీత రత్నా
కరము, రాగమంజుషా, శృంగీరంజని, భర
తాగ్ధము, సుధాసంగోహము, వృత్తసం
గోహము, ఆభయ దర్శనము, కోహళియ
ము, వృత్తవిద్యావిజేతము, భరతసూక్తి
ములు, శిలానియోగములు, కృత్యాన్య సూత
ములు, ఆకృమేధ ప్రికరణము, రంగలక్ష్మి
విలాసము, సంగీతమాదామణి, సంగీతి
సారసంగోహము మొదలగునవి.

భరతసూక్తిములు. అం. 1. —చె. —; 2. వా
ట్లమునకు భరతసూక్తిము లాధారములు.

(చూ, వాట్లము.)

భరతాగ్ధము. అం: చూ, భరతకాస్త్ర గంగి

భరవ్యాజము. సం. వి. అ. పుం. రూ-భాళ

వ్యాజము, ఏటిగింత: చూ, వ్యాపూటము.

భరవ్యాజర్యాహ్మణులు. అం: చూ, కపూరియ

ర్యాహ్మణులు. (చూ, ర్యాహ్మణులు.)

భరవ్యాజుడు. సం. వి. అ. పుం. 1. భరవ్యా

జుడను ముని: చూ, పవ్యాని; 2: చూ,

దోనిలుడు. 1, అం. 3: చూ, పద్మము

లు (చూ, మహర్షులు); 4: చూ, బిహ్మలు.

భవిష్యత్త సం. వి. (ఆ): చూ, భవి
భవిష్యత్త సం. వి. (ఆ. ఈ. త్) కాగల
ది: భవిష్యము, భవిష్యము, భావి; అం.
2: చూ, 2: యాకాలములు.

భవిష్యత్కాలము. సం. వి. అ. న. కాగలకాల
ము: చూ, సాంపరాతము. 3. (చూ.
కాలక్రియము). చూ, కాగలపంట.
భవిష్యత్కాలము. సం. వి. అ. న. ఉదర్కము:
భవిష్యత్కాలము. అం. కాగలకాలమును చెలు
వును (నీనివిల్లుఅందుకు)

భవిష్యము. సం. వి. అ. న. 1: చూ, భవిష్యము;
వి. 2. కాగలది: చూ, భవిష్యము. 3
భవిష్యత్తరము అం చూ, పురాణములు.
భవిష్యము. సం. వి. అ. తుం: చూ, శివుడు.

భవిష్య. సం. వి. అ. తుం. 1. పాద్యతి: చూ,
మైనవతి (పాద్యతి); 2. గజవచ్చరి *:
చూ, కొండి (పిచ్చి).

భవిష్యము సం. వి. అ. న. 1. చూ-భవిష్యము,
2. ఎముక: చూ, శిల్పము 1; వి. 3
కుభమైనది: చూ, కుభము. 1, 4. సత్య
మైనది: చూ, సత్యము. 5; 5 మోగ్నమైనది.
చూ, క్రొవ్వము; 6. కాగలది: చూ, భవి
ష్యత్త. [కునతిము.

భవిష్యము సం. వి. అ. తుం. కుక్క: చూ,
భవిష్యము. సం. వి. అ. న. మక్కయొక్కము

అంగ: చూ, స్వరము 2 (క్రి)మరము. 1.
భవిష్యము సం. వి. అ. తుం. రుమ్మెది: చూ,
భవిష్యము సం. వి. అ. న. చూ, భవిష్యము.

భవిష్యము సం. వి. అ. తుం. గర్భము, భర్తృభర్త
వేశక, ద్వరి, పాడిండుము, భవిష్య. (తె).
కాలియిత్తి, తిత్తి, తోయిత్తి.

భవిష్య. సం. వి. ఈ. తుం. —చె.—
భవిష్యకాలవిత్తవ్యాపకము. పా. తిత్తి నీదిచెలివను
దానికీ భంగములేదు. కాని కొడవకీయించి
నవో: తీర్చినయనుచునీతి.

భవిష్యగంధిని. సం. వి. ఈ. తుం. రేణుకయను
గంధద్రవ్యము, మహారేణువు: చూ, రాజా
ర్జుము.

భవిష్యగర్భ. సం. వి. అ. తుం. 1. కంఠటిరుగు
దం: చూ, కంఠము; 2. ఇరుగుదం: చూ,
కంఠము.

భవిష్యచ్ఛవాన్నిచ్చివ్యాపకము. పా. బూడిదచే
గచ్ఛుబడిన యన్నియుకీ లేనట్లుండి లోపల
గణగణలాడు చుండుననునీతి.

భవిష్యము. సం. వి. అ. తుం. =చనుచుము: ఆర్జ
టము, ఆర్జు, కర్మము, మౌరము, పాద్య
టము, భవిష్యము, భవిష్యము, భూతి,
రిక్ష. (తె) — కర్క, నిగులు-నివులు-
నీలు, చుడు, బగ్గి, బగ్గి, బుడు, బనుచుము,
బూడిద-బూడిద-బూడిద, బూడి-బూడి-
విబూడి, బెడిమిడి-బెడిమిడి-బెడిమిడి, సిగరి,
తదియ. — చ: మట్టు; 2. తిరునీలు; 3. భక్త
నం, భావము, విధూతి (తె.) — విబూడి;
3. కీనుడుపెంట; (మిలిసెవారికి " చూ,
సిగరి 1 ")

భవిష్యములు. అం. మవర్గ, రతక, తామర, వాగ,
వంగ, సత్తు, లోహ, కప, కంఠ, శృంగ,
అధిక, తాళక, విమల, సావిర, ఇంగిరీక,
శిలాశక్తు, గంధక, కుత్త, పాపాకాది భవిష్య
ములు. (ఇవి అన్ని పుటయవలన వనును.)

భవిష్యంబుడు. సం. వి. అ. తుం. చూ, శివుడు.

భవిష్యకరించే. సం. ప. కిర్తి భవిష్యముచేయు.

భవిష్య. పా. సం. అవ్యయ-భవిష్య-చూ, పాపము.

భవిష్య. పా. సం. అవ్యయ —చె.—

భా

భా. సం. వి. అ. తుం. 1: చూ, నూర్నం
డు; 2. (నూర్నం) కిరణము: చూ, చోయి
నము. 2, 3. (చూ-భావ్య-భావము-
భావము) =చా, కాం: చూ, చెలురు. 1.

భాగీవము. సం. వి. చూ, చూ-భంగము
భాండవుము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ,
సర్వము. (తి)కాండ శేషము).
భాండము. సం. వి. ఆ. న. 1 తొడవు: చూ,
భూమిము. 2. 3. గుట్టెత్తడోడవు: చూ,
భూమిము. 2; 3. రాండున: అల్లము, 4,
ఉఖ, కరిరము, కలకము-కలసము, కలకి-
కలసి, కుంభకము - కుంభము, కుంభి,
కుటము, మిథునము, కుంభి, కుపురము,
గుల్మము, కుటము, ముడి, చులు
కము - చులుకము, నివము, చురుము,
భూజనము (తి) - అలకి, కడప, కుండ,
చువడి - చురడి, చువ్వ, చాండున, చాన,
చులున, తదిత్ర శేషములు - ౧. ఆచ్యుతకల
కము; ౨. (తి) - అయిరేని-చరేని, అయి
రేనికడపలు, చరేనికడపలు, అరిమెనకుండలు.
అరిమెనకుండలు, తోమేగులు, పూకెకుండ
లు, పూకెగులు, పెండ్లి కుండలు,
బూకెగులు; 3 ఉఖ, ఉచ్చిగ, కరినము,
కుండము, కుండి, కుంభము, కుంభి, వికరము,
క్తులి (తి) - చుండి - చురడి, లోచి, చుంట
కుండ; 4. ఏతపుకడప. (తి) - చాన;
౫. కంకాల, కలకి-కలసి, గర్గరి, బాలగోటి
క, కుంభిని. (తి) - తరిగడప, పెరుగు
కడప, పెరుగుముంత; ౬. (తి) - కడ
ముంత-కడముంత; 7. (తి) - కాపుపా-
తలు; ౮. పన్నవము. (తి) - చూన; ౯.
కుమావము, కుంభి. (తి) - కుప్పియ-కుప్పి,
కోడి-కోడి, పింగాణి, పింగాణిచిచ్చు; ౧౦.
౪ (తి) - కూటికుండ; ౧౧. (తి) - కొడు
ము, లోడిగ; ౧౨. కర్ణునము, చాండికా
సురము. (తి) - అడిక; ౧౩. గంజ, గంధ
వాచము. (తి) - కల్లుకుండ, లాట్టి; ౧౪.
(తి) - గల్లు; ౧౫. గుండ్రనికుండకు
(తి) - కుండ, ౧౬ (తి) - గురిగ - గురిగ - గురి

య; ౧౭. గోలకము-గోలకము. (తి) -
ఓటికుండ; ౧౮. ఖాటి, చులుకము-చులుకము
(తి) - గరగ-గరగ, గరగముంత, పిడత-
పిడుత; ౧౯. (తి) - చెరన-చెరనము-
చెరనము-చెరన; ౨౦. (తి) - కేకుండ;
౨౧. చురువు; ౨౨. (తి) - కేకుండ;
౨౩. (తి) - చోకికావ, చాన; ౨౪. పిండుకుం
డకు, -తో; ౨౫. నిల్లకుండకు, -కలకి;
౨౬. చురుము (ఇదిగాజుకుండ); ౨౭. పా
లకుండ, చూచి; ౨౮. (తి) - చాంకకడప, -
౨౯. (తి) - బండడము-బండలము; ౩౦.
(తి) - చాంగ; ౩౧. మేడమీడికలకము
నకు (తి) - కుండ; ౩౨. (తి) - ముడిగ.
(ఇందుగొన్ని లోపాపాత్రము లయినను
భాండములని వాడబడుట చేసిందువారము
బడియె: చూ, పాత్రము. ౮) (మిగతవారికి
“చూ, పాత్రము.”); 4. బండము.
వస్త్రపు: చూ, సరకు. 2; 5: మొదలినామెట్టు;
6. బండాలము: చూ, సంచిమొదలు.

భాండకుద్ది. అం: చూ, కున్దులు.

భాండాగారము. సం వి ఆ. న. బండారము.

1. బొక్కనము, ధనముండుచోటు: చూ,
చుంటపాల; 2. గ్రంథములని డెడియెల్లు:
గ్రంథకుటి “శ్రీసర్వకటి పుస్తక భాండా
గారము, కరవ”; 3: చూ, నవనము. 1.

భాండి. సం వి. ఈ. స్త్రీ. మంజుటి: చూ,
సమంగ 1.

భాండికము. అం: చూ, ఉడ్డకము.

భాంశ. అం: చూ, మడకవస్త్ర. (లగ్నమున ౨7
సమభాగములు చేయవలెను. భాంశకు
గొనవలసిన గౌరవామి రాశియని డెన్నిక
భాగమువందున్న చోతెలిగొనవలెను. అట్టిగ
నామెన్న రాశి మొదలు బయినగౌరవామెన్నకు

భాగమందున్నదనిఁ గనుఁగొనఁబడెనోయెన్న
రాసి భాంశయనఁబడును. ఆరాశ్యధిపతిశే
భాంశాధిపతియని శేరు.)

భాగోషుఁడు. సం. వి. అ. త్తం. చూ. మూర్ఖుఁడు
భాగధేయము. సం. వి. అ. న. 1. భాగ్యము: చూ,
సంపత్తి. 1; త్తం. 2. కిచ్చుము చూ, నిస్తు 1.
భాగము సం. వి. అ. త్తం. 1. భాగము. సం
పకము: అంశము-అంసము, అపచ్చేదము,
ఏకదేశము, కౌ, కల-కళ, భక్తికంఠకము,
వాటము, (అవ్య).—అన, అభి. (తె) —
పంపకము, పంపు, పాలు, పంతు, వాటా.
(మిగతపాసికి “వాటా” చూడుము);
2=భాగము. పాలు: చూ, పంతు 5; (1-2
అర్థములు స్వల్పభేదము గలిగియుండును);
3. భాగ్యము. చూ, సంపత్తి. 1, వా.
4=వా. అ. తోటిలోనొకదవంతు చూ,
వాయు, 5=భాగాలు పోకలు; 8. ముక్క:
చూ, కళలము. 4

భాగవతబాహ్యములు. అం (చూ, బాహ్యము
లులు): చూ, దానివిడులు. (వీరిలో ఋగ్వే
దులును శుక్లయజుర్వేదులును కలదు. వీరు
అశ్వలాయను శాతౌయన అనన్తంబ బోధా
యనాది మూర్త్యవర్తన రక్తమై శివమతమును
నిమిషగా మోయెడు వైష్ణవచిహ్నములను
ధరించెదరు.)

భాగవతము. అం. 1: చూ, పురాణము; 2. (ఈగ్రం
థమువ్యాసమహర్షివారి) చూ, శావ్యవాట
కములు.

భాగముఁడు సం. విం: చూ, పాలికా. త్తం. 1.
భాగవతవాక్యములు. అం. చూ, భక్తులు.
భాగవతము పా. భాగవతముచేయుట. (భాగ
వతత్తనమునకు :- చూ, వారణము 2.
భాగిండు. సం. స. క్రి: చూ, సంవిభాగిండు.
భాగినియుండు. సం. వి. అ. త్తం. తోడఁబుట్టి

నదానికొడుకు, మేనల్లాడు: చూ, స్వప్నీ
యుండు.

భాగీరథి. సం. వి. త. త్తం. 1. గంక: చూ,
నది; అం. 2 చూ, గంగలు.

భాగ్యపదము. అం. చూ, అర్హము.

భాగ్యము సం. వి. అ. స. 1. అద్భుతము: చూ,
సంపత్తి. 1; 2. చూ, అద్భుతము. 1;
3=భాగము చూ, సుకృతము. 1; విం.
4. భాగింపఁదగినది. చూ, విభాజ్యము;
5 మేలైనది. చూ, సుకృతము. 2.

భాగ్యవంతుఁడు. సం. విం. చూ, సంపన్నుఁడు
భాగ్యశాలి. సం. వి. ఇ. త్తం. — తె. —

భావనము సం. వి. అ. స. 1. భావనము:
చూ, భవనాసి; 2=భావ. కదవ: చూ,
భాండము. 3; 3 చూ, యోగ్యము. 2.

భాటకము. సం. వి. అ. త్తం. — రాడిగ. (తె) —
అడవి, అభయ-అభయ, ఇంటికప్పును, ఇంటి
పన్ను, ఇల్లరి, రాడిగ-రాడుగ.

భాట్టరిహస్యము అం (చూగంధముఖండ్లవేదం
వారి) చూ, శావ్యవాటకములు.

భాణము. అం. చూ, వాటకము. చూ, పశురూపక
లక్షణములు; చూ, దూపకములు, (ఇతివృత్తి
ముత్పాద్యము. ధూర్జవిటుండు నాయకుండు.
శృంగారవీరములు 4. మూడనానాకృతిములు.
భారతివృత్తి. ఏకాంకము. ముఖనిర్వహణ
ములు రెండుసంధులు. ఇందుఁ బ్రాణము, కల
పా, పంచసత ముఖ్యములు. గానపాద్యములు
మొండు.)

భాణికము. అం: చూ, నాటికలు; (ఒకఅంకము,
హాస్యము, నర్తనముకలవాడు, భారణము,
దూషణాదులుగలది.)

భారీ. సం. వి. ఇ. త్తం. 1. కాంతి: చూ, విలు
తురు. 1; 2. రీతి: చూ, విధము. 1.

భాతుత్త. సం. వి. త. త్తం: చూ, మూర్ఖుఁడు.

భాద్రపద. సం. వి. ఆ. శ్రీ. ఉత్తరభద్రపదా
సకత్యము: చూ, రిక్క.

భాద్రపదము. సం. వి. ఆ. పుం. భాద్రపదము
సము: చూ, చూసము. 1.

భాద్రపది. సం. వి. ఈ శ్రీ. భాద్రపదపా
ర్థము: చూ, పారివాసరము.

భాద్రయము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, భాద్రపదము.

భానుమంతుడు. సం. వి. క్. పుం. 1: చూ,
సూర్యుడు; వి. 2 కిరణములుగలవాడు

భానువారము. సం. వి. ఆ. పుం. ఆదివారము:
చూ, వారము. 1

భానుపు. సం. వి. ఉ. పుం. 1. సూర్యకిరణము:
చూ, హేయనము. 2: 2 చూ, సూర్యుడు.

భాసేయుడు. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, సూర్యుడు.

భాబు. సం. వి. ఆ. శ్రీ. ఆడుది: చూ, శ్రీ

భామడు. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, సూర్యుడు.

భానుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. కోపము: చూ,
కోపము; 2: చూ, భానుపు. 1.

భామిని. సం. వి. ఈ శ్రీ. 1. కోపవ. క్రిడా
సమయమునందు కోపము చూపెడు ఆడుది:

చూ, శ్రీ; 2 ఆడుది: చూ, శ్రీ.

భామడు. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, భామడు

భారకము. సం. వి. ఆ. స. బారకింపు. మేని
బరుపు.

భారకుడు. సం. వి. ఆ. పుం. బరుపుపొనిది

సూరివాడు: చూ, భారవాసూడు.

భారకచంపు. ఆం (ఈగింభము లక్ష్మణకవి
వ్యాసము): చూ, కావ్యవాటకములు.

భారకవర్ణములు. ఆం: చూ, వర్ణములు. 2.

భారకము. సం. వి. ఆ. స. 1. వ్యాసపోత్త
మైన అయినహోదము: చూ, వేదము; ఆం.

2 పితుకత్వవ్రతమునకును, దక్షిణసముద్ర
మునకును నడుమైనదికవర్ణము. చూ, వర్ణము

లు. (చూ, ఇలావృతము, నవఖండములు.);

2 (ఈగింభమువ్యాసముని వ్యాసము): చూ,
కావ్యవాటకములు; ఆం. 4: చూ, వర్ణములు.

భారకవర్ణములు. ఆం: చూ, భారకము. 2.

భారతి సం. వి. ఈ శ్రీ. 1: చూ, సరస్వతి;

2. వాకు: చూ, వాక్కు; 3: చూ, వోక్తు

వాసిక; ఆం. 4: చూ, కావ్యవృత్తులు.

(వృత్తులు) (ఇంతుక పోగవడ సందర్భము)

నది. హేయ కాంతి అద్భుతములందు: బ్రహ్మ

రిలు ఇంద్రురములుమిశ్రమముగానుండును.

ఉదా. — “అమృతనివనండు సంపారంబు

పారంబుని కలంది సవ్యస్థ సువర్ణసంకుడై

నదీపాగ్రంతులంబులం నునుమిత ఫలిత వనంబుల

వారంగ వతంగాదులు తివకు సహచరులుగా

నుటజాంతరింబుననివనించితపోయెనునున

నుండె.”) [2: చూ, కల్పసూక్తియు.

భారద్వాజ. ఆం. 1: చూ, గోకర్మము. 12;

భారద్వాజము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. ఏటిగింక:

చూ, రూ. భరద్వాజము; 2: చూ, భార

ద్వాజ. 2

భారద్వాజశ్చుతి. ఆం: చూ, స్మృతులు

భారద్వాజ. సం. వి. ఈ శ్రీ. అడవిపొత్తిక:

చూ, సముద్రాంత. 3.

భారద్వాజుడు. ఆం. చూ, కావ్యవృత్తములు.

భారము సం. వి. ఆ. పుం. 1 బరువు: చూ,

వివధము. 2: 2 ఇరువదితలముల యెత్తుగల

దానిపేరు (అనిఅమరుడు); 3: (తె). —

బారువ. బాద. (సం). — భరము.

భారయస్త్రి సం. వి. ఇ. శ్రీ. కావడిబడ్డ:

చూ, విహంగిక.

భారవాసూడు. సం. వి. ఆ. పుం: ఉక్కులు

డు, ధురంధరుడు, ధురీణుడు, ధుర్యుడు,

ధూర్వహుడు, ధూరీయుడు, నిర్వాణు

డు, నిర్వాహుడు, భారకుడు, భారిమ

డు. (తె). — ఉక్కులు, నిమిరకాడు.

భారవి. అం: చూ, కావ్యములు.

భారీ. వా. వి. 1. గొప్ప. "మూభారీ పేనెలుగ నిడివాడు", 2 పాదపు. "వాడు భారీమని ఓ". (భారీ అని కొండలు) (ఉత్కల సర్కా దులలో వాడుక)

భారీపల్లెవల్లములు అం చూ, ఘోర భారీ వల్లములు. (తకారాది అనుబంధములో) చూ, భారీవల్లములు. (చూధ్యంధిములు. పక్షయశ్యములు. ధృగమహా ద్వింబట్టిపిరికి నామముగలిగినది)

భారీవము. అం: చూ, ఉపపురాణములు

భారీవి. సం వి ఈ. శ్రీ 1 చూ, లక్ష్య. 1; 2 చూ, పాఠ్య; 3. గజక. చూ, త్యగము. 1, అం 4: చూ, చక్కములు

భారీవ్రుడు. సం వి. అ పుం 1. కుమ్రుడు చూ, రాహువు 2, 2: చూ, భరతురాముడు

భారీ. సం వి ఈ. శ్రీ = చారంగి* చూ, చాంజె.

భార్య సం. వి అ. శ్రీ 1 (అగ్నిపాక్షిగా పెండ్లాడిన పెండ్లాము.) పాండు. 3, అ 11 అర్ధాంగి, అలి, కడత్రము-కలత్రము-కళ త్రము, కులి, కేత్రము, గృహము, గృహిణి, గోమా, చింతాయన, జ, జన్మ, జాని, జాతి, తల్పము, ద, దమ్మ, దార, ద్వితీయ, ధర్మపత్ని, పత్ని, పరిగృహము, పాణిగృహిణి, విధువు, బక, సహచరి, సహధర్మిణి. (తె)-అలు, ఇల్లులు, గరిక, గేవరాలు, పెండ్లము-పెండ్లాము, పిళ్లము-పిళ్ళాము, పోగయ్యలు, రాణి, రాణివాసము. (మిగత వానికి "చూ, సహధర్మిణి."); తర్విశేష ములు.-గం. అగస్త్యునిపత్ని.-రాశికళ-రాశికళ, లోపాముద్ర, విచర్య; 2. అగ్ని భార్య.-అగ్నియ, గజక, పాఠ్య, చాంభువ్యయ; 3. అలిభార్య.-అలి

యి, అనమాయ; 4. అన్నభార్య.- భృ బావలి, భార్యభావ. (తె).-వదన-వది నియమది గెవన్న; 5. అర్ధమనిభార్య.- సుభద్ర; 6. అచార్యునిభార్య.-అచార్యుణి, అచార్యుని, 2. ఇంద్రునిభార్య.-ఇంద్రాణి, విందిరి, చారుధార, జయవాహిని, పులో మజ, పులోమి, వృషాకపాయి, కవి, కళా వరి; 7. ఉపాధ్యాయుని (పాకాస్త్రము సంగీతకాస్త్రము మున్నగునవి) సేద్యురని భార్య, బడిపంతులుభార్య) ఉపాధ్యాయుని, ఉపాధ్యాయ, ఉపాధ్యాయ, ఉపాధ్యాయుని (తె) -బట్టిసాని, పంతులయ్య, సోమిడము, 8. కళ్యపునిభార్య -అరిష్ట; 9. కుశేయభార్య.-చారి, విత్తరేఖ; 10. కుశునిభార్య -కుమద్యతి; 11. కో పటిభార్య -అరిష్ట, బైకళ; 12. గరుడుని భార్య -ఉన్నతి, 13. గరుపత్ని -గురి; 14. గోపాలనిభార్య.-అలిరి, గోపాలిక, మహాకూర్మి; 15. గౌతమునిభార్య.-అహల్య; 16. ఇంద్రునిభార్య.-చారుకాంతి, చారు మతి, 17. దేవదత్త పెండ్లాము. (తె): చేరుగొండి; 18. జరత్నాదునిభార్య.- జరత్నాదువు, మనసాదేవి; 19. కృష్ణుని భార్య -శాంబతి; 20. కనభార్య -కుర్య; 21. (తాను కూర్చుండుచున్న) కోమలి భార్య.-అరిష్ట; 22. తోడయిట్టి సవానిభార్య.-చూ, భార్య. 1. 4; 23. చకరధు వి చ త్తు లు.- (1). శ్రీరాము వితలి.-కోసలాత్మజ, కాకల్మ-కాసల్మ. (2) భరతునితల్లి.-శేకయి-శేకయి, శేకయి-శేకయి. (తె)-కయిక-కళ; (3) లక్ష్మణకళ్యాయునితల్లి.-సుమిత్ర; 24. దోమనిభార్య.-కృపి, 25. ధర్మరాజు దులభార్య.-కృష్ణ, దొగవది, పాంచాలి,

నైరంధ్యి. (తె).—కోరిమిదోరిమి(చూ, మాన. 1.); ౨౩. పుత్రరాష్ట్రనిభార్య.— గాలధారి; ౨౮. వట్టుపునిభార్య.— కారిక, జటి; ౩౯. పరినిభార్య.— దమయంతి; ౩౮. (నాట్య పరిభాషయందు) రాజభార్య — భట్టిని; ౩౮. నారదునిభార్య.— సత్యవతి; ౩౯. పండితుని భార్య — పార్వతి; ౩౩. పట్టాభిషిక్తురాలు కాని రాజభార్య — భోగిని, ౩౪. పలువ భార్య (తె).— విటికి, ౩౫. పాండురాజు భార్య.— మంతి, మాదిరి (తె).— గింతి; ౩౬. పోషివానిభార్య. (తె).— పాకరి; ౩౭. పూజ్యునిభార్య.— ఆర్య; ౩౮. పెద్దభార్య.— అధివిన్న, అభ్యుధ, శక్తపాపత్రిక; ౩౯. విద్వలుగల స్వభావిభార్య — మలపాలిక— మలస్త్రి, ౪౦. బుద్ధునిభార్య — ఇడ, ఇల— ఇళ, ౪౧. బుద్ధునిభార్య — అనంత, ౪౨. కారి, జయ, తార, తారినీ, తిరిలోచన, ధనపదవి, వీలవసత్రి, లేదని, మనోరమ, మహాతార, మహాశ్రీ, లోకేశ్వరాత్మజ, లోచన, వినుధార, వైశ్య, శంఖిని, శివ, శ్రీ, స్వయంవారిని, స్వామి. (చూ, స్వామి. ౩); ౪౩. బృహస్పతి భార్య.— బాలిని, తార; ౪౩. బృహస్పతి భార్య.— భాగ్యవతి, భట్టిని. (తె).— పాటుటక్క, పాటుక, బాచుక, బాచుక, బాచుక, బాచుక (చూ, స్త్రి.); ౪౪. మంతిభార్య (తె).— పెద్దదేవని, మంతుని; ౪౫. మంగని లోడలబట్టిదేవని కానిభార్య.— యాక. (తె).— పోడికోడలు; ౪౬. మనువుభార్య.— సరస్వతి; ౪౭. మన్మథునిభార్య.— కామి, శేషి, శేలికావతి, వీరి, రతి, రాగలక, నే; ౪౮. మాణు మనువుని—దిధిమపు, పుష్యపు; ౪౯. మేని మామభార్య.— మాతుల, మాతులని, మాతులి; ౫౦. మనిభార్య.— దరావతి, యమపత్ని;

౫౧. రాజభార్య.— అమార్యంపత్రి, క్రియారాజ్. (తె).— దొరిపాని, రాణి; ౫౨. రాజునిభార్య — (సం).— మంజోదరి— మందోదరి; ౫౩. లక్ష్మణుని భార్య.— ఉర్విక, ౫౪. చరుణునిభార్య.— గౌరి; ౫౫. వాయుభార్య — ఇడ, ఇల— ఇళ; ౫౬. వారి భార్య.— తారి; ౫౭. విభీషణునిభార్య.— సరమ; ౫౮. శంతనుభార్య.— కాలి, చిత్రాంగదనువు, యమదరి, దామయి, యోజనగంధి; విచిత్రావర్తనువు, వ్యాసమౌళి, సత్యవతి; ౫౯. కుమారినిభార్య — శతపత్రి; ౬౦. కూడునిభార్య.— కూడి, ౬౦. శ్రీరామునిభార్య — కుమారి, భూమిజ, నీతి (తె).— చోలు పేరిటి పూజోడి, నాగటి చోలు పేరియతి; ౬౧. సత్యవంతునిభార్య — సానితి, ౬౨. సవతి.— సవత్రి. (తె) — వీరలు— వీరాలు, సవతాలు, సవతి, ౬౩. సుగ్రీవునిభార్య.— దమ; ౬౪. సూర్యునిభార్యలు.— (పత్నిని ఉప చాయలోపని చాయ) కాలిందీసువు, చాయ, పోగ, మమసువు, మహావర్త, యమసువు, రాజ్, శేషంతువు, వివస్వత, సంజ్ఞ, సువర్చల, సూర్యస్వరోలువు, స్వాతి. మతయము — ఉప, తపనీ, తగ్గిసరోలువు, త్యాస్త్రి, దసగ్గినువు, ద్యుమయి, పద్మిని, (పియ, ఇత్యాది. (తె).— చోలు. (చూ, స్త్రి.) (విగతవానికి “చూ, స్వాతి 1.”); ౬౫. సోమయాజి భార్య (తె).— సోమదమ— సోమదమ్మ, సోమపాని— సోమపాని. ఇత్యాది. (విగతవానికి “చూ, సహధర్మి.”); ౬౬. సోమయాజి సూతీపతువ్వయము.

భార్యత్వం. అం: చూ, మాతులు.

భార్యాటికుడు. సం. వి. అ. తుం. పెద్దామా మాటజేచాటనివాడు. [కామకాస్త్రము.] భార్యధారి. అం: చూ, సహధర్మిగములు(చూ,

భార్యభర్తృత్వమును. అం: చూ, వివాదములు. భార్యభర్తృసంబంధము. అం: చూ, సంబంధములు.

భార్యభర్తృసం. వి. అ. తుం: చూ, చెలఁగుటంటి. భావ. సం. వి. అ. తుం: చూ, సంవత్సరములు. భావకీయ. అం: చూ, కీయంగములు (అంగము 8)

[చూ, ముష్కగుఁడు భావనాడు. సం. వి. అ. తుం. తలఁపుచేరి: భావనాతిక. అం: చూ, దూతీవర్తనము. భావనాపితములు. అం పాదాలము, గార్దభము, జొప్పము, పాండ్యకము, వివరీతము, విగము, పారావరము, మాయారము, మాషకము, ధేయిడము, గాయడము. (చూ, అమాపితములు, వ్యావర్తన బంధములు)

భావాధ్యాయధిగమయము అం చూ, ఉచవిద్యలు (417 పాటలో 14 చూడును.)

భావన సం. వి. అ. తుం. 1. తలఁపు: చూ, దోచన; 2. వాసనకట్టుట; అం 3 చూ, దూతీవర్తనము. [చం. చమిజభావము.

భావన. అం: చూ, చందమజభావము చూ, మాళవ భావనగియోగము. అం: చూ, పగియోగములు. భావనోధకము. సం. వి. అ. తుం: చూ, వ్యంజకము 1

భావము సం. వి. అ. తుం. 1 సత్తు. చూ, శక్తి. 1, 2 మనోవికారము: చూ, వికారము. 1; 3. అధిపాగియము: చూ, స్మృతి 1; 4. ఆత్మ: చూ, హంతుడు. 2; 5. తుట్టుక: చూ, సంధనము. 1; 6. భార్యభర్తృపక్షియ: 7 చూ, స్వభావము; 8 చూ, పదార్థము; 9 చూ, విధూతి. 1, అం. 10. రత్నాది (చూ, రతులు); 11: చూ, కుకూర్మములు; 12. (నాటకలక్షణమున) భావమున మనోవికారము బహిర్యార్థమైతలు. (చూ, భావములు) ఇది యువయువతీజనముల మనసులందు రసమునుబట్టియే చేయబడు, ర. మ

నఁగారతి. రసములుతో మిక్కిలి. (చూ, రసములు); 18: చూ, కృంగారచేష్టలు; 14: చూ, కుకూర్మము. [స్వరించే.

భావముదయించే సం. అ. కి. తో. మే చూ, భావములు. అం. 1. (నాటకలక్షణమున) విభావ, అనుభావ, సాత్విక భావ, వ్యభిచారి భావ, సాయీ భావములని భావములైదు చూ, సాయీ భావములు; 2: తమ, ధవ, భాగ్య, తృప్తి, శతుర్, పితృ, భాగ్య, రాజ్య, లాభ, వ్యయ, పాపాన, కళకర్తభావములు. (చూ, లగ్న కాలకర్తములు)

భావలగ్నము పా. జాతకుని సూక్ష్మదయూది జననకాలమువలన నయిన ఘటికానులను 5 చే భాగించినలెను. భాగించగా వచ్చిన విభక్తము నొకచోటనుంచేకొనుము. శేషము మిగిలినదాని నొకటిగాఁజేయకొనుము. ఈ ఒకటినిఁ బయివిభక్తముతోఁ గలుపుకొని యీయెక్తము నొకచోట నుంచేకొనుము. జాతకుడు జన్మించిన వారాధిపతి అంశ చక్రములో నేరాకొందుండునో రాశి చక్రములో వారాకొ మొదలు పయికలిగిన మొత్తముసంఖ్యచే లెక్కించఁగా నేలగ్నమునగునో యదియ భావలగ్నమునగును.

భావవికారములు. అం. అస్తీ, జాతులే, పరిణమలే, వర్ధనే, అపక్షియలే, వివశ్యతి (8) భావశబలత. అం: చూ, రసవలంకారములు.

భావి సం. వి. అ. తుం. (5 ఈ 5) కాఁగలది. చూ, ధనివ్యక్తు. [అక్షి. 3, అ. 128, 135.

భావించే సం. అ. కి. చూ, దొరించే.

భావికము. అం. 1: చూ, అలంకారము. 2. (సూక్ష్మవిషయవ్యయములను బ్రత్యక్షములుగఁ జెప్పట. ఉదా. — ఇదిగో యిచ్చిటి సురానునలు యుద్ధ మొనర్చుచుండఁజొందితి.); 2: చూ, గుణములు.

వచ్చెనేని భాస్వరంబునను. (కుండు. భాస్వరుండు. సం. వి. అ. తుం: చూ, భాస్వరం

భి

భిండ సం. వి. అ. శ్రీ చాట్టి కొమ్మలూడ
లుగంబెట్టు: చూ, భాస్వరాభాగము.

భిండిపాలము. సం. వి. అ. తుం: రూ-భిండివా
లము-భిండివాలము) చూ ప్రవృత్తములయిన
విడిచిపాటునుదియ, ఇనుపయలుగను కట్ట,
స్వగము. రెండుముండు చక్కయలుగం
మాదిగకత్తి (అనికొండలు): చూ, ముచ్చది
రెండాయుధములు: చూ, బాణము 1.

భిండివాలము. సం. వి. అ. తుం:—పై —

భిండివాలము. సం. వి. అ. తుం:—పై.—

భిక్ష. సం. వి. అ. శ్రీ—పై—వికరము,
రూ-భిక్షము. 1. విచ్చేము: చూ, వేడి
కొలు: 2. దిన్నపెత్తివస్తువు: 3. కడికొ
లది అన్నము: చూ, పాదము.(1); 4. కూలి
చూ, సంబంధ: 5. కొలుపు: చూ, నేప 1.

భిక్షము సం. వి. అ. తుం:—పై —

భిక్షయే, సం. ప. కి: చూ, యాచించే.

భిక్షుక నేప. అం: చూ, కువనరసీతములు.

భిక్షుకుండు. సం. వి. అ. తుం:—పై—గాండు.

1: చూ, యాచకుడు; 2: చూ, పవార్తాని.

భిక్షువు. సం. వి. అ. తుం: 1. బిచ్చుచారి:
చూ, పట్టువు; 2: చూ, పవార్తాని.

భిక్షము. సం. వి. అ. ప. బిచ్చు. కునుక: చూ,
కరము. 4.

భిక్షి. సం. వి. ఇ. శ్రీ. 1: చూ, భేదము-
1; 2. గోడ: చూ, ములుగుగోడ; 3. రైత:
చూ, పట్టు.

భిక్షి. సం. వి. అ. శ్రీ. 1: చూ, పిడుగు;
2: చూ, భిక్షి. 3. కేల్లగడ్డ *: చూ,
కరములి.

భిక్షి విడాలవ్యాసము. పా. గోడమోడి పిల్లి
వలె నిటువంటిగాక యుండెనుకొరి. (గోడ
మోడి పిల్లివాటము.)

భిక్ష సం. వి. అ. శ్రీ. 1. భేదము: చూ,
వేలుపాటు. 1; 2: చూ, భిక్షి. 1; 3. భే
దోపాయము (వర్క-రౌటను, వర్క-లిం
చుటను పేర్కొను): చూ, స్ఫుటము. (చూ,
భేదము. 4)

భిక్షురము. సం. వి. అ. ప. పాతివాల, పహా
యధము: చూ, బాణము. 1.

భిక్షుకుండు. సం. వి. అ. తుం: చూ, బుద్ధుండు.
భిక్షుగ్రంథిక. సం. వి. అ. శ్రీ: చూ, కెడ్డ
బోడతరము*.

భిక్షుచందముభావలు. అం బైవరధూషణ,
కుడ్డభిన్న, పరాధి, వివార. (4)

భిక్షుచందము. అం: చూ, కమలభావలు.

భిక్షుచందమువిభావ అం: కాపరి. (1).

భిన్నము. సం. వి. అ. తుం: 1. నీలరత్నగోషము:

చూ, రాయి; విగ. 2. విద్రుము, వీరినది;

3. వారికము, చీలివది: చూ, విచ్చిన్నము.

3; 4. విరివది; 5. వేలుపడినది: చూ;

వస్తుము. 1; 6. కూడినది: చూ, సహితము;

అం. 7. చూ, అగ్రగోషములు; 8: చూ,

వర్ణవారములు; వి. 9. భిన్నము, భాగము;

అం: చూ, అత్తార్థము; కలసన్నము. (ఇం

దుకుసంబంధించిన క్వాప్రవృత్తానుచందములు-

౧. సంకెచ్చి భిన్నము, సంవికృతిభిన్నము, చి

క్రయభిన్నము; ౨. సంయోగ భిన్నము;

3. అవిరామభిన్నము; వితరభిన్నము; ౪. వికాం

భిన్నము; ౫. అవకృతిభిన్నము; విషయభిన్న

ము; ౬. వికృతిభిన్నము; సంకరభాగాను

భిన్నము; ౭. క్రియభిన్నము; సమభిన్నము;

సవ్యభిన్నము; ౮. అంశభోధభిన్నము;

చిత్తాభిన్నము; ౯. లాభభిన్నము; ౧౦. సాధా

రణభిన్నము.) ఇత్యాది.

భిష్ములింగము. అం: చూ, వాక్యతోషములు
(ఆడుదానిని మగవానితోగాని, మగవా
నిని ఆడుదానితోగానిచోల్పుట మొ)
భిష్మునచవము. అం: చూ, వాక్యతోషములు
(ఒకనిని ఆనేకులతోచోల్పుట).
భిష్మునరాని. అం: చూ, హింసోళజభాషలు
భిష్ముపక్షజభాషలు. అం. గాంధారవీధిక, చేల్లి,
స్వరపల్లి, నిమిదిని, తాగివణ, మధ్యమ,
కుద్ద, దాక్షిణ్య, పురిందిక, తుంబురు,
పక్షభావ, కాలింది, లలిత, శ్రీకంఠిక, ఒం
గాలి, గాంధారి, పైంది (17) (చూ,
భాషలు)
భిష్ముపక్షజభాషలు. అం. ధారాని, మాళవి, కా
లింది, అదిహేవాళవద్దవి(4)(చూ, భాషలు)
భిష్ములలిత. అం: చూ, ఉత్పలకైశిజభాషలు
భిష్ముడు సం. వి ఆ పుం చోయిడు చూ,
చాన్ద్రుడు. 1.
భిష్ముక్కు. సం. వి. క్ష పుం చూ, చైద్యుడు.
భిష్ముజాత్తి. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ) అక్షపరము*
చూ, సింహాస్థము. [సాదము. (1)
భిష్ము. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ). అన్నము చూ,
భిష్ముట. సం. వి ఆ. (స్త్రీ) దగ్గిక. మాడన్న
ము: చూ, సాదము (1)

భి

భి. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ). భియము చూ, సాధ్య
సము
భిశరము. సం. వి: చూ, భయంకరము.
భిశరుడు. సం. వి: చూ, వెజవరి.
భిశము. సం. వి ఆ. న. 1 = బీతు: చూ, భి;
వి: 2. భయమునొందినది: చూ, సాధ్యసము
భిశి. సం. వి. ఇ. (స్త్రీ). 1 = బీతు: చూ, భి;
2. పడెడు: చూ, లోలము.
భిశిలు. సం. ఆ. 3: చూ, భయపడు.

భిశుడు. సం. వి: = పేద. చూ, బీదవాడు.
భిశ్యావస్థ. అం: చూ, అవస్థలు. (అరిచారము
దున్న గ్రహము భిశ్యావస్థను పొందును =
అశుభము, ధనహాళముగలుగును)
భిభత్సము. అం. (వికృతము = విప్రవృత్తము):
చూ, భిభత్సరసము.
భిభిత్సరసము అం. (జానుస్సవలనబట్టునది):
చూ, రసములు, రసవృష్టులు
భిభిత్సుడు. సం. వి. ఆ. పుం = విప్రవృత్తుడు.
అర్జునుడు: చూ, సుభద్రేశుడు
భిమకాశము. అం. చూ, లింగములు
భిమము సం. వి ఆ పుం 1 భయానకరసము:
చూ, రసములు; వి: 2. భయానకరసము
కలది. చూ, భిషణము 2
భిమరధి. సం. వి. ఇ. (స్త్రీ). కాలరాత్రి చూ, నది.
భిమలక్ష్మీప్రయోగము అం చూ, కంకరములు.
భిమనీనుడు. సం. వి. ఆ పుం. మారుతి చూ,
వృకోదరుడు.
భిమరామము. అం చూ, ఆరామములు.
భిముడు. సం. వి. ఆ పుం. 1. ధర్మరాజు
తమ్ముడు: చూ, సామిరి: 2 భిముడనురాజు:
చూ, రాజు 1; 3. చూ, కెత్తెడు; అం.
4 చూ, పొండెత్తులు; వి: 5. భియింకరు
డు: చూ, వెజవరి
భిమేశలింగము అం చూ, జ్యోతిర్లింగములు.
భిరుకుడు. సం. వి: = బిలికి రూ-భిరుకుడు:
చూ, వెజవరి.
భిరుపు సం. వి. ఈ (స్త్రీ) 1 వెజవరియగు
ఆడుది: చూ, (స్త్రీ); 2 ఆడుది. చూ,
(స్త్రీ); ఈ. (స్త్రీ). 3. చూ, పిల్లపిదోకి;
వి: 4. చూ, భిరుకుడు.
భిరుకుడు. సం. వి: చూ, చూ-భిరుకుడు.
భిషుగము. సం. వి. ఆ. పుం, వి: చూ, భిషుము
భిష్ముము. సం. వి. ఆ. పుం, వి: = చై.

భీష్మమృత. సం వి. ఊ. శ్రీ. గంగానది: చూ, నది.
భీష్మియే సం. ఆ. కి. మూగృపువట్టువట్టు
భీష్మియే సం. వి. ఆ. తుం. 1: చూ, కి. తుం.
డు, 2. చూ, కాంతవత్తుడు; 3: తాటిదార
వార, తాటివడిగవాడు, విణ. 4: చూ,
భీరుకుడు.

భు

భుక్తము. సం విణ. 1. తివఁబడినది చూ,
క్షిప్తము (తర్దిష్ట. — అనుభవించబడినది అను
టకు. — చూ, భీష్మము)

భుక్తి సం వి. ఇ. శ్రీ. 1. — బూతి భోజనము
చూ, సాపాటు, 2. — బూతి అనుభవము,
అనుభుక్తి, అనుభూతి, అనుభోగము, అస్వ
నినము — అస్వాదినము, ఉపభోగము, ఉపలం
భము, విస్తోభము (తె) — కుమృపు

భుక్తియైతము సం. వి. ఆ. న. ఎంగిలే చూ,
సంపర్కము

భుగ్గుము. సం విణ. 1. వంగినది చూ, వక్రి
ము; 2. విడిగినది, రుగ్గుము చూ, వృగ్గుము
1, 3. సంకల్పనది చూ, శలీకము. 2.

భుగ్నాది అం చూ, చూర్ణములు
భుజ సం వి ఆ శ్రీ. — బుజేము. చేయి; చూ,
పాస్తము 1

భుజంగకర్మ. — చిత్తము. అం చూ, కరణములు.
భుజంగతాగ్రేత. అం: చూ, అకాళచారులు
భుజంగవర్ణయారము. పా చూ, పృత్రము. 1
("య, య, య, యగణములు. కియతి.
12వ పండిస్తు.")

భుజంగభుష్మ సం. వి. క్. తుం. పాఠవమే
వర, నెమలే చూ, కి. భి. 2

భుజంగముము సం. వి. ఆ. తుం. 1. పాము.
చూ, సర్పము.

భుజంగము. సం. వి. ఆ. తుం. 1. — పై. —
2. చూ, విగళము; అం. 3. గర్భముల పిర
రానులలో మధ్యమాడు పాదముల యం
దున్న భుజంగము వట్టును (చూ, విగళము.
పాళము)

భుజంగవిజృంభిత. అం: చూ, వృత్రము. 1.
("మ, మ, ర, న, న, న, ర, స, వగణ
ములు. 9వ యంటను 19వ యంటను యతి.
20వ పండిస్తు.")

భుజంగశత్రురతము. అం: చూ, వృత్రము. 1.
("ఒక్కొక్క కాచమునందు రెండువ
గణములు ఒక యగణము గలిగినవై 9వ
పండిస్తునందు బుట్టినది")

భుజంగాంచితము అం చూ, కరణములు
భుజంగాక్షి. సం వి. త. శ్రీ. చూ, సర్వాక్షి*.
భుజంగుడు సం. వి. ఆ. తుం. — బూజాని. చూ,
భుజగుడు చూ, విటగుడు.

భుజశ్రీ. సం. వి. ఇ. శ్రీ. చూ, బాహుశ్రీ.

భుజగముము. సం వి. ఆ. తుం. చూ, భుజంగముము.
భుజగము సం. వి. ఆ. తుం. — పై —

భుజగానినుడు సం వి. ఆ. తుం. గరుడుడు;
చూ, పారివాహుడు

భుజవర్ణము సం వి. ఆ. తుం. — బుజేవర్ణికి*;
చూ, శేఖనము 3

భుజబంధము. సం. వి. ఆ. తుం. — బాజేబంధు;
చూ, భూషణము. 2

భుజమధ్యము అం చూ, ఉత్తమత్తేర్చిములు.
భుజములు అం. 1. చూ, లక్ష్మణాంగములు.

(పురుషునకు — కరికరసములై మోకాళ్ల
వలకు పొడవులైన భూపాలుడగు. మణిచే
లైనదానిలేవి.); 2; చూ, శ్రీలక్ష్మణాంగ
ములు. (శ్రీకి. — కి. గలవలెను తామర
కుండలలెను పెత్తనైన ముఖపరియగు,
దక్షిణావర్తమున్న బలివీరయగు. వాచా

చక్రమున దరిద్రురాలగు. రోమములేవన్న భోగియగు. రోమముగలిగి పన్నములైయున్న మగడు చేయ్యెను; పా 3. వీరికి వయోవ ములు — తామరకూండ్లు, పూవులదండలు, తీగలు.

భుజశిస్సు. సం. వి. 5. వ. మూత్ర చూ, స్కంధము. 1. [వక్షము

భుజాంతరము. సం. వి. అ. న. తొమ్మిది చూ, భుజ. సం. వి. ఇ. త్తం. అగ్ని-చూ, పన్నీ. 1 భుజిండు. సం. స. క్రి. తిను' చూ, పాపదా.

భుజిష్ట. సం. వి. అ. స్త్రీ 1 పరిచారిక. చూ, స్త్రీ: 2: చూ, వేళ్లు.

భుజిష్టము. సం. వి. అ. త్తం. చేతకట్టుకొనెడు తోరము' చూ, నూకర్తము. 1.

భుజిష్టము. సం. వి. అ. త్తం. 1 చూ, పరి చారకుడు, విలా. 2: చూ, స్వకంఠుగిడు

భువనము. సం. వి. అ. న. 1 నేగము చూ, చేతము; 2. ఉదకము: చూ, సరిలము, 3. ఆకాశము. చూ, మరవర్తము.

భువనేశ్వరము. సం. వి. అ. న. మేట్టుబవంతి చూ, సవనము. 1. [లోకములు.

భువనోకము సం. వి. అ. త్తం. చూ, ఉత్సర్వ భువి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1: చూ, భూమి. 1;

2: చూ, పానము. 1.

భునుండికి. అం' చూ, ముప్పదిరెండాయుధము లు: (చూ, బాగము. 1.)

భూ

భూ. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. = బుది. చూ, భూమి 1. భూకవంబము. సం. వి. అ. త్తం: చూ, నేల కడిమి.

భూకము. సం. వి. అ. న. 1. = దొక్క, నిలము. చూ, రంధ్రము. 1; 2. కాలము: చూ, సమ యము. 1.

భూగోళము. సం. వి. అ. త్తం. 1. భూనుండ లము; 2. లోకజ్ఞానమును కలిగించే గగ్గరి భము: చూ, సంప్రదము. 2; అం. 3: చూ, రావములు

భూగృహము. సం. వి. అ. న. చూ, నేలమలే. భూచారులు. అం. సమపాద, అగ్గగతి, స్థిరా పస్త్ర, త్రియాదిత, ఉపాస్థిత, తాదీత, బద్ధ, జవిత, ఉచ్చందిత, స్వంతిత, శకటా స్థ, అవస్థందిత, సమాపాదితమస్తరీ, ము క్తలి, ఏకాశి, కీర్దత (18)

భూజము సం. వి. అ. త్తం. తుడమిత్తుట. చూ, వృక్షము.

భూజావి. సం. వి. ఇ. త్తం. 1: చూ, విష్ణుత్త. 1; 2. రాజో' చూ, రాజా 1.

భూజాపధాను అం' చూ, కళలు. [యము. భూతకాలము అం. కడచినది' చూ, కాలక్రి

భూతకోశము సం. వి. అ. త్తం. 1 చూ, మరు లుజేడ; 2: చూ, మాంస 1.*

భూతవయ. అం' చూ, మాంసవిభూజా భవ ముములు. [భూమి. 1.

భూతధాతి సం. వి. ఈ. స్త్రీ నేల: చూ.

భూతవాధుడు. సం. వి. అ. త్తం. = చూ, బూతవాధుడు. 1.

భూతబలి. అం. బడిమి చూ, యజ్ఞములు.

భూతములరి అం' చూ, హిందోజభూషలు.

భూతము. సం. వి. అ. న. 1 వృశివ్యాది: చూ, భూతములు; 2. = బూచి-బూతము,

విశాచాది. చూ, సోమము 1, 2 పూగి: చూ, పాంసుడు. 2; అం. త్తం. 4 = బూచి.

కృష్ణచతుర్దశి చతుర్దశి (అది కొందఱు): చూ, తినులు; 5. (విశాచము) చూ, దేవ తాధేదము; విలా 6. తగినది చూ, సమీచి

వము 4; 7. కడచినది: చూ, పృత్తిము. 7, 8. నిశ్చలముయినది: చూ, సత్యము.

5; 9 పొందఁబడినది: చూ, సంకల్పము;

10 చెలసినది చూ, సంభూతము; 11 (ఉత్తరమైవైవై) నమానమైనది చూ, మునుము 2; అ. న. 12 బూది చూ, భస్మము; అం 12 చూ, క్రియాకాలములు భూతములు అం చృఢిది, అచ్చ, తేజము, వాయువు ఆకాశము (ధూమి, నీరు, కాంతి, గాలి, ఆకాశము) (5) భూతమునము. అం (ధూతబలి) చూ, మహా యజ్ఞములు (యజ్ఞములు) భూతినేక సం వి. ఈ. స్త్రీ తెల్లవానిలి* చూ, వానిలి భూతికలాపాతిము అం చూ, కళ్లు భూతిస్వర్గము అం: చూ, స్వప్నస్వర్గములు భూతాత్మము అం: చూ, ఆత్మలు భూతాత్మము సం వి అ పుం 1. చూ, నీరము; అం 2 చూ, ఆత్మలు భూతాత్మము సం వి అ పుం చూ, బిగ్గూ 1. [విగ్గూములు భూతానుగ్రహించేయు. అం చూ, వింశతి భూతాత్మము. అం చూ, భూతకాలము (నీనిని క్రియలందు) భూతాత్మవాసము. అం. చూ, ఆగవాసములు. భూతావాసము సం వి. అ. పుం తాండ్ర* చూ, సంపత్తిము 3. [వాహినుడు భూతాహినుడు సం. వి అ పుం చూ, క్షేత్ర భూతి. సం వి ఇ స్త్రీ. 1. విశ్వరక్తము: చూ, సంపత్తి. 1, 2 సంపత్తి. చూ, సంపత్తి 1, 3. బూది-బూది చూ, భస్మము; 4 సత్త. చూ, సత్త్వము. 1; 5. పుట్టుక. చూ, సంధి సము. 1; 6. ఏమగు కృంగారము. చూ, వాక్తి భూతికము సం వి అ. న. రూ-భూతికము. 1. 2. ముము: చూ, యవాని, 2. కర్పూరము. చూ, నీరము; 3. కామందికపత్ర: చూ,

హరిత (తృణము 1.); 4. వీలభురకపత్ర: చూ, హరిత (తృణము. 1.); 5 వాననగడ్డి*: చూ, హరిత (తృణము. 1.); 6 నేలనేము*: చూ, భూనింబము. భూతిలకము అం: చూ, పృథ్వీము. 1 ("ధ, ధ, రి, ప, జ, జ నురువులు. 12 యతి. 18వ పందిమ్మ") భూతికము. సం. వి. అ. న. చూ, రూ-భూతికము. భూతుడు సం. వి అ. పుం చూ, మామడు 1. భూతులది సం వి ఈ. స్త్రీ నేలలోకస్థి*. చూ, హరిపిరుగు [కము 5. * భూత్యము సం. వి అ న చూ, భూతి భూత్యుడు సం వి అ. పుం చూ, బూమలతీడు భూత్యోద్ధామరము అం చూ, లంకరములు భూత్యులి అం చూ, గతిధ్వనలు భూతాము. సం. వి అ పుం పంది చూ, మోకరిము [మడు. భూత్యుడు సం వి అ. పుం చూ, బాగిపా భూధిరము సం వి అ. పుం నేలతాలపు చూ, హిమాలయము (విగ్వరము) భూగూతిరి సం వి. ఈ. స్త్రీ చూ, నేల యునిరిక* భూనాగతైలము అం. చూ, తైలములు. భూనింబము. సం వి. అ. పుం: చూ, నేలనేము*. భూమతము. అం: చూ, పృథ్వీము. 1 ("ధ, ప, ధ, రి, గగములు 10 యతి. 14వ పందిమ్మ.") భూమతి. సం. వి. ఇ పుం చూ, నేలతీడు. భూపది. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. మల్లె*. చూ, పాసంతి. 2. భూపరిక్ష. అం. చూ, ఉపవిద్యలు. [గొట్టు* భూపాటలి. సం. వి ఈ. స్త్రీ: చూ, నేలకలి భూపుడు. సం. వి. అ. పుం: చూ, భూపతి. భూపూగము. సం. వి. అ. పుం. తోటపాక*: చూ, పోక.

భూబదరి. సం. వి. ఈ. (ప్రే) చూ, నేలకేసు*. భూ-ధరణధురీణత్వము అం: చూ, నాయక. భూ దూ-చము.

భూభూతాడు. సం. వి. జ. పుం. చూ, భూ పతి భూ-భృత్తు. సం. వి. త్. పుం 1. కొండ చూ, పర్వతము; 2 చూ, భూపతి.

భూమి. సం. వి. ఇ. (ప్రే) 1 బూమి (ఉడకము పలనఃబుడిచి) అదిరి, అనంత, అర్థిమేఖలు, అసని, ఇక, ఇవ, ఇగ, ఇల-ఇళ, ఉర్వి, కల్యాణి, కాళ్యణి, కీటకము, పు, కుంభిని, రేదరము-రేదారము, రే-రేలి తు, తును, తును-తెత్తి, క్షీతి, శ్రేత్రము, క్షీణి, క్షీణి, ఖండిని, ఖగవతి, ఖలము, ఖస్తని, గంధ, గంధమాత, గంధపతి, గవ్యాది, గిరికర్ణిక, గిరిస్త్రవి, గోత్ర-గోత్రము, గోత్ర, గౌర, ఖు, ఖువోరి, ఉసురంత, చక్రము, జగతి, జగద్విభాజన, గాఢ, బ, తని, దామయణి, ధర, ధరణి, ధరిత్రీ, ధాతి, ధాత్రేయ, ధారణి, రిక్తి, పాంసుల, పృథివి-పృథివి-పృథ్వి, పృథివి, ధరణి, భువి, భూ, భూతధాతి, మధ్యమలోకము, మర్త్యము, మహాకాంత, మహి, మార. మేడిని, రిక్తి గాఢ, రస, పసుంధర, పసుపు, పసుమతి, విపుల, విక్ర, విక్రంధర, సముద్రాంబర మేఖలు, సర్వసహ, సహ, స్థిర, స్వస్థని, హరిష్రీయ. (తె. ప) —నేల, వంటపలతి, చతు, చయిడిమోలాలు-చిడిమోలాలు, పుడమి, బువి-బూమి, మను-మన్ను, లచ్చి సవతి. (మిగతవానికి చూ, హరిష్రీయ 2); తద్విశేషములు. ౧ అంతర్వేది, భౌగోళి, జోటిఫలి, గయ, శీర్షము, పుష్కరము, పరీయాగ-పరీయాగము ఇత్యాది పూర్వీకములు ఖ: చూ, పూర్వములు, దేశములు, ౨ అతీతలు; 3 ఆగనీసము, అగవ్యము; ౪ అధికము;

౫ అనీకస్థము, రణఖలము. (తె).—పాలి కలను; ౬ అనుపము-అనుపము. (తె).—కీనరు-కీల-కీర్ణిరు-కీల, నీరుముంపు, ౭ అవరి వాతము, ఇంద్రాస్థము, ఇదిగము-ఈరణము-ఈరిగము, ఊషమ-ఊషరము-ఊపరము-ఊపరము, మౌరవము, మౌరవము, మౌరవము, మౌరవము, నుంజ (తె) —ఉచ్చన, ఉచ్చమున్ను, ఊసర-ఊసరము, కారమున్ను, కారము, కారు, కేగ-కేగడు-కేగడు-కేవడు-కేవడు-కాట-కాడు, వేపటినేల - వేపటినేల, పాండవనీడు-పాడవనీడు, పాడవ, బంజెరు; ౮ అవతారము (తె) —కగివాఁగ, ౯ (తె) —అళము, ౧౦ అజి, ౧౧ అనీకము, గవీ సము; ౧౨ ఖని-ఖాని, ౧౩, చామి-కగము (తె).—గవి, ౧౩ అనీకము, ౧౪ అనీకము-అనీకము; ౧౫ అనీకము-అనీకము, ౧౬ అనుకీణము; ౧౭ ఇక్షుకాకటము, ఇక్షుకాకీసము; ౧౮ (తె) —ఉట్టు, ఉచ్చనము, నట్టు-నట్టు; ౧౯ ఉద్వానము, కంఠాకృతము - సుంధాకృతము; ౨౦ ఉపకుంభము; ఉపకల్పము, ౨౧ ఉపకల్ప, ౨౨ ఉచ్చున్నము, ఉచ్చము, బీజాకృతము, బీజావాసితము, ౨౩ ఉచ్చుము, ౨౪ ఉచ్చర-ఉచ్చరగ. (తె).—వంటపాలము; ౨౫ (తె).—ఎడరు-ఎడారి-ఎడారు, వజ-వజ్జ, బయలు-బయలు-వైలు, ౨౬ (తె).—బడ్డ అళము; ౨౭ బూమిము; ౨౮ కతుము, కచ్చము. (తె) —కనుము-కన్నుము, ౨౯ కచంగలు; ౩౦ కర్మభూమి, కర్మభూమి, (తె).—నల్లనేల, రెగటినేల, రెగడ-రెగడ, ౩౧ (తె) —కడిమిడి, ౩౨ (తె).—కడినేల; ౩౩ కాంగనీసము; ౩౪ కావము, మౌరము; ౩౫ కావ్యక్తి, కావ్యక్తి; ౩౬ కామలము, మునుదము, ధవ్యము, నిర్జల

భూమి, మధ్యధరిత్ర, మరువు (తె).—ఎద్దడి
 నేల, పుంజి: 32: కాలపాలకము; 35: (తె).—
 మంటనేల; 36: కుట్టిమును, తలిమును,
 (తె).—నెలకట్టు; 37: కులకము-కుల
 ము, జాంగలము, భవ్యము, మావము,
 స్థలము, స్థలి. (తె).—ఇంకవ, గరి
 వనేల-గరువనేల, గరుము-గరువు, గరు
 ము, దిబ్బ, దుట్ట, దుట్టు, మెండు, మెట్ట,
 మెరక, మేడు, చెలిగడ, రంగుచ్చెము,
 నీత్యము; 38: సేదారము, శ్రేత్రము, శుం
 లు, గోత్రము, తటము, నిమ్మటము,
 వచ్చుము, వారటము, నీమ (తె).—అవ,
 ఊడుపుమడి, కయ్య, నుడ్డుము-నుడ్డాము,
 చెలక-చెలిక-చెల్ల, చేను, వంజి, మడి,
 వరిమడి, పాలము, వేలిలి, సంజి; 39: కై
 వారకము - కైవారము - కైవారికము -
 కైవారిగము - కైవారిగము, కైత్రము,
 పొంకుమధ్యము; 40: (తె).—కొలుకు-
 కొలును, చెలిక, వరినేను; 41: కాదగి
 ఓగును; 42: కాలకీరము-కాళకీరము,
 43: (తె).—కీవాడ-కీవాడ; 44: కండి
 కము, హళేలువు. (తె).—కండిక, లంక
 వనస్థ, లంకపాలము, 45: (తె).—గంజి,
 చేను, పాలము, మాగాణి, మూలి; 46:
 గంధరము-గంధరము, విష్ణుము (తె).—
 అవ, ఉద్దరి, గొల్లము, బడవము-బడవాడ
 వ-బడవాడ, 47: (తె).—గయ్యూరు, 48:
 గోపిచందనము-గోపిచందనము; 49: చర
 గము, 50: చాణకీసము; 51: (తె).—
 చిక్కమున్ను, బంకమున్ను, చిగడి-చేపడి;
 52: చిల్లము, 53: (తె).—చేలిగరువు,
 54: (తె).—జిత్త, 55: (తె).—జిరా
 యిలి; 56: (తె).—జేడిము-జేడి; 57:
 (తె).—తలపాలము, 58: (తె).—తాళలి; 59:
 తిబ్బము, తైలిగము. (తె).—నూపుచేను;

60: తృతీయాశ్వరము, త్రిశుకాశ్వరము,
 త్రినీత్యము, త్రిశుల్కము; 61: (తె).—
 తొట్టు; 62: (తె).—దుకాణము; 63:
 (తె).—దొడ్డి, పెడలు, పెరడు, పెట్టు;
 64: దొడ్డికము; 65: ద్విదీయాశ్వరము.
 ద్విదీత్యము, ద్విశుల్కము, ద్విశు
 కాశ్వరము; 66: వారట్టము,
 వివీరము. (తె).—కంచెయ-కంచె, కర,
 కొరక, కొరవ, కొలుకు, కొలును, చెలిక-
 చెల్ల, దొడ్డి, పాలము, చీటినేల, చీడు,
 లంక; 67: (తె).—పంపు; 68: (తె).—
 పడవ; 69: (తె).—పడువ, పల్లము;
 70: పరిపరిము (తె).—పరగడ-పరవడ-
 పులగడ-పులగడము; 71: (తె).—పొం
 పాలము; 72: (తె).—పొడినేల, పొండు,
 73: పొర్లివము; 74: (తె).—పొలగ
 రువు, పాలమున్ను, సుద్ద, దల్లి;
 75: (తె).—పుల్లడి; 76: (తె).—
 పూడిక, పూడు; 77: (తె).—పొత్తెము;
 పొరంబోడు-పొరంబోడు; 78: (తె).—
 పోడు; 79: బ్రహ్మచర్యము; 80: భంగ్య
 ము, భాంగీసము; 81: బహిర్దేవు, బహి
 ర్భూమి. (తె).—మణుగునొడ్డి, మణుగు
 పెరడు; 82: మృతాలకము-మృతాలకము,
 మృత్తిక, మృత్తు, మృత్స, మృత్స్వి. (తె).—
 తొగరి-తొగరి; 83: మృత్తిక, మృత్తు.
 (తె).—పొలి, మట్టి-మట్టి, మను-మన్ను,
 మత్తిక, 84: మృక్క, మృక్స్వి; 85: పవ
 నాకరము. (తె).—ఉల్లు, ఉప్పకము,
 ఉప్పలము, ఉప్పవాము, ఉప్పలబ్బు, మహా
 ల-మహా, పలు-పల్లు, 86: (తె).—దిగిరి,
 దిగిరిదిరి-దిలీగి; 87: నైహీయము;
 88: కగ్గర, కగ్గలము; 89: కోగిన్న
 తిక. (తె).—ఎత్తగరువు, ఎత్తమున్ను;
 90: నిమోచ్చ. (తె).—చేదను-చేదుము.

కాఁగఁగలదు. కాఁగఁగలదు. కాఁగఁగలదు.
(తె).—ఇనుకడిన్నియ—ఇనుకడిన్నియ, ఇను
కడిన్నియ, ఇనుకడిన్నియ; ౯౩. స్థంభము
౯౪ చుట్టు. ౯౫ చుట్టు. ౯౬ చుట్టు. ౯౭ చుట్టు.
(తె).—తిన్నె, తిన్నె. (మిగతవానికీ “చూ, పారి
పిగ్గియ ౩”)(ఇందలి వదముల అర్థవివరణాదు
లను శీర్షికావదములకడఁజూడుము. మఱియు
ఇందుగలకట్టములుకొన్ని “ఓకానొకచోటు”
అను వర్ణమందుఁగూడ వర్ణించెను. చూ,
స్థానము. 1); 2. చోటు: చూ, స్థానము.
1; అం 3 చూ, దానములు, 4: చూ, తిక్కలు.

భూమిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. మాణువేదము.
చూ, వేదము. 2; 2. రచన చూ, వివరము
నూదిక; 3—బూమి కవలము చూ,
మాతృము. 2

భూమికర్మాదు. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. నేలగు
మృత్తిక (ఇది నల్లనేల గుమ్మడి) చూ,
వర్ణరేఖధర్మ. [X*: చూ, సంపర్గి
భూమిచందకము సం. వి. ఆ. స్త్రీ. నేలసంపర్గి
భూమిజ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1 నీల, శ్రీరా
మనిభార్య. చూ, భార్య. వా. 2 చూ,
వాఁగటిచాటు; వా. 3 చూ, చొద్దిని (వది)
భూమిచొద్దినిచూ. అం: చూ, తిక్క
పుత్తొడిసంధులు.

భూమిజంబుక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. చూ,
నేలనేలేడు. *; 2. చూ, వారింజీ.*

భూమిజంబువు సం. వి. ఆ. స్త్రీ. చూ, నేలనే
లేడు. *

భూమిజాడు. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. అంగార
కుడు: చూ, రాహువు. 2, 3. నరకాను
రుడు: చూ, మహినురుడు.

భూమిస్పృశుడు. సం. వి. క. స్త్రీ. 1. కొమ
టి: చూ, వైశ్యుడు; 2: చూ, మనమృదు
భూమ్యులక. సం. వి. క. స్త్రీ. నేలయునీరిక.

చూ, తిక్క. 4. [హీరాకము.
భూయస్సు. సం. వి. ఆ. అధికము: చూ,
భూయస్థము. సం. వి. ఆ. —పై.—
భూరి. సం. వి. ఆ. న. 1. బంగారు: చూ,
లోహము. 1; వి. 2: చూ, భూయస్సు;
అం. 3 చూ, సంఖ్యాభేదములు.
భూరిశీన సం. వి. ఆ. స్త్రీ. చూ, సంబరము. *
భూరిమాణము. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. చూ, నక్క: చూ,
స్వగాలము.
భూరిమాణము. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. —పై.—
భూరిరంధ్రము. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. అట్లు చూ,
భక్తియు [చూ, చుట్టెని.
భూరుండి సం. వి. క. స్త్రీ. గురుగు. *
భూరుహము. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. పుడమిపుట్టు:
చూ, వృక్షము [చూ, లేఖనము. 3.
భూర్జపత్రిము. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. —బుడమిపుట్టు:
భూర్జము. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. —పై.—
భూరింగకకునివ్యాము. పా. తానొకరికి
గూడదని చెప్పినవార్యము తానే చేయు
వయ్యరి
భూలోకము. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. వ్యవసాయ
ము. చూ, లోకము. 1, అం 2. చూ,
హిర్వలోకములు. (చూ, భూగోళము.)
భూవరుడు సం. వి. ఆ. స్త్రీ. పుడమిపుట్టు:
చూ, రాజు. 1. [వలయుము. 3.
భూవలయుము. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. న. చూ,
భూశయ్య సం. వి. ఆ. స్త్రీ. చూ, నేలవడక.
భూష సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, భూషణము. 2.
భూషణద్వని. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. అహోరము:
చూ, స్వరము. 2.
భూషణము. సం. వి. ఆ. న. 1. అలంకరము:
చూ, భూషణము. 2; 2: అ. అమ్. అంకము,
అట్లుచూ, అలంకరము, అలంకృతి, అలం
కృత, అవలేతము, అకల్పము, అలంభము,

అల్పము, అధికము, ఋ, కందకము, కలా
 వము, బ, నేవన్యము-వైవన్యము, పరిష్కా-
 రము, పరిష్కాసిత, పృతి క గృము,
 పృతిసరము, పృతిపాపము, భాంపము,
 భూష, పరిపాపము, మండము, లలాపము,
 విభూషణము, వేషము, శ్రీ (అవ్య) — అల
 ము, అక (తె) — ఒకపాప-ఒక పాప, ఒకపాపము,
 కయినేక-కైనేక, గోప్రము, చిన్నినము,
 చిన్నిపుపు, చిన్నిపూతము, తోడపు-తో
 డుపు-తోడుగు-తోడు, పగ, పిలు, పాటన,
 మిన్న, రవణము, పృథ్వీ-పన్నె, వేషము,
 సామ్య, పాపణిక (మిగతవారికి “చూ,
 పాపణిక 2”) , తవ్యకేసుము — ౧ అ
 క్కాధికము, అపాపము, గంపము, భాం
 డము (తె) — సుఖపుతోడపు; ౨ (తె) —
 గణము; ౩ గంగి; ౪ (తె) — తిరు
 కాపు; ౫ పృథ్విపాపము. (తె) — పవన
 ము, ౬ కంఠాపము — (౧) (తె) — అడ్డ
 గలు, (౨) (తె) — అబా - అబాదు,
 (౩) అ, ఉత్సాహము, కంపనూరము, మంగళ
 మార్యము, శతమానము, మాతృకంతుపు.
 (తె) — తాలి, తాలిబొట్టు, పుప్తె,
 బొట్టు, బొట్టుదారము, మిమన, (౪) (తె) —
 ఉత్తండము-ఉత్తండాలు (౫) ఉరన్నా
 తిరిక, కంఠపాప, భూషణము, కంఠము,
 కంఠసరము, కంఠాధికము, కంఠి, కంఠిక,
 క్రియము, క్రియేయము-క్రియేయము, చి
 ల్పిక-చిలిపొలిక; (౬) (తె) — కంటపరి,
 కంటిము-కంటె; (౭) (తె) — కట్టాసి
 నుంట్లు; (౮) (తె) — గజ్జలపైడ, దపు
 గల్పి; (౯) గలమేఖల-గల్మేఖల, మాతృ
 లి (తె) — మృతకంట-మృత్తికంట; (౧౦)
 (తె) — గోధుమపూసలు; (౧౧) (తె) —
 గోళపరికంట; (౧౨) (తె) — చిలక

తాలి, (౧౩) (తె) — తరగతినుండు; (౧౪):
 (తె) — తిల - తిలయ - తిల - తిల-
 తిలయ - తిల, తిల-మెడమలు, (౧౫):
 (తె) — నాగ చడగల చడ; నాగచ
 డగలు, (౧౬) (తె) — నాను, నాను
 తోవ; (౧౭) (తె) — పైడ; (౧౮) (తె) —
 పయిడికంటి-పైడికంటి, (౧౯) (తె) —
 పలకపరి-పలకపరి, (౨౦) (తె) — పుంజోల
 చండ; (౨౧) (తె) — పిరి; (౨౨) మగిలకంటి.
 (౨౩) (తె) — మగ్గి మగ్గలు, (౨౪) (తె) —
 మెడమలు; (౨౫) వ్యాఖ్యపలుము. (తె) —
 పులిగోడు; (౨౬) (తె) — సరకు, పోరము,
 హావిశేషములు — (౨౭) అగ్రమానకము;
 (౨౮) అగ్ర-శిక్కికలాపకము; (౨౯) అగ్రపాకము;
 (౩౦) సుచ్చము-సుచ్చము-సుచ్చము; (౩౧) సు
 చ్చాగ్రము, సుచ్చాగ్రము, (౩౨) గోపురము,
 గోపురము (౩౩) మానవకము; (౩౪) ఏక
 యస్తిక, ఏకసరము, ఏకపరి. (తె) — ఒంటి
 పేటండ; (౩౫) నక్షత్రముల, మజిలెము-
 (౩౬) కంఠము; (౩౭) కంఠమాత్రము,
 దామము, సరము, పోరము. (తె) —
 తోవ, చేరు-చేలు, తాపము-తాపము,
 జిగిసి, పిండ, చేరు, పడము, సరి, సరిగ-
 సరిగ, పోన, (౩౮) కమివ్య (తె) — సంగె
 గండ; (౩౯) (తె) — కట్టండ, ఉత్తరిగ,
 సుబ్బసరము; పేరము, బన్నసరము-బన్నసరి,
 ముత్తడము, ముత్తెరిము-ముత్తెరి, మెలం
 గు పల్లలు; (౪౦) గల్పకము.
 (౪౧) చంద్రియపదము, (౪౨) చతుర్వి
 (౪౩) చాటుకారము, (౪౪) (తె) — పీకా;
 (౪౫) తరలము-తరలము; (౪౬) (తె) —
 తిరుమణిపడము; (౪౭) పిండము, పిండిక;
 (౪౮) సీపపుండు; (౪౯) నిష్కము, పర
 కము-పదకము, (౫౦) (తె) — వేషము-
 వేషము-వేషము, వేషము; (౫౧) పంచ

పరము. (తె) — బన్నునరి; (౫౨) (తె). —
 పున్నుమడుపు; (౫౩) పర్వలంబము-పార్వలం
 బము; (౫౪) పార్వలంబిక; (౫౫) యస్తి.
 (తె). — పేట (౫౬) లంఠెనలూపైను;
 (౫౭) లంఠి. (తె) — గొలుము, జింజిరి,
 తాళి-తాళి; (౫౮) (తె) — సరవడి. సరివణ.
 పరివణ-సరిపెన, ౭, కటిధూమణ (౧) ౪౦
 గనము, ఈ, ఓగ్గూరము, కత్తు, కటితెగ్గి
 ము, కటిసూత్రము, కాంచీ, కక్కరి. (తె)
 అంకక, ఒడికట్టు, ఒడివారము, ఒడ్డనము-
 ఒడ్డనము, కమరు-కమ్మరు, శీల-శీలము-
 శీల, శివ-శివము-శివ, పడవల, మొల
 కట్టు, మొలమూలు; (౨) (తె) — అంగడిల్ల;
 (౩) అత్తూరము, విత్తమేళుల; (౪) క
 మము; (౫) (తె) — గడ్డగోరు-గడ్డగోరు,
 (౬) (తె) — గు నా మొ ల నా లు,
 (౭) (తె) — పాలెలు, ల కన్దూరము-
 (౧) (తె) — అంటుకొడు, అంటువొంగులు,
 అవతంసము, ఉత్తంసము, కన్దవల్లిము, కన్ద
 వల్లిము, కన్దవూలి, కన్దపూరము, కన్ద
 ముపరము, కన్దలర, కన్దవేషము, కన్దవేష
 నము, కర్ణాంధువు — కర్ణాంధువు, కర్ణక,
 తాటంకము — తాడంకము, తాళ
 పరము, పాళి, బాలిక; (౨) (తె) —
 అకు; (౩) కమ్మ, చెవియాకు-చెవ్వాకు, చెవుల
 పూవులు; (౪) (తె) — కుంఠెన,
 కుంఠెనమేళులు, (౫) (తె) — ఒంటి,
 (౬) (తె) — కంటిలు-గంటిలు; (౭) (తె) —
 కత్తెరబాలి; (౮) (తె) — కమ్మ,
 (౯) కుండలము, కుబ్జము. (తె) — సింహ
 పోగులు, తమ్మంటు, తమ్మయ, పోగులు-
 పోగులు; (౧౦) పాలిక, చిత్తి
 తాటంకము. (తె) — కమ్మపంజీలు,
 పంజీలకమ్మలు-పాణీలకమ్మలు; (౧౧)
 (తె). — కుంపెన, గుమ్మశీలు; (౧౨)

(తె) — కమ్మ; (౧౩) (తె). — కట్టుకాడ,
 కట్టుపోగులు, పోగులు; (౧౪) (తె) —
 గత్తుడపరము, పెంపకట్టి, పెంపనరులు;
 (౧౫) (తె). — పెంపకట్టి- పెంపకట్టి;
 (౧౬) (తె) — పేమంతిపుత్తు; (౧౭) (తె) —
 పేమకట్టు- పాకట్టు, పేమకట్టు-
 పాకట్టు, (౧౮) (తె) — సేం పులు;
 (౧౯) (తె) — దు స్తులు; (౨౦)
 (తె) — పడక; (౨౧) (తె) — పూకమ్మ;
 (౨౨) (తె) — బవర; (౨౩) (తె) —
 బావర; (౨౪) (తె) — బావగొలుసు;
 (౨౫) (తె) — చిట్టి, (౨౬) (తె) —
 బుగ్గ-బుగ్గడ, (౨౭) (తె) — బుగ్గ-
 గొలుసు; (౨౮) మకరమండలము, (౨౯)
 (తె) — మడికాయలు, (౩౦) (తె) —
 రాతె-రావీరేక, (౩౧) (తె) — లకా-
 కు, (౩౨) (తె) — చిమ్మెటాకు; ౯, నానా
 బరములు — (౧). అర్థపరిమితి; (౨)
 (తె) — కలాపర-కలాపర, (౩) (తె) —
 కలాటకమ్మ; (౪) (తె) — కత్తి, (౫)
 నాపార్థనము, నాపామణి. (తె) — అడ్డ
 బా, ముంగర- ముక్కర- ముక్కల,
 ముక్క-ముంగర, (౬) (తె) — ముక్క-
 గమ్మ-ముక్క-పోగు; (౭) (తె) — బులాకె.
 బులాకు, (౮) (తె) — సరి, గం పార్థనము-
 (౧) అండుకము, కయము, యు, కిండిక
 ము, తులాకోటి, నాపురము, పాదకట్టము,
 పాదాంగము, మండరము, కింజీ, హం
 కము, (తె) — అండిము-అండు, గడ్డెం
 గము-గండ్డెండానము, పాగడము-పా
 గము-పాడము-పాడపాము-పాడిగము, పా
 డిగు-పెండానము-పెండియము — పెం
 డెము-పెండానము-పెండానము, (౨) కిరవర్తి;
 (౩) కింకీము-కింకీ, క్షేపిమంటిక, క
 గుంటూరు, కుర్చీ. (తె) — కట్టె-గట్టె,
 చిలుగంటి, బరుకో, బుగ్గ-బుగ్గ, ముక్క-

[illegible][illegible]

శ్లోకం ౧౦ వి. ఆ (స్త్రీ) చూ, భృత్య 2
 పుష్కలం ౧౦. వి ఆ పుం 1 పనివాడు,
 అంబు చూ, నేపథ్యం, అం 2 (నర్తకు
 మువాడు.) చూ, అపీద్యము, 3 (నర్త
 కులు) చూ, అప్రీద్యములు, 4 చూ,
 పుష్కలం
 శ్లోకం ౧౦ ౧) విగ, ఆ న 1 పలు చూ,
 పూయే, 2, విగ 2 అధికము చూ, పూ
 రాచూ, అపర 3 అగర్వము అధికము,
 గానము. (7) — శబ్దానంతరము
 శ్లోకం ౧౦ విగ, వేదేయినిది
 శ్లోకం ౧౦ వి గ (స్త్రీ) 1 చూ, భృత్యము,
 2 పాపాని చూ, వినినము

భై

దేశము ౧౦ వి ఆ పుం 1 కిన్న చూ, పా
 12, 2 చూ, పే. ము 1
 పా ౧౦ వి. ఆ (స్త్రీ) అధికపు చూ,
 పా 12
 పాశానాదికము. అం చూ, కిలు
 దేశము ౧౦ విగ భేదించేవాడు
 దేశము ౧౦ విగ (పురికి) చూ, ౧౦
 శ్లోకము 1.
 దేశము ౧౦. అం. పేదానానానము,
 గాంధీయోగము, సంకల్పము (3)
 దేశము ౧౦ వి ఆ న 1 భేదించే చూ,
 పాటము 1, పుం. 2. పుష్కలమే చూ,
 పాటము; అం 3 చూ, పాద్యములు
 భేదించేట అం చూ, గుణములు
 దేశము. ౧౦. వి. ఆ. పుం 1. బద్ధ చూ, భేద
 నము 1, 2 భేదము చూ, పలుపాట
 1, 3 చూ, విశేషము 2, అం. 4 చూ,
 భేదములు, 5 చూ, ఉపాయములు. 1,

8 చూ, ఉపాయములు 3, 7: చూ
 ఉపాయములు. 4
 భేదములు. అం చూ, భేదపాయములు
 భేదించే ౧౦ పే. భేదించేయు చూ,
 పుష్కలం [విద్విష్టు 3
 భేదము. ౧౦ విగ భేదించేటానిది చూ,
 భేదము. ౧౦ ఆ కిర్తి ఎవరాయా: చూ, పేట
 కడు; 2 చీలు చూ, భేదించే
 భేదపాయములు. అం 2 అంబులమైతిరేము
 పేట, ౧౦ అంబులకు రాయాదీప్తమైట,
 పేదమహాపుట (8)
 భేదము ౧౦ విగ భేదించేటానిది
 దేశ ౧౦ వి గ (స్త్రీ) 1: పే. చూ, 2: ౩,
 అం 2 చూ, అనన్తవాద్యములు; 3 చూ
 పుష్కలములు.
 భేదించేము ౧౦ వి ఆ. పుం 1 = పేదంచేము
 చూ, పడి, ౧౧ 2 చూ, భేదించేము
 అం 3 చూ, భానానానములు, 4 చూ.
 సంయతపాదములు
 శ్లోకం ౧౦ వి ఆ (స్త్రీ) = పేట ముగ్ధ చూ, (స్త్రీ)
 పలుడు ౧౦ విగ. 1 మూర్ఖుడు చూ,
 పుష్కలం, 2 చూ, విజయి, 3 భేదించే
 వాడు
 భేదము. ౧౦ వి. ఆ న 1 బాధము చూ,
 మందు. 1, 2 అల్లము చూ, కృంగలేదము

భై

భైరవము. ౧౦ వి ఆ. ప. భిక్షునముఖము.
 భిక్షుద్రోవ్యము.
 భైరవము ౧౦ విగ. 1. చూ, భయనకము.
 3; అం. 2: చూ, భయనకము. 4; 3: చూ,
 తానములు; 4: చూ, రాగాంగములు,
 భైరవాంజనము. అం. చూ, అంజనములు.

తైలవాదిపరిమోగము అం చూ, కంఠోములు
తైలవా. సం. వి ఈ ప్రస్తా 1. పాద్యతి చూ,
హైమదతి (పాద్యతి); 2. కానోకరాగము
(ఇందుపంబంధించినరాగముఅవంధైరివి)
చూ, స్వగము. 2, వా 3 కంఠు నీకట్టు
కర్మముట “వానికంఠు దైవవికర్మినివది”,
4 నికమందు (దైవపులు. — అవంధైరివి, పెం
సర్పిపాది తైలవా, స్వరపుంధైరివి మె)
తైలవుడు సం. వి ఆ పుం = తైలవుడు
1 చూ, కవుడు, 2 మక్కా చూ, సునికము,
3 ముగిపుగిండు చూ, మూపుడు. 1,
2 3 4 భియానికరసముగలవాడు చూ,
అగంబుడు 2
తైలవుడు సం. వి ఆ స చూ, కేయము 1

భో

భో సం అన్య (భో) చూ, సంభోధనార్థ
కములు
భోక్త సం. విగ (బు చ. బు) 1 భుజం
యేవాడు చూ, భక్షకుడు, 2 అమధివింయే
వాడు, వా 3. బ్రాహ్మణాదు చేయువాడు,
భోక్త్ర్యము సం విగ 1 భుజించుదగినది
హృదయము, భోజ్యము; 2. అనుభవించుదగి
నది. భోగ్యము.
భోక్త్ర్యభోగ్యసంబంధము. అం చూ, సంబంధ
ములు [చూ, సదనము. 1
భోగ్యగుహము సం. వి ఆ స. మహాభిల్లా
భోగిము. సం. వి ఆ. పుం. 1 = భోగము. మఖ
ము; చూ, సంభోషము; 2 భోజనము.
చూ, సాహజు, 3. సామయొక్కనడగి
చూ, సర్పము; 4 సామయొక్క శరీరము
చూ, సర్పము; 5 భనము. చూ, హిరణ్య
ము. 8, 9. వీర్యాదులకన్నెడు వెల. చూ,

శుల్కము; 7. పాలనము చూ, సంరక్షణము;
అం 8 చూ, వ్రాసినాభేదములు; 9. చూ,
ధనగతులు.

భోగములు అం చూ, అష్టభోగములు, ఇవి
చతుర్విధము — ౧ గంధ, తాంబూల,
పుప్ప, భోజన, వస్త్ర, సతి, స్నాన, సం
యోగములు, 2 గంధ, తాంబూల, పుప్ప,
అన్న, వస్త్ర, ప్రస్తా, సానువు, గానములు;
3 గంధ, తాంబూల, పుప్ప, గృహ, వస్త్ర,
ప్రస్తా, ఆధరణ, కమ్యులు; 4 భన, భాగ్య,
వాహన, భోజన, వస్త్ర, సతి, స్నాన,
సంయోగములు

భోగవతి సం వి స. ప్రస్తా 1 పాతాము
చూ, లోకము. 1, 2. పాతావుమునంబరి
యేలు చూ, జరి. విగ 3 భోగముగలది
భోగివర్ధిని. అం. చూ, కపటనిర్మాణం
భోగప్రసాదములు అం 1 చూ, వర్ధిల్లతి
ప్రసాదములు, 2 గోమాదికము, అగిపాది,
శకటము, మకరము, చక్రంకము (5).

భోగసమయము. అం (భార్యపుత్రులుగలగు
మద) చూ, గృహసమయములు.

భోగి. సం. వి. 5 పుం 1 పామ చూ,
సర్పము, 2. రామ చూ, రాజా. 1;
3. చూ, మంగి, విగ 4 = భోగి చూ,
భోగి 1; 5 = భోగి. మకవాది చూ,
భోగి. 2.

భోగించే. సం ఆ కి. 1 చూ, సుఖించే;
వా. 2. కావలసినంతభుజించే చూ, సావధు;
3 చూ, సంభోగించే. [వాయువు
భోగికారుడు. సం. వి ఆ. పుం: చూ,
భోగిని. సం. వి. ఈ. ప్రస్తా. 1 అడుగులము.
చూ, సర్పము; 2: చూ, వేళ్ళ; 3. పట్టాభి
షిక్తురాలకాని రాజభార్య చూ, భార్య
భోగివిలసితము. అం (చూ, విలసితము): చూ,

సృష్టము. 1 (భృ, స, జగురువులు 7వది. 10 వేదంబును)

భోగ్యము సం వి. అ. న 1. భవము చూ, పీరిగ్యము 3; 2 భాగ్యము చూ, స్తంభ కరి (భాగ్యము); విలా 3. భోగింపఁబడినది భోక్తృత్వము.

భోజనరీతి అం (ఈగింపమును పల్లములు చూచు) చూ, కావ్యవాటకములు

భోజనపుటి సం వి ఈ స్త్రీ = సోనపుటిక. కంచేము చూ, పారివాణము (పాత్రము 8)

భోజనము సం. వి. అ. న. 1. = గోనము - బోస నిము చూ, సాపాటు; అం 2. చూ, భోగములు; 3. చూ, కనుసమయములు.

భోజనసమయము. అం (భోగముకలుగును) చూ, గింహించుములు

భోజనము అం చూ, జేతములు

భోజ్యము. సం విలా 1 భుజింపఁదగినది: చూ, భోక్తృత్వము. 1, అం. 2 చూ, భక్త్యములు

భోటజభాష. అం. మాంగిరీ చూ, సంస్కృతము. భోటము. అం చూ, జేతములు.

భోషణము చూ. వి పెట్టిపెట్టె చూ, సంభూత.

భౌ

భౌగ్యమనువు. అం చూ, మనువులు

భౌతికము సం వి. అ. న 1 ముద్రెము. చూ, కర్మము. 1, విలా. 2 భూతసంబంధమైవది

భౌతికుడు సం వి. అ. పుం చూ, కత్తుడు.

భౌతువాగము సం వి అ పుం. మంగవారి ము చూ, వారము 2.

భౌమమండలములు అం భౌమము, కకటా

స్వము, సమము, స్వర్గము అస్వగము, పుట్టపట్టము, పోక్కిరీతకము, అస్కండి రము, అపర్ణము, అగ్గకము. (10).

భౌముడు. సం వి. అ. పుం 1. అంగారకుడు.

చూ, రామపు. 2, 2 పెరకానురుడు: చూ, మహీనుకుడు; విలా 3 భూమియం దులుట్టినవాడు; అం 4 చూ, దుచ్చిలం. భౌరికుడు. సం వి. అ. పుం చూ, కనకాభ్య క్షుడు.

భ

భౌగ్యము సం వి అ పుం. 1 చరించుట: చూ, లోలము; 2 జోలుట: చూ, స్థలక ము. 2 [భూగమంచుడు.

భౌగమంచుడు సం వి. అ. పుం: చూ, దూ- భౌగటి సం వి ఇ స్త్రీ చూ, దూ-భూగ కటి [గుత్తయ్యట.

భౌగ్యము సం వి అ. పుం తనకర్పణములు: భౌగ్యము సం వి అ. స్త్రీ 1. మైకము: చూ, హమిక; వా 2: చూ, సంజేహము; 3 చూ, పూరిత్యము; 4 చూ, భౌగిరి 1.

భౌమము. సం. వి అ న 1 బ్రహ్మరి: చూ, విహగము. 1; పుం. 2 గుమ్మర చూ, ఎట్టపము, అం 3 చూ, తారాకరియలు;

4 చూ, కళలు

భౌమకాంక్షము అం. చూ, ఎత్తరిములు.

భౌమము సం. వి. అ. పుం 1 బమ్మిర చూ, భౌగిరి 1, 2 = గొమ్మరి. తిరుగుడు చూ,

భౌగిరి 2, 3 బండికంటి తిరుగుడు; 4: జలవిగ్ధము చూ, వాహనము. 2.

భౌమరకము సం. వి. అ. పుం. 1 చూ, భ్రమ రము. 1; 2 బంగరము: చూ, బొంగరము;

3. చూ, భౌమరము. 2

భౌమరీటవ్యాయము. పా. ఒకపదాగమను

దినముగ భావించిన దానియట్లే తానునగు కిరి. (గుమ్మరపురువులెచ్చి తనరూటిలో నంది దానియట్లు తిరిగి భృరి చేయుచు నం

డఁగానుంగఁగా వాఘ్రున పీనియెడ వన
నునిల్చి తుమ్మెదయననుకీరి)

భృమరము సం. వి. ఆ. పుం. 1. బుని సం. పు.
వి. చూ, చిట్టడము; 2. మంగువలు చూ,
పెండుకీ. 1; 3. అభివయవాదవిశేషము
చూ, వ్యంజకము 1, అం. 4: చూ, భృమ
మండములు, 5: చూ, కరణములు; 6 చూ,
అచంయకవాస్తవములు; 7 చూ, ఒకరీతి
కరణమంపులు.

భృమర విలసితిము అం. చూ, పుష్పము 1
("న, ధ, వ, గణములు 6 యతి 11 యం
పెన్ను")

భృమరంబ. సం. కి. ఆ. పుష్ప చూ, అంబ 5
భృమర అం. చూ, ఆకాశవాహులు

భృమరంబ. సం. ఆ. భృమర మరకీ
1, ఆ 2 చూ, సంపరంబే

భృమర. సం. కి. ఆ. పుష్ప. చూ, భృమ
కము 1

భృమరంబ. సం. ఆ. భృమర మరకీ
భృమరము. సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమర. సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
కరివాడు; 2 చూ, వాస్తవము. 2

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృ

భృమరము. సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
అం. 2. చూ, మంగువలు 1, 3 చూ, పు
కారములు; 4. చూ, మంగువలు. 2

భృమర సం. వి. ఆ. పుష్ప. 1. బుని సం. పు.
వి. చూ, చిట్టడము, ఉన్నదిలేనట్లుమ లేనిది
ఉన్నట్లుమ తెలవేలు. లక్షి. 4, ఆ. 128
చూ, విభిన్నము. 1; 2 చూ, భృమరము
1; అం. 3. చూ, అంబము. 3. (వస్తు

భృమరము లేనిది లేదు" తుమ్మెద
నీ ముగముగని పట్టుమతుకొన్నది." "పల్ల
వగు రామని దేవాచార్యుడంబాది మేధు
మను నామాచే గాతకములు సంపరంబేమే
డెను.")

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృ

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము
భృమరము సం. వి. ఆ. పుష్ప. చూ, పుష్పము

భృగువతి సంతి. ఇ. శ్రీ. 1. చూ, చూ-
భృగువతి; అం 2 చూ, భృగుకీయం.
భృగులు. అం. చూ-భృగువులు. (కమలములు)
1 చూ, లక్ష్మణాంగములు (పుష్పములు).
కమలమును దివక నుండియుగా పక్షి జాతము
ములుగలిగిన నూతనండ్లు బ్రతికి యేకచక్ర
రాష్ట్రవతియను పార్వతీశమంజరిని
ముప్పదేండ్లు బ్రతికను, 2 చూ, శ్రీలక్ష్మ
ణాంగములు (బాలలందరి) సమములైన
మిగిలి నివసించుచున్నారట. చంద్రాగ్రహం
ముహూర్తమును సుఖభోగినియను
వృషభాగ్రహావనరు మధ్యమునన్వేయ
అంతర్జాలమును బ్రామునందును బెండ్లుగ
లున్న మరలంధ్రపును కలిగియున్న దిగి
రాలగ.)

భూ

హాస్యశిలమును. సం వి అ. పుం స్త్రీయే.
 ఛాద్వివటవముచేయుపునుపుడు రూ-భృ
 కుంనుడు-పుృకుంనుడు - భృకుంకుడు-
 భృకుంకుడు - భృకుంనుడు - భృకుంనుడు
 డు, కచరి, పాత్రిము. (చూ, వాటకము)

భూమికి సంబంధించి యీ భూమికి
భూమికి, భూమికిగము. (కె).—బొమ్మ
ముడి. బొమ్మముడి.

పూర్వీకములు అం. పుష్కరిణి, కుంచితము,
రేచితము, పాతము, శుశ్రూషము, సమాప్తము,
చతురము (7)

భూగోళ సంకీర్ణత (గ్రీ). మూలము.
కవ్య — మూలంజర, రంభువము — గార్భి
రామ-గార్భిరామము.

భూస్వామి పం. వి. ఆ పుం 1 మక్లతోటి
పిండము అర్చకము, సాక్షిము, 3 బంధము,

కృత్తము, కోశము, గరభము-గర్భము, చతుత్త, ౧౦౭, దాహ-దలనము, పిండము. (తె) — కడుపు-కడుపు, కరువు, హోదీ, వేదకటి-వేదకటి(విగ్రహవాని “హా, వేదకటి”); తద్విశేషములు — ౧. కడుపు (గర్భముగను)నకు, — ఉదరము, కంఠము, కంఠారము, మగము, మిక్కి, కృత్తము, కృత్తికము — కృత్తిమము, ఎర-జరము, తుండము, తుండి, కందము (తె) — కడుపు-కడుపు, హోదీ, హోదీ, హోదీ, వాల్గగడుపు-వాల్గడుపు. ౨. కడుపువానిపిండమునకు, — గర్భము, హోదీ (తె) — హోదీ, ౩. కీర్తిగడుపునకు — (హృదయ) ౪. నిర్ణయముగ గర్భముపిండమునకు (తె) — హోదీ, ౫. జరకోశమునకు — ఎరము, ౬. తిండివేయనిగడుపునకు — (తె) చరగడుపు, ౭. హోదీగడుపునకు. (తె) — హోదీ, హోదీ, హోదీ, హోదీ. హోదీగడుపునకు — ఘరవు, హోదీగడుపునకు — హోదీ (విగ్రహవాని “హా, వేదకటి”)

భూమిభంగము. సం వి ఆ పుం చూ, భూమి
భూమివృద్ధిము సం వి. ఆ న దించువు.
భూమివృద్ధిరక్తి, అం చూ, అమృతములు.
భూమి సం వి ఈ క్రిందిగాను 1 జవి,
కూర్చిక, కోడిపండు (తె) — కనుబొమ,
కామకాంక్ష, అం 2 చూ, చక్రములు.
భూమివల అం. చూ, సూ-స్మృతులు.

కు

మ. ఒకయక్షురము. ఎం. వి. ఆ. పుం 1 చూ.
 శత్రుడు; 2. చూ, బస్మ. 1, 3. చూ,
 హిమంశువు; 4. చూ, పన్నీ. 1;
 5. స్పృశి. చూ, సంకతి. 1; 6. చూ, యము
 డు, 7. చూ, సముద్రము. 1; 8. చూ,

చెడుము; 8: చూ, విష్ణువు 1; అం.
 10: చూ, కవర్గము; 11: మధ్యమస్వరస్థానము.
 మధ్యమము (మ) చూ, చంగీతస్వరములు
 (స్వరము. 2). [సంకతి 1
 మన, సం. వి. అ. న జనము, మంది: చూ,
 మంకు, దే విణ 1 = చూగ్గ చూ, స్థూండు,
 2 చూ, మొండి. 1.
 మంకుతనము దే. వి. 1. చేందితనము చూ,
 విలంబము 1; 2. చూగ్గత్తము చూ,
 మిగ్గము.
 మంకెన. దే. వి. 1: చూ, రక్తము. 3*
 పాండు 2, అ. 41; 2 ఎద్దుమీడ నీళ్ళ
 బిందెల తెచ్చేసపుడు ఆరిందెలకింది మడు
 రుగాసంకనచేసి యొండెలమం దెత్తపుమట్ట
 లనేత చూ, మట్టు 3
 మంకెనలు దే. వి. బ. చూ, గావ్యము;
 2 చూ, బాలకిరీప.
 మంకు సం. అన్య. క్రియలుగ: చూ, వేగము 3
 మంకుగమం సం. వి. అ. న. విక్రమలంకరిడిని
 కొను కవచము: చూ, వారవారము
 మంగ. దే. వి: చూ, కృపనము * (మంగలది)
 మంగల. దే. వి. శైలికలాతి. (మంగలవాడు,
 మంగలకత్తి ఏదీ వి మౌనము: చూ, రిప్పి. 2
 మంగలకత్తిమాపు ద్వ. వి కృత్తిక: చూ, రిక్కు.
 మంగలపక్క. దే. వి: చూ, మత్స్యము 1
 మంగలపిట్ట ద్వ. వి: చూ, వ్యాపారము.
 మంగలము. సం. వి. అ. న: చూ, రూ-మంగ
 కము 1-2; దే. ప (1) వేపుడుచేట్టి చూ,
 పొలియు. 8. రూ.

మంగలవాడు. దే. వి: చూ, మంగలి.
 మంగలి. దే. వి. 1: రూ-మంగలవాడు,
 మంగి. (సం).—అంతాపసాయి-అంతాపసా
 యి, అంబుడడు, కల్పముడు, కచ్చిత్తు,
 మౌనమర్దిమౌరి, శైలికుడు, చండిలుడు,

చండలుడు-చాండలుడు, దివాకీర్తి, వా
 పితుడు, ముండి ("చూ, కల్పము."); అం.
 2: చూ, కల్పము [7, అ 75: చూ, ది. నె.
 మంగలికొప్పు దే. వి. బ. సవాయి. కళా.
 మంగలిమని. దే. వి. శైలిమం చూ, మండనము.
 మంగళ. సం. వి. అ. స్త్రీ. 1: చూ, పార్వతి;
 2. తెల్లగజిక: చూ, వారిక (కృణు 1)
 మంగళకళిక. అం: చూ, స్త్రీరాగములు.
 మంగళదేవత సం. వి. అ. స్త్రీ: చూ, లక్ష్మి.
 మంగళమహాశ్రీశ్రుతము అం: చూ, మృత్యు 1*
 ("భ, న, స, న, భ, జ, స, వ, గగముల.
 9-17 యములు. 18వ ధంబము.)
 మంగళము. సం. వి. అ. న. 1: చూ, శుభము.
 1; వా. 2. ధ్వంసము
 మంగళముచేయు వా. వి. స. కి. 1 క్రియ
 స్మృతీరు చూ, దీపిండు; 2. ధ్వంసము
 చేయు. [కొహయ-కోహయ.
 మంగళ వాచకములు అం: (తె) —దేవీ,
 మంగళనాగము. అం: చూ, వాచములు.
 మంగళనాగము సం. వి. అ. న: కోట్టు
 వారము కళా. 7, అ 75: చూ, భూమ
 గము. 2; 2. మంగలము, పుష్పి: చూ,
 భూమగము 2
 మంగళహారతి వై. వి = మంగళార్తి. రూ-విం.
 గళారతి: చూ, హారతి.
 మంగళారతి. వై. వి. —వై —
 మంగళార్తి. సం. వి. 4. స్త్రీ = మంగళహ
 రతి —వై. —

మంగళాశాసనము. సం. వి. అ. న. (వైష్ణవమత
 భూమియందు) ఆశీర్వాదము: చూ, దీపన.
 మంగళుడు సం. వి. అ. పుం. మదాను చూ,
 రాహువు. 2

మంగళ్య. సం. వి. అ. స్త్రీ. 1. గోరీజనము.
 చూ, రోచన. 1; 2. కిమ్మి: చూ, కవి. 1; 2.

3. తెల్లవనః చూ, విష; 4. చూ, పదాన * [మంగళ్యము. 8] మంగళ్యము సం వి. అ. పుం: చూ, రూ- మంగళ్యము. సం. వి. అ. స. 1. మల్లెపూవాసన గల అగల, మల్లెపూవాసనగల కృష్ణాగల (నల్లఅగల) (అనికొండలం) చూ, రాజా గ్నము; 2 చూ, మింగడపెరుగు, పుం 3. కలకాగ్నిత * చూ, వానీకము 1; 4 చూ, మాతేకు; 5 చూ, రావి; 6 మంగళ్యము, చిలువనగల: చూ, నెనగల; విగ. 7 చూ, శుభకరము. మంగి. దే వి: చూ, రూ-మంగిలి మంగు. దే వి. రూ-మంగుడు-మాగు ముఖి 2. ధ్యము చూ, సిద్ధము. మంగళ్యము. సం వి. అ. పుం: చూ, మంచె మంచము. సం. వి. అ. పుం: మంచేము. 1. చూ, మంచేము; 2 చూ, మంచె. మంచి దే వి 1 మోగ్యుత చూ, సామగ్యము. 2, 2 ఇష్టాక్షి చూ, కబ్బము 2; 3 బుద్ధిగింపు చూ, సమరిపము. 3; అం 4. సామము. చూ, ఉపామములు (1-2-3-4); విగ. 5 చూ, పజ్జనుడు; 6 చూ, శైలి ప్రియము; 7. చూ, మోగ్యము 2 (మతేయ దీనికే సంకర్మానుసారముగా వసేకారములు చెప్పెదరు) [వారస. 1. మంచిగించు ద్వి వి. శ్రీచంద్రము చూ, మంచిచెడ్డలు దే. వి. బ. అవుగాములు. బొగాములు, కడిమిరేములు, సముగాములు, బాగు ఓగుం, పీలుగీర్లు (సం) — ఇచ్చునీచములు, ముఖము: పుములు, (పద్మ) కప్తముములు మొ. మందరము: గుంటు. అం చూ, సామము 3 మంచి తెలిదే అం చూ, రాసలక్షణములు మంచికోర్క దే. 3 సత్విదము. చూ, మార్గము. 1

మంచిదారి. దే. వి: చూ, మంచికోర్క. మంచిది. దే. అన్య. మాచాను: చూ, సమగ్రి. I. మంచినడత. దే. వి. 1: చూ, కిలము. 2: 2: చూ, వర్తనము. 1. మంచివీరు. ద్వ. వి. గుడిసీరు చూ, సలిలము. 1. మంచిమానె ద్వ. వి. అంటుమానె: చూ, స్నేహము. 2. మంచివని. దే. వి: చూ, హితము. 1. మంచిపాము. దే. వి. వాగు: రాము: చూ, సర్పము. మంచిశైలము దే. వి. చెఱువనముతో: తేనీడ: శైలము: చూ, కర్కర 1. మంచిమాట. చా. వి. 1. వరిబామ: చూ, కబ్బము. 2; 2. ఇష్టాక్షి: చూ, కబ్బము. 2. మంచిముత్యము. ద్వ. వి. అకృతిమైనమాక్షి కము: చూ, రత్నము. 1 మంచెయై. వి. మంచ: చూ, రూ-మంచె మంచివాడు. దే వి 1: చూ, మంచి. 5; 2: చూ, సుకృతి. 1. [చూ, కయ్య. 1. మంచె. పై వి. మంచ. రూ-మంచెయై అరవ. మంచేము దే వి. మంచ. సామము: చూ, కయ్య. 1. మంచే దే. వి 1: చూ, హిమము; కే. 2 (రూ-మంచే-మంచు) మనకేయము మంచేగొండ. ద్వి వి హిమసత్కర్మకము: చూ, పర్వతము. [చూ, సద్వయము. మంచేకారు దే. వి. హిమంతముకుతు. చూ, మంచేగుబ్బలి. ద్వి వి: చూ, మంచేగొండ. మంచేటిలదాల్పు. దే వి — పై. — మంచేతే. దే వి. చూ, మంచేకారు. మంచేతాగుడుపులుగు. దే వి: చూ, పెన్నెల పులుగు. మంజరి సం. వి ఇ. ఈ. శ్రీ. 1. దిగిరించిన లేకకొప్పు: చూ, కాళు 1, 2. హిమగుళి. చూ, శ్రీహస్ (మత్త); 3. పెద్దముత్యము: చూ, రత్నము. 1, 4. పూగు. 1. చూ, స్తబ

కము; అం. 5. చూ, మహాకావ్యము; 6: చూ, కుందరీపరీభద్రము; పా. 7: చూ, వృత్తము.
1. (ఒక్కొక్క పాదమున మూడిందరిగణం బులను ఒక మార్గగణంబును గలిగి మూడవ గణాద్యక్షరము యతిగానల వృత్తము ద్విపదపదైవే వడమేను కాని పాదములేదు. యతియున్న పోలును.)
మంజీ. పై. వి. 1 = మాంజీవృత్త. చిత్రీపర్ణ వస్త్రము. పాండు. 1, ఆ 110; పై. 6, ఆ. 108. చూ, వస్త్రము; 2. నీలవస్త్రము. ఉ. పారి 2, ఆ 171: చూ, నీలి (3)
మంజీను. సం. వి. వ. శ్రుం. రూ-మంజీనుము; చూ, మహాభక్త.
మంజీపు. సం. వి. ఆ. ప్రీ. 1. మంజీటి: చూ, సమంగ. 1; 2 మిక్కిలి పరికాశించి యెలుపు. చూ, వర్ణము. 6.
మంజీపూరాగము. సం. వి. ఆ. శ్రుం. బయటికిని విశేషముగఁ బడుచునే లోపలను ఎప్పటికిని విడవం దెడు గానము రాగము (చూ, పూర్వ రాగము.)
మంజీరము సం. వి. ఆ. శ్రుం. అంబె: చూ, భూషణము. 4.
మంజాహూషుడు. సం. వి. ఆ. శ్రుం: చూ, మంజాధర్మిడు. సం. వి. ఆ. శ్రుం. — పై. — మంజాభాషి. పా: చూ, వృత్తము. 1. ("స- జ-స-జ గురువ్రణ. 8: యతి. 13 వధింపన్ను)
మంజాలము. సం. వి. అ. న. 1. పా: వి: చూ, వైశలము. 1; 2. పాదరేలు. చూ, సదనము. 1; శ్రుం. 3 ఒకరకము మాకురుగుండెంగు చూ, రాకూసము (చూ, శకుంతి); విణ 4. ఒట్టడమెగది. చూ, హృదయము; అం. 5: చూ, సంయుతపాపములు.
మంజాపు. సం. విణ. (ఉ): చూ, మంజాలము. 4
మంజాశ్రీ. పం. విణ: చూ, బద్ధుడు.

మంజాష. సం. వి. ఆ. ప్రీ. మంజీస. పెట్టి య, చూ, పండుకా.
మంజీటి పై వి = మాంజీవృత్త: చూ, సమంగ. 1. మంజీస. పై. వి. మంజాష: చూ, మంజాష. మంజీడి. కే. వి. రూ-మంజీ 1. వజ్రముల కూనిక; చా. 2. బట్టలకూనిక.
మంజీలి. చా. వి. — పై. — బ్రులడి. మంజీరు. చా. వి 1: చూ, సమితి. 1; 2. పే మంట. కే వి 1: చూ, శోషము; 3. బాబు చూ, వన్నీ. 1; 3. యెలుసుమనెడుకొప్పి. "గాయముమంట యెక్కువొచ్చిది."
మంటకము. సం. వి. ఆ. శ్రుం. మండగ చూ, ఛిక్తము. [మంటనేయి. మంటలేముడు. కే. వి కాలిన గరిఁ పెడేమురు: మంటనేయి. కే. వి — పై — సదనము. 1. మంటపము. సం. వి. అ. న. రమ్యధ్వనము, చూ, మంటఁబెట్టు. చా. స. శ్రీ: చూ, మండఁబెట్టు. మంటచారి. కే. విణ. 1. జ్వలనశీలుడు; 2. శోషశీలుడు వను. 4, ఆ 44.
మంటిగడ్డ ద్వ. వి. గడ్డ చూ, భూమి. 1. మంటిగోడ ద్వ. వి: చూ, రూ-మట్టిగోడ. మంటిమీసె. ద్వ. వి. (మన్ను + నూనె) చూ, మట్టితెలము
మండ సం. వి. ఆ. ప్రీ. 1. ఉలికా: చూ, శ్రీఫలి. 1, కే. వి (1). కొమ్మ: చూ, కాఖ. 1; (2). చిన్నకొమ్మ స్వా. 4, ఆ. 87: చూ, కాఖ. 1; (3). చిరకాఖ: చూ, కాఖ. 1; (4) చూ, నీలమండ.
మండఁబెట్టు. చా. స. శ్రీ. వహింపఁజేయు: చూ, నలుగురు. 5. (శోషమువచ్చివ్రతులరూప వాడెవరు.)
మండకంచేము. ద్వ. వి. అంబేట్టిన కంచే ము చూ, పారివాణము (పాత్రము. 8)
మండగబ్బ. చా. వి. రూ-మండగబ్బ: చూ, వృత్తికము. 1.

మండనము సం. వి. ఆ. న. 1: చూ, భూష, గాను. 2: 2. అలంకరించేట చూ, భూష గాను. 2, విగ 3 అలంకరించేవది మండనాడు. సం. విగ అలంకరింపపు, అలంకర్త. మండనము సం. వి ఆ పుం, న 1 చేరిక చూ, పదనము 1, 2 చౌనడి చూ, పదివము. 1; వై వి. (1) ముంబి చము చేరిక చూ, మండనము 1. మండిపి. సం వి ఈ స్త్రీ చివ్వుమండనము చూ, పదివము. 1 మండిమ సం వి ఆ. న 1 మిగడ రూ- ముండాము చూ, స్తవ్యము; పుం, న. 2. గంటి చూ, సానిము (1), 3. నెయ్యి నూనె లోనననాని పైలేట చూ, పానిమ్మ 1, పుం 4 ఆమువము* చూ, ప్యదంబక ము, 5 చూ, భూషగాము 2; 6 ఒక కుర్రాకు, దేవి (1) రూ-ముండాము చేత లంకాడుచే చిట్టికోల చూ, సన్వీల మండిలకము సం. వి. ఆ వి. ఎల్లపులుము* చూ, మండలము 8 మండిలగిరి అం చూ, బాహుభగ్గచారములు. మండిలక్కడిము సం వి. ఆ న. అటకమామిడి * చూ, మామిడి. పుం (2) మండిలకగ్గము అం. నూర్తి, చంద్రి, ఆగ్న మండిలసూపగము అం చూ, విశిరితిగ్గి వాములు. మండిలము. సం. కి. ఆ. న 1 చూ, పంబి నుడి, నిర్వి — మిద్యము (2) — నడి- నడిమి—నడిమి (పుం, 2—మూడము చూ, దేశములు, 3 పన్నము చూ, పితము. 1, 4 కలుకాడు పండుకాళ్లతో మండిలాకా ముగా నెలుమేట చూ, స్థానము. 4 (చూ, కలుకాని స్థానములు.), 5 పన్నిద్ద అంకరాలు (చూ, ద్వాదశరాటమండలము), పుం 6 చూ, నమూనాము, 7 కలయాకా

నిముగఁదీర్చివరముక ప్త్యూహము: చూ, ప్త్యూహ హాదేవములు; 8: చూ, కునకము; తిర్. 9 మార్గ్యచందాగ్రిదుల బింబము: చూ, బింబ ము. 6. (చూ, వర్తలము); 10: చూ, పుంస్థానకములు మండలవికల్పము అం చూ, పగ్గరిగములు. మండలప్రూహములు. అం చూ, పగ్గరిగి. ప్త్యూహములు మండలస్వస్తికము అం చూ, కరణములు. మండలాగ్గిణ. సం వి. ఆ. పుం కత్తి చూ- రిష్టి 2 మండలి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1: చూ, సమూ- హము; వా. 2 సమితి చూ, కురిపిర్త, సి. పుం 3 చూ, పర్వము; 4: చూ, మం- డలేశ్వరుడు, 5: చూ, మూర్త్యుడు, 6. పిల్లి: చూ, సూరకము 5; 7 కుక్క: చూ, కునకము. మండలాటి దే. వి గూ-మండిలాటి. మన్త్రి పగ్గిణము చూ, పగ్గిణము. మండలేమండ. సం వి ఆ పుం. ఆధ్వర్యర సార్వభౌములకంటె ఇతరుడైనరాజుచూ, రాజు 1. మండలేశ్వరుడు సం వి ఆ పుం. — పుం — మండినాయి ద్వ. వి నుల్లమారుతము* చూ, వాయువు మండలేశ్వరుడు సం. వి. ఆ. పుం. కల్లమ్మ వాడు చూ, కేంద్రముడు. ముండాటము. దే. వి. పైస్వముతో యాచిం చేట చూ, యాచన. ముండాడు. దే. ప. కిర్. పైస్వముతో యాచిం చే. చూ, కేడు 4 ముండాము సం. వి. ఆ న. 1 చూ, రూ- మండము. 1 దే వి. (1) చూ, రూ- మండము (1). [రూ-మండీ. మండి. దే. వి ఒకకాలు నేలమొకరించేట:

మండిగ. వా. వి. 1. మండటి. చూ, పాసరి; 2. బాగసంతేల మండులమాతడు వట్టిపా చాకరిము: చూ, భాండము. 3. 33. మండిగండ్రోలు. 4. వి. చూ, భావ్యము మండిగము. 5. వి. చాటికి కిందిఅద్దుకొయ్య. చూ, కిల. 2. మండిగలు. 6. వి. బ. మంటక రూ-మండె గలు. 7. క్కెరవేయని గోదుమూస. చూ, భక్తియము. [సజ్జాడు 3 మండికుడు సం. వి. అలంకృతుడు' చూ, మండిపడు 8. ఆ కిరి చూ, మండు. 1 మండిపాలు 9. వి. చూ, సంభ్రము. మండిమ. 10. వి. రూ-మండె. 1. కొప్పకంకు లు పాగాకు లోనగునది ముగ్గుటకై ప్రోగు చేసి విడిచిపెట్టుట; 2. ఎగురవోయక ముందు కళ్ళములో ప్రోగుచేసినధాన్యపురాని మండిలూటి 3. వి. చూ. రూ-మండిలూటి మండి 4. వి. చూ, రూ-మండి [మట్లకాస్త్రము. మండిలు 5. వి. బ. మల్లవిద్యాభేదిము చూ, మండు. 6. ఆ. కిరి 1. జ్వలింపే పాండు 2, ఆ 109, పా. 4, ఆ. 88 చూ, వెలుగు. 5 (చూ, మండు. 3), 2. మేలుకుమనికొమ్మ "గాయము మండుచేస్తది", 3 ఈర్వాదులచే తనియే అడిచిపడు, ఎగిరిపడు (చూ, మండు 1) మండులెల. 7. వి. వసంతమునుపు 8. పారి 2, ఆ. 194 చూ, మానవ్యము మండువా 9. వి. 1 మండురా 2. క తట్టు గోడనని గుట్టలపాల పా. 1, ఆ 40 చూ, సదనము 1; 2 చతురముగా స్తంభ ములమీద దించినది, 3 పోక' చూ, సం నము 1; చా 4 నాలుగిండ్ల బవంతిపడుచు ను వెలుగునచ్చుటకును వానదరు కడుటకు ను తగవ కాశీగ్రామము "మండువాలోగిరి"

మండువాలోగిరి వా. వి నాలుగిండ్ల బవంతి: చూ, సదనము. 1. మంహకవల్లము. పా. కప్పలవలకెక్కి డలోలెట్టగా నిలువకి పారిపోవుచేడు నశురీతి [చూ*. చూ, శోణకము. మంహకవల్లము. సం వి ఆ తుం దుండిగ మంహకవల్లి సం వి ఈ (క్రీ. 1 పొన్న గంటి*. చూ, శిరపారము; 2 చూ, బెండక; 3. చూ, మంట్టి* 1. మంహకవల్లికానాయము పా. కప్ప వాట్లు చేసినట్లు కొంచెముచని చేసి యనిదిచి మిటికొంత చేయుటయవరీతి. మంహకవల్లికానాయము పా. కప్ప పాము నోటమండియురింగనుమింగింపునమరీతి. మంహకము సం వి. ఆ తుం. 1. కప్ప' చూ, పారి. 12, 2 చూ, మంహకవల్లము మంహకుడు. సం. వి. ఆ తుం ఒకలుని: చూ, సవాగి. మంహును. సం వి. ఆ న. 1 ఇనుబచిత్తె ము చూ, కింఘాణము 1; 2 ఇనుబచిత్తెము తోడతేసిననీంచూరము' చూ, కింఘాణము. 1. మండె 2. వి. చూ, రూ-మండియ మండిగలు. 3. వి. బ. మంటక చూ, రూ- మండిగలు. 4. కి. 204, 2. కి. 134 మండెచేటనలుగు వా. వి. ఎగురిలోనిన వడ్ల రాసిపైన చేటతో నవపురెట్టుట మండెము. 5. వి 1' చూ, రూ-మాడెము. దుగ్గమసలము. చూ, స్థానము, 1; 2' చూ, మావ్యము 1. మండిచేటనలుగు వా. వి. ఎగురిలోయని వడ్లరాసిపైన చేటతో నవలుగురెట్టుట: చూ, వెంటినలుగు [తము మండిగి 7. వి. ఒకముండ్లచెట్టు చూ, పు మండ్రోట. 8. వి. చూ, పుట్టచేలు. మండ్రోటము. 9. వి. చూ, సంభ్రము. 10. పారి. 2, ఆ. 187

మందాగ్రము. దే ఆ కిరీ యా, సంకాపింయే. మంత్ర సం. విగ. (బు. ఈ. బు) ఆలోచించేవాడు.

మంత్రము. వై. వి. మంత్రము. 1. ఆలోచన, వారి. ఉ. 1, ఆ. 14: యా, యోచన; 2. ఏకాంతము. అచ్చ. మం, కాం. 88: యా, రహస్యము. 1; ఆం 3 తిక్కలలో మూడవది: యా, జేతనము; 4 (యా, తిక్కలు.)

మంత్రము. వై. వి. మంత్రము. రూ-మంత్ర-మంత్రము. 1 పరిపూర్ణము, 2. జాల విద్య: యా, విద్యలు, 3 గాఢతీర్థిలోనగు నది: యా, గాఢతీర్థి (యా, మంత్రము. 1.) 4 యా, మంత్రము. 1.

మంత్రము. వై. వి. మంత్రము. పరిపూర్ణ మంత్రము. రూ-మంత్రము. మంత్రము. సం. విగ. ఆలోచించబడినవాడు. మంత్రము. వై. వి. మంత్రము. పరిపూర్ణము. ఉ. రా. 3, ఆ. 230: యా, పరిపూర్ణము. 1.

మంత్రము. వై. ఆ కిరీ. 1 మంత్రము. వై. మంత్రము. వా. 2. మంత్రము. యా, విలయ

మంత్రము. వై. వి. 1. మంత్రము. అచ్చ. కిరీ. 1, కాం. 8: యా, రూ-మంత్రము; 2. చదివెగము లోని రాజకర్తావసరము. యా, మంత్రము; 3 యా, రూ-మంత్రము. 1. కళా 2, ఆ 48; 4 యా, రూ-మంత్రము. 2, దే వి. 5. యా, పరిపూర్ణము. 1.

మంత్రము. కిరీ. వా. 5. ద్వ. వి. యా, 5. 5 ఆం. భా. శ్చ 4. [రూ-మంత్రము. మంత్రము. వై. వి. మంత్రము. యా, మంత్రము. సం. వి. ఉ. కిరీ. 1. తెలివి: యా, మంత్రము. 2; పుం. 2 యా, మంత్రము; 3. యా, మంత్రము; 4 రా. యా, రా. 1.

మంత్రము. వై. వి. మంత్రము. యా, రూ-మంత్రము.

మంత్రము. ద్వ. వి. (మంత్రము + కాడు) ఇంద్రకాలవిద్య తెలిగినవాడు. అచ్చ. యా, కాం. 448: యా, వ్యాకర్ణాహి. మంత్రము. సం. వి. ఆ కిరీ. మంత్రము. రూ-మంత్రము. రహస్యలోచన: యా, యోచన.

మంత్రము. సం. వి. ఆ. స. — వై. — మంత్రము. సం. వి. ఇ. పుం. అచ్చ: యా, పచ్చి. 1. మంత్రము. అం: యా, అరూఢము. మంత్రము. అం. బుగ్గెనరూఢము. మంత్రము. అం. పుం. 4000. (దీనివ్యాపకముగానరాదు): యా, రూఢము

మంత్రము. సం. వి. ఆ. పుం. (విరాంధిక బడునది) 1 మంత్రము అంకము, ఆ (మ్ర) మ, క్షి ప నీ, గు వ్యా భా వీ తము, మనువు. (తె). — మంత్రము. తద్వి శేషము. — అ. అష్టాక్షరమంత్రము. (పం హీం సా: శ్రీం క్షీం ఓం సహస్రన పత్యపత్య: 1 దేవీపంచాక్షరి (ఓం ఈం ఈం నమ:); 3. వారాయణాష్టాక్షరి. (అష్టాక్షరి) (ఓం సహస్రనామనామ); 4. రామాష్టాక్షరి (ఓం శ్రీం రాంరామ నమ:); 5. వాసుదేవ వ్యాధిక్షరి (ఓం సహస్రనతే వాసుదేవా); 6. శివదాక్షరి (పత్యక్షరి) (పంచాక్షరి) (ఓం నమ: శ్చవా); 7 శ్రీరాజరాజేశ్వరీ పంచ దక్షాక్షరి (క, ఏ, ఈ, ల, హీం, హ, స, క, హ, ల, హీం, స, క, ల, హీం); 8. మార్యాష్టాక్షరి (సారాష్టాక్షరి) (ఓం పుణిసూరియ అదిత్యమ్); 9. సాధాగ్న విద్యేశ్వరిపంచాక్షరి. (శ్రీం క్షీం హీం బూం

[illegible][illegible]

మందకట్టు. దే. వి. 1. గొట్టపల్లెవాడు ఏర్పట
యొన్న యెల్పాటు: మందగట్టు; వా.
2: చూ, పెంటగట్టు; 3. పరిమళ్యయందు
బలమునకై పశువులను నిలపుట మందగట్టు
మందగట్టు దే. వా. వి. — పై. — [మందగట్టు.
మందగామి సం. వి. (క. ఈ. క.): చూ,
మందగిందే. పై. అ. కి. 1. మందిమగు “అక
లిమందగించెను” కేసెరు. (సం) — మంద
భవించే, వా. 2: చూ, సన్నగిలు. “వాడి
మందగించినది.” 3: తగ్గ “పరిమందగించెను.”
మందగొను దే. అ. కి. 1. మందగొనాడు.
మందట దే. వి. 1. పద్మవహారయోగ్యము; 2: చూ,
సమావము. 1. సం. వ. నా 1, అ. 563;
3: చూ, వివరము 1 పా. 7, అ. 30
మందటిలు. దే. అ. కి. 1. రూ. మందటిలు. అవ
ను య 4, అ. 81 చూ, సుగ్రహము. 2.
మందకి. పై. వి. 1. మందకరా. లాము
చూ, సవనము 1; వా. 2. ఉమ్మడి “మా
కునుమాకును పద్మవహారయోగ్యమందడివిడి పోవ
యెను.” “గోడమందకి” మొ
మందడిడు దే. వి. (మందకి + ఈడు) గుట్ట
పువారి చూ, పాపిణి.
మందడియేక దే. వి. కుంకళపులుగు చూ,
డియేక [అ. 15: చూ, వేగి
మందపోయాలు ప్య. వి. గొట్టగి పొందు 2;
మందను. సం. వి. అ. పుం. 1 గజవాతి విశే
షము (యద్ధికాలమందు వాహనయోగ్య
మైనది) చూ, మాస్తి; వి. 2. చూ, ప
వేగి చూ, ముగ్ధము 2; 3. మెలగిది
చూ, మందగము 3, అం. 4: చూ, గజవా
తులు, 5: చూ, ముగ్ధపులు, 6: చూ,
వాడికాకిములు; 7: చూ, కుగిలులు;
దే. వి. (1). టిట్టము. చూ, పాండగిము
2, (2) లాపు: చూ, మోలము. 2.

మందరము. సం. వి. అ. పుం. 1. కర్మపుగోం
డ: చూ, పద్మకము; 2. మందారము కర్మ
పుగము: చూ, కర్మపుగములు; 3: చూ,
పద్మము; వి. 4. అలసము: చూ, విలంబ
ము. 1; 5. బహుళము: చూ, సేరాళము.
మందరాన రి. అం: చూ, అనుభావగతులు.
మందరి. దే. వి: చూ, పైద్యుడు
మందల. దే. వి. 1. ఉనులు: చూ, పొగము.
కి. 2. మేర: చూ, విధము. 1; 3: చూ,
సమావము. 1; వా. 4. పాద్య: చూ, సీమ. 1.
మందరిందే దే. స. కి. 1. చెప్పు చూ, పరి
యే, 2. అజ్ఞానియే భాగ. 2, సం. 180;
చూ, పెరియే; 3. మందరియే అని. 2, 3.
అ. 25: చూ, విన్నవించు; 4: చూ, పావ్యే
రించే, 5. కలలు చూ, యోచించే;
వా. 8. అదమాముయే. (కొద్దిగాకీయే):
చూ, కీయే [2. అదమాముయే.
మందరిపు దే. వి. 1: చూ, పద్మవహరము. 3;
మందిన పై. వి. మందారాపా రూ. మందసము.
పై. చూ, సందకా [83.
మందసము. పై. వి. — పై. — నీలా. 2, అ.
మందపిరిము సం. వి. అ. పుం. చిలువగతు:
చూ, పోసము 1.
మందహాసము సం. వి. అ. పుం. — పై. —
మందాని. సం. వి. ఈ. పై. 1. గంగ. చూ,
విడి; 2. అకళగంగ: చూ, పది; 3. అణు
పరేంద్ర అణువి చూ, పై; పా. 4: చూ,
పుక్తము 1. [చూ, పుక్తము.
మందాసు. దే. వి. (మందు + అసు) ఒప్పి:
మందాకారితము. పా: చూ, పుక్తము. 1.
("మ, భ, ప, త, థ, గగములు 11 యతి.
15 వ పదస్సు.")
మందాక్షము సం. వి. అ. ప: చూ, సిగ్గు.
మందాగ్ని. సం. వి. ఇ. పుం: అగ్నిమాంధ్యము.
మందాత్మగోళము. అం: చూ, పద్మగోళములు

మందామణి సం. వి. ఈ శ్రీ పెద్దరావ
చూ, పాకెయి. 6-0.

మందారము. సం. వి. అ త్రిం. 1. ఈగిమోగును:
చూ, వేలుత్రు. 2. జిల్లేడు* చూ, విక్
రణము; 3 పారిధ్యము* చూ, వారిదము
(1); అం. 4: చూ, కల్పవృక్షములు; 5: వి
(1) మేఘావరణము. చూ, మేఘము 1.

నంది దే. వి 1 జనము చూ, సంతతి. 1,
వా 2 సంభావము చూ, సంతతి. 1,
3 నువి 4, రా 6, ౮ 105 చూ, పరి
వాగము 1, 4 కాలబలము చూ 4, ౮
155 చూ, భటుడు; వా ౪ 5 మేట్టుకు
లు “ఇండ్లివారు ఎంతమందినవ్వి (ఎంకి
మందిపందలు మేట్టులులు.)” చూ, సం
బంధ 1

మందిరము సం. వి అ న 1 ఇల్లు చూ, సద
నము. 1, 2 కట్టణము* చూ, దేశములు,
వా 3 దేశగృహము: చూ, సదనము 1,
4. అల్పదేవాలయము, ఇంటిలోని కేవల
పీఠము (అని కొందఱు) “రామమందిరము”
చూ, సదనము. 1, త్రిం. 4 చూ, సముద్రము
మందీధినియే సం అ కి 1 చూ, మంద
గియే 1, వా 2 చూ, మందగియే. 2.

మందు దే. వి 1 (ఇందు(చూ)ధన్యులు, చూగ్గ
ములు, శేష్యములు, కహాయములు, ఘృతి
ములు, తైలములు, దాగినకములు, ఇంటికొవ
ధములు, అంజనములు, కహాయములు, జనని
ములు మొదలగునవి చేయును) (సం) —
అగదము, అగారయపు, దోషధము, కమ
లము, గదారాతి, జయపు-జాయపు, తం
రియి, పరికిరియ, క్షేపజయ-క్షేపజయము,
యోగము; తద్విశేషములు. ౧ అతికియే
మందునకు (సం) — బీషగజ్జ, పిషాచధ
ము, బీషానపు; ౨. కంటి మందునకు

(సం) — డాలకము; 3. కృత్యము మందు
నకు. (సం). — కుత్తికము, కుప్పప్పుడు, కుప్ప
హంతి, వాకువి, హితావళి; ౪. త్రింటిమం
దునకు (సం) — ఉపవాహము (తే) —
మిలాను-మెలూము- మెలూము, ౫. బాకెం
తమందునకు (తే). — కామము (సం) - పర్వత్య;
౬. విష్ణులమందునకు. (సం) — కారము;
7. తల్లముతో పండిన మందునకు (సం) —
గుడకము, గుడేరము; ౮. విషమునకు —
(చూ, సంగరము 8), (మిగతవానికి “చూ,
సంగరము 8”), 2 వ్యోమధము. ఋక్తు:
చూ, రాజ్యము; వా 3 చావునకు
ఇచ్చేది దోషధము “మందులవాడు మం
దుకైతే కాకించే పెను”. చూ, సంగరము
8; 4 చికిత్స, ఉపకరిమము, పరికరిమ
ము, పరికిరియ, పరికిరణము; 5. చూ,
చిరత్తు; వి. 8 చూ, వెక్కినము 3

మందుడు. సం. వి. అ త్రిం 1 శని చూ,
రావూపు 2: 2 చూ, సోమరి. 3: చూ,
హిమడు, 4 ఇచ్చేవచ్చినట్లు తిరుగునాడు:
చూ, సంచారి 3, 5 నిర్యాస్యుడు చూ,
వాకికె; 6. చూ, స్వగడు; 7 చూ,
వ్యాధితుడు [చూ, సదనము 1.

మందుపట్ట: దే. వి బాణసంచే చేసేడుకాల:
మందుభాయి వా వి. నల్లమందురినెడి శత్రులు
గొంటు* చూ, వ్యాధితుడు.

మందుపల ద్వి వి మందుకెట్టుండుకొండి:
చూ, హిమాలయము (పరికిరియ)

మందుగరి సం. వి. అ శ్రీ. 1 మందువా.
లాయము: చూ, సదనము 1; 2. పడికి:
చూ, కయ్య. 1.

మందురుకుడు. సం. వి అ త్రిం చూ, ప్రింప
డీడు వికృ. 3, ౮ 17. [సపు
మందూరా. దే. వి చంద్రుడు: చూ, హిమాల

మందులవారి చే విధి 1 మల్లమంగురెట్టువది; 2. మల్లమంగురెట్టువాడు మందులవాడు మందులవాడు వా విధి 1 చూ, మందుల వాడి. 2, 3 మందులు ఆ మెట్టుడువాడు, 3 మందులు చేయువాడు, 4 చూ, మందుల; 5 బికానోకెరారుడు చూ, మెట్టుడు 1 మందులను చే వి 1 ఉ పేర్. చూ, సె.కులు, 2 చూ, పరిహాసము, 3 పేర్ నును, పేర్ నును (ఆనకొండలు) ఫో 4 ఆ 157 చూ, పేర్ నును. 1 మందులను సె వి 1 ఉ పేర్ 1 రావూని ఫార్మ చూ, ఫార్మ, ఆం 2 చూ, కిస్ట కిలు [చూ, పేర్ నును మందులను. సె వి ఆ స, విధి ఇంకా చేడి మందుల, పేర్ నును ఆం చూ, అంకా ను, 3 [అంకా నులు మందులను ఆం చూ, సందానికెరారు వందులు సె వి 1 గంకే మెది (వర్తి ము) చూ, వర్తి 2, ఆం 2 చూ, పాదు మందులను ఆం చూ, ఉచ్చతము. (పాదు మందులను సె వి 7 పర్వల గుంపు) [అంకా నులు మందులను. ఆం చూ, సందానికెరారు మందులను. ఆం — — [మెట్టుడు. మందులు. చే ఆ కి రూ-మంకెట్టు. చూ, మంకెట్టు. చే ఆ కి — — పా. 1, ఆ కి 1, ఆ పేర్ మెట్టు మెట్టు మెట్టు. 1, ఆ 147 చూ, పాదు. మందులను 1 ఆ కి 1 చూ, మందులు ఆ, పా. 4, ఆ. 28, పేర్ 2 మందు గలుపు. [మ, పాదు. మందులు 3 కె కె కె కె (సె) — — మందులను చే సె కి చూ, పాదు 1, పా. 2, ఆ 154.

మందు. చే. వి. అంకడ-అంకడము, ముప్పె మంధము సె. వి. ఆ. ప: చూ, పా. (క) మకరకీర్తి అం: చూ, కీర్తియంగములు. (అంగము 9) మకరంకె. సె వి ఆ. ఫం 1 ఆననము కె. మమము, పుష్కరికము, మగంధము. (కె) — కె. మగంధ, పూ. చేనియ-పూ. చేని- పూ. చేనియ ("చూ, మమనోజము."), ఆం 3 చూ, పవ్యకె. ములు మకరంకె. సె వి. ఈ. పేర్ నును మె. పి. ముఖమేర్పించిన కంకెరూ. చూ, పూ. పి. గము 2 మకరంకె. సె వి. ఆ. ప. మె. పి. ముఖ మె. పి. పేర్ నును పుష్కరికము: చూ, పూ. పి. గము 2 [గర్వణాడు. మకరకేతముడు సె వి. ఆ. ఫం చూ, మక మకా. పి. సె వి. ఆ. ప. రూ-మకా. పి. సె. ఈ. రూ. 6, ఆ 78 చూ, గర్వము 1. మకరకే. గము సె. వి. ఆ. ఫం, స మె. పి. రూ. మేర్పించిన కే. రి. గము (చూ, కే. రి. గము) [నములు మకరకే. గములు గర్వణాడు ఆం. చూ, పో. ర మకరకే. గము. సె వి. ఆ. ఫం చూ, మక రాంకుడు మకరము సె వి ఆ. ఫం. 1. పేర్ చే. చూ, మకరము 1, 2. మె. పి. చూ, మకరము 1, ఆం 3. మకరముమంధి చూ, పి. పి. చూ, పి. పి. 1-2, 4. అభి. చూ, పా. పి. పి. చూ, పర్వణము 1, 5 మె. పి. రా. పి. చూ, రా. పి. చూ, ఆ. నములు; 7 చూ, కే. పి. ములు, 8 చూ, పో. గ. పూ. ములు, 9: చూ, పి. పి. పూ. పూ. ములు, పా. వి ఆ. ఫం 10. మట్టుమధ్య మును, మం. పే. "పేర్ నును మె. పి. గ మకరములో పచ్చిని "

మకరాంకుడు. సం. వి. ఆ. త్రిం. చూ. మక్కనుడు.

మకరాలయము. సం. వి. ఆ. త్రిం. చూ. మకరిక. సం. వి. ఆ. త్రిం. త్రిపుట చెక్కిరిం
లోనగు తావుయందు లింగమో వాగిగాడు
మకరసూచమగు పుష్ప ఉ. రా 1, 4
44 మకరికాచిత్రియ

మకరికాచిత్రియ. సం. వి. ఆ. స. పై —
మకరినల వి. 2 ముగములనుబట్టి దండల
చూ. వల 1 స్థలము, ఎ.ప.

మకారు. వా. వి. పర్యాయమునుమనిలయే
మకరి ప. వి 1 వలపు చూ. పట్టము 8,
2 ముగము. మార్గము చూ. మగము 1.

మకరి వా. వి. చూ. మకరి. 2 సీసకము (1)
మకుటము సం. వి. ఆ. ప కీటము చూ.
మకుటము సం. వి. ఆ. త్రిం 1 అగ్రము చూ.
మకుటము, 2 చూ. పొగడికి, 3 చూ.

మకెపువ్వు; 4. కుమ్మరిసారెడిచి మెక్కు
మకుట. 7 వి. చూ. మార్గము
మకుడకము చే వి. పై —

మకుప్పకము సం. వి. ఆ. త్రిం. బ (చూ. మకుప్పకము.
మకుప్పకము-మకుప్పకము- మకుప్పకము)
అడవి పెసల, చూ. పెసల. [విశ్లే 4.
మకులకము సం. వి. ఆ. త్రిం పంకి* చూ.
మకులము సం. వి. ఆ. త్రిం — పై —

మక్క. పై వి. 1 నితంబైక పొక్కుము
మలను-మల, 2 కెడలెక్కి పొక్కి మపున
బుట్టి 2 అతాయకరిమగు నెత్తునగడ్డ మక్క
నగాయ: చూ. పర్యాయము 1, 3 కాలిగుండ
ము చూ. యొక్కరు

మక్కనగాయ ద్వ వి. చూ. మక్క. 2.

మక్కలు పై. వి. ముగము మెక్కి-మల
చూ. స్తంబకరి (ధావ్యము).

మక్కలుము. సం. వి. ఆ. త్రిం చూ. మక్క. 2.

మక్కరించే దే ఆ. కిర్. 1 తిరుగుకొను:
చూ. విమరీయ; 2 చూ. సరివము. 2
పై 6, ఆ 108, 3 చూ. సరివము. ఉ.
వారి 6, ఆ 250; ఆం-కెర్ 4 తిరుగు
కొనలేయు ప్యా 1, ఆ 53; 5 సరివ
యే కా. 3, ఆ 118, 6 సరిపోల్చు ఉ.
వారి 5, ఆ 50

మక్క. పై వి. ముగము యనవచేకమందిరి
ముఖ్యపట్టము-చూ. సీమ. (1) (చేకము.)
మక్క చే వి. పొక్కుము చూ. పండు. 2.
మక్కకిమక్క. 1 ఉన్నరున్నటు “క
ల్లు సేయుచో, మక్కకిమక్క-యన్నటు
మార్చినకావ్యము కావ్య మెట్లగున” (శ్రీ
నివాసవిలాసము); వా. 2. వారు చేసిన
కీడుచేయుట. “కెట్లచెట్లు యన్నటుల
మక్కకిమక్క-చేయు.”; 3 ఆనలుగు సరి
యనవకలు

మక్క. వి 1 మార్గము చూ. మగి
నము 1, 2 చింకలంబలితో పొక్కుల
కెట్టిన అకుట; ఆ. కిర్ 3 కాంతిగా
మగు చూ. మార్గము; 4 చూ. కోపించే
పంచ వా 2, ఆ 179, 5 చూ. మ
సించే య 3, ఆ 128, 6 కిర్.
8, గీటు. అచ్చ. య. కాం 428 చూ.
ఆకు, వా. వి. బ. 7 పువారులయొక్క
సాలితాటికొనము కిట్టెడు కట్టెలులు;
బ. 8 పువారులయొక్క అగ్రంకిమల నిటు
పటుగర్చెప్పెకొయ్యకునకలు; బ. 9, ఎము
కలు చూ. కల్లుము. 1

మక్క. ప. చే వి. మారిమ. చూ. స్నేహము 1
మక్క. చే. వి. బ చూ. మక్క. 8

మక్క వా. వి. పైకు ఈనాందానకిచ్చెడు
చావ్యాదికము.

మక్షిక. సం. వి. ఆ. త్రిం కిర్మిలునము.
శిఖిర్మి గంధలోలప, చిల్లిగ, సీలగుపు.

(తె) — ఈగ-ఈగె, ఈవ-ఈవి, వల్లవి
యాల, తిట్టేశేమిలులు — అడవి
యాలను — తొట్టి, తొట్టికి, గోమట్టికి,
చంకిము, వనమట్టికి. (తె) — అడవి
యాల అడవిగె, తొట్టిగె-తొట్టిగె-
తోలుగె; ౧. కణుదురీగెను. — కంట
క, కంటకావన, కణ, కాపుకారి, గండోలి.
గండోలి, గప్పిలి, తృణపట్టుచును, భృం
గడోలము, వగటము, వగోలము, వింపు
వృ, కూకటిము (తె) — కందురీగె-
కందురు-కమందురీగె-కమందురీగె, కమం
దురు — కమందురు-కమందురు, ౩ చిన్న
యాలగె — తొట్టిచంకి, ౪. తేనెటి
గెను. — తొట్టి, చతంగి, తొట్టి, మధు
క్షి, సెప్ప (తె) — తొట్టిగె, తేనెటి
గె-తేనెగె, తొట్టిగె-తొట్టిగె, తేనెయాల
౪, తేనెయాలగె; ౫ నీరు పట్టు
యాలగెను. — తొట్టి, ౬. తొట్టిపట్టుయాల
గె — తొట్టిపట్టుయాలగె, తొట్టి, ౭ వకు
మట్టిగెను-వకుమట్టిగె (తె) — తొట్టిగె-
తోలుగె-తోలుగె, ౮. తొట్టిగెను
(తె) — తొట్టి తొట్టిగె-తొట్టిగె-తొట్టిగె-
తొట్టిగె, తొట్టిగె-తొట్టిగె, తొట్టిగె-
తొట్టిగె (తె) — ఈగెలు (మిగతవానికి “చూ,
వలెను”) [యెడము
మిగతము, సం ౩ ఆ. తొ. రూ-మిగతము చూ,
మిగతముగెను సం. వి ౩ తొ. ఇందుగెను
చూ, సహవాగితుడు.
మ. వలెగెను సం. వి ౩ తొ. — తొ. —
మగ దే వి తొ. తొ. “మగవాడు”
మగటమి దే వి చూ, పొమును. 1 (ఇది
చింత్యము) [తొట్టిగెను 1
మగటమి దే వి 1. — తొ. — 2: చూ,
మగటమి దే వి 1. తొట్టిగెను నిర్ణయ. 1, ఆ.
+ చూ, మిగతముగెను, 2 తొట్టి చూ,

పామి. 2; 3. తొట్టిగె. రామా. 5, ఆ
204: చూ, పొమి. 1; 4. తొట్టిగె-చూ,
పొమిగెను 2; (తొట్టిగె-చంకిగెను తొట్టి
మ “మగపాటు, మగపొందు”) ము.
మగటమిదేనియాడుది. అం. చూ, తొట్టిగె
ములు
మగచెయ్యలు ద్వ. వి బ చూ, సంతోగము.
మగటమి. అం. మూడుగురువులు, “చతురంకా”.
చూ, తొట్టిగెను.
మగటమి దే వి 1 చూ, పొమి. 1,
2 చూ, తొట్టిగెను 1.
మగటి. దే వి. మెగటి.
మగటమి అం. చూ, తొట్టిగెను
మగటమి సం. వి. ఆ తొ. వంకావలి దే వి
వకువాడు రూ-మగటమి, మగటమి
చూ, వంక [వంకావలి.
మగటమి. దే వి. (మగటి + అల) చూ,
మగటమిగెను. వా. వి. తొట్టి, తొట్టిగెను
మగటి ౩ తొట్టిగెను వగలాడి దే. వి. చూ,
తొట్టి. 1.
మగటిగెను. వా. వి. చూ, తొట్టిగెను.
మగటమి. వా. వి. బ చూ, మగచెయ్యలు
మగటమి దే వి చూ, మగటిమి. 2
మగటమి దే వి. 1. — తొ. — 2 చూ, వంక
కూటమి
మగటమిములు దే వి. బ చూ, మగచెయ్యలు.
మగటమిగెను. ద్వ. వి. పొమి. 2
మగటమి తొట్టిగెను. ద్వ. వి. పొమి. 2 (తొట్టి
మి. 2, ఆ ౪ చూ, “తొట్టి. 4 (తొట్టి
మి 1)
మగటమిగెను. ద్వ. వి. పొమి. 2
మగటమిగెను. ద్వ. వి. చూ, మగటమిగెను.
మగటమి దే వి: చూ, మగటమిగెను.
మగటమి. దే. వి. చూ, వంకకూటమి.

మగవాఁడు. దే. వి 1 చూ, మగఁడు. 1.

విజ. 1, అ. 78, 2 చూ, మగఁడు. 4.

మగవానిపదక. పా (దీనికి ఉపమానములు — ఏనుఁగు, ఎద్దు, సింహము)

మగవానిపదము పా (దీనికి ఉపమానములు —

తలఁపు.) [య చూ, వాగసరము 1

మగిడి 'దే వి పామలవాఁడు ఊడడువాద్య

మగియించే. దే.ప.కి. వేంపు చూ, పంపించే

మగుడ దే. ది. పునరగ్రహచూ, పెండియ

మగుడఁడు ద్య ఆ కి పురలుచూ, పట్టియ

మగుడు దే ఆ. కి — పై — [య.

మగుడుదే, దే 'శ్రీ మగుడఁడేయ.యా-మగు

మగుడుదే దే — పై — [మరులు

మగులు దే వి గోపమోదికవ్య మదురు-

మగులుగోడ ద్య వి మదురుపెట్టినగోడ, మదు

రుగోడ కి కా. 3, ఆ. 80 చూ, మగులుగోడ

మగుడు. దే. వి 1, యుది. చూ, (ప్రీ)

మగ్గపుగుంక ద్య వి పా రవాఁడు సేయుటకు

సూర్యున్న పుడుకాలుచోయేకొనెడుపల్లము

హంస. 2, అ. 11

మగ్గులు దే వి. పా రవాఁడు సేయుతుంకొను

తీర్చికోపములు (ఉపకరిణములు). - గ. ఆయ్య;

3 అను; ఆనుగోవి; 3 కారపుబడును; ర.

కుంచీయ-కుంచె. ౫ (సు) — తింతావర్చ

కము, ౬. పండియ. చంపె, పండికట్ట,

పంకెకొరి, పంకె (సం) — తనసము-

తీర్చెము, 2, పడుగు. (సం) — ఆతాన

ము, తంతిము, ౦ పలక; ౯. పేకి; ౧౦

లాక, లాకచేయ, లాకబద్ధ. (సం). — పగి

వాడి; ౧౧ లాకకట్ట; ౧౨. పరి; (మిగత

వానికి "చూ, పరి. 2") (గ) మగ్గము

యొక్క ఉపకరిణములు — (ఇందుకోగ్ని

కిరికలుకావేరవు) అయ్యే ఆ కు కుట,

అయ్యేబద్ధి, అయ్యేతాడు, ఆరిక (తడు

పుట; అయ్యట (చేయుట); ఊడితెలు,

కండి; గడ్డపాలు, గడ్డపలుగు; చేడు;

చేడుములు, యెట్టుకట్టులు, యెట్టుబద్ధలు,

గుడిబద్ధలు, గోడ, గంక; తోవ్వలు-ను

వ్వలు; దోవియ-కోనె, వాడి, వాడిముల్లు;

నేతలాకలు, బండి, మెలలాకలు; మోడు;

మోకుగిలక; మద్దకడ్డి (3) రాట్నములొని

భాగములు. — అడ్డ; అకులు; ఇరుసు; ఊ

చేలు; 1 దురు; నుంచేలు; చెవులపడుచు వా

రము; చెవులపేట; తోక్కుడుపేట; వార

ము, తోగు, తంతువు (మిగిలినానికి "చూ,

పరి. 2.") [వాడు.

మగ్గరి. దే. వి (మగ్గుము + అరి) చూ, పా ర

మగ్గ దే. ఆ. కి. ఉక్కచే తెమ్మగ్గిచెడు:

మగ్గుడుపాలు

మగ్గుడు దే వి మగ్గుట '

మగ్గుడుపాలు. దే. ఆ. కి. చూ, మగ్గు

మగ్గురు వా వి. అధికారము. [వీరము.

మగ్గుము. సం విజ. మునిగినది చూ, విగా

మగు సం వి ఆ. (ప్రీ) 1 చూ, మగ్గులు;

ఆం 2 చూ, పిరయలయేక్కు

మగుము సం. 2 ఆ. పుం. 1 చూ, యా-

మగుము; 2 ఒకదీవి చూ, లంక (1)

మగువంతుడు. సం. వి. పుం. చూ, యా-

మగువంతుడు

మగువుడు సం వి పుం. — పై —

మగువువు. సం వి. ఊ పుం. కుక్కోడు:

చూ, రాహువు. 2

మచర్చిక ఆం: చూ, శ్రేష్ఠవాచకములు

మచ్చిక. దే వి. యా-మచ్చిక-మచ్చిక. 1 శ్రీ

మము చూ, మేముము 1; 2 మోము-

భాగ. 7, పుం. 48, మార్క. 5, ఆ.

200: చూ, పలపు 2, 3 చూ, వాంఛ

4: చూ, బుద్ధిగము. 1

మద్వికనకు ద్వ. ఆ కీర్తి. 1: చూ, మరుణా
ను 1; 2 చూ, స్వకీంఠే
మద్విక దే 2: చూ, రూ-మద్విక.
మద్విక. దే వి — 2) — (చాంధ్రము. — 2: 6, ఆ. 70)
మద్వికంటి. ద్వ. వి. (మద్వికము + కిన్ను)
1 చే. చలంట్రి కిన్నులగల అడుగు చూ,
ప్రీతి, 2 అడుగు కళా 2, ఆ 139 చూ,
ప్రీతి
మద్వికము వై 2 = మద్వి. 1 చే. చ చూ,
మద్వికము 1, 2 చిన్నము చూ, లక్షణ
ము 1, 2 చంద్రికాంకము చూ, లక్షణ
ము 1
మద్వి దే వి 1 మా-మద్వికము గామపునామ
కు చూ, లక్షణము 1, 2 చూ, పట్టుము
దే, 3 చూ, మా-మద్వికము 3
మద్వికాయు. దే ఆ కీర్తి చూ, కీంఠే
మద్వికము దే వి చూ, మా-మద్విక 1 వసు,
6, ఆ 73
మద్వికము వై. వి = మద్వి. 1 చూ,
మాద్వికము 1, 2 చూ, విశోధము
మద్విక వై 2: 2 (మద్వికము + ఇ) 1 - మద్వి
దే. 2: చూ, శత్రువు, 2 : 2: 2: చూ,
చోడకుడు. 1, 2 చూ, మాద్వికగిరియకు
గౌగ 6, స్కం 273
మద్వికంఠే వై ఆ కీర్తి 1 వేలకట్టు చూ,
నూమకీను 3, 2 చూ, ద్వంఠే భాగ
1, స్కం 332
మద్వికము వై వి = మద్వి. 1 చూ, మద్వి
కము 1. వాద్య 1, ఆ 24, 2 చూ, మ
ద్వికము 2, 3 చూ, పోటి 1 : 2: 3. 5,
ఆ. 82
మద్వికంఠే. వై. ఆ. కీర్తి 1 చూ, రూ-మ
ద్వికంఠే. 1. వికర్తి 4, ఆ 4, 2 చూ,
రూ-మద్వికంఠే. 2. వై. 4, ఆ. 85

మద్వికేడు. వై. వి. = మద్విక (మద్విక +
ఈడు) చూ, మద్విక. 3 పర్తి. 1, ఆ.
77 (పార్థమున ఈడు)
మద్వికేడు. ద్వ. వి. చూ, పట్టుము
మద్వి దే వి 1 మా-మద్వికములేది మద్వి
కము. అప్పు ఆ, కాం 10 చూ, మనము 1,
2 చూ, మద్వి. 3: చూ,
పర్తి. 10, స్కం 10, పర్తి. 10,
1397, 4 మద్వికంఠే మద్విక అగపా
లెవాడిచ్చెడు చంద్రికాగారముల మద్వి,
మద్వికము చూ, లోహము 1; 5. చూ
దిరి చూ, పామ్రము
మద్విక కీ. ద్వ. వి. మోటక కీర్తి చూ, పర్తి 2.
మద్వికము కీ. దే వి చూ, మద్వి 4.
మద్విక. దే వి 2 చంద్రికాగారముల మద్వి
కములు వాంస 2, ఆ 181: చూ, లోహ
ము 1. [మద్వికము 1.
మద్వికము సం 2: ఆ తుం = మద్వికము చూ,
మద్వి సం వి ఆ. ప్రీతి, 2: తుం 1. చెట్టుచేప:
చూ, పాదము, 2: తుం. 2 ఎరుకలయం
2: 2: 2: చూ, అపిస్తేచాము చూ, స్వకాము.
మద్వికము. సం. వి ఆ. వ 1. = మద్వికము పాం
డు. 2, ఆ 108. చూ, పామ్రము, ఆం.
2 చూ, భూమిము 2
మద్వికము ఆం చూ, భూమిము,
మద్విక వై వి = మద్వికా వేల్చి, మోరి (సం) -
అద్వికము, కాలశేయము-కాలశేయము, గోగ
పలము, గోగపము, భూమిసము, భూమిము-
భూమిము, చంద్రికాగారము. కద్వికేడుములు. —
1 చెట్టోరిడిపది (సం) — చంద్రికేడుము-
చంద్రికేడుము, 2. చేమిరివెట్టుచేలకు. —
తోడువేల్చి, 3 నీళ్లకలియచేల్చు-కాదు.
(సం) - లోహము, పర్తి. 10, మద్వికము మద్వికము; 4.
పాతికపాటు నీళ్లచేల్చివేల్చు (సం) - కంకర

మ, కచ్చగము, కటురము, కట్టగరము, తక్క
మ, య. మాఁడుపాళ్లు నీర్లుకలిసినవేల్లడ -
నీరువేల్ల, కీరుమట్టగ, నీరుమోరు, బక్క-నీళ్లు,
బక్కమట్టగ, ఓ వేల్లపులుసు, తిమ్మనము,
మొంతిమగ్గు (సం) - తేమనము, మార్చిక,
2 సగమునీళ్లు చేర్చినమట్టగను (సం) తీసి
కిక్కిరు-తీసికిక్కిరు (మిగతవానిని "చూ, పై
వ్యయ")

మజీ దే. ఆవ్య (రూ-మహో-మిష్ట-మజీరే-మ
జీరే-మహో-మజీరే-మహో-మజీరే-మహో-మజీరే-
రే) మౌళింపవాగ్గము ఈ, వారి 5, ఆ
270 చూ, సేరాసు

మహో దే ఆవ్య. -పై-వికర్. 8, ఆ 18

మహోకా వా వి తమాహ, క్తి.

మహోహారు 30 వి పైసతివివారింబినిగామము,
మహిమరు వా విగ గట్టి.

మహోర వా వి చూ, మహాభక్తు

మజీరే దే ఆవ్య చూ, రూ-మహి

మజీరేమ. పై వి-మజీరే చూ, మజీరేమ

మజీరే దే. వి చూ, పైవికి.

మజీరే దే ఆవ్య చూ, రూ-మహి

మజీరే. దే. ఆవ్య -పై-

మజీరే దే ఆవ్య -పై-

మజీరే దే ఆవ్య -పై-

మజీరే దే ఆవ్య -పై-

మజీరే. వి. ఆవ్య. -పై-

మజీరే. వి. ఆవ్య -పై-

మటమట. దే. వి చూ, రూ, మటమట

మటమటలాడు దే ఆ. కిరి మండు చూ, పై

లండు 5

మటము. పై. వి-మహోమ మరదేమలు సవ్యాను
ల లోనగువారుగలమే గృహము. చూ, ఎ

నము. 1 [చూ, మొక్కచిన్నండు
మటిక దే. వి రూ-మట్టిక, గోరుచిన్నండు*

మటిమము ఆం. (మత్తము) మదియగ్గరముల
కాలము చూ, తాళముల

మటుమాదు దే విగ (మాతము + మాదుము)
రూ-మటుమాదుము. 1. మిక్కిలిమాదు;

వా 2 చొత్తిగా కనబడకుండుచేయుట
మటుమాదుము దే విగ -పై- పా. 2,

ఆ, 114

మటుమాదుకాఁడు దే విగ మిక్కిలిమాదులు
గలవాఁడు. చూ, వ్యాకర్.గ్రామి.

మటుమాదులాడు దే విగ. -పై-

మట్ట. దే. వి. 1. తాటి, కొబ్బరిలోనగువారిఅప
లకొమ్మ (వృంథము) చూ, కాళి 1; 2. ఆవు

లోనగువారిలోక. భార విరా 4, ఆ. 284:
చూ, చాలము 1; పై వి 3=మరు చూ,

వామరుడు, 4 గోడను సున్నముకొట్టెము
కుంచుకుంచు-కుంచ

మట్టంయే పై స కిరి-మరు 1 మట్టుచేయు;

వా 2: మట్టునుచేయు

మట్టగిడును దే వి చూ, మత్తము. 1.

మట్టలక. పై వి. (మట్టు + కలక) కిల్లులు
మట్టునుచూడకులక.

మట్టపుబంగారు పై వి: చూ, కోరాబంగారు.

మట్టపుధాన్యము వి వి (మధ్యాహ్నము +
సూర్యాహ్నము). చూ, పట్టగల.

మట్టు, దే వి 1: చూ, పరిమితి; పై. విగ.
2=మరు. పరితి చూ, సాధు 1; 3=మరు.

చొట్టి భాగ 8, స్కం 542: చూ, కాళి
స్కం; 4 వేదము, సము: చూ, సపాట

ము (వృత్తియందు పాల్గునగునో ము
వ్యయ లోపించును. -మట్టలక ము.)

మట్టునుచేయు చూ. ప కిరి 1 చూ, మట్టగిం
యే, 2 ఎన్నటికిని పైకిరాకుండగ అడగఁ

చొక్కి

మట్టసము. పై విగ. =మరు 1 మటుచైనది చూ,

హృస్వము. 2. చూ, పరిమితి. య. 2, ఆ. 87, 3 చూ, పరిమితి 2. మట్టిసి పై. విరామము. చూ, వామనుడు మట్టాడు. కే ఆ. కి (మట్టి + అడు) 1 గమనించు. భాగ. 3, ప్రి. 414 చూ, పర్లు 3, 2 చూ, పంచరించు, 3 చూ, వ్యాపించు పట్టి పై. వి = మృత్తికా మెన్ను చూ, భూమి 1 మట్టిక కే. వి చూ, హా-మట్టిక మట్టిగోడ వా వి చూ, ముండుగుగోడ. మట్టిగలము అం మట్టిలవడే కడుక్కరి చూ, తెలుసులు మట్టికూసె. అం — పై — మట్టివగడము పై వి ఇట్టివగడము. (సం) - ఇట్టికప్పివాగము, తిక్కటిక - తిక్కటిక (చూ, రచ్చయ. 1) మట్టిను పై వి చూ-మట్టి 1 మృత్తికా చూ, మట్టి, కే. వి. 2 మగనానికారి రెండవశ్రేణిమించు, నూ-మట్టి, మించు, మెట్టియ-మెట్టి చూ, భూమిగము. 2, బ 3 అడుచానికారి రెండవశ్రేణిమెట్టికకా 7, ఆ 66 చూ, భూమిగము 2 మట్టి. పై వి. అమిత పొందు 2, ఆ 161 చూ, మితి 2, 2 పర్వంతము చూ, పలుకు; 5 పదురు భార. విరా 4, ఆ 284 కుదురు, గడ్డికొద్దు, మేట్టుకుదురు-మేట్టుకుదురు, పెట్టియము-పెట్టియము (సం) — అధార పంపము, తద్వి — గండుగామెట్టికమట్టప-మెట్టి, 2 మోపుకొందిరిమి. దుగా నుంచుకొ-క. మెట్టప-మెట్టి, 4 తక్కువ చూ, పొద్దు 1; కే వి 5 చూ, వామనుడు, 8 చూ, తొక్కుడు. 3 పా 1, ఆ 23; 7 పర్వతము చూ, స్థానము 1, 8 ఇల్లు చూ, అడవము 1, విరా. 9. మట్టి తము చూ, మితము 1, ప. కి 10: చూ,

ఒస్తు. 20. హరి. పూ 6, ఆ 88. మట్టికాకర ద్వ. వి చూ, పాట్టికాకర*. మట్టికొను. కే ఆ కి. 1 చూ, మట్టుపడు. విక. 1, ఆ 138; పే 2 మట్టికొలుపు. మట్టుచేయు. పై స కి. చూ, మట్టిగించు. మట్టుపడు పై ఆ కి 1 అడగు కై 5, ఆ. 145 చూ, ముక్కు 4, ద్వ. ఆ కి. 2 ఇరవుకొను, ఇరవుపడు, ఇలుకుకొను, కుదురుకొను, కుదురుపడు. కుదుర్చుకు, కొను, పట్టుకొను, నిలుపడు-నిలువకు-నిల్వకు, నిలుచు-నిల్చు, నిలుచేందు-నిల్చుందు, నిలుచుకొను, నూలుకొను-నూలుకొను, నెక్కొను, నెచ్చుకొను, నెలకొను-నెలవుకొను, పట్టుకొను, పాదుకొను, పాదునిలుచు, మట్టుకొను (విగతవానికే-చూ, క్షీరపడు.); కి 3 మట్టుపడుచే కై. 8, ఆ 30 మట్టుపెట్టు ద్వ. స కి వేంపు. ఉ, రా 5, ఆ 11; ఉ, రా 2, ఆ 13 చూ, ఎంపారించు. మట్టుచేయేరి. ద్వ. వి చూ, దుండుబచ్చేరి*. మట్టులీల ద్వ. వి ఒకలీల* చూ, హృస్వగ జేదుక. మట్టుమిగులు. ద్వ. ఆ. కి. అతిక్రమించు: చూ, వాలు 12 (దాటు 6) మట్టుమీలు ద్వ. ఆ. కి — పై. — మట్టి పై వి 1 చూ, హా-మట్టిను 1 కాకి. 4, ఆ 97, కే. వి. 2 చూ, హా-మట్టిను. 2, బ 3 చూ, హా-మట్టియ. 3; విరా. 4 బట్టచొలుగలది. “మట్టయోపుము.” మట్టి ద్వ. వి. దుమ్ముపపుడు కొండగిరియగక పడుమరిచెడుకొంచెముకాపు. పొందు. 3, ఆ 24. చూ, సనము. 1. మకము. సం. వి. ఆ. పుం ఎంబులు. అక్రమ మర్కము. అం. 1* చూ, మిటిమము; 2: చూ, జన్మకౌశములు.

సగ. దే. వి. 1. పగివాహుమార్గము పారి. పూ. 8, ఆ 37 చూ, మార్గము. 1, 2. మద చెట్టు చూ, పృథ్వీ. [లాంగంము మదల. దే. వి. 1 మదత, మడుపు; 2: చూ, మదల దే. ఆ 37 రూ-మదల. 1 చూ, నంబు, 2 చూ, నంబు రైలు. మార్గము. ఆ 206 మదల దే. ఆ 37. మదల గోయల మదల దే. మదల. [అదొది చూ, ప్రియ మదల పై వి. 1-మదల (దేళ్ళమని. 9 ర) మదలక పై వి. 1-మదల (దేళ్ళమని 9 ర) (హృదయమున ఉంది) మదల దే. వి. 1. లావుకల చూ, వేరము. 1, వా 2 వంటి దీని "మి. అడుగులలో మదల కలవా?" చూ, నంబు. 2; 3. మద, మదల చెట్టు చూ, పృథ్వీ. మదత దే. వి. 1 చేలుక, పారిపృథ్వీ చూ, పుత్రము; 2 బట్టమడుపు చూ, మదల. 1, 3 కడుపుమీద మడుపు చూ, దొని 1, 4: చూ, పృథ్వీ, వా. 5: చూ, మదలము 1 మదల దొంగ్గు. దే. ప. 37. (మదల గో + తొంగ్గు) తాటాకులు పండ్ల పండ్లగా అలాగ దొంగ్గు. మదల దే. వి. నందికాలు. (సం) - పార్థి, పుట్టి (ఉ, వారి 8, ఆ 108) చూ, మదల (దీని ఉపమానము. ముప్పిండు.) మదల పాల్లు దే. వి. గాలిపాటు సరిగా లేక పరిచెన్నులో గింజిలు దీనివిగాక పాల్లు అయి పది మదల పాల్లు. మదల. దే. ఆ 37 చూ, మరదలించే మదల. దే. వి. (మద + వా) మళ్ళీ పాదు లకు నీళ్ళు పోలితే కొలుపయ్యెను కళా. 4, ఆ. 86 [మ. 1 మదల చేప. దే. వి. ఒక చేప మూ, మత్స్య మదల పాల్లు దే. వి. చూ, రూ-మదల పాల్లు.

మదల దే. ఆ 37. 1. విముఖమగు. చూ, లేటమంగముదం; 2 నిమ్మలమగు. మదల దే. వి. 1 చివర-చివర-మదల మదల-చివర-మదల చివర-మదల చూ, మోదని (పరి), 3 చూ, మదత 1, 3 పరిపాలము చూ, భూమి. 1, వి. 4 పరిపాలము చూ, సుదము. 3, 5 అగా-ము, కుచి చూ, పరమము 1; 6 (పుత్రియంతు ఉత్తరపదిమైన మదల కలమునను ఆదేశముగా పర్యవేదిరూపము. "ఇనుమడి-ముప్పిడి ము") మడికట్టు ద్వ. వి. 1 రూ-మడికట్టు-మనికట్టు చూ, వాస్తవము 1, వా 4 37. 2 రూ-మడికట్టు అగ వేయబడిన పుత్రియ భరించే మడికట్టుకొను, 3 రూ-మడికట్టు. నలువర్గలను గట్టులేని మడికాయేర్పాటు చే మడికట్టుకొను. మడికాను. దే. వి. నంది చూ, లోపాలు 1. మడికానుగట్టు. దే. వి. కైలాసము చూ, పర్వతము. మడికానుమల-మేడు దే. వి. చూ, శివుడు. మడికట్టు వా. వి. 1 చేసుగట్టు, ఆ 37. 2. చూ, రూ-మడికట్టు, 2, 3: చూ, రూ-మడికట్టు. 3. [2-3. మడికట్టుకొను వా. ఆ. 37 చూ, మడికట్టు. మడికట్టు ద్వ. వి. (మడికట్టు + చేలు) మైన్య (ప్రియ ముందు మడికట్టుకొను కనుక చేసుకొ కొనుకొనెను: చూ, మైన్య) మడికట్టు. దే. వి. మడికట్టు మైన్య నల్ల "పెను" చూ, పుంబకరి (పెనుర) మడికట్టు ఆం: చూ, కళాపాసములు. మడికట్టు వా. వి. ఆరవ-చివర మదల, పుత్రము. మడికట్టు. వా. వి. 1-మదల. మడికట్టు దే. వి. వి. బడినము పూ. ఆ 8,

28 రూ-మదీమంచేయ, నిస్సక్తువ-నిస్సక్తు
వు (సం) — అశ్ క్తి, స్థాని
మదీమంచేయ దే వి. నిగ — పై —
మదీయడు దే. నిగ మూఁకుడు. సా 2, ఆ
127 చూ, స్థానిడు
మదీయలు దే వి. రూ-మదీయ. చూ, రజకి.
మదీయించే దే స. క్తి చేంపు సా. 2, ఆ
37. చూ, సంహరించే
మదీయ, దే ఆ క్తి 1 చూ, మరణించే;
2: కిప్పు, తునుగు
మదీయట దే. వి. చూ, మరణము.
మదీయగాలి వా వి. చూ, ముచ్చు. 1
మదీవాలు రే. వి. చూ, రజకుడు
మదీసంచి. దే వి. (ఇతరులు అంటగూడనిది)
అదైచివట్టులు దేవుడు లోకగుననిగల
సంచి చూ, సంచి
మదీసంచి దే వి. (రామా 8, ఆ 184)
చేంక-చేంకలి-చేక్కిలి. (సం) — కత్తు, కత్తు,
కత్తు, కత్తులము, రాహుమూలము
(చూ, పాస్తము)
మమగు దే. వి (రూ-మడుపు-మడ్డు-మణు-
గు-మడుపు) 1. గుణము “పీనికది యెన్ని
మమగులు పోయే” చూ, చెట్టి, 2 పొ
డు చూ, సరస్సు 1, 3 కొను పంచ.
వా. 3, ఆ 340: చూ, సరస్సు. 1; 4 పరి
శుద్ధి చూ, సుద్ధి 2; 5. పరిశుద్ధపూత్రము. పా.
2, ఆ. 14: చూ, పూత్రము, 8. ఎనిమిదిపీఠల
కొలది, వారువలోకరవవవవంక; 7 అదె
కుడు. చూ, వివయము 1; బ. 8 ఆకుమడుపు
గుక్తి 5, ఆ 57. చూ, పూత్రక్షమ; నిగ
9 చూ, మదీ. 4; ఆ క్తి. 10. చూ, పంగు.
పారెక్కు 1, ఆ. 72; 11. చూ, ముక్కు. 4.
ఉ, పారి. 2, ఆ. 58; ఉ, పారి. 5, ఆ. 108
మడుచే దే క్తి: చూ, రూ-మడచే.

మడుపు. దే వి. 1: చూ, మడుగు. 5. అని-
5, ఆ. 31, 2: చూ, మడచ. 1; బ-
3 చూ, రూ-మడుగు. 8, ప. క్తి. 4 చేం
పు చూ, సంహరించే
మడుపు దే వి, ఆ. క్తి చూ, రూ-మడుగు.
మడేలు. వా. వి చూ, రూ-మదీయలు
మడ్డు దే వి, ఆ. క్తి: చూ, రూ-మడుగు.
(గుణమునకు — పాండు 3, ఆ. 137)
మడ్డి దే. వి. 1: చూ, బంధురము. 4; నిగ
2 చూ, స్థానిడు
మడ్డిపాలు దే వి. బంకగానుడు నొకరపము
మడ్డు. దే వి ఇనువగుండు. ప్రిథా 5, ఆ
80: చూ, రాయి
మడ్డుకత్తి, ద్వి. వి: చూ, మచ్చేకత్తి.
మడ్డుపు సం. వి. ఉ పుం. 1. గుమ్మట, తు
డుము చూ, పిశే; అం. 2 చూ, అనన్ద
వాస్తవము. [1-2.
మణగు దే ఆ. క్తి: చూ, రూ-మడగు.
మణి సం వి. ఉ పుం, స్త్రీ. 1. రూ-మాణి.
పచ్చేతాయి లోపగునది (అశ్మిజాతి) చూ,
రత్నము 1, 2 ముక్కుమలోపగునది (అన
శ్మిజాతి) చూ, రత్నము. 1; 3. రత్నము:
చూ, రత్నము 1; 4. నంద, ముంత: చూ,
పాత్రము. 8; 5: మని: చూ, మడికట్టు;
6 గొట్టె మడచేన్న. చూ, స్తవ్యము;
7 మగవాని కామచిహ్న: చూ, శిశ్నము;
8 ఒకానొకపాము చూ, సర్పము; అం.
9: చూ, క్రియలు; 10. చూ, అసంయుత
వాస్తవము.
మణికట్టు. వా. వి: చూ, రూ-మడికట్టు.
మణికము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. కాగు. మంత
(అని కొందలు); చూ, పాత్రము 8; అం.
2: చూ, రజకములు.
మణికావము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, చెంపలికి.

మతము సం వి అ స. 1. అభిప్రాయము
చూ, స్మృతి. 1; 2 అంకితము చూ,
సమ్యక్ 1; 3 చూ, కాస్త్రము. 1, 4 సమ్యక్
తము. చూ, స్వీకృతము 1; 5 తెలియఁ
బడినది చూ, వ్యక్తము 2; 6. పూజించఁ
బడినది చూ, సద్విష్ణుము 2, 7 కులాచారి
వ్యక్తి. తిద్వి — శైవము మొదలగుమత
ములు క్రైస్తవములను (చూ, మతములు,
హిందూమతము.)

మతములు అం. 1 చైవ్యము, మార్గము,
సౌరము, 2 చైవ్యము, శైవము, కాక్త
ము, గాఢాపరిము (గాఢాపరిము), సౌర
ము, కాపాలికు (కాపాలము); 3 చైవ్య
ము, అక్షరము, విశిష్టాక్షరము (చూ,
తత్వము.)

మతములు. చా. వి 1. ఉత్తరము పైవిలాసము
వార్యమునకి చూ, శిశునామ. “మహా
రాజశ్రీ .. వారికి, బృహత్శ్రీ. వారికి.”
ఇత్యాది, 2. ఉత్తరములోని అంకితులగు
నికి; 3. ముసాయిదా.

మతము. అం. రూ-మాతలిక చూ, శ్రేష్ఠవా
చకములు. [సంఘ]

మతము లే వి రూ-మతము చూ, బాణ
మతి సం వి ఇ శ్రీ 1. మది కాస్త్రము
తనాదులచేగలుగు వర్తనగల జ్ఞానము
చూ, వ్యుత్పత్తిము 2; 2 చూ, వాంఛ;
3 తలఁపు చూ, స్మృతి. 1, అం. 4 చూ,
సంఘాభాషములు (“బ్రా: మ. దాశిరగి
వంశనిరూపము కావచ్చు నిర్ణయముల
గావ్యమేన? నిరూపకము” యితయు నా
కింతే భా. వ్రమనిరేకలంఘెడ”)

మ. గోష్ఠిము అం చూ, సంధిములు

మ. గోష్ఠిము సం 1 మొగిటి.
మ. చూ, కర్మము 4, 2. కర్మములు

లేని యేమిట: చూ, హస్తీ; 3 వారికి
శము * చూ, స్మృతిధర్మము

మత్తులుండ సం. వి. అ. పుం. గడ్డము
మీసములేనివాడు చూ, సావిత్రిలుడు
మత్త పా (హంసశ్రీశ్రీ). చూ, వృత్తము. 1.
 (“మ-ధ-స- గురువులు. 7 యతి. 10వ
ఛందస్సు.”)

మత్తకాశిని. సం. వి ఈ. శ్రీ. రూ-మత్త
కాశిని. 1 మదముచేత పృథాకాశిమేసటి
అడుది. చూ, శ్రీ; 2. అడుది చూ, శ్రీ.

మత్తకాశిని సం. వి. ఈ శ్రీ. — పై —
మత్తకాశిల పా. చూ, వృత్తము. 1. (“ర-స-
జ-జ-ధ-ర. 11 యతి. 13వ ఛందస్సు.”)
మత్తకాశిల పై అక్షరము మదింపు 1
మత్తకా. వి మదటతనము.

మత్తమయూరము. పా చూ, వృత్తము 1.
 (“మ-త-య-స-గురువులు 8 యతి. 13వ
ఛందస్సు.”)

మత్తము సం. వి అ పుం. 1 మదమువట్టిక
యేమిట. చూ, హస్తీ; విలా 2 మదము
వట్టివది.

మత్తకాశి అం చూ, రూ-మత్తకాశి.

మత్తకాశి అం. 1 చూ, కరణములు, 2 చూ,
భూచారులు

మత్తవారిము సం వి. అ పుం 1 అడుగు
దిండు. చూ, లోడు, 2 చూ, మత్తము. 1.
వ. వ్రహంసిని పా చూ, వృత్తము. 1 (“జ-
తి-స-జ-గురువులు 7యతి 13వఛందస్సు.”)

మత్తాక్షరము. వి-మమి. మత్త: చూ, మంపు.

మత్తాక్షరము పా చూ, వృత్తము. 1 (“మ-మ-
త-స-వ-స-వ చరణములు 9-17యతులు
23వ ఛందస్సు”)

మత్తాల రో వి చూ, రూ-మత్తాల

మత్తాలము సం వి అ. వ ఉపాధియము

(తె) — కటకటూలు, కటకటాకమ్మలు
(మలైలంబము చింత్యము)
మత్తి చె. వి మదము చూ, మహా
మత్తికాడు. ద్వ వి చూ, పలపుకాడు
ఉ, హరి. 5, జ 148
మ త్తిలు. చె ఆ కిర్మ ముత్త. చూ, మరించే 1
మత్తు చె. వి—మత్త—మదు చూ, మత్తి.
మత్తుడు. సం. చిణ 1 మదిట చూ, గొండు
డు; 2 చూ, ప్పాప్పుడు, 3 చూ, సోమరి.
మన్మధప్రభువులు పా (ఓమ్మసూ) పాగామ,
కల్లా, గంజోలు, పలుమందు మొదలనవి
మత్తేదీర్చికిరము. పా. (మత్తేరము) చూ,
ప్పైయు 1. (“స-ధ-ం-న-మ-య-వ
14 యతి 20వధంపము”) [మూ] పలు
మత్తరకపుత్తు. అం చూ, ప్పక్కామ గరి
మత్తరము సం. వి. ఆ శ్రుం. 1.—మత్తేరము:
చూ, హంస. 7, 2. కోర్గిథము చూ, గోమ
ము; చిణ. 3. హద్దగలది; 4. కోర్గిథము
గలది చూ, రోమును, అం 5 చూ, హే
యగుణములు; 6 (మత్తర్యము). చూ,
అరివర్ణములు
మత్స్యండి సం వి. ఈ (ప్రీ) రూ—మత్స్యం
ది కందవేక్కర చూ, కిర్మి 1
మత్స్యండి. సం. వి ఈ, (ప్రీ) —చె —
మత్స్యధాని. సం వి ఈ (ప్రీ). చేచలుట్టి,
కువేరే: చూ, పల 1,
మత్స్యపీఠ సం వి. ఆ (ప్రీ) కటకరొడి
పో: చూ, కిటలాదవి
మత్స్యబంధనము సం వి ఆ న చూ, పల. 1
మత్స్య బంధము. అం చూ, కల్లంకారములు
మత్స్యము సం వి. ఆ. శ్రుం. 1. (రూ—మచ్చ
ను—మచ్చము) మచ్చెము (మంసముహారిం
మచ్చెచేల హర్మియెను) అందము,
అనియెను — అనిమేయము, అచ్చెచెను

[illegible]

గానము; ౧౦. ఆసిపువృక్షము, చమలా
గము, జలకపి, జలదగము, జలకపము,
నీరాటము, శింశుమరము (తె) — నీరు
దిగ్విక్రమి; ౧౧. అలస్యము, కఘోడి, జలసూ
కము (తె). — నీరువంది, ౧౨. ఇతి
చాకము, జలవృక్షము (తె). — చిలువచే
రు, రెమ్మ-రొమ్మ; ౧౩. ఇల్లిశము-ఇల్లిశ
ము, ఇల్లిలము, గాంగేయము, జలతొలము,
జలవాపికము, పోర్చి, రాజకపము, వారి
కీర్తనము, కపరాధిపము, కిషిరి (తె). —
ఇల్లిక, ఇల్లిశ, ఇల్లియ, ఇల్లిస, పేడిస,
గర ఉచ్చింగటుడు, త్రింగగండము;
౧౪ ఉద్గండపాలము, ౧౬ ఉచ్చియ-
ఉచ్చియ, జలమూర్తము, జలాశువు-జలా
శువు, జలనమలము, జలదేవము, జలవృక్ష
ము, జలవృక్షము, నీరాశువు (తె). — నీరు
పిల్లి, ౧౭ ఉరగము, ౧౮ ఎల్లమిను(చూ
సర్వము), ౧౯ ఏలంగము, ౨౦ కంఠ
తోటము, జలవృక్షము, జలమూచి (తె). —
గడ్డముపు-చేరు, ౨౧ కంటకాక్షలము,
పల్లికము, పడికము, పడికము-పడికము,
పడికము-ఖరీకము-ఖరీకము-ఖరీకము,
ఖరీకము. (తె). — నుడి, నుడికెల్ల, ౨౨ కజ్జ
లి, ౨౩ కరండి, జలకాయము, మూకము,
శంఖము; ౨౪ (తె). — కరవాడు-కల
వాడు, పట్టిచేరు, పరుగుకేరు; ౨౫ కగ్గ
లము, ౨౬ కలకము, గండోలము, గం
దానము, కలిక, కమలము, కమలము, కమ
లము (తె). — కయ్యమిను, పేడిస, పడి
సమిను, లంకపేడిస; ౨౭ కలకము; ౨౮
కవయ, కవిక, కవికపచ్చి, రాసము.
(తె) — కొలువానములు, చొలు-చొల్ల-
చొలు, చొలుగుడుక, పొలు-పొల్లు, పొలుచేరు;
౨౯. కశ్యపము-కాశ్యపము; ౩౦ కాళిచి,
కాళిచికము, జలవాపికము; ౩౧. కాకరము,

కాకరము; ౩౨ కుంచిక, కుంభిలము, కుంభిరము,
కుంచము; ౩౩. కుంభింగము; ౩౪. కుందరి
జలదగములు — కులాటము; (తె). — ఎ
చిల్లపురుగు, కల్లరి; కురుమింద, కొయ, గ
వ్యము; కుంభికుంగులు, కలకపు, తెలి
దెమ్మకరి, పసిమిరి, వాచేరు, నిరూక,
నీటిపచ్చిపురుగు, నీటికె, నీరుగుట్ట;
నీరుపాప, నీరెవ; నిర్మిలి, నులిసల్ల;
పొద్దిపురుగు; బంగరపురుగు, రుండము;
సెల్లపొలిక; ౩౫. కోంగము, ౩౬ కోడి
ముఖము, కుక్కము, గండకము-గండకము,
గడము, గాంగులము, కమలాగ్ధము. (తె). —
గండ-గండ; ౩౭ కుంగుకాయము. శింశు
రము-శింశురము; ౩౮. క్షౌర్యము-క్షౌర్యము
కుంగము, పోకాదానము; ౩౯. గాంగులము-
గాంగులము. గాంగులము, గాంగులము;
౪౦. గంధము; ౪౧ గంధము (తె). — అడు
పెల్ల (అడుపెల్ల) (చూసర్వము), ౪౨ గగ్గ
ము, గగ్గలము, గాంగులము, ౪౩ గగ్గము;
౪౪. గవాచి, ౪౫. గుడము, ౪౬ గుల్లము;
౪౭ గోమానము, ౪౮. గానిమినుక, ముగు
రము, మధ్యపు (తె). — బొమ్మదాము; ౪౯.
భుగ్గటము, ౫౦. చంద్రికచంద్ర; ౫౧ చిత్తి
ఫలకము, చిత్తిఫలము, చిత్తిఫల, ఫలక;
౫౨ చిత్తిచిము-చిత్తిచిము-చిత్తిచిము.
చిత్తిచిము-చిత్తిచిము. (తె). — పేలు
మిను, ౫౩. చులువ; ౫౪. చులుక; ౫౫.
చిత్తివజ్రము, చిత్తివల్లికము, పాటిసము,
పహునిదండ్రిము (తె). — కొలు-కొల్లు,
కొల్లుమిను, పాటిసము, పేడిస, ౫౬. చి
ము, ౫౭. చాంగులము; ౫౮. చాక్రము; ౫౯.
చిత్తిచిము, ౬౦. చిత్తిచిము; ౬౧. నీరు
కోడికె — (చూ, పుంకె); ౬౨. నీటిగుల్లు
ముపకు — (చూ, పాము); ౬౩. చాలము;
౬౪. పిర్దుల. (తె). — ఉచ్చికేరు; ముడి

కొన్ని చేచలరికిములు (తెలుగుపదముల కోష్ఠపహరింపబడునది) - అంబుపక్కెర; అల్లడము-అల్లడము, అమ్మలెల్ల; ఇంగిలాయి, ఇనుకదొందు; ఈసవట్ట; ఉలుచీ, ఉల్లాకుడేచ, ఉల్లిమిపేదము, ఒక్కొక్క, కడిసెల, కడిర; కనుగుడేచ; కల్లరుచీ; కాగిన, కంటముక్కు, కూరనుక్కు; కొరిడు, కొరడ, గడ్డె; గొల్లవొందు; గుడ్డింగిలాయి, చేందిమామపక్కె, చేందివాచేచ, చోలు, చోలుమీను; చిత్తిర; చీలచింపు; యేక్కెకార, యేక్కెల్ల, యే, కేడి; తిమిరిమీను, తిరిర, తిలికి, నూల-తూల, పండుడేచ; తెల్లనార; తొలిక, దాసరిగొయ్య, గొండు, నాగి ఒంజెర, నీరుపాపరి, పక్కె, పయికోలుకట్ట; పుగ్గిరకట్ట, పరిగియ-పరిగె, పుట్టెమీను, పాలచేచ, పాలచోలు, పుత్తడికాను, పులస, పులుచే, పుల్లరుచీ, పులిమి కము, పూడేచ, పూమీను, పూలమట్ట; పెకోలుమట్ట; పొట్టపెండెర; పానుగుడేచ, పొరకచేచ, పొలస; పోసతిక్క, బుడ్డచక్క; బొంకపచ్చ; బొందపక్కె; బొచ్చె, మంగలపక్కె; మట్టిగిడును; మదపచేచ, ములుగు, నూచెపక్కె; నూకెగొరకి, మిసి; మిసికలు; ముకుదొమ్మ; ముచ్చేంగి, ముచ్చెచేచ; ములుబాణగ, మెత్తిడి; మేడ; మొత్తె; మొరపక్కె, రాతిగొరక; రాను, లిత్తిచేచ; పంజీరము - పజ్జీరము, పంజీ, పంబొందు; పడగవచ్చ; బాణగ, బాణగలెంకి, బాణగపాను, బాణపు, వింజిరి, వెలిమిమట్ట; పోరింగి. (మిగతవానికి "చూ, పోరింగి.") అం. 2. మత్స్యరేశము: చూ, రేశములు; 3. చూ, మత్స్యవతారము, 4: చూ, ఆపనములు.

మత్యాసక్తి. సం. వి. ఈ. (ప్రీ). 1. పాష్ట్యగంధిహార: చూ, కితపారము; 2. పోమెడహార.

మత్యాసక్తివారము అం చూ, ఆపారములు. (దేవతలపరాజగు ఇంద్రుడును బ్రహ్మయును శ్రీమహావిష్ణువును పూర్ణించిరి. శ్రీమహావిష్ణువు చేచరూపమును దాల్చి సముద్రమున కడగియున్న పోమకాసురుని జంపెను పోమకుడు వొంగిరించిన నాలుగు వేదిములనుగూడ విష్ణుదేవుడు తిసికొని బ్రహ్మకీచ్రేను ఇదియెను మత్స్యవతారము.) మధనము సం. వి అ క ఉష్మంధము, దధి మధనము, దధిమధము, మంధనము. (తె) - చిలుకుట, చిలుకుడు, కరి, కరుచేట-కెర్రెయ్యెట, కెర్రెయ్యెచ. మధియే సం. స కెర్రె (తె) - కిలగరియే, చిలుకు, చిరుచే-కెర్రెయ్యె, కెర్రెయ్యె, పుడుకు. మధితము సం. వి అ న. 1 నీళ్ళకిలియని మట్లగ: చూ, మట్లగ; విగ 2. కెర్రెయ్యెబడినది, 3. ఒరయెబడినది మదంతి. అం చూ, కుర్రులు. మదకలము సం. వి అ. పుం 1: చూ, మదపు గెనుగు, విగ 2 మత్తచేత వ్యక్తముకాని మాటలుకలది. మదట కై. విగ 1 = మద: చూ, మత్తడు. 1, 2 మత్తరాలు, డిమ్మరి-డిమ్మరి చూ, (ప్రీ). మదటకనము కై వి. = మత్తక్క మత్త మదటయేనుగు. ద్వీ వి. గంభీరవేది. చూ, మదపుటేనుగు. మదినికంటకము. సం. వి అ. పుం ఉదర్కము. (తె). - ఉమ్మెత్తములు [ములు. మదనకామేశ్వరశేష్యము. అం: చూ, శేష్య మదనగంధులు కే. వి. బి. చూ, ధాన్యము. మదనచేరులు. కే. వి. బి. కవారి, దంతియ-దంతె, దూలుము. (సం). - కందకము(చూ, పంధము.) మదనదర్పణము. పా: చూ, పృత్తము. 1,

(“న, నె, నె, ర, న, నునులు 11యతి
18వ గుంపునను.)

మదనము సం వి అ. పుం 1. అమర చూ,
సంబంధము 3, 2. ఉ మృత్యు * చూ,
పాలాపున్నము; 3 మంగ * చూ, శక్తిస
నము 3, 4 ముయినము. చూ, నిశ్చయము,
5 ఒకపక్షి చూ, కంజలము, 6 చూ,
మగ్గమాతంగి *, అం 7 చూ, జన్మకాళ
ములు

మదనలలితము పా చూ, వృత్తిము 1
 (“న, వ, గ. యతిశేష 17వ గుంపునను.”)
మదనవృత్తిము పా: చూ, వృత్తిము. 1 (ఇది
పనితి తిలకపరిశేషములను తియితి)

మదవి. సం వి ను. శ్రీ సేవాదిప్రీతి చూ,
సంకుప్త [గ్రాంథు
మదనము సం వి అ. పుం చూ, మదన
మదనము నుగు. ద్వి. వి చూ, మదనమునుగు
మదనమునుగు. వి. సం కి (మదనము + అద
యే) చేంపు 2. 5, ఆ 58 చూ, సంపా
రించే.

మదనము. సం వి అ. పుం 1 ముత్తై (కొత్తై
చూ, పోమిక, 2 ఏమగుకొత్తై చూ,
పోమిక, 3 పాడు* చూ, రేకన్ను. 1,
4 ఏమగురేకన్ను చూ, రేకన్ను 1
(చూ, పాక్షి), 5 కిమూ చూ, మదా
పూము, 6. చూ, పాంకారము, 7. చూ,
సంతోషము, అం 8 చూ, సంచారి భావ
ములు. (“అమృతపరమమున గలపరులు
మృతమృతపావ వ్యాపకములకులయై యేలు
యే సలుయే వివిధగుణుల కలంగింపడంగి
రి.”), 9 చూ, హేతుగుణములు, 10 చూ,
గజమదములు, 11 చూ, అరిష్టములు
మదనములు. అం. 1. (ఏమగుననకు మదనము ఏరి
మదిపోట్లబుట్టెను) - గ వెళ్ళిళ్ళకు-దావ
ము, 2. కన్నులకు - రి. పు. 2. పుట్టెను. -

పాగగము, 3 తొండుముచిరము. - కిరము,
4 చేరుమునలకు - కిరము, 5 మేహము
నకు - మదము, 6 పూపియమునకు - పుర్రము,
7 పరిణాములకు - మేహము పుట్టును. చూ,
పాక్షి, 2 (శిశుముడులు) - గ విద్యామద
ము, 2 సమములు, 3 పులములు, 3. (అప్తి
ముడులు) - గ అన్నిములు, 2. అగ్గ
ములు, 3 శ్రీముడు, 4 విద్యామ
దము, 5 పులములు, 6. చూపములు,
7 అగ్గములు, 8. అగ్గములు, 9
(శేక) గ భావ్యముగ్గిచూ, 2 భవ, 3 చూ
వృత్తి, 4, 5 పిచ్చి, 6 సమములపరము, 7
6 సాంధ్య, 8 ఉత్తమగ్గిమరిచూ, 9
1. అనానములు

మదనమున్ను సం వి అ. పుం చూ, మేహ
మదనము పా చూ, వృత్తిము 1 (“మగ్గ
మగ్గ నునుపులతో గుంపివది. 7వ గుంపునను.)
మదల వా వి, అలయే చూ, సోమరి.

మదలకనము. వా. వి చూ, విలంబము 1.
మదనకరిము. అం చూ, కరణములు.

మదనము సం వి అ. న కిల్లుకొంగెడిము
లు చూ, సదనము. 1 [చూ, పాక్షి.

మదనాక్షి 2 వి మదనాక్షి మదన పురుగు.
మదనావరిము. సం వి అ. పుం ఇంచురవిమన

గు చూ, పాక్షి [చూ. క్తి.
మదనము. సం వి అ. పుం ఏమగు చూ,
మదనము సం వి అ. పుం చూ, మగ్గములు.

మది 2 వి 1 గుండె* చూ, పూపియము.
2, 2 మతి. బుద్ధి ఉ, పా. 5, ఆ 181:

చూ, పూపియము. 2
మరియే సం. ఆ కి 1 కొత్తై చూ,
మృత్యుకొను; 2. అ. కి. (1) తలయే.

రా, వి 3, ఆ 52: చూ, సంతోషము, స.
కి (2) మదించుచు: చూ, తోయే 4.

మదించు. వై. వి. అంచేప-అంచేపా, దత్తులు-
దేలు. [పాంబ. తిక్క 7
మదికొలంపత్తులుగు. ద్వ. వి. చూ, వాంప
మదికొలంపత్తులుగు. ద్వ. వి. చూ, వాంప
మదిమది వై. వి. గెయ్యది. ఉ. వారి 5, ఆ
48. చూ, కాంకము 1
మదిర. పం. వి. ఆ. (స్త్రీ) 1 కల్లు చూ, సుగ
2; 2 మరేయిని మాంకము, కటమాలిని చూ,
మాన 1, అం. 3 చూ, సంహారభావమున
బుట్టినట్లు
మదిరాక్షి. పం. వి. ఈ. (స్త్రీ). 1. ముందుకప్ప
క కమ్మలుగల బిందుది చూ, (స్త్రీ), 2 ఆ.
మది చూ, (స్త్రీ). [పానము
మదిరాగ్నము పం. వి. ఆ. న చూ, ము.
మదీయము. పం. వి. (లే) — నాది
మదుగు నే. వి. మదుము-మదుపు భాగ
10, పం. పూ. 758 చూ, పదపది 2
మదుపు లే. వి. 1 అపవత్తే. చూ, పద్మము
8; వా 2 మదుపులేట్టివసాములోననునది
మదుము. లే. వి. చూ, రూ-మదుగు
మదురు లే. వి. 1 చూ, మగులు, ఆ. కి.
2 చూ, మాంక 3.
మదుగుకమ్మ. వా. వి. గణికమ్మ-గణికమ్మ
చూ, పృంకము 1 (మట్ట)
మదుగుగోద ద్వ. వి. చూ, మగులుగోద
మదుగుపు. వై. వి. 1. మక్కు చూ, హామికి,
2 మక్కు కల్లు చూ, ముగి 2.
మదుపు. లే. వి. చూ, రూ-మదుగు
మదోక్కటము. పం. వి. ఆ. పుం. 1 చూ, మెది
పులేముగు, 2. కక్కులేము: చూ, సురదీ
మద్దురము. పం. వి. ఆ. పుం. హామికి
చూ, హార్సము 1.
మద్దుపు పం. వి. ఉ. పుం. 1 నీడకాకి: చూ,
వాంకము. 1; 2: చూ, మద్దురము.

మద్దుపు. వా. వి. చూ, సహాయము.
మద్దుల. వై. వి. ముగ్గుల. ముద్దంగము రూ-
మద్దుల చూ, పీడి
మద్ది లే. వి. చూ, వాలము. * (దీనిలేద
ములు — ఇనుమద్ది, ఏనుమద్ది) (దీనిని
డిజిటైజ్ అవుతున్నప్పుడునునది బదులుగా
నుచుమోగించు. గుండెకొప్పకేతుడు.)
మద్దికాయలు లే. వి. బ. తెలివీ మొకనునగి:
చూ, భూమిగము. 2
మద్దుల వై. వి. ముగ్గుల చూ, రూ-మద్దుల
మద్దులయూపురిక్క. వై. వి. ముగ్గులకిహామికి,
ధనిమ చూ, రిక్క
మద్దులంబు. అం. చూ, దిండలు
మద్దులంబుండి అం. — పై —
మద్దులేన అం. — పై —
మద్దుము పం. వి. ఆ. న కల్లు చూ, సుగ 2.
మద్దురికయిడు. పం. వి. ఆ. చూ, సుగయిడు.
మద్దురికము పా చూ, మద్దుము 1. ("ధ, ర,
న, ర, ప, స, వ గుమపులు 11 యది.
23వ గుమపు")
మద్దుము అం. చూ, లేకములు [హామికి.
మద్దుక. పం. వి. ఆ. (స్త్రీ) తిచ్చిగిరికి: చూ,
మద్దుకింకము పం. వి. ఆ. పుం. హామికి.
పాంకముపులుగు.
మద్దుకము పం. వి. ఆ. న 1. చూ, యద్దుము
ధుకముకి; 2 రూ-మద్దుకము. ఇద్దుకి:
చూ, వాంకమ్మము. 2, 3. గెయ్యది చూ,
కిల్లి. 2.
మద్దుకరము పం. వి. ఆ. న. 1. ధిక్కము:
చూ, పాంకము. (1), పుం. 2. గుమ్మరి:
చూ, పట్టునము; 3 లేవకము, మద్దుకము:
చూ, రాజార్జము.
మద్దుకరి. అం. చూ, మద్దుకావలములు
మద్దుమడు. పం. వి. ఆ. పుం. చూ, మగదుడు.

మృగశీలము. సం వి ఆ శ్లోం. సుమృద్ధి
యా, పద్మినీమ [నారాయ
మధకర్మము సం వి ఆ శ్లోం యా, మధ
మధర్మియము సం వి ఆ న. చలహా* యా,
న నాలము. శి [ప్రశంబు.
మధనీశ్వరుడు. సం వి ఆ శ్లోం యా, మమ
మధనీయ సం వి ఆ శ్లోం యా, మధ
శీలము. [మృగము.

మనుష్యునిము సం. వి. ఆ. తుం. ఇక్ష్వా*యా,
మనుషులము సం. వి. ఆ. న. కరండము,
శ్వేతిమలము (తె) —కుట్టియ—కుట్టె,
తెట్టియ—తెట్టె, శేనాక్షు, శేనాతర,
శ్చేరి—పెరి తిప్పి —మనుష్యునిము (“యా,
సాక్షునిము”)

మధ్యమము సం వి అ. పుం 1 తుమ్మెడ,
లేనెళింకి చూ, ఓట్టసెము; వి. 2. మద్య
పానము చేయువాది.

వి.పు.వర్క్సము సం. వి. ఆ. ప. 1 పెనుగతులో
కలిపివేసే. చూ, పాఠ్యము. 2 పెండ్లి
లో వహించుటకే చెప్పు మాత్రం వస్త్రము
చూ, వస్త్రము

పల్నాడు సం వి ఈ. శ్రీ. 1 చూ, దూ-
మన, పల్నాడు; 2 చూ, పల్నాడు; 3. నీలి*
చూ. రెండు [చూ, పల్నాడు]

మధుపర్ణిక సం. వి. ఆ శ్రీ యా-మధుపర్ణిక*
మధుప్రస్థయ సం. వి. ఆ శ్రీ యా, మధు
ధుగమమ్*

మధ్యప్రదేశ్‌వర్గీ అం చూ, అనువర్తములు
మధ్యప్రదేశ్‌వర్గీ సరి. వి. అ పుం చూ, బల
రాముడు. [చూ. ముగ్గ

మధుమతీకి సం. వి. ఆ. స్త్రీ. తేనెటీగ
మధుమతీ కావ్యానుమత పా ఈగలచేర్చిన
తేనెమధుమతీ అనునదనునది

మధుమతి. పా: చూ, పృథ్వీ. 1. ("నగరా
భగవానుడు. 7 వ పదము.")

మధుమేహము, సం. వి. ఆ. పుం మూత్రోశోశము: చూ, మూత్రోక్షచ్యుము. గ్రము. 1.

మధురై. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. చూ, మధురై
మధురై సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832

సూత్రము. 1. (ప్రభాత)

పృథ్విచ్ఛాయము ముదిరినదిగాను, ఆవిర
జర పృథ్విచ్ఛాయము రెండవచరణమును,
మాలినీపృథ్విచ్ఛాయము మూడవచరణమును,

నాల్గవరంగమూలికి లిక్ బ్లికిముసు), అం 5, చూ,
క్షేత్రములు, 8 చూ, పుణ్యవగరములు,
మధ్య రకవియోక్తాదు, అం 5, చూ, ఆక్తాదులు.

మధురగతి పా చూ, వృత్తము 1. (నవవిధి
రగదలలో నొకటి. వచనాఽనుమాత్రము.
తెల మత్రయోగి) (చూ, రగద)

మధురమీనాక్షి అం' చూ, అక్షులు
మధురము. సం. వి అ న 1 చూ, విషము;
2. కుమ్మద చూ, పెట్టదము; పుం.

తె తియ్యవఁ చూ, మాధుర్యము 1; విదా.
4. తియ్యనిది ('తె) — తియ్య-తియ్య,
జీడి-జీడిన పదవి — నిక్కిరించియున్నది.

అతిమధురము, 5. ఇంపైవది చూ, వృద్ధ్యు.
మధురస, సం. వి ఆ స్త్రీ 1. చోగ* చూ,
పరిశుభ్రముగా వుండే చూ, పరిశుభ్రముగా వుండే

పాల్*. చూ, సుమంగళ
మధురాక్కర. పా చూ, పృథ్వి 3. ("ఒక

సూర్యగణమును, మాఁడిందిగణములును,
ఒక చంద్రగణమును గలది వాలవగణాద్య
క్షరములుతి") (దానింబ.*

మధురైమ్మిఘలము. సం. వి. అ. పుం. చూ. మధురై సం. వి. అ. స్త్రీ. 1. అడవిసదాప*-
చూ. సదాప; 2 చూ. సదాప*, అం 3 చూ.

కనుబొమ్మ-౨౦౦.

యుండును' చూ, స్వీయ. (చూ, మధ్య
చక్రగల్పం.)

మధ్యజమ. అం చూ, ధారలు.

మధ్యజేళము అం కుంభే. రి ప్రియాగ హిమా
దిర్వి వింధ్యమలకు నడిమిజేళము. చూ, సీమ.

(1) (దేళములు)

మధ్యమ ౧౦. వి ఆ (స్వీ. 1 దుస్తు' చూ,
మిద్ది 2; 2 వాస్తవము: చూ, శబ్దము. 2;

3 చూ, వడిమివేళలు; 4 శాస్త్ర గమకరాడి

నది (ఆడుది) దుష్టరజ' చూ, రిజస్వల

మధ్యమకాలము అం మూడవరాగము చూ,

స్వరము. 2 (చూ, గానకాస్త్రవండితుండు,

చూ, స. పుస్తకములు)

మధ్యమార్గములు అం. కపోలములు, అధ

రము, పృథువు, కటి, దూరము (5)

మధ్యమగార్మకముగముగములు అం పూడిది,

పాఠశాలము, కల్యాణనరము, కుష్ఠమధ్యము,

మరి, పూడి, పృథువు. (7)

మధ్యమగార్మము అం. 1. చూ, గార్మ

ములు, 2 చూ, కపటభాషలు, 3 చూ,

టిక్కెలు.

మధ్యమగార్మము అం పుగోహితి బాస్తి

జాదులు చూ, సూర్యము.

మధ్యమము ౧౦. వి. ఆ. పుం. స. 1. నడుము,

కపున: చూ, కీ. ౧. 1; పుం 2 చూ,

మధ్యజేళము, 3 చూ, మధ్యము. 4, వి

4 నడిమిది; అం 5' చూ, మధ్యమకాల

ము; 6. (మ): చూ, మ. 11,

7 చూ, వాస్తవ కేళిములు; 8 చూ, ఉత్త

మతే. రిములు, 9 నడుము: చూ, లక్షణం

గములు (పురుషసమ. — సింహసమమె

బ్రీకస్తము); 10. నడుము: చూ, స్వీలక్ష

ణంగములు. (పిడికేటిలో నిమిడి సూక్ష్మ

పైయున్న సత్తము. సింహమధ్యమైన

రాజవర్షియును. మత్తేయున్న సంక

వేయ్యేను. ఎడమమడిచి యల్పమై లోతుగ

వన్న దుఃఖవర్షియును); 11 చూ, కుష్ట

బాగులు. (అంశములు); 12' చూ, కపట

భాషలు [ద్రుష్టయును.

మధ్యమముమత్తమహము అం చూ, హెనా

మధ్యమస్థాయి. అం: చూ, ఉచ్చరమము.

(కంఠమునందుండెడి రెండవస్థానికము).

మధ్యమాది అం చూ, రాగాంగములు.

మధ్యము ౧౦ వి ఆ. స. 1. అవకాశము చూ,

నందు 8, పుం. స. 2. చూ, మధ్యము.

1; 3 చూ, మండలము 1, పుం 4 మాన

మున అగ్నిప్రమాణము హిసమైన యేను

ను: చూ, పాస్త, వి 5 నడిగరముది;

6 నడిమిది చూ, మండలము. 1, అం;

7 చూ, లక్షణము, 8 చూ, పురుషములు;

9 చూ, సుమతమున వ్యవహంగములు.

(తికారాది అనుబంధమున చూడుము);

10 చూ, కుక్కమరమున వ్యవహంగములు;

11 చూ, స్థాయి. (చూ, మధ్యమస్థాయి);

12' చూ, లయస్థాయిలు, (చూ, స్వర

ము. 2) (విలంబిత, దుర్గత, మధ్యమునెడి

లయ విశేషములు వరుసగా తిత్వ, ఓర్పు,

ఘనములనందును. (విలంబిత దుర్గతములయొ

క్క మాడికచేరి రెంటినడుమనుండునది మ

ధ్యము)

మధ్యముండు. అం చూ, వ్యాచారాజమండలము.

మధ్యమోద్ధ్వన అం (బాతులు). చూ,

అంశములు

మధ్యరాత్రులు. ౧౦. వి. అ. న. చూ, నడికేరయి.

మధ్యలోకము. అం. భూలోకము చూ,

లోకము. 1.

మధ్యక్షు. అం: చూ, హిందోళజభాషలు.

మధ్యస్థుక్రము. అం: చూ, దుర్బస్థుక్రము.

మధ్యస్థుఁడు. సం. విగ ఇరుకక్షలకు న్యాయ
మనఃపూర్వకము: తగవుగోరి. (బిడ్డి)

మధ్యా. అం. చూ, భారలు.

మధ్యాగ్నర. పా: చూ, వృత్తము 1. (రెండు
ఇంద్రిగణములు, ఒకమార్గగణము, తిరిగి
రెండు ఇంద్రిగణములు, ఒకమార్గగణము
వారలగణావ్యక్తరమయితి)

మధ్యాగ్నరగల్లు అం. మధ్యాగ్నరగల్లులు ధీ, అధీ, ధరాధీరలను మూడులెఱుంగులైరి
(ధీర — ఇతరస్త్రిరః బాంధవచ్చివ తతివిః
బోచి బంధించునది అధీర. — అన్యస్త్రిరః
దైవను తతిసేవియనక పరబ్రాహ్మణమనవి
ధీరాధీర. — అతని అన్నివిధములచేత బంధించునది
ధీర — అధీర — ధీరాధీరలు శ్రేయకనిష్ట
శేవంబుచే నిరుదేశంబులైరి (చూ, స్త్రీయః,
యశః, మధ్య, వర్గగల్లు, పరిశీయ, పామాన్య)

మధ్యాగ్నము సం. వి. అ. పుం 1 (౭) —
బట్టవగలు, మివనరలగ్నము (మి) — మట్ట
మధ్యాగ్నము చూ, వాసరము, తిద్వి —
మిడినరలగ్నము, అం. 2' చూ, కాలములు
1, 3 చూ, కాలవంచకము

మధ్యాగ్నము సం. వి. అ. పుం. 1. ఇచ్చపువ్వు
కల్లు చూ, ముగ్గువు 5, అం. 2 చూ,
అనరములు

మని జే స. మనము అనుదానికి పాఠితివది
మనాభగ్నివుఁడు. సం. వి. అ. పుం. తలఁపు
చూలి చూ, విశ్రాంతిఁడు

మనన. వా. వి. తియ్యచ్చు చూ, వయస్సు 1
మననము. సం. వి. అ. 1. చింతన, గమన
చూ చూ, సంక. 4, అం 2 చూ, యోగా
గణములు.

మననఁడు. జే. వి. 1. కొడుకుకొడుకు. రూ.
మనుమఁడు — మన్మఁడు, చట్టిపట్టి (సం) —
నర్త చూ, నూనుఁడు 1; 2 కూతు
కొడుకు: రూ — మనుమఁడు. మన్మఁడు, చట్టి

చట్టి (సం). — జోహీతుఁడు, నర్త చూ,
నూనుఁడు 1

మనమరాలు. జే. వి. 1. కొడుకుకూతురు రూ.
మనుమరాలు, చట్టిపట్టి (సం) — నర్త,
నర్త చూ, నూను 1, 2 కూతుకూతురు:
రూ — మనుమరాలు, చట్టిపట్టి (సం) — జోహీ
తిగ్ని, నర్త, నర్త చూ, నూను 1

మనము ౨౦ వి. ౧౯ ౨. రూ — మనస్సు.

1 సంకె చూ, పాపియము 2, 2 బుద్ధి
చూ, పాపియము, 2, బి జే వి (1) నిపును
సేనును, వా (2). వింతతునుకీచ్చెడు ధర
ణము. చూ, మనవృత్తి

మనవృత్తి వా. సం. వి. ఇ (స్త్రీ) మనవృత్తి,
మనువృత్తి, మనవృత్తి (తె) — మనము
మనవి జే వి చూ, నన్నుము రాఘ, 1, అ 34.

మనశ్శిల. సం. వి. అ. (స్త్రీ) — మనశిల చూ, రాయు.
మనశ్శిల అం. చూ, శుద్ధులు

మనసి వి. విగ (మనసు + తర) 1 కూనుఁ
డు చూ, వాంఛిరుఁడు 2, 2 బుద్ధియం
తుఁడు చూ, సహృదయుఁడు. [పువ్వుఁడు.

మనసిజా. సం. వి. అ. పుం చూ, మనాభగ్ని
మనసు సం. వి. ౧౯ ౨ (రూ — మనస్సు — మన

ము) 1 చూ, మనము 1; 2 చూ, మన
ము 2; విణ 3 ఇచ్చము చూ, బల్లరము.
2; అం 4 చూ, మానసికపూజాకుసుమ
ములు, 5 చూ, ఇంద్రియములు; 6 చూ,
ద్యుయలు, 7 చూ, అంతఃకరణములు;
8 చూ, కరణములు, 9. వి. (1) చూ,
మనసు 1

మనసుచే మి అ. కిగ్ని చూ, మనస్సురించే.

మనసుంగుంట అం. చూ, మన్మథావస్థలు
మనసుపలుగుట. జా. ఇష్టయచాశ్రయ "అంత
నామాట మనసు విలగి." (నీతిచంద్రిక —
విగ్నినాము).

మనస్సునందు. సం. ఆ కిరి; చిహ్నము, మన
సంయే.
మనస్సునందు సం. వి. ఆ కిరి మనఃప్రయ
త్నము, మనఃప్రయత్న (అనికొనబడు) చిహ్న
భాగము.
మనస్సు ౧౦ విధి. (స. ఈ ౧) మించిమన
స్సుగలవాడు చూ, సహృదయుడు.
మనస్సుగలవాడు. అం (మనస్సుగలవాడు) 1 చూ,
ద్యాదీకావస్థలు; 2 చూ, దీక్షావస్థలు
మనస్సుగలవాడు అం. -- పై -- [1--2
మనస్సు సం. వి. ౧౩ వ చూ, రూ-మనసు
మనాయందు చూ సం. కిరి చూ, మన 2
మన పై వి = మన. చూ, మనఃకల్ప [108
మనఃకల్ప. పై వి -- పై -- ఉ, హరి 6, ఆ
మనః. కే వి రూ-మనస్సు. 1 చూ, స్థానము
1 చూ 2, ఆ 4; 2 చూ, స్థానము
7, ఆ 109 చూ, స్థానము 2, 3 వా
స్థానము చూ, కీచుట్టు, 4 కీచుట్టు
చూ, మనః 2, 5 కీచుట్టు చూ, మనః
3, 6 వాస్థానము చూ, స్థానము. 1
మనఃకల్పము. పై ఆ కిరి చూ, శోకము
వికారి 6, ఆ. 142
మనఃకల్పము. పై వి మనఃకల్ప చూ, శోకము.
మనఃకల్పము కే వి 1 వాస్థానము చూ, స్థా
నము 1, 2 చూ, స్థానము 1.
మనఃకల్పము కే వి గృహస్థము చూ, మన
మాతము (ఇంటికాపు) [ద్యుతము 2
మనఃకల్పము సం. వి. ౧౧ కేచుట్టుచేడినది చూ,
మనఃకల్పము కే వి పాపపక్షము చూ, చూ,
పాపము 3 [లోపలము పైచిమ
మనఃకల్పము. వా వి. విలాసదారులకు కేచుట్టు
మనః పై వి = మనః (రూ-మనః-మనః)
చూ, మనఃకల్పము [భుము. 2.
మనః. సం. వి. ఆ. (ప్ర) బుద్ధి చూ, పాపము
మనః. సం. వి. ౧౩. త్రిం. 1. చూ, విద్యా

సంయే; వి. ౩: చూ, బుద్ధిమంతుడు.
మన పై. వి. రూ-మనస్సు = మృత్తి. 1. కే.ల.
పా. 2, ఆ. 11: చూ, భూమి 1; 2 మట్టి:
చూ, భూమి 1, కే 2 చూ, మట్టి.
మృత్తిమేకము, 4. బుద్ధివాచకమైన మనస్సు
కేచుట్టునకు వృత్తియందు ద్విత్వములోపించిన
రూపము "మనఃబోధ" మొ. ఆ. కిరి.
5 కేచుట్టు మార్గము 7, ఆ 109. చూ,
బిరుదుకు 3; 6. మెలగు చూ, పత్రియే.
మనఃకల్ప కే ఆ కిరి చేయ్య చూ, మనఃకల్పము.
మనఃకల్ప. కే వి 1 వాస్థానము చూ 1, ఆ.
51 చూ, స్థానము 1; 2 ఇక్ష్వా. చూ,
స్థానము 1; 3 కేచుట్టు చూ, స్థానము 1.
మనఃకల్ప కే. వి 1 కేచుట్టు చూ, మనః 2;
2 కేచుట్టుచూ చూ, కిరి. 5
మనఃకల్పము కే వి (మనఃకల్ప + కుదుర్చు) అర్థ
యము చూ, విందు. 2
మనః కే సం. కిరి 1 చూ, పోషించు; కే.
2 మనఃకల్పము చూ, మనః 2
మనఃకల్పము అం. చూ, ద్యాదీకావస్థలు.
మనఃకల్పము సం. వి. ఆ కిరి చూ, మన
కీచుట్టు [మనఃకల్పము.
మనఃకల్పము సం. వి. ఆ కిరి మనః
మనఃకల్పము. సం. వి. ఆ కిరి చూ, మన
కీచుట్టు.
మనఃకల్పము పై. వి. చూ, మనఃకల్పము.
మనఃకల్ప కే. వి. ౧. (మనఃకల్ప + అర్థ) చూ,
రక్షకుడు
మనఃకల్ప కే వి చూ, పాపము.*
మనఃకల్పము. కే. వి. కేచుట్టుచూ చూ, కేచుట్టు.
మనఃకల్ప కే వి 1 చూ, రక్షకుడు; కే.
2. చూ, రూ-మనః. 2.
మనఃకల్ప. పై. వి. ఆ. కేచుట్టుచూ చూ,
మనఃకల్పము. [మనఃకల్పము.
మనఃకల్ప. పై. వి. కేచుట్టు: చూ, మనఃకల్ప

మనుబోకు, ద్వ యా, సుమర్శిక్.

మనుమండు జే. వి యా, రూ...మనమండు.

అని 5, ఆ 45. [రూ...మనమరాలు.

మనుమరాలు. జే వి (మనుమ + ఆల) యా,

మనురాట్టు. సం వి. శ్రీ పుం కుచేయడు.

యా, శ్రీరుండు

మనువృత్తి చా.సం.వి. ఇ శ్రీ యా,మనవృత్తి

మనువు. సం వి ఉ. పుం 1 యా. మంక్రము

1, 2 యా, విష్ణువు 1, 3 3. కాలాగ్రి

జాడు (యా, మనువుల=వైవస్వతాది),

జే వి (1) యా, మగండు. 2, (2) దీప

నము మార్కి. 5, ఆ 198 యా, చక్ర

నము. 2, (3). మగినివరించేట;(4) వడవడి

భాగ 2, స్కం. 74 యా, చక్రనము 1,

ఆ. కి (5) రూ-మనుగు యా, మరణం

మే; స. కి. (6) యా, పోషించే సాంబ

పా. 123.

మనువులు ఆం స్వామ్యంపువుడు, స్వాగో

చిషాడు, ఉక్రముడు, తామనుడు, వైవ

కుండు, చాక్షుడు, వైవస్వతుడు, సూ

ర్యపావర్తి (మార్యపావర్తి), దక్షపావర్తి

(దక్షపావర్తి), బ్రహ్మపావర్తి (బ్రహ్మపావ

ర్తి), ధర్మపావర్తి (ధర్మపావర్తి), రుద్ర

పావర్తి (రుద్రపావర్తి), రామ్యుడు, శా

చ్యుడు. (14).

[రాట్టు. యా, మను

మనువ్యవర్తుడు సం వి 5. పుం యా, మను

మనువ్యవర్తుడు. ఆం: యా, నాయకత్వ

యము

మనువ్యవర్తుడు. సం వి 3. పుం ఆతిథిపూజ

యా, మనోయజ్ఞములు (యజ్ఞములు)

మనువ్యవర్తులు. ఆం బాహ్యుని (బాహ్యు)

క్షత్రియ, వైశ్య, కూడులు (4)

మనువ్యవర్తులు ఆం: యా, స్వప్తివర్తులు.

మనువ్యుడు సం. వి. ఆ. పుం మునిసి: డి

ఏరుడు, కర్మావ్యుడు, కర్మ, కండీరు

డు, జనవరుడు, వానవరుడు, వాహులు

డు, ధివుడు, వరుడు, వారుడు, కంచ

జనుడు, శ్రుమాంనుడు, శ్రుమాడు, శ్రుమ

నుడు, ధూమిష్టునుడు, మంకువు, మను

జాడు మన్యుడు, మానవుడు, మానుషాడు,

మానుష్యుడు, విమండు. (తే) —మగండు,

మగవాడు, మనిసి-మానిసి-నాని, మిండ

గాడు, మిండగిడు, మిండడు తప్తి —

౧ (తే).—ఆదవిహారిసి; ౨ (సం)—

ఆతికాయుడు; 3 (తే) —పులుహునిసి;

౪ పుట్టివవానికి —(యా, సంభూతుడు.)

(మిగిలినవానికి —యా, సంభూతుడు)

మగిచారి శ్రీ వి. పృథువు, ఏకిమీడు యా,

స్వామి 1.

మనోగుర్తు సం వి. ఆ శ్రీ యా, మనశ్శిల

మనోజన్మ సం వి 5. పుం యా, మనోజాడు,

మనోజనసుడు. సం. వి. రూ-మనోజన్మడు,

తండిగిరి బోలివగాడు (గోడువు) యా,

నూమండు. 1.

మనోజన్మడు సం వి. ఆ. పుం —పై —

మనోజాడు సం వి. ఆ. పుం తిలపుయోలి.

యా, మన్యుడు

మనోజ పా యా, దృక్తము 1. (“మన్యు-

భృ-గవయలు. 10 యశి 15వ భంధిస్సు”)

మనోజ్ఞ. సం వి. ఆ నమంజను-మంజమను-

మనోజ్ఞునిగు మి ఆ. కి. మనోరమమగు-

(తే).—ఇంచే

మనోజ్ఞము సం. వి. యా, మన్యుడు

మనోజ్ఞాడు. సం. వి. యా, సాంధ్యంతుండు.

మనోదండము. ఆం: యా, తిగిందము. 1—2.

మనోభవుడు. సం వి. ఆ పుం. యా, మనో

జాడు.

మనోమనుకోశము. ఆం యా, కోశములు పు

మనోరథము. సం. వి. ఆ. పుం. కోరిక. యా,

వాంఛ.

మన్మథుడు వై. వి. చూ, మన్మథుడే అడు
మన్మథుడు ద్వ. వి. చూ — అచ్చ
నుం, కాం. 11. బ్రహ్మమున దొర

మన్మథుడు వై. వి. 1. — చూ — 2. అర్హ
మన్మథుడు వై. వి. 1 — మాన్మ చూ, మాన్మ
ము, 1; 2 చూ, రూ — మన్మథుడు. 2

మన్మథుడు ద్వ. వి. మేకలకాల్గిల్లలలోని
మన్మథుడు పెద్దనూది చూ, నూది
మన్మథుడు ద్వ. వి. — మాన్మ చూ, మన్మథుడు

మన్మథుడు ద్వ. వి. మందలేళ్ళనర్తనము.
మన్మథుడు వై. వి. బ. వి. వి. చూ, చూ
మన్మథుడు వై. వి. చూ, రూ — మన్మథుడు

మన్మథుడు వై. వి. చూ, రూ — మన్మథుడు
మన్మథుడు. అం చూ, సందర్శనములు

మన్మథుడు వై. వి. చూ, రూ — మన్మథుడు
మన్మథుడు (విశ్వానాథుడు) (విశ్వానాథుడు)

(శ్రీ) ప్రసములయందు బ్రహ్మగము); 2
అర్హము. (హామము) (హామగము)

అధరము, 3. చూము (సమ్యక్ము) (సమ్యక్ము)

(హామగము) (హామగము); 4. మన్మథుడు
సమ్యక్ము (హామగము) (హామగము)

సేకములు); 5. విశ్వానాథుడు (హామగము)
(హామగము) (హామగము) (5) చూ,

హామగము 1 — 13.
మన్మథుడు వై. వి. చూ, రూ — మన్మథుడు

మన్మథుడు సంద. వి. అ. తుం. 1 కామచింత;
2 చూ, వెలగ *

మన్మథుడు వై. వి. చూ, రూ — మన్మథుడు
రూములు, సందర్శనములు, విశ్వానాథుడు, విశ్వానాథుడు

విశ్వానాథుడు, విశ్వానాథుడు, విశ్వానాథుడు, విశ్వానాథుడు
విశ్వానాథుడు, విశ్వానాథుడు, విశ్వానాథుడు, విశ్వానాథుడు

అంగములు, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

అంగము, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

అంగము, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

అంగము, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

అంగము, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

అంగము, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

అంగము, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

అంగము, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

అంగము, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

అంగము, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

అంగము, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

అంగము, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

అంగము, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

అంగము, అంగము, అంగము, అంగము
అంగము, అంగము, అంగము, అంగము

దు, ఇగురువిలుకాడు-ఇగురువిలుకాడు, ఎల్ల
పుడు విప్రుడు లేరుకాదు, కందుడు, కన్ను
లవిలుకాడు-కన్నులవిలుకాడు, కన్నుల
విలుకాడు-కన్నులవిలుకాడు, కన్నులవిలు
కాడు-కన్నులవిలుకాడు, కన్నులవిలుకాడు-
కన్నులవిలుకాడు, కలుములగరికిడ్డ, కోయిల
లేగనడి, కొంగిలగురులవిలుకాడు, గాడ్డు
టరపపుకొర, గాలిలే కిక్కు మన్నెడు,
గొరవంక తేగనడి, చేక్కెనడు, చేక్కెర
విలుకాడు, చిరుగురులుకాడు-చిరుగు
రులుకాడు, చిలుకరిపురు-చిలుకరాడు,
చెఱుగువిలుకాడు, చూపందేమాపులకొడు,
జేమిలి ముక్కలవిలుకాడు, జోటినియలు
డు, జెందముమోలి, తలపుమోలి, తలరు
విలుకాడు, తామరూపరి, తావివిలుకా
డు, తియ్యవిలుకాడు, తిగవిలుకాడు,
కుంటవిలుకాడు, తూడువిలుకాడు, తెలి
విలుకాడు, తేటితేగనడి, తేటియ్యలవాడు,
తేటియ్యలవాడికొర, వనవిలుకాడు, వన
విలుకాడు, నెయ్యపుతొడు, నెయ్యలు
డు, పందేరాకరింపి తేజకాకు, పచ్చేవారు
పపుకొడు-పచ్చేవారుపుకొడు, పచ్చేలు
కుడు, పుష్పవిలుకాడు, పూవిలుకాడు,
పూదింటి, పూదింటివాడు, పూవిలుకాడు,
పూవిలుకాడు, పేష్కెరుపకొడు, మయి
నున్నపకొడు, మరుడు, మినుముసరి
నిడెంబలపేటి, రాచిల్లనెమ్మరాకు, లేమ
విలుకాడు, పలపురాణి, పల
కొర, పలరాణ, పలకొడు, వాలుగడాలు,
విరివిలుకాడు-విరివివిలుకాడు, వెడదెంటి,
పర్తిరాపగణు, పిరియె-పిరిపిల్ల, సాగసరి.
(మిగతవానికి "చూ, పావురుపుకొడు.")
మన్వసము. సం. వి. ఆ పుం ఆలుమగలు నుర
రకకాలమునందు దేశభాషతో జెవిలో
మొలగానెప్పకొనుమాట చూ, కబ్బము 2.
మన్వ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ-మన్వ: చూ, పిర. 1.

మన్వము. చా. సం. వి. ఆ. వ.-మన్వియ
ము-మన్వియ 1: చూ, మన్వియము. 1.
2: చూ, మన్వియము 2.
మన్వన. 2. ఆం చూ, ఆకుభావనములు.
మన్వపు సం. వి. ఆ. పుం. 1. కొర్రుము:
చూ, శోషము; 2. చూ, శోకము; 3. దై
న్యము: చూ, వాచారము; 4. చూ,
యగము.
మన్వంతరము సం. వి. ఆ. వ. 1. దెబ్బడి
యొక్క దివ్యయగములు చూ, పురాణము.
8, ఆం 2. మనుకామన్వచరిత్రము: చూ,
పంచలక్షణము.
మన్వకము. సం. వి. ఆ. పుం-చూ, మన్వకము.
మన్వితము దే. వి. మట్టు: చూ, మిశము. 1.
మన్వ. దే. స. కి చూ, రూ-మరపు.
మన్వ దే. వి. 1: చూ, మేఘము. 1, 2 మన్వ
పానముచూ చూ, పోమక; 3. చీకటి.
రామా. 8, ఆ. 28. చూ, క్యామిక. 1;
4. అజ్ఞానము చూ, పావుసము 3
మన్వకొను. దే. ఆ. కి కాసరియే, కొర్రువు,
కొర్రువుకొను, దిమ్మకొను, దిమ్మపట్టు,
పోతరియే, పోసరియే, మంపిలు-మంపిల్ల,
మంత్రికొను, మత్రిల్లు, మత్రికొను; (సం)-
మరియే-మరియియే (మిగతవానికి "చూ,
వాంకరియే.") [వర్తము.
మన్వలోప. దే. వి. ఆకాశము చూ, సుర
మన్వనగ. దే. వి. చూ, వాయువు. ఆం.
పదా. సుర. 85
మన్వపువ్రులవల్ల. ద్వ. వి. చూ, సముద్రము.
మన్వపురావిసప్త ద్వ. వి. అగ్ని. ఆం, భా.
పు. 47 చూ, పహ్ని 1
మన్వమేపరి. దే. వి. చూ, మన్వపగ. అచ్చ.
సం, కాం. 121.
మన్వరపురు. ద్వ. వి. మేఘవాహనము,
ఇందుగడు, చూ, సహస్రాక్షుడు.

మబ్బురావుంటడు. వా. వి. మధ్యవస్త్రము
 కలిపిచేసినమందు మబ్బురావుంటు
 మబ్బురావుంటు. వా. వి. పై. అం, భా
 సి 203
 మబ్బురూపరి ద్య వి విరావతము: చూ, నాన్తి.
 మబ్బువిప్పు దే. వి చూ, మబ్బువిగ.
 మధ్యపెట్టు. వి స కి 1 మోసపుయ్యే;
 2. కిచ్చిపెట్టు
 మమకారము చా సం. వి. ఆ ప 1 కేళి
 మ, దియి (అనికొంపిలు) చూ, ప్పేవా
 ము. 1; అం 2 చూ, పోయగుణములు
 మమక సం. వి. ఆ ప్త్ర. మమత్వము చూ,
 మమకారము 1.
 మమ్మ దే ఆవ్య (నూ-మమ్మరె- మమ్మరే-
 మమ్మ- మమ్మరె- మమ్మరే) చూ,
 సరాను
 మమ్మరె దే. ఆవ్య —పై —
 మమ్మరే దే. ఆవ్య —పై—
 మమ్మ. దే. ఆవ్య. —పై —రాచూ 5, 1, 225
 మమ్మాయము. వా. వి. సహమ్మాయమనలేర్యము
 మమ్మరె. దే ఆవ్య చూ, రూ-మమ్మ కళాం.
 5, ఆ. 29
 మమ్మరే. దే. ఆవ్య —పై —
 మమ్మ దే వి. 1 సమద్రీముదొండిడలకు
 విఘాతముగా వీరెడు నుడిగాలి చూ,
 వాయువు; 2. (రూ-మమ్మ-మమ్మలను)
 అమ్మదగ్గ కిచ్చియో బహుదలనము
 మయిటును సం. వి. ఆ ప గడ్డిమేడ, గడ్డియి
 ల్లు (అనికొందిలు) చూ, సనము 1.
 మయిము సం. వి. ఆ పుం. 1 ఒంకె: చూ,
 లొట్టిపిట్ట; 2. కంవేగగాడిద: చూ, రాస
 భను; వా. వి. (1) కవును; (2) మధ్యభాగము,
 నట్టవడుము. [మమత్వము
 మమత్వము. సం. వి. ఆ పుం. బ. చూ,

మమత్వము చూ, మమత్వము.
 మయి దే వి. రూ-మై. 1 చూ, శరీరము;
 2. చూ, విధము 1, 3 తదవ చూ, పార.
 7, 4. చూ, పార్వము. 2; 5. చెన్నది.
 చూ, పెంబడి. 2, అస. 8 కొన్నియెడల
 శృతియాదిభక్తియందువచ్చెడుసౌక్యము.
 రూ-మై [మంపు.
 మయికము. దే వి రూ-మైకము మిగ్గు చూ,
 మయికొను దే ఆ కి 1 (రూ-మయికొను-
 మేగొను-మైకొను) చూ, సమ్యక్తమే
 మయికొను. దే వి రూ-మైకొను ఇచ్చేగిరి
 చూ, సమ్మతి 1.
 మయిలొను దే. వి కొనెయిడయెడముగా
 అడ్డకమ్ములు వాటింపిన ఆమదానిచీర
 కొంగు చూ, రూ-మైలాలు.
 మయికొలుపు. దే వి. (రూ-మైకొలుపు-మె
 యికొలుపు-మేకొలుపు-మేమకొలుపు)
 పార్శ్వ చూ, శరీర.
 మయిప పై. వి రూ-మైప 1. మంధ్య: చూ,
 మయికిము, దే వి 2 రూ-మైప గోళ
 టక. చూ, మూ 2.
 మయిదానము వా వి రూ-మైదానము. బహిః
 క్రితము. చూ, వెలుపల. 1.
 మయిదు పై వి-మంధ్య రూ-మైదు.
 1 మంపు చూ, పోమిక; 2. వాయు చూ,
 పంచన, 3. చొక్కపాడి చూ, రూ-
 మైదు. 3.
 మయినపువ్వు పై వి మిచ్చిచ్చివ్వువ్వు చూ-
 మైవపువ్వు. చూ, పత్తి 1. [వికము.
 మయినము పై. వి. మండిన రూ-మైనము చూ,
 మయిమయి. దే. వి. 1' రూ-మైమై-మెయిమె
 యి-మేమెయి-మైమయి. (సం)-అవాచూ
 సము; కి 1 విని 2. అవాచూసముగా రూ-
 మైమై-మెయిమెయి-మేమెయి-మైమయి.

మయిమఱుపు. దే వి రూ-మైమఱుపు చూ,
విస్మృతి. [వారవారము.

మయిమఱుపు దే వి రూ-మైమఱుపు చూ,
మయిల. పై వి రూ-మైల 1 నలపు
చూ, వర్ణము 0; 2. చీకటి చూ, మ 3; 3.
3-మలిస (రూ-మలిస-మైల) చూలి
శ్యము చూ, మలిసము 1; 4 అనుచిత్వి
ము చూ, రూ-మైల. 4. 5 మైలకోక
చూ, నప్తము; విలా 0 చూ, మలిసము 1,
7 అనుచి. చూ, రూ-మైల 4.

మయిలకోక. ద్వ. వి. రూ-మైలకోక చూ,
మయిల 5

మయిలనది వా ఆ క్రి రూ-మైలవడు చూ,
మలిసమగు. [లాదు.

మయిలాదు దే. వి లోకపుద్రి దేవత రూ-మై
మయిలాదువాడు దే వి లోమట్టనడిగికోని
తదించువాడు రూ-మైలాదువాడు.

మయిలా వా వి, అరకోనిమదురము రూ-మైలా
మయిలాదుర్తిము. పై. వి-మయిలాదుర్తిము

రూ-మైలాదుర్తిము (పెరుగుతో నూచి
పుటమువేసినపుద్రి) చూ, రసాంజనము

మయివడి. 0 వి. రూ-మైవడి 1. చూ,
సమృత్తి 1, 2 చూ, స్నేహము 1, 3 చూ,

విధము 1, 4 చూ, సౌమ్యత.

మయిసమృత్తి. వా, వి చూ, మస్మగ్నము
మయిగడు 0 వి అ పుం. అనుచిత్వి చూ,

స్వర్ణకారుడు.

మయిపు సం వి అ. పుం. 1. కిన్నగుడు
(చూ, దేవతాభేదము); 2 మయివసు

మృగము

మయిమృగము సం వి అ. పుం 1 కిరణము
చూ, హాసము 2, 2 కాంతి. చూ,

కలుగుదు 1, 3 లాల్ల చూ, పక్షి. 1
మయిరకము సం వి అ. 1 మయిలాదు

క్రము. చూ, రసాంజనము; పుం. 2. ఉత్త

రేమ* చూ, శైఖరికము.

మయిమృగము. సం. వి. అ. స. మయిలా

గుస్తము చూ, మయిరకము

మయిరకము సం వి. అ. పుం 1. గెమలి:

చూ, కిల్లి 2, 2 గెమలికోట్టు. చూ, పి 1;

3 పిముచూ చూ, యవాని; 4 చూ,

మయిరకము 2 *; 5. గురుంటకము, లిల

మయిరకము; అం. 0 చూ, ఆసనములు;

7 చూ, ఆసంయుతహస్తములు

మయిరకలలితము. అం చూ, కరణములు

మయిరకవిదగ సం వి అ. స్త్రీ: చూ, కల్లి
తెగడ*

మయిరకకిల్లి సం వి అ. స్త్రీ: చూ, దీపము. 4*

మయిరకసారి. పా చూ, పృక్రము. 1 ("ర-

జ-గ గురువులు 7యిలి 10వ భంధము")

మయిరాసనము అం చూ, ఆసనములు

మయిరాసనము. అం చూ, ఆసంయుతహస్త

ములు

మయికి దే వి చూ, తాళము. 5.

మర. దే వి. రూ-మఱ 1 కీలు చూ, మగ్గ

ము. 1; 2 తిరుగుడునొక్క చూ, హిండ్

నము, 3 తిరుగుడుచీల చూ, హిండ్నము.

మరందము సం వి అ. పుం. చూ, రూ-మక

రంధము. 1.

మరక దే. వి చూ, రూ-మఱక.

మరకతము అం (రూ-మరకతము-మరకతము):

చూ, రత్నము 1.

మరకత్తి దే. వి కీలుకత్తి చూ, దిన్నీ 2.

మరకత్తిపీట వా. వి. మరకత్తిని ఆడించే

అవికపీట (మామిడికాయలు కలుగుటకు

మలుపుగనండుచు)

మరకము. వా. వి ఎనిమిదివర్షు, తూము.

మరకాడు. దే. వి. 1 నావికుడు. స్వా. 5.

అ. 47: చూ, సరంబు; 2. మరకబలముడు.

మరగాలు దే వి.కృత్తిమహాదము:చూ, హస్తే
మరగు దే ఆ కి 1 చరిచిత్రము. మార్క

3, ఆ. 818 చూ, స్నేహించే, 2. ఆలవడు
చూ, వాధించే; స కి. 3 ఆలించే,
ఇచ్చించే చూ, వాంధించే

మరగొమ్మ దే వి గుణముదొడి చల్లమునకు
మందు నెమకలవా నికి కై యెక్కుగా శేషము
చియుండు భాగము కళా 3, ఆ. 81.

మరమేట్టు దే. వి చూ, తిరుగడ

మరగము. సం. వి. ఆ స. 1. చూపు చూ,

సాపు; ఆం. 2 చూ, దోర్పులు, 3 చూ,

అవస్థలు, 4 చూ, దానికావస్థలు

మరిగమునకు యత్నించేట అం 1 చూ, మన

భావస్థలు, (ఇందుకు పోయిచ్చి న్నము -

మరిగవచ్చునత్తుముచేసి మానినవారిలో బ్రా

హ్మణునకు అదవిలో నాలుగుకోసలు కలి

య్యుచోట కల్పింపగూడ వననముచేయించే

కొని పోబావశ్యియము నావరించి గో

ద్యయము దిక్షిణగా నొసంగలేదు క్షత్రి

యుండు పోబావత్వవ్యయము నావరింప

వలయును, చైత్యుడు పూజ్యతీర్థయాత్రసలుప

వలయును. కూచుండు చదివవులను ఒక

యెద్దును దాన మొంగువలయును)

మరణించే. సం. ఆ కి వేయే చూ, సమయము

మరణోద్యమము అం. 1 చూ, దాదకావస్థలు,

2 చూ, దశావస్థలు (తిము

మరితకము సం. వి ఆ. స. చూ, రూ-మూక

మరపు వా వి. 1 చూ, రూ-మూపు, దే

శ్రీ 2. మరగఁగజేయు భాగ 8, పుం. 89

మరమేకు. దే. వి రూ-మరామేకు తిరుగుడు

చీల: చూ, మర. 3.

మరమ్మతు. వా. వి. భూమి లోనగువానిని

బాగుచేయుట. చూ, మమభక్తు. 1.

మరల. దే అవ్య: రూ-మూల-చూ, పెండియు.

అం, భా. కృ. 88. [వట్టియ.

మరలబడు ద్వ. ఆ. కి నివర్తిలు: చూ,

మరలబాటు. ద్వ. వి. రూ-మరలబాటు-

మరలబాటు, మానుట, తిరుగుదల. (సం) -

అవగిచ్చి, అగ్గము, అవర్తనము-అవర్తము,

అవృత్తి, ఉపసంహరిము, వివర్తనము, నివృత్తి,

(అవ్య)-అతి; తద్వి - అ పననయొక్క

అవృత్తులకు - (సం) ఘన; 2 పననయొక్క

అవృత్తికి (సం) - అట, (ఇట్లు శీర్షికావద

మలకడి దేదవుకొనము) (చూ, పెండియు)

మరిలించే దే స. కి, శ్రీ - మరలయే-

మరిల్లు, మిలపు, కర్మములు (సం) -

ఉపసంహరించే

మరలు. దే ఆ. కి రూ-మూలు. 1 చూ,

మరలబడు, 2 పెనుకకుడియగు రాఘ 3,

ఆ 84. [లించే.

మరలయే దే శ్రీ రూ-మరిల్లు. చూ, మర

మరిల్లు దే. శ్రీ - పై - శ్రీ. 2, ఆ. 253.

మరిలబాటు ద్వ. 2 చూ, రూ-మరిలబాటు.

మరిపలి దే వి మనుగడుపు. చూ, విందు 2.

మరసాన. ద్వ. వి బాళ్ల చనివాని సాధనము.

మరటము దే వి లాంగలి అను పేట్టు చూ,

లాంగలి 1

మరాటి పై వి - మహారాష్ట్ర: రూ- మరాటి,

మరాటివాడు-మరాటివాడు: చూ, మహా

రాష్ట్రాడు.

మరాటి మొగ్గ పై వి ఒకానొక అంగడినస్తువు-

మరాటివాడు పై. వి. చూ, మరాటి

మరాటి పై. వి. చూ, రూ-మరాటి (కు.

మరాటివాడు. పై. వి. చూ, రూ-మరాటివా

మరామేకు వా. వి చూ, రూ-మరామేకు.

"నిలువేండిన మరామేకు, కూర్చుండిన మరా

మేకు." (ఉత్తరసర్కారులలో వాడుక)

మరి దే. వి ఏ. రూ-మరి. 1. తదవ, వార

ము. చూ, పెండియు; అవ్య 2 ఇరిసను

చూ, ముచి. 2; 3. అనంతరము: చూ, మరుద్యుతము. సం. వి. ఆ. న. గుణము: చూ, చివర. 1).

మరింత సం. ఆ. కి: చూ, రూ-మరదీంమే మురిగొమ్మ లే వి కలఁజే. చూ, వాచానము 2. మరచము. సం. వి. ఆ. న. మరచము=మరియ. చూ, చూ, వేలము [మహాశక్తి. 3. మరదీమహాశక్తి. మి. వి. ఈ. స్త్రీ. చూ, మరదీవ్యాధి. మి. వి. కలరా. చూ, విషాచిక మరదీమ్మ. వా. వి. చూ, మహాశక్తి. 3. "మరి దేవ్యుశీగము"

మరియద వై. వి. 1. వ్యాసము. చూ, సత్వము 1; 2. మర్యాదా, కట్టుపాటు. చూ, మర్యాద; 3. చూ, విధము. 1

మరచము. సం. వి. ఆ. న. చూ, రూ-మరచము మరచి. సం. వి. ఇ. పుం. స్త్రీ. 1 కిరణము. చూ, హామము. 2; పుం. 2 మరచి అను ఋషి: చూ, ప్రవ్యాధి; అం. 3. దూ, ఋషి కేంద్రము (గోత్రము 13); 4. చూ, బిచ్చము మరచిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. చూ, మృగశిర్షము మరచికాద్యములు. అం. మిరియములు, తెల్లమిరి యములు (2) [లేక రూ-చము "నేమరు" మరు లే. వి. పృథ్వియందు మాదకబిల్లమువకా మరుండ సం. వి. ఆ. స్త్రీ. ఉచ్చలలాటిక. మరుడు వై. వి. పుం. ర: చూ, మృగశిర్షము. మరులేటి. ద్వ. వి. చిలక. చూ, కుకము. మరులేరు ద్వ. వి. చూ, వాముపు. పాం. బ. లే. 12

మరుక్తు సం. వి. త. స్త్రీ. 1 లిక్క. చూ, స్వర్గము. చూ, రాజాక్షము, పుం. 2 (రూ-మరుతము- మానవము- మరుత్వంగము): చూ, మరులేరు, 3: చూ, వేలపు, అం. 4. చూ, మహారాజులు

మరుశ్శంకుడు అం. చూ, మహారాజులు. మరుశ్శంకుడు సం. వి. త. పుం: చూ, ముద్దురపురు.

మరుద్యుతము. సం. వి. ఆ. న. గుణము: చూ, హామము.

మరువ్యాధిము సం. వి. ఆ. న. చూ, లోగ (హ). మరుదరిత్రి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. ఎద్దడినేల: చూ, భూమి. 1. [వారివారానుడు. మరువయ్యలేటి. ద్వ. వి. గరుడుడు: చూ, మరునగై ద్వ. వి. చూ, శిశిమము. మరునాడు. వా. వి. చూ, రూ-మరునాడు. మరువిదాలు ద్వ. వి. 1 చేప. చూ, మక్కుము. 1, 2. మెసలి: చూ, మక్కుము. 1. మరునిల్లు. ద్వ. వి. (మరుని + ఇల్లు): చూ, భగము 12 [వదా ను. 10. మరునినూడు ద్వ. వి. చూ, కత్తిడు అం, మరునూల. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. చూ, మరుకు 1. *. మరుసత్రి సం. వి. ఈ. స్త్రీ. ఇంకత్ర: చూ, హింసపు

మరువని. ద్వ. వి. మరతము చూ, సంయోగము. మరుపు. లే. వి. రూ-మరుపు చూ, విష్కృతి. మరుభువ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, చేకములు. ౫౦. మరుమరచికాద్యములు. పా. ఎ. దారిలో నెండ మాపులు సీగ్గవకాగొప్పించి యెంతమారము పోయిననలై యుండునమరీతి [కుత్తు. మరుమామ వై. వి. చంద్రుడు చూ, హిమాం మరులు. లే. వి. 1. పికాచము చూ, పోతుకు 1; 2. మోహము చూ, చలపు, 3. తిరవి శ్రీమ అం, భా. భగ్గి. 128 చూ, వేచాము. 1.

మరులుడిగ. ద్వ. వి. చూ, మరులుడిక. *. మరులుఁబాటు లే. వి. చూ, రూ-మరులుఁబాటు. మరులుగొను. లే. ఆ. కి. 1 కామియే. చూ, చలపె. 2, శ్రీ. 2 మరులుగొలుపు. మరులుడిక. ద్వ. వి. చూ, మరుమారంగి. *. మరులుమారంగి. లే. వి. పై. మరులు మెత్త. లే. వి. పై.

మరులు" అంటారు. దే. వి. పితాచలం కులము చూ, సోమము. 1. మరులము సం వి. అ. పుం. 1 మురుదము* చూ, వానములకు, 2. మంగళ: చూ, శ్రవణము. మరుదము. పై. వి. మరుదము*. రామా 1, అ. 48: చూ, మరుదము 1. మరుత్ర సం. వి. అ. పుం. 1' చూ, మరుధరి త్రి, 2. కొండ. చూ, హిమాలయము (పర్వతము). [వాసిని* మరుహుత్ర సం. వి. అ. పుం. చూ, మును మరొలి. సం వి. ఇ. పుం. మొసలి చూ, మత్స్యము ౧—3. మర్కటము. సం వి అ పుం. 1. కోరి. చూ, వానము; 2: చూ, పాలపురుగు. మర్కటకోరి వ్యాయము పా కోరిపిల్లి కల్లి యెంత యాగోత్ర గమిస్తును కల్లి కడుపును బట్టుకొని విడువవలసింది. (స్వత్యయత్నము లేక భగవంతుడు కాపాడడు.) మర్కటగృహము సం. వి అ ప. కోరికెం కి చూ, పదవము 1. [చిరు: చూ, పిప్పిలిక మర్కటపిప్పిలిక సం వి అ. శ్రీ. పెద్దపల్ల మర్కటము సం. వి అ. పుం. 1 కోరి చూ, వానము; 2 చూ, పాలపురుగు; అం. కి చూ, గరులు. [మర్కటగృహము మర్కటవాసము. సం వి. అ. పుం. చూ, మర్కటి. సం వి. ఈ. శ్రీ 1 తీగకామగ* చూ, కాదమ్మము; 2, దూలగొండి* చూ, కూకళింది. [చూ, సరంగ మర్కారి పా. వి. పదవనడిపించువాడు* మర్తలు, వా. వి. రూ—మర్తలు సమాప్తము మర్తరలు, వా. వి. రూ—పై. [మూలు, మర్తము. అం (రూలోకము) చూ, లోక మర్త్యుడు. సం. వి. అ. పుం: చూ, మునుమర్త్యుడు.

మర్తనము. సం వి. అ. ప. 1. పినుపట: చూ, సంవాహనము; 2. నూలుట. చూ, మురుతు. మర్తలబంధము. అం 2. కానోక శత్రులంకారము: చూ, హీరువు. 2 మర్తలము సం. వి. అ. పుం. 1. మర్తల (దీని ధ్వనినందిలము) చూ, పిశె, అం. 2. చూ, వాద్యములు. మర్తలందులావర్తములు అం చూ, వాద్యములు. మర్తలరూపము. అం మర్తలరూపురిక్తి ధనిష్ట చూ, రిక్తి. [రిమ్మ. మర్తలయే సం. స క్రి నూలు చూ, సమృ మర్తలము. సం. వి. రూ. నూలుబడినది, పీడితము: చూ, సమృద్ధిము మర్తని అం చూ, కళలా ప్రవ. 5, ఆ 35. మర్నాడు. దే. వి చూ, రూ—మూలువాడు. మర్నాడు సం వి అ. పుం (తే) —అనే కాడు—అనేకాడు. ఒకవరి, కీలరి, నెలవరి. మర్తము సం వి. క్. స. 1 లేనపానము: ఆయువు—ఆయున్న (తే).—అనయ, అనే. అనే, అను, ఆయు, ఒకేవు, కీలుకు, కీల కము, కీలు, కొలుసంది, గాయకము, నట్టు, గురుము, గుటిగొండి, తాపి—తాపి, నెలకు, నెలకు, నెకేవు, పిమ్మ, మర, మారాటము, ములువు, లోచెయి—లోచెయ్యి. ("చూ, లోచెయ్యి"); 2 చూ, రహస్యము 1 మర్త్యము. సం. వి. అ. పుం—మొకమొక్క ఆకులు లోనగువానియొక్క మోత: చూ, వ్యయము. 2. మర్త్యస్పృహ. సం. వి. రూ. (కో. ఈ. క్) మర్త్య మును దా: మనది (మాట); అరుగుదము: చూ, శబ్దము. 2. మర్త్యద సం వి అ శ్రీ 1. పాలిమేర: చూ, వాదు. 1; 2. తీరము చూ, లోధమ్మ; 3. మురియాది, కట్టుపాటు; 4. మురియాద: చూ, సత్తము. 1, కి: చూ, సవానము.

మర్మమాతంగి చా. వి. ముట్టినవోడనే మరులు
 పుట్టించెడి యోషన్కి రూ—మరులుమాతంగి,
 మరులుడింగ, మరులుజేడ, మరులుమొక
 (సం) — గోలోమి, భూతకేళము, మదనము
 మర్మయము. జే వి చూ, మమదిండి త్రము 1
 మర్మము. సం. వి అ. పుం పీరుపు. చూ, కాం
 ముజ జే వి చూ, రూ—మరి 1.2.3
 ముజడలు. జే వి (మలది + అలు) 1. తమ్మ
 నిభాన్య చూ, రితిక; 1. భాన్యచెల్లెలు,
 3 తనకంటె చిన్నదగు మేనత్త మేనమామల
 కూతురు
 ముజది జే వి 1 చెల్లెలిమంగడు, 2 భాన్య
 వోలుట్టువు, 3 వేనమామకొడుకు; 4 మ
 గనతమ్మకడు. (సం) — యు, దేవయకడు.
 ముజక జే వి. 1 చూ, రూ—మరక; 2 మే
 కవడ్డ వంద వా. 5, అ. 11 చూ, మేను
 ము 1. అ 328 చూ, స్వామిము 3
 ముజపవ. జే వి అన్నము భార అరి. 1,
 ముజగుడ్డ ప్పి. విగ చూ, రూ—ముజగుడ్డ
 ముజయే జే ౭ క్రి ముజపుకొందు పా. ౩, అ. 18
 ముజపు జే వి రూ—ముజపు 1 చూ, పిస్త్ర
 తి, 2 చూ, ముజపవ; 3 చూ, పావడక
 ము ఉ, వారి 5, అ 73, 4 చూ, ప్రమా
 దము స్వా 4, అ. 83
 ముజల. జే అన్య చూ, రూ—మరక.
 ముజు జే అ క్రి చూ, రూ—మరులు 1.2
 ముజి జే అన్య రూ—మరి 1 చూ, రూ—
 మరి. 1, 2 ఇంకను రూ—మరి. అన—అన
 గ. అనగా—అనగా—అన, 3 చూ, మరి 3
 ముజిగ. జే వి గోడ్డ చెలవరె బలవపు వారి
 గోడేయబడినపాత్రము: చూ, వారివారి
 ము (పాత్రము 8).
 ముజిమల జే అన్య 1 ముజియు ముజియు.
 అంపంప, అదాడ, అనము. (సం) —

అత్యంతము; 2 అనము, అజీమటి, ఎప,
 ఏసొగ్గు, కడు, తరమిడి, వరి, పెడ—పెద్ద,
 పారి, చెట్టు, హారెము (సం) — అనికము.
 (మిగతవానికి “చూ, హారెము.”)
 ముజియు జే అన్య. 1 అదిగాక, ఇంకేకా
 మండ, కాక; 2 చూ, చెండియు.
 ముజియుకటి ద్వ ౪ (మటి + ఒకటి) అన్యము:
 చూ, చేలు 3.
 ముజియుకడు ద్వ. స చూ, చేలయినవాడు.
 ముజియుకవాడు ద్వ వి. ముజియుకదివము.
 ముజు జే. వి వృత్తియందు మలుగు—ముజుస—
 మాలుకట్టమల కాదేకరూపము (“ముజు
 వడు, మలువాడు, ముజుమాట” ము.)
 ములుగు జే వి 1 గోటు, 3 కా. 4, అ
 102 చూ, స్వగనము; 2 చూ, మలుగు
 చోటు, అ క్రి 3 ఏమరించే, 3 ముజు
 గు, డా.గు, డా.గురించే, డా.గియుండు;
 4 గోటగు చూ, లా.యే 2, 5 చూ,
 సంకాపించే
 ములుగుగోడ. చా వి ముమ్మిలుక తాగు
 లోనగువానిచే పెట్టబడినగోడ తద్వి. —
 గ. అంపగోడ, తిమ్మగోడ, ముట్టుగోడ;
 2 అడ్డగోడ, అరిగడి, ములుగుగోడ
 (సం) — అడ్డకుడ్డము, 3. అలవ, గోడ.
 (సం) — పి, కుడ్డకము, కుడ్డము, కూడ్డ
 ము, కుమ్మము, కే.కర్మము, క్రిత్తి—క్రిత్తిక,
 ర. క్షణాగిగోడ—కవాగిగోడ, సరాతి;
 ౫ తడికక — తడిక—తడుక—తడిక—తడి
 క, దడి, అంతిక—అంతిక (చూ, వాకిలి);
 ౬ తల్లిగోడ; ౭. పునాది, ౮ పొగకటి;
 ౯. ముటిగోడకు. — (సం). — కంఠ;
 గం మగులు గోడ, మురుగుగోడ;
 గం. చెలుగువన — (చూ, చెలుగు) (మిగ
 తవానికి “చూ, సరాతి”)

మఱుంగువొడ్డి. దే. వి. విమవిపగ్గకసానము
 పాయకావా- పాయకావా, పీలిసిగుంట, మఱుంగుపెట్టు
 మఱుంగుపెట్టు. (బోయనాలోలు మఱుంగు మఱుస దే వి. అవలిది 8, ఆ. 83.
 వొడ్డి అనిమలీయొకటి) పీలము (వృత్తియందు ఆంత్యవర్ణంబునకు వికల్పం
 మఱుంగువొట్టు. దే. వి. అంతయపు, అంతయపు, బుగా లోపంబగు "మఱువాడు, మఱు
 మఱుంగుచదినవాడు వా వి (సం) — అని
 పీకుడు బ్రాహ్మ మఱుంగుచదు ద్వ ఆ. 89) మఱుంగు చూ, మఱుంగుచేడు దే వి చూ, మఱుంగువొడ్డి
 మఱుంగుమాట దే వి అవలూపము చూ, మఱుంగుమాట దే వి అవలూపము చూ,
 కట్టుము 2 మఱుంగుపట్టు దే న కీర్తి పోటుపట్టు, మఱు
 పెట్టు, మాటు (సం) — అవలపించు, నివ్వా
 విచే మఱుంగువ దే. వి. చూ, సంకాపము.
 మఱుంగుపట్టి ద్వ. వి. (మాటు + గుట్ట) గూని
 వాడు, గూనిది చూ, వామమడు
 మఱువాడు దే. వి (మఱుస + వాడు)
 (సం) — అవలదినము, అశ్వేంద్యపు, ఇత
 కేంద్యపు
 మఱుచదు ద్వ ఆ 89) చూ, మా-మఱుంగుచదు,
 మఱుపు దే వి. చూ, మా-మఱుపు
 మఱుమాట. దే. వి. (మాటు + మాట) చూ,
 గిరివాక్యము
 మఱుమార్కెత దే వి (మాటు + మార్కెత్తి)
 మా-మఱుమార్కెత చూ, స్వగము 2
 మఱుచ ద్వ వి (మఱుంగు + వా) 1 కుండ
 చూ, కుండము. 3; వి. 2 చూ,
 మూగ 1
 మఱుచకందు ద్వ. వి. కుంభసంభవము, అగ
 మ్మగడు. అచ్చ. అని, కాం. 7 చూ,
 సవ్యాది
 మఱుపు దే. వి 1. కవచము మార్కె. 8, ఆ
 107. చూ వారవారము; 2 చోటు

4. చూ, పుట్టుమచ్చే
 మఱుకట్టు దే న కీర్తి చూ, మఱుంగుపెట్టు.
 మఱుస దే వి. అవలిది 8, ఆ. 83.
 (వృత్తియందు ఆంత్యవర్ణంబునకు వికల్పం
 బుగా లోపంబగు "మఱువాడు, మఱు
 పుట్టుపు, మఱుమేరుపు. " ము)
 మఱుసంజే ద్వ వి (మఱుస + సంజే) సాయం
 సంస్య, మఱుసంజే చూ, సాయంకాలము.
 మట్టి దే వి. 1 మా-మట్టి 2, ఆ. 2, ఆ.
 81 చూ, పటము. 3, 2 మా-మట్టి
 అజకము చూ, లోగము 1. [ఫలములు,
 మట్టిచందు వా వి. పైయగ్గోనము: చూ,
 మట్టి దే వి చూ, మా-మట్టి 1
 మట్టియ దే. వి చూ, మా-మట్టి 2
 మల వై చి చూ, వ్యతము
 మలక దే వి. 1. చిమ్మ చూ, సుగమ్మ.
 2, 2 మేళ చూ, లంక, 3 మేట్టు.
 కా 5, 4 284. చూ, సంపత్తము, వి. 8.
 4 వంకర చూ, కేలితము 2
 మలకమాటు ద్వ వి. పదిపంచేమలకొలది
 గల మానవిశేషము
 మలకపుట్టి. దే. వి ఇచ్చూ-బసంచేమల కొల
 దిగల మానవిశేషము (గరిగెను మాడుమల
 కపుట్టు) [మెలుపు చూ, చిమ్మగ్గు 1.
 మలకమెలుపు దే వి ధమకాకారమగు
 మలకవాలు దే వి పాడిక చూ, సమ్రా
 లిగలు [చూ, సం.చి.
 మలగ దే. వి ఎక్కువైగంతతోడి సరుకుగ్గె
 మలగు దే ఆ 89) 1 తిరుగు చూ, ఎంప
 రించే, 2 చూ, మలలపడు, 3 చూ, పం
 కరవోపు
 మలయే దే కీర్తి 1. మలగకేయు మల
 పు; స. 89) 2. చూ, తొలుచే
 మలపు. దే. వి. 1 నర్తము చూ, వ్యంజ

మలఁపుగొను దే ఆ కిరి అడు, నునియు, నుని
పాడు, చిందాడు, చిందుకొక్క-చిందు
లాకొక్క, కుంపెసలాడు, నట్లాడు, పాత
రలాడు-పాతెల్లాడు, పింపిల్కాడు, పింపి
సలాడు, పింపిళ్ళగూర్లు (సం) — పటింయే,
న ర్తియే, న ర్తిలు-నర్తిలు

మలక దే వి. రూ-మల్క 1 మూడుడు,
చూ, పాతెల్లు ర్తిర (ర్తిర-ర్తిర గల
“మలక” ను “మలక” గా పెవరింపును.)

2 గురిక చూ, పేమ్యుడు.

మలకడిము దే వి. చూ, మలకవాలు
మలగొంగ ద్వి వి. నగర్తి, ఇంకొక్క చూ,
సహపాల్కొక్కడు

మలగొను దే ఆ కిరి (మలక + గొను) పెవరి
గొను 2 5, ఆ. 33; కళా 2, ఆ 48
చూ, పెంటిగను

మలదేము దే వి 1 అధికము చూ, హెయ్యే
1, 2 గొప్పది 4, రా 3, ఆ 128 చూ,
నుగ (4)

మలనూడితము సం విగ చూ, మలినము 3
మన దే వి దూడదేచ్చి పొలిచ్చెడు ధేవ్వా
దికము చూ, పొరి ధేయి (ధేవపు)

మలబట్టె. దే వి. దూడదేచ్చి పొలిచ్చెడు
చూ, పేరింబము

మలపు. దే వి 1 అధికము. శి.హరి రి, ఆ
23 చూ, హెయ్యే 2; కేర్తి 2 మరల
తేయు చూ, మురిందే, 3 చూ, మరళింయే
అచ్చు. ఆర, కాం. 100

మలపుపు సం. వి ఈ స్త్రీ రూ-మలయుపు
కుక్క-పేడికి చూ, పట్టిపేడి

మలమనిగి ద్వి వి. రూ-మలమన్ని. శోరి
అచ్చ యు, కాం 88 చూ, వానరము

మలమన్ని ద్వి వి. — పై. —

మలమల దే. వి రూ-మలమట మాడుట

మలంగుటల యందను ధ్వవ్యను కరణము
చూ, హూహూ.

మలమానము సం వి ఆ పుట అధికమానము,
మలముచము. (మానము. 1.)

మలము సం వి. ఆ. పుం. న. 1. విన్న చూ,
శమలము, 2 చూ, కీట్లము. (చూ, మలము
లు), 3 శోషము చూ, పృతీనము, ఆం
4 (మ + ల) “రాధాబాధ” చూ, తివగణ
ములు

మలములు. ఆం వస, కుక్కము, రక్షము, ముట్ట
ము, మూతెళిము, విన్న, పింజూపము, నఖ
ము, శ్లేష్మము, అక్కిపు, దూషి-దూషిక-
దూషిక-దూషము, స్వేదము (కొత్తివ్వు, కే
తెన్ను, పెత్తురు, మెదడు, ఉప్పే, వీరుగడ
ము, నులియి, గోరు, తెమడ, కన్నెడు, కం
టిపుడి, చెమట) (12) (చీమడి 13వ దిన
కొందలు) చూ, శమలము

మలయ. సం వి ఆ స్త్రీ తెల్ల తెగడ* చూ,
సర్వామధూతి

మలయస్త్రీ ఆం ఒక స్త్రీ చూ, స్త్రీ
మలయనము సం వి ఆ. పుం. 1 చందనము*
చూ, నుగంధము; 2 చందనము చూ, వా
సన 1; పా 3 చూ, పృతీము. 1 (“న-
జ-న-న-న-ప-ప-ధ-న-చుగళము 8-15-22
యతులు. 20 వ ధందస్సు.”)

మలయమారుతము సం వి ఆ. పుం. కమ్మ
గాడ్డు చూ, వాముపు

మలయము. సం వి ఆ పుం 1 కొండ చూ,
పగ్గరము; 2. ఆరామము చూ, వసము 2;
3. చూ, దేశములు, ఆం 4. కులపర్వరము
చూ, పగ్గరము. 2.

మలయమ్మ వై వి (మల + అమ్మ) చూ,
పొర్రతి య 2, ఆ. 2.

మలయిక. దే. వి. చూ, విహారము. 1.

మలయు శే. ఆ. కి. 1. తిరుగు. కా. 2. 7. ఆ. 88. చూ, సంఘము; 2 పెసయు పా. 1, ఆ 22 చూ, చెందినాను, 3 చూ, వ్యాపించే 4 చూ, యిద్దరియే, 5 చూ, విజృంభించే పను. 8, ఆ 98; 8. తపించే య 5, ఆ. 115 చూ, సంఘించే మలయును సం వి షే శ్రీ చూ, మలయును మలవిలుకారేగు. ద్వ. వి. గోపరి. వేం, ఆం 98 చూ, వ్యవధి 1 మలహరి ఆం 1 చూ, శ్రీ రాగములు, 2 చూ, ఉపాంగము. 6 (అంగము 3), 3' చూ, స్వరము 2 మలాక దే వి శ్రీ శృంగిణి చూ, వాసన 1 మలాను దే. వి బంగారు పీరు మొలగువాని పూత చూ, సమాలంభము 1. మలాను దే వి చూ, రూ-మెలాను 1-2 మలానము దే వి 1 రూ-మలారము మట్టి గాగులగది; 2. నిడుపు కొయ్యకొనను తెలులు కట్టి వీధిలోననునది ఊడ్చెడు సొద నను చూ, సమృద్ధి [ఆ 82 మలకిరము. దే వి చూ, సంఘము. య 4, మలగ దే. వి ఆపహము చూ, సదనము 1 మలిగండ్లు దే వి బ మలిచి తీయబడినట్లాయు చూ, రాయ మలిసరి. సం వి. ఆ శ్రీ చూ, మలిసము 1 మలిసమగు. వి. ఆ కి: కందుబాటు-కందు బాటు, ములులపడు-మెలపడు, మాగుడు బాటు, మాగునడు, మాగుబాటు, మాయ మలిసము సం వి. మాలి. 1' అపచి, అకు ధము, కచ్చరము. (తె) — 3 సమూలము ములు. మైల. విశేషములు. ఆనాచాము, అకుధర, పిసక, మలిసర, మలివ్యము. (తె) — కసటు, కచ్చె, పొగ్గె, మలి. మలికిరి, ముక్కు, ముయి-మైల, ములుకువ, ముసటు.

మచ్చ, మసడు, మసి, మాగు-మాగుడు, మాపు-మాపుడు, మాసి, ముకి-ముకికి, రామ్మే. ("చూ, రామ్మే. 4"), 2 పల్ల నిది: చూ, పల్లము 8; 3 మాసిమైదది' అన చ్చుము, అగోశీరము, ఆవిరిము, ఆవిలము, ఉద్యోగము, కలుపు-కల్పము, కళల లము, కల్పము, మలము-కలము, మలిస సము (తె) — కారామాము; అం: 4 చూ, సంఘమునావల బట్టిని ద్వియు. మలిరి సం. వి ఈ శ్రీ చూ, మట్టిర. మలిమిడి దే వి పసుపాచిగిము చూ, బానుపు 4 (హిము 1) మలమును సం వి ఆ పు 1 రోను చూ, మళకము 1, 2 చూ, మలమును. మలమును. సం. వి. ఆ. పుం 1 దొంగ చూ, పోతుడు 1; 2 అగ్ని చూ, పచ్చి 1 [చాగము 2. మలివారము వా వి సోమవారము చూ, మలమును సం వి ఆ పుం 1 ఇనుము. చూ, లోహము. 1, 2 చూ, మలిసము 3. మలా దే. వి: మలుకుకు అదేకరూపమైన మలుకలమునకు రూపాంతరము ("మలా కారు-మలురంజి" మె) మలుగు. దే వి ఒకతేర చూ, మల్యము 1. మలుకారు ద్వి వి 1 వేలికారు చూ, మాస ద్వియును, 2 ముక్కారు పంటలో రెండవ కారు మలుకు దే వి రూ-మల్య. దావములోనగు వాని పెరుగుదల తగిలించి మలల పెడ మర్ల తిప్పినది. మలుకు దే వి ముకికి చూ, మలిసము 1. మలుగు. దే వి. రూ-మలు 1 తుంటి చూ, రొండి, 2 చూ, ముక్క-1; ఆ కి. 3 ఉదక మిలు చూ, సుగ్గము. 4; 4: చూ, పశించే.

మలుమే. దే. ప. కి. రూ. మలుపు. 1: కోడు, చెరుగు; 2: కటిమెనబట్టుకటిమెనబెట్టు; 3: చూ, తామే. 2.

మలుచూలు. దే. వి. రెండవయేలు.

మలుచక్కిము ద్వి. వి కటిచక్కిము చూ, చక్కిము 1.

మలుపు దే శ్రీ మలుగడకీయు 1. ఆర్యు 2 నకింపకీయు అచ్చి. యు, కాం 814, 3 (చూగలు లోనగు వానిని) మల్లింయే మల్లింయే, మలెకోలు

మలుపిం. ద్వి. వి చూ, రూ. మలుపంజీ మల్లు. దే. 2. చూ, రూ. ముక మల్లు. దే. 2. చూ, రూ. మలుపు కళాం 5, ఆ 7

మల్లు దే వి చూ, రూ. మలుగు మల్లు దే స. కి. చూ, రూ. మలుమే. (కటి మెనబెట్టుటను — గె 1, ఆ 132)

మల్లు దే వి = మల్లుక మట్టికంబేము చూ, వానివాగుము (భాండము, 8)

మల్లుకము సం. వి ఆ పుం, ఆ (స్త్రీ) 1 = మల్లు — కై; 2 దీపపు పద్మియ: చూ, వారి వాగుము (పాత్ర)ము 6), వా 3 ఆవ కిగ్మింపందరి పిండినంట (చూ, వకురింగు లము) [దండ 2

మల్లసండు దే. విగ కినిండు చూ, వ్యా వల్లసల్లము దే. వి. వాడులాట

మల్లచిప్ప వా వి (పం) — పారి

మల్లచేజయే. ద్వి. ఆ. కి. (మల్లుట + చేజయే) భుజాస్థానముచేయు పారి పూ 8, ఆ 138. [చేజపు

మల్లచేజయే ద్వి. 2. భుజాస్థానము మల్ల మల్లచేజపు ద్వి. వి — కై —

మల్లుట ద్వి. వి రూ. మల్లుట, పోరాట

మల్లుడి దే. వి. 1 చూ, సంకాపము, 2. పెనకము, గుర్రులాట, చూ, యుద్ధము

మల్లడించే. దే. ఆ. కి. 1: చూ, పెంటిగొను. 2. ఆరికయింయే. భాగ. 4, పుం. 515: చూ, పంటడించే.

మల్లడిగొను. దే. ఆ. కి. 1: చూ, పెంటిగొను. పారి పూ 7, ఆ 158; 2: చూ, పరిక పింయే, శ్రీ 3. మల్లడిగొలుపు. పొండు. 4, ఆ. 232

మల్లతాళము అం చూ, జన్యతాళములు. మల్లబంధములు. అం. పుస్త్రీలు, కెట్టిపోరాట ములు భాగ. చిశమసంక్కు. పూ 138: ఇవి గంం — (పిరివి కిర్తికలలో చేర్చలేదు. ఇవి ఒకదానితరువాత నొకటి ఒకేమగ సం బంధించియు సక్రిమయగనుండును. అట్లు పిరికికోడుఅని ఒకదానికొకటి కిరిపి చేమన వలెను). గ డస్త్రీ (పొస్త్రును), 2 ఒకయించి (కిర్తిరి), 3 ఉల్ కామిన్ (హరిగిలకేసి ముంయేట), 4 పురాన్ (విపాతనము), 5 క స్త్రీరాన్ (పొనుసంపర్న గము), 6 ఉల్ రా బుల్ (ప్రతి కేముగా మార్పుట), 7 నిఫరీ (పుస్త్రము), 8 ఫున్ (సమికరగము), 9 ఫుల్తా-ఫరదా (మోముము), 10 లుకాన్ (కోపు), 11 రూబీ (ఉర్దారము), 12 డిగలేక్ (గుల్ఫశృంఖల), 13 కపాటా (గిర్వాతాదనము), 14 మూబ్ (నిమజ్జనము) 15 ఉల్ రాకీ ఫా (పర్వతామర్మము), 16 ఉల్ రాలుకాన్ (ప్రతిరేకిముగా నూపుట), 17 లిస్తి (మేట్టుమట్టుట), 18 చూకీ (కూర్పరాకీర్ణము), 19 గా కోనిలాల్ (కూర్పరాపనము), 20 డైరా (బధి రము), 21 ఫిత్ (వాహ్యము), 22 ఉకాన్ (అవతారము), 23 రూబీ, 24 డగలేడ్ (వరణశృంఖల), 25 కొమ్మ (వస్త్ర) ధిర్వా (కూర్పరాపూరము), 26 ఉల్టాఫాన్ (ఉత్తానపానినము), 27 కిలా వరీ (అకస్మికవేశనము), 28 గిర్దరాన్

(కమలవేళము), ౨౯ గావీరభూడ (ఆకాశ్మీకనిపాతము), ౩౦ గంధదా (గార్హస్థనిపాతము), ౩౧ శిఖా (ఆగ్రహము), ౩౨ కిలావర్ (ఆకాశ్మీకవేళము) (౨౬-౩౯), ౩౩ ఉల్ గాచేడీ (వర్షశృంగుల), ౩౪ నాబన్ (చతుర్విశావరము), ౩౫ చాయాన్ (విస్మరణము), ౩౬ ఉల్ రాల్ ప్తీ (ననుకమఁజుట్టుట), ౩౭ బయిరేకేదీ (పాదతాడము), ౩౮ ఉల్ గాకరేటా (వృష్టవిబంధము), ౩౯ డున్ (అవగాహము), ౪౦ సరేకసోటా (శిశుబంధము), ౪౧ ఆల్ గోరడల్ - అల్ గోరడల్ (ద్విగుణవిబంధము), ౪౨ బగేరీ (కమము), ౪౩ ఉల్ దాన్ (కాలనిపాతము), ౪౪ పగేరింజి (చతురంగము), ౪౫ ఉల్ రామాన్ (వామ పాపవ్యాసము), ౪౬ కస్తీబార్ (౭౯) (అవలగ్నగర్హము), ౪౭ బహిరవా (బధిరిము), ౪౮ దడధరానా (కబంధపూరిము), ౪౯ రూస్ (పరమము), ౫౦ గోదీ (బడి), ౫౧ బహిరా (శివము), ౫౨ డున్ (ముంపు), ౫౩ రూస్ (రూ నరివేము), ౫౪ పాంధరానా (చరణపరివేము), ౫౫ చాకస్తీ (కమవృద్ధివేము), ౫౬ బహిరవా (౪౭) (బధిరము), ౫౭ ధడధరాతి (సమత్యాగము), ౫౮ సీనేబన్ (క్షిప్తశిశుభము) ౫౯ సకేమాట్ (ముక్తవృక్షము), ౬౦ కిలావర్ జంగ్ (హనువివ్యాసము), ౬౧ సీనేతమథ్ (క్షిప్తభగ్నము), ౬౨ నాగిన్ (వాళివానిభాధము), ౬౩ పాంధరానా (వామపాదతాడము), ౬౪ బందోటా (విర్బంధము), ౬౫ లక్ష్మీ (వరవేళము), ౬౬ డూరీ (ఉయ్యుల), ౬౭ ఖోలిఖాట్ (రజకధా

నము), ౬౮ సవారి-రహా (వర్షవేళము), ౬౯ సహాతా (హస్తాకర్షణము), ౭౦ చాటా రోధరానా (చతుర్వరణవింధము), ౭౧ డగ్ చేడీ (౧౨-౨౪) (చరణశృంగుల), ౭౨ గక్ చేడీ (గజశృంగుల), ౭౩ కస్తీబార్ (అవనువిపాదము), ౭౪ బాగరీ-బగరీ (కమము), ౭౫ గంధదా-గంధదా (సవ్యపాదనాడము), ౭౬ ఉల్ గాకరేట్ (వర్షశిరశశృంగుల), ౭౭ సింహమోహి (కమరీపీడము), ౭౮ ఉల్ గాకరేట్ (వర్షశిరశద్వివృత్తశృంగుల), ౭౯ గోరడల్ (౨౮), ౮౦ ఉల్ రామాన్ (వర్షశిఖాలవింధము), ౮౧ గూకరీ (కరినాడము), ౮౨ చాబన్ (౩౪) (చిత్రావరణము), ౮౩ లబస్ (౧౭-౬౫) (వరివేళము), ౮౪ ఉల్ గావేడీ (వృష్టవియోతము), ౮౫ పగేట్రాట్ (శుభ్రాపాదము), ౮౬ కుర్చి (౧౦౦) (సింహము), ౮౭ గూరీ (హోల), ౮౮ పగేట్రాట్ (చగణము), ౮౯ కిలావర్ (౨౭-౩౨) (ఆకాశ్మీకవేళము), ౯౦ ఖవేట్ (కమవ్యాసము), ౯౧ వన్ (ఏకము), ౯౨ భవాటి (తిరుగుడు), ౯౩ ఆదాగడకా (అర్ధకంకాళము), ౯౪ వీక్ లంగ్ (ఓంటిపంటి), ౯౫ లక్ష్మీబాడ్ (నిహింసము), ౯౬ జన్ గదా (పార్శ్వశృంగము), ౯౭ గోమోహా - గోమోహి (గజచంద్రుడు), ౯౮ సన్ ఘరా (వర్షాప్రేషితము), ౯౯ డున్ (పాదద్వియోకర్షణము), ౧౦౦ నుడీ "కుస్తీపల్లయుద్ధబోధిని" అను గ్రంథమునందు వినివరణములన్నియు చూడవలయును కిచ్చుకురు ౦.౭౦ గ్రంథకర్త భాగవతుల లక్ష్మీపతి కాస్త్రీ గారు, తాతాకారామచంద్రప్రసాద్; (ఈ కాస్త్రీవిషయములంతరించినను గొన్ని లోకారాంబుగానున్నవి ఇందువివరింపబడియెను).

రిద్ది. — ౧. చింతలు 12, ౨ గతులు 12, 3 చదువర్లు 12, ౪. మొదలు 12, ౫ కాలు మానములు 12, ౬ చివరలు 14, ౭. ఉప చీరములు 18, ౮. వివాహములు 32, (ఆం, భా ద్వి తి ౧93), ౯. చురచరములు 32, ౧౦ నలుగురు 3, ఇట్టి లక్షణము లనేకమున మల్లకాస్త్రపాంపరీవాదమునలకల చెలియఁచిన (పేరి కవచములకు శిరీకలం పోయియు) న మనయు కొన్ని తెనుగుఁ జేర్చి బ్రతుమెచ్చువారి నిటఁ జొందుచును నుఁడును చానిని సంస్కృతమునఁబట్టి పైవా దిలో నమన్యయింతుకొనవలయును. ౧ ఆయుధము — చేతాగ్రము, ౨ ఆయుగగ్రము — ములు — చుట్టు, 3 చరితములు — కం బము, కటిక, కట్టిక, కొండ — కొండము — కొండెరి, నీల గోతము, గొలసంగడను, హెడు, లోడి — లోడు. సంగడను, ౪. ప్రక్షిలతావునకు — కేకగ్రము — కేకగ్ర గము (సం). చేర్చిగము; ౫ యుద్ధగ్ర యులు — ఉచ్చరించే, ఉచ్చరించే, కలయు మొదల; ౬. మెలకువలకు — ఇంగళింపు, కాఁపావకు, జేంపు, కెప్పు; 7 విజ్ఞానము నకు — ఉపతాయి, ౮ విద్యాభేదములు — కన్నాక, గస్తాలు, తాళాలు — దాళాలు, ౯౦ దేములు, దింకలు, పాపుపాపులు, పుట ములు, మండలు, నాగులు ఇత్యాది (చూ, ఉపద్యోగ) (సంస్కృత పాఠసంగ్రహము) మల్లము సం. వి ఆ పుం చూ, మల్ల మల్లయుద్ధము పా చూ, మల్ల బంధములు. మల్లము. కే. ౬. 1 గర్భము చూ, పాం కారము; ౬౧ 2 మురించినది. కళా. 6, ఆ 222 మల్లకాస్త్రము. ఆం చూ, మల్ల బంధములు. మల్లనాల కై. వి. భోజనకాల పరికర్. 4, ఆ. 138 చూ, నడవము 1.

మల్లలు ద్వ. వి రూ, మల్లలు, పోరలు. చూ, యుద్ధము. [4, ఆ. 115. మల్లము ద్వ. ఆ. 29] చూ, వెంటిగొను. పా. మల్లము కే. విగ 1. చూ, పీడితము; 2 పీడితుడు ఉ పారి. 5, ఆ. 188 మల్లము కే. వి చూ, రూ. పులరము. 1. మల్లిక. సం. వి ఆ పుం = మల్లియ ౧: చూ, మల్ల 1, 2 మల్లిపాత్రము చూ, భాండము 3, ఆం. 3 (కోషగము) చూ, మెన్మలకాగములు, 4 (మల్లిక) చూ, జవ్వ తాళములు మల్లికము సం. వి. ఆ పుం మానన ముక్కు కాల్లగల పాంప' చూ, పాంప 1 మల్లికామము సం. ౩: ఆ. పుం 1. మానన ముక్కు కాల్లగల పాంప చూ, పాంప, 2 తెల్లని కన్నులుగల నుట్టు చూ, పాంపము మల్లికాధిపము సం. వి ఆ ప చూ, మల్లికత. మల్లికామెనుచు. ఆం. చూ, జవ్వ తాళములు. మల్లికాధిపనింగము ఆం. చూ, జ్యోతిర్నింగములు. మల్లియ వై. వి = మల్లికా. రూ. మల్లి, మల్ల తీగ. చూ, మాసంతి. 2 మల్ల వై. వి 1. = డిల్లక. కోడి చూ, వాన రము; 2 కెట్టి పెనకుప చూ, యుద్ధము; వా 3 మల్లతాను చూ, ఉత్తము. మల్లము సం. వి ఆ పుం. 1. కట్టి చూ, పాపనకాడు 1, విగ 2 చూ, కేర్పడు. మల్లకట్టు ద్వ. ప. కిర్పి అడ్డనించే చూ, సంకోధించే మల్లతాను గా వి మల్లబట్టు. చూ, మల్ల 3. మల్ల పెనకు ద్వ. ఆ. కిర్పి కెట్టి పెనకుప గా పెనకు మల్ల. వై. వి = మల్లికా రూ. మల్లియ. 1. చూ, పాసంతి 2; 2. = మల్లక చూ, మల్ల, 3 ఉప కాఖ. చూ, కాఖ. 1. మల్లికాధిపము. మల్లెలకు. వా. వి. (సం). — ఆత్మింతకము,

మల్లాశేనగు. ద్వ. వి. చూ, రామండు
మల్లాశేనగు. ద్వ. వి. (సం) — మనలము చూ,
చూసంతి 2.
మల్లాశేనగు. ద్వ. వి. 1. మేడనగ చూ,
భూషణము. 2, 2 కుంభమునగములు,
గువాళము—గువాళము చూ, చూసంతి 2
మల్లాశేనగు. ద్వ. వి. మల్లాశేనగునగివలె మనోజ్ఞ
మనలముచే మల్లాశేనగునగివలె మనోజ్ఞ
4, ఆ 32; చూ, నెనగి. 2
మల్లాశే. దే. వి. 1. చూ, భాగ్యము;
2 మనలముచేనగివలె
మల్లాశేనగు. ద్వ. వి. 1. చూ, భాగ్యము
మనలము దే. వి. రూ—చూ, నాగనగము. 1
మనలము దే. వి. 1. కోమలత. నిగ్ధ. 5. ఆ
105. చూ, సూమనగము 1; విరా 2 కో
మలము. కళా. 7, ఆ 174 చూ, సుమ
నగము 2
మనలము సం. వి. ఆ ఖం. 1. భూషణము,
దంకి, మలముచు, రణరణము దోమ,
శిద్ధి — గ. భూషణ (తే) — వీరికదోమ,
లొండెలము, 4 చిన్నకోమల — (తే) —
నీకటియొగ (చూ, నగము); 2 దేవాము
విశయగోగము చూ, కోగము 1.
మనలము. సం. వి. ఈ శ్రీ చతుష్క, బాలి
3 (తే) — దోమలెరి. చూ, పస్త్రము.
మనలము. చా. వి. 1 భూమికటెరిన ఎరుపు
రూ—మనలము, మనలము—మనలము;
2 కెల్లులుచేసిన పస్త్రపులము మనలము మన
లము, మనలము
మనలము. చా. వి. — పై —
మనలము. చా. వి. నేలగొలుచేటి, సర్వ
మనలము చా. వి. కరదీపిక చూ, శ్చేషణము
మనలము. చా. వి. దివీదీపముచాడె, దీపము
చెరిగించేవాడు.

మన. సం. వి. ఇ, ఈ. శ్రీ—మనలి రూ—మనలి.
కాశికముచాగివలెమున. మన (తే) — మనలి.
మనలి. సం. వి. ఇ (తే) — మనలి.
మనలి దే. వి. చూ, విలసము. 2.
మనలము దే. ఆ. కి. చూ, విజృంభించే హరి,
పూ 7, ఆ 167
మనలము చా. వి. రూ—మనలము 1 = మేచక;
చూ, మనలికటి. కై 7, ఆ. 198, స్వా.
4, ఆ 37; 2 = మేచక. ఇంచేకనలపు
చూ, పగ్గము 6
మనలము చా. వి. = మేచక — పై — (అమోడి
తమందు మనమనగ))
మనలము. చా. వి. సునక మెంజించే
పాము చూ, సర్పము
మనలము దే. వి. 1 కరి. భో 5, ఆ 118
చూ, సంయోగము; 2 సంభోగపు ఉ,
వారి 3, ఆ 64 చూ, వాంఛ, 3. అనీ
రితి చూ, మనలముపాటులు [యోగము.
మనలముపాటులు దే. వి. అనీరితి చూ, సం
మనలము దే. ఆ. కి (మనలము + కోమ)
1 సంభోగపుగోమ; పై 2. మనలము
అచ్చ ఆ, కాం 34
మనలము దే. వి. రూ—మనలము 1 మనలిక పాం
డు. 5, ఆ 41 చూ, మనలికము. 1; 2 నిం
23 చూ, మలము 1
మనలము దే. వి. — పై —
మనలము చా. వి. = శ్రీకామ చూ, శ్రీకామము.
మనలముచే. పై. వి. చూ, మనలము 1 — 2.
(మనలికటికి — పై 2, ఆ 101)
మనలి దే. వి. 1 భూనరవర్ణము చూ, పగ్గము
6, విరా 2 భూనరవర్ణముగది.
మనలము దే. వి. అనీకము మార్గము 6, ఆ 68.
మనలిక దే. వి. 1. మాంసము, అలస్యము:
చూ, విలంబము. 1, విరా 2 చూ, మంథ
రము. 2; 3: చూ, మంథరము. 3

మనలు కే ఆ కి. అంశముచేయు చూ, విరించే 3, 2 నీర్మలమల(సలసల) కాగు; 3 చూ, విహరించే, 4 చూ, విహరించే; 5 చూ, సంతోషించే.

మనలుకొను గే ఆ. కి — పై — (విహరించేటను. — భాగ 3, పు. 508)

మనూము. సం వి ఆ పుం ఇంచ్చిలము పొందు 2, ఆ 44. చూ, రిత్తుము 1 మనల వా వి రూ-మనలా 1 పొగవు సెలకులు చూ, సంతోషము; 2 పశువులు లోనగువారి వ్యాసానికి చెప్పుడు మందు, 3 కాంచూలముగోని పరిమళ ద్వివ్యమల గుండా; 4 కా-పుసంపలు

మనలా. వా వి. — పై —

మనీ సం వి. ఇ, ఈ క్రి 1 మనీ చూ, రూ-ము; ఈ క్రి 2 పెద్దనదాప* చూ, సవాది, పై వి (1) నలుపు చూ, పన్నము 3, (2) మనీ* చూ, బొగ్గు; (3) చూ, మనీము 1, (4) మనీ. చూ, మనీ 1

మనీకట్టు ప్రి వి లం గానుగోనగువారిచిలుము మనీకోతి ప్రి వి నల్లకోతి చూ, వానరుము మనీకోతి వి వి (సం) — మనీమనీ మనీ, లే వి టానుబుడి చూ, శకటము. 1 మనీమ కే వి గురకల పొగ్గవామంచెరిము చూ, సెలము 1

మనూ. సం వి ఆ. క్రి రూ-మనూ. 1 చూ, కేగి, పుం క్రి. 2 నిలుపెనగులు చూ, పెనగులు

మనూ. సం వి ఆ క్రి, పుం క్రి-పై - మనూము సం. వి ఆ పుం పిల్లలగడ చూ, లోడు [చూ, సర్వాధికారి మనూ. విద్య. సం వి ఆ క్రి. నల్ల లెగడ* - - - - - గూ సునూగ

మనూరిక సం వి. ఆ క్రి 1 చూ, మనూరి; 2. (రూ-మనూరిక-మనూరిక) చూ, సోటకము [పొకనామము. 1. మప్పణ. సం. వి ఆ క్రి. నల్లగి. 2. చూ, మనూము. సం వి ఆ 1 చిక్కనిది: చూ, స్పీర్థము 3, 2 నున్నది. చూ, స్పీర్థము. 2 (మనూరికగోనదలు).

మనల కే వి. ఆటక. చూ, సదనము 1. మనోదా వా విగ చిక్కుచాగినది చూ, ముసాయివా [నేలుపు. మనూ. సం వి ఆ. పుం నెనుచ* చూ, మప్పరి సం వి స. పుం. 4 చూ, సనూరి; 2* చూ, చూచుకు 1

మనూ కే వి చూ, రూ-మనూ మనకము సం వి. ఆ పుం, న రూ-మనము. కల చూ, శిరము 1 మనక వా. వి లిగరికముచుండు. మనము సం వి ఆ. స-చూ, రూ-మనకము. మనూరించే కే స. కి లోబులచే. కాకి. 5, ఆ. 238 కేకులప్పరించే

మనూరి కే వి 1. లోబుల. చూ, పశుము. 1, వా 2 పరివాడ్య మెత్తముపన్ను. మక్తి పై వి. మనూపాన్తి మనూరించేమనూ: చూ, పాన్తి [మనకము. మనీప్పము. సం వి ఆ స కలపెదకు చూ, మనీ పై. వి మనూపాన్తి చూ, రూ-మనీ మనూ పై వి. 1 మత్త ముము చూ, మోవి క, దే. వి. 2 చూ, సమర్థి. 3 మింగడ: చూ, స్తవ్యము, 4 వేరింగమండు రాజా తరువాత కోక బంతువును ఉంచుచుడిడు లట.

మనూవాడు ప్రి వి మక్తుడు. చూ, సోదూరి. మనూము సం వి. ఉ. స: చూ, మండము. 1.

మహాంతు గీ. వి. దేవస్థావమునకు దగ్గరకర్త
త్వము జేసిగించే బై రాగి, మరాస్థివతిగా
నుండు బై రాగి (అని కొందలు) చూ,
సవ్యాసీ
మహాబీరు వా వి. పెన్నుమంది చేరి వానిని
కొను పార్శ్వవాచకర్తము. (పిట్టమను, అర్చి)
మహాబీరులు వై. వి బ దీవధేయము చూ,
స్వేదాళము.
మహాశి. సం. వి ఈ (స్త్రీ) 1 నూలు కంతులు
గల నారదుని వీణ: చూ, వీణె, 2 తెలుగు
నాగకరణమున తిక్కనికర (స్త్రీ) వాచకర్తలు
ములకు సంజ్ఞ, విణ. 3. గొప్పడి: చూ,
సుగ (3), అం 4 చూ, తవవాన్యములు
మహాత్మ్యము అం. చూ, ఆచరణములు
మహాత్మ్య సం. వి. 1. వొరతనము: చూ,
స్వాగజ్యము: పుం 2 బుద్ధి తత్వము: చూ,
స్వభావము: 3 పునవవాచక శిల్పములకు
సంజ్ఞ పుంబింగము: విణ 4 మహాత్మ్యమును
తెలుపును అంటు: 5 చూ, మహాశి 3: అం
6: చూ, ఆకాళిములు. [వైదార్యము
మహాత్మ్యము. సం. వి ఆ పుం ఉదారత్వము,
మహాత్మ్యము అం చూ, స్వప్రేక్షములు.
మహాచాత్మ్య అం: చూ, అత్మలు.
మహాన్యమును సం. వి. ఆ న చూ, రూ—
మహాధేయము. [నిన్నానికుండు
మహానీయుండు సం. విణ గొప్పవాండు: చూ,
మహామహావాండు వా వి. ఇచ్చుడును కాదు
గదా ఎల్లప్పుడును (నుండు ననుకరియం
దును) [మహాన్యము
మహాము సం. వి. ఆ. పుం: చూ, రూ—
మహాగోళము. అం చూ, మార్గలోకములు
మహాలక్ష్మి అం చూ, రూ—మహాల్క్ష్మి(వాడుక)
మహాలయము. వా. సం. వి: చూ, రూ—మహాలయము.
మహాన్యము. అం. 1 చూ, గోత్రము. 13,
2: చూ, ఋషి కౌస్తుభము.

మహాము వా. వి. 1. దేశములోని భాగము;
2 చూ, రాజమందిరము, 3. ఉత్పన్నండుభూ
భాగము: చూ, భూమి 1. చూ, సేవికము.
మహానూలు వా. వి రూ—మహానూలు కంటి:
మహానూలుదాగు వా వి చూ, వాతుకవాడి.
మహాన్య. సం. వి. 5 వ 1. తేజము చూ,
చిలుకురు. 1; 2. ఉత్పన్నము: చూ, సంవి
రము, 3
మహాన్యములు వా వి చూ, గూ—మహాన్యము.
మహాన్యములూగు. వా. వి: చూ, రూ—మహా
నూలుదాగు
మహాంగము. సం. వి. ఆ పుం చూ, లూట్టి: ప్టి.
మహాశింపము సం. వి ఆ పుం. 1 చూ,
నెలుగి*, 2 దుండకండు* చూ, నూ—గము.
మహాశిరంజము. సం. వి ఆ. పుం. కాగ్నిం యి:
చూ, కాచిస్తుము
మహాకాగము అం చూ, లక్ష్మములు
మహాకారవేల్లము సం. వి ఆ. పుం పెద్దకా
కర* చూ, నుమవి 1
మహాకాల. సం. వి ఆ. (స్త్రీ) చూ, మహాప్రీతి*.
మహాకాలుండు సం. వి ఆ. పుం 1. చూ,
శివుడు, 2 లిక్ పెద్దలుండు
మహాకారీమతము. అం చూ, కంకరీములు
మహాకాన్యము అం (అప్యదభ్యుడు కవిచెప్పిన
భక్తములు గంభీరములుగావు) ఇదిసంఖ్యా
బద్ధము, అసంఖ్యాబద్ధము అని యిలుకలెఱం
గులు (గ)సంఖ్యాబద్ధము ముక్తకానికిమి. —
1 ముక్తకము, 2 ద్వికము, 3 త్రికము,
4 కంఠరత్నములు, 5 వాచరణముల, 6.
వదలిత్తిములు, 7 తి భాస్కరినూరిక గు.
శిశుక, 8. మత్తిరిపం 3, 3ం త్రికంతి,
33 రాగముల, 40. కందావళి, 400.
శతకము, 400. అష్టాదశితము, 200.
సప్తశత: (3) అసంఖ్యాబద్ధము రగడ, గద్దె,
ద్విపద, పదడక, మందర్యాదులు. పైని

కేవలం లక్షణములుగలది మహాభాష్యము
(చూ, శబ్దచిహ్నబంధము.)

మహాభాష్యం అం చూ, వాయుగణములు.
మహాభాష్యం. సం. వి. చూ, పాదపు. 3.
మహాభాష్యం. సం. వి. ఈ శ్రీ చూ, పెద్ద
రీతి*

మహాభాష్యం, పా: చూ, పృథ్వీ 1. (ఒక
ఇదిగణమును, అయిందిగ్గి గణములును, ఒక
చంద్రిగణమును కలిగి యుండు గణాభివ్యక్తి
రము యతిగాగల పృథ్వీ.)

మహాభాష్యం అం చూ, సంఖ్యాభేదములు.

మహాభాష్యం. అం. పై.

మహాభాష్యం అం. పై

మహాభాష్యం పా శబ్దాల గురువులను.

మహాభాష్యం. సం. వి. ఈ. పుం చూ, పెద్ద
రీతి*

మహాభాష్యం సం. వి. ఈ శ్రీ. పచ్చే పుత్రుల
అవధి*. చూ, పాద్యగణము

మహాభాష్యం సం. వి. ఈ శ్రీ. లతావళి
పము: చూ, లత 1

మహాభాష్యం. సం. వి. ఈ శ్రీ కమల*

మహాభాష్యం సం. వి. ఈ శ్రీ పుం, ఈ శ్రీ
పెద్దరీతి: చూ, పాద్యగణము(పాద్యము. 3)

మహాభాష్యం అం. చూ, అధ్యాయములు.

మహాభాష్యం సం. వి. ఆ. శ్రీ: చూ, మనో
రము 1

మహాభాష్యం సం. వి. ఆ. పుం చూ, పెద్దనువు

మహాభాష్యం సం. వి. ఆ శ్రీ. సన్నయెలకి*

చూ, పర్యం.

మహాభాష్యం సం. వి. ఆ. శ్రీ చూ, పెద్ద
చూలగణము

మహాభాష్యం సం. వి. ఆ. పుం. ఏనుగులకుము

మహాభాష్యం. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, రుచి. 5.

మహాభాష్యం అంతర్గతము గట్టు విధము పా.

ఏపది మహాభాష్యం సెనయంతరము కను

గౌరవశాసనో నామహాభాష్యం దశా సం
కర్మసంఖ్యను అంతర్గతాభాష్యం మహాభా
సంవత్సర సంఖ్యచే గుణించేవలెను. అట్లు
గుణించేగా వచ్చినయంతెలు మూడింటి
కన్న నెవ్వడు హెచ్చించవలెను. అట్లు
గుణించేగావచ్చిన యంతెలలో మొదటి
యంతెలను నెలలను కొనుము. చివరయం
కెను మూడింటిచేత గుణించేవలెను. గుణం
చేగా వచ్చినది రోజులను కొనుము మొ.
(ఇందుకు మతేయిక సూక్తియొకటవ* చూ,
అంతర్గత*)

మహాభాష్యం. తొ జన్మనక్షత్రం ఏవ్వధుడేక
లను జననకాల మహాభాష్యం గుణించే
వలెను గుణించేగావచ్చిన మొత్తముముఖ
ద్విగతము చేతను భాగించవలెను. భాగించేగా
వచ్చినవిధక్రమ సంవత్సరముగను. శేషము
మిగిలిన, దానిని 12 చేతను గుణించి ఋషు
ద్యంతము చేతను భాగించవలెను. భాగించే
గావచ్చిన విధక్రమ నెలలను. శేషముమిగి
లిన, దానిని 30 చేతను గుణించి ఋషుద్యం
తయచేతను భాగించినయెడలవచ్చే విధక్రమ
దివములను శేషముమిగిలినదానిని 60 చేతను
గుణించి ఋషుద్యంతము చేతను, భాగించిన
యెడల వచ్చే విధక్రమగడియలను, మొ.

మహాభాష్యములు. అం: చూ, భాషములు
మహాభాష్యం. అం చూ, తంత్రములు.
మహాభాష్యం. అం చూ, భాషములు.
మహాభాష్యం. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, శివుడు.
మహాభాష్యం. సం. వి. ఆ. పుం. పెద్దరీతి
వేలుపు. చూ, రాక్షసుడు. 1

మహాభాష్యం అం: చూ, రాక్షసులు.

మహాభాష్యం. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, పెద్దనుమితి*

మహాభాష్యం. సం. వి. ఆ. న. 1. చిల్లమిడి

చూ, నలకి; 2 బంగారు: చూ, లోహము.

1, 2. కృషి చూ, నేద్యము; 4. గొప్పచెలగ

బట్ట: చూ, చంద్రము, 5. గొప్పచెలగవస్తువు

చూ, పరకు. 2; వి. 8. గొప్ప చెలగలది

§

ఏహానముడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, కివుడు. ఏహానరకము. అం: చూ, నరకములు.

ఏహానము. సం. వి. ఆ. న. బానము. వంటి యిలు: చూ, సదనము. 1.

ఏహాననకకాగ్రము పూ వంటియింటి కుం డేలు ఎక్కడికి పోగలదనుకీతి

ఏహానాటకము. అం. (ఈగింభమును హను మంతుడు చాగినను) చూ, కావ్యవాట

కములు

మహావాదము. అం చూ, శస్త్రములు

మహానిధి. అం: చూ, సంఖ్యాభేదములు.

మహానిరయము అం. చూ, నరకములు

మహానిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ రాత్రియొక్క రెండుయూడు తోములనేక: చూ, రాత్రి.

మహానీలము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. సింహాశ్రీ వమునందు గలిగిన యిందగ్గీలమణి

చూ, రత్నము. 1; 2 చూ, భృంగరాజముకి మహానీలము. సం. వి. ఆ. పుం. దేవయోని

సర్పము మోసర్పము చూ, మగ్గుహము మహావక్తము. సం. వి. ఆ. పుం. కన్నదేడి

మహావధము సం. వి ఆ పుం. 1 పాగిణాం తము; 2 రాజమార్గము చూ, మార్గము 1;

అం. 3. చూ, నరకములు.

మహావద్మము. అం 1: చూ, నిధులు, 2 చూ, సంఖ్యాభేదములు; 3 దేవయోని సర్పచిశే

షము: చూ, సర్పము ప్రజ్ఞేయి. * మహావలంకష సం. వి ఆ స్త్రీ చూ, పెద్ద

మహాపాతకములు. అం స్వర్ణశ్రేణులు, మరా పానము, బ్రహ్మపాత్య, సురుపత్నీగమనము,

మహాపాతకసహవాసము (చూ, వంకరము) మహాపాతకసహవాసము. అం —పై—

మహాపాతేదతము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, పెద్దయూడ*. [పెద్దమర్రింగ. *

మహాపిండికకము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ,

మహాపుత్రలేవి సం. వి. ఈ. స్త్రీ. చూ, పెద్ద: చుంగ*. మహాపురాణములు. అం: చూ, పురాణములు.

మహాప్రళయము. సం. వి. ఆ. పుం. లోకనాశ నము, బ్రహ్మకృత్యములు: చూ, సంప

ద్రము. 1 (చూ కల్పము 1) ప్రవృత్తములు. మహాప్రళాసగమనము అం చూ, కలియుగ

మహాప్రళాసగము. అం. చూ, భారతవ్యాయులు. మహాప్రళాసము సం. వి ఆ పుం చూ,

సమద్రము [చూ, సుభివక్త. మహాఫల సం. వి ఆ స్త్రీ రాజబంబువు*:

మహాఫలము సం. వి ఆ పుం చూ, పినగమ్మడు*. మహాబల సం. వి ఆ స్త్రీ ఆవర్ణి, చర్మ

రింగ (తె) —గూబకెడి, మలికెడి, తివ్వి — గాకిచ్చుము (తె). —తెడ

మహాబలము సం. వి ఆ. వ. సీసము: చూ, లోహము 1

మహాబలుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. చూ, వా ముపు. 2. చూ, బుద్ధుడు, విగ కి మిక్కి

లిబలము కలవాడు చూ, శక్తుడు. మహాధయము సం. వి ఆ. వ. రూ—మహాధ్య

యము. మిక్కిలివెలుపు చూ, పాన్ద్యసము. మహాభాగ్యము. సం. వి ఆ వ 1 గొప్పసం

పద “అళిగ్గమే మహాభాగ్యము” చూ, సంపత్తి 1; అం 2 చూ, వాయుగమగుములు.

మహాభూరి అం: చూ, సంఖ్యాభేదములు

మహాభైరవము అం చూ, కంఠములు.

మహాహామర్మిండు సం. వి. ఆ. పుం. 1. కార్మ్య మహాముడు: చూ, వ్యవహార 2; 2. మా

వజ్రిం చూ, వాస్తవ్యోహాడు, 3 చూ, సంపన్నుడు. [దోడతరము *

మహామండిని. సం. వి ఈ స్త్రీ చూ, పెద్ద మహామాయాశంబరము అం చూ, కంఠములు.

మహామిషి. సం. వి. ఆ. స్త్రీ అనుభావీ, మహామేది. *

మహాముని. సం. వి ఇ. పుం: చూ, బుద్ధుడు.

మహామూలము. సం వి. ఆ. పుం: చూ, క్షేప్ర
ముల్లంగికి. చూ, ముల్లంగి ప్రా.ప్రి
మహామ్యంగము. సం వి ఆ పుం. వీరుణు చూ,
విహామేద సం వి. ఆ. (ప్రీ) చూ, మహామిద
మహాయాగ మూల అం.(చూ, యాగ మూల, చూ,
పంకము) బ్రహ్మ, కేద, భూతి, పీఠ్య,
మనోయోగ మూల (పంక మ స్కాంధి మహా
యోగ మూలను గలవు) చూ, రంధి 3
విహాంధి సం వి ఆ (ప్రీ) క్షేప్రయంతికి
మహామ్యంగము సం. వి. ఆ. వి. పంకాగ్ర చూ,
లోకము 1

మహాదేవము సం. వి ఆ క 1—పై.—,
2 కనుమపుత్రుల చూ, పట్టికొము 2
మహాదేవము సం వి ఆ క చూ, పట్టికొ
మహాదేవము సం వి ఆ క 1 కనుమపుత్రుల

దువ్వలమంచి విలకాంబినికొక బోకచే యో
గైదం తెదను పానెని స్థూలమలమ కా
పాడుటవచే బోకచేయొక్క (మి (ఆరి కొం
చిలక) చూ, ధిటుడు) చూ, హండిరుడు;
విల 2 గొప్పకొచ్చముగలవాడు

మహారాజుగారిపేరుపై పా వీధిని యొక ఘన
కాన్ఫరెన్సుకు చేర్చియాత్రనుసంగడి నుకృ
తులు “అంధ్రీ వాదస్పర్థమునకు

మహారాజపోషకులు మహారాజరాజ

శ్రీ శ్రీనాహిర్విషామూర్తి డాక్టర్

అన్వేషణలకు అనుకూలంగా ఉన్నాయి.

(శ్రీ)(శ్రీ)(శ్రీ) మహారాజా (శ్రీ)(శ్రీ)(శ్రీ)

పి.కమదేవవర్మ బహదరువారు జయ

పురము," ఇత్యాది

మహారాజులు ఈ చూ, గణదేవతలు

మహారాజు, సం వి ఆ పుం 1' చూ, బుగ్గ

దు, 2 చక్కెర మా, రా. 1

మహారాజులు. ఆం: గయ్యూడు, అంబరీషుడు,

శళిలిండువు, అనంగుడు, పృథ్వు, మరుత్తం
కుడు, మరుత్తు, సుహృత్తుడు, చక్రా
రాముడు, శ్రీరాముడు, దిలీపుడు, పృ
థుడు, రంజితేవుడు, యయాతి, మాంధా
త, ధీరజుడు (16) (చూ, రా. 1)

మహారాష్ట్రము పం వి. ఆ పుం. అడ్డిమి లేయి

చూ, రాత్రి) [గమలు (అంగము 9)

మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం. ఆంధ్రా, ఘోష్టానాం

మహారాష్ట్ర, హిందూ మతం (మహారాష్ట్ర)
 బు) మా కార్యకర్తలు (మహారాష్ట్ర)

నకు దీక్షిణమునను, కన్య దక్షిణమునను తర

మనసు, అంభోదేశమునకు వచ్చియున్నది

నందిండు దేశము మహారాష్ట్రదేశము ఈదేశ

మన చరిత్రాగ్రామముల భాషయే మహారాష్ట్ర
నే. మనకు మన భాషయే మహారాష్ట్ర.

రామోదనంబమౌదుగు)

మహారాష్ట్రము 49 చూ, దేశములు

మహారాష్ట్ర (స్త్రీ) అం మహారాష్ట్రదేశపు ఆ

మహాగౌరవం మీదికి. 11 వేల మందికి.

మరాఠీ, మరాఠీవాఁడు, మరాఠీవాఁడు, ఆరె.

మ. హా. శా. ౧౨౫ ము. ఆం. చూ, నగరి ములు

మహాలయము వా. సం పి చూ, మాలయము

“మహాలయ ఆహవాన్య”.

మహావిష్ణు. సం వి. ఈ. (స్రీ). యా-మహా

పురుషోత్తమా, రాధ 2, 3 సారాయుగా

శ్రీ తద్వ్యసేషములు — గాఢపద్యములు.

(తే) - అంకమ్ - అంకాలమ్ - అంకు, (తే) - అంకిరమ్, (తే) - ఉపా - అమ్మ, (మం) -

ఉతి, (తె).—ఎలుపుతమ్ము. (తె).—ఎలు

మూరీగమ్మ, (తె).—పల్లమ్మ, (సం) —

కాశ్యపాదుఁడు. (సం).—కాశ్యపాదుఁడు; (తె) —
కాశ్యపాదుఁడు. (సం).—కాశ్యపాదుఁడు.

(పం) —కాలిక—కాలిక; (సం) —కులాం

ఉర, (తె).—గంగనమ్మ-గంగమ్మ-గంగా

నమ్మ; (తె).—గంటలమ్మ-గంటాలమ్మ,
(తె) -గొంతమ్మ-గొంతనమ్మ-గొంతలమ్మ;
(తె) —గొంటాలమ్మ;(మి)-ధనమ్మ;(తె) —
మాకాలమ్మ; (తె) —చల్లనమ్మ; (తె) —
చల్లాలమ్మ; (తె).—చ ను పులమ్మ,
(తె) —చెడ్డింటమ్మ; (తె) —పోలగ-
పోలగమ్మ, (తె) —పోలేరమ్మ-పోలేరు;
(సం) —మరి, (మి).—మరిడిమపాలమ్మ,
(తె) మరిడిమ్మ-మారమ్మ; (తె) -అమ్మపా-
రు, అమ్మారు, అటలమ్మ-అట్లమ్మ, పొంగ-
లమ్మ; (తె) — ముత్యాలమ్మ; (తె) —
ముత్యమ్మ; (సం).—ములదేవి, మూల-
ధని, (తె).—ముగదారమ్మ; (సం) —
కామమూల (తె) -పోమాలమ్మ మొ (మిగ-
త వానికి “చూ, పోమాలమ్మ”); వా-
4 లచ్చి చూ, లక్ష్మి 1

మహావం అం చూ, అవభూతములు.

మహావాక్యము పా 'రెండుపాసాగ్నివాక్యముల
సంబంధముగింది.

మహావారణగలవాగ్నియు పా. గొప్పగాలిలో
నేనుగలచే కొట్టుకొని పోవనొండగా
నిక యెల్లజంతువులకెక్కయేమిటమీది

మహావారము. సం వి ఆ న. 1. గానితో-
సూచినవెద్దవాన చూ, వాన. 1, వా. 2
చెప్పెవారెము (తేలివేయనది)

మహావాక్యములు అం భేరి, కావాయ, చట-
మాము, కంభము, జయసంఖ (క) చూ,
వీడె) [మూలక. *

మహావారాకి సం. వి ఈ. (స్త్రీ) చూ, పెద్ద

మహావిద్యలు అం. వేదములు క, ఉపవేదములు
క, అంఠింగవిద్యలు క, బహింగవిద్యలు
౬—మొదలు ౧౮. (ఈమహావిద్యలవలన
౧౬ ఉపవిద్యలుగలిగి అన్నియు ౬క వి-
ద్యలయ్యె. ఈ ఉపవిద్యలయిందొక్కొక్క-

దానియందవాంతర భేదములును గలిగియుం-
డునట్టివియైనవివిద్యలును414 పోలటాలోఈ
పవిద్యలు“అనుకల్పముకడఁబోయేకొనవలెను.)

మహాపర చరిత అం (ఈగ్రంథము భవభూతి
చాగ్ని) చూ, కావ్యనాటకములు

మహావీర్యుడు సం వి ఆ పుం చూ,
చుద్ధుడు [రీహినకానములు)
మహాపృథియు అం చూ, తానములు (చూ,
మహాపృథి సం. వి ప పుం ఉరెప్పంటుడు,
సోటింగుడు, పంచపంటుడు, పాలయ్యుడు
పవీరుడు

మహాంధ్రము సం వి ఆ న. 1. సోలు చూ,
లలాటము; 2 మనుష్యునిగుఱుకు చూ,
శిల్పము 1; అం 2 చూ, సంఖ్యాభేదము.
మహాకావరి సం వి ఈ, (స్త్రీ) పెద్దపిల్లమీ-
చేక చూ, శతావరి [ప్రయు.

మహాకాయము. సం వి ఆ పుం చూ, నము
మహాకాయుడు సం వి ఆ పుం 1 చూ,
నముచియు; విగ 2 గొప్ప యి; పాయ
ముగిలవాడు.

మహాకూడి సం వి ఈ (స్త్రీ) 1 కొల్లది
చూ, వేగిత, 2 గొల్లవానిభాగ చూ,
ఆధీరి 2 (చూ, భార్య) [చూ, వేగిడు.
మహాకూచుడు సం వి ఆ. పుం పెట్టికొల్ల
మహాకూచు సం వి ఆ (స్త్రీ) జంతుకారిక;
చూ, మగలి [మండిరిక.

మహాకూచునిక. సం వి ఆ. (స్త్రీ) చూ, మహా
మహాశ్రీ సం వి ఈ. (స్త్రీ). బద్దదేవి చూ,
బుద్ధుడు [పెన్నేరుక.

మహాకృంగంధ సం. వి ఆ. (స్త్రీ) చూ, పెద్ద
మహాశ్వేత సం. వి. ఆ (స్త్రీ). నల్లశేలగుమ్మ
డు* చూ, సర్వతోభవి

మహాసంహారము. అం చూ, కంకరములు.
మహాసర్వము సం. వి. ఆ. పుం. పెద్దపాము
(సర్పరాణ) చూ, సర్పము.

మహాన. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చక్రము; 2. చూ, గోక్షంగము; 3. చూ, పెద్ద
గోరంటి.

మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పెద్ద
చూ, పెద్ద.

మహాననుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
పాపము చూ, పాపము; వి. 2. గోష్ఠి
సేవగలవాడు చూ, పైరితుడు

మహానగర్. పా చూ, పృథ్వీ 1 ("న, ర,
ర, ప, స, ర, న నువవులు 8-18 యేకు
లు 22వ చందము")

మహానగర్. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
మహా సం వి ఆ శ్రీ 1. ప్రథమచూ,
భూమి. 1, 2 ఆశ్రయ చూ, భేదము

మహాన సం వి ఆ శ్రీ (మానుసీక, హి
మి) చూ, హిమము

మహానము సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము (1-౨౩), వి. 2
గోష్ఠి చూ, మర (3), 3 పూజ్యులు
చూ, పూజ 4

మహాను సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము, ఆం. 2. 2. క విశ్వరూపు.
చూ, పేరొంగము (విభాకులు)

మహాను. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము.

మహాను. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము.

మహాను. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము.

మహాను. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము.

మహాను. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము.

మహాను. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, పేరొంగము
చూ, పేరొంగము.

క, దుంక, దున్న, దున్న, పోతు, పోతు; కద్ది —
చ. శోడేమహానుభావము (తె) - మహా, శోడి
యోడే, శోడేమహా. (చూ, పృథ్వీ);

అ. నల్ల ఎనుపోతునకు — గవలము. (మిగత
వాదికి "చూ, పైరిధము"); ఆం. 2' చూ,
గరులు, 3: చూ, దిక్పాలవాననములు.

మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన.

మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన.

మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన.

మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన.

మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన.

మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన.

మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన.

మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన.

మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన.

మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన.

మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన.

మహానుభావము. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన. సం. వి. ఆ. శ్రీ 1' చూ, మహాన
చూ, మహాన.

మహాపాద్య, భూమిపాద్య, భౌమపాద్య. (తె.) -
 పాద్య, భూమిపాద్య, భౌమపాద్య.
 మహాపాద్యగిరి. అం: చూ, లింగములు.
 మహాపాద్యగిరి. అం: చూ, లింగములు.
 2 చూ, అపారంభములు; వి 3. గారడీవిద్వం:
 చూ, చూయము. 1
 మహాపాద్యము. అం. కలపర్వకములలో నాక
 టి: చూ, పర్వకము. (చూ, కలపర్వక
 ములు.) [చూ, రంభ. 2.
 మహాపాద్యి సం వి. ఈ (స్త్రీ) బాంధవరటికి
 మహాపాద్యిడు సం వి అ పుం. ఇందుగ్రి
 డు చూ, సహసాగ్రితుడు
 మహాపాద్యుడు. సం వి. 2. గొప్పయిల్లిపాద్య
 ముగలవాడు సులక్ష్మి
 మహాపాద్య. సం వి. అ (స్త్రీ) అందుకు* చూ,
 మహాపాద్యుడు సం వి అ పుం. 1 చూ,
 శివుడు, 2 గొప్పపర్వకము చూ, సామి.
 1; అం. 3. చూ, మూర్తులు.
 మహాపాద్యము. సం. వి. అ పుం. అహోతు చూ,
 పుష్పము. 1. [సహసాగ్రితుడు
 మహాపాద్యము. సం. వి. అ స. తామరి చూ,
 మహాపాద్యుడు సం. వి. అ. అద్భుత కార్యం
 రంభముకలవాడు
 మహాపాద్యము సం. వి. అ స. 1 చూ,
 కన్యాకల్పము. 2, పుం. 2. అధిపర్వము.
 చూ, సామిరాజ్యము; 3 అధిపర్వ. చూ,
 పాద్య. 2; 4: చూ, మూర్తులు. 1.
 మహాపాద్యము. సం. వి. అ. పుం. ఒకరోగము
 చూ, రోగము. 1
 మహాపాద్యుడు. సం వి. మహాపాద్యుడు
 మహాపాద్యము. సం. వి. అ. స. 1. అధిపర్వ:
 చూ, వి. 2: చూ, పల్లవి; 3. రూ-
 మహాపాద్య ఉపాద్యము: చూ, సామి.
 మహాపాద్య. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ) చూ, మహా
 పాద్యము. 3

మహాపాద్య. అం. మహాపాద్య దేశపు అడుది:
 చూ, (స్త్రీ)
 మహాపాద్యము. అం. మహాపాద్యి మట్టునగల
 దేశము చూ, దేశములు. స్రవనము 1.
 మహా. పై వి అంగడి. రూ-మహా. చూ,
 మహా. పై వి - పై -
 మహా. చూ. వి మరల, రింగ, మహా. [ములుపు. 3.
 మహా. పై వా ప్రి. రూ-మహా. పై చూ, రూ-
 మహా. చూ. వి. చూ, రూ-మహా.
 మహా. చూ. వి 1 పరిమల్లు. దే. అ. 3.
 రూ-మహా. చూ, పరిమల్లు

మా

చూ. సం వి. అ. (స్త్రీ). 1. చూ, లక్ష్మి. 1;
 పై వి. (1) మహా. విక్రీ. "మా
 బాగాయె." చూ, మహా. పై; దే. అప
 (2) బలి. పై. 3, అ 35 చూ, సేవాను;
 స. బ (3) చూయకల్లు. "మారాజ్యము."
 మాంగల్యము సం. వి. అ. స. 1. మాంగల్యము;
 2 చూ, తాలిహాటు. 1, 3 చూ, తాలి
 హాటు. 2.
 మాంగళి. అం. 1. చూ, చంచలభావము;
 2. చూ, మాంగళి శిశుభావము
 మాంగళ్యము. సం. వి. అ. స. 1 ఎలుపుమించిన
 పసుపుపన్నెగలచీర చూ, పస్త్రము; పుం.
 2 ఎలుపుమించిన పసుపుపన్నె చూ, పస్త్ర
 ము 3, 3 ఎలుపుపిడి. చూ, సమం. 1,
 వి. 3. ఎలుపుమించిన పసుపుపన్నెగలది:
 చూ, పస్త్రము. 3
 మాంగళ్యము. అం. చూ, ఉపపిష్టము.
 మాంగళిపాద్య. సం. వి. అ. పుం. కాలింగుడు-
 కాలింగుడు, మాంగళిపాద్య, మాంగళిపాద్య,
 మాంగళిపాద్య-మాంగళిపాద్య
 మాంగళి. అం. చూ, మహారాజులు (రాజు. 1.)
 మాంగళి. దే. వి 1. రి. పా. రవా. "మాం
 దాళిపచ్చే." చూ, రత్నము. 1; 2. పచ్చే

మాండెము. వై. వి. రూ. మండెము. మండలాధి
 పతుల ధామండలము స్వా. 1, ఆ. 37:
 యా, రూ. మండెము.
 మాకు. దే. వి. పరురంగపు ఆటయందు బం
 టుతోగాక కక్కినవానితో రాజోనుగట్టు
 ట: మాటు.
 మాకందిము. సం. వి. ఆ. పుం చూ, మామిడి*
 (దీనికి దోచాదికయకరప్పయ్య). [కరి.
 మాకరి వై. వి. మాళాకర: చూ, రూ. మాళ
 మాకరి సం. వి. ఇ. పుం చూ, రూ. మాకరి
 మాకొను దే. స. కి. కాటుచేయు. వాక్య.
 5, ఆ. 48. కలుపు, కొలుపు.
 మాక్కిము సం. వి. ఆ. స. 1. తెలవల్లముగల
 తేనె చూ, సారము; ఆం 2: చూ,
 ముద్దుపుట.
 మాఖము. సం. వి. ఆ. పుం చూ, రూ. మాఖము
 మాగధి సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. అడవిమొల*
 చూ, యూధిక; 2 చూ, పిప్పలి*,
 3 చూ, పొక్కిలికామ తేదిములు; ఆం
 4: చూ, వ్యాధినిములు, 5 చూ, భానిలు
 మాగధుడు. సం. వి. ఆ. పుం: మగధుడు,
 ముద్దుకుడు [నేకము.
 మాగాణి. దే. వి. 1. చూ, పంజె, 2: చూ,
 మాగావి, దే. వి. — పు —
 మాగిరి. దే. వి: చూ, దేకము.
 మాఘము సం. వి. ఆ. పుం. 1 మాఘమాసము
 చూ, మాసము 1, ఆం 2 చూ, కావ్యములు
 మాఘుడు ఆం (ఇతడుతిరువాలపధచాసెయ)
 చూ, కావ్యపాటకములు
 మాఘ్యము. సం. వి. ఆ. స చూ, మొల్ల*
 మచి సం. వి. ఈ. స్త్రీ 1 కాచి* చూ,
 వాయసి. 1; దే. వి (1) చూ, మచి
 పత్తి*,
 మచిపత్తి. ద్వ. వి: చూ, రూ. మచిపత్తికి.

మచిపత్తి. ద్వ. వి: చూ, సాగేయము. 2.
 మచెనపక్క. దే. వి చూ, మత్స్యము. 1.
 మాచేకమ్మ. ద్వ. వి. (మాచే + అక + అమ్మ).
 రూ. మాసకమ్మ. చూ, పోట. 1.
 మాచిం. వా. 2 గంజాయి. (తెల్లము మొదలగు
 నవిచేర్చి సిద్ధముచేసినమరుస్తువు)
 మాట. దే. వి. 1. పలుకు: చూ, శబ్దము. 2;
 2 వచనము చూ, శబ్దము 2, 3: చూ,
 వార్త. 1; 4: చూ, నింద 1; 5 చూ, నింద.
 2; 6 పగ్గిరిజ్ఞాపనము: చూ, శబ్దము. 2.
 మాటకాడు దే. వి. (రూ. మాటకారి. మాట
 లమారి) చూ, వాచాటుడు
 మాటకారి. దే. వి. 1 చూ, వాగ్మి; 2 చూ,
 వాచాటుడు [పోవుట.
 మాటకప్పట. వా. వి. వాగ్దత్తమునుజేర్చుక
 మాటలేదా వా వి తేదానాట (సం).—ఇ
 మాటవాటనివాడు. దే. వి. చూ, విగ్ధముడు.
 మాటపట్టింపు బా వివాదము "మాటపట్టింపు
 బట్టి" (రసికజనమనోరంజనము)
 మాటయిచ్చేట బా కరారుచేయుట. "తమ
 లంకారాజ్య వట్టాభిషిక్తుని గావించిగ
 ాటయిచ్చి" (రామాభ్యుదయము).
 మాటలమారి దే. వి. చూ, వాచాటుడు.
 మాటలలుట. వా. వి కయికయికము—కైక—
 కైశము, కుడి, కుడిమాపు (సం) —కవిత్వము,
 గద్యము, సంఘనము—సంభవము—సంధిము,
 గ్రంథము, వచనము. (ఇదివరకున్నపుడు —
 ౧ ఆమకవిత్వము, ౨. సంధికవిత్వము, 3. గద్య
 కవిత్వము, ౪. ద్వివికవిత్వము) కవిత్వ —
 ౧ రెండుభాషలు కలిపిన కవిత్వమునకు —
 (సం) —మణిపూరము; ౨: (చూ, అవ
 ధానములు); 3 గణపాదరసీకవిత్వము...
 (సం) —గద్యము, మార్గకము —యార్జి—
 మార్గిక, సత్పుత్ర; ౪. గద్యపద్యాది సంవ
 గ్ధము. (సం) —గౌంధనము.

మాటలు తెలిసివాటటు బా తెలియవట్టు ద్వ
ష్టాంతముగాఁ జెప్పట “ఏదయో వాలుగు
మాటలు నీచెవివారుబూనకొన్నాడ.”
(ధర్మజరాజనాయము)

మాటవరుసను. కా. సంకతి తెలియుటకు “నీవు
కల్లుత్రాగుదువని మాటవరుసను అన్నాడు.”

మాటాడు చే ఆ కి 1 చలువ: చూ, వచిం
యే; న. కి 2. అను: చూ, వచింయే.

నాటికి. చే ఏ 1 చూ, రూ-నాటినుటికి,
2 చూ, సంకతియే [కళ్యణి 1

నాటినుటికి చే ఏ ముహుర్తము చూ,
నాట చే వి 1 చూ, మలుగు 1; 2 చూ,

సంకతియే, 3 చేటకారి వాగుడువల్లము
అనువు (సం) — ఉడకయము చూ,

సంగము 1, 4 చూ, టంకపురాడి; న
కి 5 చూ, మలుగునెట్టు, 6 అరికించే

చూ, సంకతి 6
నాటడము ఏ అ కి చూ, మలుగువత్తు

నాటడము సం వి అ తుం 1 చూ, సంకతి
డు, 2 చూ, వ్యామడు

విడ చే. వి. 1 మాటకము. 2 అపరా
చూ, ముహు 2

నాడవట్టు చే వి చూ, నాడు [నో. 1
న. 1. 2. ఆదాయముచ చూ, వాడు

నాడి చే ఏ రూ-మాడ్కి చూ, విధము 1
(సంకతిగా వ్రాయగించడ బడగు

“అర్చిం, ఇన్నాకి, పెన్నమాడికి” యే),
వి 2 ఉపమావాడిము (చూ, ఉపము 2)

మాడు: న. అ కి మెలయ చూ, సర్తించే
మాడుగు 2 =మాడికా. (రూ-మాడువు)

1. చేడి చూ, నడనము. 1, 2 రాజగు
మాడు చూ, నడనము. 1

మాడువు చే. వి. 1. 2. —చే. —(చేడ
కు —మాడు. 2, ఆ 202)

మాడ చే. వి. 1. 2. మండల (రూ-మాడము)
చూ, మాడుము

మాడము. చే. వి. 1. 2. —చే. —
మాడ్కి. చే ఏ చూ, రూ-మాడికి

వాడ్డు. చే. వి. 2. కానొకచెట్టు చూ, వృక్షము-
మాడవకము సం వి. అ తుం. ఇరువది చేట

మణిచోడము చూ, ధూపము 2.
మాడవకుడు సం. వి. అ. తుం. (మనువుయే

క్క అల్పమైన అవర్తకము) చాలకుడు:
చూ, కిమవు. [చూ, కిమవు.

మాడవకము సం వి అ. 2 బాలురగుంపు
నాడికము సం వి అ తుం. 1 =మానిక.

కెంపు (దీనికిపిండాళ్ళు, కాలపురము, అంధ
ము, సంకతిము ఇవి వాలుగు జన్మచో

ముల పిండాళ్ళమునందు పుట్టిన కెంపు రక్త
వర్ణముకిలది అది పుష్కరాగము అది

ఉర్తిమము, కాలపురమునగు పుట్టినది
వసువుచాళిలది అదివసువింపము. అది

మంపుము, అంపుమునందు పుట్టినది ఆలో
కపురగుచాళిలది అది సోగంధము.

అరియుమధ్యమును కుంబమునఁ గట్టినది
నీలపురాగలది అది నీలగంధ అది అధ

ముము) చూ, రెన్నిములు, (చూ, రెన్నిము 1)
మాడితము సం వి అ స. చూ, రూ-మణి

లిము. 1. 2
నాడిఒంధము సం వి అ. న. రూ-మాడిమం

ధము, సైంధులవగము చూ, లవగము. 1.
మాడిమండ. అం చూ, మాడ్ములు

మాడిమంధము. సం వి అ స: చూ, రూ-
మాడిమంధము.

మాన సం వి యు (స్త్రీ. 1. (గర్భహిమె
యందిమిడియుండును). అంబ, అంబిక,

అక్క, అత్త, అగ్ని, ఇచ్చ, గ్రా, జవది,
నయితి, బామ, బాగ, త్రామితి, ధా

ది, పసిపు, మాక్క, పవతి (తె). —
అవ-అవ్వు, అమ-అమ్మ, అవ-అవ్వు, కన్న

ది, తలి-తల్లి, తాయి; తద్విశేషములు. —

౧. ఆచమకలశికి. — దిశి; ౨. ఉచమకలశికి
 అంకపాది, ఉచమకల, భవ్య, గాత్రీ, మా
 తృక (తె). — దాది-దాది; ౩. దేవతల
 తల్లికి — అది, ఋ, ఋనామ, ఋ,
 ౧, క ర వీ రి, దేవ మాత; ౪. భుక్త
 రాష్ట్రానితల్లికి — అంబిక, ౫. వినత
 (తల్లి-పెళ్ళు, వినతదేవిభార్య)కి (తె). —
 వినతల్లి, వినతమ్మ, వినీ, ౬. రాక్షసల
 తల్లికి — నికమ, ౭. శ్రీకృష్ణనితల్లికి —
 దేవీ. (తె) — దేవి; ౮. వ్యాసనితల్లికి —
 సత్యవతి (నిగతవాసిని "మా, సుమిగి 1"),
 ౯. ౨. భాగ్యవ్యక్తి, మా, మాతృకలు;
 ౩. మా, లక్ష్మి 1, 4. మా, పాస్వరి;
 ౫. శేల మా, భూమి 1; 6. ఆత్మ. మా,
 పౌరణ్య (ప్రభువు), పుం. 7. మా, రోల
 గాడు, అం బ రి మా, సాతల
 మాతంగహరి. అం మా, బాసలు [వాస్తవి
 మాతంగము సం వి. అ పుం ఏనాడు మా,
 మాతంగి. సం వి ఈ (శ్రీ) 1. మా, సైమ
 పతి (పాస్వరి); 2. కృష్ణభార్య మా,
 భార్య.
 మాతంగుడు సం వి. అ పుం = వ. దిగ మా-
 మతంగుడు; మా, మాంగ
 మాతంగిక దే. వి మా, మన్వంతము 1
 మాతంగినిల సం వి ఋ. పుం ద్వి రూ-
 మాతాపితలు, పితలు. [వాయువు
 మాతంగివ్యం. సం వి. వ పుం గారి: మా,
 మాతా. సం. వి ఇ పుం రూ-మాతరి. ఉండు
 నిపాదన మా, సాదని
 మాతలు. అం. 1. మా, మాతృకలు, 2: రా
 భార్య, అన్నభార్య, సుమభార్య, తనతల్లి,
 భార్యతల్లి (5) (మా, వందకము)
 మాతాపితలు. సం. వి. ఋ పుం ద్వి మా,
 రూ-మాతరపితలు. [అప్రమేయ.
 మాతాది దే. వి కలకల, కలకల. మా
 మాతాది దే. వి కలకల, కలకల. మా

మాతామహాదేవ. సం. వి. అ. పుం: (తె).—
అమృత్యు, తెలికండ్రి, తాత.

మాతామహి సం. వి. ఈ. ప్రతి (తె).—
అమృత్యు, కళికా.

మాకుల సం. వి ఆ. స్త్రీ. మేనమామభార్య,
మాకులాని, మాకులి చూ, భార్య.

మాకులము, సం వి ఆ పుం. 1. ఉమ్మక్క*:
చూ, హాలాపున, ము. 2. ముమ్మక్కాము చూ.

సర్పము; బ. 3. కుసుమలూ చూ, స్తంభకరి
(దావంపూ) (కాశ్య)

నాశులపుత్తాకము సం. వి. ఆ పుం ఉమ్మత్త
మామలపూర్తిసం. సం. వి. ఆ పుం ఉమ్మత్త

నామకొడుకు బాప, బాపగారు

చేనము, గింగ, కునుములు (అనికొందలు).

చూ, ధాన్యము; 2. మేవమామిడిపూర్వ చూ, మామిడి (చూ, అత్త 4), 3. లంకలు.

(ఇది చివరికి)

మాకులాహి ౧౦. వి ఇ. పుం సెత్తురు పెను

పోడ, ముట్టు (బామ చూ, పగ్గము.
మాసాలి సం వి. ఈ. స్త్రీ 1' చూ, మాత

లాని, 2, 2 చూ, మాతులాని 1.
మాతులుంగము సం వి ఆ పుం రూ—మాతుల

గము = మాదీపలము? చూ, స్మృతము.
మాకులాఁడు గం వి. అ పుం మా, మేనమామ.

మాకులేయండం. సం. వి ఆ పుం. మా, మా
కులపుత్రము.

హక్కుకి సంబంధించి ఆ స్త్రీ 1. తల్లి, మా

3. చూ, పొద్దుతి; 4: చూ, పర్ణమాల

బ రి: చూ, మాతృకలు.

మాతృకము. సం. ది. ఆ. పుం. పడమరపక్క
కొమ్మ చెవిలోవగువానిచే కొరపడి

యేమగు: చూ, హాత్తి. (దీనిచేరాజునకు దారిప్రయమ కలుగును)
మార్త్యకలు. అం. బాగ్ని, మాహాత్మ్యరి, కా
మారి, చైవ్యవి, వారాహి, ఇంద్రాణి,
చామండ (7)

మార్త్యిప్యస్మి సం. వి. ఈ. స్త్రీ. తిల్లితోడిఁ
బుట్టినదానికూఁతురు చూ, మాన. 1

మార్త్యిప్యస్మియుండు సం. వి. అ. పుం. రూ -
మార్త్యిప్యస్మియుండు రెక్కతోడిఁ బుట్టిన
దానికొడుకు చూ, మామండు 1

మార్త్యిప్యస్మియు సం. వి. ఆ. స్త్రీ. తిల్లితోడిఁ
బుట్టినదాని కూఁతురు చూ, మాన. 1.

మార్త్యిప్యస్మియుండు సం. వి. ఆ. పుం. చూ,
రూ-మార్త్యిప్యస్మియుండు.

మార్త్యసోదాయకము అం చూ, స్త్రీధనములు,
మార్తి. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1 అక్షరాయన

ము (రాజాకృతిగలది లయపు, లయనే.

మార్తి, మార్త్యియున నొక చిటికాలము నలు
కఁబడునది), 2 పుత్రాంశము చూ,

పుత్రము 5, 3 చూ, స్వల్పము, 4

కొలఁది. రూ-మార్త్యియు

చూ, వా. (8) (నవమితి), 5: చూ,

మర్తి 1, 6 చూ, సంఘము 1, 7. తో

డివు. చూ, వానశిక (భూమము 2);

8 ధనము చూ, హిరణ్యము 3; ఆ. న.

9 అపరాధము చూ, కనుము; 10 చూ,

స్వాము, దే. వి. (1) చిన్న మందుంట

మందుకొప్పెన -కలిపి, సువాసనము, గుడము,

గుడికఁగఁకునుకీగ, గోలముగోళము,

భవనము, అట్టిక (తె) -ఁగింట, గండ,

కొప్పెయి. కొప్పె, గుండు, పూ. తె. పూదియ-

పూది, పూస; (2) మూకులావి. జీవవనాని

సంది చూ, సంది.

మార్తియు వా. సం. వి. అ. న. 1: చూ;

మార్తి. 4; అవ్య. 2. ఇతర వ్యవస్థనము-
మార్త్యగ్రము. సం. వి. అ. న. 1. ముచ్చేరము:
చూ, పం. 7; అం. 2. చూ, అరివర్ణములు-
మార్త్యగ్రములు. పం. వి. (తె). అంకకాదు,
తేలవకాని, తేలపాది, తేలము, మచ్చేరి,
మచ్చేరిండు.

మార్త్యవ్యాయము. పా. పెద్దిచేర చిన్న చేరను
దినువనగిరి. (గమలు.

మార్త్యము అం (గరంం కలది). చూ, పురా

మా. దే. వి. వాత్సల్యము చూ, వగిము

మాదియు సం. వి. ఆ. పుం. చూ, రూ-మద

ము (విద్యాధివాదులవలన వచ్చినగర్వము)

మాదగొప్పది. వా. వి. దగా, మానము (ఉత్తర

సర్పాదులలో వాడుక.)

మాదవళము. దే. వి. (రూ-మాదళిము. మాదావళ

ము-మాదాళి) 1 కపిలవృక్షము చూ, గర్వ

ము 6, 2 కపిలవృక్షముగలచూ, ఉచ్చైశ్చము.

మాదళము దే. వి. -పై-

మాదావళము దే. వి. -పై- (కపిలవృక్షము

నను -కళా 8, ఆ. 139)

మాదావలి. దే. వి. -పై-

మాదిగ. పై. వి. మూరింగ అపాది, గూబరి,

గొడగరవాడు, గొడగరి, గొధారి, గొధారి

వాడు, గోసంగి-గోసంగి, చేయ్యడి, ముచ్చే

వాడు. (సం) -మరిటుండు, గోహింస

గుడు, చక్రికారుడు, చక్రిరువు, పాదు

కృతుండు-పాదుకృతుండు, పాదువాహుం

డు, మతంగుండు-మాతంగుండు. తద్వి -

మాదిగబారికి -గొడగర, మాదిగ. ("చూ,

శిల్పము")

మాదిగత్తి. పై. వి. మాదిగవానికత్తి: చూ, రిప్పి. 2.

మాదివలము. పై. వి. మూకులంగ. రూ-మాది

వలము. చూ, మూరము

మాదిఫలము వి. వి. -పై- ఉ. రా. 8, ఆ.

81, య. 2, ఆ. 47; య. 1, ఆ. 38.

మాదిరి. దే. వి. ఏ రూ-మాదిరి. 1. చూ, పామ్యము; 2. చూ, విధము. 1; 3. ఉపమా వాచకము: చూ, పామ్యము; విధ. 4. చూ, సమానము 2

మాదిరిపలము వై వి. ఏ-చూ, రూ-మాదిరిపలము, మాదిరిపలము. వి. వి చూ, రూ-మాదిరిపలము మాద్యకుడు సం విధ. నావంటివాడు మాదన. దే. వి: చూ, నూలపువ్వుము *. [విష మాదిరి. సం వి. ఆ (స్త్రీ) అతివస* చూ, మాదిరి సం వి. ఈ (స్త్రీ) 1 పొందురాజా

భాగ్య చూ, భాగ్య, దే. వి. ఏ (1) చూ, రూ-మాదిరి 1, వి. (2) చూ, రూ-మాదిరి 2; (3) చూ, రూ-మాదిరి 3; విధ

(4) చూ, రూ-మాదిరి 4 [మాధవకము. మాద్యకము. సం వి. ఆ. పుం చూ, రూ-మాధవక బళము వా సం వి. ఆ. పుం. మధు కరసంబంధమై ముద్దు, క్షగవంతుని స్మరించియునే అడిగితి యెన్నపుడు (అరి కొంటెలు) (మా దా క బళ ము అరియు వాడుకు): చూ, పాదము (1)

మాధవకము. సం వి. ఆ పుం 1 ఇన్నపుత్త కల్లు చూ, మధుపు 4; 2. కల్లు చూ, సుర 2, 3. దాగితి కల్లు చూ, సుర 2 మాధవకరము వా సం వి. ఆ. స చూ, మాధుకరము

మాధవచంపు. అం. (ఈగింఘము భట్టాచార్యుడువారి) సుం-చూ, కావ్యనాటకములు మాధవము సం వి. ఆ పుం. 1 వైకాఖుసము చూ, వానము. 1, 2. నసంతయుకుపు చూ, మానద్యయము

మాధివాంఛాప్రక. అం. (మాధవకమాధూవిద్యాయా ప్రస్తావన, ధనోతికంపయతి, మానాధ్యానావృ యోగావృ విధిభారత మాధవస.) చూ, ఓమ.

మాధవి. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ). 1: చూ; పూల నురిసింజి*, 2 చూ, నాదిపలము*; 3. చూ, సదావ*; 4 కల్లు చూ, సుర 2; 5 రేన: చూ, పాగళుము. 8. వేక్కర: చూ, కర్కర. 1, 7 చూ, లక్ష్మి. 1; 8 గోపా పామ్యది సమృద్ధి. చూ, సమృద్ధి; 9. కుగ లెనకతై చూ, శంగరి

మాధపుడు. సం వి ఆ పుం. లచ్చిమగఁడు: చూ, విష్ణువు 1.

మాధుకరము. సం వి. ఆ స. మధుకరకృత్తి. ధో శి, ఆ 83: మాధవకరము.

మాధరి సం వి. ఈ. (స్త్రీ). 1 చూ, మాధు ర్యము. 1; 2. కల్లు చూ, సుర. 2.

మాధుర్యము. సం. వి. ఆ స. తీ. పు (ఇంతుల విశేష్య విశేషణంబులకు "చూ, సురస ము 2"); 2. కుటుంబలోనగునవి వచ్చేటకు వోయవేతుడు ఈల" చూ, స్వరిము 2; అం. 3 చూ, కావ్యగుణములు, 4 చూ, సుగములు, 5. చూ, శృంగార చేర్చులు.

మాధ్యందిన బ్రాహ్మణులు అం చూ, మహారా రాష్ట్రాలు. (కుక్ష యజుర్వేదమునకుఁ జేరిన వారు, వీరు శరీరపు బ్రాహ్మణము కాత్యా యన సూత్రము మాధ్యాహ్నకపంధ్య ప్రధా నముగా గలవారు. మాధ్యాహ్నమునకు ముం దు వీరినిఁ జోదఁగూడదని కొనిఁబందురు. ఇది చింతింపుము. కోలాపూరు, నాసిక్, దక్షిణమహారాష్ట్ర దేశములందు వీరినిఁజోదనగు: చూ, బ్రాహ్మణులు

మాంధ్యందినము. అం. చూ, కల్పసూత్రము.

మాధ్యోము. సం. వి ఆ. స మధ్యమఁడుచేయు తీర్పు. ప్రధానపదము.

మాధ్యాహ్నకపంధ్యవంధము. అం చూ, సం మాధ్వబ్రాహ్మణులు, అం చూ, దాగిదిపల, (వీరు కుద్ధముగ ఆలంబు వీరు ఇకర బ్రాహ్మ

గులనుండి వడుచేయను తీసికొందురు గాని వారివడుచేయన ఇతరులతోయ్యవొల్లదు. వీరు కష్టయగాకగ్రులు, అపస్తంబ నూతుగ్రులు. కిరినే వీరవైష్ణవులని కూడ చెప్పవచ్చు. వీరు వైష్ణవమతమునకు కెందివనాడ చూ, చాగి న్యాయులు)

మార్చి సం. వి ఈ స్త్రీ 1. మద్యము చూ, నుర 2; 2. మగరంజము చూ, నుమనో రజము.

మార్చిము సం. వి అన (నూ-మార్చిము-మార్చిము-మార్చిము) చూ, రూ-మార్చిము. 1—2—3

మగరంజ వి=మానవ (నూ-మార్చి-మార్చి) కెండుకెన్నలు, మగరంజము-సమంజము చూ, కేను.

మగరంజ సం. వి. ఆ స్త్రీ =మర్చి 1 చూ, మగరంజ. 1, 2 చూ, కేనుము

మగరంజము సం. వి. ఆ మర్చిమగరంజది, కేనుమగరంజది మగరంజము

మగరంజ సం. వి. ఆ న 1 కార్చిను, మూ, కూములొనగునది దుర్గమును,

పొయ్యము, మాయ్యము, పోతనము చూ, (కె) —కెన్ (ఇది తిరివిధము —రుణా

మానము, అంగుళీమానము. పర్వమానము) (కెండు ౧, టార్చిము లేక వెండిబంగారు,

౨ వ్యాపార, ౩ కైన్య, ౪ కెన్యపురగొల్పి మెంబు, ౫ కౌలవ్యాపార, ౬ సామ్యాయ,

మెంబు, ౭ కెన్యమగరంజము మెంబు ౧ కైన్యల కైన్యమానపు, ౨ కెన్యమగరంజము

మగరంజపు, ౩ కెన్యపుర, ౪ కెన్యవా, ౫ కైన్యమాన, ౬ కెన్యమగరంజ, ౭ కెన్య, ౮ కెన్య

గొర, వానక, ౯ కెన్య, ౧౦ కెన్యది పది మానపు కౌలరలను ముప్పగునది గలపు);

2 కౌలరది చూ, వాసి (8) (పదిమిలి); 3. మానక చూ, పేను, పుం 4. చిత్తెన్న

కృతు; 5. గర్వము: చూ, హంకారము; 6. స్త్రీలకు పురుషులయొడగలుగు కోపము: చూ, కోపము; అం 7: చూ, హేయగుణములు; 8 (వికలి విగ్రహము): చూ, విగ్రహములు.

మానములు. అం 1' ౧ చాంచరిమానములు, ౨ వాత్సరమానములు, 3 సారమానములు, ౪ బాద్మాన్యకమానములు, ౫ సావనమానములు; 2' చూ, మానము 1.

మానవి సం. వి ఈ స్త్రీ 1 మానముగల ఆడుది చూ, స్త్రీ; 2 ఆడుది మాస్త్రీ; 3 చూ, స్త్రీయ.

మానము. అం 1' చూ, ఉపపురాగుణములు; 2 చూ, పురాగుణములు. (గ్రంథ. 1.)

మానమాస్త్రము అం చూ, ఆస్త్రములు. (బా మానపురంజు. సం వి ఆ పుం చూ, మానమృగంజు.

మానము సం. వి ఆ. న 1 మా, మనము 1; 2 మానమగరంజము: చూ, సరస్సు. 1.

మానమియే సం. ఆ. కిరి. కలంబు ఉ, రా. 5, ఆ 181 చూ, యోచించే.

మానకమానములు అం మనస్సు, బాధి, వాక్కు, శివము, పురుష, అశోకి

ధము, మానము, నిరావరము, నిరాకార్య గము, పూతరయ, అభినివేశము, కైన్య

ల్యము, అచాందల్యము, వేదాంతవిచారము, బ్రహ్మజ్ఞానము అనంబు (16)

మానకము అం. 1 చూ, మానములు; 2 చూ, కైన్యములు (కైన్యలు)

మానసాకాశము సం. వి. ప. పుం. చూ, వాంస. మానా. వా. వి. పరిపడి, వెంబడి: చూ, మేలు

బంధి ప్రభుచ్చి మాటలాడెడు స్త్రీ. మానాపరి. వా. మి. వి. కవలారీపములు కిచ్చి

మానావమానములు అం చూ, పురాణంబు కేయలగూడవిది.

మాని. సం వి. (న్. ఈ. న్) మానముగలవాడు
మానిక. సం వి. ఆ. (స్త్రీ) చూ, మాన.
మానికదారి నై. వి. మూటికర్ణధారిణి (మాని
కము + దారి) చూ, కేకర్ణ.

మానికము. నై. వి. మూటికర్ణ. కంపు. వసు.

1, ఆ 2 చూ, కర్ణము. 1; 2 మణి
చూ రిక్తుము 1

మానిక నై వి 1 = మాన చూ, మాన, 2 =
మాన. మణి చూ, కర్ణము. 1.

మానికము సం వి. 1. మన్నించబడినది చూ,
సన్మాదికము, ఆం. 2 చూ, తిర్క్కిరించు
బంధములు.

మానిక సం వి. ఈ (స్త్రీ) చూ, మానవతి
1—2, ఆం 3 చూ, పుత్రము 1 (“భ,
భ, భ, భ, భ, భ, భ గురువులు 13 యతి
22 వ ధంఽస్మ)

మానికపుత్రి ద్వ. వి. రూ-మానికపుత్రుఁడూ,
పారిదుర్పు (ఇది ఎఱ్ఱికి సింహిదేవు లేక
కాలేయకము)

మానిపుక్కిరిపులుగు. దే. వి. చూ, పుట్టులుగు
మానిపోటుపులుగు. దే. వి. — పై —

మానిక నై వి. 1 మానున చూ, మనుష్యుఁ
డు, 2 మానసి మనుష్యుఁడు (స్త్రీ) చూ, (స్త్రీ),
3 చూ, భిటుడు చు. 5, ఆ 63

మానిసిరిండి ద్వ. వి. చూ, రాక్షసుడు గు,
పారి. 4, ఆ 283.

మానిసిరారు నై వి. మనుష్యురారుల నని
వాదానుడు, పుత్రుడు చూ, శ్రీదుడు
మానిసేత్రేడు ద్వ. వి. మనుకేంద్రుడు. చూ,
రాణ. 1.

మానిసిరింగము నై వి. మనుష్యునింక ఆచ్చ
యు, కాం 488 చూ, సింగడు. 1.

మానిక. దే. వి. శృంగవిశేషము. చూ,
సారంగము. 2.

మాను. దే. వి. 1. రూ-మానిసు. చెట్టు. వసు.

1. ఆ. 45. చూ, పృథుము; 2. భోజి: చూ,
రూ-మానిసు; 3 మనోజ్ఞత: చూ, పృథ్య
ము; 4. విపర్వము చూ, విమోచనము;
వి. 5. మనోజ్ఞము చూ, పృథ్యము; 6.
39 6 విడుచు చూ, వివర్జిత, వా
7. (పుండు) పారింజ చూ, సుగ్రు (8);
8 (బికి) రామండగపాపు.

మానుచే దే శ్రీ మానుజేయు, మానుచే
రూ-మాను-మానుపు [ల. బాటు.
మానుట. దే ఆశ్వు నిపృత్తి, ఆశ చూ, మర
మానుపు దే శ్రీ. చూ, రూ-మానుచే
మానుచునుపు. ద్వ. 2 చూ, రూ-మానిచునుపు
మానుచోటుపు. దే. వి. చూ, పుట్టులుగు
మానుసి సం వి. ఈ (స్త్రీ) మాని మనుష్య
(స్త్రీ) చూ, (స్త్రీ).

మానుషుడు. సం వి. ఆ పుంఽమా . మా,
రూ-మనుష్యుడు. [మూలము
మనుష్యుకము సం వి ఆ. 5. మనుష్యుల
మానుడు ద్వ. వి. మనుష్యుమాను.

మాను దే వి రూ-మానుక చూ,
సన్మి. [మేనెరు.

మానుగు వా. వి. కార్యరూపానుడు రూ-
మాను దే వి చూ, రూ-మానుగు.*

మాన్యు దే. శ్రీ. చూ, రూ-మానుతే.
మానువారు దే వి. చూ, సాంప్రద్యం
తుడు [మాను 3

మాన్యుకము. సం. వి. ఆ. 5. మనోజ్ఞత చూ,
మాన్యుతీరిములు. ఆం చూ, ముచులు

మాన్యు సం. వి. ఆ. 5. 1 మన్నియము-
మన్నిము (తె).— ఇవాను- ఈవాను,
3 ట్టు బడి, క్విటికం టు, మండెము-
మన్నియము-మన్నిము; 2. కొండల
నడచును ఆరణ్యమధ్యముననుగలభూమి,

కోగఁభూయిష్టమగుభూమి (అనికొందఱు);
(తె).- మండేము-మద్దియము-మద్దెము;
విని 8: చూ, మాననీయము.
మాపు తే. వి. 1: చూ, పుంట, 2. చూ,
చాఠి. భాగ. 10, స్కం పూ 1050,
3 మైల చూ, మనినము 1; తే. 4 చూ
యెఁదీయము, పోగొట్టు
మాపుడు. తే. వి. మైల: చూ, మనినము. 1.
మాఫ వా వి మద్దియపు, తమియపు.
మాఫ చేయు వా స కి. 1 తమియచే, 2 క
సెలదపందలకొఁదీయము.
మాచాగు ద్వి వి 1: చూ, సమృతి. 1; అవ్య.
2. మిగులమందిరి చూ, సమృతి 1
మామ. వై. వి. 1 = మామక. తల్లిసోపరుడు
చూ, మేమామ; 2 అలమగుల తందిరి
చూ, త్వసరుడు; 3 తందిరితోఁబట్టపు
యొక్క భక్త, మేవత్తమగఁడు (మామి
లికొందఱు తల్లిసోపరుని (మేవమామమ)
“వాన్న” అని విలుచుచున్నారు.)
మామకినము. సం. విని నాది, వాయది
మామపఁడు సం. వి. అ. పుం = మామ. 1: చూ,
మామ 1; విని 2 వావాడు; వా 3 పూ
స్యాడు చూ, సన్మానిగుఁడు.
మామమామ. వై. వి 1 చూ, కష్టపు 1. (ల
క్ష్మీదేవిని కెండాకుటచే తనకు మామయై
ననుదునికి కెండాకుగు గంగాదేవి తనకు
కూతురు యనయగుటచే కష్టపు సమదు
నకు మామ అనునది యెఱుంగునది); 2 స
య్యుగిడు చూ, సముద్రము
మామమామిడి వై. వి కందుగిడు అం,
వదా సు 23 చూ, హిమాంశువు
మామా. తే. అవ్య. మామమామ
మామాటయేమాట. ౧౦. నిజము. “మామగంట
ల యాశ్చర్యభగములుగా మామాటయేమాట
గా.” కళా. 5, అ. 15.

మామిడి. తే. వి. రూ-మామిడి-చూ: (సం).-
అమృతము-అమృతము, కాంకము, కామవల్ల
భము, కామకరము, కామాంగము, కీర్తన
ము, కీక వాయువు, కోకిలానందము, కోకి
లావాసము, గంధబంధువు, నామరపుష్పము,
చూరకము-చూరము, మాకందము, రసాల
ము; తద్విశేషములు — ౧. అంటుమామి
డి, ౨. అంబాళము, నల్లమామిడి (సం).-
అంబరీషము, ఆహారకము, ఆమృతాంబులము,
ఆహారకము, కపి, కపిమాడ, కపిచూరము,
కపిపీఠము, కపిరసాధ్యము, కపితనము,
కీరము, గుడిచిఁజెము, టంకము, పీతనకము,
పీతము, బృహస్పతి, ప్రసాదము, స్వీధ
వృక్షము, 3. అటక మామిడి - ఆదిక
మామిడి. (సం) — కుంజల చృదము,
విస్తాంధి, మండలచృదము, రక్షత
వృక్షము, విశాలము, విస్తాంధికము; ౪. అశ
విమామిడి. (సం) — పీఠములము; ౫. ఎల
మామి, తియ్యమామిడి, తేనెమామిడి (సం) -
అతిపొరభము, పుండ్రకము, సకాకము;
౬. కట్టుమామిడి, ౭ కొండమామిడి, పుల్ల
మామిడి (సం) — మళ, కుకాముక, కోకా
ముగ్గుము, తుంగాయగ్గుము, హిమవల్లభము,
జంతువృక్షము, రక్షకము, లామృతము;
౮. కోకిలిపిట్టమామిడి, కోకిలిమామిడి;
౯. గుడ్డిమామిడి, రాచేమామిడి. (సం) —
కామ్యులము, కామయోధము, కామేష్టము,
కోకిలానందము, కోకిలార్కము, రాజా
మృగము, ౧౦. కుమ్మెటమామిడి. (సం).-
కోకామృగము, కీర్తిమృగము, ౧౧. కచ్చి
లియ్యపుమామిడి; ౧౨. పోకమామిడి.
(సం).- తుల్యము, తూదసప్తకము;
౧౩. ముంకమామిడి (సం).- అగిరిజము,
౧౪. (సం).- అశ్వినిము-అశ్వినిము; ౧౫.
(సం) — అయ్యదలము. (ఇట్టిదలలకములు

అంటుమామిళ్ళు, వలరకమల మొక్క, మామిళ్ళు కలవు. (మిగతవానికే "మా, సహకారము.") మిడిఅలము దే. వి అల్లములో భేదము, కన్నురిపనువు (అని కొందఱు): చూ, క్కం గ చేరము.

మిడిగుత్తులు. ద్వ. వి. బ: చూ, భావ్యము.

మిరికు చా, వి వర్ధతి. మామిరీయరు.

మిరీయరు. వా. మి. పై. —

మగ్గలు. వా. వి. 1 వాడుక, అలవాటు: చూ, స్వభావము; 2. వాడుకగానిచ్చెడు విత్తము; 3. లంచముగానిచ్చెడు విత్తము, 4. ఎవలమితి

మెన. దే. వి. చూ, కారిబ*.

హయ. సం. వి. అ. ప్రి. 1 అజ, ఉపాదా నము, కుక్కరి, కుక్కరికారము, కుక్కరికారము, (కె) = మాయము, 2. = మాయము. ఇంద్ర బాలాది విద్య: చూ, మాయము 1, 3. = మాయము చూ, సంవద; 4. ఒక పట్టణము కాశి. 3, అ. 87. చూ, దేశములు; 5 బుద్ధి చూ, హృదయము. 2, 8: చూ, విష్ణువు. 1, అం. 7. చూ, ఉపాయములు. 1, 8 చూ, పుణ్యవనములు, పా 9 పీఠికాపదమము - రాక్షసులు.

మాయకాడు. దే. వి. (నై. = మాయావి అని కొందఱు); 1' చూ, సంవదకు. 1,

2 ఇంద్రబాలాదు చూ, వ్యాకర్ణాపి.

మాయదారి. ద్వ. వి. పై. —

మాయదోరు దే. వి. పై. —

మాయము. నై. వి. 1 = మాయ (దేశ్యమని క. క.)

కనిట్టు. కనుట్టు, కలలాటము - కలలాటము, గారడము - గారడి, దిండె, బూటకము, బూమియ, మిశ్రము, మాయము, వేడలము. (సం). - కషారము, మాటము, చింతానున, శిక్ర, జంకెము, బాలము, మాయ, మాయా

పాయము; కద్ది. - కర్కటములు, కాలమాటము, కుప్పతి, కృష్ణాంగము, గాగకుండము, బాంగలి, మహేంద్రబాలము, కాంబరి: (చూ, ఇంద్ర) బాలికము. ఇంద్రాది (మిగతవానికే "మా, వేడలము."); 2. = మాయ: చూ, మాయ. 1; 3 = మాయ చూ, సంవద, వి. 4 ఆ దృశ్యము పై. 3, అ. 82 చూ, క్షయము, అం. 5' చూ, మాయ. 7.

మాయలవారి మి. వి. (నై. అని కొందఱు = మాయాది) చూ, మాయకాడు 1-2 మాయలాడి మి. వి. అం. ప్రి. లాడి: చూ, ప్రి. మాయలాడు మి. వి. చూ, మాయకాడు 1-2. పాండు. 5, అ. 208

మాయాంకము అం. చూ, ఎవ్వరికముల మాయకాడు. సం. వి. అ. ప్రి. చూ, మాయ కాడు. 1-2.

మాయాదేవీసుకుడు. సం. వి. అ. ప్రి. చూ - మాయానుకుడు కాళ్ళలబ్ధదేవుడు: చూ, బుద్ధుడు.

మాయాది. సం. వి. (క. ఈ. క) = మాయ దారి: చూ, మాయకాడు 1-2.

మాయానుకుడు. సం. వి. అ. ప్రి. చూ, మాయాదేవీసుకుడు

మాయి సం. వి. (క. ఈ. క) చూ, మాయ కాడు. 1-2; దే. వి. (1) నలుపు చూ, వర్ణము 3, 2 మలుగు. చూ, వర్ణము. మాయిపడు. సం. వి. అ. ప్రి. చూ, మాయ కాడు 1-2.

మాయు. దే. అన్య. 1. రూ - మాయు: చూ, సేవాసు, అ. కి. 2. చూ, మరీనయ; 3: చూ, వశంయే.

మాయుడు. సం. వి. అ. ప్రి. 1 చూ, విష్ణువు 1; 2 అనుకుడు. చూ, రాక్షసుడు 1.

మాయకము సం. వి. ఆ. పుం. సేవానతికిని రాష్ట్రమునకును వాళము కలుగజేయు ఏనుగు. (వల్లవి కీరమును, వల్లవి వాలుక యును, పలుచే చేపమును, అల్పములైన కర్ణవాల మేపానములును, దీర్ఘముగులొండమును, కృశముగు గీరమును, దుర్బిందుముగులది). చూ, మాస్తీ.

మాయుర. దే. ఆవ్య: చూ, మాయ 1.

మాయువు సం. వి. ఉ. స్త్రీ. పిత్తము. చూ, రోగము 1.

మాయూరము. సం. వి. ఆ. ప. 1 సెమిశ్శనంపు: చూ, కిధి 2, విధి 2. మాయూరసంబంధ మైనది. అం. 3 చూ, భావమానీతములు. మాయూపాయము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, మాయము 1

మాయ్యము. సం. వి. ఆ. ప. చూ, మానము. 1. మారకజిత్తు. సం. వి. త. పుం: చూ, బుద్ధుడు.

మారకము. సం. వి. ఆ. ప. 1 మార్కము: చూ, మరణము; వా. 2 (రూ-మారగడ-మారకము-మార్కము-మార్క-మూర్ఖ-మూర్ఖులు)

ఒకటియిచ్చి మఱియొకటి పుచ్చుకొనుట: చూ, వినిమయము, 3 పెద్ద వాణ్యమును యిచ్చి దానికి సరివడు చిన్న వాణ్యములను కొరవారు ఇచ్చెడురునును. "రూపాయకు పైస మారకము" మొ; వా. 4 బంధకము, తాకట్టు: చూ, వారకము 1

మారకపానములు. పా. జన్మలగ్నమునకు 2-3 పానములు, అనగా ఆయురపానమునకు వ్యక్తి యపానములు గనుక మారకపానములయినవి 2వపానముకంటె 3వమారకపానము పులిల మైనది వ్యయపానముకాద నొకప్పుడుమారక పానమగును. [హింసకుడు.

మారకుడు. సం. వి. ఉ. వేంపువాడు: చూ, మారకజిత్తు. సం. వి. త. పుం: చూ, మారకజిత్తు.

మారణము సం. వి. ఆ. ప. వేంపుట: చూ, హింస. 1; 2: చూ, మారకము. 1; 3: చూ, రణమవదిద్య: అం. 4. (నీలోత్పలము); చూ, మస్త్తభాణములు; 5: చూ, విద్యలు; 6: చూ, కళలు; 7 చూ, అస్త్రములు; 8: చూ, ఉపవిద్యలు.

మారదుడు. సం. వి. ఆ. పుం 1: చూ, విష్ణువు. 1; 2: చూ, కిత్తుడు; 3: చూ, సంబంధి. 1.

మారాకు. వా. వి. మొలకకు మొనటపుట్టిన అకు పకు తరువాత పుట్టినఅకు.

మారాటము. దే. వి. రూ-మారాటము. కల పాము; చూ, యుద్ధము.

మారాము. వై. వి. మర్దము. 1: చూ, మర్దము 1; వా. 2. గారాటము. "మవాడు గారాముచే బడికిపోవుటలేదు". చూ, గారము. 2.

మారాముట్టు. వా. వి. బ: చూ, పుట్టాకులు.

మారి. సం. వి. ఉ. స్త్రీ. 1: చూ, మారకము;

2. మిమారిక: చూ, సోటకుము; 3. పన్నము చూ, వాన. 1; 4. స్త్రీ. 4 జనములు; 5: చూ, పార్వతి; అం. 8: చూ, మధ్యమజ్జిమగత మూర్ఖులు, దే. వి. (1) ఒకగామిదేవత చూ, మహాలక్ష్మి. 8; అప. 2. తాన్వీశ్రమనందు వచ్చెడియొకానొక పౌర్ణమి. "కొట్లమారి, మొట్లమారి."

మారిణి అం: చూ, తంత్రములు. మారిమసలు. దే. ప. కి. వేంపు: చూ, హింసించే [పదిర్తి. 1.

మారివ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. దక్షునితల్లి: చూ, మారివము. సం. వి. ఆ. పుం: ఆరామకాము.

(తె).—తోటకుర. తద్విశేషములు.—౧. అంబులొప్పము, అకుపకొగ్గి, బలకూర్చక. (తె).—నీరుతోటకుర; ౨. ఎత్తుతోటకురకు.—తెలపాయిక; 3. కుటుం

బుము, ధిక్కుచి-ధిక్కిక-ధిక్కిక, ధిక్కిక, తీవం-
 తిక-తీవాంతిక, తీవాంతికము, బొప్పము,
 రక్తనాళము, రోమక. (తె) — తొయ్య
 గూర-కోయ్యగూర-కోయ్యగూర-కోయ్య
 గూర, కోయ్యతోటగూర-కోయ్యతోట
 గూర, తొలుగాకు; ర: మహాబొప్పము, తీవ
 శము, కాకిని. (తె) — చిలకతోటగూర, పెరు
 గాడు, పెరుగుతోటగూర; ౫: ములతో
 టగూర. (మిగతవానికి “చూ, కాకిని. 2.”)
 మారిషుండు. అం. రూ-మార్పుడు. 1: చూ,
 పారిషార్పుడు; 2: పూజ్యుడు: చూ,
 సహృదితుడు.
 మారీచము. అం: చూ, ఉపశ్రురాగములు.
 మారీచత్తు. వా. వి. రూ-మారీచపు. 1: చూ,
 చశము. 1; 2: ద్వారా, పరంగా, సుబాధన.
 మారీచత్తు. వా. వి. — పై —
 మారు. తే. వి. 1. రూ-మాలు. పరి: చూ,
 సహసము. 2; 2: చూ, మజ్జిగ; వా. స.
 కి. 3. రూ-మాలు. (కట్టో) కొట్టు:
 చూ, మొత్తు. 2. [చూ, మమ్మతుడు.
 మారుడు. సం. వి. అ. పుం. రూ-మారుడు.
 మారుగడ. తే. వి: చూ, మారకము. 2.
 మారుతము. తే. వి. గారి: చూ, వాయువు.
 మారుతాపహ. సం. వి. అ. స్త్రీ. ఉరిమిడి *
 చూ, శ్రేయశ్రువు.
 మారుతి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. 1. స్వాతివక్షత
 ము: చూ, రిక్కు; ఇ. పుం. 2. చూ, భీమ
 నేనుడు; 3. హమతురుడు: చూ, వాస
 రము. [కుండు: చూ, శక్తువు 1.
 మారుతుండు. వా. వి. రూ-మారుడు-మాలు
 మారుడు. పై. వి.-మారులూ. రూ-మారకు.
 చూ, శ్రీధరు.
 మారుమ్మ. వా. వి: చూ, మహాశక్తి. 3.
 మారేడు. పై. వి.-మారులూ: చూ, రూ-మా
 రేడు.*

మార్గం చేయును. అం (32000 కలది) చూ,
 పురాణములు. [చిరతేది. 4.
 మార్గం చేయుడు. సం. వి. అ. పుం: చూ,
 మార్కటకము. అం: చూ, ప్రితకరణబంధములు,
 మార్కము. పై. వి-మారక చూ, రూ-మార
 కము. [చూ, భృంగరాజము 1.
 మార్కవము సం. వి. అ. పుం. గంటగలగరక:
 మార్కు. వా. వి. 1 గుణులు; బ. 2 బడిపిల్ల
 లుగలపువందు పొందెడు సుగములు
 మార్కము. తే. అ. కి. రూ-మాలుగొను;
 1: చూ, పరిభ్రమించు; స. కి. 2: చూ,
 స్పృశించు.
 మార్గక్రియలు. అం: చూ, తాళక్రియలు.
 మార్గణ. సం. వి. అ. స్త్రీ. (రూ-మార్గము-
 త్యగణ) 1: చూ, చడకుడు; 2: చూ, యా
 చన; అ. పుం. 3: చూ, బాణము. 1.
 మార్గణము. సం. వి. అ. ప. పుం. — పై. —
 మార్గలుడు సం. విగ: చూ, యాచకుడు.
 మార్గపాఠము. అం: చూ, తాళమార్గములు.
 మార్గము. సం. వి. అ. పుం. (దీనివేతలబాగ్గ
 మును పెడకుదురు. తెరువరల యడుగులవేత
 దుడవలబడువది.) 1: అధ్యము, అయనము,
 ఋతి, విగమము, కాయస్థ, భువకము, భుల్ల
 మము. గతి, గమము, గృహకటి, గోత్రము,
 ద్వారము, వంశ, వధము, వనవి, వద్య,
 వద్యతి, వధ్య, వర్తవి, వర్తము, వహము,
 వాటము, వివధము, విశిఖ, వీధి, వర్జము,
 సరిణి, సానువు, స్పృతి. (తె). — వేమవ,
 చొప్ప, చోడ, చొంక, తెమ్మ, తెరగు-
 తెలుపు-తెరుపు-తెరువు, తెరువకు, చొప్ప,
 చారి, వడవ, పెరవు-నెలుపు, పొంత, వాడి,
 వాడకట్టు, రస్తా, వీధి, నంట, నడవ, సరివి.
 (మిగతవానికి “చూ, స్పృతి 1”), తద్యితే
 ఎములు.-౧. (తె). — అక్కలవాడ; ౨. అతి

వధుము, కల్యాణగోత్రము, కర్మభము, సహ
గ్రము, మధువుము (తె) - మంచితోను; 3 ఆవ
భము, ఆ వ్యాధుము (తె) తివ్యతోను, తవ్య
దారి, పెడకంక, పెడదారి, బాదతెరపు,
నాటకదారి; 4 ఆవ్యవము - ఆవ్యవము - ఆవ్య
వము, ౫ (తె) ఇటుకువీది, కంక - కంక -
గంక, గంక, సందు ("చూ, సందు
5"); ౬ ఆ వనిష్కము - ఆ వనిష్కము, సు
బుము, (తె) - ఆ కర్మము, ౭. ఆ పరిధ్య,
పరిధి, పశుమార్గము (తె) - పశులదారి,
పశులపుంక, పుంక, వారి; ౮ ఏక పది
(తె) కాళితోను, ౯ కదిన్ద్యము, కాదభము,
దుంధ్యము, పద్మ్య, విపద, ౧౦ కరాంగ
గము, నిగమము, నిగ్గుటము; ౧౧ కాంతా
రము, ౧౨ కర్మచారోహము, గామియము
ఖము, చంగలము, జన్మము, నిగమము,
చంగలవిధి, చివరి, పాట్టుము (తె) బహు
బాహు, ౧౩ గృహంధరము, తిగ్గము,
(తె) - మయ్యలగుట్టు, ౧౪ హాథమార్గము,
౧౫. ఘంటాపథము, కర్మ, విశిఖ, సంస
రము. (తె) తెట్టెత్తము, తెట్టెత్తపు,
దిండుదారి, దండుబాట, పడువీది, పెండ్లి
రుపు, పెడ్డవీది, బండిబాట, బాట, రిచ్చే
రహదారి, ౧౬ ఛర్మము, పద్మితమార్గము
(తె) అరచి - వరచ, మరచ - మరపు, ౧౭ అధ్య
ము, పరుష్కము, పరుష్కము, పత్తరము,
జంఘాపథము, జలనూది, పట్టుము, పత్తర
గము, 'పుంబాకము (తె) వేడుకము, గా
దామరపథము, వేడుకము, వేడుకము, సోమ
ధార; ౧౮. (తె) - మేట్టు, మేట్టుదారి,
౨౦ కర్మము, ౨౧ పార్థిగము, ౨౨:
(తె) హరి, ౨౩ (తె) పుడ, ౨౪
మహాపథము, ౨౫ మలతోను, ౨౬ (తె)
పంకదారి; ౨౭: బలపంక పాప దారలెని

సంధువకు. - (తె) ముట్టునందు: (మిగతవానికీ
"చూ, స్మృతి. 1."); 2 మృగశిర్షానక్షత్ర
ము చూ, రిక్క, 3 మార్గశిర్షానక్షత్రము:
చూ, మాసము. 1; 4 చూ, పదమడు:
5 ౫ మూది చూ, మృగమునము, అం. 8. తాళ
మునకు పార్థిగములు పది అందిది మొకటి:
చూ, తాళపార్థిగములు (చూ, తాళపా
ర్థములు),
మార్గములు. అం కపిమార్గము, విహంగమార్గము,
మార్గము, మార్గము, మార్గము, మార్గము
గ్రము (5)
మార్గము. సం. వి. ఆ పుం: చూ, మార్గము*
మార్గము. సం. వి. ఆ పుం: చూ, రూ-
మార్గము 8 [మృగశిర్షము.
మార్గము. సం. వి. ఆ పుం: చూ, మార్గము.
సం. వి. ఆ. 1. మెకడగినిది: మృగశి
ము, 2 తుడుపడిగినిది: మార్గము.
మార్గము. సం. కి. 1. పడించే, పేర్.
2 వాచనముచేయు: చూ, సమయము 3; 3 తో
రలుచే-తోరలు, బలతాయించే, పిరా
యించే-పిరాయించే [స్వరము 2.
మార్గము సం. వి. ఆ. స్త్రీ మురజధ్వని: చూ,
మార్గము సం. వి. ఆ. స్త్రీ, ఆ. 1. తో
మడు చూ, కుడి 2; పుం. 2 లాదునక:
చూ, లోధ్యము.
మార్గము. సం. వి. ఈ. స్త్రీ 1. పేపురకట్టు:
చూ, సమయము, అం. 2 చూ, కురులు.
మార్గము సం. వి. ఈ, చూ, మార్గము. 2.
మార్గము, సం. వి. ఈ. స్త్రీ. కర్మమెది,
చామండాదేవి చూ, మార్గము.
మార్గము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. పిల్లి. చూ,
రూ-మార్గము, అం. 2: చూ, మార్గము.
కర్మములు. [చూ, మార్గము.
మార్గము. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. పునుగునిల్లి:

మూర్తాలకబగ్నాయము. పా. పిల్లి భోజనము చేయునారెయ్యగ్నాయుండి వారెత్తు కబగ్నములన్నియుఁ దన నిమిత్తమేయని తలంచుచుండును రీతి

మూర్తాలకిసోరవ్యాయము పా. పిల్లి కనకాటితోఁ బండ్లు తగులకుండ నతి బాగోతతోఁ గల్గిన దీసికొను పోవుననురీతి (స్వప్రాయత్నము లేకున్నను భగవంతుఁడే రక్షించును)

మూర్తాలగంధిక. సం వి ఆ ప్రి పిల్లి పెనరఁ చూ, పెనర.

మూర్తాలము సం వి ఆ. పుం. (చూపకగగ్నిహారము చేతగృహము ముగిసిచేయునది) 1 రూ. మూర్తాలము, ఆకుపువ్వు, పీనుపు, కాపాళము, కుండమును, క్రిందనము, నాత్రసంకోచి, బాదము, తిక్తశంకువు, కలింగము. పిశాచము, పుష్పదంశకము, విదారకము, విదాలము, మండలి, మేనాదము, పుష్పదంశకము, పృషాహరము, మూచకము. (తె) — చీలి, నాసి, పిల్లి, తద్విశేషములు. — ౧ కోహకము, హిహకము; ౨. కళము, కమ్మారి, గంధవృగము, పూతికము, మూర్తారిక, మృగపాళిక (తె) ఒకైడుపిల్లి, కమ్మరిపిల్లి, కమ్మరిపిల్లి, చేట్టపుమెకము, చేట్టపుమెకము, పుసుగుపిల్లి, పుసుగిల్లి, బూతిపిల్లి, 3 గంధలేశిక-గంధలేశిక, మేనాభ్యు, పంసుపు. (తె) జీవాజిపిల్లి జీవాజిపిల్లి-జీవాజిపిల్లి, ౪. పిల్లి మొగము నకు. — ధన్యపు. ౫. జీవాజి పిల్లి, చివుకపిల్లి, మేకపిల్లి; ౬. జింగల విదాలము-హంగలవిదాలము. (తె) జింగ పిల్లి-జింగపిల్లి; 7 (తె) పిల్లిమాన; ౮ (తె) బాపురు - బారుపుగాడు, బాపురుఁగిల్లి. ౯. మానుఁగిల్లి (మగతవానికి "చూ, మాచకము. 5") అం 2: చూ, గతులు.

మూర్తాలపద్ధి. అం: చూ, చిత్రపద్ధములు.

మూర్తియే సం స. కి. తుడుచు, తొడయు: చూ, సమ్మూర్తియే.

మూర్తిక. సం వి ఆ ప్రి. — ముగ్గిగ. 1. కేల్ల: చూ, మజ్జిగ; 2. కొన్నిసంభావులు చేర్చి చక్కయిచేసిన పెరుగు చూ, స్వస్థము; చా. 3. మెంతిమజ్జిగ పాగుపుపెట్టిన చూ, మజ్జిగ. గ్రహుఁడు చూ, మూర్త్యుఁడు.

మూర్తండుఁడు. సం వి ఆ పుం రూ. మూర్తం మూర్తండుఁడు సం. వి. ఆ. పుం. — పై. — మూర్తండు. జే. వి చూ, రూ. మూర్తండుఁడు మూర్తయ పై వి బల-మూర్తిక. శరభపులు.

మూర్తంగినుఁడు సం. వి ఆ పుం. మృదంగము వాయిచేవాఁడు. మూర్తకుఁడు.

మూర్తనము. సం. వి ఆ స. మృదత్తము: చూ, మైత్తన 1.

మూర్తవాసుఁడు. అం. (మృదువదములలోనే విరళాస్థమును రసమును జూపువాఁడు): చూ, కృతికర్త.

మూర్త్యికము సం. వి. ఆ స 1 చూ, రూ. మూర్త్యికము, విణ. 2 చాగ్నిసంబంధమైనది.

మూర్తకు ద్వ ఆ. కి. రూ. మాణునకు చూ, నేణునకు పై. 1, ఆ. 62

మూర్త. జే. వి రూ. మాణుపు. 1. ఒకటియిచ్చి మణియొకటి పుచ్చుకొనుట చూ, మూరకము 2; చా. 2 బంధిము చూ, వారకము (1)

మూర్తెట్టు. జే. ఆ కి. రూ. మాణుపెట్టు. ఎదిరించు చూ, పగిలిపోయిచే (చూ, నచించే) మూర్తొట జే. వి. రూ. మాణుమాట పగిలిపోయి: చూ, సమాధానము. 4.

మూర్తి. సం. వి. ఇ. ప్రి. రూ. మూర్తి చూ, ప్రి. — మూర్తి

మూర్తనము. 1. మూర్తి సం. వి ఇ ప్రి. — పై. —

మూలకము జే. వి చూ, మూర్త. 1—2.

మూలం. దే. వి: చూ, మాగు. 1. ఉ, హరి
5, అ. 183; భార. ఉత్కృ. 3, అ. 107.
మాతాకు. దే. వి. పాఠ్యకథాగోయ్య. భాగ
8, స్కం. 85. పాఠ్యకు (సం) — ఉ పన్నులు
మాతాట దే. వి. చూ, రూ-మాతాటకు.
మాతాటకు. దే. వి. — పై — భాగ. 8,
స్కం. 821.
మాతాడు. దే. అ. కి. 1: చూ, మాతాడు.
2 చూ, మాటుమోయే.
మాటి. వా. వి: చూ, రూ-మాటి.
మాటు దే. వి. (రూ-మాటు) 1 తుడు,
ఉత్తి, బరులు, పెట్టు. (సం) — పరిశినిధి;
2. తదవ: చూ, పెండ్లియే; 3. పలుమాటు
చూ, శక్తికు. 1; 4. పెండ్లివతురి పెట్టు
దగిన భోజ్యవదార్థము. పై. 8, అ. 133
చూ, పాదియ (1); 5. చూ, శక్తిపు. 1;
ఏ రి పరితి చూ, సమానము 2; 7 అస్తి
ము చూ, వేలు. 3; అ. కి. 8 చూ,
నకియే; 9 చూ, మార్పడు; 10. వేలు
రూపము తొలలు; వా 11: చూ, రూ-
మాడు 3.
మాటుయే. దే. ప. కి. చూ, ఎడపెట్టు 2.
మాటుడెక్. దే. వి. 1 విమాత: చూ, పరిశి
1: అం 2: చూ, గయాపిండవాపార్థము;
3: చూ, మాతీవతుప్తయము. [మాకొను.
మాటుకొను దే. అ. కి, స కి చూ, రూ-
మాటుగడ దే. వి చూ, మార్కము 1-2.
మాటుచెలకు. దే. అ. కి. చూ, పరిశిధ్వనియే
మాటుచేరి. వా. వి చూ, పరిశికారము.
మాటుయే దే. కి. మాటుయే
మాటుకుడు. దే. వి: చూ, రూ-మాటుకుడు.
మాటుదల దే. వి. మాటుపాటు చూ, పృథ్వీ
యము.
మాటుదెబ్బ. వా. వి. పరిశిము చూ, హతి.

మాటునీళ్లు. ద్వ. వి. బ. ముట్టరికృత మణుసటి
నాటి స్నానము: చూ, ముట్టనీళ్లు.
మాటువడు. ద్వ. అ. కి: చూ, రూ-మార్పడు.
మాటువలకు. దే. అ. కి. ఎదురాడు: చూ,
వచియే.
మాటుపాటు ద్వ. వి: చూ, మాటుదల.
మాటుపు. దే. వి: చూ, రూ-మార్పు. 1. 2.
మాటుపెట్టు దే. అ. కి: చూ, రూ-మార్పెట్టు.
మాటుచేరిము. దే. వి చిల్లరవర్తకము: చూ,
వర్తకము. 1.
మాటుమగడు దే. వి. ఉపవతి: చూ, పాది 2.
మాటుమవపు దే. వి ఆడుదాని ద్వితీయవర
ణము: చూ, వివాహము
మాటుమవపుది. దే. వి (మాటుమవపు + అది):
చూ, దిధిపుపు. 1
మాటుమసలు. దే. అ. కి. సమర్థముగా కల
పించే చూ, వాటులాడు.
మాటుమాట దే. వి: చూ, రూ-మాటాట.
మాటుమూల. దే. వి. ఎదురుమూల: చూ,
మూల (1).
మాటుమొగము. ద్వ. వి: చూ, పెడము.
మాటుమొగమువడు ద్వ. అ. కి: పెడమొక
వడు
మాటుమోకె. దే. వి: చూ, పరిశిధ్వనము.
మాటుమోయే. దే. అవ్య: చూ, మాటువలకు.
మాటుమాపు. వా. వి 1. (సం) పరిశికృతి;
2. పరిశిలింపము: చూ, వికారము. 1.
మాటునేక. వా. వి. పరిశినిధానము.
మాటొడ్డు. దే. వి. 1 పెద్దారము (సం). పరిశి
కుటనము (చూ, పరిశి. 8.); అ. కి.
2: చూ, పరిశికుటించే.
మాటొడ్డు దే. వి: చూ, ఎదురొడ్డు.
మాటొడ్డులు దే. వి. బ: చూ, ఎదురొడ్డులు.
మూల. సం. వి. అ. (స్త్రీ). 1. — మారె. పూరించ-
చూ, భూషణము. 2; 2. విక్రమ: చూ,

రాజ్యము, వై. వి. (1) చందాలకు: చూ, నురియ్యుత్త, తద్వి. చందాలస్త్రీకి. చూక (సం) చందాలి.

మూలంకము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, నుమద్రము.

మూలము. వై. వి. చూ, మూ. (1).

మూలము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 చూ, వేము*,

2. గగ్గర*, చూ, మగంధిము, 3 తిన్నె,

దిబ్బ: చూ, మాన్దీపము

మూలకరి వై. వి. 1. మూలాకార రూ-మాకరి.

పూలము వాడు (సం). మూలకరుడు.

మూలాకారుడు, మూలి, మూలికుడు; 2. వన

పూలకుడు భో. 5, ఆ. 192. [కరి 1

మూలకరుడు సం. వి. ఆ. పుం: చూ, మూ

మూకాకి వై. వి. చూ, బొంకకాకి.

మూలగంబోతు. దే. వి రూ-మూలగంబోతు:

చూ, పోమరి. [ము: చూ, తొండులనము

మూలగుడు. దే. వి రూ-మూలగుడు. అలపత్న

మూలి. సం. వి. త. స్త్రీ. 1. పోలి*: చూ,

సుమన; 2. ఒకానొకలగుది, చూ, స్త్రీ.

మూలిమాధవయము అం. (తగ్గింపునను భవ

భూతివ్రాసెను): చూ, కావ్యవాక్యములు

మూలమూ. ద్వ. వి. మూలమనేయు సన్నమూల.

చూ, మూకెయి. 1.

మూలవై. వై. వి. చూ, వెలివాడ.

మూలము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. చందాలజాతి

దిశ్విము; పుం. 2. దిబ్బ: చూ, మూలము 2.

మూలము. సూ. వి. ఆ. పుం. 2. చందినము,

ఏకాంకము: చూ, సుగంధము (వో).

మూలము. అం: చూ, రూ-మూలము.

మూలీకె, వై. వి. కిన్నెర. చూ, వీకె.

మూలకందము సం. వి. ఆ. ప. ఆదవికంద*:

చూ, సూరణము. [చూ, రూ-మూలకరుడు,

మూలాకారుడు. సం. వి. ఆ. పుం: మూలకరి

మూలాకృతము. సం. వి. ఆ. పుం. (మూ

కృణము) దివ్యకసత్త: చూ, కృణము. 1.

మూలీకము అం: చూ, అలంకారము. 2.

(దీపకము, ఏకావలి కలిసి యగుచున్నది.

“మదమడు దాని మదిమండె. దాని మది

నీయడండె”)

మూలము. వా. వై. వి. మూలము. భా

ద్రోపద బహుళపాద్యమి మొదలు అనువస

వజ్రము పితృకర్మల వాచరించెడి పుణ్యకా

లము: (సం) మూలము.

మూలి. సం. వి. క. పుం. 1. చూ, మూలకరి. 1;

2. సుకేతుడను రాక్షసుని కొడుకు: చూ,

సూలము. 1; విణ. 2. మూలకలవాడు: చూ,

హోరి 5; వై. వి. (1) తోటకాయవాడు:

చూ, వనపూలుడు; వా. (2) మూలకాక్షి:

చూ, మూలకాక్షి. 1. 2. 3.

మూలిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. మూలియ రూ-

మూలికము. దండ, పూదండ, పూదండల

గుంపు (అనికొంబులు) చూ, పావణిక. 2

(భూషణము. 2.); 2. పెండెదీగ: చూ,

పావణిక. 2 (భూషణము. 2.); 3: చూ,

విరజోలి*: 4: చూ, మాడుగు. 1; 5: చూ,

మాడుగు. 2; 6. ఒకనది: చూ, హోదిని

(నిది); 7. కూతురు. చూ, సూన. 1; పా.

8 పెక్కుచరణములంది దెప్పిన దానిని

మూలికయందురు. (కలుయోగ నీమూలికలు

గీత, నీస, భంకు, కోర్వల, ద్విపది, రగడల

యందె కప్పట్టుచున్నవి.) (చూ, మూలికా

వృత్తములు).

మూలికాడు. ద్వ. వి. పోలి. అం, భా. పర్.

159: చూ, పలకీడు; వా. 2. వడవనడ

పువాడు: చూ, సరిగు.

మూలికాగోళము. అం: చూ, రెడక్షరములు.

మూలికావృత్తములు. అం. లయగాగ్ని, లయ

విభాగి, లయవిహార, త్రిభాగి, దండకము. (5)-

మూలికడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, మూలకరి.

మాలిక వై. వి = మాలికా: చూ, రూ-మాలిక.
మాలిని. పా చూ, వృత్తము. 1. (౧ — "న,
న, మ, య, య, య, 9 యతి.", ౨. —
" ఏడుదగ్గరములు గురువు 13 యతి";
2 చూ, తుదగ్గరపుబంధము.
మాలినివిద్య అం. చూ, తంకెరములు
మాలివ్యము సం. వి అ. న. మలివర చూ.
మలివము 1.
మాలిని. దే వి 1, పేరము చూ, స్వేదా
ము, 1; 2 చూ, వాత్సల్యము; 3 ఓడవడ
పుకాస్త్రము; 4: చూ, మాలినికాడు.
మాలినికాడు. దే వి మాలినికాస్త్రమునెఱే
గినవాడు చూ, పరంగ
మాలిను వై వి రూ-మాలి 1. మాలికా
దండ చూ, పావణిక. 2 (భూషణము. 2).
2. విదైటిలు: చూ, సవనము. 1, 3 రాజ
గృహము చూ, సవనము 1.
మాలినికాస్త్రములు. అం చూ, 3 పూరియె
రాస్త్రములు (కాస్త్రములు).
మాలిపు చా. వి. గుట్టమును తోముట: చూ,
పాయము.
మాలి. వా వి. 1 చూ, రూ-మాలి 2; 2
అ. కి 2 చెడు. భా. విరా 2, ఆ 192
చూ, ౫కివే
మాలింగము. సం. వి అ. పుం చూ, రూ-మా
రులుంగము [చూ, సోమరి
మాలింగిలోను దే వి రూ-మాలినికాడు
మాలిను. దే వి రూ-మాలి 1 చూ, పాలు
మాలిక. 2 సైలె బుడిమిమీది తడిమడ
తలపాస్త్రము; ఆ కి 3 సోమరితములంగు
చూ, రూ-మాలి [దోగు
మాలినికాడు. దే. వి. 2 చూ, రూ-మాలింగ
మాలినుకు దే. వి చూ, రూ-మాలినుకు.
మాలినులు. దే. వి బ. రూ-మాలినులు చూ,
మె రె. 5.

మాలిమే. దే. పేర్. మాలికేయ: రూ-మాలి.
మాలిధానము. సం. వి అ. పుం చూ, ముట్ట
కాము.
మాలిగము. సం. వి అ. పుం: 1. మాలికే*:
చూ, శ్రీ పులు; 2: చూ, మెలగ*.
మాలి వై. వి =: చూ, రూ-మాలియ.
మాలిక. ద్వ. వి (మాల + ఎత్) మాలి. (సం).
చందాలి చూ, మాల (1). [1—2—3.
మాలి దే. వి, అ. కి చూ, రూ-మాలిను
మాలి. దే. పేర్. చూ, రూ-మాలిమే.
మాలిము సం. వి. అ. న. 1. (రూ-మాల-
మాలి) చూ, పావణిక. 2 (భూషణము 2);
2: చూ, పుప్పము 1; అం. 3: చూ, భూష
ణములు
మాలివంతిము సం. వి. తే. పుం. 1 కొంచ
వర్చితము (ఇది మేవవర్చితమునకు పడకుట
గంధమాదన నమ (పయోగమైయుండును):
చూ, హిమాలయము (వర్చితము గర); అం.
2 చూ, మలవర్చితములు. [మావటి.
మావంతి వై. వి మాలింత ఏనుకావరి. చూ,
మావంతు వై. వి 1—పై—వా. 2 మామొక్క
భాగము
మావంతు వై వి రూ-మావంత —పై—
(రూ-మావంతుడు-మావంతు-మావటి-మావ
టిడు-మావటివాడు) [58.
మావటు దే. వి. చూ, మెలగ క 7, అ.
మావటి సై వి = మావంత పా 2, అ 31:
చూ, పాస్త్రాగోమాడు [కొండలు.)
మావటికాడు ద్వ. వి. —పై — (పై. అవి
మావటిడు. ద్వ. వి. —పై — మావెక్. 3, అ.
318 (పాస్త్రమునకుడు)
మావటి. దే. వి. (సం) ముగంధమా*
మావి. దే. వి 1: చూ, రూ-మావిడి*, 2. గర్భ
రండితమునకు రక్షితముగా మిడికిక్కు
కొవి యుండు సోలుంది. (సం) అవర-
అవర-అవర, ఉల్కము, కలము, గర్భాత్

యము, జరాయువు, భర. కద్ది.గ.శి. శ్రీశ్రీసానమనము. (సం) గర్భకయ్య, గర్భాకయ్య; (చూ, భూ)గము. 1: చూ, వేరిగడి.)

చూచిశ్రీమయిలుపులాగు. ద్వ. వి. శిశిలము.

సాంబ. రి. 7: చూ, సాచుడుపులాగు.

చూచిడి. దే. వి. చూ, రూ-చూచిడి.*

చూపు. దే. వి. 1 గుట్టుచూ చూ, చూచుము;

2. అక్కసంగమము: చూ, సంయోగము;

3. వేచువల:చూ, వల. 1. చూచుకుండు.

చూపుకుండు. నై. వి.గ.చూపంక: చూ, రూ-

చూపుచూచుచూచు. ద్వ. వి. కింపురుపుచు,

తురంగపదిచూచు (చూ, దేవతాదేవము)

చూచెలగ. ద్వ. వి. ఉలిమిరి*: చూ, శ్వేత

పువ్వుచూ. [చూ, మిడుచూ.

చూచువర్ణి. సం. వి. శి. శ్రీ. కాలుమిడుచూ*:

చూచుచూ. సం. వి. అ. పుం. 1. మిడుచూలు:

చూ, ధాన్యము; 2 అయిదు గురిగింజిలయె

రు; 3. క్వగ్గోపభేదము; 4. మూర్ఖము:చూ,

మూర్ఖము.

చూచీగము. సం. వి.గ. రూ-చూచుచూ చూచు

చూచుచుండుచు(చాలచూ) చూ,చూచిప్పియి.2.

(ధూమి 1) [“చూచుచూచిచూచు.”

చూచి. దే. వి. చూచుచూచిచూచి. శిశిలతి.

చూచుచూ. సం. వి.గ. చూ, రూ-చూచీగము.

చూచు. దే. వి. చూ, చూచి.

చూచుకమ్మ. ద్వ. వి: చూ, రూ-చూచేకమ్మ.

చూచుచి. దే. వి. (రూ-చూచుచిచూ-చూచిచూ)

1. చూచుచూ:చూ,చూచిచూచు. 2:2. శిశ్రు

విద్యాదవచూ: చూ, సాచనకాచు. 2;

3. చూచుచూ: చూ, సాచనకాచు. 1; వి.గ.

4: చూ, శ్వేతాచు.

చూచుచిచూ. దే. వి, వి.గ.చూచుచూచు(చూచు

చూచు. సం. వి.గ. 5, అ. 47).

256

చూచుచూచు. అం: (చూ, చూచుచూ) ౧. ౩

సంక (చూచి చూచు):—పువ్వుసమయము,

చూపు, చూచుచూ, చూచుచూ, చూచుచూ,

(తె).—అమి, చూచుచూ, చూచుచూ

అ.గీర్వపు(శ్వేతాచు):—ఉష్ణకము,ఉష్ణ

చూ, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము, ఉష్ణాచుగమము,

పరిమాణము; వై వి. (1) రెండున్న
రే చిన్న పెళ్ళు.

కునునులు. ఆం. (ఇదివండ్రిండు. ౧ వై త్రి -
వై త్రి క ము, వై త్రి ము, వై త్రి
కము, వై త్రి, సురభి (తె). మైత్ర
జ్జనల; ౨ వై కాళు - మాధవము, రా
ధము, వై కాళు. (తె) చేరికొన్నెల,
౩. శ్రేష్ఠ - శ్రేష్ఠ ము, శ్రేష్ఠ
మూలము, విధునమానము, కుక్రిము,
కుచి. (తె) తాటికొన్నెల, పెద్దనెల; ౪. ఆ
మఘ - ఆమఘము, కుచి (తె) నీటికొన్నె
ల, ౫. కాగిని - వర్షము వర్షము
(తె) కూపురికొన్నెల; ౬ భాగ్రివల -
వర్షము, పొన్నెడవము - పొన్నెడవము,
ధన్యము. భాగ్రివలము, భాగ్రివలము.
వము; ౭. ఆశ్వయుజ - ఆశ్వయుజము,
ఆశ్వయు, ఇది. (తె) తొలికొన్నెల,
౮. కార్తిక - కార్తికము, కార్తికము - కార్తి
కము, కామవము, కామాలము. (తె)
కర్తెకొన్నెల; ౯ మార్గశిర్ష : - ఆగ్రహణాది
కము, మార్గము, మార్గశిర్షము, మార్గశిర్షము,
సహ, సహము, హైమవము. (తె) జంకల
మొక్కనెల, పొంగినినెల; ౧౦ శ్రవ్య -
శ్రవ్యము, శ్రేమము, పాపము, సూర్యము;
౧౧. మాఘ - కుంధమానము, కునుమాకర
కరము, నొద్దలము, తనము - తనస్సు, మా
ఘము, సమాలి. (తె) వేరినెల, కేన్నపురికొ
న్నెల; ౧౨. పాల్లః - తపస్వము, పాల్ల
ఃము - పాల్లనము - పాల్లనికము. (తె). వేరి
నెల, పొన్నెకొన్నెల. (వికరవాని
“మా, సంవత్సరము.”) (“మా, మానము. 1.”)

మా సరము. సం. వి. అ. పుం. వారుపుడు చూ,
 పాదము (1); 2: చూ, వ్యావృత్తము.
 1; 3, దీర్ఘము. 2. 1, ఆ. 75: చూ,

सं० ३.

ప్రసారము.

మాసాగమ, సం. వి. ఆ త్తం: చూ, రూ-
మాసి బై. వి. 1.==మలిస: చూ, మలిసము 1;
బా. 2.==చూనుచు: చూ, రూ-చూనిసి.

మానెక. దే. వి. 1. ఆకుమ: చూ, సంధానవనన
ఖండము; 2. చిత్తు: చూ, సుచిత్తు. 3.
మానెకము. పం. వి. అ. న. ఆహ్వాదార్థము,
అర్థికమువలననె గెలవలెను చేసితి శాస్త్రము:
చూ, సాంవత్సరికము (శాస్త్రము 1.); 2. దీనికి
అనుననయందు చేసితి శాస్త్రము: చూ,
సాంవత్సరికము (శాస్త్రము. 1); విగ.
3. చూననుబంధమైనది.

మాస్ట్రీ(డు. జే. వి. విగా' చూ, రూ-మాసటి.
(కూరునకు — రామా. 8, ఆ 91)

మాహా. సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, చూచాయి.
 మాహాత్మ్యము. సం. వి. ఆ. ప. 1. గొప్పతనము:
 చూ, సామర్థ్యము 2; అం. 2: చూ, విశ్వరూప
 మాలు. [మూలం,

మాచివ్యురి. అం. మాచివ్యురిపురము: చూ, దేశ
మాచివ్యురడు. సం. వి. అ. పుం. అంఠాపుర
కావలికి తగినవాడు: చూ, సావిత్రిగారు.
చూపించియు. అం. దివముయొక్క పదుమూడ
దశభాగము. చూ, దివభాగము (వాసరము).
చూపించుచు. సం. వి. మేరకు: చూ, కేరళ
లావరుడు. ద్రవ్యము

మా-హి-య. సం. వి. ఈ. క్రీ. ఆఫ్ట: చూ,
మా-హి-కృరి. అం. చూ, మా-కృతల.
మా-హి-కృత్తిరంతర్మయ. అం. చూ, రంతర్మయలు.
మా-శవ. అం:చూ,ఉత్పల్లవై శిశిజగదాల (రెం
డమది భిష్నా వలిత)

మాకుపక్షంకెటెభావనల. అం. 1 బంగారి, మాం
Xలి, వార్లు, చేర్చి, మాకవచేసరి, ఖంజరి,
ఘూర్లరి, గాడి, పొరవి, అర్థవేసరి, కుర్థమా
ళవి, వైంధవి, అర్ధిక (18); 2: కాంధోడి,
చోవాకవర్ణవి (2)

మూలపంపమిజభాషలు. అం: వేదవతి, భావని,
విభావని. (3) [మూలం]
మూలపము. అం. (రూ-మూలము): చూ, చేత
మూలపవేసరి. అం. 1: చూ, టక్కజభాషలు;
2: చూ, పిండోజభాషలు; 3: చూ, మా
ళవకైశికభాషలు.
మూలపశ్రీ. అం: చూ, రాగాంగములు (అంగము. 9)
మూలపి. అం. 1: చూ, టక్కజభాషలు; 2: చూ,
భిన్నవడ్డజవిభాషలు.
మూలగ. వై. వి = మూలిగా 1 చూ, మాడుగు. 1
వర్గం. 1, అ. 88, 2 చూ, మాడుగు 2.

మి

మింగడ. వే. వి. (రూ-మింగడ-మివడ)
1 కాంగనపాలమిడి తెట్టె, సంతానిక: చూ,
ప్రవర్ణము; 2 పెరుగుమిడి తెట్టె, ముస్తపు:
చూ, ప్రవర్ణము.
మింగనగండి. వే. వి చూ, భక్షకుడు
మిందినవానికి తృప్త్యకొనుట జా. పెతుకటిగాధ
లను మరలఁ దలపొసికొనుట “వెనిం, తెట్టక
యూరకొంటిరిటు మిందినవానిని దిత్త్య
కొంటి.” (రవీకజనమనోరంజనము)
మిందిరి. వే. వి: చూ, నికాంకుళ*.
మింయే. వే. వి. 1: చూ, విద్యుస్తు 1; 2. కిరి
గాము. అం. భా. పర్. 82: చూ, నోయనము.
2; 3. వర్ణికము. పారి. ఉ 7, అ 55. చూ,
వెలరురు. 1; 4. అధికము. రామా. 7,
అ. 192: చూ, సామ్యే 2; 5. పురుష
పాచకర్షణ్యభరణము. మట్టె. మెట్టియ-
మెట్టె: చూ, భూషణము. 2; అ. కీర్. 8:
చూ, వర్ణిలు; 7. అతిక్రిమింయే: చూ,
మట్టుమిగులు; 8. అతిక్రిమింయే: చూ, సంద
డించు.

మింయేగాలు. వే. వి. మడిపొదము. రామా. 5,

అ. 19: చూ, హట్టి.
మింయేగోడి. వే. వి. రూ-మింయేగోడి.
1. మెలుపువల మనోజ్ఞారాలనలఁకుడు: చూ,
ప్రేమ; 2. అఁడుది: చూ, ప్రేమ.
మింయేగోడి. వే. వి. — పై. —
మింయేవల. వే. వి. 1. అతిక్రిమిగాము: చూ,
వర్ణవర్ణము; 2 చూ, మింయే 4.
మింయేవలె. వా. అవ్య. మొత్తములో నొక పాఠం.
మింటలెట్టివనీవము. జా. గొప్పకనము, వర్ణి
ధము. “వాఁడు మింటలెట్టివ దీవమువలె
మిటమిట లాఁడుచేన్నాఁడు.” (ధర్మజరాజ
సూయము).
మింటుకుక్కిడివల. వే. వి. ఒకవల: చూ, వల. 1.
మింటిలెట్టు. వే. వి. కల్పవృక్షము*. చూ,
వేలపులెట్టు.
మింటికి మంటికి సూత్రమునన్నుట. జా. అసం
దర్భాలోచన నేయుట.
మింటిమారి. వే. వి చూ, వాయువు.
మింటివెరువరి. వే. వి. 1: చూ, సూర్యుడు;
2 చూ, వేలపు [వేలఁడు.
మింయేడు. సం. వి. అ. పుం. = మిండఁడు చూ,
మండ. వై. విణ. 1 పుత్రియిండు మిండఁడు
నకు మిండివర్ణము లోమించగా మిరిసినూ
వము (“మిండతనని = విటతనస్వి. రామా.
2, అ. 110; మిండకు మెట్టివి = మంగళ మెట్టివ.
పాండు. 2, అ. 11, మిండవడ్డి అధికవడ్డి.
పాండు. 3, అ. 10); వే. వి. 2: చూ, వరి
కొండపాము.
మిండఁడు. వై. వి. 1. = మింక. (రూ-మిండ
గాఁడు-మిండగిఁడు): చూ, మింకఁడు;
2 పురుషుఁడు: చూ, మినుష్యుడు; విణ.
3. అధికుఁడు: చూ, స్వామి. 3.
మిండకొర. వ్య. వి. కులట: చూ, సైరిగి.
మండగాఁడు. ద్య. వి: చూ, మిండఁడు 1 — 2.
మిండగిఁడు. ద్య. వి. — పై. —

మండల. ద్వ. వి. (మండలం + త): చూ, రూ-మండలం.

మండలకము. ద్వ. వి. (మండలం + లకము) జారత్యము: చూ, అంతు.

మండలకార. ద్వ. వి: చూ, రూ-మండలకార (86 ఏండ్లుగలస్త్రీ.)

మండలకారి ద్వ. వి. — పై — మిక్కిలము. దే. వి. (రూ-మిక్కిలము— మిక్కిలి-మిగిలి-మిమ్ములము) 1. అతిశయము: చూ, హెచ్చు. 2; 3 అధికము. చూ, హేరాశము, 3 చూ, శ్రద్ధము.

మిక్కిల దే. వి చూ, చరిత్రము.

మిక్కిలి. దే. వి: చూ, మిక్కిలము. 1-2-3. మిక్కిలికంటేవల్పు. దే. వి. ముక్కుంటి. చూ, శ్రుతుడు.

మిక్కిలికము. దే. వి. రూ-మిక్కిలికము. శివు నిఘాటనేత్యము: చూ, లోచనము.

మిక్కిలికము. దే. వి. — పై — స్వామి. 3. మిక్కిలివాడు. దే. వి. అధికము: చూ, మిక్కిలు దే. అ. కి. అతిశయించే ఉ, హరి 3, అ. 108: చూ, సందడించే.

మిక్కిలము. దే. వి: చూ, రూ-మిక్కిలము. మిగత. దే. వి. (రూ-మిగిలి-మిగులు-మిమ్ములు)

1. ఒడుపు: చూ, లాభము. 1, 2. అధికము: చూ, హేరాశము; 3. మిగులు: చూ, శేషము. 1.

మిగిలి. దే. వి. — పై —

మిగిలిపది. దే. వి. అవశేషము: చూ, శేషము. 1. మిగులు. దే. వి: చూ, రూ-మిగత. 1-2-3;

అ. కి 4. అతిశయించే: చూ, సందడించే; 5. అతిశ్రమించే. కళా. 3, అ. 285: చూ, ఊట్టుమిగులు; 5: చూ, శేషించే.

మిగులుయే. దే. కి. మిగులనేయు: రూ-మిగులు.

మిగులు దే. కి. చూ, రూ-మిగులుయే. చర 1, అ. 149.

మిటమిట. దే. వి. 1. కాయముయందగు దృశ్యమకరణము. కళా. 3, అ. 285: చూ, హూహూ; 2. ముడుచుయందగు దృశ్యమకరణము: చూ, హూహూ.

మిటమిటము. దే. వి కిందుమిడుల: గానము. ముట. (వి. మిటమిట.) [క్షయము. మిటాయి. చా. వి. రూ-మిటాయి: చూ, ధ మిటారము. దే. వి. 1. అతిశయము. అద్వ. చాల, కాం. 144: చూ, హెచ్చు. 2; 2 నిష్క. నీలా. 2, అ. 24: చూ, విలాపము. 2.

మిటారి. దే. వి. 1. మదముగల యాడుని: చూ, స్త్రీ; 2. అడుచి: చూ, స్త్రీ; 3. విలాసవతి, ఎమ్మెలాడి: చూ, స్త్రీ; 4. మదముగలది. "మిటారికొత్తు" మొ; 5. ఉన్నతిగలది. "మిటారిమల్ పిఱుడు." 6. నిష్కలగది. "మిటారిమల్పు" మొ.

మిటారియే. దే. అ. కి. 1 నిష్క. కళా. 7, అ. 76: చూ, వీలగు; 2: చూ, విల్పంధించే. య 1, అ. 112; 3. అతిశయించే. ఉ, రా. 1, అ. 180: చూ, సందడించే.

మిటారింపు. దే. వి: చూ, మిటారము. 2.

మిట్ట. దే. వి. 1. ఉన్నతభూమి. చిన్నకొండ (అనికొండలు) "మిట్టకేల": చూ, భూమి. 1; వి. 2: చూ, తీర్థము. 1 "మిట్టకోల"; 3. ఉన్నతము. "మిట్టచంద్రు". చూ, సోగ. మిట్టచంద్రవాడు. దే. వి. మిడిచంద్రవాడు. (సం).—దంతరుడు. [విడిచంద్రు.

మిట్టచంద్రు దే. వి. బ. ముదటికి వచ్చినచంద్రు: మిట్టపెత్తనములు. బా. మెరకము గూర్చుండి చేయుపెత్తనము, కష్టపెత్తనము. "మిట్టు మిట్టపెత్తనములకు విడిచిపెట్టుట యిదిమాత్రమే." (ధర్మజరాజనాయకు.)

మిట్టమిట్ట. దే. వి. (మిట్ట + మిట్ట.) 1. అర్థస్వరముగఁగిలఁ చూ, భూమి. 1; విగ 2 అర్థస్వరము.

మిట్టడు. దే. అ. 89. (మిట్టి + అడు) చూ, సంధరించే. కాశి. 5, అ. 287, ప్యా. 4, అ. 88.

మిట్టియే. దే. అ. 89. మిట్ట, ఎగురు. కళా 8, అ. 228; చూ, లంఘించే. బ్రంఘించే. మిట్టివడు. ద్వ. అ. 89. ఎగిరివడు. చూ, మిట్టిపాటు. ద్వ. వి. మిట్టివడుట, గర్వము చూ, పంకారము. [5, అ. 23

మిట్ట. దే. అ. 89. చూ, మిట్టియే. కాశి మిరాయి. వా. వి: చూ, రూ-మిటాయి.

మిడసరలగ్గము. వా. వి. 1. చూ, మధ్యాహ్నము. 1; 2. నట్టమధ్యాహ్నముంచుచివ మువారము: చూ, మధ్యాహ్నము 1.

మిడి. దే. వి. 1: చూ, మిట్టిపాటు ఉ, వారి. 5, అ. 285; విగ. 2. మిడిసిపాటుగంది. "మిడిబోను"; 3. ఉన్నరము "మిడివండ్లు". చూ, మిట్ట 3; 4: చూ, తిత్తము. 1 "మిడిమధ్యాహ్నము."

మిడిగుడ్డవాడు. దే. విగ. ఉన్నేరుగిడు. మిడిగుడ్డు. దే. వి. బ. ముందటిపరికిన కను గుడ్డు. [వడు పాను" చూ, సర్పము. మిడివాగు. ద్వ. వి. రూ-మిడువాగు. ఎగిరిఎగిరి మిడివండ్లవాడు. దే. విగ: చూ, మిట్టవండ్ల వాడు.

మిడివండ్లు. దే. వి. బ: చూ, మిట్టవండ్లు మిడిబోను. దే. వి: చూ, బోను.

మిడిపూడి. ద్వ. వి: చూ, కూరుడు.

మిడిమేలము. దే. వి. 1: చూ, దుప్పహము; 2. గర్వము ఉ, రా. 6, అ. 278: చూ, పంకారము. [చూ, వేదము.

మిడియ. దే. వి. వేదవాక్యము. వర. 2, అ. 118:

మిడియ. దే. అ. 89. 1. చూ, మిట్టియే;

2. వెలిపఱుకు.

మిడివోపు. దే. అ. 89. (మిడిసి + వోపు)

1: చూ, తొలగఁచాఱు; 2. తక్కు. రాఘ. 4, అ. 188: గంటువడు, చిక్క, తక్కు, తప్ప, తిక్క, పరియ, బెడియ, బెనుకు.

మిడిసివడు. ద్వ. అ. 89. చూ, మిట్టివడు.

మిడిసిపాటు. ద్వ. వి. చూ, మిట్టిపాటు.

మిడుగు. దే. వి. అగ్నికణము: చూ, పహ్ని. 1.

మిడుగురుపురుపు. దే. వి. ఖచ్చోరము: చూ, పురుగు. [మిడుగు.

మిడుగులు. దే. వి. 1. —పై —; 2: చూ,

మిడుగులులులుపు. దే. వి: చూ, రూ-మిడుగురుపురుపు.

మిడుగులులులుపు. దే. వి. —పై —

మిడుగు. దే. వి. 1: చూ, పరివేషనము; 2. తేవ

ము. ఉ, వారి. 3, అ. 53: చూ, పంసుడు.

2; అ. 89. 3. తీవించే. భాగ. 8, స్కం. 218: చూ, బిరుదు; 4. తుగ్గు: చూ,

లంఘించే; 5: చూ, సలియ. నిర్వ. 10, అ. 28; ఉ, వారి. 4, అ. 44; 6: చూ, సంవ

రించే. మార్కు. 2, అ. 281; 7. పరికించే:

చూ, సంతాపించే; 8. అలు, ఎండు, కల్ల

వడు, డొంకు, తడితీయ, పిరింకు.

("చూ, పోపించే. 2 ")

మిడుకుచూలు. దే. అ. 89. చూ, మిట్టివడు.

మిడుగు. దే. వి. కనకల. చూ, రాయి.

మిడుగురాయి. దే. వి. —పై. —

మిడుయే. దే. ప. 89. 1. అభిఘరించే: చూ,

వడ్డించే; 2. నెట్టికవిలుయే.

మిడుత. దే. వి: చూ, కలగము. [నెట్టికవిలుట.

మిడుతంధోటు కళవము. బా. అనుకొనని పని

మిడువాగు. ద్వ. వి: చూ, రూ-మిడివాగు.

మిడుమిడుకను. దే. అ. 89. (మిడుకు + మిడు

కు + అడు): చూ, మిడుకు. 7. భాగ. 8,

స్కం. 281.

మిగతరము. దే. వి. ఏమియుతోడేక భగినిం
యేట. [కొట్టు.

మిగతరియే. దే. ఆ. కి. నవుడుకొట్టునాడు
మిగతగు. దే. వి. చూ, రూ-మిడుగు.

మిగతగులు. దే. వి. చూ, రూ-మిడుగులు.
మిగతగులులురువు (బుద్ధు). దే. వి. చూ, రూ-

మిడుగులులురువు.

మిగతగులులూది దే. వి. — పై. —

మితంపచుడు. సం. విగ: చూ, లోళి.

మితదువు. సం. వి. ఉ. పుం చూ, సమద్యము.

మితము. సం. విగ. 1. = మట్టు. కొలదియిడడ

బడినది: ఉచితము, వచిమితము; (తె). —

మట్టు, మట్టికము, 2. తెలియబడినది

చూ, వ్యక్తము 2. [(అంగము. 9)

మితాహారము అం చూ, యోగముమాంగములు.

మితి. సం. వి. ఇ. శ్రీ. 1' చూ, వచిమితి

(తె) ఎడ, కంఠ, గడుపు, నుటి, నుటికట్టు,

మట్టు [అచ్చ. యు, కాం. 219

మిత్త వై. వి. = మిత్తవ చూ, స్నేహితుడు

మిత్తి. వై. వి. 1. = మృత్యు: చూ, యముడు;

2' చూ, కంఠపుష్పి; 3' చూ, మరణము

మిత్తిక వై. వి. = మృత్తికా. మున్ను' చూ,

భూమి. 1. [కవుడు.

మిత్తిగొంగ ద్య వి. మృత్యుంజయుడు' చూ,

మిత్తియూలు. ద్య వి. శేతువు చూ, రాహువు. 2

మిత్తిమిత్తి. వై. వి: చూ, మిత్తిగొంగ సాంబ

దే. 3 [ఆ, కాం 118

మిత్తివేటకాడు. ద్య. వి. — పై. — అచ్చ

మిత్తియూడు ద్య. వి. — పై —

మిత్తికార్యకంకరిము అం: చూ, పంచరంకరిము.

మిత్తిలము. అం. (స్వనితమువారు) చూ,

అపారము.

మిత్తిశేషము. అం: చూ, కంకరిములు.

మిత్తిగొడు. సం. వి. అ. స. 1. = మిత్తి, సీతు

డు: చూ, స్నేహితుడు; స. 2. దండ్రి

పోవువాని కత్తిరేకమునకావలి దేశపు
రాజాచూ, రాజ. 1; 3: చూ, మార్గ్యుడు;

అం. 4: చూ, ఆదిత్యులు; 5. (అరి
మిత్తిగొడవి కొందలు): చూ, రాజద

రాజమండలము; 8: చూ, తారలు.

మిత్తిమిత్తిగొడు. అం: చూ, రాజద రాజమం
డలము [అ మిత్తిములు.

మిత్తిములు. పా. చంద్రశాలపుమునైన వేడి

మిత్తిలక్ష్మీచక్రియోగము అం: చూ, కంకరిములు.

మిత్తిలార్థము అం: చూ, కంకరిములు

మిత్తిలనకంబేట. అం: చూ, నవ్వుచూలు.

మిత్తిగొంగము. అం: చూ, సందయకాస్త
ములు.

మిత్తిము. సం. అచ్చ. వ. 1: అవ్యక్తము, ఇత

తేతరము, పరస్పరము (తె) — (సర్వ). — ఒరి

కొకటి. (ద్య). — ఒండొరు-ఒండొరులు.

(అచ్చ). — చెరి-చెరి; 2. ఏకాంకము

చూ, రహస్యము. 1

మిత్తిలము. అం: మిత్తిల: చూ, దేశములు.

మిత్తివము. సం. వి. అ. స. 1. అలమకలజ్జిక,

ద్యంధ్యము, దొందము: చూ, నంగడి 2;

2. ద్యంధ్యము చూ, దండు. 2; అం 3. మిత్తి

సరాశి: చూ, రానులు.

మిద్ద. సం. అచ్చ. ఆ, మృత, అనన్యము (మి

భ్యాద్యప్తి = వాక్తికత్తము మిభ్యామతి =

భ్యాంతి' చూ, విరళము

మిభ్యాద్యప్తి. సం. వి. ఇ. శ్రీ. ఇకాలోకము

కావి పరలోకము లేదనెడిబుద్ధి: వాక్తికతి.

మిభ్యామతి సం. వి. ఇ. శ్రీ. ఒకదానింట్లో

మనోకటియై కలంబుట: చూ, భ్యాంతి. 1.

మిద్ది. వై. వి. = మిద్దిలా. జనక రాజాపట్టణము:

చూ, దేశములు.

మిద్దియ. దే. వి. రూ-మిద్ది 2. మాడుపుమీడ

తేమమగా తలలకట్టి గయ్యేచూనివకచ్చు-

(రాణులవీమలో ద్వర్జములందు) అచ్చ

య, కాం. 280: చూ, సదనము. 1; 2. తా
మరత్రాపు లోనగువానిలోపలిదియై. కాం.
2, ఆ. 7: చూ, సహస్రవక్త్రము; 8. ఉంగ
రమువలె 8 ముఖాలై సేవ్యులచేడి తదవ
యవనిశేషము. [కాం, 2, ఆ. 7.
మి. 2. దే. వి. — పై — (2 వ యర్థమునకు —
మిధస్సంభాషణము. పా. రహస్యచంభాషణము,
అశోకస్యచంభాషణము.
మిధ్యాధ్యక్షనీతి. ఆం. చూ, అలంకారము. 8
(ఒకబద్ధమును స్థిరపఱచుట కింకొకబద్ధమున
గల్గించుట “గగనకుసుమముదాల్చినవాడు
సుమీ వేళ్ళనునకపఱచుకొనును”)
మిధ్యాభియోగము. సం. వి. ఆ. 3. కల్పద్రుగడ
ము: చూ, యుద్ధము.
మిధ్యాభివేషనము. సం. వి. ఆ. పుం ఆచరణ
లు చూ, నింద. 1—2.
మిన. దే. వి. కాంతి: చూ, చలువరు. 1.
మినమిన. దే. వి. అధికవర్తిత చూ, చలువరు. 1.
మినమిననివాడు. దే. వి. గరగరనివాడు
(సం). — మేరురుడు.
మినమినలాడు. దే. ఆ. కి. మినమినయని
మెజయు: మినుకు-మినుకుమినుకు మను-
మినుకు మినుక్కుమను-మినుక్కురను-మిను
మినుకను, మిలమిలలాడు.
మినహాయింపు. వా వి. తగ్గింపు, తీసివేత. వ్యవ
కలనము. (మైసన్.—)
మిను. దే. వి. (రూ-మిన్ను, మిను-మిన్ను)
అకాశము: చూ, సురవర్తము.
మినుకు. దే. వి. రూ-మిన్ను. 1. కిరణము.
రానూ. 8, ఆ. 42: చూ, హయనము. 2;
2. తాలిబాటు: చూ, భూషణము. 2; 3. చిన్న
బంగారునాణెము. పాండు. 4, ఆ. 185:
చూ, లోహము. 1; 4. మినుకు మినుక్కు-
మనుకాంతి. చూ, మినుకు. 1. (అమృతీతమం

దు మినుమినుకు); ఆ. కి. 5: చూ, మిన
మినలాడు.
మినుకులేడియ. ద్వ. వి. చూ, సరస్వతి, పాండు.
5, ఆ. 171. [[తం, ఆం. 20).
మినుకులెరువరులు. దే. వి. బ: చూ, నేలపు.
మినుకుమినుకుమను, దే. ఆ. కి. చూ, రూ-
మినుకు. 5.
మినుకుమినుక్కుమను. దే. ఆ. కి. — పై. —
మినుకులదే వ్య. వి. చూ, బర్హి. 1.
మినుకులబరణి. ద్వ. వి. తగ్గియారపు. పాండు.
5, ఆ. 183: చూ, మావ్యుడు.
మినుకులయిక్కు. దే. వి. — పై. — అచ్చు.
కిషి. కాం. 81.
మినుకులు. దే. వి. బ. రూ-మినుకులు. 1. చూ,
వేదము; 2. వాక్కు: చూ, కల్పము. 2.
మినుక్కురను. దే. ఆ. కి. చూ, మినుకు. 5. వసు.
4, ఆ. 128.
మినుగులు. దే. వి. చూ, రూ-మినుగులు.
మినుచూలు. దే. వి. నర్తవ్యంతుడు: చూ,
వాయువు. [చూ, భక్త్యము.
మినువపోక. ద్వ. వి. (మినుము + పోక):
మినుమినుకను. దే. ఆ. కి. చూ, మినుకు. 5.
ఉ, చారి. 5, ఆ. 186.
మినుము. దే. వి. 1. (సం). — కాకాడోలము,
కురువిందము, ఘన, మాషము. తద్వి. — కా
రుమినుము-కాణమినుము (సం) - కల్యాణి,
కాం. 4. దే. కుల్యాపము-కుల్యాపము,
కృష్ణవృత్తి, మహానవా, మాషవర్తి, యన
కము-యావకము, వాయువు. (“చూ,
వాయువు”); ఆం. 2: చూ, ధాన్యము.
మినువాకతోలుబుట్టువు. ద్వ. వి. చూ, కూడ్రు-
డు. పాండు. కూ. 3.
మినునీకలలాడు. ద్వ. వి. వ్యోమవేళుడు. ఆం.
భా. 37: చూ, కివుడు.

మినసిగవేల్పు. ద్వ. వి. చూ, మినసిగలాడు.
మిన్నులవేడువరి. దే. వి. చూ, చాగ్గిమ్మలుడు.
మిన్ను. వై. వి. 1. ఒకానొకవగ: చూ, భూష
లును. 2; 3. ముడి: చూ, రత్నము. 1;
3. చూ, క్షరభూతిక శ్రీధరవాచకము; వి. 1.
4: చూ, శ్రీవ్యంతు.
మిన్నంతుట. వా. ఉచ్చాంగుట. "మిన్నందివే
గగ్గెకొని." పారి. 1, అ. 77. ప్రారక
మిన్నక. దే. ఆవ్య. తూర్ణీపురకము: ఉరక-
మిన్ను. దే. వి. చూ, రూ-మిను.
మిన్నుకొలకు. ద్వ. వి. ఆకాకగంగ. రామా.
5, అ. 18: చూ, వది.
మిన్నుమన్ను. ద్వ. వి. చూ, చాగ్గిమ్మలు.
మిన్నువాక. ద్వ. వి. రూ-మిన్వాక: చూ,
మిన్నుకొలకు. [చూ, శివుడు.
మిన్నువాకతొలుపు. ద్వ. వి. గంగాధరుడు.
మిన్నువిడిగిమిడిగిబడుట వా. ఆపత్తు కట్టం
యేట "ఇచ్చవేమి మిన్నువిడిగి మిడిగిబడు
వరి యెన్నుకొనుదే." (ధర్మజ రాజనూ
యము) [తొలుపు.
మిన్నేటితొలుపు. దే. వి. చూ, మిన్నువాక
మిన్నేలు. దే. వి. చూ, మిన్నుకొలకు. పాండు
1, అ. 148.
మిన్వాక. దే. వి. పై—నీలా 2, అ. 78
మిన్నుటము. దే. విలా చూ, మిక్కిటము.
పాండు. 5, అ. 275.
మిర సం. వి. ఆ ప్రేమ—మేర. మర్యాద, పాద
చూ, నీను. 1
మిరారి. వా. వి. రూ-మిరానీ. 1. స్వల్పశీరవ
గలధూమి. "మిరాశియినాములు"; 2. పా
రంపర్వముగ వచ్చినసాక్షు.
మిరానీ. వా. వి —పై—
మిరిమిడి. దే. వి. చూ, రకరక. 1.
మిరియము. వై. వి. మురీచము. రూ-మిరియ-

మిర్యము: చూ, క్కాచుము. 2. రద్వి.—
వేలువమిరియము, తోలకమిరియము.
మిరియాల. అం: చూ, కటుకములు.
మిరెవ. వై. వి. మిరెవచెట్టు; మిర్వి, ఇదిదివి
ధను.—రాట్టిమిరెవ, పొడుగుమిరెవ (వట్టి
మిరెవ.) వ్యుత్పత్తి.
మిరెవకాండ్ర. ద్వ. వి. ఒకముండ్లచెట్టు: చూ,
మిరెవకాయ. ద్వ. వి. బృహస్పరీచము.
మిరెము వై. వి. చూ, రూ-మిరియము.
మిర్వి వై. వి: చూ, మిరెవ.
మిర్విట్టు. దే. వి. బ: చూ, రూ-మిలుమిట్టు.
అచ్చ. యా, కాం. 168.
మిర్యము. వై. వి. చూ, రూ-మిరియము.
మిడిమిలి దే. వి. 1 చూ, మిందే. 1: అం.
బడ. సు. 45; 2' చూ, రకరక. 1. అం,
=డ. సుర. 22.
మిలు. దే. విలా మిలుమిట్టుగలది. భాగ. 8,
స్కం. 722. (ఆమేరికీకమందు మిలుమిలు.)
మిలుమిట్టులు. దే. వి. బ. (మిట్టు + మిట్టు.)
(కన్నులు) మిక్కిలి మిట్టులు: రూ-మిర్వి
ట్టు-మిలుమిట్టు
మిలుమిట్టు. దే. వి. బ. —పై —
మిలుమిట్టుగొను, దే. ఆ, కి. కిన్నులు మిక్కి-
లిచెరు. త్రి. 1, అ. 82: చిరుతిలకవియము.
చిరుతిలకక్రియ్య, చిరుతిలకపాలు.
మిట్టు దే. వి. 1. ఉన్నతధూమి: చూ, ధూమి.
1; విలా 2. ఉన్నతము. చూ, సోగ.
మిట్టుమోపు. దే. వి. ఉద్ధవ్యస్తే.
మిట్టెడు. దే. వి: చూ, శిఖరము.
మిలమిల. దే. వి. 1. అధికకాంఠి. పను. 4, అ.
23 చూ, చెలుతురు. 1; 2. మెదలుట యొ
దగు ద్వ్యవ్యవహారము: చూ, చూచూచూ;
3. మెలగుటయందగు ద్వ్యవ్యవహారము. ఉ.
వారి. 2, అ. 27: చూ, చూచూచూ.

మిసిమింకురాలు. దే. విణ అలసినది, కాగింకు
రాలు. హరిశ్చ. 3, ఆ. 140: చూ, శ్రీ.
మినుకు. దే. ఆ. కి: చూ, సరింపే
మిహి. దే. విణ. 1: చూ, శ్రీవ్యవస్థ చూ.
4, ఆ. 28; 2. చూ, మిసిమి 8; 3. నవమ.
ఆం, భా. శ్చ. 28: చూ, హస; 4. నటన,
చరణి. చూ, వర్ణనము. 1
మిహిక. సం. వి ఆ. శ్రీ. మంచే. చూ, హి
మము.
మిహిరాణుడు. సం. వి ఆ. శ్రీ. చూ, శివుడు
మిహినుడు. సం. వి ఆ. శ్రీ. చూ, నూర్వడు.
మిలింనము సం. వి. ఆ. శ్రీ. తుం. తుమ్మెద. చూ,
పట్నదము.
మిలితము. సం. విణ = మెలిక. 1. పేదబడినది;
2 కలిసినది: చూ, మిళిము. 1.
మిల్కి దే. వి. 1 చూ, రూ-మిల్కి; వా.
2 మోసము చూ, మిల్లింకలు
మిల్లింకలు. వా. వి. బ. దగా. మోసము "మి
ల్లింకలు చేయుచున్నాడు". చూ, పంచన.

మి

మి దే. విణ కృత్తియించు మీడుకల్పమునకు
మీడివర్ణములోపించగా మిగిలినరూపము
(దీనికివరుమములు పరములగునపుడు నుగాగ
మంబగు "ఉ. మీగడ, మీడియి మొ.)
మీగండ మెకము ద్వ. వి. (మీడు+కన్న
ల+మెకము) ఊర్ధ్వలోచనము: చూ, కరి
భము. [మిగడ
మీగడ. ద్వ. వి (మీడు+కడ) చూ, రూ.
మీగడపెరుగు ద్వ. వి. మంగళ్యము, శ్రీసు
నము; చూ, ప్రవృత్తి.
మీగాలు. దే. వి. (మీడు+కాలు) 1. పాక
పరిభాగము: చూ, హిల్లి; పా. 2. దీనికి
ఉపమానములు:—తొడిమ.

మీడియి. ద్వ. వి. (మీడు+యి) కశీ
పరిభాగము, పెడచేయి: చూ, హస్తము.
మీడికిడుత్వ. దే. స. కి: ఎగడుత్వ, పైకి
డుత్వ.
మీడికిరార్చు. దే. ఆ. కి: ఎగరార్చు.
మీడికిడు. వా. స. కి: ఎగమెత్తు, ఎత్తికొను,
ఎత్తు, పైకెత్తు. (సం) — అభ్యుద్ధరించు,
ఉత్సాధించు, ఉద్ధరించు.
మీడిగాలి. దే. వి. కించులికము-కించులుకము:
చూ, వాయువు. [రహిషి, చూ, హి.
మీడిహిరి ద్వ. వి. (మీడు+హిరి) ఉత్త
మీడు దే. వి. 1. పరము: చూ, మోక్షము.
1; 2 ఉపరిభాగము అవరము, ఉత్తరము.
ఊర్ధ్వము (అవ్య) — ఉపరి, ఉపరిస్థానము.
(తె). — ఉత్తరము, ఎగుదల, ఎగువ, వయ-
పై; 3 భవిష్యత్కాలము. స్వా. 3, ఆ.
134. చూ, సాంపరాణము 8; 4: చూ,
ముడుపు. 3, 5: చూ, ముడుపు. 1.
మీడుచూచువాడు దే. విణ (సం) —
ఉత్సక్తుడు [3, ఆ. 158.
మీడుమిక్కిలి. దే. విణ. కడుమిక్కిలి. విజ.
మీట. దే. వి. ఏకపుహ్నివికిరియరభాగము.
(ఏకపుహ్నివిమీడి యరిభాగము మునస)
మీటింగు. వా. వి. తూటము, సమావేశము, సభ.
మీటు దే. వి. 1 ఉత్తేగము: చూ, విజృంభ
ణము; 2. పెంపు య 2, ఆ. 120: చూ,
పెచ్చు. 2; విణ. 3. అధికము: చూ,
హేరాళము; స. కి: 4 ఎగజెమ్మ, ఉత్తే
పించు, వా 5: చూ, పొడుచు 2; 6: చూ,
పొడుచు 8; 7. (విజి పిడేలు లోనగువాని
తంతులుగోరుతో) మీటించు; 8. (రూపా
యలు లోనగువానియందు గోరుతో) మీ
టించు.
మీధము. సం. విణ. విడువబడిన మూర్తియ:—
మూర్తిభవము: (చూ, మూర్తిము. 1.)

మీద. దే. వి. వలికండ్లపాడు: చూ, సర్వము.
 మీనకేతనుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, మన్మ
 ఘాడు. [చూ, మన్మము. 1.
 మీనదీంధము. సం. వి. ఆ. పుం. ఒకచేచ.
 మీనము. సం. వి. ఆ. పుం.మిలు. 1. చేచ
 చూ, మన్మము. 1; ఆం. 2:చూ, రానులు
 మీనరము. సం. వి. ఆ. న. చూ, మెసలి.
 మీనరూపర్. సం. వి. ఆ. (ప్రే.మీనరూపు
 రిక్క, లేవతి చూ, రిక్క.
 మీనపల్లంకి. పై. వి.మీనపల్లంకి నీటికుడికి
 మన్మములను బట్టెను ఒకానొకవక్షి (చూ-
 మీనపల్లంకి-మీనపల్లంకి) చూ, ప రిక్క.
 మీనపల్లంకి. సం. వి. ఆ. (ప్రే.మీనపల్లంకి
 -పై.
 మీన. పై. వి.మీన.చేచ చూ,మన్మము 1.
 (పాల్లు పరమగునో ఇందలి యుక్తము
 నకు వికల్పంబుగ లోపంబున "తనవు
 మీనౌలవంపు" భార. అది. 3, అ. 30)
 మీనరూపురిక్క. పై వి.మీనరూపర్. లేవ
 తీనత్తర్యము: చూ, రిక్క.
 మీనమెసలిసి డెంబులమేటి. ద్వ. వి. చూ,
 మన్మఘాడు. పాంబ. లేవ, 8
 మీనపల్లంకి. పై. వి.మీనపల్లంకి చూ,న రిక్క.
 (పురుషోత్తమ కనీయము)
 మీనాంస. సం. వి. ఆ. (ప్రే. 1. (విచారణ)
 కర్మపరిపాదక కాస్త్రము: చూ, ఉపవి
 ద్యలు; ఆం. 2; చూ, విద్యలు; 3. చూ,
 కళలు, 4: చూ, వేదోపాంగములు
 మీనాంసకుడు. సం. వి. ఆ. పుం:చూ, ఆపూ
 ర్వూది. [మీనాంస. (2)
 మీనాంసలు. ఆం: ఉత్తరమీనాంస, పూర్వ
 మీలు. దే. ఆ. కి. 1: చూ, పర్థిలు, ఆం, భా.
 క్క. 92; 2: చూ, సంపదించే; 3. కడచే
 చూ, నను. 3; న. కి. 4. అతికృమించే

చూ, దాడు. 2.
 మీలుట. దే. వి: చూ, పర్థయము.
 మీలకొంగ. ద్వ. వి. చూ, మీనపల్లంకి
 మీలవము సం. వి. ఆ. న. 1. కనుమాయుట;
 ఆం. 2 ఒక యర్పణకారము. చూ, ఆలం
 కారము. 3. (చూ, మీలితము.)
 మీలముచ్చే. ద్వ. వి. చూ, మీనపల్లంకి.
 మీలపల్లంకి. ద్వ. వి.మీనపల్లంకి.పై.
 మీలితము. సం. వి. ఆ. 1. మాయలుబడివడిచూ,
 సగ్గితము; ఆం. 2 చూ, ఆలంకారము 3.
 (సామ్యమువలనైన భేదము చెలియకుంట్ట.
 "ఉ. సమాజభోగాలులైన నీచరణులు బాక్ష
 గానబడదు")
 మీలిశేకము. ఆం. చూ, తంకర్యములు.
 మీలు. పై. వి. బ: చూ, రూ-మిలు.
 మీడడ. ద్వ. వి: చూ, రూ-మిగడ. పంచ.
 తేం. 1, అ. 590.
 మీస. దే. వి.మన్మగ్గి. రూ-మీనము: చూ,
 క్కపర్థి. [యొక్క యెర్పాటు.
 మీసకట్టు. దే. వి (మీసము + కట్టు) మీసము
 మీసము దే. వి.మన్మగ్గి: చూ, రూ-మీన.
 అని 3, అ. 44 (తద్వి. అరవమీసము.)
 మీసర. పై. వి.మన్మగ్గి. చోవిలిరిక్క: చూ,
 రిక్క. (4, అ. 118.
 మీసరము. దే. వి: చూ, మైర్థము. కళాం.
 మీసాలపైచేదీయర్. బా. అపమఘము "మీ
 సాలపైచేదీయర్." పా. 2, అ. 85.
 "మీసాలపైచేదీయర్. లావలపుంజంబులిట్టి
 యొక్కర్యంబు" (మచేలోపాఖ్యానము)
 మీసాలబువ్వ. బా. పైకివటారము లోపల
 లోటారము (మీసాలపైచేదీయర్తోలూడిన
 బువ్వవట్టియేదోవి బయటకువచ్చి మీసములు
 నువ్వుకొనుచు పెనుగుడియును వర్ణించుట)

ము

ము. దే. ఆరు. 1. అనుభూతులకును, మనుష్యులుంకనులకును భృతిమైక విచనమునందు వచ్చెను భృతియము. "శుభము" భృతి మా విభక్తి. "వనము, అనుభూతు, కళకళ" మొ; విరా. 2. వృత్తియందు మూడుకట్టలు వకు ఆదేశముగావచ్చెడి రూపము. "మ కాక, మచ్చగము." మొ; 3. మందుకట్టము వకు విరాదిపర్వము లోపించగా మిగిలిన రూపము. "మంగడ, మంగలెయి." 4. నెట్ట వాయువు స్త్రీకీలవసులులు. "ఉదా. — నెట్టవ-నెట్టవము, అక్కటిక, అగ్గలిక, ఈ రస, అచ్చిక, అటమట, అరమర" మొ. నెట్టవాయువు వీనికి మువ్వముతోడ నొక రూపము; మువ్వకము లేక యొకరూపము; 5. కుళదలకు (ము) లోపలు, "కుక, దచ్చ, కుండ, కవన" మొ.

ముంగ. పై. విరా. 1. మూక. (రూ-మూక- మూవ-మూక- మూకు- మూకి): చూ, మూకగవారెం. 1; దే. వి. 2. ఎన్నులసెలవు. ముంగడ. ద్వ. వి. (ముందు + కడ) 1. ముందు చోటు, ఎదురు. కడ, కేం. 1, ఆ. 785: చూ, ముందర. 1; 2. పూర్వకాలము, ముందు, తొలి: చూ, మొదలు. 4.

ముంగతనము. వా. వి. చూ, మూర్ఖము. ముంగమరము. దే. వి. (ముందు + కయి + మ రము.) ముంజీక ధరించెడు కటక విశేషము. (రూ-ముంగమరము-ముంగమరారి-ముంగయిమరారి-ముంగమరము-ముంగమరారి-ముంగమరారు-ముంగమరారు-ముంగమరారు-ముంగమరారు) చేతనగ: చూ, భూషణము. 2-౧౨-(౨౩).

ముంగమరము. దే. వి. — పై.

ముంగమరారి. దే. వి: చూ, ముంగమరము.

ముంగయిమరారి. దే. వి. — పై.

ముంగర. దే. వి. రూ-ముక్కర. అడ్డరూప. వను. 5, ఆ. 122: చూ, భూషణము. 2. ౯-(౧)(ముంగర-ముక్కర అని కొందఱు). ముంగల. ద్వ. వి. (ముందు + కలను) 1: చూ, రూ-ముంగడ. 1. — 2; దే. ద్వ. 3. పూర్వ పూర్వము: చూ, మొగి. 4. ముంగలి. దే. విరా. 1. ముందుపదము: 2: చూ, ముందుపదమువారెం నిర్వ. 8, ఆ. 148; 3. మొదటి. కాకి. 5, ఆ. 181.

ముంగలు. దే. ఆ. 29. ముందుపదము.

ముంగము. దే. వి. 1. పొట్టముగా మడచిన తొటకుముట్టు: (ముంగము అని వాడుక.) 2. తెల్లము మొదలగు వాని నించిన బడవులో నగము. ముంగముచీర. ద్వ. వి. అడువారు కట్టుకొనెడు ఒకరకము వారచీర: చూ, వస్త్రము. ముంగమురము. దే. వి: చూ, రూ-ముంగ మరము.

ముంగమరారి. దే. వి. — పై.

ముంగమరారు. దే. వి. (ముందు + కయి + మరుగు) — పై. — (చూ, భూషణము. 2-౧౨-(౨౩).

ముంగమరవు. దే. వి. — పై.

ముంగలు. దే. వి. (ముందు + కలు) భృతము: చూ, పాక్షి.

ముంగి. దే. వి: చూ, రూ-ముంగిన.

ముంగిమూసినవట్టు. వా. విరా. మాటలాడనిది: మూగిమూసినవట్టు.

ముంగిలి. దే. వి. (ముందు + లెట్టు) 1. నలల వేదరమువకు వడిమిచోటు. అవి. 1, ఆ. 43; 2 నలలవేదరపుచోటు: అంగము, అంగళ, అంతస్తు, కట్టు, తొట్టికట్టు, లంక, లోపలి. (సం) — (అస్య) — ఆ; (వి) ఆ, అన్య, అంగ

బామ-అంగవము, అజరము, ఇయంపము, ఉత్తాపము, ఉ, కవ్య, కలంబిక, కలాదిక, చక్రరము, బలగుల్మము, బామ, బిశోపము, పొంగింగము. (చూ, సదవము. 1.)
 2. వడిమిచోటు: చూ, స్థావము. 1.
 మంగివ. దే. వి. రూ-మంగి. (పం).—కోటి
 రము, కాశికము, నకుము, కింగళము.
 తది. —తొరముంగివము. (పం).—పంచ
 కము (చూ, పంచకము. 2.)
 మంగివకూపు. దే. వి. మంగివరూపుగల మున
 పచిదిరి: చూ, మునప,
 మంగివరూ. ద్వ. వి. (మందు + కిరూ) 1. నొసటిపై నునిసియాడెడు ఉంగరపు చెం
 దుగిలా, భృగురకము, విజ. 1, అ. 106: చూ, చెందుగి. 1; పా. 2. పినిక ఉచమా
 నమూ. —ఇంద్రసీలమూలా, తుమ్మెదలా, పొకటి, వాడే, సీలమేళము.
 మంగిలా. దే. వి. (మందు + శీలా): చూ, మంగిలము. [మ. పా. 8, అ. 114.
 మంగిలమూరి. దే. వి: చూ, రూ-మంగిమూర
 మంగింగు. దే. వి. (మందు + కొంగు) చెఱ
 గుకొన. అవి. 1, అ. 42: చూ, రూ-మంగి
 గొంగు.
 మంగింగువడిడి. బా. (మంగింగు బంగార
 ము, కొంగువడిడి.) మంగింగున నున్న
 బంగారమునలె నులభముగా నభివృద్ధమును
 తివ్వవది. “మంగింగువడిడి శ్రీగంగ
 కాంబి.” (కవికర్త సాక్షివము); “మంగిం
 గు బంగారంబు” (ధర్మజరాజమాయము);
 “బుధకోటికొంగువడిడి.” (విజయవిలా
 సము); “మంగింగువడిడిగాదె.” (సాచిం
 గవరచరిత్ర); “కుటుమంగింగు బంగారు
 మూటమాకు.” (రక్షిజనమహారంజనము.)
 మంగింగ. ద్వ. వి. (మంపు + కొన) మందటి
 కొన. కామ. 2, అ. 80.

మంగింగము. వి. వి. (మందు + కొనము) రూ-
 మంగింగము, కిన్నెరక తటాలనవత్తె,
 కొనము. ఉ, రా. 2, అ. 7: చూ,
 శోపము. ప్రవాణ: మంగింగి.
 మంగింగి. వి. వి. కిన్నెరక తటాలన కొనం
 మంగిలా, దే. వి. (మందు + కొన) మొద
 టిది, పొంగిమిగము.
 మందే. దే. శ్రీ. 1. మనఃకెరము: రూ-
 మందే; ప. శ్రీ. 2: అద్దించే, అద్ద
 మందేకాను. దే. ప. శ్రీ. అకృమించేకాను:
 చూ, మంగిరించే.
 మందేకేళుడు. పం. వి. అ. పుం: చూ,
 విష్ణుపు. 1.
 మందము. పం. వి. అ. పుం. 1. మందగిడ్డి.
 పానిక: చూ, తృణము. 1; అం. 2: చూ,
 దర్శణ.
 మంద. వై. వి. 1. బాంబీ. బిశోపకాశిక్కు
 కొనెడు మందబద్ధమొలకొడు, గడ్డిమొల
 కాడు: చూ, మందము. 1; 2: చూ,
 మందే.
 మందకాడు. ద్వ. వి: చూ, బిశోపకారి.
 మందయ. దే. వి. శేతకాశికాయలాది గిట్టే
 రు, రూ-మందే: చూ, రుంగి. 2.
 మందే. దే. వి. —పై.—
 మందే మొలమూలా. ద్వ. వి: (పం) అట్టిలము,
 ఆదర్శము.
 మందేయి. ద్వ. వి. (మందు + చెయి) (రూ-
 మందేయి-మందే-మందేయి) మంగిలా,
 పృశోపము: చూ, పాస్తము.
 మందేయ్యి. ద్వ. వి. —పై.—
 మందేరమ. ద్వ. వి. (మందు + రేరము): చూ,
 రూ-మందేరము.
 మందే. ద్వ. వి: మందే, రూ-మందేయి,
 మందేయి. ద్వ. వి. —పై.—

ముండేయ యాదిన మోచేయి యాడును. లో.

“ముండేయనవాడేనీ మోచేయాడున్”

(మచోపాఖ్యానము)

ముండేయ డే వి. (ముందు + మోరు) మోరు

ముందటిభాగము. కోణిగ: చూ, వామోరు

ముంటుంటు. వా. స. కిరి: పొంజే-పోజే-

పోజే

ముండ స. వి. ఆ (స్త్రీ) 1. బోడతరము*

చూ, పొపుడు; డే. వి. (1) చూ, ముండమో

డి, వా. (2): చూ, అంకులాడి “అంకుముం

డ” చూ, పైడిటి; (3). తలచెండుకల

తీయియేకొన్న ఆడుది; (4). మగడుచేసిపో

యిన ఆడుది, 5: చూ, వేళ్ళ

ముండకము. అం. చూ, ఉపనిషత్తులు.

ముండనము. స. వి. అ. న. 1: చూ, పగునము 1,

2 చూ, పగుతగము.

ముండము. స. వి. అ. పుం 1. తల: చూ,

కిరము. 1; 2. మొండెము-చూ, మొండెము

ముండమోపి. డే వి. (పైధవ్యము నొందినది

ముండ) చూ, విధన.

ముండమోయు డే ఆ. కిరి. 1. పైధవ్యము

నొందు; 2: చూ, ప్యర్థము.

ముండరి. డే. వి. (ముండలు + అరి) వేళ్ళ

సంగమకలుడు: చూ, పైకికుడు. 1.

ముండరిక. స. వి. ఆ (స్త్రీ): కడంబపున్న,

ముండరిక.

ముండరిక. స. వి. ఆ. (స్త్రీ) — పై: —

ముండలు. డే వి. బ. వేళ్ళలు: చూ, వేళ్ళ.

ముండి. స. వి. ప్. పుం 1: చూ, మంగలి

1, 2. చూ, బోడతరము.*.

ముండితము. స. వి. ప. పరివాసితము, బోడి:

చూ, వాసితము 1.

ముండికుడు. స. వి. (రూ-ముండుడు)

1. తల బోడియైనవాడు; 2 తలగొలుంగ

బడినవాడు.

ముండిని. పం. వి. ఈ. (స్త్రీ): చూ, ముండి. 2.

ముండుడు. స. వి. అ. పుం 1: రాహంగి

మాము: చూ, రాహపు. 1; 2. ఒకరక్క-

నుడు: చూ, రాత్తునుడు. 1; వి. 8: చూ,

బోడ 1; 4. తెగినకాళ్ళు చేతులు లోపన

నవి కలవాడు.

ముండ్రము. డే. వి: చూ, మొండెము.

ముండ్రకంచె డే. వి అలప: చూ, వెలుగు.

ముండ్రకంపు డే వి. 1 ముండ్రపాద చూ,

నికాగ్రిము; 2 లంజెలనమాహము: చూ,

వేళ్ళ

ముండ్రదొంక. వా. వి చూ, ముండ్రకంపు 1.

ముండ్రవంది. డే. వి. రూ-ములువంది. ఏదువంది,

కల్లుము: చూ, మాకరము

ముండ్రమండ డే వి: చూ, ముండ్రకంచె.

ముండ్రముట్ట. వా. వి చూ, కుండ. 5

ముండ్రయచ్చిర. డే వి: — పై —

ముంత డే వి. 1. బోడ్రవెకవంది మానిపాళ్ళ

ము, నండ్: చూ, పాత్రము. 6; 2. మానిక:

చూ, నేరు. 1.

ముంతగాగ. డే వి. మూతికికట్టుటకు కాల్చి

ముంతలోవేసిన మిరపకాయలచాగ

ముంతిమామిడి డే వి. అగ్గివీజము*: చూ,

మామిడి.

ముందర. డే. వి. రూ-ముందట. 1. పురోభా

గము ఎదురు, తల, తిరుగుమొగము, బోడ

రు, బరివాగ, ముంగడ-ముంగల, ముందు,

మునుము-మున్ను, మొగము-మొగము-

మోము, మొగడల, మోగిం (సం) — అగ్గి

ము, అభీతము, అభిముఖము, ఇ, పురోభా

గము. (అవ్య) — అగ్గిర, అభి, ఆ, ఆత్;

2. పూర్వకాలము: చూ, మొదలు. 4;

3. ఆరంభము: చూ, మొదలు. 1.

ముందరడుగు వెనుక పెట్టు. డే. ఆ కిరి: చూ,

పెనుదీయు. అం, భా. తృ. 105.

ముందల. దే. వి. చూ, రూ-ముందర. 1-2-3
(ఎదురునకు. —కళా. 3, ఆ. 119.)

ముందటికాళ్ళకు బందములు చేయుట. జా. రా.
బోవుదానికి ఆడుచెప్పట, “ముందటికాళ్ళకు
బందాలు చేయుట యెందెవరినేని ముందుగా
నిన్నుఁజెప్పి చెప్పవలయును.” (ధర్మజరాజ
సూయము.)

ముందటిచూపు. దే. వి. ఆరిగనిలుపుటకై అడ్డ
ముగా గట్టఁబడినచూపును.

ముందల. దే. వి. (ముందు+ల) ఆత్రుడల-
ఁబడల.

ముందికుళిను వా. స. కి (సం) పురస్క-

ముందు. దే. వి, దర్శి: చూ, ముంగడ. 1-2-3

ముందునడచేచుడు. వా. వి. ముంగలి (సం)

అగ్గిశస్సరుడు, అగ్గిసరుడు, అగ్గిము-
డు, అగ్గిపరుడు, అగ్గిగడు, పుగస్స
రుడు, పుశ్శిగముడు, పుశ్శిగామి, పుశ్శి
గుడు, పుశ్శిగడు, పుగ్గిగ్గిసరుడు.

ముందువడు. ద్వ. ఆ కి ముందగు; మునుకొ-

ను-మున్నొను, మునుచే, మునునడు.

ముందువెనుకల. దే. అవ్య. ఎడతెగక: చూ,

సదా.

ముంపు దే. వి. 1. ముంచుట రామా 3, ఆ

రి: ములుగుడు; 2. గుంపు: చూ, సమా

హము. [3, స. 513

ముంపుగొను. దే. ఆ. కి దాటుకట్టు. భాగ

ముకద్దమా వా వి గాగ్గిమవ్యవహారము. రూ-

మొకద్దమా. [కాలిలా

ముకాలిలా. వా. వి. సంపత్తింపు: రూ-మొ

ముకాసా. వా. వి. వస్తులైకుండఁగ నియ్యఁ

బడినగాగ్గిమము. రూ-మొకాసా.

ముకు. వై. వి. రూ-ముక్కు. 1. వానికి: చూ,

రూ-ముక్కు. 1; 2. పక్షి ముక్కు, చంచ

పు: చూ, రూ-ముక్కు. 2; 3. చేనుమొన:

చూ, ప్రసము; ఆ. కి. 4. రూ-ముక్కు. కావ్య

విగఁబట్టు; దే. ఆ కి. 5: చూ, వశింధే; వా.

6 శ్లేష్యుడేగ్గమున ఊపిరాడకావ్యసించె.

ముకుందము. సం. వి. ఆ. స. 1. ఎట్లుదాసుర:

చూ, సహస్రసత్యము; 2. రూ-కుందము,

పాలంక్య-పాలంక్య, ఎందురుత్త: చూ,

రాజాస్యము; 3. చూ, పాదరసము; 4. ఒకా

నొకమణి: చూ, రత్నము. 1, ఆం. 5: చూ,

నిధులు; 6. చూ, జన్మతాళములు.

ముకుందుడు. సం. వి. ఆ. పుం-చూ, విష్ణువు. 1.

ముకుంగోళ్ళు. ద్వ. వి. బ (రూ-ముక్కుఁగోళ్ళ-

ముక్కుఁగోళ్ళు-ముకుంగోళ్ళు) వాసాపుట

ము. చూ, ముక్కుఁజెఱును. [4, ఆ. 272.

ముకుంగోళ్ళు. ద్వ. వి. బ. —పై —కాకి.

ముకుశోజువు ద్వ. వి. —పై. —

ముకురచాగ్గిడు. ద్వ. వి. (ముకు+చాగ్గిడు) వా

ధము: చూ, రూ-ముక్కుఁచాగ్గిడు.

ముకుటము. సం. వి. ఆ. స. 1. చూ, రూ-కు

కుటము; దే. వి. (1) రూ-ముక్కుటము.

వారముడి, వారచీర, వై. మును: చూ, వస్త్రము.

ముకురాలము. వై. వి. ముక్కు-నడిమియొచుక,

రూ-ముక్కు-దూలము, ముక్కుకంటము:

చూ, శల్యము. 1.

ముకుదొమ్మి ద్వ. వి. ఒకచేచ చూ, మక్కుము. 1.

ముకుబంతి వై. వి. ధేనువులకు శ్లేశ్యముచే

వాసారంధ్రములందుఁగలిగెడు శ్లేశ్యుత

పిండరూపవ్యాధి. (దీనిని నేకరించి యుం

చేకొని మఱియుకదానికి ఆవ్యాధి కలుగు

నపుడు తన్ని వారకార్యము దీనిఁగొని బడిసి

నేయుదురు.) వారి. పూ. 2, ఆ. 143.

ముకురము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. రూ-కుకు

రము, అబ్బము, అత్తదిర్బకము, అత్తదిర్బకము,

అదర్బనము, అదర్బనము, కర్బరము, కర్బ-

ము, కర్బరము, కురుందము. (తె).—అద్ద

ము, గాను; 2. పొగడ, ముకురము: చూ,

పక్షము; 3. మల్లెపువ్వు, ముకురము: చూ,

హసంతి. 2; 4. పుష్కరితము: చూ, ముకురము. 4.
ముసులి. అం: చూ, ముసులివాద్యములు.
ముకురము. సం. వి. ఆ. శ్రం: చూ, ముకురము.
ముకురము. సం. వి. ఆ. శ్రం, న. 1. ముంగడ-
మొగ్గ. రూ-ముకురము: చూ, మొగ్గ. 1;
శ్రం. 2. అభినయ పాస్త్ర విశేషము (అయిదు
శీర్షము కొనలకూర్చి చట్టినది): చూ,
ద్యంజకము. 1; అం. 3: చూ, అసంయత
పాస్త్రములు; 4: చూ, సంచారీభావమునఁ
బుట్టినద్యమైలు; 5: చూ, అవర్తరూపములు.
(అక్కాప్రాయములోనిది.)
ముక్కస్సక్తికము. అం: చూ, వృత్త పాస్త్రములు
ముకుళించు సం. అ. క్రి. ముడుగు. 1: చూ,
ముడుగు: 1; అం: పేర్. 2. మొగుడు.
ముకుళితము. సం. వి. అ. శ్రం: చూ, ముకుళితము.
ముకుళించు. సం. అ. క్రి. చూ, ముకుళించు. 1.
ముకులకము. సం. వి. ఆ. శ్రం: చూ, ముకులకము.
ముక్క. దే. వి. కునుక: చూ, కిలము. 4.
ముక్కంటి. దే. వి. (ముడుగు + కన్ను) తిరిగి
చదుడు: చూ, కిలము.
ముక్కంటిచెలి. దే. వి. కర్ణింబకసఖుడు.
కుచేరుడు: చూ, శ్రీమడు.
ముక్కంటిమేక్క. ద్వ. వి. ఉత్తరభద్రినదా
వక్షత్రము: చూ, రిక్క.
ముక్కంటితల. దే. వి. శివునిశిరస్సు: (సం) ఉ.
ముక్కంటితలపువ్వు. ద్వ. వి. చంద్రుడు: చూ,
హిమాంకుభ.
ముక్కంటితొలిపట్టి. దే. వి. చూ, వివాదము. 1.
ముక్కంటిపండు. దే. వి. కొబ్బరికాయ.
ముక్కంటి పండు మెక్కెడు దిండీడు. ద్వ.
వి: చూ, ముక్కంటితొలిపట్టి.
ముక్కంటిమల. ద్వ. వి. కైలాసము: చూ,
పర్వతము. (వృషభము. 1.
ముక్కంటియాత్ర. దే. వి. అచ్చెలెద్దు: చూ,

ముక్కంటియమ్ములపొది. ద్వ. వి: చూ, ప్రవాదము.
ముక్కంటియిల్లు. దే. వి: చూ, ముక్కంటిమల.
ముక్కంటివెలది. దే. వి: చూ, పార్వతి.
ముక్కంటిసాము. దే. వి: చూ, సర్పము. నం,
అం. 102.
ముక్కండి. దే. వి. (ముడుగు + కాండి.) 1. అనే
కులకు ఒక పెట్టున తగిలెడివ్యాధి. పాంక్రి
మికామయము: ముంగడి, ముడిచె; 2. దుక్కి
చోలించి అవారమునకు పోవునపుడు అరక
లన్నిటి నొక్కచో పోగుచేసి యొక్కటిగా
తేర్చి నిలిపినట్టియాఅరకలకాండ మొత్తము.
ముక్కందము. ద్వ. వి. (ముక్క + అందము): చూ,
సులూచనము. (దవకన్ను.
ముక్కన్ను. దే. వి. (ముడుగు + కన్ను) మూఁ
ముక్కపురుగు. ద్వ. వి. కత్తిటిపురుగు: చూ,
సస్యపంపరి (పురుగు).
ముక్కర. ద్వ. వి: చూ, రూ-ముక్కల.
ముక్కరమాను. దే. వి. పుల్లెరుసుతిరుగుచట్టుము.
ముక్కరము. ద్వ. వి. (ముక్క + కారము):
చూ, ముక్కరగోళ్లు.
ముక్కల. ద్వ. వి. (ముక్క + లాయి) రూ-
ముక్కర, అడ్డబాప: చూ, భూషణము. 2.
ముక్కలిపీట. ద్వ. వి: చూ, రూ-ముక్కాది
పీట. [ముక్కన
ముక్కన. దే. వి. మూడుకుంపములు: రూ-
ముక్కాక. ద్వ. వి. మూడుకాకలపదార్థము.
ముక్కాది. ద్వ. వి. (ముడుగు + కాని) మూఁ
డుకామలు.
ముక్కారు. ద్వ. వి. (ముడుగు + కారు)
1. మూడుకామలు; 2: ముక్కారువంట,
తొలుకారు.
ముక్కారువంట. చా. వి: చూ, ముక్కారు. 2.
ముక్కాలిపీట. ద్వ. వి. (ముడుగు + కాల +
పీట) రూ-ముక్కాలిపీట. మూడుకాళ్ల
మర్చిన యెత్తుబల్ల: చూ, సింహాసనము.

పించేట. "చాంద్రవల మొక్కచిరువం, బు
కుంజావేసరంగళకృంబులు వేసరింతు." (కవి
కల్పరహితము.) [రూ-మొక్కప.

మొక్కప. ద్వ. వి. (మూడు+మంచేమ) చూ,
మొక్కరు. దే. ఆ. కి. అజ్ఞానమునుపొందు.
మొక్కర. వా వి. రూ-మంగర: చూ, భూవ
గము. 2. [పురమాల.

మొక్కటిక. ద్వ. వి. (మూడు+కొటిక) తి
మొక్కను. దే. ఆ. కి. (మను+కొను) మం
దుకొను.

మొక్కమ్మ పెకము. ద్వ. వి. (మందు+కొమ్మ
పెకము): విశ్వదున్న, మను-మన్న, మను-
వోతు, మనులికృ. (సం).—బుక్కము—
బుక్కము. తద్వి.—అడు బుక్కమ్మగము
నకు. (తె).—బును పెంటి. [ప.1-10

మొక్కటికలకంటు. ద్వ. వి: చూ, కివుడు. అం
మొక్కగము వి. వి. (మూడు+కొగము)
చూ, తిభజము.

మొక్కచము. వి. వి: చూ, రూ-మంగోపము.
మొక్కపి. వి. వి: చూ, రూ-మంగోపి.

మొక్కల. దే. వి. (మూడు+కొల): చూ,
తిదండము. 1—2.

మొక్క. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1—ముత్తెము. రూ-
మాక్రికము: చూ, రిక్తము. 1; 2 అంకు
లాడి: చూ, స్పైరిడి: విగ. 3 ముక్తికొంది
నది; 4. విభవలది: చూ, పీనము 3
ముక్కంతుకము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, ని
ర్ముక్తము.

మొక్కము. సం. వి. ఆ. ప. 1: చూ, కరయం
తిము; అం. 2: చూ, మహాకావ్యము.

మొక్కపగిస్తము. అం: చూ, అలంకారము. 2.
(విడిచినవడము యధ్యవధానముగా మరల
మరల వచ్చేట. "ఉదా.—కేరుధరాధర
ధరా । ధరాక్యానందకర." "వావిక్కిరి
లోకహర్యిణంధే, మిందేను మిందేలేళం

బు, జంబువడిజంబులంబులలోలందనుకాంతి
చే వాతండుగొజ్జు, జల్లుపడలేయు మద
నుని గర్వంబురూపు, రూపుమాపు కరుగియ-
శంబుల వాతనికొ." (చూ, పేరుత్త. 2).
మొక్కపరి. వా. వి. రూ-మొక్కపరు: చూ,
సంగ్రహము. 2.

మొక్కపరు. వా. వి.—పై.—
మొక్కయింపు. దే. వి. 1: చూ, ముగింపు: వా.
2. వాద్యముతోను అటతోను గూడిన (మొ
క్కయింపు) పాట; 3. పాటననుక వాద్యము.

మొక్కపరి. సం. వి. ఇ. ఈ. (స్త్రీ). మొక్కల
దండ: చూ, వాపటిక. 2 (భూవగము.
2. 2—(3F))

మొక్కపనము. అం. చూ, అననములు.
మొక్కపాటము. సం. వి. ఆ. పుం. మొక్కెత్త
జచ్చు: చూ, కు క్తి. 1.

మొక్కపరము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, మొక్కపరి.
మొక్కరు. వా. వి: చూ, స్వకంఠాగ్నికార
మును పొందిన వాడు.

మొక్కరువాడు. వా. వి. అధికారవక్తము.
మొక్క సం. వి. ఇ. (స్త్రీ).—మొగితి—మొగి: 1: చూ,
సదాగతి. 2; 2. విడుపు: చూ, విమోచనము.

మొక్కరకుప్పము. అం: పామిర్యము, పాలో
క్యము, సాదాశ్యము, సారముజ్యము. (4)
మొక్కరీయము. అం కీషమృక్తి, విదహమక్తి,
కృమముక్తి (3). ప్రమోదరకుప్పము.
మొక్కము. అం. 1: చూ, మొక్కరీయము; 2: చూ,
మొక్కరీయము. అం: భుగ్నము, వ్యాభుగ్నము,
ఉద్యానము, విభుతము, వివృతము, వివిధ
క్రము. (6)

మొక్కరవల. అం: చూ, పృక్తము. 1. (కందరవృ
క్షేదము లాటింటిలోకొటి) (చూ, కంద
ము. 3) [చూ, వారవారము.
మొక్కరొగము. సం. వి. ఆ. ప. కవచక్షేదము:

ముఖము. సం. వి. ఆ. న. 1. = మొగము: చూ, విదనము 3; 2. నోరు: చూ, వదనము, 1; 3. చాట: చూ, కబ్బము 2; 4. చూ, నిస్సరము. 1; 5. ఉపాయము: చూ, వారపు; 6. ప్రియత్నియ: చూ, సన్నాహము. 2; ఆం. 7: చూ, ముఖసంధి; 8. (మొగము) చూ, లక్షణాంగములు. (పురుషుని) — ముఖము పూర్ణవంద్యపమమయినచానధర్మశిలాఽదగు. కర్మాచారమున దరిదుర్గదగు. పాయవక్త్రముయిన దుఃఖదరిద్రములనుభవించును; 9. (మొగము): చూ, స్త్రీలక్షణాంగములు. (స్త్రీ) — నిర్మలమై పూర్ణవంద్యపమమైన రాజవర్తియగు. రక్షిణగర్భిన భాగ్యవతియగు. పద్మసమమై నునుత్పలగిన ముఖవతియగు. విశ్వరమయినను ఎండియొన్నను విధవయగు. చక్రమునలెనున్నను గుత్తిపుమొగమైనను దుర్గంధముగలిగినను దరిదుర్గారలగు పెద్దపులిమొగమైన దానియగు. రోమములును మొటిములును గలిగి నుడురు మొగమును మించియొన్నను నేలించున్నను దుర్గత్వజియగు. నోరుపెద్దదియైన ముగ్ధుఁడెంపును) ముఖములు. ఆం. ఈశాన, కర్మరంధ్ర, చానుదేవ, సన్మోచార, అహోరములు. (5) ముఖరక్షాప్రలు. ఆం. (చాగ): ఉత్తిప్తము, శిధిలము, ఉత్తరవతి, మందము, నై నోయిని, విక్షిప్తకరము, అర్థకంఠరము, సమము, ఉత్తిగ్రము, విధక్రము, అత్యుత్తిగ్రతలము, ఉద్భక్తము, వ్యాసూచము, నోకర్ణిక. (14) ముఖరము, సం. విగ. 1 = మొగరి. మోగెననది, ధ్వనిశిము: చూ, రవణము. 2; 2. అసంబద్ధ వచనములాడువది. ముఖరుడు. సం. విగ: అబద్ధముఖుడు, అసత్కుడు, అపాకుడు, దుర్ముఖుడు, వంచకుడు (తె). — కల్లరి, కల్లరీడు, చీల్లికాడు,

టక్కరి, టవలికాడు, బాటోటు, దబ్బులు, దబ్బులు—దబ్బులు, దబ్బులుకాడు, బొంగరి, బొంగలూడు, రణలూడు. తదియ. — (తె) — పుట్టుకల్లరి ("చూ, నంచకుడుకి ") ముఖవాసన సం. వి. ఆ. స్త్రీ, ఆ. పుం, న. కర్మరూపివాసన: చూ, వాసన. 1. బ్రతె. ముఖవీణ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ మొగవీణ: చూ, ముఖకాల. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. = మొగపాల—మొసల. 1. కలవాటిచోపడి: చూ, సదనము 1; చా. 2: చూ, మొగవాటిలి 2. ముఖసంధి. ఆం. (అరంగ్ధరీజముంచే ముఖసంధి): చూ, బాటకసంధులు (సంధులు). ముఖస్త్రము. చా. సం. అద్వ: ముఖామలి. (తె). ఎట్టయెదురు, చేకొనియెదురు. ముఖామలి చా. సం. అద్వ. (ఇ) — తె — ముఖాస్త్రము సం. వి. ఆ. పుం. పీత: చూ, వారిలాంఛనము. ముఖ్యకాపాహము ఆం: గ. సన్మోచారముఖమునఁబుట్టిన చందర్పుటతాళము, 2. బాతు దేవముఖమునఁబుట్టిన చర్మపుట తాళము, 3. అహోరముఖమునఁబుట్టిన పట్టుతాళుకర్ణి తాళము, 4. కర్మరంధ్రముఖమునఁబుట్టిన పంచీ దేవ్యకర్ణి తాళము, 5. ఈశానముఖమునఁబుట్టిన యుద్ధటతాళము. (5) (ఈ యెడిండియందే 98 తాళములుఁబుట్టి 101 తాళముయ్యెను): (చూ, జన్యతాళములు). ముఖ్యము. సం. విగ. గామిడి చూ, శ్రోత్ర్యము. ముఖ్యాంశము. ఆం: చూ, పద్మ్యాంశములు. ముఖ్యుడు. సం. వి. ఆ. పుం చూ, ప్రిధామను. 2. ముగండి. జే. వి. చూ, ముగ్ధుండి. 1. ముగము నై. వి = ముఖము. (చూ మొగ - మొగము. మొము) మూతి: చూ, వదనము 1. ముగతి. జే. వి: చూ, పరివర్తి. ముగిలపు. జే. వి: చూ, సమస్త. 1. సదాగతి. 2. ముగిలి. నై. వి. = ముక్తి. య. 2. ఆ. 4: చూ,

ముగియక దే. వి. చూ, ముగింపు.

ముగయు. దే. ఆ. 89. 1. చూ, ముగించు.

అం, భూ 87, 2 అయిపోవు. చూ, సరిపోవు. 8, 49 3 ముగించు

ముగది. పై. వి = ముగ్ధా 1 అడుది. రాఘ. 3, ఆ 85 చూ, (ప్రే); 2 పండ్రొండేండ్ల చక్కంతమైన కనుమగల అడుది చూ, (ప్రే); విగ. 3. తెలివితక్కువది.

ముగదు. దే. స. బ మూడుకట్టమనకు మహాన్మ హర్షణక బహువచనాంతాదేశము. రూ- ముగ్గురు-ముపురు- ముగలు- మువ్వరు-మూగురు-మూపురు

ముగలు. వా. స. బ. పై —

ముగ్గ దే. వి. ఒకానొక కట్ట చూ, పృథ్వుము ముగ్గు. దే. వి. 1. రూ-ముగ్గు ఇల్లుఅరికినవిమ్మట ముక్కములు లోననవనితో లకావ్యాకారముగా చేయు అలంకరణము చూ, రంగవల్లి, వా. ఆ. క్రి 2 కాయపండు, కాయఫలించే

ముగ్గుననిగూర్చిన ముండదయ్యము లో (పెండ్లికోమారునికిస్త్రీ - పెండ్లికోమార్తెకుస్త్రీ-చాగోహితునకుస్త్రీ వీరి సంభాషణలనడుమ బాకావాడు బాకాపట్టుట ఆను చిత్రకథ దీనికి ముడిపెట్టవలెందరు) “ముగ్గునం, గూర్చిన ముండదయ్యనువి కుంగిరి.” (రామాభ్యుదయము 5, ఆ 146.) (రూ-ముగురు ముగ్గురు దే. స. బ. (మూడు+గురు) చూ, ముగ్గులు. దే. స. బ. పై:—

ముగ్గులు. వా. వి. బ చూ, చిక్కులు. 1. ముగ్గయ్య. దే. వి (మందు+కొయ్య) 1. అగ్గ ఒండము; 2 గండము, గడ్డు, గడుసు (సం)

అసంభాష్యక, అసంభాష్యము, అసాధ్యక, అసాధ్యము, పసంధము. ముగ్గ. సం. వి. ఆ. (ప్రే). 1-ముగద, ముద్దియ, ముదిర. స్వయాంతర్యేద విశిష్ట నాయకాభిషేకము. (ఉదయించుచున్న యావనము

నముగలది. పండ్రొండేండ్ల వయస్సుగలిగి యావనోదయమందున్నది: చూ, స్వీయ: (చూ, యావన భేదములు), విగ. 2 = ముద్దు. చేక్కనివ చూ, చూపుము; 3. తెలివితేరిది: మూము. 3; 4 కొత్తది. చూ, కారకము. 5. ముగ్గుడు. సం. విగ = ముద్దుడు, గోల: చూ, ముద్దుడు.

మచిక ద్వ వి. రూ-మచ్చిక కొబ్బరి తాటి మామిడిలోనగునాని తోడిమికిరింది విల్లు. (కాయపండిన పెంటనే రాలిపోవుట కనుపుగ విభాజ్యకణమాలి విల్లునందియుండును.) మచ్చికపడితి. వా. వి. చిట్టచివలకు, అంకమునకు. మచ్చికండుడు సం. వి. ఆ పుం. చూ, బగ్గూ 1. [చూ, బాపంతి 2. ముచండి సం. వి. ఆ. (ప్రే). ఎల్లులులై *:

మచ్చి. దే. వి 1 అంచలవాడు, శీవగిరివాడు (సం)-అత్యుక్తవృత్త్యులుపుచ్చికకరుడు, చిత్రకారుడు, చిత్రకుడు, చిత్రకీర్తు, రంగాశీవుడు (“రూ-రంగాశీవుడు.”); అం. 2 చూ, కిల్లులు

మచ్చిక. ద్వ వి. (మందు+నీక) చూ, రూ-మచ్చిక (సంధినివర్ణవికారము).

మచ్చియే. ద్వ. వి (మూడు+చియే) తేరతాన్ని చూ, పన్నీ. 1. [చూర్లు. మచ్చిమున్నాటికి. జా. తప్పనిసరిగా మూడు మచ్చిరి. దే. విగ 1. కోకి: చూ, లోమలండు; 2. కోకమునొందినవాడు; 3 ముఖము నొందినవాడు: చూ, విమనండు.

మచ్చిరినము. దే. వి. మనోవృద్ధ చూ, వివర్తు. మచ్చిరు. దే. ఆ. 89 చూ, కోకింతే.

మచ్చిలకా. వా. వి. రూ-మచ్చిలికా. 1: రయి తు భూమిభూమందునకు వానియిచ్చెడుసాగు పరకువతోము: కదనా; 2. ఉభయవాదుల నడుమపుట్టెడు ఒండబడిక.

మచ్చిరి. దే. వి. పెనకలయడలిగుంట: మచ్చి, లిగుంట (చూ, అపటపు).

ముచ్చిలింయే. దే. స. ౩౧. రూ-ముచ్చిలింయే.

దొంగిలింయే: చూ, సడత్రు

ముచ్చిలిగంట. దే. వి. చూ, ముచ్చిలి.

ముచ్చిలికా. వా. వి: చూ, రూ-ముచ్చిలికా

ముచ్చిలిపాటు ద్వ. వి. పనికిపాటు, చరివాల:

చూ, స్వప్నము 2.

ముచ్చిలు దే. స. ౩౧. రూ-ముచ్చిలిం చూ, రూ-ముచ్చిలింయే.

ద్రుగులము ముచ్చిత్తక. దే. వి (మూడు+చిత్తక). చూ

ముచ్చె. వై. వి=చాదకా. 1. చూ, పార్థి(త.

ముచ్చెబంగారు వై వి చూ, చేగడ.

ముచ్చెలక. వా. వి. (మూడు+చెలక) దుగు లముచేడ.

ముచ్చెవాడు ద్వ. వి. చూ, మాదిగ.

ముచ్చే. దే. వి. (ముద్ది+పూస) 1: చూ, ముద్ది

పూస; (సంధివివర్ణవికారము); 2 తిగ చూ,

మూడు. [187 చూ, పుక్త్యము. 1.

ముచ్చేంగి. దే. వి. ఒకచేప. పాప. 4, ఆ.

ముచ్చేలు దే. వి. 1. పృత్యంతము: చూ, సమా

చారము. 2; 2 గునగున: చూ, సల్లాపము,

3. పేరిపుము. పను. 4, ఆ. 9. చూ, స్నే

హము; 4. కోరిక. ఉ, రా. 8, ఆ. 178:

చూ, వాంఛ; వా. 5. అల్లికతోఁగూడిన

సికముడి, ముచ్చేటముడి: చూ, సిక. 2

ముచ్చేటకాడు. దే. వి. ౧. కోరికగలవాడు.

కుంద తేం. 4, ఆ. 442.

ముచ్చేటపడు. దే. ఆ. ౩౧. కోర. కళా. 3,

ఆ. 101 చూ, వాంఛింయే.

ముచ్చేటముడి. వా. వి: చూ, ముచ్చేట 5.

ముచ్చేటలాడు. దే. ఆ. ౩౧: చూ, ముచ్చేటింయే

ముచ్చేటింయే. దే. ఆ. ౩౧. 1. —పై —; వా

2. సమాచారమున చెప్ప.

ముచ్చేట్లు. దే. వి. బ. (మూడు+చోట్లు)

1. మూడువర్ణచేతములు: చూ, ప్లానము. 1;

వా. 2 భూర్యాభ్యర్థనగాని కదితములు

గాని అనురాగముతో నాడుకొనెడు సంభా

షణాదికము. “అచ్చేట్లు ముచ్చేట్లు చెప్ప

కొనుచున్నాను.”

ముచ్చేనుడుంగు. వై. ఆ. ౩౧. (నుడుంగు+

ముడుంగు) మిక్కిలిముడుంగు. ఛో. 4, ఆ.

185; వై. ౩, ఆ. 119. [మూడుచేపలములు.

ముచ్చేవలము దే. వి (మూడు+చేపలము)

ముచ్చేత్తక. వా. వి చూ, రూ-ముచ్చిత్తక.

ముచ్చే. దే. వి 1. చూ, ముచ్చే. 2; 2 రూ-

ముచ్చే దొంగ: చూ, హరికుడు. 1;

3 అరచిత్తవృత్తిలోని కాడ. (ఇచ్చే శ్రీ) శే

సరము) దొంగ: చూ, రూ-ముచ్చే. 2.

ముచ్చొకము. ద్వ. వి: ఇరాణు-ఈరాణు,

సల్లిగ, కుండ్రొండు, పదిరెండు, బార-బా

రా, రెండాణులు. (సం) —జగతి, ద్యాద

కకము. (“చూ, రెండాణులు.”)

ముచ్చొడ్డు. వా. వి. తెలుపికానిదిక్కు, ఇబ్బంది.

ముచ్చిరా. వా. వి 1. తిరిగిరావలసిన పైకములోన

గునది; 2 పెత్తనదారీముదరా. [ఉద్యోగి.

ముచ్చేముదారు. వా. వి. లెక్కలను పరికిలింయే

ముచ్చేగము. ద్వ. వి. మూడుజేగములు.

ముచ్చాలబ్రాహ్మణులు అం: చూ, కళూరియె

బ్రాహ్మణులు.

ముటము. దే. వి. రూ-ముటము. ముద్దటము:

చూ, కుష్మగోమయము (పిడుక.)

ముటాలు. వా. వి. బ. పంటకట్టియలు: చూ,

సమిధ.

ముట్టలుడు. ద్వ. ఆ. ౩౧. ఎత్తుపడు, బలిహీన

మగు. ఛో. 8, ఆ. 148; నిర్వ. 4, ఆ. 78:

చూ, పరియ.

ముట్టతము. వై. వి-ముద్దరిం. (దే. ఆని శ.

ర.) 1. నిర్బంధము, కట్టు: చూ, హకము.

2; 2. ముట్టడి: చూ, యుద్ధము.

ముట్టడి. పై. వి. ముద్రాగ. (దీ. అని శ. ర.) :
 చూ, ముట్టడము. 2. బి. 3, ఆ. 190.
 ముట్టడించే. దీ. ప. 39. (కోటలోనగువాని)
 ముట్టడిచేయు: చూ, సంశోధించే.
 ముట్టగుము. దీ. వి: చూ, రూ-ముట్టడము
 (ముట్టడికీ. భాగ. 10, పు. ౧౦. పూ. 1583.)
 ముట్టగియుకుండును. అం. చూ, చిన్నములు.
 ముట్టించే. దీ. పేర్. 1. ముట్టచేయు, 2. కాల్య
 చూ, దహించే; 3. రగులు: చూ, రత్నలుచే.
 ముట్టికాళ్ళవాడు. దీ. వి: చూ, సంజ్ఞాత్.
 ముట్టికాళ్లు. దీ. వి: చూ, ముడికాళ్లు.
 ముట్టికోలు. వా. వి: చూ, రూ-ముట్టుకోలు
 ముట్టియి. దీ. వి: చూ, రూ-ముట్టె.
 ముట్టు. దీ. వి. 1. ఆడువానిరజస్సు, ముట్టు
 కెత్తురు: చూ, చేతస్సు. 1; 2 తాడుడు.
 భార. శబ్ద. 1, ఆ. 337: చూ, స్పర్శము. 1;
 3 కోటయట్టు: చూ, సాధనము. 2,
 వి. 4. ముట్టుది. చూ, రజస్వల; ప. 39.
 5: చూ, స్పృశించే; 6. శత్రువులనుదాడు
 నిర్వ. 7, ఆ. 48: చూ, స్పృశించే; 7. మ
 ర్మముదాడు. చూ, స్పృశించే; 8: చూ,
 ముట్టడించే నిర్వ. 8, ఆ. 14, 9 కడము
 ట్టు నిర్వ. 8, ఆ. 33: చూ, సరిపోవు. 3.
 ముట్టకట్ట. వా. వి. ముట్టరూడనికట్ట: చూ,
 అంటుకట్ట
 ముట్టుకొను. దీ. ప. 39 1: చూ, ముట్టడించే
 నిర్వ. 3, ఆ. 8; 2. ఆకర్షించు: చూ,
 మొగిలించే. పేర్. 3. ముట్టుకొలుపు.
 ముట్టుకోలు. దీ. వి: చూ, ముట్టడము 2.
 ముట్టుకోలుగొను. దీ. ప. 39. రూ-ముట్టుకో
 ల్లాకు: చూ, ముట్టడించే.
 ముట్టుకోలువట్టు. దీ. ప. 39. రూ-ముట్టుకో
 ల్లుట్టు. పై—(రాహు. 8, ఆ. 349.)
 ముట్టుకోలువలచే. దీ. ప. 39. పై.—

ముట్టుకోల్లాకు. దీ. ప. 39: చూ, ముట్టడించే.
 (పా. 3, ఆ. 188.) [3, ఆ. 188.)
 ముట్టుకోల్లుట్టు. దీ. ప. 39—పై.—(పా.
 ముట్టుగోడ. ద్వ. వి. అండగోడ, తన్నుగోడ:
 చూ, ముఱుగుగోడ.
 ముట్టుక. దీ. వి: చూ, ముట్టు. 4.
 ముట్టునీళ్లు ద్వ. వి. బ. బహిష్క యయిన ఆడు
 ది వాలవనాడుచేయు స్నానము: చూ,
 స్నానము. 1; (తద్వి. మూఱునీళ్లు: చూ,
 స్నానము. 1)
 ముట్టునడు. ద్వ. ఆ. 39 చూ, సంతాపించే.
 ముట్టుపాటు. ద్వ. వి: చూ, సంకటపాటు.
 ముట్టుమోకాళ్ళవాడు. వా. వి: చూ, సంజ్ఞాత్.
 ముట్టుసండు. దీ. వి. చెలవలకు పోవదాశీని
 సందు చూ, మార్గము 1.
 ముట్టె. దీ. రూ-ముట్టియ. 1. పంపిముక్కు:
 చూ, ముక్కు. 1—పై; 2 తగ్గుచులముడి.
 ముట్టెచేరు. దీ. వి. కిచేరు. చూ, తగ్గుము. 1.
 ముట్టెనోట్ర. వా. వి. నిదానములేనితొందర.
 ముట్టెమొకము. ద్వ. వి: చూ, పంపి.
 ముట్టెనాపు. దీ. వి. కార్మనిర్వాహకసము
 యము. (శ. ర.)
 ముట్టెనిది. వా. వి: చూ, ముట్టుక.
 ముట్టెవేరిక. దీ. వి. ముట్టువాండుగొండెడియిల్లు
 (గది). చూ, సదనము 1. (ముట్టగది.)
 ముట్టుడిగిసది. వా. వి. నిష్క-కన్త్రీ. చూ, కన్త్రీ,
 ముకా. వా. వి. 1 కొన్ని గ్రామములు కలిపిన
 సంస్థానము; 2 జవలగుంపు: చూ, సమాచాము.
 ముడత. వా. వి. చూ, మడత. 3.
 ముడి. దీ. వి. 1. గొంథి, చెట్టులోనగువాని
 ముడి: చూ, ముడత; 2. వారములోనగు
 వాసముడి: గంటు. (సం).— గొంథి;
 3. చెంతుకలముడి. పా. 1, ఆ. 124. గం
 టు, దురుముడి—దుముడి—దురుముడి.
 (సం)—కోకలానము, గొంథి: చూ, 84. 1:

తద్య. (రాజీలముడికి. చూ, 31. 1.);

4. రూకలముడి: గంటు; 5. గొంతుముడి. (సం).—కంటముడి; 8. ఎడ్లముండ్రము. “ముడిగిల్పు.” చూ, స్కంధము. 1;

7. కలహము: చూ, యుద్ధము; 8. ముడివలె వాగ్విది కొన్ని చాల్లల రూపాంతరము.

“కాముడి, వాముడి, మాముడి.”; 9. పంధి:

చూ, సాధనసము; 10. చూ, రూముడి; 11. ఖండముకానిది: అఖండము;

12. వికసించుది.

ముడికాడు. దే. వి. 1. ధూర్జయు: చూ, పంచమడు; 2. దంధకూరుడు: చూ, కూరుడు. 3; 3: చూ, సంధాయమడు.

ముడికాళవాడు. దే. వి. చూ, ముట్టికాళ్ళవాడు.

ముడికాళ్ళు. దే. వి: కంకటికాళ్ళు, ముట్టికాళ్ళు.

ముడికొమ్మ. దే. వి. 2. కాకొమ్మలు: చూ, సస్యసంహరి (పురుగు). [చూ, వాయువు.

ముడిగాలి. దే. వి. రూముడిగాలి, అపానము:

ముడిగిల్పు. దే. వి. అబోకు: చూ, పృథ్వీ.

ముడిగొడు. దే. స. 31: చూ, ముడుచే.

ముడిచె. దే. వి: చూ, ముక్కండి. 1.

ముడికట్ట. వా. వి: విత్తకాలకట్ట.

ముడినుత్సర. వా. వి. పశ్యచేయశివత్సర.

ముడిబట్ట. ద్య. వి. అంత్యమూలనెట్ట: చూ, పుస్త్రము.

ముడిబొడు. దే. వి. ముడిపడ్డబొడు.

ముడియ. దే. వి. 1; చూ, మూట. రామా.

8, ఆ. 230; 2: చూ, పంచము. 1.

ముడియవిడుపు. దే. వి. రూముడియవిడుపు.

ముడియవిడుచుకొంగ: చూ, హరిమడు. 1.

ముడియవిడుపు. దే. వి. —పై.

ముడిపడు. ద్య. ఆ. 31: 1. ముడిగలదియగు;

2: చూ, సంధించే. స్వా. 3, ఆ. 31;

3. పెనగొను: చూ, పెటిగొను; 4. అరిక

యిందు: చూ, పండించే; 5. కలగు: చూ,

సంధించు.

ముడివాటు. ద్య. వి. ముడిపడుట.

ముడిపట్టు. దే. స. 31: 1. ముడివేయు. స్వా.

5, ఆ. 24; వా. 2. భార్యభర్తలకు ముడి

పెట్టు; 3. పుత్రకట్టు; 4. లంకవేయు.

ముడివేయు. దే. స. 31: —పై.

ముడివేయుట. కా. వాచమునకు బట్టముడిపైచి

చీకట్లు వేయుట. “ముడియ వైకగనయ్యే

మొన కారసిందిన కురత్తమున పెమ్మ

మోడుడనుచు.” (పాండు. 1, ఆ. 68.)

ముడుంబ (రా). వా. వి. 1. చిమ్మ, తగరద;

2. ఉమ్మడి. “ముడుంబా పదలెడు.” (ఉ-

త్తరవర్కానలలోవాడుగ.)

ముడుంగరాటు. ద్య. ఆ. 31: చూ, ముడు-

చే 1. పై. 3, ఆ. 119.

ముడుంగు పై. ఆ. 31: —చూకుళ. (రూము-

గుముట్టు, మొగ్గు.) 1. —పై. —సా.

2, ఆ. 30; 3. తగ్గు: చూ, నుగ్గు. 9;

3: చూ, సంకోచించే. పను. 3, ఆ. 44;

4. చేపలాడును: చూ, పెడగుపడు.

ముడుంగురామర. ద్య. వి. (రూముంగు

రామర-మొగడరామర): చూ, పొత్తిరామర.

ముడుచే. పై. 31: 1. —చూకుళ. ముడుంగ-

వేయు. పను. 3, ఆ. 181: చూ, నుగ్గు.

8; 2: ముడిపట్టు. (ఈయనపూచారము)

గంటుపట్టు, ముడిగొను, ముడివేయు.

ముడుకు. దే. వి: చూ, మొకాళా. ఆం. పదా.

పర. 74.

ముడుచే. దే. స. 31: చూ, నుగ్గు. 8.

ముడుచోకను. దే. ఆ. 31: చూ, సంశ్లేషించే.

ముడుచేటు. దే. వి. ముడివేయుట: రూముడుట్టు.

ముడుత. దే. వి. 1: కంఠి, కడింది, కలుపు-

కనుపు-కన్ను, కొడుపు, గంటు, గనుపు,

గుమ్మ, చిట్టియ-చిట్టె, బుడిచి-బుడిచి, బొడ

కు, బోటు, ముడి. (సం). —కాండసంధి,

కుటి, గడుపు, గొంఠి, కర్వము, కర్వరీ

ము; 2. పుస్త్రపునెటి: చూ, పరి. 2; 3. కడు
పుమొడివరి: చూ, పరి. 1.
ముడుతపడు. దే. అ. 89; ఉగ్గడము.
ముడుపరి. దే. వి. (ముడుపు + అరి) ముడుపు
పట్టినవాడు.
ముడుపు దే. వి. 1. (సభకార్యదుల అరంభ
మునందు)భవముమడిచి మోడుకట్టినముట
మోడు, ముట్టియ-ముల్లె. 2 భవము చూ,
మోరగ్గము 3;వా. 3. దేవతాదుల నుద్దేశించి
చెల్లించెడు భవాదికము. మోడు, ముల్లియ-
ముల్లె.
ముడుము. దే. వి: చూ, ముడుపు.
ముడును దే.వి. 1 ఎముక: చూ, కల్గము. 1.
2. గర్భిణి: చూ, కల్గము. 1;
3. చూ, ముట్టిపూసు.
ముడేము. దే. కే. ఏగాని, అకాని.
ముడుపు దే. వి. చూ, రూ-ముడుమేట.
ముడ్డి. దే. వి. రూ.ముడి-ముడి,పట్టియ-పట్టె,
గాఁడు, చట్ట-చట్టె, పూచ (సం) —అపా
నము, అపస్పృశము, అధారము, ఉపస్థ,
కల్పాది, గుఱము, గుహ్యము, తనహృదయము,
పామరము, కృష్ణము చెప్పి. —గుఱవ్వార
మునప. —(సం) మతము, మతి.
ముఁగుకరాయలు వా. వి. బ ఎటుతోదేరి
క్లితి (వికాళ పట్టె పొంతమున వాడుక)
ముఁగుకరాయన. ద్వ. వి: చూ, రూ-ముఁగు
గఁదాయన. [కుకనాసము.
ముఁగిరి. సం. కి. ఈ (స్త్రీ) తెల్లనిపి*. చూ,
ముఁగరాదే ద్వ. వి. పనాఁలు వాహనములు
లోనగువాని మోయు నొకళుచ్చిహరి
రూ-ముక్తరాదే. ముక్తిరాదే, ముక్తిరా
దేవాడు, ముక్తిరాజులు.
ముఁగు. దే. వి. 1: చూ, రూ-ముడుక. 1;
2: చూ, రూ-ముడుక. 2.

ముత్త. దే. వి: చూ, ముడుక. 1. పొందు,
3, అ. 50. [చూ. 2.
ముత్తవము. దే. వి ఉత్తరిగ చూ, భూపణ
ముత్తవమువేలు దే. వి తోట్టెవవేలు: చూ,
వేలు. 2 [ముత్త: చూ, (స్త్రీ)
ముత్తయిదువ దే. వి రూ-ముత్తెన-ముత్తెరువ.
ముత్తర. అం. రూ-ముత్తర-మెత్తర చూ,
విన్నానములు. (ముల్లకాస్త్రము.)
ముత్తరంగలు. దే. వి బ. కడుపుమోడి తిగిన
గులు చూ, పరి. 1
ముత్తరము దే. వి. బ. మూడుతరములు.
ముత్తరాదే ద్వ. వి: చూ, రూ-ముకరాదే.
ముత్తరపులగము ద్వ. వి చిట్టాముదపులకెట్టు:
చూ, సహదేవ. [చూ, సవిశ. 2.
ముత్తవ ద్వ. వి పృథ్వీతామహి రూ-ముత్తవ:
ముద్దివ. ద్వ. వి (ముత్త + అవ్య) —పై —
ముత్తర దే. వి (ముత్త + తార) 1. పృథ్వీతా
మహాడు: చూ, పృథ్వీతామహాడు; అం.
2 చూ, గయాపిండవనార్థము.
ముత్తి. వై. వి.ముక్తి. మోక్షము. నీలా. 1,
అ. 118 చూ, సవాగరి. 2.
ముత్తిగ ద్వ. వి. (మూడు + తిగ) తొమ్మిది:
చూ, ముమ్మాడు. [చూ, రిత్తము 1.
ముత్తియము వై. వి.ముక్తిక. రూ-ముత్తెన:
ముత్తిరాదే ద్వ. వి: చూ, రూ-ముకరాదే
ముత్తిరాదేవాడు ద్వ. వి. —పై. —
ముత్తిరాజేలు. ద్వ. వి బ —పై. —
ముక్తుము ద్వ. వి (మూడు + తూము) మూ
డుతూములు.
ముక్తు. దే. వి: చూ, ముత్తపపులగము *.
ముత్తెపులగపు ద్వ. వి. (ముత్తము + చిప్ప)
1: చూ, ముక్తాస్ఫటిము. 2: చూ, చిత్తము.
ముత్తెపులగము. ద్వ. వి. (ముత్తము + పంట)
చెఱుప* చూ, ర పాలము. 3.

శుక్రవారము, మార్చి 15, 1957. - శుక్రవారము, మార్చి 15, 1957. (సం)
కలకత్తా, గాంధీ. *

ముద్రాక్షరములు. ద్వ. వి. — ౧. —

ముద్రాక్షరశాస్త్రము. ఆంధ్రముద్రాక్షరము: చూ,
చూసములు. [రిక్తము]

మొత్తపునకకు వై. వి చిత్రానక్షత్రము: చూ,
మొత్తను. వై వి.: చూ, రూ-మొత్తము
మొత్తగ. అం చూ, రూ-మొత్తగ [వై.వి.]

మొత్తము, రే. వి. ఆకాశగంగ: మా,
మొత్తము, రే. వి. = ముద్దాపూర మా.

మొత్తం 2 ముద్రాణములు మా, భూమి
[విశేషము మా, సంగ్రహము 1.

మత్రైసరి. వై, వి 1.—పై.—; 2. పవ్య

ముగ్ధుడగు వి. చూ, మా-ముగ్ధునిదువ.

మృత్యువు, దే లి, మా, ముక్తులకు

మొత్తం రే వి, (మొత్తం + తొందర): చూ,
మొత్తం రే వి.

ముత్యమంతమాట, జా. కొలఁదిమాట “సత్యమగు సముత్పమంతమాట” (ధర్మగోరాజు)

మొత్తము వై. వి. = ముక్తా 1 చూ, రూ.

2 చూ, రిల్పిములు

ముత్యాలను ద్వ. వి. పారిశ్రామికము,
' వాలపారిశ్రామికము మా, భూమిము

2000-01. [మహాలక్ష్మి, 3
ముత్యాలమ్మ, సై. వి. ఒక గ్రామదేవత. చూ

మొత్తం రే. వి. మూడుతోనూ,
మొత్తం సదిగ్గురి రే. వి. (మూడు +

తొలి + తొమ్మిది) తొలిదశ: చూ, పది

దము, చూ, సంతోషము; ఆం. 2 (మో

259

మమ్మ నేనొకరిన నోమలా నేటికిఁబండా.
నిటి సమయము చేకూరునని తలంచేసితి.

రాఘవేందుగిండునురపై లిందువి మెనట..")
ముదముద, బే. వి. కొడుకు: చూ. పంకోశము.

మూల. జే. వి. 1, ఆ. పర్వ. 5, ఆ. 203:
 మా. కలన: 2. కలన: 4. మా. 4. 5.

283: మా, లక్ష్యము 1; 3. గనియచేరిక

ముదలకించే. దే. ప. కిరి చూ, మార్కొను. 1.

ముద్రాచెట్టు దే. స. 69 అక్షాంశే కళా.

ముప్పలింఱి దే. స కి 1. అడుగు. ఉ, హరి.

3, ఆ. 64 చూ, సవాలువేము, 2 చూ, ముదిలకించు. నిర్వ 7, ఆ 78.

మరి దే ఏ (రూ-మరిమె-మరితనము.)
1 వార్తము. స్వా. 1, జ 50. చూ,

సావిరను, విజ. 3 పృథ్వీ, కృష్ణుడు. ఉ,
రా. 4, ఆ, 306 చూ, స్వవిహుడు.

ముదికాకి ద్వ. వి అర్హకోస చూ, వాచుసము.1.
ముదిగారిము. దే వి చూ, పార్వము.

మొదట సం వి. ఆ. ప్రతి 1 ముద్రితము, చర
కీర్తనాభేదము చూ, ముగ 1, దే. వి. (1).

అందుది. య 2, ఆ. 100 చూ, (ప్రీ)

విర్భూతము యా, ప్లాపినము.

మరికొంత అం. మిక్రొక్షేత్రములయందున్న

సంగీతము, సాహిత్యము, పుస్తకసంతానము

గలుగును మా, అస్సలు ఏ,
ముదిమి, దే వి, చూ, ముది ౧.

ముదియ, పై. వి. ముగ్గు. (రూ - ముద్ద - ము)

య-మూర్ధగుమ్మ) మా, ముగ్ధ. 1.

ముదియది. వై. వి. ముసలిది, ముద్ది-చూ, వృద్ధ. ముదియనివారిలోఁబెద్ద. ద్వ.వి:చూ,బుద్ధు. 1. ముదియనివారు. ద్వ. వి. బ. దేవతలు, ఆం, వద. నుర. 28: చూ, నేలపు.
ముదియ. దే. అ. కి. చూ, దొక్క. 3. ముదిరము. సం. వి. ఆ. పుం చూ, మేఘము. 1. ముదిరుడు. సం. వి. ఆ. పుం. చూ, విటుడు. ముదివాడు. దే. విగ: చూ, ముది. 2. ముదినినవాడు దే విగ: —పై. —పాం.చూ. 4. ముదుక. దే. విగ: 1: చూ, ముది. 2. కై. 4. ఆ. 44. 2. రూ.మరుక వారి, పూ. 5, ఆ 143: చూ, తెరను. 2. ముదుకడు. దే. విగ: చూ, ముది. 2. ముదుకనరులు. దే. వి. బ: చూ, ధాన్యము. ముదుగు. దే. విగ: చూ, ముదుక. 2. ముదుగుమాకలు. దే. వి. బ. గండ్రహళలు: చూ, శంఖము. ముదుటుంగరము. వై. వి:ముద్దాంగులి. (ద్వ. ఆం శ. ర.) రూ-ముదుటుంగరము: చూ, భూషణము. 2—౧౨(౨). ముదురు. దే. విగ: 1: చూ, ముది. 1. పాండు. 2, ఆ. 108; 3: చూ, ముని. 2; ఆ. కి. 2. (కాయలోనగునది) పరిణమించే. చూ, విశ్నించే; 4: చూ, వర్ణలు. ముదురుమొగ్గ. దే. వి. పుష్పించేటగు సిద్ధమైన మొగ్గ: చూ, మొగ్గ. 1. ముదుసరి. దే. విగ: చూ, ముది. 2. ముదుసరితనము. దే. వి: చూ, ముది. 1. ముదుసలి. దే. విగ: చూ, రూ-ముదుసలి. ముదుసలిది. దే. విగ: చూ, ముదియది. ముద్గవల్లి. సం. వి. ఈ. ప్రి. నిలిపెవరక: చూ, పెసర. [చూయము. ముద్గభుక్తు. సం. వి. కి. న. గజ్జము: చూ, ముద్గము. సం.వి.ఆ.పుం.బి. పెసరా: చూ, పెసర,

ముద్గము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: అవచారణము. ఉద్ధాతము, కర్మరము, మద్దారము-మద్దాలము-మద్దాలము, ఖనికృము, ఖాతృము, ఘనము, టంక-టంకము-టంకము. (తె).— నుద్దలి, తిృపుకోల-తిృపుకోల, గారిగ-బారిగ. కద్విశేషములు. —౧. అర్థి (చూ, పిలి. 2.౨.), కాన్దమద్దాలము, రదని. (తె).—కన్ద నుద్దలి; ౨. (తె).—కొలుడుపాణి-గోకుడుపాణి, చెక్కుడుపాణి, కవుకోల. తవుగోల, కోడకుడుకాళి; 3. కర్మరము-కలిరము, మరారము, గాఢముద్ది, ఛిదిరము, ద్రుఘణము, పరిశుభ్ర, వరశృభము, వృద్ధి. (తె).—గండగొడ్డలి-గండ్రగొడ్డలి, గొడ్డలి; ౪. కాన్దలోహి, మాటము, ఖనికృము, దుగ్ధము, వాతర్థి. (తె) —ఇనుపనదియ-ఇనుపదుద్దు, నుదుప, నుదియ-నుద, నునవము-నునవము, దుద్దు; ౫ (సం).— మునుండము-మునుండి; ౬. (తె).—మృచ్చిక. (చూ, మృచ్చిక); ౭. (తె).— చిప్పగుద్దలి-చిప్ప గొడ్డలి; ౮. కా ఫాలము; ౯. ఖనికృము, ఖనితిర్తి, విశిఖ. (తె).— గడ్డపాణి, పార-పాణి; ౧౦. (తె).—కొండ నుద్దలి. (మిగతవానికి “చూ, వృద్ధి.”); ౧: చూ, పమ్మట. 1; 2. మొక్క: చూ, పాసం. 2; 4: చూ, ఆపనములు; 5: చూ, ముచ్చది రెండాయనములు (వాణము. 1). ముద్దలుడు. సం. వి. ఆ. పుం. కీవాత్మ: చూ, పాంచుడు. 2. ముద్ద. వై. వి. 1. ముద్దా: చూ, రూ-ముదియ; దే. వి. 2. కలకము: చూ, నిండము. 2; 3. విడుదే: చూ, విండము. 4. ముద్దకట్టు. దే. అ. కి: అడకట్టు-అడగట్టు, అడగొను, కరుడుగట్టు, చిముడు, పాణి-కాణి, పాయ, మొక్కలకు. (సం) ఘనిధ వింతే.

ముద్దకమ్మరి. ద్వ. వి. తాయికరగి యనుమ
చేసితి కమ్మరి: చూ, స్వర్ణకారుడు.
ముద్దకమ్మను. దే. వి. మౌనివిల్లితగిలించినకమ్మ
ను: చూ, వైకాకును 2 (మంథానము.)
ముద్దకొలిమి. దే. వి. తాయి యినుమగా కర
గడంకొలిమి (వల్లము): చూ, రంధ్రము. 1
ముద్దకు. వా. వి. కాలవరిమితి (ముద్దకుకపులం
కరారునామా; ముద్దకుకృయము=అపధిక్రి
యము)
ముద్దకవృ. దే. వి. వండినవచ్చి చూ, నూవము.
ముద్దరిగము. దే. వి. కచ్చతాకము (చూ, నీ
గము.) [రుడు
ముద్దయ్య. వై. వి. శుమారస్యమి: చూ, ప్పం
ముద్దర. వై. వి.=మొదటి. అయ్యే, చేప్ప, ము
ద్దు, మొదలు చూ, నీకా.
ముద్దరాలు. ద్వ. వి. ముగ్ధ: చూ, ముదియ.
ముద్దాడు. దే. స. కీ: 1 మంబవాది పూర్వక
ముగా లాలనముచేయు. వారికృ. 3, ఆ.
138: ముద్దిడు, ముద్దుపెట్టుకొను; 2. అద
రించు. ఉ. వారి. 5, ఆ. 8. చూ, సంపా
రించు. [వ్రాసివా.
ముద్దాయి. వా. వి. శీరమమోచబడినవాడు
ముద్ది. దే. వి. 1 అవద. చూ, వివర్ణు; 2: చూ.
ముదియది. [విజ 1, ఆ. 137
ముద్దిడు. దే. స. కీ: చూ, ముద్దాడు. 1
ముద్దియ. వై. వి.=ముగ్ధా చూ, రూ-ముదియ
ముద్దికై. దే. వి. తోత్రము. చూ, ముల్లకొల.
ముద్దు. వై. వి. 1. క్షేగ్రము. ఆం. ఎదా. చర.
7: చూ, స్వేదనము; 2. తామరదుద్దు
ఆం. భా. పగి. 185. చూ, మిద్దియ '1,
3: (సం)-చుంబనము. తద్వి. దొంతరి
ముద్దు; 4.=మొదటి: చూ, ముద్దర. "ముద్దు
టుంగరము." వి. 5. క్షియమైనది. (ఉ,
వారి. 4, 7): అనుగ, పాటన, పాటించు.

(సం)-అదనము, అదృతి: చూ. సౌందర్య
ము; 8 = ముగ్ధ. మనోజ్ఞత: చూ, వ్యాద్య
ము; వి. 7. మనోజ్ఞము. "అలంక మిగుల
ముద్దుగానున్నది". చూ, వ్యాద్యము.
ముద్దుడు. వై. వి. ముగ్ధ. ఉ. వారి. 3, ఆ.
100: చూ, ప్రబుడు. [చూ, పట్టనము.
ముద్దుగలకాళ్ళ పురువు. ద్వ. వి. శేంబయ్యార్కరి:
ముద్దుగలకొల్లలనిదడు. ద్వ. వి: చూ, ముద్దయ్య.
ముద్దుగుమ్మ. ద్వ. వి. (రూ-ముద్దులగుమ్మ.)
1. మనోజ్ఞరాలగు అడుది: చూ, (స్త్రీ);
2 అడుది: చూ, (స్త్రీ).
ముద్దుగురియుట. వా. మనోజ్ఞరముగానుండుట.
"ముత్తొలసరులతో ముద్దుగురి" (కృం
గారై పడము.); "ముద్దులగురియరా ముది
పెండ్లికొడుకా అనిన పెండ్లికపచ్చిన (స్త్రీ)
లందఱు వాభార్యచే అన్నట్లు (లోకీ కీ.)
ముద్దుగుము వా. వి: చూ, ముచ్చిప్రక.
ముద్దుటుంగరము. వై. వి.= చూ, రూ-ముదు
టుంగరము. రామా. 3, ఆ. 188.
ముద్దుటుంగిము వై. వి.= ము. [రింహే
ముద్దుపెట్టుకొను. ద్వ. స. కీ: (సం)- చుం
బుద్దుపొలి. ద్వ. వి: చూ, భావ్యము.
ముద్దుముద్దు. వా. వి: చూ, శరీరిలి 4
ముద్దురాలు. ద్వ. వి. (ముద్దులకైతలు): చూ,
ముద్దుగుమ్మ.
ముద్దులగుమ్మ. ద్వ. వి: చూ, రూ-ముద్దుగుమ్మ.
ముద్దులాడి ద్వ. వి 1 = వై. వి: వి. 8.
2. మనోజ్ఞరాలు ముగ్ధస్త్రీ.
ముద్దులాడు. ద్వ. వి: చూ, మనోజ్ఞాడు.
భాగ. 10, ప్పం. పూ. 1253.
ముద్దులగుల్లుట. వా: చూ, ముద్దుగురియుట.
"ముద్దులగుల్లు, నీభువనమోహన సండుట
గత్త దీధితుల్." (కవికర్తరసాయనము);
"ముద్దులగుల్లుచున్నయుగ్మరి." (రసకవన
మనోరంజనము).

మధులుమాటగట్టుట. జా'చూ, మధుగురియ
ట. "మణిగొప్పి సంగతులు మధులుమాట
గట్టుటో" (శ్రీనివాసవిలాసము).

మదై. దే. వి: చూ, మధు 3
మదిగి. సం. వి. ఆ. (శ్రీ) చూ, మదై 1' చూ,
మదై, 3 ఉంగరము లోనగువానియందు
గల సంజ్ఞాక్షరములు, 3 ధాన్యపురాకెనై
మదిగి బరగడి అం 4' చూ, అలంకార
ము. 3 ("చెప్పెదలచినది వదలులందు
చెప్పటం శివా నీరంబగుచేర్చిచ్చి. ")

5 చూ, నృత్యపాదములు
మదిగిగన. వి. వి. రాజదండము

మదిగిగము ౦౦ వి. ఆ. ౩ 1 మదిగియేట,
2 ముట్టడి ఆకరియించినిచ్చిండుట చూ,
ముట్టడి ప్రాకము చూ, సంపుటము 3
మదిగిగిసంపుటము. సం. వి. ఆ. శ్రం ఆయ్యే
మదిగిగన వా వి. వి. (ధాన్యపురాకెనై
చేయు) మదిగిబల్ల మదిగిబల్ల.

మదిగిబల్ల. నా వి. వి. — "మదిగిబల్ల
చిట్టెత్తిన్నట్లు"

మదిగిల ఆం ధేవరి, భూవరి, మధ్యమ,
పర్యవ, కాంధవి (5)

మదిగిగురియకము. సం. వి. ఆ. స. మధ్య
ఊంగరము. చూ, మదుటుంగరము

మదిగిగురియకము. సం. వి. ఆ. (శ్రీ). మదిగి
కాల, ఆయ్యేరూటము-అయ్యేరూటము చూ,
సదనము. 1.

మదిగిగురియకము. అం: చూ, కళలు.

మదిగిగురియకము అం. (కాంగింధిమను విశా
భవత్తుచు వాగ్దేవ): చూ, కావ్యపాట
కములు. [క్షరకాల.

మదిగిగురియకము. సం. వి. ఆ. (శ్రీ): చూ, మదిగి
మదిగియే. సం. స. కి. 1 మదిగిగురియకము
చేయు: ఆయ్యేచేయు, వా. 2. చాగింకిర

మచేయు: 3. ఉ. శ్రీ. మచోనగువానిమిది
వీలమనొక్క (కొట్టు.) [గరము.
మదిగి. సం. వి. ఆ. (శ్రీ): చూ, మదుటుం
మదిగిగము, అం చూ, అననములు.

మదిగిగము. సం. వి. 1. మదిగిగురియకము;
2 మదుగురియకము: మదుగురియకము; అం.
3 చూ, గమకములు.

మద స. వి. ఆ. (శ్రీ): చూ, వర్ణము.
మన. దే. ఆవర్ణ చూ, మంగళ. 3.

మనక. దే. వి. రూ-మునక. చూ, స్వామి 1.
మనక నై వి-ముంగి రూ-మునక *:
చూ, కిగుచ్చ

మనస. దే. వి. వీరపుమాగిమిదియరభాగము.
(వీరపుమాగిమిదియరభాగము మిది);
రేద్ది. — ముంగిసమాగమ

మనసపు(బు). వా వి రూ-మునపు. 1. గా
మాధికారి. ఆధ్యక్షుడు; 2. వ్యామాధి
కారి "శిష్టిప్రమునసలు"

మవి సం. వి. శ్రం 1 ము(విశ్రాంతి) చూ,
సవాది; 2 చూ, బద్ధుడు; 3. అగివయ:;
చూ, కుకనాసము, దే. వి (1) ఆకర్ణగి
ము; (2) యత్నము చూ, సన్నాహము 3;
వి. (3) వృత్తియందు మునుకట్టుము
యొక్క అంత్యకారమునకు ఇకారము
వచ్చినదానము. "మవిచేర్చి, ముగియే"
మనిగియే దే. స. కి. 1. స్వామిచేయుం
యే, వా 2 (కనబడవండునటుల వదవ
లోనగునవి) నీటిలోమునునగునట్లు చేయు.

మనిగిసవాడు దే. వి. ఆ. బద్ధుడు: చూ,
స్వామి.

మనిగింగు. దే. వి: చూ, రూ-ముంగింగు
మనిగిల. దే. వి. 1: చూ, రూ-ముంగిల;
2. కక్కసము, కమిరి, కనము, కొర
దా, చేబుకు, చేపుకు-చూ, చేబుల-

చేక్కోల-చేటుకోల-చేటులకోల-చేట్లకో
ల, జోటి, తరటు-తలటు, సం పెట-పెట్టె
ట, పొటి. (సం).—అర్చిపి, కళ, కృక
చారకము, తోక్కము, తోదనము, పొగజ
నము (మిగతవానికి “చూ, సమెట, 2”)
మునిచీకటి. దే. వి (మును + చీకటి) పొగ
ద్రవ్యక్రియతోడనే ఒక్కడువలచేని చీకటి,
మునిమునిచీకటి (అరికొండలు); చూ,
మేచకము. 1.

మునిబొమ్మలు అం. చూ, దళవిధబొమ్మ
బొమ్మలు (కందమూలాదు లకనముగ
గ్రహించి బాంకులై కపోనిష్ఠగణి చేది
కాస్త్రములను కర్తవ్యా కర్తవ్యములను
గుర్తించి విశేషజ్ఞానముచే సర్వవాక్కుల
వారే బొమ్మలు. “జ్ఞో, ఫలమూలాశ్నో
దంతో కపస్వీ వేదకాస్త్రనిరో, కృత్యా
కృత్య విశేషజ్ఞో సర్వవాక్కువిరుచ్యతే”).
మునిమనుషుడు దే. వి. (మును + మనుషుడు)
ప్రసాదుడు, పరోచరుడు రూ-ముపు
నుడుడు: చూ, మానుడు 1

మునిమనుషురాలు. దే. వి. పరిపూర్తి రూ-
ముమనుషురాలు చూ, నూన 1.

మునిమాపు దే. వి. (మును + మాపు) చూ,
పరివ్రామ 1 పా. 1, ఆ 49

మునిముంగల. ద్వ. వి. (ముంగల + ముంగల)
ఎట్టెదుట చూ, మొట్ట మొదలు.

మునిముచ్చే. దే. వి. (మును + ముచ్చే) 1. చూ,
పక్కతోహరుడు. 2. కళా. 3, ఆ. 188
చూ, హరిపడు. 1; 2 పక్కతోహరురాలు
చూ, హరిపడు. 1. (“చూ, స్త్రీ.”)

మునియేడు దే. వి. (మును + ఏడు) రూ-
మున్నేడు. నిరుటికి తొలియేడు: చూ,
సంవత్సరములు. [2: చూ, వాక్రతకాడు
మునిషి. చా. వి. 1. తురకచేరుపు చెప్పివాడు;
మునిసర్వ. అం: చూ, ద్వాదశసర్వలు.

మునిందుగ్రిడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ,
బుద్ధుడు; 2: చూ, సన్యాసి (బుడి).

మును. దే. వి. 1 (రూ-మునుపు-మును) పూర్వ
కాలము: చూ, మొదలు, 4; 2 (రూ-మునుపు-
మును) ఆరంభము చూ, మొదలు 4;
3 అంతము, తుది. హరి పూ. 7, ఆ. 188:
చూ, సుది; ఆప్య 4. చూ, ముంగల.

మునుగు. దే. ఆ క్రి రూ-మును 1: చూ,
మరణించే. పాం. చూ. 38, 2 మునుక
వేయు: చూ, స్నానమాడు; 3 అదగు ధో.
1, ఆ 101 చూ, సుస్మి. 4, 4 చూ,
సకించే, 5 మునుగువడు: చూ, లాచే.
మునుగువాడు. దే. వి. ఆప్తుడు చూ,
స్నాకుడు.

మునుక దే. వి. రూ-మునుక మునుగుట.
1 చూ, స్నానము 1; 2, మునుక వేయుట.
విజ 1, ఆ. 121: చూ, స్నానము. 1
మునుక దే. ఆ. క్రి. 1: చూ, సంతాపించే.
2 7, ఆ. 115; 2. చూటువలను. ధో. 5,
ఆ. 88, 3 వలకు. పై 3, ఆ. 44: చూ,
వచించే [సన్మానము. 2.

మునుకున దే. వి. పూనిక. య 3, ఆ. 18 చూ,
మునుకొను. దే. ఆ. క్రి రూ-మునుకొను: చూ,
ముందుకు.

మునుకోలు దే. వి మునుకొనుట. [నగ*.
ముంగ. పై వి. మురుగి: చూ, రూ-ము
మునుగట్టు. ద్వ. వి క్రూరుపుగొండ, చూ,
పర్వతము.

మునుచీకటులవిచ్చే మొగ్గ. ద్వ. వి. కంద్రుడు.
వేం. ఆం 11: చూ, హిమంకుపు.

మునుచే. దే. ప్రి: చూ, రూ-ముంచే.

మునుకుడు. ద్వ. ఆ క్రి: చూ, మునుకొను.

మునుపు. దే. వి. రూ-మునుపు: చూ, రూ-
మును. 1—2.

మునుము. దే. వి. రూ-మున్ను 1. పైరులందిన
 కిదన కోయలుకేర్పలుచుకొనిన పరిమితి:
 పాము; 2. పరుస, పంక్తి: చూ, క్కొని 1;
 3. ఎదురు: చూ, ముంవిర. 1; 4 ఎదుటిచోటు;
 5: చూ, సేవామఖము, 8: కలయే దనము-
 కలుచుదనము, పి. క్కడి, ఒత్తుచేసరము; వి. 6.
 7. కలయే. పొరి. ఉ. 8, ఆ. 48: చూ,
 మొక్తము; వా. వి. 8. నాలునాపెనుపరుస.
 మునుముకొను. దే. ఆ. 39 పరుస పెట్టు.
 గునులయల్లు వా. వి. ఆపటిల్లు చూ, సదనము. 1
 మున్నొను. దే. ఆ. 39: చూ, రూ-మునుకొను.
 మున్న. దే. ఆ. 39 చూ, రూ-మునుగను (మును
 క్తచేయుట. పాండు. 4, ఆ 198.)
 మున్నడి దే. ఆవ్య. 39. వి. 6. (మున్ను + ఆ
 డుగు) ముందుగా: రూ-మున్నాడి.
 మున్నరక. దే. వి. 1. తోడిడుక్కి: చూ, లాం
 గలము 1; 2 పైర్లము. వి. 8, ఆ. 144: చూ,
 పైర్లము 1. [మున్నడి. పా. 1, ఆ. 103.
 మున్నాడి దే. ఆవ్య. 39. వి. 6: చూ, రూ-
 మున్నటిచేరి. ద్వ. వి. తీరపాగరకనక్రక: చూ,
 లక్ష్మి. 1. [దే. 10.
 మున్నటిపట్టి ద్వ. వి. చూ, హిమాంకువు. పాం.
 మున్నటియగ్గి. ద్వ. వి. చూ, బడబాలనము.
 మున్నగు ద్వ. వి. (మును + గురు): చూ, పము
 డ్రిము. పాండు. 2, ఆ 100.
 మున్ను. దే. వి: చూ, రూ-మును 1—2
 మున్నులు. దే. స. బ. (ముడు + నూలుంబు)
 మూడునూలుంబు.
 మున్నులు. దే. వి తిగిసూత్రి: రూ-మున్నులు.
 ముప్పిర, ముప్పట: చూ, మాక్కెము. 1.
 మున్నెరిక. దే. వి. పూర్వరాగములపలగలిన
 కరనాకాపము.
 మున్నేడు. దే. వి: చూ, రూ-మునియేడు.
 మున్ను. దే. వి: చూ, రూ-మునువు.

మున్ను. దే. వి: చూ, రూ-మునుము.
 మున్ను. వా. వి: చూ, రూ-మునకల్లు (బు.)
 మున్నుండు. ద్వ. వి. బ. మున్నుదినుది.
 మున్నటిం. దే. ఆ. 39. రూ-మున్నటిల్లు.
 పేల్లారు చూ, మగ్గిక్కు. 4.
 మున్నటిల్లు. వా. ఆ. 39. పై.—
 మున్నది. ద్వ. స. (ముడు + పది): మున్నె (30).
 మున్నదియూతొండది. ద్వ. వి. నిరికిము, లోల,
 మిక్కిలియిచ్చగది: చూ, ప్రి. [రిక్కు-
 మున్నదిరెంటిగుంపు. ద్వ. వి. రేపి: చూ,
 మున్నదిరెండాయడములా అం: (చూ, బాణ
 ము. 1 ౬౫) బాణము, ఖడ్గము (కటారి),
 తోమరము (తోదండము), స్త్రామము, చేరి,
 స్వగము, కక్తి, యెప్పి, భిండివాలము, పరి
 ఘము, పరకర్పము, గడ్డ, పొగ్రసము, ముద్ద
 రము, ముసలము, కూలము, పొకము, చక్క
 ము, మునుండి, దండము, పల్లెము, ఆగవి,
 కాలము, అరిష్టము, క్కొకవము, కుంతము,
 పరకుపు, శంకుపు, కేణుపు, తోక్కెము,
 కునాలము, తిగ్గికూలము. (32) (చూ, ఆయుధ
 నామనిశేషములా. 857 వారట.)
 మున్నదిరెండు. ద్వ. వి: (సం).—ఆక్కురి.
 మున్నరువునెల. దే. వి. తోగ్గెక్కెయము: రూ-
 మున్నరువునెల. [పద్దుల పాక్తము.
 మున్నర్లు వా. వి చిరాకర్పాలలేరి పరుస
 మున్నర్లునెల దే. వి: చూ, రూ-మున్నర్లునెల.
 మున్నులము ద్వ. వి. (ముడు + చలము.)
 మూడుచలములా. [ముడుపాతికలా-
 ముప్పాతిక. ద్వ. వి. (ముడు + పాతిక)
 ముప్పాపు. ద్వ. వి. (ముడు + పాపు) మూ-
 డుపాపులా. [ముడుపాపులా.
 ముప్పాపులా. ద్వ. వి (ముడు + పాపులా)
 ముప్పిడి. దే. వి. (ముడు + పిడి) రోతు:
 చూ, రిప్తి 2. [పిరలా-
 ముప్పిర. దే. వి. (ముడు + పిర) మూడు

ముప్పిరి. దే. వి. (మాడు + పిరి): చూ, మున్నులు; వి. 2. మాడుపిరులుగలది.
ముప్పిరిగొను. దే. ఆ. కి. 1. మాడుపిరులు
గా పెనెగొను; 2. పెనెగొను. నిర్వ. 10,
ఆ. 140: చూ, పెంటిగొను.
ముప్ప. దే. వి. 1. వార్ధకు: చూ, పూవిర
ము; 2. చూ, వివర్త. రామా. 7, ఆ. 112.
ముప్పులు. దే. వి. (మాడు + పూలు)
మాడుపూలు.
ముప్పె. వా. వి: చూ, వ్యాధుడు. 2.
ముప్పేట దే. వి: చూ, ముప్పిరి.
ముప్పేటపేరు. దే. వి. తిసరము: చూ, పాన
శిశ. 2 (చూ, భూషణము. 2.)
ముప్పై వా. వి: ముప్పది. (20).
ముప్పొంగ. దే. ఆ. కి. (మాడు + పొంగు)
మాడుపొంగుల పొంగు.
ముప్పొత్తులు. దే. వి. ఖ. (మాడు + పొత్తులు)
అనడ్డ చూ, సయాట.
ముప్పొక్కలాడు దే. వి. (మాడు + పొక్కలు +
అడు) తిగుణాత్మకుడు. చూ, వేలుపు.
ముప్పడి. దే. వి. చూ, రూ-ముప్పడుగు.
ముప్పడించే. దే. ఆ. కి. ముప్పడియగు:
రూ-ముప్పడించే.
ముప్పొనవార్తము. ద్వ. వి: చూ, మూర్ఖుడు.
అం, కదా. నర. 21. [మంతె.
ముప్పె. దే. వి. నికంబపార్వము: చూ,
ముప్పేడ. వా. వి. మాడు + పేడ) మాడుపేడలు.
ముహుత్సవము. అం: చూ, పాదవకుష్టయము.
ముహుత్సవ. సం. వి. (ఉ) విడువవిచ్చ
గలవాడు.
ముహూర్త. సం. వి. ఆ. శ్రీ. చోపనిషత్:
చూ, వాంఛ. [గలవాడు.
ముహూర్త. సం. వి. (ఉ). చోపనిషత్
ముప్పడి. దే. వి. చూ, రూ-ముప్పడుగు.
ముప్పడించే. దే. ఆ. కి. చూ, రూ-ముప్పడించే.

ముప్పడుగు. దే. వి. మాడుపెట్టు: ముప్ప
డి-ముప్పడి.
ముప్పెనువడు. దే. వి: చూ, రూ-ముని
మువనుడు. [మనువరాలు.
ముప్పెనువరాలు. దే. వి. చూ, రూ-ముని
ముప్పెరము. దే. వి. 1. అధికము. కంచ;
వా. 3, ఆ. 34: చూ, పూరాశము.
2. చూ, విజృంభణము. [మందడించే.
ముప్పెరించే. దే. ఆ. కి. అధికము: చూ,
మహులు. దే. వి. (మాడు + మాలు)
మాడుమూలు.
ముప్పూడు. దే. స. (మాడు + మూడు).
మాడుమూడు. రూ-ముప్పూడు. తొ
మిడి, ముత్తి. (చూ, పిన్.)
ముప్పూడు. దే. స. (మాడు + మూడు) - పై-
ముప్పూలు. దే. వి. వివాడుమూలుగలది,
ముప్పూవ. అం: చూ, మొనలు.
ముప్పూనవాల ద్వ. వి. (మాడు + మొనవాల)
తిక్కలు, తిక్కలము: చూ, రాగము. 1. 33.
ముప్పూనవాలదాటు. ద్వ. వి. కూలి: చూ,
కిప్పుడు.
ముప్పూనవాలంటు. ద్వ. వి. - పై. -
ముప్పూటు. దే. వి. (మాడు + మూటు)
మూధకిరొముడి.
ముప్పొంచే. ద్వ. వి. (మాడు + అంచే)
1. మాడుమూలు; వి. 2. మాడుమూల
లుగలది. [చూ, తృణము. 1.
ముప్పొంచేకుంగ. ద్వ. వి. మాడుచేకుంగుక:
ముప్పొగి. ద్వ. వి. అగ్నికైయము: చూ,
పన్నీ. 1. [నికలు, కుడవకుట్టు.
ముప్పొడ. ద్వ. వి (మాడు + అడ) అలు మా
ముప్పొకులొప్ప. ద్వ. వి. (మాడు + అడు +
పొప్ప.) ముప్పొచోకు: చూ, పాలకర్ణి.
ముప్పొలు. దే. స. (మాడు + అలు) మాడు
దుఅలులు. 2. ౫. 12. 13.

ముయ్యెలగట్ట. ద్వ. వి. (మూడు + ఎల్ల + గట్ట) 1. మూడు ఎల్లలకలియవోటు: చూ, ప్లావము. 1; 2. మూడుబారులకలియవోటు, త్రిశము. ప్యా. 2, అ. 34: చూ, మార్గము. 1. [దేవు. 3 x 7 = 21. ముయ్యెడు. దే. స. (మూడు + ఏడు) మూడుయ్యెలు దే. వి (మూడు + ఏలు) త్రిశ ధగ, గంగ, చూ, నది ముర. సం. వి. అ. ప్రియమారువము. వానగల మొక్క: చూ, రాజార్థము (చూ, సల్లకి). మురంగి. సం. వి ఈ మ్మయనగ కారు మునగ* చూ, తిగువు. మురకనాటిబ్రాహ్మణులు అం చూ, అంపురి. 853వారట (మురకనాడంబ, దెన్నురు మూకనాడంబ అని రెండువిధములు పుక్కుయ జాక్షేంద్రులు కాశ్యాదుననాశ్రమవారు) మునకంబము. అం (మల్లబంధము) చూ, శబ్దాలంకారములు. (హేతువు 2) మునజము. సం వి అ. పుం 1 మృగంగము (చీరమోరమూర్తన) చూ, చీరె; అం. 2 చూ, ఆకర్షవాద్యములు. మురటి. దే. వి చూ, పుచ్చయి. అం పదా 5-7 మురగారుపింగు వా వి కంపము, కంపపుపు (విష్ణు వండ్లపియవ నూటి ఎండించిన కుద్ది) మురట్ట. వా వి. మురర్పా. 1. మెంకితనము మురట్ట. 2. అల్లపుమరర్పాతనదేవాయ మురర్పా. వా. వి —పై.— మురట్ట. వా. 2: చూ, మురట్ట 1. మురపర్వము. సం. వి. అ. పుం చూ, విష్ణువు. 1. [(చూ, ముర). మురము. దే. 2. అందుకు #: చూ, సల్లకి. మురముర. దే. వి. 1. మూలబయందగు ద్వ్యవ్య నకరణము: చూ, వాచావూ; 2. అలంకరణయందగు ద్వ్యవ్యవ కరణము: చూ, వాచావూ.

మురళి. సం. వి. ఈ. ప్రి. 1. పిల్లనగోరిం. పాండు 1, అ. 184: చూ, చీరె; 2. అశ్వ ధారావిశేషము. పా. 2, అ. 101: చూ, వాయుము. [హేవనముచేయు. మురళిండు. దే. స. 89. తిరప్పరిండు: చూ, మురళ్యాదులునుపిరిములు అం చూ, వాద్యములు. [మొరాయింపు. మొరాయింపు. వా వి. బుకాయింపు చూ, మురారి. సం. వి. ఇ. పుం 1 కృష్ణుడు. చూ, విష్ణువు. 1; 2. ఒకానొకవి. మురారాశము. దే. వి. దిగదుడుపు: చూ, సురారాశము 1. [సురాలిండు. మురాలిండు. దే. స. 89. దిగదుడుపు: చూ, మురి దే. వి. 1 కంఠకావరము, గర్వము. అచ్చ. కిష్కిం కాం 32 చూ, పాంకారము. 2. నడక యందలి కులుకు: మురివము—మురిపెము. శీరి 2. మురిండు. దే. శ్రీ. అంకిండు, త్రిపు, త్రిప్పి యాడు, మలపు, ముజకటిండు. తద్వి — కడుపులోత్తిపృవప — నుండిండు—నూండిండు మురికాడు. దే. వి. గర్వియుడు. అచ్చ. చాల, కాం. 138. చూ, హేరంబుడు. మురికి దే. వి. రూ—మురికి. మురిగ్యము: చూ, మురివము 1. మురికోమ. దే. స. 89 (మురియ+కోమ.) ఖం దిండు. శి. వారి. 8, అ. 10: చూ, పెరుగు. మురిశీగొలును దే. వి. మురిశీరేచనీకొనెడి బం గారు పెరికలగొలును: చూ, భూపణము. 2-గిలి-(శర) మురివము. దే. వి: చూ, మురి. 1-2. (గర్వము నకు.—శి, వారి. 1, అ. 57.) మురిపెము. దే. వి.—పై.—; 3. చూ, విలాసము. 2; 4. శృంగారగర్వము: చూ, పొలకారము.

మూరియ. దే. వి. ముక్క చూ, కళలము. 4. మూరియలము. ద్వ. అ. కిరి అరికయియే
 చంచ. వా. 1, అ 282: చూ, నందడియే. 2
 మూరియ. దే. అ. కిరి. 1. నడుచేనప్పిడు కులు
 కు; 2. గర్లయే చూ, హంకిరియే, 3 నివ
 క్రిల్లు చూ, పట్టిల్లు, 4 తెగు వారి. ఉ.
 2, అ. 80 చూ, ప్రిక్కవాలు; 5 పాక
 చూ చెడు: చూ, విలుగు 5
 మూరుడు సం. వి. అ పుం మూరుడమరక్క
 ముడు: చూ, రామ్మిరుడు 1
 మూరుగు. దే. వి. (రూ-మూరు-మూరుపు-మూరుపు)
 1. ముంజేరిగ* చూ, భూవిదము 2-౧౨-
 (౨౫); 2 అల్లికచేసిన బంగారుకప్పి
 మూరుము. దే. వి అ-చుగు* చూ, సల్లకి.
 (రూ-మూరు-)
 మూరువనడ. దే. వి చూ, మూరి 2.
 మూరుపు దే. వి రూ-మూరుపు. 1 గర్లము
 య. 2, అ 52 చూ, హంకారము; 2* చూ,
 హంసగర్లము, 3. క్షంకారగర్లము* చూ,
 హంకారము, 4 చూ, రూ-మూరుగు 1,
 5. చూ, రూ-మూరుగు 2, 6. చూ, విలా
 సము. 2; విలా 7 మంసరిము బిరి 5, అ.
 20 చూ, హంసగర్లము, 8 మంలము
 చూ, ప్రిక్కము.
 మూర్గ దే. వి చూ, రూ-మూరుగు.
 మూర్గరము సం. వి. అ. పుం. 1 మమ్మ,
 2 మూర్గనిగ్లము* చూ, వాయుము.
 మూర్గరుడు. సం వి అ పుం. చూ, మర్క
 ఖ. డు.
 మూర్గ. దే. వి, విలా: చూ, రూ-మూరుపు.
 ముజుకటము దే. వి. ముజుకటియేట.
 ముజుకటియే. దే. స కిరి. చూ, మూరియే.
 ముజుకము. దే. వి. విమ్మ: చూ, హంకారము
 ముజుమూలుమున దే. అ. కిరి. కోపవికారము
 మూపు: ముజుమూలుచు.

ముజుమూలుచు. దే. అ. కిరి చూ, ముజుమూలుచును.
 ముటి. దే. వి. 1: చూ, శౌర్యము; విలా. 2. అ
 ల్పము: చూ, స్వల్పము, 3 పిత్తిరము* చూ,
 హీనము. 1.
 ముటికి దే. వి. 1. వింకిరి చూ, మలము 1;
 2 కల్పము. చూ, మలినము. 1.
 ముటికికాలవ. చా వి. ముటికినిరుకేపుకాలవ.
 (ఇది చంటపవనికీరాదు) [గుక్కడి.
 ముటికిగుంట చా వి పీతిగుంట; చూ, ముజు
 ముటికిచెమట దే. వి కొయే చూ, స్వేదము.
 ముటికివాడు దే. వి. ౭. కేళము గూ-మూరికి
 వాడు-మూరికివాడు (అవికొండలు) (చూ,
 ముగకనాటి బ్రాహ్మణులు.) [చకము. 1.
 ముటిచీకటి. దే. వి గల్పచీకటి: చూ, మే
 ముటిముటి దే. విలా. కొంచెముకొంచెము చూ,
 స్వల్పము.
 ముటిముటిచీకటి దే. వి చూ, ముటిచీకటి.
 ముటియు దే. అ. కిరి గర్లయే, రూ-మురి
 యు అచ్చ, కప్పిం, కాం. 72 చూ,
 వాంకిరియే. [య. 2 చూ, పీయూషము.
 ముణు దే. వి రూ-ముణు. 1 చూ, మూరి
 ముణుగు దే. అ. కిరి 1 పుప్ప-పుప్పి;
 2 చూ, నడమరుగు. మార్క. 2, అ. 41.
 ముణుగుడు దే. విలా. ముటినిది. స్వా 4, అ.
 87: చూ, వి ముంపు.
 ముణుతోస దే. వి (ముణుగు+తోస)
 దుగ్గంధమగుదారి చూ, మార్గము. 1.
 ముణు. దే. వి చూ, రూ-ముణు.
 ముణులతాము. దే. వి. చూ, ఎ-తులాహి.
 ముణులతాము ద్వి వి చూ, రూ-ముణు 2.
 ముణు. దే. వి చూ, రూ-మూరుపు 2
 ములక. దే. వి. రూ-ములక* చూ, సింహి. 2
 (ఇకపని)ములక, తెల్లములక, పైదములక
 అవి తిరివిధము)

ములకాలకణ్ణ. చా ని:యా, ములకొల. (ఉత్తర సర్పాదులలో వాడుక.)
 ములికి. దే. వి. రూ-ముల్కి. 1. అంతు: చూ, బాగుము. 1; 2. బాగుపుటలుగు: చూ, బాగుము. 1; 3. బొంగరపుముల్లు; చా.
 4. మనమనవాటివ మాట: చూ, శబ్దము. 2
 ములు. దే. వి. రూ-ముల్లు 1. కంటకము:చూ, నీతాగ్రిము; 2 నీవారాదికూకము: చూ, నీతాగ్రిము; 3. తాగ్రిముముల్లు, మొల: చూ, నీతాగ్రిము; 4. మల్లయుద్ధాయుధాగ్రిము: (బ) ముల్లు.
 ములక. దే. వి: చూ, రూ-ములక*.
 ములకత్తి. ద్వ. వి. ముల్లునీచెడుకత్తి చూ, రిష్టి. 2
 ములకొల. దే. వి. 1 (ములకాలకణ్ణ) చూ, రూ-ములకొల; 2. తోత్రము: చూ, రూ-ములకొల.
 ములుగ. దే. వి: గరియ-గరుగు-గణుగు*.
 ములుగు. చై. వి. 1.-ములక. బొక్కపము: చూ, పంటసాల; దే వి. 2 చూ, రూ-ములుగు. 1; ఆ. కిర్. (రూ-ములుగు-ములు) 3 కొప్పిచే ధ్వనించే. ఉ, హరి. 6, ఆ. 77 చూ, రూ-ములుగు. 3, 4. ఆఅయే చూ, శబ్దించే. మొగలిర.
 ములుగొలిపిడి. దే. వి. ఇత్తురము*: చూ, ములుగొలేట. ద్వ. వి. డిపిటి*:చూ, మూ. 2.
 ములుచిల దే వి: చూ, రూ-ములుచిలక*.
 పర. 5, ఆ. 185
 ములుచే దే. విగ. 1. ధూర్జుడు: చూ, వ్యాధుడు. 2; 2 చూ, మూధుడు .కళా 6, ఆ. 267, 3. తక్కువ: చూ, చరితి. 2. ప్రవృత్తము. 8 (చెడిదము. 5.)
 ములుచేదనము. దే. వి. గట్టిదనము: చూ, ములుచెనుడు. ద్వ. వి: (సం) -ఆలంబుదము,

తిగింకంటకము*. [15: చూ, పల. 1. ములకాదు. దే. వి. ఒకపల. హరిశ్చ. 2, ఆ. ములతోటకుర. దే. వి. ముల్లతోటకుర*: చూ, మురివము. [తాగ్రిము]. ములతాగ్రిము. దే. వి. చిన్నతాగ్రిము: చూ, ములదోవ. దే.వి.శోమశి*: చూ, హరిబాలుకము. ములదోవశి:గ. దే. వి. -పై. - [మూకరము. ములవంది. దే. వి. ఏడు, శబ్దము: చూ, ములబంతి. ద్వ. వి. ఒకానొకచోరసాధనము, గడ్డగోరు-గర్జిడ్డగోరు, గరుడిగోరు, తలముల్లు, బలవము: చూ, రిష్టి. 3.
 ములము. దే. వి. బావులనీళ్ళు పొడించినవండిం చెడుసాలము: చూ, హరిప్పియ. 2 (ధూవి. 1.) ములుచెందును. దే వి: చూ, శోహి. 2.*.
 ములుచెలుగ. దే. వి. ఒకచేతు: చూ, మత్స్యము. 1. [చెంచలి. ములుచెంచలి. దే. వి. కంటకపుంధి*: చూ, ములుచెలగ. దే. వి. పుల్లచెలగ. ఉరుగళిక ము, గగింశిలము, కళేదకము, కంటకకపి క్షము*. చూ, చెలగ.
 ములుచెను. దే వి: చూ, వికంకతము 1*.
 ములుమాపు దే ఆ.కిర్. 1. అతిశయించే: చూ, సందడించునా. 2 తాగ్రినుములుబరువుచైపులరను, ముల్కి. దే. వి: చూ, రూ-ములికి.
 ముల్చ దే విగ. 1: చూ, రూ-ములుచే. 2. పర: 3, ఆ 198; 2: చూ, ములుచే. 2.
 ముల్లంగి. చై. వి. -ములకొల చూ, నాన్తి కంద. *. ముల్లంగిసిట్టి. ద్వ. వి: చూ, కుడి.
 ములముచ్చి. దే. వి: చూ, ములుచిలక*.
 ముల్లాపకాయ. దే. వి. ఒకరకముపకర్మపరకపు: చూ, పృశ్నినము.
 ముల్లియ. చై. వి. 1.-ములక. రూ-ములై: చూ, మూట; 2: చూ, ముడుపు 1; 3. చూ, ముడుపు. 3; 4: చూ, ముడుపు. 3.

ములియవిష్ట. ద్వ. వి. మూలకొంగ: చూ, హారకుడు. 1.

ముల్లు. దే. వి. చూ, రూ-ములు. [నిర్భు ముల్లుకోల. వా. వి. రూ-ములుకోల: చూ, ముల్లుచిర. దే. వి. (ముల్లు+ఉచిర) రూ-ములుచిరక*. చూ, శుంభ. 5.

ముల్లుచూపుట. బా. కుక్షహితము లేకుండుట. "చలయంగ వశ్యమేదంబులు.....ధర్మము కలవన ములుచూపు." (భారతము.) (చూ, ములుచూపు. 3.)

ముల్లుపుచ్చిశొట్టడము. వా. ఆ. 39 మునుపటి కంటె నెక్కువబాధకలుగు.

ముల్లె. వై. వి. మూత: చూ, రూ-ములియ.

ముల్లెవిష్టవాడు. ద్వ. వి. చూ, ములియవిష్ట. ముల్లెరు. దే. స. బ: చూ, రూ-ముగురు

మువ్వ. ద్వ. వి. (మూడు + వా) 1. మొనలో మూడుపండులుగల పెద్దిగడ్డె, గడ్డెయ: చూ, భూషణము. 2-గం(3); 2 ఒకపట్టణము రూ-మువ్వ: చూ, సీమ (1) (దేశములు.)

మువ్వంటే. ద్వ. వి (మూడు + పంచే) 1: మూడుపంచేలు; వి. 2 మూడుపంచేలుగలది మువ్వంటోకు. ద్వ. వి.(మూడు + పంచే + అకు) చూ, ముయ్యకుబొమ్మ*.

మువ్వంటు. దే. వి. (మూడు + అంటు) నెలకు లోపలి మూడుపురుడులు. హరి, ఉ 4, ఆ. 251.

మువ్వకోడె. దే. వి. మువ్వనపరము, కాండి కిని గంధపను కొత్తగాఅవరించెడియెద్దు: చూ, పృథ్వీ. 1. [కార్తూమ 1.

మువ్వగలపన్నె మెకము. ద్వ. వి. పెద్దిపులి:చూ, మువ్వకోడె. ద్వ. వి. ఆడుగుపరిచేవలకగల దోసె: చూ, హోదము.

మువ్వన్నె. ద్వ. వి. మూడురంగులుగలది.

మువ్వన్నెకాడు. ద్వ. వి: చూ, మృగ్యుడు.

మువ్వన్నె మెకము. ద్వ. వి. పెద్దిపులి: చూ, కార్తూమ. 1. [కార్తూమ. 1.

మువ్వన్నెవిల్లు ద్వ. వి. ఇంద్రధనుస్సు: చూ, మువ్వనపరము. దే. వి: చూ, మువ్వకోడె. మువ్వనము. దే. వి. మూడుపంచములు.

మువ్వెరు. దే. స. బ: చూ, రూ-మువ్వరు.

మువ్వెలుపులయిక్కు. దే. వి చూ, సూర్యుడు. ముడిచి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ: చూ, విషమస్తీ* (వివిగంజలు చిట్టేవేళ్లంపమున రెండుకోములు పండినకుద్ది)(చర్మకోగములుహరించేను),

ముడిచిము. సం. వి. 1. వొంగిలబడినది: రూ-ముడిచిము: చూ, పృథ్వీ; 2. నలకల బడినది.

ముప్పకము. సం. వి. ఆ. పుం. మొక్కము. (రూ-ముప్పకము-ముప్పకము)*: చూ, మొక్కము.

ముప్పము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 — పై —; 2 చూ, వృషభము; 3:చూ, మొత్తము. 2. ముప్పరము. సం. వి.ఆ.పుం. మొక్కము *: చూ, మొక్కము.

ముప్పరుడు. సం. వి. 2. మొక్కలుడు: చూ, వ్యాధుడు. 2. [ముప్పరము.

ముప్పళ్ళము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, రూ-

ముష్టి సం. వి ఇ పుం, స్త్రీ 1. కత్తిపిడి: చూ, రిద్దీ. 2. (పిడి. 2); 2. పిడికిలి, సంగ్రాహము: చూ, పిడి. 1; 3: చూ, పవ్యుద్ది; 4 ముసీడి*: చూ, ముడిచి; పుం. 4. అభినయవాస్తవికము: చూ, వ్యంజకము 1; వా. వి. 5. చివ్వెము: చూ, నేడికోలు; ఆం. 7: చూ, అసంయుత హస్తములు.

ముష్టికాడనము. ఆం: చూ, కాడనములు.

ముష్టింపచుడు. పం. వి. దరిదుర్గిడు: చూ, లొల్లెగాడు (బిడవాడు)

మునురుకవియే. దే. అ. కి: చూ, వ్యాపించే
మునురుకాను. దే. అ. కి:—పై—

మునురుమూరి. దే. వి. కోవవికారముగలమొగ
మూ' చూ, వదనము. 2.

మునురుమూరివాఁడు దే. వి. కోవవికారము
గల మూరివాఁడు.

మునుపు దే. వి: చూ, రూ-మునురు 1—2.

ముస్త సం. వి. అ. స్త్రీ. (రూ-ముస్తకము—
ముస్తయ-ముస్త.) 1. నిడుముస్త* చూ,
ముస్తకము. 2, 3. కైవడిముస్త*. చూ, ముస్త
కము. 1.

ముస్తకము సం. వి. అ. పుం. 1—ముస్తా, కుం
గముపై (చూ, కృణము 1లో కుంగముపై)*

1 కుటంజలము—కుటంజుటము, కైపురము,

కైవరముస్తకము—కైవరముస్తకము, కైవర్తి-

కైవరక, కైవర్తిముస్తకము—కైవర్తిముస్తక

ము, గోవర్ధము, గోపురిము, ఘనము, జల

దిము, దాళపురము, నాగము, నాడేయము,

పరిపేలనము, వనము, ముస్త, మేఘనామము,

మేఘము, వానేయము (తె) —కయివడి

(చూ, 1320 పొరట) —కైవడి, కయివడిముస్త-

కైవడిముస్త, ముస్తయ-ముస్త *; 2 నిడు

ముస్త (చూ, కృణము 1లో కుంగగడ్డి)*

ముస్త, మేఘనామము, మేఘము, రాజ

కేశేరుక. (తె) —కుంగ, కుంగముస్త, నిడు

ముస్త, ముస్తయ-ముస్త తిద్దె—గ, భద్ర

ము, భద్రముస్తకము, అ చక్రిల (తె) —

పట్యమముస్త (చూ, కృణము 1లో గుండో

కుంగ), (మడియే పచ్చేకుంగముస్త, కోల

కుంగముస్త మున్నగునవి); చూ, హరిత.

(కృణము. 1.)

ముస్తాడు. వా వి. 1. సిద్ధమైనది: రూ-ముస్తా

లు; 2. అయ్యెర్రము: చూ, సన్నాహము. 2

ముస్తాయి. వా. వి. 1. —పై—వి. 3. దుప్తులలో

సగునవి ధరించుకొనట.

ముస్తయ. పై. వి. 1. ముస్తక: చూ, ముస్తకము.

1—2.*

ముస్తీడు. దే. వి: చూ, ముస్తాడు. 2. ఈ
రా. 4, అ. 278.

ముస్తీలు వా. వి: చూ, రూ-ముస్తీడు

ముస్త. పై. వి. 1. ముస్తక: చూ, రూ-ముస్తయ.*

(నిడుముస్తకు—పూ. 2, అ. 7)

ముస్తైలమేపరి. ద్వ. వి. పండి' చూ, మూకరము;

మూక. సం. అవ్య చూ, మూకమాటికి.

మూకరము. సం. వి. అ. పుం. స. రూ-ము

చూకరము. = మూకరము-మూకరము-మూ

రము 1 కుండెండుకుగముల కాలము;

2. కుండెగడియల కాలము.

మూకర్యామ. సం. వి. క. స్త్రీ అనులాపము:

చూ, కృణము 2.

మూకూర్తభాగము. పా. యాత్ర పగిళ్ళ గృహ

రంభాదులకును, మేడకమహాకర్మముల మొద

లగువారికిని మందిరద్వైత దీవివలనఁ జెలిసి

కొనఁబడును. కాలామృతము మొదలగు

గంభములిందుకొఁకేర్పడియున్నవి.

మూకూర్తము. సం. వి. అ. పుం, ప: చూ,

రూ-మూకూర్తము.

మూకూటాల బా. మాయమాటలు. “వలక

అఁగు మూకూటల, కలహమొకల్యాణమని,”

పారి. 1, అ. 85.

మూకయతి మి. వి. నాగదుఁడు చూ, సవ్యాసీ.

మూకవంగ. దే. వి. కత్తెరవంగ* చూ, పంగ.

మూళ్ళు వా. వి. బ. 1: చూ, మూల. 4, వా. 2.

చిక్కులు. “మూరామూళ్ళు”

మూ

మూ. దే. వి. 1. వృత్తియందు మూఁకొకటము

నకు మూఁదినర్రము లోపించఁ గా మిలిపి

యాపము “మూన్నాళ్ళు”

మూఁక. దే. వి. 1: చూ, సమూహము;

2. కండు. చూ, నేన. 1; అం. 3: చూ, దూతి

చతుష్టయము.

మూటము. దే. వి: చూ, రూ-యటము.

మూటికి. వా. వి. చాటమునకు. "వంతులు గారూ! మూటికి చెట్లదము అని బాలబాలికలు మూడుచేర్చివచ్చిచే మోపెదరు." మూడనుయే. దే. వి. దట్టమైనమంచు, హిమని చూ, హిమము.

మూడవకొలము. ద్వ. వి. చైక్యవలము.

మూడవకొలమునునీ. ద్వ. వి: చూ, చైక్యము.

మూడవముల. దే. వి: (సం).—ఆనంత, వాయువుము: చూ, వానిక్తు 1. [అ. 78.

మూడి. దే. వి: చూ, రూ-ముడి. కళా. 2,

మూడిగాలి దే వి: చూ, రూ-ముడిగాలి.

మూడు. దే. స. (రూ-మూడు-మూడు): చూ, రూ-మూడు. [స్థాకటి.

మూడుకొకటి. వా. స చూ, రూ-మూడు

మూడు దే. పేర్ చూ, రూ-మూడు.

మూడుకము. అం 1' చూ, రదక్షతములు:

2: చూ, దంతక్షతములు.

మూడుకము. పా: చూ, అక్యహృదయవరజ్ఞానము.

మూడుడు. పా, విని. మొండి-మొంటు-మొద్దు.

1. తెలివి లేనివాడు: చూ, స్వప్నము;

2. బాలడు: చూ, శిశువు.

మూడు. సం. వి. అ. స. 1. రాజులు చేతిక్రి

వి మంచుకొని కలగడ: చూ, లోడు; 2 =

ముడి, లోకి-పా, ములై: చూ, మూట; విని.

3. కట్టెబడినది: చూ, నికము. 4.

మూటి. దే. వి. 1. నోటిపైభాగము చూ, వద

నము. 1; 2. ముఖము: చూ, వదనము. 2.

మూ క్షద్రబాహిష్టములు. అం. వీరు శేరశ్చదేశ

స్థలు: చూ, కర్ణాటకులు.

మూకర్కృచ్చము. సం. వి. అ. స: అక్కిరి.

(తె).—ఉబ్బరము, వీరుకట్టు, వీరుకట్టుతె

వులు; తద్వి.—అనానాము, నిబంధము.

(తె).—ఇరువాయికట్టు; 2. వీరుయేలుకు;

3. వీరుడి; ౪. మధుమేహము.

మూకర్కృతము. సం. వి. అ. స: క్లోమము.

(తె).—ఉచ్చేలుడ్డ, వీరుతిత్తి.

మూకర్కృపిండము. సం. వి. అ. స. వి. (కిడ్నీస్):

చూ, వృక్క. 2. [చూ, లోస.

మూకర్కృఫల. సం. వి. అ. స్త్రీ. చేతిదోస*:

మూకర్కృము. సం. వి. అ. స: ఉత్తము, ఏకాం

శులము, కల్పము, కాయజలము, శుశ్శ

నిష్కందము, జలము, వర్షిపానము, మేహ

ము. (తె).—ఉచ్చే, కాలముడి-కాల్యుడి,

వీరు, వీరుముట్టు తద్వి.—అ. అవుఉచ్చేము. -

గోంబు, గోజలము, గోద్రోవము, గోనిష్కం

పిము, గోమూత్రము, గోవిరేచనము, వం

చి కము; 2. విరువందగిన మూత్రము

నకు.— మూత్రము, మూత్రికము; అం.

2: చూ, లక్షణాంగములు. (ఉచ్చే)—పురు

పునకు - విరివిగ దక్షిణాన గ్రహం నొకధార

యైనరాజీను. రెండుధారలైన ధనియను.

బహుధారలైన దరిదుర్దక్షను. ధ్వనియు క్త

మైన సుఖియను. నిశ్చలమైన దరిదుర్దక్షను.)

మూకర్కృగంధము. అం చూ, రంధ్రములు.

మూకర్కృల. సం. వి. అ. స్త్రీ: చూ, మూకర్

ఫల.*.

మూకర్కృయే. సం. అ. క్వి: చూ, కాలముడుయే.

మూకర్కృము. సం. వి. అ. స: చూ, మూకర్ము.

మూకర్కృకుడు. సం. విని. వీరు (ఉచ్చే)విడిచిన

వాడు. [రుద్రాశ్రు-

ముదల. దే. వి. (మూల+తం) తారకాణ చూ,

మూదలియే దే స. క్వి. 1: చూ, తారకా

ణియే. వారి. ఉ. 8, అ. 288; కళా. 8,

అ. 187; 2: చూ, హచ్చేరియే 1.

మూడిక. దే వి: చూ, రూ-మూదల.

మూదేవి. వా. వి: చూ, పెద్దమ్మ. 1.

మూస. దే. వి. 1. పద్మగారికముచేయగా

రాలక నిలిచినది; 2. రాగులు, ఆమరాలు, మేలు రాసి కాగా మిగిలినవి; 3. చూ, మూగవోతు.

మూను దే. స కి౧ పుస్త్రుగాలితము చేయు చూన్నాళ్ళ పట్టపగలు. జా. మూడుకోశాల మధ్యాన్నము, పుల్లకాలము “నవాన్నాళ్ళ పట్టపగటి నిలికే పట్టపగలులలేవు” (ధగ్గ జరాజనాయము.)

మూన్నులు దే. ఏ చూ, రూ-మున్నులు. మూయి దే. వి. అడ్డపాటు చూ, స్థగవము మూయే దే. స. కి౧ కప్పు, మూరకెట్టు (అని కొందఱు); చూ, స్థగవము చేయు మూయేట దే వి కప్పుట చూ, స్థగవము మూగ దే వి 1 కెంతుకేవలకొంది చూ, పొడవు, వి 2 నిడుపైంది, చూ, సోగ 3 మూరకోశ. దే వి చూ, రాదుచోవు.

మూరకోశ. వా వి అగజముబట్ట. మూరతము దే. వి = ముహూర్తము చూ, ము బొద్దుము.

మూరకొవు దే. ఆ కి౧ 1 చూ, విజృంభి, యే వాడే 4, ఆ. 45, 2 చూ, సంపదించే, 3 చూ, వర్జిల్లు మూర్క 8, ఆ. 285, 4 చూ, స్థింతు మూర్క 7, ఆ. 145, 5. చూ, సకియే. ధౌ 8, స్థం 135.

మూరు కే ఆ కి౧ చూ, సంపదించే వి, పు 7, ఆ 100. [చూ, మావగంధ * మూరుకొండ ద్వై. రూ-మూర్కొండ * మూరుకొను కే స కి౧ చూ, రూ-మూర్కొను. మూరుకొనుట దే వి చూ, గొంతుకొనుట. మూరుతము దే వి. ముహూర్తము చూ, ముహూర్తము 1-2.

మూరేడు దే అవ. మూ-ర్తమాగము. మూర్కొండ ద్వై వి చూ, మా-మూరుకొండ * మూర్కొను దే స కి౧. (రామా. 4, ఆ

8౧): రూ-మూరుకొను, మూమోమే, పట్టు. (సం).—అహూగిణిమే.

మూర్కొనుట. దే. వి. రూ-మూరుకొనుట, మూమోమేట. (సం).—అహూగిణిము.

మూర్కము సం విరా చూ, మూర్కము మూర్క సం. విరా = మంకు, మొఱకు-మొఱకుడు-మొఱకు చూ, స్థూడు

మూర్కడు. సం. విరా — పై —

మూర్క సం. వి. ఆ స్త్రీ 1. రోగాదులచేత పుల్లకడవట్ట చూ, సామ్య. ఆం. 2. చూ, ఒకావధులు, 3 చూ, ద్వాదశావధులు; 4 చూ, అవధులు

మూర్కవ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ 1. సంగీతము నందు క్రితముగా పదపూర్వములయొక్క ఆలోచనావనోహరములు చూ, స్వరము. 2; ఆం. 2 చూ, అప్రదేశపదార్థములు.

మూర్కొనుట ఆం చూ, ముక్తపావధులు. మూర్కొనుడు సం. విరా. మూర్కొగముగల వాడు, పగిలినపు బడలికలోనను వాని చేసామ్యి పోవవాడు (అని కొందఱు). చూ, సామ్యి పోవవాడు.

మూర్కొనుడు. సం. విరా 1 — పై. —; 2. చూ, మూర్క, 3 పృథ్విలోనివనవాడు.

మూర్కొలు సం ఆ కి౧ చూ, సామ్యిల్లు.

మూర్కము సం. విరా: చూ, రూ-మూరము. 3.

మూర్కము సం విరా 1 గట్టిది చూ, పెడి ఓము. 5, 2 మూర్కొగముగలది, 3. స్వ రూపముగలది, పై వి. రూ-మూరుకము.

(1) చూ, ముహూర్తము. 1, (2) చూ, ముహూర్తము 2.

మూర్క. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. 1. చూ, శరీరము;

2 కాలస్యము. చూ, శరీరము. 5; 3. పగి

గిడు చూ, పోనే 8; వా బ. 4 బట్టపంపు.

“మూర్కలెన్ని?” 5 దేవునివ్యూహము.

మూర్తిమర్తు. సం. వి. క్. వ. గట్టిది: చూ, మూర్తిమర్తు. 5.

మూర్తుడు. సం. వి. చూ, మూర్తులుడు. మూర్తులు. అం. 1: వృద్ధివి, అచ్చు, లేజము, వాయువు, ఆకాశము, సూర్యుడు, చంద్రుడు, సోమయాత్ర (8), 2 బ్రహ్మ, విష్ణు, సుహృత్తుడు (3)

మూర్తులకరింపను. సం. వి. ఆ. పుం. కేవల కృంగము. (తె).—నోదారకింగి*.

మూర్తు. సం. వి. క్. పుం చూ, మూర్తి 1 మూర్తులు. అం (మూర్తులములు) ఋ-ఋ-ర-ఋ-మ. ట వర్ణములు.

మూర్తునిక్షుడు సం. వి. ఆ. పుం 1. క్షుత్తి యుడు: చూ, రాణి 1; 2 చక్రార్థి. చూ, రాణి 1, 8 ముత్తి. చూ, సదిపుడు. 1; చూ. వి. 4. శింషుమందు అభిక్షేపము చేయుటచూడు

మూర్తు. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ) చూ* చూ, పగివ.

మూల. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ) 1. మూలనక్షత్రియ: చూ, రిక్కు; దే. వి. (1) రెండుదిక్కులు: చూ, హరిత్తు 1. తేది. —చూలు మూల. (చూ, పింగిలు, కోగము 1.); (2) కొండి: చూ, హరిత్తు 1. (3) కొమ్మ: చూ, నేనీ. మూలకము సం. వి. ఆ. పుం, న. మూలంగి: చూ, పిలమెలిక; 2. మూలుగు: చూ, పొక్క. సము.

మూలకర్మము. సం. వి. క్. వ. కార్మణము, చిల్లింగి: చూ, పింపాకర్మము

మూలకర్మిమిన్యాయము. అం. వేరులో పురుగు బుట్టిన తెట్టంతయు చేయవనుకీరి

మూలగ. దే. వి. నెనడు: చూ, మర్తు. 2.

మూలరిగిగోగములు. అం. చూ, గోమూల వికాసరహములు.

మూలదింప. వి. చా. వి. (మూలము + దింప)

1. మొదటిగడ్డ; 2. మొదటికారణము.

మూలదేవి. సం. వి. ఈ. (స్త్రీ). ఒక గాగ్రముకే వత: చూ, మహాలక్ష్మి. 3.

మూలదేవుడు. సం. వి. ఆ. పుం: ఉగ్రవేక బాడు, కంమడు, కర్ణిమకుడు, కలాం కరుడు, మూలధర్మడు [ద్రు.

మూలధనము సం. వి. ఆ. వ: చూ, సందిమొ మూలమన్నచాని ముంగిటకెట్టుట లో. ఎదు టకెట్టుట. “మూలమన్నచాని ముంగిట బడచెచి.” (కుచేలోపాఖ్యానము.)

మూలఫల. సం. వి. ఆ. (స్త్రీ). (తె).—కొమ్మగ గొలిమిడి*. చూ, మొగవీర.

మూలబంధము. సం. వి. ఆ. పుం: (తె).— పుట్ట, పువాది. [అపిభయము.

మూలబలము అం. (వర్ణవక్షమచాయ) చూ, మూలధర్మి సం. వి. ఆ. (స్త్రీ) ఒక గాగ్రముకే వత: చూ, మహాలక్ష్మి. 3. [లదేవుడు.

మూలభద్రుడు. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, మూ

మూలము. సం. వి. ఆ. వ. 1. చూ, నేరు. 1; 2 మెట్టచామగదుండు: చూ, సహస్రిపత్రి ము, 3 ఊడ: చూ, శిశు 1, 4 మొదలు: చూ, వాడే, 5. చూ, సందిమొదలు; 6 చూ, సమిపము. 1; 7. అడవికంబి: చూ, సూర గము; చా. 9 వర్ణిశావ్యము; 8. అసలు సంగతి, అం. 10. మూలానక్షత్రియ: చూ, రిక్కు, 11' చూ, బంధనములు.

మూలమట్టము. దే. వి. గోదలమూలము సరిచేయె డు మూడుమూలల సుట్టపువల: చూ, సహట.

మూలముట్టు. వి. అవర్ణ కి. వి. ఆ. మూలము. స్వా 3, ఆ 134.

మూలమొలసేర్పరి. దే. వి. చూ, విర్పరి. 2.

మూలకోగి. సం. వి. చూ. మూలకోగముగవాడు: అర్చిముడు.

మూలతా. దే. వి. రూ-మూలతాయి. వ్రజము.

వను. 2, ఆ. 58: చూ, రక్తము. 1.

మూలతాయి. దే. వి.—వై —

మూలతే. దే. వి. చూ, విర్యతి. 2. అన్య.
సం. కాం. 41.

మూలం. అం. చూ, హరిక్తు. 1. (చూ, మూల. 1.)

మూలవాట. దే. వి. అయిమూల. విమూల.

(సం) అవదికము, విదిక్కు: చూ, హరిక్తు. 1.

మూలసంక. చూ. వి. పిలక-పిలక-పిల్లు, మొటిమ,
మొలక-మొల్లు (సం). అర్కము-అర్కము,
గుడికీలకము-గుడికీలము, గుదాంకురము, దుర్గా
మును, (వా) మూలకంఖ (చూ, శోగము 1)

మూలస్మృతులు. అం. (స్మృతులు) చూ, ధర్మ
కాస్త్రయ: మను (స్వాయంభువ), బృ
హస్పతి, వశిష్ఠ, కన్యక, భారద్వాజ, గౌతమ,
యాజ్ఞవల్క్య, ధృగ్ (ఉకవ). వారడ, కపిల,
చరాశర, వ్యాస, కాశ్యాయన, ఆపస్తంబ,
అశ్వలానన, కన్య, అతిర్, పాతక స్మృ
తులు. (18) చూ, స్మృతులు)

మూలాధారము. అం. సువసానమునందుండెను
వాడులకాధారమైన చక్రియ చూ,
చక్రియం.

మూలక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1: చూ, మందా
కుశ; 2: మొలక. చూ, మొక్క. 1.

మూలకండు. సం. వి. ఆ. శ్రం. 1. వృక్ష మూల
మనఃగూర్చుండి కవమచేయుటయే పరిక
మగాగలవాడు. చూ, పరితి. 2; అం.
2: చూ, గతిభేదములు.

మూలగు. దే. వి. రూ-మూలు. 1. రూ-మూలు
గు; పీడాన్వయ, కుంభవము. చూ, స్వర్గము 2;
2: (సం). అయిదధరి, ఆనీలయస్థిక,
క్షీబి, పరిపాదనిక; అ. కి. 3: చూ, మా-
మూలగు. 3; 4: చూ, రూ-మూలగు 4.

మూలగులు. దే. వి. బ: చూ, మూలగులు.

మూల్లు. దే. వి. అ. కి: చూ, రూ-మూలు
గు. 1-2-3-4. [విలంబ: చూ, చెల. 1.

మూల్లము. సం. వి. ఆ. శ్రం. మొల్లము.

మూన. వై. వి. 1. మూన: చూ, రూ-
మూన. 2; దే. వి. 2. చూ, రూ-మూన్.
1; 3: చూ, రూ-మూన్. 2.

మూపురు. దే. స: చూ, రూ-మూగురు.

మూష. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. మూష: చూ,
మూష. 1. [చూ, మకళిశి.

మూషకపర్ణి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. ఎలకకడికి:

మూషకము. సం. వి. ఆ. శ్రం. మూషకము:
రూ-మూషకము, అవి, అఖిగము, అఖువు,
ఇలి, ఇలిగము, ఉండురము. ఉండురు
వు-ఉదురువు, కర్ణము, కాండము, కా
చిపుము. ఖనకము, కుహనము, గర్భాటము,
చండువు, గుటుము, దీప, విశేయము, రం
ధ్రబుభ్రువు, ర్మమము (తె). మూషకము,
ఎలక-ఎలిక-ఎలక, శోడకొల్లెలపోడి,
తొక్కరాసిగాడు, రాళ్లరాసిగాడు, బొ
క్కలాడు, లాగడాగుడు, కడిగివేయలు -
చిట్టెలకకు-గిరిక, కాలమూషిక (తె) -
అరిపి, చిట్టెలక, మూలెల్లు; 3. పండి
కొక్కపకు. రూ-మూషకము, అఖువు,
ఉండురము - ఉండురువు-ఉదురువు, ఖన
కము. ఖనకము, గర్భాటము, గృహ
భూదారము, దీర్ఘదేహి, శోమకము. (తె).
కొక్క, పండికొక్క, మూషకము; 2. రాజ
మూషకమునకు. రాజమూషకము (తె).
ఎల్లెలక-ఎల్లెల్లు, గరిమిడి, రాళ్లరాసి
గాడు, చెల్లెలులక-చెల్లెలక; 3. మేయే
నకు. అంజనిక, గంధమాషి, గంధమాషికము,
గంధకుండిని, గంధాఖువు, చిక్కము,
యచందరి - ఘనందరి. (తె).
కంఠెలక, కల్లెలక-కల్లెల్లు, మేయే,
మేంచెలక, మేండు, మేండెలక, చెంచే,
మూగలు. (మిగతవాది " చూ, కృష్ణ
ము. 2.")

మూషకాహి-మూషాహి-మూషయము. పా. ఎలక

ఈ ముగల పట్టెయల దేహాళలదనిగా వీరి పాము
చేరినఁబడెనమరీతి.

మూలము. సం. వి. అ. ప: చూ, మిరియము.
 మూషికము. సం. వి. అ. పుం. మూసకము.

1. ఎలుక: చూ, రూ-మూషకమొ;2. పంది
కొక్కు: చూ, సూ-మూషకమొ, ౨.

మూన్మీకాంచమఁడు, సం. వి. అ. పుం: చూ,
 వినాయకఁడు, గ్రహాశ్రమ.

మూర్తికము, సం. విజ్ఞ. యా—మూర్తికము: చూ,
మూర్తికము—మూర్తికము (సం) మూర్తికము

కృరము, అగ్నివృక్షము, తైజపాపర్తిని, మూషా.

మూసకము. పై. ని. = మూషక : చూ, మూషకము.

మూసీక. డి. వి. మంగళసూత్రమునందు తాళి

వాసుకోర్చి. నీలా. 1, అ 102 [బాలకోడ.

మూసిగంతలా .జే చి.బ.క నుమూసిగంతలా: యా,
మూసివముతైయు. జా. ఎక్కువజాగ్రత్తగా

మంతుడు. “మానీషమత్రైమై వెలుగు ముద్దు
కుమారునిమీఁద.” సారం. 3, అ. 53.

మ,

9

మృగత్వస్థ. సం. వి. ఆ స్త్రీ: ఝల-ఝూలి,

మృగదంశకము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. కుక్క.

చూ, శీవకేమ; 2. ఎలాగో; చూ, వెలగొనబంటి.
-మృగధూర్తకము, శం. వి. అ. పుం. నక్క:-

మా, సృగారము.
మృగవాళి. సం. వి. ఇ.పుం చూ, మృగమదిము.

శృంగపాణి. సం. వి. ఆ. ప్ర. కమ్మిడిలి.
చూ, మార్జాలము.

మృగక్షరయః. అం: చూ, ఆకాశచారులు.

బట్టవర. మా, వాగుర.

మృగమదనూ. సం. వి. అ.పుం. మౌళపుటాము:
అందజ, శస్తూరి, కామాంధ, తురంగనాభి, గంధ

శీలిక, గంధచీలిక, గంధపూళి, గంధపంకియ, దర్పయ, వాళి, వాళిజయ, మదయ, మరాష్ట్ర

ము, మృగవాళి, శ్వేతము, శ్వేతమృగాండజము. (తె).—ఇట్టిగోరళము, కన్యరి, బంకపా

కిక్కిరి, మదము, మోపుటాము తదిది. —
(తె) — మురివీటియ; (మిగతవానికి) "మా,

శ్వేతమృగాండవము 29)

రిమిటిక.

మొగము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. మొగము.
మొగము. నాలుగుకాళ్ళ జంతువు: గయ

మ, ప పు ఛ. (లే).— మెగము.
మెగము. తద్వి. — ౧. పశుకులమౌనకు. — :

(యూ, పనులము); 2 ప్రాయశ్చిత్తపునరుత్థానము. —
 బర్కరము; 2. జ్యోతిషమును జిక్కని పను

పునకు.-(తె) -గడిమెకము;ర. మృగవిశేషములు. -కాశ్యపము, ఖరాకము, పార్వణము.

ఇత్యాది("చూ, సింహము"), 2 శంక: చూ,
హరిణము 1, 3. అడవియందు తిరిగడి

యేనుఁగు: చూ, వాస్తీ; 4. మృగశిర్షము:
చూ, రిక్క; 5: చూ, మృగం; 6: చూ,

మృగ. 1, 7: చూ, వేడికోలు, అం.
6: చూ, గజజాతులు.

మృగమోహము, అం. (ఇది అధ్యాయము): మా,
మోహచక్రము.

మృగయ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1: చూ, పేట.8;

మృగయాఁడొ. పం. వి. ఆ. పుం. 1. బోయ్య

యా, వ్యాసుడు. 1; 2 యా, విష్ణు. 1;
3: యా, వేటకాడు.
మృగరాజీవా సం వి త్ తుం యా. పింఠాను, 1
మృగశివుడు. సం వి. త్. తుం — పై —
మృగరాజీవుడు. సం వి. త్. తుం మృగరాజీవు
ములచేతక తేయబడినవారిను, రాంకవము
యా, పుస్త్రుము [మృగయాడు. 1—3.
మృగపాశీవుడు. సం వి. త్. తుం యా,
మృగవాసుడు 10 వి. త్. తుం జింకా
కు యా, వాయువు
మృగశివుడు 10 వి. త్. త్ యా, మృగయా 1
మృగవాసుడు. అం యా, పుదురిలు
మృగశివుడు సం వి త్. త్. తుం = పింఠాను యా.
మృగశివుడు-మృగశివుడు యా, రిక్క.
మృగశివుడు సం వి త్. త్. తుం = పై —
మృగశివుడు అం అక్షయవార్షికుడు
యా, వ్యంజకుడు 1
మృగశివుడు సం వి. త్. త్. తుం = 1 యా, మృగ
శివుడు, అం 2 యా, అక్షయవార్షికుడు
మృగవాసుడు సం వి. త్. తుం = మృగముల
వాసు యా, పింఠాను.
మృగానిడు సం వి త్. తుం జింకాతాలు
పరి, చంపిండు యా, పింఠాను.
మృగాశివుడు సం వి త్. తుం యా, పింఠాను 1
మృగాశివుడు సం వి త్. తుం యా, పింఠాను
యా, వ్యాసుడు 1.
మృగాశివుడు సం వి. త్. తుం యా, మృగాశివుడు.
మృగాశివుడు సం వి. త్. తుం యా, మృగా
శివుడు.
మృగశివుడు సం వి. త్. తుం పింకాబడినది అనిర్వచ్యము,
అక్షయవార్షికుడు, మృగశివుడు
మృగశివుడు. అం యా, పుస్త్రుము. 1 (మృగశివుడు
వాసుడును పింకాబడినది గలది కృషియం
దిస్తువందు బుట్టినవృత్తియు.) [పావవి.
మృగశివుడు. సం వి త్. తుం యా, మృగ

మృగశివుడు సం వి త్. తుం యా, మృగశివుడు.
మృగశివుడు సం వి. త్. తుం యా, మృగశివుడు.
మృగశివుడు. సం వి. తుం. పింకాబడినది మృగశివుడు
మృగశివుడు. అం (కృషియంను మృగశివుడు
పింకాబడినది) యా, వ్యాసుడును.
మృగశివుడు. సం వి త్. తుం యా, మృగశివుడు. 1.
మృగశివుడు సం వి. త్. తుం యా, పుస్త్రుము.
మృగశివుడు. సం వి. త్. తుం యా, పుస్త్రుము.
మృగశివుడు సం వి త్. తుం 1 పుస్త్రుము యా,
పుస్త్రుము. 1; తుం, ప 2 వినుము యా,
సహస్రవర్షము.
మృగశివుడు సం వి త్. తుం (యా-మృ
గశివుడు-మృగశివుడు-మృగశివుడు)
యా, మృగశివుడు [వినువాడు.
మృగశివుడు. సం వి. తుం. చేచ్చినది క్రింది
మృగశివుడు సం వి త్. తుం 1 యా, మృతి. 1;
2 మృగశివుడు. యా, పుస్త్రుము, 3 చేచ్చి
పది యా, సహస్రము 2
మృగశివుడు సం వి. త్. తుం అంకశివుడు,
అంకశివుడు, పుస్త్రుము, పుస్త్రుము (తె).—
శేలపదక
మృగశివుడు అం. యా, కళలు.
మృగశివుడు. సం వి. త్. తుం అపస్త్రుము.
(తె).—యా, పుస్త్రుమును.
మృగశివుడు. సం వి. తుం అపస్త్రుము.
మృగశివుడు సం వి త్. తుం యా, యా—
మృగశివుడు.
మృగశివుడు. సం వి. త్. తుం 1: అపస్త్రుము,
అపస్త్రుము. (తె).—పుస్త్రుమును—పుస్త్రు
మును. కర్షి. పుస్త్రుము; అం 2. యా,
అపస్త్రుము.
మృతి. సం వి. త్. తుం 1: పుస్త్రుము యా,
పుస్త్రుము; అం 2: యా, సహస్రవర్షము.
(కర్షి. యా, యా? నీ పేదభరణు

కత్తు కను ఈ శిందిచేటిరాఁబెట్టియొక్క పెట్టుప విగియలూగి యాదోపగతునునులఁచొలఁగింతేక నిలువజేల!)

మృతుడు సం. విణ. చూ. వరతుడు 2. మార్క. 3, ఆ. 175 (చూ. స్వర్గమందు) మృత్తిగఁడు. సం. విణ. కుంభకాయఁడు, క్షూణుఁడు, భరతుఁడు (తె).—కుమ్మర వాడు, కుమ్మరి.

మృత్యులకము. సం. వి. ఆ. పుం. చూ-మృత్యులకము. చూ. నురావ్యసము. 1—2—3 మృత్తిక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. = మట్టి 1. తొగరి మున్ను. చూ. భూమి 1—౮౬, 2 మున్ను చూ. భూమి. 1—౮౩.

మృత్యు. సం. వి. ద. స్త్రీ. = మృత్తిక — తె — మృత్యులకము అం. చూ. పద్మ్యంశములు మృత్యుంజయుఁడు. సం. వి. ఆ. పుం. మిత్తి గొంగ. చూ. శివుఁడు [రంధ. 2. మృత్యుంజయ, సం. వి. ఆ. స్త్రీ. అరటి* చూ. మృత్యుంజయము. సం. వి. ఆ. వ. చూ. వేణువు 1 మృత్యువు సం. వి. ఆ. పుం. వ. చూ. మున్ను. 1. నోవు చూ. పావు; పుం. 2 మరణాది దేవత మృత్యు సం. వి. ఆ. స్త్రీ. = మున్ను 1 మంచి మున్ను. చూ. భూమి 1—౮౮; 2 తొగ రిమన్ను. చూ. భూమి 1—౮౬

మృత్యు. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. = తె. — మృత్యు. సం. వి. ఆ. వ. చూ-మృత్యుము: చూ. యుద్ధము.

మృతంగము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. ముద్దెక: చూ. వీణె; 2 తిప్పెట* చూ. వీణె; 3 సద్దు* చూ. స్వర్గము. 2; 4 వెదురు*: చూ. వేణువు. 1.

మృదుత. అం. చూ. నఖాక్షితిములు

మృదుర్వక్తము. సం. వి. చ. పుం. చూ. బుజ్జి పత్తిరి*. [చూ. వరగోచను.

మృదుద్రుమము. సం. వి. ఆ. పుం. గోచను*:

మృదులము. సం. విణ. మె. తనది: చూ. మృదువు. 1. మృదువు. సం. విణ. (ఉ. ఈ. ఉ.) 1. మెదు న, మె. తనది చూ. నుకుమరము. 2; 3. చూ. సోమరి. [బ్రగ్ధలవనమీతి. మృద్రుట్యాయము. ఆం. మట్టిమండ లేటికగా మృద్యంశము. ఆం. 1 చూ. పద్మ్యంశములు. ౧౮; 2 చూ. పద్మ్యంశములు. ౬౭.

మృద్విక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. చూ-మృద్విక. చాగ్రిత*. చూ. స్వాదుఫల మృద్విక సం. వి. ఆ. స్త్రీ. — తె. — మృధము సం. వి. ఆ. వ. చూ. రూ-మృధము. మృస. సం. ఆ. పద్మ బొంతు: చూ. విశధము. మృషాచాచిము అం. చూ. కళలు.

మృష్టము. సం. విణ. కడుగుటలోననువాని చేత గంగరికై నది: చూ. శోధితము. “మృష్ట న్నము.”

మె

మెంచే. మె. వి. = మెచ్చు. తొలక, మహామృదీ యుఁడు చూ. మ్మేచ్చుఁడు.

మెండియము. తే. వి. రూ-మెండియము. చూ. మెండు పేరిలవేసికొనెడి యుంగరము: చూ. నావ నీక. 2 (భూషణము 2)

మెండీఁడు. తే. వి. (మెండియ + ఈఁడు.) చూ. మెండువేరిలు: చూ. వేణ. 2.

మెండు. తే. వి. 1 అధికము: చూ. హెచ్చు. 2; 2. అధికము సాస్ 3, ఆ. 28: చూ. హెచ్చు. 2; 3 చూ. మిట్టు 1: విణ. 4 అధికము చూ. హేరాళము.

మెండుకొను. తే. ఆ. క్రి. 1. అధికయించు: కళాం. 2, ఆ. 90: చూ. సంపదించు: 2: చూ. విజృంభించు: 3. మెండుకొను. ఉ. వారి. 5, ఆ. 84 చూ. సంపూర్ణ మగు: పేర్. 4. మెండుకొలుపు.

మండలము. దే. వి: చూ, రూ-మెండలము.
మెండొడ్డు. దే. ఆ. కి. (మెండు + ఓడ్డు)
ఎదిరించే. కళాం 4, ఆ 38: చూ, చక్కరించే
మెంతి. వై. వి.-మెంథి. కుండిక*: చూ, మెంథి*
మెంతిమట్లగ. చా. వి. వేల్కడి, తిమ్మనము,
లేమనము, సిగర-సిగరి: చూ, మట్లగ.
మెంతులు. వై. వి. బ.-మెంథి. చూ, మెంతి
మెంబరు. చా. వి: చూ, సభించు.
మెకపుటాయ వై. వి.-మృగమరు: చూ, మృ
గమరము. అచ్చ. ఆ, కాం. 10.
మెకము. వై. వి.-మృగ. 1. రూ-మెగము:
చూ, మృగము. 1; 2. లింక. అచ్చ. ఆరి,
కాం. 87: చూ, మృగము. 2. ప్రమల-మేడు.
మెకమలకొలుపాది. వై. వి: చూ, మెక
మెకమలతిండి. ద్వ. వి. 1. చూ, మృగాదేవము;
2: చూ, పెద్దత్రలి. ప్రసాదము.
మెకమలకొలుడు. ద్వ. వి. మృగేంద్రుడు: చూ,
మెకమలపాది. వై. వి.-మృగపాదము.-వై.-
మెక మెకమడు. ద్వ. ఆ. కి. గర్వింబే: చూ,
కొంకించే.
మెకమెకపాటు. ద్వ. వి. 1. గర్వింబ. ప్యా.
3, ఆ. 38: చూ, కాంకారము; 2. ఆంకరి
యొక్కపట్టి యా. రి.
మెక్కు. దే. స. కి. తిమ: చూ, భక్తింబే.
మెంగము. వై. వి.-మృగ: చూ, రూ-మెకము. 1-2.
మెగ. దే. వి. ఊట: చూ, పెలయూట.
మెయ్య. దే. వి. 1. క్లాఫన: చూ, ప్రోత్తము;
2. కేళిమను: చూ, పేజీపాము; 3. చూ,
బహుమానము: వి. 4: చూ, క్లాఫనము;
5. కి. 5: చూ, క్లాఫింబే. 6. గణించే
చూ, లక్ష్యపెట్టు: కే. 7: మెచ్చించే-
మెచ్చిందే.
మెయ్యలపెట్టు. దే. వి: చూ, పెట్టులపెట్టు.
మెయ్యలాడి. దే. వి. (మెయ్యల+అడి)

1. మెయ్యలాడనడగనడగడు. ఆ. రా. 5, ఆ.
248: చూ, ప్రియ; వి. 2. మెయ్యలాడు
దగనది [మెయ్యలాడనడగనడగడు.
మెయ్యలాడు. దే. వి. (మెయ్యల + అడు)
మెటిక. దే. వి. రూ-మెటిక-మెటిక. కంఠి
య: చూ, సోపానము.
మెటికకాయ. చా. వి. గోదదిక్కుడుకాయ.
(రాయలసీమలో వాడుక.)
మెటిక. దే. వి. 1: చూ, రూ-మెటిక;
2. కీర్తినిలుగుటచేతిలగునగు చూ, స్వరము.
3; 3 పాదము. చూ, పాజీ.
మెట్ట. దే. వి. 1: చూ, భూమి. 1; 2: చూ,
పర్వతము; 3. చూ, మెటిక. 3; 4. నీరాప
లేక పండితుడేను, మెగకపాంతు: చూ,
భూమి. 1.
మెట్టలేలుగు. దే. వి. 2. క. సస్యము: చూ, సస్యము. 1.
మెట్టకమ్మ. ద్వ. వి: చూ, కేలకమ్మ.*
మెట్టకాయర. ద్వ. వి.-వై.-
మెట్టవాంగలి. చా. వి. మెగకమరుమెట్టకు వాం
గలి (చూ, దంపవాంగలి.)
మెట్టపంటలు. దే. వి. బ. కోడి, కోన్న మెడ
లగువది. ప్రకటలు.
మెట్టపాంగకపములు. చా. విరుపయోగమును
మెట్టపంగ. ద్వ. వి. పెద్దపంగ*: చూ, పంగ.
మెట్టవాంకెట్ట. ద్వ. వి. రూ-మెట్టవార్మిట్ట.
కోడి: చూ, ప్రంజీ. కాం. 8.
మెట్టవార్మిట్ట. ద్వ. వి.-వై.-అచ్చ. కాల,
మెటిక. దే. వి: చూ, రూ-మెటిక.
మెట్టిరింబ. దే. వి (మెట్టిక + ఇంబ.) అడుకాని
అత్తివారింబులు చూ, సదివము 1.
మెట్టింబ. దే. వి రూ-మెట్ట: చూ, మట్టిను. 2.
మెట్టు. దే. వి. 1. ఏదాసోపానము: చూ, సో
పానము; 2. చూ, సోపానము; 3: త్రిలిక
డుగు, త్రిలిమట్లగ: చూ, కుక్కము. 1; బ. 4.

అనుచున్నట్లు. పను. 5, అ. 77: చూ, నన్ను
శిగలు; 5. మంకము తున్నుకొనెడుకుట్టుము:
చూ, స్థానము. 1; 8. కొండ: చూ, పర్వ
తము; 7. చిన్నకొండ: చూ, పర్వతము,
8. తొగ్గిక్కుట. య. 2, అ. 56. "వాడు
కాలిలో మెట్టుటవేర్చెను"; 9. అవరుచూ,
సంకటము; 10. అంకలయొక్కవెరసి: చూ,
వెరసి. 1; ప. 37. 11. మట్టు, ఒత్తు: చూ,
తొగ్గిక్కుట. 8

మొట్టచొరలు. దే. వి. బ. తలచొరలు. పావ.
5, అ. 78: చూ, నేనచొరలు.

మొట్టుకు. దే. దర్శ. 1. తుదకు, చివరకు; 2 మె
త్తమునకు.

మొట్టుచేలు. దే. వి. గంక: చూ, నది.

మొట్టె. దే. వి. రూ-మెట్టియ: చూ, రూ-
మెట్టియ. 2.

మొట్టునంటక. దే. వి. గుంటక భేదము: చూ,
వలము (పొడుము).

మెడ. దే. వి. 1. అలు-అట్టు, కురిక-కురుక-
కుర్తిక-కురుక, కొలికి, గొంతు-గొంతుక,
పీక-పీక-పీక-పీకయ, బొండు, మెడకాయ.
(పం).—ఈ, కంకము, కంధర-కంధరము,
కంధి, కంబువు, కుమారము, కృకము, గళము,
గాత్రము, గిరి, గీర్ష, భమని, నిగరిము,
వర్గిగీర్షము, తిద్దిశేషములు.—గ: అంగిలి,
లోకుత్తు; ఆ: అంటుమెడ, ఇలుకుమెడ,
పొట్టిమెడ; 3: (పం).-గల్గ; ర: (పం).-
కంబుగీర్ష; య: (పం).—గీర్ష("చూ,
కరము."); 4: 2: చూ, సఖత్తపానములు.

మెడకాయ. దే. వి. అ. పై.

మెడకొంకి. దే. వి. మెడముందలియడ్డయొనుక:
చూ, కల్గము. 1.

మెడ: కోట్టుకొనుట. బా. అలముకొనుట. "మె
డ: కోట్టుకొనియెనురక." పొండు. 5, అ.

235; "కొమ్మనిమెడ: కోట్టుకొనుకొన్న."
రామా. 1, అ. 147. [చూ, భూషణము. 2.
మెడములు. దే. వి. బంగారు పీకల పరము:
మెడపొంపు. దే. వి. గీర్షవాగ్గిభాగము: పొం
పు, మెడపంపు.

మెడపంపు. దే. వి. అ. పై.

మెడపల. దే. వి. ఒకరకమునల: చూ, పల.

మెడబాలు. దే. వి. 1. చేకలత. చూ, రజశ;
2 చేకలవాడు: చూ, రజశకుడు. [మ. 2.

మెడిమ. దే. వి. ద్వని. అ. 1, 118: చూ, ద్వర
మెడుద. దే. వి: చూ, మెట్టు 2. [28.

మెంకరి. దే. వి: చూ, బ్రహ్మచారి. ఉ. పా. 0.5, అ.

మెంక. దే. వి: చూ, మెల్లె.

మెంక వై విం. అ. చూ, రూ-మెంక. 1-2.

మెంక. వై. విం. రూ-మెంక. అ. చూ.

1. మృదువైనది, మెత్త: చూ, మెదువు. 1;

2. మందము: చూ, మెదువు 2.

మెతుకు. దే. వి. 1. అన్నము: చూ, పాద
ము (1), 2. అన్నముయొక్కకణము, పిళ్ళ
ము: చూ, పాదము (1). [మెక. 1-2.

మెతువు. వై. విం. అ. చూ, రూ-మె

మెత్త. వై. వి. 1: చూ, కయ్య. 1; 2. గుట్ట

పువలము: చూ, వాయము, 3. పలపు. చూ,

కయనము; 4. పాగరిముమెడియొద్దగంత

మొడిపలపు; 5. 5. పల్లకిమాయవారు

భుజముపైవేసికొను మొడివేసి కట్టిన విల్ల:

మూగురూ-మూగురూ; విం. 8: చూ,

మెతుక. 1.

మెత్త (బడు. వై. అ. 37). (మెత్తన + బడు)

1. మృదువగు. భాగ. 7, పృ. 0. 288;

2. నమ్రముగు. విజ. 3, అ. 107; భార. విరా.

3, అ. 54: చూ, వంగు; వా. 3. చినుడు:

చూ, ముద్దకట్టు. [ఉ. 37. 3, అ. 189.

మెత్త (బడు. దే. వి. 1. అంగిచోవుట. భార

మెలుగుశిల్పి. దే.వి.కుటరాజము: చూ, సర్వము. మెలుగునుమానె. ద్వ. వి.యా-మెలుగునూనె మెలుగునకల్ల పట్టెలులోనగు వానియొక పూనెడు పూతనూనె, వాస్తీపు: చూ, స్నేహము 2. భూపగము 2-3౯. మెలుగునకల్లులు. ద్వ. వి. కటపిండ: చూ, మెలుగునూనె. వా. వి చూ, రూ-మెలుగునడునూనె. మెలుగునకిక్క. ద్వ. వి 1 పృవాళము. చూ, కర్మము. 1, 2. కాంతిగలయొక్క చూ, కిక్క. మెలుగునకొయి లే వి పెండికి మెలుగు పట్టెరాయి: చూ, రత్నము 1. మెలుగునున్నచు ద్వ వి మంచెన్నవిగయ్యే నున్నచు చూ, నున్నము. [చూ, విచారిత మెలుగు. దే. స. కి. పేల్లగింయ కాకి 5, ఆ 15౪. మెలుకులు వా వి. బ. చూ, రూ-మెలకలు మెలుపు వా వి రూ-మెలుము చూ, విద్యుచ్ఛ మెలుగు. దే. వి. 1 —పై—, ఆ కి. 2: చూ, మెలయే, ప. కి. 3 సాకుయే ఉ, వారి 3, ఆ. 64 చూ, సాకుయే; ఆం. 4 చూ, సాకుయేయులు

మెలకపడ. దే వి 1. (రూ-మెలకపడ, మెలకాంతుట-మెలకాంతుట-మెలకాంతుట-మెలకాంతుట-మెలకాంతుట-మెలకాంతుట) చూ, మెలకొలు, 2, నడక: చూ, వర్జనము 1; 3 నడక: చూ, వర్జనము 1 ఉ, వారి 5, ఆ 196, 4 లేవనము చూ, బ్రహ్మ. 1, 5 చూ, పాలయిక. 1 పెలకపడవాడు లే వి: చూ, మెలకొనియుండువాడు

మెలగు. దే. ఆ కి. 1 చూ, వర్జనయే ఉ, వారి. 5, ఆ 53, 2 బాగనూకకతో వర్జనయే చూ, పెలయు. 3, 3 చూ, సంకరియే, 4. లేగు వారి పూ. 5, ఆ 198: చూ, సాగు. [చూ, రూ-మెలుము మెలయే దే. కి. మెలగకేయు సాగు 4, ఆ 115.

మెలక దే వి.యా-మెల్ల. 1. ఆంధ్రది నెలక: చూ, పట్టు; వా. 2. కవటము: చూ, మాత్తుము 2. "మెలకలయి." మెలకలక. దే. వి. (మెలక + ఉక.) (రూ-మెలక-మెల్ల-మెలక. చూ, మెలక. 1. మెలక దే వి. కవటపువంచన: చూ, మాత్తుము 2 [218. చూ, వెలుగు. 5. మెలకు దే ఆ. కి. బ్రలియే. భాగ. 8, స్కం, మెలన దే వి గాగ్రముయొట్టునుండుబయలు: చూ, వెలువల 1

మెలపు దే వి. రూ-మెలపు-మెల్పు 1: చూ, మెలకొలు, 2. చూ, మెలకలొటు. 1, 3: చూ, వర్జనము. ఆం. 2, ఆ 28; 4. చలింపము. వి. కి. 4, ఆ. 17; 5. కి. 5. చూ, మెలుయి బంచ. వా. 3, ఆ 308. మెలయు. దే. ఆ కి. 1. మెల. మెలకు: చూ, సర్వమగు; దే. ఆ కి. 3 ఉండు: చూ, వర్జనయే; 3. బాగనూకకతో వర్జనయే: చూ, వర్జనయే. [వె: చూ, లంక మెలి. దే. వి. మెలిక. (రూ-మెలిక-మెలును) మెలిక దే వి —పై— మెలిగొను. ద్వ. ఆ కి. చూ, పెండిగొను మెలిగొక్కి ద్వ వి మాకీబలుపు, మణితము: చూ, వర్జనము. 2

మెలిదారము. ద్వ. వి నూళ్లపనిచారు దిండు పక్కకొయ్యలకు గట్టే కి. విలిదారము: చూ, మాకీయు 1 [మెలికట్టు. విలిగొను. మెలికట్టు. ద్వ. స. కి. మెలినేయు: రూ-మెలియు. దే. ఆ కి. చూ, మెలయు 1. మెలిండు. దే. ఆ కి. వెవేయు: చూ, లంకెట్టు 1. [లంకెట్టు ద్వ. స. కి. మెలికట్టు: చూ, మెలువ. దే. వి. చూ, రూ-మెలకపడ. 1. మెలయే దే. కి. మెలియకేయు రూ-మెలయే, వెవేయే, వెవపు, మెలపు; మెలుపు.

మెలుపు. వా. వి. పేర్: చూ, రూ-మెలపు.

మెలును. వై. వి.మిలిక: చూ, మెలి. భాగ.

10, స్కం. పూ. 148.

మెల్ల. దే. వి. చూ, రూ-మెలక.

మెల్లక. దే. వి. చూ, రూ-మెలకుక.

మెల్లు. దే. వి. పేర్: చూ, రూ-మెలపు.

మెల్ల. దే. వి. 1. కంటికి దిక్కు అనిపి (చూపు) "మెల్లకన్ను": చూ, పిత్తణము,

2 మెలైనది "వానివని యిచ్చుడు మెల్ల";

3. నెమ్మదిగా. "మెల్లగారన్ను". చూ,

"మెల్లన; 4. నిశ్చయముగా "మెల్లగా మాట్లాడుము," 5 కొంచెము మెలైనది. "వానివని నుద్దిలోమెల్ల"

మెల్లకంటి. దే. వి. (మెల్ల + కన్ను) 1 కేకరాక్షుడు, కేకరాక్షి: చూ, రేచీకు; 2 కాకి చూ, వాయనము.

మెల్లకంటివాడు దే. వి. కేకరుడు: చూ, పలిరుడు.

మెల్లకన్ను. దే. వి. అపొంగము: చూ, లోచనము.

మెల్లయోపు దే. వి. నిల్చుచోపు: చూ, పిత్తణము.

మెల్లన. దే. వి. 1. తిన్నన; 2: అల్లన, ఒయ్య

న-ఓయన, ఒల్లన. (వి) - ఒయ్య,

మెల్ల. (విశేషణమైనచో "మెల్లనినగపు,

మెల్లనిమాట"మొ), ద్వి. 3 కన్నెరికిము.

అం భా కృ 76.

మెల్లము. దే. వి. ఎక్కము, ఒక్కము

మెల్ల. వా. వి. దేరిక చూ, సదనము. 1.

మెల్లిగా. వా. వి. నెమ్మదిగా.

మెలై. దే. వి. చివక, మెలక చూ, కాళు. 1.

మెనక. దే. ప. కిరి తిను. దుక్కి. 2, ఆ 186

యా, సావడు.

మెనపు. దే. ప. కిరి-పై.-

మెనపుట. దే. వి. చూ, భుక్తి 1 (భుక్తి 3వ

అర్థమునను బద్ధించు)

మెలదా. దే. వి. ఒక బాణము: చూ, బాణము. 1.

మెలవకు. వా. వి. బహుమతి. "కాసులగండ

మెలవకుగా యిచ్చెను." [మక. (3).

మెలర్పాని. వా. వి. గొప్ప, ఘనత: చూ,

మే

మే. దే. వి. చూ, రూ-మెయి. 1-2-3-4.

మేండము సం. వి. ఆ. పుం. పొట్టెలు: చూ,

మేషము 1.

మేండ్రించే. దే. ప. కిరి. భేరించే. భాగ.

10, స్కం. పూ. 194: చూ, స్ఫోటించే.

మేంజి సం. వి. ఇ. మ్రే-మెంజి: కుంచిక,

గంధఫల. (తే) - మెంజి.

మేక వై వి.-మేక, మేను, 1. అడుమేక:

చూ, మేషము. 1; 2. మగమేక: చూ,

మేషము 1.

[చూ, కృత్తు.

మేకగడ్డము. వా. వి. మేకయొక్కగడ్డము:

మేకతిండి ద్వ. వి. తో-దేలు చూ, వృకము.

మేకవడ్డ ద్వ. వి. మజ్జ: చూ, మేషము. 1.

మేకపోతు ద్వ. వి. ఛాగము చూ, మేషము. 1.

మేకపోతుగాంభీర్యము జా మేకపోతుకంటి

పై ర్యము, లోచలవసలేనిది "మేకపోతుగాం

భీర్యము పభిసయించుచున్నాడు" (భీర్య

రాజనూయము).

మేకరాసి వై వి-మేకరాశి: చూ, రాసులు.

మేకలకాపరి. ద్వ. వి. కురువ, కురువువాడు:

కురిపి (సం) - అకాశిని-అకాశీపుడు-

అకాశిని-అజినుడు, అబాణుడు.

మేకలమంబు. వా. వి. అజకము, అజము. చూ,

మేషము 1.

మేకకన్నెపులి. జా సాపుతగా గాగ్నించె

సాపుపు. "కొన్నెజ్జాడు మేకవన్నె

పులి" (నీచివంద్రిక-నిగోహము.)

మేకసారము. వై వి మేకయొక్క "మే"

అనుఅంపు. చూ, స్వరము 2.

మేఘ. దే. స. కి. రూ-మేఘ. 1. పూయ.

భో. 2. ఆ. 107: చూ, లేవనమచేయు;

2: చూ, వేస్తించే

మేడి. పై. వి. కాంగటిదుంపకముక నిలిపిన

కొయ్య: చూ, లాంగలము. 1.

మేడికట్ట. - ౧. వి. — పై. —

మేడికొయ్య. చూ వి. — పై. —

మేడికొరు. పై. వి: చూ, మేడిపాలు.

మేడికొల. ద్వ. వి. ఈళ: చూ, లాంగలము. 1.

మేడిచీల ద్వ. వి. మేడిగూటి రాకుండ చేసిన

చీల: చూ, లాంగలము. 1.

మేడితోళ ద్వ. వి. మేడిచివరకొయ్య

చూ, లాంగలము. 1.

మేడిపాలు. ద్వ. వి. 1. వేద్యగానిభాగము

చూ, కిన్ను 1; 2 తలయొడయనిభాగము

చూ, కిన్ను, 1 (చూ, సంకోరు)

మేడిసోగ. ద్వ. వి. చూ, మేడితోళ.

మేత. దే. వి. పక్కాద్యాహాగము మేత్ర.

తద్వి. — పొంగమేతకు. — తోడుకు.

మేతరి. దే. వి (మేత + తరి) 1 కొండటి

నిల్వలలో నుట్టుడు; వి. 2 తిండిసోను

చూ, భక్షకుడు.

[మేతాడు

మేతిలాడు. దే. ఆ. కి. మేతమేయు. రూ-

మేతాడు దే. ఆ. కి. — పై. —

మేకము. సం. వి. ఆ. పుం. — మేక. భాగము

చూ, వేపము. 1

మేడు. దే. వి. చీల చూ, కూలము

మేవతల దే. క. (మె) — పంథము — గుచ్చ

మేకొను. దే. ఆ. కి. (రూ-మేకొను-యి

కొను-మెయిను) 1. చూ, నమ్మలించే,

2: చూ, సంధించే, 3 చూ, యెక్కించే,

౪ కి. 4 చూ, పక్షుగు. ఉ. రా. 7,

౧. 187; కి. 5. వీరొలుపు

మేకొలు దే. వి (రూ-మెయికోలు-యి

కోలు-మేకొలు.) 1 అంగికారము చూ,

నమ్మలి. 1; 3. యెక్కించు: చూ, నమ్మలము.

మేఖల. సం. వి. ఆ. (మే. 1. అడుదాని మె

నిమిడిపేటల మెలములు: చూ, ఈవళిక. 2.

(భూషణము. 2.); 2. కొండవడుము: చూ,

హిమాలయము (వర్షతము); 3. ఆయుధము

కోటకుండంగమణికట్టువంగట్టుకట్టు, చిలకడ

తొడు: చూ, గూకొయ. 1.

మేఖలకవ్యక. సం. వి. ఆ (మే. పర్వద: చూ, నది.

మేఖలికాతంత్రము. అం: చూ, తంత్రములు.

మేగలి దే. వి. యెక్కించు: చూ, నమ్మలము.

మేఘచారకవ్యాయము. అం చారకవక్త మేఘ

మియ్యేనదే కాని తాగగదనరితి.

మేఘజ్యోతి. సం. వి. ప. పుం: చూ, ఇరవ్వు

దము.

[మరక వృక్షము.

మేఘద్వారము సం. వి. ఆ. ప. విశ్వు: చూ,

మేఘవాదము. సం. వి. ఆ. పుం. 1 ఉటుము:

చూ, వ్రడకము; 2 చిట్టహారక: చూ, భం

దీరము. 2 (చూ, పృక్షము) [నెరులి.

మేఘనాదానలాసి సం. వి. ప. పుం: చూ,

మేఘనాధుడు. సం. వి. ఆ. పుం. 1. రావ

లునికోమకు చూ, నూనుడు. 1; 2. ఒకా

నొక రక్క-నుడు: చూ, రాక్షసుడు. 1;

3: చూ, వరులుడు.

మేఘనామము. సం. వి. ప. పుం. 1. నిడుముస్తాక:

చూ, ముస్తకము 2, 2. ముస్తాక: చూ,

ముస్తకము. 1 [నాదము. 1.

మేఘనిర్మలము సం. వి. ఆ. పుం. చూ, మేఘ

మేఘపుష్పము. సం. వి. ఆ. ప. 1. నీరు: చూ,

నీలము; 2 కూర: చూ, కావ. 1; పుం.

3 కృష్ణురేణువులు. చూ, వాయుము;

ఆం 4 చూ, రథ్యములు.

మేఘనాల. సం. వి. ఆ. (మే. 1. ముచ్చ: చూ,

మే. 1; 2 పేఘనంకి. చూ, మేఘ

ము. 1.

మేఘము. సం. వి. ఆ. పుం. (కడుపునది.) 1. మేఘము: అంబుదము, అంబుష్టు, అంభోదము, అద్దము, అద్భుతము, ఉద్భిషము, ఉద్భవము, కంధము, కంభము, కంభగము, కజ్జలము, కమలాసనము, కరమాలము, కరము, కేతుభ్రమ, క్షరము, ఖచరము, ఖతమాలము, ఖయ్యుతము, ఖయ్యోతము, గజేంద్రము, గగనస్థిబజము, గడయంతము, గదాంబరము, గదాంబరము, గాడబము, ఘనము, ఘరియ్యుతము, చమకము, జలకరంకము, జలదము, జలధరము, జలపోటనము, జలమనీ, జలముదము, జీమూతము, శీవమూతము, తటిత్వతి, తటిత్వంతము, తరి, తోయదము, దద్దరము, ధారాధరము, ధూమయోని, నభిము, నభోగజము, నాగము, నీరదము, నయోధరము, పాదోదకము, పారణ-పారణము, బలాపకము, భేకము, మదయత్నువు, ముదిరిము, వనదము, వర్షము, వలాపకము, వాతరిభము, వాయుదారము, వాయుదారపు, వారిమనీ, వారివాహము, వ్యోమధూమము, వ్యూమము, వేచకము, వ్రనయత్నువు. (తే. ప.)—గాడినూడు, తోలుదొడుకు, కేతేశ్వరియందము, నీటితొలుపు, నీటిమోపరి, నీరుతొలుపు, వయరులునులు—వైరులునులు, మబ్బు—మృగ్బు, మూగుడు, మిందేదారి, మొగిలు—మొగులు, మొయిలు—మొయలు. తద్విశేషములు.— మేఘములకు—౧ చూ, మేఘములు; మజ్జోన్మింటికి.—౨: అగ్నివర్షకము, ఆవర్తిము, 3: ఆపవర్ణకము; ౪: ఆనకము, ౫ ఇంద్రచాపము, ౬: విరాపతిము, ౭: మేఘము, ౮: కాళి, కాళిక (కొరిక్తము); ౯: వారిక (మబ్బుగుంపు); ౧౦: కేయము; ౧౧: ఘనము (తే. తోలుమొగులు; ౧౨: జలవర్షము, ౧౩: పగ్గ

వర్షము; ౧౪: (తే.)—బడకొండ; ౧౫: మేఘమలవరసకు.—కాదంబి, మేఘవంశి, మేఘమూల, మేఘశ్రేణి. (తే.)—అగడము, అడవలు—అడవిలు, అడవి—అడవి, మొగిలుకొరికలు, మోడము, ౧౬: మేఘవరణమునకు.— (తే) మందారము, మోడము. (మిగతవానికి “చూ, వ్రనయత్నువు. 1”); 2. ఏనుగుకాలియందరి మదము చూ, చోమిక్; 3. ముక్త: చూ, ముక్తము. 1; 4. నిడుముక్త: చూ, ముక్తము. 2; అం. 5: చూ, గజమదములు.

మేఘములు. అం. ఆవర్తము, సంవర్తము, పుష్కలము, దోలము, కాలము, నీలము, వరుణము, వాయువు, తమము (8). (ఆవర్తము, సంవర్తము, పుష్కలము, దోలము, కాళిమేఘము, నీలమేఘము (7) అని కొందఱు.) [853 పారట్రు] మేఘురి. అం: చూ, అగరికములు. (చూ, మేఘవర్ణి అం: చూ, అగరికములు. మేఘవహుడు. సం. వి. ఆ. పుం. (చూ—మేఘవాహుడు—మేఘవాహుడు) చూ, మబ్బురాకు.

మేఘవాహుడు సం. వి. ఆ. పుం.—పై—మేఘవాహుడు. సం. వి. ఆ. పుం.—పై—మేఘనిలనీలము అం: చూ, వృక్షము. 1 (మన—ననగములు. రియరి 12వ ఛందస్సు.) మేఘనిలనీలము అం: చూ, వృక్షము. 1. (మన—మన—ననగ—గురువులు 18వతి. 18వ ఛందస్సు) మేఘశ్రేణి సం. వి. త. ప్రి చూ, మేఘము. 1—౧౬.

మేఘవరణము అం: (తే. గంగమున కాలినామ వాగ్దేవు): చూ, కావ్యవాటకములు మేఘాస్థి. సం. వి. ఇ. ప్రి చూ, వడగల్లు.

మేదాచి. దే. వి. దౌ. పానవాగ్మి. కు. ౧౩. ౪. ౪౪.

చూ, విగరి. 1 (భస్మము.) [కా. ౩. ౪. 118.

మేదిండు. వై. స. ౩: చూ, రూ-మేదిండు

మేదిని. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1: చూ, భూమి.

1; అం 2: చూ, పృథ్వుడు. 1. (న-జ-భ-

జ-గ నురుపులు. 11 యతి. 18 విధంబును)

మేదు. వై. వి.=మేదన: చూ, మేదము

మేదిరము. సం. విగ. చిక్కనైదును పైవది.

మేదురుడు. సం. విగ. (తె).—గరగరనివా-

డు, మినమినవాడు. [ప్రార్థనము. 2.

మేధ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. అవలధ: చూ,

మేధము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, యజ్ఞము.

మేధాచి. సం. వి. క. పుం. 1. చిలక: చూ,

కుకము. 2: విగ. 2. ధారణాక క్రికల గొప్ప

బుద్ధిగలవాడు: చూ, విద్యాంనుడు.

మేధి. సం. వి. ఇ. పుం. కట్టుగొట్టు: చూ,

స్తంభము.

మేధ్యము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. మంజీకసపుక:

చూ, వారిక (కృగము. 1.); విగ. 2. చవి

తృప్తివది. (వస్త్రపు): చవికరము, పూతము:

చూ, సమీచినము.

మేన. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1: మేనక; దే. వి

(1) తోడబుట్టినదానియొక్కయు, తండ్రి

తోడబుట్టిన దాని యొక్కయు, తల్లి

తోడబుట్టిన దానియొక్కయు దేవాసంబు

ధము. ఉదా — మేనగోడలు (తోడబుట్టి

నదానికూతురు), మేనత్త (తండ్రితోడ

బుట్టినది), మేనరాన (తనకంటె పెద్దవాడైన

మేనత్త మేనమామలకొడుకు), మేనమఱుడలు

(తనకంటె చిన్నదైన మేనత్త మేనమామల

కూతురు), మేనమఱుడి (తనకంటె చిన్న

వాడైన మేనత్త మేనమామల కొడుకు),

మేనమామ (తల్లితోడబుట్టినవాడు), మేన

ల్లుడు (తోడబుట్టినదానికొడుకు), మేన

వదివ (తనకంటె పెద్దదైన మేనత్త మేనమా

మలకూతురు) (చూ, మేనజీకము.)

మేనక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, మేన. 1.

మేనకాత్మజ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ: చూ, పార్వతి.

మేనగోడలు: చూ, మేన. (1).

మేనత్త. దే. వి: అత్త అత్తమ్మ, అత్తయ్య. (సం).—

అంబిక. (చూ, మేన (1))

మేనత్తకొడుకు. వా. వి: చూ, మేనరాన.

మేనత్తకుగడు. వా. వి: చూ, మామ కి. (మే

నత్తకుగడు మేనమామకొడుకు. పినతల్లిమగ

డు పినతండ్రికొడుకు. అనిలోకో క్తి.)

మేనరాన. దే. వి: మేనత్త కొడుకు. (సం) —

పైతృవ్య నేయుడు — పైతృవ్యనీయుడు.

(మేన. (1).)

మేనమఱుడలు. వా. వి: (చూ, మేన. (1).)

మేనమఱుడి. వా. వి: (చూ, మేన (1).)

మేనమామ. దే. వి. 1. తల్లితోడబుట్టినవాడు:

మామ. (సం).—అధీగవుడు, కలదుడు,

నురుపు, పూజ్యుడు, మామలుడు, మామ

కుడు; అం. 2: చూ, స్త్రీరక్షకులు;

3. చూ, గయాపిండదానార్థము.

మేనయ్యలుడు. వా. వి: చూ, రూ-మేనలుడు.

మేనజీకము. దే. వి తోడబుట్టినదానియొక్క

యు, తండ్రితోడబుట్టినదానియొక్కయు,

తల్లితోడబుట్టినదానియొక్కయు దేవాసం

బంధభావము, కలిగిన సంబంధబంధుత్వభావము:

చూ, మేన. (1)

మేనలుడు. దే. వి. రూ-మేనయ్యలుడు: చూ,

వ్యసీయుడు. (చూ, మేన. (1).)

మేనవదివ. దే. వి: (చూ, మేన. (1).)

మేనా. వా. వి. పల్లక: చూ, నవాది.

మేనాదము. వా. వి. 1. పిల్లి: చూ, మార్గము;

2. మేకపోతు: చూ, మేనము. 1.

మేనాధవము. సం. వి. ఆ. పుం. హిమాద్రి: చూ,

పర్వతము. [మయి. మై-మే.)

మేని. దే. వి. కాంతి: చూ, వెలుగులు. 1. (రూ-

మొదలు. దే. వి. (రూ-మయి-మై-మే.) 1: చూ, కరీరము; 2: చూ, సంధనము; 3: చూ, పూర్వము. 2. [అచ్చు, బాల, కాం. 54: మేనుకాలాపు. దే. వి: చూ, రూ-మయికాలాపు. మేనుకాలాపులసామి. ద్వ. వి: చూ, వరుణుడు. మేనేజరు. వా. వి. పైయెధికారి.

మేనచ్చేన. ద్వ. వి చిత్తామ: చూ, లక్షణము. 1. మేనరి. దే. వి. (మేపు+అరి): చూ, ధర్మము. మేపు. దే. వి 1 వకువర్ణ్యర్యావోము. పాండు.

4, ఆ. 227; 2. దోపిండి మొదలైనదానికి నూజీమాడే శ్రేయమును పవర్తలోనననది; 3. మేలూరేయము.

మేపుట్టుపు. దే. వి. 1. కూతురు: చూ, నూన. 1; 2. కొడుకు: చూ, నూనడు. 2

మేపుమేయ. దే. ఆ. కి: గర్వాడు. (ధీక్షించే) మేమరుగు. దే. వి (రూ-మేమరుపు-మేమరుపు-మేమలుపు) కనవము. చూ, వారవారము

మేమరుపు. దే. వి: చూ, యార్చు. మేమరుపు. దే. వి: చూ, రూ-మేమరుగు.

మేమరుపు. దే. వి. పై -- మేమలుపు. దే. వి. పై --

మేమ దే. ప. అన్యధ్యర్థబలపరావచనము. మేమడు. దే. వి. మేకోలు. చూ, సమితి 1.

మేమయి. దే. వి. కి, వి. (రూ-మయిమయి-మై-మై-మైగుయి-మయిమయి): చూ, రూ-మయిమయి.

మేయ. దే. ప. కి వ్యాధులు మేలకడిను. భాగ. 7, స్కం. 61; కా. కి. 6, ఆ. 257; వాకియ. 1, ఆ. 140.

మేయ. దే. వి. మి. 1. నీమాస్థలము: చూ, నీను. 1; 2 మర్యాద: చూ, సవ్యాసము; 3 కళిమము: చూ, విధము. 1; 4. ఏర్పాటు. రామ. 3, ఆ. 18: చూ, వర్ణము. 1.

మేయగట్టు. ద్వ. వి. వకటివాకాది: చూ, వర్ణతము ౧౫.

మేయకప్ప. వా. ప. కి వాస్తవికము. అచ్చమాయి, మేయాయి. ద్వ. ప. కి: చూ, దాటు. 8.

మేయ దే. వి. రూ-మేయపు. 1 నిక్కటమను 'విరుచిక్కించుటమను పొడుగుగా కట్టబడే' వయించడి యిసుకలోనగునాది దిబ్బ: చూ, పారువ. 1; 2. శిఖరమునందుండెడిమణి: చూ, పారువ. 4; 3 చోరముధ్యమందు వేయి రెడుమణి: చూ, పారువ. 5.

మేయవ. దే. వి. వీణాగ్రము: చూ, వీణ.

మేయపు సం. వి. ఈ. పుం. 1. హేమాది: చూ, పర్వతము; అం. 2, వర్ణపర్వతములలో నొకటి. చూ, పర్వతము. ౨౫; దే. వి. (1) చూ, రూ-మేయ. 1. య. 4, ఆ. 82; (2) చూ, రూ-మేయ. 2. ఏను. 2, ఆ. 42, (3): చూ, రూ-మేయ 3.

మేయ. దే. వి. రూ-మేయ 1 క్షేమము. అం. భా. పరి 98: చూ, గురము. 1; అన్య. 2. చూ, వేణుసు.

మేయనాది. దే. ప. కి. (మేయము + అడు) వరి వోసముదేయ: చూ, హనించే.

మేయము. దే. వి: చూ, వరివోసనము.

మేయేయేయలుగు. దే. వి. గరుడుడు: చూ, వారివాహుడు.

మేయి. దే. వి. 1. అవరంత: చూ, లోహము. 1; 2. అధిక్యము: చూ, సామ్యే. 2; 3. గౌరవము: చూ, గవ్యావము.

మేయిమైట్టరిచ్చేటి. దే. వి: చూ, శివుడు. మేయి. దే. వి. (మేయ + ఇల్లు): చూ, మేద. మేలు. దే. వి. 1. క్షేమము: చూ, గురము. 1;

2 శ్రేయము. అం. భా. పరి 188: చూ, స్నేహము; 3. చొక్క. స్వా. 8, ఆ. 88: చూ, వలపు. 3; 4. ఒడుపు చూ, లాభము. 1; 5. మదము: చూ, వోయిక; 6: నూ, సొందర్లము; 7. త్రిణ్యము: చూ, సుకృతము. 1; 8. ధర్మము, కాను; చూ, మత్తు

వర్గీకరణ, యాత్ర, రోహణ. కన్యకేష్
 మూలం. ౧౦ కొయ్యగూడలమండల మొదటి
 మొదటి - వామ: ౨. చివరిమొదటి.
 మొక్క, మొదటి - మొక్క, మొదటి - మొక్క:
 ౩. తాటిమొదటి - కౌగిల - ౧౦ గట్టి,
 తేగ. (౧౦) - అశ్వశ్రుతి; ౪. తాటిమొ
 దటి; ౫. చతురమొదటి - చతురమొదటి.
 (౧౦) - ౪ ముక్కలు, కరీరము, వోగికి. (మొగ
 కరవాసి) - ౪ ముక్కలు, పుష్పము); ౩. చివరిమొ
 దటి. వారి. ౬. త. ౮; య, మొక్క 1-
 ౩; దిగ. ౩ - మొక్క, య, పద్మము; ౪.
 మొదటిమొదటి - మొదటి.

మొక్కడు నీ విగ. 1 బలివనవాడు; యా,
తావరి; నై విగ. 2 ముమ్మర. కనుక
నుడు. యా, వాల్మీకి 2.

మొక్కచిక్కడు, చా. వి: గోరుచిక్కడు,
మట్టి - మట్టి*, [ప్ర. 2.

మొక్కచెడు. ద్వ. ఆ కి: చూ, మొక్క
మొక్కచొన్నలు. ద్వ. ది బ: చూ, మొక్కలు.
మొక్కపేడు, జీ ౩ 1. చిన్నకొమ్మలుగల
యేనుగు: చూ, కాశ్చి, వై. 3-యమర
రూ. మొక్కపేడు-మొక్కచీ కలిమెడు:
చూ, కాగ్గుడు 2. [వఖి]

మొక్కట, గడ్డి, వి. (మొక్క + ట) మొక్క
మొక్కడము, పై, వి. = మొక్కర. 1. చిట్టక
మొక్క; 2. కాశ్యము: మా, మొక్కరము 5.
మొక్క, పై, పై, వి. = మొక్కర, మా, మా-మొక్క
కొట్టెను, 2.

మొక్కదీడు, వై. వి.యూ.వర్గం... వై...
మొక్కచిడు, వై. అ. 89. 1: చూ, మొక్క
పోత. 2; పేర్. 2 మొక్కచిలుడే. పా.
1. అ. 50.

మొక్కపోత, ద్వ. అ. కి. 1. మొనమిదలిన
దను: మొక్కలాపోత, మొద్దుపోత, మొన
కపోత, మొనుకదను-మొనుకరను. ఎవ

రే. (మి).—భగ్గునకు; 2: నల్లనడు,
 వేటూరినడు, సోనివోత్రి, బగ్గునకు, మొ
 క్కలనకు, మొక్కలనకు మొక్కలవోత్రి-
 మొక్కలవోత్రి, మొలనవోత్రి, మొగ్గునకు,
 (మి).—అవిశూనకు, భంగనకు; 3: 3
 మొక్కలవోత్రి.

మొక్కపోవుట. ద్వ. వి. (సం).—కుంపనము.
మొక్కనూమిడి ద్వ. వి. 1. తడినూమిడి;
నూ, సగ్ర. (నూ, సహకారము); చా. 2.
చిక్కునలనలుచిననూమిడి నూ, నూమిడి.

సంగ్రహము నై వి-నామకము.౯.* (పం.తె).—
 వాలనామకము, మోరదర్శిత్రి,
 మోరదర్శిము, మోరానామ ఘంట, ఘం
 టాపాటలము, ఘంటాపాటలి, గోలిధను,
 గోలిశామ, గుఱుబలము, నామకము—
 నామకము, మోక్షకము—మోక్షము, శిఖరి.
 ("మా శిఖరి. ౬.")

మొక్క మొలలిపోవుట కా. చెడుట. సింధు
మొలచేటచేత చెడుట. "మొక్కపారి యి
క్కడి కాలిక్కడకు వేసినచో మొక్క
మొలలి పోవునాని రండి" (ధర్మబరాహ
మాయము)

మొక్కరము, పై. ది = మొక్కర (దీ. అం.
 ౧. ర 1): మా. మా. మొక్కరము 1-2.

మొగ్గలము. ప్ర. వి 1. ఉత్పాదము. భో.
 5, ఆ. 300: యా, పన్నాదము. 2; 2. దూ.
 మొగ్గలము. ప్ర. 8, ఆ. 110: యా, కౌర్మ
 ము. 3; 3. ప్త్యము. ఉ. హ. 5, ఆ.
 87: యా, ప్త్యము; 4 అవధినిరవము.

మొదటి రక్తము, కాశీ, 7, అ. 74 రూ. - మొగ్గ
కము, మొగ్గలము; ది. 5 - మొదటి ర.
కాశీనగరము. అచ్చ, కిష్కిం, కాం. 64
మొగ్గలము, మొగ్గలము. (చూ, రెవీడము)
6. అదృశ్యమైనది, మొగ్గలము: చూ, కాశీ

మొగవడు. ద్వ. వి. 37. చూడే. హరి. పూ. 8, ఆ. 205: చూ, విడిచివే:

మొగవారము. ద్వ. వి: చూ, రూ-మొగవారము.

మొగవినీతి. ద్వ. వి. (మొగము + వినీతి) తా. చేయ: చూ, వృద్ధము. 4.

మొగవు. ద్వ. వి. (మొగ + వూప) భారతంబు ముఖభాగము. ఉద్ధృ. 1, ఆ. 3: చూ, భావనీక. 2. (చూ, భూషణము 2.).

మొగవులేక. ద్వ. వి. ముఖభూషణ చూ, భావనీక. 2 (చూ, భూషణము) [మూటమి.

మొగవోల్చి-మూటమి. ద్వ. వి: చూ, వియ

మొగవుమార్గము. ద్వ. వి కొలికిమార్గము. (చూ, కొలికిపూస.). చూ, చిత్తము. 1

మొగవీర. ద్వ. వి: కొలిమికి, గొలిమికి, గొల్మి, ది, గొల్మి. (పం) — ఇత్తుగంధ, ఇత్తురము, కాండేమిత్తు, కొలికనయనము, కొలికాక్షకము, కొలికాక్షము, తరము, తురకము, తురము. త ద్వితీయములు. — వి: కొత్తునగొలిమికి. (పం) — మూసభు, వి: నల్లగొలిమికి; (పం) — నీలమార్గ 3: నీలగొల్మి; ర: నీలగొలిమికి. (పం) — గోలొమి: య: మూలగొలిమికి. (పం) — మూలకంబుకము, మూలకంబుకము. ("చూ, మూలకంబుకము.")

మొగమూట. ద్వ. వి. (రూ-మొగమూటము-మొగమూట-మొగమూటము-మొగమూట-మొగమూటము) 1. చాక్షిగ్రహము: చూ, భోగ్యము. 2 (చూ, నయ. 1); 2. ముఖవీరి: చూ, మొగమూట; 3: చూ, పంకోచము.

మొగమూటము. ద్వ. వి. — చై. —

మొగమిచ్చే. ద్వ. వి. — చై. —

మొగమిచ్చే. ద్వ. ఆ. 37. ముఖభాగదను.

మొగము. ద్వ. వి. — ముఖ. 1. ద్వారము: చూ,

చాకిరి; 2. రూ-ముగము: చూ, వదనము. 2, 3 ఎగురు ఉ, రా. 4. ఆ. 120: మూ, ముందల. 1; విగ. 4 ముఖ్యము: చూ, వైదికము

మొగములు. ద్వ. వి. — ముఖవీరి. (ద్వ. ఆది కొండలము) అశ్వముఖభూషణ ఉ, రా. 7, ఆ. 237 మొగపరి, మొగములు: చూ, వనీక 2 (భూషణము. 2 — 7.) [ధర్మము. మొగము మొగము మొగము. ద్వ. వి: చూ, మొగము. ద్వ. వి. తోడుతో, మూడ చూ, చైతము. [1—3—2]

మొగమూట. ద్వ. వి: చూ, రూ-మొగమూట-మొగమూటము. ద్వ. వి. — చై. — (పంకోచము వత్తు. — ఉ. హరి. 4, ఆ. 123)

మొగమూడు. ద్వ. ఆ. 37. రూ-మొగమూడు.

1. చాక్షిగ్రహము; 2: చూ, పంకోచము. మొగరంబము. నే రుతుమొదల చూ, పట్టుచును. మొగరము. ద్వ. వి. రూ-మొగరము. 1 విశేష వాగ్విషయ పంధము: చూ, స్వరము. 2; 2 బద్ధము: చూ, పూసము. 2.

మొగరాదు. ద్వ. వి: చూ, మొగరము. 1.

మొగరించే. ద్వ. వి. 37. (ఉ, హరి. 4, ఆ. 187): అచ్చరించే, అబుము, అబుము, ఇదు మూకము, ఒత్తురించే, ఒత్తు, ఒత్తుకము, కమము, చేయే. ముట్టుకము. (పం). — అక్రమించే, క్రిమించే. ("చూ, వ్యాపించే.")

మొగలి. ద్వ. వి. (య. 4, ఆ. 28): గేదంగి-గేదంగి, వచ్చియ-వచ్చి. (పం). — కంబుక, కవకపుర, కృష్ణవర్ణము, కేకము, కేక, కైకము, కైరవము, కంధపుచ్చ, కళిక, కళికపురము, కస్తూరము, చతుర్ముఖము, చాతుర్ముఖము, జంబుకము, రుభాక్షము, వర్ణపుచ్చము, వర్ణపుచ్చి, వరిశకము, నుకంధము, నువత్తికము, నూచి

మొరవము. దే. వి. మోక్షతఃచూ, స్వరము. 2
మొరవునీల. దే. వి. చూ, రూ-మొరవనీల.
మొరము. దే. వి. చూ, రూ-మొరవ.
మొరయక. దే. వి. చూ, మొరవము.
మొరయు. దే. అ. 89: చూ, శబ్దించే
మొరిలి. దే. వి. మొరటి, చూ, సక్కువదుర్భ్ర *
మొరిను. దే. వి. 1: చూ, రూ-మొరవ; 2:
3: చూ, మొర. 1; 8: చూ, మొర. 2;
4: చూ, మొప్పయి. 1; 5: మూర్ఖము: చూ,
మోటు. 8.
మొరనునీల. దే. వి. చూ, రూ-మొరవనీల.
మొరింపి. దే. వి. చూ, రూ-మొరింపి
మొర్చు. దే. వి. చూ, రూ-మొరము, వారి.
ఉ. 7, అ. 20.
మొఱ దే. వి. రూ-మొఱు అర్ధిధ్వని. కాశి.
4, అ. 84: చూ, స్వరము. 2.
మొఱంగు. దే. వి. రూ-మొఱు. 1. మక్కమూః
త: రూ-మొఱంగు-మొఱంగు-మొఱంగు-మొఱంగు
వు: చూ, బొయ్యి; 2. మొనము. రూ-
మొఱంగును. భాగ. 10, స్కం. భూ. 88
చూ, వందన; ది. 8: చూ, వందనకుదిం.
భాగ. 8, స్కం. 87, వ. 89. 4: చూ,
వలించి దే. కాశి. 4, అ. 38; 5. పొంచే
రామా. 8, అ. 313: చూ, లాచే
మొఱంగును. దే. వి. చూ, వందన.
మొఱటి. వా. వి. చూ, రూ-మొఱటి.
మొఱక. దే. వి. 1. న్యూనతః చూ, పీనము.
1; ది. 2. న్యూనము: చూ, పీనము. 1.
మొఱకడము. దే. వి. బొప్పము: చూ,
మృశీకము. 2.
మొఱకు. వై. ది. 1. మూర్ఖ (రూ-మొఱు-
మొఱకు-మొఱకు-మొఱకు-మొఱకు): చూ,
వై. ది. 2. వందనము: చూ, శబ్దము. 2.
మొఱకును. వై. ది. 2: చూ, రూ-మొఱకు. 1.
మొఱకురకము. వై. ది. మూర్ఖశబ్ద. (దే. అవి

శ. ర. 3: చూ, మూర్ఖము. [మనకము.
మొఱకునూగు మొకము. దే. వి. మక్క: చూ,
మొఱకు. వై. ది. మూర్ఖ. (దే. అవి శ. ర. 3):
చూ, రూ-మొఱకు. 1. [మనకము.
మొఱకురకము వై. ది. 2: చూ, రూ-మొఱు
మొఱకు. దే. వి. చూ, మొఱు.
మొఱుపెట్టు. దే. అ. 89: రూ-మొఱుపెట్టు.
(వం).—ఉద్ధృషించే
మొఱుమొఱు. వై. ది. మూర్ఖ. 1: చూ, మూర్ఖ
రము; 2. శోభనకారము, విజయ, రవరవ:
చూ, శోభనము.
మొఱుమొఱులాడు. ద్వ. అ. 89: మృత్యుముఖలో
వందన మొఱుమొఱుయిన మొర్చు.
మొఱుయిడి. దే. అ. 89. శోభనముచేయు.
చూ, శోకించే
మొఱు. దే. ది. 2: చూ, మొక్క. 4.
మొఱువనోత్త. దే. అ. 89: చూ, మొక్కనో
త్త. కాశి. 6, అ. 82.
మొఱునడము. దే. వి. చూ, ఉడువమక్క.
మొటి. దే. వి. (రూ-మొటి-మొటి) 1. అంగ
న్యూనత: సత్తమ-నామ; ది. 2. అంగన్యూ
నము: సత్తమ-నామ.
మొటికి. దే. వి. ది. 1. వై.—
మొఱుంగు. దే. వి. రూ-మొఱు. 1. మక్క-
మూఃత: చూ, రూ-మొఱు. 1; 2. మూఃత:
చూ, స్వరము. 2; అ. 89: రూ-మొఱు. 2.
మక్కమూఃత: చూ, శబ్దించే; 4. మూ
య: చూ, శబ్దించే. [రూ-మొఱు. 1.
మొఱుంగును. దే. వి. మక్కమూఃత: చూ,
మొఱుమొఱు వా. వి. 2. లేటచే తననైత్త
శోభనకారమిచ్చుచేద్దగింజల మూకలలోవందన
వి: నుండేలు: చూ, కలూకము.
మొఱు. దే. వి. అ. 89: చూ, రూ-మొఱు. 1.
మొఱు. దే. వి. 1: చూ, రూ-మొఱు. వంద. 4,
అ. 110; 2. చూ, మొండి. 2; ది. 8: చూ,

మొలక. 1; 2: చూ, మొలక; 3: చూ. వి.
4: చూ, విన్నవము. "నా మొల్లపెరిది." "మొల్లపెట్టు. దే. అ. 3: చూ, రూ-మొలకెట్టు. మొల్ల. దే. వి. వి: చూ, రూ-మొలక. 1-2. మొల్లపెట్టే. దే. అ. 3: అంగమూలమును. "మందమొల్లపెట్టేయినది."

మొల. దే. వి. 1: కటిచుగిదేశము: (సం)-
కటము, కటి, కటిగము, జఘనము; 2: చీల
చూ, బండ్రికమ్మ; 3: తాగినుములు, చుంబ
కము: చూ, కితాగిము.

మొలక. వై. వి-మూలికా. రూ-మొల్ల:
చూ, మొక్క. 1-2: 3: అనవసరమందలి
దుర్మార్గమనివేయము: రూ-మొల్ల, పిలక
చూ, మూలసంక; 4: ప్రణయనందలిదుర్మార్గం
మనివేయము: మొల్ల; వి. 5. శేత.
"మొలకపత్తె": చూ, సుమారుము.

మొలకెట్టు. ద్వ. ప. 3: రొంపియందు చేల్లు
పిమ్మగాను నిత్రవము మొలకెత్తకడపి ముడి
యెట్టు. పొందు. 3, అ. 194.

మొలకెట్టు. దే. వి. 1: చూ, మొలనూలు; 2 క
ట్టుకొక చూ, వస్త్రము.

మొలకెత్తి. ద్వ. వి చిల్లడము. కళాం. 5, అ.
14: చూ, బాగుము. 1.

మొలకబంగారు. వై. వి. పట్టలలోపురుగులవల్ల
కలిగెడు బంగారు, పుట్టబంగారు: చూ, లో
చూము. 1. [కొల.

మొలకెడినుము. ద్వ. వి. మొలకెడిపుకొనునుగట్ట
మొలకెత్తు. ద్వ. అ. 3: అంకురించు: చూ,
సంధించు.

మొలకొలికి. చూ. వి. బ: చూ, మొలగులికలు.
మొలగులికలు. దే. వి. బ. మె.

మొలగులికి. దే. వి. (మొల + కులికి): చూ,
సస్యము. 1.

మొలచే. వై. అ. 3: మూర్త: చూ, మొలకెత్తు.
మొలచెంచు. ద్వ. అ. 3: (మొలచే + చెంచు.)

పుట్టు. కా. 7, అ. 33: చూ, సంధించు.
మొలకొకము. దే. వి. 1. పురుషుని కటిచుకొ
ము. (సం) అంకురించు, కటిచుకొము;
3: చూ, అడగుబొద్దు; 2: చూ, మొల
నూలు, 2.

మొలకొను. దే. వి. మొలకలకొను, పొంప.
2, అ. 181: చూ, తాగిను. [వస్త్రము.
మొలపట్టి. దే. వి. మొలకెట్టుకా: చూ,
మొ-నూలు. దే. వి. 1. అడగుబొద్దు అలంకారా
రము ధరించెడు కటిచుకొము. కళా. 7,
అ. 33: చూ, భూషణము, 2; కా. 3. చూ,
మొలకొను. 3 [మొక్క. 1-2.

మొలచు. వై. వి-మూలికా: చూ, రూ-
మొలచేయము. ద్వ. ప. 3: (మొలక + చేయు)
అడు, ఉడుకొను, ఉడుచు. ఉడుచ్చు, ఒత్తు,
ఒత్తుకొను, కాంచు-గాంచు, కీలుకొను,
కొను, నుగియే, చెడుపు, తొట్టు, తొలు
చే, నాటు, నాడు, నాణునాటు, వసు
వడు-చన్నువడు, పెట్టు, పొడుచు.

మొలము. దే. వి. (రూ-గులాము-మొల్లము-
మోకము-మొలము) 1. అంగారులోనను
వానిపూర్త: చూ, సమాలంభము. 1;
2. చుంట్టికొనెడుమందు: చూ, మందు. 1-ర.

మొలగు. శ. వి. నల్లచేయకొక్క: రూ-
మొలగు. [మొలక.

మొల్ల. వై. వి-మూలికా: చూ, రూ-
మొల్ల. వై. అ. 3: చూ, రూ-మొలచే.
మొల్ల. వై. వి-మూల్ల. మందము*. (దే. అవి
క. ర.) (మొల్లకును మిగిలి విశేషములకును
"చూ, పొసంతి. 2")

మొల్లలెగ. ద్వ. వి. మందలక: చూ, పొసంతి. 2.
మొల్లమి. దే. వి. రూ-మొల్లము. 1: చూ,
సమానము; 2 పొందగిత్. కళా. 3, అ.
222: చూ, పొందగిము. 2; వి. 3. అచ్చె

మోచేయి-మోచేయి, మార్పరము: చూ, పొస్తము.

మోచేతిమట్టుటియ. ద్వ. వి. రెండిండ్లకలిపి కట్టిన కట్టవము: చూ, పదవము. 1.

మోచేతిపంపుటియ. ద్వ. వి. —చె. —

మోచేయి. ద్వ. వి: చూ, రూ-మోచేయి.

మోచే. దే. వి. బరువు: చూ, వివధము. 3

మోచ. దే. వి. మోచుచేతకట్టిన పెత్తురుగడ్డ.

చూ, వర్గము. 1. [గడ్డకట్ట.

మోచకట్టు. దే. ఆ. కి. మోచుచేతపెత్తురు

మోచు. దే. వి. 1. చెప్పు: చూ, పాతి; ప. కి

2. కొట్టు. ఉ. పా. రి, ఆ. 108. చూ,

తేగియ.

మోక. చె. వి. = మూలికా: చూ, మొక్క. 1. 2

మోకు. దే. వి. లాత్రపాదము: చూ, మూకరి

ము. 1.

మోక్షగము. ఆం: చూ, పొస్తకీయలు.

మోక్షదము. ఆం: చూ, తావములు (వి-గ-వీ-సతావములు)

మోక్షము. సం. వి. ఆ. పుం. 1. అక్షరము,

అవగ్గము, అవవగ్గము, అభవగ్గము, అ

మృతము, కలావము, కైవల్యము, నిర్వా

ణము, నిర్వాణము, నిర్వృత్తి, నిస్సంగము,

చరము, భగము, ముక్తి, మోచవము, శివ

ము, శ్రేయము, సవాగతి, స్థిరము. ప్లగ

ము. (త) — పెండ్లి, మోచు, ముగితి

ముత్తి. (మగతవానికి "చూ, ప్లగము. 2.")

2. విమృశ్చ: చూ, విమోచవము; 3 = మొక్క

ము. చూ-ముంక్షము *: చూ, మొక్కము.

ఆం 4: చూ, పురుషార్థములు.

మోఘ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. రూ-అమోఘ. 4 కి

గొట్టు. *: చూ, పోలి. 2.

మోఘము సం. వి. = మొక్క. 1: చూ,

పల్లము; 2: చూ, వీరము.

మోచ. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. అగటికి: చూ,

రంధ. 3; 2: చూ, బూరుగు *: 3. చిల్లికి

చూ, పల్లికి [సమ్యక్గణ.

మోచక. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. ముచ్చ: చూ,

మోచకము. సం. వి. ఆ. పుం. 1: చూ, మో

చ. 1; 2: చూ, మువగ *: వి. 3. విడు

యేవది; 4. విమృశనది.

మోచవము. సం. వి. ఆ. వ: చూ, మోక్షము. 1.

మోచవి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ: చూ, మోచక.

మోచము. సం. వి. ఆ. పుం: చూ, మోచ

కము. 3. *. [ఇట్లు చరిమోచితియ.]

మోచికము. సం. వి. విడిచిపంపబడినది.

మోచే. దే. ఆ. కి. 1. ఆవు: చూ, సంధిని

యే, వి. కి. 2. తోను: చూ, తీసిపోయే;

3. మొదలుకొన, మొదలుకేయు. స్వా.

వి, ఆ. 44: చూ, పహించే.

మోచేవాడు. వా. వి. మోచుకాడు.

(సం). — భర్త. (చూ, భారవాహుడు.)

మోచో. వా. వి. అపచేష్యులు: చూ, సమ్య

క్గణ. [1; 2: చూ, వాంఛ.

మోచో. వా. వి. 1. ఇవ్వము: చూ, సమ్యక్తి.

మోట. చె. వి. = మోటా: చూ, మొట్టు.

2-3-4-5; దే. వి. 5: చూ, మొట్టు. 1;

6. చూ, కవిత.

మోటకత్తి చె. వి: చూ, మయ్యేకత్తి.

మోటగూన. వా. వి: చూ, మోటలొన.

మోటలొనమొక. ద్వ. వి: చూ, చూ-మొట్టి

మొకము.

మోటనము. సం. వి. ఆ. వ. 1. ఆక్షేపించేట్టు,

2. పొడిచేయుట; 40. 3: చూ, పొస్త

కీయలు. [కామటము.

మోటనవి. ద్వ. వి. కర్మాగారపునది: చూ,

మోటపాటికెడ్డు. ద్వ. వి. బ: చూ, రూ-

మోటాపెక్కిడు. [చూ, పృథ్వీము. 1.

మోటబరి. ద్వ. వి. బరువు మోగిడియెట్టు:

మోటుక. ద్వ. వి. ఏకముకమగట్టి నిట్లు
 తోడునాడ (ఏకత్రుకదన, చాన: చూ,
 భాండము. 3- ౪) చూ, వారివాణు.
 మోటువాణు. వా. వి. 1. బండనడు: చూ,
 బ్యాధనడు. 2; 3: చూ, శక్తుడు; 3. రసగి
 బాణములేనివాడు: చూ, చాన్. [రూపురు].
 మోటారు. వా. వి: చూ, బండి. (రూ-మోటా
 మోటార్. వా. వి. 1. 2. (ఇటీవల్)
 మోటియే. దీ. ప. 3. పోటీగావిలువు.
 "చూలుకొండ స్తంభముమోటియే".
 మోటిక. దీ. వి: చూ, రూ-మోటిక.
 మోటు. దై. వి. 1: చూ, మొద్దు. 1; 2. తట్టు
 ప: చూ, చూయు; 3. మూఢకనట్టుము:
 చూ, చూయు; 4. వందికెడుటను మునుస్య
 కారముగా నిలిపిన కటలక్ష్యము. పా. ప.
 4, ఆ. 34; 5. 5. మూఢు: చూ,
 మొద్దు. 2; 6. మొరను: చూ, చూర్జము.
 మోటుకొండ. ద్వ. వి. 2. పతి: చూ, మొరకుడు.
 మోటుకొనము. దై. వి. 1. మూఢు: చూ,
 మూర్జము. [మొకము.
 మోటుమొకము. దై. వి: చూ, రూ-మొట్టి
 మోటువామొకము. దై. వి. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127.

మోదించే సం. అ. కి: చూ, సంకోచించే.
 మోదిలు. సం. అ. కి: రూ-మోదిలు -తై-
 మోదిలు. సం. అ. కి: పై:—
 మోదుగు. దే. వి. (య 4, ఆ 5,)* రూ-
 మోదువు, చుప్పర. (సం) —కపకము, కావ్య,
 దుర్బు, కింకుళము, కింకులకము, కిష్కి,
 మోరదుర్బు, మోరశ్రేష్ఠము; జాహూకరపు,
 చుక్కము, చులకచు, చులకము, చీజప్పేచుము,
 బసెప్పేకరుపు, కల్పపుము, రుము, వాత
 పోధము, సమిత. ("చూ, సమిత")
 మోదుగుకోడిములు. దే. వి. బ. శాలిధాన్యము:
 చూ, ధాన్యము [2 మోదుగుచిత్తులు
 మోదుగుమాడలు దే. వి. బ. 1 —పై:—;
 మోదుగుమొగ్గ. వా. వి: చూ, మొగ్గ 1—;
 మోదుగుమొగ్గపులు. ద్వ. వి: చూ, కుకము.
 దే. వి. బ. 99.
 మోదువు. దే. వి: చూ, రూ-మోదుగు*.
 మోదెన. దే. వి. రూ-మోదెనము:చూ, కివకుల్లి*.
 మోదెనము. దే. వి. —పై:—
 మోతురి దే. వి. (మోత్ర + అరి) 1. మోత్ర
 మోయవోడు; 2. చూ, లెస్త. ఆం, భా.
 ద్వ. 288. [చూ, హావి. 2.
 మోపాది. దే. వి. (మోత్ర + అది) అపాయము:
 మోపి. దే. వి. చూ, ముండమోపి.
 మోపించే. వా. పే: చూ, మోత్ర. 8.
 మోపికి. దే. వి. భారము (పిపికవంటిది):చూ,
 వివధము. 3 [ఎక్కిడు:చూ, మోపెట్టు.
 మోపిడు. దే. వి. కి: (మోత్ర + ఇడు.) నిల్లు
 మోత్ర. దే. వి. 1. (పుల్లల)కట్టు: 2. చూ, మోపికి.
 3. చూ, మోపి. 1; 4. చూ, మోత్రచల.
 1; 5. చూ, (సం).—కృష్ణా; వి. 6: అధి
 కము: చూ, పోరాకము; 7. కట్టు,
 పోదకట్టు, పెట్టు. (సం) —అశోచించే:
 8. మోయలేదు: మోపించే; 9. అనించే:

(చూ, పినుగు. 2-3) చూ, సమ్యక్రించే.
 మోత్రకాడు. దే. వి. వి: చూ, మోదేవాడు.
 మోత్రచల. దే. వి. 1: మోత్ర. (సం).—అశో-
 కము, అశోకము. (అవ్య).—అరి:—
 2. చూ, మోపికి.
 మోపెట్టు. దే. వి. కి: (మోత్ర + పెట్టు):
 ఎక్కిడు, ఎక్కిడుపెట్టు—ఎక్కిడుపెట్టు—
 ఎక్కిడుపెట్టు, మోపిడు. [పేదోకము.
 మోపెట్టు. వా. వి. బ. 2. కరకరదీపి: చూ,
 మోమిచ్చే. వా. వి: చూ, మోమోమిడు.
 మోము. దే. వి. —ముఖ: చూ, రూ-మొగము.
 మోముముట్టు. ద్వ. వి: చూ, రూ-మొగముట్టు.
 రామా. 2, ఆ. 20.
 మోమోట ద్వ. వి: చూ, రూ-మొగమోట.
 (దాక్షిణ్యమునకు. —కా. 4, ఆ. 25.)
 మోమోటము. ద్వ. వి. —పై:— (సంకోచించే.
 టకు. —ఉ, హరి. 8, ఆ. 102)
 మోమోమి ద్వ. వి. ముఖాక్షి: రూ-మొగ
 మోట—మొగమోటము, మొగమోట—మొగ
 మోటము, మోమోట—మోమోటము, మొగ
 మిచ్చే-మోమిచ్చే గరుము, పుయిలోట.
 మోమోడు. ద్వ. అ. కి: చూ, 'రూ-మొగ
 మోడు. (దాక్షిణ్యమునకు. —కా. 2, ఆ. 37.)
 మోయిము. వా. వి. 1. రీతి: చూ, వివధము. 1;
 2. చూ, బలియము. 1. [పిపించే.
 మోయము. దే. వి. కి: (భారము) దీను: చూ,
 మోర. దే. వి: చూ, రూ-మొర. 1-2 (వశ్య
 చల దీర్ఘమునకు. —కా. 4, ఆ. 271;
 పా. 4, ఆ. 27)
 మోరచెంగు. వా. వి. చిన్నముఖాక్షి. రూ-
 మోచ్చింగు: చూ, పి. 2.
 మోరట. సం. వి. ఆ. స్త్రీ. 1. చోగ*: చూ,
 సృగ; 2. మోర. ముగ్గ: చూ, స్తవ్యము
 (మగ్గ)

క: చూ, ఉపదివ్యులు; వా. వి. (1): చూ, మోహనము.

మోహనపునరులు. అం: చూ, ధాన్యము.

మోహనబాగ్మ్యములు. అం: చూ, కర్మబిరు
బాగ్మ్యములు.

మోహనము. సం. వి. అ. పుం. 1. అజ్ఞానము: చూ, సాధనము. 2; 2: చూ, మార్గము. 1; 3: చూ, వలపు. 2; అం. 4: చూ, ధీమతులు; 5: చూ, సంసారిభావములు (సీరసీకేశవరా! అసరసీకాశీ మయకర వాకుంధే ధరణీ నారణి మమ్యైర్లబలు మానవకలం గుంధించేయేదే.); 6: చూ, అరివర్తములు.

మోహరము. దే. వి: చూ, పూర్వము. 1.

మోహరించే. దే. అ. కి. (పై. 4. అ. 28).

1. రూ-మోహరించే, ఎదురగు, ఎదురుకొను-ఎదుర్కొను, ఎదురుపడు-ఎదుర్చుడు, ఎదురగు, రేలు, కోయే, పాడమోపు, మొగకొను, మొనరేయు. (వి).—అభివృద్ధికుగు; 2. పూర్వమునన్ను: రూ-మోహరించే; స. కి. 3. మాతోర్థు: చూ, విక్కరించే.

మోహరీ. దే. వి: చూ, రూ-మోహరీ.

మోహించే. సం. అ. కి. 1. అజ్ఞానముపొందు;

2. మార్పిలు: చూ, సాక్షాత్కరణ; 3. కామిం దే: చూ, వలయే. 2.

మోహితుడు. సం. విగ: చూ, వలపుకాడు.

మోహిని. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. 1. మోహించు

తనకు స్త్రీదేవతా విశేషము: చూ, స్త్రీ;

2. కిశోరస్త్రీ విశేషము: చూ, స్త్రీ;

3. నిల్లక మొత్త. *: చూ, పాలాపుష్పము.

మోళంగి. దే. వి: చూ, మలక *.

మోళము. వా. వి: చూ, రూ-మోలాము.

మోళి. వా. వి. 1. రీతి; 2. తరగతి. (మొ. 1.)

మోలి. వా. వి. గారడీపానిదివ్య (చూ, మాచి

మో

మోలి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. మోహించి. మోహ

దర్శ మోలకాగ్రు: చూ, మాతృము. 1.

మోలి. వా. వి. (మత్తంకె.) గాగ్రమునకింద

చేరివకల్లె: చూ, సీబారు. (మోలము.

మోలము. వా. వి. 1. మోలము; 2. సోమ్యము.

మోలము. సం. వి. అ. న. కొబ్బరియందే.

మోలంద: చూ, భక్త్యము. 1—2గి.

మోలి. సం. వి. ఇ. పుం. కా: చూ, వాచు

నము. (చూ, లవణి. 2-

మోలికపుం. సం. వి. అ. స్త్రీ. తెల్లయిమ్మి*:

మోలికబుల. అం: చూ, పుస్త్రము. 1. (భ, త,

స, గగములు. 7—11 యేతులు. 11వధంబున్ను.)

మోలికము. సం. వి. అ. న. మొత్తము: చూ, రక్తము.

మోలి. 1. (మోలియలనునుగుంధంపులము, మోలి-

ము, మందికొళ, కంఠము, మత్త్యకరము, పోల

చడగ, మోలిత్రుచిప్ప, చెలెట్, బొంబునదును

కీనియందు పుట్టును. మోలిత్రుచిప్పయందు

పుట్టినతే తలయే గావాడెబడును.); అం-

3: చూ, రక్తములు.

మోలి. సం. వి. ఈ. స్త్రీ. రూ-మోలియము.

మోలిభావము, మోలిభావము, అభయోత్కర-

మోలిభావము. సం. వి. అ. న. మోలి-

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. ఇ. స్త్రీ. చూ, మోలి.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

మోలి. సం. వి. అ. న. మోలిభావము.

వమోమ పంఖ...
తది... 25.10.16

మూలగము. ద్వ. అ. కి. మూలగము,
కొద్దినిద్దర మొదటిడు.

మూలగ. దే. అ. కి. మా, సోలు.

మూలగమపు. దే. వి. మా, మా-మూలగమపు.

మూలగమోటుపులుగు. దే. వి. మా, వెలుగులుగు.

మూలగమంక. వా. వి. నిర్మాణము: మా, బంధన.

మూలగ. దే. వి. 1: మా, మా-మూలగమ;

2: మా, కాండము. 10 [పులుగు

మూలగమోలు. దే. వి: మా, మూలగమోటు

మూలగమోలుమోటిట్ట. ద్వ. వి - పాం. 11.

మూలగమోలు. దే. అ. కి. మా, మూలగమ

విక. 4, అ. 219. [మా, వానరము.

మూలగమిచ్చు. దే. వి. మా-మూలగమిచ్చు

మూలగమ. ద్వ. అ. కి. మా, ప్రభువు 1.

మూలగమోలు. ద్వ. వి: మా, ప్రభువు ఉ,

దావి. 5, అ. 112. [మా, మూలగమ.

మూలగమిలు. దే. అ. కి. మా-మూలగమిలు

మూలగమిలు. దే. అ. కి. మా - పై.

మూలగమిలు. దే. ప. కి. మూలగమడకేయు.

భాగ. 8, పుం. 82.

మూలగమికి. దే. వి. మా-మూలగమికి. కొరి

అద్వ. యు, కాం. 101: మా, వానరము.

మూలగమిండు. దే. అ. కి. మా, మూలగమడు.

మూలగమడు. ద్వ. అ. కి. మా - పై -

మూలగమిచ్చు. దే. వి: మా, మా-మూలగమిచ్చు

మూలగమిచ్చి. దే. వి. మా - పై. [5, అ. 82.

మూలగ. దే. అ. కి. మా, సోలు. మూలగ.

మూలగమిచ్చు. దే. అ. కి. మా - పై. విక.

7, అ. 102.

మూలగమిచ్చు. దే. కి. మూలగమిచ్చు: మా-మాలు.

మూలగమిచ్చు. దే. కి. మా - పై.

మూలగ. దే. ప. కి. ఎరగొను, కడిగొను,

కమడు, కమడు, కమడు, కమడు, కమడు,

(సం) - కమడు, కమడు; కమడు.

గుడుగేయుటను. (సం). కమడు. (మి

కమడు "మా, పాడు.").

మూలగమ. దే. వి: కమి, మూలగమిచ్చు

మ. కమి - గుడు - గుడు. (సం). -

ఉద్ది, ఉద్దిగము, కమివము, గిరము,

విగరము, విగరము. (మా, పాడు.)

మూలగమిచ్చు. ద్వ. అ. కి. కమివము.

మూలగమిచ్చు. వా. వి. వమలకే తివమడు:

మా, కమివము. కమి - వమ

(తె) తివమడు. (స)

(ము

మూలగ. దే. వి. మా-మూలగమిచ్చు.

4, అ. 147: మా, ప్రభువు (రావి

" మూలగమిచ్చు భరతము. "

కమివముమిచ్చు వాడు.)

మూలగ. దే. వి. మా-మూలగమిచ్చు.

మూలగ. దే. వి. మా-మూలగ. కమి: మా, రంగ

మి.

మూలగ. వా. వి. వి. (మా-మూలగ.) 1. పే

మి; 2. చివర; 3. తంకములు.

మూలగమిచ్చు. దే. వి. మా-మూలగమిచ్చు.

మూలగ. దే. వి. మా - పై.

మూలగమిచ్చు. దే. ప. కి. (మా-మూలగమిచ్చు,

మూలగమిచ్చు.) అవమిచ్చు: మా,

పడవు.

మూలగమిచ్చు. దే. వి. మిచ్చుమిచ్చు మొదలుగా

